

Adnotacje urzędowe:

Nazwa i adres Inwestora:



Mazowiecki Zarząd
Dróg Wojewódzkich
w Warszawie

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa

w imieniu którego działa

**MAZOWIECKI ZARZĄD DRÓG WOJEWÓDZKICH
W WARSZAWIE**
ul. Mazowiecka 14, 00-048 Warszawa

Nazwa i adres Jednostki projektowej:

ARKAS-PROJEKT

ARKAS-PROJEKT

UL. PIŁSUDSKIEGO 70A, 10-450 OLSZTYN
tel. (089) 532 45 00, fax. (089) 532 45 10

Stadium projektu:

PROJEKT WYKONAWCZY

Zamierzenie budowlane / Obiekt budowlany:

**„BUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 627 NA ODCINKU
KOSÓW LACKI – SOKOŁÓW PODLASKI”**

Lokalizacja inwestycji:

Na terenie województwa mazowieckiego, powiatu sokołowskiego,
gmina Kosów Lacki – Sokołów Podlaski

Nazwa opracowania:

SZCZEGÓŁOWE SPECYFIKACJE TECHNICZNE

Branża:

wielobranżowa

Wykaz Projektantów i Sprawdzających:

ZGODNIE Z ZAŁĄCZNIKIEM NR 1

Nr archiwalny:

347 – ARKAS/OLS/2019

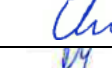
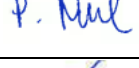
Data opracowania:

MARZEC 2024

Nr egz.:

Nr tomu:

V.12 rew.1

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO STRONY TYTUŁOWEJ SZCZEGÓŁOWYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH			
Stanowisko:	Imię i nazwisko:	Specjalność i nr uprawnień:	Podpis:
Projektant branży drogowej	mgr inż. Arkadiusz Obidziński	Drogowa: WAM/0014/POOD/08	
Sprawdzający branży drogowej	mgr inż. Krystian Obidziński	Drogowa: WAM/0096/POOD/09	
Główny projektant branży sanitarnej	mgr inż. Bartosz Szewczyk	Instalacyjna sanitarna: WAM/0023/POOS/08	
Projektant branży sanitarnej	mgr inż. Krystian Obidziński	Instalacyjna sanitarna: WAM/0051/PWBS/21	
Sprawdzający branży sanitarnej	mgr inż. Kamil Borkowski	Instalacyjna sanitarna: WAM/0143/PBS/21	
Sprawdzający branży sanitarnej	mgr inż. Grzegorz Kowalewski	Instalacyjna sanitarna: WAM/0022/POOS/08	
Projektant branży elektroenergetycznej	mgr inż. Michał Adamkiewicz	Elektroenergetyczna: WAM/0154/POOE/11	
Sprawdzający branży elektroenergetycznej	mgr inż. Rafał Dylewski	Elektroenergetyczna: POM/0248/PWBE/16	
Projektant branży teletechnicznej	mgr inż. Arkadiusz Wiszniewski	Teletechniczna: WAM/0149/ZOOT/05	
Sprawdzający branży teletechnicznej	mgr inż. Daniel Świeciak	Teletechniczna: WAM/0083/POOT/07	
Projektant branży drogowej (konstrukcja nawierzchni)	mgr inż. Piotr Mazurowski	Drogowa: POM/0078/POOD/08	
Geotechnika	mgr inż. Krystian Binder	Konstrukcyjno-budowlana WAM/0066/POOK/10	

SPIS TREŚCI:

BRANŻA DROGOWA	5
D-00.00.00 WYMAGANIA OGÓLNE	7
D-00.00.01 USUNIĘCIE KOLIZJI Z NIEZINWENTARYZOWANYM UZBROJENIEM PODZIEMNYM	22
D-01.01.01 ODTWORZENIE TRASY I PUNKTÓW WYSOKOŚCIOWYCH	25
D-01.02.01 USUNIĘCIE DRZEW I KRZEWÓW	28
D-01.02.02 ZDJĘCIE WARSTWY HUMUSU	31
D-01.02.04 ROZBIÓRKI ELEMENTÓW DRÓG, OGRODZEŃ I PRZEPUSTÓW	34
D-02.01.01 WYKONANIE WYKOPÓW	37
D-02.02.01.SO SOLDIFIKACJA.....	41
D-02.02.01.DZ WYKONYWANIE WZMOCNIENIA PODŁOŻA GRUNTOWEGO METODĄ DYNAMICZNEGO ZAGĘSZCZANIA	
D-02.01.01.RDC WZMOCNIENIE WGLĘBNE PODŁOŻA GRUNTOWEGO METODĄ WALCA DYNAMICZNEGO	43
D-02.02.01.KBGZ WZMOCNIENIE PODŁOŻA METODĄ KBGZ.....	46
D-02.02.01.WG WYMIANA GRUNTÓW.....	51
D-02.03.01 WYKONANIE NASYPÓW	56
D-04.02.01 WARSTWA ULEPSZONEGO PODŁOŻA Z GRUNTU STABILIZOWANEGO SPOIWEM HYDRAULICZNYM.....	61
D-04.02.02A WARSTWA MROZOOCHRONNA	68
D-04.02.02B WARSTWA MROZOOCHRONNA	73
D-04.02.02B' DRENAŻ	84
D-04.03.01 OCZYSZCZENIE I SKROPIENIE	87
D-04.04.02. PODBUDOWA ZASADNICZA Z MIESZANKI NIEZWIĄZANEJ.....	90
D-04.05.01 PODBUDOWA Z MIESZANKI ZWIĄZANEJ SPOIWEM HYDRAULICZNYM	96
D-04.07.01 PODBUDOWA Z BETONU ASFALTOWEGO	103
D-05.01.04A NAWIERZCHNIA Z MIESZANKI KRUSZYWA NIEZWIĄZANEGO.....	127
D-05.03.01 NAWIERZCHNIA Z KOSTKI KAMIENNEJ.....	138
D-05.03.04 NAWIERZCHNIA Z BETONU CEMENTOWEGO.....	142
D-05.03.05.A NAWIERZCHNIA Z BETONU ASFALTOWEGO - WARSTWA ŚCIERALNA.....	158
D-05.03.05.B NAWIERZCHNIA Z BETONU ASFALTOWEGO- WARSTWA WYRÓWNAWCZA I WIĄŻĄCA.....	178
D-05.03.11 FREZOWANIE NAWIERZCHNI BITUMICZNYCH NA ZIMNO	199
D-05.03.13A NAWIERZCHNIA Z MIESZANKI MASTYKSOWO-GRUSOWEJ (SMA)	201
D-05.03.23 NAWIERZCHNIA Z BETONOWEJ KOSTKI BRUKOWEJ	223
D-06.01.01 UMOCNIE NIE POWIERZCHNIOWE SKARP, ROWÓW I ŚCIEKÓW	229
D-06.02.01 PRZEPUSTY PODZJAZDAMI.....	234
D-06.03.01 UMOCNIE NIE POBOCZY	237
D-07.01.01 OZNAKOWANIE POZIOME	240
D-07.02.01 OZNAKOWANIE PIONOWE	245
D-07.02.02 SŁUPKI PROWADZĄCE ORAZ ZNAKI KILOMETROWE I HEKTOMETROWE.....	250
D-07.05.01 BARIERY OCHRONNE STALOWE.....	254
D-08.01.01 KRAWĘŻNIKI BETONOWE.....	255
D-08.01.02 KRAWĘŻNIKI KAMIENNE.....	259
D-08.03.01 OBRZEŻA I OPORNIKI BETONOWE	263
GG-00.12.01 POMIAR POWYKONAWCZY ZREALIZOWANYCH OBIEKTÓW DROGOWYCH	266

Uwaga!

Zapisy zawarte w szczegółowych specyfikacjach technicznych branży drogowej obowiązują również w szczegółowych specyfikacjach technicznych dla pozostałych branż. W przypadku różnych zapisów w tym samym zakresie robót należy przyjmować do realizacji zapisy korzystniejsze dla realizacji kontraktu i inwestora po uprzednim uzgodnieniu ich z Inspektorem i Projektantem.

BRANŻA DROGOWA

D.00.00.00. WYMAGANIA OGÓLNE**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna (SST) D.M. 00.00.00.- „Wymagania ogólne” odnosi się do wymagań wspólnych dla poszczególnych wymagań technicznych dotyczących wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane w ramach zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako Dokument Przetargowy przy zleceniu i realizacji robót wymienionych w p.1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.3.1. Nazwy i kody Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) dla zakresu robót budowlanych objętych przedmiotem zamówienia i w/w specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych:

45233100-6	Roboty w zakresie budowy autostrad, dróg
45100000-8	Przygotowanie terenu pod budowę
45110000-1	Roboty w zakresie burzenia i rozbiórki obiektów budowlanych, roboty ziemne
45111000	Roboty w zakresie burzenia, roboty ziemne
45112000-5	Roboty w zakresie usuwania gleby
45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej
45220000-5	Roboty inżynierskie i budowlane
45221000-2	Roboty budowlane w zakresie budowy mostów i tuneli, sztywów i kolei podziemnej
45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei; wyrównanie terenu
45231000-5	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, ciągów komunikacyjnych i linii energetycznych
45232000-2	Roboty pomocnicze w zakresie rurociągów i kabli
45233000-9	Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg
45231400-9	Roboty budowlane w zakresie budowy linii energetycznych
45231300-8	Roboty budowlane w zakresie budowy wodociągów i rurociągów do odprowadzania ścieków
4512710-5	Roboty w zakresie kształtowania terenów zielonych
45232410-9	Roboty w zakresie kanalizacji ściekowej
45112100-6	Roboty w zakresie kopania rowów
34922100-7	Oznakowanie drogowe
32570000-9	Urządzenia łączności
45310000-3	Roboty instalacyjne elektryczne
77300000-3	Usługi ogrodnicze
45221121-6	Roboty budowlane w zakresie wiaduktów drogowych
45221110-6	Roboty budowlane w zakresie mostów
71351914-3	Usługi archeologiczne

1.3.3. Wykonawca w cenie oferty uwzględni normy państwowe, instrukcje i przepisy wymienione w SST oraz przepisy prawa polskiego, które będą stosowane przez Wykonawcę w języku polskim, a dla elementów nieuregulowanych zapisami SST będą obowiązywać pozostałe opublikowane i aktualne na dzień złożenia oferty warunki techniczne, normy europejskie i polskie.

Normy te winny być odczytywane w powiązaniu z Rysunkami oraz SST i być uważane za integralną część tychże, jak gdyby były w nich powielone. Uważa się Wykonawcę za w pełni zaznajomionego z ich treścią i wymaganiami.

Konsekwencje wynikające z nieznanomości w/w norm, instrukcji, przepisów itp. obciążają Wykonawcę.

Gdziekolwiek w Dokumentacji Projektowej pojawia się termin Specyfikacje Techniczne należy przez to rozumieć Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. (Dz. U. 2021 poz. 2454)

1.4. Określenia podstawowe

Użyte w SST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

- 1.4.1. Budowla drogowa** - obiekt budowlany, nie będący budynkiem, stanowiący całość techniczno-użytkową (drogę) albo jego część stanowiącą odrębny element konstrukcyjny lub technologiczny (obiekt mostowy, korpus ziemny, węzeł).
- 1.4.2. Chodnik** - wyznaczony pas terenu przy jezdni lub odsunięty od jezdni, przeznaczony do ruchu pieszych i odpowiednio utwardzony.
- 1.4.3. Dokumentacja powykonawcza** - dokumentacja sporządzana przez Wykonawcę robót zgodnie z obowiązującym Prawem Budowlanym wraz z późniejszymi zmianami, ujmująca całość robót wykonanych z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywanych robót oraz zgodna z Prawem geodezyjnym i kartograficznym i przepisami wykonawczymi dokumentacja z geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.
- 1.4.4. Dokumentacja projektowa** - zbiór opracowań i analiz przedprojektowych oraz rysunków (projektów), przedstawiających obiekt budowlany, który ma powstać (lub ulegać zmianom) w wyniku realizacji robót budowlanych wynikających z danego projektu.
- 1.4.5. Dokumentacja techniczna** - zespół dokumentów zawierający niezbędne dane techniczne, które umożliwiają wykonanie określonego przedmiotu. Zakres dokumentacji i jej skład jest uzależniony od przeznaczenia.
- 1.4.6. Droga** - wydzielony pas terenu przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów oraz ruchu pieszych wraz z wszelkimi urządzeniami technicznymi związanymi z prowadzeniem i zabezpieczeniem ruchu.
- 1.4.7. Droga** - budowla wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiąca całość techniczno-użytkową, przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowaną w pasie drogowym;
- 1.4.8. Droga tymczasowa (montażowa)** - droga specjalnie przygotowana, przeznaczona do ruchu pojazdów na czas jego wykonania, przewidziana do usunięcia po jego zakończeniu.
- 1.4.9. Objazd tymczasowy** - droga specjalnie przygotowana i odpowiednio utrzymana do przeprowadzenia ruchu publicznego na okres budowy. Odpowiednio oznakowana trasa wyznaczona na czas Robót po istniejących drogach publicznych.
- 1.4.10. Dziennik budowy** - zeszyt z ponumerowanymi stronami, opatrzone pieczęcią organu wydającego, wydany zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowiący urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych, służący do notowania zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót, rejestrowania dokonywanych odbiorów robót, przekazywania poleceń i innej korespondencji technicznej pomiędzy Inspektorem, Wykonawcą i Projektantem.
- 1.4.11. Księga (Rejestr) Obmiarów** - akceptowany przez Inspektora/Kierownika projektu zeszyt z ponumerowanymi stronami, służący do wpisywania przez Wykonawcę obmiaru dokonywanych Robót w formie wycięć, szkiców i ew. dodatkowych załączników. Wpisy w Rejestrze Obmiarów podlegają autoryzacji przez Inspektora/Kierownika projektu.
- 1.4.12. Jezdnia** - część korony drogi przeznaczona do ruchu pojazdów.
- 1.4.13. Korona drogi** - jezdnie z poboczeniami, pasami awaryjnego postoju lub pasami przeznaczonymi do ruchu pieszych, zatokami autobusowymi lub postojowymi, a przy drogach dwujezdniowych - również z pasem dzielącym jezdnie;
- 1.4.14. Konstrukcja nawierzchni** - układ warstw nawierzchni wraz ze sposobem ich połączenia.
- 1.4.15. Konstrukcja nośna** (przesło lub przesła obiektu mostowego) - część obiektu oparta na podporach mostowych, tworząca ustrój niosący dla przeniesienia ruchu pojazdów lub pieszych.
- 1.4.16. Korpus drogowy** - nasyp lub ta część wykopu, która jest ograniczona koroną drogi i skarpami rowów.
- 1.4.17. Koryto** - element uformowany w korpusie drogowym w celu ułożenia w nim konstrukcji nawierzchni.
- 1.4.18. Laboratorium** - drogowe lub inne laboratorium badawcze, zaakceptowane przez Zamawiającego i/lub Inspektora, niezbędne do przeprowadzenia wszelkich badań i prób związanych z oceną jakości materiałów oraz robót.

- 1.4.19. Nawierzchnia** - warstwa lub zespół warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu na podłoże gruntowe i zapewniających dogodne warunki dla ruchu.
- a) **Warstwa ścierna** - górna warstwa nawierzchni poddana bezpośrednio oddziaływaniu ruchu i czynników atmosferycznych.
 - b) **Warstwa wiążąca** - warstwa znajdująca się między warstwą ścierną a podbudową, zapewniająca lepsze rozłożenie naprężeń w nawierzchni i przekazywanie ich na podbudowę.
 - c) **Warstwa wyrównawcza - warstwa służąca** do wyrównania nierówności podbudowy lub profilu istniejącej nawierzchni.
 - d) **Podbudowa** - dolna część nawierzchni służąca do przenoszenia obciążeń od ruchu na podłoże. Podbudowa może składać się z podbudowy zasadniczej i podbudowy pomocniczej.
 - e) **Podbudowa zasadnicza** - górna część podbudowy spełniająca funkcje nośne w konstrukcji nawierzchni. Może ona składać się z jednej lub dwóch warstw.
 - f) **Podbudowa pomocnicza** - dolna część podbudowy spełniająca, obok funkcji nośnych, funkcje zabezpieczenia nawierzchni przed działaniem wody, mrozu i przenikaniem cząstek podłoża. Może zawierać warstwę mrozochronną, odsączającą lub odcinającą.
 - g) **Warstwa odcinająca** - warstwa separująca dolne warstwy konstrukcji nawierzchni lub warstwę ulepszonego podłoża, o ile wykonane są z materiału ziarnistego, od przenikania do nich drobnych cząstek ze spoistego podłoża gruntowego,
 - h) **Warstwa odsączająca** - warstwa zapewniająca odprowadzenie wody przedostającej się do spodu nawierzchni.
- 1.4.20. Niweleta - wysokościowe i geometryczne rozwinięcie na płaszczyźnie pionowego przekroju w osi drogi lub obiektu mostowego.**
- 1.4.21. Pas drogowy** - wydzielony liniami rozgraniczającymi pas terenu przeznaczony do umieszczania w nim drogi oraz drzew i krzewów. Pas drogowy może również obejmować teren przewidziany do rozbudowy drogi i budowy urządzeń chroniących ludzi i środowisko przed uciążliwościami powodowanymi przez ruch na drodze.
- 1.4.22. Pobocze** - część korony drogi przeznaczona do chwilowego zatrzymywania się pojazdów, umieszczenia urządzeń bezpieczeństwa ruchu i wykorzystywana do ruchu pieszych, służąca jednocześnie do bocznego oparcia konstrukcji nawierzchni.
- 1.4.23. Podłoże** - grunt rodzimy lub nasypowy, leżący pod nawierzchnią do głębokości przemarzania.
- 1.4.24. Materiały** - wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania Robót, zgodne z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi, zaakceptowane przez Inspektora.
- 1.4.25. Rekultywacja** - Roboty mające na celu uporządkowanie i przywrócenie pierwotnych funkcji terenom naruszonym w czasie realizacji zadania budowlanego
- 1.4.26. Przepust** - budowla o przekroju poprzecznym zamkniętym, przeznaczona do przeprowadzenia cieków, szlaków wędrówek zwierząt dziko żyjących lub urządzeń technicznych przez nasyp drogi.
- 1.4.27. Obiekt inżynierski** - obiekt mostowy, tunel, przepust i konstrukcja oporowa
- 1.4.28. Odpowiednia zgodność** - zgodność wykonywanych Robót z dopuszczonymi tolerancjami, a jeśli przedział tolerancji nie został określony - z przeciętnymi tolerancjami, przyjmowanymi zwyczajowo dla danego rodzaju Robót budowlanych.
- 1.4.29. Przepust** - budowla o przekroju poprzecznym zamkniętym, przeznaczona do przeprowadzenia cieków, szlaków wędrówek zwierząt dziko żyjących lub urządzeń technicznych przez nasyp drogi.
- 1.4.30. Przeszkoda naturalna** - element środowiska naturalnego, stanowiący utrudnienie w realizacji zadania budowlanego, na przykład dolina, bagno, rzeka itp.
- 1.4.31. Przeszkoda sztuczna** - dzieło ludzkie, stanowiące utrudnienie w realizacji zadania budowlanego, na przykład droga, kolej, rurociąg, kanał, ciąg pieszy itp.
- 1.4.32. Inspektor** - oznacza osobę wyznaczoną przez Zamawiającego wyłonioną w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zarządzanie i nadzór lub inną osobę wyznaczoną przez Zamawiającego do działania jako Inspektor inwestorskiego dla celów Kontraktu, określoną w umowie z Wykonawcą jako Inspektor/Inspektor/Inspektor Inwestorskiego lub inną osobę wyznaczoną w razie potrzeby przez Zamawiającego. W przypadku konieczności zastąpienia Inspektora lub innej osoby wyznaczonej w razie potrzeby przez Zamawiającego, Zamawiający powiadomi Wykonawcę w trybie zgodnym z Kontraktem.
- 1.4.33. Kierownik budowy** - osoba wyznaczona przez Wykonawcę, upoważniona do kierowania budową wg zasad określonych Ustawą - Prawo budowlane.
- 1.4.34. Kierownik Projektu** - osoba wymieniona w danych kontraktowych będąca przedstawicielem Zamawiającego, o której wyznaczeniu poinformowany jest Wykonawca, odpowiedzialna za zarządzanie kontraktem.
- 1.4.35. Polecenie Inspektora lub Kierownika projektu** - wszelkie polecenia przekazane Wykonawcy przez Inspektora lub Kierownika projektu, w formie pisemnej, dotyczące sposobu realizacji Robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem budowy.
- 1.4.36. Projektant** - osoba fizyczna będąca autorem Dokumentacji Projektowej, występująca na budowie wg zasad Ustawy - Prawo budowlane.
- 1.4.37. Przedsięwzięcie budowlane** - kompleksowa realizacja nowego połączenia drogowego lub całkowita modernizacja/przebudowa trasy w planie i w przekroju podłużnym istniejącego połączenia.
- 1.4.38. Zadanie budowlane** - część przedsięwzięcia budowlanego, stanowiąca odrębną całość konstrukcyjną lub technologiczną, zdolną do samodzielnego spełnienia przewidywanych funkcji techniczno-użytkowych. Zadanie może polegać na wykonywaniu Robót związanych z budową, modernizacją/przebudową, utrzymaniem oraz ochroną budowli drogowej lub jej elementu.
- 1.4.39. Teren budowy** - teren udostępniony przez Zamawiającego dla wykonania na nim robót oraz inne miejsca wymienione w kontrakcie jako tworzące część terenu budowy.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z Warunkami Ogólnymi i Szczególnymi SST, Dokumentacją Projektową i poleceniami Inspektora lub Kierownika Projektu zgodnie z warunkami umowy.

Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość wykonywanych robót i bezpieczeństwo wszelkich czynności na terenie budowy i terenie przyległym do budowy oraz bezpieczeństwo terenów, na których mogą wystąpić zagrożenia dla ludzi i mienia w związku z prowadzonymi robotami. Metody użyte przy budowie wyrażające się rodzajem zastosowanej technologii, maszyn, urządzeń i sprzętu muszą zapewniać skuteczną ochronę ludzi, środowiska budynków i budowli na tych obszarach w szczególności przed:

- hałasem
- wibracją
- drganiami i wstrząsami
- zanieczyszczeniem odpadami poprodukcyjnymi i komunalnymi gleb wód i powietrza
- zanieczyszczeniem powietrza emisją gazów, pyłów i dymów
- zniszczeniem cennych przyrodniczo elementów w rejonie prowadzonych robót
- zanieczyszczeniem środowiska przetwarznikami zarasków chorobotwórczych i metalami ciężkimi
- znaczącymi lub gwałtownymi zmianami poziomu wód gruntowych,
- bezprawnym zniszczeniem chronionych gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk.

1.5.1. Przekazanie terenu budowy

Zamawiający w terminie określonym w Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ) przekazuje Wykonawcy Teren Budowy wraz z wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, Dziennik Budowy oraz Dokumentację Projektową oraz STT. W przypadku posiadania dodatkowych egzemplarzy, Zamawiający udostępni dokumentację lub jej kopię w wersji papierowej w 1 egz.

Dane dotyczące osnowy geodezyjnej poziomej i wysokościowej oraz punktów granicznych Wykonawca powinien pobrać z właściwego powiatowego ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej. Po przekazaniu terenu budowy Wykonawca wyznaczy i utwali punkty główne trasy.

Na Wykonawcy spoczywa odpowiedzialność za ochronę znaków osnowy geodezyjnych i granicznych do chwili odbioru końcowego robót. W przypadku natrafienia na znaki geodezyjne roboty w ich rejonie należy prowadzić ręcznie. Uszkodzone lub zniszczone znaki geodezyjne i graniczne Wykonawca odtworzy i utwali na własny koszt.

Wykonawca winien przedstawić Inżynierowi Program robót, Wykaz Płatności oraz polisy ubezpieczeniowe zgodnie z warunkami określonymi w Specyfikacji Warunków Zamówienia.

1.5.2. Dokumentacja projektowa

Dokumentacja Projektowa może składać się z:

- Dokumentacji Projektowej Zamawiającego,
- Dokumentacji Projektowej sporządzonej przez Wykonawcę.

Wszelkie uwagi dotyczące przekazanej dokumentacji projektowej muszą być zgłoszone w ciągu 14 dni kalendarzowych od przekazania placu budowy. Uwagi Wykonawcy winny być precyzyjne i szczegółowo uzasadnione z uwzględnieniem wyżej opisanych założeń.

Przed złożeniem oferty cenowej, na wykonanie robót budowlanych, Wykonawca, w ramach ceny kontraktowej ma obowiązek szczegółowego zapoznania się z planem PZT oraz danymi w ośrodku geodezji.

Do Wykonawcy robót należy wykonanie wszystkich czynności, pomiarów, uzgodnień, badań, robót itp. opisanych w:

- decyzji środowiskowej w tym treści uzasadnienia oraz załącznikach,
- pozwoleniu wodnoprawnym,
- załączonych oraz uzyskanych opiniach,
- uzgodnieniach,
- notatkach,
- warunkach technicznych,
- decyzjach
- - innych pismach mających charakter opiniotwórczy, uzgodnieniowy itp.

1.5.2.1. Dokumentacja po stronie Wykonawcy

Jeżeli zajdzie konieczność dokumentacja Projektowa oraz czynności, które Wykonawca opracuje i wykona we własnym zakresie w ramach Zaakceptowanej Wartości Umowy Wykonawca zobowiązany jest do opracowania we własnym zakresie następujących projektów:

1. Geodezyjną dokumentację powykonawczą oraz inne dodatkowe opracowania geodezyjne (jeśli będą wykonywane). Zgodnie z przepisami dotyczącymi sieci poligonizacji państwowej i osnowy realizacyjnej należy wykonać geodezyjną inwentaryzację powykonawczą sieci uzbrojenia terenu i obiektów, nanieść zmiany na mapę zasadniczą w skali 1:500 uzyskując potwierdzenie przyjęcia do zasobów właściwego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4,
2. Aktualizacja mapy do celów projektowych w zakresie niezbędnym do realizacji kontraktu (minimum zakres inwestycji) w terminie do 2 miesięcy od daty przekazania placu budowy dla Wykonawcy oraz powtórzenie aktualizacji tyle razy, ile będzie wymagał tego kontrakt.
3. Porównanie mapy z projektu budowlanego z terenem oraz z aktualną mapą opracowaną przez Wykonawcę (sieci, sytuacyjno-wysokościowo itp.). Z porównania należy przekazać raport wskazujący czy są zmiany oraz przedstawienie propozycji zamiennych w sposób graficzny i opisowy w tym dokumentację fotograficzną zaistniałego problemu.
4. Dokumentację z wywiadu branżowego dla wszystkich występujących sieci uzbrojenia terenu,
5. Aktualizację i przedłużenie warunków, uzgodnień i decyzji uzyskanych na etapie projektowania w zakresie niezbędnym do realizacji kontraktu, wraz z wykonaniem wszelkich opracowań towarzyszących (projektów, pomiarów itp.), niezbędnych do powyższej aktualizacji. Dotyczy to również uzgodnień itp., które na etapie przed przystąpieniem do robót utraciły ważność. W tym również projektu stałej organizacji ruchu; w przypadku konieczności dostosowania projektów do nowych warunków lub uzgodnień projekty sporządza Wykonawca,
6. Dokumentację usunięcia kolizji niezainwentaryzowanych obiektów budowlanych wraz z niezbędnymi uzgodnieniami i decyzjami uprawniającymi do ich przebudowy,
7. Projekty technologii i organizacji robót Program Zapewnienia Jakości dla poszczególnych SST
8. Plan dowozu materiałów budowlanych po istniejącej sieci dróg oraz ewentualnych dróg technologicznych – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4,
9. Zatwierdzony projekt organizacji ruchu na czas budowy – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4,
10. Projekt objazdów i dojazdów tymczasowych jeżeli będą wymagane – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4,
11. Opracowanie inwentaryzacji elementów przed jego rozbiórką w celu jego odtworzenia.
12. Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi i uzyskanie jego zatwierdzenia jeżeli takie zostaną stwierdzone na etapie realizacji robót – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4,
13. Sporządzenie informacji o wytwarzanych odpadach i złożenie do właściwego organu – jeżeli takie odpady będą wytwarzane – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4,
14. Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
15. Projekt pomostów roboczych, podpór tymczasowych i innych konstrukcji pomocniczych
16. Projekt rozbiórek dla zakresu inwestycji w oparciu o dokumentację i inwentaryzację własną.
17. Powykonawczą dokumentację odbiorową, w tym projektu powykonawczego, w przypadku zmian i naniesienie na kopii zatwierdzonego projektu budowlanego na każdym etapie realizacji robót – ilość egzemplarzy niezbędna do obiorów lecz nie mniej niż 4.,
18. W przypadku gdy wykonawca wystąpi o zmianę zapisów w SST, należy ją przedstawić do zatwierdzenia projektantowi, w układzie jakim ma być wprowadzona do użytku, zaznaczając kolorem czerwonym na starej specyfikacji proponowane zmiany.
19. Projekty szczegółowe tablic drogowych dla docelowej organizacji ruchu,
20. Projekty fundamentów i konstrukcji wsporczych dla tablic drogowych według docelowej organizacji ruchu,
21. Projekty zabezpieczenia skarp wykopów;
22. Projekt urządzeń do mycia kół samochodowych;
23. Projekt warsztatowy i montażowy wygrodzień na czas budowy,
24. Projekt warsztatowy konstrukcji stalowych i prefabrykowanych konstrukcyjnych elementów betonowych;
25. Projekt warsztatowy dla urządzeń i systemów odwodnieniowych;
26. Projekt warsztatowy dla barier energochłonnych i balustrad
27. Projekt rusztowań i deskowań elementów betonowych,
28. Projekty robót dla tymczasowej ochrony lub przełożenia wszystkich urządzeń, instalacji i wyposażenia należącego do odpowiednich użytkowników znajdujących się w strefie oddziaływania robót wraz z ich uzgodnieniem z zarządcą danego obiektu. Ponadto Wykonawca jest zobowiązany do ujęcia kosztów związanych z demontażem uzbrojenia na czas robót i jego ponownym montażem po zakończeniu wykonywania prac.
29. Projekt przełożenia infrastruktury na czas budowy wraz z wymaganymi uzgodnieniami i decyzjami wraz z czasowym zapewnieniem dostaw mediów lub odbioru ścieków,
30. Programy badań dla całego sprzętu i urządzeń mechanicznych, elektrycznych, hydraulicznych etc.
31. Projekt przełożenia cieków na czas budowy i odwodnienia wykopów z ewentualnym uzyskaniem zgłoszenia wodnoprawnego lub pozwolenia wodnoprawnego.,
32. Projekt technologiczny rozbiórki obiektów kolidujących w tym przepustów, mostów ich elementów,
33. Projekt pomostów roboczych, ścianki szczelnej i konstrukcji rozporowej dla inwestycji w tym dla przebudowywanych przepustów,
34. Wykonanie zabezpieczeń opisanych w decyzjach, uzgodnieniach itp., w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak RG.6220.13.2020 z dnia 15.06.2021r. oraz decyzji o zmianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak: RG.6220.13.2020 z dnia 07.12.2021r. wraz z uzgodnieniem z Inwestorem oraz Wydziałem Ochrony Środowiska lub tożsamym jeżeli występuje w siedzibie Inwestora lub Inspektora.
35. Projekt technologiczny montażu przepustów w tym wlotów i wylotów.
36. Dla obiektów budowlanych objętych projektem oraz w przypadku zaistnienia w trakcie wykonywania robót ziemnych wątpliwości dotyczących stanu i rodzaju gruntu w podłożu do Wykonawcy należy wykonanie uszczegóławiającej dokumentacji geotechnicznej a w uzasadnionych przypadkach geologiczno-inżynierskiej. Zakres prac i kontroli podlega uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Projektantem. Wykonawca ma obowiązek zgłoszenia Inspektorowi Nadzoru zaistniałych uzasadnionych wątpliwości dotyczących podłoża gruntowego wraz z ich uzasadnieniem w terminie 7 dni od ich powzięcia, do którego załączy badania kontrolne. Liczba badań i ich zakres powinien być uzgodniony z inspektorem nadzoru i/lub projektantem.
37. Projekt obliczeń ścianek szczelnych używanych podczas realizacji inwestycji.
38. Projekty wykonawcze przecisków i przewiertów,
39. Projekty i harmonogramy czasowych przekładek i przełączeń mediów i innych urządzeń wraz z uzgodnieniami i uzyskaniem zgody użytkowników na przełączenia,
40. Projekt i wykonanie założenia osnowy podstawowej lub szczegółowej,
41. Harmonogram robót z uwzględnieniem wymagań określonych w decyzjach i uzgodnieniach zawartych w dokumentacji projektowych i uzyskanych podczas robót budowlanych przez wykonawcę robót.
42. Projekt i odtworzenie drenaży i innych sieci w tym uszkodzonych przez wykonawcę robót lub odkrytych podczas prac, a nie zainwentaryzowanych na etapie projektowania. Wykonawca dodatkowo wykona również szkice podłączeń drenaży odkrytych podczas robót i uzgodni z zarządcą lub właścicielem drenaży ich podłączenie oraz uzyska protokół odbioru wraz z wykonaniem pomiarów geodezyjnych. Wszystkie te prace zostaną ujęte w projekcie odtworzenia.
43. W trakcie budowy drogi należy opracować projekt analizy napływu wód z terenu wraz z zaleceniami oraz zastosować rozwiązania zapobiegające podtopieniu pasa drogowego, niniejsze problemy należy zgłaszać na bieżąco podczas realizacji robót.

44. Po wykonaniu warstw nawierzchni na jezdni oraz ciągach należy opracować raport sprawdzenia skrajni poziomej i pionowej w oparciu o aktualne przepisy wraz z ewentualnym przycięciem lub usunięciem elementów znajdujących się w skrajni.
45. W ramach ceny kontraktowej Inwestor, Zamawiający lub Projektant może polecić wykonanie dodatkowych pomiarów, wytyczenie obiektów lub inne prace geodezyjne w ilości do 20% wszystkich prac geodezyjnych objętych kontraktem. Wykonawca na podstawie wykonanych pomiarów sporządzi odpowiednie szkice, dokumentację fotograficzną i opisową na podstawie, których będzie można rozwiązać wskazany problem. Również w niniejszym opracowaniu przedstawi propozycję rozwiązania w sposób graficzny i opisowy w takiej szczegółowości aby nadzór inwestorski lub autorski mógł podjąć decyzję o wprowadzeniu niniejszego rozwiązania na budowę.
46. Inwentaryzacja fotograficzna stanu technicznego dróg oraz budynków przed realizacją zadania wraz z podpisaniem dwustronnych protokołów z ich właścicielami lub zarządcami,
47. Dokumentacja fotograficzna i archiwalna dla wszystkich prowadzonych robót, w szczególności dla robót zanikających,
48. Wszelkie opłaty do wniesienia na etapie realizacji wynikające z uzgodnień i warunków należą do Wykonawcy. Ewentualne kary z tytułu opóźnień z ich wniesienia ponosi Wykonawca,
49. Operat odbiorowy, zgodnie z postanowieniami punktu 8.3.1 niniejszej SST,
50. Dokumentacja określająca gospodarowanie odpadami w trakcie prowadzenia robót zgodnie z wymaganiami przepisów ustawy o odpadach (Dz.U. z 2007 r Nr 39, poz. 251 z późniejszymi zmianami),
51. Projekty urządzeń technologicznych zabezpieczających ciągłość ruchu pojazdów i pieszych po drogach oraz zapewniających dojazd i dojście do obiektów na odcinku prowadzenia robót,
52. Wykonawca w ramach ceny kontraktowej uwzględni wykonanie operatu wodnoprawnego wraz z uzyskaniem zgłoszenia/pozwolenia wodnoprawnego dla obniżenia wód gruntowych podczas wykonania robót i innych procedur określonych w prawie wodnym. W tym przełożenie cieków na czas prowadzenia robót.
53. Wykonawca zobowiązany jest uzyskać od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków odpowiednie i niezbędne do dalszej realizacji kontraktu pozwolenia i uzgodnienia jeżeli będą wymagane.
54. Uzyskanie zgód właścicieli działek na czas robót w przypadku, gdy przyjęta technologia realizacji robót przez Wykonawcę będzie wymagała wyjścia na działki sąsiednie.
55. Uzyska decyzje administracyjne pozwalające na użytkowanie inwestycji,
56. Z uwagi na migrację bobrów, lokalizacja tam od momentu projektowania do momentu wykonawstwa ulega zmianie. W związku z powyższym, jeżeli w obszarze wykonywania i oddziaływania robót zostaną stwierdzone tamy bobrów, Wykonawca podejmie, w ramach ceny kontraktowej, uzyskanie decyzji/zgód na ich zniszczenie wraz z przeprowadzeniem czynności przeprowadzenia bobrów,
57. Wszelką inną dokumentację nie wymienioną powyżej a konieczną do wykonania robót w terminie.

Wszelkie decyzje administracyjne, uzgodnienia, pozwolenia, zgody, warunki itp. Wykonawca zobowiązany jest przekazywać Zamawiającemu. W przypadku decyzji administracyjnych Zamawiający wymaga przekazania również decyzji z klauzulą ostateczności.

W/w projekty muszą być zatwierdzone przez Inspektora oraz przekazane w formie wydruku oraz elektronicznej edytowalnej na płycie CD/DVD.

Wszelkie prawa autorskie do dokumentacji sporządzanej przez Wykonawcę przechodzą na Zamawiającego w najszerszym zakresie przewidzianym przez prawo polskie z chwilą przekazania tej dokumentacji.

Wykonawca, przed przystąpieniem do robót zobowiązany jest również do uzyskania zatwierdzenia Projektu organizacji ruchu na czas budowy, przez właściwe organy administracji zarządzającej ruchem.

Wszelkie koszty wynikające z powyższych wymagań nie podlegają odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że są włączone w Zaakceptowaną Wartość Umowną jak również wszelkie koszty robót wynikające z w/w projektów.

Opracowania muszą być przekazane do uzgodnienia i zatwierdzenia w terminach zgodnych z Warunkami Ogólnymi Kontraktu i Warunkami Szczególnymi Umowy, a przed harmonogramowymi terminami rozpoczęcia odpowiednich robót. Opóźnienia w powyższym terminie są jednoznaczne z opóźnieniami z winy Wykonawcy w terminach realizacji Robót. Jeżeli w trakcie wykonywania Robót okaże się koniecznym uzupełnienie Rysunków z uwagi na wybraną technologię Wykonawcy, Wykonawca sporządzi brakujące rysunki i Specyfikacje na własny koszt w 3 egzemplarzach oraz w formie elektronicznej i przedłoży je Inspektorowi do zatwierdzenia.

Opracowania muszą być przekazane do zatwierdzenia przed harmonogramowymi terminami rozpoczęcia odpowiednich robót, za wyjątkiem opracowań, dla których ustalono odrębnie inne terminy wykonania.

Wszelkie koszty związane z przygotowaniem, zaopiniowaniem i uzgodnieniem w/w dokumentacji są zawarte w Zaakceptowanej Kwocie Kontraktowej i nie będą podlegały odrębnej zapłacie.

1.5.2.2. Projekty i rysunki przedstawione przez Wykonawcę

Dodatkowo poza Specyfikacjami, Rysunkami i innymi informacjami zawartymi w Umowie, Wykonawca powinien dostarczyć wszystkie rysunki, dokumenty, zezwolenia związane i inne dane potrzebne do wykonania robót oraz osiągnięcia parametrów technicznych wymaganych w Umowie. Wykonawca może składać te informacje kolejno w częściach, lecz komplet Dokumentacji musi zostać złożony w terminach określonych w pkt. 1.5.2.1.

Wykonawca przed złożeniem rysunków, dokumentacji i danych powinien skonsultować się z Inspektorem i ustalić wstępnie przyjmowane rozwiązania i terminy składania Dokumentacji (ewentualnie terminy składania poszczególnych części Dokumentacji oraz zawartość poszczególnych części).

1.5.2.3. Rysunki przyjęte przez Inspektora

Inspektor powinien pisemnie zatwierdzić rysunki i dokumentację projektową.

1.5.2.4. Rysunki powykonawcze

Wykonawca powinien bezzwłocznie uzupełnić dokumentację oraz rysunki dostarczone Inspektorowi w zakresie zmian wprowadzonych w czasie wykonania robót, w formie i zakresie wynikającym z przepisów prawa budowlanego. Wykonawca powinien dostarczyć Inspektorowi Rysunki powykonawcze kompletne i bez wad w przejrzystej, prostej formie w czterech egzemplarzach dla każdego ukończonego odcinka robót, który będzie przekazany do użytkowania, w formie i treści zgodnej z przepisami prawa polskiego, przed złożeniem dokumentów odbiorowych do właściwego Organu.

1.5.3. Nadzór autorski

Nadzór autorski będzie prowadzony przez Projektanta zgodnie z obowiązującym Prawem Budowlanym (Art. 20 ust 1 pkt 4) i będzie obejmował:

- stwierdzenia w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji z projektem,
- uzgadniania możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez Kierownika budowy lub Inspektora (po przedstawieniu przez zgłaszającego pozytywnego stanowiska Zamawiającego).

1.5.4. Zgodność robót z dokumentacją projektową i SST

Dokumentacja projektowa, SST i wszystkie dodatkowe dokumenty przekazane Wykonawcy przez Inspektora stanowią część umowy, a wymagania określone w choćby jednym z nich są obowiązujące dla Wykonawcy tak jakby zawarte były w całej dokumentacji. Na etapie postępowania przetargowego, podczas procesu przygotowywania oferty, każdy oferent (Wykonawca) ma obowiązek zapoznać się z kompletem załączonych dokumentów oraz na podstawie pozyskanej wiedzy sporządzić ofertę obejmującą wszystkie koszty realizacji Umowy z uwzględnieniem wymagań zawartych w załączonych dokumentach. Jeżeli na tym etapie, Wykonawca znajdzie błędy lub nieścisłości w jakimkolwiek załączonym dokumencie, jego obowiązkiem jest zgłosić do Zamawiającego w formie zapytań ofertowych zgodnie z obowiązującą procedurą postępowania przetargowego. Odpowiedzi sformułowane przez Zamawiającego, uzupełniają treść dokumentów i stanowią podstawę do sporządzenia oferty.

Po zakończonym postępowaniu przetargowym, Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inspektora, który podejmie decyzję o wprowadzeniu odpowiednich zmian i poprawek. Brak wyszczególnienia w pkt. 9 „Podstawa płatności” odpowiedniej SST robót, a wymienionych choćby w jednej z części Dokumentacji Projektowej nie może być podstawą roszczeń finansowych.

W przypadku rozbieżności w ustaleniach poszczególnych dokumentów obowiązuje kolejność ich ważności wymieniona w SWZ.

W przypadku rozbieżności, wymiary podane na piśmie są ważniejsze od wymiarów określonych na podstawie odczytu ze skali rysunku.

Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały będą zgodne z dokumentacją projektową i SST.

Uwzględniając postanowienia ustawy Prawo zamówień publicznych zapisane w art. 30 ust. 4 i 5 dopuszcza się rozwiązania równoważne do opisanych w projektach budowlanych i wykonawczych oraz w specyfikacjach technicznych jeżeli spełniają podane poniżej warunki:

- stanowią nieistotne odstępstwo od zatwierdzonego projektu budowlanego i są dopuszczalne postanowieniami art. 36a ust.5 ustawy Prawo budowlane,
- zostały uzgodnione przez Projektanta według postanowień art. 20 ust. 1 ustawy Prawo budowlane,
- Wykonawca wykazał, że spełniają one wymagania określone w projektach budowlanych i wykonawczych oraz w specyfikacjach technicznych.

Dane określone w dokumentacji projektowej i w SST będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowlanych muszą wykazywać zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.

W przypadku, gdy:

- a) materiały zgłoszone do akceptacji przez Inspektora nie będą zgodne z wymaganiami Dokumentacji Projektowej lub SST, to takie materiały będą odrzucone, a Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zastąpić innymi zgodnymi z wymaganiami.
- b) roboty zgłoszone Inspektorowi do odbioru nie będą zgodne z wymaganiami Dokumentacji Projektowej lub SST (po uwzględnieniu tolerancji), to wówczas Inspektor ma prawo:
 - odrzucić roboty jako niezgodne z wymaganiami i wydać polecenie rozebrania i ponowne ich wykonanie na koszt Wykonawcy,
 - zażądać programu naprawczego, w przypadku, gdy niezgodność da się naprawić bez jej wpływu na trwałość lub bezpieczeństwo użytkowania danego elementu lub obiektu budowlanego,
 - wydać polecenie rozbiórki, gdy wprowadzony program naprawczy nie doprowadził do zgodności z wymaganiami, a dana niezgodność może mieć wpływ na trwałość i/lub bezpieczeństwo użytkowania elementu.

Wszystkie połączenia warstw konstrukcyjnych i nasypów, należy wykonywać zgodnie z wiedzą techniczną, ze szczególnym uwzględnieniem schodkowania na łączeniu warstw bitumicznych, podbudów i nasypów.

W przypadku, gdy zostaną stwierdzone różnice między dokumentacją projektową (pod względem mapy, przebiegu istniejącej infrastruktury podziemnej, lokalizacji obiektów itp.) a stanem faktycznym w terenie obowiązkiem Wykonawcy będzie:

- Wykonanie dokumentacji geodezyjno-pomiarowej, która będzie w sposób czytelny identyfikować występujące różnice.
- Wykonanie dokumentacji fotograficznej wraz z opisem charakteru występujących niezgodności i ich ewentualnych przyczyn.

Powyższą dokumentację Wykonawca sporządzi, w ramach ceny kontraktowej, w terminie do 7 dni od wykrycia rozbieżności w dwóch egzemplarzach i prześle po jednym egz. Projektantowi i Inspektorowi. Do w/w dokumentacji Wykonawca załączy propozycję rozwiązań zamiennych uwzględniając czynniki ekonomiczne oraz terminy określone w kontrakcie. I w przypadku wystąpienia takiej konieczności uzyska warunki i uzgodnienia zarządców danego obiektu. Na żądanie Inspektora lub Projektanta Wykonawca dokona wszelkich uzupełnień w zakresie m.in. brakujących pomiarów, inwentaryzacji itp.

W przypadku wystąpienia różnic pomiędzy poszczególnymi częściami dokumentacji (opis techniczny, rysunki, SST) należy zastosować rozwiązanie najbardziej korzystne pod względem jakości, trwałości obiektu budowlanego w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Projektantem. W przypadku różnych zapisów w tym samym zakresie robót należy przyjmować do realizacji zapisy korzystniejsze dla realizacji kontraktu i inwestora po uprzednim uzgodnieniu ich z Inspektorem Nadzoru i Projektantem. W przypadku braku rozwiązań w dokumentacji, obowiązkiem Wykonawcy będzie wystąpienie do Projektanta Inspektora załączając propozycję rozwiązań, spełniających standardy dokumentacji projektowej przekazanej przez Zamawiającego.

1.5.5. Zabezpieczenie terenu budowy

Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania ruchu publicznego oraz utrzymania istniejących obiektów (jezdnie, obiekty mostowe, ścieżki rowerowe, ciągi piesze, znaki drogowe, bariery ochronne, urządzenia odwodnienia, zieleń, pozostałe elementy wyposażenia drogi itp.) na terenie budowy, w okresie od dnia przejścia terenu budowy do dnia przekazania odcinka drogi w utrzymanie odpowiedniemu organowi administracji drogowej, po uprzednim uzyskaniu protokołu odbioru (części robót albo końcowego realizacji przedmiotu umowy) wraz z zimowym utrzymaniem. Powyższe zobowiązanie Wykonawcy do utrzymania nie obejmuje utrzymania tzw. „zimowego utrzymania”, polegającego na zwalczaniu śliskości zimowej i odśnieżania odcinków dróg publicznych dopuszczonych do ruchu, a nie objętych przekazanym terenem budowy, za które odpowiedzialny jest odpowiedni organ administracji drogowej.

Wymaga się, aby na odcinkach drogi dopuszczonych do ruchu pojazdów budowy, Wykonawca nie pozostawiał na nawierzchni jezdni brudu (resztek gruntu, błota, kruszywa, gruzu) oraz nie deformował poboczy, co może stwarzać zagrożenie warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego lub utrudniać prowadzenie robót utrzymaniowych. Wszelkie ewentualne zanieczyszczenia muszą być natychmiast usunięte. Przed przystąpieniem do robót Wykonawca przedstawi Inspektorowi, uzgodniony i zatwierdzony z odpowiednim zarządem drogi i organem zarządzającym ruchem, projekt organizacji ruchu i zabezpieczenia robót w okresie trwania budowy.

W zależności od potrzeb i postępu robót projekt organizacji ruchu powinien być na bieżąco aktualizowany przez Wykonawcę. Każda zmiana, w stosunku do zatwierzonego projektu organizacji ruchu, wymaga każdorazowo ponownego zatwierdzenia projektu.

W czasie wykonywania robót Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające takie jak: zapory, światła ostrzegawcze, sygnały, itp., zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo pojazdów i pieszych.

Wykonawca zapewni stałe warunki widoczności w dzień i w nocy tych zapór i znaków, dla których jest to nieodzowne ze względów bezpieczeństwa.

Wszystkie znaki, zapory i inne urządzenia zabezpieczające będą akceptowane przez Inspektora.

Jeśli Wykonawca w jakimkolwiek czasie zaniedba utrzymanie, to na polecenie Inspektora powinien zareagować natychmiast nie później jednak niż w przeciągu do 24 godzin i przystąpić do kontynuacji utrzymania.

Reasumując:

- zabezpieczenia terenu budowy,
- utrzymanie organizacji ruchu w tym: obsługa tymczasowych urządzeń zabezpieczających,
- utrzymania ciągów ruchu kołowego łącznie z trasami objazdów,
- korzystanie z dróg transportowych

nie podlegają odrębnej zapłacie i utrzymuje się, że są włączone w Zaakceptowaną Wartość Umowy.

Wykonawca niezwłocznie po rozpoczęciu realizacji umowy dostarczy, zainstaluje i utrzyma w czasie trwania kontraktu tablice informacyjne dotyczące robót kontraktowych o treści uzgodnionej z Kierownikiem Projektu. Tablice informacyjne budowy będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji kontraktu.

Dojazdy do posesji zlokalizowanych w pobliżu terenu budowy winny być utrzymywane przez Wykonawcę na jego koszt przez cały czas budowy.

Kierownik budowy jako przedstawiciel Wykonawcy bierze pełną odpowiedzialność za wszystkie zdarzenia drogowe, które wystąpiły na jezdni pod ruchem publicznym na terenie przejętego terenu budowy, w wyniku braku działań lub zaniedbań utrzymaniowych Wykonawcy.

W przypadku realizowania robót na drogach pod ruchem, Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania ruchu publicznego na terenie budowy, w okresie trwania realizacji Umowy aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót. Wykonawca ponosi koszty utrzymania ciągłości ruchu na przekraczanych drogach. Dotyczy to obiektów pod, jak i nad drogą.

W miejscach przylegających do dróg otwartych dla ruchu, Wykonawca ogrodzi lub wyraźnie oznakuje teren budowy, w sposób uzgodniony z Inspektorem.

Wjazdy i wyjazdy z terenu budowy, w innych miejscach niż powyższe, a przeznaczone dla pojazdów i maszyn pracujących przy realizacji Robót, Wykonawca odpowiednio oznakuje w sposób uzgodniony z Inspektorem.

Fakt przystąpienia do robót Wykonawca obwieści publicznie przed ich rozpoczęciem w sposób uzgodniony z Inspektorem oraz przez umieszczenie, w miejscach i ilościach określonych przez Inspektora.

1.5.6. Zaplecze Wykonawcy

Zaplecze Wykonawcy składa się z niezbędnych instalacji, urządzeń, biur, placów składowych oraz dróg dojazdowych i wewnętrznych potrzebnych do realizacji wymienionych robót. Teren pod zaplecze Wykonawca pozyska we własnym zakresie. Wykonawca przystępujący do przetargu winien w cenie Oferty uwzględnić koszty pozyskania i urządzenia niezbędnego dla swych potrzeb zaplecza Wykonawcy. Utrzymanie zaplecza Wykonawcy obejmuje wszystkie koszty eksploatacyjne związane z użytkowaniem powyższego zaplecza i jest włączony w Cenę Kontraktową. Likwidacja zaplecza Wykonawcy obejmuje usunięcie wszystkich urządzeń, instalacji, dróg dojazdowych i wewnętrznych, biur, placów, zabezpieczeń, oczyszczenie terenu i doprowadzenie do stanu pierwotnego. Koszt pozyskania, przygotowania, utrzymania i likwidacji zaplecza Wykonawcy powinien zostać włączony w Cenę Kontraktową.

1.5.7. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego w tym w szczególności wynikające z przepisów [4], [5], [6], [15], [20], [21], [22], [23], [24], [25]. Wykonawca zobowiązany jest do stosowania się do wymogów zawartych we wszelkich uzyskanych zezwoleniach, uzgodnieniach zawartych w Dokumentacji Projektowej. Wszelkie koszty wynikające z powyższych przepisów nie podlegają odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że są włączone w cenę kontraktową.

W okresie trwania budowy i wykańczania robót Wykonawca będzie:

- a) utrzymywać teren budowy w stanie bez wody stojącej,
- b) podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej i innych, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na:

- 1) lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk, ukopów i dróg dojazdowych,
- 2) środki ostrożności i zabezpieczenia przed:

- a) zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi,
- b) zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,
- c) możliwością powstania pożaru.
- d) możliwością zagrożenia gatunków i siedlisk chronionych.

Usunięcie odpadów, ich wykorzystanie lub unieszkodliwienie są obowiązkiem Wykonawcy. Zamawiający nie będzie z tego tytułu ponosił żadnych kosztów w tym z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie szkody w środowisku powstałe w wyniku realizacji robót.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań ochrony środowiska określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w Zaakceptowanej Wartości Umowy oraz nie będą stanowić podstawy do wydłużenia terminu wykonania zamówienia.

Należy ograniczyć do niezbędnego minimum wycinkę drzew i krzewów, natomiast drzewa znajdujące się w obrębie prowadzenia robót, nieprzeznaczone do wycinki, zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi. Warstwę gleby (gleby urodzajnej, humusu) zdjętą z pasa robót należy odpowiednio przechowywać tak, aby składowany materiał ponownie wykorzystać do rekultywacji terenu. Konieczne obniżenie poziomu wód podziemnych związane z wykonywaniem wykopów nie może zakłócać stosunków wodnych. Nie należy powodować trwałych zmian lub ograniczenia

1.5.8. Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisy ochrony przeciwpożarowej.

Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy, na terenie baz produkcyjnych, w pomieszczeniach biurowych, mieszkalnych i magazynach oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.5.9. Materiały szkodliwe dla otoczenia

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczone do użycia.

Nie dopuszcza się użycia materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego odpowiednimi przepisami.

Wszelkie materiały odpadowe użyte do Robót będą miały świadectwa dopuszczenia, wydane przez uprawnioną jednostkę, jednoznacznie określające brak szkodliwego oddziaływania tych materiałów na środowisko.

Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie Robót, a po zakończeniu Robót ich szkodliwość zanika (np. materiały pylaste) mogą być użyte pod warunkiem przestrzegania wymagań technologicznych w budownictwie. Zgodę na ich wbudowanie powinien wyrazić Inspektor ustalając odpowiednie wymagania i warunki.

1.5.10. Ochrona własności publicznej i prywatnej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem przepisowych wymagań nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

Wykonawca przed rozpoczęciem robót jest zobowiązany do zinventaryzowania przebudowywanej sieci oraz do sprawdzenia zgodności z mapą do celów projektowych i uzgodnieniem ZUD.

W przypadku natrafienia na niezidentyfikowane sieci oraz w przypadku zlokalizowania istniejących sieci w innym miejscu niż wskazano na mapie Wykonawca jest zobowiązany powiadomić o tym fakcie Inspektora. Inspektor powinien określić, wspólnie z Wykonawcą, zakres robót niezbędnych do wykonania przy usunięciu wymienionej kolizji, łącznie z ustaleniem właściciela sieci, wykonaniem inwentaryzacji geodezyjnej oraz niezbędny zakres robót, który zostanie wykonany na podstawie odrębnej umowy, w oparciu o dokumentację techniczną dostarczoną przez Zamawiającego.

Wykonawca zobowiązany jest umieścić w swoim harmonogramie rezerwę czasową dla wszelkiego rodzaju robót, które mają być wykonane w zakresie przełożenia instalacji i urządzeń podziemnych na terenie budowy i powiadomić Inspektora i władze lokalne o zamiarze rozpoczęcia robót. O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inspektora i zainteresowane władze oraz będzie z nimi współpracował dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw. Wykonawca będzie odpowiadać za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego.

Wykonawca zobowiązany jest do ustalenia i uzgodnienia z właścicielem, użytkownikiem oraz lokalnymi władzami samorządowymi nowej lokalizacji wymaganych do przedstawienia obiektów małej architektury, w tym m.in. kapliczek i krzyży.

Za każde nieuzgodnione wejście w teren odpowiedzialność ponosi Wykonawca. Wykonawca winien powiadomić na 7 dni przed wejściem w teren właściciela nieruchomości, na którym będą prowadzone prace związane z czasowym zajęciem terenu.

Jeżeli Teren Budowy przylega do terenów z zabudową mieszkaniową, Wykonawca będzie realizować roboty w sposób powodujący minimalne niedogodności dla mieszkańców. Wykonawca będzie realizować roboty w sposób powodujący minimalne niedogodności dla mieszkańców. Wykonawca odpowiada za wszelkie uszkodzenia zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie budowy, spowodowane jego działalnością. W celu uniknięcia niesłusznych roszczeń odszkodowawczych ze strony właścicieli istniejących nieruchomości, Wykonawca przed rozpoczęciem robót budowlanych sporządzi inwentaryzację stanu istniejącej zabudowy zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie pasa drogowego oraz planowanych dróg dojazdowych do terenu budowy dokumentując stan techniczny tych obiektów. Nieodłączną częścią tej dokumentacji będą zdjęcia, skatalogowane w sposób niebudzący wątpliwości, co do momentu ich wykonania oraz obiektu, który dokumentują, inwentaryzacja taka zostanie przekazana w formie wydruku i wersji elektronicznej do wiadomości Inspektora i Zamawiającego. Wykonawca podpisze dwustronne protokoły z inwentaryzacji z właścicielami budynków, których załącznikiem będzie dokumentacja z inwentaryzacji. Inspektor będzie na bieżąco informowany o wszystkich umowach zawartych pomiędzy Wykonawcą a Właścicielami nieruchomości i dotyczących korzystania z własności i dróg wewnętrznych. Jednakże ani Inspektor ani Zamawiający nie będzie ingerował w takie porozumienia, o ile nie będą one sprzeczne z postanowieniami zawartymi w warunkach umowy. W przypadku robót budowlanych objętych decyzją zezwolenia na realizację inwestycji drogowej Wykonawca winien powiadomić właściciela nieruchomości, na którym będą prowadzone prace związane z czasowym zajęciem terenu. Z czynności przejścia od właściciela części nieruchomości Wykonawca sporządzi protokół opisujący stan przejmowanej nieruchomości. Protokół ten winien być podpisany przez obie strony i uzupełniony dokumentacją fotograficzną. Kopię protokołu należy dostarczyć za pośrednictwem Inspektora do Zamawiającego przed rozpoczęciem prac. Po zakończeniu robót Wykonawca winien uporządkować teren, naprawić zaistniałe szkody spowodowane poprzez wykonywanie Robót i wypłacić właścicielom zajmowanych nieruchomości stosowne, uzgodnione odszkodowania za niemożność użytkowania tych nieruchomości, bądź inne wyrządzone w wyniku wykonywania Robót trwałe szkody na tych nieruchomościach. Na koniec Wykonawca podpisze protokół zwrotu nieruchomości z opisem stanu w jakim nieruchomości jest zwracana oraz oświadczeniem oświadczeniem oświadczeniem o zaspokojeniu roszczeń właściciela z tytułu niemożności użytkowania nieruchomości, bądź innych trwałych szkód potwierdzający również, iż właściciel nie rości sobie już żadnych innych roszczeń z tytułu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Koszty ewentualnych odszkodowań i naprawienia szkód będą po stronie Wykonawcy. Kopię protokołu należy dostarczyć za pośrednictwem Inspektora do Zamawiającego niezwłocznie po jego podpisaniu.

W przypadku uszkodzeń układów drenarskich na działkach właścicieli nieruchomości, Wykonawca jest zobowiązany do ich naprawy w sposób zapewniający ich funkcję przed uszkodzeniem łącznie z wykonaniem projektu (jeżeli zajdzie taka potrzeba) – uzgodnionym z Inspektorem.

Wykonawca demontując ogrodzenia posesji, w związku z prowadzonymi robotami, zobowiązany jest do zabezpieczenia terenu posesji poprzez wykonanie nowego ogrodzenia z zachowaniem bram i furtek. Sposób wykonania ogrodzenia Wykonawca uzgodni z właścicielem posesji oraz Inspektorem.

W przypadku wystąpienia ewentualnej kolizji wysokościowej projektowanych zjazdów z ogrodzeniem posesji, Wykonawca w porozumieniu z Właścicielem oraz Inspektorem dokona korekt wysokościowych furtek i bram oraz dokona innych niezbędnych czynności koniecznych do odtworzenia i właściwego funkcjonowania bram i furtek na posesje.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w Wartości Umowy.

Przed rozpoczęciem robót budowlanych Wykonawca sporządzi dokumentację stanu technicznego istniejących dróg lokalnych, znajdujących się w najbliższym otoczeniu inwestycji oraz w dalszej odległości. Wykorzystywanych do ciężkiego transportu Wykonawcy. Dane inwentaryzacyjne zawarte w dokumentacji Wykonawca potwierdzi u zarządcy drogi za zgodne ze stanem faktycznym w danym dniu i zgłosi ten fakt do lokalnych władz samorządowych. Nieodłączną częścią tej dokumentacji będą zdjęcia, skatalogowane w sposób niebudzący wątpliwości, co do momentu ich wykonania oraz obiektu, który dokumentują. Wykonawca będzie mógł transportować materiały i wyposażenie na i z terenu budowy wyłącznie po drogach, których stan został zinventaryzowany w w/w sposób i potwierdzony u Zarządcy drogi. W przypadku ewentualnych roszczeń odszkodowawczych za zniszczenie dróg przez transport budowy Wykonawca jest zobowiązany do ich naprawy na własny koszt.

1.5.11 Ograniczenie obciążenia osi pojazdów

Wykonawca będzie stosować się do ustawowych ograniczeń nacisków osi na drogach publicznych przy transporcie materiałów i wyposażenia na i z terenu budowy. Wykonawca uzyska wszelkie niezbędne zezwolenia i uzgodnienia od właściwych organów administracji, co do przewozu nietypowych wagowo ładunków (ponadnormatywnych) i o każdym takim przewozie będzie powiadamiał Inspektora. Inspektor może polecić, aby pojazdy nie spełniające tych warunków zostały usunięte z terenu budowy. Pojazdy powodujące nadmierne obciążenie osi nie będą dopuszczone na świeżo ukończony fragment budowy w obrębie terenu budowy i Wykonawca będzie odpowiadał za naprawę wszelkich robót w ten sposób uszkodzonych, zgodnie z poleceniami Inspektora.

1.5.12. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Podczas realizacji Robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz opracuje Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia („Plan BIOZ”) wynikający z Art. 21a Prawa Budowlanego w szczególnym zakresie zgodnym z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn 23. 06 2003 DZ. U Nr 120 poz. 1126 i uzgodni go z Inspektorem .

W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

1.5.13. Ochrona i utrzymanie robót

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę Robót i za wszelkie materiały i urządzenia używane do Robót od daty rozpoczęcia do daty komisijnego podpisania protokołu odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.

Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania ruchu publicznego na terenie budowy, w okresie trwania realizacji Kontraktu aż do komisijnego podpisania protokołu odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.

W zakresie wynikającym z warunków zatwierdzenia projektu organizacji ruchu na czas budowy.

Wszystkie ciągi ruchu drogowego objęte obszarem budowy a eksploatowane komunikacyjnie w trakcie budowy, zgodnie z etapami realizacji wynikającymi z projektów organizacji ruchu na czas budowy, będą podlegały utrzymaniu (likwidacja ubytków w nawierzchni, likwidacja nierówności, czyszczenie jezdni, itp.).

Wykonawca jest zobowiązany do czyszczenia opon samochodów wyjeżdżających z terenu budowy na drogę np. przy pomocy stanowisk do czyszczenia opon strumieniem wody bądź sprężonym powietrzem.

Wykonawca jest zobowiązany zorganizować na terenie budowy miejsce postoju pojazdów uszkodzonych, wymagających naprawy. Miejsce to ma umożliwiać postój pojazdu w sposób niezagrażających środowisku naturalnemu.

Wykonawca ma obowiązek zapewnienia przejeźdźności w całym okresie trwania robót.

Jeżeli Zamawiający prześle Projekt lub wytyczne czasowej organizacji ruchu Wykonawca jest zobowiązany do zastosowania zasad w nim zawartych podczas opracowywania własnej czasowej organizacji ruchu (w przypadku nie przekazania tych danych Wykonawca przed opracowaniem Projektu winien o nie wystąpić). Opracowany Projekt czasowej organizacji ruchu podlega uzgodnieniu z odpowiednimi instytucjami oraz zatwierdzeniu w organie zarządzającym ruchem.

1.5.14. Stosowanie się do prawa i innych przepisów

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie zarządzenia wydane przez władze centralne i miejscowe oraz inne obowiązujące przepisy, regulaminy i wytyczne, które są w jakikolwiek sposób związane z wykonywanymi robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych postanowień podczas prowadzenia robót.

Jeżeli w trakcie realizacji zadania określonego umową, zostaną wydane nowe: przepisy, rozporządzenia, uzupełnienia (erraty do opublikowanych dokumentów), normy PN-EN, Wymagania Techniczne - Wykonawca bezwzględnie musi je wdrożyć jako przepisy uzupełniające i/lub zastępujące (dotychczasowe) - do przekazanej dokumentacji

Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie znaków firmowych, nazw lub innych chronionych praw w odniesieniu do sprzętu, materiałów lub urządzeń użytych lub związanych z wykonywaniem robót i w sposób ciągły będzie informować Inspektora o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń i inne odnośne dokumenty. Wszelkie straty, koszty postępowania, obciążenia i wydatki wynikłe z lub związane z naruszeniem jakichkolwiek praw patentowych pokryje Wykonawca.

1.5.15. Zgodność z wymaganiami zezwoleń

Wykonawca uzyska wszystkie pozwolenia (poza przekazanymi przez Zamawiającego) niezbędne do realizacji robót na własny koszt.

Wykonawca opracuje i uzgodni z gestorami sieci harmonogram niezbędnych wyłączeń.

W ciągu dwóch tygodni od przekazania terenu budowy Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi listę wszystkich pozwoleń wymaganych do rozpoczęcia robót zgodnie z Projektem.

Wykonawca powinien stosować się do wymagań tych zezwoleń i powinien umożliwić jednostkom kontrolującym wykonanie inspekcji i sprawdzenia sposobu ich realizacji. Ponadto, powinien umożliwić uczestniczenie w procedurach badawczych. Wszelkie prowadzone kontrole nie zwalniają Wykonawcy z odpowiedzialności prowadzenia Robót zgodnie z prawem, stosownymi zapisami w dokumentach budowy i Warunkami Umowy.

1.5.16. Prace archeologiczne

Wszelkie wykopaliska, monety, przedmioty wartościowe, budowle oraz inne pozostałości o znaczeniu geologicznym lub archeologicznym odkryte na terenie budowy będą uważane za własność Zamawiającego. Wykonawca zobowiązany jest powiadomić Inspektora i postępować zgodnie z jego poleceniami. Jeżeli w wyniku tych poleceń Wykonawca poniesie koszty i/lub wystąpią opóźnienia w robotach, Inspektor po uzgodnieniu z Zamawiającym i Wykonawcą ustali wydłużenie czasu wykonania robót i/lub wysokość kwoty, o którą należy zwiększyć cenę umowną.

1.5.17. Niewypały, niewybuchy

Przed rozpoczęciem Robót budowlanych Wykonawca zobowiązany jest sprawdzić teren budowy pod kątem występowania niewybuchów. W razie natrafienia w czasie prowadzenia prac na niewypały/niewybuchy Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego przerwania robót, zabezpieczenia terenu oraz wezwania odpowiednich służb (policja, straż pożarna, pogotowie saperskie) i niezwłocznego powiadomienia Inspektora . Koszty zabezpieczenia terenu oraz akcji usunięcia niewypałów/niewybuchów poniesie Wykonawca.

Prowadzenie prac saperskich wymaga uzyskania zgody Konserwatora Zabytków, zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

1.5.18. Równoważność norm i zbiorów przepisów prawnych

Gdziekolwiek w dokumentach kontraktowych powołane są konkretne normy i przepisy, które spełniać mają materiały, sprzęt i inne towary oraz wykonane i zbadane roboty, będą obowiązywać postanowienia najnowszego wydania lub poprawionego wydania powołanych norm i przepisów o ile w warunkach kontraktu nie postanowiono inaczej. W przypadku, gdy powołane normy i przepisy są państwowe lub odnoszą się do konkretnego kraju lub regionu, mogą być również stosowane inne odpowiednie normy zapewniające równy lub wyższy poziom wykonania niż powołane normy lub przepisy, pod warunkiem ich sprawdzenia i pisemnego zatwierdzenia przez Inspektora. Równice pomiędzy powołanymi normami a ich proponowanymi zamiennikami muszą być dokładnie opisane przez Wykonawcę i przedłożone Inspektorowi do zatwierdzenia.

2. MATERIAŁY

Jakiegokolwiek nazwa handlowa użyta w Specyfikacjach Technicznych lub Dokumentacji Technicznej oznaczać będzie definicję standardu a nie specyficzny produkt do zastosowania w projekcie. W związku ze specyfiką robót, z uzasadnionych względów technicznych może wystąpić sytuacja, w której celem osiągnięcia zakładanych parametrów technicznych rozwiązanie projektowe może w części opierać się na materiałach o ograniczonej dostępności. W związku z powyższym dopuszcza się stosowanie równoważnych materiałów i technologii pod warunkiem pozytywnej opinii głównego projektanta oraz zgody Inspektora i Zamawiającego.

2.1. Źródła uzyskania materiałów

Co najmniej na sześć tygodni przed zaplanowanym wykorzystaniem jakiegokolwiek materiałów przeznaczonych do robót Wykonawca przedstawi szczegółowe informacje dotyczące proponowanego źródła wytwarzania, zamawiania lub wydobywania tych materiałów i odpowiednie świadectwa badań laboratoryjnych oraz próbki do zatwierdzenia przez Inspektora. Zatwierdzenie partii materiałów z danego źródła nie oznacza automatycznie, że wszelkie materiały z danego źródła uzyskają zatwierdzenie.

Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia badań w celu udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczonego źródła w sposób ciągły spełniają wymagania SST w czasie realizacji robót.

2.2. Pozyskiwanie materiałów miejscowych

Wykonawca odpowiada za uzyskanie pozwoleń od właścicieli i właściwych organów administracji na pozyskanie materiałów z jakiegokolwiek źródeł miejscowych i jest zobowiązany dostarczyć Inspektorowi wymagane dokumenty przed rozpoczęciem eksploatacji źródła.

Wykonawca przedstawi Inspektorowi do zatwierdzenia dokumentację zawierającą raporty z badań terenowych i laboratoryjnych oraz proponowaną przez siebie metodę wydobywania i selekcji, uwzględniając aktualne decyzje o eksploatacji, organów administracji państwowej i samorządowej.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów z jakiegokolwiek źródła.

Wykonawca poniesie wszystkie koszty a w tym: opłaty, wynagrodzenia i jakiegokolwiek inne koszty związane z dostarczeniem materiałów do Robót.

Humus i nadkład czasowo zdjęte z terenu wykopów, dokopów i miejsc pozyskania materiałów miejscowych będą formowane w hałdy i wykorzystane przy zasypce i rekultywacji terenu po ukończeniu robót. Nadmiar humusu pozostającego po wykorzystaniu przy robotach wykończeniowych należy do Wykonawcy. Wykonawca jest zobowiązany do odwiezienia humusu z terenu robót.

Wszystkie odpowiednie materiały pozyskane z wykopów na terenie budowy lub z innych miejsc wskazanych w Kontrakcie będą wykorzystane do Robót lub odwiezione na odkład odpowiednio do wymagań Umowy.

Z wyjątkiem uzyskania na to pisemnej zgody Inspektora, Wykonawca nie będzie prowadzić żadnych wykopów w obrębie terenu budowy poza tymi, które zostały wyszczególnione w

dokumentacji budowy.

Eksploatacja źródeł materiałów będzie zgodna z wszelkimi regulacjami prawnymi obowiązującymi na danym obszarze.

2.3. Inspekcja wytwórni materiałów

Wytwórnice materiałów mogą być okresowo kontrolowane przez Inspektora i Zamawiającego w celu sprawdzenia zgodności stosowanych metod produkcyjnych z wymaganiami. Próbkę materiałów mogą być pobierane w celu sprawdzenia ich właściwości. Wynik tych kontroli będzie podstawą akceptacji określonej partii materiałów pod względem jakości.

W przypadku, gdy Inspektor będzie przeprowadzał inspekcję wytwórni będą zachowane następujące warunki:

- Inspektor będzie miał zapewnioną współpracę i pomoc Wykonawcy oraz producenta materiałów w czasie przeprowadzania inspekcji,
 - Inspektor będzie miał wolny dostęp, w dowolnym czasie, do tych części wytwórni, gdzie odbywa się produkcja materiałów przeznaczonych do realizacji Umowy.
 - Jeżeli produkcja odbywa się w miejscu nie należącym do Wykonawcy, Wykonawca uzyska dla Inspektora zezwolenie dla przeprowadzenia inspekcji i badań w tych miejscach.
- Z każdej inspekcji, Inspektor lub jego upoważniony przedstawiciel jest zobowiązany spisać Protokół który powinien być podpisany przez strony przedmiotu inspekcji i załączony do dokumentów dotyczących technologii, stanowiących załączniki do Raportu Końcowego opracowywanego przez Inspektora.

2.4. Materiały nie odpowiadające wymaganiom

Materiały nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o odpadach -na własny koszt.

2.5. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca, zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, do czasu, gdy będą one potrzebne do Robót, były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do Robót i były dostępne do kontroli przez Inspektora.

Miejsca czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy w miejscach uzgodnionych z Inspektorem lub poza terenem budowy w miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę. Miejsce i sposób składowania materiałów winien uwzględniać wymogi ochrony środowiska, o których mowa w pkt. 1.5.6. niniejszej specyfikacji.

2.6. Wariantowe stosowanie materiałów

Jeśli dokumentacja projektowa lub SST przewidują możliwość wariantowego zastosowania rodzaju materiału w wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora o swoim zamiarze co najmniej 3 tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeśli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Inspektora. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniany bez zgody Inspektora. W przypadku wystąpienia w Projekcie nazw własnych materiałów przeznaczonych do realizacji niniejszej inwestycji to należy przez to rozumieć zastosowanie materiałów równoważnych, o parametrach nie gorszych, niż przyjęte w Projekcie.

2.7. Materiały pochodzące z rozbiórek

Karpy, pnie i gałęzie drzew ściętych na terenach będących w administracji Wykonawcy usunie z Placu Budowy i zagospodaruje we własnym zakresie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Materiały budowlane pochodzące z rozbiórek nieposiadające pełnowartościowych właściwości materiałowych i nie nadające się do wykorzystania do wbudowania, Wykonawca po uzyskaniu wymaganych zezwoleń wywiezie poza teren budowy na zwłokę. Teren zwłoki Wykonawca zabezpieczy staraniem własnym, przy czym lokalizacja terenu zwłoki musi uzyskać pozytywną opinię odpowiednich miejscowo władz samorządowych i Inspektora. Materiały z rozbiórek nadające się do powtórnego użycia m.in. elementy oznakowania są własnością Zamawiającego i należy odwieźć je w miejsce wskazane przez Inspektora.

Koszt związany z rozbiórką, transportem, utylizacją materiałów z rozbiórek Wykonawca powinien zawrzeć w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

Jeżeli zaistnieje taka potrzeba lub wynika to z uzgodnień z właścicielami sieci uzbrojenia terenu, elementy pochodzące z rozbiórek uzbrojenia, Wykonawca zdemontuje i przetransportuje (na koszt własny) w miejsce wskazane przez właściciela tych sieci. (Wykonawca na etapie przygotowania oferty powinien ustalić z właścicielem sieci rzeczywiste odległości odwozu materiałów i uwzględnić to w Zaakceptowanej Wartości Umowy. Ewentualna zmiana tych odległości w stosunku do założonych w ofercie stanowi ryzyko Wykonawcy).

Jeżeli gestor uzbrojenia nie jest zainteresowany materiałami z rozbiórek, należy traktować je jako nieprzydatne i usunąć poza teren budowy przy przestrzeganiu zapisów ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012 r.

2.8. Materiały zawierające azbest

Obowiązki Wykonawcy prac polegających na bezpiecznym usuwaniu wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki bezpiecznego usuwania takich wyrobów, warunki przygotowania do transportu i transport ich do miejsca unieszkodliwienia oraz wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie odpadów w szczególności sposób określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2004 w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004.71.649 ze zm).

Koszt usuwania, transportu i unieszkodliwienia nie podlega osobnej zapłacie i jest zawarty w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

3. SPRZĘT

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w SST, PZJ lub projekcie organizacji robót, zaakceptowanym przez Inspektora; w przypadku braku ustaleń w wymienionych wyżej dokumentach, sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inspektora.

Liczba i wydajność sprzętu powinny gwarantować przeprowadzenie robót, zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej, SST i wskazaniach Inspektora w terminie przewidzianym kontraktem.

Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie on zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

Wykonawca dostarczy Inspektorowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania i badań okresowych, tam gdzie jest to wymagane przepisami.

Wykonawca będzie konserwować sprzęt jak również naprawiać lub wymieniać sprzęt niesprawny.

Jeżeli dokumentacja projektowa lub SST przewidują możliwość wariantowego użycia sprzętu przy wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora o swoim zamiarze wyboru i uzyska jego akceptację przed użyciem sprzętu. Wybrany sprzęt, po akceptacji Inspektora, nie może być później zmieniany bez jego zgody.

Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia nie gwarantujące zachowania warunków umowy, zostaną przez Inspektora zdyskwalifikowane i nie dopuszczone do robót. Sprzęt stosowany do wykonywania robót podlega zatwierdzeniu przez Inspektora.

4. TRANSPORT

Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie materiałów/sprzętu na i z terenu Robót. Uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od właściwych organów, co do przewozu nietypowych ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inżyniera.

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych Robót i właściwości przewożonych materiałów.

Liczba środków transportu będzie zapewniać prowadzenie Robót zgodnie z zasadami określonymi w Dokumentacji Projektowej, SST i wskazaniach Inspektora, w terminie przewidzianym Umową.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia i uszkodzenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy. Wykonawca jest zobowiązany do czyszczenia opon samochodów wyjeżdżających z budowy na drogę np. przy pomocy stanowisk do czyszczenia opon strumieniem wody bądź sprężonym powietrzem.

Wykonawca zapewni wykonanie i utrzymanie wszelkich, niezbędnych dróg technologicznych i dojazdowych na terenie budowy, w czasie prowadzonych robót.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową, wymaganiami SST, PZJ, projektu technologii i organizacji robót oraz poleceniami Inspektora.

Kolejność robót przyjęta w w/w Projektach musi zapewniać usunięcie kolizji z elementami istniejącymi i projektowanymi, spełniać wymogi ochrony środowiska oraz uwzględniać harmonogram prac.

Wykonawca jest odpowiedzialny za stosowane metody wykonywania robót.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca uzgodni Projekty Technologii i Organizacji Robót, Programy Zapewnienia Jakości oraz Projekty uzupełniające z Inspektorem.

Wszelkie koszty z tytułu przygotowania recepty oraz dostarczenia wymaganych materiałów wsadowych do Laboratorium Zamawiającego (za pośrednictwem Inspektora), nie podlegają odrębnej zapłacie i należy je ująć w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

Roboty budowlane Wykonawca winien prowadzić wyłącznie na działkach, przekazanych jako plac budowy, do których Inwestor posiada prawo władania terenem.

W przypadku konieczności zajęcia nieruchomości przyległych do terenu inwestycji, do których Inwestor nie dysponuje prawem władania, wynikających np. z przyjętej technologii robót, Wykonawca jest zobowiązany uzyskać stosowne dokumenty i uzgodnienia z właścicielem nieruchomości umożliwiające wejście czasowe w teren i jest zobowiązany zastosować odpowiednie środki techniczne minimalizujące uciążliwość działań dla otoczenia w stopniu możliwym do zaakceptowania przez właściciela przyległego terenu. Działania te powinny być wliczone w Zaakceptowaną Wartość Umowy.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wysokości wszystkich elementów robót zgodnie z wymiarami i rzędnymi określonymi w dokumentacji projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Inspektora.

Wykonawca dokonał wizji lokalnej i jakkolwiek brak geodezyjnych znaków pomiarowych jest mu znany, a ich odtworzenie jest ujęte w cenie ofertowej. Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę i odtworzenie (o ile zajdzie taka konieczność) wszystkich punktów pomiarowych i znaków geodezyjnych jak również ich oznaczeń w czasie trwania robót na swój koszt do dnia komisijnego podpisania protokołu odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.

Przed przystąpieniem do wykonania prac geodezyjnych i kartograficznych Wykonawca zobowiązany jest zgłosić prace do ośrodka dokumentacji, pozyskać aktualne dane odnośnie państwowej osnowy sytuacyjno-wysokościowej, a następnie po zakończeniu budowy – złożyć operat z pomiaru powykonawczego- do państwowego zasobu geodezyjno-kartograficznego.

Pracami geodezyjnymi i kartograficznymi powinna kierować i sprawować nad nimi bezpośredni nadzór i kontrolę wyłącznie osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia zawodowe – zgodnie z wymaganiami ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Geodezyjna Obsługa Budowy obejmuje w szczególności:

- I przed przystąpieniem do robót:
 - a) założenie osnowy realizacyjnej, w dowiązaniu do punktów osnowy państwowej,
 - b) wykonanie pomiaru kontrolnego na odcinkach włączenia do istniejącego układu drogowego,
 - c) odszukanie i oznaczenie (w sposób trwały i widoczny na czas realizacji robót) granic pasa inwestycji,
 - d) wytyczenie i stabilizację punktów głównych trasy i obiektów inżynierskich i sieci,
- II w trakcie prowadzenia robót:
 - e) bieżącą obsługę geodezyjną budowy, w tym obmiary oraz wykonywanie pomiarów powykonawczych dla robót zanikających
 - f) pomiary przemieszczeń i odcztałceń prowadzone w miarę potrzeby do końca okresu gwarancyjnego,
- III po zakończeniu robót
 - g) wykonanie inwentaryzacji powykonawczej wraz z mapą,
 - h) wyznaczenie i odtworzenie granic pasa drogowego
 - i) trwale zastabilizowanie punktów granicznych
 - j) okazanie granic właścicielom nieruchomości przylegającym do pasa drogowego
 - k) wykonanie operatu technicznego zawierającego:
 - wykaz współrzędnych punktów granicznych pasa drogowego w układzie „2000”,
 - szkice wyniesienia z wymiarowaniem,
 - mapę wstęgową z oznaczeniem rodzaju stabilizowanego punktu,
 - protokoły z okazania granic właścicielom nieruchomości przylegającym do pasa drogowego.

Stabilizację punktów granicznych należy wykonać:

- uszkodzone w trakcie robót budowlanych znaki graniczne Wykonawca wznowi poprzez wyznaczenie punktu granicznego i dokona ich stabilizacji znakami granicznymi betonowymi
- wznowienie punktów granicznych i ich stabilizacja winna być wykonana w trybie przewidzianym przepisami prawa

W przypadkach, gdy jest niemożliwa trwała stabilizacja punktu granicznego, należy dany punkt oznaczyć metalowym bolcem, rurką stalową lub podobnie oraz sporządzić szkic topograficzny określający jego położenie.

Punkty graniczne położone pomiędzy punktami załamania pasa drogowego należy na gruncie zamarkować kółkami.

Podczas prac należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie w stanie nienaruszonym i nie przesunięcie znaków geodezyjnych, które podlegają ochronie w trybie przepisów ustawy Prawo Geodezyjne i Kartograficzne.

Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczaniu Robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Inspektor, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt.

Sprawdzenie wytyczenia Robót lub wyznaczenia wysokości przez Inspektora nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.

Wykonawca jest zobowiązany do sprawdzenia skrajni pod istniejącymi obiektami oraz sieciami przed przystąpieniem do robót i na każdym etapie prowadzenia robót.

Wykonawca jest zobowiązany do wykonania kart studni.

Przy podejmowaniu decyzji Inspektor uwzględni dopuszczalne tolerancje w ocenie wyników badań. Wszelkie Polecenia Inspektora powinny być wykonywane przez Wykonawcę w czasie zgodnym z warunkami Kontraktu i określonym przez Inspektora. W przypadku niewykonania w terminie Polecenia Inspektora skutki finansowe z tego tytułu poniesie Wykonawca. Każdorazowo przed przystąpieniem do robót ziemnych należy wykonać przekopy próbne dla identyfikacji uzbrojenia podziemnego.

Wykonawca powinien zapoznać się z całością dokumentacji (wszystkimi branżami), ustalić miejsca kolizyjne i opracować szczegóły przejść infrastruktury przez elementy konstrukcyjne. Wykonawca jest zobowiązany do oczyszczenia terenu robót z ewentualnych pozostałości w gruncie fundamentów, fragmentów pali, przepustów, gruzu itp. Wszelkie koszty z tego tytułu nie podlegają odrębnej zapłacie i należy ująć je w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

Wykonawca prowadzi Roboty na podstawie przyjętej własnej technologii robót.

Dla przyjętej technologii Wykonawca opracowuje Projekty Technologii i Organizacji Robót oraz inne Projekty wymagane w SST (pkt. 1.5.2.1). Zastosowany sprzęt, wszystkie materiały, roboty i ich zabezpieczenie wynikające z przyjętych rozwiązań technicznych i technologicznych w ramach opracowań Wykonawcy nie podlegają odrębnej zapłacie, wszelkie koszty z tego tytułu należy ująć w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

Wykonawca jest zobowiązany do wykonania odwodnienia na czas budowy. Wykonawca może wykorzystać docelowy układ odwodnienia w trakcie prowadzenia prac lecz wszelkie konsekwencje w związku z uszkodzeniem, zniszczeniem itp. ponosi Wykonawca.

W związku z prowadzeniem prac należy:

- utrzymać ciągłość ruchu na drogach kolidujących z budowaną drogą;
- utrzymać skrajnię drogową o wysokości uzgodnionej z administratorem drogi,
- utrzymać skrajnię pieszego o wysokości uzgodnionej z administratorem drogi.

Na 14 dni przed rozpoczęciem robót związanych z wykonaniem zjazdów Wykonawca wytyczy krawędzie zjazdów w terenie, o czym niezwłocznie poinformuje Projektanta i Inspektora. Wykonawca wytyczy w terenie krawędzie zjazdów sytuacyjnie i wysokościowo wraz ze stabilizacją palikami drewnianymi, gwoździami stalowymi itp. Jednorazowo Wykonawca wytyczy zjazdy na odcinku drogi o długości nie mniejszej niż 1km (w przypadku inwestycji obejmujących mniejszy zakres Wykonawca wytyczy zjazdy na całym odcinku). Wytyczenia zjazdów należy dokonać przed rozpoczęciem innych robót tj. budowa chodników, uzbrojenia, przepusty, kształtowanie rowów itd. Na podstawie wytyczenia zjazdów przedstawi raport odnośnie zweryfikowania zjazdów z projektu z zagospodarowaniem terenu. Tak zatwierdzony raport potwierdzający zgodność przyjętych rozwiązań w projekcie z istniejącym zagospodarowaniem terenu umożliwia rozpoczęcie prac. W przypadku gdy wykonawca nie wykona takiego raportu to koszt rozbiórki robót w wyniku konieczności wprowadzenia zmiany w tym zakresie obciąża wykonawcę robót.

Wykonawca po zrealizowaniu robót budowlanych sprawdzi stałą organizację ruchu pod względem oznakowania pionowego i poziomego. Jeśli zajdzie taka potrzeba należy projekt organizacji zaktualizować, przedstawić do zaopiniowania Projektantowi, uzyskać wymagane uzgodnienia i zatwierdzenie organu zarządzającego ruchem. Wykonawca również po wybudowaniu drogi, a przed montażem barier drogowych i innych elementów zagospodarowania terenu sprawdzi trójkąty widoczności i wprowadzi zmiany do stałej organizacji ruchu jeżeli będą wymagane.

Jeżeli opracowana przez projektanta tymczasowa organizacja ruchu (jeżeli występuje) będzie trudna do zastosowania ze względu na warunki miejscowe to do wykonawcy robót należy jej aktualizacja wraz z uzyskaniem wymaganych uzgodnień i zatwierdzeniem organu zarządzającego ruchem oraz dostosowanej do aktualnie realizowanego harmonogramu robót. Wykonawca jest odpowiedzialny za takie zorganizowanie robót na placu budowy aby nie powodować utrudnień i zakłóceń w ruchu publicznym.

Dla obiektów inżynierskich objętych projektem oraz w przypadku zaistnienia w trakcie wykonywania robót ziemnych wątpliwości dotyczących stanu i rodzaju gruntu w podłożu do Wykonawcy należy wykonanie uszczegóławiającej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej lub geotechnicznej w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Projektantem. Wykonawca ma

obowiązek zgłoszenia Inspektorowi zaistniałych uzasadnionych wątpliwości dotyczących podłoża gruntowego wraz z ich szczegółowym uzasadnieniem i w/w dokumentacją w terminie 7 dni od ich powzięcia.

W przypadku, wystąpienia gruntów nienośnych niezlokalizowanych na etapie opracowywania dokumentacji, Wykonawca w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Projektantem zobowiązany jest wykonać wymianę gruntu na problematycznym odcinku. Wymiana gruntu w niniejszej dokumentacji rozumiana jest jako wykonanie wykopów zgodnie z SST D - 02.01.01 WYKONANIE WYKOPÓW wraz z wykonaniem nasypów zgodnie z SST D - 02.03.01 WYKONANIE NASYPÓW.

Przy budynkach zabrania się wykonywania prac sprzętem ciężkim, ponieważ mógłby on uszkodzić budynki. Wykonawca zobowiązany jest przedstawić do akceptacji Inspektora sprzęt, którego będzie używał do prac w pobliżu budynków, zwłaszcza zabytkowych.

W przypadku łączenia istniejących warstw konstrukcyjnych z nowoprojektowanymi należy wykonywać schodkowanie starej warstwy w stosunku 1:1,5 grubości warstwy. Wykonanie niniejszą technologią Wykonawca uwzględni w cenie poszczególnych warstw określonych w projekcie.

5.2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości terenów sąsiednich.

Wykonawca powinien stosować się do wymogów zawartych w decyzjach, wszelkich uzyskanych uzgodnieniach zawartych w Dokumentacji Projektowej.

Oprócz szczegółowych wymagań zawartych w w/w dokumentach Wykonawca zobowiązany jest do spełnienia wymagań minimalnych związanych z prowadzonymi robotami w fazie realizacji i eksploatacji.

1. Place budowy, zaplecza oraz drogi techniczne należy zorganizować w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu oraz minimalne jego przekształcenie.
2. Zaplecze budowy należy zorganizować poza:
 - a) obszarami zabudowy mieszkaniowej,
 - b) dolinami rzek,
 - c) korytarzami ekologicznymi,
 - d) rezerwatami przyrody,
3. Zaplecze budowy należy zorganizować zgodnie z wymogami środowiska, a w szczególności zapewnić:
 - a) uszczelnienie nawierzchni placów postojowych dla maszyn, środków transportu, parkingów dla pracowników itp.,
 - b) uszczelnienie nawierzchni, gdzie magazynowane będą odpady niebezpieczne np. zanieczyszczone grunty,
 - c) właściwe gromadzenie odpadów, a szczególnie odbieranie odpadów i ścieków przez koncesjonowane firmy.
4. Należy stosować sprawny sprzęt i środki transportu, przy czym ważna jest tutaj zarówno jakość sprzętu, jego prawidłowa eksploatacja i konserwacja, jak i dodatkowe wyposażenie w urządzenia zmniejszające niekorzystne oddziaływanie na środowisko.
5. Magazyny, składy i bazy transportowe należy wyposażyć w sprawne urządzenia gospodarki wodno-ściekowej, zaplecza budowy należy wyposażyć w przenośne toalety.
6. Należy uporządkować teren budowy po zakończeniu etapu realizacji oraz wykonać prace porządkowe, a teren tymczasowych placów budowy przywrócić do poprzedniego stanu.
7. Masy ziemne, w jak największym stopniu należy zagospodarowywać na terenie inwestycji, dopuszcza się inny sposób zagospodarowania mas ziemnych przy uwzględnieniu następujących warunków:
 - a) możliwe jest wykorzystanie mas ziemnych do: urządzania terenów zieleni miejskiej, do rekultywacji terenów zdegradowanych, do rekultywacji składowisk odpadów,
 - b) dopuszczalne jest przekazanie osobom fizycznym na ich potrzeby,
 - c) nie należy dopuszczać do pylenia podczas transportu,
 - d) należy prowadzić ewidencję przekazanych mas osobom prawnym i osobom fizycznym.
8. Powstające w trakcie przebudowy odpady należy segregować i magazynować w wydzielonym miejscu, w pojemnikach, zapewniając ich regularny odbiór przez uprawnione podmioty. Odpady niebezpieczne, jakie mogą się pojawić w ramach robót budowlanych należy segregować i oddzielać od odpadów obojętnych i nie szkodliwych celem wywozu do specjalistycznych przedsiębiorstw zajmujących się utylizacją.
9. Drzewa i krzewy znajdujące się w obrębie placu budowy, nieprzeznaczone do wycinki należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi.
10. Wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić zgodnie z terminami wskazanymi w dokumentacji projektowej.
11. Konieczne obniżenie poziomu wód podziemnych związane z wykonywaniem wykopów nie może zakłócać stosunków wodnych, nie należy powodować zmiany lub ograniczenia wielkości przepływów w ciekach powierzchniowych i wodach podziemnych oraz nie powodować zmiany kierunków i prędkości przepływów wód.
12. Należy w maksymalny sposób ograniczyć czas prowadzonych odwodnień i stosować metody ograniczające ilość odpompowywanej wody.
13. Prace niwelacyjne należy prowadzić w taki sposób, aby uniknąć odwodnienia pobliskich terenów.
14. W celu ograniczenia uciążliwości hałasowej prace budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej (w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰).

Wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań ochrony środowiska nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w Zaakceptowanej Wartości Umowy.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Program zapewnienia jakości (PZJ)

Do obowiązków Wykonawcy należy opracowanie i przedstawienie do akceptacji Inżyniera programu zapewnienia jakości (jeżeli zajdzie taka potrzeba), w którym przedstawi on zamierzony sposób wykonywania robót, możliwości techniczne, kadrowe i plan organizacji robót gwarantujący wykonanie robót zgodnie z dokumentacją projektową, SST, harmonogramem robót oraz odpowiednimi przepisami prawa a także poleceniami i ustaleniami przekazanymi przez Inspektora.

Program zapewnienia jakości powinien zawierać:

- a) część ogólną opisującą:
 - organizację wykonania robót, w tym terminy i sposób prowadzenia robót,
 - organizację ruchu na budowie wraz z oznakowaniem robót,
 - sposób zapewnienia bhp., szczegółowy Plan BIOZ, (w tym przy robotach „pod ruchem samochodowym”, robotach rozbiórkowych, itp.)
 - wykaz zespołów roboczych, ich kwalifikacje i przygotowanie praktyczne,
 - wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych elementów robót,
 - system (sposób i procedurę) proponowanej kontroli i sterowania jakością wykonywanych robót,
 - wyposażenie w sprzęt i urządzenia do pomiarów i kontroli (opis laboratorium własnego lub laboratorium, któremu Wykonawca zamierza zlecić prowadzenie badań), z załączonymi odpowiednio świadectwami legalizacji i kalibracji dla wszystkich urządzeń laboratoryjnych służących do prowadzenia badań oraz deklaracjami zgodności z obowiązującymi normami PN-EN,
 - sposób oraz formę gromadzenia wyników badań laboratoryjnych,
 - zapis pomiarów, nastaw mechanizmów sterujących analizą wyników pomiarów
 - ocenę wyników badań oraz sposób reagowania na złe wyniki w procesie badania materiałów bądź w procesie technologicznym
 - proponowany sposób i formę przekazywania tych informacji Inspektorowi;
 - czynności jakie będą podjęte w przypadku stwierdzenia wad w okresie rękojmi.
 - rodzaj i ilość badań zgodną ze SST,
- b) część szczegółową opisującą dla każdego asortymentu robót:
 - wykaz maszyn i urządzeń stosowanych na budowie z ich parametrami technicznymi oraz wyposażeniem w mechanizmy do sterowania i urządzenia pomiarowo-kontrolne,
 - rodzaje i ilość środków transportu dla poszczególnych rodzajów materiałów (sypkich, płynnych, prefabrykatów betonowych, konstrukcji stalowych) oraz dla sprzętu wolnobieżnego,
 - sposób zabezpieczenia i ochrony ładunków przed utratą ich właściwości w czasie transportu,
 - sposób i procedurę pomiarów i badań (rodzaj i częstotliwość, pobieranie próbek, legalizacja i sprawdzanie urządzeń, itp.) prowadzonych podczas dostaw materiałów, wytwarzania mieszanek i wykonywania poszczególnych elementów robót,
 - sposób postępowania z materiałami i robotami nie odpowiadającymi wymaganiom

6.2. Zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli robót będzie takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć wymagania określone w SST, Dokumentacji Projektowej. W przypadku braku wymagań w przywołanych dokumentach, należy korzystać z wymagań określonych w aktualnie obowiązujących: Rozporządzeniach umieszczonych w Dziennikach Ustaw, normach PN-EN i PN, Wymaganiach Technicznych, Aprobatach Technicznych i Europejskich..

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakości materiałów. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli, włączając personel, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz robót.

Przed zatwierdzeniem systemu kontroli Inspektor zobowiązany jest dokonać inspekcji zaplecza technicznego Wykonawcy oraz Laboratorium w celu sprawdzenia czy sprzęt i urządzenia zadeklarowane w PZJ znajduje się na zapleczu i we właściwym miejscu oraz czy sprzęt laboratoryjny jest sprawny i odpowiada załączonym w PZJ dokumentom. W celu ustalenia poprawności działania sprzętu, może również zażądać przeprowadzenia badań sprawdzających. Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w dokumentacji projektowej i SST.

Minimalne wymagania co do zakresu badań i ich częstotliwość są określone w SST, normach i wytycznych. W przypadku, gdy nie zostały określone wymagania dla materiałów lub Robót nieprzewidzianych w Dokumentacji Projektowej, Inspektor ustali jaki zakres kontroli jest konieczny, aby zapewnić wykonanie robót zgodnie z umową.

Wykonawca dostarczy Inspektorowi świadectwa, że wszystkie stosowane urządzenia i sprzęt badawczy posiadają ważną legalizację, zostały prawidłowo wykalibrowane i odpowiadają wymaganiom norm określających procedury badań.

Inspektor będzie przekazywać Wykonawcy pisemne informacje o jakichkolwiek niedociągnięciach dotyczących urządzeń laboratoryjnych, sprzętu, pracy personelu lub metod badawczych. Wszystkie zgłoszone niedociągnięcia (za wyjątkiem niesprawności sprzętu badawczego), Wykonawca jest zobowiązany usunąć w terminie uzgodnionym z Inspektorem. Natomiast niesprawność sprzętu musi być usunięta w przeciągu doby, w przeciwnym wypadku, Inspektor wstrzyma realizację tych Robót, które wymagają badań na sprzęcie uszkodzonym, do czasu jego naprawy i zgłoszenia o poprawności działania. W tym przypadku, okres wstrzymania Robót, nie może mieć wpływu na terminowe wykonanie Umowy.

Inspektor i Zamawiający będzie mieć nieograniczony dostęp do pomieszczeń laboratoryjnych, w celu ich inspekcji.

Wszystkie koszty związane z organizowaniem i prowadzeniem wszelkich badań dowodzących o jakości materiałów i Robót ponosi Wykonawca.

6.3. Pobieranie próbek

Próbki będą pobierane losowo. Zaleca się stosowanie statystycznych metod pobierania próbek, opartych na zasadzie, że wszystkie jednostkowe elementy produkcji mogą być z jednakowym prawdopodobieństwem wytypowane do badań.

Inspektor będzie mieć zapewnioną możliwość udziału w pobieraniu próbek.

Na zlecenie Inspektora Wykonawca będzie przeprowadzać dodatkowe badania tych materiałów bądź Robót, które budzą wątpliwości, co do jakości i spełnienia wymagań, o ile kwestionowane materiały i/lub Roboty nie zostaną przez Wykonawcę usunięte lub dostosowane do wymagań z własnej woli. Koszty tych dodatkowych badań pokrywa Wykonawca tylko w przypadku wyników negatywnych; w przeciwnym przypadku koszty te pokrywa Zamawiający.

Pojemniki do pobierania próbek muszą być uprzednio zatwierdzone przez Inspektora. Probki dostarczone przez Wykonawcę do badań wykonywanych przez Inspektora będą odpowiednio opisane i oznakowane, w sposób zaakceptowany przez Inspektora.

6.4. Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami dokumentów przywołanych w pkt. 6.2. W przypadku, gdy normy nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w SST, stosować można wytyczne krajowe, albo inne procedury, zaakceptowane przez Inspektora.

Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Inspektora o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania. Po wykonaniu pomiaru lub badania, Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji Inspektora.

6.5. Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywać Inspektorowi kopie raportów z wynikami badań jak najszybciej, nie później jednak niż w terminie określonym w programie zapewnienia jakości.

Wyniki badań (kopie) będą przekazywane Inspektorowi na formularzach według dostarczonego przez niego wzoru lub innych, przez niego zaaprobowanych.

6.6. Badania kontrolne prowadzone przez Inspektora

Inspektor i Zamawiający jest uprawniony do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów w miejscu ich wytwarzania/pozyskiwania, a Wykonawca i producent materiałów powinien udzielić mu niezbędnej pomocy.

Inspektor, dokonuje weryfikacji systemu kontroli Robót i materiałów prowadzonego przez Wykonawcę, poprzez swoje badania, oceniając ich zgodność z wymaganiami STWiORB na podstawie wyników własnych i dostarczonych przez Wykonawcę.

Inspektor powinien prowadzić badania niezależnie od Wykonawcy, na koszt Zamawiającego. Jeżeli wyniki badań własnych wykażą, że raporty Wykonawcy są niewiarygodne, to Inżynier oprze się wyłącznie na własnych badaniach przy ocenie zgodności materiałów i robót z dokumentacją projektową i STWiORB. Może również rozszerzyć zakres własnych badań lub zlecić, sam lub poprzez Wykonawcę, przeprowadzenie powtórnych lub dodatkowych badań niezależnemu laboratorium. W takim przypadku całkowite koszty za pobieranie próbek i badania potwierdzające kwestionowane wyniki, ponosi Wykonawca a w przeciwnym wypadku Zamawiający.

6.7. Identyfikacja materiałów

Inspektor może dopuścić do wbudowania w obiekt budowlany tylko te materiały, które zostały wprowadzone do obrotu zgodnie z Ustawą z dnia 21 maja 2010 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 1213.). Właściwości użytkowe tych materiałów muszą być potwierdzone odpowiednimi dokumentami, określonymi powyższą Ustawą. Również w sposób trwały muszą umożliwiać prawidłowo zaprojektowanym i wykonanym obiektom budowlanym spełnienie wymagań podstawowych o których mowa w art. 5 ust.1 pkt1. Ustawy - Prawo budowlane.

Wyrób budowlany, który posiada oznakowanie CE lub znak budowlany, nie może być modyfikowany bez utraty ważności dokumentów dopuszczających do wbudowania.

Każda partia materiałów dostarczona na budowę, musi posiadać dokumenty (o których mowa wyżej), określające w jednoznaczny sposób jego cechy i przeznaczenie.

Produkty przemysłowe muszą posiadać odpowiednie dokumenty wydane przez producenta, a w razie potrzeby poparte wynikami badań wykonanych przez niego. Kopie wyników tych badań będą dostarczone przez Wykonawcę Inspektorowi.

Wszystkie materiały muszą spełniać wymagania SST i Dokumentacji Projektowej. Jakiegokolwiek materiały, które nie spełniają tych wymagań będą odrzucone.

6.7. Dokumenty budowy

(1) Dziennik budowy

Dziennik Budowy jest wymagany dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy Terenu Budowy do końca okresu gwarancyjnego. Odpowiedzialność za prowadzenie Dziennika Budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na Wykonawcy. Wpisów do Dziennika Budowy mogą dokonywać tylko osoby do tego uprawnione.

Wszystkie wpisy do Dziennika Budowy dokonane przez uprawnione osoby, nie będące reprezentantami Zamawiającego, Wykonawcy lub Inspektora, Przedstawiciel Wykonawcy powinien bezzwłocznie zgłosić Inspektorowi.

Każdy zapis w dzienniku budowy będzie opatrzone datą jego dokonania, podpisem osoby, która dokonała

zapisu, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego. Zapisy będą czytelne, dokonane trwałą techniką, w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden pod drugim, bez przerw.

Załączone do dziennika budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inspektora.

Do dziennika budowy należy wpisywać w szczególności:

- datę przekazania Wykonawcy terenu budowy,
- datę przekazania przez Zamawiającego dokumentacji projektowej,
- uzgodnienie przez Inspektora programu zapewnienia jakości i harmonogramów robót,
- terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót,
- przebieg robót, trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okresy i przyczyny przerw w robotach,
- uwagi i polecenia inspektorów wyznaczonych przez Inspektora,
- daty zarządzenia wstrzymania robót, z podaniem powodu,
- zgłoszenia i daty odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, częściowych i ostatecznych odbiorów robót,
- wyjaśnienia, uwagi i propozycje Wykonawcy,
- stan pogody i temperaturę powietrza w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym w związku z warunkami klimatycznymi,
- zgodność rzeczywistych warunków geotechnicznych z ich opisem w dokumentacji projektowej,
- dane dotyczące czynności geodezyjnych (pomiarowych) dokonywanych przed i w trakcie wykonywania robót,
- dane dotyczące sposobu wykonywania zabezpieczenia robót,
- dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek oraz wyniki przeprowadzonych badań z podaniem, kto je przeprowadzał,
- wyniki prób poszczególnych elementów budowli z podaniem, kto je przeprowadzał,
- inne istotne informacje o przebiegu robót.

Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy, wpisane do dziennika budowy będą przedłożone Inspektorowi do ustosunkowania się.

Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy, wpisane do Dziennika Budowy będą przedłożone inspektorom nadzoru wyznaczonym przez Inspektora do ustosunkowania się.

Decyzje inspektorów nadzoru branż wyznaczonych przez Inspektora Budowy Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia i zajęciem stanowiska.

Wpis Projektanta do Dziennika Budowy obowiązuje Inspektora do ustosunkowania się do jego treści i podjęcia stosownych decyzji.

(2) Tabela rozliczeniowa

Tabela rozliczeniowa stanowi dokument pozwalający na rozliczenie faktycznego postępu każdego z elementów robót. Obmiary wykonanych robót przeprowadza się w sposób ciągły w jednostkach przyjętych w tabeli rozliczeniowej

i wpisuje do Rejestru Obmiarów. Wzór Rejestru Obmiarów, zaproponuje Wykonawca do zatwierdzenia przez Inspektora. Wpisów ilości w Rejestrze Obmiarów dokonuje Kierownik Budowy na podstawie obmiaru dokonanego przez geodetę (zgodnie z punktem 7.1) i są one potwierdzane przez Inspektora.

(3) Dokumenty laboratoryjne

Dzienniki laboratoryjne, deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności materiałów, orzeczenia o jakości materiałów, recepty robocze i kontrolne wyniki badań Wykonawcy będą gromadzone w formie uzgodnionej w programie zapewnienia jakości. Dokumenty te stanowią załączniki do odbioru Robót. Winny być udostępnione na każde życzenie Inspektora oraz Inwestora.

(4) Pozostałe dokumenty budowy

Do dokumentów budowy zalicza się, oprócz wymienionych w punktach (1) - (3) następujące dokumenty:

- pozwolenie na realizację zadania budowlanego,
- protokoły przekazania terenu budowy,
- umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy cywilno-prawne,
- protokoły odbioru robót,
- protokoły z porad i ustaleń,
- korespondencję na budowie.

(5) Przechowywanie dokumentów budowy

Dokumenty budowy będą przechowywane na terenie budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym.

Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem.

Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Inspektora i przedstawiane do wglądu na życzenie Zamawiającego.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Obmiar Robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych Robót zgodnie z Dokumentacją Projektową i STWiORB, w jednostkach ustalonych w Kosztorysie.

Dodatkowe ilości obmiarowe wynikające z założonych tolerancji wykonania nie podlegają dodatkowej zapłacie.

Pomiary grubości warstw dla danej konstrukcji należy sprawdzać w tym samym miejscu.

Obmiaru Robót dokonuje uprawniony geodeta zatrudniony przez Wykonawcę po pisemnym powiadomieniu Inspektora o zakresie obmierzanych Robót i terminie obmiaru, co najmniej na 3 dni przed tym terminem.

Wykonany przez Wykonawcę obmiar robót podlega sprawdzeniu i potwierdzeniu przez Inspektora.

Wyniki obmiaru będą wpisane do Rejestru Obmiarów.

Jakiegokolwiek przeoczenie (opuszczenie) w ilościach podanych w Przedmiarze robót nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku ukończenia wszystkich Robót.

Obmiar gotowych Robót będzie przeprowadzony z częstotnością wymaganą do celu miesięcznej płatności na rzecz Wykonawcy lub w innym czasie określonym w Umowie lub oczekiwanym przez Inspektora.

Dla każdego asortymentu robót należy wykonać Inwentaryzację geodezyjną i fotograficzną terenu (miejsc wykonania) przed przystąpieniem do nich.

7.2. Zasady określania ilości robót i materiałów

Długości i odległości pomiędzy wyszczególnionymi punktami skrajnymi będą obmierzone poziomo wzdłuż linii osiowej.

Pomiary powierzchni należy dokonać z dokładnością, z jaką podano w Tabeli rozliczeniowej

Jeśli SST właściwe dla danych Robót nie wymagają tego inaczej, objętości będą wyliczone w m³ jako długość pomnożona przez średni przekrój, z dokładnością, z jaką podano w Tabeli rozliczeniowej.

Ilości, które mają być obmierzone wagowo, będą ważone w tonach lub kilogramach zgodnie z wymaganiami STWiORB.

7.3. Urządzenia i sprzęt pomiarowy

Wykonawca jest zobowiązany wykazać się Laboratorium wyposażonym we wszystkie urządzenia, sprzęt pomiarowy i laboratoryjny przez cały okres trwania budowy.

Wszystkie urządzenia, sprzęt pomiarowy i laboratoryjny, stosowany w czasie Robót podlega akceptacji przez Inspektora przed przystąpieniem do robót.

Wszystkie urządzenia pomiarowe będą przez Wykonawcę utrzymywane w dobrym stanie, w całym okresie trwania Robót.

7.4. Wagi i zasady ważenia

Wykonawca dostarczy i zainstaluje urządzenia wagowe odpowiadające odpowiednim wymaganiom SST. Będzie utrzymywać to wyposażenie zapewniając w sposób ciągły zachowanie dokładności wg norm zatwierdzonych przez Inspektora.

7.5. Czas przeprowadzenia obmiaru

Obmiary będą przeprowadzone przed częściowym lub ostatecznym odbiorem odcinków Robót, a także w przypadku występowania dłuższej przerwy w Robotach.

Obmiar Robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania.

Obmiar Robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

Roboty pomiarowe do obmiaru wykonuje geodeta uprawniony sporządzając odpowiednie szkice z podaniem niezbędnych wymiarów, z których jednoznacznie może być wyliczona obmiarowa: długość (m), szerokość (m), grubość (m), powierzchnia (m²), objętość (m³). Wzór szkicu powinien być uzgodniony z Inspektorem.

Dokumentację złożoną ze: szkiców, wyliczonego i zapisanego obmiaru w książce obmiarów, dokumentacji fotograficznej obmiarów (skatalogowanej w sposób niebudzący wątpliwości, co do momentu jej wykonania oraz obiektu, który dokumentuje), Wykonawca przekazuje do sprawdzenia i akceptacji Inspektorowi w dwóch egzemplarzach (oryginał kopię). Po zatwierdzeniu, kopia trafia do Wykonawcy i stanowi element dokumentów odbiorowych jak również podstawę do sporządzania faktury.

8. ODBIÓR ROBÓT

W zależności od ustaleń odpowiednich SST, roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- odbiorowi Robót zanikających i ulegających zakryciu,
- odbiorowi częściowemu (jeśli takie zapisy są w Warunkach Umowy),
- odbiorowi końcowemu,
- odbiorowi pogwarancyjnemu (związanemu z upływem okresu rękojmi).

8.1. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.

Odbioru robót dokonuje Inspektor.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inspektora. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym fakcie Inspektora.

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inspektor na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary geodezyjne, w konfrontacji z dokumentacją projektową, SST i uprzednimi ustaleniami.

Wykonawca jest zobowiązany również do dokumentowania odbieranych robót w postaci fotograficznej. Dokumentacja ta powinna być skatalogowana w sposób niebudzący wątpliwości, co do dat wykonania fotografii oraz obiektów, które dokumentuje. Koszt przygotowania dokumentacji odbiorowej, w tym fotograficznej, nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest włączony w cenę kontraktową.

8.2. Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych jednej zamkniętej części robót. Odbioru robót dokonuje Komisja w obecności Wykonawcy i Inspektora przy udziale Kierownika Projektu. Komisja jest powoływana przez Zamawiającego. Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inspektor na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary geodezyjne, w konfrontacji z dokumentacją projektową, SST i uprzednimi ustaleniami. Wykonawca jest zobowiązany również do dokumentowania odbieranych robót w postaci fotograficznej.

8.3. Odbiór końcowy Robót

Odbiór końcowy polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania Robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Całkowite zakończenie Robót oraz gotowość do odbioru końcowego będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do Dziennika Budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora.

Odbiór końcowy Robót nastąpi w terminie ustalonym w Dokumentach Umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora zakończenia Robót i przyjęcia dokumentów, o których mowa w punkcie 8.3.1.

Odbioru końcowego Robót dokona komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inspektora i Wykonawcy. Komisja odbierająca podejmuje decyzje na podstawie:

- oceny wizualnej wykonanych Robót,
- oceny technicznej opartej na analizie przedłożonych dokumentów (określonych w pkt. 8.3.1),
- ocenie opartej na informacjach z całego przebiegu realizacji, przekazanych przez Inspektora,
- listy usterek i wad sporządzonej na dzień odbioru.

Komisja swoje stanowisko wyraża w protokole spisywanym w dniu odbioru.

W przypadku, gdy komisja z określonego powodu (leżącego po stronie Wykonawcy) przerwie odbiór to Kierownik Projektu w porozumieniu z Zamawiającym i Wykonawcą ustali termin następujący.

8.3.1. Dokumenty do odbioru końcowego

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru końcowego Robót jest protokół odbioru końcowego Robót sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Do odbioru końcowego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty i ile wymagał tego zakres robót:

1. Dokumentację projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji umowy; wymaga się przy tym, żeby dokumentacja została tak opracowana graficznie, aby wszelkie naniesione zmiany były łatwo rozpoznawalne,
W przypadku zmian nie odstępujących w sposób istotny od zatwierdzonego projektu lub warunków pozwolenia na budowę Wykonawca jest zobowiązany dodatkowo do przedstawienia oświadczenia Projektanta i Inspektora o zgodności wykonania obiektu budowlanego zgodnie z projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami.
2. Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (podstawowe z Umowy i ew. uzupełniające lub zamienne).
3. Recepty i ustalenia technologiczne.
4. Dzienniki Budowy (oryginał).
5. Wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych, zgodnie z SST i ew. PZJ oraz ustawą o wyrobach budowlanych (t.j. Dz.U z 2021 r. poz. 1213)
6. Deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów zgodnie z SST i ew. PZJ na wszystkie materiały wbudowane. W Deklaracji powinna być podana lokalizacja wbudowania danego materiału.
7. Opinie technologiczne opracowane przez Wykonawcę i Laboratorium Zamawiającego, na podstawie wszystkich wyników badań i pomiarów załączonych do dokumentów odbioru, wykonanych zgodnie z SST i PZJ.
8. Rysunki (dokumentację) na wykonanie robót towarzyszących (np. na przełożenie linii telefonicznej, energetycznej, gazowej, oświetlenia itp.) oraz protokoły odbioru i przekazania tych robót właścicielom urządzeń.
9. Dokumentację fotograficzną skatalogowaną w sposób nie budzący wątpliwości, co do dat wykonania fotografii oraz obiektów, które dokumentuje
10. Geodezyjną inwentaryzację powykonawczą Robót i sieci uzbrojenia terenu
11. Kopię mapy zasadniczej powstałej w wyniku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej z klauzulą Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjno Kartograficznej, oraz wersję cyfrową mapy zasadniczej w pliku dwg.
12. Protokoły podpisane z właścicielami nieruchomości zajętych czasowo pod wykonanie infrastruktury technicznej - dotyczące zaspokożenia roszczeń.
13. Protokoły z odbiorów technicznych branżowych.

Wykonawca opracuje operat odbiorowy w jednym egzemplarzu oryginalnym i w trzech kopiach. Dodatkowo Wykonawca zeskanuje wszystkie dokumenty wchodzące w skład operatu odbiorowego, za wyjątkiem pozycji 10, w rozdzielczości umożliwiającej czytelny wydruk w formacie odpowiadającym oryginałowi i zapisze na nośniku danych w jednym egzemplarzu w formacie zapisu danych uzgodnionym z Inspektorem. Pozycja 10 zostanie zapisana na nośniku danych w formacie *.dwg lub *.dgn.

Koszt przygotowania wszystkich egzemplarzy dokumentacji odbiorowej wraz z wersją elektroniczną jest zawarty w cenie kontraktowej i nie podlega odrębnej zapłacie.

8.4. Odbiór pogwarancyjny

Odbiór pogwarancyjny polega na ocenie wykonanych Robót związanych z usunięciem wad stwierdzonych przy odbiorze ostatecznym i zaistniałych w okresie gwarancyjnym określonych przez Inspektora i/lub Kierownika Projektu.

Odbiór pogwarancyjny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie 8.3. „Odbiór końcowy Robót”.

Wykonawca jest zobowiązany do opracowania i przekazania Zamawiającemu Operatu z przeprowadzonych pomiarów okształceń i przemieszczeń obiektów inżynierskich w trakcie prowadzonych prac oraz w okresie gwarancyjnym.

Wykonawca jest zobowiązany do przekazania kompletu dokumentacji powykonawczej oraz operatów kolaudacyjnych (odbiorowych) robót do Rejonów oraz archiwum oraz jednego egzemplarza do Wydziału Mostów dotyczącego drogowych obiektów inżynierskich wraz z raportami z przeglądów szczegółowych przeprowadzonych przed upływem okresu gwarancyjnego.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ustalenia ogólne

Dla pozycji kosztorysowych wycenionych ryczałtowo podstawą płatności jest wartość (kwota) podana przez Wykonawcę w danej pozycji kosztorysu. Inspektor może wziąć pod uwagę podział kwoty ryczałtowej proponowany przez Wykonawcę, zgodnie z odpowiednią Klauzulą Warunków Ogólnych Umowy.

Cena ryczałtowa pozycji Kosztorysowej będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie, określone dla tej Roboty w Specyfikacji Technicznej i w Dokumentacji Projektowej.

Ceny ryczałtowe Robót będą obejmować:

- Robociznę bezpośrednią wraz z towarzyszącymi kosztami
- Wartość zużytych Materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, uzasadnionych ubytków i transportu na teren budowy.
- Wartość pracy Sprzętu wraz z towarzyszącymi kosztami
- Koszty pośrednie, zysk kalkulacyjny i ryzyko

W skład kosztów pośrednich wchodzi: płace personelu i kierownictwa budowy, pracowników nadzoru i laboratorium, koszty urządzenia, eksploatacji i likwidacji zaplecza budowy (w tym doprowadzenie energii i wody, budowa dróg dojazdowych, itp.), koszty dotyczące oznakowania Robót, wydatki dotyczące bhp, usługi obce na rzecz budowy, koszty związane z zawarciem umów użyczenia gruntów, koszty płatnego nadzoru, odbioru itp. właścicieli, użytkowników infrastruktury teletechnicznej, energetycznej itp., koszty związane z przebudową lub zabezpieczeniem niezidentyfikowanych sieci, kosztów nadzoru zarządców cieków, opłaty za dzierżawę terenu, koszty transportu materiałów na miejsce utylizacji i utylizacja materiałów, koszty projektów uzupełniających i ich uzgodnień, koszty szkolenia BHP pracowników i dozoru budowy, koszty utrzymania obiektów tymczasowych w należytym stanie techniczno-eksploatacyjnym, wszystkie koszty technologii robót wynikające z przyjętych rozwiązań technicznych i technologicznych w ramach opracowań Wykonawcy, koszt opracowania i uzgodnienia wszystkich Dokumentacji Projektowych Wykonawcy oraz koszt wszystkich rozwiązań z nich wynikających, koszty zapewnienia właściwego odwodnienia korpusu drogowego, koszty dostosowania się do wymogów wynikających z decyzji środowiskowej, drogi oraz wszelkich uzyskanych uzgodnień zawartych w Dokumentacji Projektowej, koszty związane z czasowymi zajęciami terenu (w tym odszkodowania), koszty związane z dostosowaniem się do wszelkich uzgodnień i warunków, koszty związane z wykonaniem organizacji ruchu, opłaty za dzierżawę placów, ekspertyzy dotyczące wykonanych Robót, koszty nadzoru gestorów nad budową infrastruktury i jej zabezpieczenia na czas robót, opłaty za dzierżawę placów, opłaty związane z zakłóceniami w ruchu komunikacji miejskiej, koszty wyłączeń, koszty zapewnienia komunikacji zastępczej na czas robót, koszty przebudowy i zabezpieczenia urządzeń na czas robót, ekspertyzy dotyczące wykonanych Robót, koszty nadzoru gestorów nad budową infrastruktury i jej zabezpieczenia na czas robót, wszelkie koszty wynikające z warunków wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich (pkt 5 niniejszej SST), ubezpieczenia oraz koszty zarządu przedsiębiorstwa Wykonawcy, koszty opracowania powykonawczej dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz dokumentacji odbioru ostatecznego, zysk kalkulacyjny zawierający ewentualne ryzyko Wykonawcy z tytułu innych wydatków mogących wystąpić w czasie realizacji Robót i w okresie gwarancyjnym.

- Podatki obliczane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do cen jednostkowych oraz kwot ryczałtowych nie należy wliczać podatku VAT.

Podczas pracach związanych z zakładaniem osnowy realizacyjnej, wyznaczeniu elementów projektowanych w teren oraz pomiarze powykonawczym, należy uwzględnić, iż rzędne zawarte w dokumentacji projektowej odnoszą się do układu wysokości Kronsztad 86 PL-KRON86-NH. Koszt obliczeń i opracowań geodezyjnych z tym związany, należy uwzględnić w wycenie robót. Cena obejmuje prawidłowe wyniesienie projektu w teren oraz pomiar powykonawczy z uwzględnieniem zmiany układu wysokości.

9.2. Warunki umowy i wymagania ogólne DM-00.00.00

Wykonawca jest zobowiązany do szczegółowego zapoznania się z wymaganiami zawartymi w DM 00.00.00, a koszty wynikające z tych wymagań powinien ująć w poszczególnych pozycjach kosztorysu.

Uznaje się, że koszty dostosowania się do wymagań SST DM 00.00.00 nie wyszczególnione w tabeli przedmiarowej dla wymagań ogólnych zostały uwzględnione przez Wykonawcę w pozycjach przedmiaru wynikających ze szczegółowych specyfikacji technicznych.

9.3. Objazdy, przejazdy i organizacja ruchu

Po stronie Wykonawcy leży spełnienie roszczeń osób i podmiotów, które w związku z wprowadzeniem Organizacji Ruchu na czas budowy i prowadzeniem robót doznają jakiegokolwiek uszczerbku.

1. Koszt wybudowania objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:
 - a. opracowanie oraz uzgodnienie z odpowiednimi instytucjami i zatwierdzenie w organie zarządzającym ruchem projektu organizacji ruchu na czas trwania budowy, wraz z dostarczeniem kopii projektu Inspektorowi oraz zainteresowanemu zarządcy dróg i wprowadzaniem dalszych zmian i uzgodnień wynikających z postępu robót,
 - b. zakupy i koszty zakupu potrzebnych materiałów,
 - c. dostarczenie i koszty dostarczenia potrzebnych materiałów,
 - d. koszt zapewnienia niezbędnych czynników produkcji
 - e. koszt zakupu i dostarczenia materiałów niezbędnych do wykonania robót
 - f. zaprojektowanie i wybudowanie niezbędnych objazdów,
 - g. ustawienie tymczasowego oznakowania i oświetlenia zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa ruchu,
 - h. opłaty/dzierżawy terenu,
 - i. przygotowanie terenu,
 - j. konstrukcję tymczasowej nawierzchni, ramp, chodników, krawężników, barier, oznakowań i drenażu,
 - k. tymczasową przebudowę urządzeń obcych,
 - l. zaprojektowanie oznakowania poziomego i pionowego i jego wykonanie.
2. Koszt utrzymania objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:
 - a. oczyszczanie i mycie nawierzchni z błota naniesionego przez pojazdy budowy, mycie kół pojazdów budowy,
 - b. przestawianie, przykrywanie, usunięcie tymczasowych oznakowań pionowych, poziomych, barier i świateł,
 - c. utrzymanie płynności ruchu publicznego,
 - d. ewentualne wzmocnienie nawierzchni dróg, po których prowadzone będą objazdy i ruch technologiczny związany z budową.
3. Koszt likwidacji objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:
 - a. usunięcie wbudowanych materiałów i oznakowania,
 - b. doprowadzenie terenu do stanu umożliwiającego normalny ruch publiczny,
 - c. oczyszczenie terenu,
 - d. koszty demontażu,
 - e. doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego w tym przywrócenie oznakowania zgodnego z uprzednią stałą organizacją ruchu, zgodnie z wymaganymi standardami,
 - f. ewentualne remonty uszkodzonych dróg, po których prowadzone były objazdy i ruch technologiczny.
4. Koszt aktualizacji stałej organizacji ruchu:
 - a. sprawdzenie organizacji pod względem oznakowania pionowego i poziomego,
 - b. aktualizacja stałej organizacji ruchu,
 - c. uzyskanie uzgodnień i zatwierdzenia stałej organizacji ruchu

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

- [1] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. Dz. U. 1994, nr 89, poz. 414 z późniejszymi zmianami),
- [2] Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 6 września 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia dzienników budowy, montażu i rozbiórki (Dz. U. 2021 poz. 1686z późn. zm.),
- [3] Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. 19852 nr 14 poz. 60 z późniejszymi zmianami),
- [4] Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2001 nr 62 poz. 627 z późniejszymi zmianami),
- [5] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2013 poz. 21; z późniejszymi zmianami),
- [6] Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (t.j. Dz. U. 1997 nr 101 poz. 628201680 z późniejszymi zmianami,
- [7] Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 nr 71 poz. 649 z późn. zm.),
- [8] Ustawa z dnia 17 maja 1989 – Prawo Geodezyjne i Kartograficzne (t.j. Dz. U. 1989, nr 30 poz. 163 z późn. zm.)
- [9] Obowiązujące akty wykonawcze do Ustawy z dnia 17 maja 1989 – Prawo Geodezyjne i Kartograficzne
- [10] Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. o systemie oceny zgodności (t.j. Dz. U. 1997 nr 98 poz. 602 z późniejszymi zmianami),
- [11] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220, poz. 2181 z późn. zm.),
- [12] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. 2003 nr 177, poz. 1729 z późn. zm.),
- [13] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. 2003 Nr 120 poz. 1126)
- [14] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. 2004 nr 92 poz. 881 z późn. zm.),
- [15] Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (t.j. Dz. U. 2002, nr 166, poz. 1360 z późn. zm.),
- [16] Ustawa z dnia 23.07.2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz. U. 2003, nr 162, poz. 1568 z późn. zm.),
- [17] Ustawa z dnia 16.04.2004 o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2004, nr 92, poz. 880 z późn. zm.),
- [18] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183 z późn. zm.),
- [19] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409),
- [20] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408)
- [21] Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. 2003 nr 80 poz. 721 z późniejszymi zmianami)
- [22] Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 w sprawie znaków i sygnałów drogowych. (t.j. Dz. U. 2002, Nr 170 poz. 1393 z późn. zm.)
- [23] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dn. 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. 2016, poz. 1966)
- [24] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dn. 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 1968),
- [25] Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020 nr poz. 10),
- [26] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. 2019 poz. 819)
- [27]
- [28] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (j.t. Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510 z późn. zm.)
- [29] Dz. U. 2016 poz. 124 Obwieszczenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra

- Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- [30] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. Nr 140, poz. 824, z 2011r. z późn. zm.).
- [31] Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 18 sierpnia 2020 r. w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Dz. U. 2020, poz. 1429).
- [32] Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie (Dz.U.2000 nr 63 poz.735 z późn.zm.)
- [33] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568)
- [34] Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. Dz.U. 2021 poz. 81)
- [35] Zarządzenie nr 19 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 19 z dnia 16 lutego 2015 roku.
- [36] Instrukcja DP-T14 Dokonywania oceny jakości robót drogowych realizowanych na drogach krajowych i autostradach, Warszawa 2016.

D-00.00.01 USUNIĘCIE KOLIZJI Z NIEZINWENTARYZOWANYM UZBROJENIEM PODZIEMNYM

1.WSTĘP

1.1 Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót polegających na przebudowie lub zabezpieczeniu niezinventaryzowanych sieci uzbrojenia terenu, które zostaną wykonane w ramach zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

1.2 Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt 1.1

1.3 Zakres robót objętych SST

Roboty, których dotyczy specyfikacja obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie robót polegających na przebudowie sieci wykazanych podczas realizacji inwestycji w obiekcie objętym kontraktem.

W zakres tych robót wchodzi:

- Odkrywanie sieci
- Zgłoszenie obecności niezinventaryzowanej sieci Inspektorowi Nadzoru oraz gestorowi sieci
- Uzyskanie warunków przebudowy lub zabezpieczenia sieci
- Opracowanie i uzgodnienie dokumentacji przebudowy lub zabezpieczenia sieci
- Roboty ziemne
- Roboty montażowe
- Wymagane próby i badania
- Odbiór robót przez gestora sieci i Inspektora Nadzoru wraz z dopuszczeniem do użytkowania

1.4 Określenia podstawowe

Określenia podane w niniejszej SST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi normami, wytycznymi i określeniami podanymi w D-M-00.00.00 Wymagania ogólne oraz w specyfikacjach szczegółowych dotyczących poszczególnych sieci.

1.5 Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania, ich zgodność z dokumentacją projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

2. MATERIAŁY

2.1 Sieć kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej

2.1.1 Rurociągi

- rury z tworzyw sztucznych PE/PVC/PP
- rury kamionkowe
- rury żelbetowe i betonowe kielichowe
- rury GRP

2.1.2 Studnie kanalizacyjne

- studnie z kręgów betonowych i żelbetowych łączone na uszczelkę zwieńczone wążem kanałowym
- studnie wpustowe z rur betonowych zwieńczone wpustem krawężnikowym lub pełnym odpowiedniej klasy
- studnie z tworzyw sztucznych PE/PVC/PP

2.2 Sieć wodociągowa

2.2.1 Rurociągi

- rury z tworzyw sztucznych PE/PVC
- rury z żeliwa kielichowe

2.2.2 Armatura

Wykonana z żeliwa sferoidalnego.

2.3 Sieć gazowa

2.3.1 Rurociągi

- rury z tworzyw sztucznych PE
- rury stalowe izolowane przed korozją

2.3.2 Armatura

Wykonana z żeliwa sferoidalnego.

2.4 Sieć cieplna

2.4.1 Rurociągi

- rury stalowe preizolowane z płaszczem PE
- rury PE preizolowane z płaszczem PE
- rury PE preizolowane z płaszczem stalowym

2.4.2 Armatura

Wykonana z żeliwa sferoidalnego.

2.5 Sieci drenażowe i melioracyjne

- rury drenarskie karbowane oraz gładkie z tworzyw sztucznych PE/PVC/PP
- rury z tworzyw sztucznych PE/PVC/PP
- rury kamionkowe
- rury betonowe i żelbetowe
- studnie betonowe lub tworzywa sztuczne

2.6 Sieć elektroenergetyczna

- rury osłonowe z tworzyw sztucznych HPDE koloru niebieskiego Ø110 dla kabli niskiego napięcia
- rury osłonowe z tworzyw sztucznych HPDE koloru czerwonego Ø160 dla kabli średniego napięcia
- rury osłonowe dwudzielne z tworzyw sztucznych HPDE koloru niebieskiego Ø110 dla kabli niskiego napięcia
- rury osłonowe dwudzielne z tworzyw sztucznych HPDE koloru czerwonego Ø160 dla kabli średniego napięcia
- przewody elektroenergetyczne
- kable elektroenergetyczne
- słupy elektroenergetyczne wraz z ustojami
- słupy oświetleniowe stalowe lub betonowe wraz z wysięgnikami
- oprawy oświetleniowe
- szafki oświetleniowe
- złącza kablowe
- płaskownik ocynkowany FeZn 25x4
- piasek
- folia PVC grubości 0,5mm

2.7 Sieć teletechniczna

2.7.1 Materiały gotowe

2.7.1.1 Ogólne wymagania

Materiały do przebudowy sieci dostarcza Wykonawca. Każdy materiał musi mieć deklarację zgodności wystawioną przez producenta stwierdzającą zgodność jego wykonania z odpowiednimi normami.

2.7.1.2 Materiały gotowe

- Rury RHDPE 110/6,3

Stosowane do przewiertów i przecisków powinny być zgodne z odpowiednimi normami.

- Rury RPCW 110/5,3

Stosowane do budowy kanalizacji teletechnicznej pierwotnej powinny być zgodne z odpowiednimi normami.

- Rury RHDPE 32/2,9, 40/3,7,

Stosowane do budowy kanalizacji wtórnej i rurociągów kablowych powinny być zgodne z odpowiednimi normami.

- Rury dwudzielne typu A110PS, A120PS, A160PS

Stosowane do zabezpieczenia istniejących ciągów kanalizacyjnych i kablowych pod drogami, wjazdami powinny być zgodne z odpowiednimi normami

- Słupki telekomunikacyjne

Stosowane jako zakończenie sieci rozdzielczej, punkty dostępowe dla przyłączy abonenckich powinny być zgodne z odpowiednimi normami.

- Studnie kablowe

Studnie kablowe pomieszczenia podziemne wbudowane między ciągi kanalizacji kablowej w celu umożliwienia wciągania, montażu i konserwacji kabli. Studnie powinny być zgodne z odpowiednimi normami.

- Osłony złączowe kabli

Należy stosować osłony złączowe typu FOSC 400 na kablach optycznych i typu XAGA 500 na kablach miedzianych (wymóg właściciela infrastruktury – TP S.A.) W przypadku zastosowania innego rodzaju osłon – zmianę należy każdorazowo uzgodnić z właścicielem infrastruktury.

- Taśma ostrzegawcza i ostrzegawczo – lokalizacyjna

Na ciągu kanalizacyjnym przed zasypaniem należy ułożyć pomarańczową taśmę ostrzegawczą, w połowie głębokości wykopu należy ułożyć pomarańczową taśmę ostrzegawczą – lokalizacyjną (z elementem metalowym) z napisem UWAGA KABLE TELEKOMUNIKACYJNE (lub podobnym).

W przypadku napotkania podczas realizacji niezinventaryzowanej sieci telekomunikacyjnej, należy zgłosić się do operatora danej infrastruktury, w celu uzgodnienia sposobu przebudowy.

2.8 Rury osłonowe do zabezpieczenia sieci

2.8.1 Rurociągi

- rury stalowe dwudzielne spawane połówkowo

- rury z tworzyw sztucznych dwudzielne

2.8.2 Uszczelnienia końcówek

- manszety termokurczliwe

- pianka poliuretanowa

2.9 Kruszywa

Zgodnie z SST D-02.00.00.

2.10 Pozostałe materiały dopuszczone przez Inspektora Nadzoru i gestora sieci posiadające odpowiednie atesty i dopuszczenia do stosowania oraz spełniające wymagane parametry.

3.SPRZĘT

Roboty mogą być wykonywane ręcznie lub mechanicznie. Roboty ziemne można wykonywać przy użyciu dowolnego sprzętu. Roboty montażowe wykonywać z zastosowaniem sprzętu ujętego w szczegółowych specyfikacjach technicznych dla poszczególnych robót branżowych.

4.TRANSPORT

Materiały mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu. Należy je umieścić równomiernie na całej powierzchni ładunkowej i zabezpieczyć przed spadaniem lub przesuwaniem.

5.WYKONANIE ROBÓT

5.1 Odkrytki

W miejscach wykazania uzbrojenia niezinventaryzowanego należy wykonać wykop odkrywkowy powiadamiając Inspektora Nadzoru i gestora sieci. W przypadku stwierdzenia, że dana sieć jest nieczynna po potwierdzeniu wpisem do Dziennika Budowy przez gestora sieci można ją zdemontować.

5.2 Dokumentacja

Na przebudowę lub zabezpieczenie sieci niezinventaryzowanej należy uzyskać warunki techniczne gestora sieci, opracować dokumentację projektową wraz ze wszystkimi uzgodnieniami i decyzjami wymaganymi odrębnymi przepisami.

5.3 Roboty ziemne

Należy prowadzić zgodnie z SST D-02.00.00

5.4 Roboty montażowe

Należy prowadzić zgodnie z branżowymi szczegółowymi specyfikacjami technicznymi. W przypadku braku którejś z branż w ramach kontraktu należy ją opracować i przedłożyć do uzgodnienia Zamawiającemu.

5.5 Próby i odbiór robót

Po wykonaniu robót montażowych należy przeprowadzić wszystkie wymagane próby i badania, a następnie zgłosić do odbioru przez Inspektora Nadzoru i gestora sieci. Po uzyskaniu pozytywnych wyników badań oraz odbiorze można przekazać sieć do użytkowania.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 6.

6.2. Kontrola, pomiary i badania

Zgodnie z wymaganiami branżowych szczegółowych specyfikacji technicznych.

7. OBMIAR ROBÓT

Jednostką obmiarową jest metr - /m/ przebudowanej sieci uzbrojenia terenu.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

roboty montażowe wykonania rurociągów,

zasypyany zagęszczony wykop.

Odbiór robót zanikających powinien być dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie korekt i poprawek, bez hamowania ogólnego postępu robót.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 mb należy ująć między innymi:

- opracowanie projektu przebudowy wraz z uzyskaniem warunków i uzgodnieniami
- uzyskanie ewentualnych zgłoszeń lub pozwoleń wymaganych odrębnymi przepisami
- oznakowanie robót,
- dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych,
- wykonanie wykopu wraz z umocnieniem ścian wykopu i jego odwodnienie zgodnie z odrębnymi SST wykopy,
- przygotowanie podłoża i fundamentu,
- wykonanie sączków,
- ułożenie przewodów, uzbrojenia
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej i uzyskanie protokołów odbioru
- zasypanie i zagęszczenie wykopu,
- wszystkie roboty wynikające z projektu oraz opisane w niniejszej SST

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-B-06712 Kruszywa mineralne do betonu
PN-B-11111 Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanek.
PN-B-11112 Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych.
PN-B-12037 Cegła pełna wypalana z gliny - kanalizacyjna.
PN-B-14501 Zaprawy budowlane zwykłe.
PN-C-96177 Lepik asfaltowy bez wypełniaczy stosowany na gorąco.
PN-H-74051-00 Włazy kanałowe. Ogólne wymagania i badania.
PN-H-74051-01 Włazy kanałowe. Klasa A (włazy typu lekkiego).
PN-H-7405J-00 Włazy kanałowe. Klasy B, C, D (włazy typu ciężkiego).
PN-H-74080-01 Skrzynki żeliwne wpustów deszczowych. Wymagania i badania.
PN-H-74080-00 Skrzynki żeliwne wpustów deszczowych. Klasa C.
PN-H-74086 Stopnie żeliwne do studzienek kontrolnych.
PN-H-74101 Żeliwne rury ciśnieniowe do połączeń sztywnych.
BN-88/6731-08 Cement. Transport i przechowywanie.
PN-EN 206-1:2003 Beton Część 1: Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność
PN-B-06265:2004 Krajowe uzupełnienia PN-EN 206-1:2003
BN-86/8971-08 Prefabrykaty budowlane z betonu. Kręgi betonowe i żelbetowe.
PN-C-8919:1998 Rury kanalizacyjne z PCV
ISO4427 Rury kanalizacyjne z PE-HD
PN-79/H-74244 Rury stalowe przewodowe ogólnego stosowania
PN-EN 858:2005 Instalacje oddzielaczy cieczy lekkich
PN-B-06050:1999/Ap1:2012 Geotechnika – Roboty ziemne – Wymagania ogólne
PN-B-04481:1988 - Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podział i opis gruntów.

10.2. Inne dokumenty

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 8 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 168 poz. 1763) w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy odprowadzeniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska naturalnego.

Instrukcja zabezpieczania przed korozją konstrukcji betonowych opracowana przez Instytut Techniki Budowlanej - Warszawa 1986 r.

Katalog budownictwa

KB4-4.12.1.(6) Studzienki połączeniowe (lipiec 1980)
KB4-4.12.1.(7) Studzienki przelotowe (lipiec 1980)
KB4-4.12.1.(8) Studzienki spadowe (lipiec 1980)
KB4-4.12.1.(11) Studzienki ślepe (lipiec 1980)
KB4-3.3.1.10.(1) Studzienki ściekowe do odwodnienia dróg (październik 1983)
KB1-22.2.6.(6) Kręgi betonowe średnicy 50 cm; wysokości 30 lub 60 cm

"Katalog powtarzalnych elementów drogowych". "Transprojekt" - Warszawa, 1979-1982 r.

Wytyczne eksploatacyjne do projektowania sieci i urządzeń sieciowych, wodociągowych i kanalizacyjnych, BPC WiK "Cewok" i BPBBO Miastoprojekt - Warszawa, zaakceptowane i zalecone do stosowania przez Zespół Doradczy ds. procesu inwestycyjnego powołany przez Prezydenta m. st. Warszawy - sierpień 1984 r.

D.01.01.01. ODTWORZENIE TRASY I PUNKTÓW WYSOKOŚCIOWYCH

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane w ramach zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi obowiązujący dokument przetargowy przy zleceniu i realizacji robót na zadaniu wymienionym w pkt.1.1

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót mających na celu wytyczenie powierzchni terenu pod urządzenie a komunikacyjne oraz wykonanie inwentaryzacji powykonawczej - wytyczenie osi trasy i punktów wysokościowych

W zakres robót pomiarowych, związanych z odtworzeniem trasy i punktów wysokościowych wchodzi:

- sprawdzenie wyznaczenia sytuacyjnego i wysokościowego punktów głównych osi trasy i punktów wysokościowych,
- uzupełnienie osi trasy dodatkowymi punktami (wyznaczenie osi),
- wyznaczenie dodatkowych punktów wysokościowych (reperów roboczych),
- wyznaczenie przekrojów poprzecznych,
- stabilizacja punktów w sposób trwały, ochrona ich przed zniszczeniem oraz oznakowanie w sposób ułatwiający odszukanie i ewentualne odtworzenie.

1.3.1. Szkic przebiegu granic

Wykonanie w ramach pomiaru powykonawczego szkicu przebiegu granic prawnych z ich stabilizacją w terenie znakami granicznymi typ 36a (zgodnie z normą BN-67/6744-09) i świadkami betonowymi tych znaków wykonanymi zgodnie z załączonym rysunkiem (zał. nr 1) nie rzadziej niż 100m.

Warunki wykonania szkicu:

- Granice zastabilizować znakami granicznymi i świadkami betonowymi osadzonymi na granicy kopca granicznego od strony zewnętrznej pasa drogi.
- Szkic należy sporządzić w skali 1:1000 w formacie A-3
- Szkic powinien zawierać:
 - nazwę województwa, gminy, obrębu
 - w tytule napis: „Szkic przebiegu granic prawnych pasa drogowego drogi od km ... do km”
 - kilometrzą początkowy i końcowy opracowywanego odcinka
 - szkic lokalizacji
 - punkty graniczne wraz z numeracją i rodzajem stabilizacji
 - miary od krawędzi jezdni do punktu granicznego
 - linie graniczne z miarami czołowymi
 - grunty pozostające w dniu 31 grudnia 1998 r. we władaniu Skarbu Państwa, nie stanowiące ich własności, a zajęte pod drogi publiczne (art. 73 ust. 1 z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, Dz. U. nr 133 z 1998 r.)
 - opis skrzyżowań i rzek
 - szczegóły sytuacyjne służące do identyfikacji położenia punktów granicznych w terenie w zasięgu po 10 m od granic pasa drogowego
 - krawędzie jezdni
 - oś drogi w przypadku niesymetrycznego przebiegu krawędzi jezdni
 - słupki hektometrowe z opisem
 - przepusty
 - początek i koniec mostu, wiaduktu (punkty skrajne)
 - ogrodzenia trwale i chodniki
 - świadki punktów referencyjnych
 - pojedyncze drzewa
 - kontury leśne
 - słupy energetyczne lub telefoniczne z kierunkami linii znajdujące się w odległości do 10 m od granicy pasa
 - numery działek w pasie drogowym i przyległych oraz kierunki ich granic
- Do szkicu należy dołączyć:
 - wykaz współrzędnych punktów granicznych (plik w formacie txt),
 - szkic przebiegu granic prawnych w pliku w formacie dxf,
 - mapę ewidencyjną,
 - wypisy z rejestrów gruntów dla wszystkich działek w pasie drogowym,
 - odbitkę istniejącej mapy zasadniczej lub syt – wys. w skali szkicu.

Ponadto jako załącznik do pomiaru powykonawczego należy sporządzić wykaz zmian gruntowych jako dokument potrzebny do wprowadzenia zmian w operacie ewidencji gruntów dotyczących sposobu użytkowania (użytek rolny lub leśny na drodze)

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Punkty główne trasy - punkty załamania terenu, punkty kierunkowe oraz początkowy i końcowy punkt trasy.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D.00.00.00 .

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca Robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych Robót oraz za zgodność ich z Dokumentacją Projektową.

2. MATERIAŁY

Do wyznaczania i stabilizacji trasy i punktów wysokościowych należy stosować:

- do utrwalenia punktów głównych należy stosować pale drewniane z gwoździem lub prętem stalowym, słupki betonowe albo rury metalowe o długości około 0,50 metra
- Pale drewniane umieszczone poza granicą robót ziemnych, w sąsiedztwie punktów załamania trasy, powinny mieć średnicę od 0,15 do 0,20 m i długość od 1,5 do 1,7 m.
- Do stabilizacji pozostałych punktów należy stosować paliki drewniane średnicy od 0,05 do 0,08 m i długości około 0,30 m, a dla punktów utrwalanych w istniejącej nawierzchni bolce stalowe średnicy 5 mm i długości od 0,04 do 0,05 m.
- Inne niezbędne elementy związane bezpośrednio z odtworzeniem trasy i punktów wysokościowych.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D.00.00.00 .

3.2. Sprzęt pomiarowy

Do odtworzenia sytuacyjnego i punktów wysokościowych należy stosować następujący sprzęt:

- teodolity lub tachimetry,

- niwelatory,
- dalmierze,
- tyczki,
- łąty,
- taśmy stalowe, szpilki.

Sprzęt stosowany do odtworzenia ulic i jej punktów wysokościowych powinien gwarantować uzyskanie wymaganej dokładności pomiaru.

4. TRANSPORT

Sprzęt i materiały do odtworzenia trasy można przewozić dowolnymi środkami transportu.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D.00.00.00.

Prace pomiarowe powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi Instrukcjami GUGiK (od 1 do 7) przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia. Dane dotyczące osnowy geodezyjnej poziomej i wysokościowej oraz punktów granicznych należy pobrać z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (zgodnie z obowiązującymi przepisami – Ustawa Prawo Geodezyjne i Kartograficzne – tylko jednostka wykonawstwa geodezyjnego może zgłaszać roboty i pobierać materiały z PODGiK).

Wykonawca powinien sprawdzić czy rzędne terenu określone w dokumentacji projektowej są zgodne z rzeczywistymi rzędnymi terenu. Jeżeli Wykonawca stwierdzi, że rzeczywiste rzędne terenu istotnie różnią się od rzędnych określonych w dokumentacji projektowej, to powinien powiadomić o tym Inspektora Nadzoru. Ukształtowanie terenu w takim rejonie nie powinno być zmieniane przed podjęciem odpowiedniej decyzji przez Inspektora Nadzoru. Wszystkie roboty dodatkowe, wynikające z różnic rzędnych terenu podanych w dokumentacji projektowej i rzędnych rzeczywistych, akceptowane przez Inspektora Nadzoru, zostaną wykonane na koszt Zamawiającego. Zaniechanie powiadomienia Inspektora Nadzoru oznacza, że roboty dodatkowe w takim przypadku obciążą Wykonawcę.

Wszystkie roboty, które bazują na pomiarach Wykonawcy, nie mogą być rozpoczęte przed zaakceptowaniem wyników pomiarów przez Inspektora Nadzoru.

Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę wszystkich punktów pomiarowych i ich oznaczeń w czasie trwania robót. Jeżeli znaki pomiarowe przekazane przez Zamawiającego zostaną zniszczone przez Wykonawcę świadomie lub wskutek zaniedbania, a ich odtworzenie jest konieczne do dalszego prowadzenia robót, to zostaną one odtworzone na koszt Wykonawcy.

Wszystkie pozostałe prace pomiarowe konieczne dla prawidłowej realizacji robót należą do obowiązków Wykonawcy. W ramach ceny kontraktowej Inwestor, Zamawiający lub Projektant może polecić wykonanie dodatkowych pomiarów, wytyczenie obiektów lub inne prace geodezyjne w ilości do 10% wszystkich prac geodezyjnych objętych kontraktem. Wykonawca na podstawie wykonanych pomiarów sporządzi odpowiednie szkice na podstawie, których będzie można rozwiązać wskazany problem.

5.2. Sprawdzenie wyznaczenia punktów głównych i punktów wysokościowych

Punkty wierzchołkowe i inne punkty główne powinny być zastabilizowane w sposób trwały, przy użyciu pali drewnianych lub słupków betonowych, a także dowiązane do punktów pomocniczych, położonych poza granicą robót ziemnych.

Zamawiający powinien założyć robocze punkty wysokościowe (repery robocze) wzdłuż osi odcinka drogowego, a także przy każdym obiekcie inżynierskim.

Repery robocze należy założyć poza granicami robót związanych z wykonaniem placu i obiektów towarzyszących. Jako repery robocze można wykorzystać punkty stałe na stabilnych, istniejących budowlach wzdłuż trasy drogowej. O ile brak takich punktów, repery robocze należy założyć w postaci słupków betonowych lub grubych kształtowników stalowych, osadzonych w gruncie w sposób wykluczający osiadanie, zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

Rzędne reperów roboczych należy określać z taką dokładnością, aby średni błąd niwelacji po wyrównaniu był mniejszy od 4 mm/km, stosując niwelację podwójną w nawiązaniu do reperów państwowych. Repery robocze powinny być wyposażone w dodatkowe oznaczenia, zawierające wyraźne i jednoznaczne określenie nazwy reperu i jego rzędnej.

5.3. Odtworzenie trasy

Tyczenie trasy należy wykonać w oparciu o dokumentację projektową oraz inne dane geodezyjne przekazane przez Zamawiającego, przy wykorzystaniu sieci poligonizacji państwowej albo innej osnowy geodezyjnej, określonej w dokumentacji projektowej.

Długość trasy powinna być wyznaczona w punktach głównych i w punktach pośrednich w odległości zależnej od charakterystyki terenu i ukształtowania trasy, lecz nie rzadziej niż co 50 metrów.

Dopuszczalne odchylenie sytuacyjne wytyczonej osi trasy w stosunku do dokumentacji projektowej nie może być większe niż 5 cm. Rzędne niwelety punktów osi trasy należy wyznaczyć z dokładnością do 1cm w stosunku do rzędnych niwelety określonych w dokumentacji projektowej.

Usunięcie pali z osi placu jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy Wykonawca robót zastąpi je odpowiednimi palami po obu stronach osi, umieszczonych poza granicą robót.

5.4. Wyznaczenie przekrojów poprzecznych

Wyznaczenie przekrojów poprzecznych obejmuje wyznaczenie krawędzi nasypów i wykopów na powierzchni terenu (określenie granicy robót), zgodnie z dokumentacją projektową oraz w miejscach wymagających uzupełnienia dla poprawnego przeprowadzenia robót i w miejscach zaakceptowanych przez Inspektora Nadzoru.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D.M.00.00.00

Kontrolę jakości prac pomiarowych związanych z odtworzeniem powierzchni i punktów wysokościowych należy prowadzić według ogólnych zasad określonych w instrukcjach i wytycznych GUGiK (1,2,3,4,5,6,7) zgodnie z wymaganiami podanymi w pkt 5.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest km (kilometr) odtworzonej trasy.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00

Odbiór robót związanych z odtworzeniem powierzchni w terenie następuje na podstawie szkiców i dzienników pomiarów geodezyjnych lub protokołu z kontroli geodezyjnej, które Wykonawca przedkłada Inspektorowi Nadzoru.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D.M.00.00.00.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi:

- roboty przygotowawcze,
- zakup, dostarczenie materiałów,
- koszt zapewnienia niezbędnych czynników produkcyjnych,
- sprawdzenie wyznaczenia punktów głównych i punktów wysokościowych,

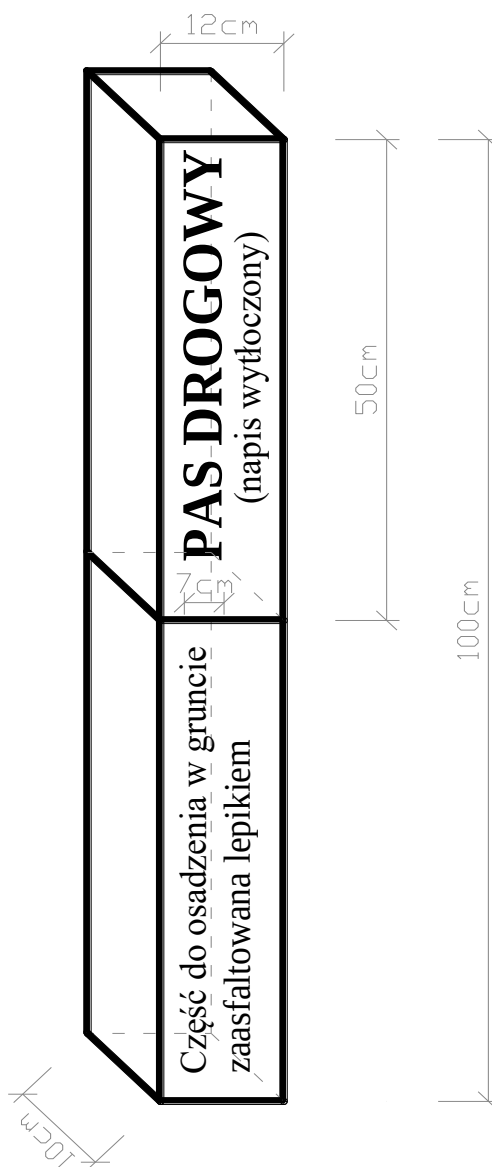
- wyznaczenie dodatkowych punktów wysokościowych,
- wykonanie dodatkowych pomiarów na polecenie Inspektora Nadzoru lub Projektanta.(przekazanie w formie dwg i papierowej wersji)
- wyznaczenie przekrojów poprzecznych z ewentualnym wytyczeniem dodatkowych przekrojów,
- wykonanie opracowania szkic przebiegu granic prawnych
- zastabilizowanie punktów w sposób trwały, ochrona ich przed zniszczeniem i oznakowanie ułatwiające odszukanie
- odtworzenie lub przeniesienie punktów podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej wraz opracowaniem niezbędnej dokumentacji i uzyskaniem uzgodnień i decyzji oraz przekazanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami dla właścicieli nieruchomości pod ochronę.
- odtworzenie granic pasa drogowego - wzniesienie granic tj.
 - Dokonanie stabilizacji trwałej punktów granicznych nowoprojektowanego pasa drogowego. Stabilizacja słupkami betonowymi z napisem PAS DROGOWY. Stabilizacja na wszystkich punktach załamania a na odcinkach prostych max, co 100 metrów
 - Przekazanie zastabilizowanych punktów granicznych w terenie, sporządzenie protokołu przekazania tych punktów oraz podpisanie protokołu przekazania tych punktów oraz podpisanie protokołu przez ZDW i Rejon Dróg Wojewódzkich w Nidzicy
 - Sporządzenie zarysu pomiarowego na oś projektowanej drogi pkt granicznych pasa drogowego w układzie wstęgowym, w nawiązaniu do kilometrażu drogi wyznaczonego w oparciu o pkt referencyjne wraz z wykazem współrzędnych. Archiwalny zarys należy przekazać na płycie CD w formacie DXF.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

1. Instrukcja techniczna 0-1. Ogólne zasady wykonywania prac geodezyjnych.
2. Instrukcja techniczna G-3. Geodezyjna obsługa inwestycji, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 1979.
3. Instrukcja techniczna G-1. Geodezyjna osnowa pozioma, GUGiK 1978.
4. Instrukcja techniczna G-2. Wysokościowa osnowa geodezyjna, GUGiK 1983.
5. Instrukcja techniczna G-4. Pomiary sytuacyjne i wysokościowe, GUGiK 1979.
6. Wytyczne techniczne G-3.2. Pomiary realizacyjne, GUGiK 1983.
7. Wytyczne techniczne G-3.1. Osnowy realizacyjne, GUGiK 1983

(Rys.1)

Świadek punktu granicznego,
pomalowany na żółto z czarnym napisem,
wykonany z betonu B-25 zbrojonego
4 prętami $\varnothing 10$



D.01.02.01. USUNIĘCIE DRZEW I KRZEWÓW**1. WSTĘP****1.1. Nazwa zadania**

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

1.2. Przedmiot ST

Przedmiotem Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z usunięciem drzew, szpalerów drzew, krzewów, odrostów drzew wraz z korzeniami i karpinami rosnących na obszarze inwestycji.

1.3. Definicje

1.3.1. **Drzewo** – roślina wieloletnia drzewiasta o silnie zdrewniałym pędzie głównym (pniu),

1.3.2. **Krzewy** – obszar porośnięty roślinnością niską do usunięcia wraz z korzeniami, karpinami i zasypaniem dołów zgodnie z SST

1.3.3. **Drzewa/krzewy/odrosty** – obszar gęsto porośnięty krzewami, w których znajdują się odrosty oraz skupiska drzew, które ze względu na zagęszczenie krzewów były trudne do obmierzenia i policzenia. Zakres usunięcia jest między innymi z korzeniami, karpinami i zasypaniem dołów zgodnie z SST

1.3.4. **Las** – obszar w zarządzie Lasów Państwowych. Do usunięcia korzenie i karpiny wraz z zasypaniem dołów zgodnie z SST,

1.3.5. **Pień drzewa** - gruby, zdrewniały pęd drzew,

1.3.6. **m², ha** – pole powierzchni obszaru zieleni mierzone w rzucie pionowym na płaszczyznę mapy oraz planu.

1.4. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z usunięciem drzew, krzewów, odrostów drzew, wraz z korzeniami i karpinami oraz usunięciem korzeni i karpin z obszarów zadrzewionych i/lub zakrzewionych oraz lasów wykonywanych w ramach robót przygotowawczych. Roboty te obejmują między innymi:

- wyznaczenie obszarów objętych wycinką drzew, zagajników i krzewów,
- oznakowanie robót,
- w przypadku wykonywania prac przy drodze Wykonawca zabezpiecza teren i zapewnia tymczasową organizację ruchu,
- przed wycięciem drzew Wykonawca powinien dokonać oceny, czy w obrębie drzewostanu oraz krzewów i zagajników do usunięcia nie powstały siedliska chronionych gatunków,
- w przypadku ujawnienia siedlisk chronionych gatunków - uzyskanie zgody na zniszczenie siedlisk chronionych gatunków,
- przeprowadzenie własnym staraniem i na swój koszt, w przypadku ujawnienia gatunków chronionych, czynności związanych z zapewnieniem przetrwania tych gatunków, ewentualne uzgodnienie i uzyskanie z organów ochrony środowiska pozytywnych decyzji zezwalających na zniszczenie siedlisk i okazów gatunków prawnie chronionych lub ich przesiedlenie,
- wycinka i karczowanie drzew wraz z odrostami,
- usunięcie pozostałości po drzewach (karpin),
- usunięcie karpin i korzeni po wcześniej wyciętych drzewach wraz z zasypaniem dołów,
- wykarczowanie krzewów wraz z usuwaniem korzeni i karpin oraz zasypaniem dołów,
- usunięcie krzewów/odrostów wraz z usuwaniem korzeni i karpin oraz zasypaniem dołów,
- oczyszczenie z podrostu, odrostów i karpin po wyciętych drzewach i krzewach na terenach lasów wraz z wywiezieniem i utylizacją oraz uprzątnięciem terenu,
- załadunek i odwiezienie dłużyc z usunięcia drzew i odrostów poza teren budowy na wskazane przez Inspektora Nadzoru miejsce, rozładunek, przeniesienie i ułożenie w stosy we wskazanym przez Inspektora Nadzoru miejscu,
- utylizacja konarów i gałęzi z usunięcia drzew, krzewów i odrostów przez Wykonawcę robót,
- utylizacja karpiny z usunięcia drzew i pozostałości po drzewach (karpin), krzewów i odrostów przez Wykonawcę robót,
- usunięcie i utylizacja innych karpin znalezionych podczas robót drogowych wraz z zasypaniem dołów,
- zakupu i transportu ziemi do zasypiania dołów po karczowaniu drzew, odrostów i krzewów oraz usuwaniu karpin,
- zasypianie i zagęszczenie dołów po wykarczowanych drzewach, krzewach, odrostach i usuniętych karpinach,
- zabezpieczenie dołów przed stagnowaniem wody,
- uzyskanie niezbędnych zgód i pozwoleń w przypadku dodatkowych drzew i krzewów do wycinki,
- uporządkowanie terenu po wykonanych robotach,

Ze względu na występujące duże zakrzewienie oraz zadrzewienie drzew które z uwagi na trudną dostępność traktuje się jako obszar liczony z powierzchni przeznaczony do wycinki. W obszarze występują drzewa i krzewy o różnych średnicach. Do wykonywania czynności związanych z usunięciem silnie zakrzewionego i zadrzewionego obszaru należy postępować zgodnie z niniejszą Specyfikacją Techniczną.

Lokalizację drzew, krzewów i odrostów przewidzianych do usunięcia pokazano w Dokumentacji Technicznej. Przed złożeniem oferty cenowej, na wykonanie robót budowlanych, Wykonawca robót ma obowiązek dokonania wizji lokalnej w terenie oraz sprawdzenia faktycznego stanu, charakteru i zasięgu występowania zadrzewień i zakrzewień. Jeżeli przed wykonaniem wycinki z powodu upływu czasu, Wykonawca stwierdzi różnice w stanie istniejącym w stosunku do stanu zadrzewień i zakrzewień w dokumentacji, to powinien wykonać dodatkową inwentaryzację i uzyskać odpowiednie zezwolenia na prowadzenie wycinki, jeżeli będą wymagane. Wykonawca ma obowiązek uwzględnić w cenie wszystkie roboty i czynności wymagane do wykonania wycinki wszystkich drzew i krzewów kolidujących z robotami budowlanymi w liniach rozgraniczających teren oraz na terenach czasowo zajętych pod roboty budowlane wraz z usunięciem części podziemnej drzewostanów oraz zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01.

1.5. Informacje ogólne o terenie budowy

Informacje ogólne zawarto w D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.6 Nazwy i kody

Grupa robót: 45100000-8 Przygotowanie terenu pod budowę.

1.7 Określenia podstawowe

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY**2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Materiały

Materiały / grunty / do zasypywania dołów po karczowaniu i usunięciu karp zgodnie z wymaganiami PN-S-02205.

Do zasypywania dołów po karpach nie może być użyty grunt wydobyty z tego samego wykopu. Wykopy należy zasypywać gruntem zapewniającym uzyskanie parametrów określonych w SST 02.03.01. Dopuszcza się zastosowanie gruntów z wykopu do wykonania zasypki po wcześniejszym zaakceptowaniu przez Inspektora Nadzoru potwierdzonym wpisem do Dziennika Budowy, pod warunkiem uzyskania wskaźnika zagęszczenia $I_s=1,00$ pod koroną drogi, i nie mniej niż 0,97 na pozostałych terenach.

3. SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST-D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Do wykonania robót związanych z cięciem konarów oraz usuwaniem drzew stosuje się:

- piły ręczne i mechaniczne do ścinania drzew, drabiny,
- specjalne maszyny przeznaczone do karczowania pni oraz ich usunięcia z pasa drogowego,
- koparki lub ciągniki ze specjalnym osprzętem do prowadzenia prac związanych z wyrębem drzew,
- przyczepy dłużycowe do wywożenia ściętych drzew,
- przyczepy skrzyniowe,
- przyczepa samowyladowawcza,
- samochody do transportu materiałów,
- spycharki,
- zagęszczarka,

lub inny sprzęt zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Pnie, karpinę, konary oraz gałęzie należy przewozić transportem samochodowym zgodnie z zasadami BHP. W czasie trwania transportu Wykonawca powinien zabezpieczyć ładunki przed przesuwaniem się.

Drewno z wycinki drzew z terenu pasa drogowego jest własnością Inwestora. Pnie przedstawiające wartość jako materiał użytkowy (np. budowlany, meblarski itp.) powinny być transportowane w sposób nie powodujący ich uszkodzeń w miejsce wskazane przez Inwestora. Dopuszcza się przycięcie dłużyc w ustaleniu z Inwestorem.

5. WYKONANIE ROBÓT

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”. Wszystkie roboty powinny być zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

5.1. Zasady oczyszczania terenu z drzew, krzewów, odrostów, lasów:

Roboty związane z usunięciem wszelkiej zieleni kolidującej z robotami budowlanymi w liniach rozgraniczających teren oraz na terenach czasowo zajętych pod roboty budowlane obejmują między innymi:

- wyznaczenie obszarów objętych wycinką i usunięciem,
- oznakowanie robót,
- w przypadku wykonywania prac przy drodze Wykonawca zabezpiecza teren i zapewnia tymczasową organizację ruchu,
- przed wycięciem i karczowaniem zieleni Wykonawca powinien dokonać oceny, czy w obrębie drzewostanu, krzewów, odrostów nie powstały siedliska chronionych gatunków,
- w przypadku ujawnienia siedlisk chronionych gatunków - uzyskanie zgody na zniszczenie siedlisk chronionych gatunków,
- przeprowadzenie własnym staraniem i na swój koszt, w przypadku ujawnienia gatunków chronionych, czynności związanych z zapewnieniem przetrwania tych gatunków, ewentualne uzgodnienie i uzyskanie z organów ochrony środowiska pozytywnych decyzji zezwalających na zniszczenie siedlisk i okazów gatunków prawnie chronionych lub ich przesiedlenie,
- koszt zapewnienia niezbędnych czynników produkcji,
- zakup, dostarczenie i składowanie materiałów,
- wycinka i karczowanie drzew wraz z odrostami,
- wycinka i karczowanie krzewów,
- wycinka i karczowanie krzewów/odrostów,
- usunięcie pozostałości po drzewach (karpin),
- usunięcie karpin po wcześniej wyciętych drzewach wraz z zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- wywiezienie i wykarczowanie pni po ściętych drzewach oraz oczyszczenie z podrostu, odrostów, korzeni i karpin terenów po wyciętych lasach wraz z uprzątnięciem terenu i zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- załadunek i odwiezienie dłużyc z usunięcia drzew poza teren budowy na wskazane przez Inwestora miejsce, rozładunek, przeniesienie i ułożenie w stosy we wskazanym przez Inwestora miejscu. Dopuszcza się pocięcie dłużyc w ustaleniu z inwestorem,
- utylizacja konarów i gałęzi z usunięcia drzew, krzewów, odrostów przez Wykonawcę robót,
- utylizacja karpiny z usunięcia drzew i pozostałości po drzewach (karpin), krzewów, odrostów przez Wykonawcę robót oraz zasypanie dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- usunięcie i utylizacja innych karpin znalezionych podczas robót drogowych wraz z zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- wszelkie koszty związane z zagospodarowaniem usuniętej roślinności,
- zakupu i transportu gruntu do zasypania dołów po karczowaniu drzew, krzewów, odrostów oraz usuwaniu karpin,
- zasypanie i zagęszczenie dołów po wykarczowaniu drzew, krzewów, odrostów i usuniętych karpinach,
- zabezpieczenie dołów przed stagnowaniem wody,
- uzyskanie niezbędnych dodatkowych zgód, decyzji i pozwoleń jeżeli będą wymagane,
- uporządkowanie terenu po wykonanych robotach.

Poza miejscami wykopów doły po wykarczowanych pninach należy wypełnić i zagęścić gruntem przydatnym do budowy nasypów budowlanych według specyfikacji SST-02.03.01 zawartej w części drogowej opracowania. Doły w obrębie przewidywanych wykopów, należy tymczasowo zabezpieczyć przed gromadzeniem się w nich wody.

Dopuszcza się zastosowanie gruntów z wykopu do wykonania zasyпки po wcześniejszym zaakceptowaniu przez Inspektora Nadzoru potwierdzonym wpisem do Dziennika Budowy, pod warunkiem uzyskania wskaźnika zagęszczenia $Is=1,00$ pod koroną drogi, i nie mniej niż 0,97 na pozostałych terenach.

Teren pod budowę drogi w pasie robót ziemnych, w miejscach dokopów i w innych miejscach wskazanych w dokumentacji projektowej, powinien być oczyszczony z drzew i krzewów. Zgoda na prace związane z usunięciem drzew i krzewów powinna być uzyskana przez Zamawiającego. Wycinkę drzew o właściwościach materiału użytkowego należy wykonywać w tzw. sezonie rębny, ustalonym przez Inspektora Nadzoru. W miejscach nasypów teren należy oczyścić tak, aby części roślinności nie znajdowały się na głębokości do 60 cm poniżej nivelety robót ziemnych i linii skarp nasypu, z wyjątkiem przypadków podanych w punkcie 5.3.

Roślinność istniejąca w pasie robót drogowych lub występująca w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych, która nie zostanie usunięta, powinna być przez Wykonawcę zabezpieczona przed uszkodzeniem. Jeżeli roślinność, która ma być zachowana zostanie uszkodzona lub zniszczona przez Wykonawcę, to powinna być ona odtworzona na koszt Wykonawcy, w sposób zaakceptowany przez odpowiednie władze. W celu zabezpieczenia przed uszkodzeniem drzew występujących w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych, a nieprzeznaczonych do wycinki, należy:

- prace ziemne w obrębie rzutu koron drzew wykonywać ręcznie z zachowaniem maksymalnej liczby korzeni, pnie zabezpieczyć deskami, a ewentualne obłamania gałęzi natychmiast przyciąć, miejsca uszkodzone zabezpieczyć środkami zapobiegającymi rozwojowi patogenów,
- materiał ziemny składować poza obrębem rzutu koron i pni drzew,
- w przypadku prowadzenia robót w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów obficie podlać, zaś w przypadku prowadzenia robót w okresie jesienno-zimowym owinać jutą lub matami w celu ochrony przed niską temperaturą.

5.2. Usunięcie drzew i krzewów

Ze względu na występujące duże zakrzewienie oraz zadrzewienie drzew które z uwagi na trudną dostępność traktuje się jako obszar liczony z powierzchni przeznaczony do wycinki. W obszarze występują drzewa i krzewy o różnych średnicach. Do wykonywania czynności związanych z usunięciem silnie zakrzewionego i zadrzewionego obszaru należy postępować zgodnie z niniejszą Specyfikacją Techniczną.

Pnie drzew znajdujące się w pasie robót ziemnych, powinny być wykarczowane, za wyjątkiem następujących przypadków:

- a) w obrębie nasypów - jeżeli obwód pni jest mniejsza od 25 cm i istniejąca rzędna terenu w tym miejscu znajduje się co najmniej 2 metry od powierzchni projektowanej korony drogi albo powierzchni skarpy nasypu. Pnie pozostawione pod nasypami powinny być ścięte nie wyżej niż 10 cm ponad powierzchnią terenu. Powyższe odstępstwo od ogólnej zasady, wymagającej karczowania pni, nie ma zastosowania, jeżeli przewidziano stopniowanie powierzchni terenu pod podstawę nasypu,
- b) w obrębie wykroglania skarpy wykopu przecinającego się z terenem. W tym przypadku pnie powinny być ścięte równo z powierzchnią skarpy albo poniżej jej poziomu.

Poza miejscami wykopów doły po wykarczowanych pninach należy wypełnić i zagęścić gruntem przydatnym do budowy nasypów budowlanych według specyfikacji SST-02.03.01 zawartej w części drogowej opracowania. Doły w obrębie przewidywanych wykopów, należy tymczasowo zabezpieczyć przed gromadzeniem się w nich wody.

Wykonawca ma obowiązek prowadzenia robót w taki sposób, aby drzewa przedstawiające wartość jako materiał użytkowy (np. budowlany, meblarski itp.) nie utraciły tej wartości w czasie robót.

Wykonawca jest zobowiązany do przetransportowania dłużyc z usunięcia drzew w miejsce wskazane przez Inwestora.

5.3. Zniszczenie pozostałości po usuniętej roślinności

Sposób zniszczenia pozostałości po usuniętej roślinności powinien być zgodny z ustaleniami ST lub wskazaniami Inspektora Nadzoru.

Jeżeli dopuszczono przerobienie gałęzi na korę drzewną za pomocą specjalistycznego sprzętu, to sposób wykonania powinien odpowiadać zaleceniom producenta sprzętu. Nieużyteczne pozostałości po przeróbce powinny być przez Wykonawcę zutylizowane zgodnie z wymaganiami Ustawy o odpadach. Pozostałości po usunięciu roślinności są własnością Wykonawcy. Należy z nimi postępować zgodnie z Ustawą o odpadach.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt. 6.

6.2. Kontrola robót przy usuwaniu drzew i krzewów

Sprawdzenie jakości robót polega na wizualnej ocenie kompletności usunięcia roślinności, wykarczowania korzeni i zasypania dołów. Zagęszczenie gruntu wypełniającego doły powinno spełniać odpowiednie wymagania.

6.3. Odbiór robót zanikających

Odbiór robót zanikających (ulegających zakryciu) dotyczy:

- sprawdzenie dołów po wykarczowanych pniach, przed ich zasypaniem.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową robót związanych z usunięciem i karczowaniem drzew i krzewów jest:

- dla drzew – sztuka (UWAGA! Wielopięć mieści się w definicji 1 sztuki drzewa)
- dla szpalerów drzew – mb,
- dla krzewów – ha,
- dla drzew/krzewów/odrostów – ha,
- dla terenów zadrzewionych i/lub zakrzewionych – ha,
- dla obszarów leśnych – ha,
- dla karpin – sztuka,
- dla usuwania karpin, korzeni, odrostów i samosiejek z terenów leśnych – m²,
- dla zabezpieczenia pni drzew – sztuka,
- ha – pole powierzchni obszaru zieleni mierzone w rzucie pionowym na płaszczyznę mapy oraz planu.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiór robót polega na sprawdzeniu ich wielkości i zgodności z dokumentacją projektową, wymaganiami określonymi w niniejszej ST oraz wizualnej ocenie efektu prac po szczegółowych oględzinach.

Obowiązują zasady odbioru prac zanikających i podlegających zakryciu np.: sprawdzenie dołów po wykarczowanych pniach, przed ich zasypaniem.

9. PODSTAWY PŁATNOŚCI

Płatność należy przyjmować na podstawie jednostek obmiarowych według pkt. 7.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót. Cena jednostkowa usunięcia kolidującej z inwestycją zieleni oraz przycinania korony drzewa obejmuje między innymi:

- wyznaczenie obszarów objętych wycinką drzew i krzewów,
- oznakowanie robót,
- w przypadku wykonywania prac przy drodze Wykonawca zabezpiecza teren i zapewnia tymczasową organizację ruchu,
- ocena, czy w obrębie drzewostanu oraz krzewów i odrostów do usunięcia nie powstały siedliska chronionych gatunków,
- w przypadku ujawnienia siedlisk chronionych gatunków - uzyskanie zgody na zniszczenie siedlisk chronionych gatunków,
- przeprowadzenie czynności związanych z zapewnieniem przetrwania gatunków chronionych, ewentualne uzgodnienie i uzyskanie z organów ochrony środowiska pozytywnych decyzji zezwalających na zniszczenie siedlisk i okazów gatunków prawnie chronionych lub ich przesiedlenie,
- koszt zapewnienia niezbędnych czynników produkcji,
- koszty wyceny przez rzeczoznawcę,
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót,
- zakup, dostarczenie i składowanie materiałów,
- wycinka i karczowanie wszystkich drzew (w tym drzew wielopiętnych) wraz z odrostami kolidujących z robotami budowlanymi w liniach rozgraniczających teren oraz na terenach czasowo zajętych pod roboty budowlane,
- usunięcie pozostałości po drzewach (karpin) i korzeni,
- usunięcie karpin po wcześniej wyciętych drzewach wraz z zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- wykarczowanie wszystkich krzewów, samosiejek i odrostów kolidujących z robotami budowlanymi w liniach rozgraniczających teren oraz na terenach czasowo zajętych pod roboty budowlane,
- wycinka i karczowanie krzewów, odrostów oraz drzew o dużym zagęszczeniu
- wywiezienie i wykarczowanie pni po ściętych drzewach oraz oczyszczenie z podrostu, odrostów i karpin terenów po wyciętych lasach wraz z uprzątnięciem terenu i zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- wywiezienie odpadów na odkład i utylizacja karpin, konarów, gałęzi i pozostałej zieleni przez Wykonawcę robót,
- załadunek i odwiezienie dłużyc z usunięcia drzew i zagajników poza teren budowy na wskazane przez Inwestora miejsce, rozładunek, przeniesienie i ułożenie w stosy we wskazanym przez Inwestora miejscu. Dopuszcza się pocięcie dłużyc w ustaleniu z inwestorem,
- utylizacja karpiny z usunięcia drzew i pozostałości po drzewach (karpin), krzewów i odrostów przez Wykonawcę robót,
- usunięcie i utylizacja innych karpin znalezionych podczas robót drogowych wraz z zasypaniem dołów zgodnie z SST 02.03.01,
- wszelkie koszty związane z zagospodarowaniem usuniętej roślinności,
- zakupu i transportu gruntu do zasypania dołów po karczowaniu drzew, odrostów i krzewów oraz usuwaniu karpin,
- zasypanie i zagęszczenie dołów po wykarczowanych drzewach, krzewach, odrostach i usuniętych karpinach,
- zabezpieczenie dołów przed stagnowaniem wody,
- uzyskanie niezbędnych dodatkowych zgód, decyzji i pozwoleń jeżeli będą wymagane,
- uporządkowanie terenu po wykonanych robotach,
- wszelkie czynności opisane w niniejszej specyfikacji wraz z pracami niezbędnymi do prawidłowego usunięcia kolidującej z inwestycją zieleni,
- przycięcie gałęzi,
- wygładzenie i zabezpieczenie ran odpowiednimi preparatami,
- wywiezienie usuniętych gałęzi,
- załadunek i odwiezienie gałęzi i konarów poza teren budowy na wskazane przez Inwestora miejsce, rozładunek, przeniesienie i ułożenie w stosy we wskazanym przez Inwestora miejscu,
- utylizacja konarów i gałęzi z usunięcia zagajników przez Wykonawcę robót,
- uporządkowanie terenu po wykonanych robotach.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 (Dz. U. nr 92 poz. 880) art. 82, art. 83, art. 86, art. 88 i art. 89

10.2. PN-S-02205:1998 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.

10.3. Ustawa z dnia 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska. (Dz. U. Nr 2008.25.150),

10.4. Ustawa z dnia 27.04.2001 r. – O odpadach (Dz. U. Nr 2007.39.251) wraz z późniejszymi zmianami,

D.01.02.02. ZDJĘCIE WARSTWY HUMUSU**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych ze zdjęciem warstwy humusu przy realizacji zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zdjęcia całej warstwy humusu wraz z wycięciem zakrzewień i podrośnięć w ramach robót przygotowawczych wraz z utylizacją. W kosztorysach i przedmiarach podano średnią grubość warstwy 30 cm.

1.4. Określenia podstawowe

Stosowane określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00.

2. MATERIAŁY

Nie występują.

3. SPRZĘT**3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu**

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00.

3.2. Sprzęt do zdjęcia humusu

Do wykonania robót związanych ze zdjęciem warstwy humusu należy stosować:

- spycharki,
- równiarki
- łopaty, szpadle i inny sprzęt do ręcznego wykonywania robót ziemnych - w miejscach, gdzie prawidłowe wykonanie robót sprzętem zmechanizowanym nie jest możliwe,
- koparki i samowyladowcze - w przypadku transportu na odległość wymagającą zastosowania takiego sprzętu lub inny sprzęt zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

Do wykonania robót związanych ze zdjęciem warstwy darniny nadającej się do powtórnego użycia, należy stosować:

- noże do cięcia darniny według zasad określonych w p. 5

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M-00.00.00.

Humus należy przemieszczać z zastosowaniem równiarek lub spycharek albo przewozić transportem samochodowym. Wybór środka transportu zależy od odległości, warunków lokalnych i przeznaczenia humusu. Zgodnie z Dokumentacją Projektową zdjęty humus należy odwieźć na miejsce wskazane przez Inspektora Nadzoru na hałdę z późniejszym jej wykorzystaniem na zagospodarowanie skarp.

5. WYKONANIE ROBÓT

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00.

Warstwa humusu powinna być zdjęta z przeznaczeniem do późniejszego użycia przy zakładaniu trawników. Zagospodarowanie nadmiaru humusu powinno być wykonane zgodnie z ustaleniami SST lub wskazaniem Inspektora Nadzoru. Humus należy zdejmować mechanicznie z zastosowaniem równiarek lub spycharek. W wyjątkowych sytuacjach, gdy zastosowanie maszyn nie jest wystarczające dla prawidłowego wykonania robót, względnie może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa robót (zmienna grubość warstwy humusu, sąsiedztwo budowli), należy dodatkowo stosować ręczne wykonanie robót, jako uzupełnienie prac wykonywanych mechanicznie. Grubość zdejmowanej warstwy humusu powinna być zgodna z ustaleniami dokumentacji projektowej, SST lub wskazana przez Inspektora Nadzoru, według faktycznego stanu występowania. Średnia grubość zdejmowanej warstwy humusu wynosi 30 cm. Stan faktyczny będzie stanowił podstawę do rozliczenia czynności związanych ze zdjęciem warstwy humusu. Zdjęty humus należy składować w regularnych pryzmach. Miejsca składowania humusu powinny być przez Wykonawcę tak dobrane, aby humus był zabezpieczony przed zanieczyszczeniem, a także najeżdżaniem przez pojazdy. Nie należy zdejmować humusu w czasie intensywnych opadów i bezpośrednio po nich, aby uniknąć zanieczyszczenia gliną lub innym gruntem nieorganicznym. Jeżeli powierzchnia terenu w obrębie pasa przeznaczonego pod budowę trasy drogowej jest pokryta darnią przeznaczoną do umocnienia skarp, darnię należy zdjąć w sposób, który nie spowoduje jej uszkodzeń i przechowywać w odpowiednich warunkach do czasu wykorzystania. Wysokie trawy powinny być skoszone przed zdjęciem darniny. Odrosty i zakrzewienia należy usunąć wraz z systemem korzeniowym oraz zutylizować. Darnię należy ciąć w regularne, prostokątne pasy o szerokości około 0,30 metra lub w kwadraty o długości boku około 0,30 metra. Grubość darniny powinna wynosić od 0,05 do 0,10 metra. Należy dążyć do jak najszybszego użycia pozyskanej darniny. Jeżeli darnia przed powtórным wykorzystaniem musi być składowana, to zaleca się jej rozłożenie na gruncie rodzimym. Jeżeli brak miejsca na takie rozłożenie darniny, to należy ją magazynować w regularnych pryzmach. W porze rozwoju roślin darnię należy składować w warstwach trawą do dołu. W pozostałym okresie darnię należy składować warstwami na przemian trawą do góry i trawą do dołu. Czas składowania darniny przed wbudowaniem nie powinien przekraczać 4 tygodni. Darnię nie nadającą się do powtórnego wykorzystania należy usunąć mechanicznie, z zastosowaniem równiarek lub spycharek i przewieźć na miejsce wskazane przez Inspektora Nadzoru.

5.1. Zasady oczyszczania terenu z drzew, krzewów i zagajników:

Roboty związane z usunięciem podrośnięć i krzewów obejmują:

- wyznaczenie obszarów objętych wycinką podrośnięć i krzewów
- oznakowanie robót
- przed wycięciem drzew Wykonawca powinien dokonać oceny, czy w obrębie drzewostanu oraz krzewów i podrośnięć do usunięcia nie powstały siedliska chronionych gatunków
- w przypadku ujawnienia siedlisk chronionych gatunków - uzyskanie zgody na zniszczenie siedlisk chronionych gatunków
- przeprowadzenie własnym staraniem i na swój koszt, w przypadku ujawnienia gatunków chronionych, czynności związanych z zapewnieniem przetrwania tych gatunków, ewentualne uzgodnienie i uzyskanie z organów ochrony środowiska pozytywnych decyzji zezwalających na zniszczenie siedlisk i okazów gatunków prawnie chronionych lub ich przesiedlenie
- wycinka i karczowanie krzewów i podrośnięć wraz z odrostami,
- usunięcie pozostałości po krzewach i podrośnięciach (karp),
- usunięcie karp po wcześniej wyciętych krzewach i podrośnięciach wraz z zasypaniem dołów
- wycinka i karczowanie krzewów,
- wycinka i karczowanie podrośnięć
- wywiezienie i wykarczowanie pni po ściętych krzewach oraz oczyszczenie z podrośnięć, odrośnięć i karpin terenów po wyciętych lasach wraz z uprzątnięciem terenu

- załadunek i odwiezienie dłużyc z usunięcia krzewów i podrostu poza teren budowy na wskazane przez Inwestora miejsce, rozładunek, przeniesienie i ułożenie w stosy we wskazanym przez Inwestora miejscu
- utylizacja konarów i gałęzi z usunięcia krzewów i podrostu przez Wykonawcę robót,
- utylizacja karpiny z usunięcia drzew i pozostałości po drzewach (karp), krzewów i zagajników przez Wykonawcę robót,
- Usunięcie i utylizacja innych karpin znalezionych podczas robót drogowych wraz z zasypaniem,
- zakupu i transportu ziemi do zasypiania dołów po karczowaniu zakrzewień i podrostu oraz usuwaniu karp,
- zasypianie i zagęszczenie dołów po wykarczowanych krzewach, podroście i usuniętych karpinach
- zabezpieczenie dołów przed stagnowaniem wody
- uzyskanie niezbędnych zgód i pozwoleń w przypadku dodatkowych podrostu i krzewów do wycinki
- uporządkowanie terenu po wykonanych robotach
- nadzór przyrodniczy zgodnie z Decyzją środowiskową

Poza miejscami wykopów doły po wykarczowanych pniach należy wypełnić i zagęścić gruntem przydatnym do budowy nasypów budowlanych według specyfikacji SST-02.03.01 zawartej w części drogowej opracowania. Doły w obrębie przewidywanych wykopów, należy tymczasowo zabezpieczyć przed gromadzeniem się w nich wody.

Dopuszcza się zastosowanie gruntów z wykopu do wykonania zasypki po wcześniejszym zaakceptowaniu przez Inspektora Nadzoru potwierdzonym wpisem do Dziennika Budowy, pod warunkiem uzyskania wskaźnika zagęszczenia $Is=1,00$ pod koroną drogi, i nie mniej niż 0,97 na pozostałych terenach.

Teren pod budowę drogi w pasie robót ziemnych, w miejscach dokopów i w innych miejscach wskazanych w dokumentacji projektowej, powinien być oczyszczony z drzew i krzewów. Zgoda na prace związane z usunięciem drzew i krzewów powinna być uzyskana przez Zamawiającego. Wycinkę drzew o właściwościach materiału użytkowego należy wykonywać w tzw. sezonie rębny, ustalonym przez Inspektora Nadzoru. W miejscach nasypów teren należy oczyścić tak, aby części roślinności nie znajdowały się na głębokości do 60 cm poniżej niwelety robót ziemnych i linii skarp nasypu, z wyjątkiem przypadków podanych w punkcie 5.3.

Roślinność istniejąca w pasie robót drogowych lub występująca w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych, która nie zostanie usunięta, powinna być przez Wykonawcę zabezpieczona przed uszkodzeniem. Jeżeli roślinność, która ma być zachowana zostanie uszkodzona lub zniszczona przez Wykonawcę, to powinna być ona odtworzona na koszt Wykonawcy, w sposób zaakceptowany przez odpowiednie władze. W celu zabezpieczenia przed uszkodzeniem drzew występujących w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych, a nieprzeznaczonych do wycinki, należy

- prace ziemne w obrębie rzutu koron drzew wykonywać ręcznie z zachowaniem maksymalnej liczby korzeni, nie zabezpieczyć deskami, a ewentualne obłamania gałęzi natychmiast przyciąć, miejsca uszkodzone zabezpieczyć środkami zapobiegającymi rozwojowi patogenów

- materiał ziemny składować poza obrębem rzutu koron i pni drzew

- w przypadku prowadzenia robót w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów obficie podlać, zaś w przypadku prowadzenia robót w okresie jesienno-zimowym owinąć jutą lub matami w celu ochrony przed niską temperaturą

5.2. Usunięcie zakrzewień i podrostu

Pnie drzew znajdujące się w pasie robót ziemnych, powinny być wykarczowane, za wyjątkiem następujących przypadków:

a) w obrębie nasypów - jeżeli średnica pni jest mniejsza od 8 cm i istniejąca rzędna terenu w tym miejscu znajduje się co najmniej 2 metry od powierzchni projektowanej korony drogi albo powierzchni skarpy nasypu. Pnie pozostawione pod nasypami powinny być ścięte nie wyżej niż 10 cm ponad powierzchnią terenu. Powyższe odstępstwo od ogólnej zasady, wymagającej karczowania pni, nie ma zastosowania, jeżeli przewidziano stopniowanie powierzchni terenu pod podstawę nasypu,

b) w obrębie wykrąglenia skarpy wykopu przecinającego się z terenem. W tym przypadku pnie powinny być ścięte równo z powierzchnią skarpy albo poniżej jej poziomu.

Poza miejscami wykopów doły po wykarczowanych pniach należy wypełnić i zagęścić gruntem przydatnym do budowy nasypów budowlanych według specyfikacji SST-02.03.01 zawartej w części drogowej opracowania. Doły w obrębie przewidywanych wykopów, należy tymczasowo zabezpieczyć przed gromadzeniem się w nich wody.

Wykonawca ma obowiązek prowadzenia robót w taki sposób, aby drzewa przedstawiające wartość jako materiał użytkowy (np. budowlany, meblarski itp.) nie utraciły tej wartości w czasie robót. Wykonawca jest zobowiązany do przetransportowania dłużyc z usunięcia drzew w miejsce wskazane przez Inwestora.

5.3. Zniszczenie pozostałości po usuniętej roślinności

Sposób zniszczenia pozostałości po usuniętej roślinności powinien być zgodny z ustaleniami ST lub wskazaniami Inspektora Nadzoru.

Jeżeli dopuszczono przerobienie gałęzi na korę drzewną za pomocą specjalistycznego sprzętu, to sposób wykonania powinien odpowiadać zaleceniom producenta sprzętu.

Nieużyteczne pozostałości po przeróbce powinny być przez Wykonawcę zutylizowane zgodnie z wymaganiami Ustawy o odpadach. Pozostałości po usunięciu roślinności są własnością Wykonawcy. Należy z nimi postępować zgodnie z Ustawą o odpadach.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00.

Sprawdzenie jakości robót polega na wizualnej ocenie kompletności usunięcia humusu zgodnie z Dokumentacją Projektową

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) zdjętej warstwy humusu

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00.

Odbioru robót związanych ze zdjęciem humusu dokonuje Inspektor Nadzoru, po zgłoszeniu robót do odbioru przez Wykonawcę. Odbiór powinien być przeprowadzony w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych poprawek bez hamowania robót. Roboty poprawkowe wykona Wykonawca na własny koszt w terminie ustalonym z Inspektorem Nadzoru. Odbiór robót zanikających (ulegających zakryciu) dotyczy: sprawdzenie dołów po wykarczowanych pniach, przed ich zasypaniem.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- zdjęcie humusu wraz z odwiezieniem na odkład na halę
- wykonanie stopni lub rowków na skarpie nasypu
- zdjęcie darniny z ewentualnym odwiezieniem i składowaniem jej w regularnych przyzmacach.
- wyznaczenie obszarów objętych wycinką krzewów
- oznakowanie robót
- w przypadku ujawnienia siedlisk chronionych gatunków - uzyskanie zgody na zniszczenie siedlisk chronionych gatunków
- przeprowadzenie własnym staraniem i na swój koszt, w przypadku ujawnienia gatunków chronionych, czynności związanych z zapewnieniem przetrwania tych gatunków, ewentualne uzgodnienie i uzyskanie z organów ochrony środowiska pozytywnych decyzji zezwalających na zniszczenie siedlisk i okazów gatunków prawnie chronionych lub ich przesiedlenie
- wycinka i karczowanie krzewów, usunięcie karp
- wywiezienie lub utylizacja konarów i gałęzi z usunięcia krzewów oraz karpin przez Wykonawcę robót,

- wszelkie koszty związane z zagospodarowaniem usuniętej roślinności
- zakupu i transportu ziemi do zasypiania dołów po karczowaniu
- zabezpieczenie dołów przed stagnowaniem wody
- zasypianie i zagęszczenie dołów po wykarczowanych krzewach i usuniętych karpach
- uzyskanie niezbędnych zgód i pozwoleń w przypadku dodatkowych krzewów do wycinki
- uporządkowanie terenu po wykonanych robotach

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

Nie występują.

D.01.02.04. ROZBIÓRKI ELEMENTÓW DRÓG, OGRODZEŃ I PRZEPUSTÓW**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z rozbiórką, przestawieniem elementów wielobranżowych kolidujących z inwestycją w tym drogowych przy realizacji zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacja techniczna stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót wymienionych w pkt.1.1,. Ponadto niniejsza specyfikacja jest uzupełnieniem wykonawczym do wyszczególnienia prac, które nie zostały wymienione w pozycjach kosztorysowych jako szczegółowe pozycje. Mają tu zastosowanie przede wszystkim pozycje uogólnione wg których Wykonawca rozliczać będzie elementy kolidujące lub konieczne do przestawienia w celu prawidłowej realizacji inwestycji. Dotyczy to wszystkich branż ujętych w dokumentacji.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z rozbiórką lub przestawieniem elementów kolidujących z inwestycją między innymi:

- rozbiórki nawierzchni bitumicznych wraz z podbudową i obramowaniem o łącznej średniej gr. 30 cm,
- rozbiórki nawierzchni z prefabrykowanych elementów betonowych, żelbetowych i kamiennych wraz z podbudową i obramowaniem o łącznej średniej gr. 30,
- rozebrania nawierzchni gruntowych,
- rozebrania nawierzchni betonowych wraz z podbudową i obramowaniem o łącznej średniej grubości 30 cm,
- rozebrania ogrodzeń stalowych, drewnianych i stalowo-betonowych na fundamencie betonowym wraz z furtkami i bramami i osprzętem,
- regulacji wysokościowej ogrodzeń, bram i furtok wraz z osprzętem
- rozebrania elementów i konstrukcji stalowych,
- rozbiórki elementów betonowych i żelbetowych, w tym przepustów,
- demontażu znaków, słupków prowadzących, odgradzających i reklam wraz z konstrukcją wsporczą, fundamentem i osprzętem,
- przestawienia znaków i reklam wraz z konstrukcją wsporczą, fundamentem i osprzętem,
- rozbiórki elementów stalowych i konstrukcyjnych,
- rozbiórki elementów małej architektury,
- rozbiórki wiat przystankowych wraz z fundamentem,
- przestawienia i zabezpieczenie krzyży / kapliczek,
- rozbiórki balustrad drogowych,
- rozbiórki barier drogowych,
- rozbiórki stróżówek przy przejściach dla pieszych,
- rozbiórki budynków niemieszkalnych, gospodarczych, usługowych i innych obiektów,
- przestawienia lub rozbiórka innych elementów kolidujących z inwestycją.

1.4. Określenia podstawowe

Określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D.00.00.00

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D.00.00.00 .

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D.00.00.00

3. SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” .

Do wykonania robót związanych z rozbiórką elementów dróg należy zastosować sprzęt podany poniżej, lub inny zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru: ładowarki, sprzęt geodezyjny, betoniarki, szalunki systemowe i inne, samochody ciężarowe, młoty pneumatyczne, piły mechaniczne i drobny sprzęt. Drobne Roboty można wykonywać ręcznie przy zastosowaniu prostych narzędzi pomocniczych

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” .

Materiał z rozbiórki można przewozić dowolnym środkiem transportu. Pozostałe materiały uzyskane z rozbiórki stanowią własność Wykonawcy i jego obowiązkiem jest ich odwiezienie na wysypisko śmieci i pokrycie wszelkich opłat z tym związanych.

5. WYKONANIE ROBÓT**5.1. Ogólne zasady wykonania robót**

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”

5.2. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót należy, na podstawie dokumentacji odtworzenia i wskazań Inspektora Nadzoru:

- ustalić lokalizację terenu robót,
- Wykonawca przed przystąpieniem do robót powinien sporządzić protokół z dokumentacją fotograficzną istniejących elementów przeznaczonych do przestawienia na dowód np. złego ich stanu. Protokół powinien być przygotowany w obecności właściciela nieruchomości. Rozbiórki należy wykonywać ręcznie w celu uniknięcia uszkodzenia elementów przeznaczonych do ponownego wbudowania. Materiały z rozbiórki należy starannie przechowywać do momentu ich ponownego wbudowania. Jeżeli w wyniku zaniedbania wykonawcy dojdzie do uszkodzenia elementów przeznaczonych do ponownego wbudowania, koszt naprawy lub wymiany ponosi wykonawca robót w ramach niniejszej ceny jednostkowej.
- usunąć przeszkody, np. drzewa, krzaki, obiekty, elementy dróg itd., (przesadzić, ponownie odtworzyć)
- wytyczenie nowej lokalizacji przestawianego elementu w obecności właściciela,
- przedstawić, do akceptacji Inspektora Nadzoru, zakres robót wykonywanych bezpośrednio na placu budowy i na zapleczu.

5.3. Wykonanie robót rozbiórkowych i przestawień

Roboty rozbiórkowe elementów kolidujących z inwestycją obejmują usunięcie z terenu budowy wszystkich elementów kolidujących z dokumentacją projektową i ewentualnie wskazanych przez Inspektora Nadzoru. Rozbiórki również dotyczą elementów innych niż drogowe.

a) Rozbiórka nawierzchni bitumicznej wraz z podbudową i obramowaniem, rozbiórka nawierzchni betonowych wraz z podbudową i obramowaniem oraz nawierzchni gruntowych. W zakresie należy ująć wszystkie prace niezbędne do dokonania rozbiórek i uporządkowaniem terenu wraz z utylizacją. Ponad to w celu prawidłowego połączenia istniejącej krawędzi nawierzchni, krawędź jezdni powinna zostać odcięta piłą, oczyszczona i obrobiona pionowo. Rozbiórka nawierzchni obejmuje rozbiórkę każdego typu nawierzchni z elementów rozbiwalnych i monolitycznych wraz z obramowaniem. Przy usuwaniu warstw nawierzchni z zastosowaniem frezarek drogowych, należy spełnić warunki określone w SST D-05.03.11 „Frezowanie istniejących nawierzchni na zimno” W przypadku nawierzchni z kostki betonowej lub kamiennej dopuszcza się ręczne prowadzenie prac rozbiórkowych. Kostkę z rozbiórki należy składować na paletach i przewieźć w miejsce wskazane przez Zamawiającego. Materiały, które przejmie inwestor należy odpowiednio zabezpieczyć przed uszkodzeniem i kradzieżą. Wykonawca jest zobowiązany do segregacji materiałów.

b) Rozbiórka elementów stalowych wraz z uzbrojeniem, rozbiórka elementów betonowych i żelbetowych, rozbiórka elementów prefabrykowanych, rozbiórka elementów z tworzyw, rozbiórka elementów małej architektury w tym ogrodzeń, stróżówek przy przejściach dla pieszych, budynków niemieszkalnych, gospodarczych, usługowych i innych obiektów, oraz innych kolidujących z inwestycją obiektów. W zakresie należy ująć wszystkie prace niezbędne do dokonania rozbiórek i uporządkowaniem terenu wraz z utylizacją. Poszczególne elementy wielobranżowe należy odpowiednio zakwalifikować do pozycji kosztorysowych. W sprawach spornych decyzję podejmuje Inspektor Nadzoru po zasięgnięciu opinii Projektanta. W przypadku rozbiórki elementów, które posiadają przyłącza to Wykonawca zobowiązany jest do uzyskania stosownych dokumentów zgłoszeniowych od zarządcy lub właściciela obiektu z ewentualnym przygotowaniem wniosku wraz z załącznikami i opracowaniami. Elementy pozostałe w terenie należy zabezpieczyć w sposób niezagrażający osobom trzecim. Jeżeli w wyniku odląceń będą konieczne do poniesienia opłaty wykonawca dokona ich rozliczenia w ramach pozycji kontraktowej. Wykonawca jest zobowiązany do segregacji materiałów.

c) Przesławienie elementów kolidujących z inwestycją, przesławienie krzyży, kapliczek, przesławienie elementów małej architektury przesławienie obiektów budowlanych oraz przesławienie innych obiektów kolidujących z inwestycją, regulacja bram furtok. W zakresie należy ująć wszystkie prace niezbędne do przesławienia obiektów i uporządkowania terenu wraz z opracowaniami, szkicami, zgodami itp. Przed przystąpieniem do robót należy, ustalić lokalizację terenu robót, Wykonawca przed przystąpieniem do robót powinien sporządzić protokół z dokumentacją fotograficzną istniejących elementów przeznaczonych do przesławienia na dowód np. zlego ich stanu. Protokół powinien być przygotowany w obecności właściciela nieruchomości. Rozbiórki należy wykonywać ręcznie w celu uniknięcia uszkodzenia elementów przeznaczonych do ponownego wbudowania. Materiały z rozbiórki należy starannie przechowywać do momentu ich ponownego wbudowania. Jeżeli w wyniku zaniedbania wykonawcy dojdzie do uszkodzenia elementów przeznaczonych do ponownego wbudowania, koszt naprawy lub wymiany ponosi wykonawca robót w ramach niniejszej ceny jednostkowej. Wykonawca w cenie powinien złożyć maksymalnie do 30% odzysku materiału pozostała część do otworzenia to nowe elementy. Procent odzysku uzależniony jest od technologii wykonawcy i może być większy lub wynosić zero (wykonawca ilość odzyskanego materiału kalkuluje na własne ryzyko). Następnie należy usunąć przeszkody, np. drzewa, krzaki, obiekty, elementy dróg itd., (przesadzić, ponownie odtworzyć). Po wykonaniu prac należy wytyczyć nową lokalizację przesławianego elementu w obecności właściciela. Jeżeli elementy przesławiane posiadają uzbrojenie, przyłącza, domofony itp. itd. , należy uwzględnić ich ponowny montaż na zasadach wyżej opisanych. Jeżeli zajdzie konieczność dostosowania zagospodarowania terenu do nowych elementów wykonawca dokona takich prac po przedstawieniu odpowiednich dokumentów, szkiców i uzgodnień z właścicielem.

Ponad to po wykonaniu elementów drogi należy wyregulować wysokościowo istniejące bramy i furtki. Regulacja polega na podniesieniu istniejącej bramy i furtki na odpowiednią wysokość wraz z pracami towarzyszącymi. W zakresie robót minimalny zakres zakłada odkopanie fundamentów słupków bramy i furtki, podniesienie bramy i furtki na wymaganą wysokość lub za pomocą przepawania zawiasów metalowych na odpowiednią wysokość. Jeśli nie ma możliwości podniesienia słupków należy je przedłużyć poprzez przecięcie istniejących słupków i dospawanie słupków odpowiadających stanowi istniejącemu na odpowiednią wysokość. Jeżeli te prace będą niewystarczające należy przebudować bramy i furtki wraz z dostosowaniem terenu do istniejącego zagospodarowania. Jeżeli będzie konieczność przebudowy ogrodzenia na dłuższym odcinku należy taka czynność wykonać. Minimalny zakres prac został opisany powyżej. Wszystkie elementy stalowe należy zabezpieczyć dwukrotnie antykorozyjnie z użyciem koloru pierwotnego, Wykonawca przedstawi stosowne szkice i rysunki oraz uzyska odbiór i zatwierdzenie właściciela regulowanego/ przesławianego/przebudowanego obiektu.

Prace należy rozliczać z cen jednostkowych odpowiednio zakwalifikowanych do pozycji kosztorysowych. W sprawach spornych decyzję podejmuje Inspektor Nadzoru po zasięgnięciu opinii projektanta. Wykonawca jest zobowiązany do segregacji materiałów.

d) Rozbiórka reklam - usunięcie reklam wraz z przekazaniem materiałów z rozbiórki dla właściciela a w przypadku braku możliwości ustalenia właściciela zutylizować.

Wymagania ogólne do wszystkich pozycji opisanych w SST

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową oraz za jakość wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową, wymaganiami projektu organizacji robót oraz poleceniami Inspektora Nadzoru. Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wykonywaniu robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Inspektor Nadzoru, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt. Polecenia Inspektora Nadzoru dotyczące realizacji robót będą wykonywane przez Wykonawcę nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, pod groźbą wstrzymania robót. Skutki finansowe z tytułu wstrzymania robót w takiej sytuacji ponosi Wykonawca.

Prace rozbiórkowe należy wykonywać ręcznie a tam gdzie to jest możliwe mechanicznie z bezwzględny przestrzeganiem przepisów bhp wraz z wykonaniem stosownych zabezpieczeń. Prace należy prowadzić zgodnie z dokumentacją technologiczną rozbiórki opracowaną przez wykonawcę a wszystkie zmiany winny być uzgadniane z Inspektorem Nadzoru. Przed przystąpieniem do robót rozbiórkowych należy wykonać prace zabezpieczające dotyczące przyłączy: Teren rozbiórek należy wygrodzić i zabezpieczyć zgodnie z zasadami BHP, które wyeliminują zagrożenia osób trzecich lub ich roszczenia terenu. Jeśli dokumentacja projektowa nie zawiera dokumentacji inwentaryzacyjnej lub/i rozbiórkowej, Inspektor Nadzoru może polecić Wykonawcy sporządzenie takiej dokumentacji, w której zostanie określony przewidziany odzysk materiałów. Roboty rozbiórkowe można wykonywać mechanicznie lub ręcznie w sposób określony w SST lub przez Inspektora Nadzoru. Wszystkie elementy możliwe do powtórzenia wykorzystania powinny być usuwane bez powodowania zbędnych uszkodzeń. O ile uzyskane elementy nie stają się własnością Wykonawcy, powinien on przewieźć je na miejsce wskazane przez Inspektora Nadzoru.

Elementy i materiały, które zgodnie z SST stają się własnością Wykonawcy, powinny być usunięte z terenu budowy. Uzyskany gruz , beużyteczne elementy i materiały z rozbiórki nadające się do wykorzystania należy wbudować jeśli jest to możliwe.

Doły (wykopy) powstałe po rozbiórce elementów kolidujących z inwestycją, znajdujące się w miejscach, gdzie zgodnie z dokumentacją projektową będą wykonane wykopy drogowe, powinny być tymczasowo zabezpieczone. W szczególności należy zapobiec gromadzeniu się w nich wody opadowej. Doły w miejscach, gdzie nie przewiduje się wykonania wykopów drogowych należy wypełnić, warstwami, odpowiednim gruntem do poziomu otaczającego terenu i zagęścić zgodnie z wymaganiami określonymi w SST D.02.03.01 Wykonanie nasypów. Jeżeli w pozycji kosztorysowej branżowej ilości prac będą niewystarczające do rozbiórki elementów wyznaczonych w projekcie branżowym to pozostałe brakujące ilości należy rozliczyć z wyżej opisanych pozycji pod warunkiem, iż inwestor nie wyrazi zgody na zwiększenie pozycji kosztorysowej branżowej.

5.4. Przesadzanie drzew i krzewów oraz zieleni ozdobnej wraz z pielęgnacją po przesadzeniu

Sposób realizacji prac należy wykonywać w oparciu o specyfikację z branży zieleni załączonych do niniejszej dokumentacji. Poniżej podano podstawowy zakres prac, które należy uzupełnić w zakresie czynności i kosztów o w/w specyfikację. Dopuszcza się nie usuwać drzew i krzewów ozdobnych, z terenów oznaczonych jako krzewy, podrost i inne drzewa, z działek prywatnych. Taki przypadek ma miejsce jeśli właściciele wyrażą wolę przesadzenia drzew i krzewów (oraz innej zieleni ozdobnej) we wskazane przez siebie miejsce. W czasie przesadzania, drzewa i krzewy muszą być wykopane ze szczególną ostrożnością w celu jak najmniejszego uszkodzenia bryły korzeniowej. Przed przesadzeniem należy wykonać ręcznie wykopy próbne na szerokości pasa drzew w celu określenia rzeczywistego położenia istniejących sieci. W przypadku decyzji o przesadzaniu Wykonawca powinien zapewnić żywotność drzew przesadzanych w okresie trzech sezonów wegetacyjnych po wykonaniu prac. Młodsze drzewa oraz krzewy mogą być przesadzone z bryłą ziemi bez przygotowania, ręcznie. Dopuszcza się przesadzanie starszych drzew przesadarką mechaniczną dostosowaną do średnicy bryły korzeniowej, tj. od 0,5 do 1,0 m. Wielkość bryły korzeniowej należy oszacować na podstawie obwodu pnia zmierzonego na wys. 1,30 cm. Przyjęto, że średnica bryły korzeniowej powinna być 3 – 4 razy większa od obwodu pnia. Wielkość dołów do sadzenia powinna mieć średnicę większą o 0,5 m od bryły korzeniowej przesadzanego drzewa lub krzewu. Przesadzanie polega na wykopaniu drzewa, przewiezieniu wykopanego drzewa do miejsca sadzenia, opuszczeniu drzewa do przygotowanego dołu i przytrzymaniu drzewa w pozycji pionowej w celu obсыpania ziemią i zasypania dołu. Przed przesadzaniem bryły korzeniowe należy owinać mchem lub torfem i tkaniną jutową. Przy zastosowaniu przesadarki mechanicznej możliwe jest wykonywanie prac w okresie wegetacyjnym, za wyjątkiem okresu suszy i upałów. Jednak korzystniejsze jest przesadzanie drzew wcześniej wiosną / do końca kwietnia / lub późną jesienią. Wskazane jest, aby drzewa i krzewy iglaste przesadzać jesienią. W przypadku wielopniowych drzew przed przesadzaniem należy zastosować wiązania zabezpieczające poszczególne pnie przed odłamaniem.

Przesadzanie drzewa i krzewów podzielone jest na etapy:

1. Oszacowanie faktycznej wielkości bryły korzeniowej (wykonanie wykopu kontrolnego).
2. Wykonanie pełnej pielęgnacji, w tym wykonanie cięć sanitarnych i prześwietlenie korony.
3. Przygotowanie bryły korzeniowej.
4. Odsłojenie bryły korzeniowej.
5. Przemieszczanie i zasyпка wykopu.

Pielęgnacja w okresie gwarancyjnym (w ciągu 3 lat po przesadzeniu) polega na: podlewaniu, odchwaszczaniu, nawożeniu, usuwaniu odrostów korzeniowych, poprawianiu misek, okopcykowaniu drzew i krzewów jesienią, rozgamięciu kopczyków wiosną i uformowaniu misek, wymianie zniszczonych palików i wiązał, przycięciu złamanych, chorych lub krzyżujących się gałęzi (cięcia pielęgnacyjne i formujące) po upływie roku należy zdjąć zabezpieczenia pni i odciały.

Wykonanie przesadzania należy zlecić firmie specjalistycznej, która ma doświadczenie w tego typu pracach, dysponuje odpowiednim sprzętem i materiałami, zapewnia pielęgnację przesadzonych drzew oraz udziela gwarancji.

5.5 Regulacja wysokościowa urządzeń infrastruktury, które należy przewidzieć w kosztach układania nawierzchni.

Przed rozpoczęciem inwestycji Wykonawca powinien dokonać inwentaryzacji stanu technicznego urządzeń w obecności gestorów. W przypadku elementów uszkodzonych oraz nie estetycznych powinny być one przed regulacją wymienione na nowe. Wokół regulowanych urządzeń ułożyć dwa rzędy kostki granitowej. Należy wykonać regulację wstawów, studzienek, zasuw i innych elementów znajdujących się w nawierzchni wraz z wymianą elementów za krótkich, uszkodzonych, znajdujących się w złym stanie technicznym. Również w cenie należy ująć wymianę wstawów, których nawierzchnia jest nierówna, uszkodzona, posiada spękania, a ich elementy są niestabilne. Po dokonanej regulacji i wymianie nawierzchnia musi odpowiadać zapisom specyfikacji w zakresie równości powierzchni. Należy zachować spójność elementów z wytycznymi zarządcy. W przypadku braku wytycznych w uzgodnieniach należy pozyskać je od zarządcy obiektu , którego to dotyczy. Głębokość wymiany elementów ustalana indywidualnie na budowie po dokonaniu oceny stanu przez Wykonawcę w porozumieniu z Inspektorem Nadzoru. W przypadku rozbieżnego stanowiska Inspektora Nadzoru i Wykonawcy ostateczną decyzję podejmuje Inwestor w porozumieniu z Projektantem.

5.6 Roboty wykończeniowe

Roboty wykończeniowe powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Do robót wykończeniowych należą prace związane z dostosowaniem wykonanych robót do istniejących warunków terenowych, takie jak:

- odtworzenie przeszkód czasowo usuniętych, np. nawierzchni, chodników, krawężników itp.,
- niezbędne uzupełnienia zniszczonej w czasie robót roślinności, tj. zatrawienia, krzewów, ew. drzew,
- przesadzenie roślinności,
- plantowanie terenu w pobliżu ogrodzenia,
- regulacja wysokościowa podjazdów, chodników oraz terenu przyległego do ogrodzenia
- roboty porządkujące otoczenie terenu robót

Prace uważa się za zakończone po podpisaniu przed właściciela nieruchomości protokołu odbioru.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”

6.2. Kontrola jakości robót rozbiórkowych

Kontrola jakości robót polega na wizualnej ocenie kompletności wykonanych robót rozbiórkowych oraz sprawdzeniu stopnia uszkodzenia elementów przewidzianych do powtórnego wykorzystania.

Zagęszczenie gruntu wypełniającego ewentualne doły po usuniętych elementach powinno spełniać odpowiednie wymagania określone w ST D.02.00.00 „Roboty ziemne”.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową robót związanych z rozbiórką elementów dróg są jednostki wskazane w kosztorysach i przedmiarach

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” .

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania robót rozbiórkowych lub przestawienia elementów obejmuje wszystkie prace opisane w dokumentacji kontraktowej i niezbędne do prawidłowego wykonania prac i obejmuje między innymi:

- oznakowanie robót
- opracowanie dokumentacji odtworzeniowej,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- wyznaczenie elementów przeznaczonych do rozbiórki,
- rozebranie elementów dróg,
- rozebranie stróżówek przy przejściach dla pieszych,
- rozebranie budynków niemieszkalnych, gospodarczych, usługowych i innych obiektów,
- usunięcie kolidujących kamieni i gruzu,
- odcięcie krawędzi jezdni i zabezpieczenie,
- rozbiórkę nawierzchni wraz z obramowaniami,
- rozebranie elementów betonowych, żelbetowych, w tym przepustów,
- rozebranie wiat przystankowych,
- rozebranie balustrad drogowych i barier drogowych,
- demontaż znaków drogowych wraz z konstrukcją i wywiezieniem,
- rozebranie słupów prowadzących/odgradzających,
- rozebranie/przestawienie krzyży, kapliczek,
- rozebranie/przestawienie reklam wolnostojących wraz z fundamentem,
- rozebranie ogrodzeń wraz z bramami i furtkami,
- regulacja wysokościowa ogrodzeń, bram i furtek wraz z osprzętem i innych elementów,
- zasypanie zagęszczenie dołów rozebranych elementach dróg,
- przesortowanie materiału uzyskanego z rozbiórki, w celu ponownego jej użycia, z ułożeniem na poboczu,
- załadunek, wywiezienie i utylizacja materiałów z rozbiórki,
- wywóz nadmiaru urobku,
- odwodnienie wykopu na czas jego wykonywania - powierzchniowe lub mechaniczne,
- wyrównanie podłoża i uporządkowanie terenu,
- inne prace towarzyszące,
- zabezpieczenie elementów antykorozyjnie z użyciem koloru pierwotnego,
- naprawa elementów nadających się do wykorzystania,
- przesadzenie drzew i krzewów oraz zieleni ozdobnej wraz z pielęgnacją po przesadzeniu
 - wyznaczenie obszarów, gdzie właściciele wykazują wolę przesadzenia drzew i krzewów ozdobnych z prywatnych posesji w kolizji z planowaną inwestycją;
 - oszacowanie faktycznej wielkości bryły korzeniowej (wykonanie wykopu kontrolnego).
 - wykonanie pełnej pielęgnacji, w tym wykonanie cięć sanitarnych i prześwietlenie korony.
 - przygotowanie bryły korzeniowej.
 - odspojenie bryły korzeniowej.
 - przemieszczanie i zasyпка wykopu.
 - pielęgnacja po przesadzeniu w miejsce wskazane przez właściciela.
- przestawienie obiektów małej architektury,
- ewentualna rozbiórka kostki, bruku i innych nawierzchni wraz z przekazaniem jej właścicielowi,
- przestawienia lub rozbiórka innych elementów kolidujących z inwestycją,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w niniejszej specyfikacji technicznej,
- uzyskanie protokołu odbioru,
- dodatkowo cena jednostkowa obejmuje koszty związane z sieciami biegnącymi w zakresie inwestycji, między innymi:
 - regulacja zasuw, studni i innych elementów uzbrojenia terenu,
 - wymianą elementów za krótkich, uszkodzonych, znajdujących się w złym stanie technicznym wraz z wymianą włączów i zasuw na nowe.
 - przestawienie oznakowania elementów sieci np. oznaczenia hydrantów czy przyłączy
 - elementy towarzyszące

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

Normy

1.	PN-S-0225	Drogi samochodowe .Roboty ziemne Wymagania i badania
2.	BN-77/8931-12	Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu.

D - 02.01.01 WYKONANIE WYKOPÓW**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru wykopów w gruntach rodzimych kategorii związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Specyfikacja techniczna (SST) stosowana jest jako dokument kontraktowy przy realizacji robót wymienionych w pkt 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót ziemnych:

- wykonaniem wykopów w gruntach rodzimych z wywozem urobku,
- przebudowy niezainwentaryzowanych drenaży kolidujących z inwestycją.

1.4. Określenia podstawowe

- 1.4.1. Budowla ziemna - budowla wykonana w gruncie lub z gruntu albo rozdrobnionych odpadów przemysłowych, spełniająca warunki stateczności i odwodnienia.
- 1.4.2. Korpus drogowy - nasyp lub ta część wykopu, która jest ograniczona koroną drogi i skarpami rowów.
- 1.4.3. Wysokość nasypu lub głębokość wykopu - różnica rzędnej terenu i rzędnej robót ziemnych, wyznaczonych w osi nasypu lub wykopu.
- 1.4.4. Wykop płytki - wykop, którego głębokość jest mniejsza niż 1 m.
- 1.4.5. Wykop średni - wykop, którego głębokość jest zawarta w granicach od 1 do 3 m.
- 1.4.6. Wykop głęboki - wykop, którego głębokość przekracza 3 m.
- 1.4.7. Bagno - grunt organiczny nasycyony wodą, o małej nośności, charakteryzujący się znacznym i długotrwałym osiadaniem pod obciążeniem.
- 1.4.8. Ukop - miejsce pozyskania gruntu do wykonania nasypów, położone w obrębie pasa robót drogowych.
- 1.4.9. Dokop - miejsce pozyskania gruntu do wykonania nasypów, położone poza pasem robót drogowych.
- 1.4.10. Odkład - miejsce wbudowania lub składowania (odwiezienia) gruntów pozyskanych w czasie wykonywania wykopów, a nie wykorzystanych do budowy nasypów oraz innych prac związanych z trasą drogową.
- 1.4.11. Wskaźnik zagęszczenia gruntu - wielkość charakteryzująca stan zagęszczenia gruntu, określona wg wzoru:

$$I_s = \frac{\rho_d}{\rho_{ds}}$$

gdzie:

- ρ_d - gęstość objętościowa szkieletu zagęszczonego gruntu, (Mg/m³),
 ρ_{ds} - maksymalna gęstość objętościowa szkieletu gruntowego przy wilgotności optymalnej, określona w normalnej próbie Proctora, zgodnie z PN-B-04481, służąca do oceny zagęszczenia gruntu w robotach ziemnych, badana zgodnie z normą BN-77/8931-12, (Mg/m³).

- 1.4.12. Wskaźnik różnoziarnistości - wielkość charakteryzująca zagęszczalność gruntów niespoistych, określona wg wzoru:

$$U = \frac{d_{60}}{d_{10}}$$

gdzie:

- d_{60} - średnica oczek sita, przez które przechodzi 60% gruntu, (mm),
 d_{10} - średnica oczek sita, przez które przechodzi 10% gruntu, (mm).

- 1.4.13. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.
- 1.4.14. Wymiana gruntu - wykonanie wykopów zgodnie z SST D - 02.01.01 WYKONANIE WYKOPÓW wraz z wykonaniem nasypów zgodnie z SST D - 02.03.01 WYKONANIE NASYPÓW.

- 1.4.15. Drenaż - istniejący system odwodnienia liniowego wgłębnego, którego zadaniem jest obniżenie poziomu wód gruntowych lub pełni inne funkcje określone przez Zarządcę obiektu.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, SST oraz poleceniami Inspektora Nadzoru.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY (GRUNTY)**2.1. Zasady wykorzystania gruntów**

Grunty uzyskane przy wykonywaniu wykopów powinny być przez Wykonawcę wykorzystane w maksymalnym stopniu do budowy nasypów. Grunty przydatne do budowy nasypów mogą być wywiezione poza teren budowy tylko wówczas, gdy stanowią nadmiar objętości robót ziemnych i za zezwoleniem Inspektora Nadzoru.

Jeżeli grunty przydatne, uzyskane przy wykonaniu wykopów, nie będąc nadmiarem objętości robót ziemnych, zostały za zgodą Inspektora Nadzoru wywiezione przez Wykonawcę poza teren budowy z przeznaczeniem innym niż budowa nasypów lub wykonanie prac objętych kontraktem, Wykonawca jest zobowiązany do dostarczenia równoważnej objętości gruntów przydatnych ze źródeł własnych, zaakceptowanych przez Inspektora Nadzoru.

Grunty i materiały nieprzydatne do budowy nasypów powinny być wywiezione przez Wykonawcę na odkład. Grunty pochodzące z wykonywania poszerzeń mogą zawierać domieszki próchnicy, wówczas powinny być wywiezione na odkład. Zapewnienie terenów na odkład należy do obowiązków Wykonawcy, o ile nie określono tego inaczej w kontrakcie. Inspektor Nadzoru może nakazać pozostawienie na terenie budowy gruntów, których czasowa nieprzydatność wynika jedynie z powodu zamarznięcia lub nadmiernej wilgotności.

DO ZASYPYWANIA WYKOPÓW NIE MOŻE BYĆ UŻYTY GRUNT WYDOBYTY Z TEGO SAMEGO WYKOPU.

2.2. Materiały drenaż.

Do budowy drenażu należy użyć materiałów zalecanych przez Zarządcę drenażu. W przypadku braku możliwości ustalenia zarządcy należy odtworzyć z materiału, który został odkopany lub uszkodzony. Jeżeli niniejszy materiał nie jest już produkowany należy zastosować dwie studnie drenarskie w pobliżu granic pasa drogowego i połączyć je nowym rurociągiem drenarskim pełnym lub z otworami o średnicy min. 200 mm w otulinie z włókna kokosowego (włókno - opcjonalnie uzależnione od rodzaju drenażu) w zasypce żwirowej o szerokości minimum szerokości rury drenarskiej wykonanej do warstw konstrukcyjnych projektowanego obiektu. Średnica rury drenarskiej nie może być mniejsza niż średnica istniejącego drenażu. Należy zastosować studnie z tworzywa sztucznego o średnicy zapewniającej właściwe połączenie rurociągów nie mniejszej niż 400 mm z osadnikiem o głębokości. 500 mm. Należy stosować wyżej opisane parametry studni i rurociągów drenarskich.

3. SPRZĘT

Wykonawca przystępujący do wykonania robót ziemnych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu do:

- odpajania i wydobywania gruntów (narzędzia mechaniczne, młoty pneumatyczne, zrywarki, koparki, ładowarki, wiertarki mechaniczne itp.),
- jednoczesnego wydobywania i przemieszczania gruntów (spycharki, zgarniarki, równiarki, urządzenia do hydromechanizacji itp.),
- transportu mas ziemnych (samochody wywrotki, samochody skrzyniowe, taśmociągi itp.),
- sprzętu zagęszczającego (walce, ubijaki, płyty wibracyjne itp.),

- drobny sprzęt do wykonywania ręcznie wykopów,
- drenaż – koparki, zagęszczarki, dźwig, niwelator, drobny sprzęt do wykonania robót,
- lub inny sprzęt akceptowany przez Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport gruntów

Wybór środków transportowych oraz metod transportu powinien być dostosowany do kategorii gruntu (materiału), jego objętości, technologii odpajania i załadunku oraz odległości transportu. Wydajność środków transportowych powinna być ponadto dostosowana do wydajności sprzętu stosowanego do urabiania i wbudowania gruntu (materiału).

Zwiększenie odległości transportu ponad wartości zatwierdzone nie może być podstawą roszczeń Wykonawcy, dotyczących dodatkowej zapłaty za transport, o ile zwiększone odległości nie zostały wcześniej zaakceptowane na piśmie przez Inspektora Nadzoru.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5. Dodatkowo Wykonawca z uprawnionym geodetą zobowiązany jest do wykonania szczegółowych pomiarów terenu objętego robotami ziemnymi jednocześnie opracowując projekt, z którego będą wynikać ilości robót ziemnych. Pomiary mają być wykonane przez uprawnianego geodetę przed rozpoczęciem robót i zatwierdzone u Inspektora Nadzoru oraz porównane z mapą. W przypadku różnic pomiędzy mapą, a terenem należy je wskazać przed rozpoczęciem robót tak aby geodeta opracowujący mapę do celów projektowych mógł się ustosunkować i wyjaśnić różnice pomiarów. Pomiary również należy wykonać po robotach ziemnych, tak aby można było ocenić ilości robót ziemnych. Geodeta bierze pełną odpowiedzialność za błędy pomiarowe na podstawie, których wykonawca uzyskuje zwiększenie zakresu robót. W ramach ceny Projektant lub Inspektor Nadzoru może polecić wykonanie dodatkowych pomiarów. Również przy planowaniu rozmieszczenia przez wykonawcę robót gruntów z podziałem na przydatne i nieprzydatne do budowy nasypu lub do użycia w pas drogowy, wykonawca będzie posilował się geologiem na podstawie dodatkowych odwiertów, które zostaną wykonane w ramach ceny jednostkowej. W ramach wykonania wykopów należy usunąć wszelkie grunty organiczne, antropogeniczne i nienoisne stwierdzone w dokumentacji geologicznej i w wyniku dodatkowych badań zgodnie z SST.

Przy zbliżeniach do istniejących sieci wykonawca zobowiązany jest do wytyczenia palikami orientacyjny przebieg sieci w celu wyznaczenia strefy wykonywania robót ręcznie. Roboty ziemne przy drenażach należy wykonywać ręcznie i z dużą ostrożnością tak aby nie przerwać istniejącego sytemu drenaży.

Wykonawca zobowiązany jest przed rozpoczęciem robót do rozpoznania lokalizacji zabytków. Wszystkie prace w obrębie zabytków powinny być prowadzone ze szczególną ostrożnością. Wykonawca opracuje i wprowadzi odpowiednią technologię zabezpieczenia zabytków.

5.2. Dokładność wykonania wykopów i nasypów

Odchylenie osi korpusu ziemnego, w wykopie lub nasypie, od osi projektowanej nie powinny być większe niż ± 10 cm. Różnica w stosunku do projektowanych rzędnych robót ziemnych nie może przekraczać $+ 1$ cm i $- 3$ cm.

Szerokość korpusu nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż ± 10 cm, a krawędzie korony drogi nie powinny mieć wyraźnych załamań w planie.

Pochylenie skarp nie powinno różnić się od projektowanego o więcej niż 10% jego wartości wyrażonej tangensem kąta. Maksymalna głębokość nierówności na powierzchni skarp nie powinna przekraczać 10 cm przy pomiarze latą 3-metrową, albo powinny być spełnione inne wymagania dotyczące równości, wynikające ze sposobu umocnienia powierzchni.

5.3. Odwodnienia pasa robót ziemnych

Niezależnie od budowy urządzeń, stanowiących elementy systemów odwadniających, ujętych w dokumentacji projektowej, Wykonawca powinien, o ile wymagają tego warunki terenowe, wykonać urządzenia, które zapewnią odprowadzenie wód gruntowych i opadowych poza obszar robót ziemnych tak, aby zabezpieczyć grunty przed przewilgoceniem i nawodnieniem. Wykonawca ma obowiązek takiego wykonywania wykopów i nasypów, aby powierzchniom gruntu nadawać w całym okresie trwania robót spadki, zapewniające prawidłowe odwodnienie. Jeżeli, wskutek zaniedbania Wykonawcy, grunty ulegną nawodnieniu, które spowoduje ich długotrwałą nieprzydatność, Wykonawca ma obowiązek usunięcia tych gruntów i zastąpienia ich gruntami przydatnymi na własny koszt bez jakichkolwiek dodatkowych opłat ze strony Zamawiającego za te czynności, jak również za dowieziony grunt.

Odprowadzenie wód do istniejących zbiorników naturalnych i urządzeń odwadniających musi być poprzedzone uzgodnieniem z odpowiednimi instytucjami.

Roboty ziemne przy drenażach należy wykonywać ręcznie i z dużą ostrożnością tak aby nie przerwać istniejącego sytemu drenaży. Istniejące drenaże należy przebudować umieszczając dwie studnie drenarskie w pobliżu granic pasa drogowego i połączyć je nowym rurociągiem drenarskim o średnicy min. 200 mm w otulinie z włókna kokosowego. Średnica rury drenarskiej nie może być mniejsza niż średnica istniejącego drenażu. Należy zastosować studnie z tworzywa sztucznego o średnicy zapewniającej właściwe połączenie rurociągów nie mniejszej niż 400 mm z osadnikiem o głębokości. 500 mm. W razie konieczności wynikającej np.: z przyjętych rozwiązań projektowanych bądź istniejących obiektów należy zastosować odpowiednią ilość studni pośrednich. Wszystkim istniejącym wylotom drenaży w obrębie prowadzonych robót należy zapewnić odprowadzenie wód do najbliższego odbiornika lub, jeżeli to niemożliwe, do kanalizacji deszczowej. Należy stosować wyżej opisane parametry studni i rurociągów drenarskich. Koszty związane z przebudową drenaży zapewniającą właściwe odwodnienie pasa drogowego i terenów przyległych należy ująć w cenie jednostkowej niniejszej specyfikacji dotyczącej wykonania wykopów. W przypadku gdy należy wyjść poza pas drogi w celu dokonania pełnej przebudowy należy uzyskać zgodę właściciela nieruchomości na wykonanie robót.

5.4. Odwodnienie wykopów

Technologia wykonania wykopu musi umożliwiać jego prawidłowe odwodnienie w całym okresie trwania robót ziemnych. Wykonanie wykopów powinno postępować w kierunku podnoszenia się niwelety.

W czasie robót ziemnych należy zachować odpowiedni spadek podłużny i nadać przekrojom poprzecznym spadki, umożliwiające szybki odpływ wód z wykopu. O ile w dokumentacji projektowej nie zawarto innego wymagania, spadek poprzeczny nie powinien być mniejszy niż 4% w przypadku gruntów spoiowych i nie mniejszy niż 2% w przypadku gruntów niespoistych. Należy uwzględnić ewentualny wpływ kolejności i sposobu odpajania gruntów oraz terminów wykonywania innych robót na spełnienie wymagań dotyczących prawidłowego odwodnienia wykopu w czasie postępu robót ziemnych.

Źródła wody, odsłonięte przy wykonywaniu wykopów, należy ująć w rowy i /lub drenaży. Wody opadowe i gruntowe należy odprowadzić poza teren pasa robót ziemnych. W przypadku braku możliwości odwodnienia liniowego należy zastosować mechaniczne osuszanie terenu budowy np.: pompy, igłofiltr itp., których koszty należy wliczyć w niniejszą jednostkę obmiarową. W oparciu o dokumentację geotechniczną nie należy wyceniać czasu prac pompy ponieważ poziom wód gruntowych w zależności od pory roku, miejsca wykonywania odwiertów, występującym opadom ulega zmianie. Wykonawca powinien założyć pracę pomp przy założeniu niekorzystnych warunków wodnych i terenowych.

5.5. Rowy

Rowy boczne oraz rowy stokowe powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją projektową i SST. Szerokość dna i głębokość rowu nie mogą różnić się od wymiarów projektowanych o więcej niż ± 5 cm. Dokładność wykonania skarp rowów powinna być zgodna z określoną dla skarp wykopów w SST D-02.01.01.

5.6. Wymagania dotyczące zagęszczenia

Zagęszczenie gruntu w wykopach i miejscach zerowych robót ziemnych powinno spełniać wymagania, dotyczące minimalnej wartości wskaźnika zagęszczenia (I_s), podanego w tablicy 1.

Tablica 1. Minimalne wartości wskaźnika zagęszczenia w wykopach i miejscach zerowych robót ziemnych

Strefa korpusu	Minimalna wartość I_s
Górna warstwa o grubości 20 cm	1,00
Na głębokości od 20 do 50 cm od powierzchni robót ziemnych	1,00

Jeżeli grunty rodzime w wykopach i miejscach zerowych nie spełniają wymaganego wskaźnika zagęszczenia, to przed ułożeniem konstrukcji nawierzchni należy je dogęścić do wartości I_s , podanych w tablicy 1.

Jeżeli wartości wskaźnika zagęszczenia określone w tablicy 1 nie mogą być osiągnięte przez bezpośrednie zagęszczanie gruntów rodzimych, to należy podjąć środki w celu ulepszenia gruntu podłoża, umożliwiającego uzyskanie wymaganych wartości wskaźnika zagęszczenia. Możliwe do zastosowania środki, o ile nie są określone w SST, proponuje Wykonawca i przedstawia do akceptacji Inspektorowi Nadzoru. Dodatkowe badania należy wykonywać bezwzględnie na obszarach poza ustabilizowanym korpusem drogowym np. nowe lokalizacje zatok autobusowych, korekty drobne i istotne trasy itp.

Dodatkowo Inspektor Nadzoru może polecić sprawdzenie nośności warstwy gruntu na powierzchni robót ziemnych na podstawie pomiaru wtórnego modułu odkształcenia E2 zgodnie z PN-02205:1998 rysunek 4.

Minimalna wartość modułu zagęszczenia E2 na powierzchni robót ziemnych powinna wynosić min. 120 MPa.

5.7. Ruch budowlany

Nie należy dopuszczać ruchu budowlanego po dnie wykopu o ile grubość warstwy gruntu (nadkładu) powyżej rzędnych robót ziemnych jest mniejsza niż 0,3 metra.

Z chwilą przystąpienia do ostatecznego profilowania dna wykopu dopuszcza się po nim jedynie ruch maszyn wykonujących tę czynność budowlaną. Może odbywać się jedynie sporadyczny ruch pojazdów, które nie spowodują uszkodzeń powierzchni korpusu.

Naprawa uszkodzeń powierzchni robót ziemnych, wynikających z niedotrzymania podanych powyżej warunków obciąża Wykonawcę robót ziemnych.

5.8. Umocnienie ścian wykopów.

Ściany wykopów winny być zabezpieczone na czas robót wg, SST i zaleceń Inspektora Nadzoru zgodnie z warunkami BHP. W szczególności zabezpieczenie może polegać na:

- stosowaniu bezpiecznego nachylenia skarp wykopów,
- podparciu lub rozparciu ścian wykopów,
- stosowaniu ścianek szczelnych wraz z opracowaniem dokumentacji

Do podparcia lub rozparcia ścian wykopów można stosować drewno, elementy stalowe lub inne materiały zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

5.9 Drenaż

Kolidujące drenaże z inwestycją lub uszkodzone drenaże należy odbudować zgodnie z wydanymi warunkami przez Zarządcę. W przypadku gdy ustalenie zarządcy jest niemożliwe należy istniejące drenaże, kolidujące z Inwestycją przebudować umieszczając dwie studnie drenarskie w pobliżu granic pasa drogowego i połączyć je nowym rurociągiem drenarskim pełnym lub z oczkami o średnicy min. 200 mm w otulinie z włókna kokosowego (włókno - opcjonalnie uzależnione od rodzaju drenażu) w zasypce żwirowej o szerokości minimum szerokości rury drenarskiej wykonanej do warstw konstrukcyjnych projektowanego obiektu. Średnica rury drenarskiej nie może być mniejsza niż średnica istniejącego drenażu. Należy zastosować studnie z tworzywa sztucznego o średnicy zapewniającej właściwe połączenie rurociągów nie mniejszej niż 400 mm z osadnikiem o głębokości. 500 mm. W razie konieczności wynikającej np.: z przyjętych rozwiązań projektowanych bądź istniejących obiektów należy zastosować odpowiednią ilość studni pośrednich. Wszystkim istniejącym wylotom drenaży w obrębie prowadzonych robót należy zapewnić odprowadzenie wód do najbliższego odbiornika lub, jeżeli to niemożliwe, do kanalizacji deszczowej. Należy stosować wyżej opisane parametry studni i rurociągów drenarskich. Koszty związane z przebudową drenaży zapewniającą właściwe odwodnienie pasa drogowego i terenów przyległych należy ująć w cenie jednostkowej niniejszej specyfikacji dotyczącej wykonania wykopów. W przypadku gdy należy wyjść poza pas drogi w celu dokonania pełnej przebudowy należy uzyskać zgodę właściciela nieruchomości na wykonanie robót.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Zasady ogólne kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Przed przystąpieniem do robót ziemnych Wykonawca powinien sprawdzić prawidłowość wykonania robót pomiarowych i przygotowawczych.

6.2. Kontrola wykonania wykopów

Sprawdzenie wykonania wykopów polega na kontrolowaniu zgodności z wymaganiami określonymi w niniejszej specyfikacji oraz w dokumentacji projektowej. W czasie kontroli szczególną uwagę należy zwrócić na:

- a) odpajanie gruntów w sposób nie pogarszający ich właściwości,
- b) zapewnienie stateczności skarp,
- c) odwodnienie wykopów w czasie wykonywania robót i po ich zakończeniu,
- d) dokładność wykonania wykopów (usytuowanie i wykończenie),
- e) zagęszczenie górnej strefy korpusu w wykopie według wymagań określonych w punkcie 5.2.

6.3 Kontrola robót drenarskich

- a) zgodność robót z wydanymi warunkami
- b) zapewnienie odpływu wód na podstawie wykonanych pomiarów geodezyjnych
- c) uzyskanie zagęszczeń określonych w SST D.02.03.01
- d) uzyskanie protokołu odbioru od Zarządcy

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m³ (metr sześcienny) wykonanego wykopu na podstawie obmiarów w terenie. Jednostką obmiarową dla drenaży jest komplet – oznacza to wszystkie prace oraz materiały niezbędne do wykonania określonej roboty budowlanej wykonanej zgodnie z warunkami zarządcy lub specyfikacją techniczną.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Wykop - płaci się za m³ gruntu w stanie rodzimym. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi

- a) prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- b) prace geodezyjne pomiaru terenu przed wykonaniem robót i po ich wykonaniu
- c) wytyczenie sieci istniejących w terenie i wyznaczenie strefy robót ręcznych
- d) oznakowanie robót,
- e) opracowanie oraz wprowadzenie technologii zabezpieczenia zabytków,
- f) wykonanie wykopu z transportem urobku na nasyp lub odkład, obejmujące: odspojenie, przemieszczenie, załadunek, przewiezienie, wyladunek, rozplantowanie i zabezpieczenie urobku na odkładzie,
- g) odwodnienie wykopu - powierzchniowe lub mechaniczne
- h) zabezpieczanie ścian wykopu zgodnie z wymaganiami BHP i SST

- i) ewentualne wykonanie ścianek szczelnych jako umocnienia ścian, w przypadku gdy wykonawca przyjmie inną technologię nie zwiększającą ilości robót ziemnych dopuszcza się ich niewykonanie musi to wynikać z przyjętej technologii prac wykonawcy
- j) profilowanie dna wykopu zgodnie z SST D04.01.01, rowów, skarp,
- k) badania kontrolne wykonane przez uprawnionego geologa
- l) zagęszczenie powierzchni wykopu ,
- m) przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych , wymaganych w specyfikacji technicznej,
- n) wykonanie, utrzymanie i rozebranie dróg na terenie budowy i na zwałce
- o) rekultywację terenu

Drenaż – płaci się za 1 mb wykonanego drenażu

- a) prace pomiarowe i przygotowawcze, prace geodezyjne
- b) uzyskanie warunków wraz z wykonaniem opracowania do uzgodnień
- c) uzyskanie uzgodnienia oraz zgód na wyjście poza pas drogi
- d) wykonanie wykopu z transportem urobku i jego ewentualną utylizacją
- e) odwodnienie wykopu powierzchniowe lub mechaniczne
- f) zabezpieczenie ścian wykopu pod drenaż zgodnie z niniejszą specyfikacją techniczną dla wykopów
- g) zakup i wbudowanie materiałów
- h) wykonanie zasypki do warstw konstrukcyjnych obiektów
- i) wykonanie przycisku jeżeli nie będzie możliwe wykonanie robót odkrywkowych
- j) ewentualne wykonanie wylotu prefabrykowanego
- k) przeprowadzenie pomiarów i badań
- l) uzyskanie protokołu odbioru

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-B-02480	Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podział i opis gruntów
2.	PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntów
3.	PN-B-04493	Grunty budowlane. Oznaczanie kapilarności biernej
4.	PN-S-02205	Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
5.	BN-64/8931-01	Drogi samochodowe. Oznaczenie wskaźnika piaskowego
6.	BN-64/8931-02	Drogi samochodowe. Oznaczenie modułu odkształcenia nawierzchni podatnych i podłoża przez obciążenie płytą
7.	BN-77/8931-12	Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu

10.2. Inne dokumenty

- 8. Wykonanie i odbiór robót ziemnych dla dróg szybkiego ruchu, IBDiM, Warszawa 1978.

D-02.02.01.SO Wykonanie wzmocnienia podłoża gruntowego metodą solidyfikacji

1. WSTĘP

1.1.Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych ze wzmocnieniem podłoża w związku z projektem budowy drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski w technologii solidyfikacji.

1.2.Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w p.1.1.

1.3.Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji obejmują wykonanie wzmocnienia podłoża w technologii w solidyfikacji.

1.4.Określenia podstawowe

Platforma robocza - Warstwa zagęszczonego gruntu – piasku, uformowana w celu umożliwienia ruchu ciężkiego sprzętu stanowiąca jednocześnie dolną część formowanego nasypu drogowego po wykonaniu wzmocnienia.

Rampa zjazdowa/najazdowa - Część platformy roboczej służąca do pokonywania różnicy poziomów między poziomem terenu a poziomem platformy roboczej lub pomiędzy platformami roboczymi zlokalizowanymi na różnych poziomach. Rampy zjazdowe/najazdowe nie służą do pracy ciężkiego sprzętu.

Droga dojazdowa - Część platformy roboczej służąca do rozładunku i uzbrojenia ciężkiego sprzętu budowlanego na podwoziu gąsienicowym oraz umożliwiająca dojazd do właściwej platformy roboczej lub/i rampy zjazdowej/najazdowej. Droga dojazdowa nie służy do pracy sprzętu budowlanego.

Solidyfikacja (MS) – Ulepszenie słabego podłoża poprzez poprawienie właściwości wytrzymałościowych gruntów w wyniku ich wymieszania (bez udziału lub z udziałem dodatkowej wody) z czynnikiem wiążącym (np. cementem, popiołem, mieszaninami cementowo popiołowymi). Mieszanie spoiwa z gruntem bez udziału dodatkowej wody powoduje efekt osuszenia gruntu, a następnie jego związania. Stabilizuje się grunt o określonej objętości, poprawiając jego parametry mechaniczne i odkształceniowe.

Projekt Technologiczny (PT) - Opracowanie, które będzie zawierało szczegółowy opis wykonania solidyfikacji (MS) z uwagi na posiadany przez wykonawcę sprzęt. Projekt technologiczny podlega zatwierdzeniu przez Projektanta i Inżyniera.

1.5.Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, SST oraz z poleceniami Inżyniera. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-00.00.00. Przed przystąpieniem do wykonania robót ziemnych należy zakończyć wszelkie roboty przygotowawcze. Zakres robót przygotowawczych i wymagania dotyczące ich wykonania określono w SST D-01.00.00. "Roboty przygotowawcze".

2.MATERIAŁY

2.1.Wymagania ogólne

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D-M- 00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

2.2.Materiał stosowany do budowy platformy roboczej.

O ile w dokumentacji projektowej nie określono inaczej materiały stosowane na platformy roboczej powinny spełniać następujące wymagania minimalne:

Materiały ziarniste, niespoiste wykorzystywane do wykonania platform roboczych powinny charakteryzować się:

- zdolnością do zagęszczania;
- trwałością użytkową (materiał powinien zachowywać swoje cechy fizyczne, mechaniczne i użytkowe z uwzględnieniem wpływu naturalnych oddziaływań klimatycznych, takich jak deszcz, śnieg, niskie lub wysokie temperatury) odpowiadającą co najmniej przewidywanemu okresowi użytkowania platformy;
- wielkością ziaren zapewniającą równość platformy wymaganą przy założonym ruchu technologicznym
- brakiem zanieczyszczeń organicznych (<2%);
- współczynnikiem filtracji $k \geq 8$ m/dobę; zdolnością do łatwego odprowadzania wód opadowych;

Materiał na platformę należy poddawać kontroli w trakcie układania i zagęszczania dla zapewnienia spełnienia wymagań dokumentacji projektowej. W przypadku materiału wcześniej używanego należy sprawdzić jego dalszą przydatność przed wbudowaniem w platformę.

Minimalna wymagana wartość wtórnego modułu odkształcenia E_{v2} dla technologii solidyfikacji badana na poziomie platformy roboczej wynosi 30 MPa.

Pomiaru modułu odkształcenia należy dokonać za pomocą obciążenia statycznego płytą VSS w ilości 1 badanie na 1500m².

Częstotliwość badania przydatności materiału na platformę wynosi 1 na 5000m³.

2.3.Materiał stosowany do solidyfikacji.

Jako czynnik wiążący należy użyć cement CEM II lub CEM III klasy 32,5 – 52,5. Dopuszcza się stosowanie popiołów, mieszanin cementowo-popiołowych.

Dokładną recepturę określającą ilość i rodzaj spoiwa należy opracować w laboratorium przed rozpoczęciem prac lub na poletku próbnym.

3.SPRZĘT

3.1.Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania i ustalenia dotyczące sprzętu określono w ST D-M- 00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

3.2.Sprzęt do wykonania solidyfikacji

W skład zestawu do solidyfikacji wchodzi:

- koparka ok. 35T
- silosy na spoiwo wraz z pompą do jego podawania
- mieszadła o specjalnej konstrukcji zamontowanego na ramieniu koparki

4.TRANSPORT

4.1.Ogólne wymagania dotyczące transportu.

Ogólne wymagania dotyczące transportu określono w ST D-M- 00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

4.2.Transport materiałów.

Materiały na terenie placu budowy należy przewozić po wykonanych drogach serwisowych. Stan dróg musi umożliwiać poruszanie się po nich cementowozów. Na terenie budowy powinny zostać wyznaczone tymczasowe miejsca składowania materiałów.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M- 00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2.Wykonanie platformy roboczej

•Platformę roboczą należy wykonać w wybranej technologii w sposób zgodny z Projektem.

•Stan platformy roboczej musi pozwalać na bezpieczną pracę maszyn w każdych warunkach pogodowych. Poziom platformy roboczej musi się znajdować co najmniej 0,5 m powyżej poziomu wody gruntowej. W przypadku uzasadnionych przesłanek napotkania niezainwentaryzowanych instalacji podziemnych lub niewypałów należy przeprowadzić odpowiednie badania geofizyczne podłoża i wykonać odkrywkę instalacji.

5.3.Wymagania dokumentacyjne

Niniejsza specyfikacja wykonana została w oparciu o projekt wzmocnienia podłoża gruntowego. W Projektach Technologicznych, wykonywanych na podstawie Projektu Wykonawczego bądź Budowlanego, rozwiązania zostaną uszczegółowione na podstawie wyników badań oraz wyników z poletek próbnych.

Roboty związane z wykonaniem wzmocnienia gruntowego powinny być realizowane zgodnie z Projektem Technologicznym, przygotowanym przez Wykonawcę wzmocnienia. Projekt Technologiczny należy przygotować na podstawie następujących materiałów:

- Dokumentacji Projektowej
- Dokumentacji geotechnicznej
- Wyników poletek próbnych lub badań laboratoryjnych

Projekt technologiczny powinien zawierać:

- Rzędą poziomu platformy roboczej
- Plan solidyfikacji (podział sekcji)
- Przedmiar
- Obliczeniową głębokość wzmocnienia (dla każdej z sekcji) uwzględniając konieczne zagłębienie
- rozwiązania zapewniające koordynację z budową i przebudową urządzeń branżowych oraz przepustów i przejść dla zwierząt
- Opis technologii wykonywania solidyfikacji
- Warunki kontroli
- Szczegółowe rozwiązania dla stref przejściowych
- Konieczność zastosowania nasypu przeciążeniowego

Projekt technologiczny podlega akceptacji Projektanta oraz Inżyniera

5.4.Wykonywanie solidyfikacji

Solidyfikacja (czyli Masowe mieszanie gruntu) polega na wprowadzeniu w podłoże mieszadła o specjalnej konstrukcji, które niszczy strukturę gruntu oraz miesza go z wprowadzonym spoiwem. Cały proces od momentu pogrążania mieszadła do zakończenia stabilizacji wspomagany jest wpływem suchego spoiwa przez otwór znajdujące się na końcu ramienia mieszającego. W trakcie mieszania przebiega proces hydratacji, który wywołuje lokalne podniesienie się temperatury do kilkuset stopni, co powoduje osuszanie gruntu słabego.

Grunt stabilizuje się podczas pracy ciąglej od powierzchni terenu do osiągnięcia wymaganej głębokości oraz z powrotem. Stabilizację wykonuje się w pasach lub słupach o szerokości końcówki mieszającej. Osiągnięcie odpowiedniej głębokości gwarantuje system pomiarowy zamontowany na koparce. Kontroli podlega także objętość wprowadzonego spoiwa.

Wykonanie solidyfikacji może spowodować czasowe wypiętrzenie terenu. Jest to efekt wprowadzonego w grunt powietrza. Po odpowiednim czasie określonym w PT uznaje się że powietrze penetruje z gruntu. Proces „dojrzwiania” wzmocnienia objętościowego jest częścią tej technologii. Dlatego po zakończeniu realizacji wzmocnienia gruntu powierzchnię platformy roboczej należy wyrównać oraz pozostawić na odpowiedni czas.

W niektórych warunkach gruntowych po wykonaniu solidyfikacji jest konieczność wykonania nasypu przeciążeniowego. Konieczność zastosowania nasypu przeciążeniowego powinien określać Projekt Technologiczny.

6.KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1.Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-00.00.00.

6.2.Sprawdzenie jakości wykonania solidyfikacji

Badanie wytrzymałości na ścinanie za pomocą sondy krzyżakowej FVT, co najmniej w 4 punktach na obszarze wzmocnienia z odczytem 1 na 0,5m:

- Wytrzymałość na ścinanie minimum 60 kPa.

Badanie nośność gruntu stabilizowanego,

- Pobranie próbek NNS (3 próbki na 1000 m2) oraz zbadanie modułu okształcenia. Dopuszczalne metody badania: edometr, aparat trójosiowego ściskania. Minimalny, ogólny moduł okształcenia nie powinien być mniejszy niż 4 MPa.

Lub

- Próbné obciążenie powierzchniowe gruntu - na przygotowanym nasypie drogowym, przy pomocy płyt drogowych o ciężarze odpowiadającym obciążeniu użytkowemu od ruchu 25 kPa. Osiadania nie powinny przekroczyć 10 cm.

7.OBMIAR ROBÓT

7.1 Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podane w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1], pkt 7.

7.2 Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² wykonanego wzmocnienia.

8.ODBIÓR ROBÓT

8.1.Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót określono w SST D-M-00.00.00.

9.PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1 Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Kontrakt ryczałtowy.

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiaru

Cena wykonania robót obejmuje:

- prace przygotowawcze i pomiarowe,
- przygotowanie platformy roboczej i dróg serwisowych,
- mobilizację i demobilizację sprzętu
- zakup i transport materiałów niezbędnych do wykonania robót,
- wykonanie solidyfikacji
- ewentualne wykonanie nasypu przeciążeniowego
- przeprowadzenie niezbędnych badań i pomiarów wymaganych w Specyfikacji.

Wszystkie roboty powinny być wykonane według wymagań dokumentacji projektowej i niniejszej specyfikacji technicznej.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-B-02480 Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów. PN-B-04481 Grunty budowlane. Badania próbek gruntu.

PN-B-06050 Geotechnika. Roboty ziemne. Wymagania ogólne.

PN-S-02205 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.

D-02.02.01.DZ Wykonywanie wzmocnienia podłoża gruntowego metodą dynamicznego zagęszczania

D-02.01.01.RDC Wzmocnienie wgłębne podłoża gruntowego metodą walca dynamicznego

1 WSTĘP

1.1 Przedmiot WWIORB

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych ze wzmocnieniem podłoża w związku z projektem budowy drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski w technologii Dynamicznego Zagęszczania.

1.2 Określenia podstawowe

- Wzmocnienie podłoża - trwałe i nieodwracalne nadanie podłożu gruntowemu właściwości zwiększających jego nośność oraz zmniejszających odkształcalność i wrażliwość na wpływ czynników atmosferycznych.
- Wzmocnienie podłoża metodą RDC - wzmocniania podłoża niespoistego poprzez zagęszczanie tzw. dynamicznym walcem trójkątnym. Metoda ta zwane jest z angielskiego Roller Dynamic Compaction lub Impact Roller Compaction.
- Wzmocnienie podłoża metodą RIC - zagęszczania impulsowego – metoda wzmocniania gruntu przy użyciu specjalnego urządzenia, montowanego na podwoziu gąsienicowym z wysięgnikiem, z pionową prowadnicą i młotem hydraulicznym, który generuje do podłoża energię kinetyczną.
- Platforma robocza - warstwa nie zagęszczonego gruntu lub kruszywa uformowana w celu umożliwienia ruchu ciężkiego sprzętu stanowiąca jednocześnie górną warstwę wzmocnianego podłoża.
- Przejście robocze - jedno przejście sprzętu po powierzchni zagęszczanego terenu wg określonego klucza, podczas którego generowana jest energia kinetyczna.
- Poletko próbne – odcinek podłoża z reprezentacyjnymi warunkami gruntowymi o długości min 50m wzmocniany w celu określenia parametrów pracy maszyn w technologii RDC oraz potwierdzenia skuteczności metody zagęszczania.

1.3 Ogólne wymagania dotyczące Robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, WWIORB i poleceniami Inżyniera. Roboty powinny być wykonywane na podstawie opracowanego przez Wykonawcę, przedstawionego Inżynierowi i zaakceptowanego Projektu Technologicznego Wzmocnienia Podłoża Gruntowego.

1.4 Wymagania dokumentacyjne

Szczegółowy projekt technologiczny dostosowany do stosowanego sprzętu powinien być wykonany przez uprawnione do tego osoby. Powinien gwarantować spełnienie warunków nośności i użytkowania obiektu budowlanego.

Roboty związane z wykonaniem wzmocnienia podłoża metodą RDC lub RIC powinny być realizowane zgodnie z Projektem Technologicznym przygotowanym przez Wykonawcę i zaakceptowanym przez Inżyniera Kontraktu. Dopuszcza się bieżące korekty w prowadzeniu robót. Zasadnicze zmiany będą ustalane z Projektantem i Inżynierem na podstawie bieżących raportów z przebiegu procesu wzmocnienia.

Projekt technologiczny należy przygotować na podstawie następujących materiałów: dokumentacji projektowej, dokumentacji geotechnicznej, ewentualnie dodatkowych badań podłoża. Projekt technologiczny powinien określać: rzędną poziomu platformy roboczej, ilość przejazdów roboczych przez każdy wzmocniany punkt, warunki kontroli. Dla każdego obszaru wzmocnienia zostaną w projekcie technologicznym dobrane: klucz przejazdu sprzętu oraz parametr zakończenia procesu zagęszczania.

Wzmocnienie podłoża gruntowego powinno zagwarantować spełnienie warunków dotyczących nośności podłoża określonych przez projekt. Dopuszczalne osiadanie całkowite po wykonaniu podbudowy nie powinny przekroczyć 10 cm.

2 MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w WWIORB D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.1 Zgodność materiałów z dokumentacją projektową

Materiały i sprzęt do wykonania robót powinny być zgodne z podstawowymi ustaleniami dokumentacji projektowej oraz szczegółowymi ustaleniami projektu technologicznego.

2.2 Stosowane materiały

Przy zagęszczaniu metodą RDC lub RIC większości gruntów, zwłaszcza gruntów niespoistych, nienawodnionych zasadniczo nie występuje potrzeba stosowania dodatkowych materiałów.

Jeżeli ze względów technologicznych nastąpi konieczność wykonania platformy roboczej materiał użyty do jej budowy powinien spełniać następujące warunki: grunt naturalny tj. Ż - żwir lub Po - pospółka zgodna z PN-B-02480. Istnieje możliwość użycia gruntów dostępnych lokalnie np. żużel, speki kopalniane, materiały z rozbiórki bez domieszek drewna, stali. Generalnym ograniczeniem jest zawartość cząstek poniżej 0,075mm < 5%.

Składowanie materiałów sypkich, nie przeznaczonych do bezpośredniego wbudowania po dostarczeniu na budowę, powinno odbywać się na podłożu równym, utwardzonym, przy zabezpieczeniu materiału przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami.

3 SPRZĘT

3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego rodzaju sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na właściwości gruntu. Użyty sprzęt powinien zapewniać ciągłość wykonywanej pracy oraz uzyskanie wymaganej wydajności dla umożliwienia wykonania wszystkich czynności związanych z zakresem robót.

Wykonawca powinien na placu budowy dysponować biurem oraz odpowiednim własnym zapleczem i serwisem technicznym umożliwiającym ciągłe prowadzenie robót.

3.2 Parametry szczegółowe dotyczące sprzętu (metoda RDC)

Przy wzmocnianiu podłoża gruntowego metodą RDC należy zastosować zestaw z tzw. walcem niekołowym trójkątnym. Zestaw składa się z ciągnika kołowego lub gąsienicowego, który w warunkach budowy osiąga prędkość 10-15 km/h oraz modułu walca trójkątnego. Walec trójkątny, holowany jest przez ciągnik z prędkością 10-15km/h, co powoduje jego obracanie i generowanie drgań o stałej częstotliwości. Trójkątne masy opadając na ziemię wzmocniają grunt energią potencjalną ok. 25 KJ. Masa trójkątnych elementów wraz z ramą wynosi ok. 16 T. Szerokość quasi trójkątnych elementów wzbudzających drgania i zagęszczających podłoże wynosi ok. 2 x 900mm.

3.3 Parametry szczegółowe dotyczące sprzętu (metoda RIC)

Przy wzmocnianiu podłoża gruntowego metodą zagęszczania impulsowego należy zastosować młot hydrauliczny zamontowany na koparce (ciężar 5-12t), który generuje na podłożu, poprzez spoczywającą na nim stopę o podstawie okrągłej, energię kinetyczną. Stopa powinna pozostawać w stałym kontakcie z podłożem, nie może być podnoszona (wyrwana) z podłoża. Ma to zapobiec rozluźnianiu się gruntu i niepotrzebnej jego destrukcji wokół otworów. Stopa o podstawie okrągłej (średnica 1500mm) ma wywierać ciągle i statyczne obciążenie na grunt.

Dodatkowo urządzenie powinno być wyposażone w elektroniczny moduł kontroli procesu, który umożliwia, indywidualnie dla każdego punktu, ciągłą rejestrację danych z przebiegu procesu zagęszczania, a w szczególności: nr punktu, współrzędne punktu X, Y prowadzenia robót w danym punkcie, ilość wygenerowanej energii, ilość impulsów, całkowite osiadanie stopy w mm, osiadanie stopy pod wpływem ostatniego uderzenia.

Moduł elektronicznej kontroli procesu umożliwia precyzyjne naprowadzanie głowicy na punkty podłoża (do 2cm), bieżącą kontrolę procesu oraz pozwala na cykliczne (lub na żądanie) generowanie raportów (w formie graficznej i tabelarycznej) z przebiegu procesu zagęszczania podłoża metodą impulsową. Pozwala to na nieprzerwaną kontrolę robót oraz bieżące wprowadzanie korekt do przyjętego planu pracy sprzętu.

Automatyczny raport z przebiegu zagęszczania impulsowego ma być przesyłany do Nadzoru z placu budowy online w formie tabelarycznej oraz graficznej. Raport stanowi załącznik do dokumentacji powykonawczej. W celu zapobieżenia ingerencji w dane z procesu zagęszczania, zabrania się przenoszenia raportu z modułu elektronicznej kontroli do urządzeń komputerowych na zewnętrznych nośnikach pamięci!

Wykonawca powinien na placu budowy dysponować biurem oraz odpowiednim własnym zapleczem i serwisem technicznym umożliwiającym ciągłe prowadzenie robót.

Dodatkowo należy zapewnić następujący sprzęt:

- dźwig do montażu i demontażu sprzętu zagęszczania impulsowego, ładowarka lub koparko-ładowarka do transportu w obrębie placu budowy,
- wywrotka,
- równiarka,
- spycharka,
- ciężki walec okółkowy / gładki.

4 TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wszystkie używane środki transportowe powinny być zgodne z warunkami Kontraktu, wymienione przez Wykonawcę w PZJ i zatwierdzone przez Inżyniera. Wybór środków oraz metod transportu powinien być dostosowany do rodzaju i stanu gruntu.

5 WYKONANIE ROBÓT

5.1 Ogólne ustalenia

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca w ramach Robót opracuje szczegółowy projekt technologiczny, uwzględniający warunki geotechniczne i stosowany sprzęt. W ramach PZJ Wykonawca przedstawi Inżynierowi projekt organizacji i harmonogram Robót uwzględniający wszystkie warunki w jakich będą wykonywane Roboty. Konstrukcja i sposób wykonania robót powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Podstawowe czynności przy wykonywaniu robót obejmują: wykonanie poletka próbnego, roboty przygotowawcze, ew. wykonanie warstwy platformy roboczej, wzmocnienie podłoża metodą RDC lub RIC, roboty wykończeniowe.

5.2 Poletko próbne

Przed rozpoczęciem prac wymaga się wykonania poletka próbnego w celu ustalenia prawidłowości przyjętych założeń projektowych i technologicznych oraz określenia optymalnych parametrów pracy maszyn. Liczba przejazdów sprzętu oraz schemat przejazdu wstępnie dobrane w Projekcie Technologicznym zostaną dobrane szczegółowo przez Wykonawcę na bazie doświadczeń z poletka próbnego.

5.3 Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót należy, na podstawie dokumentacji projektowej: ustalić lokalizację terenu robót, przeprowadzić obliczenia i pomiary geodezyjne niezbędne do szczegółowego wytyczenia robót oraz ustalenia danych wysokościowych w lokalnym układzie odniesienia.

Do prac udostępniających teren robót mogą należeć:

- sprawdzenie terenu prac pod kątem ewentualnych kolizji z sieciami.
- doprowadzenie dróg, zdjęcie humusu (warstwy gleby urodzajnej) i wyrównanie terenu;
- na gruntach słabych przygotowanie terenu budowy tak, aby był możliwy wjazd maszyn i pojazdów;
- po umożliwieniu wjazdu maszyn można przystąpić do makroniwelacji terenu, w ramach której należy zapewnić sprawne odprowadzenie wód powierzchniowych i gruntowych. W przypadkach niezbędnych, należy przewidzieć wcześniejsze osuszenie lub odwodnienie terenu.

Jeżeli w odległości mniejszej niż 50m od wzmocnianego obszaru położone są budynki, należy wykonać ich inwentaryzację pod kątem uszkodzeń w konstrukcji.

W celu określenia efektywności wzmocnienia podłoża należy przed jego rozpoczęciem wykonać precyzyjne pomiary geodezyjne wysokości wzmocnianego terenu.

5.4 Roboty przy wzmocnianiu wgłębnym podłoża metodą walca dynamicznego

Sposób wykonania robót przy wzmocnianiu podłoża metodą RDC lub RIC powinien być zgodny z projektem technologicznym opracowanym przez Wykonawcę uszczegółowionym w raporcie z poletka próbnego. W przedmiotowym projekcie zagęszczeniu poddane zostaną zakresy wzmocnienia gruntów niespoistych, luźnych. Projekt wzmocnienia podłoża będzie definiował wstępne te parametry pracy. Jako parametry pracy rozumie się: prędkość przejazdu, liczbę przejazdów oraz w przypadku zastosowania systemu monitoringu drgań walca dynamicznego także opóźnienia drgań po ostatnim uderzeniu.

Wzmocnioną warstwę należy traktować, jako podstawę nasypu (na odcinkach nasypów) lub jako wzmocnienie podłoża konstrukcji (na odcinkach występujących bezpośrednio pod konstrukcją).

Jeżeli w odległości mniejszej niż 50m od obszaru wzmocnianego występują budynki należy wykonać pomiary drgań oraz oszacować potencjalny wpływ wykonywanych robót na stan konstrukcji tych obiektów. Pomiary należy wykonać zgodnie z normatywnymi Polskimi, Niemieckimi lub Brytyjskimi.

5.5 Roboty po wzmocnianiu wgłębnym podłoża

Ze względu na fakt, że technologia RDC lub RIC może powodować lokalne i powierzchniowe rozluźnienia gruntu po wykonaniu wgłębnego wzmocnienia podłoża teraz należy wyrównać i zagęścić za pomocą walców tradycyjnych.

Po takim zagęszczeniu należy wykonać precyzyjne pomiary geodezyjne wysokości terenu w celu oszacowania wielkości wymuszonych osiadań.

5.6 Oddziaływania dynamiczne i monitoring drgań

Należy zachować odległość ubijania impulsowego min. 18m od pobliskich budowli. W skrajnych przypadkach, gdy konieczne jest prowadzenie robót w bezpośrednim sąsiedztwie innych obiektów, przed rozpoczęciem robót należy dokonać oceny ich stanu i wrażliwości na działanie drgań poprzez instalację czujników drgań na fundamentach obiektów.

W przypadku przekroczenia dopuszczalnych dla danego obiektu prędkości drgań, należy natychmiast przerwać pracę i wprowadzić do planu pracy sprzętu odpowiednie korekty. Wszystkie korekty wymagają uzgodnień z Nadzorem.

6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”. Kontroli podlega każdy odrębny obszar wzmocnienia gruntu wskazany w Dokumentacji Projektowej.

6.1 Kontrola na poletku próbnym

W ramach kontroli zagęszczania na poletku próbnym powinny zostać wykonane sondowania dynamiczne lub/i sondowania statyczne. Liczba badań na poletku próbnym określona w Projekcie Technologicznym powinna być wystarczająca do ustalenia korelacji między liczbą przejazdów rollera oraz wzrostem stopnia zagęszczenia ID wyznaczonego na bazie sondowań dynamicznych lub wzrostu qc w przypadku badań sondą statyczną. Korelacja powinna stanowić podstawę do realizacji prac zasadniczych. Alternatywnie można wyznaczyć korelację między opóźnieniem drgań mierzonych na rollerze, a stopniem zagęszczenia lub qc. W takim przypadku prace zasadnicze powinny być prowadzone do momentu osiągnięcia określonego poziomu opóźnienia drgań. Podstawą do prowadzenia dalszych prac jest wykonanie raportu z poletka próbnego określającego te korelacje.

6.2 Kontrola przed rozpoczęciem wzmocnienia podłoża

W ramach kontroli robót przed przystąpieniem do robót zasadniczych Wykonawca powinien:

- wykonać i uzgodnić projekt technologiczny z Projektantem i Inżynierem,
- wykonać poletko próbne i przedstawić raport z poletka Inżynierowi,
- wykonać inwentaryzację budynków położonych bliżej niż 50m i przedstawić jej wyniki Inżynierowi,

6.3 Kontrola w trakcie prowadzenia wzmocnienia podłoża

W ramach kontroli w trakcie robót zasadniczych Wykonawca powinien:

- rejestrować wymaganą liczbę przejazdów sprzętu lub ilości impulsów
- wyrętkowo sprawdzać prędkość ciągnika oraz częstotliwość uderzeń rollera
- w przypadku zastosowania systemu pomiaru drgań należy rejestrować opóźnienia z akcelerometru

6.4 Kontrola po realizacji wzmocnienia podłoża

W ramach kontroli po realizacji robót zasadniczych Wykonawca powinien:

- przekazać Inżynierowiienne zestawienia wykonanych prac zawierające informację o: powierzchni wzmocnionej w danym dniu, liczbie przejazdów przez dany obszar,
- wykonać badania płytą VSS, Wynik badania uznaje się za pozytywny, jeżeli wartość modułu odkształcenia E2 będzie większy lub równy do wartości podanej w Projekcie Wykonawczym Wzmocnienia Podłoża.
- przedstawić mapę z zarejestrowanymi opóźnieniami drgań w ostatnim przejeździe w danym punkcie. Mapy tej należy wymagać jedynie w przypadku zastosowania systemu pomiaru drgań na rollerze. Wartości wykazane na mapie powinny być wyższe niż wymagane korelację określoną na poletku próbnym.

7 OBMIAR ROBÓT

Jednostką obmiarową jest m² wzmocnionego podłoża zweryfikowany obmiarem geodezyjnym.

8 PODSTAWY PŁATNOŚCI

Podstawą płatności jest przyjęcie przez "Zamawiającego" wykonanych robót objętych umową potwierdzone w protokole odbioru końcowego

Cena jednostkowa winna uwzględniać:

- projekt technologiczny wzmocnienia podłoża
- mobilizacja i demobilizacja sprzętu,
- wykonanie poletka próbnego
- wykonanie zagęszczenia metodą RDC lub RIC
- wykonanie badań odbiorczych

9 PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-S-02205. Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.

PN-B-02480. Grunty budowlane. Określenia symbole, podział i opis gruntów.

PN-EN 1997-1:2008. Eurokod-7: Projektowanie geotechniczne - Część 1: Zasady ogólne.

PN-EN 1997-2:2009. Eurokod-7: Projektowanie geotechniczne - Część 2: Badania geotechniczne.

D-02.02.01.KBGZ Wzmocnienie podłoża metodą KBGZ**1. WSTĘP****1.1 Przedmiot Specyfikacji Technicznej**

Przedmiotem niniejszej ST są wymagania dotyczące wykonanie i odbioru robót związanych ze wzmocnieniem podłoża gruntowego pod nasyp dla inwestycji pn.: w związku z projektem budowy drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski w technologii Kolumn Betonowych z Głowicą Żwirową (KBGZ).

1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument kontraktowy przy realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3 Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej Specyfikacji określają wymagania dla wzmocnienia podłoża gruntowego dla inwestycji wymienionej w pkt. 1.1 poprzez wykonanie **kolumn betonowych z głowicą żwirową (KBGZ)**.

1.4 Określenia podstawowe

Określenia podane w niniejszej ST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi normami i definicjami podanymi w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.4 oraz D.02.02.01 - specyfikacji wzmocnienia podłoża gruntowego

1.4.1 Kolumny betonowe z głowicą żwirową (KBGZ)

Pionowe kolumny z betonu formowane za pomocą świda przeszczeniowego lub ślimakowego, wzmacniające słabe podłoże gruntowe zakończone głowicą żwirową.

1.4.2 Materac geosyntetyczny

Materac wykonywany ponad głowicami kolumn. Jego zadaniem jest transmisja obciążeń od nasypu oraz ruchu eksploatacyjnego na głowice pali. Materac jest wykonywany z geosyntetyków oraz kruszywa.

1.4.3 Platforma robocza

Warstwa zagęszczonego gruntu – piasku, uformowana w celu umożliwienia ruchu ciężkiego sprzętu stanowiąca jednocześnie dolną część formowanego nasypu drogowego po wykonaniu kolumn.

1.4.4 Projekt technologiczny

Opracowanie, które będzie zawierało szczegółowy opis metody formowania kolumn z uwagi na posiadany przez wykonawcę sprzęt.

Projekt technologiczny podlega zatwierdzeniu przez Projektanta i Inżyniera.

1.4.5 Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.4.

1.5 Wymagania dokumentacyjne

Niniejsza specyfikacja wykonana została w oparciu o projekt wzmocnienia podłoża gruntowego. W projektach technologicznych, wykonywanych na podstawie projektu wykonawczego, rozwiązania zostaną uszczegółowione na podstawie wyników badań oraz wyników z poletek próbnych.

Roboty związane z wykonaniem wzmocnienia gruntowego powinny być realizowane zgodnie z Projektem Technologicznym, przygotowanym przez Wykonawcę wzmocnienia. Projekt technologiczny należy przygotować na podstawie następujących materiałów:

- Dokumentacji Projektowej
- Dokumentacji geotechnicznej
- Wyników poletek próbnych

Projekt technologiczny powinien zawierać:

- Rzędną poziomą platformy roboczej
- Plan rozmieszczenia kolumn betonowych z głowicą żwirową (KBGZ)
- Przedmiar
- Obliczeniową głębokość wzmocnienia (dla każdej z sekcji) uwzględniając konieczne zagłębienie wynikające z potrzeby zakotwienia, zastosowanej technologii i parametrów gruntu nośnego
- rozwiązania zapewniające koordynację z budową i przebudową urządzeń branżowych oraz przepustów i przejść dla zwierząt
- Opis technologii wykonywania pali przeszczeniowych (KBGZ)
- Warunki kontroli
- Szczegółowe rozwiązania dla stref przejściowych

Projekt technologiczny podlega akceptacji Projektanta oraz Inżyniera

2. MATERIAŁY**2.1 Wymagania ogólne**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”1, pkt. 2.

2.2 Grunt do wykonania platformy roboczej

Do wykonania platformy roboczej należy użyć gruntu naturalnego tj. – żwiru (Ż) lub pospółki (Po) lub piasku (Pr, Ps lub Pd) zgodnych z PN-B-02480:1886. Wymagana wodoprzepuszczalność $k > 5,2$ m/d. Zawartość części pylastych $< 0,075$ poniżej 8%, wskaźnik różnorodności $U > 3$.

Z uwagi na fakt, iż platforma robocza stanowić będzie integralną część nasypu drogowego, musi być zgodna z wymaganiami stosowanej specyfikacji.

Przed przystąpieniem do robót wzmacniania podłoża platforma robocza podlega odbiorowi. Do odbioru platformy roboczej należy przedłożyć komplet wyników:

- moduł E2

- geometrię platformy roboczej (powierzchnię i rzędną)

Badania przeprowadzić w ilości: 3 badania na każde 1000 m² platformy roboczej

2.3 Grunt do wykonania warstw wyrównawczych

Do wykonania warstw wyrównawczych na platformie roboczej należy użyć materiału jak dla platformy roboczej.

2.4 Grunt do wykonania nasypów na wzmocnionym podłożu.

Do wykonania nasypów na wzmocnionym podłożu należy użyć materiał zgodny z wymaganiami stosowanej specyfikacji w szczególności D-02.03.01.

2.5 Materiał do wykonania trzonów kolumn betonowych.

Z uwagi na potencjalne zagrożenia z związane z agresywnością wody gruntowej zastosować beton o odporności na klasę XA1, które zazwyczaj spełniają betony klasy C30/37.

2.6 Materiał do wykonania głowic żwirowych

Do wykonania głowic żwirowych zwieńczających pale przeszczeniowe należy użyć kruszywa o frakcji: 4 do 32 mm o różnorodności $U > 3$.

2.7 Zbrojenie kolumn

Projekt nie przewiduje konieczności zbrojenia kolumn.

2.8 Materac geosyntetyczny (na obszarze KBGZ).

Nad głowicami kolumn zostanie wykonany materac geosyntetyczny. Materac geosyntetyczny zostanie wykonany z geotkanin o odpowiedniej wytrzymałości na rozciąganie, kruszywa – zgodnie z Projektem.

Wytrzymałość na rozciąganie geotkaniny:

- w kierunku poprzecznym do osi nasypu: zgodnie z projektem wykonawczym – wytrzymałość długoterminowa
- w kierunku podłużnym do osi nasypu: zgodnie z projektem wykonawczym – wytrzymałość długoterminowa.

Kruszywo do zasypu: żwiry, pospółki o następującej frakcji:

- frakcja od 0-0,2 mm <5%
- 0,2 – 2 mm <20%
- 2-16 mm <35%
- 16-32 mm – pozostała część

Materac geosyntetyczny może zostać zmodyfikowany na etapie Projektu technologicznego, po wykonaniu odpowiednich obliczeń. Konstrukcja materaca podlega akceptacji Projektanta oraz Inżyniera.

3. SPRZĘT

3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt.3.

3.2 Sprzęt do wykonania kolumn betonowych z głowicą żwirową (KBGZ)

Użyty sprzęt powinien zapewnić wykonanie kolumn (KBGZ) o następujących parametrach:

- średnica trzonu betonowego - od 360 do 420 mm.
- Średnica głowicy żwirowej – min. 0,5 m
- długość pali przewidzianych w Dokumentacji Projektowej do szacowanej głębokości 12 m.p.p.t
- automatyczną rejestrację wykonania kolumny, która obejmuje podstawowe parametry produkcyjne takie jak:
 - numer kolumny,
 - datę i godzinę rozpoczęcia oraz zakończenia wiercenia,
 - głębokość wiercenia,
 - parametr stwierdzający osiągnięcie warstwy nośnej przez maszynę (moment obrotowy lub ciśnienie hydrauliczne – zależnie od zastosowanej maszyny), parametry betonowania: objętość wbudowanego iniektu.

Rejestrowane parametry muszą pozwalać na bieżące śledzenie dokładności wykonywanych robót i formowanego trzonu kolumny. Dla minimum 90% kolumn w obrębie każdej sekcji należy dostarczyć metryki elektroniczne z maszyn. Dla pozostałych 10% kolumn w obrębie każdej sekcji dopuszcza się wykonanie metryk ręcznie, w postaci raportu dziennego prac.

4. TRANSPORT

4.1 Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-00.00.00 „wymagania ogólne” pkt.

4.2 Transport mieszanki betonowej do kolumn (KBGZ)

Mieszanka betonowa na plac budowy powinna być transportowana za pomocą betonowozów o maksymalnej pojemności 9 m³. Rozładowanie mieszanki betonowej następowało będzie za pomocą pomp umożliwiających pompowanie mieszanki betonowej. Mieszanka betonowa nie może ulegać rozsegregowaniu w trakcie transportu.

4.3 Transport kruszywa do głowic żwirowych (KBGZ)

Materiał może być transportowany dowolnym środkiem transportu, pod warunkiem:

- zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem lub wymieszaniem z innymi materiałami
- niedopuszczenia do kontaktu chemikaliami, tłuszczami

4.4 Transport materiałów.

Materiały na terenie placu budowy należy przewozić po wykonanych drogach serwisowych. Na terenie budowy powinny zostać wyznaczone tymczasowe miejsca składowania materiałów i zabezpieczone przed zanieczyszczeniem.

4.5 Transport geotkanin.

Geotkaniny mogą być transportowane dowolnymi środkami transportu, pod warunkiem:

- zabezpieczenia przed zawilgoceniem i nadmiernym ogrzaniem,
- niedopuszczenia do kontaktu chemikaliami, tłuszczami oraz przedmiotami mogącymi przebić lub rozciąć geotkaniny.

Geotkaniny nie wbudowane należy zabezpieczyć przed promieniowaniem UV. Geotkaniny nie zabezpieczone można maksymalnie składować do 2 tygodni. Po upływie tego czasu należy geotkaniny wbudować lub wymienić na nowe.

5. WYKONYWANIE ROBÓT

5.2 Poletka próbne

Na początku robót Wykonawca powinien wykonać poletka próbne w celu wykazania, że przyjęte założenia technologiczne są poprawne i gwarantują uzyskanie wymagań specyfikacji funkcjonalnej.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich samych materiałów, procedur robót i technologii jakie będą stosowane do wykonywania właściwych robót.

Należy wykonać co najmniej 1 poletko próbne.

Miejsca poletek próbnych muszą zostać uzgodnione z Inżynierem.

5.3 Projekt technologiczny

W oparciu o wyniki badań podłoża i poletek próbnych wykonawca przygotowuje projekty technologiczne, zawierający wszelkie niezbędne parametry realizacyjne.

5.4 Wykonanie kolumn betonowych z głowicą żwirową (KBGZ)

5.4.1. Opis technologii KBGZ

Wzmocnienie podłoża kolumnami betonowymi z głowicą żwirową (KBGZ) polega przejęciu przez głowice żwirowe, a następnie przez trzony betonowe części obciążenia pochodzącego od nasypu i ruchu, i przeniesieniu obciążenia na niższe, nośne warstwy. Trzony kolumn składają się w pełni z medium nośnego, co całkowicie uniezależnia obszar ich stosowania od otaczającego je gruntu. Stosowany świder przemieszcza wzmacniany grunt poziomo, co doprowadza do jego zagęszczenia wzdłuż pobocznic kolumn i zapewnia ich lepszą współpracę z gruntem.

W kolumnach jako medium nośne jest stosowana odpowiednio zaprojektowana mieszanka betonowa. Najczęściej stosowaną średnicą kolumn jest średnica 0,4 m;

Długość kolumn odpowiada długości żerdzi, na której jest zamocowany świder przemieszczeniowy.

Kolumny wykonuje się do spągu warstwy nienośnej, wraz z technologicznym zakotwieniem w warstwie nośnej nie mniejszym niż 1,0 m. Szczegółowa długość zakotwienia zależy od gruntu nośnego w danej lokalizacji i jest weryfikowana na bieżąco.

Jakość wykonania wzmocnienia ocenia się na podstawie metryki kolumn, w której podaje się między innymi jej profil, pobór energii podczas wiercenia, moment obrotowy świda, ilość zastosowanej mieszanki betonowej i ciśnienie podczas jej podawania. Inną metodą oceny jakości kolumn może być badanie ich ciągliwości (PIT). Niezbędna jest również ocena jakości wzmocnienia za pomocą próbnych obciążeń.

Obciążenie przekazywane na podłoże jest przenoszone nie tylko przez kolumny, ale także przez otaczający je grunt. Słabe podłoże przenosi zazwyczaj od 5 do 40% obciążeń całkowitych.

Metoda wykonywania pali pozwala na bieżącą rejestrację parametrów wykonania kolumn, a w szczególności :

- Długość kolumn – w zależności od geologii, typowo do warstwy nośnej;
- ilość zużytego betonu
- moment obrotowy lub ciśnienie hydrauliczne (parametry określające osiągnięcie warstwy nośnej – w zależności od rodzaju maszyny),

Zakończenie kolumny stanowią głowice żwirowe o długości około 1,0 m.

Kolumny są wykonywane z poziomu platformy roboczej, którą stanowi warstwa gruntu niespoistego (materiał zgodny z pkt. 2.2 niniejszej ST), o miąższości od 0,3 do 1,0 m. Platforma ta zazwyczaj jest częścią nasypu drogowego, lub warstwy przejściowej, w sytuacji gdy konieczne staje się dodatkowe zbrojenie podstawy nasypu.

Powyżej platformy roboczej zostanie zastosowane zbrojenie w postaci materaca geosyntetycznego z trzech warstw geotkaniny, zgodnie z projektem technologicznym, przedzielonych warstwą materiału nasypowego (piasku). Geotkaniny będą łączone na zakład (zgodnie z zaleceniem producenta).

Szczegółowe warunki kontroli podano w punkcie 6.0 Kontrola jakości robót.

Warstwa gruntu nad i pomiędzy warstwami geotkaniny jest zagęszczana konwencjonalnym sprzętem. Warunki szczegółowe opisano w punkcie 5.4.3

5.4.2. Technologia i kolejność robót związanych z wykonaniem wzmocnienia podłoża w technologii kolumn betonowych z głowicą żwirową.

- Przygotowanie terenu (usunięcie przeszkód, wycięcie drzew, krzewów, itp.)
- Usunięcie wierzchniej warstwy konstrukcji wraz z nasypem na odpowiednią rzędną.
- Wykonanie warstwy platformy roboczej o niezbędnej grubości. Platformę roboczą, dla technologii KBGZ, należy wykonać bezpośrednio po zdjęciu gleby urodzajnej. Platforma robocza powinna być odwodniona w każdych warunkach pogodowych i znajdować się min. 50 cm nad poziomem wody gruntowej. Grubość platformy roboczej zostanie zdefiniowana przez aktualne warunki gruntowo-wodne. Rzędna platformy roboczej, określana w projekcie technologicznym może ulec zmianie gdyż grubość platformy roboczej zostanie określona bezpośrednio przed przystąpieniem do robót przez kierownika robót i Inspektora Nadzoru. W przypadku, gdy wymagana rzędna platformy roboczej będzie wyższa niż ta przewidziana w projekcie technologicznym, różnica będzie traktowana jako warstwa nasypu. Materiał platformy roboczej musi zostać zagęszczony powierzchniowo w celu uzyskania modułu okształcenia $E_{v2} > 30 \text{ MPa}$, w każdych warunkach pogodowych. Platforma robocza w każdych warunkach pogodowych musi umożliwić pracę ciężkiego sprzętu (o masie 80 ton).
- Zapewnienie odwodnienia powierzchniowego platformy roboczej, poprzez odprowadzenie wód do systemu melioracyjnego. Drożność rowów melioracyjnych musi zostać utrzymana w celu odprowadzenia wód powierzchniowych z platformy roboczej.
- Wykonanie KBGZ. Kolumny KBGZ wykonywane będą kolejno na poszczególnych strefach zgodnie z harmonogramem robót. Pale należy wykonać z uwzględnieniem zakotwienia w warstwie nośnej. Szczegółowa długość zakotwienia zależy od gruntu nośnego w danej lokalizacji i jest weryfikowana na bieżąco.
- Ścięcie na mokro trzonów betonowych na odpowiednią rzędną i wykonanie głowic żwirowych.
- Po wykonaniu kolumn zostanie wykonana warstwa transmisyjna jako warstwa wyrównawcza i transmitująca obciążenie na pala oraz celem zabezpieczenia głowic pali przed zniszczeniem. Warstwa transmisyjna wymaga konwencjonalnego zagęszczenia ciężkim walcem gładkim bez wibracyjnie. Z uwagi na charakter pomocniczy dla warstwy nie precyzuje się szczegółowych parametrów odbiorowych.
- Nie dopuszcza się prowadzenia prac następujących w sposób mogący zagrażać związanym kolumnom (niszczenie głowic, przerwanie ciągliwości w wyniku pęknięcia).
- Ponowne prowadzenie robót na obszarze kolumn KBGZ może nastąpić po minimalnym czasie 4 dni od wykonania pali, pod warunkiem iż sprzęt ciężki poruszać się będzie po poziomie roboczym znajdujący się min 0,5 m nad głowicami KBGZ
- Ułożenie materaca według projektu technologicznego. Geotkaniny należy układać z zachowaniem projektowanej odległości od głowicy kolumn.
- Wykonanie nasypu do odpowiedniej rzędnej zgodnie z wymaganiami specyfikacji drogowej.
- Przebudowa urządzeń obcych, w tym budowa przepustów, należy wykonać po konsolidacji według odpowiednich projektów branżowych.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1 Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt.

6.1 Weryfikacja KBGZ

6.1.1 Próbne obciążenie kolumn

Badania wykonywane np. metodą belki odwróconej. Wartość siły statycznej, obciążającą kolumnę, ustala się na 100% i 150% projektowanego obciążenia na pal.

Ilość obciążeń próbnych:

- na poletku próbnym ustala się próbne obciążenie wykonywane na 150% wartości obciążenia – 1 obciążenie
- dla pali poza obszarem poletek próbnych ustala się wartość obciążenia próbnego na 100% wartości obciążenia – 2 obciążenia na sekcję wzmocnienia.

Kryterium pozytywnego obciążenia wykonanej kolumny jest uzyskanie osiadań nie większych niż 10% średnicy kolumny pod wpływem 100% projektowanego obciążenia i uzyskania zakładanej nośności.

Z uwagi na konieczność specjalistycznego zbrojenia na wyciąganie kolumn stanowiących podparcie dla belki odwróconej, kolumna do badania powinna zostać wyznaczona przez inżyniera najpóźniej w dniu poprzedzającym jej wykonanie. Przed wykonaniem obciążenia próbnego wykonawca przedstawi Projekt próbnego obciążenia do akceptacji Inżynierowi.

6.1.3. Oceny metryk kolumn KBGZ

Ocenę metryk wykonanych kolumn prowadzi inżynier wykonawcy, nadzorujący wykonywane prace. Metryki powinny zawierać dane określone w punkcie 3.4. Do metryk należy dołączyć plan wzmocnienia zaznaczonymi palami.

Określenie przybliżonych wartości parametru stwierdzającego osiągnięcie warstwy nośnej zostanie ustalone po korelacji tych parametrów z danymi oporów wciskania stożka qc sondy CPT lub sondy dynamicznej. W tym celu należy wykonać kolumny w miejscu wykonanych sondowań.

W razie występowania jakichkolwiek anomalii (np. brak osiągnięcia odpowiednich parametrów technicznych) inżynier wykonawcy ma obowiązek natychmiast przedstawić problem Inspektorowi Nadzoru. Wykonawca przedstawi propozycję procedury naprawczej popartą stosownymi obliczeniami.

6.1.4. Ocena materiału kolumn KBGZ

Do badań należy pobierać sześcienną próbkę mieszanki betonowej w celu przeprowadzania badań ściskania. Należy pobrać co najmniej 3 szt. próbek z każdego dnia formowania kolumn, ale nie mniej niż 3 szt. co 150m³. Badanie wytrzymałości betonu po min. 28 dniach.

Próbki mają być przechowywane zgodnie z normą PN-EN 12390-2.

Próbki materiału dla głowic żwirowych należy pobierać raz na 150m³ wbudowanego materiału. Ocenie podlega zawartość poszczególnych frakcji.

6.2 Weryfikacja materaca geosyntetycznego.

Przed położeniem materaca geosyntetycznego należy podłoże wyrównać z dokładnością 2,5% (dopuszczalna różnica 25cm na 10m). Weryfikacja geotkaniny polega na sprawdzeniu odpowiednich certyfikatów na materiał użyty do produkcji oraz wizualnego sprawdzenia poprawności ułożenia geotkanin w miejscach docelowych.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1 Ogólne zasady obmiaru robót podano w D.00.00.00.**

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 7.

Obmiar robót należy wykonać w mb (KBGZ) oraz w m² dla materaca geosyntetycznego.

Obmiar robót należy wykonać w:

- mb dla kolumn KBGZ
- m² dla materaca geosyntetycznego (wraz z geotkaninami i wypełnieniem)
- m² dla platformy roboczej

7.2 Zasady obmiaru robót

7.2.2 Pole powierzchni wzmocnienia gruntowego matercem geosyntetycznym obmierza się jako rzut materaca geosyntetycznego w planie. Pole powierzchni materaca zgodnie z projektem technologicznym.

8. ODBIÓR ROBÓT**8.1 Odbiór robót wzmocnienia podłoża wzmocnianego metodą kolumn KBGZ**

Po wykonaniu kolumn, sprawdzeniu ich nośności, należy zbadać platformę roboczą w następujący sposób:

Do określenia modułu E_2 proponuje się wykorzystać badanie statyczną płytą VSS (o średnicy 300mm). Jako alternatywę dopuszcza się również wykonywanie badań płytą dynamiczną i określenie modułu dynamicznego E_{vd} skorelowanego z modulem odkształcenia E_2 . Badania płytą dynamiczną mogą być dopuszczone jedynie za zgodą Inżyniera po wcześniejszym wykonaniu korelacji badania płytą dynamiczną i statyczną (w obecności Inżyniera). Stworzone korelacje przeliczeniowe powinny być weryfikowane w trakcie prowadzenia prac uwzględniając zmienne warunki geotechniczne.

Ustala się 3 badania na 1000 m².

Zagęszczenia warstw nasypu zalegającego bezpośrednio nad platformą roboczą, należy prowadzić zgodnie z wymaganiami specyfikacji technicznej robót ziemnych oraz stosownymi Normami.

Platformę roboczą uznaje się za wykonaną poprawnie, gdy moduł E_2 mierzony jedną z metod wymienionych powyżej będzie wynosił 45MPa.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Cena 1 mb KBGZ oraz 1 m2 robót podstawowych wykonania wzmocnienia podłoża obejmuje :

- opracowanie projektu wykonawczego i technologicznego wzmocnienia podłoża wraz z niezbędnymi uzgodnieniami, pozwoleniami i opiniami,
- opracowanie przedmiaru robót, a w nim określenie dla każdej sekcji obliczeniowej powierzchni i średniej obliczeniowej głębokości wzmocnienia,
- wykonanie poletek próbnych z odpowiednimi badaniami i pomiarami, które potwierdzą założenia projektowe i skuteczność przyjętej technologii,
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów (betonu, kruszywa, stali) i sprzętu,
- prace pomiarowe i wszystkie roboty przygotowawcze,
- wszystkie roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- roboty zasadnicze związane z daną technologią wzmocnienia podłoża,
- opracowanie obmiaru robót i określenie dla każdej sekcji powierzchni wzmocnienia
- monitoring deformacji nasypu i innych pomiarów w okresie wykonywania wzmocnienia podłoża do czasu wystawienia świadectwa wykonania,
- kontrolę jakości wykonanych robót,
- roboty wykończeniowe,
- odwiezienie sprzętu,
- pomiary powykonawcze wraz z opracowaniem dokumentacji powykonawczej.

9.2 Sposób rozliczenia końcowego.

Sposób rozliczenia wykonawcy wzmocnienia podłoża przedstawi w oddzielnym dokumencie podlegającym zatwierdzeniu przez Zamawiającego.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1 Normy**

- PN-B-024 80 Grunty budowlane. Określenia symbole, podział i opis gruntów
- PN-B-03020 Grunty budowlane. Posadowienie bezpośrednie budowli. Obliczenia statyczne i projektowanie.
- PN-S-02205. Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.
- PN-83/B-02482 Fundamenty budowlane. Nośność pali i fundamentów palowych
- NF P 94-150-1 - Norme Francaise "Essai statique de pieu isole sous un effort axial"
- PN-B-02481:1998 Geotechnika. Terminologia podstawowa, symbole literowe i jednostki miar
- PN-B-02479:1998 Geotechnika. Dokumentacja geotechniczna. Zasady ogólne

- PN-B-04452:2002 Geotechnika. Badania polowe.
- PN-EN 12620:2004 Kruszywa do betonu
- PN-EN 197-1: 2002 Cement. Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
- PN-EN 197-2: 2002 Cement. Część 2: Ocena zgodności
- PN-EN 1008:2004 Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badania i oceny przydatności wody zarobowej do betonu
- PN-EN 206-1:2003 Beton. Część 1: Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność; poprawki PN-EN 206-1:2003/Ap1:2003
- PN-B-06265:2004 Krajowe uzupełnienie PN-EN 206-1:2003 Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność
- PN-EN 12350-1:2001 Badanie mieszanki betonowej. Część 1: Pobieranie próbek
- PN-EN 12350-2:2001 Badanie mieszanki betonowej. Część 2: Badanie konsystencji metodą opadu stożka
- PN-EN 1536:2001 Wykonawstwo specjalnych robót geotechnicznych. Pale wiercone

D-02.02.01.WG WYMIANA GRUNTÓW**1. WSTĘP****1.1 Przedmiot Specyfikacji Technicznej**

Przedmiotem niniejszej ST są wymagania dotyczące wykonanie i odbioru robót związanych z wymianą gruntów słabonośnych pod nasyp drogowy w ramach zadania: w związku z projektem budowy drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski w technologii wymiany gruntu.

1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument kontraktowy przy realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3 Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót ziemnych w czasie przebudowy drogi i obejmują wykonanie wymiany gruntu.

1.4 Określenia podstawowe

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót ziemnych w ramach wymienionego w pkt. 1.1. i obejmują wykonanie wykopów w gruntach słabonośnych oraz zasypanie w/w wykopu materiałem przepuszczalnym.

1.4.1 Określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1

1.5 Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.5

2. MATERIAŁY**2.1 Wymagania ogólne**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”1, pkt. 2.

2.2 Grunty i materiały do wymiany gruntu

Grunty i materiały dopuszczone do budowy nasypów powinny spełniać wymagania określone w PN-S-02205 i spełniać wymagania podane w tablicy 1:

Tablica 1. Przydatność gruntów do wykonywania wymiany

Cecha gruntu	Wymaganie	Norma
Zawartość cząstek: większych od 120 mm mniejszych od 0,075 mm mniejszych od 0,02 mm	0 % < 1,5 % < 3 %	PN-88/B-04481
- wskaźnik CBR, % - pęcznienie, %	≥ 5% < 0,5%	PN-S-02205:1998 załącznik A
Zawartość części organicznych Iom, %	< 2%	PN-88/B-04481
Najmniejsza maksymalna gęstość pozorną szkieletu gruntowego w normalnym badaniu Proctora	≥ 1,7 g/cm ³	PN-88/B-04481
Wskaźnik wodoprzepuszczalności k	≥ 6 m/dobę (*)	Metoda ITB-ZW lub wg wzoru USBSC
Wskaźnik różnoziarnistości U	≥ 3,0 (*)	
Wskaźnik krzywizny uziarnienia	1 ÷ 3 (*)	

Grunty nie pozyskiwane z terenu budowy lub nie przywożone z koncesjonowanych kopalni kruszyw mogą być wbudowywane bez konieczności ich przetwarzania.

UWAGA: Materiał / grunt stosowany do wymiany gruntu pozyskiwany poza terenem budowy lub poza koncesjonowanymi kopalniami kruszyw w myśl Ustawy o Odpadach stanowi odpad, który w może zostać wykorzystany do wykonania wymiany po uprzednim przetworzeniu przez jednostki posiadające wymagane pozwolenia na przetwarzanie. Materiały / grunty stanowiące odpad należy ewidencjonować za pomocą kart przekazania odpadu zgodnie z procedurą Ustawy o Odpadach.

Materiał przeznaczony do wykonania wymiany musi być zaakceptowany przez Inżyniera.

2.3 Zasady wykorzystanie gruntów

O ile ustawodawstwo nie stanowi inaczej grunty uzyskane przy wykonywaniu wykopu w celu wymiany gruntu powinny być:

- A/ Zutylizowane przez Wytwórcę, gdy nie są wykorzystywane na placu budowy do zasypek lub budowy nasypów. Wytwórca odpadów ma obowiązek zewidencjonować oraz zutylizować grunt, który nie jest wykorzystany na przedmiotowej inwestycji. Grunt opuszczający teren budowy stanowi odpad o określonym kodzie, który należy zutylizować.
- B/ Wykorzystany na terenie przedmiotowej budowy, gdy stanowi materiał spełniający wymogi projektu przedmiotowej inwestycji.

3. SPRZĘT**3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu**

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt.3.

3.2 Sprzęt do wykonania robót ziemnych

Wykonawca przystępujący do wykonania robót ziemnych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu do:

- odpajania i wydobywania gruntów (narzędzia mechaniczne, młoty pneumatyczne, zrywarki, koparki, ładowarki, wiertarki mechaniczne itp.),
- jednoczesnego wydobywania i przemieszczania gruntów (spycharki, urządzenia do hydromechanizacji itp.),
- transportu mas ziemnych (samochody wywrotki, samochody skrzyniowe, itp.),
- sprzętu zagęszczającego (walce, ubijaki, płyty wibracyjne itp.).

3.3 Dobór sprzętu zagęszczającego

Dla różnych rodzajów gruntów, należy stosować różny sprzęt zagęszczający.

W tablicy 1 podano, dla różnych rodzajów gruntów, orientacyjne dane przy doborze sprzętu zagęszczającego. Sprzęt do zagęszczania powinien być zatwierdzony przez Inżyniera.

Tablica 1. Orientacyjne dane przy doborze sprzętu zagęszczającego

Rodzaje urządzeń zagęszczających	Rodzaje gruntu						Uwagi o przydatności maszyn
	niespoiste: piaski, żwiry, pospółki		spoiste: pyły gliny, ily		gruboziarniste i kamieniste		
	grubość warstwy [m]	liczba przejść n ***	grubość warstwy [m]	liczba przejść n ***	grubość warstwy [m]	liczba przejść n ***	
Walce statyczne gładkie *	0,1 ÷ 0,2	4 do 8	0,1 ÷ 0,2	4 ÷ 8	0,2 ÷ 0,3	4 ÷ 8	1)
Walce statyczne okółkowane *	-	-	0,2 ÷ 0,3	8 ÷ 12	0,2 ÷ 0,3	8 ÷ 12	2)
Walce statyczne ogumione *	0,2 ÷ 0,5	6 do 8	0,2 ÷ 0,4	6 ÷ 10	-	-	3)
Walce wibracyjne gładkie **	0,4 ÷ 0,7	4 do 8	0,2 ÷ 0,4	3 ÷ 4	0,3 ÷ 0,6	3 ÷ 5	4)
Walce wibracyjne okółkowane **	0,3 ÷ 0,6	3 do 6	0,2 ÷ 0,4	6 ÷ 10	0,2 ÷ 0,4	6 ÷ 10	5)
Zagęszczarki wibracyjne **	0,3 ÷ 0,5	4 do 8	-	-	0,2 ÷ 0,5	4 ÷ 8	6)
Ubijaki szybkuuderzające	0,2 ÷ 0,4	2 do 4	0,1 ÷ 0,3	3 ÷ 5	0,2 ÷ 0,4	3 ÷ 4	6)
Ubijaki o masie od 1 do 10 Mg zrzucone z wysokości od 5 do 10 m	2,0 ÷ 8,0	4 do 10 uderzeń w punkt	1,0 ÷ 4,0	3 do 6 uderzeń w punkt	1,0 ÷ 5,0	3 do 6 uderzeń w punkt	

*) Walce statyczne są mało przydatne w gruntach kamienistych.

**) Wibracyjnie należy zagęszczać warstwy grubości ≥ 15 cm, cieńsze warstwy należy zagęszczać statycznie.

***) Wartości orientacyjne, właściwe należy ustalić na odcinku doświadczalnym.

Uwagi:

1) Do zagęszczania górnych warstw podłoża. Zalecane do codziennego wygładzania (przywalowania) gruntów spoistych w miejscu pobrania i w nasypie.

2) Nie nadają się do gruntów nawodnionych.

3) Mało przydatne w gruntach spoistych.

4) Do gruntów spoistych przydatne są walce średnie i ciężkie, do gruntów kamienistych - walce bardzo ciężkie.

5) Zalecane do piasków pylastych i gliniastych, pospółek gliniastych i glin piaszczystych.

6) Zalecane do zasypek wąskich przekopów.

4. TRANSPORT

4.1 Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2 Transport gruntów

Wybór środków transportowych oraz metod transportu powinien być dostosowany do kategorii gruntu (materiału), jego objętości, technologii odpajania i załadunku oraz od odległości transportu. Wydajność środków transportowych powinna być ponadto dostosowana do wydajności sprzętu stosowanego do urabiania i wbudowania gruntu (materiału).

Zwiększenie odległości transportu ponad wartości zatwierdzone nie może być podstawą roszczeń Wykonawcy, dotyczących dodatkowej zapłaty za transport, o ile zwiększone odległości nie zostały wcześniej zaakceptowane na piśmie przez Inżyniera.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1 Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi Inżynierowi do akceptacji projekt technologii i organizacji (projekt technologiczny) oraz harmonogram robót uwzględniający wszystkie uwarunkowania w jakich będą wykonywane roboty ziemne związane z wymianą gruntu (m.in. sytuacyjne, geologiczne i wodne, szczególne), występujące na terenie robót. Należy także uwzględnić wpływ kolejności i sposobu wymiany gruntów (w tym również prawidłowe odwadnianie wykopów) oraz terminy i kolejność wykonywania innych robót na obszarach projektowanej wymiany lub do niej przyległych - na spełnienie wymagań dotyczących prawidłowego postępu całości robót na odcinkach przewidywanej wymiany gruntów. W szczególności należy skoordynować roboty związane z projektowanymi przepustami i przejściami ekologicznymi, podporami obiektów inżynierskich, istniejącym i projektowanym uzbrojeniem na- i podziemnym, innymi rodzajami wzmocnień podłoża itp.

Ze względu na fakt, iż rozpoznanie podłoża zostało wykonane punktowo (otwory geotechniczne w znacznych odległościach od siebie), przed przystąpieniem do robót konieczne jest wykonanie badań kontrolnych (odwiertów i sondowań), które umożliwią uszczegółowienie zasięgu zaprojektowanej wymiany gruntu. Głębokość badań kontrolnych należy tak dobrać, aby zagłębiały się one minimum 2m w warstwę gruntów nośnych podścielających grunty słaboosne podlegające wymianie. Zakres oraz lokalizację badań uzupełniających należy uzgodnić z Inżynierem.

Wykonawca przed przystąpieniem do robót powinien wykonać inwentaryzację stanu technicznego istniejących budynków, budowli i obiektów infrastruktury sąsiadujących z terenem robót, będących w zasięgu drgań powstających w trakcie zagęszczania gruntu. Zapewnienie bezpieczeństwa budowli i konstrukcji znajdujących się na przyległym do robót terenie (w bezpośrednim sąsiedztwie oddziaływania robót) należy do obowiązków Wykonawcy.

Wykonawca przystąpi do wykonywania wymiany gruntu na danym obszarze po zakończeniu robót przygotowawczych (pomiarowych, zdjęciu humusu, wycince drzew, rozbiórkach, usunięciu innych przeszkód, wykonaniu dodatkowych badań geologicznych itp.), wytyczeniu zakresu wymiany i wyrażeniu zgody przez Inżyniera.

Wykonawca jest zobowiązany do ciągłej kontroli warunków gruntowo – wodnych i porównywania ich z danymi zawartymi w Dokumentacji Projektowej oraz odpowiedniego doboru sprzętu do ewentualnego odwadniania wykopów.

Jeżeli na terenie robót stwierdzi się występowanie urządzeń podziemnych nie przewidzianych w Dokumentacji Projektowej (urządzenia instalacyjne, wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, gazowe, elektryczne, inne kable itp.), wówczas roboty należy wstrzymać, powiadomić o tym Inżyniera, a dalsze prace prowadzić dopiero po uzgodnieniu trybu postępowania z instytucjami sprawującymi nadzór nad tymi urządzeniami.

W przypadku natrafienia w wykonywanym wykopie na materiały nadające się do dalszego użytku, grunty zasadniczo odmienne niż wskazane w Dokumentacji Projektowej, kurżawkę lub wystąpienie innych sytuacji nietypowych lub nieprzewidywanych, roboty ziemne należy przerwać (wstrzymać) i powiadomić Inżyniera w celu ustalenia odpowiednich sposobów dalszego postępowania. Każdorazowo, w sytuacji nietypowej lub nie przewidzianej, decyzję o kontynuacji robót podejmie Inżynier.

Po wykonaniu wymiany, przed rozpoczęciem budowy nasypu, Wykonawca zinventaryzuje geodezyjnie górną powierzchnię wbudowanego gruntu. Pomiary należy wykonać w przekrojach zgodnych z poprzeczkami zawartymi w dokumentacji projektowej (branża drogowa). W jednej poprzeczce należy wykonać przynajmniej 3 pomiary, w osi drogi oraz pod zewnętrznymi krawężnikami nasypów. Gdy wymiana gruntów wykonywana jest jedynie pod częścią nasypu drogowego, pomiary należy wykonać na jej (wymiany) krawężnikach oraz w osi drogi. Wyniki pomiarów geodezyjnych górnej powierzchni wymiany w postaci operatu należy dołączyć do dokumentacji powykonawczej.

Zapewnienie bezpieczeństwa budowli i konstrukcji znajdujących się na przyległym do robót ziemnych terenie (w bezpośrednim sąsiedztwie oddziaływania robót) należy do obowiązków Wykonawcy.

W przypadku konieczności wykonywania robót ziemnych w okresie obniżonych temperatur, roboty te należy wykonywać w sposób określony w stosownych przepisach i wytycznych (m.in. PN-B-06050, WWIORB D.02.03.01, wytyczne ITB). Przez pojęcie "obniżonej temperatury" należy rozumieć temperaturę otoczenia niższą niż +5°C.

5.2. Wymiana gruntów

Metoda wykonania oraz zabezpieczenia wykopów powinna być dobrana w zależności od wielkości robót, głębokości wykopu, ukształtowania terenu, rodzaju gruntu, warunków wodnych oraz odpowiadającego sprzętu.

Wstępnie zakłada się, że roboty ziemne związane z wymianą gruntów słabonośnych zostaną wykonane w tymczasowych wykopach szerokoprzestrzennych, bez umocnienia – wg wymagań określonych w pkt 3.4.5 normy PN-B-06050. Jeżeli jest to określone w Dokumentacji Projektowej, przed usuwaniem zalegającego gruntu należy wykonać stałe ścianki szczelne z grodzic stalowych (sposób wykonania według odrębnej specyfikacji). Usunięcie gruntów słabonośnych zalegających poniżej poziomu wody gruntowej zakłada się wykonać poprzez bagrowanie.

W celu uniknięcia ryzyka utraty stateczności skarp, wymiana powinna być wykonywana krótkimi odcinkami umożliwiającymi natychmiastowe wypełnienie wykopu i zagęszczenie gruntu zasypowego. Sposób wykonania skarpy wykopu powinien gwarantować ich stateczność w całym okresie prowadzenia robót, a naprawa uszkodzeń wynikających z nieprawidłowego ukształtowania skarpy wykopu, ich podcięcia lub innych odstępstw obciąża Wykonawcę robót ziemnych. Stan skarpy należy sprawdzać okresowo w zależności od występowania czynników niekorzystnych (opady atmosferyczne, mróz itp.).

Wydobycie słabego gruntu należy prowadzić do osiągnięcia poziomu stropu warstw nośnych, zwracając uwagę na całkowite usunięcie takich gruntów ze wskazanych obszarów wymiany, przy jednoczesnym nienaruszeniu struktury gruntu nośnego na osiągniętym poziomie. Ponieważ struktura gruntów (zwłaszcza spoiстых) może być łatwo naruszona przy wykonywaniu robót ziemnych za pomocą sprzętu mechanicznego poruszającego się po dnie wykopu, należy zorganizować roboty tak, aby zminimalizować taką możliwość. Można to osiągnąć np. poprzez wykonywanie robót małymi odcinkami przy sprzęcie poruszającym się poza obręb wykopu lub też można pozostawić nienaruszoną warstwę gruntu (30+50 cm) ponad poziomem dna i warstwę tę usunąć możliwie na krótko przed przystąpieniem do wykonywania zasyпки.

W przypadku przegłębienia wykopów poniżej przewidzianego poziomu należy porozumieć się z Inżynierem celem podjęcia odpowiednich działań. Naprawa uszkodzeń powierzchni robót ziemnych, wynikających z niedotrzymania podanych powyżej warunków, obciąża Wykonawcę robót.

W miejscach gdzie będzie to możliwe, w gruncie mineralnym należy wykonać stopnie o wysokości od 0.5 do 1.0 m, zgodnie z wymaganiami normy PN-S-02205 „Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania”.

Bezpośrednio po wykonaniu wykopów należy dno wykopu zabezpieczyć przed negatywnymi skutkami czynników atmosferycznych, mechanicznych, itp. Sposób zabezpieczenia zaproponuje Wykonawca. Nie należy dopuszczać do pozostawienia otwartego wykopu po wybraniu gruntu nienośnego bez uzupełnienia wymaganym materiałem zasypowym; należy dążyć do natychmiastowego wypełniania wykopu z zagęszczaniem gruntu zasypowego. W wypadku, gdy Wykonawca pozostawi wykop niezabezpieczony, a parametry gruntu w podłożu wykopu ulegną pogorszeniu, koszt doprowadzenia gruntu do wymaganych parametrów obciąża Wykonawcę.

Odspoję i wydobyte z wykopów grunty, nie nadające się do wbudowania w nasyp, należy odwieźć na odkłady.

Wbudowanie gruntu nośnego winno nastąpić po sprawdzeniu czy cały wykop jest pozbawiony gruntów słabych podlegających wymianie, a dno wykopu jest bez zanieczyszczeń obcych. Ponadto należy sprawdzić, czy grunty zalegające pod warstwą nienośną są zgodne z podanymi w Dokumentacji Projektowej.

Do zasypywania należy użyć gruntów wskazanych w pkt 2 niniejszych WWIORB, pozyskanych wg zasad prowadzenia robót w dokopie wg WWIORB D.02.03.01. Mogą to być także grunty pobrane z innych wykopów, pod warunkiem spełnienia powyższych wymagań oraz pozbawione zanieczyszczeń, zmarzlin.

W jednym wykopie mogą być wbudowane różne grunty niespoiste pod warunkiem uzyskania wymaganych parametrów w całej objętości.

Przy wypełnianiu wykopów gruntem zasypowym należy przestrzegać zasad jak dla wykonania nasypów według WWIORB D.02.03.01 – odpowiadająco.

Wykopy należy zasypywać do poziomu wskazanego w Dokumentacji Projektowej, a jeżeli nie jest jednoznacznie wskazany, to do poziomu terenu istniejącego, z którego grunt był usuwany. Górna, ostatnia warstwa zasyпки wykopów, o grubości 50 cm, stanowi podłoże (podstawę) wznoszonych nasypów drogowych.

5.3. Wymiana gruntów w przypadku wysokiego poziomu wód gruntowych

W przypadku występowania wysokiego poziomu wód gruntowych i trudności z wykonaniem wymiany gruntu w wykopie, wzmocnienie podłoża należy przeprowadzić według następujących zasad:

1. Usunięcie warstwy humusu – jeśli istnieje - przykrywającej grunty słabonośne.
2. Grunty słabonośne należy usuwać mechanicznie od czoła przy użyciu koparek (podsiębiernych, chwytakowych lub zbierakowych), zwracając szczególną uwagę na dokładność wymiany, aby nie zostawiać w podłożu „gniast” gruntów słabonośnych. Na bieżąco należy kontrolować rodzaj wybieranego gruntu. Wskazane jest przeciążanie czoła nasypu chwilowo deponowanym materiałem ziemnym. Wysokość takiego nasypu przeciążającego wynosi około 1.5÷2.0m. W miejscach gdzie będzie to możliwe, w gruncie mineralnym należy wykonać stopnie o wysokości od 0.5 do 1.0 m, zgodnie z wymaganiami normy PN-S-02205 „Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania”.
3. Grunt nienośny należy odwieźć w miejsce składowania.
4. Powstałe wykopy, po stwierdzeniu, że w podłożu nie ma już gruntów słabonośnych, należy sukcesywnie wypełniać od czoła niespoistym gruntem zasypowym o dobrej zagęszczalności. Do wymiany i nadsypiania terenu należy użyć gruntu niespoistego – żwiru, pospółki, piasku grubego, średniego lub drobnego. Nie dopuszcza się do zastosowania piasku pylistego.
5. Wbudowywanie gruntu zasypowego należy prowadzić do poziomu góry platformy roboczej, zlokalizowanej minimum 0.5m powyżej poziomu wody gruntowej.
6. Należy przeprowadzić badania kontrolne, których celem jest potwierdzenie prawidłowości wykonanej wymiany - odwierty oraz sondowania w siatce o orientacyjnym rozstawie 15×15m (1 badanie na 225m² powierzchni wymiany). Badania powinny zagłębiać się w warstwę gruntu rodzimego na głębokość minimum 0.5m.
7. W przypadku stwierdzenia pozostawienia soczewek gruntów organicznych, miejsca te należy okonturować (zagęszczając odpowiednio badania kontrolne), po czym wykonać ponownie wymianę lub dodatkowo wzmocnić podłoże metodą wibrowymiany (kolumny żwirowe oraz ewentualne przeciążenie nasypem). Projekt takiego dodatkowego wzmocnienia zostanie w razie potrzeby wykonany w ramach nadzoru autorskiego.
8. Po wykonaniu wymiany gruntu zasypowego dokończyć stosując metodę pozwalającą na uzyskanie wymaganego zagęszczenia. W miejscach, gdzie będzie to możliwe z uwagi na poziom wody gruntowej, wbudowane kruszywo należy zagęszczać za pomocą walców lub płyt wibracyjnych. W przypadku wymiany pod poziomem zwierciadła wody gruntowej kruszywo należy zagęszczać za pomocą wibroflotacji lub metodą zagęszczania dynamicznego. Rozstawy punktów zagęszczania lub wibroflotacji określi Wykonawca w projekcie technologicznym. Projekt taki powinien uwzględniać wyniki kontrolnych badań zagęszczenia po wymianie oraz parametry sprzętu do zagęszczania. W razie potrzeby należy wykonać poletko próbne, na którym przeprowadzone zostaną badania odpowiedniej metody (lub parametrów) zagęszczenia.
9. Po wykonaniu zagęszczenia wglębnego (wibroflotacja, zagęszczanie dynamiczne) powstałe leje w podłożu należy zasypać gruntem nasypowym, teren wyrównać i zagęścić powierzchniowo za pomocą walców drogowych.
10. Należy przeprowadzić badania kontrolne zagęszczonego podłoża - sondowania dynamiczne (sondą lekką, średnią lub ciężką) lub statyczne (CPT lub CPTU) w siatce o orientacyjnym rozstawie 15×15m (1 badanie na 225m² powierzchni wymiany).

11. Na górnej powierzchni wymiany należy wykonać badania kontrolne zagęszczenia wbudowanego gruntu, a także badania statyczne płytą o średnicy 300mm, w celu określenia wtórnego modułu okształcenia podłoża E 2 oraz wskaźnika okształcenia I o .

12. Po wykonaniu wymiany, uzyskaniu pozytywnych wyników badań oraz wykonaniu inwentaryzacji geodezyjnej górnej powierzchni wbudowanego gruntu można przystąpić do budowy nasypu zgodnie z dokumentacją projektową.

13. W przypadku, gdy przewiduje to dokumentacja projektowa, należy wykonać dodatkowe przeciążenie nadnasypem.

5.4 Zagęszczenie gruntu

5.5.1 Ogólne zasady zagęszczania gruntu

Każda warstwa gruntu jak najszybciej po jej rozłożeniu, powinna być zagęszczona z zastosowaniem sprzętu odpowiedniego dla danego rodzaju gruntu oraz występujących warunków. Rozłożone warstwy gruntu należy zagęszczać od krawędzi w kierunku jego osi.

5.5.2. Wymagania dotyczące zagęszczania

W zależności od uziarnienia stosowanych materiałów, zagęszczenie warstwy należy określać za pomocą oznaczenia wskaźnika zagęszczenia lub porównania pierwotnego i wtórnego modułu okształcenia.

Kontrolę zagęszczenia na podstawie porównania pierwotnego i wtórnego modułu okształcenia, określonych zgodnie z normą PN-S-02205:1998, należy stosować tylko dla gruntów gruziarnistych, dla których nie jest możliwe określenie wskaźnika zagęszczenia I_s , według BN-77/8931-12.

Wskaźnik zagęszczenia gruntów, określony według normy BN-77/8931-12, powinien na całej szerokości korpusu spełniać $I_s=1,0$.

Jako zastępcze kryterium oceny wymaganego zagęszczenia gruntów dla których trudne jest pomierzenie wskaźnika zagęszczenia, przyjmuje się wartość wskaźnika okształcenia I_o określonego zgodnie z normą PN-S-02205:1998.

Wskaźnik okształcenia nie powinien być większy niż:

- a) dla żwirów, pospólek i piasków
- b) 2,2 przy wymaganej wartości $I_s \geq 1,0$,
- c) 2,5 przy wymaganej wartości $I_s \geq 1,0$,

Jeżeli badania kontrolne wykazą, że zagęszczenie warstwy nie jest wystarczające, to Wykonawca powinien spulchnić warstwę, doprowadzić grunt do wilgotności optymalnej i ponownie zagęścić. Jeżeli powtórne zagęszczenie nie spowoduje uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia, Wykonawca powinien usunąć warstwę i wbudować nowy materiał, o ile Inżynier nie zezwoli na ponowienie próby prawidłowego zagęszczenia warstwy.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1 Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt. 6

6.2. Ocena przydatności gruntu

Przydatność gruntu przeznaczonego do wbudowania w wymianę należy potwierdzić poprzez wykonanie badań kontrolnych w zakresie podanym w punkcie 2.2. Badanie przydatności gruntów do zasypki należy przeprowadzić na próbkach pobranych z każdej partii przeznaczonej do wbudowania, pochodzącej z nowego źródła. Próbkę należy pobierać nie rzadziej niż 1 raz na każde 1000 m³ objętości gruntu przeznaczonego do wbudowania i w przypadkach wątpliwych.

6.3. Sprawdzenie jakości wykonania wymiany gruntów

Materiał przeznaczony do wymiany gruntów powinien spełniać wymagania podane w punkcie 2. W celu potwierdzenia dokładności wymiany gruntów należy wykonać odwierty w siatce około 15×15m (1 badanie na 225m² powierzchni wymiany), powinny one zagłębiać się w warstwę gruntu rodzimego na głębokość minimum 0.5m.

Badanie zagęszczenia wymienionego podłoża należy wykonać przez wykonanie sondowań dynamicznych (sondą lekką, średnią lub ciężką) lub statycznych (CPT lub CPTU). Badania należy wykonać w siatce około 15×15m (1 badanie na 225m² powierzchni wzmocnionego podłoża), powinny one zagłębiać się w warstwę gruntu rodzimego na głębokość minimum 0.5m. Badania zagęszczenia należy wykonać po wykonaniu wymiany (dla kontroli zagęszczenia wbudowanego gruntu) oraz po wykonaniu zagęszczenia - jeżeli wyniki pierwszych badań wykażą niedostateczne zagęszczenie wbudowanego gruntu i konieczne będzie jego dogęszczenie.

Minimalne zagęszczenie wymienionego gruntu (po wykonaniu zagęszczenia) powinno wynosić $I_s \geq 0.97$ w przedziale głębokości 0+1.0m poniżej górnego poziomu wymiany, natomiast poniżej głębokości 1.0m $I_s \geq 0.95$.

Na powierzchni wymienionego gruntu należy wykonać badania statyczne płytą o średnicy 300mm, w celu określenia wtórnego modułu okształcenia podłoża E 2 oraz wskaźnika okształcenia I o . Częstotliwość tego badania powinna być nie mniejsza, niż w trzech punktach na 2000m² powierzchni wymiany, oraz dodatkowo w punktach wskazanych przez Nadzór.

Badania statyczne płytą o średnicy 300mm powinny dać następujące wyniki:

- wtórny moduł okształcenia podłoża $E2 \geq 40\text{MPa}$
- wskaźnik okształcenia $I_o \leq 2.5$.

Dodatkowo, w zależności od położenia górnej warstwy wymienionego gruntu względem projektowanej nawierzchni drogowej, powinny być spełnione wymagania normy PN-S-02205/1998 (np. większe wartości zagęszczenia lub modułu okształcenia E2).

6.4. Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi robotami

Wszystkie materiały nie spełniające wymagań podanych w odpowiednich punktach WWIORB, zostaną odrzucone. Jeśli materiały nie spełniające wymagań zostaną wbudowane lub zastosowane, to na polecenie Inżyniera Wykonawca wymieni je na właściwe, na własny koszt.

Wszystkie roboty, które wykazują większe odchylenia cech od określonych w punktach 5 i 6 WWIORB powinny być ponownie wykonane przez Wykonawcę na jego koszt.

Na pisemne wystąpienie Wykonawcy, Inżynier może uznać wadę za nie mającą zasadniczego wpływu na cechy eksploatacyjne drogi i ustali zakres i wielkość potrąceń za obniżoną jakość.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1 Ogólne zasady obmiaru robót podano w D.00.00.00.

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 7.

7.2 Jednostka obmiarowa

Obmiar robót należy wykonać w m³.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 8.

8.1 Zgodność robót z projektem i WWIORB

Roboty powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, WWIORB oraz pisemnymi decyzjami Inżyniera zgodnymi z Warunkami Kontraktu. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, WWIORB i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt.6 dały wyniki pozytywne.

8.2 Odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do Dziennika Budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inżyniera. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do Dziennika Budowy i powiadomienia o tym fakcie Inżyniera.

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inżynier na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary.

8.3 Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót. Odbioru robót dokonuje Inżynier.

8.4 Odbiór ostateczny

Roboty objęte niniejszymi WWiORB podlegają odbiorowi na zasadzie robót zanikających i ulegających zakryciu, który jest dokonywany na podstawie wyników pomiarów, badań i oceny wizualnej.

Do odbioru Wykonawca przedstawia wszystkie dokumenty z bieżącej kontroli jakości robót oraz Dokumentację Projektową z naniesionymi zmianami i uzupełnieniami dokonanymi w trakcie robót (dokumentację powykonawczą).

Podstawą odbioru ostatecznego jest pisemne stwierdzenie przez Inspektora Nadzoru w Dzienniku Budowy zakończenia wszystkich robót związanych z niniejszymi WWiORB, a także spełnienie wymagań określonych w dokumentacji projektowej i niniejszych Warunkach Wykonania.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2 Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m³

wymiany gruntu obejmuje:

- prace pomiarowe,
- oznakowanie robót,
- pozwolenia i zgody na przewożenie materiału/gruntu z poza terenu budowy
- wywóz gruntu przeznaczonego do wymiany i jego utylizacja zgodnie z ustawą o Odpadach i Ochronie środowiska.
- koszt zapewnienia niezbędnych czynników produkcji,
- zakup, dostarczenie i składowanie niezbędnych materiałów,
- przeprowadzenie wymaganych badań, w tym badań chemicznych materiału
- pozyskanie gruntu, jego odspojenie i załadunek na środki transportowe,
- transport urobku na miejsce wbudowania,
- wbudowanie dostarczonego gruntu w miejsce wymienianego gruntu,
- zagęszczenie gruntu,
- odwodnienie terenu robót,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych wymaganych w specyfikacji technicznej
- rozpoznanie terenu pod względem niewybuchów i niewypalów (ewentualne rozminowanie),
- wykonanie profilowania podłoża w sposób umożliwiający odprowadzenie wody opadowej i technologicznej;
- koszt utrzymania czystości na przyległych drogach
- wszystkie inne koszty niezbędne do realizacji robót objętych Dokumentacją Projektową, Specyfikacją i wiedzą techniczną.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1 Normy

1. PN-B-02480 Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podział i opis gruntów
2. PN-B-04481 Grunty budowlane. Badania próbek gruntów
3. PN-B-04493 Grunty budowlane. Oznaczanie kapilarności biernej
4. PN-S-02205 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
5. PN-B-06050 Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonywania i badania przy odbiorze.
6. BN-64/8931-01 Drogi samochodowe. Oznaczenie wskaźnika piaskowego
7. BN-64/8931-02 Drogi samochodowe. Oznaczenie modułu odkształcenia nawierzchni podatnych i podłoża przez obciążenie płytą
8. BN-77/8931-12 Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu
9. PN-83/B-03010 Ściany oporowe

10.2. Inne dokumenty

- a) Wykonanie i odbiór robót ziemnych dla dróg szybkiego ruchu, IBDiM, Warszawa 1978.
- b) Instrukcja badań podłoża gruntowego budowli drogowych i mostowych, GDDP, Warszawa 1998.
- c) Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych, IBDiM, Warszawa 1997.
- d) Wytyczne wzmocnienia podłoża gruntowego w budownictwie drogowym, IBDiM, Warszawa 2002.
- e) Wytyczne wzmocnienia podłoża gruntowego w budownictwie drogowym. IBDiM. Warszawa 2002.

D 02.03.01 WYKONANIE NASYPÓW**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru nasypów w gruntach związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Specyfikacja techniczna (SST) stosowana jest jako dokument kontraktowy przy realizacji robót wymienionych w pkt 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia wykonania nasypów wraz z formowaniem i zagęszczaniem z przywiezieniem materiału z dokopu.

1.4. Określenia podstawowe

- 1.4.1. Budowla ziemna - budowla wykonana w gruncie lub z gruntu albo rozdrobnionych odpadów przemysłowych, spełniająca warunki stateczności i odwodnienia.
- 1.4.2. Korpus drogowy - nasyp lub ta część wykopu, która jest ograniczona koroną drogi i skarpami rowów.
- 1.4.3. Wysokość nasypu - różnica rzędnej terenu i rzędnej robót ziemnych, wyznaczonych w osi nasypu lub wykopu.
- 1.4.4. Nasyp niski - nasyp, którego wysokość jest mniejsza niż 1 m.
- 1.4.5. Nasyp średni - nasyp, którego wysokość jest zawarta w granicach od 1 do 3 m.
- 1.4.6. Nasyp wysoki - nasyp, którego wysokość przekracza 3 m.
- 1.4.7. Wykop płytki - wykop, którego głębokość jest mniejsza niż 1 m.
- 1.4.8. Ukop - miejsce pozyskania gruntu do wykonania nasypów, położone w obrębie pasa robót drogowych.
- 1.4.9. Dokop - miejsce pozyskania gruntu do wykonania nasypów, położone poza pasem robót drogowych.
- 1.4.10. Odkład - miejsce wbudowania lub składowania (odwiezienia) gruntów pozyskanych w czasie wykonywania wykopów, a nie wykorzystanych do budowy nasypów oraz innych prac związanych z trasą drogową.
- 1.4.11. Wskaźnik zagęszczenia gruntu - wielkość charakteryzująca stan zagęszczenia gruntu, określona wg wzoru:

$$I_s = \frac{\rho_d}{\rho_{ds}}$$

gdzie:

- ρ_d - gęstość objętościowa szkieletu zagęszczonego gruntu, (Mg/m³),
 ρ_{ds} - maksymalna gęstość objętościowa szkieletu gruntowego przy wilgotności optymalnej, określona w normalnej próbie Proctora, zgodnie z PN-B-04481, służąca do oceny zagęszczenia gruntu w robotach ziemnych, badana zgodnie z normą BN-77/8931-12, (Mg/m³).

- 1.4.12. Wskaźnik różnoziarnistości - wielkość charakteryzująca zagęszczalność gruntów niespoistych, określona wg wzoru:

$$U = \frac{d_{60}}{d_{10}}$$

gdzie:

- d_{60} - średnica oczek sita, przez które przechodzi 60% gruntu, (mm),
 d_{10} - średnica oczek sita, przez które przechodzi 10% gruntu, (mm).

- 1.4.13. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

- 1.4.14. Wymiana gruntu - wykonanie wykopów zgodnie z SST D - 02.01.01 WYKONANIE WYKOPÓW wraz z wykonaniem nasypów zgodnie z SST D - 02.03.01 WYKONANIE NASYPÓW.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-02.00.01 pkt 1.5.

2. MATERIAŁY (GRUNTY)

Grunty i materiały dopuszczone do budowy nasypów powinny spełniać wymagania określone w PN-S02205.

Przewiduje się, że grunt do wykonywania nasypów pochodzić będzie z dokopu.

Wskazane jest użycie do budowania nasypów gruntów o wskaźniku różnoziarnistości $U \geq 3$,

Górne warstwy nasypów o grubości co najmniej 0,5 m należy budować z gruntów niewysadzinowych (np. pospółka) o wskaźniku różnoziarnistości $U \geq 5$ i wodoprzepuszczalności $k_{10} > 5,2$ m/dobę. Grunt z dokopu i miejsce z dokopu wybiera wykonawca i przedkłada do akceptacji Inspektorowi Nadzoru.

3. SPRZĘT**3.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU**

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Dobór sprzętu

W tablicy 2 podano, dla różnych rodzajów gruntów, orientacyjne dane przy doborze sprzętu zagęszczającego. Sprzęt do zagęszczania powinien być zatwierdzony przez Inspektora Nadzoru.

Tablica 2. Orientacyjne dane przy doborze sprzętu zagęszczającego wg [13]

Rodzaje urządzeń zagęszczających	Rodzaje gruntu						Uwagi o przydatności maszyn
	niespoiste: piaski, żwiry, pospółki		spoiste: pyły gliny, ility		gruboziarniste i kamieniste		
	grubość warstwy [m]	liczba przejeń n ***	grubość warstwy [m]	liczba przejeń n ***	grubość warstwy [m]	liczba przejeń n ***	
Walce statyczne gładkie *	0,1 do 0,2	4 do 8	0,1 do 0,2	4 do 8	0,2 do 0,3	4 do 8	1)
Walce statyczne okółkowane *	-	-	0,2 do 0,3	8 do 12	0,2 do 0,3	8 do 12	2)
Walce statyczne ogumione *	0,2 do 0,5	6 do 8	0,2 do 0,4	6 do 10	-	-	3)
Walce wibracyjne gładkie **	0,4 do 0,7	4 do 8	0,2 do 0,4	3 do 4	0,3 do 0,6	3 do 5	4)
Walce wibracyjne okółkowane **	0,3 do 0,6	3 do 6	0,2 do 0,4	6 do 10	0,2 do 0,4	6 do 10	5)
Zagęszczarki wibracyjne **	0,3 do 0,5	4 do 8	-	-	0,2 do 0,5	4 do 8	6)
Ubijaki szybkozderżające	0,2 do 0,4	2 do4	0,1 do 0,3	3 do 5	0,2 do 0,4	3 do 4	6)

Ubiłaki o masie od 1 do 10 Mg zrzucone z wysokości od 5 do 10 m	2,0 do 8,0	4 do 10 uderzeń w punkt	1,0 do 4,0	3 do 6 uderzeń w punkt	1,0 do 5,0	3 do 6 uderzeń w punkt	

*) Walce statyczne są mało przydatne w gruntach kamienistych.

**) Wibracyjnie należy zagęszczać warstwy grubości ≥ 15 cm, cieńsze warstwy należy zagęszczać statycznie.

***) Wartości orientacyjne, właściwe należy ustalić na odcinku doświadczalnym.

Uwagi: 1) Do zagęszczania górnych warstw podłoża. Zalecane do codziennego wygładzania (przywałowania) gruntów spoistych w miejscu pobrania i w nasypie.

2) Nie nadają się do gruntów nawodnionych.

3) Mało przydatne w gruntach spoistych.

4) Do gruntów spoistych przydatne są walce średnie i ciężkie, do gruntów kamienistych - walce bardzo ciężkie.

5) Zalecane do piasków pylastych i gliniastych, pospółek gliniastych i glin piaszczystych.

6) Zalecane do zasypek wąskich przekopów

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport gruntów

Wybór środków transportowych oraz metod transportu powinien być dostosowany do kategorii gruntu (materiału), jego objętości, technologii odpajania i załadunku oraz odległości transportu. Wydajność środków transportowych powinna być ponadto dostosowana do wydajności sprzętu stosowanego do urabiania i wbudowania gruntu (materiału).

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Wykonanie nasypów

5.2.1. Przygotowanie podłoża w obrębie podstawy nasypu

Przed przystąpieniem do budowy nasypu należy w obrębie jego podstawy zakończyć roboty przygotowawcze. Dodatkowo należy wykonać profilowanie i zagęszczenie podłoża pod nasyp spełniając wszystkie zapisy określone w dokumentacji.

5.2.2. Zagęszczenie gruntów w podłożu nasypów

Wykonawca powinien skontrolować wskaźnik zagęszczenia gruntów rodzimych, zalegających w górnej strefie podłoża nasypu, do głębokości 0,5 metra od powierzchni terenu. Jeżeli wartość wskaźnika zagęszczenia jest mniejsza niż określona w tablicy 3, Wykonawca powinien dowieść podłoże tak, aby powyższe wymaganie zostało spełnione. Jeżeli wartości wskaźnika zagęszczenia określone w tablicy 3 nie mogą być osiągnięte przez bezpośrednie zagęszczenie podłoża, to należy podjąć środki w celu ulepszenia gruntu podłoża, umożliwiające uzyskanie wymaganych wartości wskaźnika zagęszczenia.

Tablica 3. Wymagane zagęszczenie podłoża nasypów

	Wskaźnik zagęszczenia I_s pod nasypami o wysokości do 2 m	Wskaźnik zagęszczenia I_s pod nasypami o wysokości ponad 2 m	Wtórny moduł okształcenia E_2 [MPa]	
			Grunty spoiste	Grunty niespoiste
Drogi o ruchu KR 5 – KR 6 (droga główna)	1,00	0,97	30	40
Drogi o ruchu KR 3 – KR 4	0,97	0,95	30	40
Drogi o ruchu KR 1 – KR 2,	0,95	0,95	30	30
Chodniki	0,92	0,92	-	-

Decyzję o przyjęciu na podstawie PN-S-02205 wskaźnika zagęszczenia podejmie Inspektor Nadzoru w uzgodnieniu z Inwestorem po zaopiniowaniu przez Projektanta po wykonaniu wykopów i ocenie rodzaju i stanu podłoża.

5.2.3. Zasady wykonania nasypów

5.2.3.1. Ogólne zasady wykonywania nasypów

Nasypy powinny być wznoszone przy zachowaniu przekroju poprzecznego i profilu podłużnego, które określono w dokumentacji projektowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian wprowadzonych zawczasu przez Inspektora Nadzoru.

W celu zapewnienia stateczności nasypu i jego równomiernego osiadania należy przestrzegać następujących zasad:

- Nasypy należy wykonywać metodą warstwową, z gruntów przydatnych do budowy nasypów. Nasypy powinny być wznoszone równomiernie na całej szerokości.
- Grubość warstwy w stanie luźnym powinna być odpowiednio dobrana w zależności od rodzaju gruntu i sprzętu używanego do zagęszczania. Przystąpienie do wbudowania kolejnej warstwy nasypu może nastąpić dopiero po stwierdzeniu przez Inspektora Nadzoru prawidłowego wykonania warstwy poprzedniej.
- Grunty o różnych właściwościach należy wbudowywać w oddzielnych warstwach, o jednakowej grubości na całej szerokości nasypu. Grunty spoiste należy wbudowywać w dolne, a grunty niespoiste w górne warstwy nasypu.
- Warstwy gruntu przepuszczalnego należy wbudowywać poziomo, a warstwy gruntu mało przepuszczalnego ze spadkiem górnej powierzchni około $4\% \pm 1\%$. Kiedy nasyp jest budowany w terenie płaskim spadek powinien być obustronny, gdy nasyp jest budowany na zboczu spadek powinien być jednostronny, zgodny z jego pochyleniem. Ukształtowanie powierzchni warstwy powinno uniemożliwiać lokalne gromadzenie się wody.
- Jeżeli w okresie zimowym następuje przerwa w wykonywaniu nasypu, a górna powierzchnia jest wykonana z gruntu spoistego, to jej spadki porzeczne powinny być ukształtowane ku osi nasypu, a woda odprowadzona poza nasyp z zastosowaniem ścieku. Takie ukształtowanie górnej powierzchni gruntu spoistego zapobiega powstaniu potencjalnych powierzchni poślizgu w gruncie tworzącym nasyp.
- Górne warstwy nasypu, o grubości co najmniej 0,50 metra należy wykonać z gruntów niewysadzinowych, o wskaźniku wodoprzepuszczalności k_{10} nie mniejszym od 5,2 m/dobę. Jeżeli Wykonawca nie dysponuje gruntem o takich właściwościach, Inspektora Nadzoru może wyrazić zgodę na ulepszenie górnej warstwy nasypu poprzez stabilizację cementem, wapnem lub popiołami lotnymi. W takim przypadku jest konieczne sprawdzenie warunku nośności i mrozoodporności konstrukcji nawierzchni i wprowadzenie korekty, polegającej na rozbudowaniu podbudowy pomocniczej.
- Grunt przewieziony w miejsce wbudowania powinien być bezzwłocznie wbudowany w nasyp. Inspektor Nadzoru może dopuścić czasowe składowanie gruntu, pod warunkiem jego zabezpieczenia przed nadmiernym zawilgoceniem.
- Wykonawca zobowiązany jest przed rozpoczęciem robót do rozpoznania lokalizacji zabytków. Wszystkie prace w obrębie zabytków powinny być prowadzone ze szczególną ostrożnością. Wykonawca opracuje i wprowadzi odpowiednią technologię zabezpieczenia zabytków.

5.2.3.2. Poszerzenie nasypu

Przy poszerzeniu istniejącego nasypu należy wykonywać w jego skarpie stopnie o szerokości do 1,0 metra. Spadek górnej powierzchni stopni powinien wynosić $4\% \pm 1\%$ w kierunku zgodnym z pochyleniem skarpy.

Wycięcie stopni obowiązuje zawsze przy wykonywaniu styku dwóch przyległych części nasypu, wykonanych z gruntów o różnych właściwościach lub w różnym czasie. Należy przestrzegać ilości badań a zwłaszcza wykonać dodatkowe pomiary na obszarach poza ustabilizowanym korpusem drogowym np. nowe lokalizacje zatok autobusowych, korekty drobne i istotne trasy itp.

5.2.3.3. Wykonywanie nasypów na bagnach

Nasypy na bagnach powinny być wykonane według oddzielnych wymagań, opartych na:

- wynikach badań głębokości, typu i warunków hydrologicznych bagna,
- wynikach badań próbek gruntu bagiennego z uwzględnieniem określenia rodzaju gruntu wypełniającego bagno, współczynników filtracji, badań edometrycznych, wilgotności itp.,
- obliczeniach stateczności nasypu,
- obliczeniach wielkości i czasu osiadania,
- uzasadnieniu ekonomicznym obranej metody budowy nasypu.

W czasie wznoszenia korpusu metodą warstwową obowiązują ogólne zasady określone w p. 5.2.3.1.

5.2.3.4. Wykonywanie nasypów w okresie deszczów

Wykonywanie nasypów należy przerwać, jeżeli wilgotność gruntu przekracza wartość dopuszczalną, to znaczy jest większa od wilgotności optymalnej o więcej niż 10% jej wartości.

Na warstwie gruntu nadmiernie zawilgoconego nie wolno układać następnej warstwy gruntu.

Osuszenie można przeprowadzić w sposób mechaniczny lub chemiczny, poprzez wymieszanie z wapnem palonym albo hydratyzowanym.

W celu zabezpieczenia nasypu przed nadmiernym zawilgoconiem, poszczególne jego warstwy oraz korona nasypu po zakończeniu robót ziemnych powinny być równe i mieć spadki potrzebne do prawidłowego odwodnienia, według p. 5.23.1, poz. d).

W okresie deszczowym nie należy pozostawiać niezagęszczonej warstwy do dnia następnego. Jeżeli warstwa gruntu niezagęszczonego uległa przewilgoceniu, a Wykonawca nie jest w stanie osuszyć jej i zagęścić w czasie zaakceptowanym przez Inspektora Nadzoru, to może on nakazać Wykonawcy usunięcie wadliwej warstwy.

5.2.3.5. Wykonywanie nasypów w okresie mrozów

Niedopuszczalne jest wykonywanie nasypów w temperaturze przy której nie jest możliwe osiągnięcie w nasypie wymaganego wskaźnika zagęszczenia gruntów.

Nie dopuszcza się wbudowania w nasyp gruntów zamarzniętych lub gruntów przemieszczanych ze śniegiem lub lodem.

W czasie dużych opadów śniegu wykonywanie nasypów powinno być przerwane. Przed wznowieniem prac należy usunąć śnieg z powierzchni wznoszonego nasypu.

Jeżeli warstwa niezagęszczonego gruntu zamarzła, to nie należy jej przed rozmarznięciem zagęszczać ani układać na niej następnych warstw.

5.2.4. Zagęszczenie gruntu

5.2.4.1. Ogólne zasady zagęszczania gruntu

Każda warstwa gruntu jak najszybciej po jej rozłożeniu, powinna być zagęszczona z zastosowaniem sprzętu odpowiedniego dla danego rodzaju gruntu oraz występujących warunków.

Rozłożone warstwy gruntu należy zagęszczać od krawędzi nasypu w kierunku jego osi.

5.2.4.2. Grubość warstwy

Grubość warstwy zagęszczonego gruntu oraz liczbę przejazdów maszyny zagęszczającej zaleca się określić doświadczalnie dla każdego rodzaju gruntu i typu maszyny, zgodnie z zasadami podanymi w punkcie 5.2.4.5.

Orientacyjne wartości, dotyczące grubości warstw różnych gruntów oraz liczby przejazdów różnych maszyn do zagęszczania podano w punkcie 3.

5.2.4.3. Wilgotność gruntu

Wilgotność gruntu w czasie zagęszczania powinna być równa wilgotności optymalnej, z tolerancją od -20% do +10% jej wartości.

Jeżeli wilgotność naturalna gruntu jest niższa od wilgotności optymalnej o więcej niż 20% jej wartości, to wilgotność gruntu należy zwiększyć przez dodanie wody.

Jeżeli wilgotność gruntu jest wyższa od wilgotności optymalnej o ponad 10% jej wartości, grunt należy osuszyć w sposób mechaniczny lub chemiczny, ewentualnie wykonać drenaż z warstwy gruntu przepuszczalnego. Sposób osuszenia przewilgoconego gruntu powinien być zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

Sprawdzenie wilgotności gruntu należy przeprowadzać laboratoryjnie, z częstotliwością określoną w punkcie 6.3.2 i 6.3.3.

5.2.4.4. Wymagania dotyczące zagęszczania

Każda warstwa gruntu powinna być zagęszczona jak najszybciej po jej rozłożeniu z zastosowaniem sprzętu odpowiedniego dla danego rodzaju gruntu oraz występujących warunków.

Wymaganą wilgotność zagęszczanego gruntu, procedurę zagęszczania i grubość warstw należy określić doświadczalnie podczas próbnego zagęszczania stosowanym sprzętem.

Rozłożone warstwy gruntu należy zagęszczać od krawędzi nasypu w kierunku jego osi. Kolejną warstwę gruntu można układać po stwierdzeniu uzyskania wymaganych parametrów już ułożonej warstwy.

Uzyskanie przez grunty w budowlę ziemnej wymaganych cech nośności sprawdza się przez badanie wskaźnika zagęszczenia I_s oraz wtórnego modułu odkształcenia E_2 .

Oceny zagęszczenia należy dokonywać na podstawie wskaźnika zagęszczenia I_s .

Wskaźnik zagęszczenia gruntów w nasypach, określony wg BN-77/8931-12, nie może być mniejszy niż:

lokalizacja	Projektowana droga – KR1 /KR1 - KR3/
górna warstwa o grubości 20 cm	1,00
niżej leżące warstwy nasypu do głębokości od niwelety robót ziemnych 1,2 m	0,97
warstwy nasypu na głębokości od powierzchni robót ziemnych poniżej 1,2 m	0,95

Na skarpach powierzchniowa warstwa gruntu grubości do 20 cm powinna mieć wskaźnik zagęszczenia $I_s \geq 0,95$.

Jako kryterium zastępcze oceny wymaganego zagęszczenia gruntów, dla których trudne jest pomierzenie wskaźnika zagęszczenia, należy przyjmować wartość wskaźnika odkształcenia I_0 wg załącznika B normy PN-S-02205 [11], równego stosunkowi odkształcenia wtórnego E_2 do pierwotnego E_1 .

Wskaźnik odkształcenia I_0 powinien wynosić:

- dla żwirów, pospółek i piasków
- 2,2 przy wymaganej wartości $I_s > 1,0$
- 2,5 przy wymaganej wartości $I_s < 1,0$,
- dla gruntów drobnoziarnistych o równomiernym uziarnieniu (pył, łów, glin, glin pylastych, glin zwięzłych, ilów) - 2,0,
- dla gruntów różnoziarnistych (żwirów gliniastych, pospółek gliniastych, pyłów piaszczystych, piasków gliniastych, glin piaszczystych, glin piaszczystych zwięzłych) - 3,0,
- dla narzutów kamiennych, rumoszy - 4,0,
- dla gruntów antropogenicznych - na podstawie badań poligonowych.

Całościowej oceny cech nośności warstwy gruntu dokonuje się na podstawie pomiaru wtórnego modułu odkształcenia E_2 , za pomocą obciążenia statycznego płytą o średnicy 300 mm.

Wymagane minimalne wartości wtórnego modułu odkształcenia E_2 należy przyjmować wg PN-S-02205.

Jeżeli badania kontrolne wykazą, że zagęszczenie warstwy nie jest wystarczające to Wykonawca powinien spulchnić warstwę, doprowadzić grunt do wilgotności optymalnej i powtórnie zagęścić.

Jeżeli powtórne zagęszczenie nie spowoduje uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia Wykonawca powinien usunąć warstwę i wbudować nowy materiał, o ile Inspektor Nadzoru nie zezwoli na ponowienie próby prawidłowego zagęszczenia warstwy.

5.3.4.5. Próbnego zagęszczenie

Odcinek doświadczalny dla próbnego zagęszczenia gruntu o minimalnej powierzchni 300 m², powinien być wykonany na terenie oczyszczonym z gleby, na którym układa się grunt czterema pasmami o szerokości od 3,5 do 4,5 m każde. Poszczególne warstwy układanego gruntu powinny mieć w każdym pasie inną grubość z tym, że wszystkie muszą mieścić się w granicach właściwych dla danego sprzętu zagęszczającego. Wilgotność gruntu powinna być równa optymalnej z tolerancją podaną w punkcie 5.3.4.3. Grunt ułożony na poletku według

Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

podanej wyżej zasady powinien być następnie zagęszczony, a po każdej serii przejść maszyny należy określić wskaźniki zagęszczenia, dopuszczając stosowanie innych, szybkich metod pomiaru (sonda izotopowa, ugięciomierz udarowy po ich skalibrowaniu w warunkach terenowych).

Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia należy wykonać co najmniej w 4 punktach, z których co najmniej 2 powinny umożliwić ustalenie wskaźnika zagęszczenia w dolnej części warstwy. Na podstawie porównania uzyskanych wyników zagęszczenia z wymaganiami podanymi w punkcie 5.3.4.4 dokonuje się wyboru sprzętu i ustala się potrzebną liczbę przejść oraz grubość warstwy rozkładanego gruntu.

5.4. Zasyпка przepustu

Grunt zasyпки - niewysadzinowy piasek gruboziarnisty lub mieszanki żwirowo-piaskowe o klasie niejednorodności D₅, o frakcji 0-32 mm. Dopuszcza się większe frakcje w odległości powyżej 50 cm od ścian konstrukcji rury, jednak wielkość frakcji nie powinna przekraczać 2/3 miąższości warstwy zagęszczanej.

W przypadku niepełnych danych zawartych w instrukcji wykonywania zasyпки, należy przestrzegać wskazówek zawartych w ST. Zasyпка przepustu powinna być wykonana ściśle według instrukcji producenta przepustów lub dokumentu dopuszczającego do stosowania przepustów (np. aprobaty technicznej), gdyż praca przepustu polega głównie na przenoszeniu parcia zagęszczonego wokół niego gruntu zasyпки.

Pierwsza warstwa zasyпки ma na celu stabilizację dolnych naroży przepustu, w związku z czym musi być nawilżana z regularnością określoną w PN-S-02205 oraz energicznie zagęszczana.

Następnie zasypkę wykonuje się warstwami grubości około 20, naprzemiennie po obu stronach przekroju, w ten sposób, aby poziom zasyпки po obu stronach był taki sam. Sprzęt ciężki taki jak walce wibracyjne może pracować w odległości ponad 1,0 m od konstrukcji poruszając się zawsze równolegle do jej osi podłużnej.

Każda warstwa powinna być zagęszczana.

Wskaźnik zagęszczenia powinien wynosić:

-w bezpośrednim otoczeniu przepustu do 20 cm zagęszczanie należy prowadzić w sposób bardzo ostrożny - zaleca się stosować ubijaki ręczne lub płyty wibracyjne do 0,95 wg. standartowej próby Proctora,

-w części zasyпки tj. do 0,60 m zagęszczać do wskaźnika 0,98 wg. standartowej próby Proctora,

- pozostała część zasyпки zgodnie z wartościami opisanymi w SST.

W przypadku wystąpienia problemów z zagęszczeniem gruntu w strefie pachwinowej konstrukcji z uwagi na ograniczoną dostępność, stosować należy wplukiwanie zasyпки, co pozwala na osiągnięcie lepszych wskaźników zagęszczenia oraz na właściwe wypełnienie obszaru. Zasypkę wykonuje się z materiału używanego do budowy nasypów według zaleceń podanych w PN-S-02205.

Powierzchnia zasyпки obejmuje strefę o szerokości trzykrotnie większej od rozpiętości lub średnicy przepustu, po obu jego stronach.

W uzasadnionych przypadkach stwierdzonych podczas budowy istnieje możliwość zastosowania geowłóknin których zadaniem jest głównie podniesienie nośności tak wykonanej konstrukcji. Należy przy tym stosować się zaleceń zawartych w kartach technicznych dla tych wyrobów podanych przez ich producentów.

Warstwę przykrywającą (0,3 m do 1,0 m nad wierzchołek rury) należy zagęszczać za pomocą średniej wielkości zagęszczarek wibracyjnych (maksymalny ciężar roboczy 0,60 kN) lub za pomocą płytowych zagęszczarek wstrząsowych (maksymalny ciężar roboczy 5,00 kN). Średnie i ciężkie urządzenia do zagęszczania gruntu wolno stosować dopiero po uzyskaniu wysokości naziomu nad rurą 1,00 m.

5.5. Fundament pod przepust

Fundament pod przepust należy wykonać o minimalnej grubości 50 cm z mieszanki żwirowo-piaskowej 0 – 32,5 i zagęszczony zgodnie z wartościami podanymi w SST / wytycznymi producenta obiektu.

Mieszanka żwirowo – piaskowa (fundament pod konstrukcję) powinna odpowiadać normie BN-66/6774-01 "Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. świr i pospółka".

5.6 Podsyпки, obsypyki, zasyпки i nasypy dla sieci podziemnych uzbrojenia terenu

Wykonawca może przystąpić do układania podsypek po uzyskaniu zezwolenia Inspektora Nadzoru, potwierdzonego wpisem do dziennika budowy. Materiał do fundamentów, zasypek itd ma odpowiadać wymaganiom norm branżowych w przypadku ich braku materiałem nasypowym. Ilości są rozliczne wg. m³ nasypu.

Warunki wykonania podsyпки (wymiana gruntu) pod rurociąg:

- 1) Układanie podkładu powinno nastąpić bezpośrednio po zakończeniu prac w wykopie;
- 2) Przed rozpoczęciem zasypywania dno wykopu powinno być oczyszczone z odpadków materiałów budowlanych;
- 3) Układanie podkładu należy prowadzić na całej powierzchni wykopu, równomiernie warstwami grubości 10 cm;
- 4) Całkowita grubość podkładu wynosi min. 20 cm. Powinna to być warstwa stała na całej powierzchni rzutu obiektu;
- 5) Wskaźnik zagęszczenia podkładu wg dokumentacji technicznej, lecz nie mniejszy od $J_s = 0,99$ według próby normalnej Proctora;

Obsyпка i zasyпка rurociągu – wymiana gruntu:

Wykonawca może przystąpić do zasypywania wykopów po uzyskaniu zezwolenia Inspektora Nadzoru, co powinno być potwierdzone wpisem do dziennika budowy.

Warunki wykonania obsypyki i zasyпки – kruszywem dowiezionym:

- 1) Obsypanie i zasypywanie rurociągów powinno być wykonane bezpośrednio po zakończeniu przewidzianych robót;
- 2) Układanie i zagęszczanie gruntów powinno być wykonane warstwami o grubości:
 - obsypyki 0,15÷0,25 m - przy stosowaniu ubijaków ręcznych aby nie doszło do przesunięcia rury;
 - zasyпки 0,2 m przy stosowaniu ubijaków mechanicznych;
- 3) Wskaźnik zagęszczenia gruntu wg dokumentacji technicznej, lecz nie mniejszy niż $I_s = 1,00$ wg próby normalnej Proctora;

Zasypanie wykopu piaskiem do 1 m poniżej poziomu terenu – wymiana gruntu:

- 1) Układanie i zagęszczanie gruntów powinno być wykonane warstwami o grubości:
 - zasyпки 0,2 m przy stosowaniu ubijaków mechanicznych;
- 2) Wskaźnik zagęszczenia gruntu wg dokumentacji technicznej, lecz nie mniejszy niż $I_s = 1,00$ wg próby normalnej Proctora;

Zasypanie wykopu do poziomu terenu warstwą piasku o grubości 1 m.

- 1) Układanie i zagęszczanie gruntów powinno być wykonane warstwami o grubości:

– zasyпки 0,2 m przy stosowaniu ubijaków mechanicznych;

- 2) Wskaźnik zagęszczenia podkładu nie powinien być mniejszy od $J_s = 1,00$ według próby normalnej Proctora.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-02.00.01 pkt 6.

6.2. Sprawdzenie jakości wykonania nasypów

6.2.1. Rodzaje badań i pomiarów

Sprawdzenie jakości wykonania nasypów polega na kontrolowaniu zgodności z wymaganiami określonymi w p. 2, 3 oraz 5.2 niniejszej specyfikacji i w dokumentacji projektowej.

Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- a) badania przydatności gruntów do budowy nasypów,
- b) badania prawidłowości wykonania poszczególnych warstw nasypu,
- c) badania zagęszczenia nasypu,
- d) pomiary kształtu nasypu.

6.2.2. Badania przydatności gruntów do budowy nasypów

Badania przydatności gruntów do budowy nasypu powinny być przeprowadzone na próbkach pobranych z każdej partii przeznaczonej do wbudowania w korpus ziemny, pochodzącej z nowego źródła, jednak nie rzadziej niż jeden raz na 3000 m³. W każdym badaniu należy określić następujące właściwości:

- skład granulometryczny, wg PN-B-04481 ,
- zawartość części organicznych, wg PN-B-04481 ,
- wilgotność naturalną, wg PN-B-04481 ,
- wilgotność optymalną i maksymalną gęstość objętościową szkieletu gruntowego, wg PN-B-04481
- granicę płynności, wg PN-B-04481 ,
- kapilarność bierną, wg PN-B-04493 ,
- wskaźnik piaskowy, wg PN-S-02205

6.2.3. Badania kontrolne prawidłowości wykonania poszczególnych warstw nasypu

Badania kontrolne prawidłowości wykonania poszczególnych warstw nasypu polegają na sprawdzeniu:

- a) prawidłowości rozmieszczenia gruntów o różnych właściwościach w nasypie,
- b) odwodnienia każdej warstwy,
- c) grubości każdej warstwy i jej wilgotności przy zagęszczaniu; nie rzadziej niż jeden raz na 500 m² warstwy,
- d) nadania spadków warstwom z gruntów spoistych
- e) przestrzegania ograniczeń określonych dotyczących wbudowania gruntów w okresie deszczów i mrozów.

6.2.4. Sprawdzenie zagęszczenia nasypu oraz podłoża nasypu

Sprawdzenie zagęszczenia nasypu oraz podłoża nasypu polega na skontrolowaniu zgodności wartości wskaźnika zagęszczenia I_s lub stosunku modułów odkształcenia z wartościami określonymi w p. 5.2.4.4. Do bieżącej kontroli zagęszczenia dopuszcza się aparaty izotopowe wyskalowane w warunkach budowy .

Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia I_s powinno być przeprowadzone według normy BN-77/8931-12 , oznaczenie modułów odkształcenia według normy PN-S-02205

Zagęszczenie każdej warstwy należy kontrolować nie rzadziej niż:

- jeden raz w trzech punktach na 1000 m² warstwy, w przypadku określenia wartości I_s ,
- jeden raz w trzech punktach na 2000 m² warstwy w przypadku określenia pierwotnego i wtórnego modułu odkształcenia.

Wyniki kontroli zagęszczenia robót Wykonawca powinien wpisywać do dokumentów laboratoryjnych. Prawidłowość zagęszczenia konkretnej warstwy nasypu lub podłoża pod nasypem powinna być potwierdzona przez Inspektora Nadzoru wpisem w dzienniku budowy.

6.2.5. Kontrola zagęszczenia gruntu zasypki

Zaleca się sprawdzenie wskaźnika zagęszczenia metodami „in-situ” (np. czujnikami elektronicznymi) każdej warstwy gruntu oraz sprawdzając metodą Proctora np. co 3 warstwę lub według decyzji Inspektora Nadzoru. Miejsca badań oraz otwory, z których pobierane są próbki gruntu do kontroli powinny być umiejscowione w połowie długości konstrukcji, w odległości 0,1 m i 1,0 m os jej ścianki, a z każdego otworu należy pobrać po 2 próbki.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-02.00.01 pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m³ (metr sześcienny).

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-02.00.01 pkt 8.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-02.00.01 pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m³ należy ująć między innymi

- prace pomiarowe,
- oznakowanie robót,
- zakup kruszywa oraz transport,
- profilowanie i zagęszczenie podłoża,
- wbudowanie dostarczonego kruszywa w nasyp,
- zagęszczenie kruszywa,
- profilowanie powierzchni nasypu, rowów i skarp,
- wyprofilowanie skarp ukopu i dokopu,
- rekultywację dokopu i terenu przyległego do drogi,
- odwodnienie terenu robót - powierzchniowe lub mechaniczne
- wykonanie dróg dojazdowych na czas budowy, a następnie ich rozebranie,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych wymaganych w specyfikacji technicznej,
- opracowanie oraz wprowadzenie technologii zabezpieczenia zabytków,
- inne niezbędne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem nasypów.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Normy**

1. PN-B-02480	Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podział i opis gruntów
2. PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntów
3. PN-B-04493	Grunty budowlane. Oznaczanie kapilarności biernej
4. PN-S-02205	Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
5. PN-S-02205	Drogi samochodowe. Oznaczenie modułu odkształcenia nawierzchni podatnych i podłoża przez obciążenie płytą
6. BN-77/8931-12	Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu

10.2. Inne dokumenty

7. Wykonanie i odbiór robót ziemnych dla dróg szybkiego ruchu, IBDiM, Warszawa 1978.

D-04.02.01 WARSTWA ULEPSZONEGO PODŁOŻA Z GRUNTU STABILIZOWANEGO SPOIWM HYDRAULICZNYM**1. WSTĘP****1.1 Nazwa zadania**

Zadanie „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem.

1.3. Zakres robót objętych ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem.

1.4. Informacje ogólne

Informacje ogólne zawarto w D.00.00.00.

1.5 Określenia podstawowe

1.5.1 Grunt – materiał pochodzenia naturalnego, przemysłowego lub z recyklingu lub dowolna kombinacja tych składników.

1.5.2 Grunt stabilizowany spoiwem hydraulicznym – zagęszczona mieszanka: gruntu, spoiwa hydraulicznego i wody dobranych w optymalnych ilościach, a w razie potrzeby dodatkowych składników, która wiąże i twardnieje w wyniku reakcji hydraulicznej.

1.5.3 Grunt stabilizowany cementem – grunt stabilizowany hydraulicznie, w którym rolę spoiwa pełni cement.

1.5.4 Grunt stabilizowany hydraulicznym spoiwem drogowym – grunt stabilizowany hydraulicznie, w którym rolę spoiwa pełni hydrauliczne spoiwo drogowe.

1.5.5 Grunt stabilizowany granulowanym żużlem wielkopiecowym – grunt stabilizowany hydraulicznie, w którym rolę spoiwa pełni granulowany żużel wielkopiecowy.

1.5.6 Grunt stabilizowany popiołami lotnymi – grunt stabilizowany hydraulicznie, w którym podstawowym składnikiem spoiwa jest popiół lotny, krzemionkowy lub wapienny popiół lotny.

1.5.7 Grunt stabilizowany wapnem – zagęszczona mieszanka: gruntu, wapna i wody dobranych w optymalnych ilościach, charakteryzującą się poprawą natychmiastową właściwości użytkowych przez np. osuszenie wilgotnych gruntów i/lub zwiększenie nośności i/lub zmniejszenie plastyczności.

Warstwa ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem – warstwa wykonana z gruntu rodzimego w wykopie lub gruntu w nasypie stabilizowana spoiwami hydraulicznymi lub wapnem.

1.6 Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość robót i ich zgodność z dokumentacją projektową i poleceniami Inżyniera. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M.00.00.00 pkt.1.5.

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 2.

2.1. Rodzaje materiałów

Materiałami stosowanymi przy wykonywaniu warstw ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem są:

- grunt
- spoiwa hydrauliczne
- wapno
- dodatki i aktywatory
- woda

2.2.1. Grunt**2.2.1.1. Grunty do stabilizacji wapnem**

Do stabilizacji wapnem nadają się grunty spoiste zawierające minerały ilaste, które wchodzi w reakcję z dodanym wapnem. Grunty do stabilizacji wapnem powinny spełniać wymagania podane w Tabeli 1. Grunty nie powinny zawierać siarczanów ani innych substancji, które mogłyby spowodować pęcznienie, co po dodaniu wapna mogłoby spowodować pęcznienie mieszanki w stopniu przekraczającym wartość dopuszczalną podane w pkt. 5.4 niniejszej ST. Przydatność gruntów do stabilizacji wapnem należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Tabela 1. Wymagania wobec gruntów przeznaczonych do stabilizacji wapnem

Lp	Właściwości gruntu	Wymagania	Metoda badania
1	Wskaźnik plastyczności, % (m/m), nie mniej niż	7	PN-B-04481
2	Zawartość ziaren większych od # 40 mm, % (m/m), nie więcej niż	15	PN-B-04481
3	Zawartość części organicznych, % (m/m), nie więcej niż	10	PN-B-04481
4	Wskaźnik piaszkowy, nie więcej niż	30	BN-8931-01

2.2.1.2. Grunty do stabilizacji cementem

Do wykonania stabilizacji cementem nadają się grunty spełniające wymagania podane w Tabeli 2. Przydatność gruntów do stabilizacji cementem należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Do wykonania stabilizacji cementem nadają się grunty spełniające wymagania podane w Tabeli 2. Przydatność gruntów do stabilizacji cementem należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Tabela 2. Wymagania wobec gruntów przeznaczonych do stabilizacji cementem

Lp.	Właściwości gruntu	Wymagania	Metoda badania
1	Uziarnienie ziaren przechodzących przez sito # 40 mm, % (m/m), nie mniej niż: ziaren przechodzących przez sito # 20 mm, % (m/m), powyżej ziaren przechodzących przez sito # 4 mm, % (m/m), powyżej cząstek mniejszych od 0,002 mm, % (m/m), poniżej	100 85 50 20	PN-B-04481
2	Granica płynności, % (m/m), nie więcej niż:	40	PN-B-04481
3	Wskaźnik plastyczności, % (m/m), nie więcej niż:	15	PN-B-04481
4	Odczyn pH	od 5 do 8	PN-B-04481
5	Zawartość części organicznych, % (m/m), nie więcej niż:	2	PN-B-04481
6	Zawartość siarczanów, w przeliczeniu na SO ₃ , % (m/m), nie więcej niż:	1	PN-B-06714-28

Grunty niespełniające wymagań określonych w Tabeli 2 mogą być poddane stabilizacji po uprzednim ulepszeniu chlorkiem wapniowym, wapnem, popiołami lotnymi. Grunty o granicy płynności od 40 do 60 % i wskaźniku plastyczności od 15 do 30 % mogą być stabilizowane cementem pod warunkiem użycia specjalnych maszyn lub wstępnego ulepszenia wapnem.

Do stabilizacji cementem zaleca się użycie gruntów o:

- wskaźniku piaskowym od 20 do 50,
- zawartości ziaren pozostających na sicie # 2 mm – co najmniej 30 %,
- zawartości ziaren przechodzących przez sito 0,075 mm – nie więcej niż 15 %.

Decydującym sprawdzianem przydatności gruntu do stabilizacji są wyniki wytrzymałości na ściskanie próbek gruntu stabilizowanego cementem. Grunt można uznać za przydatny do stabilizacji cementem wtedy, gdy wyniki wytrzymałości na ściskanie próbek gruntu stabilizowanego są zgodne z wymaganiami podanymi w pkt 5.4.

2.2.1.3. Grunty do stabilizacji popiołami lotnymi

Do wykonania stabilizacji popiołami lotnymi nadają się grunty mało i średniospoiste spełniające wymagania podane w Tabeli 3. Przydatność gruntów do stabilizacji popiołami lotnymi należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Tabela 3. Wymagania wobec gruntów przeznaczonych do stabilizacji popiołami lotnymi

L p .	Właściwości gruntu	Wymagania	Metoda badania
1	Uziarnienie: ziaren przechodzących przez sito # 40 mm, % (m/m) ziaren przechodzących przez sito # 20 mm, % (m/m), nie mniej niż ziaren przechodzących przez sito # 4 mm, % (m/m), nie mniej niż cząstek mniejszych od 0,002 mm, % (m/m), nie więcej niż	100 85 50 20	PN-B-04481
2	Granica płynności, % (m/m), nie więcej niż	40	PN-B-04481
3	Wskaźnik plastyczności, % (m/m)	od 3 do 20	PN-B-04481
4	Zawartość części organicznych, % (m/m), nie więcej niż	5	PN-B-04481
5	Zawartość siarczanów, w przeliczeniu na SO ₃ , % (m/m), nie więcej niż	1	PN-B-06714-28

Grunty o wskaźniku plastyczności mniejszym od 3 można doziarnić gruntem spoistym lub stosować dodatki ulepszające: cement, chlorek wapniowy lub wodorotlenek sodu.

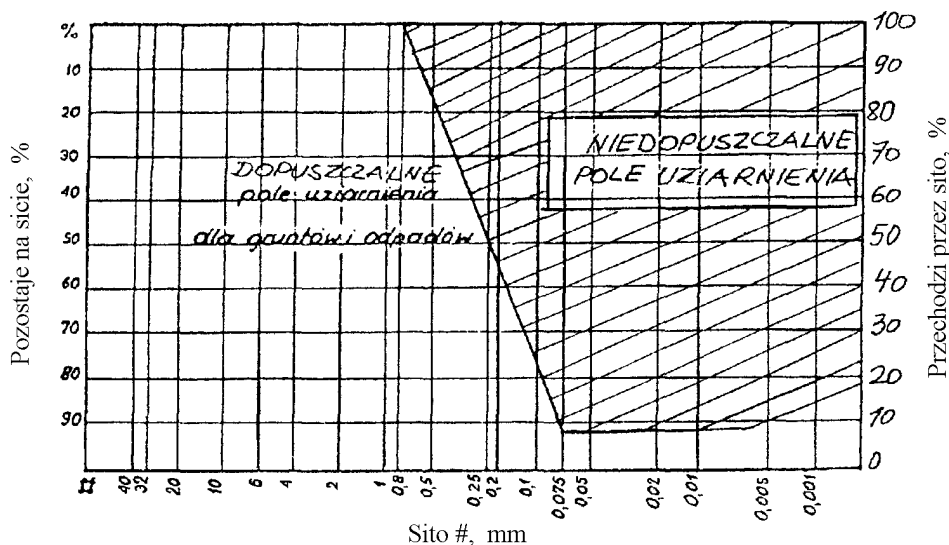
Decydującym sprawdzianem przydatności gruntu do stabilizacji są wyniki wytrzymałości na ściskanie próbek gruntu stabilizowanego popiołami lotnymi. Grunt można uznać za przydatny do stabilizacji popiołami lotnymi wtedy, gdy wyniki wytrzymałości na ściskanie próbek gruntu stabilizowanego są zgodne z wymaganiami podanymi w pkt 5.4 niniejszych WWiORB.

2.2.1.4. Grunty do stabilizacji granulowanym żużlem wielkopieczowym

Do stabilizacji granulowanym żużlem wielkopieczowym nadają się grunty o właściwościach podanych w Tabeli 4 i o krzywej uziarnienia leżącej w obszarze określonym na Rysunku 1. Przydatność gruntów do stabilizacji wielkopieczowym żużlem granulowanym należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Tabela 4. Wymagania wobec gruntów przeznaczonych do stabilizacji granulowanym żużlem wielkopieczowym

L p .	Właściwości	Wymagania	Metoda badania
1	Wskaźnik piaskowy, nie mniejszy niż:	35	BN-8931-01
2	Zawartość części organicznych, barwa cieczy nie ciemniejsza niż:	wzorcowa	PN-B-06714-26
3	Zawartość ziaren poniżej 0,075 mm, % (m/m), nie więcej niż:	8	PN-B-06714-15



Rysunek 1. Obszar uziarnienia dla gruntów i materiałów odpadowych do stabilizacji granulowanym żużlem wielkopieczowym

2.2.1.5. Grunty do stabilizacji hydraulicznym spoiwem drogowym

Właściwości użytkowe konkretnego hydraulicznego spoiwa drogowego decydują o jego przeznaczeniu do wykonania stabilizacji określonych rodzajów gruntów. Przydatność gruntów do stabilizacji hydraulicznym spoiwem drogowym należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych. Grunt można uznać za przydatny do stabilizacji hydraulicznym spoiwem drogowym wtedy, gdy wyniki wytrzymałości na ściskanie próbek gruntu stabilizowanego są zgodne z wymaganiami podanymi w pkt 5.4

2.2.2. Spoiwa hydrauliczne

- Cement do stabilizacji gruntu cementem powinien spełniać wymagania PN-EN 197-1.
- Granulowany żużel wielkopiecowy do stabilizacji gruntu granulowanym żużlem wielkopiecowym powinien spełniać wymagania: PN-EN 15167-1 w przypadku stosowania granulowanego żużla wielkopiecowego mielonego, PN-EN 14227-2 Załącznik A w przypadku stosowania granulowanego żużla wielkopiecowego częściowo zmielonego.
- Popiół lotny, krzemionkowy lub wapienny do stabilizacji gruntu popiołem lotnym powinien spełniać wymagania PN-EN 14227-4.
- Hydrauliczne spoiwo drogowe do stabilizacji gruntu hydraulicznym spoiwem drogowym powinno spełniać wymagania: PN-EN 13282-1 w przypadku stosowania hydraulicznego spoiwa drogowego szybko wiążącego, PN-EN 13282-2 w przypadku stosowania hydraulicznego spoiwa drogowego normalnie wiążącego.

Hydrauliczne spoiwo drogowe do stabilizacji gruntu, które jako wyrób budowlany jest dopuszczone do stosowania na podstawie europejskiej oceny technicznej lub krajowej oceny technicznej lub aprobaty technicznej, powinno spełniać wymagania podane w dokumencie dopuszczającym.

2.2.3. Wapno

Do stabilizacji gruntu wapnem należy stosować wapno wapienne 90 oznaczone symbolem CL90 lub wapno wapienne 80 oznaczone symbolem CL80 spełniające wymagania PN-EN 459-1, które może być w postaci (jako produkt): wapna palonego lub wapna hydratyzowanego. Wymagania w odniesieniu do właściwości użytkowych wapna palonego, takich jak:

- reaktywność, wymagania: R4,R5 – CL90; R3,R4 – CL80,
- rozkład wielkości ziaren, wymagania P1 lub P4.

2.2.4. Dodatki i aktywatory

Jako dodatki i aktywatory mogą być stosowane materiały, które regulują przebieg reakcji hydraulicznej i/lub poprawiają urabialność mieszanki gruntowo-spoiwowej.

2.2.5 Woda

Woda stosowana do stabilizacji gruntu i ewentualnie do pielęgnacji gruntu stabilizowanego powinna odpowiadać wymaganiom PN-EN 1008. Bez badań laboratoryjnych można stosować wodociągową wodę pitną.

3. SPRZĘT

3.1.Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w D-M 00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonywania robót

Wykonawca przystępujący do wykonania warstwy ulepszanego podłoża stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- mieszarki do wymieszania na miejscu gruntu ze spoiwem hydraulicznym lub wapnem zapewniającej głębokość mieszania minimum 25 cm,
- rozsypywarki z osłonami przeciwpylnymi i szczeliną o regulowanej szerokości otwarcia, do rozsypania spoiwa hydraulicznego lub wapna,
- równiarki lub spycharki do spulchnienia gruntu,
- przewoźne zbiorniki na wodę, z urządzeniami do równomiernego i kontrolowanego dozowania wody,
- walce ogumione i stalowe wibracyjne lub statyczne,
- płyty wibracyjne lub ubijaki mechaniczne do zagęszczania w miejscach trudnodostępnych.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inżyniera.

4.TRANSPORT

4.1.Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2.Transport materiałów

Spoivo hydrauliczne lub wapna luzem przewozi się w zbiornikach (wagonach, samochodach) w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem i zawilgoceniem, zgodnie z prawem przewozowym.

Woda może być dostarczana przewoźnymi zbiornikami - cysternami wody.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

5.2. Zasady wykonywania robót

Sposób wykonania robót powinien być zgodny z dokumentacją projektową. W przypadku braku wystarczających danych można korzystać z ustaleń podanych w niniejszych ST.

Podstawowe czynności przy wykonywaniu robót obejmują:

- roboty przygotowawcze,
- projektowanie gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem,
- odcinek próbny,
- wykonanie warstwy ulepszanego podłoża w technologii mieszania na miejscu.

5.3. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót należy, na podstawie dokumentacji projektowej, ST lub wskazań Inżyniera:

- ustalić lokalizację robót,
- przeprowadzić obliczenia i pomiary niezbędne do szczegółowego wytyczenia robót oraz ustalenia danych wysokościowych,
- usunąć przeszkody utrudniające wykonanie robót,
- wprowadzić oznakowanie drogi na okres robót,
- zgromadzić materiały i sprzęt potrzebne do rozpoczęcia robót.

5.4.Projektowanie gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedłożyć Inżynierowi, z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, projekt składu gruntu stabilizowanego spoiwem lub wapnem wraz z wynikami badań laboratoryjnych poszczególnych składników. Inżynier akceptuje lub odrzuca przedłożone dokumenty po ich sprawdzeniu oraz zaopiniowaniu przez Laboratorium Zamawiającego, właściwe terenowo Laboratorium Drogowe.

Projektowanie gruntu stabilizowanego spoiwem polega na ustaleniu niezbędnej zawartości spoiwa hydraulicznego lub wapna pozwalającej uzyskać podane w Tabeli 5 wymagania wobec gruntu stabilizowanego, zgodne z wymaganiami Katalogu Typowych Konstrukcji Nawierzchni Sztucznych 2014 oraz Katalogu Typowych Konstrukcji Nawierzchni Podatnych i Półsztywnych 2014.

Tabela 5. Wymagania wobec gruntu stabilizowanego spoiwem

Lp.	Rodzaj gruntu stabilizowanego spoiwem	Klasa wytrzymałość na ściskanie R_c wg PN-EN 14227-15
1	Grunty stabilizowane cementem	C _{0,4/0,5} oraz $\leq 2,0$ MPa
2	Grunty stabilizowane granulowanym żużlem wielkopieczowym	C _{0,4/0,5} oraz $\leq 2,0$ MPa
3	Grunty stabilizowane hydraulicznym spoiwem drogowym	C _{0,4/0,5} oraz $\leq 2,0$ MPa
4	Grunty stabilizowane popiołem lotnym	C _{0,4/0,5} oraz $\leq 2,0$ MPa
5	Grunty stabilizowane wapnem	C _{0,4/0,5}

Badania wytrzymałości na ściskanie należy wykonać zgodnie z PN-EN 13286-41 na próbkach zagęszczonych metodą wg PN-EN 13286-50 w formach walcowych H/D=1 (H/D=0,8÷1,21). Sposób pielęgnacji próbek oraz czas określania wytrzymałości na ściskanie należy dostosować do właściwości zastosowanego spoiwa.

Pęczniecie objętościowe G_v gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem oznaczone wg PN-EN 13286-49 nie powinno przekraczać 5 %.

Wskaźnik nośności natychmiastowej oznaczony wg PN-EN 13286-47 gruntu stabilizowanego wapnem powinien być – kategoria IP110.

Stopień rozdrobnienia gruntu spoistego po wymieszaniu z wapnem i/lub spoiwem hydraulicznym oznaczony wg PN-EN 13286-40 – kategoria P60.

5.5. Odcinek próbny

Przed planowanym rozpoczęciem robót, Wykonawca wykona odcinek próbny w celu:

- stwierdzenia, czy sprzęt budowlany do mieszania, rozkładania i zagęszczania warstwy ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem jest właściwy,
- sprawdzenie w warunkach budowy przydatność zastosowanych spoiw do ulepszenia gruntów,
- sprawdzenia dokładności rozsypywania spoiwa na jednostkę powierzchni warstwy,
- określenia grubości warstwy ulepszanego podłoża w stanie luźnym, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu,
- ustalenia liczby przejazdów sprzętu zagęszczającego, potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia,
- sprawdzenia nośności warstwy ulepszonego podłoża.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu, jakie będą stosowane do wykonania warstwy na budowie. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 do 800 m². Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inżyniera. Wykonawca może przystąpić do wykonania warstwy po zaakceptowaniu odcinka próbnego przez Inżyniera.

5.6. Wykonanie w technologii mieszania na miejscu warstwy ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem

Do wykonania warstwy ulepszonego podłoża w technologii mieszania na miejscu należy użyć specjalistycznych mieszarek wieloprzebiegowych lub jednoprzbiegowych. Po spulchnieniu gruntu należy sprawdzić jego wilgotność i w razie potrzeby ją zwiększyć w celu ułatwienia rozdrobnienia. Woda powinna być dozowana przy użyciu przewoźnych zbiorników zapewniających równomierne i kontrolowane dozowanie. Grunt z wodą powinien być dokładnie wymieszany. Jeżeli wilgotność naturalna gruntu jest większa od wilgotności optymalnej o więcej niż 10% jej wartości, grunt powinien być osuszony przez mieszanie i napowietrzanie w czasie suchej pogody.

Spoivo hydrauliczne lub wapno należy dodawać do rozdrobnionego gruntu w ilości ustalonej w recepturze laboratoryjnej, przy użyciu rozsypywarki ze szczeliną o regulowanej szerokości otwarcia. Grunt powinien być wymieszany w sposób zapewniający jednorodność na określoną głębokość, gwarantującą uzyskanie projektowanej grubości warstwy po zagęszczeniu. Po wymieszaniu gruntu ze spoiwem należy sprawdzić jego wilgotność. Jeżeli wilgotność jest mniejsza od optymalnej o więcej niż 20%, należy dodać odpowiednią ilość wody i grunt ponownie dokładnie wymieszać. Wilgotność gruntu przed zagęszczeniem nie może różnić się od wilgotności optymalnej o więcej niż +10%, -10% jej wartości. Po zakończeniu mieszania należy powierzchnię warstwy wyrównać i wyprofilować do wymaganych w dokumentacji projektowej rzędnych oraz spadków poprzecznych i podłużnych. Do tego celu należy użyć równiarek. Po wyprofilowaniu należy przystąpić do zagęszczania warstwy. Czas od momentu rozłożenia cementu na gruncie do momentu zakończenia mieszania nie powinien być dłuższy niż 2 godziny. W przypadku wykonywania stabilizacji z zastosowaniem wapna palonego grunt nie może być zagęszczany bezpośrednio po wymieszaniu z wapnem, ponieważ hydratacja wapna mogłaby uszkodzić zagęszczoną warstwę. Czas, w którym należy rozpocząć zagęszczenie, powinien być określony przez laboratorium i mieścić się w granicach od 6 do 48 godzin. Przy użyciu wapna hydratyzowanego grunt może być zagęszczany bezpośrednio po wymieszaniu z wapnem.

Zagęszczanie warstwy ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem lub wapnem należy prowadzić przy użyciu walców ogumionych, a w końcowej fazie walców stalowych. Zagęszczanie ulepszonego podłoża o przekroju daszkowym powinno rozpocząć się od krawędzi i przesuwac pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się w stronę osi jezdni. Zagęszczenie warstwy o jednostronnym spadku poprzecznym powinno rozpocząć się od niżej położonej krawędzi i przesuwac pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się, w stronę wyżej położonej krawędzi. Pojawiające się w czasie zagęszczania zaniżenia, ubytki, rozwarstwienia i podobne wady, muszą być natychmiast naprawiane przez wymianę warstwy na pełną głębokość, wyrównanie i ponowne zagęszczenie. Powierzchnia zagęszczonej warstwy powinna mieć prawidłowy przekrój poprzeczny i jednolity wygląd. Zagęszczanie należy kontynuować do osiągnięcia wymaganego wskaźnika zagęszczenia. Specjalną uwagę należy poświęcić zagęszczaniu warstwy ulepszanego podłoża w sąsiedztwie spoin roboczych podłużnych i poprzecznych oraz wszelkich urządzeń obcych.

Wszelkie miejsca luźne, rozsegregowane, splekane podczas zagęszczania lub w inny sposób wadliwe, muszą być naprawione przez zerwanie warstwy na pełną grubość, wbudowanie nowej o odpowiednim składzie i ponowne zagęszczenie. Roboty te są wykonywane na koszt Wykonawcy.

Po wykonaniu warstwy ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem należy zabezpieczyć ją przed wyparowaniem wody. Sposoby pielęgnacji wykonanej warstwy ulepszonego podłoża zaproponowane przez Wykonawcę muszą być zaakceptowane przez Inżyniera.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1 Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Badania i pomiary dzielą się na:

- badania i pomiary Wykonawcy – w ramach własnego nadzoru,
- badania i pomiary kontrolne – w ramach nadzoru Zamawiającego.

W uzasadnionych przypadkach w ramach badań i pomiarów kontrolnych dopuszcza się wykonanie badań i pomiarów kontrolnych dodatkowych i/lub badań i pomiarów arbitrażowych.

Badania obejmują:

- pobranie próbek,
- zapakowanie próbek do wysyłki,
- transport próbek z miejsca pobrania do placówki wykonującej badania,
- przeprowadzenie badania,
- sprawozdanie z badań.

6.2 Badania i pomiary Wykonawcy

Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzania na bieżąco badań i pomiarów w celu sprawdzania, czy jakość wykonanych Robót jest zgodna z postawionymi wymaganiami.

Badania i pomiary powinny być wykonywane z niezbędną starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami i w wymaganym zakresie. Badania i pomiary Wykonawca powinien wykonywać z częstotliwością gwarantującą zachowanie wymagań dotyczących jakości robót, lecz nie rzadziej niż wskazano to w ST. Wyniki badań będą dokumentowane i archiwizowane przez Wykonawcę. Wyniki badań Wykonawca jest zobowiązany przekazywać Inżynierowi.

Zakres badań i pomiarów Wykonawcy powinien być:

- nie mniejszy niż określony w Zakładowej Kontroli Produkcji dla dostarczanych na budowę materiałów,
- dla wykonanej warstwy być nie mniejszy niż określony zakres i częstotliwość badań i pomiarów kontrolnych określony w Tabeli 6 i 7.
-

Tabela 6. Minimalna częstotliwość oraz zakres badań ze strony Wykonawcy przy wykonywaniu warstwy ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem

L p .	Rodzaj badań i pomiarów	Częstotliwość badań i pomiarów	
		Minimalna ilość badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna powierzchnia na jedno badanie [m ²]
1	Wilgotność gruntu oraz gruntu ze spoiwem	2	600
2	Jednorodność i głębokość wymieszania oraz stopień rozdrobnienia	2	600
3	Ilość dozowanego spoiwa na 1 m ² powierzchni warstwy	2	600
4	Wytrzymałość na ściskanie	1 seria próbek (min. 3 próbki) na każde 3000 m ² wbudowanej warstwy, lecz nie rzadziej niż raz na dziennej działce roboczej	
5	Wskaźnik zagęszczenia	2	600
6	Nośność warstwy	3 razy na każde 2000 m ²	

Tabela 7. Minimalna częstotliwość oraz zakres badań ze strony Wykonawcy dla wykonanej warstwy ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem

L p .	Cecha mierzona	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Grubość	w 3 punktach, lecz nie rzadziej niż raz na 2000m ²
2	Szerokość	10 razy na 1 km
3	Równość podłużna	w sposób ciągly planografem lub co 20 m łatą na każdym pasie ruchu
4	Równość poprzeczna	10 razy na 1 km
5	Spadki poprzeczne	10 razy na 1 km
6	Rzędne wysokościowe i ukształtowanie w planie	dla każdej jezdni co 25 m na odcinkach prostych i co 10 m na łukach w osi jezdni i na jej krawędziach

Dopuszczalne tolerancje wobec poszczególnych cech geometrycznych wykonanej warstwy podano w Tabeli 8.

Tabela 8. Dopuszczalne tolerancje wobec poszczególnych cech geometrycznych wykonanej warstwy

L p .	Cecha mierzona	Tolerancja
1	Szerokość warstwy	+10 cm / - 5 cm
2	Nierówności podłużne lub poprzeczne mierzone 4-metrową łatą	15 mm
3	Spadki poprzeczne	± 0,5 %
4	Rzędne wysokościowe	- 2 cm, + 0 cm
5	Ukształtowanie osi w planie	± 5 cm
6	Grubość warstwy	± 10 %

6.3 Badania i pomiary kontrolne

Badania i pomiary kontrolne są zlecane przez Inżyniera, a których celem jest sprawdzenie, czy jakość zastosowanych materiałów oraz gotowej warstwy spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Pobieraniem próbek, wykonaniem badań i pomiarów na miejscu budowy zajmuje się Laboratorium Zamawiającego/Inżynier/Inspektor Nadzoru przy udziale lub po poinformowaniu przedstawicieli Wykonawcy. Zamawiający decyduje o wyborze Laboratorium Zamawiającego.

6.4 Badania i pomiary kontrolne dodatkowe

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań lub pomiarów kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, strony kontraktu mogą wystąpić o przeprowadzenia badań lub pomiarów kontrolnych dodatkowych. Badania kontrolne dodatkowe są wykonywane przez Laboratorium Zamawiającego.

Strony Kontraktu decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy tzn. dziennej działki roboczej. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

6.5 Badania i pomiary arbitrażowe

Badania i pomiary arbitrażowe są powtórzeniem badań lub pomiarów kontrolnych i/lub kontrolnych dodatkowych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inżyniera, Zamawiającego lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania i pomiary arbitrażowe wykonuje się na wniosek strony kontraktu. Badania i pomiary arbitrażowe wykonuje bezstronne, akredytowane laboratorium (w tym inne laboratorium GDDKiA), które nie wykonywało badań lub pomiarów kontrolnych, przy udziale lub po poinformowaniu przedstawicieli stron.

W przypadku wniosku Wykonawcy zgodę na przeprowadzenie badań i pomiarów arbitrażowych wyraża Inżynier/Inspektor Nadzoru po wcześniejszej analizie zasadności wniosku. Zamawiający akceptuje laboratorium, które przeprowadzi badania lub pomiary arbitrażowe.

6.6 Badania i pomiary przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty dopuszczające zastosowane wyroby budowlane do obrotu i stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych, zgodnie z Ustawą o wyrobach budowlanych oraz karty charakterystyki dotyczące stosowanego spoiwa,
- wykonać badania gruntu,
- opracować receptę laboratoryjną gruntu stabilizowanego spoiwem.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań i receptę laboratoryjną gruntu stabilizowanego spoiwem Wykonawca przedkłada Inżynierowi/Inspektorowi Nadzoru. Inżynier/Inspektor Nadzoru zatwierdza receptę po uzyskaniu pozytywnych wyników badań i pomiarów na odcinku próbnym.

6.7 Badania w czasie robót

6.7.1 Sprawdzenie wilgotności gruntu oraz gruntu ze spoiwem

Wilgotność najpierw należy sprawdzać dla samego gruntu rozdrobnionego w celu określenia potrzebnej ilości wody, a następnie dla gruntu ze spoiwem w celu sprawdzenia prawidłowości jej zawilgocenia.

6.7.2 Sprawdzenie jednorodności i głębokości wymieszania oraz stopnia rozdrobnienia

Jednorodność wymieszania spoiwa z gruntem należy sprawdzać wzrokowo co najmniej dwa razy na dziennej działce roboczej. Głębokość przemieszania powinna być taka, aby po zagęszczeniu odpowiadała grubości warstwy zaprojektowanej, głębokość wymieszania mierzy się w odległości min. 0,5 m od krawędzi warstwy ulepszanego podłoża. Stopień rozdrobnienia gruntu spoistego po wymieszaniu z wapnem lub spoiwem hydraulicznym należy sprawdzać wg PN-EN 13286-40.

6.7.3 Sprawdzenie ilości dozowanego spoiwa na 1 m² powierzchni warstwy

Ilości dozowanego spoiwa na 1 m² powierzchni warstwy należy sprawdzać co najmniej dwa razy na dziennej działce roboczej. Sprawdzenia należy dokonać za pomocą kontrolnego ważenia ilości dozowanego spoiwa na kontrolowanych powierzchniach podczas przejazdu rozсыpywarki na działce roboczej. W załączniku 1 do niniejszych ST przedstawiono poszczególne czynności wykonywane przy pomiarze ilości dozowanego spoiwa na 1 m² powierzchni warstwy ulepszanego podłoża. Ilość dozowanego spoiwa na 1 m² kontrolowanego odcinka dziennej działki roboczej nie powinna być mniejsza od wartości podanej w receptce: nie więcej niż 5 % dla średniej z pomiarów i nie więcej niż 10 % dla pojedynczego pomiaru.

6.7.4 Sprawdzenie wytrzymałości na ściskanie

Wytrzymałość na ściskanie oznacza się wg PN-EN 13286-41 na próbkach walcowych H/D=1 (H/D= 8,0÷1,21) zagęszczonych metodą Proctora zgodnie z PN-EN 13283-50. Próbkę do badań należy pobierać z miejsc losowo wybranych na warstwie przed zagęszczeniem gruntu wymieszanego z spoiwem. Próbkę w liczbie min. 3 sztuki należy przechowywać zgodnie z wymaganiami dotyczącymi poszczególnych rodzajów spoiw. Badanie wytrzymałości na ściskanie należy przeprowadzić po czasie dostosowanym do charakterystyki użytego spoiwa. Próbkę należy badać po: 7 dniach (w przypadku wapna), 28 dniach (w przypadku cementu), 42 dniach (w przypadku popiołów lotnych), 90 dniach (w przypadku granulowanego żużla wielkopiecowego). Wyniki wytrzymałości na ściskanie powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w Tabeli 5 niniejszych ST w odniesieniu do określonego rodzaju spoiwa.

6.7.5 Sprawdzenie zagęszczenia warstwy ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem lub wapnem

Zagęszczenie warstwy ulepszanego podłoża należy sprawdzać co najmniej dwa razy na dziennej działce roboczej oznaczając wskaźnik zagęszczenia I_s zgodnie z BN-8931-12. Badanie wskaźnika zagęszczenia I_s należy przeprowadzić bezzwłocznie po zakończeniu zagęszczenia warstwy. Wskaźnik zagęszczenia I_s nie powinien być mniejszy niż 1,00. Dopuszcza się pośrednie sposoby sprawdzenia zagęszczenia warstwy ulepszanego podłoża, które również należy stosować bezzwłocznie po zakończeniu zagęszczenia warstwy. Pośrednie sprawdzenie zagęszczenia warstwy może być przeprowadzone na podstawie:

- postępowania opartego na metodzie obciążenia płytą zgodnie z wymaganiami PN-S-02205, reguła orzekania zgodności z wymaganym zagęszczeniem - wskaźnik odkształcenia I_o ($I_o = E_2/E_1$) nie większy niż 2,2, częstotliwość badań wg Tabeli 6 Lp.5.
- badania lekką płytą dynamiczną spełniającą wymagania TP BF-StB Teil B 8.3, reguła orzekania zgodności z wymaganym zagęszczeniem i częstotliwość badań – zgodnie z ZTV E-StB 17.

6.7.6 Sprawdzenie nośności warstwy ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem lub wapnem

Nośność warstwy ulepszanego podłoża należy sprawdzać oznaczając wtórny moduł odkształcenia przez obciążenie płytą zgodnie z PN-S-02205 w trzech miejscach na dziennej działce roboczej. Badanie powinno być wykonane nie później niż po 72 godzinach od ukończenia zagęszczenia warstwy ulepszanego podłoża. Wtórny moduł odkształcenia E_2 nie powinien być mniejszy niż 50 MPa w przypadku dróg o kategorii ruchu KR3-KR7. Dla dróg o kategorii ruchu KR1-KR2 wymagana wartość wtórnego modułu odkształcenia powinna być określona w dokumentacji projektowej.

Wykonawca zobowiązany jest do udostępnienia przeciwwagi do badań nośności płytą VSS podczas badań kontrolnych.

6.8 Zasady postępowania z odcinkami wadliwie wykonanymi ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem

Wszystkie powierzchnie, które wykazują większe odchylenia cech geometrycznych i innych wymagań niniejszych ST określonych w pkt. 6 powinny być naprawione przez Wykonawcę na jego koszt po przedstawieniu i zaakceptowaniu przez Inżyniera programu naprawczego.

7. OBIAR ROBÓT**7.1 Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2 Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy ulepszanego podłoża.

8. ODBIÓR ROBÓT**8.1 Ogólne zasady odbioru robót**

Ogólne zasady odbioru robót podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową i ST, jeżeli wszystkie badania i pomiary z zachowaniem tolerancji wg pkt. 6 niniejszej ST dały wyniki pozytywne.

Do odbioru ostatecznego uwzględniane są wyniki badań i pomiarów kontrolnych, badań i pomiarów kontrolnych dodatkowych oraz badań i pomiarów arbitrażowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

8.2 Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi robotami

Jeżeli wystąpią wyniki negatywne dla materiałów i robót (nie spełniające wymagań określonych w ST), to Inżynier/Zamawiający wydaje Wykonawcy polecenie przedstawienia programu naprawczego, chyba że na wniosek jednej ze stron kontraktu zostaną wykonane badania lub pomiary arbitrażowe (zgodnie z pkt. 6.5 niniejszego ST), a ich wyniki będą pozytywne. Wykonawca w programie tym jest zobowiązany dokonać oceny wpływu na trwałość lub przedstawić sposób naprawienia wady.

Na zastosowanie programu naprawczego wyraża zgodę Inżynier/Zamawiający.

W przypadku braku zgody Inżyniera/Zamawiającego na zastosowanie programu naprawczego wszystkie materiały i roboty nie spełniające wymagań podanych w odpowiednich punktach ST zostaną odrzucone. Wykonawca wymieni materiały na właściwe i wykona prawidłowo roboty na własny koszt.

Jeżeli wymiana materiałów niespełniających wymagań lub wadliwie wykonane roboty spowodują szkodę w innych, prawidłowo wykonanych robotach, to również te roboty powinny być ponownie wykonane przez Wykonawcę na jego koszt.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1 Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2 Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² warstwy ulepszanego podłoża z gruntów stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- spulchnienie gruntu,
- dostarczenie, ustawienie, rozebranie i odwiezienie prowadnic oraz innych materiałów i urządzeń pomocniczych,
- dostarczenie i rozścielenie składników zgodnie z receptą laboratoryjną,
- wymieszanie gruntu rodzimego ze spoiwem w korycie drogi,
- zagęszczenie warstwy,
- pielęgnacja wykonanej warstwy
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.
- zawiera wszelkie inne czynności związane z prawidłowym wykonaniem warstwy zgodnie z wymaganiami niniejszych ST.

9.3 Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą OST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1 Normy

- PN-EN 197-1 Cement. Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku
- PN-EN 459-1 Wapno Budowlane. Wymagania
- PN-EN 1008 Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu
- PN-EN 13282-1 Hydrauliczne spoiwa drogowe Część 1: Hydrauliczne spoiwa drogowe szybko wiążące. Skład, wymagania i kryteria zgodności
- PN-EN 13282-2 Hydrauliczne spoiwa drogowe Część 2: Hydrauliczne spoiwa drogowe normalnie wiążące. Skład, wymagania i kryteria zgodności
- PN-EN 13286-2 Mieszanki niezwiązane i związane spoiwem hydraulicznym. Część 2: Metody określenia gęstości i zawartości wody. Zagęszczanie metodą Proctora
- PN-EN 13286-41 Mieszanki niezwiązane i związane spoiwem hydraulicznym. Część 41: Metoda oznaczania wytrzymałości na ściskanie mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym
- PN-EN 13286-47 Mieszanki niezwiązane i związane spoiwem hydraulicznym. Część 47: Metody badań dla nośności, kalifornijski wskaźnik nośności CBR, natychmiastowy wskaźnik nośności i pęcznienia liniowego
- PN-EN 13286-48 Mieszanki niezwiązane i związane spoiwem hydraulicznym. Część 48: Metoda badawcza określania stopnia rozdrobnienia
- PN-EN 14227-2 Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Specyfikacje. Część 2: Mieszanki żużłowe
- PN-EN 14227-4 Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Specyfikacje. Część 4: Popioły lotne do mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym
- PN-EN 14227-15 Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Specyfikacje. Część 15: Grunty stabilizowane hydraulicznie
- PN-EN 15167-1 Mielony granulowany żużel wielkopiecowy do stosowania w betonie, zaprawie i zaczynie. Część 1: Definicje, specyfikacje i kryteria zgodności
- PN-S-02205 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
- PN-B-04481 Grunty budowlane. Badania próbek gruntów
- PN-B-06714-15 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie składu ziamowego
- PN-B-06714-26 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń organicznych
- PN-B-06714-28 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości siarki metodą bromową
- BN-8931-01 Drogi samochodowe. Oznaczenie wskaźnika piaskowego
- BN-8931-12 Drogi samochodowe. Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu.
- BN-8931-04 Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łatą.

10.2 Inne dokumenty

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. 2004 nr 92, poz. 881 z późn. zmianami); ostatni tekst jednolity - Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wyrobach budowlanych (Dz. U. 2019 poz. 266)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004r. w sprawie deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041 z późn. zm.)
- Katalog Typowych Konstrukcji Nawierzchni Sztywnych, załącznik do zarządzenia Nr 30 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16.06.2014 r.
- Katalog Typowych Konstrukcji Nawierzchni Podatnych i Półsztywnych, załącznik do zarządzenia Nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16.06.2014 r.
- Wytyczne wzmacniania podłoża gruntowego w budownictwie drogowym, IBDiM, 2002.
- ZTV E-StB 17 - Zusätzliche Technische Vertragsbedingungen und Richtlinien für Erdarbeiten im Straßenbau, FGSV nr 599, 2017
- TP BF-StB - Technische Prüfvorschriften für Boden und Fels im Straßenbau - Teil B 8.3: Dynamischer Plattendruckversuch mit Leichtem Fallgewichtsgerät, FGSV-Nr. 591/B 8.3, 2012
- TP BF-StB - Technische Prüfvorschriften für Boden und Fels im Straßenbau - Teil B 8.4: Kalibriervorschriften für das Leichte und das Mittelschwere Fallgewichtsgerät (PDF), FGSV-Nr. 591/B 8.4PDF, 2016
- Soil treatment with lime and/or hydraulic binders. Application to the construction of fills and capping layers, Technical Guide, LCPC, 2004

D-04.02.02A WARSTWA MROZOOCHRONNA**1. WSTĘP****1.1 Nazwa zadania**

Zadanie „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru warstwy mrozoochronnej.

1.3. Zakres robót objętych ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem warstw konstrukcyjnych nawierzchni z mieszanki kruszyw niezwiązanych, zagęszczanych mechanicznie.

1.4. Informacje ogólne

Informacje ogólne zawarto w DM-00.00.00.

1.5. Nazwy i kody

Grupa robót:	45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.
Klasa robót:	45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei, wyrównania terenu.
Kategoria robót:	45233000-9	Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg.

1.6 Określenia podstawowe

Stosowane określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w Specyfikacji Technicznej (ST) D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 1.4.

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 2.

2.1. Rodzaje materiałów

Materiałami stosowanymi przy wykonywaniu warstw mrozoochronnych są:

- piaski,
- żwir i mieszanek.
- kruszywa z rozbiórki drogi

2.2. Wymagania wobec kruszyw

Do wykonania mieszanki niezwiązanej należy stosować kruszywa zgodnie z normą PN-EN 13242, spełniające wymagania podane w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania dla kruszyw przeznaczonych do mieszanki niezwiązanej

Rozdział w normie PN-EN 13242	Właściwość	Wymagania wobec kruszywa do mieszanek niezwiązanych przeznaczonych do zastosowania w warstwie podbudowy zasadniczej		Odniesienie do PN-EN 13242:2004
		KR1+KR2	KR3+KR6	
4.1 – 4.2	Frakcje/zestaw sit #	0,063; 0,5; 1; 2; 4; 5,6; 8; 11,2; 16; 22,4; 31,5; 45; 63 i 90 (zestaw podstawowy plus zestaw 1)		Tabl. 1
		Wszystkie frakcje dozwolone		
4.3.1	Uziarnienie wg PN-EN 933-1	G _{C80/20} , G _{F80} , G _{A75}	G _{C80/20} , G _{F80} , G _{A75}	Tabl. 2
4.3.2	Ogólne granice i tolerancje uziarnienia kruszywa grubego na sitach pośrednich wg PN-EN 933-1	GT _{C20/15}	GT _{C20/15}	Tabl. 3
4.3.3	Tolerancje typowego uziarnienia kruszywa drobnego i kruszywa o ciągłym uziarnieniu wg PN-EN 933-1	GT _{F10} , GT _{A20}	GT _{F10} , GT _{A20}	Tabl. 4
4.4	Kształt kruszywa grubego wg PN-EN 933-4 –wskaźnika płaskości	FI ₅₀	FI ₅₀	Tabl. 5
	– wskaźnika kształtu	SI ₅₅	SI ₅₅	Tabl. 6
4.5	Kategorie procentowych zawartości ziaren o powierz. przekrusz. lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych w kruszywie grubym wg PN-EN 933-5	C _{90/3}	C _{90/3}	Tabl. 7
4.6	Zawartość pyłów wg PN-EN 933-1 – w kruszywie grubym*)	f _{Deklarowane}	f _{Deklarowane}	Tabl. 8
	– w kruszywie drobnym *)	f _{Deklarowane}	f _{Deklarowane}	Tabl. 8
4.7	Jakość pyłów	Wartość niebadana na pojedynczych frakcjach, a tylko w mieszanekach wg wymagań p.2.2-2.4 – WT-4		
5.2	Odporność na rozdrabnianie kruszywa grubego wg PN-EN 1097-2, kategoria nie wyższa niż	LA ₃₅	LA ₃₅	Tabl. 9
5.3	Odporność na ścieranie wg PN-EN 1097-1	M _{DE} Deklarowana	M _{DE} Deklarowana	Tabl. 11
5.4	Gęstość wg PN-EN 1097-6 rozdział 7,8 lub 9	Deklarowana	Deklarowana	
5.5	Nasiąkliwość wg PN-EN 1097-6 rozdział 7,8 lub 9 (w zależności od frakcji)	W _{cm} NR WA ₂₄ 2****)	W _{cm} NR WA ₂₄ 2****)	
6.2	Siarczany rozpuszczalne w kwasie wg PN-EN 1744-1	AS _{NR}	AS _{NR}	Tabl. 12
6.3	Całkowita zawartość siarki wg PN-EN 1744-1	S _{NR}	S _{NR}	Tabl. 13
6.4.2.1	Stalność objętościowa żużla stalowniczego wg PN-EN 1744-1 rozdział 19.3	V ₅	V ₅	Tabl. 14
6.4.2.2	Rozpad krzemianowy w żużlu wielkopieczowym kawalkowym wg PN-EN 1744-1 rozdział 19.1	Brak rozpadu	Brak rozpadu	
6.4.2.3	Rozpad żelazowy w żużlu wielkopieczowym kawalkowym wg PN-EN 1744-1 rozdział 19.2	Brak rozpadu	Brak rozpadu	
6.4.3	Składniki rozpuszczalne w wodzie wg PN-EN 1744-3	Brak substancji szkodliwych dla środowiska wg odrębnych przepisów		
6.4.4	Zanieczyszczenia	Brak ciał obcych takich jak; drewno, szkło i plastik mogących pogorszyć		

		wyrób końcowy		
7.2	Zgorzel słoneczna bazaltu wg PN-EN 1367-3, wg PN-EN 1097-2	SB _{LA}	SB _{LA}	
7.3.3	Mrozoodporność na kruszywie frakcji 8/16 wg PN-EN 1367-1	– skały magmowe i przeobrażone: F4	– skały magmowe i przeobrażone: F4	Tabl. 18
ZałącznikC	Skład materiałowy	Deklarowany	Deklarowany	
ZałącznikC pkt. C.3.4	Istotne cechy środowiskowe	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg odrębnych przepisów		
*) łączna zawartość pyłów w mieszance powinna się mieścić w polu wyznaczonym przez krzywe graniczne				
**) łączna pod warunkiem, gdy zawartość w mieszance nie przekracza 50% m/m				
***) do warstw podbudów zasadniczych na drogach obciążonych ruchem KR5+KR6 dopuszcza się jedynie kruszywo charakteryzujące się odpornością na rozdrabnianie LA≤35				
****) w przypadku, gdy wymaganie nie jest spełnione należy sprawdzić mrozoodporność				

2.2. Wymagania wobec mieszanek

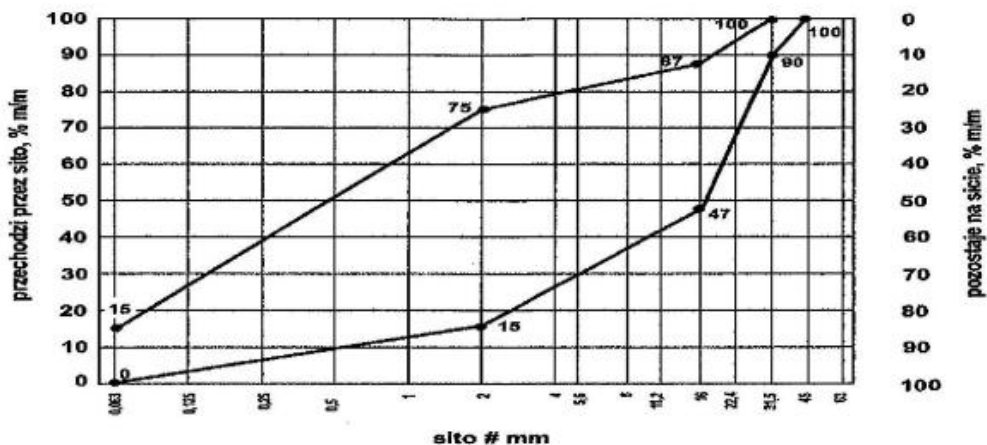
Mieszanki kruszyw powinny być tak produkowane i składowane, aby wykazały zachowanie jednakowych właściwości i spełniały wymagania z tablicy nr 2. Wyprodukowane mieszanki kruszyw powinny być jednorodnie wymieszane i charakteryzować się równomierną wilgotnością

Tablica 2. Wymagania wobec mieszanek niezwiązanych do warstw podbudowy zasadniczej

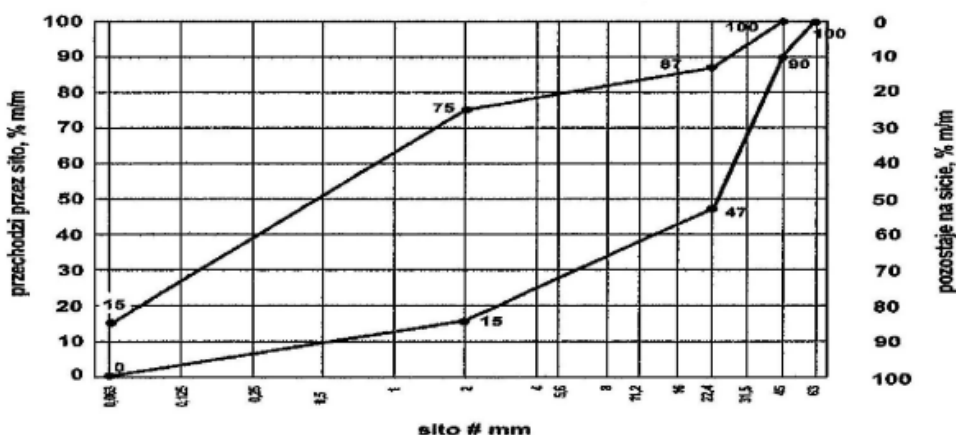
Rozdział w normie PN-EN 13285	Właściwość	Wymagania wobec mieszanek niezwiązanych przeznaczonych do zastosowania w warstwie podbudowy nawierzchni drogi
		KR1+KR6
4.3.1	Uziarnienie mieszanek	0/8, 0/11,2; 0/16; 0/22,4; 0/31,5; 0/45; 0/63
4.3.2	Maksymalna zawartość pyłów: kategoria UF	UF 15
4.3.2	Minimalna zawartość pyłów: kategoria UF	LF _{NR}
4.3.3	Zawartość nadziarna: kategoria OC	OC ₉₀
4.4.1	Wymagania wobec uziarnienia	Krzywe uziarnienia wg. rys. 2-8
4.4.2	Wymagania wobec jednorodności uziarnienia poszczególnych partii – porównanie z deklarowaną przez producenta wartością (S)	brak wymagań
4.4.2	Wymagania wobec jednorodności uziarnienia na sitach kontrolnych – różnice w przesiewach	brak wymagań
4.5	Wrażliwość na mróz: wskaźnik piaskowy SE*), co najmniej	35
	Odporność na rozdrabnianie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-2, kategoria nie wyższa niż:	LA _{NR}
	Odporność na ścieranie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1, kategoria M _{DE}	Deklarowana
	Mrozoodporność (dotyczy frakcji 8/16 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1367-1	F10
	Wartość CBR po zagęszczeniu do wskaźnika zagęszczenia Is=1,0 i moczeniu w wodzie 96h, co najmniej	Warstwa mrozoochronna, odsączająca i odcinająca ≥35
	Zawartość wody w mieszance zagęszczanej, % (m/m) wilgotności optymalnej wg metody Proctora	70-100
4.6	Inne cechy środowiskowe	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg. odrębnych przepisów
*) Mieszanki 0/45 i 0/63 dopuszcza się tylko wyjątkowo, w przypadkach przewidywanego wykonania powierzchniowego utwardzenia, na nawierzchni z tych mieszanek, w ciągu najbliższego sezonu budowlanego		
**) Badanie wskaźnika piaskowego SE należy wykonać na mieszance po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora wg. PN-EN 13286-2		

2.2.1 Uziarnienie

Określone wg. PN EN 933-1 uziarnienia mieszanek kruszyw, (kategoria Gv), o wymiarach ziaren D od 8 do 63mm, przeznaczonych do warstw ulepszonego podłoża muszą spełniać wymagania przedstawione na rysunkach od 2 do 8. Jako wymagane obowiązują tylko wymienione wartości liczbowe na tych rysunkach. W przypadku słabych kruszyw uziarnienie mieszanki kruszyw należy również badać i deklarować, po 5 krotnym zagęszczeniu metodą Proctora. Kryterium przydatności takiej mieszanki, pod względem uziarnienia, jest spełnione, jeżeli uziarnienie mieszanki po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora, mieści się w krzywych granicznych podanych na odpowiednich rysunkach (2-8), Wobec mieszanek kruszyw przeznaczonych do warstw podłoża ulepszonego, które będą położone poniżej 20cm od góry tej warstwy nie obowiązują żadne inne wymagania dotyczące (kategoria GN) poza ograniczeniem zawartości pyłów i jeśli jest to wymagane, wodoprzepuszczalności.



Rys. 6. Mieszanka kruszyw 0/31, 5 do górnej warstwy podłoża ulepszanego



Rys. 7. Mieszanka kruszyw 0/45 do górnej warstwy podłoża ulepszanego

2.2.2 Wrażliwość na mróz, wodoprzepuszczalność

Warstwa ta powinna zostać wykonana z mieszanki odpornej na działanie mrozu, która po zagęszczeniu do wymaganego wskaźnika zagęszczenia I_s , powinna charakteryzować się wodoprzepuszczalnością mierzoną współczynnikiem filtracji $k \geq 8 \text{ m/dobę}$ ($\geq 0,0093 \text{ cm/s}$) Mieszanki powinny spełniać wymagania dotyczące nieprzenikania cząstek pomiędzy warstwą ulepszonego podłoża oraz podłożem, zgodnie z zależnością:

$$\frac{D_{15}}{D_{85}} \leq 5$$

gdzie:

D 15 - wymiar sita, przez które przechodzi 15% ziarn warstwy odcinającej lub odsączającej

d 85 - wymiar sita, przez które przechodzi 85% ziarn gruntu podłoża.

2.3. Składowanie materiałów

2.3.1. Składowanie kruszywa

Jeżeli kruszywo przeznaczone do wykonania warstwy mrozoochronnej nie jest wbudowane bezpośrednio po dostarczeniu na budowę i zachodzi potrzeba jego okresowego składowania, to Wykonawca robót powinien zabezpieczyć kruszywo przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami kamiennymi. Podłoże w miejscu składowania powinno być równe, utwardzone i dobrze odwodnione.

3. SPRZET

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 3.

Wykonawca przystępujący do wykonania mieszanek niezwiązanych stabilizowanych mechanicznie powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- równiarek,
- walców statycznych,
- płyt wibracyjnych lub ubijaków mechanicznych.
- inny sprzęt drobny.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu materiałów podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 4.

Mieszankę można transportować dowolnymi środkami transportowymi. Transport kruszywa powinien się odbywać w sposób przeciwdziałający jego zanieczyszczeniu, rozsegregowaniu, wysuszeniu i zawilgoceniu.

Należy zwrócić uwagę na wyeliminowanie zjawiska segregacji przy załadunku i rozładunku kruszywa na środki transportu.

5. WYKONANIE ROBÓT

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 5.

5.1. Przygotowanie podłoża

Jeżeli podłoże pod warstwę nie stanowi wykonana wcześniej warstwa to powinno spełniać wymagania określone w SST D.02.00.00. „Roboty ziemne” oraz SST D.04.01.01. „Koryta wraz z profilowaniem i zagęszczaniem podłoża”.

Paliki lub szpilki do kontroli ukształtowania podbudowy muszą być wcześniej przygotowane, odpowiednio zamocowane i utrzymywane w czasie robót przez Wykonawcę. Rozmieszczenie palików lub szpilek powinno umożliwiać naciągnięcie sznurków lub linek do wytyczenia robót w odstępach nie większych niż co 10 m.

5.3. Wbudowanie i zagęszczanie kruszywa

Kruszywo powinno być rozkładane w warstwie o jednakowej grubości, przy użyciu równiarki, z zachowaniem wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych. Grubość rozłożonej warstwy luźnego kruszywa powinna być taka, aby po jej zagęszczeniu osiągnięto grubość projektowaną. Przy grubości warstwy mrozochronnej powyżej 20 cm, wbudowanie kruszywa należy wykonać dwuwarstwowo. Rozpoczęcie układania każdej następnej warstwy może nastąpić po odbiorze przez Inspektora Nadzoru warstwy poprzedniej. W miejscach, w których widoczna jest segregacja kruszywa należy przed zagęszczeniem wymienić kruszywo na materiał o odpowiednich właściwościach. Natychmiast po końcowym wyprofilowaniu warstwy odcinającej należy przystąpić do jej zagęszczania. Zagęszczanie warstw o przekroju daszkowym należy rozpoczynać od krawędzi i stopniowo przesuwając pasami podłużnymi częściowo nakładającymi się, w kierunku jej osi. Zagęszczanie nawierzchni o jednostronnym spadku należy rozpoczynać od dolnej krawędzi przesuwając pasami podłużnymi częściowo nakładającymi się, w kierunku jej górnej krawędzi. Nierówności lub zagłębienia powstałe w czasie zagęszczania powinny być wyrównywane na bieżąco przez spulchnienie warstwy kruszywa i dodanie lub usunięcie materiału, aż do otrzymania równiej powierzchni. W miejscach niedostępnych dla walców warstwa powinna być zagęszczana płytami wibracyjnymi lub ubijakami mechanicznymi. Zagęszczanie należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego od 1,0 według normalnej próby Proctora, przeprowadzonej według PN-B-04481:1988. Wskaźnik zagęszczenia należy określać zgodnie z BN-77/8931-12. Wilgotność kruszywa podczas zagęszczania powinna być równa wilgotności optymalnej z tolerancją od -20 % do +10 % jej wartości. W przypadku, gdy wilgotność kruszywa jest wyższa od wilgotności optymalnej, kruszywo należy osuszyć przez mieszanie i napowietrzanie. W przypadku, gdy wilgotność kruszywa jest niższa od wilgotności optymalnej, kruszywo należy zwilżyć określoną ilością wody i równomiernie wymieszać.

5.4. Odcinek próbny

Co najmniej na 3 dni przed rozpoczęciem robót Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny w celu:

- stwierdzenia, czy sprzęt budowlany do rozkładania i zagęszczania jest właściwy,
- określenia grubości warstwy materiału w stanie luźnym koniecznej do uzyskania wymaganej grubości po zagęszczeniu,
- ustalenia liczby przejazdów sprzętu zagęszczającego, potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu, jakie będą stosowane do wykonywania warstwy odcinającej na budowie. Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inspektora Nadzoru.

5.5. Utrzymanie warstwy mrozochronnej

Warstwa mrozochronna po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy powinna być utrzymywana w dobrym stanie, nie rozjeżdżana. Koszt napraw wynikłych z niewłaściwego utrzymania warstwy obciąża Wykonawcę robót.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 6.

6.1. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi Nadzoru wyniki wszystkich badań kruszyw przeznaczonych do wykonania robót, potwierdzające spełnienie wymagań niniejszej SST. Dla potwierdzenia cech materiałów Wykonawca przestawi deklaracje zgodności, certyfikaty zgodności, itp. dla każdej dostarczonej partii kruszywa. Dla potrzeb badań kontrolnych Inspektora Nadzoru pobierze próbki materiałów i wykona badania kontrolne obejmujące właściwości materiałów podane w pkt. 2.

Badania te należy powtórzyć po każdej zmianie kruszywa, w przypadkach, gdy wątpliwa jest jakość dostarczonego materiału oraz na wniosek Inspektora Nadzoru. Dla każdej dostawy kruszyw należy wykonać badania składu granulometrycznego.

6.2. Badania w czasie robót**6.2.1. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów**

Częstotliwość oraz zakres badań podano w tablicy 3.

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość badań i pomiarów
1	Szerokość koryta	10 razy na 1 km
2	Równość podłużna	co 20 m na każdym pasie ruchu
3	Równość poprzeczna	10 razy na 1 km
4	Spadki poprzeczne*/	10 razy na 1 km
5	Rzędne wysokościowe	co 100 m w osi jezdni i na jej krawędziach
6	Ukształtowanie osi w planie*/	co 100 m w osi jezdni i na jej krawędziach
7	Grubość warstwy	Podczas budowy: w 3 punktach na każdej działce roboczej, lecz nie rzadziej niż raz na 400 m ² Przed odbiorem: w 3 punktach, lecz nie rzadziej niż raz na 2000 m ²
8	Zagęszczenie, wilgotność kruszywa	w 2 punktach na dziennej działce roboczej, lecz nie rzadziej niż raz na 600 m ²
*/ Dodatkowe pomiary spadków poprzecznych i ukształtowania osi w planie należy wykonać w punktach głównych łuków poziomych		

6.2.2. Szerokość warstwy

Szerokość warstwy nie może się różnić od szerokości projektowanej o więcej niż +10 cm -5 cm.

6.2.2. Równość warstwy

Równość podłużną warstwy mrozochronnej należy mierzyć 4-metrową łatą, zgodnie z normą BN-68/8931-04.

Równość poprzeczną warstwy mrozochronnej należy mierzyć 4-metrową łatą. Nierówności nie mogą przekraczać 20 mm.

6.3.4. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne warstwy mrozochronnej na prostych i łukach powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5$ %.

6.3.5. Rzędne wysokościowe

Różnice pomiędzy rzędnymi wysokościowymi warstwy i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać +1 cm, -2 cm. W przypadku braku profilu podłużnego rzędne wysokościowe góry warstwy Wykonawca wyznacza uwzględniając jej grubość od spodu wyprofilowanego koryta lub podłoża z taką samą dokładnością.

6.3.6. Ukształtowanie osi w planie

Oś w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej o więcej niż ± 5 cm.

6.3.7. Grubość warstwy

Grubość warstwy powinna być zgodna z określoną w Dokumentacji Projektowej z tolerancją +1 cm, -2 cm. Jeżeli warstwa, ze względów technologicznych, została wykonana w dwóch warstwach, należy mierzyć łączną grubość tych warstw. Na wszystkich powierzchniach wadliwych pod względem grubości Wykonawca wykona naprawę warstwy przez spulchnienie warstwy na głębokość co najmniej 10 cm, uzupełnienie nowym materiałem o odpowiednich właściwościach, wyrównanie i ponowne zagęszczenie. Roboty te Wykonawca wykona na własny koszt. Po wykonaniu tych robót nastąpi ponowny pomiar i ocena grubości warstwy, według wyżej podanych zasad na koszt Wykonawcy.

6.3.8. Zagęszczenie warstwy

Wskaźnik zagęszczenia warstwy mrozochronnej, określony wg BN-77/8931-12 nie powinien być mniejszy od 1. Jeżeli jako kryterium dobrego zagęszczenia warstwy stosuje się porównanie wartości modułów odfektowania, to wartość stosunku wtórnego do pierwotnego modułu odfektowania, określonych zgodnie z normą BN-64/8931-02, nie powinna być większa od 2,2. Wilgotność kruszywa w czasie zagęszczania należy badać według PN-EN 1097-5:2001. Wilgotność kruszywa powinna być równa wilgotności optymalnej z tolerancją od -20 % do +10 %.

6.4. Zasady postępowania z odcinkami wadliwie wykonanymi

Wszystkie powierzchnie, które wykazują większe odchylenia cech geometrycznych i fizycznych od określonych w p. 6.3, powinny być naprawione przez spulchnienie do głębokości co najmniej 10 cm, wyrównane i powtórnie zagęszczone. Dodanie nowego materiału bez spulchnienia wykonanej warstwy jest niedopuszczalne.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 7.

Jednostką obmiarową jest 1 m² (metr kwadratowy) warstwy mrozoochronnej o grubości zgodnej z Dokumentacją Techniczną.

8. ODBIÓR WARSTWY

Ogólne wymagania dotyczące odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 8.

Roboty uznaje się za zgodne z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji podanych w punkcie 6 dały pozytywne wyniki.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie prowadzonych robót,
- zakup i dostarczenie materiałów do wykonania warstwy,
- dostarczenie sprzętu niezbędnego do wykonania warstwy,
- sprawdzenie i ewentualną naprawę podłoża,
- korytowanie wg D.04.01.01
- oczyszczenie i skroplenie wg D.04.03.01
- wykonanie odcinka próbnego,
- rozłożenie i wyrównanie warstwy,
- zagęszczenie wyprofilowanej warstwy,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w ST,
- utrzymanie podbudowy w czasie robót,
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót,
- inne niezbędne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem warstwy mrozoochronnej

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntu
2.	PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie składu ziarnowego. Metoda przesiewania
3.	PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
4.	PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren – Wskaźnik kształtu
5.	PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
6.	PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Ocena zawartości drobnych cząstek. Badania błękitem metylenowym
7.	PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości. Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
8.	PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw -- Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
9.	PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych. Oznaczanie mrozoodporności
10.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw -- Część 1: Analiza chemiczna. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń organicznych
11.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw -- Część 1: Analiza chemiczna. Oznaczanie zawartości siarki metodą bromową
12.	PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie. Metoda Los Angeles
13.	PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
14.	PN-EN 13285	Mieszanki niezwiązane. Wymagania
15.	PN-EN 13286-2	Metody określania gęstości i zawartości wody. Zagęszczanie metodą Proctora.
16.	PN-EN 1008-1	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek
17.	BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łata

10.2. Inne dokumenty

18.	WT-4 2010	Mieszanki niezwiązane dla dróg krajowych. Wymagania techniczne.

D-04.02.02B WARSTWA MROZOOCHRONNA**1. WSTĘP****1.1 Nazwa zadania**

Zadanie „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru warstwy mrozoochronnej.

1.3. Zakres robót objętych ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem warstw konstrukcyjnych nawierzchni z mieszanek kruszywa związanego hydraulicznie C1,5/2.

1.4. Informacje ogólne

Informacje ogólne zawarto w D.00.00.00.

1.5. Nazwy i kody

45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.
45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei, wyrównania terenu.
45233000-9	Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg.

1.6 Określenia podstawowe

Stosowane określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w Specyfikacji Technicznej (ST) D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 1.4.

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 2.

2.1. Rodzaje materiałów

Materiałami stosowanymi przy wykonywaniu warstw mrozoochronnych są:

- kruszywo,
- cement,
- woda zarobowa,
- ew. dodatki,
- ew. domieszki.

2.2.1. Kruszywo

Do mieszanek można stosować następujące rodzaje kruszyw:

- kruszywo naturalne lub sztuczne,
- kruszywo z recyklingu,
- połączenie kruszyw wymienionych w punktach a) i b) z określeniem proporcji kruszyw z a) i b) z dokładnością $\pm 5\%$ m/m.

Wymagania wobec kruszywa do warstw podbudowy i warstwy mrozoochronnej przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Wymagane właściwości kruszywa do warstw podbudowy i warstwy mrozoochronnej z mieszanek związanych cementem

Właściwość kruszywa	Metoda badania wg	Wymagania wg PN-EN 13242 dla ruchu kategorii KR1 ÷ KR7		
		Punkt PN - EN 13242	dla kruszywa związanego cementem w warstwie	
			podbudowy pomocniczej i warstwy mrozoochronnej	podbudowy zasadniczej
Frakcje/zestaw sit #	-	4.1 – 4.2	Zestaw sit podstawowy plus zestaw 1 Wszystkie frakcje dozwolone	
Uziarnienie	PN-EN 933-1	4.3.1	kruszywo grube: kat. GC80/20, kruszywo drobne: kat. GF80, kruszywo o ciągłym uziarnieniu: kat. GA75.	
Ogólne granice i tolerancje uziarnienia kruszywa grubego na sitach pośrednich	PN-EN 933-1	4.3.2	Kat. GTCNR	
Tolerancje typowego uziarnienia kruszywa drobnego i kruszywa o ciągłym uziarnieniu	PN-EN 933-1	4.3.3	kruszywo drobne: kat. GTFNR kruszywo o ciągłym uziarnieniu: kat. GTANR	
Kształt kruszywa grubego – maksymalne warunki wskaźnika płaskości	PN-EN 933-3*)	4.4	Kat. FIDeklarowana	Kat. FI50
Kształt kruszywa grubego – maksymalne wartości wskaźnika kształtu	PN-EN 933-4*)	4.4	Kat. SIDeklarowana	Kat. SI50
Kategorie procentowych zawartości ziaren o powierzchniach przekruszonych lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych w kruszywie grubym	PN-EN 933-5	4.5	Kat. CNR	
Zawartość pyłów**) w kruszywie grubym	PN-EN 933-1	4.6	Kat. fDeklarowana	
Zawartość pyłów**) w kruszywie drobnym	PN-EN 933-1	4.6	Kat. fDeklarowana	
Jakość pyłów	-	4.7	Brak wymagań	
Odporność na rozdrabnianie kruszywa grubego	PN-EN 1097-2	5.2	Kat. LA60	Kat. LA50
Odporność na ścieranie kruszyw grubych	PN-EN 1097-1	5.3	Kat. MDENR	
Gęstość ziaren	PN-EN 1097-6, roz. 7, 8 i 9	5.4	Deklarowana	
Siarczany rozpuszczalne w kwasie	PN-EN 1744-1	6.2	Kruszywo kamienne: kat. AS0,2 żużel kawałkowy wielkopiecowy: kat. AS1,0	
Całkowita zawartość siarki	PN-EN 1744-1	6.3	Kruszywo kamienne: kat. SNR, żużel kawałkowy wielkopiecowy: kat. S2	
Składniki wpływające na szybkość wiązania i	PN-EN	6.4.1	Deklarowana	

twardnienia mieszanek związanych hydraulicznie	174 4-1			
Stalność objętości żużla stalowniczego	PN-EN 174 4-1, roz. 19.3	6.4 .2. 1	Kat. V5	
Rozpad krzemianowy w żużlu wielkopiec. kawałkowym	PN-EN 174 4-1, p. 19.1	6.4 .2. 2	Brak rozpadu	
Rozpad żelazawy w żużlu wielkopiec. kawałkowym	PN-EN 174 4-1, p.19 .2	6.4 .2. 3	Brak rozpadu	
Składniki rozpuszczalne w wodzie	PN-EN 174 4-3	6.4 .3	Brak substancji szkodliwych dla środowiska wg odrębnych przepisów	
Zanieczyszczenia	-	6.4 .4	Brak ciał obcych takich jak drewno, szkło i plastik, mogących pogorszyć wyrób końcowy	
Zgorzel słoneczna bazaltu	PN-EN 136 7-3 i PN-EN 109 7-2	7.2	Kat. SBLA	
Nasiąkliwość (Jeśli kruszywo nie spełni warunku W242, to należy zbadać jego mrozoodporność wg p. 7.3.3 – wiersz poniżej)	PN-EN 109 7-6, roz. 7	7.3 .2	Kat. W242	
Mrozoodporność na frakcji kruszywa 8/16 mm (Badanie wykonywane tylko w przypadku, gdy nasiąkliwość kruszywa przekracza WA242)	PN-EN 136 7-1	7.3 .3	Skąły magmowe i przeobrażone: kat. F4 skąły osadowe: kat. F10, kruszywa z recyklingu: kat. F10 (F25***)	Kat. F4
Skład mineralogiczny	-	Zał .C p.C .3. 4	Deklarowany	
Istotne cechy środowiskowe	-	Zał .C p.C .3. 4	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg odrębnych przepisów	

2.2.2. Cement

Należy stosować cement wg PN-EN 197-1.

2.2.3. Woda zarobowa

Woda zarobowa powinna być zgodna z PN-EN 1008.

2.2.4. Dodatki

W przypadkach uzasadnionych mieszanka może zawierać dodatki, które powinny być uwzględnione w projekcie mieszanki.

Dodatki powinny być o sprawdzonym działaniu jak np. mielony granulowany żużel wielkopiecowy lub popiół lotny pod warunkiem, że odpowiada wymaganiom norm europejskich (PN-EN 450-1, PN-EN 15167-1, PN-EN 14227-4).

2.2.5. Domieszki

Domieszki powinny być zgodne z PN-EN 934-2.

Jeżeli w mieszance przewiduje się zastosowanie środków przyspieszających lub opóźniających wiązanie, należy to uwzględnić przy projektowaniu składu mieszanki.

2.3. Dostawy materiałów

Za dostawy materiałów odpowiedzialny jest Wykonawca robót zgodnie z ustaleniami określonymi w DM.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.4. Składowanie materiałów**2.4.1. Składowanie kruszywa**

Składowanie kruszywa powinno odbywać się w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi rodzajami lub frakcjami kruszywa.

2.4.2 Składowanie cementu

Przechowywanie cementu dostarczonego luzem – przechowuje się w magazynach specjalnych (zbiornikach stalowych, betonowych, silosach) przystosowanych do pneumatycznego załadunku i wyładunku.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania robót

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

- wytwórnia stacjonarna lub mobilna do wytwarzania mieszanki,
- przewoźne zbiorniki na wodę,
- układarki do rozkładania mieszanki lub równiarki,
- walce wibracyjne, statyczne lub ogumione,
- zagęszczarki płytowe, ubijaki mechaniczne lub małe walce wibracyjne do zagęszczania w miejscach trudno dostępnych.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT**4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu**

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Materiały sypkie można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Cement luzem przewozi się w zbiornikach (wagonach, samochodach), czystych i nie zanieczyszczanych podczas transportu. Środki transportu powinny być wyposażone we wsypy i urządzenia do wyładowania cementu.

Woda może być dostarczana wodociągiem lub przewoźnymi zbiornikami – cysternami wody.

Inne materiały należy przewozić w sposób zalecony przez producentów i dostawców, nie powodując pogorszenia ich walorów użytkowych.

5. WYKONANIE ROBÓT**5.1. Ogólne zasady wykonania robót**

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

5.2. Zasady wykonywania robót

Sposób wykonania robót powinien być zgodny z dokumentacją projektową.

Podstawowe czynności przy wykonaniu robót obejmują:

- roboty przygotowawcze,
- projektowanie mieszanki,
- odcinek próbny,
- wbudowanie mieszanki,
- roboty wykończeniowe.

5.3. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót należy, na podstawie dokumentacji projektowej lub wskazań Inżyniera/Inspektora Nadzoru:

- ustalić lokalizację robót,
- przeprowadzić obliczenia i pomiary niezbędne do szczegółowego wytyczenia robót oraz ustalenia danych wysokościowych,
- usunąć przeszkody utrudniające wykonanie robót,
- wprowadzić oznakowanie drogi na okres robót,
- zgromadzić materiały i sprzęt potrzebne do rozpoczęcia robót.

5.4. Projektowanie mieszanki związanej cementem

Przed przystąpieniem do robót, w terminie uzgodnionym z Inżynierem/Inspektorem Nadzoru, Wykonawca dostarczy Inżynierowi/Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt składu mieszanki związanej cementem oraz wyniki badań laboratoryjnych poszczególnych składników i próbki materiałów pobrane w obecności Inżyniera/Inspektora Nadzoru do wykonania badań kontrolnych przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Projektowanie mieszanki polega na doborze kruszywa do mieszanki zgodnie z krzywymi przedstawionymi na rys. 1+5, ilości cementu, ilości wody. Procedura projektowa powinna być oparta na próbach laboratoryjnych i/lub polowych przeprowadzonych na tych samych składnikach, z tych samych źródeł i o takich samych właściwościach, jak te które będą stosowane do wykonania podbudowy lub warstwy mrozochronnej.

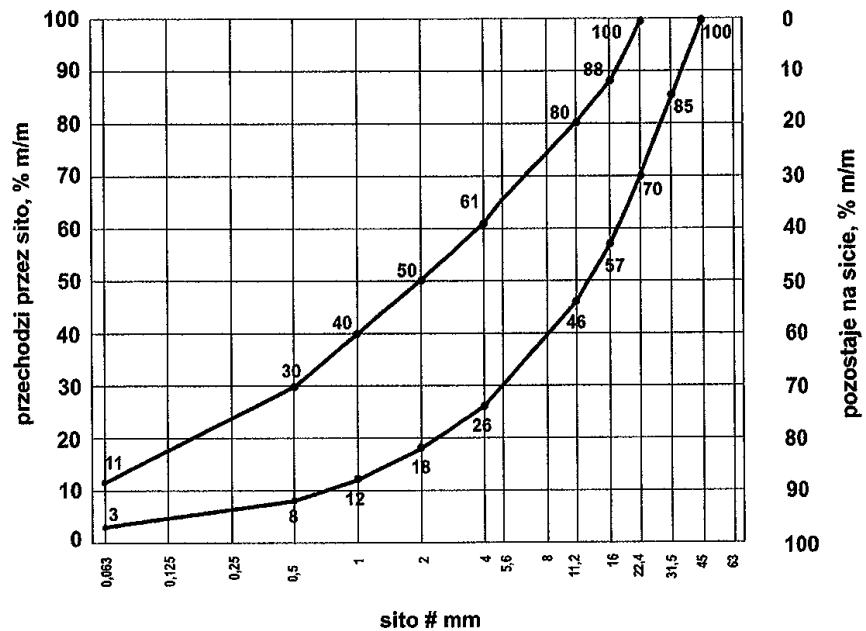
Skład mieszanek projektuje się ze względu na wytrzymałość na ściskanie próbek (system I), zagęszczanych metodą Proctora wg PN-EN 13286-50 w formach walcowych H/D = 1. Klasy wytrzymałości przyjmuje się wg p. 5.5.

Określone w badaniu progowe ilości wody powinny uwzględniać właściwe zagęszczenie i oczekiwane parametry mechaniczne mieszanki. Należy określić procentowy udział składników w stosunku do całkowitej masy mieszanki w stanie suchym oraz uziarnienie i gęstość objętościową. Proporcję należy określić laboratoryjnie lub/i na podstawie praktycznych doświadczeń z mieszanek wykonywanymi z tych samych składników i w tych samych warunkach, spełniające wymagania niniejszych SST.

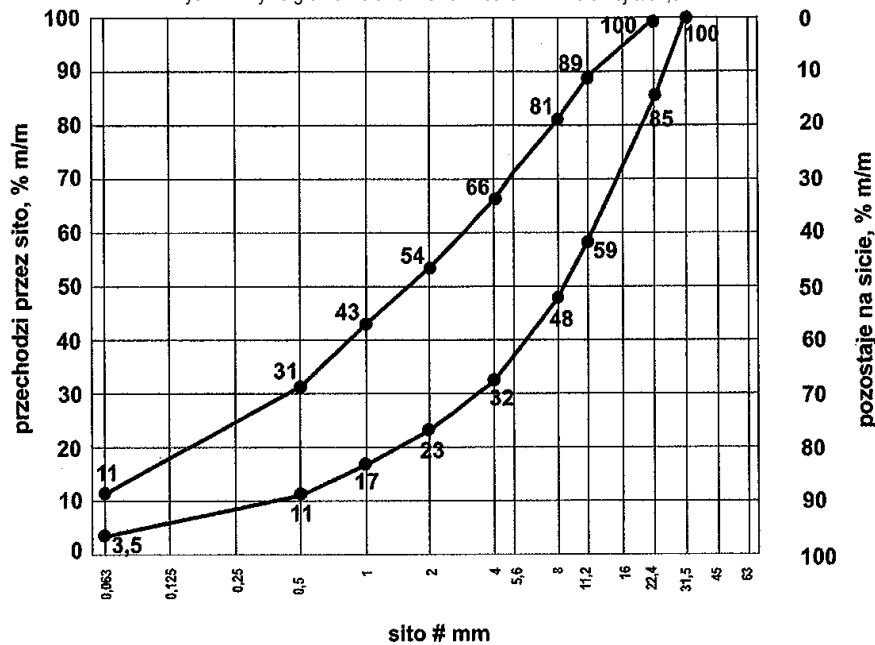
5.4. Uziarnienie mieszanki mineralnej

Sprawdzenie uziarnienia mieszanki mineralnej należy wykonać zgodnie z metodą wg PN-EN 933-1. Do analizy stosuje się zestaw sit podstawowy + 1, składający się z następujących sit o oczkach kwadratowych w mm: 0,063; 0,50; 1,0; 2,0; 4,0; 5,6; 8,0; 11,2; 16,0; 22,4; 31,5; 45,0.

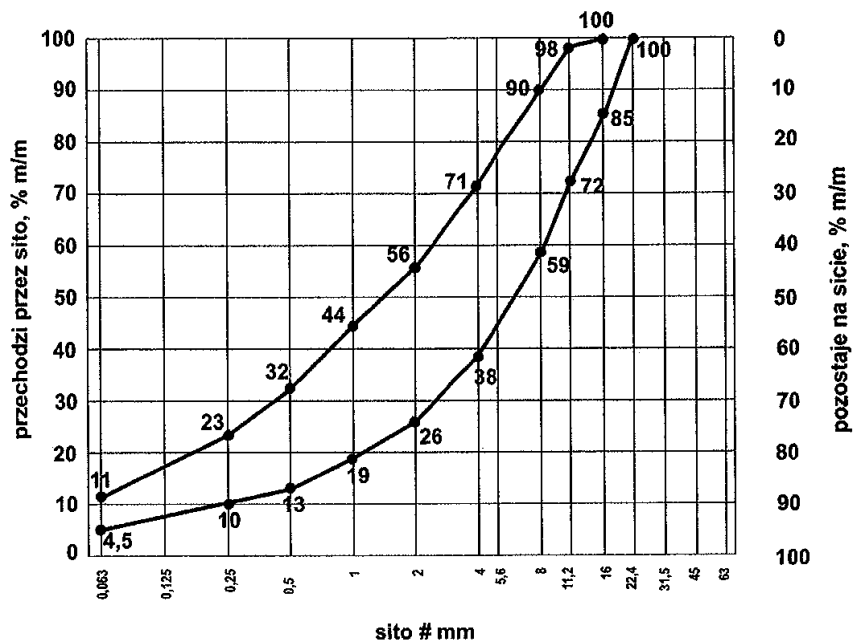
Krzywa uziarnienia mieszanki powinna zawierać się w obszarze między krzywymi granicznymi uziarnienia przedstawionych na rys. 1+5, odpowiednio dla każdego rodzaju mieszanki.



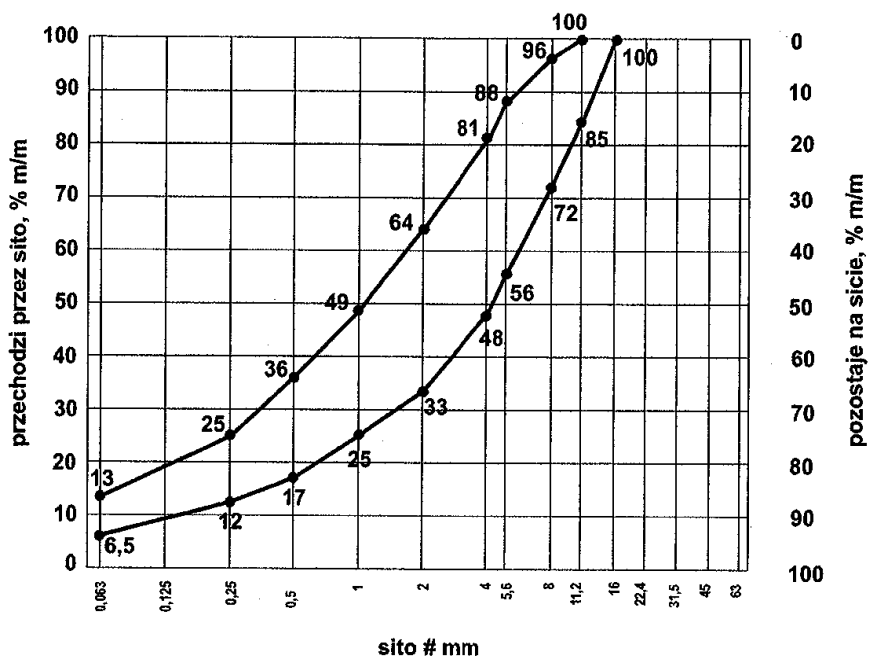
Rys. 1. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki mineralnej 0/31,5 mm



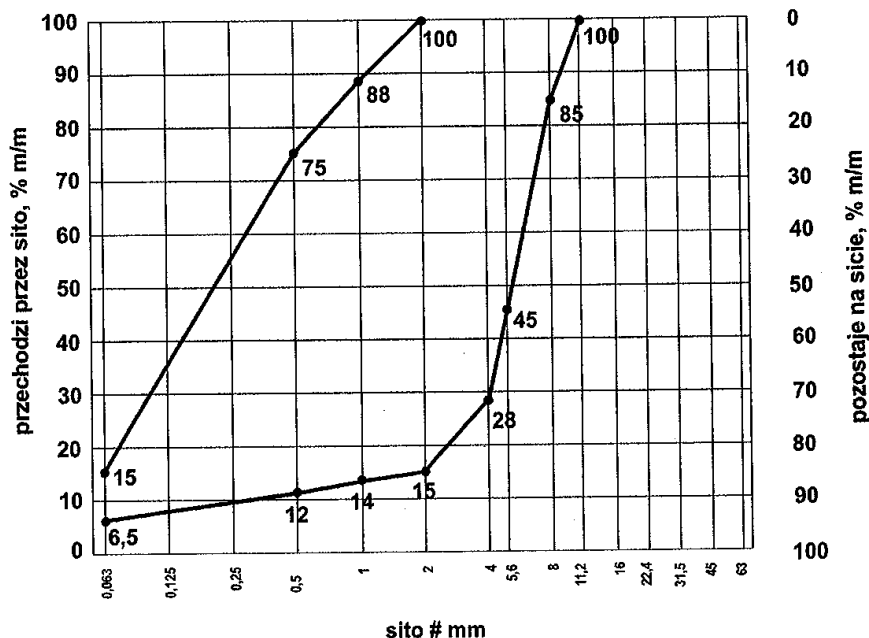
Rys. 2. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki mineralnej 0/22,4 mm



Rys. 3. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki mineralnej 0/16 mm



Rys. 4. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki mineralnej 0/11,2 mm



Rys. 5. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki mineralnej 0/8 mm

5.4.1 Zawartość spoiwa

Zawartość spoiwa (cementu) w mieszance powinna być określona na podstawie procedury projektowej i/lub doświadczenia z mieszankami wyprodukowanymi przy użyciu proponowanych składników. Zawartość spoiwa nie powinna być mniejsza od minimalnych wartości przedstawionych w tabeli 2.

Tabela 2. Minimalna zawartość spoiwa (cementu) w mieszance wg PN-EN 14227-1

Maksymalny nominalny wymiar kruszywa, mm	Minimalna zawartość spoiwa, % m/m
> 8,0 do 31,5	3
2,0 do 8,0	4
< 2,0	5

Dopuszczalne jest zastosowanie mniejszej ilości spoiwa niż podano w tabeli 2, jeśli podczas procesu produkcyjnego stwierdzone zostanie, że zachowana jest zgodność z wymaganiami tabel 5+7 niniejszych SST oraz za zgodą Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

5.4.2 Zawartość wody

Zawartość wody w mieszance powinna być określona na podstawie procedury projektowej wg metody Proctora i/lub doświadczenia z mieszankami wyprodukowanymi przy użyciu proponowanych składników. Zawartość wody należy określić zgodnie z PN-EN 13286-2.

5.4.3. Warunki przygotowania i pielęgnacji próbek

Próbki walcowe zagęszczane ubijaniem Proctora, powinny być przygotowane zgodnie z PN-EN 13286-50. Próbki należy przechowywać przez 14 dni w temperaturze pokojowej z zabezpieczeniem przed wysychaniem (w komorze o wilgotności powyżej 95% - 100% lub w wilgotnym piasku) i następnie zanurzyć na 14 dni do wody o temperaturze pokojowej. Nasycanie próbek wodą odbywa się pod ciśnieniem normalnym i przy całkowitym ich zanurzeniu w wodzie.

Badanie wytrzymałości na ściskanie (system I) należy przeprowadzić na próbkach walcowych przygotowanych metodą Proctora zgodnie z PN-EN 13286-50, przy wykorzystaniu metody badawczej zgodnie z PN-EN 13286-41.

5.4.4. Wytrzymałość na ściskanie

Wytrzymałość na ściskanie określonej mieszanki powinna być oznaczana zgodnie z PN-EN 13286-41, po 28 dniach pielęgnacji. Wynik wytrzymałości na ściskanie powinien zawierać się w przedziale danej klasy wytrzymałości zgodnie z Tabelą 4.

W praktyce wykonawczej dopuszcza się stosowanie dodatkowo wytrzymałości na ściskanie określonej po innym okresie pielęgnacji, np. po 7 lub 14 dniach (Rc7, Rc14).

5.4.5. Mrozoodporność

Wskaźnik mrozoodporności mieszanki związanej cementem określany jest stosunkiem wytrzymałości na ściskanie R_c^{z-o} próbki po 28 dniach pielęgnacji i po 14 cyklach zamrażania i odmrażania do wytrzymałości na ściskanie R_c próbki po 28 dniach pielęgnacji według pkt 5.4.4.

$$= \frac{R_c^{z-o}}{R_c}$$

Wskaźnik mrozoodporności

Próbki do oznaczenia wskaźnika mrozoodporności należy przechowywać przez 28 dni w temperaturze pokojowej z zabezpieczeniem przed wysychaniem (w komorze o wilgotności 95% ÷ 100% lub w wilgotnym piasku). Następnie należy je całkowicie zanurzyć na 1 dobę w wodzie, a następnie w ciągu kolejnych 14 dni poddać cykлом zamrażania i odmrażania. Jeden cykl zamrażania i odmrażania polega na zamrażaniu próbki w temperaturze $-23 \pm 2^\circ\text{C}$ przez 8 godzin i odmrażania w wodzie o temperaturze $+18 \pm 2^\circ\text{C}$ przez 16 godzin. Oznaczenie wskaźnika mrozoodporności należy przeprowadzać na 3 próbkach i do obliczeń przyjmować średnią. Wynik badania różniący się od

średniej o więcej niż 20% należy odrzucić, a jako miarodajną wartość wytrzymałości na ściskanie R_c^{z-o} , R_c należy przyjąć średnią obliczoną z pozostałych dwóch wyników, z dokładnością 0,1.

5.4.6. Szczelność mieszanki

Szczelność mieszanki przed związaniem definiuje się jako stosunek objętości ziaren do objętości mieszanki zawierającej ziarna i wolne przestrzenie między nimi.

Szczelność należy obliczyć w oparciu o poniższy wzór:

$$C = (\gamma_m/100) \times (a/\gamma_A + b/\gamma_B + c/\gamma_C \dots)$$

gdzie:

- C – szczelność;
- γ_m – maksymalna gęstość objętościowa mieszanki w stanie suchym (Mg/m³);
- γ_A – gęstość objętościowa ziaren składnika A (Mg/m³);
- γ_B – gęstość objętościowa ziaren składnika B (Mg/m³);
- γ_C – gęstość objętościowa ziaren składnika C (Mg/m³);
- a – zawartość składnika A w masie mieszanki (%);
- b – zawartość składnika B w masie mieszanki (%);
- c – zawartość składnika C w masie mieszanki (%);

Maksymalną gęstość objętościową mieszanki (γ_m) należy określić zmodyfikowaną metodą Proctora wg PN-EN 13286-2.

Gęstość ziaren składników (γ_A , γ_B , γ_C , ...) należy określić w zależności od wielkości ziaren zgodnie z normą PN-EN 1097-6 załącznik A (gęstość wstępnie osuszonych ziaren) lub normy PN-EN 1097-7.

Przykład obliczenia szczelności C przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Przykład obliczenia szczelności

Składnik mieszanki	% masy mieszanki	Gęstość objętościowa ziaren (Mg/m ³)
Kruszywo grube 4/16 mm	50	ppA = 2,69
Kruszywo drobne 0/4 mm	46,5	ppB = 2,65
Cement	3,5	ppC = 2,95
Maksymalna gęstość objętościowa mieszanki zmodyfikowaną metodą Proctora (Mg/m ³)		pd = 2,20

$$C = (2,20/100) \times (50/2,69 + 46,5/2,65 + 3,5/2,95) = 0,82$$

5.5. Wymagania dla mieszanek

Zgodnie z Katalogami typowych konstrukcji nawierzchni zakresy stosowania dotyczące mieszanek związanych cementem do warstw konstrukcji nawierzchni i warstwy mrozoochronnej przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Zakresy stosowania dotyczące mieszanek związanych spoiwami hydraulicznymi do warstw konstrukcji nawierzchni i warstwy mrozoochronnej.

4. Zakresy stosowania używanych mieszanek związanych spoiwami hydraulicznymi do warstw konstrukcji nawierzchni i warstw mrozochronnej								
Lp.	Rodzaj warstwy	Mieszanki związane spoiwami hydraulicznymi						
		Podbudowa zasadnicza			Podbudowa pomocnicza			Warstwa mrozochronna
		KR1-KR2*)	KR3-KR4*)	KR5-KR7	KR1-KR2	KR3-KR4	KR5-KR7	
1	Mieszanki związane cementem wg PN-EN 14227-1	C3/4 ≤ 6 MPa	C5/6 ≤ 10 MPa	C8/10 ≤ 20 MPa	Warstwa podbudowy pomocniczej nie występuje w rozwiązaniach zaproponowanych w Katalogu dla kategorii ruchu KR1-KR2	C3/4 ≤ 6 MPa	C5/6 ≤ 10 MPa	C1,5/2 ≤ 4 MPa
*) W typowych konstrukcjach nawierzchni sztywnych - nie stosuje się dla kat. KR1-KR3								
Uwaga: Określenie „nie stosuje się” oznacza, że materiał ten nie występuje w rozwiązaniach zaproponowanych w Katalogu dla danej warstwy.								

Szczegółowe wymagania dla mieszanek związanych cementem dla warstwy: podbudowy zasadniczej, podbudowy pomocniczej i mrozoodpornej przedstawiono w Tabelach 5-7.

Tabela 5. Wymagania wobec mieszanek związanych cementem do warstwy podbudowy zasadniczej

Lp.	Właściwość	Wymagania
1.0	Składniki	
1.1	Cement	wg p. 2.2.4
1.2	Kruszywo	wg tabeli 1
1.3	Woda zarobowa	wg p. 2.2.5
1.4	Dodatki i domieszki	wg p. 2.2.6 i p. 2.2.7
2.0	Mieszanka	
2.1	Uziarnienie:	Krzywe graniczne uziarnienia
	- mieszanka 0/8 mm*)	wg rys. 5
	- mieszanka 0/11,2 mm	wg rys. 4
	- mieszanka 0/16 mm	wg rys. 3
	- mieszanka 0/22,4 mm	wg rys. 2

	- mieszanka 0/31,5 mm	wg rys. 1
2.2	Minimalna zawartość cementu	wg tabeli 2
2.3	Zawartość wody	wg projektu mieszanki
2.4	Wytrzymałość na ściskanie*)	wg tabeli 4
2.5	Mrozoodporność	≥ 0,7
2.6	Szczelność mieszanki	≥ 0,8

*) Mieszankę 0/8 mm można stosować tylko dla ruchu KR1 i KR2

Tabela 6. Wymagania wobec mieszanek związanych cementem do warstwy podbudowy pomocniczej

Lp.	Właściwość	Wymagania
1.0	Składniki	
1.1	Cement	wg p. 2.2.4
1.2	Kruszywo	wg tablicy 1
1.3	Woda zarobowa	wg p. 2.2.5
1.4	Dodatki	wg p. 2.2.6
2.0	Mieszanka	
2.1	Uziarnienie:	Krzywe graniczne uziarnienia
	- mieszanka 0/8 mm*)	wg rys. 5
	- mieszanka 0/11,2 mm	wg rys. 4
	- mieszanka 0/16 mm	wg rys. 3
	- mieszanka 0/22,4 mm	wg rys. 2
	- mieszanka 0/31,5 mm	wg rys. 1
2.2	Minimalna zawartość cementu	wg tabeli 2
2.3	Zawartość wody	wg projektu mieszanki
2.4	Wytrzymałość na ściskanie	wg tabeli 4
2.5	Mrozoodporność	≥ 0,6
2.6	Szczelność mieszanki	≥ 0,8

*) Mieszankę 0/8 mm można stosować tylko dla ruchu KR1 i KR2

Tabela 7. Wymagania wobec mieszanek związanych cementem do warstwy mrozoochronnej

Lp.	Właściwość	Wymagania dla ruchu KR1 + KR4
1.0	Składniki	
1.1	Cement	wg p. 2.2.4
1.2	Kruszywo	wg tabeli 1
1.3	Woda zarobowa	wg p. 2.2.5
1.4	Dodatki i domieszki	wg p. 2.2.6 i p. 2.2.7
2.0	Mieszanka	
2.1	Uziarnienie:	krzywe graniczne
	- mieszanka 0/8 mm*)	wg rys. 5
	- mieszanka 0/11,2 mm	wg rys. 4
	- mieszanka 0/16 mm	wg rys. 3
	- mieszanka 0/22,4 mm	wg rys. 2
	- mieszanka 0/31,5 mm	wg rys. 1
2.2	Minimalna zawartość cementu	wg tablicy 2
2.3	Zawartość wody	wg projektu mieszanki
2.4	Wytrzymałość na ściskanie	klasa C1,5/2 (nie więcej niż 4,0 MPa)

*) Mieszankę 0/8 mm można stosować tylko dla ruchu KR1 i KR2

5.6. Odcinek próbny

Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny w celu:

- stwierdzenia czy sprzęt do produkcji mieszanki oraz jej rozkładania i zagęszczania jest właściwy,
- określenia grubości warstwy wbudowanej mieszanki przed zagęszczeniem, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy zagęszczonej,
- określenia liczby przejść walców do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia warstwy.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć materiałów oraz sprzętu takich, jakie będą stosowane do wykonania podbudowy lub warstwy mrozoochronnej.

Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 m² do 800 m², a długość nie powinna być mniejsza niż 200 m.

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Wykonawca może przystąpić do wykonywania podbudowy lub warstwy mrozoochronnej po zaakceptowaniu odcinka próbnego przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

5.7. Warunki przystąpienia do robót i przygotowanie podłoża

Podbudowa lub warstwa mrozoochronna z mieszanek związanych cementem nie powinny być wykonywane, gdy temperatura powietrza jest niższa od +5°C oraz gdy podłoże jest zamrożone.

Podłoże pod mieszankę powinno być przygotowane zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentacji projektowej i odpowiednimi SST.

Jeśli warstwa mieszanki kruszywa ma być układana w prowadnicach, to należy je ustawić na podłożu tak, aby wyznaczały ściśle linie krawędzi układanej warstwy według dokumentacji projektowej. Wysokość prowadnic powinna odpowiadać grubości warstwy mieszanki kruszywa w stanie niezagęszczonym. Prowadnice powinny być ustawione stabilnie, w sposób wykluczający ich przesuwanie się pod wpływem oddziaływania maszyn użytych do wykonania warstwy. Od użycia prowadnic można odstąpić przy zastosowaniu technologii gwarantującej odpowiednią równość warstwy, po uzyskaniu zgody Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Jeżeli podłoże wykazuje jakiegokolwiek wady to powinny być one usunięte według zasad akceptowanych przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Warstwa powinna być wytyczona w sposób umożliwiający jej wykonanie zgodnie z Dokumentacją Projektową lub według zaleceń Inżyniera/Inspektora Nadzoru z tolerancjami określonymi w niniejszej SST.

Paliki lub szpilki do kontroli ukształtowania warstw powinny być wcześniej odpowiednio zamocowane i utrzymywane w czasie robót przez Wykonawcę. Rozmieszczenie palików lub szpilek powinno umożliwiać naciągnięcie sznurków lub linek do wytyczenia robót i nie powinno być większe, niż co 10 m.

5.8. Wytwarzanie i wbudowanie mieszanki

Mieszankę kruszywa związanego cementem o ściśle określonym składzie zawartym w recepcie laboratoryjnej należy wytwarzać w wytwórniach (mieszarkach) stacjonarnych lub mobilnych zapewniających ciągłość produkcji i gwarantujących otrzymanie jednorodnej mieszanki. Mieszarka powinna być wyposażona w urządzenia do wagowego dozowania kruszywa i cementu oraz objętościowego dozowania wody.

Przy produkcji mieszanki należy prowadzić kontrolę produkcji zgodnie z PN-EN 14227-1: 2013 Załącznik B.

Mieszanka po wyprodukowaniu powinna być od razu transportowana na miejsce wbudowania, w sposób zabezpieczony przed segregacją i nadmiernym wysychaniem.

Mieszanka dowieziona z wytwórni powinna być układana przy pomocy układarek lub równiarek. Grubość układania mieszanki powinna zapewniać uzyskanie wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu. Warstwę można wykonać o grubości np. 20 cm po zagęszczeniu. Gdy wymagana jest większa grubość, to do układania drugiej warstwy można przystąpić po odbiorze pierwszej warstwy przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru. Przy układaniu mieszanki za pomocą równiarek konieczne jest stosowanie prowadnic.

Przed zagęszczeniem warstwa powinna być wyprofilowana do wymaganych rzędnych, spadków podłużnych i poprzecznych. Natychmiast po wyprofilowaniu mieszanki należy rozpocząć jej zagęszczanie, które należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego od 1,00 maksymalnego zagęszczenia określonego według normalnej próby Proctora lub do osiągnięcia wskaźnika odkształcenia $lo = E2/E1$ z wykorzystaniem płyty statycznej typu VSS, wg PN-S-02205 załącznik B, które należy wykonać przed rozpoczęciem

wiązania spoiwa hydraulicznego. Wskaźnik odkształcenia powinien być nie większy niż $lo \leq 2,2$. Zagęszczenie powinno być zakończone przed rozpoczęciem czasu wiązania cementu. Specjalną uwagę należy poświęcić zagęszczeniu mieszanki w sąsiedztwie spoin roboczych podłużnych i poprzecznych oraz wszelkich urządzeń obcych. Zaleca się aby Wykonawca organizował roboty w sposób unikający podłużnych spoin roboczych. Jeśli jednak w dolnej warstwie podbudowy występują spoiny robocze, to spoiny w górnej warstwie podbudowy powinny być względem nich przesunięte o co najmniej 30 cm dla spoiny podłużnej i 1 m dla spoiny poprzecznej.

Oceny zagęszczenia dokonuje się bezpośrednio po zagęszczeniu na podstawie wskaźnika zagęszczenia Is . Jako zastępcze sprawdzenie można stosować pomiar wskaźnika odkształcenia lo , którego wartość nie powinna być większa od 2,2.

Jeśli dokumentacja projektowa przewiduje wykonanie szczelin pozornych w podbudowie, to zaleca się je wykonać przez wycięcie szczelin np. grubości 3÷5 mm na głębokość około 1/3 jej grubości w początkowej fazie twardnienia betonu, tak aby powierzchnia podbudowy była podzielona na kwadratowe lub prostokątne płyty.

Dla warstwy podbudowy zasadniczej z mieszanki o wytrzymałości na ściskanie R_c powyżej 10 MPa należy stosować dylatowanie poprzeczne i podłużne według ustaleń dokumentacji projektowej.

Dla warstwy podbudowy zasadniczej z mieszanki o wytrzymałości R_c przekraczającej 5 do 10 MPa należy stosować technologie przeciwspekaniowe według ustaleń dokumentacji projektowej, z zastosowaniem geosyntetyków lub membran, odpowiadających wymaganiom norm lub europejskich i krajowych ocen technicznych bądź aprobat technicznych.

Minimalne wartości wtórnego modułu odkształcenia $E2$ na powierzchni podbudowy pomocniczej z mieszanki związanej spoiwem hydraulicznym w zależności od kategorii ruchu:

KR5 – KR7 $E2 \geq 120$ MPa

KR3 – KR4 $E2 \geq 100$ MPa

Minimalne wartości wtórnego modułu odkształcenia $E2$ na powierzchni warstwy mrozoochronnej z mieszanki związanej spoiwem hydraulicznym w zależności od kategorii ruchu:

KR1 – KR2 $E2 \geq 80$ MPa

5.9. Pielęgnacja warstwy kruszywa związanej cementem

Warstwa kruszywa związanej cementem powinna być natychmiast po zagęszczeniu poddana pielęgnacji według jednego z następujących sposobów:

- skropieniem preparatem pielęgnacyjnym, posiadającym EOT/KOT lub aprobatę techniczną,
- przykryciem na okres 7 do 10 dni nieprzepuszczalną folią z tworzywa sztucznego, ułożoną na zakład co najmniej 30 cm i zabezpieczoną przed zerwaniem przez wiatr,
- przykryciem matami lub włóknami i spryskanie wodą przez okres 7÷10 dni,
- przykryciem warstwą piasku i utrzymanie jej w stanie wilgotnym przez okres 7÷10 dni,
- innymi środkami zaakceptowanymi przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Nie należy dopuszczać ruchu pojazdów i maszyn po warstwie kruszywa związanej cementem w okresie od 7 do 10 dni pielęgnacji, a po tym okresie ruch technologiczny może odbywać się wyłącznie za zgodą Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Roboty wykończeniowe

Roboty wykończeniowe dotyczą prac związanych z dostosowaniem wykonanych robót do istniejących warunków terenowych, takie jak:

- odtworzenie przeszkód czasowo usuniętych,
- uzupełnienie zniszczonych w czasie robót istniejących elementów drogowych lub terenowych,
- roboty porządkujące otoczenie terenu robót,
- usunięcie oznakowania drogi wprowadzonego na okres robót.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Badania i pomiary dzielą się na:

- badania i pomiary Wykonawcy – w ramach własnego nadzoru,
- badania i pomiary kontrolne – w ramach nadzoru Zamawiającego.

W uzasadnionych przypadkach w ramach badań i pomiarów kontrolnych dopuszcza się wykonanie badań i pomiarów kontrolnych dodatkowych i/lub badań i pomiarów arbitrażowych.

Badania obejmują:

- pobranie próbek,
- zapakowanie próbek do wysyłki,
- transport próbek z miejsca pobrania do placówki wykonującej badania,
- przeprowadzenie badania,
- sprawozdanie z badań.

6.2. Badania i pomiary Wykonawcy

Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzania na bieżąco badań i pomiarów w celu sprawdzania, czy jakość wykonanych Robót jest zgodna z postawionymi wymaganiami.

Badania i pomiary powinny być wykonywane z niezbędną starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami i w wymaganym zakresie. Badania i pomiary Wykonawca powinien wykonywać z częstotliwością gwarantującą zachowanie wymagań dotyczących jakości robót, lecz nie rzadziej niż wskazano to w SST. Wyniki badań będą dokumentowane i archiwizowane przez Wykonawcę. Wyniki badań Wykonawca jest zobowiązany przekazywać Inżynierowi/Inspektorowi Nadzoru.

Zakres badań i pomiarów Wykonawcy powinien być:

- nie mniejszy niż określony w Zakładowej Kontroli Produkcji dla dostarczanych na budowę materiałów i wyrobów budowlanych,
- dla wykonanej warstwy być nie mniejszy niż określony zakres i częstotliwość badań i pomiarów kontrolnych określony w Tabeli 8 i 9.

Tabela 8. Częstotliwość oraz zakres badań przy wykonywaniu podbudowy i warstwy mrozoochronnej z mieszanki kruszywa związanej cementem

Lp	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań	
		Minimalna liczba badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna powierzchnia przypadająca na jedno badanie (m ²)
1	Uziarnienie mieszanki	1	3000
2	Zagęszczenie i nośność podbudowy	2	3000
3	Wilgotność mieszanki (Wilgotność optymalna z tolerancją +10%, -20%)	2	3000

4	Wytrzymałości na ściskanie	3 próbkę dziennie
5	Mrozoodporność	Przy projektowaniu, na etapie odcinka próbnego i w przypadkach wątpliwych, na zlecenie Inżyniera/Inspektora Nadzoru
6	Właściwości kruszywa	Dla każdej partii kruszywa i przy każdej zmianie kruszywa
7	Badanie właściwości innych niż uziarnienie mieszanki	przy zatwierdzeniu materiału i przy każdej istotnej zmianie jego właściwości, zmianie złoża, zmianie producenta oraz w razie wątpliwości co do jakości wbudowywanej mieszanki.
8	Grubość warstwy	2 razy dziennie

Tabela 9. Częstotliwość oraz zakres pomiarów wykonanej podbudowy i warstwy mrozoochronnej z mieszanki kruszywa związanej cementem

Lp	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Szerokość	10 razy na 1 km
2	Równość podłużna*)	w sposób ciągły na każdym pasie ruchu łata długości 4m lub metodą równoważną (planografem)
3	Równość poprzeczna*)	10 razy na 1 km łata długości 2m
4	Spadki poprzeczne**)	10 razy na 1 km
5	Rzędne wysokościowe	dla każdej jezdni co 20m na odcinkach prostych i co 10m na łukach; w osi jezdni i na jej krawędziach
6	Ukształtowanie osi w planie	10 razy na 1 km
7	Grubość	10 razy na 1 km

*) Dodatkowe pomiary spadków poprzecznych i ukształtowania osi w planie należy wykonać w punktach głównych łuków poziomych.

Dopuszczalne tolerancje wobec poszczególnych cech geometrycznych wykonanej warstwy podano w Tabeli 10.

Tabela 10. Dopuszczalne tolerancje dla wymaganych cech geometrycznych podbudowy i warstwy mrozoochronnej z mieszanki kruszywa związanej cementem

Lp	Cecha mierzona	Tolerancja
1	Szerokość warstwy	Tolerancja dla pojedynczego wyniku +10 cm, -5 cm od szerokości projektowanej. Dla wartości średniej elementu podlegającego odbiorowi od 0,0 do +10,0 cm.
2	Równość podłużna	±10mm – podbudowa zasadnicza ±15mm – podbudowa pomocnicza
3	Równość poprzeczna	±10mm – podbudowa zasadnicza ±15mm – podbudowa pomocnicza
4	Spadki poprzeczne	±0,5%
5	Rzędne wysokościowe	-2 cm / +1 cm – podbudowa pomocnicza -1 cm / +0 cm – podbudowa zasadnicza
6	Ukształtowanie osi w planie	±5cm
7	Grubość warstwy	±10%

6.3. Badania i pomiary kontrolne

Badania i pomiary kontrolne są zlecane przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru, a których celem jest sprawdzenie, czy jakość zastosowanych materiałów i wyrobów budowlanych oraz gotowej warstwy spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Pobieraniem próbek, wykonaniem badań i pomiarów na miejscu budowy zajmuje się Laboratorium Zamawiającego/Inżynier/Inspektor Nadzoru przy udziale lub po poinformowaniu przedstawicieli Wykonawcy. Zamawiający decyduje o wyborze Laboratorium Zamawiającego.

6.4. Badania i pomiary kontrolne dodatkowe

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań lub pomiarów kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, strony kontraktu mogą wystąpić o przeprowadzenie badań lub pomiarów kontrolnych dodatkowych. Badania kontrolne dodatkowe są wykonywane przez Laboratorium Zamawiającego.

Strony Kontraktu decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy tzn. dziennej działki roboczej. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

6.5. Badania i pomiary arbitrażowe

Badania i pomiary arbitrażowe są powtórzeniem badań lub pomiarów kontrolnych i/lub kontrolnych dodatkowych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inżyniera/Inspektora Nadzoru, Zamawiającego lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania i pomiary arbitrażowe wykonuje się na wniosek strony kontraktu. Badania i pomiary arbitrażowe wykonuje bezstronne, akredytowane laboratorium (w tym inne laboratorium GDDKiA), które nie wykonywało badań lub pomiarów kontrolnych, przy udziale lub po poinformowaniu przedstawicieli stron.

W przypadku wniosku Wykonawcy zgodę na przeprowadzenie badań i pomiarów arbitrażowych wyraża Inżynier/Inspektor Nadzoru po wcześniejszej analizie zasadności wniosku. Zamawiający akceptuje laboratorium, które przeprowadzi badania lub pomiary arbitrażowe.

6.6. Badania i pomiary przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, Certyfikat Zgodności ZKP/Stałości Właściwości Użytkowych, deklarację właściwości użytkowych, KOT/EOT, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inżyniera/Inspektora Nadzoru.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi/Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

6.7. Badania w czasie robót

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów, które należy wykonać w czasie robót podaje tabela 8 w pkt 6.2.

6.8. Badania cech geometrycznych podbudowy i warstwy mrozoodpornej

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów dotyczących cech geometrycznych podaje tabela 9, w pkt 6.2.

7. OBIAR ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 7.

Jednostką obmiarową jest 1 m² (metr kwadratowy) warstwy mrozoochronnej o grubości zgodnej z Dokumentacją Techniczną.

8. ODBIÓR WARSTWY

Ogólne wymagania dotyczące odbioru robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 8.

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

Roboty uznaje się za zgodne z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji podanych w punkcie 6 dały pozytywne wyniki.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie prowadzonych robót,
- zakup i dostarczenie materiałów do wykonania warstwy,
- dostarczenie sprzętu niezbędnego do wykonania warstwy,
- sprawdzenie i ewentualną naprawę podłoża,
- korytowanie wg D.04.01.01
- oczyszczenie i skropienie wg WTW ZM
- wykonanie odcinka próbnego,
- rozłożenie i wyrównanie warstwy,
- zagęszczenie wyprofilowanej warstwy,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w ST,
- utrzymanie podbudowy w czasie robót,
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót,
- inne niezbędne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem warstwy mrozochronnej

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntu
PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie składu ziarnowego. Metoda przesiewania
PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren – Wskaźnik kształtu
PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Ocena zawartości drobnych cząstek. Badania błękitem metylenowym
PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości. Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych. Oznaczanie mrozoodporności
PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw -- Część 1: Analiza chemiczna. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń organicznych
PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw -- Część 1: Analiza chemiczna. Oznaczanie zawartości siarki metodą bromową
PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie. Metoda Los Angeles
PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
PN-EN 13285	Mieszanki niezwiązane. Wymagania
PN-EN 13286-2	Metody określania gęstości i zawartości wody. Zagęszczanie metodą Proctora.
PN-EN 1008-1	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek
BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łata

10.2. Inne dokumenty

- WT-4 2010 Mieszanki niezwiązane dla dróg krajowych. Wymagania techniczne.

D.04.02.02B DRENAŻE**1.WSTĘP****1.1 Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót polegających na wykonaniu drenażu w warstwach konstrukcyjnych oraz przebudowie lub zabezpieczeniu niezainwentaryzowanych drenaży, które zostaną wykonane w ramach zadania „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2 Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt 1.1

1.3 Zakres robót objętych SST

Roboty, których dotyczy specyfikacja obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie robót polegających na przebudowie sieci wykazanych podczas realizacji inwestycji w obiekcie objętym kontraktem.

W zakres tych robót wchodzi:

- Odkrywanie sieci
- Zgłoszenie obecności niezainwentaryzowanej sieci Inspektorowi Nadzoru oraz gestorowi sieci
- Uzyskanie warunków przebudowy lub zabezpieczenia sieci
- Opracowanie i uzgodnienie dokumentacji przebudowy lub zabezpieczenia sieci
- Roboty ziemne
- Roboty montażowe
- Wymagane próby i badania
- Odbiór robót przez gestora sieci i Inspektora Nadzoru wraz z dopuszczeniem do użytkowania

1.4 Określenia podstawowe

Określenia podane w niniejszej SST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi normami, wytycznymi i określeniami podanymi w D-M-00.00.00 Wymagania ogólne oraz w specyfikacjach szczegółowych dotyczących poszczególnych sieci.

1.5 Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania, ich zgodność z dokumentacją projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

2. MATERIAŁY

Do budowy drenażu kolidującego z inwestycją należy użyć materiałów zalecanych przez Zarządcę drenażu. W przypadku braku możliwości ustalenia zarządcy należy odtworzyć z materiału, który został odkopany lub uszkodzony. Jeżeli niniejszy materiał nie jest już produkowany należy zastosować dwie studnie drenarskie w pobliżu granic pasa drogowego i połączyć je nowym rurociągiem drenarskim pełnym lub z otworami o średnicy min. 200 mm w otulinie z włókna kokosowego (włókno - opcjonalnie uzależnione od rodzaju drenażu) w zasypce żwirowej o szerokości minimum szerokości rury drenarskiej wykonanej do warstw konstrukcyjnych projektowanego obiektu. Średnica rury drenarskiej nie może być mniejsza niż średnica istniejącego drenażu. Należy zastosować studnie z tworzywa sztucznego o średnicy zapewniającej właściwe połączenie rurociągów nie mniejszej niż 400 mm z osadnikiem o głębokości 500 mm.

Do budowy drenaży w warstwach konstrukcyjnych należy użyć rury drenarskiej Ø160 z włączeniem do istniejących wpustów kanalizacji deszczowej i/lub studni kanalizacji deszczowej. Natomiast w przypadku gdy wystąpią miejsca w których bezpośrednie włączenie rury drenażu może być utrudnione należy wtedy za pomocą rury pełnej włączyć drenaż w studnię kanalizacji deszczowej zlokalizowanej z dala od warstwy konstrukcyjnej.

Należy stosować wyżej opisane parametry studni i rurociągów drenarskich m.in.

- - rury drenarskie karbowane oraz gładkie z tworzyw sztucznych PE/PVC/PP
- - studnie betonowe lub tworzywa sztucznego w zależności od planowanej lokalizacji studni

3.SPRZĘT

Roboty mogą być wykonywane ręcznie lub mechanicznie. Roboty ziemne można wykonywać przy użyciu dowolnego sprzętu. Roboty montażowe wykonywać z zastosowaniem sprzętu ujętego w szczegółowych specyfikacjach technicznych dla poszczególnych robót branżowych.

4.TRANSPORT

Materiały mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu. Należy je umieścić równomiernie na całej powierzchni ładunkowej i zabezpieczyć przed spadaniem lub przesuwaniem.

5.WYKONANIE ROBÓT**5.1 Odkrywanie**

W miejscach wykazania uzbrojenia niezainwentaryzowanego należy wykonać wykop odkrywkowy powiadamiając Inspektora Nadzoru i gestora sieci. W przypadku stwierdzenia, że dana sieć jest nieczynna po potwierdzeniu wpisem do Dziennika Budowy przez gestora sieci można ją zdemontować.

5.2 Dokumentacja

Na przebudowę lub zabezpieczenie sieci niezainwentaryzowanej należy uzyskać warunki techniczne gestora sieci, opracować dokumentację projektową wraz ze wszystkimi uzgodnieniami i decyzjami wymaganymi odrębnymi przepisami.

5.3 Roboty ziemne

Należy prowadzić zgodnie z SST D-02.00.00

5.4A Roboty montażowe niezainwentaryzowanych drenaży

Kolidujące drenaże z inwestycją lub uszkodzone drenaże należy odbudować zgodnie z wydanymi warunkami przez Zarządcę. W przypadku gdy ustalenie zarządcy jest niemożliwe należy istniejące drenaże, kolidujące z Inwestycją przebudować umieszczając dwie studnie drenarskie w pobliżu granic pasa drogowego i połączyć je nowym rurociągiem drenarskim pełnym lub z oczkami o średnicy min. 200 mm w otulinie z włókna kokosowego (włókno - opcjonalnie uzależnione od rodzaju drenażu) w zasypce żwirowej o szerokości minimum szerokości rury drenarskiej mierzonej od ścianki zewnętrznej. Uwaga! Przeprowadzając drenaż w granicach pasa drogowego należy stosować rury wyłącznie pełne. Średnica rury drenarskiej nie może być mniejsza niż średnica istniejącego drenażu. Należy zastosować studnie z tworzywa sztucznego/betonowej o średnicy zapewniającej właściwe połączenie rurociągów nie mniejszej niż 400 mm z osadnikiem o głębokości. 500 mm. W razie konieczności wynikającej np.: z przyjętych rozwiązań projektowanych bądź istniejących obiektów należy zastosować odpowiednią ilość studni pośrednich. Wszystkim istniejącym wylotom drenaży w obrębie prowadzonych robót należy zapewnić odprowadzenie wód do najbliższego odbiornika lub, jeżeli to niemożliwe, do kanalizacji deszczowej. Należy stosować wyżej opisane parametry studni i rurociągów drenarskich. W przypadku gdy należy wyjść poza pas drogi w celu dokonania pełnej przebudowy należy uzyskać zgodę właściciela nieruchomości na wykonanie robót.

5.4B Roboty montażowe drenażu w warstwach konstrukcyjnych

Niweletą drenaży w warstwie konstrukcyjnej jest poziom posadowienia warstwy odsączającej/ mrozoochronnej, z zachowaniem obniżenia posadowienia względem jej, w celu pełnego odbioru wody. Drenaż w zdecydowanej większości będzie posiadał stałą odległość od nawierzchni bitumicznej, zachowując jednocześnie spadki zgodne z niweletą drogi. Przed rozpoczęciem układania warstwy drenującej na każdym wpuscie należy oznaczyć miejsce włączenia drenażu, którego rzędna nie może być niższa niż wylot przykanalika i/lub rury kanalizacji deszczowej. Bezwzględnie należy dążyć do ustalania wysokości włączenia rury drenarskiej wyżej niż przykanalik lub rura kanalizacji deszczowej zlokalizowanej studni lub

wpuście. Po ustaleniu włączenia należy ułożyć rurę zgodnie z częścią rysunkową zachowując grubości otulin zgodnie z dokumentacją, jednocześnie zachowując odpowiednie spadki zapewniające odpływ wody. Dopiero po ułożeniu warstw rury i zweryfikowaniu spadków należy wykonać otwornicę w studni betonowej otwór. Kolnierz wokół rury wykonać metodą szczelną zaproponowaną przez Wykonawcę i podlegającą akceptacji przez Inwestora Nadzoru. Zabrania się prowadzenia ruchu budowlanego po wykonaniu drenaży oraz włączenia dodatkowych wód np. w celu obniżania ich poziomu z uwagi na fakt możliwości ich zamulenia poprzez nieoczyszczoną wodę

5.5 Próby i odbiór robót

Po wykonaniu robót montażowych należy przeprowadzić wszystkie wymagane próby i badania, a następnie zgłosić do odbioru przez Inspektora Nadzoru i gestora sieci. Po uzyskaniu pozytywnych wyników badań oraz odbiorze można przekazać sieć do użytkowania.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 6.

6.2 Kontrola robót drenarskich

- zgodność robót z wydanymi warunkami
- zapewnienie odpływu wód na podstawie wykonanych pomiarów geodezyjnych
- uzyskanie zagęszczeń określonych w SST D.02.03.01
- uzyskanie protokołu odbioru od Zarządcy

7. OBMIAŁ ROBÓT

Jednostką obmiarową jest metr - /m/ przebudowanej sieci uzbrojenia terenu oraz sztuka wykonanej studni.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora, jeżeli wszystkie pomiary i badania dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- roboty montażowe wykonania rurociągów,
- zasypany zagęszczony wykop.

Odbiór robót zanikających powinien być dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie korekt i poprawek, bez hamowania ogólnego postępu robót.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 mb należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i przygotowawcze, prace geodezyjne
- uzyskanie warunków wraz z wykonaniem opracowania do uzgodnień
- uzyskanie uzgodnienia oraz zgód na wyjście poza pas drogi
- wykonanie wykopu z transportem urobku i jego ewentualną utylizacją
- odwodnienie wykopu powierzchniowe lub mechaniczne
- zabezpieczenie ścian wykopu pod drenaż zgodnie z niniejszą specyfikacją techniczną dla wykopów
- zakup i wbudowanie materiałów
- wykonanie zasypki
- wykonanie przycisku jeżeli nie będzie możliwe wykonanie robót w sposób otwarty
- ewentualne wykonanie wylotu prefabrykowanego
- przeprowadzenie pomiarów i badań
- uzyskanie protokołu odbioru
- wykonanie otworów montażowych wraz z ich uszczelnieniem
- wykonanie otuliny
- wykonanie innych robót opisanych dla niniejszego zakresu robót

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 szt ustawienia studni należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i przygotowawcze, prace geodezyjne
- uzyskanie warunków wraz z wykonaniem opracowania do uzgodnień
- uzyskanie uzgodnienia oraz zgód na wyjście poza pas drogi
- wykonanie wykopu z transportem urobku i jego ewentualną utylizacją
- odwodnienie wykopu powierzchniowe lub mechaniczne
- zabezpieczenie ścian wykopu pod drenaż zgodnie z niniejszą specyfikacją techniczną dla wykopów
- zakup i wbudowanie materiałów
- przeprowadzenie pomiarów i badań
- uzyskanie protokołu odbioru

PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-B-06712 Kruszywa mineralne do betonu

PN-B-11111 Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka.

PN-B-11112 Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych.

PN-B-12037 Cegła pełna wypalana z gliny - kanalizacyjna.

PN-B-14501 Zaprawy budowlane zwykłe.

PN-C-96177 Lepik asfaltowy bez wypełniaczy stosowany na gorąco.

BN-88/6731-08 Cement. Transport i przechowywanie.

PN-EN 206-1:2003 Beton Część 1: Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność

PN-B-06265:2004 Krajowe uzupełnienia PN-EN 206-1:2003

BN-86/8971-08 Prefabrykaty budowlane z betonu. Kręgi betonowe i żelbetowe.

PN-C-8919:1998 Rury kanalizacyjne z PCV

ISO4427 Rury kanalizacyjne z PE-HD

PN-B-06050:1999/Ap1:2012 Geotechnika – Roboty ziemne – Wymagania ogólne

PN-B-04481:1988 - Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podział i opis gruntów.

10.2. Inne dokumenty

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 8 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 168 poz. 1763) w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy odprowadzeniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska naturalnego.

Instrukcja zabezpieczania przed korozją konstrukcji betonowych opracowana przez Instytut Techniki Budowlanej - Warszawa 1986 r.

Katalog budownictwa

KB4-4.12.1.(6) Studzienki połączeniowe (lipiec 1980)

KB4-4.12.1.(7) Studzienki przelotowe (lipiec 1980)

KB4-4.12.1.(8) Studzienki spadowe (lipiec 1980)

KB4-4.12.1.(11) Studzienki ślepe (lipiec 1980)

KB4-3.3.1.10.(1) Studzienki ściekowe do odwodnienia dróg (październik 1983)

KB1-22.2.6.(6) Kręgi betonowe średnicy 50 cm; wysokości 30 lub 60 cm

"Katalog powtarzalnych elementów drogowych". "Transprojekt" - Warszawa, 1979-1982 r.

Wytyczne eksploatacyjne do projektowania sieci i urządzeń sieciowych, wodociągowych i kanalizacyjnych, BPC WiK "Cewok" i BPBBO Miastoprojekt - Warszawa, zaakceptowane i zalecone do stosowania przez Zespół Doradczy ds. procesu inwestycyjnego powołany przez Prezydenta m. st. Warszawy - sierpień 1984 r.

D.04.03.01 OCZYSZCZENIE I SKROPIENIE**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z oczyszczeniem i skropieniem warstw konstrukcyjnych nawierzchni przy zadaniu „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej dotyczą oczyszczenia i skropienia warstw konstrukcyjnych nawierzchni i obejmują:

- oczyszczenie i skropienie warstw bitumicznych nawierzchni,
- oczyszczenie i skropienie warstw niebitumicznych nawierzchni,

Dokładna lokalizacja poszczególnych warstw wg Dokumentacji Projektowej.

1.4. Określenia podstawowe

Określenia podane w niniejszej SST są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inżyniera.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY**2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Materiały do wykonania skropienia

Materiałami stosowanymi przy skropleniu warstw konstrukcyjnych nawierzchni są:

- a) do skropienia warstw niebitumicznych : - kationowe emulsje średniorozpadowe wg PN-EN 13808:2010: C60 B5 ZM
- b) do skropienia warstw bitumicznych (za wyjątkiem skropienia pod warstwę ścierną z SMA): - kationowe emulsje szybkorozpadowe wg PN-EN 13808:2010: C60 B3 ZM (wyłącznie dołączania warstw zawierających tylko asfalty niemodyfikowane), C60 BP3 ZM
- c) do skropienia pod warstwę ścierną z SMA - kationowe emulsje szybkorozpadowe wg PN-EN 13808:2010: C60 BP3 ZM

2.3. Zużycie lepiszczy do skropienia

Skropienie lepiszczem powinno być wykonane w ilości podanej w przeliczeniu na pozostałe lepiszcze zgodnie z tabelą 1.

Tabela 1. Zalecane ilości pozostałego lepiszcza do skropienia podłoża pod warstwę asfaltową

Układana warstwa asfaltowa	Podłoże pod warstwę asfaltową	Ilość pozostałego lepiszcza [kg/m ²]
Podbudowa z betonu asfaltowego	Podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie	0,5 ÷ 0,7
Warstwa wyrównawcza z betonu asfaltowego	Podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie	0,5 ÷ 0,7
	Nawierzchnia asfaltowa o chropowatej powierzchni	0,2 ÷ 0,5
Warstwa wiążąca z betonu asfaltowego	Podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie	0,5 ÷ 0,7
	Podbudowa asfaltowa	0,3 ÷ 0,5
	Warstwa wyrównawcza z betonu asfaltowego	0,3 ÷ 0,5
Warstwa ścierną z betonu asfaltowego	Warstwa wiążąca asfaltowa	0,1 ÷ 0,3
Warstwa ścierną z mieszanki SMA	Warstwa wiążąca asfaltowa	0,1 ÷ 0,3 ^{a)}
a) zalecana emulsja modyfikowana polimerem; ilość emulsji należy dobrać z uwzględnieniem stanu podłoża oraz porowatości mieszanki SMA, jeżeli mieszanka ma większą zawartość wolnych przestrzeni, to należy użyć większą ilość lepiszcza do skropienia, które po ułożeniu warstwy ścierną uszczelni ją		

Dokładne zużycie lepiszczy powinno być ustalone w zależności od rodzaju warstwy, stanu jej powierzchni oraz zastosowanego lepiszcza i zaakceptowane przez Inżyniera.

2.4. Przechowywanie lepiszczy

Przechowywanie emulsji powinno być zgodne z warunkami zawartymi w PZJ i powinno odpowiadać wymaganiom norm i przepisów dotyczących poszczególnych rodzajów lepiszczy.

Warunki przechowywania nie mogą powodować utraty cech emulsji i obniżenia jej jakości.

Emulsję należy przechowywać w zbiornikach stalowych wyposażonych w urządzenia grzewcze i zabezpieczonych przed dostępem wody i zanieczyszczeń.

3. SPRZĘT**3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu**

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do oczyszczania warstw nawierzchni

Do oczyszczania warstw nawierzchni należy używać: szczotki mechaniczne, sprężarki, zbiorniki z wodą, szczotki ręczne lub inny sprzęt zaakceptowany przez Inżyniera.

3.3. Sprzęt do skrapiania warstw nawierzchni

Do skrapiania warstw nawierzchni należy używać skrapiaarkę lepiszcza wyposażoną w urządzenia kontrolno-pomiarowe pozwalające na sprawdzanie i regulowanie następujących parametrów:

- temperatury rozkładanej emulsji,
- ciśnienia emulsji w kolektorze,
- obrotów pompy dozującej emulsję,
- prędkości poruszania się skrapiaarki,
- wysokości i długości kolektora do rozkładania emulsji,
- ilości emulsji.

Zbiornik skrapiaarki na emulsję powinien być izolowany termicznie, tak aby możliwe było zachowanie stałej temperatury emulsji.

Wykonawca powinien posiadać aktualne świadectwo cechowania skrapiaarki zawierające zależności między wydatkiem emulsji a następującymi parametrami:

- ciśnieniem emulsji,

- obrotami pompy,
- prędkością jazdy skraparki,
- temperaturą emulsji.

Skraparka powinna zapewnić rozkładanie lepiszcza z tolerancją $\pm 10\%$ od ilości założonej.

4.TRANSPORT

4.1. Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2.Transport emulsji

Emulsja może być transportowana w cysternach, autocysternach, beczkach lub innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu.

Cysterny przeznaczone do przewozu emulsji powinny być przedzielone przegrodami, dzielącymi je na komory o pojemności max. 1 m³, a każda przegroda powinna mieć wykroje umożliwiające przepływ emulsji.

Cysterny, pojemniki i zbiorniki przeznaczone do transportu lub składowania emulsji powinny być czyste i nie powinny zawierać resztek innych lepiszczy.

5.WYKONANIE ROBÓT

5.1.Ogólne zasady wykonywania robót

Zasady ogólne wykonywania robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca przedstawi Inżynierowi do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające warunki w jakich wykonywane będą roboty związane z oczyszczaniem i skropieniem warstw konstrukcyjnych nawierzchni.

5.2.Oczyszczenie warstw nawierzchni

Z warstw nawierzchni przed skropieniem, należy usunąć luźny materiał, brud, błoto i kurz przy użyciu szczotek mechanicznych, a w razie potrzeby wody pod ciśnieniem. Zanieczyszczenia stwardniałe, nie dające się usunąć mechanicznie, należy usunąć ręcznie lub za pomocą dostosowanego sprzętu.

W miejscach trudnodostępnych należy używać szczotek ręcznych. W razie potrzeby, na terenach niezabudowanych, bezpośrednio przed skropieniem warstwa powinna być oczyszczona z kurzu przy użyciu sprężonego powietrza.

5.3.Skropienie warstw nawierzchni

Jeżeli do oczyszczenia warstwy była używana woda to skropienie może nastąpić dopiero po wyschnięciu warstwy (nie dotyczy to podbudowy z kruszywa stabilizowanego mechanicznie).

Skropienie warstwy może rozpocząć się po akceptacji jej oczyszczenia przez Inżyniera.

Warstwa nawierzchni powinna być skrapiana emulsją przy użyciu skraparki, a w miejscach trudnodostępnych ręcznie /za pomocą węża z dyszą rozpryskową/.

Temperatury emulsji powinny mieścić się w przedziałach podanych w aprobacie technicznej.

W razie potrzeby emulsję należy ogrzać do temperatury zapewniającej wymaganą lepkość.

Skropienie powinno być równomierne, a ilość rozkładanej emulsji powinna być równa ilości założonej z tolerancją $\pm 10\%$.

Na wszystkich powierzchniach, gdzie rozłożono nadmierną ilość emulsji Wykonawca powinien rozłożyć warstwę suchego i rozgrzanego piasku i usunąć nadmiar lepiszcza przez szczotkowanie.

Jeżeli do skropienia została użyta emulsja asfaltowa to skropiona warstwa powinna być pozostawiona bez jakiegokolwiek ruchu na czas niezbędny dla umożliwienia penetracji lepiszcza w warstwę i odparowanie wody z emulsji. W zależności od rodzaju użytej emulsji czas ten wynosi od 1 godz. do 24 godzin. Przed ułożeniem warstwy z mieszanki mineralno - bitumicznej Wykonawca powinien zabezpieczyć skropioną warstwę podbudowy z kruszywa łamanego przed uszkodzeniem (decyzję o potrzebie i rodzaju zabezpieczenia Wykonawca przedstawi Inżynierowi do akceptacji) i dopuścić na niej tylko niezbędny ruch budowlany. Jakiegokolwiek uszkodzenia powierzchni powinny być przez Wykonawcę naprawione.

6.KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2.Badania i kontrola przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przeprowadzić próbne skropienie warstwy w celu określenia optymalnych parametrów pracy skraparki i określenia wymaganej ilości emulsji w zależności od rodzaju i stanu warstwy przewidzianej do skropienia.

6.3.Badania i kontrola w czasie robót

6.3.1.Badania emulsji

Ocena emulsji powinna być oparta na atestach producenta. W przypadkach wątpliwych Inżynierzaleci wykonanie dodatkowych badań.

6.3.2.Sprawdzenie jednorodności skropienia i zużycia emulsji

Jednorodność skropienia powinna być sprawdzana wizualnie.

Raz na miesiąc dla każdej skraparki należy przeprowadzić kontrolę ilości rozkładanej emulsji wg metody podanej w opracowaniu “Powierzchniowe utwalenia. Oznaczanie ilości rozkładanego lepiszcza i kruszywa”.

7.OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest 1 m² (metr kwadratowy) oczyszczonej i skropionej warstwy, na podstawie Dokumentacji Projektowej i pomiarów w terenie.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8.2. Sposób odbioru robót

Roboty objęte niniejszą SST podlegają odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu, który powinien być dokonany na podstawie wyników pomiarów i badań oraz oceny wizualnej.

W przypadku stwierdzenia usterek, Inżynierustali zakres robót poprawkowych do wykonania, a Wykonawca wykona je na własny koszt w ustalonym terminie.

9.PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Należy ująć w cenie warstw bitumicznych i niebitumicznych:

- przygotowanie robót,
 - oznakowanie robót zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy wykonanym przez Wykonawcę,
 - mechaniczne oczyszczenie warstw z ewentualnym polewaniem wodą lub użyciem sprężonego powietrza,
 - ręczne odspojenie stwardniałych zanieczyszczeń,
 - wywiezienie uzyskanego gruzu i zanieczyszczeń,
 - zakup, dostarczenie emulsji i napełnienie ją skrapialki oraz podgrzanie do wymaganej temperatury,
 - skropienie warstw emulsją w ilości określonej w SST i uzgodnionej z Inżynierem,
 - przeprowadzenie wymaganych badań i pomiarów.
- inne prace niezbędne do osiągnięcia parametrów wymaganych niniejszą specyfikacją

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Dokumenty

1. „WT-3 Emulsje asfaltowe 2009”
2. Polskie Normy powołane w WT-3
3. PN- EN 13808:2010 Asfalty i lepiszcza asfaltowe. Zasady klasyfikacji kationowych emulsji asfaltowych

D-04.04.02. PODBUDOWA ZASADNICZA Z MIESZANKI NIEZWIĄZANEJ**1. WSTĘP****1.1 Nazwa zadania**

Zadanie: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru warstwy podbudowy z mieszanki niezwiązanej C90/3 i C50/30 o uziarnieniu 0/31,5 mm stabilizowanej mechanicznie wg Dokumentacji Projektowej.

1.3. Zakres robót objętych ST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem warstw konstrukcyjnych nawierzchni z mieszanek niezwiązanych, zagęszczanych mechanicznie.

1.4. Informacje ogólne

Informacje ogólne zawarto w DM-00.00.00.

1.5. Nazwy i kody

Grupa robót:	45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.
Klasa robót:	45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei, wyrównania terenu.
Kategoria robót:	45233000-9	Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg.

1.6 Określenia podstawowe

Stosowane określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w Specyfikacji Technicznej (ST) D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 1.4.

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 2.

2.1. Materiały do wykonania mieszanki niezwiązanej

Materiałem do wykonania mieszanki niezwiązanej powinno być kruszywo, uzyskane w wyniku przekruszenia surowca skalnego litego lub kruszywo naturalne kruszone, uzyskane w wyniku przekruszenia kamieni narzutowych i otoczków (o wielkości powyżej 63mm).

Do wykonania mieszanki niezwiązanej należy stosować kruszywa zgodnie z normą PN-EN 13242, spełniające wymagania podane w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania dla kruszyw przeznaczonych do mieszanki niezwiązanej

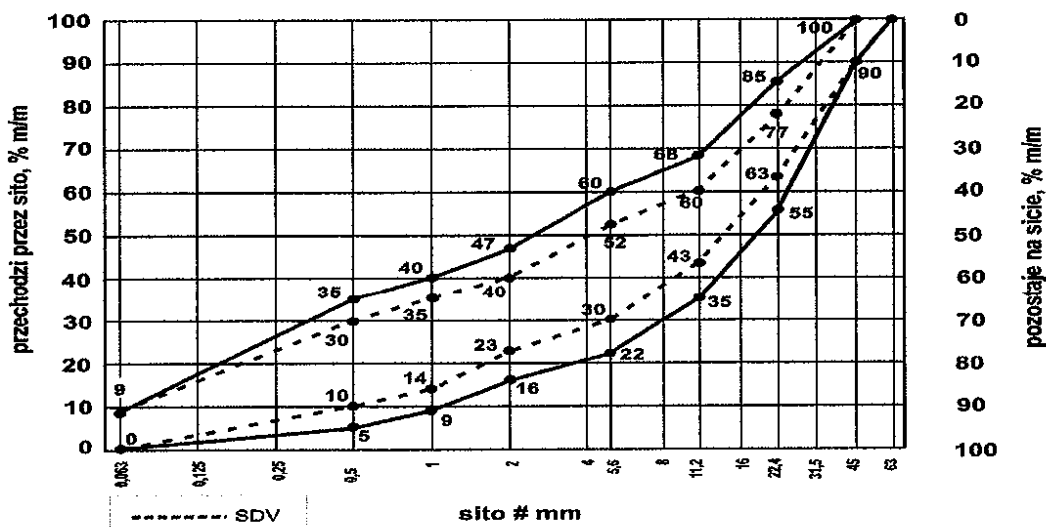
Rozdział w normie PN-EN 13242	Właściwość	Wymagania wobec kruszywa do mieszanek niezwiązanych przeznaczonych do zastosowania w warstwie podbudowy zasadniczej		Odniesienie do PN-EN 13242:2004
		KR1-KR2	KR3÷KR6	
4.1 – 4.2	Frakcje/zestaw sit #	0,063; 0,5; 1; 2; 4; 5,6; 8; 11,2; 16; 22,4; 31,5; 45; 63 i 90 (zestaw podstawowy plus zestaw 1)		Tabl. 1
		Wszystkie frakcje dozwolone		
4.3.1	Uziarnienie wg PN-EN 933-1	G _C 80/20, G _F 80, G _A 75	G _C 80/20, G _F 80, G _A 75	Tabl. 2
4.3.2	Ogólne granice i tolerancje uziarnienia kruszywa grubego na sitach pośrednich wg PN-EN 933-1	GT _C 20/15	GT _C 20/15	Tabl. 3
4.3.3	Tolerancje typowego uziarnienia kruszywa drobnego i kruszywa o ciągłym uziarnieniu wg PN-EN 933-1	GT _F 10, GT _A 20	GT _F 10, GT _A 20	Tabl. 4
4.4	Kształt kruszywa grubego wg PN-EN 933-4 –wskaźnika płaskości	FI ₅₀	FI ₅₀	Tabl. 5
	– wskaźnika kształtu	SI ₅₅	SI ₅₅	Tabl. 6
4.5	Kategorie procentowych zawartości ziaren o powierz. przekrusz. lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych w kruszywie grubym wg PN-EN 933-5	C _{50/30}	C _{90/3}	Tabl. 7
4.6	Zawartość pyłów wg PN-EN 933-1 – w kruszywie grubym*)	f _{Deklarowana}	f _{Deklarowane}	Tabl. 8
	– w kruszywie drobnym *)	f _{Deklarowane}	f _{Deklarowane}	Tabl. 8
4.7	Jakość pyłów	Wartość niebadana na pojedynczych frakcjach, a tylko w mieszkach wg wymagań p.2.2-2.4 – WT-4		
5.2	Odporność na rozdrabnianie kruszywa grubego wg PN-EN 1097-2, kategoria nie wyższa niż	LA ₄₀ ***)	LA ₃₅	Tabl. 9
5.3	Odporność na ścieranie wg PN-EN 1097-1	M _{DE} Deklarowana	M _{DE} Deklarowana	Tabl. 11
5.4	Gęstość wg PN-EN 1097-6 rozdział 7,8 lub 9	Deklarowana	Deklarowana	
5.5	Nasiąkliwość wg PN-EN 1097-6 rozdział 7,8 lub 9 (w zależności od frakcji)	W _{cm} NR WA ₂₄ 2****)	W _{cm} NR WA ₂₄ 2****)	
6.2	Siarczany rozpuszczalne w kwasie wg PN-EN 1744-1	AS _{NR}	AS _{NR}	Tabl. 12
6.3	Całkowita zawartość siarki wg PN-EN 1744-1	S _{NR}	S _{NR}	Tabl. 13
6.4.2.1	Stalność objętościowa żużla stalowniczego wg PN-EN 1744-1 rozdział 19.3	V ₅	V ₅	Tabl. 14
6.4.2.2	Rozpad krzemianowy w żużlu wielkopieczowym kawałkowym wg PN-EN 1744-1 rozdział 19.1	Brak rozpadu	Brak rozpadu	
6.4.2.3	Rozpad żelazowy w żużlu wielkopieczowym kawałkowym wg PN-EN 1744-1 rozdział 19.2	Brak rozpadu	Brak rozpadu	
6.4.3	Składniki rozpuszczalne w wodzie wg PN-EN 1744-3	Brak substancji szkodliwych dla środowiska wg odrębnych przepisów		
6.4.4	Zanieczyszczenia	Brak ciał obcych takich jak; drewno, szkło i plastik mogących pogorszyć wyrób końcowy		

7.2	Zgorzel słoneczna bazaltu wg PN-EN 1367-3, wg PN-EN 1097-2	SB _{LA}	SB _{LA}	
7.3.3	Mrozoodporność na kruszywie frakcji 8/16 wg PN-EN 1367-1	– skały magmowe i przeobrażone: F4	– skały magmowe i przeobrażone: F4	Tabl. 18
Załącznik C	Skład materiałowy		Deklarowany	
Załącznik C pkt. C.3.4	Istotne cechy środowiskowe	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg odrębnych przepisów		

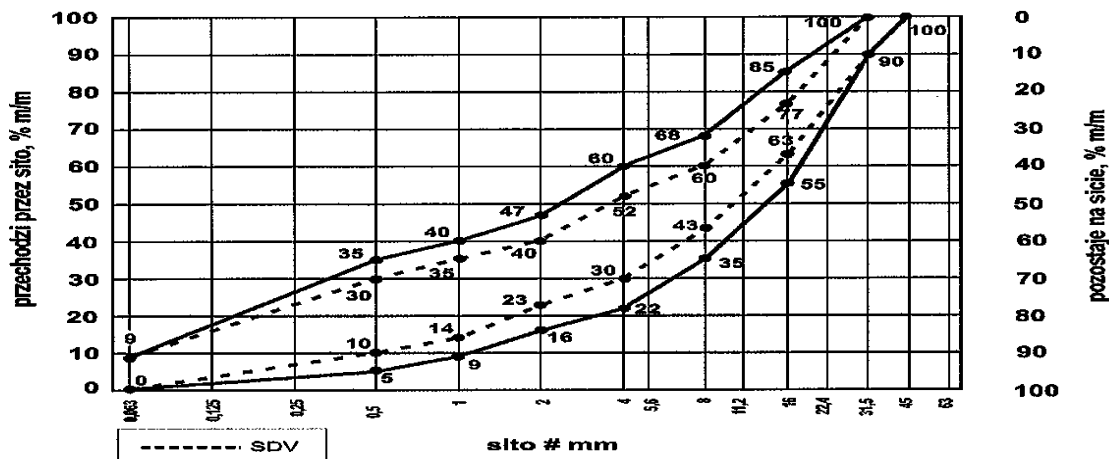
2.2. Uziarnienie kruszywa

Krzywa uziarnienia kruszywa powinna być ciągła i nie może przebiegać od dolnej krzywej granicznej uziarnienia do górnej krzywej granicznej uziarnienia na sąsiednich sitach. Wymiar największego ziarna kruszywa nie może przekraczać 2/3 grubości warstwy układanej jednorazowo.

Krzywa uziarnienia kruszywa, określona według WT-4 powinna leżeć między krzywymi granicznymi pół dobrego uziarnienia podanymi na rysunku 1 i 2.



Rysunek 1. Krzywa 0/45 do warstwy podbudowy



Rysunek 2. Krzywa 0/31,5 do warstwy podbudowy

Oprócz wymagań podanych na rysunkach 1 i 2, wymaga się, aby 90% uziarnień mieszanek zbadanych w ramach ZKP w okresie 6 miesięcy spełniało wymagania kategorii podanych w tablicach 2 i 3, aby zapewnić jednorodność i ciągłość uziarnienia

Tablica 2 zawiera wymagania wobec jednorodności uziarnienia na sitach kontrolnych – porównanie z deklarowaną przez producenta wartością (S). Wymagania dotyczą produkowanej i dostarczanej mieszanki. Jeśli mieszanka zawiera nadmierną zawartość ziaren słabych, wymaganie dotyczy deklarowanego przez producenta uziarnienia mieszanki po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora.

Tablica 2 Wymagania wobec jednorodności uziarnienia na sitach kontrolnych – porównanie z deklarowaną przez producenta wartością (S).

Mieszanka niezwiązana	Porównanie z deklarowaną przez producenta wartością (S)								
	Tolerancje przesiewu przez sito (mm), %(m/m)								
	0,5	1	2	4	5,6	8	11,2	16	22,4
0/31,5	± 5	± 5	± 7	± 8	-	± 8	-	± 8	-
0/45	± 5	± 5	± 7	-	± 8	-	± 8	-	± 8

Tablica 3 Wymagania wobec ciągłości uziarnienia na sitach kontrolnych – różnice w przesiewach podczas badań kontrolnych produkowanych mieszanek

Mieszanka niezwiązana	Minimalna i maksymalna zawartość frakcji w mieszankach: [różnice przesiewów w %(m/m) przez sito (mm)]													
	1/2		2/4		2/5,6		4/8		5,6/11,2		8/16		11,2/22,4	
	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max

0/45	4	15	7	20	-	-	10	25	-	-	10	25	-	-
0/31,5	4	15	-	-	7	20	-	-	10	25	-	-	10	25

Producent mieszanek musi przeprowadzić zakładową kontrolę produkcji (ZKP), aby zapewnić, że wyrób spełnia wymagania niniejszej STWiOBR. Przy produkcji mieszanek niezwiązanych przeznaczonych do wykonywania warstw nawierzchni należy stosować system 4.

2.3. Parametry mieszanek niezwiązanych

Mieszanki niezwiązane winny spełniać wymagania podane w tablicy 4

2.4. Woda

Należy stosować wodę wg PN-EN 1008-1.

2.5. Źródła poboru materiałów

Źródła poboru kruszywa i wody muszą być zatwierdzone przez Inspektora Nadzoru przed rozpoczęciem dostaw. Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć próbki materiałów, wyniki badań laboratoryjnych i deklarację zgodności z Polskimi Normami zgodnie z poleceniem Inspektora Nadzoru.

Zmiana źródeł poboru materiałów wymaga pisemnej zgody Inspektora Nadzoru.

2.6. Składowanie materiałów

Sposób składowania materiałów powinien je zabezpieczać przed zanieczyszczeniem i przemieszaniem z innymi asortymentami kruszyw. Warunki składowania, lokalizacja i parametry składowiska powinny uzyskać akceptację Inspektora Nadzoru. Objętość składowisk powinna zapewniać możliwość zgromadzenia materiałów w ilościach zabezpieczających ciągłość produkcji mieszanki kruszyw. W harmonogramie dostaw Wykonawca uwzględni czas niezbędny na badanie materiałów z nowych dostaw.

Tablica 4. Wymagania wobec mieszanek niezwiązanych do warstw podbudowy zasadniczej

Rozdział w normie PN-EN 13285	Właściwość	Wymagania wobec mieszanek niezwiązanych przeznaczonych do zastosowania w warstwie podbudowy nawierzchni drogi		Odniesienie do PN-EN 13285
		KR1+KR6		
4.3.1	Uziarnienie mieszanek	0/31,5		Tabl. 4
4.3.2	Maksymalna zawartość pyłów: kategoria UF	UF ₉		Tabl. 2
4.3.2	Minimalna zawartość pyłów: kategoria UF	LF _{NR}		Tabl. 3
4.3.3	Zawartość nadziarna: kategoria OC	OC ₉₀		Tabl. 4 i 6
4.4.1	Wymagania wobec uziarnienia	Krzywa uziarnienia wg rys. 1	Krzywa uziarnienia wg rys. 2	Tabl. 5 i 6
4.4.2	Wymagania wobec jednorodności uziarnienia poszczególnych partii – porównanie z deklarowana przez producenta wartością (S)	Wg tab. 2		Tabl. 7
4.4.2	Wymagania wobec jednorodności uziarnienia na sitach kontrolnych – różnice w przesiewach	Wg tab. 3		Tabl. 8
4.5	Wrażliwość na mroź: wskaźnik piaskowy SE*), co najmniej	45		-
	Odporność na rozdrabnianie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-2, kategoria nie wyższa niż:	LA ₃₅		-
	Odporność na ścieranie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1, kategoria M _{DE}	Deklarowana		-
	Mrozoodporność (dotyczy frakcji 8/16 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1367-1	F4		-
	Wartość CBR po zagęszczeniu do wskaźnika zagęszczenia I _s =1,0 i moczeniu w wodzie 96h, co najmniej	≥ 80	-	-
	Wartość CBR po zagęszczeniu do wskaźnika zagęszczenia I _s =1,3 i moczeniu w wodzie 96h, co najmniej	-	≥ 120	-
4.5	Zawartość wody w mieszance zagęszczanej, % (m/m) wilgotności optymalnej wg metody Proctora	80-100		-
4.6	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym według PN-EN 933-5; kategoria nie niższa niż:	C _{90/3}		
4.7	Kształt kruszywa grubego, kategoria nie wyższa niż:	FI ₅₀ i SI ₅₅		

*) Badanie wskaźnika piaskowego SE należy wykonać na mieszance po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora wg PN-EN 13286-2

*) Badanie wskaźnika piaskowego SE należy wykonać na mieszance po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora wg PN-EN 13286-2

3. SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 3.

Wykonawca przystępujący do wykonania mieszanek niezwiązanych stabilizowanych mechanicznie powinien wykazać się możliwością korzystania z mieszarek stacjonarnych do wytwarzania mieszanki, wyposażonych w urządzenia dozujące wodę. Mieszarki powinny zapewnić wytworzenie jednorodnej mieszanki o wilgotności optymalnej.

Warstwa podbudowy może być rozkładana rozścielaczami lub specjalistycznymi skrzyniami z elektronicznym sterowaniem grubości układanej warstwy. W miejscach trudnodostępnych, o skomplikowanym ukształtowaniu spadków dopuszcza się użycie równiarki lub ręczne układanie kruszywa.

Podstawowym typem walca stosowanym do zagęszczenia podbudowy powinien być walec wibracyjny o statycznym ciężarze około 15 ton. Ponadto stosowane mogą być walce ogumione o ciężarze do 20 ton oraz wibracyjne zagęszczarki płytowe do miejsc trudnodostępnych.

Na budowie powinna być dostępna cysterna na wodę o pojemności co najmniej 5 m³, z ciśnieniowym systemem natrysku wody oraz szczotka mechaniczna do czyszczenia podłoża i podbudowy.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu materiałów podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 4.

Mieszankę można transportować dowolnymi środkami transportowymi. Transport mieszanki powinien się odbywać w sposób przeciwdziałający jej zanieczyszczeniu, rozsegregowaniu, wysuszeniu i zawilgoceniu.

Należy zwrócić uwagę na wyeliminowanie zjawiska segregacji przy załadunku i rozładunku mieszanki na środki transportu.

5. WYKONANIE ROBÓT

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 5.

5.1. Przygotowanie podłoża

Jeżeli podłoże pod podbudowę nie stanowi wykonana wcześniej warstwa to powinno spełniać wymagania określone w SST D.02.00.00. „Roboty ziemne” oraz SST D.04.01.01. „Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczaniem podłoża”.

Paliki lub szpilki do kontroli ukształtowania podbudowy muszą być wcześniej przygotowane, odpowiednio zamocowane i utrzymywane w czasie robót przez Wykonawcę. Rozmieszczenie palików lub szpilek powinno umożliwiać naciągnięcie sznurków lub linek do wytyczenia robót w odstępach nie większych niż co 10 m.

5.2. Przygotowanie mieszanki

Podbudowa musi być wytyczona w sposób umożliwiający jej wykonanie zgodnie z Dokumentacją Projektową i według zaleceń Inspektora Nadzoru.

Wykonawca na podstawie badań laboratoryjnych przygotowuje recepturę na wytworzenie mieszanki. Receptura obejmować będzie ustalenie mieszanych frakcji kruszywa oraz wilgotność optymalną dla mieszanych składników. Sporządzona receptura musi uzyskać akceptację Inspektora Nadzoru.

Wytworzenie mieszanki polegać będzie na wymieszaniu odpowiednich frakcji kruszywa (przewidzianych recepturą) z dodaniem wody, celem uzyskania wilgotności optymalnej dla wytworzonej mieszanki.

Potrzebną ilość wody dla mieszanki ustala się laboratoryjnie z uwzględnieniem wilgotności naturalnej kruszywa. Nawilżanie mieszanki powinno następować stopniowo w ilości nie większej niż 10 l/m³ do czasu uzyskania w mieszance wilgotności optymalnej określonej laboratoryjnie.

Mieszanka po wyprodukowaniu powinna być od razu transportowana na miejsce wbudowania w taki sposób, aby nie uległa rozsegregowaniu i wysychaniu.

5.5. Wbudowywanie i zagęszczanie mieszanki

Mieszanka kruszywa powinna być rozkładana w warstwie o jednakowej grubości, takiej, aby jej ostateczna grubość po zagęszczeniu była zgodna z Dokumentacją Projektową. Grubość pojedynczo układanej warstwy nie może przekraczać 20 cm po zagęszczeniu. Warstwy o grubości większej niż 20 cm należy wykonać w dwóch warstwach. Warstwa podbudowy powinna być rozłożona w sposób zapewniający osiągnięcie wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych. Bezpośrednio po wyprofilowaniu warstwy kruszywa należy przystąpić do jej zagęszczenia przez walowanie. Podbudowę należy zagęszczać walcami ogumionymi, walcami wibracyjnymi i gładkimi. Zagęszczanie powinno postępować stopniowo od krawędzi do środka podbudowy przy przekroju daszkowym jezdni oraz od dolnej do górnej krawędzi podbudowy przy przekroju o spadku jednostronnym. Jakiegokolwiek nierówności lub zagłębienia powstałe w czasie zagęszczania powinny być wyrównane przez spulchnianie warstwy kruszywa i dodanie lub usunięcie materiału aż do otrzymania równej powierzchni. W miejscach niedostępnych dla walców podbudowa powinna być zagęszczona zagęszczarkami płytowymi, małymi walcami wibracyjnymi lub ubijkami mechanicznymi. W pierwszej fazie zagęszczania należy stosować sprzęt lżejszy, a w końcowej sprzęt cięższy. Zagęszczenie należy prowadzić do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia podbudowy nie mniejszego niż $I_s = 1,00$ według normalnej próby Proctora. Wymagania odnośnie nośności i zagęszczenia podano w tablicy 5. Wilgotność mieszanki kruszywa podczas zagęszczania powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według próby Proctora. Materiał nadmiernie nawilgocony, powinien zostać osuszony przez mieszanie i napowietrzanie. Jeżeli wilgotność mieszanki kruszywa jest niższa od optymalnej o 20% jej wartości, mieszanka powinna być zwilżona określoną ilością wody i równomiernie wymieszana. W przypadku, gdy wilgotność mieszanki kruszywa jest wyższa od optymalnej o 10% jej wartości, mieszankę należy osuszyć.

Tablica 5. Cechy podbudowy dotyczące zagęszczenia i nośności

Kategoria Ruchu	Wymagane cechy podbudowy		
	Wskaźnik zagęszczenia I_s nie mniejszy niż;	Minimalny moduł odkształcenia mierzony płytą o średnicy 30 cm MPa	
		od pierwszego obciążenia E_1	od drugiego obciążenia E_2
KR3 – KR6	1,03	100	180
KR1 – KR2	1,00	80	140

Kontrolę zagęszczenia należy oprzeć na wskaźniku zagęszczenia I_s . Kontrolę nośności należy prowadzić oznaczając E_2 . W przypadku gdy nie jest możliwe oznaczenie I_s ze względu na uziarnienie materiału kontrolę zagęszczenia należy wykonać metodą alternatywną i oprzeć na metodzie obciążeń płytowych wg procedury opisanej w PN-S-02205:1998, stosując płytę 700 cm² (średnicy 30 cm). Wynik modułu należy obliczyć w zakresie obciążeń jednostkowych 0,25-0,35 MPa, doprowadzając obciążenie końcowe do 0,45 MPa. W obliczeniach modułu należy zastosować mnożnik ¾.

Za zgodą Inspektora Nadzoru dopuszcza się stosowanie badań płytą dynamiczną. Przed przystąpieniem do badań należy przeprowadzić kalibrację płyty dynamicznej na odcinku próbnym, ponadto co 10 obciążeniu dynamicznemu powinien towarzyszyć pomiar płytą statyczną.

Zagęszczenie i połączenie mieszanki w rejonie szwu powinno spełniać wymagania jak dla pozostałej powierzchni.

Wbudowanie mieszanki powinno odbywać się gdy podłoże jest wolne od stojącej wody lub lodu. Minimalna temperatura powietrza powinna być wyższa od 0°C. Zabrania się układania mieszanki w czasie opadów atmosferycznych.

5.6. Utrzymanie podbudowy

Podbudowa po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy, powinna być utrzymywana w dobrym stanie. Jeżeli Wykonawca będzie wykorzystywał, za zgodą Inspektora Nadzoru, gotową podbudowę do ruchu budowlanego, to jest obowiązany naprawić wszelkie uszkodzenia podbudowy, spowodowane przez ten ruch. Koszt napraw wynikłych z niewłaściwego utrzymania podbudowy obciąża Wykonawcę robót.

5.7. Odcinek próbny

Co najmniej na 3 dni przed rozpoczęciem robót, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny w celu:

- stwierdzenia czy sprzęt budowlany do mieszania, rozkładania i zagęszczania kruszywa jest właściwy,
- określenia grubości warstwy materiału w stanie luźnym koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu,
- określenia liczby przejeżdż sprężu zagęszczającego, potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu do mieszania, rozkładania i zagęszczania, jakie będą stosowane do wykonywania podbudowy. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 do 800 m². Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inspektora Nadzoru.

Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 do 800 m². Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu akceptowanym przez Inspektora Nadzoru.

Wykonawca może przystąpić do wykonywania podbudowy po zaakceptowaniu odcinka próbnego przez Inspektora Nadzoru.

5.5. Utrzymanie podbudowy

Podbudowa po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy, powinna być utrzymywana w dobrym stanie. Jeżeli Wykonawca będzie wykorzystywał, za zgodą Inspektora Nadzoru, gotową podbudowę do ruchu budowlanego, to jest obowiązany naprawić wszelkie uszkodzenia podbudowy, spowodowane przez ten ruch.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 6.

6.1. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi Nadzoru wyniki wszystkich badań kruszyw przeznaczonych do wykonania robót, potwierdzające spełnienie wymagań niniejszej SST. Dla potwierdzenia cech materiałów Wykonawca przestawi deklaracje zgodności, certyfikaty zgodności, itp. dla każdej dostarczonej partii kruszywa.

Dla potrzeb badań kontrolnych Inspektor Nadzoru pobierze próbki materiałów i wykona badania kontrolne obejmujące właściwości materiałów podane w pkt. 2.

Badania te należy powtórzyć po każdej zmianie kruszywa, w przypadkach, gdy wątpliwa jest jakość dostarczonego materiału oraz na wniosek Inspektora Nadzoru. Dla każdej dostawy kruszyw należy wykonać badania składu granulometrycznego.

6.2. Badania w czasie robót

6.2.1. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów

Częstotliwość oraz zakres badań podano w tablicy 6.

Tablica 6. Częstotliwość oraz zakres badań przy budowie podbudowy zasadniczej z mieszanki niezwiązanej

Lp.	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań		
		Minimalna liczba badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna długość odcinka przypadająca na 1 badanie (jezdni)	Powierzchnia przypadająca na 1 badanie (place i inne obiekty nie liniowe)
1	Uziarnienie mieszanki, wilgotność,	1	100 mb	1 000 m ²
2	Wskaźnik zagęszczenia, moduły odkształcenia	10	-	10 000 m ²
1	Badanie właściwości kruszywa wg tab. 1, punkt 1.3.2	przy każdej zmianie kruszywa i nie rzadziej niż 1 badanie pełne na 2 miesiące wykonywania warstwy z jednego rodzaju kruszywa (źródła)		

6.2.2. Uziarnienie mieszanki

Uziarnienie mieszanki powinno być zgodne z wymaganiami podanymi w punkcie 2. Próbkę należy pobierać w sposób losowy, z rozłożonej warstwy, przed jej zagęszczeniem. Wyniki badań powinny być na bieżąco przekazywane Inspektorowi Nadzoru.

6.2.3. Zagęszczenie i nośność podbudowy

Zagęszczenie i nośność podbudowy należy badać wg zasad podanych w punkcie 5. niniejszych specyfikacji a uzyskane parametry muszą być zgodne z wartościami określonymi w tablicy 7. Możliwa jest kontrola nośności za pomocą a ugięciomierza dynamicznego FWD i płyty dynamicznej EVD. Współczynnik ugięciomierza dynamicznego FWD na ugięcie odpowiadające belce Benkelmana wynosi BB = 1,08 FWD, wymagana wartość mierzona przy pomocy płyty dynamicznej EVD wynosi 60 MPa

6.2.4. Właściwości kruszywa

Badania kruszywa powinny obejmować ocenę wszystkich właściwości określonych w punkcie 2. Próbkę do badań pełnych powinny być pobierane przez Wykonawcę w sposób losowy w obecności Inspektora Nadzoru.

6.4. Wymagania dotyczące cech geometrycznych podbudowy**6.4.1. Częstotliwość oraz zakres pomiarów**

Częstotliwość oraz zakres pomiarów dotyczących cech geometrycznych podbudowy podano w tablicy 5.

Tablica 7. Częstotliwość oraz zakres pomiarów wykonanej podbudowy zasadniczej z kruszywa niezwiązanego

	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Szerokość podbudowy	10 razy na 1 km
2	Równość podłużna	w sposób ciągiły planografem albo co 20 m łątą na każdym pasie ruchu
3	Równość poprzeczna	10 razy na 1 km
4	Spadki poprzeczne*)	10 razy na 1 km
5	Rzędne wysokościowe	W przypadku rzędnych wysokościowych dla dróg klasy S należy je określać w siatce nie większej niż 10 m x 10 m wraz ze sprawdzeniem rzędnych w osi jezdni oraz rzędnych obu krawędzi jezdni. W przypadku pozostałych dróg co 20 m na prostej i co 10 m na odcinkach krzywoliniowych, w trzech punktach w przekroju poprzecznym dla każdej jezdni (obie krawędzie i oś) – przed przystąpieniem do robót Wykonawca przedstawi Inspektorowi Nadzoru do akceptacji propozycję miejsc pomiarowych dla wszystkich warstw
6	Ukształtowanie osi w planie*)	10 razy na 1 km
7	Grubość podbudowy	Podczas budowy: w 3 punktach na każdej działce roboczej, lecz nie rzadziej niż raz na 500 m ² , 2 badania co 100 m jezdni
8	Nośność podbudowy	Co najmniej w dwóch przekrojach na każde 1000 m

*) Dodatkowe pomiary spadków poprzecznych i ukształtowania osi w planie należy wykonać w punktach głównych łuków poziomych.

6.4.2. Dopuszczalne tolerancje

Dopuszczalne tolerancje od wielkości projektowanych cech geometrycznych podbudowy podano w tablicy 8.

Tablica 8. Dopuszczalne tolerancje od wielkości projektowanych cech geometrycznych podbudowy

L.p.	Wielkość mierzona	Jednostka	Tolerancja
1	Szerokość warstwy	cm	+10/-5
2	Nierówności podłużne lub poprzeczne mierzone łątą 4 m zgodnie z normą BN-68/8931-04	mm	10
3	Spadki poprzeczne	%	± 0,5
4	Rzędne wysokościowe	cm	-1/0
5	Ukształtowanie osi w planie	cm	± 5
6	Grubość warstwy	%	± 10 – podbudowa zasadnicza

6.5. Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi odcinkami podbudowy

Roboty naprawcze Wykonawca wykona na własny koszt. Po wykonaniu tych robót nastąpi ponowny pomiar i ocena parametrów warstwy, według wyżej podanych zasad, na koszt Wykonawcy.

6.5.1. Niewłaściwe cechy geometryczne podbudowy

Wszystkie powierzchnie podbudowy, które wykazują większe odchylenia od określonych w punkcie 6.4 powinny być naprawione przez spulchnienie lub zerwanie do głębokości co najmniej 10 cm, wyrównanie i powtórne zagęszczenie. Dodanie nowego materiału bez spulchnienia wykonanej warstwy jest niedopuszczalne. Jeżeli szerokość podbudowy jest mniejsza od szerokości projektowanej o więcej niż 5 cm i nie zapewnia podparcia warstwom wyżej leżącym, to Wykonawca powinien poszerzyć podbudowę przez spulchnienie warstwy na pełną grubość do połowy szerokości pasa ruchu, dołożenie materiału i powtórne zagęszczenie.

6.5.2. Niewłaściwa grubość podbudowy

Na wszystkich powierzchniach wadliwych pod względem grubości, Wykonawca wykona naprawę podbudowy. Powierzchnie powinny być naprawione przez spulchnienie lub wybranie warstwy na odpowiednią głębokość, zgodnie z decyzją Inspektora Nadzoru, uzupełnienie nowym materiałem o odpowiednich właściwościach, wyrównanie i ponowne zagęszczenie. Po wykonaniu tych robót nastąpi ponowny pomiar i ocena grubości warstwy, według wyżej podanych zasad, na koszt Wykonawcy.

6.5.3. Niewłaściwa nośność podbudowy

Jeżeli nośność podbudowy będzie mniejsza od wymaganej, to Wykonawca wykona wszelkie roboty niezbędne do zapewnienia wymaganej nośności.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 7.

Jednostką obmiarową jest 1 m² (metr kwadratowy) warstwy podbudowy z mieszanki kruszywa niezwiązanego stabilizowanego mechanicznie o grubości zgodnej z Dokumentacją Techniczną.

8. ODBIÓR WARSTWY

Ogólne wymagania dotyczące odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 8.

Roboty uznaje się za zgodne z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji podanych w punkcie 6 dały pozytywne wyniki.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie prowadzonych robót,
- zakup i dostarczenie materiałów do wykonania podbudowy,
- dostarczenie sprzętu niezbędnego do wykonania podbudowy,
- sprawdzenie i ewentualną naprawę podłoża,
- opracowanie recepty na wykonanie mieszanki z kruszywa,
- przygotowanie mieszanki z kruszywa, zgodnie z receptą,
- korytowanie wg D.04.01.01
- oczyszczenie i skropienie wg D.04.03.01
- dostarczenie mieszanki na miejsce wbudowania,
- wykonanie odcinka próbnego,
- rozłożenie mieszanki,
- zagęszczenie rozłożonej mieszanki,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w ST,
- utrzymanie podbudowy w czasie robót,
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót,
- inne niezbędne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem podbudowy z mieszanki niezwiązanej.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1. PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntu
2. PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie składu ziarnowego. Metoda przesiewania
3. PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
4. PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren – Wskaźnik kształtu
5. PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
6. PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Ocena zawartości drobnych cząstek. Badania błękitem metylenowym
7. PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości. Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
8. PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
9. PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych. Oznaczanie mrozoodporności
10. PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Część 1: Analiza chemiczna. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń organicznych
11. PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Część 1: Analiza chemiczna. Oznaczanie zawartości siarki metodą bromową
12. PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie. Metoda Los Angeles
13. PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
14. PN-EN 13285	Mieszanki niezwiązane. Wymagania
15. PN-EN 13286-2	Metody określania gęstości i zawartości wody. Zagęszczanie metodą Proctora.
16. PN-EN 1008-1	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek
17. BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łata

10.2. Inne dokumenty

18. WT-4 2010 Mieszanki niezwiązane dla dróg krajowych. Wymagania techniczne.

D-04.05.01 PODBUDOWA Z MIESZANKI ZWIĄZANEJ SPOIWE M HYDRAULICZNYM**1. WSTĘP****1.1 Nazwa zadania**

Zadanie: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem ulepszonego podłoża z mieszanki związanej cementem.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej SST mają zastosowanie przy wykonywaniu ulepszonego podłoża i podbudowy zasadniczej z mieszanki związanej cementem w zakresie określonym w Dokumentacji Projektowej.

1.4. Informacje ogólne o terenie budowy

Informacje ogólne zawarto w DM-00.00.00.

1.5. Nazwy i kody

Grupa robót:	45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.
Klasa robót:	45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei, wyrównania terenu.
Kategoria robót:	45233000-9	Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg.

1.6. Określenia podstawowe

1.6.1. Mieszanka związana spoiwem hydraulicznym – mieszanka, w której następuje wiązanie i twardnienie na skutek reakcji hydraulicznych

1.6.2. Mieszanka związana cementem – mieszanka związana hydraulicznie, składająca się z

kruszywa o kontrolowanym uziarnieniu i cementu; wymieszana w sposób zapewniający uzyskanie jednolitej mieszanki

1.6.3. Podłoże ulepszone z mieszanki związanej spoiwem hydraulicznym – warstwa zawierająca kruszywo naturalne lub sztuczne albo z recyklingu lub ich mieszaninę i spoiwo hydrauliczne, zapewniająca umożliwienie ruchu technologicznego i właściwego wykonania nawierzchni. Do warstwy podłoża ulepszonego zaliczamy także warstwę mrozochronną, odcinającą i wzmacniającą, które powinny spełniać dodatkowe wymagania.

1.6.4. Podbudowa zasadnicza z mieszanki związanej hydraulicznie – warstwa zawierająca kruszywo naturalne lub sztuczne albo z recyklingu lub ich mieszaninę i spoiwo hydrauliczne, zapewniająca przenoszenie obciążeń z warstwy wyżej leżących na warstwę podbudowy pomocniczej lub podłoże

1.7. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość robót i ich zgodność z dokumentacją projektową i poleceniami Inspektora Nadzoru. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M.00.00.00 pkt.1.5.

2. MATERIAŁY**2.1. Kruszywa**

Można zastosować następujące rodzaje kruszywa:

- kruszywo naturalne lub sztuczne
- kruszywo z recyklingu
- połączenie a) i b)

Wymagania wobec kruszywa do mieszanek związanych cementem przedstawia tablica nr 1 w oparciu o PN-EN 13242

Tablica 1 Wymagania wobec kruszywa do mieszanek związanych cementem

Rozdział/punkt normie w PN-EN 13242: 2004	Właściwość	Deklarowane kategorie lub wartości w odniesieniu do zastosowania kruszywa do warstwy związanej podłoża ulepszonego	Deklarowane kategorie lub wartości w odniesieniu do zastosowania kruszywa do podbudowy zasadniczej
4.1-4.2	Zestaw sit #	1; 2; 4; 5,6; 8; 11,2; 16; 22,4; 31,5; 45; 63; 90 (zestaw podstawowy plus zestaw 1). Wszystkie frakcje dozwolone	
4.3.1.	Uziarnienie wg. PN-EN 933-1	G _C 80/20 G _F 80 G _A 75	
4.3.2.	Ogólne granice i tolerancje uziarnienia kruszywa grubego na sitach pośrednich wg. PN-EN 933-1	GT _C NR	
4.3.3.	Tolerancje typowego uziarnienia kruszywa drobnego i kruszywa o ciągłym uziarnieniu wg PN-EN 933-1	GT _F NR GT _A NR	
4.4.	Kształt kruszywa grubego a) maksymalne wartości wskaźnika płaskości wg. PN-EN 933-3*) b) maksymalne wartości wskaźnika kształtu wg. PN-EN 933-4 *)	FI _{Deklarowana} SI _{Deklarowana}	FI ₅₀ SI ₅₀
4.5.	Kategorie procentowych zawartości ziaren o powierzchni przekruszonej lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych w kruszywie grubym wg PN-EN 933-5	C _{NR}	
4.6.	Zawartość pyłów wg. PN-EN 933-1 a) w kruszywie grubym**) b) w kruszywie drobnym**)	f _{Deklarowana} f _{Deklarowana}	
4.7.	Jakość pyłów	Brak wymagań	
5.2.	Odporność na rozdrabnianie kruszywa grubego wg. PN-EN 1097-2, kategoria nie wyższa niż:	LA ₆₀	LA ₅₀
5.3.	Odporność na ścieranie wg. PN-EN 1097-1	MDeNR	
5.4.	Gęstość wg. PN-EN 1097-6 rozdział 7,8 albo 9	Deklarowana	
5.5.	Nasiąkliwość wg. PN-EN 1097- 6, rozdział 7,8 albo 9	Deklarowana	
6.2.	Siarczany rozpuszczalne w kwasie wg PN-EN 1744-1	- Kruszywo kam. AS0,2 - Żużel kawałkowy wielkopieczowy: AS1,0	
6.3.	Całkowita zawartość siarki wg PN-EN 1744-1	- Kruszywo kam. SNR - Żużel kawałkowy wielkopieczowy: S2	

6.4.1.	Składniki wpływające na szybkość wiązania i twardnienia mieszanek związanych hydraulicznie	Deklarowana	
6.4.2.1.	Stalność objętości żużla stalowniczego wg PN-EN 1744-1:1998, rozdział 19.3	V ₅	
6.4.2.2.	Rozpad krzemianowy w żużlu wielkopiecowym kawałkowym wg. PN-EN 1744-1:1998, p.19.1	brak rozpadu	
6.4.2.3.	Rozpad żelazawy w żużlu Wielkopiecowym kawałkowym wg. PN-EN 1744-1:1998, p.19.2	brak rozpadu	
6.4.3.	Składniki rozpuszczalne w wodzie wg. PN-EN 1744-3	Brak substancji szkodliwych w stosunku do środowiska wg. odrębnych przepisów	
6.4.4.	Zanieczyszczenia	Brak ciał obcych takich jak drewno, szkło i plastik, mogących pogorszyć wyrób końcowy	
7.2.	Zgorzel słoneczna bazaltu wg. PN-EN 1367-3, wg. PN-EN 1097-2	SB _{LA}	
7.3.2.	Nasiąkliwość wg PN-EN 1097-6, rozdział 7 (Jeśli kruszywo nie spełni warunku WA ₂₄ 2, to należy sprawdzić mrozoodporność wg. p.7.3.3 tablicy 1)	WA ₂₄ 2	
7.3.3.	Mrozoodporność na frakcji kruszywa 8/16 wg PN-EN 1367-1	skały magmowe i przeobrażone: F4 skały osadowe: F10 kruszywa z recyklingu: F10 (F25***)	F4
Załącznik C	Skład mineralogiczny	deklarowany	
Załącznik C, podrozdział C.3.4.	Istotne cechy środowiskowe	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg. odrębnych przepisów	

*) Badaniem wzorcowym oznaczenia kształtu kruszywa grubego jest badanie wskaźnika płaskości

**) Łączna zawartość pyłów w mieszance powinna mieścić się w wybranych krzywych granicznych

***) Pod warunkiem, gdy zawartość w mieszance nie przekracza 50% m/m

2.2. Cement

Jako spoiwo stosuje się cement wg. PN-EN 197-1

Cement używany do stabilizacji powinien być sypki. Należy używać cementu luzem przechowywanego wyłącznie w silosach nie dłużej niż 3 miesiące.

Każda dostawa cementu winna posiadać atest producenta. Wykonawca ma obowiązek badania dla każdej dostawy czasów wiązania, stałości objętości i 28-dniowej wytrzymałości cementu wg. PN-EN 197-1.

2.3. Woda

Woda do stabilizacji gruntu powinna być czysta, bez zawartości szkodliwych dodatków odpowiadająca wymaganiom normy PN-EN 1008. Bez badań laboratoryjnych można stosować wodociągową wodę pitną.

2.4. Dodatki ulepszące

Zastosowanie wielkopiecowego mielonego żużla granulowanego jest możliwe pod warunkiem, że odpowiada on wymaganiom europejskiej lub krajowej Aprobaty Technicznej. Składnik ten powinien być uwzględniony w projekcie mieszanki.

2.5. Domieszki

Domieszki powinny być zgodne z PN-EN 934-2.

Jeśli w mieszance mają być zastosowane środki przyspieszające lub opóźniające wiązanie, należy to uwzględnić w projekcie mieszanki.

3. SPRZĘT

Mieszanke związaną cementem należy wytwarzać w mieszkach stacjonarnych zapewniających wagowe dozowanie gruntu i cementu oraz objętościowe wody w odpowiednich proporcjach oraz jednorodne wymieszanie.

Wydajność sprzętu powinna być taka, aby zapewnić zachowanie warunków technologicznych dotyczących czasu mieszania i zagęszczania.

4. TRANSPORT

Wszystkie materiały użyte do wykonania mieszanki związanej cementem jak również sama mieszanka powinny być transportowane w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Wymagania wobec mieszanek

Wymagania wobec mieszanek zostały podane w tablicy nr 2

Tablica 2 – Wymagania wobec mieszanek związanych cementem do warstwy ulepszonego podłoża i podbudowy zasadniczej.

L.p.	Właściwość	Wymagania	
		Warstwa ulepszonego podłoża	Warstwa podbudowy pomocniczej
1	Składniki		
1.1.	Cement	wg. PN-EN 197-1	
1.2.	Kruszywo	tablica nr 1.1.	
1.3.	Woda zarobowa	p. 1.1.3. WT-5	
1.4.	Dodatki	p. 1.1.4. WT-5	
2	Mieszanka		
2.1.	Uziarnienie:	krzywe graniczne uziarnienia	
	- mieszanka CBGM 0/8mm	Rys 1.5. WT-5*)	-
	- mieszanka CBGM 0/11,2mm	rys.1.4. WT-5	
	- mieszanka CBGM 0/16mm	rys.1.3. WT-5	
	- mieszanka CBGM 0/22,4mm	rys.1.2. WT-5	
	- mieszanka CBGM 0/31,5mm	rys.1.1. WT-5	
2.2.	Minimalna zawartość cementu	wg. tablicy 1.3. WT-5	
2.3.	Zawartość wody	Wg projektu**)	

2.4.	Wytrzymałość na ściskanie (system I) – klasa wytrzymałości Rc wg tablicy 1.2. WT-5	klasa C _{16/20}	Klasa C _{3/4} Klasa C _{3/4}
2.5.	Mrozoodporność	-	≥0,6****)

*) dotyczy tylko ruchu KR1-2

**) ustalenie na podstawie PN-EN 13286-2:2010

***) badanie wg. PN-EN 13286-41 po 28 dniach pielęgnacji

****) badanie wg p. 1.2.8. WT-5

5.2. Projektowanie składu mieszanki

Procedura projektowa powinna być oparta na próbach laboratoryjnych i/lub polowych przeprowadzonych na tych samych składnikach, z tych samych źródeł i o takich samych właściwościach jak te, które będą zastosowane w określonej ilości wyrobu lub kontrakcie. Skład mieszanki projektuje się ze względu na wytrzymałość na ściskanie próbek (System I wg. WT-5), zagęszczanych metodą Proctora wg PN-EN 13286-50:2007 w formach walcowych H/D=1. Klasy wytrzymałości przyjmuje się wg. tablicy 3.

Wytrzymałość na ściskanie Rc określonej mieszanki oznaczona zgodnie z PN-EN 13286-41 powinna być równa lub większa od wytrzymałości na ściskanie wymaganej dla danej klasy wytrzymałości podanej w tablicy 3.

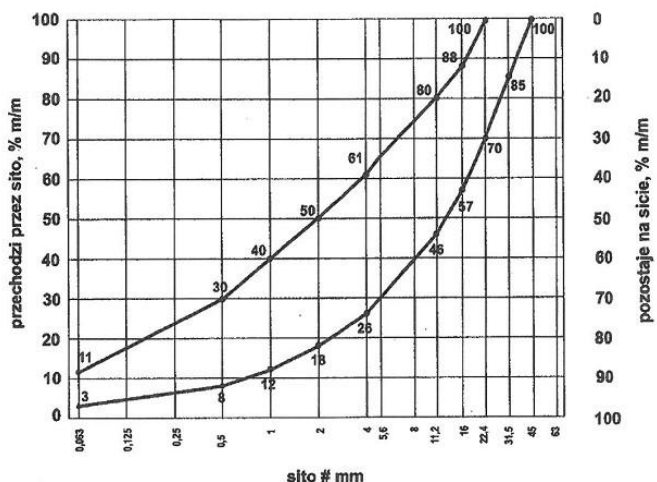
Tablica 3. Klasy wytrzymałości wg normy PN-EN 14227-1

Rodzaj podbudowy	Wytrzymałość na ściskanie po 28 dniach, MPa		Klasa wytrzymałości
	Wytrzymałość charakterystyczna Rc		
	Próbki walcowe H/D ^a =2,0	Próbki walcowe H/D ^a =1,0 ^b	
Ulepszone podłoże	16,0	20,0	C _{16/20}
Podbudowa	3,0	4,0	C _{3/4}
pomocnicza	3,0	4,0	C _{3/4}
^a H/D=stosunek wysokości do średnicy próbki			
^b H/D=0.8 do 1.21			

5.2.1. Uziarnienie mieszanki mineralnej

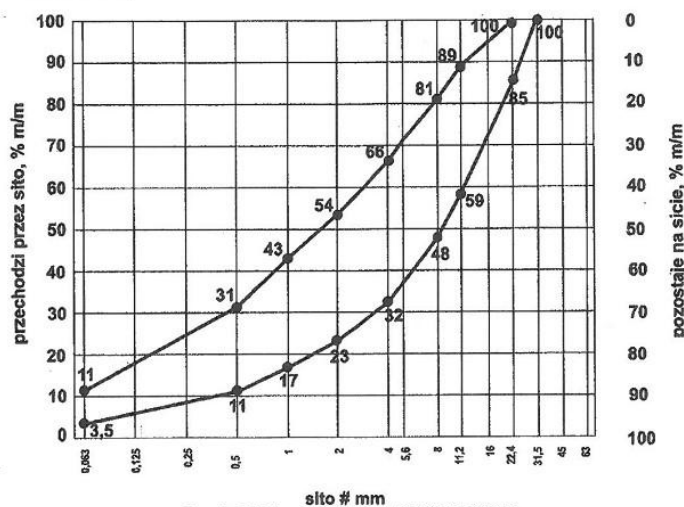
Sprawdzenie uziarnienia mieszanki należy wykonać zgodnie z PN-EN 933-1. Do analizy stosuje się zestaw sit podstawowy +1. Krzywa uziarnienia mieszanki powinna zawierać się w obszarze między krzywymi granicznymi uziarnienia przedstawionych na rys. 1.1.-1.4, odpowiednio dla każdego rodzaju mieszanki.

Mieszanka 0/31,5



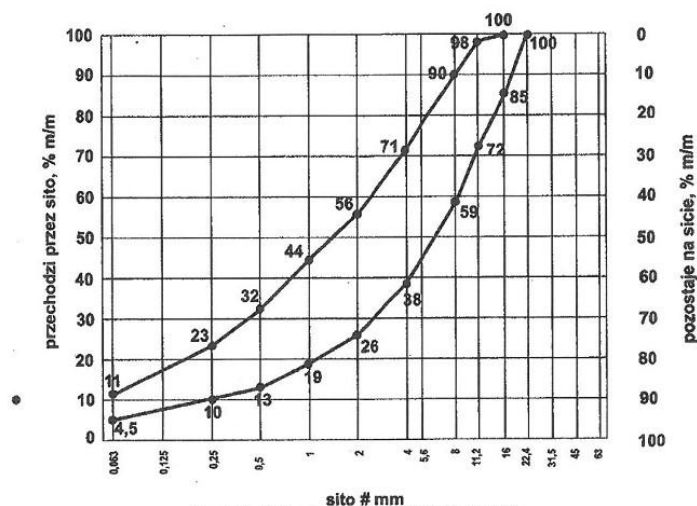
Rys. 1.1. Uziarnienie mieszanki CBGM 0/31,5

Mieszanka 0/22,4



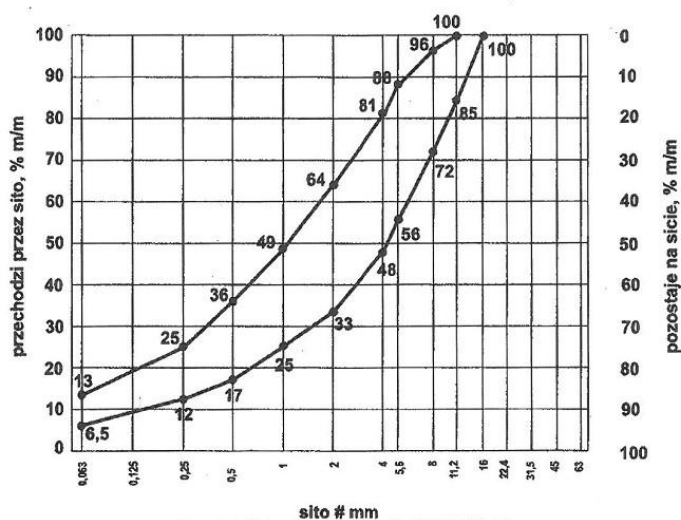
Rys. 1.2. Uziarnienie mieszanki CBGM 0/22,4

Mieszanka 0/16



Rys. 1.3. Uziarnienie mieszanki CBGM 0/16

Mieszanka 0/11,2



Rys. 1.4. Uziarnienie mieszanki CBGM 0/11,2

Zawartość spoiwa nie powinna być mniejsza od minimalnych wartości przedstawionych w tablicy 4.

Tablica 4. Minimalna zawartość spoiwa w mieszance wg. PN-EN 14227-1

Maksymalny normalny wymiar kruszywa mm	Minimalna zawartość spoiwa % m/m
>8,0 do 31,5	3
2,0 do 8,0	4
<2,0	5

Dopuszczalne jest zastosowanie mniejszej ilości spoiwa niż podano w tablicy 4. jeżeli podczas procesu produkcyjnego stwierdzone zostanie, że zachowana jest zgodność z wymaganiami tablicy 2.

5.2.2. Zawartość wody

Zawartość wody należy określić zgodnie z PN-EN 13286-2:2010

5.2.3. Warunki przygotowania i pielęgnacji próbek

Próbki walcowe, zagęszczane ubijakiem Proctora, powinny być przygotowane zgodnie z PN-EN 13286-50. Próbki należy przechowywać przez 14 dni w temperaturze pokojowej, z zabezpieczeniem przed wysychaniem i następnie zanurzyć na 14 dni do wody o temp. pokojowej.

5.2.4. Badanie wytrzymałości

Wytrzymałość na ściskanie określonej mieszanki powinna być oznaczana zgodnie z PN-EN 13286-41 po 28 dniach pielęgnacji.

5.2.5. Badanie mrozoodporności

Wskaźnik mrozoodporności mieszanki związanej cementem określany jest stosunkiem wytrzymałości na ściskanie R_c z-o próbki po 28 dniach pielęgnacji i po 14 cyklach zamrażania i odmrażania do wytrzymałości na ściskanie R_c próbki po 28 dniach pielęgnacji.

Wskaźnik mrozoodporności = $R_c \text{ z-o} / R_c$

Na co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem robót Wykonawca powinien dostarczyć Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt składu mieszanki opracowany w oparciu o:

- wyniki badań kruszywa do stabilizacji
- wyniki badań cementu
- wyniki badań wytrzymałości i mrozoodporności mieszanki stabilizowanej cementem

Projekt składu mieszanki powinien zawierać:

- wymaganą zawartość w mieszance cementu i w razie potrzeby dodatków ulepszających
- wymaganą zawartość wody w mieszance zapewniającą uzyskanie wilgotności optymalnej

5.3. Grubość warstwy i metody stabilizacji

Warstwę mieszanki stabilizowanej cementem grubości 25 cm należy wykonać w jednej warstwie stosując technologię mieszania w mieszarkach stacjonarnych, o ile uzyska się wymagane zagęszczenie potwierdzone na odcinku próbnym.

5.4. Warunki atmosferyczne

Warstwa mieszanki nie może być wykonywana przy temperaturze poniżej 2°C oraz podczas opadów deszczu.

Nie należy rozpoczynać stabilizacji gdy prognoza pogody przewiduje spadek temperatury poniżej 2°C w czasie najbliższych 7 dni.

5.5. Przygotowanie podłoża

Jeżeli podłoże pod podbudowę nie stanowi wykonana wcześniej warstwa to powinno spełniać wymagania określone w SST D.02.00.00. „Roboty ziemne” oraz SST D.04.01.01. „Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczaniem podłoża”.

5.6. Wytwarzanie i rozkładanie mieszanki

Do wytwarzania mieszanki należy stosować wytwórnię mieszanki betonowej typu cyklicznego lub typu ciągłego.

Mieszarka powinna być wyposażona w urządzenia do wagowego dozowania kruszywa i cementu oraz objętościowego wody, gwarantujące następujące tolerancje dozowania / w stosunku do masy suchej mieszanki:

- grunt $\pm 3\%$
- cement $\pm 0,5\%$
- woda $\pm 2\%$ w stosunku do wilgotności optymalnej

Czas mieszania w mieszarkach cyklicznych nie powinien być krótszy od 1 minuty.

W mieszarkach typu ciągłego prędkość podawania materiałów powinna być ustalona i na bieżąco kontrolowana w taki sposób, aby zapewnić jednorodność mieszanki.

Przed ułożeniem mieszanki należy ustawić prowadnice. Mieszankę układać przy pomocy układarek lub równiarek. Grubość układania mieszanki powinna być taka, aby zapewnić uzyskanie wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu.

Przed zagęszczeniem warstwa powinna być wyprofilowana do wymaganych rzędnych, spadków podłużnych i poprzecznych.

5.7. Zagęszczanie

Zagęszczanie warstwy o jednostronnym spadku poprzecznym powinno rozpocząć się od niżej położonej krawędzi i przesuwac się pasami podłużnymi w stronę wyżej położonej krawędzi.

Sprzęt do zagęszczania opisano w pkt. 3 niniejszej SST. Pojawiające się w czasie zagęszczania zaniżenia, ubytki, rozwarstwienia i podobne wady powinny być natychmiast naprawione przez wymianę mieszanki na pełną głębokość, wyrównanie i ponowne zagęszczenie.

Zagęszczenie powinno być ukończony przed upływem dwóch godzin od chwili dodania wody do mieszanki.

Przerwy w zagęszczaniu nie powinny być dłuższe niż 30 minut.

Zagęszczanie należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego od 1,00 według normalnej próby Proctora, zgodnie z normą PN-EN 13286-50.

Należy unikać podłużnych spoin roboczych poprzez wykonanie warstwy na całej szerokości. Poprzeczne spoiny robocze na połączeniu działek roboczych należy wyrównać przez pionowe obcięcie krawędzi po skończeniu zagęszczania.

5.8. Pielęgnacja warstwy mieszanki związanej cementem

O ile w czasie 2 godzin po zagęszczeniu warstwa podbudowy nie zostanie przykryta następną warstwą to powinna być ona natychmiast poddana pielęgnacji według jednego z następujących sposobów:

- a) skropienie warstwy emulsją asfaltową, asfaltem D200 lub D300 w ilości 0,5 - 1,0 kg/m²
- b) skropienie specjalnymi preparatami powłokotwórczymi posiadającymi świadectwo dopuszczenia do stosowania w budownictwie drogowym, w ilości do 0,5 kg/m², po uprzednim zaakceptowaniu ich przez Inspektora Nadzoru
- c) utrzymywanie w stanie wilgotnym poprzez kilkakrotne skrapianie wodą w ciągu dnia, w czasie co najmniej 3 dni, lub 7 dni w czasie suchej i wietrznej pogody
- d) przykrycie na okres 7 dni nieprzepuszczalną folią, grubą włókniną techniczną lub warstwą piasku w celu utrzymania podbudowy w stanie wilgotnym.

Nie należy dopuszczać żadnego ruchu pojazdów i maszyn po podbudowie w okresie 7 dni po wykonaniu. Po tym czasie ruch technologiczny może odbywać się za zgodą Inspektora Nadzoru.

5.9. Odcinek próbny

W celu sprawdzenia sprzętu, technologii i receptury laboratoryjnej, Wykonawca winien wykonać odcinek próbny. Na podstawie odcinka próbnego Wykonawca określi grubość warstwy materiału w stanie luźnym, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu oraz liczby przejść walca potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia.

Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 do 800 m².

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inspektora Nadzoru.

Wykonawca może przystąpić do właściwych robót po zaakceptowaniu odcinka próbnego przez Inspektora Nadzoru.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Właściwości mieszanki związanej cementem

Mieszanki związane cementem powinny spełniać wymagania podane w tabeli 2

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Wykonawca powinien wykonać badania niezbędne do opracowania składu mieszanki, w zakresie określonym w pkt. 5.2.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość badań przy budowie podłoża ulepszanego z mieszanki związanej cementem podano w tabeli 5.

Tabela 5

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE BADAŃ	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADAŃ	
		Minimalna ilość badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna powierzchnia przypadająca na jedno badanie [m ²]
1. 2. 3.	Uziarnienie podłoża ulepszanego i podbudowy zasadniczej Wilgotność mieszanki gruntu z cementem Zagęszczenie warstwy	2	600
4. 5.	Wytrzymałość 7-dniowa Wytrzymałość 28-dniowa	3	400
6.	Mrozoodporność podłoża ulepszanego i podbudowy zasadniczej	Przy projektowaniu oraz w przypadkach wątpliwych	
7.	Badania cementu	Dla każdej dostawy	
8.	Szczegółowe badania podłoża ulepszanego cementem i podbudowy zasadniczej w zakresie podanym w tabeli 1 w pkt. 2.1	Przy każdej zmianie rodzaju podłoża ulepszanego cementem lub podbudowy zasadniczej *	

* Przy każdej zmianie rodzaju podłoża ulepszanego cementem lub podbudowy zasadniczej należy opracować nowy skład mieszanki cementowo-gruntowej.

6.4. Badania i pomiary wykonanej warstwy z mieszanki związanej cementem.

Częstotliwość i zakres badań oraz pomiarów wykonanej warstwy podłoża podano w tabeli 6.

Tabela 6

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE BADAŃ	MINIMALNA CZĘSTOTLIWOŚĆ I POMIARÓW BADAŃ I POMIARÓW
1.	Grubość podłoża ulepszanego i podbudowy	Podczas budowy: w trzech punktach na każdej działce roboczej lecz nie rzadziej niż raz na 400 m ² Przed odbiorem : w trzech punktach lecz nie lecz nie rzadziej niż raz na 2000 m ²
2.	Szerokość podłoża ulepszanego i podbudowy	10 razy na 1 km
3.	Równość podłużna	co 20 m łątą na każdym pasie ruchu
4.	Równość poprzeczna	10 razy na 1 km
5.	Spadki poprzeczne	10 razy na 1 km oraz dodatkowo na początku i końcu każdej krzywej przejściowej , na początku, w środku i na końcu każdego łuku poziomego
6.	Rzędne wysokościowe	co 25 m
7.	Ukształtowanie osi w planie	

6.4.1. Grubość warstwy

Pomiar grubości wykonuje się na wyciętych otworach w losowo wybranych punktach, odległych co najmniej 0,5 metra od krawędzi.

Dopuszczalne odchyłki od projektowanej grubości nie powinny przekraczać $\pm 1,5$ cm

6.4.2. Szerokość warstwy

Szerokość podbudowy nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż + 10 cm , - 5 cm.

6.4.3. Równość warstwy

Nierówności podłużne należy mierzyć 4-metrową łątą w osi każdego pasa ruchu zgodnie z normą BN-68/8931-04 z częstotliwością podaną w tabeli 4.

Nierówności poprzeczne należy mierzyć 4-metrową łątą z częstotliwością podaną w tabeli 4.

Dopuszczalna nierówność - 15mm.

6.4.4. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne należy mierzyć za pomocą 4-metrowej łąty i poziomicy z częstotliwością podaną w tablicy 4.

Spadki poprzeczne podbudowy powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$.

6.4.5. Rzędne warstwy

Rzędne należy sprawdzać w osi jezdni i na jej krawędziach z częstotliwością podaną w tabeli 4.

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej warstwy a rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać + 1 cm i - 2cm.

6.4.6. Ukształtowanie osi warstwy

Ukształtowanie osi podbudowy należy sprawdzić w punktach głównych trasy i w innych punktach z częstotliwością podaną w tabeli 4.

Oś w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej o więcej niż ± 3 cm.

6.5. Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi odcinkami podbudowy

Jeżeli po wykonaniu badań na stwardniałej warstwie stwierdzi się, że odchylenia cech geometrycznych przekraczają wielkości określone w pkt. 6.4 to warstwa zostanie zerwana i ponownie wykonana na koszt Wykonawcy. Dopuszcza się inny rodzaj naprawy wykonanej na koszt Wykonawcy o ile zostanie on zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

Nie przewiduje się zastąpienia wymogu zerwania lub naprawy na potrącenia od ceny kontraktowej.

Zagęszczenie warstwy się za niewłaściwe jeżeli procent wyników badań w granicach dopuszczalnych jest mniejszy od 80.

Warstwę taką należy zerwać i wymienić na nową na koszt Wykonawcy.

Gdy wskaźnik zagęszczenia jest równy lub większy od wymaganego w ponad 80 % badań , warstwę pozostawia się stosując potrącenia.

Procent wyników badań w granicach dopuszczalnych	Potrącenia od ceny jednostkowej %
95	5
90	10
85	20
80	40

7. OBMIAR ROBÓT

Jednostką obmiarową jest metr kwadratowy [m²] wykonanej warstwy mieszanki związanej cementem .

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M 00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową i SST jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pkt. 6, dały wyniki pozytywne.

Odbioru warstwy dokonuje Inspektor Nadzoru na podstawie wyników badań Wykonawcy i ewentualnych uzupełniających badań oraz oględzin warstwy.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie prowadzonych robót,
- opracowanie recepty,
- badania kruszywa,
- korytowanie wg D.04.01.01
- oczyszczenie i skroplenie wg D.04.03.01
- zakup i dostarczenie materiałów oraz wyprodukowanie mieszanki i jej transport na miejsce wbudowania,
- dostarczenie, ustawienie, rozebranie i odwiezienie prowadnic oraz innych materiałów i urządzeń pomocniczych,
- wykonanie odcinka próbnego,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki,
- pielęgnacja wykonanej warstwy
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w specyfikacji technicznej,
- uporządkowanie miejsc prowadzonych robót,
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót,
- inne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem warstwy związanej cementem.

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-EN 197-1	Cement - Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku
PN-EN 197-2	Cement - Część 2: Ocena zgodności
PN-EN-196	Metody badania cementu
PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntu
PN-EN 933-1	Badanie geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie składu ziarnowego. Metoda przesiewania.
PN-EN 933-3	Badanie geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości.
PN-EN 933-5	Badanie geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
PN-EN 933-9	Badanie geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie zawartości drobnych cząstek. Badania błękitem metylowym.
PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw. Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie gęstości ziaren i nasiąkliwości
PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
PN-EN 13286-2:2010	Mieszanki niezwiązane i związane hydraulicznie -- Część 2: Metody badań laboratoryjnych gęstości na sucho i zawartości wody -- Zagęszczanie metodą Proktora
PN-EN 13286-41	Metoda oznaczania wytrzymałości na ściskanie mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym.
PN-EN 13286-50:2007	Mieszanki niezwiązane i związane spoiwem hydraulicznym -- Część 50: Metoda sporządzania próbek związanych hydraulicznie za pomocą aparatu Proctora lub zagęszczania na stole wibracyjnym
PN-EN1008-1	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw
BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie
BN-64/8931-01	Drogi samochodowe. Oznaczanie wskaźnika piaskowego
BN-64/8931-02	Drogi samochodowe. Oznaczanie modułu odkształcenia nawierzchni podatnych i podłoża przez obciążenie płytą
BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łata
WT-5 2010	Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym dla dróg krajowych. Wymagania techniczne.

D.04.07.01 PODBUDOWA Z BETONU ASFALTOWEGO**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem podbudowy z betonu asfaltowego AC 22P na zadaniu pn.: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi podstawę do zaprojektowania oraz wykonania i odbioru robót budowlanych stosowanej, jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach i ulicach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem warstwy podbudowy z betonu asfaltowego wg PN-EN 13108-1 [51] i WT-2 [82] [83] z mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej od producenta. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej przez Wykonawcę dla potrzeb budowy, Wykonawca zobowiązany jest prowadzić zakładową kontrolę produkcji (ZKP) zgodnie z WT-2 [82] [83] wg PN-EN 13108-21 [55]. Podbudowę z betonu asfaltowego można wykonywać dla dróg kategorii ruchu od KR1 do KR7 (określenie kategorii ruchu podano w punkcie 1.4.7). Stosowane mieszanki betonu asfaltowego o wymiarze D podano w tablicy 1.

Tablica 1. Stosowane mieszanki

Kategoria ruchu	Mieszanki o wymiarze D ¹⁾ , mm
KR 1-2	AC16P, AC22P
KR 3-4	AC16P, AC22P , AC32P
KR 5-7	AC16P, AC22P, AC32P

¹⁾ Podział ze względu na wymiar największego kruszywa w mieszance - patrz punkt 1.4.4.

Uwaga: niniejsza OST nie obejmuje wykonania podbudowy z betonu asfaltowego o wysokim module sztywności.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Nawierzchnia – konstrukcja składająca się z jednej lub kilku warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu pojazdów na podłoże.

1.4.2. Podbudowa – główny element konstrukcyjny nawierzchni, który może być ułożony w jednej lub kilku warstwach.

1.4.3. Mieszanka mineralno-asfaltowa (MMA) – mieszanka kruszyw i lepiszcza asfaltowego.

1.4.4. Wymiar mieszanki mineralno-asfaltowej – określenie mieszanki mineralno-asfaltowej ze względu na największy wymiar kruszywa D, np. wymiar 16, 22 lub 32.

1.4.5. Beton asfaltowy – mieszanka mineralno-asfaltowa, w której kruszywo o uziarnieniu ciągłym lub nieciągłym tworzy strukturę wzajemnie klinującą się.

1.4.6. Uziarnienie – skład ziarnowy kruszywa, wyrażony w procentach masy ziaren przechodzących przez określony zestaw sit.

1.4.7. Kategoria ruchu – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN) wg „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” GDDKiA [84].

1.4.8. Wymiar kruszywa – wielkość ziaren kruszywa, określona przez dolny (d) i górny (D) wymiar sita.

1.4.9. Kruszywo grube – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 45$ mm oraz $d > 2$ mm.

1.4.10. Kruszywo drobne – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 2$ mm, którego większa część pozostaje na sicie 0,063 mm.

1.4.11. Pył – kruszywo z ziaren przechodzących przez sito 0,063 mm.

1.4.12. Wypełniacz – kruszywo, którego większa część przechodzi przez sito 0,063 mm. (Wypełniacz mieszany – kruszywo, które składa się z wypełniacza pochodzenia mineralnego i wodorotlenku wapnia. Wypełniacz dodany – wypełniacz pochodzenia mineralnego, wyprodukowany oddzielnie).

1.4.13. Granulat asfaltowy – jest to przetworzony destruk asfaltowy o udokumentowanej jakości jako materiał składowy w produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych w technologii na gorąco.

1.4.14. Destruk asfaltowy – jest to mieszanka mineralno-asfaltowa, która jest uzyskiwana w wyniku frezowania warstw asfaltowych, rozkruszenia płyt wyciętych z nawierzchni asfaltowej, brył uzyskiwanych z płyt oraz z mieszanki mineralno-asfaltowej odrzuconej lub będącej nadwyżką produkcji.

1.4.15. Kationowa emulsja asfaltowa – emulsja, w której emulgator nadaje dodatnie ładunki cząstkom zdyspergowanego asfaltu.

1.4.16. Połączenia technologiczne – połączenia różnych warstw ze sobą lub tych samych warstw wykonywanych w różnym czasie niebędących połączeniem międzywarstwowym.

1.4.17. Złącza podłużne i poprzeczne – połączenia tego samego materiału wbudowywanego w różnym czasie.

1.4.18. Spoiny – połączenia różnych materiałów, np. asfaltu lanego i betonu asfaltowego oraz warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi.

1.4.19. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.17. Symbole i skróty dodatkowe

AC_P	–	beton asfaltowy do warstwy podbudowy,
PMB	–	polimeroasfalt (ang. polymer modified bitumen),
MG	–	asfalt wielorodajowy (ang. multigrade)
D	–	górny wymiar siła (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
d	–	dolny wymiar siła (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
C	–	kationowa emulsja asfaltowa,
NPD	–	właściwość użytkowa nie określana (ang. No Performance Determined; producent może jej nie określać),
TBR	–	do zadeklarowania (ang. To Be Reported; producent może dostarczyć odpowiednie informacje, jednak nie jest do tego zobowiązany),
IRI	–	międzynarodowy wskaźnik równości (ang. International Roughness Index),
MOP	–	miejsce obsługi podróży,
ZKP	–	zakładowa kontrola produkcji

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 2.

Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi Nadzoru dokumenty potwierdzające przydatność wszystkich materiałów stosowanych do wykonania warstw asfaltowych. W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu.

Wbudowywana mieszanka mineralno-asfaltowa może pochodzić z kilku wytwórni pod warunkiem, że jest produkowana z tych samych materiałów (o ustalonej przydatności) i w oparciu o takie samo badanie typu.

2.2. Materiały stosowane do betonu asfaltowego do warstwy podbudowy

Rodzaje stosowanych materiałów do betonu asfaltowego do warstwy podbudowy w zależności od kategorii ruchu podano w tablicy 2.

Tablica 2. Materiały do warstwy podbudowy z betonu asfaltowego

Materiał	Kategoria ruchu							
	KR1÷2		KR3÷4			KR5÷7		
Mieszanka mineralno-asfaltowa o wymiarze D, [mm]	16	22	16	22	32	16	22	32
Granulat asfaltowy GRA o wymiarze U, [mm]	22,4	31,5	22,4	31,5	45	22,4	31,5	45
Lepiszczce asfaltowe	50/70		35/50, 50/70 PMB 25/55-60 MG 35/50-57/69 MG 50/70-54/64			35/50, 50/70 PMB 25/55-60 PMB 25/55-80 MG 35/50-57/69 MG 50/70-54/64		
Kruszywa mineralne	Tabele 4-7 wg WT-1-2014 [81] (tablice 6-10 wg SST)							

2.3. Lepiszczka asfaltowe

Należy stosować asfalty drogowe wg PN-EN 12591 [24], polimeroasfalty wg PN-EN 14023 [66] [66a] lub asfalty wielorodajowe wg PN-EN 13924-2[65] [65a].

Oprócz lepiszcz wymienionych w tablicy 2 można stosować inne lepiszcza nienormowe według aprobat technicznych.

Asfalty drogowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 3.

Polimeroasfalty powinny spełniać wymagania podane w tablicy 4.

Asfalty wielorodajowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 5.

Tablica 3. Wymagania wobec asfaltów drogowych wg PN-EN 12591 [24]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda badania	Rodzaj asfaltu	
				35/50	50/70
WŁAŚCIWOŚCI OBLIGATORYJNE					
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	35÷50	50÷70
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [22]	50÷58	46÷54
3	Temperatura zapłonu, nie mniej niż	°C	PN-EN 22592 [69]	240	230
4	Zawartość składników rozpuszczalnych, nie mniej niż	% m/m	PN-EN 12592 [25]	99	99
5	Zmiana masy po starzeniu (ubytek lub przyrost), nie więcej niż	% m/m	PN-EN 12607-1 [29]	0,5	0,5
6	Pozostała penetracja po starzeniu, nie mniej niż	%	PN-EN 1426 [21]	53	50
7	Temperatura mięknięcia po starzeniu, nie mniej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	52	48

8	Wzrost temp. mięknięcia po starzeniu, nie więcej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	8	9
WŁAŚCIWOŚCI SPECJALNE KRAJOWE					
9	Temperatura łamliwości Fraassa, nie więcej niż	°C	PN-EN 12593 [26]	-5	-8
10	Indeks penetracji	-	PN-EN 12591[24]	Brak wymagań	Brak wymagań
11	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa·s	PN-EN 12596[28]	Brak wymagań	Brak wymagań
12	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm²/s	PN-EN 12595[27]	Brak wymagań	Brak wymagań

Tablica 4. Wymagania wobec asfaltów modyfikowanych polimerami (polimeroasfaltów) wg PN-EN 14023 [66] [66a]

Wymaganie podstawowe	Właściwość	Metoda badania	Jednostka	Gatunki asfaltów modyfikowanych polimerami (PMB)			
				25/55 – 60		25/55 – 80	
				wymaganie	klasa	Wymaganie	klasa
Konsystencja w pośrednich temperaturach eksploatacyjnych	Penetracja w 25°C	PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	25-55	3	25-55	3
Konsystencja w wysokich temp. eksploatacyjnych	Temperatura mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≥ 60	6	≥ 80	2
Kohezja	Siła rozciągania (mała prędkość rozciągania)	PN-EN 13589 [62] PN-EN 13703 [63]	J/cm²	≥ 2 w 10°C	6	TBR ^b (w 15°C)	-
	Rozciąganie bezpośrednie w 5°C (rozciąganie 100 mm/min)	PN-EN 13587 [60] PN-EN 13703 [63]	J/cm²	NPD ^a	0	-	-
	Wahadło Vialit (metoda uderzenia)	PN-EN 13588 [61]	J/cm²	NPD ^a	0	-	-
Stalność konsystencji (odporność na starzenie wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29][30])	Zmiana masy	PN-EN 12607-1[29]	%	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3
	Pozostała penetracja	PN-EN 1426 [21]	%	≥ 60	7	≥ 60	7
	Wzrost temperatury mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 8	2	≤ 8	2
Inne właściwości	Temperatura zapłonu	PN-EN ISO 2592 [70]	°C	≥ 235	3	≥ 235	3
Wymagania dodatkowe	Temperatura łamliwości	PN-EN 12593 [26]	°C	≤ -10	5	≤ -15	7
	Nawrót sprężysty w 25°C	PN-EN 13398 [58]	%	≥ 60	4	≥ 80	2
	Nawrót sprężysty w 10°C			NPD ^a	0	TBR ^b	1
	Zakres plastyczności	PN-EN 14023 [66] Punkt 5.1.9	°C	NPD ^a	0	NPD ^a	0
	Stabilność magazynowania. Różnica temperatury mięknięcia	PN-EN 13399 [59] PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 5	2	≤ 5	2
	Stabilność magazynowania. Różnica penetracji	PN-EN 13399 [59] PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	NPD ^a	0	NPD ^a	0

Wymagania dodatkowe	Spadek temperatury mięknięcia po starzeniu wg PN-EN 12607 -1 lub -3 [29][30]	PN-EN 12607-1 [29] PN-EN 1427 [22]	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1

	Nawrót sprężysty w 25°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29][30]	PN-EN 12607- 1 [29] PN-EN 13398 [58]	%	≥ 50	4	≥ 50	4
	Nawrót sprężysty w 10°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29][30]			NPD ^a	0	NPD ^a	0
^a NPD – No Performance Determined (właściwość użytkowa nie określana)							
^b TBR – To Be Reported (do zadeklarowania)							

Tablica 5. Wymagania wobec asfaltów wielorodzajowych wg PN-EN 13924-2:2014-04/Ap1 i Ap2 [65a]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda Badania	asfalt MG 50/70-54/64		asfalt MG 35/50-57/69	
				wymaganie	klasa	wymaganie	klasa
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50÷70	4	35÷50	3
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [22]	54÷64	2	57÷69	1
3	Indeks penetracji	-	PN-EN 13924-2 [65]	+0,3 do +2,0	3	+0,3 do +2,0	3
4	Temperatura zapłonu,	°C	PN-EN ISO 2592 [70]	≥250	4	≥250	4
5	Rozpuszczalność	%	PN-EN 12592 [25]	≥99,0	2	≥99,0	2
6	Temperatura łamiwości Fraassa	°C	PN-EN 12593 [26]	≤-17	5	≤-15	4
7	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa·s	PN-EN 12596 [28]	≥900	4	≥1500	5
8	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm²/s	PN-EN 12595 [27]	Brak wymagań	0	brak wymagań	0
Właściwości po starzeniu							
9	Pozostała penetracja po starzeniu	%	PN-EN 1426 [21]	≥50	2	≥60	3
10	Wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu	°C	PN-EN 1427 [22]	≤10	3	≤10	3
11	Zmiana masy po starzeniu	%	PN-EN 12607-1[29]	<0,5	1	<0,5	1

Składowanie asfaltu drogowego powinno się odbywać w zbiornikach, wykluczających zanieczyszczenie asfaltu i wyposażonych w system grzewczy pośredni (bez kontaktu asfaltu z przewodami grzewczymi). Zbiornik roboczy otaczarki powinien być izolowany termicznie, posiadać automatyczny system grzewczy z tolerancją ± 5°C oraz układ cyrkulacji asfaltu.

Polimeroasfalt powinien być magazynowany w zbiorniku wyposażonym w system grzewczy pośredni z termostatem kontrolującym temperaturę z dokładnością ± 5°C. Zaleca się wyposażenie zbiornika w mieszadło. Zaleca się bezpośrednie zużycie polimeroasfaltu po dostarczeniu. Należy unikać wielokrotnego rozgrzewania i chłodzenia polimeroasfaltu w okresie jego stosowania oraz unikać niekontrolowanego mieszania polimeroasfaltów różnego rodzaju i klasy oraz z asfaltem zwykłym. Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie powinna przekraczać w okresie krótkotrwałym, nie dłuższym niż 5 dni, poniższych wartości:

- asfaltu drogowego 35/50: 190°C,
- asfaltu drogowego 50/70: 180°C,
- polimeroasfaltu: wg wskazań producenta,
- asfaltu drogowego wielorodzajowego: wg wskazań producenta.

W celu ograniczenia ilości emisji gazów cieplarnianych oraz obniżenia temperatury mieszania składników i poprawienia urabialności mma dopuszcza się zastosowanie asfaltu spienionego.

2.4. Kruszywo

Do warstwy podbudowy z betonu asfaltowego należy stosować kruszywo według PN-EN 13043 [50] i WT-1 Kruszywa 2014 [81], obejmujące kruszywo grube, kruszywo drobne i wypełniacz. W mieszance mineralno-asfaltowej jako kruszywo drobne należy stosować mieszkankę kruszywa łamanego i niełamanego (dla KR1+KR2 dopuszcza się stosowanie w mieszance mineralnej do 100% kruszywa drobnego niełamanego) lub kruszywo łamane).

Jeżeli stosowana jest mieszanka kruszywa drobnego niełamanego i łamanego, to należy przyjąć proporcje kruszywa łamanego do niełamanego co najmniej 50/50. Kruszywa powinny spełniać wymagania podane w WT-1 Kruszywa 2014 [81], wg tablic poniżej.

a) Kruszywo grube do podbudowy z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 6.

Tablica 6. Wymagane właściwości kruszywa grubego do podbudowy z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie niższa niż:	G _c 85/20	G _c 85/20	G _c 85/20
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenia nie większe niż według kategorii:	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}

3	Zawartość pyłu według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie wyższa niż:	f_2	f_2	f_2
4	Kształt kruszywa według PN-EN 933-3 [7] lub według PN-EN 933-4 [8]; kategoria nie wyższa niż:	F_{150} lub S_{150}	F_{130} lub S_{130}	F_{130} lub S_{130}
5	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym według PN-EN 933-5 [9]; kategoria nie niższa niż:	$C_{Deklarowana}$	$C_{50/30}$	$C_{50/30}$
6	Odporność kruszywa na rozdrabnianie według normy PN-EN 1097-2 [13], badana na kruszywie o wymiarze 10/14, rozdział 5, kategoria nie wyższa niż:	LA_{50}	LA_{40}	LA_{40}
7	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [17], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
8	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [17], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
9	Mrozoodporność według PN-EN 1367-1 [19], badana na kruszywie 8/11, 11/16 lub 8/16; kategoria nie wyższa niż:	F_4	F_4	F_4
10	„Zgorzel słoneczna” bazaltu według PN-EN 1367-3 [20]; wymagana kategoria:	SB_{LA}	SB_{LA}	SB_{LA}
11	Skład chemiczny – uproszczony opis petrograficzny według PN-EN 932-3 [5]	deklarowany przez producenta		
12	Grube zanieczyszczenia lekkie według PN-EN 1744-1 [23], p. 14.2; kategoria nie wyższa niż:	$m_{LPC} 0,1$	$m_{LPC} 0,1$	$m_{LPC} 0,1$
13	Rozpad krzemianowy żużla wielkopieczowego chłodzonego powie-trzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.1:	wymagana odporność		
14	Rozpad żelazowy żużla wielkopieczowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.2:	wymagana odporność		
15	Stalność objętości kruszywa z żużla stalowniczego według PN-EN 1744-1 [23] p. 19.3; kategoria nie wyższa niż:	$V_{6,5}$	$V_{6,5}$	$V_{6,5}$

b) Kruszywo niełamane drobne lub o ciągłym uziarnieniu do $D \leq 8$ do podbudowy z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 7.

Tablica 7. Wymagane właściwości kruszywa niełamanego drobnego lub o ciągłym uziarnieniu do $D \leq 8$ do podbudowy z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1[6], wymagana kategoria:	G_{F85} lub G_{A85}		G_{F85}
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż, według kategorii:	G_{TCNR}	G_{TC20}	G_{TC20}
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f_3		
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB_{F10}		
5	Kancistość kruszywa drobnego według PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	$E_{csDeklarowana}$		
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [17], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
7	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [17], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta		
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [23], p. 14.2, kategoria nie wyższa niż:	$m_{LPC} 0,1$		

c) Kruszywo łamane drobne lub o ciągłym uziarnieniu do $D \leq 8$ do podbudowy z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 8.

Tablica 8. Wymagane właściwości kruszywa łamanego drobnego lub o ciągłym uziarnieniu do $D \leq 8$ do podbudowy z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1[6], wymagana kategoria:	G_{F85} lub G_{A85}		
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż według kategorii:	G_{TCNR}	G_{TC20}	G_{TC20}
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f_{16}		
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB_{F10}		
5	Kancistość kruszywa drobnego według PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	$E_{csDeklarowana}$	E_{cs30}	E_{cs30}
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [17], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
7	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [17], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta		
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [23], p. 14.2, kategoria nie wyższa niż:	$m_{LPC} 0,1$		

d) Kruszywo o ciągłym uziarnieniu do podbudowy z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 9.

Tablica 9. Wymagane właściwości kruszywa o ciągłym uziarnieniu do podbudowy z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu

		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1[6]; kategoria nie niższa niż:	G _{A85}	G _{A85}	G _{A85}
2	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie wyższa niż:	f ₁₆	f ₁₆	f ₁₆
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _{F10}	MB _{F10}	MB _{F10}
4	Kształt kruszywa według PN-EN 933-3[7] lub według PN-EN 933-4 [8]; kategoria nie wyższa niż:	F _{I50} lub S _{I50}	F _{I30} lub S _{I30}	F _{I30} lub S _{I30}
5	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym według PN-EN 933-5 [9]; kategoria nie niższa niż:	C _{Deklarowana}	C _{50/30}	C _{50/30}
6	Odporność kruszywa na rozdrabnianie według normy PN-EN 1097-2 [13], badana na kruszywie o wymiarze 10/14, rozdział 5, kategoria nie wyższa niż:	LA ₅₀	LA ₄₀	LA ₄₀
7	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [17], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
8	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [17], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
9	Gęstość nasypowa wg PN-EN 1097-3 [14]	deklarowana przez producenta		
10	Mrozoodporność według PN-EN 1367-1 [19], badana na kruszywie 8/11, 11/16 lub 8/16; kategoria nie wyższa niż:	F ₄	F ₄	F ₄
11	„Zgorzel słoneczna” bazaltu według PN-EN 1367-3 [20]; wymagana kategoria:	SB _{LA}	SB _{LA}	SB _{LA}
12	Kanciastość kruszywa drobnego lub kruszywa 0/2 wydzielonego z kruszywa o drobnym uziarnieniu wg PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	E _{CS} Deklarowana	E _{CS} 30	E _{CS} 30
13	Skład chemiczny – uproszczony opis petrograficzny według PN-EN 932-3 [5]	deklarowany przez producenta		
14	Grube zanieczyszczenia lekkie według PN-EN 1744-1 [23], p. 14.2; kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1
15	Rozpad krzemianowy żużla wielkopiecowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1[23], p. 19.1:	wymagana odporność		
16	Rozpad żelazowy żużla wielkopiecowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.2:	wymagana odporność		
17	Stołość objętości kruszywa z żużla stalowniczego według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.3; kategoria nie wyższa niż:	V _{6,5}	V _{6,5}	V _{6,5}

Uwaga: Dopuszcza się stosowanie kruszywa o ciągłym uziarnieniu jako jeden ze składników mieszanki mineralnej; dla KR3 ÷ KR7 nie dopuszcza się, aby kruszywo o ciągłym uziarnieniu stanowiło 100% zaprojektowanej mieszanki mineralnej.

e) Do podbudowy z betonu asfaltowego, w zależności od kategorii ruchu, należy stosować wypełniacz spełniający wymagania podane w tablicy 10.

Tablica 10. Wymagane właściwości wypełniacza*) do podbudowy z betonu asfaltowego

Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
	KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
Uziarnienie według PN-EN 933-10 [12]	zgodnie z tablicą 24 w PN-EN 13043 [50]		
Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _{F10}		
Zawartość wody według PN-EN 1097-5 [16], nie wyższa niż:	1 % (m/m)		
Gęstość ziaren według PN-EN 1097-7 [18]	deklarowana przez producenta		
Wolne przestrzenie w suchym zagęszczonym wypełniaczu według PN-EN 1097-4 [15], wymagana kategoria:	V _{28/45}		
Przyrost temperatury mięknięcia według PN-EN 13179-1 [56], wymagana kategoria:	Δ _{R8B8/25}		
Rozpuszczalność w wodzie według PN-EN 1744-1 [23], kategoria nie wyższa niż:	WS ₁₀		
Zawartość CaCO ₃ w wypełniaczu wapiennym według PN-EN 196-2 [3], kategoria nie niższa niż:	CC ₇₀		
Zawartość wodorotlenku wapnia w wypełniaczu mieszanym wg PN-EN 459-2 [4], wymagana kategoria:	K _d Deklarowana		
„Liczba asfaltowa” według PN-EN 13179-2 [57], wymagana kategoria:	BN _{Deklarowana}		

*) Można stosować pyły z odpylania, pod warunkiem spełniania wymagań jak dla wypełniacza zgodnie z pkt.5 PN-EN 13043 [50]. Proporcja pyłów i wypełniacza wapiennego powinna być tak dobrana, aby kategoria zawartości CaCO₃ w mieszance pyłów i wypełniacza wapiennego była nie niższa niż CC₇₀.

Składowanie kruszywa powinno się odbywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z kruszywem o innym wymiarze lub pochodzeniu. Podłoże składowiska musi być równe, utwardzone i odwodnione. Składowanie wypełniacza powinno się odbywać w silosach wyposażonych w urządzenia do aeracji.

2.5. Środek adhezyjny

W celu poprawy powinowactwa fizykochemicznego lepiszcza asfaltowego i kruszywa, gwarantującego odpowiednią przyczepność (adhezję) lepiszcza do kruszywa i odporność mieszanki mineralno-asfaltowej na działanie wody, można zastosować środek adhezyjny, tak aby dla konkretnej pary kruszywo-lepiszcze wartość przyczepności określona według PN-EN 12697-11 [38], metoda C wynosiła co najmniej 80%.

Środek adhezyjny powinien odpowiadać wymaganiom określonym przez producenta.

Składowanie środka adhezyjnego jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach, w warunkach określonych przez producenta.

2.6. Granulat asfaltowy

2.6.1. Właściwości granulatu asfaltowego

Granulat asfaltowy powinien spełniać wymagania podane w tablicy 11.

Tablica 11. Wymagania dotyczące granulatu asfaltowego

Wymagania		Podbudowa
Zawartość minerałów obcych		Kategoria FM _{1/01}
Właściwości lepiszcza odzyskanego w granulacie asfaltowym ^{a)}	PIK	Kategoria S ₇₀ Wartość średnia temperatury mięknięcia nie może być wyższa niż 70°C. Pojedyncze wartości temperatury mięknięcia nie mogą przekraczać 77°C
	Pen.	Kategoria P ₁₅ Wartość średnia nie może być mniejsza niż 15×0,1 mm. Pojedyncze wartości penetracji nie mogą być mniejsze niż 10×0,1 mm
Jednorodność		Wg tablicy 13
a) do sklasyfikowania lepiszcza odzyskanego w granulacie asfaltowym wystarczy oznaczenie temperatury mięknięcia PIK. Tylko w szczególnych przypadkach należy wykonać oznaczenie penetracji. Oceny właściwości lepiszcza należy dokonać wg pktu 4.2.2. normy PN-EN 13108-8 [53]		

Zawartość materiałów obcych w granulacie asfaltowym, oznaczona wg PN-EN 12697-42 [48], powinna spełniać wymagania podane w tablicy 12.

Tablica 12. Zawartość materiałów obcych w granulacie asfaltowym

Materiały obce ^{a)}		Kategoria
Grupa 1 [% (m/m)]	Grupa 2 [% (m/m)]	PM
<1	<0,1	PM _{1/0,1}
<5	<0,1	PM _{5/0,1}
>5	>0,1	PM _{dec}
a) materiały obce grupy 1 i 2 zgodnie z pkt.4.1. normy PN-EN 13108-8[53]		

Wymiar D kruszywa zawartego w granulacie asfaltowym nie może być większy od wymiaru D mieszanki mineralnej wchodzącej w skład mieszanki mineralno-asfaltowej.

Do obliczania temperatury mięknięcia mieszaniny lepiszcza z granulatu asfaltowego i dodanego asfaltu należy, zgodnie z PN-EN 13108-1[51], załącznik a, pkt A.3, stosować następujące równanie:

$$T_{PIKmix} = a \cdot T_{PIK1} + b \cdot T_{PIK2}$$

w którym:

T_{PIKmix} - temperatura mięknięcia mieszanki lepiszczy w mieszanke mineralno-asfaltowej z dodatkiem granulatu asfaltowego, [°C],

T_{PIK1} - temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego z granulatu asfaltowego, [°C],

T_{PIK2} - średnia temperatura mięknięcia dodanego lepiszcza asfaltowego [°C],

a i b - udział masowy: lepiszcza z granulatu asfaltowego (a) i dodanego lepiszcza (b), przy a+b=1

2.6.2. Jednorodność granulatu asfaltowego

Jednorodność granulatu asfaltowego powinna być oceniana na podstawie rozstępu procentowego udziału w granulacie: kruszywa grubego, kruszywa drobnego oraz pyłów, zawartości lepiszcza oraz rozstępu wyników pomiarów temperatury mięknięcia lepiszcza odzyskanego z granulatu asfaltowego.

Wymagane jest podanie zmierzonej wartości jednorodności rozstępu wyników badań właściwości przeprowadzonych na liczbie próbek n , przy czym n powinno wynosić co najmniej 5. Liczbę próbek oblicza się, dzieląc masę materiału wyjściowego podanego w tonach [t], zaokrąglając w górę do pełnej liczby.

Wymagania dotyczące dopuszczalnego rozstępu wyników badań granulatu asfaltowego podano w tablicy 13.

Tablica 13. Dopuszczalny rozstęp wyników badań właściwości

Właściwość	Dopuszczalny rozstęp wyników badań (T_{roz}) partii granulatu asfaltowego do zastosowania w mieszanke mineralno-asfaltowej przeznaczonej do warstwy podbudowy
Temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego, [°C]	8,0
Zawartość lepiszcza, [% (m/m)]	1,2
Kruszywo o uziarnieniu poniżej 0,063 mm [% (m/m)]	10,0
Kruszywo o uziarnieniu od 0,063 do 2 mm [% (m/m)]	16,0
Kruszywo o uziarnieniu powyżej 2 mm [% (m/m)]	18,0

2.6.3. Deklarowanie właściwości w granulacie asfaltowego

W opisie granulatu asfaltowego producent powinien zadeklarować:

- typ mieszanki lub mieszanek, z których pochodzi granulaty (np. AC 16 S, droga DK 10), nie dopuszcza się do stosowania granulatu, którego pochodzenia nie można udokumentować i zadeklarować,
- rodzaj kruszywa i średnie uziarnienie,
- typ lepiszcza, średnią zawartość lepiszcza i średnią temperaturę mięknięcia lepiszcza odzyskanego,

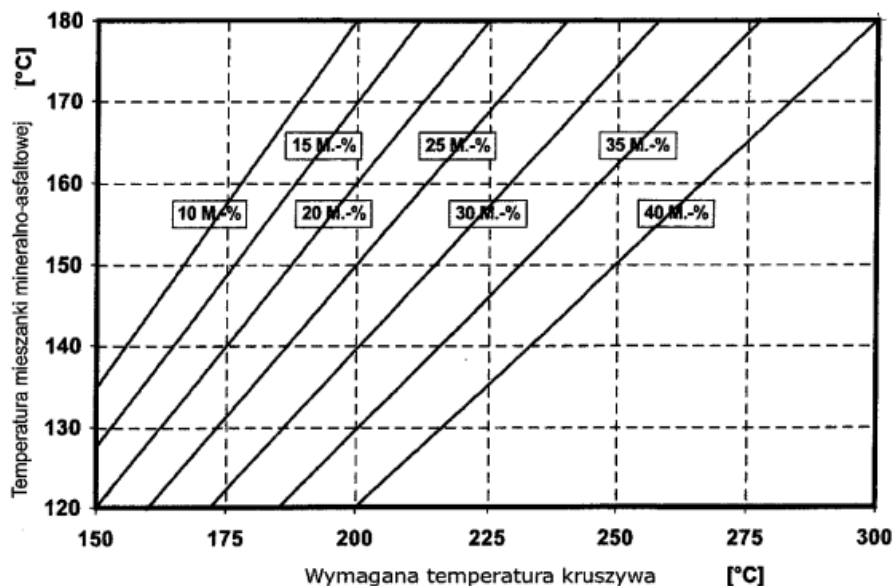
- maksymalną wielkość kawałków granulatu asfaltowego U GRA D/d.
Właściwości kruszywa z granulatu asfaltowego powinny spełniać wymagania określone dla kruszywa w danej mieszance mineralno-asfaltowej.
Dopuszcza się deklarowanie właściwości kruszywa mineralnego w granulacie asfaltowym na podstawie udokumentowanego wcześniej zastosowania.

2.6.4. Warunki stosowania granulatu asfaltowego

Granulat asfaltowy może być wykorzystywany do produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej, jeżeli spełnione są wymagania dotyczące końcowego wyrobu – mieszanki mineralno-asfaltowej z jego dodatkiem. Wytwórnia mieszanek mineralno-asfaltowych powinna spełniać warunki kontrolowanego, mechanicznego dozowania granulatu asfaltowego podczas produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Granulat dodawany na zimno wymaga wyższego podgrzewania kruszywa zgodnie z tablicą 14. Jeżeli granulat asfaltowy jest wilgotny to należy temperaturę kruszywa jeszcze podnieść o korektę z tablicy 15.

Tablica 14. Temperatura kruszywa w zależności od ilości zimnego i suchego granulatu asfaltowego



Należy oznaczyć wilgotność granulatu asfaltowego i skorygować temperaturę produkcji mma zgodnie z tablicą 15 o tyle, aby nie została przekroczona dopuszczalna najwyższa temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) (patrz pkt 2.3).

Tablica 15. Korekta temperatury produkcji w zależności od wilgotności granulatu asfaltowego

Udział granulatu asfaltowego M[%]	Wilgotność granulatu asfaltowego [%]					
	1	2	3	4	5	6
	Korekta temperatury °C					
10	4	8	12	16	20	24
15	6	12	18	24	30	36
20	8	16	24	32	40	48
25	10	20	30	40	50	60
30	12	24	-	-	-	-

Szare pola wskazują dodatek granulatu nieekonomiczny i niebezpieczny ze względu na duże ilości pary wodnej powstającej przy odparowaniu wody z wilgotnego granulatu.

Dopuszcza się użycie granulatu asfaltowego w metodzie „na zimno” (bez wstępnego ogrzewania) w ilości do 20% masy mieszanki mineralno-asfaltowej na podstawie wykazania spełnienia wymagań podanych powyżej oraz spełniania właściwości mma.

Uwaga: Stosowanie granulatu asfaltowego nie może obniżać właściwości mieszanek mineralno-asfaltowych.

Do produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych z zastosowaniem granulatu nie dopuszcza się stosowania środków obniżających lepkość asfaltu.

2.7. Materiały do uszczelnienia połączeń technologicznych i krawędzi

Do uszczelnienia połączeń technologicznych (tj. złączy podłużnych i poprzecznych) z tego samego materiału wykonywanego w różnym czasie należy stosować elastyczne taśmy bitumiczne i pasty asfaltowe dobrane wg zasad przedstawionych w tablicy 16 oraz spełniające wymagania, w zależności od rodzaju materiału, wg tablic od 17 do 19.

Tablica 16. Materiały do złączy podłużnych i poprzecznych między fragmentami zagęszczanej MMA rozkładanej metodą „gorące przy zimnym”

Rodzaj warstwy	Złącze podłużne		Złącze poprzeczne	
	Ruch	Rodzaj materiału	Ruch	Rodzaj materiału
Podbudowa	KR 1-7	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne	KR 1-2	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne
			KR 3-7	Elastyczne taśmy bitumiczne

Tablica 17. Wymagania wobec taśm bitumicznych

Właściwość	Metoda badawcza	Dodatkowy opis warunków	Wymaganie

		badania	
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427 [22]		≥90°C
Penetracja stożkiem	PN-EN 13880-2[71]		20 do 50 1/10 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13880-3[72]		10 do 30%
Zginanie na zimno	DIN 52123[76]	test odcinka taśmy o długości 20 cm w temperaturze 0°C badanie po 24 godzinnym kondycjonowaniu	Bez pęknięcia
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [75])	W temperaturze -10°C	≥10% ≤1 N/mm ²
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy po starzeniu termicznym	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [75])	W temperaturze -10°C	Należy podać wynik

Tablica 18. Wymagania wobec past asfaltowych na zimno na bazie emulsji

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Ocena organoleptyczna	PN-EN 1425 [77]	Pasta
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5 [73]	Nie spływa
Zawartość wody	PN-EN 1428 [78]	≤50% m/m
Właściwości odzyskanego i ustabilizowanego lepiszcza: PN-EN 13074-1 [79] lub PN-EN 13074-2 [80]		
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]	≥70°C

Tablica 19. Wymagania wobec past asfaltowych na gorąco na bazie asfaltu modyfikowanego polimerami

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Zachowanie przy temperaturze lejućności	PN-EN 13880-6 [74]	Homogeniczny
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427 [22]	≥80°C
Penetracja stożkiem w 25°C, 5 s, 150 g	PN-EN 13880-2 [71]	30 do 60 0,1 mm
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5 [73]	≤5,0 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13880-3 [72]	10-50%
Wydłużenie nieciągle (próba przyczepności), po 5 h, -10°C	PN-EN 13880-13 [75]	≥5 mm ≤0,75 N/mm ²

Składowanie materiałów termoplastycznych jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach producenta, w warunkach określonych w aprobacie technicznej.

Do uszczelnienia krawędzi należy stosować asfalt drogowy wg PN-EN 12591 [24], asfalt modyfikowany polimerami wg PN-EN 14023 [66] „metoda na gorąco”. Dopuszcza się inne rodzaje lepiszcza wg norm lub aprobat technicznych.

2.8. Materiały do złączenia warstw konstrukcji

Do złączania warstw konstrukcji podbudowy należy stosować kationowe emulsje asfaltowe niemodyfikowane lub kationowe emulsje modyfikowane polimerami według aktualnego wydania Załącznika krajowego NA do PN-EN 13808 [64].

Spośród rodzajów emulsji wymienionych w Załączniku krajowym NA [64] do normy PN-EN 13808 [64], należy stosować emulsje oznaczone kodem ZM. Właściwości i przeznaczenie emulsji asfaltowych oraz sposób ich składowania opisano w SST D-04.03.01 [2].

2.9. Dodatki do mieszanki mineralno-asfaltowej

Mogą być stosowane dodatki stabilizujące lub modyfikujące. Pochodzenie, rodzaj i właściwości dodatków powinny być deklarowane.

Należy używać tylko materiałów składowych o ustalonej przydatności.

Ustalenie przydatności powinno wynikać co najmniej jednego z następujących dokumentów:

- Normy Europejskiej,
- europejskiej aprobaty technicznej,
- specyfikacji materiałowych opartych na potwierdzonych pozytywnych zastosowaniach w nawierzchniach asfaltowych.

Wykaz należy dostarczyć w celu udowodnienia przydatności. Wykaz może być oparty na badaniach w połączeniu z dowodami w praktyce.

Zaleca się stosowanie do mieszanki mineralno-asfaltowej środka obniżającego temperaturę produkcji i układania.

Do mieszanki mineralno-asfaltowej może być stosowany dodatek asfaltu naturalnego wg PN-EN 13108-4 [52], załącznik B.

2.10. Skład mieszanki mineralno-asfaltowej

Skład mieszanki mineralno-asfaltowej powinien być ustalony na podstawie badań próbek wykonanych zgodnie z normą PN-EN 13108-20 [54], załącznik C oraz normami powiązanymi.

Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz minimalna zawartość lepiszcza podane są w tablicy 20.

Próbki powinny spełniać wymagania podane w tablicach 21, 22 i 23, w zależności od kategorii ruchu jak i zawartości asfaltu B_{min} i temperatur zagęszczania próbek.

Tablica 20. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy podbudowy dla ruchu KR1+KR7

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]									
	AC16P KR1-KR2		AC22P KR1-KR2		AC16P KR3-KR7		AC22P KR3-KR7		AC32P KR3-KR-7	
Wymiar sita #, [mm]	od	do	Od	Do	od	do	od	Do	od	do

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

45	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-
31,5	-	-	100	-	-	-	100	-	90	100
22,4	100	-	90	100	100	-	90	100	65	90
16	90	100	65	93	90	100	65	90	-	-
11,2	70	92	-	-	65	85	-	-	-	-
8	50	85	42	72	50	76	42	68	33	53
2	25	50	15	45	25	50	15	45	10	40
0,125	5	13	5	13	5	12	4	12	4	12
0,063	4	10	4	10	4,0	8	4	8	3	7
Zawartość lepiszcza, minimum*)	B _{min4,4}		B _{min4,2}		B _{min4,2}		B _{min4,0}		B _{min3,8}	
*) Minimalna zawartość lepiszcza jest określona przy założonej gęstości mieszanki mineralnej 2,650 Mg/m³. Jeżeli stosowana mieszanka mineralna ma inną gęstość (ρ _d), to do wyznaczenia minimalnej zawartości lepiszcza podaną wartość należy pomnożyć przez współczynnik α według równania: α = $\frac{2,650}{\rho_d}$										

2.11. Właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do wykonania betonu asfaltowego do warstwy podbudowy

Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej podane są w tablicach 21, 22 i 23.

Tablica 21. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy podbudowy, dla ruchu KR1 ÷ KR2

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC16P	AC22P
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{min4,0}$ $V_{max8,0}$	$V_{min4,0}$ $V_{max8,0}$
Wolne przestrzenie wypełnione lepiszczem	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 5	VFB_{min50} VFB_{max74}	VFB_{min50} VFB_{max74}
Zawartość wolnych przestrzeni w mieszance mineralnej	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 5	VMA_{min14}	VMA_{min14}
Wrażliwość na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, ^{a)} badanie w 25°C	$ITSR_{70}$	$ITSR_{70}$

- a) Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 [82] w załączniku 1.

Tablica 22. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy podbudowy, dla ruchu KR3 ÷ KR4

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC16P	AC22P AC32P
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.3, ubijanie, 2×75 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{min4,0}$ $V_{max7,0}$	$V_{min4,0}$ $V_{max7,0}$
Odporność na deformacje trwałe ^{a)c)}	C.1.20, wałowanie, $P_{98}-P_{100}$	PN-EN 12697-22 [41], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20, D.1.6 [54], 60°C, 10 000 cykli	$WTS_{AIR,0,30}$ $PRD_{AIR9,0}$	$WTS_{AIR,0,3}$ $PRD_{AIR9,0}$
Wrażliwość na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{b)}	$ITSR_{70}$	$ITSR_{70}$

- a) grubość płyty: AC16P, AC22P 60mm, AC32P 80mm,
b) ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 [82] w załączniku 1,
c) procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed zagęszczeniem próbek podano w WT-2 2014 [82] w załączniku 2.

Tablica 23. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy podbudowy, dla ruchu KR5 ÷ KR7

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC16P AC22P AC32P
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.3, ubijanie, 2×75 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{min4,0}$ $V_{max7,0}$
Odporność na deformacje trwałe ^{a)c)}	C.1.20, wałowanie, $P_{98}-P_{100}$	PN-EN 12697-22 [41], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20, D.1.6 [54] 60°C, 10 000 cykli	$WTS_{AIR0,15}$ $PRD_{AIR7,0}$
Wrażliwość na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{b)}	$ITSR_{70}$

- a) grubość płyty: AC16P, AC22P 60mm, AC32P 80mm
b) ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 [82] w załączniku 1.

- c) procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed zagęszczeniem próbek podano w WT-2 2014 [82] w załączniku 2.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania robót

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

- a) wytwórnia (otaczarka) o mieszaniu cyklicznym lub ciągłym, z automatycznym komputerowym sterowaniem produkcji, do wytwarzania mieszanek mineralno-asfaltowych,
Wytwórnia powinna zapewnić wysuszenie i wymieszanie wszystkich składników oraz zachowanie właściwej temperatury składników i gotowej mieszanki mineralno-asfaltowej. Na wytwórni powinien funkcjonować certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji zgodny z PN-EN 13108-21 [55].
Wytwórnia powinna być wyposażona w termometry (urządzenia pomiarowe) pozwalające na ciągłe monitorowanie temperatury poszczególnych materiałów, na różnych etapach przygotowywania materiałów, jak i na wyjściu z mieszalnika.
- b) układarka gąsienicowa, z elektronicznym sterowaniem równości układanej warstwy,
- c) skraplarka,
- d) walce stalowe gładkie,
- e) lekka rozsypywarka kruszywa,
- f) szczotki mechaniczne i/lub inne urządzenia czyszczące,
- g) samochody samowyładowcze z przykryciem brezentowym lub termosami,
- h) sprzęt drobny.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Asfalt i polimeroasfalt należy przewozić zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych [86] wprowadzającej przepisy konwencji ADR, w cysternach kolejowych lub samochodach izolowanych i zaopatrzonych w urządzenia umożliwiające pośrednie ogrzewanie oraz w zawory spustowe.

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Wypełniacz należy przewozić w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbrzyleniem i zanieczyszczeniem. Wypełniacz luzem powinien być przewożony w odpowiednich cysternach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich, umożliwiających rozładunek pneumatyczny.

Środek adhezyjny, w opakowaniu producenta, może być przewożony dowolnymi środkami transportu z uwzględnieniem zaleceń producenta. Opakowanie powinno być zabezpieczone tak, aby nie uległo uszkodzeniu.

Emulsja asfaltowa może być transportowana w zamkniętych cysternach, autocysternach, beczkach i innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu. Cysterny powinny być wyposażone w przegrody. Nie należy używać do transportu opakowań z metali lekkich (może zachodzić wydzielanie wodoru i groźba wybuchu przy emulsjach o $\text{pH} \leq 4$).

Mieszanek mineralno-asfaltową należy dowozić na budowę pojazdami samowyładowczymi, w zależności od postępu robót. Podczas transportu i postoju przed wbudowaniem mieszanka powinna być zabezpieczona przed ostygnięciem i dopływem powietrza (przez przykrycie, pojemniki termoizolacyjne lub ogrzewane itp.). Warunki i czas transportu mieszanki, od produkcji do wbudowania, powinna zapewniać utrzymanie temperatury w wymaganym przedziale. Nie dotyczy to przypadków użycia dodatków obniżających temperaturę produkcji i wbudowania, lepiszczy zawierających takie środki lub specjalnych technologii produkcji i wbudowywania w obniżonej temperaturze, tj. z użyciem asfaltu spienionego. W tym zakresie należy kierować się informacjami (zaleceniami) podanymi przez producentów tych środków.

Powierzchnie pojemników używanych do transportu mieszanki powinny być czyste, a do zwilżania tych powierzchni można używać tylko środki antyadhezyjne niewpływające szkodliwie na mieszankę. Zabrania się skrapiania skrzyń olejem napędowym lub innymi środkami ropopochodnymi.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 5.

5.2. Projektowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy Inspektorowi Nadzoru i Zamawiającemu do akceptacji projekt składu mieszanki mineralno-asfaltowej (AC16P, AC22P, AC32P).

Projekt mieszanki mineralno-asfaltowej powinien określać:

- źródło wszystkich zastosowanych materiałów,
- proporcje wszystkich składników mieszanki mineralnej,
- punkty graniczne uziarnienia,
- wyniki badań przeprowadzonych w celu określenia właściwości mieszanki i porównanie ich z wymaganiami specyfikacji,
- wyniki badań dotyczących fizycznych właściwości kruszywa,
- temperaturę wytwarzania i układania mieszanki.

W zagęszczaniu próbek laboratoryjnych mieszanek mineralno-asfaltowych należy stosować następujące temperatury mieszanki w zależności stosowanego asfaltu:

- 35/50 i 50/70: $135^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$,
- MG 50/70-54/64 i MG 35/50-57/69: $140^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$,
- PMB 25/ 55-60, PMB 25/55-80: $145^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$.

Recepta powinna być zaprojektowana dla konkretnych materiałów, zaakceptowanych przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru, do wbudowania i przy wykorzystaniu reprezentatywnych próbek tych materiałów.

Jeżeli mieszanka mineralno-asfaltowa jest dostarczana z kilku wytwórni lub od kilku producentów, to należy zapewnić zgodność typu i wymiaru mieszanki oraz spełnienie wymaganej dokumentacji projektowej.

Każda zmiana składników mieszanki w czasie trwania robót wymaga akceptacji Inspektora Nadzoru oraz opracowania nowej recepty i jej zatwierdzenia.

Podczas ustalania składu mieszanki Wykonawca powinien zadbać, aby projektowana recepta laboratoryjna opierała się na prawidłowych i w pełni reprezentatywnych próbkach materiałów, które będą stosowane do wykonania robót. Powinien także zapewnić, aby mieszanka i jej poszczególne składniki spełniały wymagania dotyczące cech fizycznych i wytrzymałościowych określonych w niniejszej specyfikacji.

Akceptacja recepty przez Zamawiającego może nastąpić na podstawie przedstawionych przez Wykonawcę badań typu i sprawozdania z próby technologicznej. W przypadku kiedy Zamawiający, w celu akceptacji recepty mieszanki mineralno-asfaltowej, zdecyduje się wykonać dodatkowo niezależne badania, Wykonawca dostarczy zgodnie z wymaganiami Zamawiającego próbki wszystkich składników mieszanki.

Zaakceptowana recepta stanowi ważną podstawę produkcji.

5.3. Wytwarzanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Mieszankę mineralno-asfaltową należy wytwarzać na gorąco w otaczarce (zespole maszyn i urządzeń dozowania, podgrzewania i mieszania składników oraz przechowywania gotowej mieszanki). Inspektordopuszcza do produkcji tylko otaczarki posiadające certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji zgodny z PN-EN 13108-21 [55].

Dozowanie składników mieszanki mineralno-asfaltowej w otaczarkach, w tym także wstępne, powinno być zautomatyzowane i zgodne z receptą roboczą, a urządzenia do dozowania składników oraz pomiaru temperatury powinny być okresowo sprawdzane. Kruszywo o różnym uziarnieniu lub pochodzeniu należy dodawać oddzielnie.

Lepiszczce asfaltowe należy przechowywać w zbiorniku z pośrednim systemem ogrzewania, z układem termostata zapewniającym utrzymanie żądanej temperatury z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie może przekraczać wartości podanych w pkt 2.2 Kruszywo (ewentualnie z wypełniaczem) powinno być wysuszone i podgrzane tak, aby mieszanka mineralna uzyskała temperaturę właściwą do otoczenia lepiszczem asfaltowym. Temperatura mieszanki mineralnej nie powinna być wyższa o więcej niż 30°C od najwyższej temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podanej w tablicy 24. W tej tablicy najniższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej na miejsce wbudowania, a najwyższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej bezpośrednio po wytworzeniu w wytwórni.

Tablica 24. Najwyższa i najniższa temperatura mieszanki AC

Lepiszczce asfaltowe	Temperatura mieszanki [$^{\circ}\text{C}$]
Asfalt 35/50	od 150 do 190
Asfalt 50/70	od 140 do 180
PMB 25/55-60	wg wskazań producenta
PMB 25/55-80	wg wskazań producenta
MG 50/70-54/64	wg wskazań producenta
MG 35/50-57/69	wg wskazań producenta

Podana temperatura nie znajduje zastosowania do mieszanek mineralno-asfaltowych, do których jest dodawany dodatek w celu obniżenia temperatury jej wytwarzania i wbudowania lub gdy stosowane lepiszcze asfaltowe zawiera taki środek.

Sposób i czas mieszania należy tak dobrać, aby wszystkie kruszywa zostały w całości, równomiernie otoczone lepiszczem i aby dodatki wchodziły się, tworząc jednolitą mieszankę, kolejność dozowania materiałów do mieszalnika ma duże znaczenie dla jakości produkowanej mieszanki.

Dopuszcza się dostawy mieszanek mineralno-asfaltowych z kilku wytwórni, pod warunkiem skoordynowania między sobą deklarowanych przydatności mieszanek (m.in.: typ, rodzaj składników, właściwości objętościowe) z zachowaniem dopuszczalnych różnic ich składu:

- zawartość lepiszcza: 0,3% (m/m),
- zawartość kruszywa drobnego: 3,0% (m/m),
- zawartość wypełniacza: 1,0% (m/m).

Dodatki modyfikujące lub stabilizujące do mieszanki mineralno-asfaltowej mogą być dodawane w postaci stałej lub ciekłej. System dozowania powinien zapewnić jednorodność dozowania dodatków i ich wymieszania w wytwarzanej mieszance. Warunki wytwarzania i przechowywania mieszanki mineralno-asfaltowej na gorąco nie powinny istotnie wpływać na skuteczność działania tych dodatków.

Produkcja powinna być tak zaplanowana, aby nie dopuścić do zbyt długiego przechowywania mieszanki w silosach; należy wykluczyć możliwość szkodliwych zmian. Czas przechowywania – magazynowania mieszanki MMA powinien uwzględniać możliwości wytwórni (sposób podgrzewania silosów gotowej mieszanki MMA i rodzaj izolacji), warunki atmosferyczne oraz czas transportu na budowę.

5.4. Przygotowanie podłoża

Podłoże (podbudowa z kruszywa niezwiązanego lub związanego) pod warstwę podbudowy z betonu asfaltowego powinno być na całej powierzchni:

- ustabilizowane i nośne,
- czyste, bez zanieczyszczenia lub pozostałości luźnego kruszywa,
- wyprofilowane, równe i bez kolein,
- suche,
- skropione emulsją asfaltową lub asfaltem zapewniającym powiązanie warstw.

Maksymalne nierówności podłoża pod warstwę podbudowy, nie powinny przekraczać wartości podanych w tablicy 25.

Tablica 25. Maksymalne nierówności podłoża pod warstwę podbudowy z betonu asfaltowego (pomiar łatą 4-metrową lub równoważną metodą)

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalna nierówność podłoża pod warstwę podbudowy [mm]
A, S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wylączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	12
	Jezdnie MOP	15
G, Z	Pasy ruchu zasadnicze,	15

	dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, utwardzone pobocza	
L, D, place, parkingi	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	18

Jeżeli nierówności są większe niż dopuszczalne, to należy wyrównać podłoże.

Rzędne wysokościowe podłoża oraz urządzeń usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Z podłoża powinien być zapewniony odpływ wody.

Wykonane w podłożu łaty z materiału o mniejszej sztywności (np. łaty z asfaltu lanego w betonie asfaltowym) należy usunąć, a powstałe w ten sposób ubytki wypełnić materiałem o właściwościach zbliżonych do materiału podstawowego (np. wypełnić betonem asfaltowym).

W celu polepszenia połączenia między warstwami technologicznymi nawierzchni powierzchnia podłoża powinna być w ocenie wizualnej chropowata.

Szerokie szczeliny w podłożu należy wypełnić odpowiednim materiałem, np. zalewami drogowymi według PN-EN 14188-1 [67] lub PN-EN 14188-2 [68] albo innymi materiałami według norm lub aprobat technicznych.

Na podłożu wykazującym zniszczenia w postaci siatki spękań zmęczeniowych lub spękań poprzecznych zaleca się stosowanie membrany przeciwspekaniowej, np. mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy SAMI lub z geosyntetyków według norm lub aprobat technicznych lub podłoże należy wymienić.

Przygotowanie podłoża do skropienia emulsją należy wykonać zgodnie z SST D-04.03.01 [2].

5.5. Próba technologiczna

Wykonawca przed przystąpieniem do produkcji mieszanki jest zobowiązany do przeprowadzenia w obecności Inspektora Nadzoru próby technologicznej, która ma na celu sprawdzenie zgodności właściwości wyprodukowanej mieszanki z receptą. W tym celu należy zaprogramować otaczarkę zgodnie z receptą roboczą i w cyklu automatycznym produkować mieszankę. Do badań należy pobrać mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej w kilku otaczarkach próba powinna być przeprowadzona na każdej wytwórni.

Nie dopuszcza się oceniania dokładności pracy otaczarki oraz prawidłowości składu mieszanki mineralnej na podstawie tzw. suchego zarobu, z uwagi na możliwą segregację kruszywa.

Do próby technologicznej Wykonawca użyje takich materiałów, jakie będą stosowane do wykonania właściwej mieszanki mineralno-asfaltowej.

W czasie wykonywania zarobu próbnego dozowania ilościowe poszczególnych materiałów składowych mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być zgodne z ilościami podanymi w przedłożonej przez Wykonawcę i zatwierdzonej przez Zamawiającego receptce. Sprawdzenie zawartości asfaltu w mieszanke określa się wykonując ekstrakcję. Sprawdzenie uziarnienia mieszanki mineralnej wykonuje się poprzez analizę sitową kruszywa.

Do sprawdzenia składu granulometrycznego mieszanki mineralnej i zawartości asfaltu zaleca się pobrać próbki z co najmniej trzeciego zarobu po uruchomieniu produkcji. Tolerancje zawartości składników mieszanki mineralno-asfaltowej względem składu zaprojektowanego, powinny być zawarte w granicach podanych w punkcie 6.

Mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki należy zgromadzić w silosie lub załadować na samochód. Próbkę do badań należy pobierać ze skrzyni samochodu zgodnie z metodą określoną w PN-EN 12697-27 [44].

Na podstawie uzyskanych wyników Inspektor podejmuje decyzję o wykonaniu odcinka próbnego.

5.6. Odcinek próbny

Zaakceptowanie przez Inspektora Nadzoru wyników badań próbek z próbnego zarobu stanowi podstawę do wykonania przez Wykonawcę odcinka próbnego. Za zgodą Inspektora Nadzoru można połączyć wykonanie próby technologicznej z wykonaniem odcinka próbnego. W takim przypadku zaleca się pobrać próbki mieszanki mineralno-asfaltowej do badań z za rozścielacza, wg pktu 4.3, 4.5, 4.6 PN-EN 12697-27 [44].

W przypadku braku innych uzgodnień z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny co najmniej na trzy dni przed rozpoczęciem robót, w celu:

- sprawdzenia czy użyty sprzęt jest właściwy,
- określenia grubości warstwy mieszanki mineralno-asfaltowej przed zagęszczeniem, koniecznej do uzyskania wymaganej w kontrakcie grubości warstwy,
- określenia potrzebnej liczby przejeżdżających walców dla uzyskania prawidłowego zagęszczenia warstwy.

Do takiej próby Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu, jaki stosowany będzie do wykonania warstwy nawierzchni.

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić co najmniej 500 m², a długość co najmniej 50 m i powinny być tak dobrane, aby na jego podstawie możliwa była ocena prawidłowości wbudowania i zagęszczenia mieszanki mineralno-asfaltowej.

Grubość układanej warstwy powinna być zgodna z grubością podaną w dokumentacji projektowej. Ilość próbek (rdzeni) pobrana z odcinka próbnego powinna być uzgodniona z Inspektorem Nadzoru i oceniona pod względem zgodności z wymaganiami niniejszej specyfikacji. Należy pobrać minimum w dwóch przekrojach poprzecznych po dwie próbki (rdzenie).

Dopuszcza się, aby za zgodą Inspektora Nadzoru, odcinek próbny zlokalizowany był w ciągu zasadniczych prac nawierzchniowych objętych danym kontraktem.

Wykonawca może przystąpić do realizacji robót po zaakceptowaniu przez Inspektora Nadzoru technologii wbudowania oraz wyników z odcinka próbnego.

5.7. Połączenie międzywarstwowe

Uzyskanie wymaganej trwałości nawierzchni jest uzależnione od zapewnienia połączenia między warstwami i ich współpracy w przenoszeniu obciążenia nawierzchni ruchem.

Podłoże powinno być skropione lepiszczem. Ma to na celu zwiększenie połączenia między warstwami konstrukcyjnymi oraz zabezpieczenie przed wnikaniem i zaleganiem wody między warstwami. Można odstąpić od wykonania skropienia przy rozkładaniu dwóch warstw asfaltowych w jednym cyklu technologicznym (tzw. połączenia gorące na gorące).

Warunki wykonania połączenia międzywarstwowego oraz kontrola wykonania skropienia zostały przedstawione w SST D-04.03.01 [2].

5.8. Wbudowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przy doborze rodzaju mieszanki mineralno-asfaltowej do układu warstw konstrukcyjnych należy zachować zasadę mówiącą, że grubość warstwy musi być co najmniej dwupółkrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

Jeżeli warstwa nawierzchni według dokumentacji projektowej jest zbyt gruba, aby można było ją rozłożyć i zagęścić w pojedynczej operacji, to warstwa ta może się składać z dwóch warstw technologicznych, z których każda zostaje rozłożona i zagęszczona w odrębnej operacji. Należy zapewnić pełne połączenie między tymi warstwami zgodnie z pkt.5.7.

Mieszanke mineralno-asfaltową można wbudowywać na podłożu przygotowanym zgodnie z zapisami w punktach 5.4 i 5.7.

Temperatura podłoża pod rozkładaną warstwę nie może być niższa niż $+5^{\circ}\text{C}$.

Transport mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w punkcie 4.2.

Prace związane z wbudowaniem mieszanki mineralno-asfaltowej należy tak zaplanować, aby:

- jeżeli to możliwe układanie warstwy odbywało się całą szerokością jezdni (jedną rozkładarką lub dwoma rozkładarkami pracującymi obok siebie z odpowiednim przesunięciem), a w przypadku braku takiej możliwości o dopuszczonym ruchu jednokierunkowym (wahadłowym) szerokością pasa ruchu,
- dzienne działki robocze (tj. odcinki nawierzchni na których mieszanka mineralno-asfaltowa jest wbudowywana jednego dnia) powinny być możliwie jak najdłuższe min. 200 m,
- organizacja dostaw mieszanki powinna zapewnić pracę rozkładarki bez zatrzymań.

Mieszanke mineralno-asfaltową asfaltową należy wbudowywać w odpowiednich warunkach atmosferycznych. Nie wolno wbudowywać betonu asfaltowego gdy na podłożu tworzy się zamknięty film wodny.

Temperatura otoczenia w ciągu doby nie powinna być niższa od temperatury podanej w tablicy 26. Temperatura otoczenia może być niższa w wypadku stosowania ogrzewania podłoża i obramowania (np. promienniki podczerwieni, urządzenia mikrofalowe). Temperatura powietrza powinna być mierzona co najmniej 3 razy dziennie: przed przystąpieniem do robót oraz podczas ich wykonywania w okresach równomiernie rozłożonych w planowanym czasie realizacji dziennej działki roboczej. Nie dopuszcza się układania mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej podczas silnego wiatru ($V > 16 \text{ m/s}$) oraz opadów atmosferycznych.

Podczas budowy nawierzchni należy dążyć do ułożenia wszystkich warstw przed sezonem zimowym, aby zapewnić szczelność nawierzchni i jej odporność na działanie wody i mrozu. Jeżeli w wyjątkowym przypadku zachodzi konieczność pozostawienia na zimę warstwy podbudowy, to należy ją powierzchniowo uszczelnić w celu zabezpieczenia przed szkodliwym działaniem wody, mrozu i ewentualnie środków odładzających.

W wypadku stosowania mieszanek mineralno-asfaltowych z dodatkiem obniżającym temperaturę mieszania i wbudowania należy indywidualnie określić wymagane warunki otoczenia.

Tablica 26. Minimalna temperatura otoczenia na wysokości 2 m podczas wykonywania warstw asfaltowych

Rodzaj robót	Minimalna temperatura powietrza [$^{\circ}\text{C}$]
Podbudowa	0°C (-3°C^*)

*) Do decyzji Inspektora Nadzoru, przy czym temperatura podłoża powinna wynosić co najmniej 5°C .

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową. W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne.

Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

Warstwy wałowane powinny być równomiernie zagęszczone ciężkimi walcami drogowymi. Do warstw z betonu asfaltowego należy stosować walce drogowe stalowe gładkie z możliwością wibracji, oscylacji lub walce ogumione.

Po wykonanych warstwach podbudowy i warstwie wiążącej powinien odbywać się wyłącznie ruch pojazdów związanych z układaniem następnej warstwy. W przypadku konieczności dopuszczenia innego ruchu należy zastosować zabiegi zabezpieczające uzyskanie wymaganego połączenia międzywarstwowego.

5.9. Połączenia technologiczne

Połączenia technologiczne należy wykonywać jako

- złącza podłużne i poprzeczne (wg definicji p. 1.4.17.),

Połączenia technologiczne powinny być jednorodne i szczelne.

5.9.1. Wykonanie złączy

5.9.1.1. Sposób wykonania złączy - wymagania ogólne

Złącza w warstwach nawierzchni powinny być wykonywane w linii prostej.

Złącza podłużnego nie można umiejscawiać w śladach kół. Złącza podłużne między pasami kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie co najmniej 30 cm w kierunku poprzecznym do osi jezdni. Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 2 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

Złącza powinny być całkowicie związane, a powierzchnie przylegających warstw powinny być w jednym poziomie.

5.9.1.2. Technologia rozkładania „gorące przy gorącym”

Metoda ta ma zastosowanie w przypadku wykonywania złącza podłużnego, gdy układanie mieszanki odbywa się przez minimum dwie rozkładarki pracujące obok siebie z przesunięciem. Wydajności wstępnej zagęszczania deską rozkładarek muszą być do siebie dopasowane. Przyjęta technologia robót powinna zapewnić prawidłowe i szczelne połączenia układanych pasów warstwy technologicznej. Warunek ten można zapewnić przez zminimalizowanie odległości między rozkładarkami tak, aby odległość między układanymi pasami nie była większa niż długość rozkładarki oraz druga w kolejności rozkładarka nakładala mieszankę na pierwszy pas.

Walce zagęszczające mieszankę za każdą rozkładarką powinny być o zbliżonych parametrach. Zagęszczanie każdego z pasów należy rozpoczynać od zewnętrznej krawędzi pasa i stopniowo zagęszczać pas w kierunku złącza.

Przy tej metodzie nie stosuje się dodatkowych materiałów do złączy.

5.9.1.3. Technologia rozkładania „gorące przy zimnym”

Wykonanie złączy metodą „gorące przy zimnym” stosuje się w przypadkach, gdy ze względu na ruch, względnie z innych uzasadnionych powodów konieczne jest wykonywanie nawierzchni w odstępach czasowych. Krawędź złącza w takim przypadku powinna być wykonana w trakcie układania pierwszego pasa ruchu.

Wcześniej wykonany pas warstwy technologicznej powinien mieć wyprofilowaną krawędź równomiernie zagęszczoną, bez pęknięć. Krawędź ta nie może być pionowa, lecz powinna być skośna (pochylenie około 3:1 tj. pod kątem $70-80^{\circ}$ w stosunku do warstwy niżej leżącej). Skos wykonany „na gorąco”, powinien być uformowany podczas układania pierwszego pasa ruchu, przy zastosowaniu rolki dociskowej lub noża talerzowego.

Jeżeli skos nie został uformowany „na gorąco”, należy uzyskać go przez frezowanie zimnego pasa, z zachowaniem wymaganego kąta. Powierzchnia styku powinna być czysta i sucha. Przed ułożeniem sąsiedniego pasa całą powierzchnię styku należy pokryć przyklepną taśmą bitumiczną lub pastą zgodnie z wymaganiami i w ilości podanej w punktach 5.9.1.5. i 5.9.1.6.

Drugi pas powinien być wykonywany z zakładem 2-3 cm licząc od górnej krawędzi złącza, zachodzącym na pas wykonany wcześniej.

5.9.1.4. Zakończenie działki roboczej

Zakończenie działki roboczej należy wykonać w sposób i przy pomocy urządzeń zapewniających uzyskanie nieregularnej powierzchni spoiny (przy pomocy wstawianej kantówki lub frezarki). Zakończenie działki roboczej należy wykonać prostopadłe do osi drogi. Krawędź działki roboczej jest równocześnie krawędzią poprzeczną złącza.

Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 3 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

5.9.1.5. Wymagania wobec wbudowania taśm bitumicznych

Minimalna wysokość taśmy wynosi 4 cm. Grubość taśmy powinna wynosić 10 mm.

Krawędź boczna złącza podłużnego powinna być uformowana zgodnie z opisem w punkcie 5.9.1.3. Krawędź boczna złącza poprzecznego powinna być uformowana w taki sposób i za pomocą urządzeń umożliwiających uzyskanie nieregularnej powierzchni.

Powierzchnie krawędzi do których klejona będzie taśma, powinny być czyste i suche. Przed przyklejeniem taśmy w metodzie „gorące przy zimnym”, krawędzie „zimnej” warstwy na całkowitej grubości, należy zagruntować zgodnie z zaleceniami producenta taśmy.

Taśma bitumiczna powinna być wstępnie przyklejona do zimnej krawędzi złącza pokrywając 2/3 wysokości warstwy licząc od górnej powierzchni.

5.9.1.6. Wymagania wobec wbudowywania past bitumicznych

Przygotowanie krawędzi bocznych jak w przypadku stosowania taśm bitumicznych.

Pasta powinna być наносzona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³).

Dopuszcza się ręczne nanoszenie past w miejscach niedostępnych.

5.10. Krawędzie

W przypadku warstw nawierzchni bez urządzeń ograniczających (np. krawężników) krawędziom należy nadać spadki o nachyleniu nie większym niż 2:1, przy pomocy rolki dociskowej mocowanej do walca lub elementu mocowanego do rozkładarki tzw „buta” („na gorąco”).

Jeżeli krawędzie nie zostały uformowane na gorąco krawędzie należy wyfrezować na zimno.

Po wykonaniu nawierzchni asfaltowej o jednostronnym nachyleniu jezdni należy uszczelnić krawędź położoną wyżej (niżej położona krawędź powinna zostać nieuszczelniona).

W przypadku nawierzchni o dwustronnym nachyleniu (przekrój daszkowy) decyzję o potrzebie i sposobie uszczelnienia krawędzi zewnętrznych podejmie Projektant w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru.

Krawędzie zewnętrzne oraz powierzchnie odsadzek poziomych należy uszczelnić przez pokrycie gorącym asfaltem w ilości:

- powierzchnie odsadzek - 1,5 kg/m²,
- krawędzie zewnętrzne - 4 kg/m².

Gorący asfalt może być наносzony w kilku przejściach roboczych. Do uszczelniania krawędzi zewnętrznych należy stosować asfalt drogowy według PN-EN 12591 [24], asfalt modyfikowany polimerami według PN-EN 14023[66], asfalt wielorodzajowy wg PN-EN 13924-2[65], albo inne lepiszcza według norm lub aprobat technicznych. Uszczelnienie krawędzi zewnętrznej należy wykonać gorącym lepiszczem.

Lepiszczko powinno być naniesione odpowiednio szybko tak, aby krawędzie nie uległy zabrudzeniu. Niżej położona krawędź (z wyjątkiem strefy zmiany przechyłki) powinna pozostać nieuszczelniona.

Dopuszcza się jednoczesne uszczelnianie krawędzi kolejnych warstw, jeżeli warstwy były ułożone jedna po drugiej, a krawędzie były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem. Jeżeli krawędź położona wyżej jest uszczelniana warstwowo, to przylegającą powierzchnię odsadzki danej warstwy należy uszczelnić na szerokości co najmniej 10 cm.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Dokumenty i wyniki badań materiałów

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inspektora Nadzoru.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów budowlanych należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu.

6.2.2. Badanie typu

Przed przystąpieniem do robót, w terminie uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca przedstawi do akceptacji badania typu mieszanek mineralno-asfaltowych wraz z wymaganymi w normie PN-EN 13108-20 [54] załącznikami, w celu zatwierdzenia do stosowania. W przypadku zaistnienia podanych poniżej sytuacji wymagających powtórzenia badania typu, należy je ponownie wykonać i przedstawić do akceptacji.

Badanie typu powinno zawierać:

a) informacje ogólne:

- nazwę i adres producenta mieszanki mineralno-asfaltowej,
 - datę wydania,
 - nazwę wytwórni produkującej mieszankę mineralno-asfaltową,
 - określenie typu mieszanki i kategorii, z którymi jest deklarowana zgodność,
- „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

- zestawienie metod przygotowania próbek oraz metod i warunków badania poszczególnych właściwości,
- b) informacje o składnikach:
- każdy wymiar kruszywa: źródło i rodzaj
 - lepiszcze: typ i rodzaj,
 - wypełniacz: źródło i rodzaj,
 - dodatki: źródło i rodzaj,
 - wszystkie składniki: wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 27,

Tablica 27. Rodzaj i liczba badań składników mieszanki mineralno-asfaltowej

Składnik	Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Kruszywo (PN-EN 13043 [50])	Uziarnienie	PN-EN 933-1 [6]	1 na frakcję
	Gęstość	PN-EN 1097-6 [17]	1 na frakcję
Lepiszcze (PN-EN 12591 [24], PN-EN 13924-2[65], PN-EN 14023 [66])	Penetracja lub temperatura mięknięcia	PN-EN 1426 [21] lub PN-EN 1427 [22]	1
	Nawrót sprężysty ^{*)}	PN-EN 13398 [58]	1
Wypełniacz (PN-EN 13043 [50])	Uziarnienie	PN-EN 933-10 [12]	1
	Gęstość	PN-EN 1097-7 [18]	1
Dodatki	Typ		
Granulat asfaltowy ^{**)}	Uziarnienie	PN-EN 12697-2 [32]	1
	Zawartość lepiszcza	PN-EN 12697-1 [31]	1
	Penetracja odzyskanego lepiszcza	PN-EN 12697-3 [33] lub PN-EN 12697-4 [34] oraz PN-EN 1426 [21]	1
	Temperatura mięknięcia lepiszcza	PN-EN 12697-3 [33] lub PN-EN 12697-4 [34] oraz PN-EN 1427 [22]	1
	gęstość	PN-EN 12697-5 [35]	1

^{*)} dotyczy jedynie lepiszczy wg PN-EN 14023 [66].

^{**)} sprawdzane właściwości powinny być odpowiednie do procentowego dodatku; przy małym procentowym dodatku stosuje się minimum wymagań.

c) informacje o mieszance mineralno-asfaltowej:

- skład mieszanki podany jako wejściowy (w przypadku walidacji w laboratorium) lub wyjściowy skład (w wypadku walidacji produkcji),
- wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 28.

Tablica 28. Rodzaj i liczba badań mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Zawartość lepiszcza (obowiązkowa)	PN-EN 12697-1[31] PN-EN 12697-39 [46]	1
Uziarnienie (obowiązkowa)	PN-EN 12697-2 [32]	1
Zawartość wolnych przestrzeni łącznie z VFB i VMA przy wymaganej zawartości wolnych przestrzeni $V_{max} \leq 7\%$ (obowiązkowa)	PN-EN 12697-8[37] Gęstość objętościowa wg PN-EN 12697-6 [36], metoda B, w stanie nasyconym powierzchniowo suchym. Gęstość wg PN-EN 12697-5 [35], metoda A w wodzie	1
Wrażliwość na działanie wody (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-12 [39]	1
Odporność na deformację trwale (powiązana funkcjonalnie), dotyczy betonu asfaltowego zaprojektowanego do maksymalnego obciążenia osi poniżej 130 kN	PN-EN 12697-22 [41] mały aparat, metoda B w powietrzu, przy wymaganej temperaturze	1
Sztywność (funkcjonalna)	PN-EN 12697-26 [43]	1
Zmęczenie (funkcjonalna) do nawierzchni zaprojektowanych wg kryterium opartym na cztero-punktowym zginaniu	PN-EN 12697-24 [42] Załącznik D	1
Odporność na paliwo (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-43 [49]	1
Odporność na środki odładzające (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-41 [47]	1

Badanie typu należy przeprowadzić zgodnie z PN-EN 13108-20 [54] przy pierwszym wprowadzeniu mieszanek mineralno-asfaltowych do obrotu i powinno być powtórzone w wypadku:

- upływu trzech lat,
- zmiany złoża kruszywa,
- zmiany rodzaju kruszywa (typu petrograficznego),
- zmiany kategorii kruszywa grubego, jak zdefiniowano w PN-EN 13043 [50], jednej z następujących właściwości: kształtu, udziału ziaren częściowo przekruszonych, odporności na rozdrabnianie, odporności na ścieranie lub kancistości kruszywa drobnego,
- zmiany gęstości ziaren (średnia ważona) o więcej niż 0,05 Mg/m³,
- zmiany rodzaju lepiszcza,
- zmiany typu mineralogicznego wypełniacza.

Dopuszcza się zastosowanie podejścia grupowego w zakresie badania typu. Oznacza to, że w wypadku, gdy nastąpiła zmiana składu mieszanki mineralno-asfaltowej i istnieją uzasadnione przesłanki, że dana właściwość nie ulegnie pogorszeniu oraz przy zachowaniu tej samej wymaganej kategorii właściwości, to nie jest konieczne badanie tej właściwości w ramach badania typu.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Uwagi ogólne

Badania dzielą się na:

- badania Wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru Zleceńodawcy – Inspektora Nadzoru).
 - dodatkowe,
 - arbitrażowe.

6.4. Badania Wykonawcy

6.4.1. Badania w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej

Badania Wykonawcy w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być wykonywane w ramach zakładowej kontroli produkcji, zgodnie z normą PN-EN 13108-21 [55].

Zakres badań Wykonawcy w systemie zakładowej kontroli produkcji obejmuje:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw wypełniacza i dodatków),
- badanie składu i właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej.

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinno być zgodne z certyfikowanym systemem ZKP.

6.4.2. Badania w czasie wykonywania warstwy asfaltowej i badania gotowej warstwy

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zleceniobiorców celem sprawdzenia, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnienia itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Wykonawca powinien wykonywać te badania podczas realizacji kontraktu, z niezbędną starannością i w wymaganym zakresie. Wyniki należy zapisywać w protokołach. W razie stwierdzenia uchybień w stosunku do wymagań kontraktu, ich przyczyny należy niezwłocznie usunąć.

Wyniki badań Wykonawcy należy przekazywać Inspektorowi Nadzoru na jego żądanie. Inspektorem może zdecydować o dokonaniu odbioru na podstawie badań Wykonawcy. W razie zastrzeżeń Inspektorem może przeprowadzić badania kontrolne według pktu 6.5.

Zakres i ilość badań Wykonawcy związane z wykonywaniem nawierzchni:

- pomiar temperatury powietrza,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni (wg PN-EN 12697-13 [40]),
- ocena wizualna mieszanki mineralno-asfaltowej,
- wykaz ilości materiałów lub grubości wykonanej warstwy 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²,
- określenie wskaźnika zagęszczenia i zawartości wolnej przestrzeni w warstwie - z każdej odwierconej próbki (1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²),
- pomiar spadku poprzecznego warstwy asfaltowej (wg. pkt 6.10.3),
- pomiar równości warstwy asfaltowej (wg pkt. 6.10.4),
- szczepność międzywarstwowa – ilość próbek do ustalenia z Inspektorem Nadzoru, oraz Inwestorem, ale nie mniej niż 3 badania i nie więcej niż 10 badań dla całej Inwestycji
- pomiar parametrów geometrycznych poboczny,
- ocena wizualna jednorodności powierzchni warstwy,
- ocena wizualna jakości wykonania połączeń technologicznych.

6.5. Badania kontrolne zamawiającego (uznaniowe)

Zamawiający może wykonać badania kontrolne które są badaniami Inspektora Nadzoru, których celem jest sprawdzenie, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnienia itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie. Pobieraniem próbek i wykonaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Inspektor w obecności Wykonawcy. Badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny. Wykonawca może pobierać i pakować próbki do badań kontrolnych. Do wysłania próbek i przeprowadzenia badań kontrolnych jest upoważniony tylko Zamawiający lub uznana przez niego placówka badawcza. Zamawiający decyduje o wyborze takiej placówki.

Rodzaj i zakres badań kontrolnych Zamawiającego mieszanki mineralno-asfaltowej i wykonanej warstwy jest następujący:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw, wypełniacza i dodatków).

Mieszanka mineralno-asfaltowa ^{a)}:

- uziarnienie,
- zawartość lepiszcza,
- temperatura mięknięcia odzyskanego lepiszcza,
- gęstość i zawartość wolnych przestrzeni próbki.

Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej:

- pomiar temperatury powietrza podczas pobrania próby do badań,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej,
- ocena wizualna dostarczonej mieszanki mineralno-asfaltowej.

Wykonana warstwa:

- wskaźnik zagęszczenia
- grubość warstwy lub ilość zużytego materiału,
- równość podłużna i poprzeczna,
- spadki poprzeczne,
- zawartość wolnych przestrzeni,
- złącza technologiczne,
- szerokość warstwy,
- rzędne wysokościowe,
- ukształtowanie osi w planie,
- ocena wizualna warstwy.

^{a)} w razie potrzeby specjalne kruszywa i dodatki.

6.6. Badanie materiałów wsadowych

Właściwości materiałów wsadowych należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek w miejscu produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Do oceny jakości materiałów wsadowych mieszanki mineralno-asfaltowej, za zgodą Inspektora Nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

6.6.1. Kruszywa i wypełniacz

Z kruszywa należy pobrać i zbadać średnie próbki. Wielkość pobranej średniej próbki nie może być mniejsza niż:

- wypełniacz 2 kg,
 - kruszywa o uziarnieniu do 8 mm 5 kg,
 - kruszywa o uziarnieniu powyżej 8 mm 15 kg.
- Wypełniacz i kruszywa powinny spełniać wymagania podane w punkcie 2.4.

6.6.2. Lepiszczce

Z lepiszcza należy pobrać próbkę średnią składającą się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy zbadać kolejną próbkę, jeżeli wygląd zewnętrzny (jednolitość, kolor, połysk, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Asfalty powinny spełniać wymagania podane w punkcie 2.3.

6.7. Materiały do uszczelniania połączeń

W przypadku wątpliwości co do jakości materiałów użytych do uszczelnienia połączeń należy z lepiszcza lub materiałów termoplastycznych pobrać próbki średnie składające się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy pobrać i zbadać kolejną próbkę, jeżeli zewnętrzny wygląd (jednolitość, kolor, połysk, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Materiały do uszczelniania połączeń powinny spełniać wymagania podane w punkcie 2.7.

6.8. Badania mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwości materiałów należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek mieszanki mineralno-asfaltowej przed wbudowaniem (wbudowanie oznacza wykonanie warstwy asfaltowej). Wyjątkowo dopuszcza się badania próbek pobranych z wykonanej warstwy asfaltowej.

Do oceny jakości mieszanki mineralno-asfaltowej za zgodą Inspektora Nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

Na etapie oceny jakości wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej podaje się wartości dopuszczalne i tolerancje, w których uwzględnia się: rozrzut występujący przy pobieraniu próbek, dokładność metod badań oraz odstępstwa uwarunkowane metodą pracy.

Właściwości materiałów budowlanych należy określać dla każdej warstwy technologicznej, a metody badań powinny być zgodne z wymaganiami podanymi poniżej, chyba że ST lub dokumentacja projektowa podają inaczej.

6.8.1. Uziarnienie

Uziarnienie każdej próbki pobranej z luźnej mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem dopuszczalnych odchylek podanych w tablicy 29, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy. Wyniki badań nie uwzględniają badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 29. Dopuszczalne odchyłki dotyczące pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości kruszywa

Kruszywo o wymiarze	Liczba wyników badań					
	1	2	od 3 do 4	od 5 do 8	od 9 do 19	≥20
<0,063 mm [% (m/m) – mieszanki gruboziarniste	±4,0	±3,6	±3,2	±2,9	±2,4	±2,0
<0,063 mm [% (m/m) – mieszanki drobnoziarniste	±3,0	±2,7	±2,4	±2,1	±1,8	±1,5
<0,125 mm, [% (m/m)] - mieszanki gruboziarniste	±5,0	±4,4	±3,9	±3,4	±2,7	±2,0
<0,125 mm, [% (m/m)] - mieszanki drobnoziarniste	±4,0	±3,6	±3,3	±2,9	±2,5	±2,0
Od 0,063 mm do 2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
>2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
Ziarna grube (mieszanki drobnoziarniste)	-8 +5	-6,7 +4,7	-5,8 +4,5	-5,1 +4,3	-4,4 +4,1	±4,0
Ziarna grube (mieszanki gruboziarniste)	-9 +5,0	-7,6 +5,0	-6,8 +5,0	-6,1 +5,0	-5,5 +5,0	±5,0

6.8.2. Zawartość lepiszcza

Zawartość rozpuszczalnego lepiszcza z każdej próbki pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem podanych dopuszczalnych odchylek, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy (tablica 30). Do wyników badań nie zalicza się badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 30. Dopuszczalne odchyłki pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości lepiszcza rozpuszczalnego [% (m/m)]

Rodzaj mieszanki	Liczba wyników badań					
	1	2	od 3 do 4	od 5 do 8 ^{a)}	od 9 do 19 ^{a)}	≥20
Mieszanki gruboziarniste	±0,6	±0,55	±0,50	±0,40	±0,35	±0,30
Mieszanki drobnoziarniste	±0,5	±0,45	±0,40	±0,40	±0,35	±0,30
a) dodatkowo dopuszcza się maksymalnie jeden wynik, spośród wyników badań wziętych do obliczenia średniej arytmetycznej, którego odchyłka jest większa od dopuszczalnej odchyłki dotyczącej średniej arytmetycznej, lecz nie przekracza dopuszczalnej odchyłki jak do pojedynczego wyniku badania						

6.8.3. Temperatura mięknięcia lepiszcza

Dla asfaltów drogowych zgodnych z PN-EN 12591 [24] oraz wielorodajowych zgodnych z PN-EN 13924-2 [65] [65a], temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego, nie może być większa niż maksymalna wartość temperatury mięknięcia, o więcej niż dopuszczalny wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu metodą RTFOT podany w normie (przykładowo dla MG 50/70-54/64 jest to: $64^{\circ}\text{C} + 10^{\circ}\text{C} = 74^{\circ}\text{C}$).

Jeżeli w składzie mieszanki mineralno-asfaltowej jest grantulat asfaltowy, to temperatura mięknięcia wyekstrahowanego lepiszcza nie może przekroczyć temperatur mięknięcia $T_{R\&Bmix}$, podanej w badaniu typu o więcej niż 8°C .

Temperatura mięknięcia polimeroasfaltu wyekstrahowanego z mieszanki mineralno asfaltowej nie powinna przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 31

Tablica 31. Najwyższa temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu drogowego

Rodzaj lepiszcza	Najwyższa temperatura mięknięcia, $^{\circ}\text{C}$
PMB-25/55-60	78
PMB 25/55-80	Nie dotyczy

W przypadku, gdy dostarczony na wytwornię polimeroasfalt charakteryzuje się wysoką temperaturą mięknięcia (tzn. większą niż dolna granica normowa + 10°C), która została udokumentowana w ramach kontroli jakości i zasad ZKP na wytworni, stosuje się wymaganie górnej granicy temperatury mięknięcia wyekstrahowanego lepiszcza obliczone w następujący sposób:

najwyższa dopuszczalna temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu =
temperatura mięknięcia zbadanej dostawy na wytwornię + dopuszczalny wg Załącznika krajowego NA do PN-EN 14023 [66] [66a] wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu RTFOT.

W wypadku mieszanki mineralno-asfaltowej z polimeroasfalem nawrot sprężysty lepiszcza wyekstrahowanego powinien wynieść co najmniej 40%. Dotyczy to również przedwczesnego zerwania tego lepiszcza w badaniu, przy czym należy wtedy podać wartość wydłużenia (zgodnie z zapisami normy PN-EN 13398 [58]).

6.8.4. Gęstość i zawartość wolnych przestrzeni

Zawartość wolnych przestrzeni w próbce Marshalla pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej lub wyjątkowo powtórnie rozgrzanej próbki pobranej z nawierzchni nie może wykroczyć poza wartości podane w punkcie 2.11 o więcej niż 2,0% (v/v).

6.9. Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej

Temperatura powietrza powinna być mierzona przed i w czasie robót; nie powinna być mniejsza niż podano w tablicy 26.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni polega na kilkakrotnym zanurzeniu termometru w mieszance znajdującej się w zasobniku rozścielacza i odczytaniu temperatury. Dodatkowo należy sprawdzać temperaturę mieszanki za stołem rozścielacza w przypadku dłuższego postoju spowodowanego przerwą w dostawie mieszanki mineralno-asfaltowej z wytworni. Jeżeli temperatura za stołem po zakończeniu postoju będzie zbyt niska do uzyskania odpowiedniego zagęszczenia, to należy wykonać zakończenie działki roboczej i rozpocząć proces układania jak dla nowej.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej należy wykonać zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 12697-13 [40].

Sprawdzeniu podlega wygląd mieszanki mineralno-asfaltowej w czasie rozładunku do zasobnika rozścielacza oraz porównaniu z normalnym wyglądem z uwzględnieniem uziarnienia, jednorodności mieszanki, prawidłowości pokrycia ziaren lepiszczem, koloru, ewentualnego nadmiaru lub niedoboru lepiszcza.

6.10. Wykonana warstwa

6.10.1. Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni

Zagęszczenie wykonanej warstwy wyrażone wskaźnikiem zagęszczenia oraz zawartością wolnych przestrzeni nie może przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 32. Dotyczy to każdego pojedynczego oznaczenia danej właściwości.

Określenie gęstości objętościowej należy wykonywać według PN-EN 12697-6 [36].

Tablica 32. Właściwości warstwy AC

Warstwa	Typ i wymiar mieszanki	Wskaźnik zagęszczenia [%]	Zawartość wolnych przestrzeni w warstwie [% (v/v)]
Podbudowa	AC 16 P, KR1-KR2	≥ 98	3,0+9,0
	AC 22 P, KR1-KR2	≥ 98	3,0+9,0
	AC 16 P, KR3-KR7	≥ 98	3,0+8,0
	AC 22 P, KR3-KR7	≥ 98	3,0+8,0
	AC 32 P, KR3-KR7	≥ 98	3,0+8,0

Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni należy badać 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m² dla każdej warstwy; w razie potrzeby liczba próbek może zostać zwiększona (np. nawierzchnie dróg w terenie zabudowy, nawierzchnie mostowe).

6.10.2. Grubość warstwy

Średnia grubość dla poszczególnych warstw asfaltowych oraz średnia grubość dla całego pakietu tych warstw powinna być zgodna z grubością przyjętą w projekcie konstrukcji nawierzchni. Jedynie w przypadku pojedynczych wyników pomiarów, grubości wykonanej warstwy oznaczane według PN-EN 12697-36 [45] mogą odbiegać od projektu o wartości podane w tablicy 33.

Tablica 33. Dopuszczalne odchyłki grubości warstwy [%]

Warunki oceny	Pakiet: warstwa ścieralna + wiążąca + podbudowa asfaltowa	Warstwa podbudowy

	razem	
Dla wartości średniej grubości wbudowanej warstwy z całego odcinka budowy	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości
Dla wartości pojedynczych wyników pomiarów grubości wbudowanej warstwy	0÷10%, ale nie więcej niż 1,0 cm	0÷10%

Zwiększone grubości poszczególnych warstw będą zaliczane jako wyrównanie ewentualnych niedoborów niżej leżącej warstwy.

Należy sprawdzić zachowanie zasady mówiącej, że grubość warstwy musi być co najmniej dwukrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

W przypadku warstwy podbudowy wykonywanej z mieszanki mineralno-asfaltowej o projektowanej grubości powyżej 14 cm dopuszcza się wykonywanie warstwy w dwóch warstwach technologicznych. Warstwy technologiczne muszą być wykonywane z tej samej mieszanki mineralno-asfaltowej, a grubości tych warstw muszą być zbliżone. Pomiędzy warstwami technologicznymi musi być zachowana czepność międzywarstwowa zgodnie z SST D-04.03.01 [2]. Wszystkie wymagane wartości parametrów warstwy podbudowy wykonanej w jednym cyklu (warstwy technologicznej) muszą spełniać wymagania stawiane warstwie podbudowy.

6.10.3. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne nawierzchni należy badać nie rzadziej niż co 20 m oraz w punktach głównych łuków poziomych.

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją $\pm 0,5\%$.

6.10.4. Równość podłużna i poprzeczna

a) Równość podłużna

Do oceny równości podłużnej podbudowy nawierzchni dróg wszystkich klas należy stosować metodę pomiaru ciągłego równoważną użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, umożliwiającego wyznaczanie odchylen równości podłużnej jako największej odległości (prześwitu) pomiędzy teoretyczną linią łączącą spody kółek jezdnych urządzenia a mierzoną powierzchnią warstwy [mm].

W miejscach niedostępnych dla planografu pomiar równości podłużnej warstw nawierzchni należy wykonać w sposób ciągły z użyciem łąty i klina. Długość łąty w pomiarze równości podłużnej powinna wynosić 4 m.

Maksymalne wartości odchylen równości podłużnej dla warstwy oznaczone pomiarem ciągłym równoważnym użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, łąty i klina określa tabela 34.

Tabela 34. Maksymalne wartości odchylen równości podłużnej dla podbudowy określone za pomocą pomiaru ciągłego, łąty i klina

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchylen równości podłużnej warstwy [mm] dla podbudowy
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	9
	Jezdnie MOP	12
G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	12
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	15

b) Równość poprzeczna

Do oceny równości poprzecznej warstw nawierzchni dróg wszystkich klas oraz placów i parkingów należy stosować po ustaleniu z Inspektorem Nadzoru metodę łąty i klina lub pomiaru profilometrycznego równoważną użyciu łąty i klina, umożliwiającą wyznaczenie odchylenia równości w przekroju poprzecznym pasa ruchu/elementu drogi. Odchylenie to jest obliczane jako największa odległość (prześwit) pomiędzy teoretyczną łątą (o długości 2 m) a zarejestrowanym profilem poprzecznym warstwy. Efektywna szerokość pomiarowa jest równa szerokości mierzonego pasa ruchu (elementu nawierzchni) z tolerancją $\pm 15\%$. Wartość odchylenia równości poprzecznej należy wyznaczać z krokiem przy metodzie profilometrycznej min co 1 m a przy metodzie łąty i klina co 50 m.

Przy metodzie pomiaru profilometrycznego w miejscach niedostępnych dla profilografu pomiar równości poprzecznej warstw nawierzchni należy wykonać z użyciem łąty i klina. Długość łąty w pomiarze równości poprzecznej powinna wynosić 2 m. Pomiar powinien być wykonywany nie rzadziej niż co 5 m.

Maksymalne wartości odchylen równości poprzecznej określa tabela 35.

Tabela 35. Maksymalne wartości odchylen równości poprzecznej dla podbudowy

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchylen równości poprzecznej warstwy [mm] dla podbudowy
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	9
	Jezdnie MOP	12
G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	12
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	15

6.10.5. Złącza technologiczne

Złącza podłużne i poprzeczne, sprawdzone wizualnie, powinny być równe i związane, wykonane w linii prostej, równoległe lub prostopadłe do osi drogi. Przylegające warstwy powinny być w jednym poziomie.

6.10.6. Szczepność międzywarstwowa.

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

Do oceny szczepności międzywarstwowej (powiązania warstw) warstw asfaltowych służy badanie bezpośredniego ścinania, przeprowadzane w aparacie ścinającym na próbkach cylindrycznych o średnicy 150 mm w temperaturze +20°C. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera w warstwach asfaltowych zestawiono w tablicy nr 36.

Tablica 36. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera

Połączenie warstw	Kryterium szczepności międzywarstwowej
Ścieralna-wiążąca	1,0 MPa
Wiążąca-podbudowa	0,7 MPa
Podbudowa-podbudowa	0,6 MPa

6.10.7. Szerokość warstwy

Szerokość warstwy, mierzona 10 razy na 1 km każdej jezdni powinna być zgodna z dokumentacją projektową, z tolerancją w zakresie od 0 do +5 cm, przy czym szerokość warstwy wiążącej powinna być odpowiednio szersza, tak aby stanowiła odsadzkę dla warstwy ścieralnej. W przypadku wyprofilowanej ukośnej krawędzi szerokość należy mierzyć w środku linii skosu.

6.10.8. Rzędne wysokościowe

Rzędne wysokościowe, mierzone co 10 m na prostych i co 10 m na osi podłużnej i krawędziach, powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z dopuszczalną tolerancją ± 1 cm, przy czym co najmniej 95% wykonanych pomiarów nie może przekraczać przedziału dopuszczalnych odchyleń.

6.10.9. Ukształtowanie osi w planie

Ukształtowanie osi w planie, mierzone co 100 m, nie powinno różnić się od dokumentacji projektowej o więcej niż ± 5 cm.

6.10.10. Ocena wizualna warstwy

Wygląd zewnętrzny warstwy, sprawdzony wizualnie, powinien być jednorodny, bez spękań, deformacji, plam i wykruszeń.

6.11. Badania kontrolne dodatkowe

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych.

Inspektor Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

6.12. Badania arbitrażowe

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inspektora Nadzoru lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek strony kontraktu niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.

Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy podbudowy z betonu asfaltowego (ACP).

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1], pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne. Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w Instrukcji DP-T 14 [87]

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² warstwy podbudowy z betonu asfaltowego (AC P) obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skropienie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki betonu asfaltowego i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,

- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki betonu asfaltowego,
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą SST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Szczegółowe specyfikacje techniczne (SST)

1.	D-M-00.00.00	Wymagania ogólne
2.	D-04.03.01	Oczyszczenie i skroplenie

10.2. Normy

(Zestawienie zawiera dodatkowo normy PN-EN związane z badaniami materiałów występujących w niniejszej SST)

3.	PN-EN 196-2	Metody badania cementu - Część 2: Analiza chemiczna cementu
4.	PN-EN 459-2	Wapno budowlane – Część 2: Metody badań
5.	PN-EN 932-3	Badania podstawowych właściwości kruszyw – Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
6.	PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 1: Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
7.	PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 3: Oznaczanie kształtu ziarn za pomocą wskaźnika płaskości
8.	PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie kształtu ziarn – Wskaźnik kształtu
9.	PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziarn o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
10.	PN-EN 933-6	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 6: Ocena właściwości powierzchni – Wskaźnik przepływu kruszyw
11.	PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 9: Ocena zawartości drobnych cząstek – Badania błękitem metylenowym
12.	PN-EN 933-10	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 10: Ocena zawartości drobnych cząstek – Uziarnienie wypełniaczy (przesiewanie w strumieniu powietrza)
13.	PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw - Część 2: Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
14.	PN-EN 1097-3	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw - Oznaczanie gęstości nasypowej i jamistości
15.	PN-EN 1097-4	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie pustych przestrzeni suchego, zagęszczonego wypełniacza
16.	PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
17.	PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw –Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
18.	PN-EN 1097-7	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 7: Oznaczanie gęstości wypełniacza – Metoda piknometryczna
19.	PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 1: Oznaczanie mrozodporności
20.	PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
21.	PN-EN 1426	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie penetracji igłą
22.	PN-EN 1427	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury mięknięcia – Metoda Pierścieni i Kula
23.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
24.	PN-EN 12591	Asfalty i produkty asfaltowe – Wymagania dla asfaltów drogowych
25.	PN-EN 12592	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie rozpuszczalności
26.	PN-EN 12593	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury łamliwości Fraassa
27.	PN-EN 12595	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Oznaczanie lepkości kinematycznej
28.	PN-EN 12596	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Oznaczanie lepkości dynamicznej metodą próżniowej kapilary
29.	PN-EN 12607-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie odporności na twardnienie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 1: Metoda RTFOT
30.	PN-EN 12607-3	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie odporności na twardnienie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 3: Metoda RFT
31.	PN-EN 12697-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 1: Zawartość lepiszcza rozpuszczalnego
32.	PN-EN 12697-2	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 2: Oznaczanie składu ziarnowego
33.	PN-EN 12697-3	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część

34. PN-EN 12697-4 3: Odzyskiwanie asfaltu: Wyparka obrotowa
Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 4: Odzyskiwanie asfaltu -- Kolumna do destylacji frakcyjnej
35. PN-EN 12697-5 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 5: Oznaczanie gęstości
36. PN-EN 12697-6 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 6: Oznaczanie gęstości objętościowej próbek mieszanki mineralno-asfaltowej
37. PN-EN 12697-8 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 8: Oznaczanie zawartości wolnej przestrzeni
38. PN-EN 12697-11 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 11: Oznaczanie powinowactwa pomiędzy kruszywem i asfaltem
39. PN-EN 12697-12 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 12: Określanie wrażliwości próbek asfaltowych na wodę
40. PN-EN 12697-13 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 13: Pomiar temperatury
41. PN-EN 12697-22 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 22: Koleinowanie
42. PN-EN 12697-24 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 24: Odporność na zmęczenie
43. PN-EN 12697-26 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 26: Sztywność
44. PN-EN 12697-27 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 27: Pobieranie próbek
45. PN-EN 12697-36 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 36: Oznaczanie grubości nawierzchni asfaltowych
46. PN-EN 12697-39 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 39: Oznaczanie zawartości lepiszcza metodą spalania
47. PN-EN 12697-41 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 41: Odporność na piny zapobiegające oblodzeniu
48. PN-EN 12697-42 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 42: Zawartość części obcych w destrukcie asfaltowym
49. PN-EN 12697-43 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 43: Odporność na paliwo
50. PN-EN 13043 Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwardzeń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu
51. PN-EN 13108-1 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 1: Beton asfaltowy
52. PN-EN 13108-4 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Wymagania - Część 4: Mieszanka HRA
53. PN-EN 13108-8 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Wymagania - Część 8: Destrukt asfaltowy
54. PN-EN 13108-20 Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 20: Badanie typu
55. PN-EN 13108-21 Mieszanki mineralno-asfaltowe - Wymagania - Część 21: Zakładowa kontrola produkcji
56. PN-EN 13179-1 Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 1: Badanie metodą pierścienia delta i kuli
57. PN-EN 13179-2 Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 2: Liczba bitumiczna
58. PN-EN 13398 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie nawrotu sprężystego asfaltów modyfikowanych
59. PN-EN 13399 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie stabilności podczas magazynowania asfaltów modyfikowanych
60. PN-EN 13587 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie właściwości mechanicznych lepiszczy asfaltowych metodą rozciągania
61. PN-EN 13588 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie kohezji lepiszczy asfaltowych metodą testu wahadłowego
62. PN-EN 13589 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie siły rozciągania asfaltów modyfikowanych – Metoda z duktylometrem
63. PN-EN 13703 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie energii odkształcenia
64. PN-EN 13808 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
- 64a. PN-EN 13808:2013-10/Ap1:2014-07 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych. Załącznik krajowy NA
65. PN-EN 13924-2 Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych - Część 2: Asfalty drogowie wielorodrajowe
- 65a. PN-EN 13924-2:2014-04/Ap1:2014-07 i PN-EN 13924-2:2014-04/Ap2:2015-09E Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych - Część 2: Asfalty drogowie wielorodrajowe. Załącznik krajowy NA
66. PN-EN 14023 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami
- 66a. PN-EN 14023:2011/Ap1:2014-04 Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady klasyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami. Załącznik krajowy NA
67. PN-EN 14188-1 Wypełniacze szczelin i zalewy drogowie – Część 1: Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco
68. PN-EN 14188-2 Wypełniacze szczelin i zalewy drogowie – Część 2: Wymagania wobec zalew drogowych na zimno
69. PN-EN 22592 Przetwory naftowe – Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Pomiar metodą otwartego tygla Clevelanda
70. PN-EN ISO 2592 Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Metoda otwartego tygla Clevelanda
71. PN-EN 13880-2 Zalewy szczelin na gorąco -- Część 2: Metoda badania dla określenia penetracji stożka w temperaturze 25 C
72. PN-EN 13880-3 Zalewy szczelin na gorąco -- Część 3: Metoda badania określająca penetrację i odprężenie

		sprężyste (odbojność)
73.	PN-EN 13880-5	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 5: Metody badań do oznaczania odporności na spływanie
74.	PN-EN 13880-6	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 6: Metoda przygotowania próbek do badania
75.	PN-EN 13880-13	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 13: Metoda badania służąca do określenia wydłużenia nieciągłego (próba przyczepności)
76.	DIN 52123	PRÜFUNG VON BITUMEN- UND POLYMERBITUMENBAHNEN (BADANIE TAŚM BITUMICZNYCH I POLIMEROWO-BITUMICZNYCH)
77.	PN-EN 1425	ASFALTY I LEPISZCZA ASFALTOWE -- OCENA ORGANOLEPTYCZNA
78.	PN-EN 1428	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Oznaczanie zawartości wody w emulsjach asfaltowych -- Metoda destylacji azeotropowej
79.	PN-EN 13074-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 1: Odzyskiwanie metodą odparowania
80.	PN-EN 13074-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 2: Stabilizacja po odzyskaniu metodą odparowania

10.3. Wymagania techniczne i katalogi

81. Kruszywa do mieszanek mineralno-asfaltowych i powierzchniowych utrwaleń na drogach krajowych - WT-1 2014 - Kruszywa – Wymagania techniczne. Załącznik do Zarządzenia Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 46 z dnia 25 września 2014 r. i nr 8 z dnia 9 maja 2016 r.
82. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2014 – część I - Mieszanki mineralno-asfaltowe. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 54 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 18 listopada 2014 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
83. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2016 – część II - Wykonanie warstw nawierzchni asfaltowych. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 7 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 9 maja 2016 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
84. Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych. Załącznik do Zarządzenia nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16 czerwca 2014 r.

10.4. Inne dokumenty

85. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (jednolity tekst Dz.U. z 2016, poz. 124)
86. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.)
87. Załącznik do zarządzenia Nr 17 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dnia 21 maja 2020 r. - Instrukcja DP-T 14 Ocena jakości na drogach krajowych część I - Roboty drogowe.

D.05.01.04A NAWIERZCHNIA Z MIESZANKI KRUSZYWA NIEZWIĄZANEGO**1. WSTĘP****1.1. PRZEDMIOT SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są szczegółowe wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem nawierzchni z mieszanki kruszywa niezwiązanego dla zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2. ZAKRES STOSOWANIA ST

SST jest stosowany jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach wojewódzkich.

1.3. ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem nawierzchni (warstwy ścieralnej) z mieszanki kruszywa niezwiązanego, tj. zmiętego materiału o określonym składzie, w procesie technologicznym, polegającym na odpowiednim zagęszczeniu przy optymalnej wilgotności mieszanki.

Mieszanka niezwiązana może być wytworzona z kruszyw naturalnych, sztucznych, kruszyw z recyklingu oraz mieszanin tych kruszyw w określonych proporcjach.

Nawierzchnia (warstwa ścieralna) jest wierzchnią warstwą konstrukcji jezdni, poddawana bezpośrednio oddziaływaniu ruchu i czynników atmosferycznych.

Nawierzchnia (warstwa ścieralna) z mieszanki kruszywa niezwiązanego może być wykonywana na drodze obciążonej ruchem kategorii KR1+KR6.

1.4. OKREŚLENIA PODSTAWOWE

1.4.1. Mieszanka niezwiązana – zmięty materiał, zazwyczaj o określonym składzie ziarnowym (od $d=0$ do D), który jest stosowany do wykonania ulepszonego podłoża gruntowego oraz warstw konstrukcji nawierzchni dróg. Mieszanka niezwiązana może być wytworzona z kruszyw naturalnych, sztucznych, z recyklingu lub mieszaniny tych kruszyw w określonych proporcjach.

1.4.2. Kategoria – charakterystyczny poziom właściwości kruszywa lub mieszanki niezwiązanej, wyrażony, jako przedział wartości lub wartość graniczna. Nie ma zależności pomiędzy kategoriami różnych właściwości.

1.4.3. Kruszywo – materiał zmięty stosowany w budownictwie, który może być naturalny, sztuczny lub z recyklingu.

1.4.4. Kruszywo naturalne – kruszywo ze złóż naturalnych pochodzenia mineralnego, które może być poddane wyłącznie obróbce mechanicznej. Kruszywo naturalne jest uzyskiwane z mineralnych surowców naturalnych występujących w przyrodzie, jak żwir, piasek, żwir kruszony, kruszywo z mechanicznie rozdrobnionych skał, nadziarno żwirowego lub otoczków.

1.4.5. Kruszywo sztuczne – kruszywo pochodzenia mineralnego, uzyskiwane w wyniku procesu przemysłowego obejmującego obróbkę termiczną lub inną modyfikację. Do kruszywa sztucznego zalicza się w szczególności kruszywo z żużli: wielkopieczowych, stalowniczych i pomiedziowych.

1.4.6. Kruszywo z recyklingu – kruszywo powstałe w wyniku przeróbki materiału zastosowanego uprzednio w budownictwie.

1.4.7. Kruszywo kamienne – kruszywo z mineralnych surowców jak żwir kruszony, mechanicznie rozdrobnione skały, nadziarno żwirowe.

1.4.8. Kruszywo żużlowe z żużla wielkopieczowego – kruszywo składające się głównie ze skrzystalizowanych krzemianów lub glinokrzemianów wapnia i magnezu uzyskanych przez powolne schładzanie powietrzem cieplego żużla wielkopieczowego. Proces chłodzenia może odbywać się przy kontrolowanym dodawaniu wody. Chłodzony powietrzem żużel wielkopieczowy twardnieje dzięki reakcji hydraulicznej lub karbonatyzacji.

1.4.9. Kruszywo żużlowe z żużla stalowniczego – kruszywo składające się głównie ze skrzystalizowanego krzemianu wapnia i ferrytu zawierającego CaO , SiO_2 , MgO oraz tlenek żelaza. Kruszywo otrzymuje się przez powolne schładzanie powietrzem cieplego żużla stalowniczego. Proces chłodzenia może odbywać się przy kontrolowanym dodawaniu wody.

1.4.10. Kategoria ruchu (KR1+KR7) – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN/115kN).

1.4.11. Kruszywo grube (wg PN-EN 13242) – oznaczenie kruszywa o wymiarach ziaren d (dolnego) równym lub większym niż 1 mm oraz D (górnego) większym niż 2 mm.

1.4.12. Kruszywo drobne (wg PN-EN 13242) – oznaczenie kruszywa o wymiarach ziaren d równym 0 oraz D równym 6,3 mm lub mniejszym.

1.4.13. Kruszywo o ciągłym uziarnieniu (wg PN-EN 13242) – kruszywo stanowiące mieszankę kruszyw grubych i drobnych, w której D jest większe niż 6,3 mm.

1.4.14. Destrukt asfaltowy – materiał drogowy pochodzący z frezowania istniejących warstw z mieszanek mineralno-asfaltowych (mma) lub z przekruszenia kawałków warstw nawierzchni asfaltowych oraz niewbudowanych partii mma, który został ujednolicony pod względem składu oraz co najmniej przesiany, w celu odrzucenia dużych kawałków mma (nadziarno nie większe od 1,4 D mieszanki niezwiązanej).

1.4.15. Kruszywo słabe – kruszywo przewidziane do zastosowania w mieszance przeznaczonej do wykonywania warstw nawierzchni drogowej lub podłoża ulepszonego, które charakteryzuje się różnicami w uziarnieniu przed i po 5-krotnym zagęszczeniu metodą Proctora, przekraczającymi $\pm 8\%$. Uziarnienie kruszywa należy sprawdzać na sitach przewidzianych do kontroli uziarnienia wg PN-EN 13285 i niniejszej OST. O zakwalifikowaniu kruszywa do kruszyw słabych decyduje największa różnica wartości przesiewów na jednym z sit kontrolnych.

1.4.16. Nawierzchnia z kruszywa niezwiązanego – nawierzchnia drogowa, której wierzchnia warstwa, poddawana bezpośredniemu oddziaływaniu ruchu i czynników atmosferycznych, wykonana jest z mieszanki kruszyw niezwiązanego o uziarnieniu ciągłym.

1.4.17. Symbole i skróty dodatkowe

% m/m – procent masy,

NR – brak konieczności badania danej cechy,

CRB – kalifornijski wskaźnik nośności, %

SDV – obszar uziarnienia, w którym powinna się mieścić krzywa uziarnienia mieszanki (S) deklarowana przez dostawcę/producenta,

ZKP – zakładowa kontrola produkcji.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

1.5. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT

Szczegółowe wymagania dotyczące robót podano w ST D.00.00.00.

2. MATERIAŁY**2.1. Szczegółowe wymagania dotyczące materiałów**

Szczegółowe wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Materiały do wykonania robót

2.2.1. Zgodność materiałów z dokumentacją projektową

Materiały do wykonania robót powinny być zgodne z ustaleniami dokumentacji projektowej lub SST.

2.2.2. Materiały wchodzące w skład mieszanki

Materiałami stosowanymi do wytwarzania mieszanek z kruszywa niezwiązanego są:

kruszywo,

woda do zraszania kruszywa.

2.2.3. Kruszywa

Do mieszanek można stosować następujące rodzaje kruszyw:

kruszywo naturalne lub sztuczne,

kruszywo z recyklingu,

połączenie kruszyw wymienionych w punktach a) i b) z określeniem proporcji kruszyw z a) i b) z dokładnością $\pm 5\%$ m/m.

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

Wymagania wobec kruszywa do warstwy nawierzchni przedstawia tablica 1.

Mieszanki o górnym wymiarze ziaren (D) większym niż 80 mm nie są objęte normą PN-EN 13285 i niniejszą SST.

Tablica 1. Wymagania według WT-4 i PN-EN 13242 wobec kruszyw do mieszanek niezwiązanych w warstwie nawierzchni (warstwie ścieralnej)

Skróty użyte w tablicy: Kat. – kategoria właściwości, Dekl – deklarowana,

wsk. – wskaźnik, wsp. – współczynnik, roz. – rozdział

Właściwość kruszywa	Metoda badania wg	Wymagania wobec kruszywa do mieszanek niezwiązanych, przeznaczonych do zastosowania w warstwie nawierzchni drogi obciążonej ruchem kategorii KR1 ÷ KR6	
		Punkt PN-EN 13242	Wymagania
Zestaw sit #	-	4.1-4.2	0,063; 0,5; 1; 2; 4; 5,6; 8; 11,2; 16; 22,4; 31,5; 45; 63 i 90 mm (zestaw podstawowy plus zestaw 1) Wszystkie frakcje dozwolone
Uziarnienie	PN-EN 933-1[5]	4.3.1	Kruszywo grube: kat. GC80/20, kruszywo drobne: kat. GF80, kruszywo o ciągłym uziarnieniu: kat. GA75. Uziarnienie mieszanek kruszywa wg rysunków 1÷7
Ogólne granice i tolerancje uziarnienia kruszywa grubego na sitach pośrednich	PN-EN 933-1 [5]	4.3.2	Kat. GTC20/15 (tj. dla stosunku D/d ≥ 2 i sita o pośrednich wymiarach D/1,4 ogólne granice wynoszą 20-70% przechodzącej masy i graniczne odchylenia od typowego uziarnienia deklarowanego przez producenta wynoszą $\pm 15\%$)
Tolerancje typowego uziarnienia kruszywa drobnego i kruszywa o ciągłym uziarnieniu	PN-EN 933-1 [5]	4.3.3	Kruszywo drobne: kat. GTF10 (tj. procent masy przechodzącej przez sito górne D: $\pm 5\%$, sito D/2: $\pm 10\%$, sito 0,063 mm: $\pm 3\%$). Kruszywo o ciągłym uziarnieniu: kat. GTA20 (tj. procent masy przechodzącej przez sito górne D: $\pm 5\%$, sito D/2: $\pm 20\%$, sito 0,063 mm: $\pm 4\%$)
Kształt kruszywa grubego – maksymalne wartości wskaźnika płaskości	PN-EN 933-3 [6]	4.4	Kat. FI50 (tj. maksymalna wartość wskaźnika płaskości wynosi ≤ 50)
Kształt kruszywa grubego – maksymalne wartości wskaźnika kształtu	PN-EN 933-4 [7]	4.4	Kat. SI55 (tj. maksymalna wartość wskaźnika kształtu wynosi ≤ 55)
Kategorie procentowych zawartości ziaren o powierzchni przekruszonej lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych w kruszywie grubym	PN-EN 933-5 [8]	4.5	Kat. C90/3 (tj. masa ziarn przekruszonych lub łamanych wynosi 90 do 100 %, a masa ziarn całkowicie zaokrąglonych wynosi 0 do 3 %)
Zawartość pyłów w kruszywie grubym*)	PN-EN 933-1 [5]	4.6	Kat. fDekl (tj. masa frakcji przechodzącej przez sito 0,063 mm jest > 4)
Zawartość pyłów w kruszywie drobnym*)	PN-EN 933-1 [5]	4.6	Kat. fDekl (tj. masa frakcji przechodzącej przez sito 0,063 mm jest > 22)
Jakość pyłów	-	4.7	Właściwość niebadana na pojedynczych frakcjach, a tylko w mieszkach wg wymagań dla mieszanek
Odporność na rozdrabnianie kruszywa grubego	PN-EN 1097-2 [10]	5.2	Kat. LA40 (tj. maksymalna wartość współczynnika Los Angeles ≤ 40)
Odporność na ścieranie kruszywa grubego	PN-EN 1097-1 [9]	5.3	Kat. MDEkl (tj. współczynnik mikro-Devala > 50)
Gęstość ziaren	PN-EN 1097-6, roz. 7, 8 i 9 [11]	5.4	Deklarowana
Nasiąkliwość	PN-EN 1097-6, roz. 7, 8 i 9 [11]	5.5 i 7.3.2	Kat. WcmNR (tj. brak wymagania) kat. WA242**) (tj. maksymalna wartość nasiąkliwości $\leq 2\%$ masy)
Siarczany rozpuszczalne w kwasie	PN-EN 1744-1[14]	6.2	Kat. ASNR (tj. brak wymagania)
Całkowita zawartość siarki	PN-EN 1744-1[14]	6.3	Kat. SNR (tj. brak wymagania)
Stalność objętości żużła stalowniczego	PN-EN 1744-1, roz. 19.3 [14]	6.4.2. 1	Kat. V5 (tj. pęcznienie $\leq 5\%$ objętości). Dotyczy żużła z klasycznego pieca tlenowego i elektrycznego pieca łukowego
Rozpad krzemianowy w żużlu wielko- i kawałkowym	PN-EN 1744-1, p. 19.1 [14]	6.4.2. 2	Brak rozpadu
Rozpad żelazawy w żużlu wielkopieco- i kawałkowym	PN-EN 1744-1, p. 19.2 [14]	6.4.2. 3	Brak rozpadu
Składniki rozpuszczalne w wodzie	PN-EN 1744-3 [15]	6.4.3	Brak substancji szkodliwych w stosunku do środowiska wg odrębnych przepisów

Zanieczyszczenia	-	6.4.4	Brak ciał obcych takich jak drewno, szkło i plastik, mogących pogorszyć wyrób końcowy
Zgorzel słoneczna bazaltu	PN-EN 1367-3[13] i PN-EN 1097-2 [10]	7.2	Kat. SBLA Deklarowana (tj. wzrost współczynnika Los Angeles po gotowaniu > 8%)
Mrozoodporność na frakcji kruszywa 8/16 mm	PN-EN 1367-1 [12]	7.3.3	Kat. F4 (tj. zamrażanie-rozmrażanie ≤ 4% masy)
Skład materiałowy	-	Zał. C	Deklarowany
Istotne cechy środowiskowe	-	Zał. C pkt C.3.4	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg odrębnych przepisów
*) Łączna zawartość pyłów w mieszance powinna się mieścić w wybranych krzywych granicznych			
**) W przypadku, gdy wymaganie nie jest spełnione, należy sprawdzić mrozoodporność			

2.2.4. Woda do zraszania kruszywa

Do zraszania kruszywa należy stosować wodę nie zawierającą składników wpływających szkodliwie na mieszankę kruszywa, ale umożliwiającą właściwe zagęszczenie mieszanki niezwiązanej.

3. SPRZĘT

3.1. Szczegółowe wymagania dotyczące sprzętu

Szczegółowe wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonywania robót

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

mieszarki do wytwarzania mieszanki kruszywa, wyposażone w urządzenia dozujące wodę, które powinny zapewnić wytworzenie jednorodnej mieszanki o wilgotności optymalnej,

układarki lub równiarki do rozkładania mieszanki kruszywa niezwiązanego,

walce ogumione i stalowe wibracyjne lub statyczne do zagęszczania mieszanki,

zagęszczarki płytowe, ubijaki mechaniczne lub małe walce wibracyjne, do stosowania w miejscach trudno dostępnych.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, SST, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.

4. TRANSPORT

4.1. Szczegółowe wymagania dotyczące transportu

Szczegółowe wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Materiały sypkie (kruszywa) można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Woda może być dostarczana wodociągiem lub przewożnymi zbiornikami wody.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Szczegółowe zasady wykonania robót

Szczegółowe zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Zasady wykonywania robót

Sposób wykonania robót powinien być zgodny z dokumentacją projektową i SST. W przypadku braku wystarczających danych można korzystać z ustaleń podanych w niniejszej specyfikacji oraz z informacji podanych w załącznikach.

Podstawowe czynności przy wykonaniu robót obejmują:

roboty przygotowawcze,
projektowanie mieszanki,
odcinek próbny,
wbudowanie mieszanki,
roboty wykończeniowe.

5.3. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót należy, na podstawie dokumentacji projektowej, SST lub wskazań Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego:

-ustalić lokalizację robót,
-przeprowadzić obliczenia i pomiary niezbędne do szczegółowego wytyczenia robót oraz ustalenia danych wysokościowych,
-usunąć przeszkody utrudniające wykonanie robót,
-wprowadzić oznakowanie drogi na okres robót,
-zgromadzić materiały i sprzęt potrzebne do rozpoczęcia robót.

Można dodatkowo korzystać z SST D-01.00.00 przy robotach przygotowawczych oraz z SST D-02.01.01. „Wykonanie wykopów” i D-02.03.01. „Wykonywanie nasypów”.

5.4. Projektowanie mieszanki kruszywa niezwiązanego

5.4.1. Postanowienia ogólne

Przed przystąpieniem do robót, w terminie uzgodnionym z Inżynierem Kontraktu, Inspektorem Nadzoru lub Zamawiającym, Wykonawca dostarczy Inżynierowi Kontraktu, Inspektorowi Nadzoru lub Zamawiającemu do akceptacji projekt składu mieszanki kruszywa niezwiązanego oraz wyniki badań laboratoryjnych poszczególnych składników i próbki materiałów pobrane w obecności Inżyniera do wykonania badań kontrolnych przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.

Projektowanie mieszanki polega na doborze kruszywa do mieszanki oraz ilości wody. Procedura projektowa powinna być oparta na próbach laboratoryjnych i/lub polowych przeprowadzonych na tych samych składnikach, z tych samych źródeł i o takich samych właściwościach, jak te które będą stosowane do wykonania nawierzchni (warstwy ścieralnej).

Skład mieszanki projektuje się zgodnie z wymaganiami wobec mieszanek niezwiązanych do nawierzchni, określonych w tabelcy 2. Wartości graniczne i tolerancje zawierają rozrzut wynikający z pobierania i dzielenia próbki, przedział ufności (precyzja w porównywalnych warunkach) oraz nierównomierności warunków wykonawczych.

Mieszanki kruszyw powinny być tak produkowane i składowane, aby wykazywały zachowanie jednakowych właściwości, spełniając wymagania z tabelcy 2. Mieszanki kruszyw powinny być jednorodnie wymieszane i powinny charakteryzować się równomierną wilgotnością. Kruszywa powinny odpowiadać wymaganiom tabelcy 1, przy czym w mieszankach wyprodukowanych z różnych kruszyw, każdy ze składników musi spełniać wymagania tabelcy 1.

Przy projektowaniu mieszanek kruszyw z recyklingu można ustalać skład mieszanek, wzorując się na przykładach podanych w załączniku 1.

5.4.2. Wymagania wobec mieszanek

W warstwach nawierzchni (warstwy ścieralnej) można stosować następujące mieszanki kruszyw:

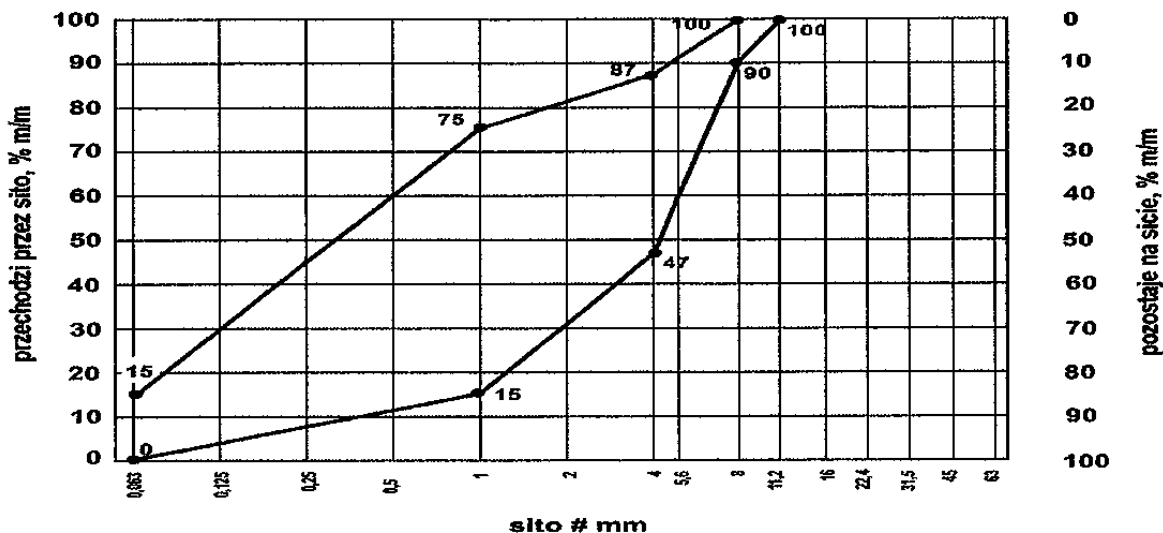
0/8 mm,
0/11,2 mm,
0/16 mm,
0/22,4 mm,
0/31,5 mm,
0/45 mm*),
0/63 mm*).

*) Mieszanki 0/45 i 0/63 mm dopuszcza się tylko wyjątkowo, w przypadkach przewidywanego wykonania powierzchniowego utwardzenia na nawierzchni z tych mieszanek, w ciągu najbliższego sezonu budowlanego.

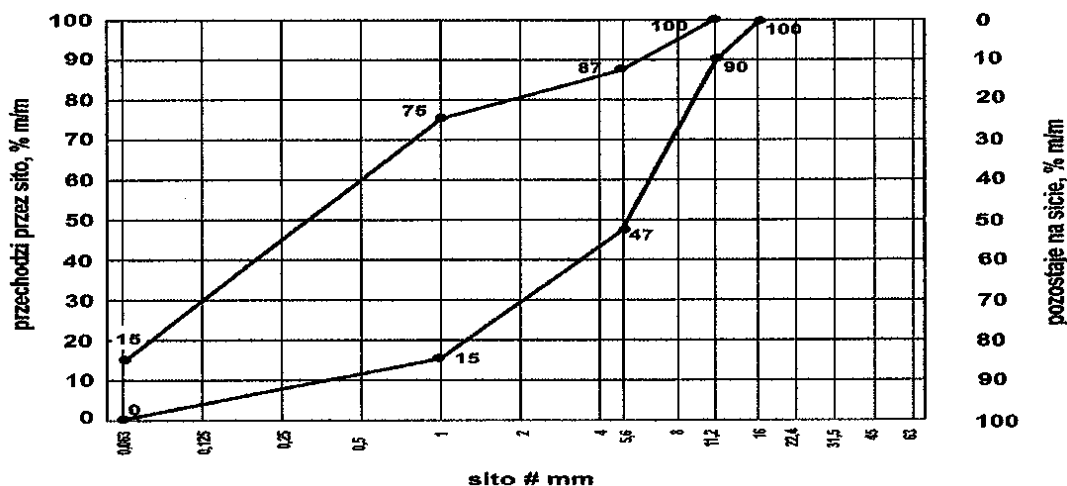
Zawartość pyłów w mieszankach kruszyw do warstwy nawierzchni (warstwy ścieralnej), określana wg PN-EN 933-1, powinna być zgodna z wymaganiami tabelcy 2. W przypadku słabych kruszyw, zawartość pyłów w mieszance kruszyw należy również badać i deklarować, po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora. Zawartość pyłów w takiej mieszance po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora powinna również spełniać wymagania podane w tabelcy 2.

Zawartość nadziarna w mieszankach kruszyw, określona według PN-EN 933-1 powinna spełniać wymagania podane w tabelcy 2. W przypadku słabych kruszyw decyduje zawartość nadziarna w mieszance kruszyw po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora.

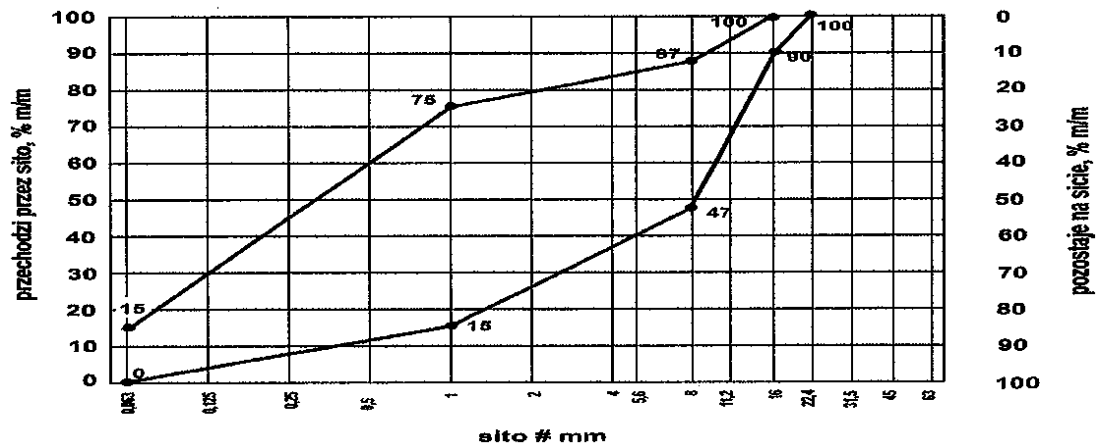
Uziarnienie mieszanek kruszyw o wymiarach ziaren D od 0 do 63 mm należy określić według PN-EN 933-1. Krzywe uziarnienia mieszanki kruszyw powinny zawierać się w obszarze między krzywymi granicznymi uziarnienia przedstawionymi na rysunkach 1÷7, odpowiednio dla każdego rodzaju mieszanki. W przypadku słabych kruszyw uziarnienie mieszanki kruszyw należy również badać i deklarować po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora. Kryterium przydatności takiej mieszanki, pod względem uziarnienia, jest spełnione, jeżeli uziarnienie mieszanki po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora mieści się w krzywych granicznych podanych na odpowiednich rysunkach 1÷7.



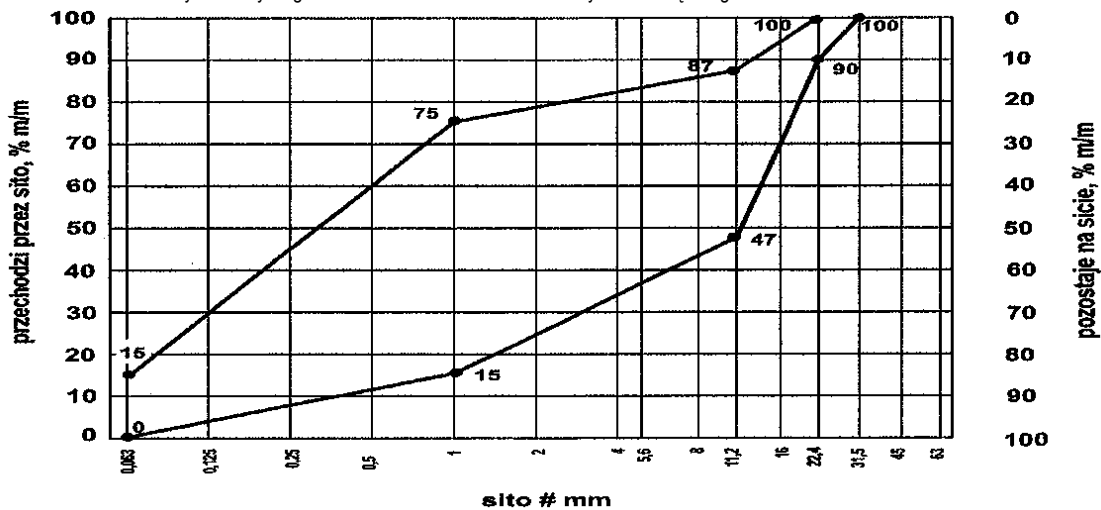
Rys. 1. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/8 mm do nawierzchni



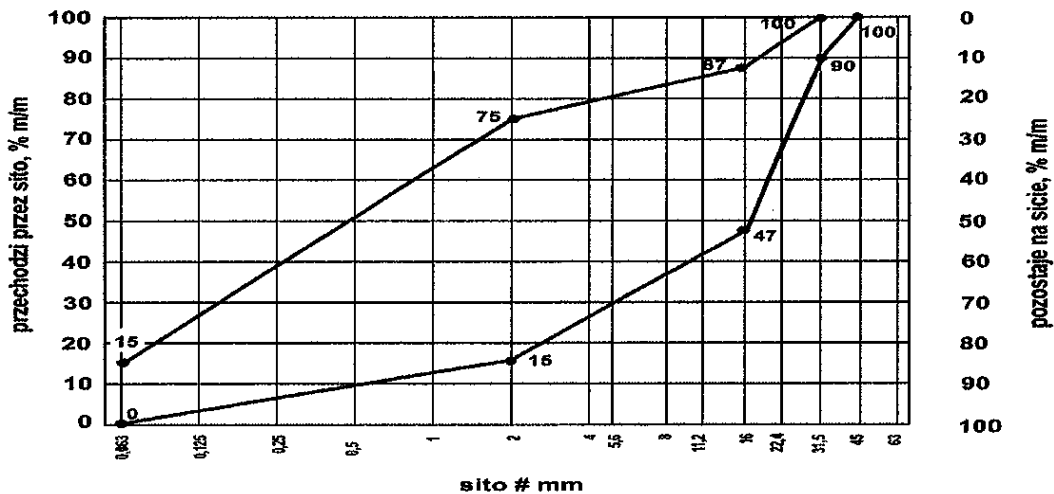
Rys. 2. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/11,2 mm do nawierzchni



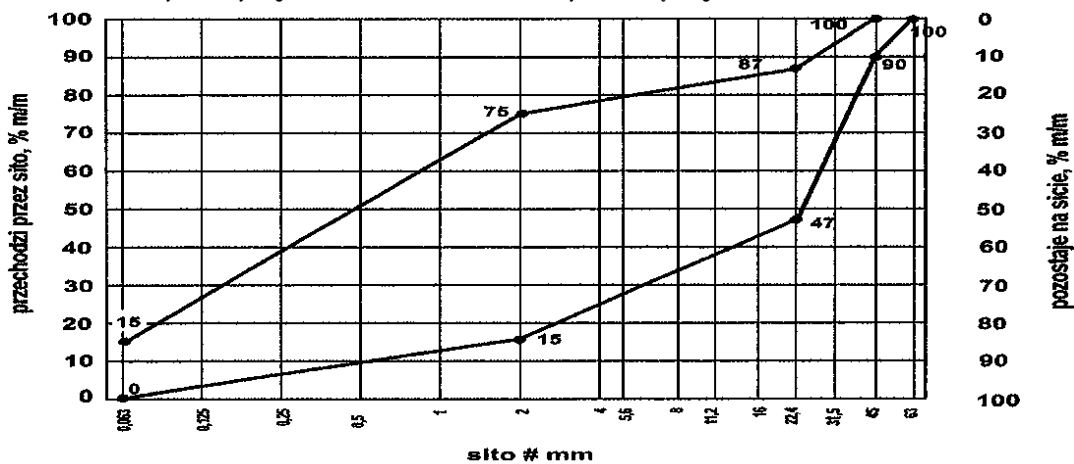
Rys. 3. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/16 mm do nawierzchni



Rys. 4. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/22,4 mm do nawierzchni

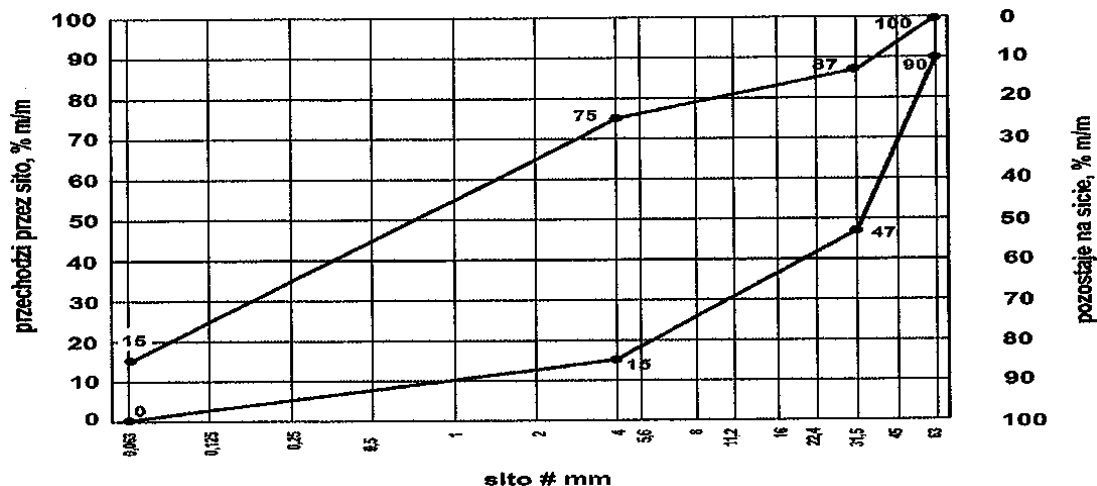


Rys. 5. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/31,5 mm do nawierzchni



Rys. 6. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/45 mm do nawierzchni

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.



Rys. 7. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszywa niezwiązanego 0/63 mm do nawierzchni

Mieszanki kruszyw niezwiązanych stosowane do nawierzchni z kruszywa niezwiązanego powinny spełniać wymagania wg tablicy 2. Wymagania wobec wrażliwości na mróz, mieszanek przeznaczonych do nawierzchni, dotyczą badania materiału po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora według PN-EN 13286-2. Nie stawia się wymagań wobec wodoprzepuszczalności zagęszczonej mieszanki niezwiązanej do nawierzchni z kruszywa niezwiązanego, o ile szczegółowe rozwiązania tego nie przewidują.

Zawartość wody w mieszankach kruszyw i gruntach powinna odpowiadać wymaganej zawartości wody w trakcie wbudowywania i zagęszczania określonej według PN-EN 13286-2, w granicach podanych w tablicy 2.

Istotne cechy środowiskowe

Zgodnie z dotychczasowymi doświadczeniami, dotyczącymi stosowania w drogownictwie mieszanek z kruszyw naturalnych oraz gruntów, można je zaliczyć do wyrobów budowlanych, które nie oddziałują szkodliwie na środowisko. Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w takich mieszankach. W przypadku stosowania w mieszankach kruszyw w stosunku do których brak jest jeszcze ustalonych zasad, np. kruszywa z recyklingu i kruszywa z pewnych odpadów przemysłowych, zaleca się zachowanie ostrożności. Przydatność takich kruszyw, jeśli jest to wymagane, może być oceniona zgodnie z wymaganiami w miejscu ich stosowania. W przypadkach wątpliwych należy uzyskać ocenę ekologiczną takiej mieszanki przez właściwe jednostki.

Wymagania wobec mieszanek

W tablicy 2 przedstawia się zbiorcze zestawienie wymagań wobec mieszanek kruszywa niezwiązanego w warstwie nawierzchni (warstwie ścieralnej).

Tablica 2. Wymagania wobec mieszanek kruszywa niezwiązanego w warstwie nawierzchni (warstwie ścieralnej)

Skróty użyte w tablicy: Kat. – kategoria właściwości, wsk. – wskaźnik, wsp. – współczynnik

Właściwość kruszywa	Wymagania wobec mieszanek kruszywa niezwiązanego w warstwie nawierzchni drogi obciążonej ruchem kategorii KR1 + KR6	
	Punkt PN-EN 13285	Wymagania
Uziarnienie mieszanek	4.3.1	0/8; 0/11,2; 0/16; 0/31,5; 0/45*; 0/63*) mm
Maksymalna zawartość pyłów: Kat. UF	4.3.2	Kat. UF15 (tj. masa frakcji przechodzącej przez sito 0,063 mm powinna być ≤ 15%)
Minimalna zawartość pyłów: Kat. LF	4.3.2	Kat. LF8 (tj. masa frakcji przechodzącej przez sito 0,063 mm powinna być ≥ 8%)
Zawartość nadziarna: Kat. OC	4.3.3	Kat. OC90 (tj. procent przechodzącej masy przez sito 1,4D**) powinien wynosić 100%, a przechodzącej przez sito D***) powinien wynosić 90-99%)
Wymagania wobec uziarnienia	4.4.1	Krzywe graniczne uziarnienia według rys. 1÷7
Wymagania wobec jednorodności uziarnienia poszczególnych partii – porównanie z deklarowaną przez producenta wartością (S)	4.4.2	Brak wymagań
Wymagania wobec jednorodności uziarnienia na sitach kontrolnych – różnice w przesiewach	4.4.2	Brak wymagań
Wrażliwość na mróz; wskaźnik piaskowy SE****, co najmniej	4.5	35
Odporność na rozdrabnianie (dotyczy frakcji 10/14 mm odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1 [9], kat. nie wyższa niż		Kat. LA40 (tj. współczynnik Los Angeles ≤ 40)
Odporność na ścieranie (dotyczy frakcji 10/14 mm odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1 [9], kat. MDE		Deklarowana
Mrozoodporność (dotyczy frakcji kruszywa 8/16 mm odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1367-1 [12]		Kat. F4 (tj. zamrażanie-rozmrażanie, procent masy ≤ 4)
Wartość CBR po zagęszczeniu do wskaźnika zagęszczenia IS=1,0 i moczeniu w wodzie 96 h, co najmniej		Brak wymagań
Wodoprzepuszczalność mieszanki w warstwie odsączającej po zagęszczeniu metodą Proctora do wskaźnika zagęszczenia IS=1,0; wsp. filtracji "k", co najmniej cm/s	4.5	Brak wymagań

Zawartość wody w mieszance zagęszczanej; % (m/m) wilgotności optymalnej wg metody Proctora		80-100
Inne cechy środowiskowe	4.5	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych wg odrębnych przepisów

*) Mieszanki 0/45 i 0/63 mm dopuszcza się tylko wyjątkowo, w przypadkach przewidywanego wykonania powierzchniowego utwardzenia, na nawierzchni z tych mieszank, w ciągu najbliższego sezonu budowlanego.

**) Gdy wartości obliczone z 1,4D oraz d/2 nie są dokładnymi wymiarami sit serii ISO 565/R20, należy przyjąć następny niższy wymiar sita. Jeśli D=90 mm należy przyjąć wymiar sita 125 mm jako wartość nadziarna.

***) Procentowa zawartość ziaren przechodzących przez sito D może być większa niż 99% masy, ale w takich przypadkach dostawca powinien zadeklarować typowe uziarnienie.

****) Badanie wskaźnika piaskowego SE należy wykonać na mieszance po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą Proctora wg PN-EN 13286-2.

5.5. Odcinek próbny

Jeżeli w ST przewidziano potrzebę wykonania odcinka próbnego, to przed rozpoczęciem robót, w terminie uzgodnionym z Inżynierem Kontraktu, Inspektorem Nadzoru lub Zamawiającym, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny w celu:

stwierdzenia czy właściwy jest sprzęt budowlany do produkcji mieszanki oraz jej rozkładania i zagęszczania,

określenia grubości wykonywanej warstwy w stanie luźnym, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu,

określenia liczby przejazdów sprzętu zagęszczającego, potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia wykonywanej warstwy.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu do mieszania, rozkładania i zagęszczania, jakie będą stosowane do wykonania warstwy.

Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 do 800 m².

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.

Wykonawca może przystąpić do wykonywania warstwy po zaakceptowaniu odcinka próbnego przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.

5.6. Podłoże pod warstwę ścieralną nawierzchni

Podłożem pod warstwę ścieralną nawierzchni jest podbudowa zasadnicza.

Rodzaj podbudowy zasadniczej (względnie innej warstwy konstrukcji jezdni) powinien być zgodny z ustaleniem dokumentacji projektowej. Wszystkie cechy geometryczne podbudowy zasadniczej powinny być tak ukształtowane, aby umożliwiły ułożenie na niej warstwy ścieralnej nawierzchni.

Jeśli podbudowa zasadnicza wykonana jest z mieszanki kruszywa niezwiązanego to powinna odpowiadać wymaganiom określonym w SST D-04.04.02b „Podbudowa zasadnicza z mieszanki kruszywa niezwiązanego”.

5.7. Wytwarzanie mieszanki kruszywa na warstwę ścieralną nawierzchni

Mieszankę kruszywa o ściśle określonym uziarnieniu i wilgotności optymalnej należy wytwarzać w mieszarkach, gwarantujących otrzymanie jednorodnej mieszanki. Mieszarki (wytwórnie mieszank kruszywa) stacjonarne lub mobilne powinny zapewnić ciągłość produkcji zgodną z receptą laboratoryjną.

Ze względu na konieczność zapewnienia mieszance jednorodności nie zaleca się wytwarzania mieszanki przez mieszanie poszczególnych frakcji kruszywa na drodze.

Przy produkcji mieszanki kruszywa należy prowadzić zakładową kontrolę produkcji mieszank niezwiązaných, zgodnie z WT-4 załącznik C, a przy dostarczaniu mieszanki przez producenta/dostawcę należy stosować się do zasad deklarowania w odniesieniu do zakresu uziarnienia podanych w WT-4 załącznik B.

5.8. Wbudowanie mieszanki kruszywa

Mieszanka kruszywa niezwiązanego po wyprodukowaniu powinna być od razu transportowana na miejsce wbudowania w taki sposób, aby nie uległa rozsegregowaniu i wysychaniu. Zaleca się w tym celu korzystanie z transportu samochodowego z zabezpieczoną (przykrytą) skrzynią ładunkową.

Mieszanka kruszywa powinna być rozkładana metodą zmechanizowaną przy użyciu zalecanej elektronicznie sterowanej rozkładarki, która wstępnie może zagęszczać układaną warstwę kruszywa. Rozkładana warstwa kruszywa powinna być jednakowej grubości, takiej aby jej ostateczna grubość po zagęszczeniu była równa grubości projektowanej. Grubość pojedynczo układanej warstwy nie może przekraczać 20 cm po zagęszczeniu. Jeżeli układana konstrukcja składa się z więcej niż jednej warstwy kruszywa, to każda warstwa powinna być wyprofilowana i zagęszczona z zachowaniem wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych. Rozpoczęcie budowy każdej następnej warstwy może nastąpić po odbiorze poprzedniej warstwy przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.

Wilgotność mieszanki kruszywa podczas zagęszczania powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według próby Proctora. Mieszanka o większej wilgotności powinna zostać osuszona przez mieszanie i napowietrzanie, np. przemieszanie jej mieszarką, kilkakrotne przesuwanie mieszanki równiarką. Jeżeli wilgotność mieszanki kruszywa jest niższa od optymalnej o 20% jej wartości, mieszanka powinna być zwilżona określoną ilością wody i równomiernie wymieszana. W przypadku, gdy wilgotność mieszanki kruszywa jest wyższa od optymalnej o 10% jej wartości, mieszankę należy osuszyć.

Rozścieloną mieszankę kruszywa należy sprofilować równiarką lub ciężkim szablonem, do spadków poprzecznych i pochyłych podłużnych ustalonych w dokumentacji projektowej. W czasie profilowania należy wyrównać lokalne wgłębienia.

5.9. Zagęszczanie mieszanki kruszywa

Po wyprofilowaniu mieszanki kruszywa należy rozpocząć jej zagęszczanie, które należy kontynuować aż do osiągnięcia wymaganego w SST wskaźnika zagęszczenia.

Warstwę kruszywa niezwiązanego należy zagęszczać walcami ogumionymi, walcami wibracyjnymi i gładkimi. Kruszywo o przewadze ziaren grubych zaleca się zagęszczać najpierw walcami ogumionymi, a następnie walcami wibracyjnymi. Kruszywo o przewadze ziaren drobnych zaleca się zagęszczać najpierw walcami ogumionymi, a następnie gładkimi. W miejscach trudno dostępnych należy stosować zagęszczarki płytowe, ubijaki mechaniczne itp.

Zagęszczenie powinno być równomierne na całej szerokości warstwy.

Zaleca się, aby grubość zagęszczanej warstwy nie przekraczała przy walcach statycznych gładkich 15 cm, a przy walcach ogumionych lub wibracyjnych 20 cm.

5.10. Utrzymanie wykonanej warstwy

Zagęszczona warstwa powinna być utrzymywana w dobrym stanie. Jeżeli po wykonanej warstwie będzie się odbywał ruch budowlany, to Wykonawca jest obowiązany naprawić wszelkie uszkodzenia, spowodowane przez ten ruch.

5.11. Ewentualna impregnacja nawierzchni

Jeśli przewiduje się ułożenie na nawierzchni powierzchniowe utwardzenie (lub inny rodzaj pokrowca), ale oddalone w czasie, wówczas po zaakceptowaniu przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego można zaimpregnować nawierzchnię asfaltem 160/220 w ilości około 1,0 kg/m², albo emulsją kationową z przysypaniem piaskiem gruboziarnistym w ilości około 5 kg/m².

5.12. Roboty wykończeniowe

Roboty wykończeniowe, zgodne z dokumentacją projektową, SST lub wskazaniemi Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego dotyczą prac związanych z dostosowaniem wykonanych robót do istniejących warunków terenowych, takie jak:

odtworzenie przeszkód czasowo usuniętych,

uzupełnienie zniszczonych w czasie robót istniejących elementów drogowych lub terenowych,

roboty porządkujące otoczenie terenu robót,

usunięcie oznakowania drogi wprowadzonego na okres robót.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Szczegółowe zasady kontroli jakości robót

Szczegółowe zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),

wykonać badania kruszyw przeznaczonych do wykonania robót, obejmujące wszystkie właściwości określone w tablicy 1 niniejszej SST.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi Kontraktu, Inspektorowi Nadzoru lub Zamawiającemu do akceptacji.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów, które należy wykonać w czasie robót podaje tablica 3.

Tablica 3. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie robót

L p .	Wyszczególnienie robót	Częstotliwość badań	Wartości dopuszczalne
1	Lokalizacja i zgodność granic terenu robót z dokumentacją projektową	1 raz	Wg pktu 5 i dokumentacji projektowej
2	Roboty przygotowawcze	Ocena ciągła	Wg pktu 5.3
3	Właściwości kruszywa	Dla każdej partii kruszywa i przy każdej zmianie kruszywa	Wg tablicy 1
4	Uziarnienie mieszanki	2 razy na dziennej działce roboczej	Wg tablicy 2
5	Wilgotność mieszanki	Jw.	Jw.
6	Zawartość pyłów w mieszance	Jw.	Jw.
7	Zawartość nadziarna w mieszance	Jw.	Jw.
8	Wrażliwość mieszanki na mróz, wskaźnik piaszkowy	Jw.	Jw.
9	Zawartość wody w mieszance	Jw.	Jw.
10	Wartość CBR po zagęszczeniu mieszanki	10 próbek na 10 000 m ²	Jw.
11	Inne właściwości mieszanki	Wg ustalenia Inżyniera	Jw.
12	Cechy środowiskowe	Wg ustalenia Inżyniera	Jw.
13	Roboty wykończeniowe	Ocena ciągła	Wg pktu 5.12

6.4. Wymagania dotyczące cech geometrycznych nawierzchni

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów dotyczących cech geometrycznych warstwy z mieszanki niezwiązanej podaje tablica 4.

Tablica 4. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów dotyczących cech geometrycznych

L p .	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość badań i pomiarów	Dopuszczalne odchyłki
1	Szerokość warstwy	10 razy na 1 km	+10 cm, -5 cm (różnice od szerokości projektowej)
2	Równość podłużna	Wg [20]	Wg [20]
3	Równość poprzeczna	Wg [20]	Wg [20]
4	Spadki poprzeczne *)	10 razy na 1 km	± 0,5% (dopuszczalna tolerancja od spadków projektowych)
5	Rzędne wysokościowe	Wg [20]	Wg [20]
6	Ukształtowanie osi w planie *)	Co 100 m	Przesunięcie od osi projektowanej ± 5 cm
7	Grubość warstwy	w 3 punktach na działce roboczej, lecz nie rzadziej niż raz na 2000 m ²	Różnice od grubości projektowanej ±10%

*) Dodatkowe pomiary spadków poprzecznych i ukształtowania osi w planie należy wykonać w punktach głównych łuków poziomych.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Szczegółowe zasady obmiaru robót

Szczegółowe zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy. Obmiar dotyczy powierzchni tj. 1 m² nawierzchni z zastrzeżeniem, iż do pomiaru będą uwzględnione każdorazowo szerokości projektowe (pomiar szerokości na górze warstwy), a wszelkie odchyłki w szerokości warstwy nie będą objęte obmiarem – koszt ich wykonania jest kosztem Wykonawcy.

8. ODBIÓR ROBÓT

Szczegółowe zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru i Zamawiającego, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg punktu 6 dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Szczegółowe ustalenia dotyczące podstawy płatności

Szczegółowe ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- przygotowanie mieszanki z kruszywa, zgodnie z receptą,
- dostarczenie mieszanki na miejsce wbudowania,
- rozłożenie mieszanki,
- zagęszczenie mieszanki,
- utrzymanie warstwy w czasie robót, ew. impregnacja warstwy,
- przeprowadzenie wymaganych pomiarów i badań,
- uporządkowanie terenu robót i jego otoczenia,
- roboty wykończeniowe,
- odwiezienie sprzętu,
- inne prace niezbędne do osiągnięcia parametrów wymaganych niniejszą specyfikacją.

Wszystkie roboty powinny być wykonane według wymagań dokumentacji projektowej, SST, specyfikacji technicznej i postanowień Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą SST obejmuje:

roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
2.	PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
3.	PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie kształtu ziaren – Wskaźnik kształtu
4.	PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziarn o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
5.	PN-EN 1097-1	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie odporności na ścieranie (mikro-Deval)
6.	PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
7.	PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
8.	PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 1: Oznaczanie mrozoodporności
9.	PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
10.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
11.	PN-EN 1744-3	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Część 3: Przygotowanie wyciągów przez wymywanie kruszyw
12.	PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
13.	PN-EN 13285	Mieszanki niezwiązane – Wymagania

10.2. Inne dokumenty

Mieszanki niezwiązane do dróg krajowych. WT-4 2010. Wymagania techniczne (zalecone do stosowania w specyfikacji technicznej na roboty budowlane na drogach krajowych wg zarządzenia nr 102 GDDKiA z dnia 19.11.2010 r.)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych

11. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1

PRZYKŁADOWE MIESZANKI KRUSZYW Z RECYKLINGU

Rodzaje mieszanek kruszyw z recyklingu

Ze względu na brak większych doświadczeń krajowych w stosowaniu kruszyw z recyklingu, podaje się składy mieszanek, odzwierciedlających praktyki stosowane w niektórych krajach, które mogą służyć jako wytyczne. Dopuszczalne są inne mieszanki, w tym również mieszanki o wysokim udziale standaryzowanego destruktu asfaltowego.

Jako przykładowe podaje się następujące mieszanki kruszyw z recyklingu wraz z ich składami:

mieszanki z betonu przekruszonego,
mieszanki z przekruszonych materiałów drogowych (w tym destruktu asfaltowego),
popiół powstały ze spalania odpadów komunalnych (w tym odpadów z gospodarstw domowych).

1.2. Metoda badania

Masa próbki analitycznej niezbędna do wykonania oznaczenia składu mieszanki zależy od wymiaru największego ziarna w mieszance:

- przy $D \leq 32$ mm masa próbki 4 000 g,
- przy $D > 32$ mm masa próbki 10 000 g.

Zgodnie z PN-EN 933-1 próbkę mieszanki należy przepłukać na sicie 8 mm, przy czym sito nie może być przeladowane. Pozostałość na sicie jest suszona do masy stałej i podawana jako „M”.

Wymyte i wysuszone ziarna są sortowane metodą wizualną w następujące grupy:

kruszywa z przekruszonej skały,
kruszywa ze żwiru,
beton i inne hydraulicznie związane mieszanki,
żużel (łącznie z rodzajem żużla, jeżeli jest znany),
cegły, mury i bloki betonowe,
mur z cegły wapienno-piaskowej,
kruszywa lekkie,
destrukta asfaltowy,
zanieczyszczenia organiczne – drewno, tworzywo sztuczne itp.

Należy określić masę m_i każdej wydzielonej grupy i obliczyć jej procentową zawartość w całej masie mieszanki M, według poniższego wzoru, oraz podać tę wartość:

$$\dots\dots\dots 100 \times m_i / M \quad [\%(m/m)].$$

1.3. Składy mieszanek kruszyw z recyklingu

(Uwaga: Gęstość materiałów podana w tablicach jest gęstością ziaren suszonych w suszarce laboratoryjnej, ustalana wg PN-EN 1097-6)

Tablica 1. Mieszanki z betonu przekruszonego

Składniki		Zawartość, [% (m/m)]
Główne składniki	Przekruszony beton (o gęstości > 2,1 Mg/m ³) i kruszywo (łącznie z żużlem)	≥ 90
Inne materiały ziarniste	Przekruszony mur	≤ 10
	Destrukt asfaltowy	≤ 15
Zanieczyszczenia	Składniki spoiste (łącznie z gliną)	≤ 1
	Składniki organiczne	≤ 0,1

Tablica 2. Mieszanki z przekruszonego muru

Składniki		Zawartość, [% (m/m)]
Główne składniki	Przekruszony mur (gęstość > 1,6 Mg/m ³), przekruszony beton (gęstość > 2,1 Mg/m ³), i kruszywo (łącznie z żużlem)	≥ 80
Inne materiały ziarniste	Materiały ziarniste o gęstości < 1,6 Mg/m ³	≤ 20
	Destrukt asfaltowy	≤ 5
Zanieczyszczenia	Składniki spoiste (łącznie z gliną)	≤ 1
	Składniki organiczne	≤ 0,1

Tablica 3. Mieszanki z przekruszonego betonu i muru

Składniki		Zawartość, [% (m/m)]
Główne składniki	Przekruszony beton (gęstość > 2,1 Mg/m ³) i kruszywo (łącznie z żużlem)	≥ 50
Inne materiały ziarniste	Przekruszony mur	≤ 50
	Destrukt asfaltowy	≤ 5
	Materiały ziarniste o gęstości > 1,6 Mg/m ³	≤ 10
Zanieczyszczenia	Składniki spoiste (łącznie z gliną)	≤ 1
	Składniki organiczne	≤ 0,1

Tablica 4. Przekruszone materiały drogowe

Składniki		Zawartość, [% (m/m)]
Główne składniki	Materiały drogowe – łącznie z kruszonym betonem, niezwiązanymi kruszywami i przekruszone mieszanki kruszyw związane hydraulicznie	≥ 90
	Destrukt asfaltowy	≤ 30
Zanieczyszczenia	Składniki spoiste (łącznie z gliną)	≤ 1
	Składniki organiczne	≤ 0,1

Tablica 5. Popiół powstały ze spalania odpadów komunalnych

Składniki		Zawartość grubego kruszywa [% (m/m)]
Główne składniki	Ziarniste substancje mineralne, łącznie ze szkłem, ceramiką, żużlem itp.	≥ 90
Inne składniki	Żelazo i inne metale	≤ 5
Zanieczyszczenia	Składniki niespalone	≤ 6
	Składniki organiczne	≤ 5
	Popiół lotny ze spalania odpadów komunalnych	0

ZAŁĄCZNIK 2

PODSTAWY FORMALNE OPRACOWANIA SST

1. Normy i przepisy

W 2010 r. wprowadzono do zbioru Polskich Norm normę PN-EN 13285 „Mieszanki niezwiązane – Specyfikacja”. Norma ta jest normą klasyfikacyjną, nie określającą bezpośrednio wymagań wobec mieszanek do konkretnych zastosowań.

Wprowadzenie normy PN-EN 13285 do praktycznego stosowania umożliwia krajowy dokument aplikacyjny „Mieszanki niezwiązane do dróg krajowych, WT-4 2010 Wymagania techniczne”, zalecony do stosowania w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych zarządzeniem nr 102 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 19 listopada 2010 r.

Norma PN-EN 13285 wprowadza stosowanie kruszyw zgodnych z normą PN-EN 12522, obejmujących kruszywa naturalne, sztuczne i kruszywa z recyklingu.

Wyżej wymienione przepisy są podstawą do opracowania niniejszej SST.

Obecnie stosowane określenie „mieszanka kruszywa niezwiązanego” odpowiada dawniej stosowanemu określeniu „kruszywo stabilizowane mechanicznie”.

2. SCHEMAT I TERMINOLOGIA WARSTW KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI PODATNYCH I PÓLSZTYWNYCH ORAZ WARSTWY ULEPSZONEGO PODŁOŻA powołujemy się tylko na nowy Katalog TKNPiP_2014

D -05.03.01 NAWIERZCHNIA Z KOSTKI KAMIENNEJ**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot ST**

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru nawierzchni z kostki kamiennej.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych stanowią dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

1.3 Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonywaniem nawierzchni z kostki kamiennej na podsypce cementowo-piaskowej w zakresie zgodnym z dokumentacją projektową.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Nawierzchnia twarda ulepszona - nawierzchnia bezpylna i dostatecznie równa, przystosowana do szybkiego ruchu samochodowego.

1.4.2. Nawierzchnia kostkowa - nawierzchnia, której warstwa ścieralna jest wykonana z kostek kamiennych.

1.4.3. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2. MATERIAŁY**2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Kamienna kostka drogowa**2.2.1 Klasyfikacja**

Kamienna kostka drogowa wg PN-EN-1342:2003 jest stosowana do budowy nawierzchni z kostki kamiennej wg PN-S-06100.

Należy stosować kostkę regularną: normalną o wymiarach 15/17 lub 7/9

Należy stosować kostkę klasy: I.

Należy stosować kostkę gatunku: 1,

2.2.2. Wymagania

Surowcem do wyrobu kostki kamiennej są skały magmowe, osadowe i przeobrażone. Wymagane cechy fizyczne i wytrzymałościowe przedstawia tablica 1.

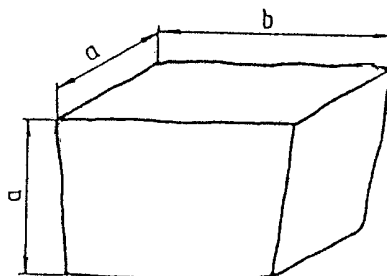
Tablica 1. Wymagane cechy fizyczne i wytrzymałościowe dla kostki kamiennej

Lp.	Cechy fizyczne i wytrzymałościowe	Klasa		Badania według
		I	II	
1	Wytrzymałość na ściskanie w stanie powietrzno-suchym, MPa, nie mniej niż	160	120	PN-B-1926 [20]
2	Ścieralność na tarczy Boehmego, w centymetrach, nie więcej niż	0,2	0,4	PN-B-1342 [8]
3	Nasiąkliwość wodą, w %, nie więcej niż	0,5	1,0	PN-B-13755 [21]
4	Odporność na zamrażanie badane wg EN 12371 [19]	nie bada się	całkowita	Tab.4 PN-B-1342 [8]

2.2.4. Kształt i wymiary kostki rzędowej

Kostka rzędowa powinna mieć kształt zbliżony do prostopadłościanu o równoległej powierzchni dolnej do górnej. Cała bryła kostki powinna mieścić się w prostopadłościanie zbudowanym na powierzchni górnej jako podstawie.

Kształt kostki rzędowej przedstawia rysunek 1.



Rysunek 1. Kształt kostki rzędowej

Wymagania dotyczące wymiarów kostki rzędowej przedstawia tablica 3.

Uszkodzenia krawędzi i naroży kostki powinny być nie większe niż podane dla gatunku 2 i 3 kostki regularnej.

Szerokość lub głębokość uszkodzenia krawędzi lub naroży nie powinna być większa niż 0,6 cm.

2.3. Krawężniki

Wykonanie krawężników kamiennych powinno odpowiadać wymaganiom podanym w SST D-08.01.02 „Krawężniki kamienne”.

2.4. Cement

Cement stosowany do podsypki powinien być cementem portlandzkim klasy 32,5, odpowiadający wymaganiom PN-EN-197-1.

Transport i przechowywanie cementu powinny być zgodne z PN-EN-197-1.

2.5. Kruszywo

Kruszywo na podsypkę i do wypełniania spoin powinno odpowiadać wymaganiom normy PN-B-06712 [7].

Na podsypkę stosuje się mieszankę kruszywa naturalnego o frakcji od 0 do 8 mm, a do zaprawy cementowo-piaskowej o frakcji od 0 do 4mm.

Zawartość pyłów w kruszywie na podsypkę cementowo-żwirową i do zaprawy cementowo-piaskowej nie może przekraczać 3%, a na podsypkę żwirową - 8%.

Kruszywo należy przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z kruszywami innych klas, gatunków, frakcji (grupy frakcji).

Pozostałe wymagania i badania wg PN-B-06712 [7].

2.6. Woda

Woda stosowana do podsypki i zaprawy cementowo-piaskowej, powinna odpowiadać wymaganiom PN-EN 1008:2004.

Badania wody należy wykonywać:

- w przypadku nowego źródła poboru wody,
- w przypadku podejrzeń dotyczących zmiany parametrów wody, np. zmętnienia, zapachu, barwy.

2.7. Masa zalewowa

Masa zalewowa do wypełniania spoin i szczelin dylatacyjnych w nawierzchniach z kostki kamiennej powinna być stosowana na gorąco i odpowiadać wymaganiom normy BN-74/6771-04 [14] lub aprobaty technicznej. Do wypełniania spoin należy stosować tylko piasek kwarcytowy na bazie żywicy epoksydowych, bezrozpuszczalnikowych.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania nawierzchni z kostki kamiennej

Wykonawca przystępujący do wykonania nawierzchni z kostek kamiennych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- betoniarki, do wytwarzania betonu i zapraw oraz przygotowywania podsypki cementowo-piaskowej,
- ubijaków ręcznych i mechanicznych, do ubijania kostki,
- wibratorów płytowych i lekkich walców wibracyjnych, do ubijania kostki po pierwszym ubiciu ręcznym.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów

4.2.1. Transport kostek kamiennych

Kostki kamienne przewozi się dowolnymi środkami transportowymi.

Kostkę regularną i rzędową należy układać na podłożu obok siebie tak, aby wypełniła całą powierzchnię środka transportowego. Na tak ułożonej warstwie należy bezpośrednio układać następne warstwy.

Kostkę regularną i rzędową należy ustawiać w stosy. Wysokość stosu lub pryzm nie powinna przekraczać 1 m.

4.2.2. Transport kruszywa

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportowymi w warunkach zabezpieczających je przed rozsypywaniem i zanieczyszczeniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Przygotowanie podbudowy

Podbudowa pod nawierzchnię z kostki kamiennej stanowi podbudowa wykonana wg Dokumentacji Projektowej.

5.3. Obramowanie nawierzchni

Do obramowania nawierzchni kostkowych stosuje się krawężniki betonowe uliczne, betonowe drogowe i kamienne drogowe, odpowiadające wymaganiom norm wymienionych w pkt 2.3.

Rodzaj obramowania nawierzchni powinien być zgodny z dokumentacją projektową, ST lub wskazaniami Inżyniera.

Ustawienie krawężników powinno być zgodne z wymaganiami zawartymi w ST D-08.01.02 „Krawężniki kamienne”.

5.4. Podsypka

Do wykonania nawierzchni z kostki kamiennej można stosować jeden z następujących rodzajów podsypki:

- podsypka cementowo-piaskowa,

Wymagania dla materiałów stosowanych na podsypkę powinny być zgodne z pkt 2 niniejszej ST oraz z PN-S-96026 [12].

Grubość podsypki powinna być zgodna z dokumentacją projektową i ST.

Współczynnik wodnocementowy dla podsypki cementowo-piaskowej, powinien wynosić od 0,20 do 0,25, a wytrzymałość na ściskanie $R_7 = 10$ MPa, $R_{28} = 14$ MPa.

5.5. Układanie nawierzchni z kostki kamiennej

5.5.2. Układanie kostki

Kostka może być układana:

- w rzędy ukośne, pod kątem 45° do osi drogi,
- w jodełkę.

Układanie kostek przy krawężnikach wymaga stosowania kostek regularnych łącznikowych dla uzyskania mijania się spoin w kierunku podłużnym.

Po zakończeniu robót związanych z układaniem nawierzchni należy sprawdzić skrajnie poziomą i pionową w świetle rozporządzenia. W tym celu elementy znajdujące się w skrajni należy przestawić, a roślinność przyciąć do wymaganych w rozporządzeniu szerokości i wysokości. Na szerokości przejść dla pieszych należy stosować kostkę kamienną 7/9.

5.5.3. Szczeliny dylatacyjne

Szczeliny dylatacyjne poprzeczne należy stosować w nawierzchniach z kostki na zaprawie cementowej w odległości od 10 do 15 m oraz w takich miejscach, w których występuje dylatacja podbudowy lub zmiana sztywności podłoża.

Szczeliny podłużne należy stosować przy ściekach na jezdniach wszelkich szerokości oraz pośrodku jezdni, jeżeli szerokość jej przekracza 10 m lub w przypadku układania nawierzchni połową szerokości jezdni.

Przy układaniu nawierzchni z kostki na podbudowie betonowej - na podsypce cementowo-żwirowej z zalaniem spoin zaprawą cementowo-piaskową, szczeliny dylatacyjne warstwy jezdni należy wykonywać nad szczelinami podbudowy. Szerokość szczelin dylatacyjnych powinna wynosić od 8 do 12 mm.

5.5.4. Warunki przystąpienia do robót

Kostkę na zaprawie cementowo-piaskowej i cementowo-żwirowej można układać bez środków ochronnych przed mrozem, jeżeli temperatura otoczenia jest $+5^\circ\text{C}$ lub wyższa. Nie należy układać kostki w temperaturze 0°C lub niższej. Jeżeli w ciągu dnia temperatura utrzymuje się w granicach od 0 do $+5^\circ\text{C}$, a w nocy spodziewane są przymrozki, kostkę należy zabezpieczyć przez nakrycie materiałem o złym przewodnictwie cieplnym. Świeżo wykonaną nawierzchnię na podsypce cementowo-żwirowej należy chronić w sposób podany w PN-B-06251 [6].

5.5.5. Ubijanie kostki

Kostkę na podsypce żwirowo-cementowej przy wypełnianiu spoin zaprawą cementowo-piaskową, należy ubijać dwukrotnie.

Pierwsze mocne ubicie powinno nastąpić przed zalaniem spoin i spowodować obniżenie kostek do wymaganej niwelety.

Drugie - lekkie ubicie, ma na celu doprowadzenie ubijanej powierzchni kostek do wymaganego przekroju poprzecznego jezdni. Drugi ubicie następuje bezpośrednio po zalaniu spoin piaskiem kwarcytowym na bazie żywicy epoksydowych. Zamiast drugiego ubijania można stosować wibratory płytowe lub lekkie walce wibracyjne.

5.5.6. Wypełnienie spoin

Ułożoną nawierzchnię z kostki zasypuje się mieszaniną piasku i żywicy, a następnie wprowadza się mieszaninę w spoiny. Należy stosować żywicę koloru zbliżonego do koloru kostki kamiennej. Po wypełnieniu spoin trzeba nawierzchnię oczyścić szczotkami, aby każda kostka była widoczna, po czym należy przystąpić do ubijania.

5.6. Pielęgnacja nawierzchni

Pielęgnacja nawierzchni kostkowej, której spoiny są wypełnione zaprawą cementowo-piaskową polega na polaniu nawierzchni wodą w kilka godzin po zalaniu spoin i utrzymaniu jej w stałej wilgotności przez okres jednej doby. Następnie nawierzchnię należy przykryć piaskiem i utrzymywać w stałej wilgotności przez okres 7 dni. Po upływie od 2 do 3 tygodni - w zależności od warunków atmosferycznych, nawierzchnię należy oczyścić dokładnie z piasku i można oddać do ruchu.

5.7. Wymiana i regulacja włazów, studzienek, zasuw i innych elementów znajdujących się w nawierzchni.

Należy wykonać regulację włazów, studzienek, zasuw i innych elementów znajdujących się w nawierzchni wraz z wymianą elementów za krótkich, uszkodzonych, znajdujących się w złym stanie technicznym. Również w cenie należy ująć wymianę włazów, których nawierzchnia jest nierówna, uszkodzona, posiada spękania, a ich elementy są niestabilne. Po dokonanej regulacji i wymianie nawierzchnia musi odpowiadać zapisom specyfikacji w zakresie równości powierzchni. Należy zachować spójność elementów z wytycznymi zarządcy. W przypadku braku wytycznych w uzgodnieniach należy pozyskać je od zarządcy obiektu, którego to dotyczy. Głębokość wymiany elementów ustalana indywidualnie na budowie po dokonaniu oceny stanu przez Wykonawcę w porozumieniu z Inżynierem. W przypadku rozbieżnego stanowiska Inżyniera i Wykonawcy ostateczną decyzję podejmuje Inwestor w porozumieniu z Projektantem.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Rodzaj i zakres badań dla kostek kamiennych powinien być zgodny z wymaganiami wg PN-EN 1342 [8].

Badanie zwykle obejmuje sprawdzenie cech zewnętrznych i dopuszczalnych odchylek, podanych w tablicy 1a.

Tablica 1a. Wymiary kostki oraz dopuszczalne odchyłki

Wyszczególnienie	Wielkość (cm)				Dopuszczalne odchyłki dla gatunku		
	15	17	18	20	1	2	3
Wymiar:	15	17	18	20	1,0	1,0	1,0
Stosunek pola powierzchni dolnej (stopki) do górnej (czoła), w cm, nie mniejszy niż	-	-	-	-	0,7	0,6	0,5
Nierówności, powierzchni górnej (czoła), w cm, nie większe niż	-	-	-	-	0,4	0,6	0,8
Wypukłość powierzchni bocznej, w cm, nie większa niż	-	-	-	-	0,6	0,6	0,8
Odchyłki od kąta prostego krawędzi powierzchni górnej (czoła), w stopniach, nie większe niż	-	-	-	-	6	8	10
Odchylenie od równoległości płaszczyzny powierzchni dolnej w stosunku do górnej, w stopniach, nie większe niż	-	-	-	-	6	8	10

Badanie pełne obejmuje zakres badania zwykłego oraz sprawdzenie cech fizycznych i wytrzymałościowych podanych w tablicy 1.

W skład partii przeznaczonej do badań powinny wchodzić kostki jednakowego typu, rodzaju klasy i wielkości. Wielkość partii nie powinna przekraczać 500 ton kostki.

Z partii przeznaczonej do badań należy pobrać w sposób losowy próbkę składającą się z kostek drogowych w liczbie:

- do badania zwykłego: 40 sztuk,
- do badania cech podanych w tablicy 1: 6 sztuk.

Badania zwykle należy przeprowadzać przy każdym sprawdzaniu zgodności partii z wymaganiami normy, badanie pełne przeprowadza się na żądanie odbiorcy.

W badaniu zwykłym partię kostki należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli liczba sztuk niedobrych w zbadanej ilości kostek jest dla poszczególnych sprawdzeń równa lub mniejsza od 4.

W przypadku gdy liczba kostek niedobrych dla jednego sprawdzenia jest większa od 4, całą partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami.

W badaniu pełnym, partię kostki poddaną sprawdzeniu cech podanych w tablicy 1, należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie sprawdzenia dadzą wynik dodatni.

Jeżeli chociaż jedno ze sprawdzeń da wynik ujemny, całą partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami.

Badania pozostałych materiałów stosowanych do wykonania nawierzchni z kostek kamiennych, powinny obejmować wszystkie właściwości, które zostały określone w normach podanych dla odpowiednich materiałów wg pkt od 2.3 do 2.7.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Sprawdzenie podsypki

Sprawdzenie podsypki polega na stwierdzeniu jej zgodności z dokumentacją projektową oraz z wymaganiami określonymi w niniejszej ST

6.3.2. Badanie prawidłowości układania kostki

Badanie prawidłowości układania kostki polega na:

- zmierzeniu szerokości spoin oraz powiązania spoin i sprawdzeniu zgodności z p. 5.5.6,
- zbadaniu rodzaju i gatunku użytej kostki, zgodnie z wymogami wg p. od 2.2.2 do 2.2.5,
- sprawdzeniu prawidłowości wykonania szczelin dylatacyjnych zgodnie z p. 5.5.3.

Sprawdzenie wiązania kostki wykonuje się wrywkowo w kilku miejscach przez oględziny nawierzchni i określenie czy wiązanie odpowiada wymaganiom wg p. 5.5.

Ubicie kostki sprawdza się przez swobodne jednokrotne opuszczenie z wysokości 15 cm ubijaka o masie 25 kg na poszczególne kostki. Pod wpływem takiego uderzenia osiadanie kostek nie powinno być dostrzegane.

6.3.3. Sprawdzenie wypełnienia spoin

Badanie prawidłowości wypełnienia spoin polega na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami zawartymi w p. 5.5.6.

Sprawdzenie wypełnienia spoin wykonuje się co najmniej w pięciu dowolnie obranych miejscach na każdym kilometrze przez wykruszenie zaprawy na długości około 10 cm i zmierzenie głębokości wypełnienia spoiny zaprawą, a przy zaprawie cementowo-piaskowej i masie zalewowej - również przez sprawdzenie przyczepności zaprawy lub masy zalewowej do kostki.

6.4. Sprawdzenie cech geometrycznych nawierzchni

6.4.1. Równość

Nierówności podłużne nawierzchni należy mierzyć 4-metrową łatą lub planografem, zgodnie z normą BN-68/8931-04 [18].

Nierówności podłużne nawierzchni nie powinny przekraczać 1,0 cm.

6.4.2. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne nawierzchni powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$.

6.4.3. Rzędne wysokościowe

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej nawierzchni i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać +1 cm i -2 cm.

6.4.4. Ukształtowanie osi

Oś nawierzchni w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej o więcej niż ± 5 cm.

6.4.5. Szerokość nawierzchni

Szerokość nawierzchni nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż ± 5 cm.

6.4.6. Grubość podsypki

Dopuszczalne odchyłki od projektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać $\pm 1,0$ cm.

6.4.7. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów wykonanej nawierzchni z kostek kamiennych przedstawiono w tablicy 2.

Tablica 2. Częstotliwość i zakres badań cech geometrycznych nawierzchni

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość badań i pomiarów
1	Spadki poprzeczne	10 razy wokół pierścienia
2	Rzędne wysokościowe	10 razy wokół pierścienia
3	Ukształtowanie osi w planie	-
4	Szerokość nawierzchni	5 razy wokół pierścienia
5	Grubość podsypki	5 razy wokół pierścienia

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej nawierzchni z kostki kamiennej.

8. ODBIÓR ROBÓT**8.1. Ogólne zasady odbioru robót**

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pkt 6 dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Roboty związane z wykonaniem podsypki należą do robót ulegających zakryciu. Zasady ich odbioru są określone w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.2.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² nawierzchni z kostki kamiennej należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów,
- wykonanie podsypki,
- ułożenie i ubicie kostki,
- wypełnienie spoin,
- pielęgnację nawierzchni,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej
- regulacja włazów, studzienek, zasów itp. uzbrojenia terenu w przedziale do 2m wraz z wymianą elementów za krótkich, uszkodzonych, znajdujących się w złym stanie technicznym wraz z wymianą włazów na nowe.
- przycięcie i sprawdzenie skrajni zgodnie z rozporządzeniem

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Normy**

1.	PN-B-04101	Materiały kamienne. Oznaczanie nasiąkliwości wodą
2.	PN-B-04102	Materiały kamienne. Oznaczanie mrozoodporności metodą bezpośrednią
3.	PN-B-04110	Materiały kamienne. Oznaczanie wytrzymałości na ściskanie
4.	PN-B-04111	Materiały kamienne. Oznaczanie ścieralności na tarczy Boehmego
5.	PN-B-04115	Materiały kamienne. Oznaczanie wytrzymałości kamienia na uderzenie (zwięzłości)
6.	PN-B-06251	Roboty betonowe i żelbetowe. Wymagania techniczne
7.	PN-B-06712	Kruszywa mineralne do betonu zwykłego
8.	PN-EN-1342:2003	Kostka brukowa z kamienia naturalnego do zewnętrznych nawierzchni drogowych – Wymagania i metody badań
9.	PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu.
10.	PN-B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw
11.	PN-S-06100	Drogi samochodowe. Nawierzchnie z kostki kamiennej. Warunki techniczne
12.	PN-S-96026	Drogi samochodowe. Nawierzchnie z kostki kamiennej nieregularnej. Wymagania techniczne i badania przy odbiorze
13.	PN-EN-197-1	Cement część 1. Skład wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
14.	BN-74/6771-04	Drogi samochodowe. Masa zalewowa
15.	BN-66/6775-01	Elementy kamienne. Krawężniki uliczne, mostowe i drogowe
16.	BN-80/6775-03/01	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania
17.	BN-80/6775-03/04	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża
18.	BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiary równości nawierzchni planografem i łątą.
19.	PN-EN-12371	Metody badań kamienia naturalnego
20.	PN-EN-1926	Metody badań kamienia naturalnego. Oznaczenie jednoosiowej wytrzymałości na ściskanie.
21.	PN-EN-137555	Metody badań kamienia naturalnego. Oznaczenie nasiąkliwości przy ciśnieniu atmosferycznym.

10.2. Inne dokumenty

19. Warunki techniczne. Drogowe emulsje asfaltowe EmA-94. IBDiM - 1994 r

D.05.03.04 NAWIERZCHNIA Z BETONU CEMENTOWEGO**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem nawierzchni z betonu cementowego związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi podstawę do zaprojektowania oraz wykonania i odbioru nawierzchni z betonu cementowego wg Dokumentacji Projektowej stosowanej, jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach i ulicach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem nawierzchni z betonu cementowego.

1.4. Określenia podstawowe

Beton - materiał powstały ze zmieszania cementu, kruszywa drobnego i grubego, wody oraz ewentualnych domieszek i dodatków, który uzyskuje swoje właściwości w wyniku hydratacji.

Mieszanka betonowa - w pełni wymieszany beton, który jest jeszcze w stanie umożliwiającym jego zagęszczenie wybrana metodą.

Beton stwardniały - beton, który jest w stanie stałym i który osiągnął pewną wytrzymałość.

Beton zwykły - beton o gęstości w stanie suchym większej niż 2000 kg/m^3 , ale nie przekraczającej 2600 kg/m^3 .

Beton projektowany (o ustalonych właściwościach) - beton, którego wymagane właściwości i dodatkowe cechy są podane producentowi odpowiedzialnemu za dostarczenie betonu zgodnego z wymaganymi właściwościami i dodatkowymi cechami.

Beton recepturowy (o ustalonym składzie) - beton, którego skład i składniki, jakie powinny być użyte, są podane producentowi odpowiedzialnemu za dostarczenie betonu o tak określonym składzie.

Klasa wytrzymałości betonu na ściskanie - symbol literowo-liczbowy np. C35/45 klasyfikujący beton pod względem jego wytrzymałości na ściskanie. Klasa wytrzymałości betonu na ściskanie według PN-EN 206 określana jest na podstawie wytrzymałości charakterystycznej na ściskanie w 28 dniu dojrzewania na próbkach walcowych o średnicy 150 mm i wysokości 300 mm ($f_{ck,cyl}$) lub na próbkach sześciennych o boku 150 mm ($f_{ck,cube}$), pielęgnowanych zgodnie z PN-EN 12390-2

Beton napowietrzony - beton wykonany z użyciem domieszki napowietrzającej, o wymaganej zawartości powietrza w mieszanke oraz zawartości powietrza w stwardniałym betonie co najmniej 3,5%.

Beton zbrojony włóknami (fibrobeton, FRC - Fibre Reinforced Concrete) - beton zawierający włókna polimerowe klasy II (makro włókna) wg PN-EN 14889-2. Użycie włókien ma charakter stosowania konstrukcyjnego, a więc ma wpływ na nośność elementu betonowego.

Beton nawierzchniowy - beton napowietrzony o określonej wytrzymałości na ściskanie, rozciąganiu przy zginaniu oraz mrozoodporności, wbudowany w nawierzchnię.

Domieszka - składnik dodawany podczas procesu mieszania betonu w małych ilościach w stosunku do masy cementu w celu modyfikacji właściwości mieszanki betonowej lub betonu stwardniałego.

Domieszka napowietrzająca - domieszka umożliwiająca wprowadzenie podczas mieszania określonej ilości drobnych, równomiernie rozmieszczonych pęcherzyków powietrza, które pozostają w betonie stwardniałym.

Domieszka uplastyczniająca - domieszka, która umożliwia zmniejszenie zawartości wody w danej mieszanke betonowej bez wpływu na jej konsystencję lub która bez zmniejszania ilości wody powoduje zwiększenie opadu stożka/rozprywu lub wywołuje oba te efekty jednocześnie.

Domieszka upłynniająca - domieszka, która umożliwia znaczne zmniejszenie zawartości wody w danej mieszanke betonowej bez wpływu na jej konsystencję lub która bez zmniejszania ilości wody powoduje znaczne zwiększenie opadu stożka/rozprywu lub wywołuje oba te efekty jednocześnie.

Domieszka opóźniająca wiązanie - domieszka która przedłuża czas do rozpoczęcia przechodzenia mieszanki ze stanu plastycznego w stan sztywny.

Preparat opóźniający hydratację cementu - preparat chemiczny наносzony metodą natrysku na świeżo ułożoną nawierzchnię, opóźniający wiązanie zaprawy w celu uzyskania wymaganej makrotekstury metodą usuwania zaprawy (odsłonięcia kruszywa). Zabezpiecza również wykonaną nawierzchnię przed nadmiernym odparowaniem wody do czasu usunięcia zaprawy.

Preparat pielęgnacyjny - środek chemiczny наносzony metodą natrysku na powierzchnię po wykonaniu makrotekstury (uszerstnienia) w celu zabezpieczenia nawierzchni przed nadmiernym odparowaniem wody.

Szczelina skurczowa poprzeczna (pozorna) - szczelina na pełnej grubości płyty, powstająca na skutek nacięcia (określonych wymiarów) powierzchni płyty piłą tarczową

Szczelina konstrukcyjna (poprzeczna) - szczelina na pełnej grubości płyty, powstaje na zakończenie każdej działki roboczej lub przy zatrzymaniu maszyny na okres dłuższy niż czas wiązania cementu.

Szczelina skurczowa podłużna (pozorna) - szczelina na pełnej grubości płyty, powstająca na skutek nacięcia (określonych wymiarów) powierzchni płyty piłą tarczową.

Masa zalewowa na gorąco - mieszanina modyfikowanych asfaltów oraz specjalnych dodatków, przeznaczona do wypełniania szczelin nawierzchni na gorąco, spełniająca wymagania PN-EN 14188-2, posiadająca wymagane dokumenty dopuszczające ją do stosowania w tym zakresie.

Masa zalewowa na zimno - mieszanina żywic syntetycznych i dodatków zapewniająca wieloletnią trwałość wypełnienia, spełniająca wymagania PN-EN 14188-2, posiadająca wymagane dokumenty dopuszczające ją do stosowania w tym zakresie.

Dybel - powleczonej powłoką polimerową gładki, stalowy pręt, umieszczony pomiędzy sąsiednimi płytami (pod szczelinami poprzecznymi), jako połączenie płyt w nawierzchni betonowej, stosowany w celu poprawienia przenoszenia obciążenia i współpracy płyt oraz uniknięcia powstawania uskoków.

Kotwa (ściąg) - stalowy pręt ze stali żebrowanej służący do połączenia płyt pod szczelinami podłużnymi w nawierzchni betonowej.

Gruntownik, primer - roztwór gruntujący, składający się ze specjalnych substancji наносzonych na boczne ścianki szczeliny w celu zwiększenia przyczepności zalewy do tych ścianek.

Wkładka uszczelniająca - stosowany do wypełnienia szczelin poprzecznych, wytłaczany (prefabrykowany) i wulkanizowany gumowy sprężysty profil, który wypełnia szczelinę i zabezpiecza przed wnikaniem wody, spełniający wymagania PN-EN 14188-3, posiadający wymagane dokumenty dopuszczające go do stosowania w tym zakresie.

Wkładka zmniejszająca głębokość szczeliny - wkładka z materiałów syntetycznych lub innych o walcowatym kształcie do uszczelnienia i uzyskania podparcia na odpowiednim poziomie dla masy zalewowej, a także wyeliminowania możliwości trójpłaszczyznowej przyczepności zalewy w wykonanej szczelinie.

Warstwa posłizgowa - warstwa znajdująca się między podbudową a warstwą nawierzchni betonowej, pełniącą funkcję drenażową i separacyjną oraz zabezpieczającą przed erozją podbudowy związanej hydraulicznie.

Podbudowa - część konstrukcyjna nawierzchni, której celem jest przenoszenie na podłoże obciążeń spowodowanych ruchem, może składać się z warstwy zasadniczej i pomocniczej.

Reakcja AAR (z ang. Alkali-Aggregate Reaction) - reakcja chemiczna zachodząca w betonie pomiędzy alkaliami (sodem i potasem występującymi w postaci kationów) pochodzącymi z cementu lub innych źródeł, jonami wodorotlenowymi oraz reaktywnymi składnikami niektórych kruszyw.

Reaktywność alkaliczna kruszywa - podatność kruszywa na reakcję z alkali.

Kategoria reaktywności kruszywa – sklasyfikowana podatność kruszywa na reakcję z wodorotlenkami sodu i potasu w betonie cementowym, ASR. Kategorie reaktywności:

- R0 kategoria 0 reaktywności kruszywa (kruszywo niereaktywne),
- R1 kategoria 1 reaktywności kruszywa (kruszywo umiarkowanie reaktywne),
- R2 kategoria 2 reaktywności kruszywa (kruszywo silnie reaktywne),
- R3 kategoria 3 reaktywności kruszywa (kruszywo bardzo silnie reaktywne).

Warstwa nawierzchniowa - warstwa konstrukcji nawierzchni poddana bezpośredniemu oddziaływaniu ruchu i czynników atmosferycznych. Stanowi ją płyta betonowa, która w zależności od kategorii ruchu może być: niedyblowana, dyblowana i kotwiona lub zbrojona. Może być układana w następujących wariantach:

- w pojedynczej warstwie - bez zbrojenia (JWN),
- w pojedynczej warstwie ze zbrojeniem ciągłym (NBZC),
- w podwójnej warstwie, obie warstwy z tej samej mieszanki (PWN),
- w podwójnej warstwie, każda warstwa z innej mieszanki:

- górna warstwa nawierzchni oznaczona jako (GWN),
- dolna warstwa nawierzchni oznaczona jako (DWN).

Tekstura nawierzchni - oznacza sposób wykończenia powierzchni betonu celem nadania jej optymalnej makrotekstury z uwagi na wymagane właściwości przeciwpoślizgowe, równość porzeczną i podłużną i właściwości akustyczne, które osiąga się następującymi metodami:

- ciągniętej sztucznej trawy po świeżo ułożonej nawierzchni w kierunku podłużnym (równoległym do osi jezdni);

- przecierania świeżo ułożonej mieszanki betonowej stalową szczotką (w kierunku prostopadłym do osi jezdni);
- opóźnienia hydratacji cementu środkami chemicznymi a następnie usunięcia niezwiązanej zaprawy cementowej szczotką mechaniczną lub wodą pod ciśnieniem w celu odsłonięcia gruboziarnistego kruszywa;
- szlifowania i nacinania powierzchni płyty betonowej tarczami diamentowymi w kierunku podłużnym (równoległym do osi jezdni), tzw. technologia NGCS (Next Generation Concrete Surfaces) lub G&G (Grinding & Grooving)

Nawierzchnia „z odkrytym kruszywem” - wykończenie nawierzchni uzyskiwane przez usunięcie niezwiązanej zaprawy cementowej i odsłonięcie kruszywa grubego.

Klasa ekspozycji - klasyfikacja chemicznych i fizycznych warunków środowiska, na działanie których może być narażony beton.

Kategoria środowiska - klasyfikacja środowiska w odniesieniu do możliwości wystąpienia w betonie zagrożenia destrukcyjną reakcją alkalia-krzemionka (ASR).

Klasa obiektu - klasyfikacja (S1-S4) zgodnie z AASHTO R 80-17 konstrukcji budowlanych i inżynierskich w odniesieniu do wagi konsekwencji wystąpienia reakcji alkalia-kruszywa w betonie, uzależniona od znaczenia danego obiektu budowlanego, projektowanego czasu użytkowania i oczekiwanego poziomu niezawodności; klasa obiektu jest związana z konsekwencjami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi wystąpienia uszkodzeń AAR.

Dylatacje asfaltowe - kruszywo zalewane masą asfaltową i zagęszczane warstwami. Stosowane są do połączenia nawierzchni betonowej z nawierzchnią asfaltową.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2

2.2. Cement

Do betonu nawierzchniowego należy stosować cementy, których właściwości spełniają wymagania podstawowe określone w PN-EN 197-1 oraz poniżej. Należy stosować cementy klasy wytrzymałości 32,5 lub 42,5 o normalnej wczesnej wytrzymałości N lub wysokiej wczesnej wytrzymałości R. Do betonu dolnej i górnej warstwy należy stosować ten sam rodzaj i klasę cementu. W przypadku stosowania do betonu dolnej warstwy kruszyw grubych z przekruszenia surowca skalnego ze złoża polodowcowego należy stosować wyłącznie cement portlandzki CEM I, w którym zawartość alkaliów Na₂O_{eq} według PN-EN 196-2 jest nie większa niż 0,5 %

Tabela 1. Wymagania wobec cementów do betonu nawierzchniowego

Lp.	Rodzaj cementu	Wymagania normowe	Wymagania specjalne
I	II	III	IV
1	cement portlandzki CEM I	PN-EN 197-1	właściwa ilość wody wg PN-EN 196-3 $\leq 28,0$ %; wytrzymałość po 2 dniach wg PN-EN 196-1 $\leq 29,0$ MPa; początek czasu wiązania wg PN-EN 196-3 ≥ 120 minut; zawartość alkaliów Na ₂ O _{eq} wg PN-EN 196-2 $\leq 0,80$; stopień zmielenia wg PN-EN 196-6 ≤ 3500 cm ² /g – dot. CEM I 32,5
2	cement portlandzki żuźlowy CEM II/A-S		zawartość alkaliów Na ₂ O _{eq} wg PN-EN 196-2 $\leq 0,80$
3	cement portlandzki żuźlowy CEM II/B-S		zawartość alkaliów Na ₂ O _{eq} wg PN-EN 196-2 $\leq 0,90$

2.2.1 Stosowanie cementów specjalnych

W przypadkach niejednoznacznych wyników badań reaktywności kruszywa (wartości wyników na górnej granicy kategorii R0 lub w kategorii R1) należy stosować cementy specjalne (cementy niskoalkaliczne NA) spełniające wymagania normy PN-B 19707 Tablica 2. W przypadku możliwości wystąpienia agresji chemicznej (siarczanowej), należy stosować cementy specjalne - cementy odporne na siarczany SR wg PN-EN 197-1 lub HSR spełniające wymagania normy PN-B 19707 (zalecane do stosowania w klasie ekspozycji XA2 i XA3 określonej w normie PN-EN 206).

2.2.2. Badanie cementu

Dla każdego stosowanego rodzaju cementu wykonawca powinien przedstawić deklarację właściwości użytkowych. Cement musi spełniać wszystkie wymagania podane w pkt. 2.2. Przed rozładunkiem każdej dostawy, należy sprawdzić dowód dostawy w celu stwierdzenia, że dostawa jest zgodna z zamówieniem i pochodzi z właściwego źródła. W przypadku wątpliwości co do jakości cementu, na polecenie Inżyniera należy przeprowadzić badania:

- wczesnej wytrzymałości na ściskanie wg PN-EN 196-1,
- początku czasu wiązania wg PN-EN 196-3,
- stałości objętości wg PN-EN 193-3.

Bezpośrednio przed użyciem cementu, należy sprawdzić jego temperaturę.

2.3. Kruszywo

Do produkcji mieszanki betonowej należy stosować kruszywa naturalne pochodzenia mineralnego, które poza obróbką mechaniczną nie zostało poddane żadnej innej obróbce. Wymagania dla kruszyw podano zgodnie z normą PN-EN 12620. Wymiary kruszyw należy określać za pomocą dwóch wymiarów sit wybranych z zestawu podstawowego, lub podstawowego plus zestaw 1 (zgodnie z Tab.nr 1 w/w normy). Do betonowych nawierzchni drogowych należy stosować ocenę zgodności kruszyw wg systemu 2+. Kruzywo powinno być składowane na powierzchni utwardzonej, każda frakcja w oddzielnym boksie (wykonanym z płyt betonowych), z tabliczką określającą uziarnienie. Musi być pozbawione zanieczyszczeń obcych jak: fragmenty tkanin, drobnych kawałków drewna, fragmentów plastików itp. Jeżeli Inżynier stwierdzi występowanie takich zanieczyszczeń, ma obowiązek zdyskwalifikować takie kruszywo i dać polecenie Wykonawcy do natychmiastowego usunięcia z placu składowego, gdyż nie może być ono zastosowane do wytworzenia mieszanki betonowej. Do produkcji betonu na nawierzchnię betonową powinny być zastosowane kruszywa o wymiarach jak niżej, gdzie D/d nie jest mniejsze niż 1,4, o uziarnieniu:

- dla nawierzchni jednowarstwowych i dwuwarstwowych z tej samej mieszanki: $D \leq 31,5$ mm
- dla górnej warstwy nawierzchni z odkrytym kruszywem : $0/2, 2-8$ mm.
- dla dolnej warstwy nawierzchni : $D \leq 31,5$ mm.

Mieszanka mineralna powinna się składać z min. trzech frakcji kruszywa. Wymiar kruszywa należy określać za pomocą zestawu podstawowego sit plus zestaw 1, podanego w tabeli 2.

Do określania wymiaru kruszywa nie należy stosować innego zestawu sit. Do betonu nawierzchniowego nie dopuszcza się stosowania:

- kruszyw z recyklingu,
- kruszyw, które mogą powodować wystąpienie w betonie zagrożenia destrukcyjną reakcją alkalia-węglany (ACR).

Tabela 2. Wymiary otworów sit do określania wymiaru kruszywa

Sita # zestawu podstawowego plus zestaw 1, [mm]										
0	1	2	4	5,6 (5)	8	11,2 (11)	16	22,4 (22)	31,5 (32)	45

Do uproszczonego opisu kruszywa mogą być używane wymiary otworów sit podane w nawiasach.

Wymiar kruszywa mniejszy niż 1 mm należy określać za pomocą sit podanych w Tabeli 3.

Tabela 3. Wymiary otworów sit do określania wymiaru kruszywa mniejszego niż 1 mm

Sita #, [mm]					
0	0,063	0,125	0,25	0,5	1

Wymagane właściwości i kategorie kruszywa grubego i drobnego określone są w Tabeli nr 4 i nr 5.

Tabela 4 Wymagania wobec kruszywa grubego do betonu nawierzchniowego

Lp	Właściwość	Metoda badania	Wymagania wobec kruszywa grubego do:	
			dolnej warstwy	górnej warstwy z „odkrytym kruszywem”
1	2	3	4	5
1	Uproszczony opis petrograficzny	PN-EN 932-3	deklarowany przez producenta z zastrzeżeniem - w przypadku kruszywa z surowca skalnego ze złoża polodowcowego ziarna magmowe i metamorficzne powinny stanowić co najmniej 75 %	deklarowany przez producenta z zastrzeżeniem - nie dopuszcza się obecności ziaren węgla wapnia
2	Maksymalny wymiar kruszywa w mieszance betonowej	PN-EN 933-1	D max= 22,4 mm lub D max= 31,5 mm	D max = 8 mm
3	Uziarnienie w zależności od wymiaru kruszywa, wymagana kategoria	PN-EN 933-1	wymiar D > 4 i d ≥ 1 mm wymiar D ≤ 4 i d ≥ 1 mm	G _C 90/15 G _C 85/20
4	Tolerancja uziarnienia na sitach pośrednich w zależności od wymiaru kruszywa, wymagana kategoria	PN-EN 933-1	D/d < 4 i sito pośrednie D/1,4 D/d ≥ 4 i sito pośrednie D/2	G 20/15 G 20/17,5
5	Zawartość pyłów; wartość nie wyższa niż:	PN-EN 933-1	f _{1,5}	
6	Kształt kruszywa; kategoria nie wyższa niż:	PN-EN 933-3 lub PN-EN 933-4	Fl ₂₀ lub Sl ₂₀	Fl ₁₅ lub Sl ₁₀
7	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej, kategoria nie niższa:	PN-EN 933-5	C _{90/1}	C _{100/0}
8	Odporność kruszywa na rozdrabnianie badana na kruszywie o wymiarze 10/14; kategoria nie wyższa niż:	PN-EN 1097-2	LA ₃₅ ¹⁾	LA ₂₅ ¹⁾
9	Odporność na polerowanie; wartość nie niższa niż:	PN-EN 1097-8	brak wymagań	badana na kruszywie o wymiarze 5/8 PSV53 wartość deklarowana
10	Mrozoodporność badana na kruszywie frakcji 8/16	PN-EN 1367-1	F ₁	-
11	Mrozoodporność badana w 1 % NaCl na kruszywie frakcji 8/16; wartość nie wyższa niż w %:	PN-EN 1367-6	-	6
12	Zawartość siarki całkowitej; wartość nie wyższa niż w %:	PN-EN 1744-1	1	1
13	„Zgorzel słoneczna” bazaltu, wymagana kategoria	PN-EN 1367-3	SB _{SZ} (SB _{LA})	SB _{SZ} (SB _{LA})
14	Potencjalna Reaktywność alkaliczna; wartość: ²⁾	PN-B-06714-46	stopień reaktywności alkalicznej 0	stopień reaktywności alkalicznej 0
15	Lekkie zanieczyszczenia; wartość nie wyższa niż w %:	PN-EN 1744-1	0,1	0,1
16	Gęstość ziaren wysuszonych w suszarce ρ _{rd}	PN-EN 1097-6	wartość deklarowana ± 30 kg/m ³	wartość deklarowana ± 30 kg/m ³

¹⁾ Dopuszcza się zastosowanie kruszyw o kategorii odporności na rozdrabnianie LA₄₀, tylko w przypadku, gdy ubytek masy kruszywa w badaniu mrozoodporności w 1% NaCl przeprowadzonego na frakcji 8/16 wg PN-EN 1367-6 jest ≤ F_{NaCl} 2% oraz są spełnione pozostałe wymagania określone w Tabelicy 4.

²⁾ W przypadku stwierdzenia, że badane kruszywo odpowiada 1 stopniowi potencjalnej reaktywności alkalicznej należy wykonać badanie dodatkowe zgodnie z PN-B-06714-34 [23]; dopuszczenie do zastosowania przy spełnieniu wymagania: reaktywność alkaliczna z cementem nie wywołująca zwiększenia wymiarów liniowych większych niż 0,1 %.

Tabela 5. Wymagania wobec kruszywa drobnego do betonu nawierzchniowego

Lp	Właściwość	Metoda badania	Wymagania wobec kruszywa drobnego do:	
			dolnej warstwy	górnej warstwy z „odkrytym kruszywem”
1	2	3	4	5
1	Uproszczony opis petrograficzny	PN-EN 932-3	deklarowany przez producenta	deklarowany przez producenta z zastrzeżeniem - nie dopuszcza się obecności ziaren węgla wapnia
2	Uziarnienie kruszywa, wymagana kategoria	PN-EN 933-1	Gf85	Gf85
3	Tolerancje typowego uziarnienia kruszywa deklarowanego przez producenta	PN-EN 933-1	zgodnie z załącznikiem C normy PN-EN 12620	zgodnie z załącznikiem C normy PN-EN 12620
4	Zawartość pyłów; wartość nie wyższa niż:	PN-EN 933-1	f ₃	f ₃
5	Zawartość siarki całkowitej; wartość nie wyższa niż w %:	PN-EN 1744-1	1	1
6	Potencjalna reaktywność alkaliczna; wartość: ¹⁾	PN-B-06714-46	stopień reaktywności alkalicznej 0	stopień reaktywności alkalicznej 0
7	Lekkie zanieczyszczenia; wartość nie wyższa niż w %:	PN-EN 1744-1	0,5	0,5
8	Gęstość ziaren wysuszonych w suszarce p _{rd}	PN-EN 1097-6	wartość deklarowana ± 30 kg/m ³	wartość deklarowana ± 30 kg/m ³

¹⁾ W przypadku stwierdzenia, że badane kruszywo odpowiada 1 stopniowi potencjalnej reaktywności alkalicznej należy wykonać badanie dodatkowe zgodnie z PN-B-06714-34 [23]; dopuszczenie do zastosowania przy spełnieniu wymagań: reaktywność alkaliczna z cementem nie wywołująca zwiększenia wymiarów liniowych większych niż 0,1 %

2.4. Woda

Zarówno do wytwarzania mieszanki betonowej, jak i do pielęgnacji wykonanej nawierzchni betonowej należy stosować wodę spełniającą wymagania wody zarobowej do betonu wg PN-EN 1008. Nie dopuszcza się wody pochodzącej z recyklingu.

2.5. Domieszki i dodatki

Do betonu nawierzchniowego należy stosować domieszki, których właściwości spełniają wymagania określone w normach PN-EN934-1 i PN-EN 934-2. W składzie i właściwościach stosowanych domieszek, z uwagi na trwałość betonu, szczególnie istotne są:

- zawartość chlorków rozpuszczalnych w wodzie,
- zawartość alkaliów,
- oddziaływanie korozyjne.

Do napowietrzania betonu nawierzchniowego konieczne jest stosowanie domieszek napowietrzających. Domieszkę napowietrzającą należy dozować razem z wodą zarobową. Stosowanie innych rodzajów domieszek powinno wynikać z potrzeb technologicznych, podyktowanych warunkami w budowania mieszanki betonowej. Przy wyborze domieszki należy uwzględnić jej kompatybilność z cementem. W przypadku zastosowania więcej niż jednej domieszki należy sprawdzić w badaniach wstępnych (na etapie projektowania mieszanki betonowej) ich wzajemną kompatybilność. W betonie napowietrzonym kompatybilność domieszki napowietrzającej z innymi domieszkami należy sprawdzić na podstawie charakterystyki porów powietrznych zgodnie z PN-EN 480-11 w odniesieniu do kryteriów określonych w PN-EN 934-2. Sposób dozowania oraz zużycie domieszek powinno być zgodne z instrukcją producenta. Nie należy stosować równocześnie więcej niż 3 rodzajów domieszek. Do jednego betonu można użyć tylko domieszek z jednej grupy środków, tzn. od jednego producenta. Do betonu nawierzchniowego nie dopuszcza się stosowania dodatków mineralnych.

2.6. Dodatki mineralne

Niedopuszczalne jest doliczenie dodatków mineralnych do zawartości cementu i do wskaźnika wodno-cementowego. Do betonu dla dróg kategorii ruchu KR1+KR4 mogą być stosowane dodatki mineralne typu II według zasad określonych w normie PN-EN 206.

2.7. Materiały do pielęgnacji i ochrony świeżego betonu

Do pielęgnacji świeżo ułożonej nawierzchni z betonu cementowego, można zastosować niżej wymienione materiały:

- folię,
- geowłókninę,
- preparaty powłokowe (hydrofobowe), posiadające aktualne dokumenty pozwalające stwierdzić przydatność danego preparatu do tego celu,
- wodę.

Za zgodą Inżyniera, do pielęgnacji i ochrony świeżo ułożonej warstwy nawierzchniowej możliwe jest również wykorzystanie innych materiałów

2.8. Materiały do zabezpieczenia przeciwoerozyjnego podbudów (warstwa poślizgowa)

Do przeciwoerozyjnego zabezpieczenia podbudów związanych hydraulicznie i stanowiących jednocześnie warstwę poślizgową pod warstwą nawierzchni z betonu cementowego, mogą być zastosowane następujące materiały:

- geowłóknina,
- pojedyncze powierzchniowe utwardzenie z rozłożeniem kruszywa,
- warstwa z betonu asfaltowego.

2.8.1. Geowłóknina

Należy stosować geowłókniny, których właściwości spełniają wymagania podstawowe określone w PN-EN 13249 oraz tabeli 6. Geowłóknina powinna być wykonana z poliolefinów (włókien polipropylenowych lub polietylenowych) jako geosyntetyk nietkany (non wovens). Dostarczana geowłóknina, jako wyrób budowlany, powinna być oznakowana zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Tabela 6. Wymagania wobec geowłókniny do warstwy poślizgowej

Lp	Właściwość	Metoda badania	Jm.	Wymagania
1	2	3	4	5
1	Gramatura / masa powierzchniowa	PN-EN ISO 9864	g/m ²	450 ÷ 550
2	Wytrzymałość na rozciąganie - wzdłuż pasma - w szereg pasma	PN-EN ISO 10319	kN/m kN/m	≥ 20 ≥ 20
3	Grubość przy nacisku 20 kPa	PN-EN ISO 9863-1	mm	≥ 2

4	Wodoprzepuszczalność prostopadła do płaszczyzny geowłókniny, h=50mm	PN-EN ISO 11058	l/m ² s	≥ 45
5	Zdolność przepływu wody w płaszczyźnie geowłókniny przy nacisku 20 kPa, przy spadku hydraulicznym i=1	PN-EN ISO 12958	10-6 m ² /s	≥ 4,0
6	Odporność na działanie alkaliów			≥ 96 %PP/PE

Przed przymocowaniem geowłókniny podbudowę zasadniczą należy oczyścić i odpylić. Geowłókninę należy przymocować do podbudowy bezpośrednio przed wykonywaniem warstwy nawierzchniowej i chronić ją przed zanieczyszczeniem. Geowłóknina po przymocowaniu powinna dokładnie przylegać do podbudowy. Niedopuszczalne są sfaldowania i pęcherze powietrza. Sposób przymocowania geowłókniny należy uzgodnić z Inżynierem. Zamawiający pobiera próbki geowłókniny w celu sprawdzenia jej właściwości użytkowych, w razie wątpliwości co do jej jakości.

2.8.2. Powierzchniowe utwardzenie

Powierzchniowe utwardzenie powinno być wykonana zgodnie z wymaganiami PN-EN 12271. Do powierzchniowego utwardzenia należy stosować: - asfaltowe emulsje kationowe podane w Załączniku krajowym do PN-EN 13808. Przy stosowaniu powinno być uwzględnione pH emulsji zgodnie z PN-EN 12850 przy podbudowach ze spoiwem hydraulicznym, - kruszywo spełniające, podane w WT-1 2014 wymagania dla kruszywa grubego do powierzchniowych utwardzeń. Podczas wykonywania powierzchniowego utwardzenia należy prowadzić kontrolę zawartości i dokładności dozowania lepiszcza oraz kruszywa zgodnie z PN-EN 12271, PN-EN 12271-3.

2.8.3. Warstwa z betonu asfaltowego

Warstwa powinna być wykonana z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 8S lub AC 11S zgodnie z SST D.05.03.05C „Warstwa ścierna z betonu asfaltowego”, grubość warstwy 50 mm.

2.9. Dyble, kotwy i stal zbrojeniowa

Szczegóły dotyczące rozmieszczenia poszczególnych rodzajów szczelin oraz ich konstruowania, a także dotyczące dybli oraz kotew, takie jak: rozmieszczenie, długość, średnica, dopuszczalne tolerancje wymiarowe, rodzaj stali, sposób zamocowania i inne szczegóły niezbędne w przyjętych warunkach realizacji powinna określać Dokumentacja Projektowa.

2.9.1. Dyble

Dyble powinny być wykonane z stalowych prętów gładkich i powinny spełniać wymagania określone w PN-EN 13887-3. Wytrzymałość dybli oznaczona zgodnie z PN-EN ISO 15630-1 powinna wynosić co najmniej 250 MPa. Średnica i tolerancja średnicy dybla powinna być zgodna z PN-EN 10060. Minimalna średnica dybli powinna wynosić 25 mm. Tolerancja długości dybli ± 10 mm. Dyble powinny być prętami prostymi, bez karbów i innych nierówności. Ich przesuwane końce po przecięciu piłą nie powinny mieć żadnych deformacji przekroju wyrażającego się zmienną geometrią średnicy nominalnej. Dyble powinny być powleczone ochronną powłoką polimerową o grubości min. 0,3 mm i max. 1,25 mm wykonaną fabrycznie, odporną na działanie alkaliów. W przypadku szczelin rozszerzania dyble powinny umożliwić poziome przemieszczenia krawędzi szczeliny zgodnie z Dokumentacją Projektową.

2.9.2. Kotwy

Kotwy powinny być wykonane z prętów żebrowanych ze stali zbrojeniowej klasy co najmniej B250 lub B500 i powinny być zgodne z PN-EN 10080. Kotwy zgodnie z PN-EN 13877-3 powinny mieć średnicę 20 mm oraz długość 800 mm. W przypadku stosowania kotew wklejanych ich długość powinna wynosić min. 650 mm, przy czym powinny być one wyposażone na jednym końcu w krawędź tnącą. Klej do wklejania, po związaniu i stwardnieniu, powinien charakteryzować się minimalną wytrzymałością na wyrywanie kotwy 80 kN. Kotwy wkręcane powinny być mocowane w taki sposób, aby w czasie spajania powstało trwałe i niezawodne połączenie. Kotwy w środkowym obszarze na długości min. 200 mm powinny być powleczone ochronną powłoką polimerową o grubości min. 0,3 mm i max. 1,25 mm odporną na działanie alkaliów, zapewniającą niezawodność użycia i nadająca się do tego celu.

2.9.3. Stal zbrojeniowa

Pręty zbrojeniowe stosowane w nawierzchniach o ciągłym zbrojeniu powinny być co najmniej klasy B500 i powinny być zgodne z PN-EN 10080. Pozostałe zalecenia dotyczące zbrojenia według Katalogu Typowych Konstrukcji Nawierzchni Sztucznych. Dokumentacja Projektowa powinna określać m.in.: usytuowanie w nawierzchni, długość, średnicę, rodzaj stali, sposób zamocowania, sposób łączenia prętów, sposób stabilizacji w czasie betonowania i inne szczegóły niezbędne w przyjętych warunkach realizacji, dotyczące zbrojenia ciągłego

2.10. Wypełnienie szczelin

2.10.1. Zalewa drogowa

Należy używać zalew drogowych, stosowanych na gorąco lub zimno, których właściwości spełniają wymagania podstawowe określone w PN-EN 14188-1 lub PN-EN 14188-2. Zalewa drogowa powinna łatwo wypełniać szczelinę, nie powinna nadmiernie płynąć w wysokich temperaturach. Zalewa drogowa oraz wykonane nią wypełnienie powinno charakteryzować się następującymi cechami: - bardzo dobrą przyczepnością do zagruntowanych ścianek szczeliny; - wysoką stabilnością pod naciskiem; - elastycznością oraz rozciągliwością w niskich temperaturach; - dużą odpornością na starzenie się; - odpornością na działanie środków odfadających i na działanie paliw i olejów samochodowych. Zalewa drogowa na gorąco przed wypełnieniem szczeliny powinna być podgrzana do temperatury wbudowania, zgodnie z zaleceniami producenta. Zalewa może być wygrzewana w bezpiecznej temperaturze wygrzewania, zgodnie z zaleceniami producenta.

2.10.2. Gruntownik

Stosowane środki gruntujące powinny spełniać wymagania określone w PN-EN 14188-4. Jeżeli środek gruntujący jest zalecany przez producenta zalewy drogowej, to należy postępować zgodnie z podanymi przez niego zaleceniami. Producent powinien zawsze określać, czy środek gruntujący jest wymagany, czy nie.

2.10.3. Profile elastyczne

Szczeliny poręczne powinny być wypełnione szczelnie dopasowanymi do szerokości szczelin profilami elastycznymi gumowymi (zamkniętymi lub otwartymi). Należy stosować profile, których właściwości spełniają wymagania podstawowe określone w PN-EN 14188-3. Profile należy wcisnąć w szczelinę poprzeczną po wypełnieniu szczeliny podłużnej. Do szczelin podłużnych nie używa się profili ze względu na niebezpieczeństwo wyszania przez koła samochodów. Guma stosowana do wykonania profili powinna być odporna na spękania przy oddziaływaniu warunków atmosferycznych (wysokich i niskich temperatur), chemicznych środków odfadających. Dolna część profilu powinna być uzbrojona w drut do wyciągania go ze szczeliny.

2.10.4. Materiał uszczelniający

W szczelinę po oczyszczeniu i zagruntowaniu wkłada się materiał uszczelniający (sznur uszczelniający (kord) lub wałeczek z pianki poliuretanowej) w celu uszczelnienia i zmniejszenia wysokości szczeliny. Jest to materiał syntetycznego pochodzenia o walcowatym kształcie, wciskany do szczeliny w celu uzyskania podparcia dla masy zalewowej, utrzymania odpowiedniej głębokości, uszczelnienia i zabezpieczenia przed głębszym wnikaniem zalewy w trakcie wypełniania nią szczeliny. Wymagane są dokumenty potwierdzające dopuszczenie do zastosowania kordu w budownictwie drogowym.

2.11. Powierzchniowy opóźniacz wiązania cementu w betonie

Powierzchnia górnej warstwy, natychmiast po ułożeniu betonu, powinna być skropiona powierzchniowym opóźniaczem wiązania cementu w betonie, a następnie w tym samym cyklu technologicznym na powierzchnię górnej warstwy należy nanieść preparat powłokowy zabezpieczający beton przed szybką utratą wody. Dopuszcza się stosowanie preparatu o kompleksowym działaniu (połączenie funkcji środka opóźniającego oraz preparatu powłokowego do pielęgnacji). Wymaga się dokumentów potwierdzających dopuszczenie do zastosowania tych środków w budownictwie drogowym.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do układania geowłókniny

Do przenoszenia i układania geowłókniny Wykonawca powinien używać odpowiedniego sprzętu zalecanego przez producenta, nie powodującego uszkodzenia układanego materiału. Mogą to być np. maszyny mające możliwość podwieszenia szpuli z geowłókniną oraz jej rozwijania, a także naciągania i układania podczas jazdy.

3.3. Sprzęt do wykonywania warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego

Wykonawca przystępując do wykonania warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- wytwórni stacjonarnej typu ciągłego do wytwarzania mieszanek betonowych,
- zestawu maszyn, które mają własny napęd i w sposób ciągły rozścielają, zagęszczają i wykańczają warstwę nawierzchniową z betonu cementowego o grubości i szerokości określonej w Dokumentacji Projektowej,
- przewoźnych zbiorników na wodę,
- sprzętu do tekstowania nawierzchni, - sprzętu do wykonywania szczelin i ich wypełniania.

Sprzęt, który Wykonawca zamierza zastosować do wykonywania warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego zatwierdza Inżynier.

3.4. Wytwórnia mieszanki betonowej

Przed przystąpieniem do produkcji mieszanki betonowej należy dokonać oceny możliwości produkcyjnych wytwórni dla potrzeb kontraktu. Wytwórnia powinna być wyposażona w mieszalnik o działaniu ciągłym i o wydajności zapewniającej ciągłość produkcji, ciągłość prac na budowie oraz odpowiadający zalecanym warunkom co do sposobu mieszania i jego intensywności. Wydajność wytwórni powinna co najmniej o jedną trzecią przewyższać ilość betonu wymaganą do zapewnienia nieprzerwanego (ciągłego) poruszania się z planowaną prędkością zestawu maszyn wykonujących nawierzchnię. Należy zapewnić dokładność dozowania poszczególnych składników mieszanki. Wytwórnia powinna być wyposażona m.in. w:

- komputerowy system sterowania zapewniający spełnienie wymagań produkcji określonych w PN-EN 206,
- szybkie układy naważania i dozowania składników do produkcji mieszanki, które powinny posiadać ważne świadectwa legalizacji,
- system pomiaru wilgotności kruszywa przed mieszaniem, - trzy oddzielne dozowniki dla każdej domieszki.

Urządzenia dozujące powinny być tak wykonane, aby w rzeczywistych warunkach działania zostały spełnione i utrzymane tolerancje określone w PN-EN 206 pkt. 5.9.

Wykonawca musi zapewnić zapasową wytwórnię mieszanki betonowej. Inżynier przeprowadza kontrolę każdej wytwórni zgłoszonej przez Wykonawcę, według ustaleń zawartych w PN-EN 206.

3.5. Zestaw maszyn do układania warstwy nawierzchniowej

Warstwa nawierzchniowa z betonu cementowego powinna być układana za pomocą zestawu maszyn do wbudowywania mieszanki w deskowaniu przesuwym (ślizgowym) jednym przejściem na całej szerokości projektowanej jezdni.

Warstwa nawierzchniowa – płyta dwuwarstwowa dyblowana i kotwiona:

- układarka do układania dolnej warstwy wyposażona m.in. w:

- stół układający mieszankę na całej szerokości zaprojektowanej jezdni,
- automatyczne urządzenia do sterowania stołem w pozycji pionowej i poziomej,
- deskowanie przesuwne (ślizgowe), - zespół wibratorów wgłębnych do zagęszczania mieszanki betonowej,
- automatyczne urządzenie do wwibrowywania dybli w dolną warstwę,
- urządzenie do wwibrowywania kotew w dolną warstwę,
- zespół napędowy podwozia gąsienicowego.

- układarka do układania górnej warstwy wyposażona m.in. w:

- stół układający mieszankę na całej szerokości zaprojektowanej jezdni,
- automatyczne urządzenia do sterowania stołem w pozycji pionowej i poziomej,
- zespół wibratorów wgłębnych do zagęszczania mieszanki betonowej,
- poprzeczną belkę do zagęszczania i wstępnego wygładzania układanej powierzchni,
- mechaniczną zacieraczkę do końcowego wygładzenia ułożonej nawierzchni, - deskowanie przesuwne (ślizgowe),
- zespół napędowy podwozia gąsienicowego.

- maszyna z pomostem do wykańczania nawierzchni wyposażona m. in. w:

- układ sterowania kierunkiem jazdy pomostu,
- mechaniczne urządzenie do spryskiwania środkiem opóźniającym wiązanie cementu i/lub preparatem powłokowym do pielęgnacji. Dysze spryskiwaczy powinny być zamocowane na poprzecznej belce umocowanej ok. 40 cm nad powierzchnią warstwy i rozmieszczone w odstępach ok. 45 cm,
- pomost roboczy umożliwiający wykonywanie ręcznie poprawek po niedokładnie zatartej powierzchni warstwy,
- uchwyty do zamontowania wałka z nawiniętą folią polietylenową służącą do przykrywania warstwy nawierzchniowej po jej ułożeniu wraz z tkaniną jutową służącą do przyciskania folii do powierzchni warstwy górnej. Folia powinna być szersza od układanej nawierzchni o ok. 1,5 m, aby po rozłożeniu jej brzegi można było zamocować do podłoża (np. za pomocą nasypanego gruntu) zabezpieczając ją przez skutkami działania wiatru.

Wykonawca musi zapewnić zapasowe urządzenie do spryskiwania środkiem opóźniającym wiązanie cementu, dostępne na placu budowy w razie awarii urządzenia podstawowego.

Warstwa nawierzchniowa – płyta dwuwarstwowa o ciągłym zbrojeniu:

Do układania tego rodzaju warstwy nawierzchniowej może być zastosowany zestaw maszyn jak podany powyżej odpowiednio zmodyfikowany do potrzeb.

3.6. Sprzęt do wykonania tekstury nawierzchni

Do teksturywania nawierzchni tj. do prac związanych z wykonaniem tekstury (makrotekstury) na powierzchni warstwy nawierzchniowej powinien być zastosowany następujący sprzęt:

- samochód ciężarowy przystosowany do czyszczenia powierzchni wodą pod wysokim ciśnieniem,
- szczotki mechaniczne z odpowiednim włosiem,
- urządzenie do piaskowania (w przypadku konieczności dokonania miejscowych napraw makrotekstury),
- maszyna do mechanicznego nanoszenia preparatu powłokowego do pielęgnacji. Wykonawca musi zapewnić dostępne na budowie zapasowe urządzenie do szczotkowania nawierzchni i do nanoszenia preparatu do pielęgnacji.

3.7. Sprzęt do wykonywania i wypełniania szczelin

Do wykonywania i wypełniania szczelin powinny być zastosowane:

- piły tarczowe mechaniczne do nacinania szczelin w betonie wyposażone w automatyczne odsysanie i odprowadzenie (poza jezdnię) szlamu powstającego podczas nacinania, - urządzenie do fazowania krawędzi przy szczelinach do głębokości 3 mm,
- sprężarka do czyszczenia szczelin sprężonym powietrzem,
- urządzenie do gruntowania ścianek bocznych szczeliny preparatem gruntującym,
- urządzenie do wciskania kordu w szczeliny,
- urządzenie do wypełniania szczelin zalewą drogową na gorąco i/lub na zimno,
- urządzenie do wciskania profili elastycznych w szczeliny poprzeczne.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów do wykonania nawierzchni

Cement powinien być przewożony cementowozami - w postaci luźnej o temperaturze cementu poniżej 800 C lub zgodnie z zaleceniami producenta.

Kruszywo należy przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zawiłoceniem.

Geowłókninę należy przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zniszczeniem, rozerwaniem i zawiłoceniem.

Stal (dyble kotwy, stal zbrojeniowa) dowolnymi środkami w sposób zabezpieczony przed uszkodzeniem powłok i zgięciem.

Masy zalewowe oraz preparaty powłokowe należy przewozić zgodnie z warunkami podanymi w dokumentach producenta.

Masę zalewową można przewozić dowolnymi środkami transportu, chroniąc opakowania przed uszkodzeniami mechanicznymi.

Mieszankę betonową (z uwagi na konsystencję betonu) należy przewozić samochodami ze skrzyniami stalowymi. Nie dopuszcza się pojazdów ze skrzyniami aluminiowymi ze względu na reakcję cementu z aluminium.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Zasady projektowania składu mieszanki betonowej

Skład mieszanki betonowej powinien być tak dobrany, aby zapewnić uzyskanie wymaganych właściwości projektowanego betonu nawierzchniowego oraz warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego, w przyjętych warunkach realizacji. Każda mieszanka betonowa powinna być zaprojektowana z zastosowaniem minimum 3 frakcji kruszyw. Krzywe dobrego uziarnienia mieszanki kruszyw, które mogą być wykorzystane do projektowania określa tabela 7. Współczynnik woda/cement (w/c), określany jako stosunek efektywnej zawartości wody do zawartości cementu w mieszance, nie powinien być większy niż 0,45. Tolerancja dla założonej wartości współczynnika w/c $\pm 0,02$. Do betonu dolnej i górnej warstwy należy stosować ten sam rodzaj i klasę cementu. Zawartość cementu określona na zarobach próbnych nie powinna być mniejsza niż 360 kg/m³ w przypadku betonu dolnej warstwy oraz 420 kg/m³ w przypadku warstwy z „odkrytym kruszywem”. Zaleca się, aby zawartość cementu oraz ziaren do 0,25 mm nie była większa niż 450 kg/m³, w przypadku mieszanki kruszyw do 8 mm dopuszcza się do 500 kg/m³. Sumaryczna zawartość alkaliów czynnych w składnikach mieszanki betonowej w żadnym przypadku nie może przekraczać 3 kg/m³. Zawartość chlorków w betonie nie powinna przekraczać maksymalnych wartości określonych w PN-EN 206. Konsystencja mieszanki betonowej powinna być dostosowana do warunków transportu oraz technologicznych warunków układania i zagęszczania. Konsystencja powinna być tak dobrana, aby po usunięciu deskowania ślizgowego krawędzie „świeżej” warstwy nie ulegały

odkształceniom. Ustaloną konsystencję należy określić klasą konsystencji lub docelową wartością zgodną z PN-EN 12350-2 lub PN-EN 12350-3 lub PN-EN 12350-4. Optymalna konsystencja mieszanki odpowiednia do prawidłowej pracy zastosowanego zestawu maszyn do układania nawierzchni powinna zostać określona przez Wykonawcę i zaakceptowana przez Inżyniera. Zawartość powietrza ustalona na podstawie badań, wynikająca z zastosowania domieszki napowietrzającej powinna być zgodna z wymaganiami tabeli 8. Napowietrzenie betonu powinno być stabilne podczas betonowania nawierzchni. Przy ustalaniu składu betonu średnia wytrzymałość na ściskanie f_{cm} próbek powinna być większa niż wartość f_{ck} z zapasem niezbędnym dla spełnienia kryteriów zgodności podanych w PN-EN 206 pkt.8.2.1., przy czym f_{ck} oznacza wytrzymałość charakterystyczną betonu na ściskanie oznaczoną na próbkach sześciennych. Zakres badań do wykonania przez Wykonawcę na etapie projektowania składu mieszanki określa pkt.5.5.2. niniejszych SST. Zaprojektowany przez Wykonawcę skład mieszanki może zostać skorygowany w czasie wykonywania próby technologicznej na wytypowanym odcinku. Do celów produkcyjnych należy sporządzić skład roboczy betonu, który powinien uwzględniać jego wykonanie i wbudowanie.

Tabela 7. Krzywe graniczne uziarnienia mieszanki kruszyw

Sito #, [mm]	Ułamek masowy kruszywa przechodzącego przez sito, [%]		
	Wymiar kruszywa D= 8,0mm	Wymiar kruszywa D= 22,4mm	Wymiar kruszywa D= 31,5mm
45			100
31	-	100	90÷100
22	-	90÷100	-
16	-	73÷91	62÷86
11	100	-	-
8	90÷100	45÷67	38÷62
4	61÷76	28÷51	23÷47
2	37÷56	16÷38	14÷35
1	21÷39	9÷26	8÷24
0,5	11÷26	5÷17	4÷16
0,25	5÷13	2÷9	2÷8
0,125	0÷8	0÷7	0÷6

Tabela 8. Wymagana zawartość powietrza w mieszance betonowej

Wymiar kruszywa	Etap wykonania badań	
	Projektowanie składu mieszanki betonowej	Sprawdzanie receptury, próba technologiczna, bieżąca kontrola robót
	[%]	[%]
D= 8,0mm	5,0÷6,5	Wartość wg receptury ±tolerancja pomiarowa tj. -0,5; +1,0
D= 22,4mm	4,5÷6,0	
D= 31,5mm	4,0÷5,5	

5.3. Wymagania wobec projektowanego betonu nawierzchniowego

Sklasyfikowane oddziaływania środowiska na beton nawierzchniowy określa tabela 9. Wyprecyzowane wymagania wobec projektowanego betonu do dolnej i górnej warstwy nawierzchni betonowej podano w tabeli 10. Tabela 9. Środowisko betonu nawierzchniowego

Tabela 9. Środowisko betonu nawierzchniowego

Lp	Warstwa betonu nawierzchniowego	Klasa ekspozycji wg: PN-EN 206
1	2	3
1	górną	XF4
2	dolną	XF4

Tabela 10. Wymagania wobec projektowanego betonu nawierzchniowego

Lp	Właściwość betonu	Wymagania	Metoda badania
1	2	3	4
1	Gęstość, tolerancja w stosunku do betonu wg zatwierdzonej recepty	± 3,0 %	PN-EN 12390-7
2	Klasa wytrzymałości na ściskanie wg PN-EN 206, nie niższa niż:	C35/45	PN-EN 12390-3
3	Wytrzymałość betonu na zginanie w 28 dniu ⁽²⁾ twardnienia (średnia z trzech próbek), nie niższa niż:	5,5 MPa	PN-EN 12390-5 (schemat 4-punktowy)
4	Wytrzymałość betonu na rozciąganie przy rozłupywaniu w 28 dniu ⁽²⁾ twardnienia (średnia z trzech próbek sześciennych), nie niższa niż:	3,5 MPa	PN-EN 12390-6
5	górną warstwę Odporności na zamrażanie i rozmrażanie z udziałem soli odladzającej (m_{56} – średni ubytek masy na jednostkę powierzchni po 56 dniach, m_{28} – średni ubytek masy na jednostkę powierzchni po 28 dniach), wartości wymagane nie większe niż:	$m_{56} < 0,50$ kg/m^2 i $m_{56} / m_{28} < 2$	PKN-CEN/TS 12390-9 (metoda „slab test”)
6	dolną warstwę Charakterystyka porów powietrznych w betonie: - zawartość mikroporów o średnicy poniżej 0,3 mm (A_{300}), nie mniej niż - wskaźnik rozmieszczenia porów w betonie L , nie więcej niż:	1,8 % 0,18 mm	PN-EN 480-11
7	górną warstwę Odporność na wnikanie benzyny i oleju ⁽¹⁾ , nie więcej niż:	30 mm	PN-EN 13877-2 Zał. B
8	dolną warstwę Mrozoodporność F200 ⁽³⁾ , przy badaniu metodą bezpośrednią - ubytek masy próbki, nie więcej niż: - spadek wytrzymałości na ściskanie, nie więcej niż:	5 % 20 %	PN-B-06250

¹⁾ Wymaganie odnosi się tylko do nawierzchni betonowych o wysokim ryzyku pojawiania się na nich paliwa lub oleju, np. punkty poboru opłat, stacje benzynowe, parkingi, miejsca obsługi podróżnych.
²⁾ lub w czasie równoważnym w stosunku do 28 dni twardnienia, wynikającym z charakterystyki użytego cementu.
³⁾ Badanie równoważne z badaniem Lp. 6.

5.4. Wymagania funkcjonalne wobec warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego

Wyspecyfikowane wymagania funkcjonalne wobec warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego podano w tabeli 11.

Tabela 11. Wymagania funkcjonalne dla nawierzchni betonowej

Lp	Właściwość projektowanego betonu nawierzchniowego	Wymagania	Metoda badania
1	2	3	4
1	Gęstość, tolerancja w stosunku do betonu wg zatwierdzonej recepty	± 3,0 %	PN-EN 12390-7
2	Klasa wytrzymałości na ściskanie wg PN-EN 206-1, nie niższa niż: - dla kategorii ruchu KR5+KR7	C35/45	PN-EN 12390-3
3	Wytrzymałość betonu na zginanie w 28dniu ⁽²⁾ twardnienia (średnia z trzech próbek), nie niższa niż: - dla kategorii ruchu KR5+KR7	5,5	PN-EN 12390-5
4	Wytrzymałość betonu na rozciąganie przy rozłupywaniu w 28 dniu ⁽²⁾ twardnienia (średnia z trzech próbek sześciennych), nie niższa niż: - dla kategorii ruchu KR5+KR7	3,7	PN-EN 12390-6
5	Kategoria mrozoodporności wg PN-EN 13877-2 (dla GWN oraz JWN), nie niższa niż dla betonów w klasie ekspozycji XF4	FT2	PKN-CEN/TS EN 12390-9
6	Charakterystyka porów powietrznych w betonie: zawartość mikroporów o średnicy poniżej 0,3 mm (A_{300}), % wskaźnik rozmieszczenia porów w betonie, mm dla betonów w klasie ekspozycji XF4	≥ 1,5 ≤ 0,200	PN-EN 480-11
7	Odporność na wnikanie benzyny i oleju ⁽¹⁾	≤ 30 mm	PN-EN 13877-2 Zał. B
8	Mrozoodporność F150, przy badaniu metodą bezpośrednią (dla DWN) ubytek masy próbki, nie więcej niż, % spadek wytrzymałości na ściskanie, nie więcej niż, %	5 20	PN-B-06250

5.5. Badania na etapie projektowania oraz sprawdzania składu mieszanki i betonu

Wykonawca powinien przedłożyć Inżynierowi, z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, przed rozpoczęciem Robót, projekt składu betonu wraz z wynikami badań laboratoryjnych poszczególnych składników mieszanki betonowej oraz betonu, które potwierdzają spełnienie wymagań dotyczących właściwości składników oraz mieszanki i projektowanego betonu nawierzchniowego, określonych w pkt. 2.2, 2.3, 5.2, 5.3 niniejszych SST. Wykonawca powinien wykonać badania laboratoryjne poszczególnych składników ze wszystkich źródeł, które zamierza zastosować do mieszanki betonowej oraz betonu, z użyciem tych składowych materiałów.

Inżynier jest zobowiązany:

- sprawdzić, pod względem merytorycznym, projekt składu betonu, wyniki badań laboratoryjnych oraz inne dokumenty przedłożone przez Wykonawcę,
 - skierować do Laboratorium Zamawiającego zlecenie na wykonanie badań kontrolnych, sprawdzających właściwości zaprojektowanego betonu nawierzchniowego, na podstawie zarobu próbnego / zarobu technologicznego na wytwórni /,
 - przekazać do Laboratorium Zamawiającego dokumenty Wykonawcy, dotyczące poszczególnych składników mieszanki oraz projektowanego betonu nawierzchniowego.
- Zamawiający wymaga, aby Wykonawca przedkładając Inżynierowi do zatwierdzenia dokumenty dotyczące jakości materiałów i wyrobów, które zamierza zastosować w warstwie nawierzchniowej, załączyć m.in. sprawozdania z badania reaktywności alkalicznej kruszyw według PN-B-06714-34. Uwzględniając postanowienie zawarte w PN-B 06714-34 w pkt. 1.2. wymaga się, aby badania te były wykonane przez laboratorium, które posiada kompetencje potwierdzone certyfikatem Polskiego Centrum Akredytacji do wykonywania badania reaktywności alkalicznej według PN-B-06714-34.

5.6 Próba technologiczna na odcinku

5.6.1 Uwagi ogólne Po odebraniu przez Inżyniera wytwórni mieszanek betonowych oraz po zatwierdzeniu przez niego zgłoszonych maszyn i urządzeń do wykonania nawierzchni betonowej i po sprawdzeniu projektu składu betonu, Wykonawca zgłasza gotowość do przeprowadzenia próby technologicznej na wytypowanym odcinku, proponując termin i lokalizację. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić min. 1000 m². Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu do wytworzenia mieszanki betonowej, rozkładania i zagęszczania, jakie będą stosowane do wykonywania warstwy nawierzchniowej na kontrakcie.

Próba technologiczna na odcinku ma na celu:

- stwierdzenie, czy sprzęt do produkcji mieszanki betonowej, rozkładania i zagęszczania jest właściwy,
- sprawdzenie składu roboczego mieszanki betonowej,
- określenie grubości warstwy wbudowanej mieszanki przed zagęszczeniem, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości nawierzchni,
- określenie czasu wibrowania i ustawień urządzeń wibracyjnych dla uzyskania wymaganego zagęszczenia całej warstwy,
- sprawdzenie skuteczności pielęgnacji i zastosowanego powierzchniowego opóźniacza wiązania oraz określenie czasu rozpoczęcia usuwania niezwiązanej warstewki zaprawy w zależności od warunków pogodowych (temperatury powietrza i siły wiatru),
- określenie czasu rozpoczęcia nacinania szczelin w zależności od temperatury powietrza i siły wiatru.

Zgodnie z wymaganiami wyniki badań i pomiarów oraz pozytywne oceny z ustaleń technologicznych na odcinku próbnym są warunkiem dopuszczającym stosowanie zaprojektowanych mieszanek betonowych do budowy warstwy nawierzchniowej. Inżynier akceptuje wyniki badań i pomiarów oraz oceny z odcinka próbnego i zatwierdza do stosowania składy mieszanek betonowych. Zatwierdzone składy mieszanek nie mogą być zmienione bez zgody Inżyniera. W przypadku jakichkolwiek zmian źródeł materiałów lub składu mieszanek w trakcie realizacji robót należy wykonać mieszanki próbne w laboratorium oraz odcinek próbny, chyba że Inżynier zaakceptuje inne rozwiązanie.

5.6.2. Zakres badań

Podczas wykonywania próby technologicznej na odcinku próbnym należy wykonać badania:

- mieszanek betonowych, w celu sprawdzenia zgodności z założeniami przyjętymi w projektach składu mieszanki:

- konsystencji według metody odpowiedniej do ustalonej konsystencji,
- temperatury mieszanki, - zawartości powietrza zgodnie z PN-EN 12350-7,
- gęstości zgodnie z PN-EN 12350-6,

oraz pobrać:

- próbki do badań w celu sprawdzenia zgodności właściwości betonów w warstwie nawierzchniowej z wymaganiami określonymi w tabeli 10:
- odwierty rdzeniowe, w celu sprawdzenia zgodności właściwości betonów w warstwie z wymaganiami określonymi w tabeli 11
- przeprowadzić pomiar głębokości makrotekstury według PN-EN 13036-1, w celu sprawdzenia zgodności głębokości makrotekstury z wymaganiami określonymi w tabeli 23.

Uwaga: *) W przypadku betonu z cementem CEM II badanie należy wykonywać po 56 dniach twardnienia. Wyżej wymienione badania przeprowadza Wykonawca oraz Zamawiający.

5.7. Warunki wykonywania Robót Nawierzchnię należy wykonywać w sprzyjających warunkach atmosferycznych, to jest w czasie suchej i ciepłej pogody, w temperaturze nie niższej niż +5°C i nie wyższej od +25°C (w ciągu całej doby). Dopuszcza się wykonywanie nawierzchni betonowej w temperaturze powyżej +25°C pod warunkiem, że temperatura mieszanki betonowej nie przekroczy +30°C. W przypadkach koniecznych dopuszcza się wyjątkowo, za zgodą Inżyniera, wykonywanie nawierzchni betonowej w temperaturze powietrza poniżej +5°C pod warunkiem stosowania zabiegów specjalnych pozwalających na utrzymanie temperatury mieszanki betonowej powyżej +5°C przez okres, co najmniej 3 dni. Proponowane przez Wykonawcę zabiegi nie powinny negatywnie wpłynąć na teksturę i równość, muszą być zaakceptowane przez Inżyniera. Przy temperaturze powietrza poniżej -3°C betonowanie należy przerwać. Betonowanie nie należy wykonywać podczas opadów deszczu. Tabela 12 określa zakresy temperatur, w których dopuszcza się wykonywanie nawierzchni. Zaleca się, by zasadnicze prace związane z wykonywaniem nawierzchni betonowej zakończyć do 30 września, jeżeli nie stosuje się szczególnej selekcji składników i metod realizacji robót.

Tabela 12. Dopuszczalny zakres temperatur dla wykonywania nawierzchni betonowych

Temperatura powietrza t_p [°C]	Temperatura układanej mieszanki betonowej t_b [°C]	Uwagi
$+5 \leq t_p \leq +25$	$+5 \leq t_b \leq +30$	dopuszcza się prowadzenie robót
$+25 < t_p < +30$	$t_b \leq +30$	dopuszcza się przy zastosowaniu zabiegów specjalnych
$t_p < -3$ lub $t_p > +30$	-	nie dopuszcza się betonowania

5.8. Podłoże pod warstwę nawierzchniową

Szerokość bezpośredniego podłoża pod warstwą nawierzchniową z betonu cementowego powinna być większa o szerokość gaśnien maszyni układającej beton od szerokości układanej warstwy. W czasie układania betonu nie dopuszcza się wody występującej na podłożu.

5.9. Ogólne zasady wytwarzania mieszanki betonowej

Przed dodaniem cementu należy dokładnie wymieszać kruszywo. Wodę zarobową dodaje się przed upływem jednej czwartej wymaganego czasu mieszania. W celu zapewnienia jednorodności mieszanki pod względem zawartości powietrza, domieszki dodaje się do każdego zarobu jednocześnie z dodatkiem wody za pomocą urządzenia zapewniającego dokładne dozowanie. W przypadku stosowania domieszki uplastyczniającej lub upłynniającej należy przestrzegać właściwej kolejności dozowania. Kolejność i moment dozowania domieszek należy ustalić doświadczalnie podczas próby technologicznej. Czas mieszania należy tak dobrać, aby po wymieszaniu wszystkich składników możliwe było uzyskanie jednorodnej konsystencji mieszanki i wymaganej zawartości powietrza w mieszanke. Orientacyjny czas mieszania po dodaniu wszystkich składników co najmniej: 50 sekund, w przypadku betonu dolnej warstwy oraz 70 sekund, w przypadku betonu górnej warstwy. Tolerancja dokładności dozowania składników powinna być taka, aby nie przekroczyć dopuszczalnej tolerancji współczynnika woda/cement (w/c) $\pm 0,02$. Do wytwarzania betonu nie dopuszcza się stosowania cementu o temperaturze powyżej 80°C. Stosowany na wytwórni system kontroli produkcji mieszanki betonowej powinien być zgodny z ustaleniami zawartymi w PN-EN 206. Wszystkie bębny betoniarek lub pojemniki do mieszania, nie wykorzystywane przez czas dłuższy niż 30 minut, należy oczyścić przed rozpoczęciem wykonywania następnego zarobu.

5.10. Transport mieszanki betonowej

Transport i wyładunek mieszanki betonowej powinien zapewnić niezmienność składu mieszanki oraz nie powinien powodować segregacji składników lub zanieczyszczenia mieszanki. Mieszanke betonową należy przewozić z wytwórni do miejsca w budowania samochodami ze stalowymi skrzyniami ładunkowymi. Nie należy stosować samochodów z aluminiowymi skrzyniami ładunkowymi. Ładowność i liczba samochodów powinna być dostosowana do wydajności wytwórni i odległości transportu, aby zapewnić ciągłość dostaw świeżej mieszanki betonowej. Podczas transportu i oczekiwania na rozładunek, mieszanka powinna być przykryta w celu ochrony przed deszczem lub nadmiernym wysychaniem. Czas transportu od wytwórni do miejsca jej w budowania powinien być uzależniony od właściwości mieszanki betonowej i temperatury otoczenia. Mieszanki betonowe na górą i na dolną warstwę muszą być transportowane oddzielnymi samochodami. Liczba środków transportowych musi zapewnić ciągłą pracę zespołu układającego mieszanke betonową. Wykonawca powinien przedłożyć Inżynierowi do zaakceptowania harmonogram dostaw mieszanek betonowych na miejsce jej w budowania. Zamawiający wymaga, aby przy każdej dostawie mieszanki betonowej na miejsce jej w budowania Wykonawca przekazywał Inżynierowi dowód dostawy betonu, który powinien zawierać dane wyspecyfikowane w pkt. 7.3 PN-EN 206.

5.11. Wbudowywanie mieszanki betonowej w warstwę nawierzchniową

Wbudowywanie mieszanki należy wykonywać w sposób ciągły za pomocą zestawu maszyn do w budowania przesuwym (ślizgowym). Konsystencję w budowanej mieszanki betonowej należy dostosować do rodzaju sprzętu do wykonania nawierzchni, tak aby maszyny te mogły poruszać się z wymaganą prędkością. Dostawy i wyładunek mieszanki betonowej przed rozładarką powinny odbywać się w sposób ciągły i równomierny. Mieszanke po wyprodukowaniu należy jak najszybciej w budować, to znaczy po upływie nie więcej niż 1 godziny (zależnie od temperatury) od momentu zakończenia produkcji. W deskowaniu przesuwym (ślizgowym) beton należy rozścielać unikając segregacji przed układarką na całej szerokości maszyny, a grubość warstwy zawsze powinna być większa od wymaganej grubości. Zespół wibratorów układarki powinien być wyregulowany w ten sposób, by zagęszczenie masy betonowej było równomierne na całej szerokości i grubości w budowanego betonu. Nie wolno dopuszczać do przewibrowania mieszanki betonowej. Ruch układarki powinien być płynny, bez zatrzymań, co zabezpiecza przed powstawaniem nierówności. Zagęszczenie betonu w warstwie górnej należy tak przeprowadzić, aby uniknąć pomieszczenia z betonem warstwy dolnej oraz uzyskać jednorodny rozkład kruszywa grubego przy powierzchni warstwy górnej i dobre związanie ziaren z zaczynem cementowym. Aby uzyskać monolityczne połączenie warstwy górnej i ułożonej wcześniej warstwy dolnej należy zakończyć zagęszczanie warstwy nawierzchniowej, w każdym miejscu, na całej powierzchni przylegania układanych warstw, jeszcze przed początkiem wiązania cementu. W miejscach zaprojektowanych szczelin skurczowych poprzecznych i podłużnych umieszcza się kotwy i dyble lokalizujące je zgodnie z Dokumentacją Projektową. Dyble i kotwy należy wprowadzić od góry mechanicznie w warstwę betonu i w wibrować tak, aby zapewnić zagęszczenie betonu wokół prętów. W wibrowanie prętów na głębokość określoną w Dokumentacji Projektowej następuje po rozłożeniu i zagęszczeniu betonu dolnej warstwy, a przed rozłożeniem betonu warstwy górnej. Dyble należy układać z zachowaniem dokładności rozstawu między dyblami ± 50 mm. Nie przekraczać tolerancji położenia dybli ± 20 mm w płaszczyźnie poziomej i pionowej na całej ich długości. Końcowe wykończenie powierzchni górnej warstwy betonu należy przeprowadzić za pomocą poprzecznej listwy wyrównującej, stosowaną przed podłużną, oscylującą listwą wyrównującą poruszającą się wzdłuż szerokości nawierzchni przed urządzeniem do natrysku środka opóźniającego wiązanie. W przypadku nieplanowanej przerwy w wykonywaniu warstwy nawierzchniowej, należy wykonać szczelinę konstrukcyjną. Dokumentacja Projektowa powinna zawierać szczegóły, niezbędne w przyjętej realizacji, dotyczące odcinków przejściowych związanych ze zmianą rodzaju nawierzchni, z betonowej na bitumiczną.

Wszystkie szczegóły dotyczące w budowania mieszanek betonowych w warstwie nawierzchniowej w przyjętych warunkach realizacji Wykonawca powinien określić w STWiORB.

5.12. Tekstutowanie i pielęgnacja warstwy nawierzchniowej Zasadniczy etap procesu wykonywania warstwy nawierzchniowej z „odkrytym kruszywem” polega na usunięciu warstewki zaprawy z powierzchni górnej warstwy, aby odsłonić kruszywo. Do tego celu należy stosować odpowiedni powierzchniowy opóźniacz wiązania cementu natryskiwany na powierzchnię świeżego betonu natychmiast po wyrównaniu i wykończeniu. Warstewkę niezwiązaną zaprawy należy usunąć przez szczotkowanie lub strumieniem wody o wysokim ciśnieniu, nie wcześniej niż po upływie ustalonego czasu, stosownie do warunków pogodowych. Skład i lepkość powierzchniowego opóźniacza wiązania cementu powinny umożliwiać równomierny natrysk na całej powierzchni, następnie zapewnić odpowiednie odsłonięcie ziaren kruszywa poprzez szczotkowanie. Powierzchniowy opóźniacz wiązania cementu powinien zawierać pigment w dostatecznej ilości, aby uzyskać jednorodną barwę po natrysku na powierzchnię. Pigment powinien ulec całkowitej degradacji wskutek oddziaływania światła ultrafioletowego, bez jakichkolwiek szkodliwych pozostałości na powierzchni warstwy betonu. Skład chemiczny powierzchniowego opóźniacza wiązania cementu oraz środka do pielęgnacji powierzchni powinny być tak dobrane, aby nie występowały szkodliwe reakcje z preparatem do pielęgnacji nawierzchni, zastosowanym po zakończeniu czynności związanych z odsłanianiem kruszywa. Nanoszenie natryskiem powierzchniowego opóźniacza wiązania cementu na mokrą powierzchnię betonu należy przeprowadzić tak szybko, jak to praktycznie możliwe po wyrównaniu i wykończeniu powierzchni warstwy górnej. Aby uzyskać jednorodne pokrycie powierzchni, urządzenie do natrysku powinno składać się z belki natryskowej z odpowiednimi dyszami, zamocowanej do obudowy maszyny obejmującej całą szerokość układanej jezdni. Przed rozpoczęciem natrysku Wykonawca powinien sprawdzić i ewentualnie skorygować wypoziomowanie belki, szybkość natrysku z dysz zamocowanych na belce oraz szybkość ruchu podłużnego maszyny natryskowej, aby uzyskać żadaną wydajność natrysku. Wykonawca powinien przewidzieć sposoby przeciwdziałania gromadzeniu się powierzchniowego opóźniacza wiązania cementu w postaci kałuż. Równomierność pokrycia górnej warstwy powierzchniowym opóźniaczem wiązania sprawdza i potwierdza Inżynier. W tym samym cyklu technologicznym, po naniesieniu powierzchniowego opóźniacza wiązania cementu, należy nanieść preparat powłokowy zabezpieczający beton przed szybką utratą wody. Naniesiona powłoka powinna być przykryta folią polietylenową. Przykrycie folią należy utrzymywać do momentu bezpośrednio poprzedzającego szczotkowanie. Zastosowane zabiegi ochronne na powierzchni górnej warstwy nie mogą wpływać negatywnie na poprzeczną i podłużną równość nawierzchni. Należy zapobiec gromadzeniu się powietrza i powstawaniu pęcherzy pod zastosowanym pokryciem z folii polietylenowej. Odsłonięcie kruszywa należy wykonać za pomocą urządzeń szczotkujących lub strumieniem wody. Ruch urządzeń szczotkujących po nawierzchni jest dopuszczalny jedynie wtedy, gdy beton uzyskał odpowiednią wytrzymałość, niezbędną aby uniknąć uszkodzeń betonu. Szczotkowanie należy prowadzić w kierunku podłużnym nawierzchni. Stosownie do postępu szczotkowania należy odsłaniać powierzchnie przykryte folią. Wykonawca powinien zakończyć całą operację odsłaniania kruszywa w warstwie górnej zanim powierzchniowy opóźniacz wiązania utraci swoją skuteczność. Niedotrzymanie tego warunku skutkuje koniecznością przedstawienia przez Wykonawcę programu naprawczego. Inżynier zatwierdza program naprawczy. Natychmiast po zakończeniu tekstutowania należy rozpocząć pielęgnację powierzchni i odsłoniętych krawędzi nawierzchni trwającą minimum 7 dni. Pielęgnację należy przeprowadzać przy użyciu dopuszczonych do stosowania preparatów nanoszonych natryskowo lub folii polietylenowej. Preparaty powłokowe do pielęgnacji nie powinny wchodzić w reakcję z betonem, ani pękać, ani ulegać degradacji w okresie krótszym niż trzy tygodnie od ich zastosowania. Preparaty do pielęgnacji należy natryskiwać mechanicznie na powierzchnię w ilości według zaleceń producenta. Na odsłonięte krawędzie nawierzchni preparat do pielęgnacji nakłada się stosując natrysk ręczny. Wydajność natrysku należy ustalić i sprawdzić na podstawie badań. Urządzenie do mechanicznego natrysku preparatu do pielęgnacji powinno mieć mechaniczne mieszadło do ciągłego energicznego mieszania preparatu w zasobnikach. Wszystkie szczegóły dotyczące tekstutowania i pielęgnacji warstwy nawierzchniowej w przyjętych warunkach realizacji Wykonawca powinien określić w STWiORB. Zaleca się monitorowanie warunków pogodowych na miejscu wykonywania warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego i wykorzystanie nomogramu, zamieszczonego w załączniku 2 do niniejszych SST, do oszacowania szybkości parowania wody z ułożonego betonu w zależności od warunków pogodowych. Na ogół przyjmuje się, że szybkość parowania wody przekraczająca 1,0 kg/m²/h jest wartością graniczną, powyżej której pojawia się zagrożenie powstawaniem spękań od skurczu plastycznego. W przypadku betonów nawierzchniowych charakteryzujących się niską szybkością oddawania wody (tzw. bleedingu, zwłaszcza przy w/c < 0,4), spękania mogą pojawić się przy znacznie niższej szybkości parowania wody. W wypadku niesprzyjających warunków pogodowych Wykonawca powinien podjąć odpowiednie zabiegi zabezpieczające przed powstaniem spękań betonu.

5.13. Wykonanie szczelin w warstwie nawierzchniowej

Rozmieszczenie szczelin w warstwie nawierzchniowej z betonu cementowego powinna określać Dokumentacja Projektowa. Wykonawca do nacinania szczelin powinien przystąpić niezwłocznie po odpowiednim stwardnieniu betonu, ale dopiero wtedy, gdy nacinająca piła tarczowa nie wyrwa z betonu ziaren kruszywa oraz przed powstaniem w betonie przypadkowych spękań. Wytrzymałość betonu na ściskanie w momencie rozpoczęcia nacinania powinna wynosić od 8 do 10 MPa. Orientacyjny czas rozpoczęcia nacinania szczelin w zależności od temperatury powietrza przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Czas rozpoczęcia nacinania szczelin w zależności od temperatury powietrza

Srednia temperatura powietrza w °C	5	5÷15	15÷25	25÷30
Liczba godzin od ułożenia mieszanki do osiągnięcia przez beton wytrzymałości 10 MPa	20÷30	15÷20	10÷15	6÷10

Należy stosować dwuetapowe nacinanie szczelin. Głębokość pierwszego (wstępnego) nacięcia piłą tarczową o grubości 3 mm powinna wynosić od 1/4 do 1/3 projektowanej grubości warstwy nawierzchniowej. Drugie nacięcie powinno się wykonywać po uzyskaniu przez beton wytrzymałość powyżej 12 MPa. Dokumentacja Projektowa / STWiORB powinna określać wymaganą szerokość i głębokość pierwszego oraz drugiego nacięcia. Krawędzie szczelin przy drugim nacięciu powinny być fazowane na głębokość ≤ 3 mm.

5.14. Wypełnienie szczelin w warstwie nawierzchniowej

Szczelinę przed wypełnieniem należy dokładnie oczyścić z zanieczyszczeń obcych, itp. Do czyszczenia szczelin należy stosować szczotki mechaniczne o wymiarach tarcz dostosowanych do jej szerokości i głębokości. Pozostałości po mechanicznym czyszczeniu należy usunąć ze szczeliny stosując sprężone powietrze. W przypadku stosowania sprężonego powietrza należy zwrócić uwagę, aby powietrze było czyste i nie zanieczyszczało szczelin olejem. W razie konieczności należy wykonać osuszenie szczeliny przy pomocy lancy gorącego powietrza. W trakcie gruntowania i wypełniania szczelina powinna być czysta i sucha. Po oczyszczeniu szczeliny wewnątrz należy oczyścić, po obu jej stronach, pas nawierzchni o szerokości ok. 1 m. W dolnej części szczeliny należy ułożyć ściśliwy materiał uszczelniający, sznur uszczelniający (kord) lub waleczek z pianki poliuretanowej, o odpowiednich wymiarach zapewniających dokładne wypełnienie na szerokości poszerzonej szczeliny. Materiał ten powinien wypełniać szczelinę do takiej wysokości, aby można było wykonać uszczelnienie zalewą drogową o grubości zgodnej z podaną w Dokumentacji Projektowej, przy czym górna powierzchnia uszczelnienia powinna znajdować się na odpowiedniej głębokości poniżej powierzchni betonu. W przypadku wypełniania zalewami drogowymi, ścianki szczeliny należy zagruntować odpowiednimi środkami gruntującymi dla zalew stosowanych na gorąco lub na zimno, zgodnie z zaleceniami producenta. Wypełnienie szczelin powinno odbywać się zgodnie z zaleceniami producenta, w tym dotyczących warunków pogodowych, i powinno stanowić czynność wykonywaną na całej długości szczeliny w dowolnym nacięciu, z wyjątkiem szczelin naprawianych. Szczeliny należy wypełnić zalewami drogowymi na zimno lub na gorąco, przestrzegając przy tym zalecanego minimalnego i maksymalnego czasu schnięcia środka gruntującego. Gruntowania i wypełniania szczelin zalewami drogowymi nie należy wykonywać, gdy temperatura powietrza w szczelinie przeznaczonej do wypełnienia wynosi mniej niż 10°C. Stosowane do wypełnienia szczelin poprzecznych profile elastyczne gumowe powinny posiadać zamontowany drut służący do wyciągania profilu ze szczeliny w przypadku ich wymiany. Inżynier zatwierdza proponowane przez Wykonawcę materiały do wypełnienia szczelin.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości Robót Ogólne zasady kontroli jakości Robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania Ogólne”, pkt. 6.

6.2. Badania**6.2.1. Uwagi ogólne**

Badania dzielą się na:

- badania Wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru Zamawiającego),
- badania kontrolne dodatkowe (w ramach nadzoru Zamawiającego),
- badania arbitrażowe.

6.2.2. Badania Wykonawcy

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zleceniobiorców celem sprawdzenia, czy jakość materiałów i wyrobów budowlanych stosowanych do wykonywania warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego spełnia wymagania określone w dokumentach kontraktowych. Wykonawca powinien wykonywać badania podczas realizacji kontraktu z niezbędną starannością oraz w wymaganym zakresie. Ich wyniki muszą być dokumentowane w protokołach i/lub sprawozdaniach. Wykonawca przedkłada wyniki badań Inżynierowi do zatwierdzenia. W przypadku stwierdzenia jakiegokolwiek niezgodności w stosunku do wymagań kontraktowych, Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie usunąć ich przyczyny. Wyniki badań Wykonawcy, Inżynier przedkłada Zamawiającemu na jego żądanie.

6.2.3. Badania kontrolne

Badania kontrolne są badaniami Zamawiającego, wykonywane przez Laboratorium Zamawiającego, których celem jest sprawdzenie, czy jakość materiałów i wyrobów budowlanych stosowanych przez Wykonawcę do wykonywania warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego oraz jakość gotowej warstwy spełniają wymagania określone w dokumentach kontraktowych. Wyniki tych badań stanowią podstawę odbioru Robót. Pobieraniem próbek do badań i wykonywaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Zamawiający, w jego imieniu Inżynier oraz Laboratorium Zamawiającego, w obecności Wykonawcy. Pobieranie próbek oraz badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny. W przypadku gdy wyniki badań kontrolnych wykażą niespełnienie wymagań określonych w dokumentach kontraktowych, Inżynier wydaje polecenie Wykonawcy przedstawienie programu naprawczego. W ramach programu naprawczego Wykonawca jest zobowiązany wykonać skuteczne działania w celu trwałego usunięcia powstałej niezgodności oraz jej przyczyny. Inżynier zatwierdza program naprawczy.

6.2.4. Badania kontrolne dodatkowe

Wykonawca ma prawo wymagać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych, w przypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy. Inżynier decyduje o konieczności przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych. Zamawiający i Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20 % ocenianego odcinka budowy. Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych. Wykonawca ma prawo uczestniczyć przy przeprowadzaniu badań kontrolnych dodatkowych.

6.2.5. Badania arbitrażowe

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inżyniera lub Wykonawcy (np. na podstawie badań w ramach własnego nadzoru). Badania arbitrażowe na wniosek strony kontraktu wykonuje niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych. Kompetencje laboratorium do wykonywania badania, które stanowi przedmiot arbitrażu powinny być potwierdzone certyfikatem Polskiego Centrum Akredytacji do wykonywania badania. Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

6.3. Badania przed przystąpieniem do Robót

Przed przystąpieniem do Robót należy wykonać badania obejmujące właściwości określone w punktach 5.5.2. oraz 5.6.2. niniejszej SST. 6.4. Badania w czasie Robót związanych z betonowaniem W czasie Robót Wykonawca powinien systematycznie wykonywać badania zgodnie z ustaleniami podanymi poniżej, a wyniki badań dostarczyć Inżynierowi do akceptacji. Wykonawca powinien wykonywać badania i pomiary z częstotliwością zapewniającą utrzymanie wymaganej jakości robót, lecz nie mniejszą niż określoną poniżej. Laboratorium Zamawiającego wykonuje badania kontrolne zgodnie ze zleceniami Inżyniera.

6.4.1. Badania składników mieszanki**Badania cementu**

Przed rozładunkiem każdej dostawy należy sprawdzić dowód dostawy w celu stwierdzenia, że dostawa jest zgodna z zamówieniem i pochodzi z właściwego źródła.

Co najmniej 1 raz na dwa dni produkcji mieszanki należy przeprowadzić badania:

- wczesnej wytrzymałości na ściskanie zgodnie z PN-EN 196-1,
- początku czasu wiązania zgodnie z PN-EN 196-3,
- stałości objętości zgodnie z PN-EN 196-3.

Wyżej wymienione badania uzupełnione o normowe badanie wytrzymałości na ściskanie należy przeprowadzić w razie wątpliwości co do jakości cementu oraz na polecenie Inżyniera. Bezpośrednio przed użyciem cementu należy sprawdzić jego temperaturę.

Badania kruszywa

Przed rozładunkiem każdej dostawy należy sprawdzić dowód dostawy w celu w celu stwierdzenia, że dostawa jest zgodna z zamówieniem i pochodzi z właściwego źródła oraz porównania z normalnym wyglądem pod względem uziarnienia, kształtu i zanieczyszczeń. Kontrolą należy objąć każdą frakcję, rodzaj i ilość kruszywa przeznaczonego do dziennej produkcji mieszanki przeprowadzając badania:

- składu ziarnowego zgodnie z PN-EN 933-1,

- zawartości pyłów zgodnie z PN-EN 933-1.

Co najmniej 1 raz na dwa dni produkcji mieszanki należy wykonać badania:

- kształtu kruszywa zgodnie z PN-EN 933-3 lub PN-EN 933-4,

- zawartości ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej zgodnie z PN-EN 933-5.

Wyżej wymienione badania należy przeprowadzić również w razie wątpliwości co do jakości kruszywa oraz na polecenie Inżyniera. Pozostałe właściwości kruszyw określone w tabelach 4 i 5 powinny być okresowo badane na polecenia Inżyniera. Wykonawca powinien przeprowadzić bieżące oznaczenia aktualnej wilgotności kruszyw w celu ewentualnej korekty składu roboczego mieszanek betonowych.

Badania domieszek

Przed rozładunkiem każdej dostawy należy sprawdzić dowód dostawy oraz etykiety na pojemnikach w celu stwierdzenia, że dostawa jest zgodna z zamówieniem oraz jest prawidłowo oznakowana. Ponadto, w każdej dostawie trzeba skontrolować barwę, stan skupienia oraz termin ważności domieszki.

6.4.2. Badania mieszanki betonowej w miejscu jej wbudowania oraz pobranie próbek do badań betonu

Badania mieszanek betonowych oraz betonów należy przeprowadzić według metod podanych w pkt. 5.5.2.

Tabela 14. Zakres i częstotliwość badań mieszanek betonowych oraz betonów w czasie Robót

Lp	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość badań
Badania/pomiary mieszanki betonowej dotyczące warstwy: dolnej, górnej		
1	Konsystencja mieszanki	3 oznaczenia /dzienną działkę roboczą
2	Gęstość mieszanki	3 oznaczenia /dzienną działkę roboczą
3	Zawartość powietrza w mieszance	co 1 godzinę betonowania
4	Temperatura mieszanki, powietrza	co 1 godzinę betonowania
Badania na uformowanych próbkach betonu dotyczące warstwy: dolnej, górnej		
5	Wytrzymałość na ściskanie betonu	3 próbki / dzienną działkę roboczą
6	Wytrzymałość na zginanie betonu	3 próbki / pierwszą dzienną działkę roboczą, następnie po 3 próbki/ dzienną działkę roboczą z 50 000 m ²
7	Wytrzymałość na rozciąganie przy rozłupywaniu betonu	3 próbki / dzienną działkę roboczą
8	Gęstość betonu	3 próbki / dzienną działkę roboczą
9	Odporność na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odładzającej, dot. górnej warstwy	4 próbki / pierwszą dzienną działkę roboczą, następnie po 4 próbki/ dzienną działkę roboczą z 30 000 m ²
10	Mrozoodporność betonu, dot. dolnej warstwy	12 próbek / pierwszą dzienną działkę roboczą, następnie po 12 próbek/ dzienną działkę roboczą z 30 000 m ²
11	Charakterystyka porów powietrznych w betonie, dot. dolnej warstwy	2 próbki / pierwszą dzienną działkę roboczą, następnie po 2 próbki/ dzienną działkę roboczą z 30 000 m ²

6.5. Badania odbiorcze warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego

Końcowa kontrola jakości wykonanej warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego obejmuje sprawdzenie: - wizualne,

- właściwości funkcjonalnych,

- cech geometrycznych,

- właściwości przeciwpoślizgowych,

- nośność nawierzchni,

- poprawności wypełnienia szczeliny,

- położenia dybli i kotew,

- prawidłowości montażu elementów infrastruktury.

Laboratorium Zamawiającego wykonuje badania/pomiary kontrolne obejmujące sprawdzenie: właściwości funkcjonalnych, równości podłużnej, równości poprzecznej, makrotekstury, właściwości przeciwpoślizgowych, nośności nawierzchni, położenia dybli i kotew.

6.5.1. Sprawdzenie warstwy nawierzchniowej metodą wizualną

Powierzchnia warstwy nawierzchniowej powinna być jednolita, niedopuszczalne są ubytki oraz pęknięcia.

6.5.2. Sprawdzenie właściwości funkcjonalnych warstwy nawierzchniowej

Sprawdzenie właściwości funkcjonalnych warstwy nawierzchniowej obejmuje badania/pomiary:

- łącznej grubości warstwy nawierzchniowej zgodnie z PN-EN 13863-3,

- gęstości betonu dolnej warstwy zgodnie z PN-EN 12390-7,

- wytrzymałości na ściskanie betonu dolnej warstwy zgodnie z PN-EN 12390-3,

- odporności na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odładzającej betonu górnej warstwy zgodnie z instrukcją stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszych SST, opracowaną na podstawie PKN-CEN/TS 12390-9,

- charakterystyki porów powietrznych w betonie dolnej warstwy zgodnie z PN-EN 480-11. Wyżej wymienione badania wykonuje się na próbkach wycinanych z rdzeni, które należy odwieźć z warstwy nawierzchniowej nie wcześniej niż po 28 dniach. Lokalizację, częstotliwość oraz średnicę odwiertów rdzeniowych podano w tabeli 15. Odwiertów nie należy pobierać w miejscach zlokalizowanych w narożach płyt oraz w odległości najmniejszej niż 0,5 m od szczeliny. W tabeli 16 przedstawiono zakres badań na poszczególnych odwiertach rdzeniowych.

Tabela 15. Lokalizacja, częstotliwość oraz średnica odwiertów rdzeniowych

Lp.	Lokalizacja odwiertu rdzeniowego	Średnica odwiertu rdzeniowego	Minimalna częstotliwość poboru odwiertu rdzeniowego
1	jezdnia, na przemian prawy i lewy pas ruchu	100 mm	1 próbka co 2000 m
2	pas awaryjny	150 mm	1 próbka co 500 m

Tabela 16. Lokalizacja, częstotliwość oraz średnica odwiertów rdzeniowych

Lp	Średnica odwierconego rdzenia	Zakres badań/pomiarów wykonywanych na jednym odwiercie rdzeniowym	Metoda badań
1	150 mm	pomiar łącznej grubości warstwy nawierzchniowej	PN-EN 13863-3
		warstwa górna próbka H=50 mm wycinana z rdzenia do oznaczenia odporności betonu na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odladzającej; wycinane z co drugiego kolejnego rdzenia próbki H=50mm zostają zachowane w celu ewentualnego wykonania badania kontrolnego dodatkowego w zakresie odporności betonu na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odladzającej;	PKN-CEN/TS 12390-9
		warstwa dolna próbka H= 150 mm wycinana z rdzenia do oznaczenia gęstości oraz wytrzymałość na ściskanie	PN-EN 12390-3 PN-EN 12390-7
2	100 mm	pomiar łącznej grubości warstwy nawierzchniowej	PN-EN 13863-3
		warstwa dolna próbka wycinana z rdzenia do oznaczenia charakterystyki porów w betonie	PN-EN 480-11

Wykonawca jest zobowiązany do wypełnienia otworów po odwiertach, bezskurczową ekspansywną zaprawą doziarniącą ją grubym kruszywem stosowanym do betonu nawierzchniowego. Zaprawa powinna posiadać dokumenty potwierdzające dopuszczenia do zastosowania w budownictwie drogowym. Wykonawca jest zobowiązany zabezpieczyć wypełnione otwory przez 1 dobę.

Grubość nawierzchni

Sprawdzenie łącznej grubości warstwy nawierzchniowej należy kontrolować w sposób ciągły metodą georadarową potwierdzoną odwiertami rdzeniowymi pobranymi z tej warstwy. Średnia grubość warstwy nawierzchniowej z całego odcinka nie powinna być mniejsza od grubości projektowanej. Maksymalna różnica grubości warstwy nawierzchniowej pojedynczego pomiaru i grubości projektowanej nie może przekraczać 10 mm.

Gęstość betonu

Sprawdzenie gęstości betonu dolnej warstwy należy przeprowadzić na nasyconych wodą próbkach walcowych $\varnothing=H=150$ mm na podstawie PN-EN 12390-7. Gęstość nie powinna być mniejsza niż 95% średniej gęstości co najmniej sześciu, nasyconych wodą próbek $150 \times 150 \times 150$ mm pobranych w czasie Robót z tej samej mieszanki.

Wytrzymałość na ściskanie

Sprawdzenie wytrzymałości na ściskanie betonu dolnej warstwy należy przeprowadzić na czterech próbkach walcowych $\varnothing=H=150$ mm na podstawie PN-EN 12504-1, PN-EN 12390-3. Oznaczenie wytrzymałości na ściskanie i gęstości należy przeprowadzić na tej samej próbce rdzeniowej. Kryteria zgodności wytrzymałości na ściskanie próbek rdzeniowych w odniesieniu do wymaganej klasy wytrzymałości próbek rdzeniowych określa PN-EN 13877-2. Wymaganą klasę wytrzymałości próbek rdzeniowych betonu w dolnej warstwie podano w tabeli 11. W przypadku, gdy stosunek wysokości próbki rdzeniowej do jej średnicy nie jest równy 1, do wytrzymałości na ściskanie należy zastosować współczynnik poprawkowy zgodnie z tabelą 17. Jeśli wiek betonu w badanych próbkach rdzeniowych przekracza 28 dni, wówczas wyniki wytrzymałości na ściskanie należy skorygować. W tabeli 18 podano współczynniki poprawkowe uwzględniające wiek betonu, które należy zastosować do obliczenia wytrzymałości 28 dniowej według ZTV Beton – StB 07. W odniesieniu do górnej warstwy przyjmuje się, że wytrzymałość na ściskanie betonu tej warstwy oceniana jest na podstawie badań próbek pobranych w czasie Robót.

Tabela 17. Współczynniki poprawkowe wytrzymałości na ściskanie próbek walcowych ze względu na stosunek ich wysokości do średnicy

Stosunek wysokości do średnicy	Współczynnik korekcji
1,00	1,00
1,25	1,07
1,50	1,12
1,75	1,16
2,00	1,18

Tabela 18. Współczynniki poprawkowe wytrzymałości na ściskanie próbek rdzeniowych zależne od wieku betonu

Wiek betonu w dniach	Współczynnik ze względu na wiek betonu	
	CEM I	CEM II
28÷59	1,00	1,00
60÷119	0,92	0,95
120÷364	0,88	0,93
365 i więcej	0,82	0,92

Odporność betonu na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odladzającej

Sprawdzenie odporności na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odladzającej betonu górnej warstwy należy przeprowadzić na próbkach walcowych $\varnothing=150$ mm i H=50 mm według instrukcji stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszych SST, opracowanej na podstawie PKN-CEN/TS 12390-9. W przypadku odwiertów rdzeniowych, łączna powierzchnia podlegająca ocenie odporności na zamrażanie i odmrażanie z udziałem soli odladzającej powinna wynosić 50 000 mm² zgodnie z SS 137244. Wynik oznaczenia, średnią z wyników oznaczeń na trzech próbkach walcowych $\varnothing=150$ mm, należy porównać z wymaganiami podanymi w tabeli 11.

Charakterystyka porów powietrznych w betonie

Sprawdzenie charakterystyki porów powietrznych w betonie dolnej warstwy należy przeprowadzić na próbkach walcowych $\varnothing=100$ mm na podstawie PN-EN 480-11. Wynik oznaczenia, średnią z dwóch wyników oznaczeń na próbkach badawczych, należy porównać z wymaganiami podanymi w tabeli 11.

6.5.3. Sprawdzenie cech geometrycznych warstwy nawierzchniowej

Sprawdzenie cech geometrycznych warstwy nawierzchniowej obejmuje pomiary:

- szerokości nawierzchni,
- równości podłużnej,
- równości poprzecznej,
- nośność nawierzchni,
- spadków poprzecznych,
- rzędnych wysokościowych,
- ukształtowania osi w planie,
- makrotekstury.

Częstotliwość pomiarów cech geometrycznych warstwy nawierzchniowej określa tabela 19.

Tabela 19. Częstotliwość pomiarów wykonanej warstwy nawierzchniowej

Lp	Wyszczególnienie pomiarów	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Szerokość nawierzchni	10 razy na 1 km
2	Równość podłużna	metodą profilometryczną w sposób ciągły
3	Równość poprzeczna	nie rzadziej niż co 5 m
4	Nośność nawierzchni	dla każdej jezdni, pas ruchu wolnego co 50 m
5	Spadki poprzeczne *	10 razy na 1 km
6	Rzędne wysokościowe nawierzchni	co 25 m
7	Ukształtowanie osi w planie *	co 25 m
8	Makrotekstura	metodą profilometryczną w sposób ciągły, metodą objętościową nie rzadziej niż co 50 m
*) Dodatkowe pomiary spadków poprzecznych i ukształtowanie osi w planie należy wykonać w punktach głównych łuków poziomych		

Szerokość nawierzchni

Szerokość nawierzchni powinna być zgodna z dokumentacją projektową z tolerancją ± 3 cm

Równość podłużna

Do oceny równości podłużnej warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego należy stosować metodę profilometryczną bazującą na wskaźnikach równości IRI [mm/m], według Dzienniku Ustaw poz. 329 z dnia 10 marca 2015 r. (z późniejszymi zmianami). Zamawiający ma prawo dokonać naliczenia potrąceń za stwierdzone wady. Maksymalne dopuszczalne wartości wskaźników, powyżej których należy zlikwidować nierówności nawierzchni określa tabela nr. 20

Tabela 20. Maksymalne dopuszczalne wartości wskaźnika IRI

Klasa drogi	ELEMENT NAWIERZCHNI	Maksymalne wartości wskaźników dla danego zakresu długości odcinka drogi [MM/M]	
		IRI _{SR} *	IRI _{MAX}
S, GP	pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic	1,6	2,6
	jezdnie MOP, utwardzone pobocza	1,8	2,9
G, Z	pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe	2,0	3,6

* W przypadku:

- odbioru odcinków warstwy nawierzchni o całkowitej długości mniejszej niż 500m

- odbioru robót polegających na ułożeniu jedynie warstwy ścieralnej nawierzchni (niezależnie od długości odcinka robót)

dopuszczalną wartość IRI_{SR} wg tabeli należy zwiększyć o 0,2 mm/m.

Potrącenia za przekroczenie wskaźnika IRI:

Przy wskaźnikach IRI mieszczących się w przedziałach:

1,3 < IRI_{SR} ≤ 1,6 2,4 < IRI_{MAX} ≤ 2,6

Potrącenie należy obliczyć według wzoru:

$$P_{IRI} = P_{IRI_{SR}} + P_{IRI_{MAX}} \quad [PLN]$$

$$P_{IRI_{SR}} = \sum_{i=1}^n (IRI_{i,SR} - IRI_{SR,dop}) \times K \times F_{IRI}$$

$$P_{IRI_{MAX}} = 2 \times (IRI_i - IRI_{MAX,dop}) \times K \times F_{IRI}$$

gdzie:

PIRI_{SR} - potrącenie za przekroczenie dopuszczalnej wartości średniej wyników pomiarów na odcinku 1000 m

PIRI_{MAX} - potrącenie za przekroczenia dopuszczalnej wartości maksymalnej pojedynczego pomiaru na odcinku 1000 m.

IRI_{SR} - uzyskana wartość średnia wyników pomiaru dla odcinka 1000 m, do liczenia potrąceń bierze się tylko średnie wartości mieszczące się w zakresie do potrąceń

IRI_{SR, dop} - dopuszczalna wartość średnia wyników pomiaru

IRI_i - każda uzyskana wartość pojedynczego pomiaru dla 50 m przekraczająca

IRI_{MAX, dop} i mieszcząca się w zakresie do potrąceń IRI_{MAX, dop} - maksymalna dopuszczalna wartość IRI dla odcinka 50 m

K - koszt 1m² wykonanej, ocenianej warstwy wg kosztorysu wykonawczego łącznie z zastosowanymi narzutami;

FIRI - całkowita powierzchnia ocenianego odcinka (pasa warstwy ścieralnej nawierzchni) na długości 1000 m

PIRI_{SR} - rozpatruje się na odcinku 1000m.

PIRI_{MAX} - rozpatruje się na odcinku 50m. Uwaga: Jeśli na odcinku 1000m o przekroczonej wartości dopuszczalnej IRI_{SR} zostanie stwierdzony odcinek o przekroczonej dopuszczalnej wartości IRI_{MAX} w ramach tolerancji to odcinek ten wlicza się do średniej.

W przypadku równości podłużnej określonej za pomocą planografu Zamawiający ma prawo dokonać naliczenia potrąceń za stwierdzone wady na podstawie instrukcji DPT-14 część 2, o ile Wykonawca wyrazi na to pisemną zgodę. Jeżeli Wykonawca nie wyrazi zgody na naliczenie potrąceń, to jest zobowiązany każdą wadę usunąć na warunkach i w sposób zaakceptowany przez Zamawiającego.

Równość poprzeczna

Do oceny równości poprzecznej warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego należy stosować metodę pomiaru profilometrycznego równoważną użyciu łaty i klina według Dzienniku Ustaw poz. 329 z dnia 10 marca 2015 r. (z późniejszymi zmianami)

Nośność nawierzchni

Po wykonaniu nawierzchni Wykonawca wykona pomiar nośności nawierzchni adekwatną metodą ugięć dynamicznych, która potwierdzi poprawność przyjętych rozwiązań projektowych i wykonawstwa w kontekście nawierzchni.

Spadek poprzeczny nawierzchni

Spadki poprzeczne nawierzchni na prostych i łukach powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,2$ %.

Rzędne wysokościowe Powinny być badane rzędne wysokościowe podłoża, podbudowy zasadniczej i powierzchni nawierzchni. Pomiar należy wykonać na siatce o rozmiarach 10 m x 10 m wraz ze sprawdzeniem rzędnych osi podłużnej jezdni i obu krawędzi. W przypadku odcinka o jezdni węższej niż 10 m należy sprawdzać rzędne osi podłużnej i obu krawędzi. Wartość dopuszczalnych odchyień w stosunku do rzędnych projektowanych określa tabela 21. Wymaga się, aby 95 % zmierzonych rzędnych danej warstwy nie przekraczało dopuszczalnych odchyień.

Tabela 21. Wartości dopuszczalnych odchyliń w stosunku do rzędnych projektowanych (Dz. U. Nr 43, z 1999r, poz. 430)

Rodzaj warstwy konstrukcyjnej	Dopuszczalne odchylenia
1	2
Podłoże	- 2 cm, +0 cm
Podbudowa zasadnicza	-1 cm, +0 cm
Warstwa nawierzchniowa	± 1 cm

Tabela 22 Wymagane zakresy wartości makrotekstury

Element nawierzchni	Wymagane zakresy makrotekstury [mm]	
	dla pojedynczych wyników	dla średnich wyników
Pasy ruchu zasadnicze i dodatkowe, pasy awaryjne	0,5 ÷ 1,5	0,6 ÷ 1,1
Pasy włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic i PPO	0,6 ÷ 1,5	0,8 ÷ 1,2

6.5.3. Sprawdzenie właściwości przeciwpoślizgowych warstwy nawierzchniowej

Do oceny właściwości przeciwpoślizgowe warstwy nawierzchniowej z betonu cementowego należy stosować Dziennik Ustaw poz. 329 z dnia 10 marca 2015 r. (z późniejszymi zmianami).

6.5.4 Sprawdzenie poprawności wypełnienia szczelin

Sprawdzenie rozmieszczenia szczelin należy sprawdzić w dwu, losowo wybranych miejscach na każde 1000 m odbieranego odcinka warstwy nawierzchniowej. Sprawdzeniu podlegają ponadto nietypowe miejsca rozmieszczenia szczelin przy mostach, przepustach, skrzyżowaniach lub w miejscach montażu elementów infrastruktury. Dopuszczalna odchyłka lokalizacji szczeliny od określonej w Dokumentacji Projektowej nie może przekraczać ± 5 cm. Prawidłowość wypełnienia szczelin lub ułożenia profili elastycznych należy sprawdzić w drodze oględzin i pomiarów 2 razy na 1 km. Sprawdzenie poziomu wypełnienia szczelin zalewa drogową należy dokonać w co najmniej dwu miejscach na każde 1000 m długości odbieranego odcinka nawierzchni. Poziom zalewy w szczelinach powinien się mieścić w przedziale od 0 do -5 mm (menisk wklęsły). Nie dopuszcza się nadlewów i zalewów drogowych w szczelinach powyżej poziomu nawierzchni.

Sprawdzenie materiałów wypełniających i poprawności wypełnienia polega na oględzinach zewnętrznych i otwarciu na długości min. 10 cm dwóch losowo wybranych fragmentów szczelin na każde 1000 m długości odbieranego odcinka. W trakcie oględzin zewnętrznych i otwarcia szczeliny należy sprawdzić:

- adhezję zalewy do ścianek szczeliny; nie dopuszcza się odspojenia od ścianki,
- elastyczność wbudowanej zalewy; zalewa powinna być elastyczna bez oznak kruchości,
- wyjmowana ze szczeliny zalewa w każdym miejscu powinna być elastyczna bez oznak kruchości,
- elastyczność i rzędną zamontowania sznura uszczelniającego; dopuszcza się tolerancję wysokości montażu sznura w zakresie od 0 do 5 mm.

6.5.5. Sprawdzenie położenia dybli i kotew

Sprawdzenie położenia dybli i kotew przeprowadza się jeden raz na 1000 m wykonanej warstwy nawierzchniowej. Sprawdzenie przeprowadza się za pomocą miernika do określania położenia dybli i kotew. Dyble i kotwy muszą być rozmieszczone zgodnie z Dokumentacją Projektową, prostopadłe do szczeliny i równoległe do osi przesunięcia płyty. Środek dybla i kotwy powinien dokładnie wypadać po środku szczeliny dylatacyjnej. Głębokość zamocowania dybla i kotwy w betonie powinna być zgodna z Projektem, z tolerancją nieprzekraczającą wartości ± 20 mm. Odległość dybli i kotew od siebie powinna być jednakowa, z tolerancją wynoszącą ± 50 mm.

6.5.6. Sprawdzenie prawidłowości montażu elementów infrastruktury

Sprawdzenie prawidłowości montażu elementów infrastruktury w nawierzchni polega na oględzinach miejsca montażu oraz pomiaru różnicy wysokości pomiędzy nawierzchnią a zamontowanym elementem infrastruktury. Dopuszczalna tolerancja wysokości wynosi od 0 do 4 mm.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

- Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej nawierzchni z betonu cementowego

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt. 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne. Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w Instrukcji DP-T 14 [89]

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² warstwy ścieralnej z mieszanki betonu cementowego obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skropienie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki betonu cementowego i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki betonu cementowego
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą SST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Szczegółowe specyfikacje techniczne (SST)**

1. D-00.00.00 Wymagania ogólne

10.2. Normy

1. PN-EN 196-1 Metody badania cementu – Część 1: Oznaczenie wytrzymałości
2. PN-EN 196-2 Metody badania cementu – Część 2: Analiza chemiczna cementu
3. PN-EN 196-3 Metody badania cementu – Część 3: Oznaczenie czasu wiązania i stałości objętości
4. PN-EN 196-6 Metody badania cementu – Część 6: Oznaczenie stopnia zmielenia
5. PN-EN 197-1 Cement – Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementu powszechnego użytku
6. PN-EN 206 Beton - Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność
7. PN-EN 480-11 Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu – Metody badań – Część 11: Oznaczenie charakterystyki porów powietrznych w stwardniałym betonie
7. PN-EN 480-11 Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu – Metody badań – Część 11: Oznaczenie charakterystyki porów powietrznych w stwardniałym betonie
8. PN-EN 932-3 Badania podstawowych właściwości kruszyw. Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
9. PN-EN 933-1 Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 1: Oznaczenie składu ziarnowego. Metoda przesiewania
10. PN-EN 933-3 Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 3: Oznaczenie kształtu ziarn za pomocą wskaźnika płaskości
11. PN-EN 933-4 Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczenie kształtu ziarn. Wskaźnik kształtu
12. PN-EN 933-5 Badanie geometrycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczenie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
13. PN-EN 934-1 Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu – Część 1: Wymagania podstawowe
14. PN-EN 934-2 Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu – Część 2: Domieszki do betonu. Definicje, wymagania, zgodność, znakowanie i etykietowanie
15. PN-EN 1008 Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu
16. PN-EN 1097-2 Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 2: Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
17. PN-EN 1097-6 Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczenie gęstości ziaren i nasiąkliwości
18. PN-EN 1097-8 Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 8: Oznaczenie polerowalności kamienia
19. PN-EN 1367-3 Badanie właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – część 3: badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
20. PN-EN 1367-6 Badanie właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych- część.6: mrozoodporność w obecności soli
21. PN-EN 1744-1 Badania chemicznych właściwości kruszyw – część 1: analiza chemiczna
22. PN-B-03007 Konstrukcje budowlane. dokumentacja techniczna
23. PN-B-06250:1988 Beton zwykły
24. PN-B-06265:2004 Krajowe uzupełnienia pn-en 206-1:2003 beton część 1: wymagania, właściwości, produkcja i zgodność
25. PN-B-06714-34 Kruzywa mineralne. badania. oznaczenie reaktywności alkalicznej
26. PN-EN ISO 9863-1 Geosyntetyki. wyznaczanie grubości przy określonych naciskach – część 1: warstwy pojedyncze
27. PN-EN ISO 9864 Geosyntetyki. metoda badań do wyznaczania masy powierzchniowej geotekstyliów i wyrobów pokrewnych
28. PN-EN 10060 Pręty stalowe okrągłe walcowane na gorąco ogólnego zastosowania – wymiary i tolerancje kształtu i wymiarów
29. PN-EN 10080 STAL DO ZBROJENIA BETONU. SPAJALNA STAL ZBROJENIOWA. POSTANOWIENIA OGÓLNE
30. PN-EN ISO 10319 Geosyntetyki. Badanie wytrzymałości na rozciąganie metodą szerokich próbek
31. PN-EN ISO 11058 Geotekstylia i wyroby pokrewne. Wyznaczanie charakterystyk wodoprzepuszczalności w kierunku prostopadłym do powierzchni wyrobu bez obciążenia
32. PN-EN 12271 Powierzchniowe utwardzenie. Wymagania
33. PN-EN 12271-3 Powierzchniowe utwardzenie. Wymagania techniczne – Część 3: Dozowanie i dokładność dozowania lepiszcza i kruszywa
34. PN-EN 12272-1 Powierzchniowe utwardzenie. Metody badań – Część 1: Dozowanie i poprzeczny rozkład lepiszcza i kruszywa
35. PN-EN 12350-1 Badania mieszanek betonowej – Część 1: Pobieranie próbek
36. PN-EN 12350-2 Badania mieszanek betonowej – Część 2: Badanie konsystencji metodą opadu stożka
37. PN-EN 12350-3 Badania mieszanek betonowej – Część 3: Badanie konsystencji metodą VeBe
38. PN-EN 12350-4 Badania mieszanek betonowej – Część 4: Badanie konsystencji metodą oznaczenia stopnia zagęszczalności
39. PN-EN 12350-5 Badania mieszanek betonowej – Część 5: Badanie konsystencji metodą stolika rozpliwowego
40. PN-EN 12350-6 Badania mieszanek betonowej – Część 6: Gęstość
41. PN-EN 12350-7 Badania mieszanek betonowej – Część 7: Badanie zawartości powietrza. Metody ciśnieniowe
42. PN-EN 12390-1 Badania betonu – Część 1: Kształt, wymiary i inne wymagania dotyczące próbek do badania i form
43. PN-EN 12390-2 Badania betonu – Część 2: Wykonywanie i pielęgnacja próbek do badań wytrzymałościowych
44. PN-EN 12390-3 Badania betonu – Część 3: Wytrzymałość na ściskanie próbek do badania
45. PN-EN 12390-4 Badania betonu – Część 4: Wytrzymałość na ściskanie. Wymagania dla maszyn wytrzymałościowych
46. PN-EN 12390-5 Badania betonu – Część 5: Wytrzymałość na zginanie próbek do badania
47. PN-EN 12390-6 Badania betonu – Część 6: Wytrzymałość na rozciąganie przy rozłupywaniu próbek do badania
48. PN-EN 12390-7 Badania betonu – Część 7: Gęstość betonu
49. PKN-CEN/TS 12390-9:2007 Testing hardened concrete - Part 9: Freeze-thaw resistance - scaling
50. PN-EN 12504-1 Badania betonu w konstrukcjach – Część 1: Pobieranie, ocena i badanie wytrzymałości na ściskanie
51. PN-EN 12620 Kruzywa do betonu
52. PN-EN 12850 Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Oznaczenie wartości pH emulsji asfaltowych
53. PN-EN ISO 12958 Geotekstylia i wyroby pokrewne. Wyznaczanie zdolności przepływu wody w płaszczyźnie wyrobu
54. PN-EN 13036-1 Cechy powierzchniowe nawierzchni drogowych i lotniskowych. Metody badań – Część 1: Pomiar głębokości makrotekstury metoda objętościową
55. PN-EN 13036-7 Drogi samochodowe i lotniskowe. Metody badań – Część 7: Pomiar nierówności nawierzchni badanie liniałem mierniczym
56. PN-EN 13249 Geotekstylia i wyroby pokrewne. Właściwości wymagane w odniesieniu do wyrobów stosowanych do budowy dróg i innych powierzchni obciążonych ruchem (z wyłączeniem dróg kolejowych i nawierzchni asfaltowych)
57. PN-EN ISO 13 473-1 Charakterystyka struktury nawierzchni przy użyciu profili powierzchniowych – Część 1: Określenie średniego profilu głębokości
58. PN-EN 13670 Wykonywanie konstrukcji z betonu
59. PN-EN 13808 Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
60. PN-EN 13863-1 Nawierzchnie betonowe – Część 1: Metoda określania grubości nawierzchni metodą pomiarową
61. PN-EN 13863-2 Nawierzchnie betonowe – Część 2: Metoda określania związania pomiędzy warstwami
62. PN-EN 13863-3 Nawierzchnie betonowe – Część 3: Metoda określania grubości nawierzchni betonowej na podstawie odwiertów
63. PN-EN 13877-1 Nawierzchnie betonowe – Część 1: Materiały
64. PN-EN 13877-2 Nawierzchnie betonowe – Część 2: Wymagania funkcjonalne dla nawierzchni betonowych
65. PN-EN 13877-3 Nawierzchnie betonowe – Część 3: Wymagania dla dybli stosowanych w nawierzchniach drogowych betonowych
66. PN-EN 14188-1 Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe - Część 1: Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco
67. PN-EN 14188-2 Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe - Część 2: Wymagania wobec zalew drogowych na zimno
68. PN-EN 14188-3 Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe - Część 3: Wymagania wobec wkładek uszczelniających
69. PN-EN 14188-4 Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe - Część 4: Wymagania dla podkładów używanych w zalewanych złączach
70. PN-EN ISO 15630-1 Stal do zbrojenia i sprężania betonu. metody badań. część 1: pręty, walcówka i drut do zbrojenia betonu

- 71. PN-B-19707 Cement. Cement specjalny. Skład, wymagania i kryteria zgodności
 - 72. CEN/TR 16349:2012 Framework for a specification on the avoidance of a damaging Alkali-Silica Reaction (ASR) in concrete
 - 73. ACI 308R-01: Guide to Curing Concrete (Reapproved 2008)
 - 74. ASTM C 1260-14 Test Method for Potential Alkali Reactivity of Aggregates (Mortar-Bar Method)
 - 75. Svensk Standard SS 13 72 44:2005 Betongprovning – Hårdnad betong – Avflagning vid frysning
 - 76. AASHTO T 318-02 (2001) Standard Method of Test for Water Content of Freshly Mixed Concrete Using Microwave Oven Drying
- Obowiązują aktualne wydania przywołanych powyżej norm.

10.3 INNE DOKUMENTY

- 77. ZTV Beton-StB 07 Zusätzliche Technische Vertragsbedingungen und Richtlinien für den Bau von Tragschichten mit hydraulischen Bindemitteln und Fahrbahndecken aus Beton, FGSV 899, 2007 + korrektur, 2012
- 78. TP Beton-StB 10 Technische Prüfvorschriften für Tragschichten mit hydraulischen Bindemitteln und Fahrbahndecken aus Beton, FGSV 892, 2010 + korrekturblatt, 01.07.2010
- 79. Katalog Typowych Konstrukcji Nawierzchni Sztucznych, załącznik do zarządzenia Nr 30 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16.06.2014r.
- 80. WT-1 2014 Kruszywa. Wymagania Techniczne, załącznik do zarządzenia Nr 46 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 25.09.2014r.
- 81. WT-2 2014 część I Mieszanki mineralno-asfaltowe. Wymagania Techniczne, załącznik do zarządzenia Nr 54 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 18.11.2014r.
- 82. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG (Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011)
- 83. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 574/2014 z dnia 21 lutego 2014 r. zmieniające załącznik III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 w odniesieniu do wzoru, który należy stosować przy sporządzaniu deklaracji właściwości użytkowych wyrobów budowlanych (Dz. Urz. UE L 159 z 28.05.2014)
- 84. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 883)
- 85. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004r. w sprawie deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041 z późn. zm.)
- 86. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 43, poz.430)
- 87. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 17 lutego 2015r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015r., poz. 329)
- 88. SST D-M-00.00.00 Wymagania ogólne
- 89. Załącznik do zarządzenia Nr 17 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dnia 21 maja 2020 r. - Instrukcja DP-T 14 Ocena jakości na drogach krajowych część I - Roboty drogowe.

D.05.03.05.A NAWIERZCHNIA Z BETONU ASFALTOWEGO - WARSTWA ŚCIERALNA**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego AC 11S na zadaniu pn.: "Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski"

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi podstawę do zaprojektowania oraz wykonania i odbioru warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego wg Dokumentacji Projektowej stosowanej, jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach i ulicach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego wg PN-EN 13108-1 [50] i WT-2 [80] [81] z mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej od producenta. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej przez Wykonawcę dla potrzeb budowy, Wykonawca zobowiązany jest prowadzić zakładową kontrolę produkcji (ZKP) zgodnie z PN-EN 13108-21 [53].

Warstwę ścieralną z betonu asfaltowego można wykonywać dla dróg kategorii ruchu od KR1 do KR6 (określenie kategorii ruchu podano w punkcie 1.4.7). Dopuszcza się stosowanie warstwy ścieralnej betonu asfaltowego AC11S na obiektach mostowych, jeżeli nawierzchnia dojazdów do mostu jest wykonana z betonu asfaltowego.

Stosowane mieszanki betonu asfaltowego o wymiarze D podano w tablicy 1.

Tablica 1. Stosowane mieszanki

Kategoria Ruchu	Mieszanki o wymiarze D ¹⁾ , mm
KR 1-2	AC5S, AC8S, AC11S
KR 3-4	AC8S, AC11S
KR 5-6	AC8S ²⁾ , AC11S ²⁾

¹⁾ Podział ze względu na wymiar największego kruszywa w mieszance – patrz punkt 1.4.4.

²⁾ Dopuszczony do stosowania w terenach górskich.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Nawierzchnia – konstrukcja składająca się z jednej lub kilku warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu pojazdów na podłoże.

1.4.2. Warstwa ścieralna – górna warstwa nawierzchni będąca w bezpośrednim kontakcie z kołami pojazdów.

1.4.3. Mieszanka mineralno-asfaltowa (MMA) – mieszanka kruszyw i lepiszcza asfaltowego.

1.4.4. Wymiar mieszanki mineralno-asfaltowej – określenie mieszanki mineralno-asfaltowej, ze względu na największy wymiar kruszywa D, np. wymiar 5, 8, 11.

1.4.5. Beton asfaltowy – mieszanka mineralno-asfaltowa, w której kruszywo o uziarnieniu ciągłym lub nieciągłym tworzy strukturę wzajemnie klinującą się.

1.4.6. Uziarnienie – skład ziarnowy kruszywa, wyrażony w procentach masy ziaren przechodzących przez określony zestaw sit.

1.4.7. Kategoria ruchu – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN) wg „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” GDDKiA [82].

1.4.8. Wymiar kruszywa – wielkość ziaren kruszywa, określona przez dolny (d) i górny (D) wymiar sita.

1.4.9. Kruszywo grube – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 45$ mm oraz $d > 2$ mm.

1.4.10. Kruszywo drobne – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 2$ mm, którego większa część pozostaje na sicie 0,063 mm.

1.4.11. Pył – kruszywo z ziaren przechodzących przez sito 0,063 mm.

1.4.12. Wypełniacz – kruszywo, którego większa część przechodzi przez sito 0,063 mm. (Wypełniacz mieszany – kruszywo, które składa się z wypełniacza pochodzenia mineralnego i wodorotlenku wapnia. Wypełniacz dodany – wypełniacz pochodzenia mineralnego, wyprodukowany oddzielnie).

1.4.13. Kationowa emulsja asfaltowa – emulsja, w której emulgator nadaje dodatnie ładunki cząstkom zdyspergowanego asfaltu.

1.4.14. Połączenia technologiczne – połączenia różnych warstw ze sobą lub tych samych warstw wykonywanych w różnym czasie nie będących połączeniem międzywarstwowym

1.4.15. Złącza podłużne i poprzeczne – połączenia tego samego materiału wbudowywanego w różnym czasie

1.4.16. Spoiny – połączenia różnych materiałów, np. asfaltu lanego i betonu asfaltowego oraz warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi

1.4.17. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.15. Symbole i skróty dodatkowe

AC_S	– beton asfaltowy do warstwy ścieralnej
PMB	– polimeroasfalt (ang. polymer modified bitumen),
MG	– asfalt wielorodajowy (ang. multigrade),
D	– górny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
d	– dolny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
C	– kationowa emulsja asfaltowa,
NPD	– właściwość użytkowa nie określana (ang. No Performance Determined; producent może jej nie określać),
TBR	– do zadeklarowania (ang. To Be Reported; producent może dostarczyć odpowiednie informacje, jednak nie jest do tego zobowiązany),
IRI	– międzynarodowy wskaźnik równości (ang. International Roughness Index),
MOP	– miejsce obsługi podróżnych.
ZKP	– zakładowa kontrola produkcji

1.4.16. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 2.

Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi Nadzoru dokumenty potwierdzające przydatność wszystkich materiałów stosowanych do wykonania warstw asfaltowych. W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu.

Wbudowywana mieszanka mineralno-asfaltowa może pochodzić z kilku wytwórni pod warunkiem, że jest produkowana z tych samych materiałów (o ustalonej przydatności) i w oparciu o takie samo badanie typu.

2.2. Lepiszczasfaltowe

Należy stosować asfalty drogowe wg PN-EN 12591 [24] lub polimeroasfalty wg PN-EN 14023 [64] [64a] oraz asfalty drogowe wielorodzajowe wg PN-EN 13924-2 [63] [63a].

Rodzaje stosowanych lepiszcz asfaltowych podano w tablicy 2. Oprócz lepiszcz wymienionych w tablicy 2 można stosować inne lepiszcza nienormowe według aprobat technicznych.

Tablica 2. Zalecane lepiszcza asfaltowe do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego

Kategoria ruchu	Mieszanka ACS	Gatunek lepiszcza	
		asfalt drogowy	polimeroasfalt
KR1 – KR2	AC5S, AC8S, AC11S	50/70, 70/100 MG 50/70-54/64	-
KR3 – KR4	AC8S, AC11S	50/70 MG 50/70-54/64	PMB 45/80-55 PMB 45/80-65
KR5 – KR6	AC8S, AC11S	-	PMB 45/80-55 PMB 45/80-65 PMB 45/80-80

Asfalty drogowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 3. Polimeroasfalty powinny spełniać wymagania podane w tablicy 4. Asfalt wielorodzajowy powinien spełniać wymagania podane w tablicy 5.

Tablica 3. Wymagania wobec asfaltów drogowych wg PN-EN 12591 [24]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda badania	Rodzaj asfaltu	
				50/70	70/100
WŁAŚCIWOŚCI OBLIGATORYJNE					
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50-70	70-100
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [22]	46-54	43-51
3	Temperatura zapłonu, nie mniej niż	°C	PN-EN 22592 [67]	230	230
4	Zawartość składników rozpuszczalnych, nie mniej niż	% m/m	PN-EN 12592 [25]	99	99
5	Zmiana masy po starzeniu (ubytek lub przyrost), nie więcej niż	% m/m	PN-EN 12607-1 [30]	0,5	0,8
6	Pozostała penetracja po starzeniu, nie mniej niż	%	PN-EN 1426 [21]	50	46
7	Temperatura mięknięcia po starzeniu, nie mniej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	48	45
8	Wzrost temp. mięknięcia po starzeniu, nie więcej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	9	9
WŁAŚCIWOŚCI SPECJALNE KRAJOWE					
9	Temperatura łamliwości Fraassa, nie więcej niż	°C	PN-EN 12593 [26]	-8	-10
10	Indeks penetracji	-	PN-EN 12591 [24]	Brak wymagań	Brak wymagań
11	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa·s	PN-EN 12596 [28]	Brak wymagań	Brak wymagań
12	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm²/s	PN-EN 12595 [27]	Brak wymagań	Brak wymagań

Tablica 4. Wymagania wobec asfaltów modyfikowanych polimerami (polimeroasfaltów) wg PN-EN 14023:2011/Ap1:2014-04 [64a]

Wymaganie podstawowe	Właściwość	Metoda badania	Jedn. ostka	Gatunki asfaltów modyfikowanych polimerami (PMB)					
				45/80 – 55		45/80 – 65		45/80 – 80	
				wymaganie	klasa	wymaganie	klasa	wymaganie	klasa
Konsystencja w pośrednich temperaturach eksploatacyjnych	Penetracja w 25°C	PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	45-80	4	45-80	4	45-80	4
Konsystencja w wysokich temperaturach eksploatacyjnych	Temperatura mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≥ 55	7	≥ 65	5	≥ 80	2
Kohezja	Sila rozciągania (metoda z duktylometrem,	PN-EN 13589 [60] PN-EN 13703 [61]	J/cm²	≥ 3 w 5°C	2	≥ 2 w 10°C	6	TBR ^b (w 10°C)	-

	rozciąganie 50 mm/min)								
	Rozciąganie bezpośrednie w 5°C (rozciąganie 100 mm/min)	PN-EN 13587 [58] PN-EN 13703 [61]	J/cm²	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
	Wahadło Vialit (metoda uderzenia)	PN-EN 13588 [59]	J/cm²	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
Stalność konsystencji (Odporność na starzenie) wg PN-EN 12607-1 [30]	Zmiana masy	PN-EN 12607-1[30]	%	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3
	Pozostała penetracja	PN-EN 1426 [21]	%	≥ 60	7	≥ 60	7	≥ 60	7
	Wzrost temperatury mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 8	2	≤ 8	2	≤ 8	2
Inne właściwości	Temperatura zapłonu	PN-EN ISO 2592 [68]	°C	≥ 235	3	≥ 235	3	≥ 235	3
Wymagania Dodatkowe	Temperatura łamliwości	PN-EN 12593 [26]	°C	≤ -15	7	≤ -15	7	≤ -18	8
	Nawrót sprężysty w 25°C	PN-EN 13398 [56]	%	≥ 70	3	≥ 80	2	≥ 80	2
	Nawrót sprężysty w 10°C			NR ^a	0	NR ^a	0	TBR ^b	1
	Zakres plastyczności	PN-EN 14023 [64] Punkt 5.1.9	°C	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
	Stabilność magazynowania. Różnica temperatur mięknięcia	PN-EN 13399 [57] PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 5	2	≤ 5	2	≤ 5	2
	Stabilność magazynowania. Różnica penetracji	PN-EN 13399 [57] PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
	Spadek temperatury mięknięcia po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 12607-1 [29] PN-EN 1427 [22]	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1	TBR ^b	1
	Nawrót sprężysty w 25°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 12607-1 [30]	%	≥ 50	4	≥ 60	3	≥ 60	3
	Nawrót sprężysty w 10°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 13398 [56]		NR ^a	0	NR ^a	0	TBR ^b	1
^a NR – No Requirements (brak wymagań)									
^b TBR – To Be Reported (do zadeklarowania)									

Tablica 5. Wymagania wobec asfaltu MG 50/70-54/64 wg PN-EN 13924-2:2014- 04/Ap1 i Ap2 [63a]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda badania	asfalt MG 50/70-54/64	
				Wymaganie	Klasa
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50÷70	4
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [22]	54÷64	2
3	Indeks penetracji	-	PN-EN 13924-2 [63]	+0,3 do +2,0	3
4	Temperatura zapłonu,	°C	PN-EN ISO 2592 [68]	≥ 250	4
5	Rozpuszczalność	%	PN-EN 12592 [25]	≥ 99,0	2
6	Temperatura łamliwości Fraassa	°C	PN-EN 12593 [26]	≤ -17	5
7	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa·s	PN-EN 12596 [28]	≥ 900	4
8	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm ² /s	PN-EN 12595 [27]	Brak wymagań	0
Właściwości po starzeniu					
9	Pozostała penetracja po starzeniu	%	PN-EN 1426 [21]	≥ 50	2
10	Wzrost temp. mięknięcia po starzeniu	°C	PN-EN 1427 [22]	≤ 10	3
11	Zmiana masy po starzeniu	%	PN-EN 12607-1[30]	< 0,5	1

Składowanie asfaltu drogowego powinno się odbywać w zbiornikach, wykluczających zanieczyszczenie asfaltu i wyposażonych w system grzewczy pośredni (bez kontaktu asfaltu z przewodami grzewczymi). Zbiornik roboczy otaczarki powinien być izolowany termicznie, posiadać automatyczny system grzewczy z tolerancją ± 5°C oraz układ cyrkulacji asfaltu.

Polimeroasfalt powinien być magazynowany w zbiorniku wyposażonym w system grzewczy pośredni z termostatem kontrolującym temperaturę z dokładnością ± 5°C. Zaleca się wyposażenie zbiornika w mieszadło. Zaleca się bezpośrednie zużycie polimeroasfaltu po dostarczeniu. Należy unikać wielokrotnego rozgrzewania i chłodzenia polimeroasfaltu w okresie jego stosowania oraz unikać niekontrolowanego mieszania polimeroasfaltów różnego rodzaju i klasy oraz z asfaltem zwykłym.

Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie powinna przekraczać w okresie krótkotrwałym, nie dłuższym niż 5 dni, poniższych wartości:

- asfaltu drogowego 50/70 i 70/100: 180°C,
- polimeroasfaltu: wg wskazań producenta,
- asfaltu drogowego wielorodzajowego: wg wskazań producenta.

2.3. Kruszywo

Do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego należy stosować kruszywo według PN-EN 13043 [49] i WT-1 Kruszywa 2014 [79], obejmujące kruszywo grube, kruszywo drobne i wypełniacz.

W mieszance mineralno-asfaltowej jako kruszywo drobne należy stosować mieszankę kruszywa łamanego i niełamanego dla KR1+KR2 lub kruszywo łamane w 100% (dla kategorii KR3 do KR6 nie dopuszcza się stosowania kruszywa niełamanego drobnego).

Jeżeli stosowana jest mieszanka kruszywa drobnego niełamanego i łamanego, to należy przyjąć proporcje kruszywa łamanego do niełamanego co najmniej 50/50.

Nie dopuszcza się użycia granulatu asfaltowego w warstwie ścieralnej.

Kruszywa powinny spełniać wymagania podane w WT-1 Kruszywa 2014 [79] wg tablic poniżej.

Tablica 6. Wymagane właściwości kruszywa grubego do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	KR1+KR2	KR3+KR4	KR5+KR6
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie niższa niż:	G _{c85/20}	G _{c90/20}	G _{c90/15}
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenia nie większe niż według kategorii:	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}	G _{25/15} G _{20/15}	G _{25/15} G _{20/15}
3	Zawartość pyłu według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie wyższa niż:	f ₂	f ₂	f ₂
4	Kształt kruszywa według PN-EN 933-3 [7] lub według PN-EN 933-4 [8]; kategoria nie wyższa niż:	F ₁₂₅ lub S _{I25}	F ₁₂₀ lub S _{I20}	F ₁₂₀ lub S _{I20}
5	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym według PN-EN 933-5 [9]; kategoria nie niższa niż:	C _{deklarowana}	C _{95/1}	C _{95/1}
6	Odporność kruszywa na rozdrabnianie według normy PN-EN 1097-2 [13], badana na kruszywie o wymiarze 10/14, rozdział 5, kategoria nie wyższa niż:	LA ₃₀	LA ₃₀	LA ₂₅
7	Odporność na polerowanie kruszyw według PN-EN 1097-8 [18] (dotyczy warstwy ścieralnej); kategoria nie niższa niż:	PSV ₄₄	PSV _{deklarowana, nie mniej niż 48 *}	PSV _{50*}
8	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowa-na przez producenta	deklarowa-na przez producenta	deklarowana przez producenta
9	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowa-na przez producenta	deklarowa-na przez producenta	deklarowana przez producenta
10	Mrozoodporność według PN-EN 1367-6 [20], w 1 % NaCl (dotyczy warstwy ścieralnej); kategoria nie wyższa niż:	10	7	7
11	„Zgorzel słoneczna” bazaltu według PN-EN 1367-3 [19]; wymagana kategoria:	SB _{LA}	SB _{LA}	SB _{LA}
12	Skład chemiczny – uproszczony opis petrograficzny według PN-EN 932-3 [5]	deklarowa-ny przez producenta	deklarowa-ny przez producenta	deklarowany przez producenta
13	Grube zanieczyszczenia lekkie według PN-EN 1744-1 [23], p.14.2; kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1
14	Rozpad krzemianowy żużla wielkopieczowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.1:	wymagana odporność	wymagana odporność	wymagana odporność
15	Rozpad żelazowy żużla wielkopieczowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.2:	wymagana odporność	wymagana odporność	wymagana odporność
16	Stalność objętości kruszywa z żużla stalowniczego według PN-EN 1744-1 [23] p. 19.3; kategoria nie wyższa niż:	V _{3,5}	V _{3,5}	V _{3,5}

*) Kruszywa grube, które nie spełniają wymaganej kategorii wobec odporności na polerowanie (PSV), mogą być stosowane, jeśli są używane w mieszance kruszyw (grubych), która obliczeniowo osiąga podaną wartość wymaganej kategorii. Obliczona wartość (PSV) mieszanki kruszywa grubego jest średnią ważoną wynikającą z wagowego udziału każdego z rodzajów kruszyw grubych przewidzianych do zastosowania w mieszance mineralno-asfaltowej oraz kategorii odporności na polerowania każdego z tych kruszyw. Można mieszać tylko kruszywa grube kategorii PSV₄₄ i wyższej.

Kruszywo niełamane drobne lub o ciągłym uziarnieniu do D ≤ 8 do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 7.

Tablica 7. Wymagane właściwości kruszywa niełamanego drobnego lub o ciągłym uziarnieniu do D ≤ 8 do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu
		KR1+KR2
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6], wymagana kategoria:	G _{F85} lub G _{A85}
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż według kategorii:	G _{TC} NR
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f ₃
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _{F10}
5	Kancistość kruszywa drobnego lub kruszywa 0/2 wydzielonego z kruszywa o ciągłym uziarnieniu według PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	E _{cs} Deklarowana
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta
7	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [23] p. 14.2, kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1

Kruszywo łamane drobne lub o ciągłym uziarnieniu do D ≤ 8 do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 8.

Tablica 8. Wymagane właściwości kruszywa łamanego drobnego lub o ciągłym uziarnieniu do D ≤ 8 do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR6
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6], wymagana kategoria:	G _{F85} lub G _{A85}		

2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż według kategorii:	G _{TC} NR	G _{TC} 20	G _{TC} 20
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f_{16}		
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
5	Kancistość kruszywa drobnego według PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	E _{CS} Deklarowana	E _{CS} 30	E _{CS} 30
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
7	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta		
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [23] p. 14.2, kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1		

Do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego, w zależności od kategorii ruchu, należy stosować wypełniacz spełniający wymagania podane w tablicy 9.

Tablica 9. Wymagane właściwości wypełniacza do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR6
1	Uziarnienie według PN-EN 933-10 [12]	zgodnie z tablicą 24 w PN-EN 13043 [49]		
2	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
3	Zawartość wody według PN-EN 1097-5 [15], nie wyższa niż:	1 % (m/m)		
4	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-7 [17]	deklarowana przez producenta		
5	Wolne przestrzenie w suchym zagęszczonym wypełniaczu według PN-EN 1097-4 [14], wymagana kategoria:	V _{28/45}		
6	Przyrost temperatury mięknięcia według PN-EN 13179-1 [54], wymagana kategoria:	Δ _{R&B} 8/25		
7	Rozpuszczalność w wodzie według PN-EN 1744-1 [23], kategoria nie wyższa niż:	WS ₁₀		
8	Zawartość CaCO ₃ w wypełniaczu wapiennym według PN-EN 196-2 [3], kategoria nie niższa niż:	CC ₇₀		
9	Zawartość wodorotlenku wapnia w wypełniaczu mieszanym wg PN-EN 459-2 [4], wymagana kategoria:	K _a 20		
10	„Liczba asfaltowa” według PN-EN 13179-2 [55], wymagana kategoria:	BN _{Deklarowana}		

Składowanie kruszywa powinno się odbywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z kruszywem o innym wymiarze lub pochodzeniu. Podłoże składowiska musi być równe, utwardzone i odwodnione. Składowanie wypełniacza powinno się odbywać w silosach wyposażonych w urządzenia do aeracji.

2.4. Kruszywo do uszorstnienia

Nie wymaga się uszorstnienia warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego.

2.5. Środek adhezyjny

W celu poprawy powinowactwa fizykochemicznego lepiszcza asfaltowego i kruszywa, gwarantującego odpowiednią przyczepność (adhezję) lepiszcza do kruszywa i odporność mieszanki mineralno-asfaltowej na działanie wody, należy dobrać i zastosować środek adhezyjny tak, aby dla konkretnej pary kruszywo-lepiszcze wartość przyczepności określona według PN-EN 12697-11 [36], metoda C wynosiła co najmniej 80%.

Środek adhezyjny powinien odpowiadać wymaganiom określonym przez producenta.

Składowanie środka adhezyjnego jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach, w warunkach określonych przez producenta.

2.6. Materiały do uszczelnienia połączeń i krawędzi

Do uszczelnienia połączeń technologicznych (tj. złączy podłużnych i poprzecznych) z tego samego materiału wykonywanego w różnym czasie oraz spoin stanowiących połączenia różnych materiałów lub połączenie warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi, należy stosować elastyczne taśmy bitumiczne, pasty asfaltowe lub zalewy drogowe na gorąco dobrane wg zasad przedstawionych w tablicy 10 i 11 oraz spełniające wymagania, w zależności od rodzaju materiału, wg tablic od 12 do 15. Materiał na elastyczne taśmy bitumiczne w celu zapewnienia elastyczności powinien być modyfikowany polimerami.

Tablica 10. Materiały do złączy między fragmentami zagęszczonej MMA rozkładanej metodą „gorące przy zimnym”

Rodzaj warstwy	Złącze podłużne		Złącze poprzeczne	
	Ruch	Rodzaj materiału	Ruch	Rodzaj materiału
Warstwa ścieralna	KR 1-2	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne	KR 1-2	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne
	KR 3-6	Elastyczne taśmy bitumiczne	KR 3-6	Elastyczne taśmy bitumiczne

Tablica 11. Materiały do spoin między fragmentami zagęszczonej MMA i elementami wyposażenia drogi

Rodzaj warstwy	Ruch	Rodzaj materiału
Warstwa ścieralna	KR 1-2	Pasta asfaltowa
	KR 3-6	Elastyczna taśma bitumiczna lub zalewa drogowa na gorąco

Tablica 12. Wymagania wobec taśm bitumicznych

Właściwość	Metoda badawcza	Dodatkowy opis warunków badania	Wymaganie
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]		≥90°C
Penetracja stożkiem	PN-EN 13880-2[69]		20 do 50

			1/10 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13880-3[70]		10 do 30%
Zginanie na zimno	DIN 52123[74]	test odcinka taśmy o długości 20 cm w temperaturze 0 °C badanie po 24 godzinnym kondycjonowaniu	Bez pęknięcia
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [73])	W temperaturze -10°C	≥10% ≤1 N/mm ²
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy po starzeniu termicznym	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [73])	W temperaturze -10°C	Należy podać wynik

Tablica 13. Wymagania wobec past asfaltowych na zimno na bazie emulsji

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Ocena organoleptyczna	PN-EN 1425[75]	Pasta
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5[71]	Nie spływa
Zawartość wody	PN-EN 1428[76]	≤50% m/m
Właściwości odzyskanego i ustabilizowanego lepiszcza: PN-EN 13074-1 lub PN-EN 13074-2		
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]	≥70°C

Tablica 14. Wymagania wobec past asfaltowych na gorąco na bazie asfaltu modyfikowanego polimerami

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Zachowanie przy temperaturze leñości	PN-EN 13880-6[72]	Homogeniczny
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]	≥80°C
Penetracja stożkiem w 25°C, 5 s, 150 g	PN-EN 13880-2[69]	30 do 60 0,1 mm
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5[71]	≤5,0 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13380-3[70]	10-50%
Wydłużenie nieciągle (próba przyczepności), po 5 h, -10°C	PN-EN 13880-13[73]	≥5 mm ≤0,75 N/mm ²

Tablica 15. Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco

Właściwości	Metoda badawcza	Wymagania dla typu
PN- EN 14188-1 tablica 2 punkty od 1 do 11.2.8.	PN-EN 14188-1[65]	N 1

Składowanie materiałów termoplastycznych jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach producenta, w warunkach określonych w aprobatie technicznej.

Do uszczelnienia krawędzi należy stosować asfalt drogowy wg PN-EN 12591 [24], asfalt modyfikowany polimerami wg PN-EN 14023 [64] „metoda na gorąco”.

Dopuszcza się inne rodzaje lepiszcza wg norm lub aprobat technicznych.

2.7. Materiały do złączenia warstw konstrukcji

Do złączania warstw konstrukcji nawierzchni (warstwa wiążąca z warstwą ścieralną) należy stosować kationowe emulsje asfaltowe niemodyfikowane lub kationowe emulsje modyfikowane polimerami według aktualnego Załącznika krajowego [62a] NA do PN-EN 13808 [62].

Spośród rodzajów emulsji wymienionych w Załączniku krajowym NA [62a] do normy PN-EN 13808 [62], należy stosować emulsje oznaczone kodem ZM.

Właściwości i przeznaczenie emulsji asfaltowych oraz sposób ich składowania opisano w SST D-04.03.01 [2].

2.8. Dodatki do mieszanki mineralno-asfaltowej

Mogą być stosowane dodatki stabilizujące lub modyfikujące. Pochodzenie, rodzaj i właściwości dodatków powinny być deklarowane.

Należy używać tylko materiałów składowych o ustalonej przydatności. Ustalenie przydatności powinno wynikać co najmniej jednego z następujących dokumentów:

- Normy Europejskiej,
- europejskiej aprobaty technicznej,
- specyfikacji materiałowych opartych na potwierdzonych pozytywnych zastosowaniach w nawierzchniach asfaltowych. Wykaz należy dostarczyć w celu udowodnienia przydatności. Wykaz może być oparty na badaniach w połączeniu z dowodami w praktyce.

Zaleca się stosowanie do mieszanki mineralno-asfaltowej środka obniżającego temperaturę produkcji i układania.

Do mieszanki mineralno-asfaltowej może być stosowany dodatek asfaltu naturalnego wg PN-EN 13108-4 [51], załącznik B.

2.9. Skład mieszanki mineralno-asfaltowej

Skład mieszanki mineralno-asfaltowej powinien być ustalony na podstawie badań próbek wykonanych zgodnie z normą PN-EN 13108-20 [52] załącznik C oraz normami powiązanymi. Próbkę powinny spełniać wymagania podane w p. 2.10. w zależności od kategorii ruchu, jak i zawartości asfaltu B_{min} i temperatur zagęszczania próbek.

Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz minimalna zawartość lepiszcza podane są w tablicach 16 i 17.

Tablica 16. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy ścieralnej dla ruchu KR1-KR2

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]					
	AC5S		AC8S		AC11S	
Wymiar sита #, [mm]	Od	Do	od	do	od	Do
16	-	-	-	-	100	-
11,2	-	-	100	-	90	100
8	100	-	90	100	70	90

5,6	90	100	70	90	-	-
2	40	65	45	60	30	55
0,125	8	22	8	22	8	20
0,063	6	14	6	14	5	12,0
Zawartość lepiszcza, minimum ¹⁾	B _{min6,2}		B _{min6,0}		B _{min5,8}	

Tablica 17. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy ścieralnej dla ruchu KR3-KR6

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]			
	AC8S		AC11S	
Wymiar siata #, [mm]	od	do	od	do
16	-	-	100	-
11,2	100	-	90	100
8	90	100	60	90
5,6	60	80	48	75
4,0	48	60	42	60
2	40	55	35	50
0,125	8	22	8	20
0,063	5	12,0	5	11,0
Zawartość lepiszcza, minimum ¹⁾	B _{min5,8}		B _{min5,8}	

¹⁾ Minimalna zawartość lepiszcza jest określona przy założonej gęstości mieszanki mineralnej 2,650 Mg/m³. Jeżeli stosowana mieszanka mineralna ma inną gęstość (ρ_d), to do wyznaczenia minimalnej zawartości lepiszcza podaną wartość należy pomnożyć przez współczynnik α według równania:

$$\alpha = \frac{2,650}{\rho_d}$$

2.10. Właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do wykonania betonu asfaltowego do warstwy ścieralnej

Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej podane są w tablicach 18, 19 i 20.

Tablica 18. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy ścieralnej, dla ruchu KR1 + KR2

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [52]	Metoda i warunki badania	AC5S	AC8S	AC11S
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 4	$V_{min1,0}$ $V_{max3,0}$	$V_{min1,0}$ $V_{max3,0}$	$V_{min1,0}$ $V_{max3,0}$
Wolne przestrzenie wypełnione lepiszczem	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 5	VFB_{min75} VFB_{max93}	VFB_{min75} VFB_{max93}	VFB_{min75} VFB_{max93}
Zawartość wolnych przestrzeni w mieszance mineralnej	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 5	VMA_{min14}	VMA_{min14}	VMA_{min14}
Odporność na działanie wody ^{a)}	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [37], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$
^{a)} Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 [80] w załączniku 1					

Tablica 19. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy ścieralnej, dla ruchu KR3 + KR4

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [52]	Metoda i warunki badania	AC8S	AC11S
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×75 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 4	$V_{min2,0}$ V_{max4}	$V_{min2,0}$ V_{max4}
Odporność na deformacje trwałe ^{a), c)}	C.1.20, wałowanie, $P_{98-P100}$	PN-EN 12697-22[40], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20, D.1.6, 60°C, 10 000 cykli [52]	$WTS_{AIR 0,15}$ $PRD_{AIR9,0}$	$WTS_{AIR 0,15}$ $PRD_{AIR9,0}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [37], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{b)}	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$
^{a)} Grubość płyty: AC8, AC11 40mm				
^{b)} Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 [80] w załączniku 1				
^{c)} Procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed zagęszczeniem próbek do badań podano w WT-2 2014 [80] w załączniku 2				

Tablica 20. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy ścieralnej, dla ruchu KR5 + KR6

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [52]	Metoda i warunki badania	AC8S	AC11S
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×75 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 4	$V_{min2,0}$ V_{max4}	$V_{min2,0}$ V_{max4}

Odporność na deformacje trwałe ^{a), c)}	C.1.20, wałowanie, P ₉₈ -P ₁₀₀	PN-EN 12697-22 [40], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20, D.1.6,60°C, 10 000 cykli [52]	WTS _{AIR 0,10} PRD _{AIR7,0}	WTS _{AIR 0,10} PRD _{AIR7,0}
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [37], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{b)}	ITSR ₉₀	ITSR ₉₀
Współczynnik luminacji	-	Zgodnie z załącznikiem 4 do WT-2 2014 [80]	Q _d ≥70 ^d Q _d ≥90 ^e	Q _d ≥70 ^d Q _d ≥90 ^e
^{a)} Grubość płyty: AC8, AC11 40mm. ^{b)} Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014[80] w załączniku 1. ^{c)} Procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed zagęszczeniem próbek do badań podano w WT-2 2014[80] w załączniku 2 ^{d)} Wymaganie dotyczy nawierzchni wykonywanych w terenach otwartych ^{e)} Wymaganie dotyczy nawierzchni wykonywanych w tunelach				

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania robót

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

- wytwórnia (otłaczarka) o mieszaniu cyklicznym lub ciągłym, z automatycznym komputerowym sterowaniem produkcji, do wytwarzania mieszanek mineralno-asfaltowych, Wytwórnia powinna zapewnić wysuszenie i wymieszanie wszystkich składników oraz zachowanie właściwej temperatury składników i gotowej mieszanki mineralno-asfaltowej. Na wytwórni powinien funkcjonować certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji zgodny z PN-EN 13108-21 [53]. Wytwórnia powinna być wyposażona w termometry (urządzenia pomiarowe) pozwalające na ciągłe monitorowanie temperatury poszczególnych materiałów, na różnych etapach przygotowywania materiałów, jak i na wyjściu z mieszalnika,
- układarka gąsienicowa, z elektronicznym sterowaniem równości układanej warstwy,
- skraplarka,
- walce stalowe gładkie,
- lekka rozsypanywarka kruszywa,
- szczotki mechaniczne i/lub inne urządzenia czyszczące,
- samochody samowyladowcze z przykryciem brezentowym lub termosami,
- sprzęt drobny.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, ST, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Asfalt i polimeroasfalt należy przewozić zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych [84] wprowadzającej przepisy konwencji ADR, w cysternach kolejowych lub samochodach izolowanych i zaopatrzonych w urządzenia umożliwiające pośrednie ogrzewanie oraz w zawory spustowe.

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Wypełniacz należy przewozić w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbrzyleniem i zanieczyszczeniem. Wypełniacz luzem powinien być przewożony w odpowiednich cysternach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich, umożliwiających rozładunek pneumatyczny.

Środek adhezyjny, w opakowaniu producenta, może być przewożony dowolnymi środkami transportu z uwzględnieniem zaleceń producenta. Opakowanie powinno być zabezpieczone tak, aby nie uległo uszkodzeniu.

Emulsja asfaltowa może być transportowana w zamkniętych cysternach, autocysternach, beczkach i innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu. Cysterny powinny być wyposażone w przegrody. Nie należy używać do transportu opakowań z metalu lekkich (może zachodzić wydzielanie wodoru i groźba wybuchu przy emulsjach o pH ≤ 4).

Mieszanek mineralno-asfaltową należy dowozić na budowę pojazdami samowyladowczymi w zależności od postępu robót. Podczas transportu i postoju przed wbudowaniem mieszanka powinna być zabezpieczona przed ostygnięciem i dopływem powietrza (przez przykrycie, pojemniki termoizolacyjne lub ogrzewane itp.). Warunki i czas transportu mieszanki, od produkcji do wbudowania, powinna zapewniać utrzymanie temperatury w wymaganym przedziale. Nie dotyczy to przypadków użycia dodatków obniżających temperaturę produkcji i wbudowania, lepiszczy zawierających takie środki lub specjalnych technologii produkcji i wbudowywania w obniżonej temperaturze, tj. z użyciem asfaltu spienionego. W tym zakresie należy kierować się informacjami (zaleceniami) podanymi przez producentów tych środków.

Powierzchnie pojemników używanych do transportu mieszanki powinny być czyste, a do zwilżania tych powierzchni można używać tylko środki antyadhezyjne niewpływające szkodliwie na mieszankę. Zabrania się skrapiania skrzyż olejem na pędowym lub innymi środkami ropopochodnymi.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 5.

5.2. Projektowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy Zamawiającemu i Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt składu mieszanki mineralno-asfaltowej (AC5S, AC8S, AC11S).

Projekt mieszanki mineralno-asfaltowej powinien określać:

- źródło wszystkich zastosowanych materiałów,
- proporcje wszystkich składników mieszanki mineralnej,
- punkty graniczne uziarnienia,
- wyniki badań przeprowadzonych w celu określenia właściwości mieszanki i porównanie ich z wymaganiami specyfikacji,
- wyniki badań dotyczących fizycznych właściwości kruszywa,

- temperaturę wytwarzania i układania mieszanki.

W zagęszczaniu próbek laboratoryjnych mieszanek mineralno-asfaltowych należy stosować następujące temperatury mieszanki w zależności stosowanego asfaltu:

- 50/70 i 70/100: $135^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$,
- MG 50/70-54/64: $140^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$,
- PMB 45/80 – 55, PMB 45/80-65, PMB 45/80-80: $145^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$.

Recepta powinna być zaprojektowana dla konkretnych materiałów, zaakceptowanych przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru, do wbudowania i przy wykorzystaniu reprezentatywnych próbek tych materiałów.

Jeżeli mieszanka mineralno-asfaltowa jest dostarczana z kilku wytwórni lub od kilku producentów, to należy zapewnić zgodność typu i wymiaru mieszanki oraz spełnienie wymaganej dokumentacji projektowej.

Każda zmiana składników mieszanki w czasie trwania robót wymaga akceptacji Inspektora Nadzoru oraz opracowania nowej recepty i jej zatwierdzenia.

Podczas ustalania składu mieszanki Wykonawca powinien zadbać, aby projektowana recepta laboratoryjna opierała się na prawidłowych i w pełni reprezentatywnych próbkach materiałów, które będą stosowane do wykonania robót. Powinien także zapewnić, aby mieszanka i jej poszczególne składniki spełniały wymagania dotyczące cech fizycznych i wytrzymałościowych określonych w niniejszej specyfikacji.

Akceptacja recepty przez Zamawiającego może nastąpić na podstawie przedstawionych przez Wykonawcę badań typu i sprawozdania z próby technologicznej. W przypadku kiedy Zamawiający, w celu akceptacji recepty mieszanki mineralno-asfaltowej, zdecyduje się wykonać dodatkowo niezależne badania, Wykonawca dostarczy zgodnie z wymaganiami Inspektora Nadzoru próbki wszystkich składników mieszanki.

Zaakceptowana recepta stanowi ważną podstawę produkcji.

5.3. Wytwarzanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Mieszankę mineralno-asfaltową należy wytwarzać na gorąco w otaczarce (zespole maszyn i urządzeń dozowania, podgrzewania i mieszania składników oraz przechowywania gotowej mieszanki). Inspektor Nadzoru dopuści do produkcji tylko otaczarki posiadające certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji zgodny z PN-EN 13108-21 [53].

Dozowanie składników mieszanki mineralno-asfaltowej w otaczarkach, w tym także wstępne, powinno być zautomatyzowane i zgodne z receptą roboczą, a urządzenia do dozowania składników oraz pomiaru temperatury powinny być okresowo sprawdzane. Kruszywo o różnym uziarnieniu lub pochodzeniu należy dodawać oddzielnie.

Lepiszczce asfaltowe należy przechowywać w zbiorniku z pośrednim systemem ogrzewania, z układem termostata zapewniającym utrzymanie żądanej temperatury z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Temperatura lepiszczka asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie może przekraczać wartości podanych w pkt 2.2.

Kruszywo (ewentualnie z wypełniaczem) powinno być wysuszone i podgrzane tak, aby mieszanka mineralna uzyskała temperaturę właściwą do otoczenia lepiszczem asfaltowym. Temperatura mieszanki mineralnej nie powinna być wyższa o więcej niż 30°C od najwyższej temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podanej w tablicy 21. W tej tablicy najniższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej na miejsce wbudowania, a najwyższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej bezpośrednio po wytworzeniu w wytwórni.

Tablica 21. Najwyższa i najniższa temperatura mieszanki AC

Lepiszczce asfaltowe	Temperatura mieszanki [$^{\circ}\text{C}$]
Asfalt 50/70	od 140 do 180
Asfalt 70/100	od 140 do 180
PMB 45/80-55	wg wskazań producenta
PMB 45/80-65	wg wskazań producenta
PMB 45/80-80	wg wskazań producenta
MG 50/70-54/64	wg wskazań producenta

Podana temperatura nie znajduje zastosowania do mieszanek mineralno-asfaltowych, do których jest dodawany dodatek w celu obniżenia temperatury jej wytwarzania i wbudowania lub gdy stosowane lepiszczce asfaltowe zawiera taki środek.

Sposób i czas mieszania składników mieszanki mineralno-asfaltowej powinny zapewnić równomierne otoczenie kruszywa lepiszczem asfaltowym.

Dodatki modyfikujące lub stabilizujące do mieszanki mineralno-asfaltowej mogą być dodawane w postaci stałej lub ciekłej. System dozowania powinien zapewnić jednorodność dozowania dodatków i ich wymieszania w wytwarzanej mieszance. Warunki wytwarzania i przechowywania mieszanki mineralno-asfaltowej na gorąco nie powinny istotnie wpływać na skuteczność działania tych dodatków.

Dopuszcza się dostawy mieszanek mineralno-asfaltowych z kilku wytwórni, pod warunkiem skoordynowania między sobą deklarowanych przydatności mieszanek (m.in.: typ, rodzaj składników, właściwości objętościowe) z zachowaniem braku różnic w ich właściwościach, m. in. barwy warstwy ścieralnej.

Produkcja powinna być tak zaplanowana, aby nie dopuścić do zbyt długiego przechowywania mieszanki w silosach; należy wykluczyć możliwość szkodliwych zmian.

Czas przechowywania – magazynowania mieszanki MMA powinien uwzględniać możliwości wytwórni (sposób podgrzewania silosów gotowej mieszanki MMA i rodzaj izolacji), warunki atmosferyczne oraz czas transportu na budowę.

5.4. Przygotowanie podłoża

Podłoże (warstwa wyrównawcza, warstwa wiążąca lub stara warstwa ścieralna) pod warstwę ścieralną z betonu asfaltowego powinno być na całej powierzchni:

- ustabilizowane i nośne,
- czyste, bez zanieczyszczenia lub pozostałości luźnego kruszywa,
- wyprofilowane, równe i bez kolein,
- suche.

Rzędne wysokościowe podłoża oraz urządzeń usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Z podłoża powinien być zapewniony odpływ wody.

Oznakowanie poziome na warstwie podłoża należy usunąć.

Podłoże pod warstwę ścieralną powinno spełniać wymagania określone w tablicy 22. Jeżeli nierówności poprzeczne są większe aniżeli dopuszczalne, należy odpowiednio wyrównać podłoże poprzez frezowanie lub ułożenie warstwy wyrównawczej.

Tablica 22. Maksymalne nierówności podłoża pod warstwę ścieralną

Klasa drogi	Element nawierzchni	Dopuszczalne wartości odchyień równości podłużnej i poprzecznej pod warstwę ścieralną [mm]
A, S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6

	Jezdnie MOP	9
G, Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, utwardzone pobocza	9
L, D, place, parkingi	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	12

Wykonane w podłożu łaty z materiału o mniejszej sztywności (np. łaty z asfaltu lanego w betonie asfaltowym) należy usunąć, a powstałe w ten sposób ubytki wypełnić materiałem o właściwościach zbliżonych do materiału podstawowego (np. wypełnić betonem asfaltowym).

W celu polepszenia połączenia między warstwami technologicznymi nawierzchni powierzchnia podłoża powinna być w ocenie wizualnej chropowata.

Szerokie szczeliny w podłożu należy wypełnić odpowiednim materiałem, np. zalewami drogowymi według PN-EN 14188-1 [65] lub PN-EN 14188-2 [66] albo innymi materiałami według norm lub aprobat technicznych.

Na podłożu wykazującym zniszczenia w postaci siatki spękań zmęzeniowych lub spękań poprzecznych zaleca się stosowanie membrany przeciwspekaniowej, np. mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy SAMI lub z geosyntetyków według norm lub aprobat technicznych lub podłoże należy wymienić.

Przygotowanie podłoża do skropienia emulsją należy wykonać zgodnie z SST D-04.03.01 [2].

5.5. Próba technologiczna

Wykonawca przed przystąpieniem do produkcji mieszanki jest zobowiązany do przeprowadzenia w obecności Inspektora Nadzoru próby technologicznej, która ma na celu sprawdzenie zgodności właściwości wyprodukowanej mieszanki z receptą. W tym celu należy zaprogramować otaczarkę zgodnie z receptą roboczą i w cyklu automatycznym produkować mieszankę. Do badań należy pobrać mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej w kilku otaczarkach próba powinna być przeprowadzona na każdej wytwórni.

Nie dopuszcza się oceniania dokładności pracy otaczarki oraz prawidłowości składu mieszanki mineralnej na podstawie tzw. suchego zarobu, z uwagi na możliwą segregację kruszywa.

Do próby technologicznej Wykonawca użyje takich materiałów, jakie będą stosowane do wykonania właściwej mieszanki mineralno-asfaltowej.

W czasie wykonywania zarobu próbnego dozowania ilościowe poszczególnych materiałów składowych mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być zgodne z ilościami podanymi w przedłożonej przez Wykonawcę i zatwierdzonej przez Zamawiającego receptce. Sprawdzenie zawartości asfaltu w mieszanke określa się wykonując ekstrakcję. Sprawdzenie uziarnienia mieszanki mineralnej wykonuje się poprzez analizę sitową kruszywa.

Do sprawdzenia składu granulometrycznego mieszanki mineralnej i zawartości asfaltu zaleca się pobrać próbki z co najmniej trzeciego zarobu po uruchomieniu produkcji. Tolerancje zawartości składników mieszanki mineralno-asfaltowej względem składu zaprojektowanego, powinny być zawarte w granicach podanych w punkcie 6.

Mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki należy zgromadzić w silosie lub załadować na samochód. Próbkę do badań należy pobierać ze skrzyni samochodu zgodnie z metodą określoną w PN-EN 12697-27 [43].

Na podstawie uzyskanych wyników Inspektor Nadzoru podejmuje decyzję o wykonaniu odcinka próbnego.

5.6. Odcinek próbny

Zaakceptowanie przez Inspektora Nadzoru wyników badań próbek z próbnego zarobu stanowi podstawę do wykonania przez Wykonawcę odcinka próbnego. Za zgodą Inspektora Nadzoru można połączyć wykonanie próby technologicznej z wykonaniem odcinka próbnego. W takim przypadku zaleca się pobrać próbki mieszanki mineralno-asfaltowej do badań z za rozścielacza, wg pktu 4.3, 4.5, 4.6 PN-EN12697-27 [43].

W przypadku braku innych uzgodnień z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny co najmniej na trzy dni przed rozpoczęciem robót, w celu:

- sprawdzenia czy użyty sprzęt jest właściwy,
- określenia grubości warstwy mieszanki mineralno-asfaltowej przed zagęszczeniem, koniecznej do uzyskania wymaganej w kontrakcie grubości warstwy,
- określenia potrzebnej liczby przejazdów walców dla uzyskania prawidłowego zagęszczenia warstwy.

Do takiej próby Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu, jaki stosowany będzie do wykonania warstwy nawierzchni.

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić co najmniej 500 m², a długość co najmniej 50 m i powinny być tak dobrane, aby na jego podstawie możliwa była ocena prawidłowości wbudowania i zagęszczenia mieszanki mineralno-asfaltowej.

Grubość układanej warstwy powinna być zgodna z grubością podaną w dokumentacji projektowej. Ilość próbek (rdzeni) pobrana z odcinka próbnego powinna być uzgodniona z Inspektorem Nadzoru i oceniona pod względem zgodności z wymaganiami niniejszej specyfikacji. Należy pobrać minimum w dwóch przekrojach poprzecznych po dwie próbki (rdzenie).

Dopuszcza się, aby za zgodą Inspektora Nadzoru, odcinek próbny zlokalizowany był w ciągu zasadniczych prac nawierzchniowych objętych danym kontraktem.

Wykonawca może przystąpić do realizacji robót po zaakceptowaniu przez Inspektora Nadzoru technologii wbudowania oraz wyników z odcinka próbnego.

5.7. Połączenie międzywarstwowe

Uzyskanie wymaganej trwałości nawierzchni jest uzależnione od zapewnienia połączenia między warstwami i ich współpracy w przenoszeniu obciążenia nawierzchni ruchem.

Podłoże powinno być skropione lepiszczem. Ma to na celu zwiększenie połączenia między warstwami konstrukcyjnymi oraz zabezpieczenie przed wnikaniem i zaleganiem wody między warstwami.

Można odstąpić od wykonania skropienia przy rozkładaniu dwóch warstw asfaltowych w jednym cyklu technologicznym (tzw. połączenia gorące na gorące)

Warunki wykonania połączenia międzywarstwowego oraz kontrola wykonania skropienia zostały przedstawione w SST D-04.03.01 [2].

5.8. Wbudowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przy doborze rodzaju mieszanki mineralno-asfaltowej do układu warstw konstrukcyjnych należy zachować zasadę mówiącą, że grubość warstwy musi być co najmniej dwuipółkrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

Jeżeli warstwa nawierzchni według dokumentacji projektowej jest zbyt gruba, aby można było ją rozłożyć i zagęścić w pojedynczej operacji, to warstwa ta może się składać z dwóch warstw technologicznych, z których każda zostaje rozłożona i zagęszczona w odrębnej operacji. Należy zapewnić pełne połączenie między tymi warstwami zgodnie z pkt.5.7.

Mieszankę mineralno-asfaltową można wbudowywać na podłożu przygotowanym zgodnie z zapisami w punktach 5.4 i 5.7.

Transport mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w punkcie 4.2.

Prace związane z wbudowaniem mieszanki mineralno-asfaltowej należy tak zaplanować, aby:

- jeżeli to możliwe układanie warstwy odbywało się całą szerokością jezdni (jedną rozkładarką lub dwoma rozkładarkami pracującymi obok siebie z odpowiednim przesunięciem), a w przypadku braku takiej możliwości o dopuszczonym ruchu jednokierunkowym (wahadłowym) szerokością pasa ruchu,
- dzienne działy robocze (tj. odcinki nawierzchni na których mieszanka mineralno-asfaltowa jest wbudowywana jednego dnia) powinny być możliwie jak najdłuższe min. 200 m,
- organizacja dostaw mieszanki powinna zapewnić pracę rozkładarki bez zatrzymań.

Mieszankę mineralno-asfaltową asfaltową należy wbudowywać w odpowiednich warunkach atmosferycznych. Nie wolno wbudowywać betonu asfaltowego gdy na podłożu tworzy się zamknięty film wodny.

Temperatura otoczenia w ciągu doby nie powinna być niższa od temperatury podanej w tablicy 23. Temperatura otoczenia może być niższa w wypadku stosowania ogrzewania podłoża i obramowania (np. promienniki podczerwieni, urządzenia mikrofalowe). Temperatura podłoża powinna wynosić co najmniej 5°C. Temperatura powietrza powinna być mierzona co najmniej 3 razy dziennie: przed przystąpieniem do robót oraz podczas ich wykonywania w okresach równomiernie rozłożonych w planowanym czasie realizacji dziennej działki roboczej. Nie dopuszcza się układania mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej podczas silnego wiatru ($V > 16$ m/s) oraz podczas opadów atmosferycznych.

Podczas budowy nawierzchni należy dążyć do ułożenia wszystkich warstw przed sezonem zimowym, aby zapewnić szczelność nawierzchni i jej odporność na działanie wody i mrozu.

W wypadku stosowania mieszanek mineralno-asfaltowych z dodatkiem obniżającym temperaturę mieszania i wbudowania należy indywidualnie określić wymagane warunki otoczenia.

Tablica 23. Minimalna temperatura otoczenia na wysokości 2 m podczas wykonywania warstw asfaltowych

Rodzaj robót	Minimalna temperatura powietrza [°C]
Warstwa ścieralna o grubości ≥ 3 cm	+5
Warstwa ścieralna o grubości < 3 cm	+10
Nawierzchnia typu kompaktowego	0

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową, elementy wibrujące do wstępnego zagęszczenia, urządzenia do podgrzewania elementów roboczych rozkładarki. Mieszanki mineralno-asfaltowe można rozkładać specjalną maszyną drogową z podwójnym zestawem rozkładającym do układania dwóch warstw technologicznych w jednej operacji (tzw. asfaltowe warstwy kompaktowe).

W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne.

Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

Warstwy walowane powinny być równomiernie zagęszczone ciężkimi walcami drogowymi o charakterystyce (statycznym nacisku liniowym) zapewniającej skuteczność zagęszczania, potwierdzoną na odcinku próbnym. Do warstw z betonu asfaltowego należy stosować walce drogowe stalowe gładkie z możliwością wibracji, oscylacji lub walce ogumione.

Przy wykonywaniu nawierzchni dróg o kategorii KR6, do warstwy ścieralnej wymagane jest:

- stosowanie podajników mieszanki mineralno-asfaltowej do zasilania kosza rozkładarki z środków transportu,
- stosowanie rozkładarek wyposażonych w łałę o długości min. 10 m z co najmniej 3 czujnikami.

5.9. Połączenia technologiczne

Połączenia technologiczne należy wykonywać jako:

- złącza podłużne i poprzeczne (wg definicji punkt 1.4.15.),
- spoiny (wg definicji punkt 1.4.16.).

Połączenia technologiczne powinny być jednorodne i szczelne.

5.9.1. Wykonanie złączy

5.9.1.1. Sposób wykonania złączy-wymagania ogólne

Złącza w warstwach nawierzchni powinny być wykonywane w linii prostej.

Złącza podłużnego nie można umiejscawiać w śladach kół, ani w obszarze poziomego oznakowania jezdni. Złącza podłużne między pasami kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie co najmniej 30 cm w kierunku poprzecznym do osi jezdni. Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 2 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

Połączenie nawierzchni mostowej z nawierzchnią drogową powinno być wykonane w strefie płyty przejściowej. Połączenie warstw ścieralnej i wiążącej powinno być przesunięte o co najmniej 0,5 m. Krawędzie poprzeczne łączonych warstw wiążącej i ścieralnej nawierzchni drogowej powinny być odcięte piłą.

Złącza powinny być całkowicie związane, a powierzchnie przylegających warstw powinny być w jednym poziomie.

5.9.1.2. Technologia rozkładania „gorące przy gorącym”

Metoda ta ma zastosowanie w przypadku wykonywania złącza podłużnego, gdy układanie mieszanki odbywa się przez minimum dwie rozkładarki pracujące obok siebie z przesunięciem. Wydajności wstępnego zagęszczania deską rozkładarek muszą być do siebie dopasowane. Przyjęta technologia robót powinna zapewnić prawidłowe i szczelne połączenia układanych pasów warstwy technologicznej. Warunek ten można zapewnić przez zminimalizowanie odległości między rozkładarkami tak, aby odległość między układanymi pasami nie była większa niż długość rozkładarki oraz druga w kolejności rozkładarka nakładająca mieszankę na pierwszy pas. Walce zagęszczające mieszankę za każdą rozkładarką powinny być o zbliżonych parametrach. Zagęszczanie każdego z pasów należy rozpocząć od zewnętrznej krawędzi pasa i stopniowo zagęszczać pas w kierunku złącza.

Przy tej metodzie nie stosuje się dodatkowych materiałów do złączy.

5.9.1.3. Technologia rozkładania „gorące przy zimnym”

Wykonanie złączy metodą „gorące przy zimnym” stosuje się w przypadkach, gdy ze względu na ruch, względnie z innych uzasadnionych powodów konieczne jest wykonywanie nawierzchni w odstępach czasowych. Krawędź złącza w takim przypadku powinna być wykonana w trakcie układania pierwszego pasa ruchu.

Wcześniej wykonany pas warstwy technologicznej powinien mieć wyprofilowaną krawędź równomiernie zagęszczoną, bez pęknięć. Krawędź ta nie może być pionowa, lecz powinna być skośna (pochylenie około 3:1 tj. pod kątem 70-80° w stosunku do warstwy niżej leżącej). Skos wykonany „na gorąco”, powinien być uformowany podczas układania pierwszego pasa ruchu, przy zastosowaniu rolki dociskowej lub noża talerzowego.

Jeżeli skos nie został uformowany „na gorąco”, należy uzyskać go przez frezowanie zimnego pasa, z zachowaniem wymaganego kąta. Powierzchnia styku powinna być czysta i sucha. Przed ułożeniem sąsiedniego pasa całą powierzchnię styku należy pokryć taśmą przylepną lub pastą w ilości podanej w punktach 5.9.1.5. i 5.9.1.6.

Drugi pas powinien być wykonywany z zakładem 2-3 cm licząc od górnej krawędzi złącza, zachodzącym na pas wykonany wcześniej.

5.9.1.4. Zakończenie działki roboczej

Zakończenie działki roboczej należy wykonać w sposób i przy pomocy urządzeń zapewniających uzyskanie nieregularnej powierzchni spoiny (przy pomocy wstawianej kantówki lub frezarki). Zakończenie działki roboczej należy wykonać prostopadłe do osi drogi.

Krawędź działki roboczej jest równocześnie krawędzią poprzeczną złącza.

Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 3 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

5.9.1.5. Wymagania wobec wbudowania taśm bitumicznych

Minimalna wysokość taśmy wynosi 4 cm.

Grubość taśmy powinna wynosić 10 mm.

Krawędź boczna złącza podłużnego powinna być uformowana za pomocą rolki dociskowej lub poprzez obcięcie nożem talerzowym.

Krawędź boczna złącza poprzecznego powinna być uformowana w taki sposób i za pomocą urządzeń umożliwiających uzyskanie nieregularnej powierzchni.

Powierzchnie krawędzi do których klejona będzie taśma, powinny być czyste i suche.

Przed przyklejeniem taśmy w metodzie „gorąco przy zimnym”, krawędzie „zimnej” warstwy na całkowitej grubości, należy zagruntować zgodnie z zaleceniami producenta taśmy. Taśma bitumiczna powinna być wstępnie przyklejona do zimnej krawędzi złącza na całej jego wysokości oraz wystawać ponad powierzchnię warstwy do 5 mm lub wg zaleceń producenta.

5.9.1.6. Wymagania wobec wbudowywania past bitumicznych

Przygotowanie krawędzi bocznych jak w przypadku stosowania taśm bitumicznych.

Pasta powinna być наносzona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³).

Dopuszcza się ręczne nanoszenie past w miejscach niedostępnych.

5.9.2. Wykonanie spoin

Spoiny należy wykonywać w wypadku połączeń warstwy z urządzeniami w nawierzchni lub ją ograniczającymi.

Spoiny należy wykonywać z materiałów termoplastycznych (taśmy, pasty, zalewy drogowe na gorąco) zgodnych z pkt 2.6.

Grubość elastycznej taśmy uszczelniającej w spoinach w warstwie ścieralnej powinna wynosić nie mniej niż 10 mm.

Pasta powinna być наносzona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³).

Zalewy drogowe na gorąco należy stosować zgodnie z zaleceniami producenta, przy czym szerokość naciętej spoiny powinna wynosić ok. 10 mm.

5.10. Krawędzie

W przypadku warstwy ścieralnej rozkładanej przy urządzeniach ograniczających nawierzchnię, których górna powierzchnia ma być w jednym poziomie z powierzchnią tej nawierzchni (np. ściek uliczny, korytka odwadniające) oraz gdy spadek jezdni jest w stronę tych urządzeń, to powierzchnia warstwy ścieralnej powinna być wyższa o 0,5÷1,0 cm.

W przypadku warstw nawierzchni bez urządzeń ograniczających (np. krawężników) krawędziom należy nadać spadki o nachyleniu nie większym niż 2:1, przy pomocy rolki dociskowej mocowanej do walca lub elementu mocowanego do rozkładarki tzw „buta” („na gorąco”).

Jeżeli krawędzie nie zostały uformowane na gorąco krawędzie należy wyfrezować je na zimno.

Po wykonaniu nawierzchni asfaltowej o jednostronnym nachyleniu jezdni należy uszczelnić krawędź położoną wyżej (niżej położona krawędź powinna zostać nieuszczelniona).

W przypadku nawierzchni o dwustronnym nachyleniu (przekrój daszkowy) decyzję o potrzebie i sposobie uszczelnienia krawędzi zewnętrznych podejmie Projektant w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru.

Krawędzie zewnętrzne oraz powierzchnie odsadzek poziomych należy uszczelnić przez pokrycie gorącym asfaltem w ilości:

- powierzchnie odsadzek - 1,5 kg/m²,
- krawędzie zewnętrzne - 4 kg/m².

Gorący asfalt może być наносzony w kilku przejściach roboczych.

Do uszczelniania krawędzi zewnętrznych należy stosować asfalt drogowy według PN-EN 12591 [24], asfalt modyfikowany polimerami według PN-EN 14023 [64], asfalt wielorodajowy wg PN-EN 13924-2 [63], albo inne lepiszcza według norm lub aprobat technicznych. Uszczelnienie krawędzi zewnętrznej należy wykonać gorącym lepiszczem.

Lepiszczko powinno być naniesione odpowiednio szybko tak, aby krawędzie nie uległy zabrudzeniu. Niżej położona krawędź (z wyjątkiem strefy zmiany przechyty) powinna pozostać nieuszczelniona.

Dopuszcza się jednoczesne uszczelnianie krawędzi kolejnych warstw, jeżeli warstwy były ułożone jedna po drugiej, a krawędzie były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem. Jeżeli krawędź położona wyżej jest uszczelniana warstwowo, to przylegającą powierzchnię odsadzki danej warstwy należy uszczelnić na szerokości co najmniej 10 cm.

5.11. Wykończenie warstwy ścieralnej

Warstwa ścieralna powinna mieć jednorodną teksturę i strukturę dostosowaną do przeznaczenia, np. ze względu na właściwości przeciwpoślizgowe, hałas toczenia kół lub względy estetyczne.

Nie wymaga się uszorstnienia warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego.

5.12. Jasność nawierzchni

Powierzchnią wymagającą rozjaśnienia warstwy ścieralnej jest nawierzchnia KR5-6 na obiektach inżynierskich w ciągu głównym dróg krajowych i nawierzchnia w tunelach.

Rozjaśnienie dożądanego poziomu luminancji można uzyskać przez dodanie jasnego kruszywa grubego lub jasnego kruszywa drobnego lub kombinacji drobnych i grubych kruszyw jasnych do warstwy ścieralnej.

Kruszywa stosowane do rozjaśnienia muszą posiadać własności fizyko-mechaniczne określone dla danej kategorii ruchu warstw ścieralnych w WT-1 2014 [79]. Możliwe jest również zastosowanie innych składników mieszanki mineralno-asfaltowej w celu rozjaśnienia nawierzchni (np. lepiszcza syntetyczne).

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inspektora Nadzoru.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

6.2.1. Badanie typu

Przed przystąpieniem do robót, w terminie uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca przedstawi do akceptacji badania typu mieszanek mineralno-asfaltowych wraz z wymaganymi w normie PN-EN 13108-20 [52] załącznikami, w celu zatwierdzenia do stosowania. W przypadku zaistnienia podanych poniżej sytuacji wymagających powtórzenia badania typu należy je ponownie wykonać i przedstawić do akceptacji.

Badanie typu powinno zawierać:

- a) informacje ogólne:
 - nazwę i adres producenta mieszanki mineralno-asfaltowej,

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

- datę wydania,
 - nazwę wytwórni produkującej mieszankę mineralno –asfaltową,
 - określenie typu mieszanki i kategorii, z którymi jest deklarowana zgodność,
 - zestawienie metod przygotowania próbek oraz metod i warunków badania poszczególnych właściwości.
- b) informacje o składnikach:
- każdy wymiar kruszywa: źródło i rodzaj,
 - lepiszcze: typ i rodzaj,
 - wypełniacz: źródło i rodzaj,
 - dodatki: źródło i rodzaj,
 - wszystkie składniki: wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 24.

Tablica 24. Rodzaj i liczba badań składników mieszanki mineralno-asfaltowej

Składnik	Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Kruszywo (PN-EN 13043 [49])	Uziarnienie	PN-EN 933-1 [6]	1 na frakcję
	Gęstość	PN-EN 1097-6 [16]	1 na frakcję
Lepiszczce (PN-EN 12591 [24], PN-EN 13924-2 [63], PN-EN 14023 [64])	Penetracja lub temperatura mięknienia	PN-EN 1426 [21] lub PN-EN 1427 [22]	1
	Nawrót sprężysty ^{*)}	PN-EN 13398 [56]	1
Wypełniacz (PN-EN 13043[49])	Uziarnienie	PN-EN 933-10 [12]	1
	Gęstość	PN-EN 1097-7 [17]	1
Dodatki	Typ		

^{*)} dotyczy jedynie lepiszczy wg PN-EN 14023[64]

- c) informacje o mieszance mineralno-asfaltowej:
- skład mieszanki podany jako wejściowy (w przypadku walidacji w laboratorium) lub wyjściowy skład (w wypadku walidacji produkcji),
 - wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 25.

Tablica 25. Rodzaj i liczba badań mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Zawartość lepiszcza (obowiązkowa)	PN-EN 12697-1[31] PN-EN 12697-39[45]	1
Uziarnienie (obowiązkowa)	PN-EN 12697-2 [32]	1
Zawartość wolnych przestrzeni łącznie z VFB i VMA przy wymaganej zawartości wolnych przestrzeni $V_{max} \leq 7\%$ (obowiązkowa)	PN-EN 12697-8 [35] Gęstość objętościowa wg PN-EN 12697-6 [34], metoda B, w stanie nasycenym powierzchniowo suchym. Gęstość wg PN-EN 12697-5 [33], metoda A w wodzie	1
Wrażliwość na działanie wody (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-12 [37]	1
Odporność na deformację trwałą (powiązana funkcjonalnie), dotyczy betonu asfaltowego zaprojektowanego do maksymalnego obciążenia osi poniżej 130 kN	PN-EN 12697-22 [39] mały aparat, metoda B w powietrzu, przy wymaganej temperaturze	1
Sztywność (funkcjonalna)	PN-EN 12697-26 [42]	1
Zmęczenie (funkcjonalna) do nawierzchni zaprojektowanych wg kryterium opartym na czteropunktowym zginaniu	PN-EN 12697-24 [41], załącznik D	1
Odporność na paliwo (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-43 [47]	1
Odporność na środki odladzające (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-41 [46]	1

Badanie typu należy przeprowadzić zgodnie z PN-EN 13108-20 [52] przy pierwszym wprowadzeniu mieszanek mineralno-asfaltowych do obrotu i powinno być powtórzone w wypadku:

- zmiany złoża kruszywa,
- zmiany rodzaju kruszywa (typu petrograficznego),
- zmiany kategorii kruszywa grubego, jak definiowano w PN-EN 13043 [49], jednej z następujących właściwości: kształtu, udziału ziaren częściowo przekruszonych, odporności na rozdrabnianie, odporności na ścieranie lub kanciastości kruszywa drobnego,
- zmiany gęstości ziaren (średnia ważona) o więcej niż 0,05 Mg/m³,
- zmiany rodzaju lepiszcza,
- zmiany typu mineralogicznego wypełniacza.

Dopuszcza się zastosowanie podejścia grupowego w zakresie badania typu. Oznacza to, że w wypadku, gdy nastąpiła zmiana składu mieszanki mineralno-asfaltowej i istnieją uzasadnione przesłanki, że dana właściwość nie ulegnie pogorszeniu oraz przy zachowaniu tej samej wymaganej kategorii właściwości, to nie jest konieczne badanie tej właściwości w ramach badania typu.

6.3. Badania w czasie robót

Badania dzielą się na:

- badania Wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru Zleceniodawcy – Inspektora Nadzoru):
 - dodatkowe,
 - arbitrażowe.

6.4. Badania Wykonawcy

6.4.1. Badania w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej

Badania Wykonawcy w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być wykonywane w ramach zakładowej kontroli produkcji, zgodnie z normą PN-EN 13108-21 [53].

Zakres badań Wykonawcy w systemie zakładowej kontroli produkcji obejmuje:

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw wypełniacza i dodatków),
 - badania składu i właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej.
- Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinno być zgodne z certyfikowanym systemem ZKP.

6.4.2. Badania w czasie wykonywania warstwy asfaltowej i badania gotowej warstwy

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zleceniobiorców celem sprawdzenia, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Wykonawca powinien wykonywać te badania podczas realizacji kontraktu, z niezbędną starannością i w wymaganym zakresie. Wyniki należy zapisywać w protokołach. W razie stwierdzenia uchybień w stosunku do wymagań kontraktu, ich przyczyny należy niezwłocznie usunąć.

Wyniki badań Wykonawcy należy przekazywać Inspektorowi Nadzoru na jego żądanie. Inspektor Nadzoru może zdecydować o dokonaniu odbioru na podstawie badań Wykonawcy. W razie zastrzeżeń Inspektor Nadzoru może przeprowadzić badania kontrolne według pktu 6.5.

Zakres i ilość badań Wykonawcy związany z wykonywaniem nawierzchni:

- pomiar temperatury powietrza,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni (wg PN-EN 12697-13 [38]),
- ocena wizualna mieszanki mineralno-asfaltowej,
- ocena wizualna posypki,
- wykaz ilości materiałów lub grubości wykonanej warstwy 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²,
- określenie wskaźnika zagęszczenia i zawartości wolnej przestrzeni w warstwie - z każdej odwierconej próbki (1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²),
- pomiar spadku poprzecznego warstwy asfaltowej (wg. pktu 6.10.3),
- pomiar równości warstwy asfaltowej (wg pktu 6.10.4),
- pomiar właściwości przeciwpoślizgowych warstwy ścieralnej (wg. pktu 6.10.11),
- szczepność międzywarstwowa – ilość próbek do ustalenia z Inspektorem Nadzoru, oraz Inwestorem, ale nie mniej niż 3 badania i nie więcej niż 10 badań dla całej Inwestycji,
- pomiar parametrów geometrycznych poboczny,
- ocena wizualna jednorodności powierzchni warstwy,
- ocena wizualna jakości wykonania połączeń technologicznych.

6.5. Badania kontrolne Zamawiającego (uznaniowe)

Zamawiający może wykonać badania kontrolne które są badaniami Inspektora Nadzoru, ich celem jest sprawdzenie, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie. Pobieraniem próbek i wykonaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Inspektor Nadzoru w obecności Wykonawcy. Badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny. Wykonawca może pobierać i pakować próbki do badań kontrolnych. Do wysłania próbek i przeprowadzenia badań kontrolnych jest upoważniony tylko Zamawiający lub uznana przez niego placówka badawcza. Zamawiający decyduje o wyborze takiej placówki.

Rodzaj i zakres badań kontrolnych Zamawiającego mieszanki mineralno-asfaltowej i wykonanej warstwy jest następujący:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw, wypełniacza i dodatków).

Mieszanka mineralno-asfaltowa:

- uziarnienie,
- zawartość lepiszcza,
- temperatura mięknięcia odzyskanego lepiszcza,
- gęstość i zawartość wolnych przestrzeni próbki.

Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej:

- pomiar temperatury powietrza podczas pobrania próby do badań,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej,
- ocena wizualna dostarczonej mieszanki mineralno-asfaltowej.

Wykonana warstwa:

- wskaźnik zagęszczenia
- grubość warstwy lub ilość zużytego materiału,
- równość podłużna i poprzeczna,
- spadki poprzeczne,
- zawartość wolnych przestrzeni,
- złącza technologiczne,
- szerokość warstwy,
- rzędne wysokościowe,
- ukształtowanie osi w planie,
- ocena wizualna warstwy,
- właściwości przeciwpoślizgowe warstwy ścieralnej.

6.6. Badanie materiałów wsadowych

Właściwości materiałów wsadowych należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek w miejscu produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Do oceny jakości materiałów wsadowych mieszanki mineralno-asfaltowej, za zgodą Inspektora Nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

6.6.1. Kruszywa i wypełniacz

Z kruszywa należy pobrać i zbadać średnie próbki. Wielkość pobranej średniej próbki nie może być mniejsza niż:

- wypełniacz 2 kg,
- kruszywa o uziarnieniu do 8 mm 5 kg,
- kruszywa o uziarnieniu powyżej 8 mm 15 kg.

Wypełniacz i kruszywa powinny spełniać wymagania podane w pktcie 2.3. i 2.4.

6.6.2. Lepiszczce

Z lepiszcza należy pobrać próbkę średnią składającą się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy zbadać kolejną próbkę, jeżeli wygląd zewnętrzny (jednolitość, kolor, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Asfalty powinny spełniać wymagania podane w pktcie 2.2.

6.7. Materiały do uszczelniania połączeń

W przypadku wątpliwości co do jakości materiałów użytych do uszczelnienia połączeń należy z lepiszcza lub materiałów termoplastycznych pobrać próbki średnie składające się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy pobrać i zbadać kolejną próbkę, jeżeli zewnętrzny wygląd (jednorodność, kolor, połysk, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Materiały do uszczelniania połączeń powinny spełniać wymagania podane w pkt 2.6.

6.8. Badania mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwości materiałów należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek mieszanki mineralno-asfaltowej przed wbudowaniem (wbudowanie oznacza wykonanie warstwy asfaltowej). Wyjątkowo dopuszcza się badania próbek pobranych z wykonanej warstwy asfaltowej.

Do oceny jakości mieszanki mineralno-asfaltowej za zgodą Inspektora Nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

Na etapie oceny jakości wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej podaje się wartości dopuszczalne i tolerancje, w których uwzględnia się: rozrzut występujący przy pobieraniu próbek, dokładność metod badań oraz odstępstwa uwarunkowane metodą pracy.

Właściwości materiałów budowlanych należy określać dla każdej warstwy technologicznej, a metody badań powinny być zgodne z wymaganiami podanymi poniżej, chyba że ST lub dokumentacja projektowa podają inaczej.

6.8.1. Uziarnienie

Uziarnienie każdej próbki pobranej z luźnej mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem dopuszczalnych odchylek podanych w tablicy 26, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy. Wyniki badań nie uwzględniają badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 26. Dopuszczalne odchyłki dotyczące pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości kruszywa

Kruszywo o wymiarze	Liczba wyników badań					
	1	2	od 3 do 4	od 5 do 8	od 9 do 19	≥20
<0,063 mm, [% (m/m)], mieszanki gruboziarniste	±4,0	±3,6	±3,2	±2,9	±2,4	±2,0
<0,063 mm, [% (m/m)], mieszanki drobnoziarniste	±3,0	±2,7	±2,4	±2,1	±1,8	±1,5
<0,125 mm, [% (m/m)], mieszanki gruboziarniste	±5,0	±4,4	±3,9	±3,4	±2,7	±2,0
<0,125 mm, [% (m/m)], mieszanki drobnoziarniste	±4,0	±3,6	±3,3	±2,9	±2,5	±2,0
Od 0,063 mm do 2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
>2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
Ziarna grube (mieszanki drobnoziarniste)	-8 +5	-6,7 +4,7	-5,8 +4,5	-5,1 +4,3	-4,4 +4,1	±4,0
Ziarna grube (mieszanki gruboziarniste)	-9 +5,0	-7,6 +5,0	-6,8 +5,0	-6,1 +5,0	-5,5 +5,0	±5,0

Jeżeli w składzie mieszanki mineralno-asfaltowej określono dodatki kruszywa o szczególnych właściwościach, np. kruszywo rozjaśniające lub odporne na polerowanie, to dopuszczalna odchyłka zawartości tego kruszywa wynosi:

- ± 20% w wypadku kruszywa grubego,
- ± 30% w wypadku kruszywa drobnego.

6.8.2. Zawartość lepiszcza

Zawartość rozpuszczalnego lepiszcza z każdej próbki pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem podanych dopuszczalnych odchylek, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy (tablica 27). Do wyników badań nie zalicza się badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 27. Dopuszczalne odchyłki pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości lepiszcza rozpuszczalnego [% (m/m)]

Rodzaj mieszanki	Liczba wyników badań					
	1	2	Od 3 do 4	Od 5 do 8 ^{a)}	Od 9 do 19 ^{a)}	≥20
Mieszanki gruboziarniste	±0,6	±0,55	±0,50	±0,40	±0,35	±0,30
Mieszanki drobnoziarniste	±0,5	±0,45	±0,40	±0,40	±0,35	±0,30
a) dodatkowo dopuszcza się maksymalnie jeden wynik, spośród wyników badań wziętych do obliczenia średniej arytmetycznej, którego odchyłka jest większa od dopuszczalnej odchyłki dotyczącej średniej arytmetycznej, lecz nie przekracza dopuszczalnej odchyłki jak do pojedynczego wyniku badania						

6.8.3. Temperatura mięknięcia i nawrót sprężystości lepiszcza odzyskanego

Dla asfaltów drogowych zgodnych z PN-EN 12591 [24] oraz wielorodajowych zgodnych z PN-EN 13924-2 [63], temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego, nie może być większa niż maksymalna wartość temperatury mięknięcia, o więcej niż dopuszczalny wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu metodą RTFOT podany w normie (przykładowo dla MG 50/70-54/64 jest to: 64°C + 10°C = 74°C).

Temperatura mięknięcia polimeroasfaltu wyekstrahowanego z mieszanki mineralno-asfaltowej nie powinna przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 28.

Tablica 28. Najwyższa temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu drogowego

Rodzaj lepiszcza	Najwyższa temperatura mięknięcia, °C
PMB-45/80-55	73
PMB 45/80-65	83
PMB 45/80-80	Nie dotyczy

W przypadku, gdy dostarczony na wytwórnię polimeroasfalt charakteryzuje się wysoką temperaturą mięknięcia (tzn. większą niż dolna granica normowa + 10°C), która została udokumentowana w ramach kontroli jakości i zasad ZKP na wytwórni, stosuje się wymaganie górnej granicy temperatury mięknięcia wyekstrahowanego lepiszcza obliczone w następujący sposób:

Najwyższa dopuszczalna temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu = temperatura mięknięcia zbadanej dostawy na wytwórnię + dopuszczalny wg Załącznika krajowego NA do PN-EN 14023 [64a] wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu RTFOT.

W wypadku mieszanki mineralno-asfaltowej z polimeroasfaltem nawrot sprężysty lepiszcza wyekstrahowanego powinien wynieść co najmniej 40%. Dotyczy to również przedwczesnego zerwania tego lepiszcza w badaniu, przy czym należy wtedy podać wartość wydłużenia (zgodnie z zapisami normy PN-EN 13398 [56]).

6.8.4. Gęstość i zawartość wolnych przestrzeni

Zawartość wolnych przestrzeni w próbce Marshalla pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej lub wyjątkowo powtórnie rozgrzanej próbki pobranej z nawierzchni nie może wykroczyć poza wartości podane w pkt 2.10 o więcej niż 1,5% (v/v).

6.9. Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej

Temperatura powietrza powinna być mierzona przed i w czasie robót; nie powinna być mniejsza niż podano w tablicy 23.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni polega na kilkakrotnym zanurzeniu termometru w mieszance znajdującej się w zasobniku rozścielacza i odczytaniu temperatury. Dodatkowo należy sprawdzać temperaturę mieszanki za stołem rozścielacza w przypadku dłuższego postoju spowodowanego przerwą w dostawie mieszanki mineralno-asfaltowej z wytwórni. Jeżeli temperatura za stołem po zakończeniu postoju będzie zbyt niska do uzyskania odpowiedniego zagęszczenia, to należy wykonać zakończenie działki roboczej i rozpocząć proces układania jak dla nowej.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej należy wykonać zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 12697-13 [38].

Sprawdzeniu podlega wygląd mieszanki mineralno-asfaltowej w czasie rozładunku do zasobnika rozścielacza oraz porównaniu z normalnym wyglądem z uwzględnieniem uziarnienia, jednorodności mieszanki, prawidłowości pokrycia ziaren lepiszczem, koloru, ewentualnego nadmiaru lub niedoboru lepiszcza.

6.10. Wykonana warstwa

6.10.1. Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni

Zagęszczenie wykonanej warstwy wyrażone wskaźnikiem zagęszczenia oraz zawartością wolnych przestrzeni nie może przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 29. Dotyczy to każdego pojedynczego oznaczenia danej właściwości.

Określenie gęstości objętościowej należy wykonywać według PN-EN 12697-6 [34].

Tablica 29. Właściwości warstwy AC

Typ i wymiar mieszanki	Wskaźnik zagęszczenia [%]	Zawartość wolnych przestrzeni w warstwie [% (v/v)]
AC5S, KR1-KR2	≥ 98	1,0 ÷ 5,0
AC8S, KR1-KR2	≥ 98	1,0 ÷ 4,5
AC11S, KR1-KR2	≥ 98	1,0 ÷ 4,5
AC8S, KR3-KR4	≥ 98	2,0 ÷ 5,0
AC11S, KR3-KR4	≥ 98	2,0 ÷ 5,0
AC8S, KR5-KR6	≥ 98	2,0 ÷ 5,0
AC11S, KR5-KR6	≥ 98	2,0 ÷ 5,0

Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni należy badać 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m² dla każdej warstwy; w razie potrzeby liczba próbek może zostać zwiększona (np. nawierzchnie mostowe).

6.10.2. Grubość warstwy

Średnia grubość dla poszczególnych warstw asfaltowych oraz średnia grubość dla całego pakietu tych warstw powinna być zgodna z grubością przyjętą w projekcie konstrukcji nawierzchni. Jedynie w przypadku pojedynczych wyników pomiarów grubości wykonanej warstwy oznaczane według PN-EN 12697-36 [44] mogą odbiegać od projektu o wartości podane w tablicy 30.

Tablica 30. Dopuszczalne odchyłki grubości warstwy [%]

Warunki oceny	Pakiet: warstwa ścieralna + wiążąca + podbudowa asfaltowa razem	Warstwa ścieralna
Dla wartości średniej grubości wbudowanej warstwy z całego odcinka budowy	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości
Dla wartości pojedynczych wyników pomiarów grubości wbudowanej warstwy	0÷10%, ale nie więcej niż 1,0 cm	0÷5%

Należy sprawdzić zachowanie zasady mówiącej, że grubość warstwy musi być co najmniej dwupółkrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

Zwiększone grubości poszczególnych warstw będą zaliczane jako wyrównanie ewentualnych niedoborów niżej leżącej warstwy.

6.10.3. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne nawierzchni należy badać nie rzadziej niż co 20 m oraz w punktach głównych łuków poziomych.

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją $\pm 0,5\%$.

6.10.4. Równość

a) Równość podłużna

W pomiarach równości podłużnej warstw konstrukcji nawierzchni należy stosować metody:

1. profilometryczną bazującą na wskaźnikach równości IRI,

2. pomiaru ciągłego równoważną użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu (w miejscach niedostępnych dla planografu pomiar z użyciem łąty i klina). Długość łąty w pomiarze równości podłużnej powinna wynosić 4 m.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg klasy A, S, GP oraz G należy stosować metodę profilometryczną bazującą na wskaźnikach równości IRI [mm/m]. Wartość IRI należy wyznaczać z krokiem co 50 m. Długość ocenianego odcinka nawierzchni nie powinna być większa niż 1000 m. Odcinek końcowy o długości mniejszej niż 500 m należy oceniać łącznie z odcinkiem poprzedzającym.

Do oceny równości odcinka nawierzchni ustala się minimalną liczbę wskaźników IRI równą 5. W przypadku odbioru robót na krótkich odcinkach nawierzchni, których całkowita długość jest mniejsza niż 250 m, dopuszcza się wyznaczanie wskaźników IRI z krokiem mniejszym niż 50 m, przy czym należy ustalać maksymalną możliwą długość kroku pomiarowego, z uwzględnieniem minimalnej wymaganej liczby wskaźników IRI równej 5.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg klasy Z, L, D oraz placów i parkingów należy stosować metodę pomiaru ciągłego równoważną użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, umożliwiającą wyznaczanie odchyleń równości podłużnej jako największej odległości (prześwitu) pomiędzy teoretyczną linią łączącą spody kolek jezdnych urządzenia a mierzoną powierzchnią warstwy [mm].

W miejscach niedostępnych dla planografu pomiar równości podłużnej warstw nawierzchni należy wykonać w sposób ciągły z użyciem łąty i klina.

Wymagana równość podłużna jest określona przez dopuszczalną wartość średnią

wyników pomiaru IRI_{sr} oraz dopuszczalną wartość maksymalną pojedynczego pomiaru

IRI_{max} , których nie można przekroczyć na długości ocenianego odcinka nawierzchni.

Maksymalne wartości dla warstwy ścieralnej oznaczone metodą profilometryczną określa

tablica 31.

Tablica 31. Maksymalne wartości wskaźnika IRI dla warstwy ścieralnej określone metodą profilometryczną

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości wskaźników dla zadanego zakresu długości odcinka drogi [mm/m]	
		IRI _{sr} *	IRI _{max}
A,S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	1,3	2,4
	Jezdnie MOP	1,5	2,7
G	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	1,7	3,4
* w przypadku: - odbioru odcinków warstwy nawierzchni o całkowitej długości mniejszej niż 500 m, - odbioru robót polegających na ułożeniu na istniejącej nawierzchni jedynie warstwy ścieralnej (niezależnie od długości odcinka robót), dopuszczalną wartość IRI _{sr} wg tablicy należy zwiększyć o 0,2 mm/m.			

Maksymalne wartości odchyleń równości podłużnej dla warstwy oznaczone pomiarem ciągłym równoważnym użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, łąty i klina określa tablica 32.

Tablica 32. Maksymalne wartości odchyleń równości podłużnej dla warstwy ścieralnej określone za pomocą pomiaru ciągłego, łąty i klina

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchyleń równości podłużnej warstwy [mm] dla warstwy ścieralnej
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	-
	Jezdnie MOP	-
G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6 (dotyczy jedynie klasy Z)
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	9

b) Równość poprzeczna

Do oceny równości poprzecznej warstw nawierzchni dróg wszystkich klas oraz placów i parkingów należy po ustaleniu z Inspektorem Nadzoru metodą łąty i klina lub pomiaru profilometrycznego równoważną użyciu łąty i klina, umożliwiającą wyznaczenie odchylenia równości w przekroju poprzecznym pasa ruchu/elementu drogi. Odchylenie to jest obliczane jako największa odległość (prześwit) pomiędzy teoretyczną łątą (o długości 2 m) a zarejestrowanym profilem poprzecznym warstwy. Efektywna szerokość pomiarowa jest równa szerokości mierzonego pasa ruchu (elementu nawierzchni) z tolerancją $\pm 15\%$.

Wartość odchylenia równości poprzecznej należy wyznaczać z krokiem przy metodzie profilometrycznej min co 1 m a przy metodzie łąty i klina co 50 m.

Przy metodzie pomiaru profilometrycznego miejscach niedostępnych dla profilografu pomiar równości poprzecznej warstw nawierzchni należy wykonać z użyciem łąty i klina. Długość łąty w pomiarze równości poprzecznej powinna wynosić 2 m. Pomiar powinien być wykonywany nie rzadziej niż co 5 m. Maksymalne wartości odchyleń równości poprzecznej określa tablica 33.

Tablica 33. Maksymalne wartości odchyleń równości poprzecznej dla warstwy ścieralnej

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchyleń równości poprzecznej warstwy [mm] dla warstwy ścieralnej
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	4
	Jezdnie MOP	6
G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	9

6.10.5. Złącza technologiczne

Złącza podłużne i poprzeczne, sprawdzone wizualnie, powinny być równe i związane, wykonane w linii prostej, równoległe lub prostopadłe do osi drogi.

Przylegające warstwy powinny być w jednym poziomie.

6.10.6 Szczepność międzywarstwowa.

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

Do oceny szczepności międzywarstwowej (powiązania warstw) warstw asfaltowych służy badanie bezpośredniego ścinania, przeprowadzane w aparacie ścinającym na próbkach cylindrycznych o średnicy 150 mm w temperaturze +20°C. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera w warstwach asfaltowych przedstawiono w tablicy nr 34.

Tablica 34. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera

Połączenie warstw	Kryterium szczepności międzywarstwowej
Ścieralna-wiążąca	1,0 MPa
Wiążąca-podbudowa	0,7 MPa
Podbudowa-podbudowa	0,6 MPa

6.10.7. Szerokość warstwy

Szerokość warstwy, mierzona 10 razy na 1 km każdej jezdni powinna być zgodna z dokumentacją projektową, z tolerancją w zakresie od 0 do +5 cm, przy czym szerokość warstwy wiążącej powinna być odpowiednio szersza, tak aby stanowiła odsadzkę dla warstwy ścieralnej. W przypadku wyprofilowanej ukośnej krawędzi szerokość należy mierzyć w środku linii skosu.

6.10.8. Rzędne wysokościowe

Rzędne wysokościowe, mierzone co 10 m na prostych i co 10 m na osi podłużnej i krawędziach, powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z dopuszczalną tolerancją ± 1 cm, przy czym co najmniej 95% wykonanych pomiarów nie może przekraczać przedziału dopuszczalnych odchyleń.

6.10.9. Ukształtowanie osi w planie

Ukształtowanie osi w planie, mierzone co 100 m, nie powinno różnić się od dokumentacji projektowej o więcej niż ± 5 cm.

6.10.10. Ocena wizualna warstwy

Wygląd zewnętrzny warstwy, sprawdzony wizualnie, powinien być jednorodny, bez spekań, deformacji, plam i wykruszeń.

6.10.11. Właściwości przeciwpoślizgowe warstwy ścieralnej

Przy ocenie właściwości przeciwpoślizgowych nawierzchni drogi klasy G i dróg wyższych klas powinien być określony współczynnik tarcia na mokrej nawierzchni przy całkowitym poślizgu opony testowej.

Pomiar wykonuje się przy temperaturze otoczenia od 5 do 30°C, nie rzadziej niż co 50 m na nawierzchni zwilżanej wodą w ilości 0,5 l/m², a wynik pomiaru powinien być przeliczany na wartość przy 100% poślizgu opony testowej rowkowanej (ribbed type) o rozmiarze 165 R15 lub innej wiarygodnej metody równoważnej, jeśli dysponuje się sprawdzoną zależnością korelacyjną umożliwiającą przeliczenie wyników pomiarów na wartości uzyskiwane zestawem o pełnej blokadzie koła. Badanie należy wykonać przed dopuszczeniem nawierzchni do ruchu. Uzyskane wartości współczynnika tarcia należy rejestrować z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

Miarą właściwości przeciwpoślizgowych jest miarodajny współczynnik tarcia. Za miarodajny współczynnik tarcia przyjmuje się różnicę wartości średniej $E(\mu)$ i odchylenia standardowego $D: E(\mu) - D$. Wyniki podaje się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Długość ocenianego odcinka nawierzchni nie powinna być większa niż 1000 m, a liczba pomiarów nie mniejsza niż 10. Odcinek końcowy o długości mniejszej niż 500 m należy oceniać łącznie z odcinkiem poprzedzającym. W wypadku odbioru krótkich odcinków nawierzchni, na których nie można wykonać pomiarów z prędkością 90 lub 60 km/h (np. rondo, dojazd do skrzyżowania, niektóre łącznice), do oceny przyjmuje się wyniki pomiarów współczynnika tarcia przy prędkościach pomiarowych odpowiednio 60 i 30 km/h.

Dopuszczalne wartości miarodajnego współczynnika tarcia nawierzchni są określone w tablicy 35.

Tablica 35. Wymagane minimalne wartości miarodajne współczynnika tarcia

Klasa drogi	Element nawierzchni	Minimalna wartość miarodajnego współczynnika tarcia przy prędkości zablockowanej opony względem nawierzchni	
		30 km/h	60 km/h
A,S	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, awaryjne	0,48**	0,44
	Pasy włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic	0,50**	0,46
GP,G	Pasy ruchu, pasy dodatkowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	0,46**	0,37
** wartość wymagania dla odcinków nawierzchni, na których nie można wykonać pomiarów z prędkością 60 km/h			

6.10.12. Jasność nawierzchni

Za jasną uważa się taką nawierzchnię, dla której oznaczona wartość współczynnika luminancji na etapie: przeprowadzania procedury badania typu (wartość towarzysząca badaniu typu) i zatwierdzania badania typu przez Zamawiającego, wynosi co najmniej 70 mcd/(m²·lux) – dotyczy zastosowań na powierzchniach określonych w niniejszym punkcie.

Pomiar współczynnika luminancji należy wykonać wg załącznika 4 z WT-2 2014 -część I.

6.11. Badania kontrolne dodatkowe

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych.

Inspektor Nadzoru i Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

6.12. Badania arbitrażowe

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inspektora Nadzoru lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek strony kontraktu niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.

Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego (AC).

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne. Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w Instrukcji DP-T 14 [85]

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego (AC) obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skroplenie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki betonu asfaltowego i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki betonu asfaltowego,
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą SST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Szczegółowe specyfikacje techniczne (SST)**

1.	D-M-00.00.00	Wymagania ogólne
2.	D-04.03.01	Oczyszczenie i skroplenie

10.2. Normy

(Zestawienie zawiera dodatkowo normy PN-EN związane z badaniami materiałów występujących w niniejszej SST)

3.	PN-EN 196-2	Metody badania cementu – Część 2: Analiza chemiczna cementu
4.	PN-EN 459-2	Wapno budowlane – Część 2: Metody badań
5.	PN-EN 932-3	Badania podstawowych właściwości kruszyw – Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
6.	PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 1: Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
7.	PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 3: Oznaczanie kształtu ziarn za pomocą wskaźnika płaskości
8.	PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie kształtu ziarn – Wskaźnik kształtu
9.	PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziarn o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
10.	PN-EN 933-6	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 6: Ocena właściwości powierzchni – Wskaźnik przepływu kruszyw
11.	PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 9: Ocena zawartości drobnych cząstek – Badania błękitem metylenowym
12.	PN-EN 933-10	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 10: Ocena zawartości drobnych cząstek – Uziarnienie wypełniaczy (przesiewanie w strumieniu powietrza)
13.	PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 2: Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
14.	PN-EN 1097-4	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie pustych przestrzeni suchego, zagęszczonego wypełniacza
15.	PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
16.	PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
17.	PN-EN 1097-7	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 7: Oznaczanie gęstości wypełniacza – Metoda piknometryczna
18.	PN-EN 1097-8	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 8: Oznaczanie polerowalności kamienia

19.	PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
20.	PN-EN 1367-6	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych - Część 6: Mrozoodporność w obecności soli
21.	PN-EN 1426	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie penetracji igłą
22.	PN-EN 1427	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury mięknięcia – Metoda Pierścieni i Kula
23.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
24.	PN-EN 12591	Asfalty i produkty asfaltowe – Wymagania dla asfaltów drogowych
25.	PN-EN 12592	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie rozpuszczalności
26.	PN-EN 12593	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury lamiwości Fraassa
27.	PN-EN 12595	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Oznaczanie lepkości kinematycznej
28.	PN-EN 12596	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Oznaczanie lepkości dynamicznej metodą próżniowej kapilary
29.	PN-EN 12606-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie zawartości parafiny – Część 1: Metoda destylacji
30.	PN-EN 12607-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie odporności na starzenie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 1: Metoda RTFOT
31.	PN-EN 12697-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 1: Zawartość lepiszcza rozpuszczalnego
32.	PN-EN 12697-2	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 2: Oznaczanie składu ziarnowego
33.	PN-EN 12697-5	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 5: Oznaczanie gęstości
34.	PN-EN 12697-6	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 6: Oznaczanie gęstości objętościowej próbek mieszanki mineralno-asfaltowej
35.	PN-EN 12697-8	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 8: Oznaczanie zawartości wolnej przestrzeni
36.	PN-EN 12697-11	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badania mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 11: Oznaczanie powinowactwa pomiędzy kruszywem i asfaltem
37.	PN-EN 12697-12	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badania mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 12: Określanie wrażliwości próbek asfaltowych na wodę
38.	PN-EN 12697-13	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 13: Pomiar temperatury
39.	PN-EN 12697-22	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 22: Koleinowanie
40.	PN-EN 12697-22	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 22: Koleinowanie
41.	PN-EN 12697-24	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 24: Odporność na zmęczenie
42.	PN-EN 12697-26	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 26: Sztywność
43.	PN-EN 12697-27	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 27: Pobieranie próbek
44.	PN-EN 12697-36	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 36: Oznaczanie grubości nawierzchni asfaltowych
45.	PN-EN 12697-39	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 39: Oznaczanie zawartości lepiszcza metodą spalania
46.	PN-EN 12697-41	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 41: Odporność na płyny zapobiegające oblodzeniu
47.	PN-EN 12697-43	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco - Część 43: Odporność na paliwo
48.	PN-EN 12846-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Oznaczanie czasu wypływu lepkościomierzem wypływowym - Część 1: Emulsje asfaltowe
49.	PN-EN 13043	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwardzeń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu
50.	PN-EN 13108-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 1: Beton asfaltowy
51.	PN-EN 13108-4	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Wymagania - Część 4: Mieszanka HRA
52.	PN-EN 13108-20	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 20: Badanie typu
53.	PN-EN 13108-21	Mieszanki mineralno-asfaltowe - Wymagania - Część 21: Zakładowa kontrola produkcji
54.	PN-EN 13179-1	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 1: Badanie metodą pierścienia delta i kuli
55.	PN-EN 13179-2	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 2: Liczba bitumiczna
56.	PN-EN 13398	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie nawrotu sprężystego asfaltów modyfikowanych
57.	PN-EN 13399	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie stabilności podczas magazynowania asfaltów modyfikowanych
58.	PN-EN 13587	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie właściwości mechanicznych lepiszczy asfaltowych metodą rozciągania
59.	PN-EN 13588	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie kohezji lepiszczy asfaltowych metodą testu wahadłowego
60.	PN-EN 13589	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie siły rozciągania asfaltów modyfikowanych – Metoda z duktylometrem
61.	PN-EN 13703	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie energii odkształcenia
62.	PN-EN 13808	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
62a.	PN-EN 13808:2013-10/Ap1:2014-07	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych. Załącznik krajowy NA
63.	PN-EN 13924-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych - Część 2: Asfalty drogowe wielorodzajowe
63a.	PN-EN 13924-2: 2014-04/Ap1: 2014-07 i PN-EN 13924-2:2014-04/Ap2:2015-09E	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych - Część 2: Asfalty drogowe wielorodzajowe. Załącznik krajowy NA
64.	PN-EN 14023	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami

64a.	PN-EN 14023:2011/Ap1: 2014-04	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady klasyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami. Załącznik krajowy NA
65.	PN-EN 14188-1	Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe – Część 1: Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco
66.	PN-EN 14188-2	Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe – Część 2: Wymagania wobec zalew drogowych na zimno
67.	PN-EN 22592	Przetwory naftowe – Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Pomiar metodą otwartego tygla Clevelanda
68.	PN-EN ISO 2592	Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Metoda otwartego tygla Clevelanda
69.	PN-EN 13880-2	Zalewy szczelin na gorąco – Część 2: Metoda badania dla określenia penetracji stożka w temperaturze 25 C
70.	PN-EN 13880-3	Zalewy szczelin na gorąco – Część 3: Metoda badania określająca penetrację i odprężenie sprężyste (odbojność)
71.	PN-EN 13880-5	Zalewy szczelin na gorąco – Część 5: Metody badań do oznaczania odporności na spływanie
72.	PN-EN 13880-6	Zalewy szczelin na gorąco – Część 6: Metoda przygotowania próbek do badania
73.	PN-EN 13880-13	Zalewy szczelin na gorąco – Część 13: Metoda badania służąca do określenia wydłużenia nieciągłego (próba przyczepności)
74.	DIN 52123	<i>Prüfung von Bitumen- und Polymerbitumenbahnen (Badanie taśm bitumicznych i polimerowo-bitumicznych)</i>
75.	PN-EN 1425	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Ocena organoleptyczna
76.	PN-EN 1428	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Oznaczanie zawartości wody w emulsjach asfaltowych -- Metoda destylacji azeotropowej
77.	PN-EN 13074-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 1: Odzyskiwanie metodą odparowania
78.	PN-EN 13074-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 2: Stabilizacja po odzyskaniu metodą odparowania

10.3. Wymagania techniczne i katalogi

79. Kruszywa do mieszanek mineralno-asfaltowych i powierzchniowych utwaleń na drogach krajowych - WT-1 2014 - Kruszywa – Wymagania techniczne. Załącznik do Zarządzenia Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 46 z dnia 25 września 2014 r. i nr 8 z dnia 9 maja 2016 r.
80. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2014 – część I - Mieszanki mineralno-asfaltowe. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 54 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 18 listopada 2014 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
81. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2016 – część II - Wykonanie warstw nawierzchni asfaltowych. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 7 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 9 maja 2016 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
82. Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych. Załącznik do Zarządzenia nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16 czerwca 2014 r.

10.4. Inne dokumenty

83. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 sierpnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (jednolity tekst Dz.U. z 2016, poz. 124)
84. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.)
85. Załącznik do zarządzenia Nr 17 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dnia 21 maja 2020 r. - Instrukcja DP-T 14 Ocena jakości na drogach krajowych część I - Roboty drogowe.

D.05.03.05B NAWIERZCHNIA Z BETONU ASFALTOWEGO- WARSTWA WYRÓWNAWCZA I WIĄŻĄCA**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego AC 16W i AC 22W na zadaniu pn.: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi podstawę do zaprojektowania oraz wykonania i odbioru warstwy wyrównawczej i wiążącej z betonu asfaltowego wg Dokumentacji Projektowej stosowanej, jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach i ulicach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego wg PN-EN 13108-1 [51] i WT-2 [82] i [83] z mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej od producenta. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej przez Wykonawcę dla potrzeb budowy, Wykonawca zobowiązany jest prowadzić zakładową kontrolę produkcji (ZKP) zgodnie z PN-EN 13108-21 [55].

Warstwę wiążącą i wyrównawczą z betonu asfaltowego można wykonywać dla dróg kategorii ruchu od KR1 do KR7 (określenie kategorii ruchu podano w punkcie 1.4.8). Stosowane mieszanki betonu asfaltowego o wymiarze D (patrz pkt 1.4.5.) podano w tablicy 1.

Tablica 1. Stosowane mieszanki

Kategoria ruchu	Mieszanki o wymiarze D ¹⁾ , mm
KR 1-2	AC11W , AC16W
KR 3-4	AC16W , AC22W
KR 5-7	AC16W, AC22W

¹⁾ Podział ze względu na wymiar największego kruszywa w mieszance.

Uwaga: niniejsza SST nie obejmuje wykonania warstw nawierzchni z betonu asfaltowego o wysokim module sztywności.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Nawierzchnia – konstrukcja składająca się z jednej lub kilku warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu pojazdów na podłoże.

1.4.2. Warstwa wiążąca – warstwa nawierzchni między warstwą ścierną a podbudową.

1.4.3. Warstwa wyrównawcza – warstwa o zmiennej grubości, ułożona na istniejącej warstwie w celu uzyskania odpowiedniego profilu potrzebnego do ułożenia kolejnej warstwy.

1.4.4. Mieszanka mineralno-asfaltowa (MMA) – mieszanka kruszyw i lepiszcza asfaltowego.

1.4.5. Wymiar mieszanki mineralno-asfaltowej – określenie mieszanki mineralno-asfaltowej, ze względu na największy wymiar kruszywa D, np. wymiar 11, 16, 22.

1.4.6. Beton asfaltowy – mieszanka mineralno-asfaltowa, w której kruszywo o uziarnieniu ciągłym lub nieciągłym tworzy strukturę wzajemnie klinującą się.

1.4.7. Uziarnienie – skład ziarnowy kruszywa, wyrażony w procentach masy ziaren przechodzących przez określony zestaw sit.

1.4.8. Kategoria ruchu – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN) wg „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” GDDKiA [84].

1.4.9. Wymiar kruszywa – wielkość ziaren kruszywa, określona przez dolny (d) i górny (D) wymiar sita.

1.4.10. Kruszywo grube – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 45$ mm oraz $d > 2$ mm.

1.4.11. Kruszywo drobne – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 2$ mm, którego większa część pozostaje na sicie 0,063 mm.

1.4.12. Pył – kruszywo z ziaren przechodzących przez sito 0,063 mm.

1.4.13. Wypełniacz – kruszywo, którego większa część przechodzi przez sito 0,063 mm. (Wypełniacz mieszany – kruszywo, które składa się z wypełniacza pochodzenia mineralnego i wodorotlenku wapnia. Wypełniacz dodany – wypełniacz pochodzenia mineralnego, wyprodukowany oddzielnie).

1.4.14. Granulat asfaltowy – jest to przetworzony destruk asfaltowy o udokumentowanej jakości jako materiał składowy w produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych w technologii na gorąco.

1.4.15. Destruk asfaltowy – jest to mieszanka mineralno-asfaltowa, która jest uzyskiwana w wyniku frezowania warstw asfaltowych, rozkruszenia płyt wyciętych z nawierzchni asfaltowej, brył uzyskiwanych z płyt oraz z mieszanki mineralno-asfaltowej odrzuconej lub będącej nadwyżką produkcji.

1.4.16. Kationowa emulsja asfaltowa – emulsja, w której emulgator nadaje dodatnie ładunki cząstkom zdyspergowanego asfaltu.

1.4.17. Połączenia technologiczne – połączenia różnych warstw ze sobą lub tych samych

warstw wykonywanych w różnym czasie nie będących połączeniem międzywarstwowym

1.4.18. Złącza podłużne i poprzeczne – połączenia tego samego materiału wbudowywanego w różnym czasie

1.4.19. Spoiny – połączenia różnych materiałów, np. asfaltu lanego i betonu asfaltowego oraz warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi

1.4.20. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.18. Symbole i skróty dodatkowe

AC_W	- beton asfaltowy do warstwy wiążącej i wyrównawczej,
PMB	- polimeroasfalt (ang. polymer modified bitumen),
MG	- asfalt wielorodzajowy (ang. multigrade),
D	- górny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
d	- dolny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
C	- kationowa emulsja asfaltowa,
NPD	- właściwość użytkowa nie określana (ang. No Performance Determined; producent może jej nie określać),
TBR	- do zadeklarowania (ang. To Be Reported; producent może dostarczyć odpowiednie informacje, jednak nie jest do tego zobowiązany),

MOP - miejsce obsługi podróżnych,
ZKP - zakładowa kontrola produkcji.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 2.

Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi Nadzoru dokumenty potwierdzające przydatność wszystkich materiałów stosowanych do wykonania warstw asfaltowych. W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu.

Wbudowywana mieszanka mineralno-asfaltowa może pochodzić z kilku wytwórni pod warunkiem, że jest produkowana z tych samych materiałów (o ustalonej przydatności) i w oparciu o takie samo badanie typu.

2.2. Materiały stosowane do betonu asfaltowego do warstwy wyrównawczej i wiążącej

Rodzaje stosowanych materiałów do betonu asfaltowego do warstwy wyrównawczej i wiążącej w zależności od kategorii ruchu podano w tablicy 2.

Tablica 2. Materiały do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego

Materiał	Kategoria ruchu					
	KR1 ÷ KR2		KR3 ÷ KR4		KR5 ÷ KR7	
Mieszanka mineralno-asfaltowa o wymiarze D, [mm]	11 ^{a)}	16	16	22	16	22
Granulat asfaltowy o wymiarze U, [mm]	16 ^{a)}	22,4	22,4	31,5	22,4	31,5
Lepiszcz asfaltowe	50/70 MG 50/70-54/64		35/50, 50,70 PMB 25/55-60 MG 50/70-54/64 MG 35/50-57/69		35/50 PMB 25/55-60 PMB 25/55-80 MG 35/50-57/69	
Kruszywa mineralne	Tabele 8, 9,10,11 wg WT-1 2014 [81] (tablice 6-9 wg SST)					
a) Dopuszcza się AC11 do warstwy wyrównawczej dróg KR1 do KR4 przy spełnieniu wymagań tablicy 21						

2.3. Lepiszcz asfaltowe

Należy stosować asfalty drogowe wg PN-EN 12591 [23], polimeroasfalty wg PN-EN 14023 [66] [66a] lub asfalty wielorodrajowe wg PN-EN 13924-2 [65] [65a].

Oprócz lepiszc wymienionych w tablicy 2 można stosować inne lepiszcza nienormowe według aprobat technicznych.

Asfalty drogowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 3.

Polimeroasfalty powinny spełniać wymagania podane w tablicy 4.

Asfalty wielorodrajowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 5.

Tablica 3. Wymagania wobec asfaltów drogowych wg PN-EN 12591 [23]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda badania	Rodzaj asfaltu	
				35/50	50/70
WŁAŚCIWOŚCI OBLIGATORYJNE					
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [20]	35÷50	50÷70
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [21]	50÷58	46÷54
3	Temperatura zapłonu, nie mniej niż	°C	PN-EN 22592 [69]	240	230
4	Zawartość składników rozpuszczalnych, nie mniej niż	% m/m	PN-EN 12592 [24]	99	99
5	Zmiana masy po starzeniu (ubytek lub przyrost), nie więcej niż	% m/m	PN-EN 12607-1 [29]	0,5	0,5
6	Pozostała penetracja po starzeniu, nie mniej niż	%	PN-EN 1426 [20]	53	50
7	Temperatura mięknięcia po starzeniu, nie mniej niż	°C	PN-EN 1427 [21]	52	48
8	Wzrost temp. mięknięcia po starzeniu, nie więcej niż	°C	PN-EN 1427 [21]	8	9
WŁAŚCIWOŚCI SPECJALNE KRAJOWE					
9	Temperatura łamliwości Fraassa, nie więcej niż	°C	PN-EN 12593 [25]	-5	-8
10	Indeks penetracji	-	PN-EN 12591[23]	Brak wymagań	Brak wymagań
11	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa·s	PN-EN 12596[27]	Brak wymagań	Brak wymagań
12	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm²/s	PN-EN 12595[26]	Brak wymagań	Brak wymagań

Tablica 4. Wymagania wobec asfaltów modyfikowanych polimerami (polimeroasfaltów) wg PN-EN 14023 [66] [66a]

Wymaganie podstawowe	Właściwość	Metoda badania	Jednostka	Gatunki asfaltów modyfikowanych polimerami (PMB)			
				25/55 – 60		25/55 – 80	
				wymaganie	klasa	wymaganie	klasa
Konsystencja w pośrednich temperaturach eksploatacyjnych	Penetracja w 25°C	PN-EN 1426 [20]	0,1 mm	25-55	3	25-55	3
Konsystencja w wysokich	Temperatura mięknięcia	PN-EN 1427 [21]	°C	≥ 60	6	≥ 80	2

temperaturach eksploatacyjnych							
Kohezja	Siła rozciągania (mała prędkość rozciągania)	PN-EN 13589 [62] PN-EN 13703 [63]	J/cm ²	≥ 2 w 10°C	6	TBR ^b (w 15°C)	-
	Rozciąganie bezpośrednie w 5°C (rozciąganie 100 mm/min)	PN-EN 13587 [60] PN-EN 13703 [63]	J/cm ²	NPD ^a	0	-	-
	Wahadło Vialit (metoda uderzenia)	PN-EN 13588 [61]	J/cm ²	NPD ^a	0	-	-
Stalność konsystencji (Odporność na starzenie wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29] [30])	Zmiana masy	PN-EN 12607-1 [29]	%	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3
	Pozostała penetracja	PN-EN 1426 [20]	%	≥ 60	7	≥ 60	7
	Wzrost temperatury mięknięcia	PN-EN 1427 [21]	°C	≤ 8	2	≤ 8	2
Inne właściwości	Temperatura zapłonu	PN-EN ISO 2592 [70]	°C	≥ 235	3	≥ 235	3
Wymagania Dodatkowe	Temperatura łamliwości	PN-EN 12593 [25]	°C	≤ -10	5	≤ -15	7
	Nawrót sprężysty w 25°C	PN-EN 13398 [58]	%	≥ 60	4	≥ 80	2
	Nawrót sprężysty w 10°C			NPD ^a	0	TBR ^b	1
	Zakres plastyczności	PN-EN 14023 [66] Punkt 5.1.9	°C	NPD ^a	0	NPD ^a	0
	Stabilność magazynowania. Różnica temperatur mięknięcia	PN-EN 13399 [59] PN-EN 1427 [21]	°C	≤ 5	2	≤ 5	2
	Stabilność magazynowania. Różnica penetracji	PN-EN 13399 [59] PN-EN 1426 [20]	0,1 mm	NPD ^a	0	NPD ^a	0
	Spadek temperatury mięknięcia po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29] [30]	PN-EN 12607-1 [29] PN-EN 1427 [21]	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1
	Nawrót sprężysty w 25°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29] [30]	PN-EN 12607-1 [29] PN-EN 13398 [58]	%	≥ 50	4	≥ 50	4
	Nawrót sprężysty w 10°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [29] [30]			NPD ^a	0	NPD ^a	0

^a NPD – No Performance Determined (właściwość użytkowa nie określana)
^b TBR – To Be Reported (do zadeklarowania)

Tablica 5. Wymagania wobec asfaltów wielorodzajowych wg PN-EN 13924-2:2014-04/Ap1 i Ap2 [65a]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda badania	asfalt MG 50/70-54/64		asfalt MG 35/50-57/69	
				Wymaganie	klasa	Wymaganie	klasa
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [20]	50÷70	4	35÷50	3
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [21]	54÷64	2	57÷69	1
3	Indeks penetracji	-	PN-EN 13924-2 [65]	+0,3 do +2,0	3	+0,3 do +2,0	3
4	Temperatura zapłonu	°C	PN-EN ISO 2592 [70]	≥250	4	≥250	4
5	Rozpuszczalność	%	PN-EN 12592 [24]	≥99,0	2	≥99,0	2
6	Temperatura łamliwości Fraassa	°C	PN-EN 12593 [25]	≤-17	5	≤-15	4
7	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa·s	PN-EN 12596 [27]	≥900	4	≥1500	5
8	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm ² /s	PN-EN 12595 [26]	Brak wymagań	0	brak wymagań	0
Właściwości po starzeniu							
9	Pozostała penetracja po starzeniu	%	PN-EN 1426 [20]	≥50	2	≥60	3
10	Wzrost temp. mięknięcia po starzeniu	°C	PN-EN 1427 [21]	≤10	3	≤10	3
11	Zmiana masy po starzeniu	%	PN-EN 12607-1 [29]	<0,5	1	<0,5	1

Składowanie asfaltu drogowego powinno odbywać się w zbiornikach, wykluczających zanieczyszczenie asfaltu i wyposażonych w system grzewczy pośredni (bez kontaktu asfaltu z przewodami grzewczymi). Zbiornik roboczy otaczarki powinien być izolowany termicznie, posiadać automatyczny system grzewczy z tolerancją ± 5°C oraz układ cyrkulacji asfaltu.

Polimeroasfalt powinien być magazynowany w zbiorniku wyposażonym w system grzewczy pośredni z termostatem kontrolującym temperaturę z dokładnością ± 5°C. Zaleca się wyposażenie zbiornika w mieszadło. Zaleca się bezpośrednie zużycie polimeroasfaltu po dostarczeniu. Należy unikać wielokrotnego

rozgrzewania i chłodzenia polimeroasfaltu w okresie jego stosowania oraz unikać niekontrolowanego mieszania polimeroasfaltów różnego rodzaju i klasy oraz z asfaltem zwykłym.

Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie powinna przekraczać w okresie krótkotrwałym, nie dłuższym niż 5 dni, poniższych wartości:

- asfaltu drogowego 35/50: 190°C,
- asfaltu drogowego 50/70: 180°C,
- polimeroasfaltu: wg wskazań producenta,
- asfaltu drogowego wielorodzajowego: wg wskazań producenta.

W celu ograniczenia ilości emisji gazów cieplarnianych oraz obniżenia temperatury mieszania składników i poprawienia urabialności mieszanki mineralno-asfaltowej dopuszcza się zastosowanie asfaltu spienionego.

2.4. Kruszywo

Do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego należy stosować kruszywo według PN-EN 13043 [50] i WT-1 Kruszywa 2014 [81], obejmujące kruszywo grube, kruszywo drobne i wypełniacz. W mieszance mineralno-asfaltowej jako kruszywo drobne należy stosować mieszankę kruszywa łamanego i niełamanego (dla KR1+KR2 dopuszcza się stosowanie w mieszance mineralnej do 100% kruszywa drobnego niełamanego) lub kruszywo łamane.

Jeżeli stosowana jest mieszanka kruszywa drobnego niełamanego i łamanego, to należy przyjąć proporcje kruszywa łamanego do niełamanego co najmniej 50/50.

Wymagania dla kruszyw według WT-1 Kruszywa 2014 [81] są podane w tablicach poniżej.

a) Kruszywo grube do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 6.

Tablica 6. Wymagane właściwości kruszywa grubego do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego

	Właściwości kruszywa	KR1+KR2	KR3+KR4	KR5+KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1[6]; kategoria nie niższa niż:	G _C 85/20	G _C 90/20	G _C 90/20
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenia nie większe niż według kategorii:	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}
3	Zawartość pyłu według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie wyższa niż:	f ₂	f ₂	f ₂
4	Kształt kruszywa według PN-EN 933-3 [7] lub według PN-EN 933-4 [8]; kategoria nie wyższa niż:	Fl ₃₅ lub Sl ₃₅	Fl ₂₅ lub Sl ₂₅	Fl ₂₅ lub Sl ₂₅
5	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym według PN-EN 933-5 [9]; kategoria nie niższa niż:	C _{deklarowana}	C _{50/10}	C _{50/10}
6	Odporność kruszywa na rozdrabnianie według normy PN-EN 1097-2[13], badana na kruszywie o wymiarze 10/14, rozdział 5, kategoria nie wyższa niż:	LA ₄₀	LA ₃₀	LA ₃₀
7	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta	deklarowana przez producenta	deklarowana przez producenta
8	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta	deklarowana przez producenta	deklarowana przez producenta
9	Mrozoodporność według PN-EN 1367-1 [18], badana na kruszywie 8/11, 11/16 lub 8/16; kategoria nie wyższa niż:	F ₂	F ₂	F ₂
10	„Zgorzel słoneczna” bazaltu według PN-EN 1367-3 [19]; wymagana kategoria:	SB _{LA}	SB _{LA}	SB _{LA}
11	Skład chemiczny – uproszczony opis petrograficzny według PN-EN 932-3 [5]	deklarowany przez producenta	deklarowany przez producenta	deklarowany przez producenta
12	Grube zanieczyszczenia lekkie według PN-EN 1744-1 [22], p. 14.2; kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1
13	Rozpad krzemianowy żużla wielko-pieczowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [22], p. 19.1:	wymagana odporność	wymagana odporność	wymagana odporność
14	Rozpad żelazowy żużla wielko-pieczowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1[22], p. 19.2:	wymagana odporność	wymagana odporność	wymagana odporność
15	Stalność objętości kruszywa z żużla stalowniczego według PN-EN 1744-1 [22], p. 19.3; kategoria nie wyższa niż:	V _{3,5}	V _{3,5}	V _{3,5}

b) kruszywo niełamane drobne lub o ciągłym uziarnieniu do D≤8 do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 7.

Tablica 7. Wymagane właściwości kruszywa niełamanego drobnego lub o ciągłym uziarnieniu do D≤8 do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6], wymagana kategoria:	G _F 85 lub G _A 85		
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż według kategorii:	G _{Tc} NR	G _{Tc} 20	G _{Tc} 20
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f ₃		
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
5	Kanciastość kruszywa drobnego według PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	E _{cs} Deklarowana		
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
7	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta		
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [22], p. 14.2, kategoria	m _{LPC} 0,1		

nie wyższa niż:	

c) kruszywo łamane drobne lub o ciągłym uziarnieniu do D₅₈ do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego powinno spełniać wymagania podane w tablicy 8.

Tablica 8. Wymagane właściwości kruszywa łamanego drobnego lub o ciągłym uziarnieniu do D₅₈ do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6], wymagana kategoria:	G ₈₅ lub G ₈₅		
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż według kategorii:	G _{Tc} NR	G _{Tc} 20	G _{Tc} 20
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f ₁₆		
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
5	Kanciastość kruszywa drobnego według PN-EN 933-6 [10], rozdz. 8, kategoria nie niższa niż:	E _{cs} Deklarowana	E _{cs} 30	E _{cs} 30
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta		
7	Nasiąkliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta		
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [22], p. 14.2, kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1		

d) do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego, w zależności od kategorii ruchu, należy stosować wypełniacz spełniający wymagania podane w tablicy 9.

Tablica 9. Wymagane właściwości wypełniacza*) do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego

Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
	KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
Uziarnienie według PN-EN 933-10 [12]	zgodnie z tablicą 24 wg PN-EN 13043 [50]		
Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
Zawartość wody według PN-EN 1097-5 [15], nie wyższa niż:	1 % (m/m)		
Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16]	deklarowana przez producenta		
Wolne przestrzenie w suchym, zagęszczonym wypełniaczu według PN-EN 1097-4 [14], wymagana kategoria:	V _{28/45}		
Przyrost temperatury mięknięcia według PN-EN 13179-1 [56], wymagana kategoria:	Δ _{R&B} 8/25		
Rozpuszczalność w wodzie według PN-EN 1744-1 [22], kategoria nie wyższa niż:	WS ₁₀		
Zawartość CaCO ₃ w wypełniaczu wapiennym według PN-EN 196-2 [3], kategoria nie niższa niż:	CC ₇₀		
Zawartość wodorotlenku wapnia w wypełniaczu mieszanym wg PN-EN 459-2 [4], wymagana kategoria:	K _a Deklarowana		
„Liczba asfaltowa” według PN-EN 13179-2 [57], wymagana kategoria:	BN _D Deklarowana		

*) Można stosować pyły z odpylania, pod warunkiem spełniania wymagań jak dla wypełniacza zgodnie z pkt 5 PN-EN 13043 [50]. Proporcja pyłów i wypełniacza wapiennego powinna być tak dobrana, aby kategoria zawartości CaCO₃ w mieszance pyłów i wypełniacza wapiennego nie była niższa niż CC₇₀.

Składowanie kruszywa powinno się odbywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z kruszywem o innym wymiarze lub pochodzeniu. Podłoże składowiska musi być równe, utwardzone i odwodnione. Składowanie wypełniacza powinno się odbywać w silosach wyposażonych w urządzenia do aeracji.

2.5. Środek adhezyjny

W celu poprawy powinowactwa fizykochemicznego lepiszcza asfaltowego i kruszywa, gwarantującego odpowiednią przyczepność (adhezję) lepiszcza do kruszywa i odporność mieszanki mineralno-asfaltowej na działanie wody, należy dobrać i zastosować środek adhezyjny, tak aby dla konkretnej pary kruszywo-lepiszcze wartość przyczepności określona według PN-EN 12697-11 [38], metoda C wynosiła co najmniej 80%.

Składowanie środka adhezyjnego jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach producenta.

2.6. Granulat asfaltowy

2.6.1. Właściwości granulatu asfaltowego

Granulat asfaltowy powinien spełniać wymagania podane w tablicy 10.

Tablica 10. Wymagania dotyczące granulatu asfaltowego

Wymagania		Warstwa wiążąca
Zawartość minerałów obcych		Kategoria FM _{1/01}
Właściwości lepiszcza odzyskanego w granulacie asfaltowym ^{a)}	PIK	Kategoria S ₇₀ Wartość średnia temperatury mięknięcia nie może być wyższa niż 70°C. Pojedyncze wartości temperatury mięknięcia nie mogą przekraczać 77°C
	Pen.	Kategoria P ₁₅ Wartość średnia nie może być mniejsza niż 15×0,1 mm. Pojedyncze wartości penetracji nie mogą być mniejsze niż 10 × 0,1 mm
Jednorodność		Wg tablicy 12
a) do sklasyfikowania lepiszcza odzyskanego w granulacie asfaltowym wystarcza oznaczenie temperatury mięknięcia PIK. Tylko w szczególnych przypadkach należy wykonać oznaczenie penetracji. Oceny właściwości lepiszcza należy dokonać wg pktu 4.2.2 normy PN-EN 13108-8 [53]		

Zawartość materiałów obcych w granulacie asfaltowym, oznaczona wg PN-EN 12697-42 [48], powinna spełniać wymagania podane w tablicy 11.

Tablica 11. Zawartość materiałów obcych w granulacie asfaltowym

Materiały obce ^{a)}		Kategoria
Grupa 1 [%(m/m)]	Grupa 2 [%(m/m)]	PM
<1	<0,1	PM _{1/0,1}
<5	<0,1	PM _{5/0,1}
>5	>0,1	PM _{dec}

a) materiały obce grupy 1 i 2 zgodnie z pkt 4.1 normy PN-EN 13108-8 [53]

Wymiar D kruszywa zawartego w granulacie asfaltowym nie może być większy od wymiaru D mieszanki mineralnej wchodzącej w skład mieszanki mineralno-asfaltowej.

Do obliczania temperatury mięknięcia mieszanki lepiszcza z granulatu asfaltowego i dodanego asfaltu należy, zgodnie z PN-EN 13108-1 [51], załącznik A, pkt A.3, stosować następujące równanie:

$$T_{PIKmix} = a \cdot T_{PIK1} + b \cdot T_{PIK2}$$

w którym:

T_{PIKmix} – temperatura mięknięcia mieszanki lepiszczy w mieszance mineralno-asfaltowej z dodatkiem granulatu asfaltowego, [°C],

T_{PIK1} – temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego z granulatu asfaltowego, [°C],

T_{PIK2} – średnia temperatura mięknięcia dodanego lepiszcza asfaltowego [°C],

a i b – udział masowy: lepiszcza z granulatu asfaltowego (a) i dodanego lepiszcza (b), przy $a+b=1$

2.6.2. Jednorodność granulatu asfaltowego

Jednorodność granulatu asfaltowego powinna być oceniana na podstawie rozstępu procentowego udziału w granulacie: kruszywa grubego, kruszywa drobnego oraz pyłów, zawartości lepiszcza oraz rozstępu wyników pomiarów temperatury mięknięcia lepiszcza odzyskanego z granulatu asfaltowego.

Wymagane jest podanie zmierzonej wartości jednorodności rozstępu wyników badań właściwości przeprowadzonych na liczbie próbek n , przy czym n powinno wynosić co najmniej 5. Liczbę próbek oblicza się, dzieląc masę materiału wyjściowego podanego w tonach [t], zaokrąglając w górę do pełnej liczby.

Wymagania dotyczące dopuszczalnego rozstępu wyników badań granulatu asfaltowego podano w tablicy 12.

Tablica 12. Dopuszczalny rozstęp wyników badań właściwości

Właściwość	Dopuszczalny rozstęp wyników badań (T_{roz}) partii granulatu asfaltowego do zastosowania w mieszance mineralno-asfaltowej przeznaczonej do warstwy wiążącej
Temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego, [°C]	8,0
Zawartość lepiszcza, [% (m/m)]	1,0
Kruszywo o uziarnieniu poniżej 0,063 mm [% (m/m)]	6,0
Kruszywo o uziarnieniu od 0,063 do 2 mm [% (m/m)]	16,0
Kruszywo o uziarnieniu powyżej 2 mm [% (m/m)]	16,0

2.6.3. Deklarowanie właściwości granulatu asfaltowego

W opisie granulatu asfaltowego producent powinien zadeklarować:

- typ mieszanki lub mieszanek, z których pochodzi granulatu (np. AC 16 S, droga DK 10), nie dopuszcza się do stosowania granulatu, którego pochodzenia nie można udokumentować i zadeklarować,
- rodzaj kruszywa i średnie uziarnienie,
- typ lepiszcza, średnią zawartość lepiszcza i średnią temperaturę mięknięcia lepiszcza odzyskanego,
- maksymalną wielkość kawałków granulatu asfaltowego U GRA D/d.

Właściwości kruszywa z granulatu asfaltowego powinny spełniać wymagania określone dla kruszywa w danej mieszance mineralno-asfaltowej.

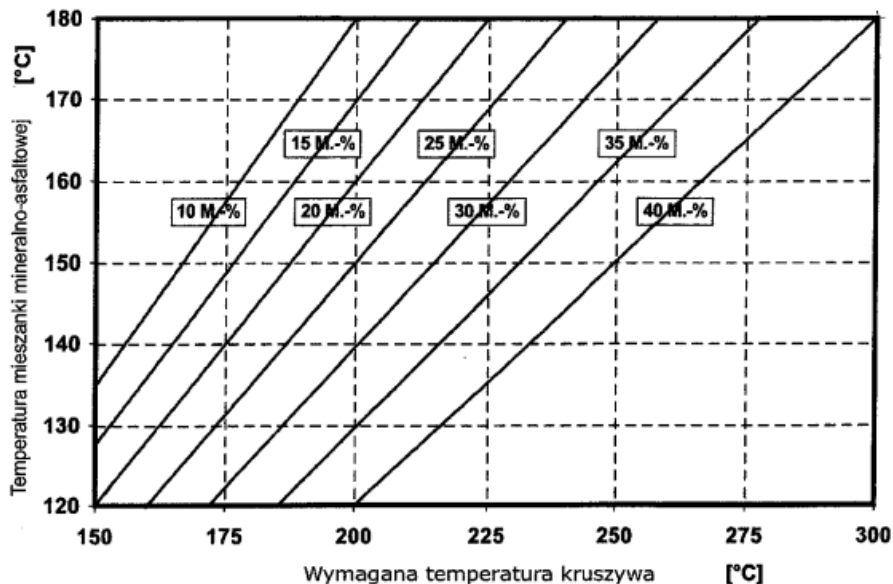
Dopuszcza się deklarowanie właściwości kruszywa mineralnego w granulacie asfaltowym na podstawie udokumentowanego wcześniej zastosowania.

2.6.4. Warunki stosowania granulatu asfaltowego

Granulat asfaltowy może być wykorzystywany do produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej, jeżeli spełnione są wymagania dotyczące końcowego wyrobu – mieszanki mineralno-asfaltowej z jego dodatkiem. Wytwórnia mieszanek mineralno-asfaltowych powinna spełniać warunki kontrolowanego, mechanicznego dozowania granulatu asfaltowego podczas produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Granulat dodawany na zimno wymaga wyższego podgrzewania kruszywa, zgodnie z tablicą 13. Jeżeli granulatu asfaltowy jest wilgotny to należy temperaturę kruszywa jeszcze podnieść o korektę z tablicy 14.

Tablica 13. Temperatura kruszywa w zależności od ilości zimnego i suchego granulatu asfaltowego



Należy oznaczyć wilgotność granulatu asfaltowego i skorygować temperaturę produkcji mma zgodnie z tabelą 14 o tyle, aby nie została przekroczona dopuszczalna najwyższa temperatura lepiska asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) - patrz pkt 2.3.

Tabela 14. Korekta temperatury produkcji w zależności od wilgotności granulatu asfaltowego

Udział granulatu asfaltowego M[%]	Wilgotność granulatu asfaltowego [%]					
	1	2	3	4	5	6
	Korekta temperatury °C					
10	4	8	12	16	20	24
15	6	12	18	24	30	36
20	8	16	24	32	40	48
25	10	20	30	40	50	60
30	12	24	-	-	-	-

Szare pola wskazują dodatek granulatu nieekonomiczny i niebezpieczny ze względu na duże ilości pary wodnej powstającej przy odparowaniu wody z wilgotnego granulatu.

Dopuszcza się użycie granulatu asfaltowego w metodzie „na zimno” (bez wstępnego ogrzewania) w ilości do 20% masy mieszanki mineralno-asfaltowej na podstawie wykazania spełnienia wymagań podanych powyżej oraz spełnienia właściwości mma.

Uwaga: Stosowanie granulatu asfaltowego nie może obniżać właściwości mieszanek mineralno-asfaltowych.

Do produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych z zastosowaniem granulatu nie dopuszcza się stosowania środków obniżających lepkość asfaltu.

2.7. Materiały do uszczelnienia połączeń i krawędzi

Do uszczelnienia połączeń technologicznych (tj. złączy podłużnych i poprzecznych) z tego samego materiału wykonywanego w różnym czasie oraz spoin stanowiących połączenia różnych materiałów lub połączenie warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi, należy stosować elastyczne taśmy bitumiczne i pasty asfaltowe dobrane wg zasad przedstawionych w tabelicy 15 i 16 oraz spełniające wymagania, w zależności od rodzaju materiału, wg tablic od 17 do 19. Materiał na elastyczne taśmy bitumiczne w celu zapewnienia elastyczności powinien być modyfikowany polimerami.

Tabela 15. Materiały do złączy między fragmentami zagęszczanej MMA rozkładanej metodą „gorące przy zimnym”

Rodzaj warstwy	Złącze podłużne		Złącze poprzeczne	
	Ruch	Rodzaj materiału	Ruch	Rodzaj materiału
Warstwa wiążąca	KR 1-7	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne	KR 1-2	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne
			KR 3-7	Elastyczne taśmy bitumiczne

Tabela 16. Materiały do spoin między fragmentami zagęszczanej MMA i elementami wyposażenia drogi

Rodzaj warstwy	Ruch	Rodzaj materiału
Warstwa wiążąca	KR 1-7	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne

Tabela 17. Wymagania wobec taśm bitumicznych

Właściwość	Metoda badawcza	Dodatkowy opis warunków badania	Wymaganie
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[21]		≥90°C
Penetracja stożkiem	PN-EN 13880-2[71]		20 do 50 1/10 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13880-3[72]		10 do 30%
Zginanie na zimno	DIN 52123[76]	test odcinka taśmy o długości 20 cm w temperaturze 0°C badanie po 24 godzinowym kondycjonowaniu	Bez pęknięcia

Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [75])	W temperaturze -10°C	≥10% ≤1 N/mm ²
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy po starzeniu termicznym	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [75])	W temperaturze -10°C	Należy podać wynik

Tablica 18. Wymagania wobec past asfaltowych na zimno na bazie emulsji

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Ocena organoleptyczna	PN-EN 1425[77]	pastą
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5[73]	Nie spływa
Zawartość wody	PN-EN 1428[78]	≤50% m/m
Właściwości odzyskanego i ustabilizowanego lepiszcza	PN-EN 13074-1[79] lub PN-EN 13074-2[80]	
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[21]	≥70°C

Tablica 19. Wymagania wobec past asfaltowych na gorąco na bazie asfaltu modyfikowanego polimerami

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Zachowanie przy temperaturze lejuści	PN-EN 13880-6[74]	Homogeniczny
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[21]	≥80°C
Penetracja stożkiem w 25°C, 5 s, 150 g	PN-EN 13880-2[71]	30 do 60 0,1 mm
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5[73]	≤5,0 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13380-3[72]	10-50%
Wydłużenie nieciągle (próba przyczepności), po 5 h, -10°C	PN-EN 13880-13[75]	≥5 mm ≤0,75 N/mm ²

2.8. Materiały do złączenia warstw konstrukcji

Do złączania warstw konstrukcji nawierzchni (warstwa wiążąca z warstwą ścieralną) należy stosować kationowe emulsje asfaltowe niemodyfikowane lub kationowe emulsje modyfikowane polimerami według aktualnego Załącznika krajowego NA do PN-EN 13808 [64].

Spółród rodzajów emulsji wymienionych w Załączniku krajowym NA [64a] do normy PN-EN 13808 [64], należy stosować emulsje oznaczone kodem ZM. Właściwości i przeznaczenie emulsji asfaltowych oraz sposób ich składowania opisano w SST D-04.03.01 [2].

2.9. Dodatki do mieszanki mineralno-asfaltowej

Mogą być stosowane dodatki stabilizujące lub modyfikujące. Pochodzenie, rodzaj i właściwości dodatków powinny być deklarowane. Należy używać tylko materiałów składowych o ustalonej przydatności.

Ustalenie przydatności powinno wynikać co najmniej jednego z następujących dokumentów:

- normy europejskiej,
- europejskiej aprobaty technicznej,
- specyfikacji materiałowych opartych na potwierdzonych pozytywnych zastosowaniach w nawierzchniach asfaltowych.

Wykaz należy dostarczyć w celu udowodnienia przydatności. Wykaz może być oparty na badaniach w połączeniu z dowodami w praktyce.

Zaleca się stosowanie do mieszanki mineralno-asfaltowej środka obniżającego temperaturę produkcji i układania.

Do mieszanki mineralno-asfaltowej może być stosowany dodatek asfaltu naturalnego wg PN-EN 13108-4 [52], załącznik B.

2.10. Skład mieszanki mineralno-asfaltowej

Skład mieszanki mineralno-asfaltowej powinien być ustalony na podstawie badań próbek wykonanych zgodnie z normą PN-EN 13108-20 [54] załącznik C oraz normami powiązanymi.

Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz minimalna zawartość lepiszcza podane są w tablicy 20.

Próbki powinny spełniać wymagania podane w p. 2.11, w zależności od kategorii ruchu jak i zawartości asfaltu B_{min} i temperatur zagęszczania próbek.

Tablica 20. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy wiążącej i wyrównawczej, dla ruchu KR1÷KR7

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]							
	AC11W KR1-KR2		AC16W KR1-KR2		AC16W KR3-KR7		AC22W KR3-KR7	
Wymiar sita #, [mm]	Od	do	od	do	od	do	od	do
31,5	-	-	-	-	-	-	100	-
22,4	-	-	100	-	100	-	90	100
16	100	-	90	100	90	100	65	90
11,2	90	100	65	80	70	90	-	-
8	60	85	-	-	55	80	45	70
2	30	55	25	55	25	50	20	45
0,125	6	24	5	15	4	12	4	12
0,063	3,0	8,0	3,0	8,0	4,0	10,0	4,0	10,0
Zawartość lepiszcza, minimum ^{*)}	B _{min4,8}		B _{min4,6}		B _{min4,6}		B _{min4,4}	
^{*)} Minimalna zawartość lepiszcza jest określona przy założonej gęstości mieszanki mineralnej 2,650 Mg/m ³ . Jeżeli stosowana mieszanka mineralna ma inną gęstość (ρ _d), to do wyznaczenia minimalnej zawartości lepiszcza podaną wartość należy pomnożyć przez współczynnik α według								
równania: $\alpha = \frac{2,650}{\rho_d}$								

2.11. Właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do wykonania betonu asfaltowego do warstwy wiążącej i wyrównawczej

Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej podane są w tablicach 21, 22 i 23.

Tablica 21. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy wiążącej i wyrównawczej, dla ruchu KR1 ÷ KR2

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC11W	AC16W

Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{\min 3,0}$ $V_{\max 6,0}$	$V_{\min 3,0}$ $V_{\max 6,0}$
Wolne przestrzenie wypełnione lepizczem	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 5	$VFB_{\min 65}$ $VFB_{\max 80}$	$VFB_{\min 60}$ $VFB_{\max 80}$
Zawartość wolnych przestrzeni w mieszance mineralnej	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 5	$VMA_{\min 14}$	$VMA_{\min 14}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{a)}	$ITSR_{80}$	$ITSR_{80}$

a) ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 w załączniku 1 [82].

Tablica 22. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy wiążącej i wyrównawczej, dla ruchu KR3 ÷ KR4

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC16W	AC22W
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.3, ubijanie, 2×75 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{\min 4,0}$ $V_{\max 7,0}$	$V_{\min 4,0}$ $V_{\max 7,0}$
Odporność na deformacje trwałe a)c)	C.1.20, wałowanie, P_{98} - P_{100}	PN-EN 12697-22 [41], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20 [54], D.1.6, 60°C, 10 000 cykli	$WTS_{AIR 0,15}$ $PRD_{AIR 7,0}$	$WTS_{AIR 0,15}$ $PRD_{AIR 7,0}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{b)}	$ITSR_{80}$	$ITSR_{80}$

a) Grubość płyty: AC16, AC22 60 mm,

b) Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 w załączniku 1 [82].

c) Procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed formowaniem próbek podano w WT-2 2014 w załączniku 2 [83].

Tablica 23. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy wiążącej i wyrównawczej, dla ruchu KR5 ÷ KR7

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC16W	AC22W
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.3, ubijanie, 2×75 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{\min 4,0}$ $V_{\max 7,0}$	$V_{\min 4,0}$ $V_{\max 7,0}$
Odporność na deformacje trwałe a)c)	C.1.20, wałowanie, P_{98} - P_{100}	PN-EN 12697-22 [41], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20 [54], D.1.6, 60°C, 10 000 cykli	$WTS_{AIR 0,10}$ $PRD_{AIR 5,0}$	$WTS_{AIR 0,10}$ $PRD_{AIR 5,0}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{b)}	$ITSR_{80}$	$ITSR_{80}$

a) Grubość płyty: AC16P, AC22P 60mm, AC32P 80mm,

b) Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 w załączniku 1 [82].

c) Procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed formowaniem próbek podano w WT-2 2014 w załączniku 2 [83].

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania robót

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

- wytwórnia (otaczarka) o mieszaniu cyklicznym lub ciągłym, z automatycznym komputerowym sterowaniem produkcji, do wytwarzania mieszanek mineralno-asfaltowych.
Wytwórnia powinna zapewnić wysuszenie i wymieszanie wszystkich składników oraz zachowanie właściwej temperatury składników i gotowej mieszanki mineralno-asfaltowej. Na wytwórni powinien funkcjonować certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji zgodny z PN-EN 13108-21 [55]. Wytwórnia powinna być wyposażona w termometry (urządzenia pomiarowe) pozwalające na ciągłe monitorowanie temperatury poszczególnych materiałów, na różnych etapach przygotowywania materiałów, jak i na wyjściu z mieszalnika,
- układarka gąsienicowa, z elektronicznym sterowaniem równości układanej warstwy,
- skraplarka,
- wałce stalowe gładkie,
- lekka rozsypywarka kruszywa,
- szczotki mechaniczne i/lub inne urządzenia czyszczące,
- samochody samowyladowcze z przykryciem brezentowym lub termosami,
- sprzęt drobny.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Asfalt i polimeroasfalt należy przewozić zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych [86], wprowadzającej przepisy konwencji ADR, w cysternach kolejowych lub samochodach izolowanych i zaopatrzonych w urządzenia umożliwiające pośrednie ogrzewanie oraz w zawory spustowe.

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Wypełniacz należy przewozić w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbrzyleniem i zanieczyszczeniem. Wypełniacz luzem powinien być przewożony w odpowiednich cysternach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich, umożliwiających rozładunek pneumatyczny.

Środek adhezyjny, w opakowaniu producenta, może być przewożony dowolnymi środkami transportu z uwzględnieniem zaleceń producenta. Opakowanie powinno być zabezpieczone tak, aby nie uległo uszkodzeniu.

Emulsja asfaltowa może być transportowana w zamkniętych cysternach, autocysternach, beczkach i innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu. Cysterny powinny być wyposażone w przegrody. Nie należy używać do transportu opakowań z metalu lekkich (może zachodzić wydzielanie wodoru i groźba wybuchu przy emulsiach o $\text{pH} \leq 4$).

Mieszanke mineralno-asfaltową należy dowozić na budowę pojazdami samowyladowczymi w zależności od postępu robót. Podczas transportu i postoju przed wbudowaniem mieszanka powinna być zabezpieczona przed ostygnięciem i dopływem powietrza (przez przykrycie, pojemniki termoizolacyjne lub ogrzewane itp.). Warunki i czas transportu mieszanki, od produkcji do wbudowania, powinna zapewniać utrzymanie temperatury w wymaganym przedziale. Nie dotyczy to przypadków użycia dodatków obniżających temperaturę produkcji i wbudowania, lepiszczy zawierających takie środki lub specjalnych technologii produkcji i wbudowywania w obniżonej temperaturze, tj. z użyciem asfaltu spienionego. W tym zakresie należy kierować się informacjami (zaleceniami) podanymi przez producentów tych środków.

Powierzchnie pojemników używanych do transportu mieszanki powinny być czyste, a do zwilżania tych powierzchni można używać tylko środki antyadhezyjne niewpływające szkodliwie na mieszankę. Zabrania się skrapiania skrzyń olejem na pędowym lub innymi środkami ropopochodnymi.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 5.

5.2. Projektowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy Zamawiającemu i Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt składu mieszanki mineralno-asfaltowej (AC11W, AC16W, AC22W).

Projekt mieszanki mineralno-asfaltowej powinien określać:

- źródło wszystkich zastosowanych materiałów,
- proporcje wszystkich składników mieszanki mineralnej,
- punkty graniczne uziarnienia,
- wyniki badań przeprowadzonych w celu określenia właściwości mieszanki i porównanie ich z wymaganiami specyfikacji,
- wyniki badań dotyczących fizycznych właściwości kruszywa,
- temperaturę wytwarzania i układania mieszanki.

W zagęszczaniu próbek laboratoryjnych mieszanek mineralno-asfaltowych należy stosować następujące temperatury mieszanki w zależności stosowanego asfaltu:

- 35/50 i 50/70: $135^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$,
- MG 50/70-54/64 i MG 35/50-57/69: $140^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$,
- PMB 25/ 55-60, PMB 25/55-80: $145^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$.

Recepta powinna być zaprojektowana dla konkretnych materiałów, zaakceptowanych przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru, do wbudowania i przy wykorzystaniu reprezentatywnych próbek tych materiałów.

Jeżeli mieszanka mineralno-asfaltowa jest dostarczana z kilku wytwórni lub od kilku producentów, to należy zapewnić zgodność typu i wymiaru mieszanki oraz spełnienie wymaganej dokumentacji projektowej.

Każda zmiana składników mieszanki w czasie trwania robót wymaga akceptacji Inspektora Nadzoru oraz opracowania nowej recepty i jej zatwierdzenia.

Podczas ustalania składu mieszanki Wykonawca powinien zadbać, aby projektowana recepta laboratoryjna opierała się na prawidłowych i w pełni reprezentatywnych próbkach materiałów, które będą stosowane do wykonania robót. Powinien także zapewnić, aby mieszanka i jej poszczególne składniki spełniały wymagania dotyczące cech fizycznych i wytrzymałościowych określonych w niniejszej specyfikacji.

Akceptacja recepty przez Zamawiającego może nastąpić na podstawie przedstawionych przez Wykonawcę badań typu i sprawozdania z próby technologicznej. W przypadku kiedy Zamawiający, w celu akceptacji recepty mieszanki mineralno-asfaltowej, zdecyduje się wykonać dodatkowo niezależne badania, Wykonawca dostarczy zgodnie z wymaganiami Inspektora Nadzoru próbki wszystkich składników mieszanki.

Zaakceptowana recepta stanowi ważną podstawę produkcji.

5.3. Wytwarzanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Mieszanke mineralno-asfaltową należy wytwarzać na gorąco w otaczarce (zespolu maszyn i urządzeń dozowania, podgrzewania i mieszania składników oraz przechowywania gotowej mieszanki). Inspektor Nadzoru dopuści do produkcji tylko otaczarki posiadające certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji zgodny z PN-EN 13108-21 [55].

Dozowanie składników mieszanki mineralno-asfaltowej w otaczarkach, w tym także wstępne, powinno być zautomatyzowane i zgodne z receptą roboczą, a urządzenia do dozowania składników oraz pomiaru temperatury powinny być okresowo sprawdzane. Kruszywo o różnym uziarnieniu lub pochodzeniu należy dodawać oddzielnie.

Lepiszcz asfaltowe należy przechowywać w zbiorniku z pośrednim systemem ogrzewania, z układem termostata zapewniającym utrzymanie żądanej temperatury z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Temperatura lepiszcz asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie może przekraczać wartości podanych w pkt 2.2.

Kruszywo powinno być wysuszone i podgrzane tak, aby mieszanka mineralna uzyskiwała temperaturę właściwą do otoczenia lepiszczem asfaltowym. Temperatura mieszanki mineralnej nie powinna być wyższa o więcej niż 30°C od najwyższej temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podanej w tablicy 24. W tej tablicy najniższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej na miejsce wbudowania, a najwyższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej bezpośrednio po wytworzeniu w wytwórni.

Podana temperatura nie znajduje zastosowania do mieszanek mineralno-asfaltowych, do których jest dodawany dodatek w celu obniżenia temperatury jej wytwarzania i wbudowania lub gdy stosowane lepiszcz asfaltowe zawiera taki środek.

Tablica 24. Najwyższa i najniższa temperatura mieszanki AC

Lepiszcz asfaltowe	Temperatura mieszanki [$^{\circ}\text{C}$]
Asfalt 35/50	od 150 do 190
Asfalt 50/70	od 140 do 180
PMB 25/55-60	wg wskazań producenta
PMB 25/55-80	wg wskazań producenta
MG 50/70-54/64	wg wskazań producenta
MG 35/50-57/69	wg wskazań producenta

Sposób i czas mieszania składników mieszanki mineralno-asfaltowej powinny zapewnić równomierne otoczenie kruszywa lepiszczem asfaltowym.

Dodatki modyfikujące lub stabilizujące do mieszanki mineralno-asfaltowej mogą być dodawane w postaci stałej lub ciekłej. System dozowania powinien zapewnić jednorodność dozowania dodatków i ich wymieszania w wytwarzanej mieszance. Warunki wytwarzania i przechowywania mieszanki mineralno-asfaltowej na gorąco nie powinny istotnie wpływać na skuteczność działania tych dodatków.

Dopuszcza się dostawy mieszanek mineralno-asfaltowych z kilku wytwórni, pod warunkiem skoordynowania między sobą deklarowanych przydatności mieszanek (m.in.: typ, rodzaj składników, właściwości objętościowe) z zachowaniem braku różnic w ich właściwościach.

Produkcja powinna być tak zaplanowana, aby nie dopuścić do zbyt długiego przechowywania mieszanki w silosach; należy wykluczyć możliwość szkodliwych zmian. Czas przechowywania – magazynowania mieszanki MMA powinien uwzględniać możliwości wytwórni (sposób podgrzewania silosów gotowej mieszanki MMA i rodzaj izolacji), warunki atmosferyczne oraz czas transportu na budowę.

5.4. Przygotowanie podłoża

Podłoże (podbudowa lub stara warstwa ścieralna) pod warstwę wiążącą lub wyrównawczą z betonu asfaltowego powinno być na całej powierzchni:

- ustabilizowane i nośne,
- czyste, bez zanieczyszczenia lub pozostałości luźnego kruszywa,
- wyprofilowane, równe i bez kolein,
- suche.

Rzędne wysokościowe podłoża oraz urządzenia usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Z podłoża powinien być zapewniony odpływ wody.

Oznakowanie poziome na warstwie podłoża należy usunąć.

Podłoże pod warstwę ścieralną powinno spełniać wymagania określone w tablicy 25. Jeżeli nierówności poprzeczne są większe niż dopuszczalne, należy odpowiednio wyrównać podłoże poprzez frezowanie lub ułożenie warstwy wyrównawczej.

Tablica 25. Maksymalne nierówności podłoża pod warstwę wiążącą

Klasa drogi	Element nawierzchni	Dopuszczalne wartości odchyień równości podłużnej i poprzecznej pod warstwę wiążącą [mm]
A, S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	9
	Jezdnie MOP	12
G, Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, utwardzone pobocza	12
L, D, place, parkingi	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	15

Nierówności podłoża (w tym powierzchnię istniejącej warstwy wiążącej) należy wyrównać poprzez frezowanie lub wykonanie warstwy wyrównawczej.

Wykonane w podłożu łaty z materiału o mniejszej sztywności (np. łaty z asfaltu lanego w betonie asfaltowym) należy usunąć, a powstałe w ten sposób ubytki wypełnić materiałem o właściwościach zbliżonych do materiału podstawowego.

W celu polepszenia połączenia między warstwami technologicznymi nawierzchni powierzchnia podłoża powinna być w ocenie wizualnej chropowata.

Szerokie szczeliny w podłożu należy wypełnić odpowiednim materiałem, np. zalewami drogowymi według PN-EN 14188-1 [67] lub PN-EN 14188-2 [68] albo innymi materiałami według norm lub aprobat technicznych.

Na podłożu wykazującym zniszczenia w postaci siatki spekań zmęczeniowych lub spekań poprzecznych zaleca się stosowanie membrany przeciwspekaniowej, np. mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy SAMI lub z geosyntetyków według norm lub aprobat technicznych lub podłoże należy wymienić.

Przygotowanie podłoża do skroplenia emulsji należy wykonać zgodnie z SST D-04.03.01 [2].

5.5. Próba technologiczna

Wykonawca przed przystąpieniem do produkcji mieszanki jest zobowiązany do przeprowadzenia w obecności Inspektora Nadzoru próby technologicznej, która ma na celu sprawdzenie zgodności właściwości wyprodukowanej mieszanki z receptą. W tym celu należy zaprogramować otaczarkę zgodnie z receptą roboczą i w cyklu automatycznym produkować mieszankę. Do badań należy pobrać mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej w kilku otaczarkach próba powinna być przeprowadzona na każdej wytwórni.

Nie dopuszcza się oceniania dokładności pracy otaczarki oraz prawidłowości składu mieszanki mineralnej na podstawie tzw. suchego zarobu, z uwagi na możliwą segregację kruszywa.

Do próby technologicznej Wykonawca użyje takich materiałów, jakie będą stosowane do wykonania właściwej mieszanki mineralno-asfaltowej.

W czasie wykonywania zarobu próbnego dozowania ilościowe poszczególnych materiałów składowych mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być zgodne z ilościami podanymi w przedłożonej przez Wykonawcę i zatwierdzonej przez Zamawiającego receptie. Sprawdzenie zawartości asfaltu w mieszanke określa się wykonując ekstrakcję. Sprawdzenie uziarnienia mieszanki mineralnej wykonuje się poprzez analizę sitową kruszywa.

Do sprawdzenia składu granulometrycznego mieszanki mineralnej i zawartości asfaltu zaleca się pobrać próbki z co najmniej trzeciego zarobu po uruchomieniu produkcji. Tolerancje zawartości składników mieszanki mineralno-asfaltowej względem składu zaprojektowanego, powinny być zawarte w granicach podanych w punkcie 6.

Mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki należy zgromadzić w silosie lub załadować na samochód. Próbkę do badań należy pobierać ze skrzyni samochodu zgodnie z metodą określoną w PN-EN 12697-27 [44].

Na podstawie uzyskanych wyników Inspektor Nadzoru podejmuje decyzję o wykonaniu odcinka próbnego.

5.6. Odcinek próbny

Zaakceptowanie przez Inspektora Nadzoru wyników badań próbek z próbnego zarobu stanowi podstawę do wykonania przez Wykonawcę odcinka próbnego. Za zgodą Inspektora Nadzoru można połączyć wykonanie próby technologicznej z wykonaniem odcinka próbnego. W takim przypadku zaleca się pobrać próbki mieszanki mineralno-asfaltowej do badań z za rozścielacza, wg pktu 4.3, 4.5, 4.6 PN-EN12697-27 [44].

W przypadku braku innych uzgodnień z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny co najmniej na trzy dni przed rozpoczęciem robót, w celu:

- sprawdzenia czy użyty sprzęt jest właściwy,
- określenia grubości warstwy mieszanki mineralno-asfaltowej przed zagęszczeniem, koniecznej do uzyskania wymaganej w kontrakcie grubości warstwy,
- określenia potrzebnej liczby przejeżdżających walców dla uzyskania prawidłowego zagęszczenia warstwy.

Do takiej próby Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu, jaki stosowany będzie do wykonania warstwy nawierzchni.

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić co najmniej 500 m², a długość co najmniej 50 m i powinny być tak dobrane, aby na jego podstawie możliwa była ocena prawidłowości wbudowania i zagęszczenia mieszanki mineralno-asfaltowej.

Grubość układanej warstwy powinna być zgodna z grubością podaną w dokumentacji projektowej. Ilość próbek (rdzeni) pobrana z odcinka próbnego powinna być uzgodniona z Inspektorem Nadzoru i oceniona pod względem zgodności z wymaganiami niniejszej specyfikacji. Należy pobrać minimum w dwóch przekrojach poprzecznych po dwie próbki (rdzenie).

Dopuszcza się, aby za zgodą Inspektora Nadzoru, odcinek próbny zlokalizowany był w ciągu zasadniczych prac nawierzchniowych objętych danym kontraktem.

Wykonawca może przystąpić do realizacji robót po zaakceptowaniu przez Inspektora Nadzoru technologii wbudowania oraz wyników z odcinka próbnego.

5.7. Połączenie międzywarstwowe

Uzyskanie wymaganej trwałości nawierzchni jest uzależnione od zapewnienia połączenia między warstwami i ich współpracy w przenoszeniu obciążenia nawierzchni ruchem.

Podłoże powinno być skropione lepiszczem. Ma to na celu zwiększenie połączenia między warstwami konstrukcyjnymi oraz zabezpieczenie przed wnikaniem i zaleganiem wody między warstwami.

Warunki wykonania połączenia międzywarstwowego oraz kontrola wykonania skropienia zostały przedstawione w SST D-04.03.01 [2].

5.8. Wbudowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przy doborze rodzaju mieszanki mineralno-asfaltowej do układu warstw konstrukcyjnych należy zachować zasadę mówiącą, że grubość warstwy musi być co najmniej dwukrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

Jeżeli warstwa nawierzchni według dokumentacji projektowej jest zbyt gruba, aby można było ją rozłożyć i zagęścić w pojedynczej operacji, to warstwa ta może się składać z dwóch warstw technologicznych, z których każda zostaje rozłożona i zagęszczona w odrębnej operacji. Należy zapewnić pełne połączenie między tymi warstwami zgodnie z pkt.5.7.

Mieszanke mineralno-asfaltową można wbudowywać na podłożu przygotowanym zgodnie z zapisami w punktach 5.4 i 5.7.

Temperatura podłoża pod rozkładaną warstwę nie może być niższa niż $+5^{\circ}\text{C}$.

Transport mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w punkcie 4.2.

Prace związane z wbudowaniem mieszanki mineralno-asfaltowej należy tak zaplanować, aby:

- jeżeli to możliwe układanie warstwy odbywało się całą szerokością jezdni (jedną rozkładarką lub dwoma rozkładarkami pracującymi obok siebie z odpowiednim przesunięciem), a w przypadku braku takiej możliwości o dopuszczonym ruchu jednokierunkowym (wahadłowym) szerokością pasa ruchu,
- dzienne działki robocze (tj. odcinki nawierzchni na których mieszanka mineralno-asfaltowa jest wbudowywana jednego dnia) powinny być możliwie jak najdłuższe min. 200 m,
- organizacja dostaw mieszanki powinna zapewnić pracę rozkładarki bez zatrzymań.

Mieszanke mineralno-asfaltową asfaltową należy wbudowywać w odpowiednich warunkach atmosferycznych. Nie wolno wbudowywać betonu asfaltowego, gdy na podłożu tworzy się zamknięty film wodny.

Temperatura otoczenia w ciągu doby nie powinna być niższa od temperatury podanej w tablicy 26. Temperatura otoczenia może być niższa w wypadku stosowania ogrzewania podłoża i obramowania (np. promienniki podczerwieni, urządzenia mikrofalowe). Temperatura powietrza powinna być mierzona co najmniej 3 razy dziennie: przed przystąpieniem do robót oraz podczas ich wykonywania w okresach równomiernie rozłożonych w planowanym czasie realizacji dziennej działki roboczej. Nie dopuszcza się układania mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej podczas silnego wiatru ($V > 16 \text{ m/s}$).

Podczas budowy nawierzchni należy dążyć do ułożenia wszystkich warstw przed sezonem zimowym, aby zapewnić szczelność nawierzchni i jej odporność na działanie wody i mrozu. Jeżeli w wyjątkowym przypadku zachodzi konieczność pozostawienia na zimę warstwy wiążącej lub wyrównawczej, to należy ją powierzchniowo uszczelnić w celu zabezpieczenia przed szkodliwym działaniem wody, mrozu i ewentualnie środków odfadających.

W wypadku stosowania mieszanek mineralno-asfaltowych z dodatkiem obniżającym temperaturę mieszania i wbudowania, należy indywidualnie określić wymagane warunki otoczenia.

Tablica 26. Minimalna temperatura otoczenia na wysokości 2 m podczas wykonywania warstwy wiążącej lub wyrównawczej z betonu asfaltowego

Rodzaj robót	Minimalna temperatura otoczenia, $^{\circ}\text{C}$
Warstwa wiążąca	0
Warstwa wyrównawcza	0

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową, elementy wibrujące do wstępnego zagęszczenia, urządzenia do podgrzewania elementów roboczych rozkładarki. W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne.

Przy wykonywaniu nawierzchni dróg w kategorii KR6-7 zaleca się stosowanie do wykonania warstwy wiążącej podajników mieszanki mineralno-asfaltowej do zasilania kosza rozkładarki ze środków transportu.

Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

Warstwy wałowane powinny być równomiernie zagęszczane ciężkimi walcami drogowymi o charakterystyce (statycznym nacisku liniowym) zapewniającej skuteczność zagęszczania, potwierdzoną na odcinku próbnym. Do warstw z betonu asfaltowego należy stosować walce drogowe stalowe gładkie z możliwością wibracji, oscylacji lub walce ogumione.

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową. W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne.

Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

5.9. Połączenia technologiczne

Połączenia technologiczne należy wykonywać jako:

- złącza podłużne i poprzeczne (wg definicji p. 1.4.18.),
- spoiny (wg definicji p.1.4.19.).

Połączenia technologiczne powinny być jednorodne i szczelne.

5.9.1. Wykonanie złączy

5.9.1.1. Sposób wykonania złączy-wymagania ogólne

Złącza w warstwach nawierzchni powinny być wykonywane w linii prostej.

Złącza podłużne nie można umieszczać w śladach kół, ani w obszarze poziomego oznakowania jezdni. Złącza podłużne między pasami kolejnych warstw technologicznych należy przesuwac względem siebie co najmniej 30 cm w kierunku poprzecznym do osi jezdni. Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 2 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

Połączenie nawierzchni mostowej z nawierzchnią drogową powinno być wykonane w strefie płyty przejściowej. Połączenie warstw ścieralnej i wiążącej powinno być przesunięte o co najmniej 0,5 m. Krawędzie poprzeczne łączonych warstw wiążącej i ścieralnej nawierzchni drogowy powinny być odcięte piłą.

Złącza powinny być całkowicie związane, a powierzchnie przylegających warstw powinny być w jednym poziomie.

5.9.1.2. Technologia rozkładania „gorące przy gorącym”

Metoda ta ma zastosowanie w przypadku wykonywania złącza podłużnego, gdy układanie mieszanki odbywa się przez minimum dwie rozkładarki pracujące obok siebie z przesunięciem. Wydajności wstępnego zagęszczania deską rozkładarek muszą być do siebie dopasowane. Przyjęta technologia robót powinna zapewnić prawidłowe i szczelne połączenia układanych pasów warstwy technologicznej. Warunek ten można zapewnić przez zminimalizowanie odległości między rozkładarkami tak, aby odległość między układanymi pasami nie była większa niż długość rozkładarki oraz druga w kolejności rozkładarka nakładała mieszanke na pierwszy pas. Walce zagęszczające mieszanke za każdą rozkładarką powinny być o zbliżonych parametrach. Zagęszczanie każdego z pasów należy rozpoczynać od zewnętrznej krawędzi pasa i stopniowo zagęszczać pas w kierunku złączy.

Przy tej metodzie nie stosuje się dodatkowych materiałów do złączy.

5.9.1.3. Technologia rozkładania „gorące przy zimnym”

Wykonanie złącza metodą „gorące przy zimnym” stosuje się w przypadkach, gdy ze względu na ruch, względnie z innych uzasadnionych powodów konieczne jest wykonywanie nawierzchni w odstępach czasowych. Krawędź złącza w takim przypadku powinna być wykonana w trakcie układania pierwszego pasa ruchu.

Wcześniej wykonany pas warstwy technologicznej powinien mieć wyprofilowaną krawędź równomiernie zagęszczoną, bez pęknięć. Krawędź ta nie może być pionowa, lecz powinna być skośna (pochylenie około 3:1 tj. pod kątem 70-80° w stosunku do warstwy niżej leżącej). Skos wykonany „na gorąco”, powinien być uformowany podczas układania pierwszego pasa ruchu, przy zastosowaniu rolki dociskowej lub noża talerzowego.

Jeżeli skos nie został uformowany „na gorąco”, należy uzyskać go przez frezowanie zimnego pasa, z zachowaniem wymaganego kąta. Powierzchnia styku powinna być czysta i sucha. Przed ułożeniem sąsiedniego pasa całą powierzchnię styku należy pokryć taśmą przylepną lub pastą w ilości podanej w punktach 5.9.1.5. i 5.9.1.6.

Drugi pas powinien być wykonywany z zakładem 2-3 cm licząc od górnej krawędzi złącza, zachodzącym na pas wykonany wcześniej.

5.9.1.4. Zakończenie działki roboczej

Zakończenie działki roboczej należy wykonać w sposób i przy pomocy urządzeń zapewniających uzyskanie nieregularnej powierzchni spoiny (przy pomocy wstawianej kantówki lub frezarki). Zakończenie działki roboczej należy wykonać prostopadle do osi drogi.

Krawędź działki roboczej jest równocześnie krawędzią poprzeczną złącza.

Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 3 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

5.9.1.5. Wymagania wobec wbudowania taśm bitumicznych

Minimalna wysokość taśmy wynosi 4 cm.

Grubość taśmy w złączach powinna wynosić 10 mm.

Krawędź boczna złącza podłużnego powinna być uformowana za pomocą rolki dociskowej lub poprzez obcięcie nożem talerzowym.

Krawędź boczna złącza poprzecznego powinna być uformowana w taki sposób i za pomocą urządzeń umożliwiających uzyskanie nieregularnej powierzchni.

Powierzchnie krawędzi do których klejona będzie taśma, powinny być czyste i suche. Przed przyklejeniem taśmy w metodzie „gorące przy zimnym”, krawędzie „zimnej” warstwy na całkowitej grubości, należy zagruntować zgodnie z zaleceniami producenta taśmy.

Taśma bitumiczna powinna być wstępnie przyklejona do zimnej krawędzi złącza pokrywając 2/3 wysokości warstwy licząc od górnej powierzchni..

5.9.1.6. Wymagania wobec wbudowywania past bitumicznych

Przygotowanie krawędzi bocznych jak w przypadku stosowania taśm bitumicznych.

Pasta powinna być nanoszona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³). Dopuszcza się ręczne nanoszenie past w miejscach niedostępnych.

5.9.2. Wykonanie spoin

Spoiny należy wykonywać w wypadku połączeń warstwy z urządzeniami w nawierzchni lub ją ograniczającymi.

Spoiny należy wykonywać z materiałów termoplastycznych (taśmy, pasty) zgodnych z pkt 2.7.

Grubość elastycznej taśmy uszczelniającej w spoinach w warstwie wiążącej powinna wynosić nie mniej niż 15 mm.

Pasta powinna być nanoszona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³).

5.10. Krawędzie

W przypadku warstwy ścieralnej rozkładanej przy urządzeniach ograniczających nawierzchnię, których górna powierzchnia ma być w jednym poziomie z powierzchnią tej nawierzchni (np. ściek uliczny, korytka odwadniające) oraz gdy spadek jezdni jest w stronę tych urządzeń, to powierzchnia warstwy ścieralnej powinna być wyższa o 0,5+1,0 cm.

W przypadku warstw nawierzchni bez urządzeń ograniczających (np. krawężników) krawędziom należy nadać spadki o nachyleniu nie większym niż 2:1, przy pomocy rolki dociskowej mocowanej do walca lub elementu mocowanego do rozkładarki tzw. „buta” („na gorąco”). Jeżeli krawędzie nie zostały uformowane na gorąco krawędzi należy wyfrezować na zimno.

Po wykonaniu nawierzchni asfaltowej o jednostronnym nachyleniu jezdni należy uszczelnić krawędź położoną wyżej (niżej położona krawędź powinna zostać nieuszczelniona).

W przypadku nawierzchni o dwustronnym nachyleniu (przekrój daszkowy) decyzję o potrzebie i sposobie uszczelnienia krawędzi zewnętrznych podejmie Projektant w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru.

Krawędzie zewnętrzne oraz powierzchnie odsadzek poziomych należy uszczelnić przez pokrycie gorącym asfaltem w ilości:

- powierzchnie odsadzek - 1,5 kg/m²,
- krawędzie zewnętrzne - 4 kg/m².

Gorący asfalt może być наносzony w kilku przejściach roboczych.

Do uszczelniania krawędzi zewnętrznych należy stosować asfalt drogowy według PN-EN 12591[23], asfalt modyfikowany polimerami według PN-EN 14023[66], asfalt wielorodajowy wg PN-EN 13924-2[65], albo inne lepiszcza według norm lub aprobat technicznych. Uszczelnienie krawędzi zewnętrznej należy wykonać gorącym lepiszczem.

Lepiszczko powinno być naniesione odpowiednio szybko tak, aby krawędzie nie uległy zabrudzeniu. Niżej położona krawędź (z wyjątkiem strefy zmiany przechyłki) powinna pozostać nieuszczelniona.

Dopuszcza się jednoczesne uszczelnianie krawędzi kolejnych warstw, jeżeli warstwy były ułożone jedna po drugiej, a krawędzie były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem. Jeżeli krawędź położona wyżej jest uszczelniana warstwowo, to przylegającą powierzchnię odsadzki danej warstwy należy uszczelnić na szerokości co najmniej 10 cm.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Dokumenty i wyniki badań materiałów

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
 - ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inspektora Nadzoru.
- W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów budowlanych należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu. Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

6.2.2. Badanie typu

Przed przystąpieniem do robót, w terminie uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca przedstawi do akceptacji badania typu mieszanek mineralno-asfaltowych wraz z wymaganymi w normie PN-EN 13108-20 [54] załącznikami, w celu zatwierdzenia do stosowania. W przypadku zaistnienia podanych poniżej sytuacji wymagających powtórzenia badania typu należy je ponownie wykonać i przedstawić do akceptacji.

Badanie typu powinno zawierać:

- a) informacje ogólne:
 - nazwę i adres producenta mieszanki mineralno-asfaltowej,
 - datę wydania,
 - nazwę wytwórni produkującej mieszankę mineralno-asfaltową,
 - określenie typu mieszanki i kategorii, z którymi jest deklarowana zgodność,
 - zestawienie metod przygotowania próbek oraz metod i warunków badania poszczególnych właściwości,
- b) informacje o składnikach:
 - każdy wymiar kruszywa: źródło i rodzaj,
 - lepiszcze: typ i rodzaj,
 - wypełniacz: źródło i rodzaj,
 - dodatki: źródło i rodzaj,
 - wszystkie składniki: wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 27.

Tablica 27. Rodzaj i liczba badań składników mieszanki mineralno-asfaltowej

Składnik	Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Kruszywo (PN-EN 13043 [50])	Uziarnienie	PN-EN 933-1 [6]	1 na frakcję
	Gęstość	PN-EN 1097-6 [16]	1 na frakcję
Lepiszczce (PN-EN 12591 [23], PN-EN 13924-2 [65], PN-EN 14023 [66])	Penetracja lub temperatura mięknięcia	PN-EN 1426 [20] lub PN-EN 1427 [21]	1
	Nawrót sprężysty ^{*)}	PN-EN 13398 [58]	1
Wypełniacz (PN-EN 13043 [50])	Uziarnienie	PN-EN 933-10 [12]	1
	Gęstość	PN-EN 1097-7 [17]	1
Dodatki	Typ		
	Uziarnienie	PN-EN 12697-2 [32]	1
	Zawartość lepiszcza	PN-EN 12697-1 [31]	1
	Penetracja odzyskanego lepiszcza	PN-EN 12697-3 [33] lub PN-EN 12697-4 [34] oraz PN-EN 1426 [20]	1
	Temperatura mięknięcia lepiszcza	PN-EN 12697-3 [33] lub PN-EN 12697-4 [34] oraz PN-EN 1427 [21]	1
	gęstość	PN-EN 12697-5 [35]	1

^{*)} dotyczy jedynie lepiszczy wg PN-EN 14023 [66].

^{**)} sprawdzane właściwości powinny być odpowiednie do procentowego dodatku; przy małym procentowym dodatku stosuje się minimum wymagań.

- c) informacje o mieszance mineralno-asfaltowej:
 - skład mieszanki podany jako wejściowy (w przypadku walidacji w laboratorium) lub wyjściowy skład (w wypadku walidacji produkcji),
 - wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 28.

Tablica 28. Rodzaj i liczba badań mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Zawartość lepiszcza (obowiązkowa)	PN-EN 12697-1 [31] PN-EN 12697-39 [46]	1
Uziarnienie (obowiązkowa)	PN-EN 12697-2 [32]	1
Zawartość wolnych przestrzeni łącznie z VFB i VMA przy wymaganej zawartości wolnych przestrzeni $V_{max} \leq 7\%$ (obowiązkowa)	PN-EN 12697-8 [37] Gęstość objętościowa wg PN-EN 12697-6 [36], metoda B, w stanie nasyconym powierzchniowo suchym. Gęstość wg PN-EN 12697-5 [35], metoda A, w wodzie	1
Wrażliwość na działanie wody (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-12 [39]	1
Odporność na deformacje trwale (powiązana funkcjonalnie); dotyczy betonu asfaltowego zaprojektowanego do maksymalnego obciążenia osi poniżej 130 kN	PN-EN 12697-22 [41], mały aparat, metoda B, w powietrzu, przy wymaganej temperaturze	1
Sztywność (funkcjonalna)	PN-EN 12697-26 [43]	1
Zmęczenie (funkcjonalna) do nawierzchni zaprojektowanych wg kryterium opartym na czteropunktowym zginaniu	PN-EN 12697-24 [42], załącznik D	1
Odporność na paliwo (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-43 [49]	1
Odporność na środki odfaladające (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-41 [47]	1

Badanie typu należy przeprowadzić zgodnie z PN-EN 13108-20 [54] przy pierwszym wprowadzeniu mieszanek mineralno-asfaltowych do obrotu i powinno być powtórzone w wypadku:

- upływu trzech lat,
- zmiany złoża kruszywa,
- zmiany rodzaju kruszywa (typu petrograficznego),
- zmiany kategorii kruszywa grubego, jak definiowano w PN-EN 13043 [50], jednej z następujących właściwości: kształtu, udziału ziaren częściowo przekruszonych, odporności na rozdrabnianie, odporności na ścieranie lub kanciastości kruszywa drobnego,
- zmiany gęstości ziaren (średnia ważona) o więcej niż 0,05 Mg/m³,
- zmiany rodzaju lepiszcza,
- zmiany typu mineralogicznego wypełniacza.

Dopuszcza się zastosowanie podejścia grupowego w zakresie badania typu. Oznacza to, że w wypadku, gdy nastąpiła zmiana składu mieszanki mineralno-asfaltowej i istnieją uzasadnione przesłanki, że dana właściwość nie ulegnie pogorszeniu oraz przy zachowaniu tej samej wymaganej kategorii właściwości, to nie jest konieczne badanie tej właściwości w ramach badania typu.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Uwagi ogólne

Badania dzielą się na:

- badania Wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru zlecniodawcy – Inspektora Nadzoru)
 - dodatkowe,
 - arbitrażowe.

6.4. Badania Wykonawcy

6.4.1. Badania w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej

Badania Wykonawcy w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być wykonywane w ramach zakładowej kontroli produkcji, zgodnie z normą PN-EN 13108-21 [55].

Zakres badań Wykonawcy w systemie zakładowej kontroli produkcji obejmuje:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw wypełniacza i dodatków),
- badanie składu i właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej.

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinno być zgodne z certyfikowanym systemem ZKP.

6.4.2. Badania w czasie wykonywania warstwy asfaltowej i badania gotowej warstwy

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zlecniodawców celem sprawdzenia, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Wykonawca powinien wykonywać te badania podczas realizacji kontraktu, z niezbędną starannością i w wymaganym zakresie. Wyniki należy zapisywać w protokołach. W razie stwierdzenia uchybień w stosunku do wymagań kontraktu, ich przyczyny należy niezwłocznie usunąć.

Wyniki badań Wykonawcy należy przekazywać Inspektorowi Nadzoru na jego żądanie. Inspektor Nadzoru może przeprowadzić badania kontrolne według pktu 6.5.

Zakres badań Wykonawcy związany z wykonywaniem nawierzchni:

- pomiar temperatury powietrza,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni (wg PN-EN 12697-13 [40]),
- ocena wizualna mieszanki mineralno-asfaltowej,
- wykaz ilości materiałów lub grubości wykonanej warstwy 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²,
- określenie wskaźnika zagęszczenia i zawartości wolnej przestrzeni w warstwie z każdej odwierconej próbki (1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²),
- pomiar spadku poprzecznego warstwy asfaltowej (wg pktu 6.10.3),
- pomiar równości warstwy asfaltowej (wg pktu 6.10.4),
- szczepność międzywarstwowa – ilość próbek do ustalenia z Inspektorem Nadzoru, oraz Inwestorem, ale nie mniej niż 3 badania i nie więcej niż 10 badań dla całej Inwestycji
- pomiar parametrów geometrycznych poboczny,
- ocena wizualna jednorodności powierzchni warstwy,
- ocena wizualna jakości wykonania połączeń technologicznych.

6.5. Badania kontrolne Zamawiającego (uznaniowe)

Zamawiający może wykonać badania kontrolne które są badaniami Inspektora Nadzoru, ich celem jest sprawdzenie, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie. Pobieraniem próbek i wykonaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Inspektor Nadzoru w obecności Wykonawcy. Badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny. Wykonawca może pobierać i pakować próbki do badań kontrolnych. Do wysłania próbek i przeprowadzenia badań kontrolnych jest upoważniony tylko Zamawiający lub uznana przez niego placówka badawcza. Zamawiający decyduje o wyborze takiej placówki.

Rodzaj i zakres badań kontrolnych Zamawiającego mieszanki mineralno-asfaltowej i wykonanej warstwy jest następujący:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw, wypełniacza i dodatków).

Mieszanka mineralno-asfaltowa ^{a)}:

- uziarnienie,
- zawartość lepiszcza,
- temperatura mięknięcia odzyskanego lepiszcza,
- gęstość i zawartość wolnych przestrzeni próbki.

Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej:

- pomiar temperatury powietrza podczas pobrania próby do badań,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej,
- ocena wizualna dostarczonej mieszanki mineralno-asfaltowej.

Wykonana warstwa:

- wskaźnik zagęszczenia
- grubość warstwy lub ilość zużytego materiału,
- równość podłużna i poprzeczna,
- spadki poprzeczne,
- zawartość wolnych przestrzeni,
- złącza technologiczne,
- szerokość warstwy,
- rzędne wysokościowe,
- ukształtowanie osi w planie,
- ocena wizualna warstwy.

^{a)} w razie potrzeby specjalne kruszywa i dodatki.

6.6. Badanie materiałów wsadowych

Właściwości materiałów wsadowych należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek w miejscu produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Do oceny jakości materiałów wsadowych mieszanki mineralno-asfaltowej, za zgodą Inspektora Nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

6.6.1. Kruszywa i wypełniacz

Z kruszywa należy pobrać i zbadać średnie próbki. Wielkość pobranej średniej próbki nie może być mniejsza niż:

- wypełniacz 2 kg,
- kruszywa o uziarnieniu do 8 mm 5 kg,

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

- kruszywa o uziarnieniu powyżej 8 mm 15 kg.
Wypełniacz i kruszywa powinny spełniać wymagania podane w pktcie 2.4.

6.6.2. Lepiszczce

Z lepiszcza należy pobrać próbkę średnią składającą się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy zbadać kolejną próbkę, jeżeli wygląd zewnętrzny (jednolitość, kolor, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Asfalty powinny spełniać wymagania podane w pktcie 2.2 i 2.3.

6.7. Materiały do uszczelniania połączeń

W przypadku wątpliwości co do jakości materiałów użytych do uszczelniania połączeń należy z lepiszcza lub materiałów termoplastycznych pobrać próbki średnie składające się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy pobrać i zbadać kolejną próbkę, jeżeli zewnętrzny wygląd (jednolitość, kolor, połysk, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Materiały do uszczelniania połączeń powinny spełniać wymagania podane w pktcie 2.7.

6.8. Badania mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwości materiałów należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek mieszanki mineralno-asfaltowej przed wbudowaniem (wbudowanie oznacza wykonanie warstwy asfaltowej). Wyjątkowo dopuszcza się badania próbek pobranych z wykonanej warstwy asfaltowej.

Do oceny jakości mieszanki mineralno-asfaltowej za zgodą Inspektora Nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

Na etapie oceny jakości wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej podaje się wartości dopuszczalne i tolerancje, w których uwzględnia się: rozrzut występujący przy pobieraniu próbek, dokładność metod badań oraz odstępstwa uwarunkowane metodą pracy.

Właściwości materiałów budowlanych należy określać dla każdej warstwy technologicznej, a metody badań powinny być zgodne z wymaganiami podanymi poniżej, chyba że ST lub dokumentacja projektowa podają inaczej.

6.8.1. Uziarnienie

Uziarnienie każdej próbki pobranej z luźnej mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem dopuszczalnych odchylek podanych w tablicy 29, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy. Wyniki badań nie uwzględniają badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 29. Dopuszczalne odchyłki dotyczące pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości kruszywa

Kruszywo o wymiarze	Liczba wyników badań					
	1	2	od 3 do 4	od 5 do 8	od 9 do 19	≥20
< 0,063 mm [% (m/m)] – mieszanki gruboziarniste	±4,0	±3,6	±3,2	±2,9	±2,4	±2,0
< 0,063 mm [% (m/m)] – mieszanki drobnoziarniste	±3,0	±2,7	±2,4	±2,1	±1,8	±1,5
< 0,125 mm, [% (m/m)] – mieszanki gruboziarniste	±5,0	±4,4	±3,9	±3,4	±2,7	±2,0
< 0,125 mm, [% (m/m)] – mieszanki drobnoziarniste	±4,0	±3,6	±3,3	±2,9	±2,5	±2,0
Od 0,063 mm do 2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
> 2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
Ziarna grube (mieszanki drobnoziarniste)	-8 +5	-6,7 +4,7	-5,8 +4,5	-5,1 +4,3	-4,4 +4,1	±4,0
Ziarna grube (mieszanki gruboziarniste)	-9 +5,0	-7,6 +5,0	-6,8 +5,0	-6,1 +5,0	-5,5 +5,0	±5,0

6.8.2. Zawartość lepiszcza

Zawartość rozpuszczalnego lepiszcza z każdej próbki pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem podanych dopuszczalnych odchylek, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy (tablica 30). Do wyników badań nie zalicza się badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 30. Dopuszczalne odchyłki pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości lepiszcza rozpuszczalnego [% (m/m)]

Rodzaj mieszanki	Liczba wyników badań					
	1	2	Od 3 do 4	Od 5 do 8 ^{a)}	Od 9 do 19 ^{a)}	≥20
Mieszanki gruboziarniste	±0,6	±0,55	±0,50	±0,40	±0,35	±0,30
Mieszanki drobnoziarniste	±0,5	±0,45	±0,40	±0,40	±0,35	±0,30
a) dodatkowo dopuszcza się maksymalnie jeden wynik, spośród wyników badań wziętych do obliczenia średniej arytmetycznej, którego odchyłka jest większa od dopuszczalnej odchyłki dotyczącej średniej arytmetycznej, lecz nie przekracza dopuszczalnej odchyłki jak do pojedynczego wyniku badania						

6.8.3. Temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego

Dla asfaltów drogowych zgodnych z PN-EN 12591[23] oraz wielorodzajowych zgodnych z PN-EN 13924-2 [65], temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego, nie może być większa niż maksymalna wartość temperatury mięknięcia, o więcej niż dopuszczalny wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu metodą RTFOT podany w normie (przykładowo dla MG 50/70-54/64 jest to: 64°C + 10°C = 74°C).

Jeżeli w składzie mieszanki mineralno-asfaltowej jest grantulat asfaltowy, to temperatura mięknięcia wyekstrahowanego lepiszcza nie może przekroczyć temperatur mięknięcia $T_{R\&Bmix}$, podanej w badaniu typu o więcej niż 8°C.

Temperatura mięknięcia lepiszcza (asfaltu lub polimeroasfaltu) wyekstrahowanego z mieszanki mineralno-asfaltowej nie powinna przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 31.

Tablica 31. Najwyższa temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu drogowego

Rodzaj lepiszcza	Najwyższa temperatura mięknięcia °C
PMB-25/55-60	78
PMB 25/55-80	Nie dotyczy

W przypadku, gdy dostarczony na wytwórnię polimeroasfalt charakteryzuje się wysoką temperaturą mięknięcia (tzn. większą niż dolna granica normowa + 10°C), która została udokumentowana w ramach kontroli jakości i zasad ZKP na wytwórnię, stosuje się wymaganie górnej granicy temperatury mięknięcia wyekstrahowanego lepiszcza obliczone w następujący sposób:

Najwyższa dopuszczalna temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu = temperatura mięknięcia zbadanej dostawy na wytwórnię + dopuszczalny wg Załącznika krajowego NA do PN-EN 14023[66] wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu RTFOT.

W przypadku mieszanki mineralno-asfaltowej z polimeroasfaltem nawrót sprężysty lepiszcza wyekstrahowanego powinien wynieść co najmniej 40%. Dotyczy to również przedwczesnego zerwania tego lepiszcza w badaniu, przy czym należy wtedy podać wartość wydłużenia (zgodnie z zapisami normy PN-EN 13398[58]).

6.8.4. Gęstość i zawartość wolnych przestrzeni

Zawartość wolnych przestrzeni w próbce Marshalla pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej lub wyjątkowo powtórnie rozgrzanej próbki pobranej z nawierzchni nie może wykroczyć poza wartości podane w pkt 2.10 o więcej niż 1,5% (v/v).

6.9. Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej

Temperatura powietrza powinna być mierzona przed i w czasie robót; nie powinna być mniejsza niż podano w tablicy 26.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni polega na kilkakrotnym zanurzeniu termometru w mieszance znajdującej się w zasobniku rozścielacza i odczytaniu temperatury. Dodatkowo należy sprawdzać temperaturę mieszanki za stołem rozścielacza w przypadku dłuższego postoju spowodowanego przerwą w dostawie mieszanki mineralno-asfaltowej z wytwórni. Jeżeli temperatura za stołem po zakończeniu postoju będzie zbyt niska do uzyskania odpowiedniego zagęszczenia, to należy wykonać zakończenie działki roboczej i rozpocząć proces układania jak dla nowej.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej należy wykonywać zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 12697-13 [40].

Sprawdzeniu podlega wygląd mieszanki mineralno-asfaltowej w czasie rozładunku do zasobnika rozścielacza oraz porównaniu z normalnym wyglądem z uwzględnieniem uziarnienia, jednorodności mieszanki, prawidłowości pokrycia ziaren lepiszczem, koloru, ewentualnego nadmiaru lub niedoboru lepiszcza.

6.10. Wykonana warstwa

6.10.1. Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni

Zagęszczenie wykonanej warstwy wyrażone wskaźnikiem zagęszczenia oraz zawartością wolnych przestrzeni nie może przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 32. Dotyczy to każdego pojedynczego oznaczenia danej właściwości.

Określenie gęstości objętościowej należy wykonywać według PN-EN 12697-6 [36].

Tablica 32. Właściwości warstwy AC

Warstwa	Typ i wymiar mieszanki	Wskaźnik zagęszczenia [%]	Zawartość wolnych przestrzeni w warstwie [% (v/v)]
Wiążąca	AC 11 W, KR1-KR2	≥ 98	2,0÷7,0
	AC 16 W, KR1-KR2	≥ 98	2,0÷7,0
	AC 16 W, KR3-KR7	≥ 98	3,0÷8,0
	AC 22 W, KR3-KR7	≥ 98	3,0÷8,0

Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni należy badać 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m² dla każdej warstwy; w razie potrzeby liczba próbek może zostać zwiększona (np. nawierzchnie dróg w terenie zabudowy, nawierzchnie mostowe).

6.10.2. Grubość warstwy

Średnia grubość dla poszczególnych warstw asfaltowych oraz średnia grubość dla całego pakietu tych warstw powinna być zgodna z grubością przyjętą w projekcie konstrukcji nawierzchni. Jedynie przypadku pojedynczych wyników pomiarów grubości wykonanej warstwy oznaczane według PN-EN 12697-36 [45] mogą odbiegać od projektu o wartości podane w tablicy 33.

Tablica 33. Dopuszczalne odchyłki grubości warstwy [%]

Warunki oceny	Pakiet: warstwa ścierna + wiążąca + podbudowa asfaltowa razem	Warstwa wiążąca
Dla wartości średniej grubości wbudowanej warstwy z całego odcinka budowy	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości
Dla wartości pojedynczych wyników pomiarów grubości wbudowanej warstwy	0÷10%, ale nie więcej niż 1,0 cm	0÷10%

Należy sprawdzić zachowanie zasady mówiącej, że grubość warstwy musi być co najmniej dwuipółkrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

Zwiększone grubości poszczególnych warstw będą zaliczane jako wyrównanie ewentualnych niedoborów niżej leżącej warstwy.

6.10.3. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne nawierzchni należy badać nie rzadziej niż co 20 m oraz w punktach głównych łuków poziomych.

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją $\pm 0,5\%$.

6.10.4. Równość podłużna i poprzeczna

a) Równość podłużna

Do oceny równości podłużnej warstw wiążącej i wyrównawczej nawierzchni dróg wszystkich klas należy stosować metodę pomiaru ciągłego równoważną użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, umożliwiającą wyznaczenie odchylenia równości podłużnej jako największej odległości (prześwitu) pomiędzy teoretyczną linią łączącą spody kolek jezdnych urządzenia a mierzoną powierzchnią warstwy [mm].

W miejscach niedostępnych dla planografu pomiar równości podłużnej warstw nawierzchni należy wykonać w sposób ciągły z użyciem łąty i klina. Długość łąty w pomiarze równości podłużnej powinna wynosić 4 m.

Maksymalne wartości odchylenia równości podłużnej dla warstwy oznaczone pomiarem ciągłym równoważnym użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, łąty i klina określa tablica 34.

Tablica 34. Maksymalne wartości odchylenia równości podłużnej dla warstwy wiążącej określone za pomocą pomiaru ciągłego, łąty i klina

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchylenia równości podłużnej warstwy [mm] dla warstwy wiążącej
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6
	Jezdnie MOP	9

G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	9
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	12

b) Równość poprzeczna

Do oceny równości poprzecznej warstw nawierzchni dróg wszystkich klas oraz placów i parkingów należy stosować po ustaleniu z Inspektorem Nadzoru metodę łąty i klina lub pomiaru profilometrycznego równoważną użyciu łąty i klina, umożliwiającą wyznaczenie odchylenia równości w przekroju poprzecznym pasa ruchu/elementu drogi. Odchylenie to jest obliczane jako największa odległość (prześwit) pomiędzy teoretyczną łątą (o długości 2 m) a zarejestrowanym profilem poprzecznym warstwy. Efektywna szerokość pomiarowa jest równa szerokości mierzonego pasa ruchu (elementu nawierzchni) z tolerancją $\pm 15\%$. Wartość odchylenia równości poprzecznej należy wyznaczać z krokiem przy metodzie profilometrycznej min co 1 m a przy metodzie łąty i klina co 50 m.

Przy metodzie pomiaru profilometrycznego w miejscach niedostępnych dla profilografu pomiar równości poprzecznej warstw nawierzchni należy wykonać z użyciem łąty i klina. Długość łąty w pomiarze równości poprzecznej powinna wynosić 2 m. Pomiar powinien być wykonywany nie rzadziej niż co 5 m.

Maksymalne wartości odchylen równości poprzecznej określa tablica 35.

Tablica 35. Maksymalne wartości odchylen równości poprzecznej dla warstwy ścieralnej i wiążącej

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchylen równości poprzecznej warstwy [mm] dla warstwy wiążącej
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6
	Jezdnie MOP	9
G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	9
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	12

6.10.5. Złącza technologiczne

Złącza podłużne i poprzeczne, sprawdzone wizualnie, powinny być równe i związane, wykonane w linii prostej, równoległe lub prostopadłe do osi drogi. Przylegające warstwy powinny być w jednym poziomie.

6.10.6. Szczepność międzywarstwowa.

Do oceny szczepności międzywarstwowej (powiązania warstw) warstw asfaltowych służy badanie bezpośredniego ścinania, przeprowadzane w aparacie ścinającym na próbkach cylindrycznych o średnicy 150 mm w temperaturze $+20^{\circ}\text{C}$. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera w warstwach asfaltowych przedstawiono w tablicy nr 36.

Tablica 36. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera

Połączenie warstw	Kryterium szczepności międzywarstwowej
Ścieralna-wiążąca	1,0 MPa
Wiążąca-podbudowa	0,7 MPa
Podbudowa-podbudowa	0,6 MPa

6.10.7. Szerokość warstwy

Szerokość warstwy, mierzona 10 razy na 1 km każdej jezdni powinna być zgodna z dokumentacją projektową, z tolerancją w zakresie od 0 do $+5$ cm, przy czym szerokość warstwy wiążącej powinna być odpowiednio szersza, tak aby stanowiła odsadzkę dla warstwy ścieralnej. W przypadku wyprofilowanej ukośnej krawędzi szerokość należy mierzyć w środku linii skosu.

6.10.8. Rzędne wysokościowe

Rzędne wysokościowe, mierzone co 10 m na prostych i co 10 m na osi podłużnej i krawędziach, powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z dopuszczalną tolerancją ± 1 cm, przy czym co najmniej 95% wykonanych pomiarów nie może przekraczać przedziału dopuszczalnych odchylen.

6.10.9. Ukształtowanie osi w planie

Ukształtowanie osi w planie, mierzone co 100 m, nie powinno różnić się od dokumentacji projektowej o więcej niż ± 5 cm.

6.10.10. Ocena wizualna warstwy

Wygląd zewnętrzny warstwy, sprawdzony wizualnie, powinien być jednorodny, bez spękań, deformacji, plam i wykruszeń.

6.11. Badania kontrolne dodatkowe

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych.

Inspektor Nadzoru i Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

6.12. Badania arbitrażowe

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inspektora Nadzoru lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek strony kontraktu niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.

Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy z betonu asfaltowego (AC).

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne. Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w Instrukcji DP-T 14 [87].

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² warstwy z betonu asfaltowego (AC) obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skroplenie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki betonu asfaltowego i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki betonu asfaltowego,
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą SST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Szczegółowe specyfikacje techniczne (SST)**

1.	D-M-00.00.00	Wymagania ogólne
2.	D-04.03.01	Oczyszczenie i skroplenie

10.2. Normy

(Zestawienie zawiera dodatkowo normy PN-EN związane z badaniami materiałów występujących w niniejszej SST)

3.	PN-EN 196-2	Metody badania cementu - Część 2: Analiza chemiczna cementu
4.	PN-EN 459-2	Wapno budowlane – Część 2: Metody badań
5.	PN-EN 932-3	Badania podstawowych właściwości kruszyw – Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
6.	PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 1: Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
7.	PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 3: Oznaczanie kształtu ziarn za pomocą wskaźnika płaskości
8.	PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie kształtu ziarn – Wskaźnik kształtu
9.	PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziarn o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
10.	PN-EN 933-6	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 6: Ocena właściwości powierzchni – Wskaźnik przepływu kruszyw
11.	PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 9: Ocena zawartości drobnych cząstek – Badania błękitem metylenowym
12.	PN-EN 933-10	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 10: Ocena zawartości drobnych cząstek – Uziarnienie wypełniacza (przesiewanie w strumieniu powietrza)
13.	PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
14.	PN-EN 1097-4	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie pustych przestrzeni suchego, zagęszczonego wypełniacza
15.	PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
16.	PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziarn i nasiąkliwości
17.	PN-EN 1097-7	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 7: Oznaczanie gęstości wypełniacza – Metoda piknometryczna
18.	PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 1: Oznaczanie mrozoodporności
19.	PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
20.	PN-EN 1426	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie penetracji igłą

21.	PN-EN 1427	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury mięknięcia – Metoda Pierścieni i Kula
22.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
23.	PN-EN 12591	Asfalty i produkty asfaltowe – Wymagania dla asfaltów drogowych
24.	PN-EN 12592	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie rozpuszczalności
25.	PN-EN 12593	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury łamliwości Fraassa
26.	PN-EN 12595	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie lepkości kinematycznej
27.	PN-EN 12596	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie lepkości dynamicznej metodą próżniowej kapilary
28.	PN-EN 12606-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie zawartości parafiny – Część 1: Metoda destylacji
29.	PN-EN 12607-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie odporności na twardnienie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 1: Metoda RTFOT
30.	PN-EN 12607-3	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie odporności na twardnienie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 3: Metoda RFT
31.	PN-EN 12697-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 1: Zawartość lepiszcza rozpuszczalnego
32.	PN-EN 12697-2	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 2: Oznaczanie składu ziarnowego
33.	PN-EN 12697-3	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 3: Odzyskiwanie asfaltu: Wyparka obrotowa
34.	PN-EN 12697-4	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 4: Odzyskiwanie asfaltu – Kolumna do destylacji frakcyjnej
35.	PN-EN 12697-5	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 5: Oznaczanie gęstości
36.	PN-EN 12697-6	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 6: Oznaczanie gęstości objętościowej próbek mieszanek mineralno-asfaltowych
37.	PN-EN 12697-8	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 8: Oznaczanie zawartości wolnej przestrzeni
38.	PN-EN 12697-11	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 11: Oznaczanie powinowactwa pomiędzy kruszywem i asfaltem
39.	PN-EN 12697-12	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 12: Określanie wrażliwości próbek asfaltowych na wodę
40.	PN-EN 12697-13	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 13: Pomiar temperatury
41.	PN-EN 12697-22	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 22: Koleinowanie
42.	PN-EN 12697-24	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 24: Odporność na zmęczenie
43.	PN-EN 12697-26	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 26: Sztywność
44.	PN-EN 12697-27	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 27: Pobieranie próbek
45.	PN-EN 12697-36	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 36: Oznaczanie grubości nawierzchni asfaltowych
46.	PN-EN 12697-39	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 39: Oznaczanie zawartości lepiszcza metodą spalania
47.	PN-EN 12697-41	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 41: Odporność na płyny zapobiegające oblodzeniu
48.	PN-EN 12697-42	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 42: Zawartość części obcych w destrukcie asfaltowym
49.	PN-EN 12697-43	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 43: Odporność na paliwo
50.	PN-EN 13043	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwardzeń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu
51.	PN-EN 13108-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 1: Beton asfaltowy
52.	PN-EN 13108-4	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 4: Mieszanka HRA
53.	PN-EN 13108-8	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 8: Destrukt asfaltowy
54.	PN-EN 13108-20	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 20: Badanie typu
55.	PN-EN 13108-21	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 21: Zakładowa kontrola produkcji
56.	PN-EN 13179-1	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 1: Badanie metodą pierścienia delta i kuli
57.	PN-EN 13179-2	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 2: Liczba bitumiczna
58.	PN-EN 13398	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie nawrotu sprężystego asfaltów modyfikowanych
59.	PN-EN 13399	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie stabilności podczas magazynowania asfaltów modyfikowanych
60.	PN-EN 13587	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie właściwości mechanicznych lepiszczy asfaltowych metodą rozciągania
61.	PN-EN 13588	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie kohezji lepiszczy asfaltowych metodą testu wahadłowego
62.	PN-EN 13589	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie siły rozciągania asfaltów modyfikowanych – Metoda z duktylometrem
63.	PN-EN 13703	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie energii odkształcenia
64.	PN-EN 13808	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
64a.	PN-EN 13808:2013-10/Ap1:2014-07	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych. Załącznik krajowy NA
65.	PN-EN 13924-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych – Część 2: Asfalty drogowe wielorodzajowe
65a.	PN-EN 13924-2: 2014-04/Ap1: 2014-07 i PN-EN 13924-2:2014-04/Ap2:2015-09E	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych – Część 2: Asfalty drogowe wielorodzajowe. Załącznik krajowy NA
66.	PN-EN 14023	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami
66a.	PN-EN 14023:2011/Ap1: 2014-04	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady klasyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami. Załącznik krajowy NA
67.	PN-EN 14188-1	Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe – Część 1: Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco
68.	PN-EN 14188-2	Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe – Część 2: Wymagania wobec zalew drogowych na zimno
69.	PN-EN 22592	Przetwory naftowe – Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Pomiar metodą otwartego tygla Clevelanda
70.	PN-EN ISO 2592	Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Metoda otwartego tygla Clevelanda
71.	PN-EN 13880-2	Zalewy szczelin na gorąco – Część 2: Metoda badania dla określenia penetracji stożka w temperaturze 25 C
72.	PN-EN 13880-3	Zalewy szczelin na gorąco – Część 3: Metoda badania określająca penetrację i odprężenie

		sprężyste (odbojność)
73.	PN-EN 13880-5	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 5: Metody badań do oznaczania odporności na spływanie
74.	PN-EN 13880-6	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 6: Metoda przygotowania próbek do badania
75.	PN-EN 13880-13	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 13: Metoda badania służąca do określenia wydłużenia nieciągłego (próba przyczepności)
76.	DIN 52123	<i>Prüfung von Bitumen- und Polymerbitumenbahnen (Badanie taśm bitumicznych i polimerowo-bitumicznych)</i>
77.	PN-EN 1425	<i>Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Ocena organoleptyczna</i>
78.	PN-EN 1428	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Oznaczanie zawartości wody w emulsjach asfaltowych -- Metoda destylacji azeotropowej
79.	PN-EN 13074-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 1: Odzyskiwanie metodą odparowania
80.	PN-EN 13074-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 2: Stabilizacja po odzyskaniu metodą odparowania

10.3. Wymagania techniczne

81. Kruszywa do mieszanek mineralno-asfaltowych i powierzchniowych utrwaleń na drogach krajowych - WT-1 2014 - Kruszywa – Wymagania techniczne. Załącznik do Zarządzenia Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 46 z dnia 25 września 2014 r. i nr 8 z dnia 9 maja 2016 r.
82. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2014 – część I - Mieszanki mineralno-asfaltowe. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 54 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 18 listopada 2014 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
83. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2016 – część II - Wykonanie warstw nawierzchni asfaltowych. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 7 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 9 maja 2016 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
84. Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych. Załącznik do Zarządzenia nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16 czerwca 2014 r.

10.4. Inne dokumenty

85. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (jednolity tekst Dz.U. z 2016, poz. 124)
86. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.).
87. Załącznik do zarządzenia Nr 17 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dnia 21 maja 2020 r. - Instrukcja DP-T 14 Ocena jakości na drogach krajowych część I - Roboty drogowe.

D.05.03.11 FREZOWANIE NAWIERZCHNI BITUMICZNYCH NA ZIMNO**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z frezowaniem nawierzchni bitumicznej na zimno w ramach zadania „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej dotyczą frezowania istniejącej nawierzchni bitumicznej przed wykonaniem nowych warstw nawierzchni i obejmują wykonanie frezowania nawierzchni asfaltowych na zimno, grubość 0-11cm. Lokalizacja odcinków frezowanych wg wymagań Dokumentacji Projektowej.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Frezowanie nawierzchni bitumicznej na zimno - czynność techniczna, mająca na celu poprawienie równości poprzecznej i podłużnej jezdni lub usunięcia warstwy nawierzchni.

1.4.2. Destrukt - materiał mineralno-bitumiczny, rozkruszony do postaci okruszków związanych lepiszczem bitumicznym, powstały w wyniku frezowania warstwy lub warstw nawierzchni drogowej w temperaturze otoczenia.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne warunki dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

Wymagania ogólne dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY

Nie występują.

3. SPRZĘT**3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu**

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do frezowania

Należy zastosować frezarki drogowe umożliwiające frezowanie nawierzchni bitumicznej na określoną głębokość z dokładnością określoną w pkt. 5 n/n SST.

Frezarka powinna być sterowana elektronicznie i zapewniać zachowanie wymaganej równości oraz pochyłeń poprzecznych i podłużnych powierzchni po frezowaniu. Wymaganą równość określono w pkt. 5 n/n SST.

Do małych robót (naprawy części jezdni) Inspektor Nadzoru może dopuścić frezarki sterowane mechanicznie.

Szerokość bębna frezującego powinna być dobrana zależnie od zakresu robót. Przy lokalnych naprawach szerokość bębna może być dostosowana do szerokości skrawanych elementów nawierzchni. Przy frezowaniu całej szerokości jezdni szerokość bębna skrawającego powinna być co najmniej równa 1800 mm (frezarka musi być sterowana elektronicznie).

Przy dużych robotach frezarki muszą być wyposażone w przenośnik sfrezowanego materiału, podający go na środki transportu.

Przy pracach prowadzonych w terenie zabudowanym frezarki muszą, a poza nimi powinny, być wyposażone w systemy odpylania. Za zgodą Inspektora Nadzoru można dopuścić frezarki bez tego systemu:

- a) na drogach zamiejskich w obszarach niezabudowanych,
- b) na drogach miejskich, przy małym zakresie robót.

Wykonawca może używać tylko frezarki zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT**4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu**

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport destruktu

Do transportu destruktu należy stosować samochody samowyładowcze.

5. WYKONANIE ROBÓT**5.1. Ogólne zasady wykonywania robót**

Wykonawca przedstawi Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające warunki w jakich wykonywane będą roboty związane z frezowaniem nawierzchni bitumicznej na zimno.

Ogólne zasady wykonywania robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

5.2. Wykonanie frezowania

Frezowanie nawierzchni bitumicznej na zimno należy wykonać na powierzchniach określonych w Dokumentacji Projektowej.

Do frezowania należy użyć frezarkę sterowaną elektronicznie, względem ustalonego poziomu odniesienia, zachowując spadki poprzeczne i niweletę drogi oraz równość powierzchni określoną j.n.

Frezowanie nawierzchni na całej szerokości jezdni należy wykonać frezarką o szerokości bębna frezującego min. 1800 mm. Nawierzchnia powinna być sfrezowana na głębokość projektowaną z dokładnością ± 5 mm.

Nierówności sfrezowanej powierzchni mierzone 4-metrową łatą zgodnie z BN-68/8931-04 [1], nie powinny wynosić więcej niż 6 mm.

Frezy nie powinny być nadmiernie zużyte aby powierzchnia po frezowaniu nie była zbyt chropowata.

Styk sąsiednich przejeżdżających frezarki powinien być możliwie na tym samym poziomie; dopuszczalna różnica poziomów może wynosić $\pm 3,0$ mm.

W miejscach, gdzie grubość przewidywanych wyrównań klinem schodzi do zera, w ramach frezowania uszarniającego, należy odpowiednio zwiększyć głębokość frezowania.

Po zakończeniu frezowania, powierzchnia po tej czynności powinna być oczyszczona tego samego dnia.

Uzyskany destrukt należy przetransportować, rozłożyć i zagęścić zgodnie z decyzją Zamawiającego.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT**6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót**

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Kontrola jakości robót

Kontrola jakości robót podczas frezowania nawierzchni na zimno powinna obejmować pomiary określone w tablicy 1.

Tablica 1. Zakres i częstotliwość badań kontrolnych przy frezowaniu nawierzchni na zimno

Lp.	Właściwości	Minimalna częstotliwość badań kontrolnych
1.	Równość podłużna	Łatą 4-metrową co 20 m
2.	Równość poprzeczna	Łatą co 20 m
3.	Spadki poprzeczne	Co 50 m
4.	Szerokość frezowania	Co 50 m
5.	Głębokość frezowania	Na bieżąco

Dopuszczalne nierówności powierzchni po frezowaniu określono w pkt. 5.2.

Spadek poprzeczny powierzchni po frezowaniu powinien być zgodny z określonym w Dokumentacji Projektowej, z tolerancją $\pm 0,5\%$.

Szerokość frezowania powinna być zgodna z określoną w Dokumentacji Projektowej z dokładnością ± 5 cm.

Głębokość frezowania powinna być zgodna z określoną w Dokumentacji Projektowej z dokładnością ± 5 mm.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową robót związanych z frezowaniem nawierzchni jest 1 m² (metr kwadratowy) sfrezowanej nawierzchni na określonej głębokość.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8.2. Sposób odbioru robót

Odbiór robót związanych z frezowaniem nawierzchni jest dokonywany na zasadach odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu zgodnie z zasadami podanymi w SST D.M.00.00.00.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Płatność za 1 m² sfrezowanej nawierzchni będzie dokonana na podstawie obmiaru i oceny jakości robót w oparciu o pomiary i wyniki badań laboratoryjnych.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe,
- oznakowanie robót zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy wykonanym przez Wykonawcę,
- frezowanie nawierzchni na określonej głębokości z zachowaniem wymaganej równości oraz pochyłeń poprzecznych i podłużnych,
- transport sfrezowanego materiału,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót,
- przeprowadzenie pomiarów powierzchni po frezowaniu

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łata.

D.05.03.13A NAWIERZCHNIA Z MIESZANKI MASTYKSOWO-GRYSOWEJ (SMA)**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot OST**

Przedmiotem niniejszej ogólnej specyfikacji technicznej (OST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy ścieralnej z mieszanki mastyksowo-grysowej (mieszanki SMA) SMA8LA PMB 45/80-55 (KR3-4) oraz SMA 11 PMB 45/80-55 (KR3-4) dla zadania „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania OST

Ogólna specyfikacja techniczna (OST) jest materiałem pomocniczym do opracowania specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych (ST) stosowanej jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach i ulicach.

1.3. Zakres robót objętych OST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem warstwy ścieralnej z mieszanki SMA, wg PN-EN 13108-5 [48] i WT-2 [80] i [81], dostarczonej przez producenta. W przypadku produkcji mieszanki SMA przez Wykonawcę dla potrzeb budowy, Wykonawca zobowiązany jest prowadzić zakładową kontrolę produkcji (ZKP) zgodnie z PN-EN 13108-21 [50].

Warstwę ścieralną z mieszanki SMA można wykonywać dla dróg kategorii ruchu od KR1 do KR7 (określenie kategorii ruchu podano w punkcie 1.4.7). Stosowane mieszanki SMA o wymiarze D (patrz punkt 1.4.4.) podano w tablicach 1 i 2. Mieszanki SMA stosowane do nawierzchni na obiektach mostowych zestawiono w tablicy 2.

Tablica 1. Stosowane mieszanki SMA w nawierzchniach drogowych z uwzględnieniem obciążenia ruchem.

Warstwa	Wyrób	KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
Ścieralna	Mieszanki mineralno-asfaltowe	SMA 5 SMA 8 SMA 11	SMA 5* SMA 8* SMA 11	SMA 8* SMA 11

* zalecane, gdy wymagane jest zmniejszenie hałasu drogowego

Tablica 2. Stosowane mieszanki SMA w nawierzchniach na obiektach mostowych

Warstwa	Wyrób	Zalecenie
Ścieralna	Mieszanki mineralno-asfaltowe	SMA 5* SMA 8* SMA 11

* zalecane, gdy wymagane jest zmniejszenie hałasu drogowego

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Nawierzchnia – konstrukcja składająca się z jednej lub kilku warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu pojazdów na podłoże.

1.4.2. Warstwa ścieralna – górna warstwa nawierzchni będąca w bezpośrednim kontakcie z kołami pojazdów.

1.4.3. Mieszanka mineralno-asfaltowa – mieszanka kruszyw i lepiszcza asfaltowego.

1.4.4. Wymiar mieszanki mineralno-asfaltowej – określenie mieszanki mineralno-asfaltowej ze względu na największy wymiar kruszywa D, np. wymiar 5, 8, 11.

1.4.5. Mieszanka SMA (mieszanka mastyksowo-grysowa) – mieszanka mineralno-asfaltowa o nieciągłym uziarnieniu, składająca się z grubego łamanego szkieletu kruszywowego, związanego zaprawą mastyksową.

1.4.6. Dodatek stabilizujący – stabilizator mastyksu, zapobiegający spływaniu lepiszcza asfaltowego z ziaren kruszywa w wyprodukowanej mieszance SMA.

1.4.7. Kategoria ruchu – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN) wg „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” GDDKiA [82].

1.4.8. Wymiar kruszywa – wielkość ziaren kruszywa, określona przez dolny (d) i górny (D) wymiar siła.

1.4.9. Kruszywo grube – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 45$ mm oraz $d > 2$ mm.

1.4.10. Kruszywo drobne – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 2$ mm, którego większa część pozostaje na sicie 0,063 mm.

1.4.11. Pył – kruszywo z ziaren przechodzących przez sito 0,063 mm.

1.4.12. Wypełniacz – kruszywo, którego większa część przechodzi przez sito 0,063 mm. (Wypełniacz mieszany – kruszywo, które składa się z wypełniacza pochodzenia mineralnego i wodorotlenku wapnia. Wypełniacz dodany – wypełniacz pochodzenia mineralnego, wyprodukowany oddzielnie).

1.4.13. Kationowa emulsja asfaltowa – emulsja, w której emulgator nadaje dodatnie ładunki cząstkom zdyspergowanego asfaltu.

1.4.14. Połączenia technologiczne – połączenia różnych warstw ze sobą lub tych samych warstw wykonywanych w różnym czasie nie będących połączeniem międzywarstwowym

1.4.15. Złącza podłużne i poprzeczne – połączenia tego samego materiału w budowywanego w różnym czasie

1.4.16. Spoiny – połączenia różnych materiałów, np. asfaltu lanego i betonu asfaltowego oraz warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi

1.4.17. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.15. Symbole i skróty dodatkowe

SMA	- mieszanka mastyksowo-grysowa (ang. stone mastic asphalt),
PMB	- polimeroasfalt (ang. polymer modified bitumen),
MG	- asfalt wielorodzajowy (ang. multigrade)
D	- górny wymiar siła (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
d	- dolny wymiar siła (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
C	- kationowa emulsja asfaltowa,
NPD	- właściwość użytkowa nie określana (ang. No Performance Determined; producent może jej nie określać),
TBR	- do zadeklarowania (ang. To Be Reported; producent może dostarczyć odpowiednie informacje, jednak nie jest do tego zobowiązany),
IRI	- międzynarodowy wskaźnik równości (ang. International Roughness Index),
MOP	- miejsce obsługi podróżnych,
ZKP	- zakładowa kontrola produkcji.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY**2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 2.

Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi dokumenty potwierdzające przydatność wszystkich materiałów stosowanych do wykonania warstw asfaltowych. W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu.

Wbudowywana mieszanka mineralno-asfaltowa może pochodzić z kilku wytwórni pod warunkiem, że jest produkowana z tych samych materiałów (o ustalonej przydatności) i w oparciu o takie samo badanie typu.

2.2. Lepiszczka asfaltowa

Należy stosować asfalty drogowe wg PN-EN 12591 [24], polimeroasfalty wg PN-EN 14023 [67] [68] wraz Załącznikiem krajowym oraz asfalty drogowe wielorodajowe wg PN-EN 13924-2 [61] wraz Załącznikiem krajowym [62]. Rodzaje stosowanych lepiszczy asfaltowych podano w tablicy 3. Oprócz lepiszczy wymienionych w tablicy 3 można stosować inne lepiszcza nienormowe według aprobat technicznych.

Tablica 3. Zalecane lepiszcza asfaltowe do mieszanek SMA

Materiał	Kategoria ruchu				
	KR1÷KR4			KR5÷KR7	
Mieszanka mineralno-asfaltowa o wymiarze D, [mm]	SMA 5 ^{a)}	SMA 8^{a)}	SMA 11	SMA 8 ^{a)}	SMA 11
Lepiszczka asfaltowa	50/70 PMB 45/80-55 , PMB 45/80-65 PMB 65/105-60 ^{b)} , MG 50/70-54/64			PMB 45/80-55 PMB 45/80-65 PMB 45/80-80 PMB 65/105-60 ^{b)} PMB 65/105-80 ^{b)}	

a) zalecane, gdy wymagane jest zmniejszenie hałasu drogowego

b) do cienkiej warstwy na gorąco z SMA o grubości nie większej niż 3,5 cm

Asfalt drogowy powinien spełniać wymagania podane w tablicy 4. Polimeroasfalty powinny spełniać wymagania podane w tablicach 5a i 5b. Asfalt wielorodajowy powinien spełniać wymagania podane w tablicy 6.

Tablica 4. Wymagania wobec asfaltów drogowych przeznaczonych do stosowania w budownictwie drogowym w Polsce wg PN-EN 12591 [24]

Lp.	Właściwości	Metoda Badania	Rodzaj asfaltu	
			50/70	
WŁAŚCIWOŚCI OBLIGATORYJNE				
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50 - 70
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [22]	46 - 54
3	Temperatura zapłonu, nie mniej niż	°C	PN-EN 22592 [65]	230
4	Zawartość składników rozpuszczalnych, nie mniej niż	% m/m	PN-EN 12592 [25]	99
5	Zmiana masy po starzeniu (ubytek lub przyrost), nie więcej niż	% m/m	PN-EN 12607-1 [30]	0,5
6	Pozostała penetracja po starzeniu, nie mniej niż	%	PN-EN 1426 [21]	50
7	Wzrost temp. mięknięcia po starzeniu, nie więcej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	9
8	Temperatura mięknięcia po starzeniu, nie mniej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	48
WŁAŚCIWOŚCI SPECJALNE KRAJOWE				
9	Zawartość parafiny, nie więcej niż	%	PN-EN 12606-1 [29]	2,2
10	Temperatura łamliwości Fraassa, nie więcej niż	°C	PN-EN 12593 [26]	-8
11	Indeks penetracji	-	PN-EN 12591 [24]	Brak wymagań
12	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pas	PN-EN 12596 [28]	Brak wymagań
13	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm ² /s	PN-EN 12595 [27]	Brak wymagań

Tablica 5a. Wymagania wobec asfaltów modyfikowanych polimerami (polimeroasfaltów) do stosowania w budownictwie drogowym w Polsce, wg PN-EN 14023:2011/Ap1:2014-04 [68]

Wymaganie podstawowe	Właściwość	Metoda badania	Jednostka	Gatunki asfaltów modyfikowanych polimerami (PMB)					
				45/80 – 55		45/80 – 65		65/105 – 60	
				wymaganie	klasa	wymaganie	klasa	wymaganie	klasa
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Konsystencja w pośrednich temperaturach eksploatacyjnych	Penetracja w 25°C	PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	45-80	4	45-80	4	65-105	6
Konsystencja w wysokich temperaturach eksploatacyjnych	Temperatura mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≥ 55	7	≥ 65	5	≥ 60	6
Kohezja	Sila rozciągania (metoda z duktylo-metrem, rozciąganie 50 mm/min)	PN-EN 13589 [57] PN-EN 13703 [58]	J/cm ²	≥ 3 w 5°C	2	≥ 2 w 10°C	6	≥ 3 w 5°C	2
	Rozciąganie bezpośrednie w 5°C (rozciąganie 100 mm/min)	PN-EN 13587 [55] PN-EN 13703 [58]	J/cm ²	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
	Wahadło Vialit (metoda uderzenia)	PN-EN 13588 [56]	J/cm ²	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
Stalność konsystencji (odporność na starzenie) wg PN-EN 12607-1 [30]	Zmiana masy	PN-EN 12607-1 [30]	%	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3
	Pozostała penetracja	PN-EN 1426 [21]	%	≥ 60	7	≥ 60	7	≥ 60	7
	Wzrost temperatury mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 8	2	≤ 8	2	≤ 10	3
Inne właściwości	Temperatura zapłonu	PN-EN ISO 2592 [66]	°C	≥ 235	3	≥ 235	3	≥ 235	3
Wymagania Dodatkowe	Temperatura łamliwości	PN-EN 12593 [26]	°C	≤ -15	7	≤ -15	7	≤ -15	7
	Nawrót sprężysty w 25°C	PN-EN 13398 [53]	%	≥ 70	3	≥ 80	2	≥ 70	3
	Nawrót sprężysty w 10°C			NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
	Zakres plastyczności	PN-EN 14023 [67] Punkt 5.1.9	°C	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
	Stabilność magazynowania. Różnica temperatur mięknięcia	PN-EN 13399 [54] PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 5	2	≤ 5	2	≤ 5	2
	Stabilność magazynowania. Różnica penetracji	PN-EN 13399 [54] PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0
Wymagania Dodatkowe	Spadek temperatury mięknięcia po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 12607-1 [30] PN-EN 1427 [22]	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1	TBR ^b	1
	Nawrót sprężysty w 25°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 12607-1 [30] PN-EN 13398 [53]	%	≥ 50	4	≥ 60	3	≥ 60	3
	Nawrót sprężysty w 10°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]			NR ^a	0	NR ^a	0	NR ^a	0

^a NR – No Requirements (brak wymagań)

^b TBR – To Be Reported (do zadeklarowania)

Tablica 5b.

Wymagania wobec pozostałych asfaltów modyfikowanych polimerami (polimeroasfaltów) przeznaczonych do stosowania w budownictwie drogowym w Polsce wg PN-EN 14023:2011/Ap1:2014-04 [68]

Wymaganie podstawowe	Właściwość	Metoda Badania	Jednostka	Gatunki asfaltów modyfikowanych polimerami (PMB)			
				45/80 – 80		65/105 – 80	
				wymaganie	klasa	wymaganie	klasa
1	2	3	4	5	6	7	8
Konsystencja w pośrednich temperaturach eksploatacyjnych	Penetracja w 25°C	PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	45-80	4	65-105	6
Konsystencja w wysokich temperaturach eksploatacyjnych	Temperatura mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≥ 80	2	≥ 80	2
Kohezja	Siła rozciągania (metoda z duktylometrem - rozciąganie 50 mm/min)	PN-EN 13589 [57] PN-EN 13703 [58]	J/cm ²	TBR ^b (w 10°C)	-	TBR ^b (w 10°C)	-
Stalność konsystencji (odporność na starzenie)	Zmiana masy	PN-EN 12607-1 [30]	%	≤ 0,5	3	≤ 0,5	3
	Pozostała penetracja		%	≥ 60	7	≥ 60	7
	Wzrost temperatury mięknięcia		°C	≤ 8	2	≤ 8	2
Inne właściwości	Temperatura zapłonu	PN-EN ISO 2592 [66]	°C	≥ 235	3	≥ 235	3
Wymagania Dodatkowe	Temperatura łamliwości	PN-EN 12593 [26]	°C	≤ -18	8	≤ -18	8
	Nawrót sprężystości w 25°C	PN-EN 13398 [53]	%	≥ 80	2	≥ 80	2
	Nawrót sprężystości w 10°C			TBR ^b	1	TBR ^b	1
	Zakres plastyczności	PN-EN 14023 [67] Punkt 5.1.9	°C	NR ^{a)}	0	NR ^{a)}	0
	Spadek temperatury mięknięcia po starzeniu wg PN-EN 12607-1	PN-EN 1427 [22]	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1
	Nawrót sprężystości w 25°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 13398 [53]	%	≥ 60	3	≥ 70	2
	Nawrót sprężystości w 10°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 [30]	PN-EN 13398 [53]	%	TBR ^b	1	TBR ^b	1
	Stabilność magazynowania. Różnica temperatur mięknięcia	PN-EN 13399 [54] PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 5	2	≤ 5	2
	Stabilność magazynowania. Różnica penetracji	PN-EN 13399 [54] PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	NR ^a	0	NR ^a	0
^a NR – No Requirements (brak wymagań)							
^b TBR – To Be Reported (do zadeklarowania)							

Tablica 6. Wymagania wobec asfaltu MG 50/70-54/64 wg PN-EN 13924-2:2014-04/Ap1:2014-07 [62]

Lp.	Właściwości	Jednostka	Metoda Badania	Asfalt MG 50/70-54/64	
				Wymaganie	klasa
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50 ÷ 70	4
2	Temperatura mięknięcia	°C	PN-EN 1427 [22]	54 ÷ 64	2
3	Indeks penetracji	-	PN-EN 13924-2 [61]	+0,3 do +2,0	3
4	Temperatura zapłonu	°C	PN-EN ISO 2592 [66]	≥ 250	4
5	Rozpuszczalność	%	PN-EN 12592 [25]	≥ 99,0	2
6	Temperatura łamliwości Fraassa	°C	PN-EN 12593 [26]	≤ -17	5
7	Lepkość dynamiczna w 60°C	Pa s	PN-EN 12596 [28]	≥ 900	4
8	Lepkość kinematyczna w 135°C	mm ² /s	PN-EN 12595 [27]	Brak wymagań	0
Właściwości po starzeniu					
9	Pozostała penetracja po starzeniu	%	PN-EN 1426 [21]	≥ 50	2

10	Wzrost temp. mięknienia po starzeniu	°C	PN-EN 1427 [22]	≤ 10	3
11	Zmiana masy po starzeniu	%	PN-EN 12607-1 [30]	< 0,5	1

Składowanie asfaltu drogowego powinno się odbywać w zbiornikach, wykluczających zanieczyszczenie asfaltu i wyposażonych w system grzewczy pośredni (bez kontaktu asfaltu z przewodami grzewczymi). Zbiornik roboczy otaczarki powinien być izolowany termicznie, posiadać automatyczny system grzewczy z tolerancją $\pm 5^{\circ}\text{C}$ oraz układ cyrkulacji asfaltu.

Polimeroasfalt powinien być magazynowany w zbiorniku wyposażonym w system grzewczy pośredni z termostatem kontrolującym temperaturę z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Zaleca się wyposażenie zbiornika w mieszadło. Zaleca się bezpośrednie zużycie polimeroasfaltu po dostarczeniu. Należy unikać wielokrotnego rozgrzewania i chłodzenia polimeroasfaltu w okresie jego stosowania oraz unikać niekontrolowanego mieszania polimeroasfaltów różnego rodzaju i klasy oraz z asfaltem zwykłym.

Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie powinna przekraczać w okresie krótkotrwałym nie dłuższym niż 5 dni poniższych wartości:

- asfaltu drogowego 50/70: 180°C ,
- polimeroasfaltu: wg wskazań producenta,
- asfaltu drogowego wielorodzajowego: wg wskazań producenta.

2.3. Kruszywo do mieszanki SMA

Do mieszanki SMA należy stosować kruszywo według PN-EN 13043 [46] i WT-1 Kruszywa 2014 [79], obejmujące kruszywo grube, kruszywo drobne i wypełniacz.

Kruszywa powinny spełniać wymagania podane w WT-1 Kruszywa 2014 [79], tj. wg tablic poniżej.

Kruszywo grube do warstwy ścieralnej z SMA, w zależności od kategorii obciążenia ruchem, powinno spełniać wymagania podane w tablicy 7.

Tablica 7. Wymagane właściwości kruszywa grubego do warstwy ścieralnej z SMA

Lp.	Właściwości kruszywa	KR1+KR2	KR3+KR4	KR5+KR7
1	2	3	4	5
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie niższa niż:	G _C 85/20	G _C 90/15	G _C 90/15
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenia nie większe niż według kategorii:	G _{25/15} G _{20/15} G _{20/17,5}	G _{25/15} G _{20/15}	G _{25/15} G _{20/15}
3	Zawartość pyłu według PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie wyższa niż:	f ₂	f ₂	f ₂
4	Kształt kruszywa według PN-EN 933-3 [7] lub według PN-EN 933-4 [8]; kategoria nie wyższa niż:	F _{I25} lub S _{I25}	F _{I20} lub S _{I20}	F _{I20} lub S _{I20}
5	Procentowa zawartość ziaren o po-wierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym według PN-EN 933-5 [9]; kategoria nie niższa niż:	C _{Deklarowana}	C _{100/0}	C _{100/0}
6	Odporność kruszywa na rozdrabnianie według normy PN-EN 1097-2 [13], badana na kruszywie o wymiarze 10/14, rozdział 5, kategoria nie wyższa niż:	LA ₃₀	LA ₃₀	LA ₂₅
7	Odporność na polerowanie kruszyw według PN-EN 1097-8 [18] (dotyczy warstwy ścieralnej), kategoria nie niższa niż:	PSV ₄₄	PSV _{Deklaro-wana, nie mniej niż 48*}	PSV ₅₀ *
8	Gęstość ziaren wg PN-EN 1097-6 [16], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowa-na przez producenta	deklarowa-na przez producenta	deklarowa-na przez producenta
9	Nasiąkliwość wg PN-EN 1097-6 [16], rozdział 7, 8 lub 9:	deklarowa-na przez producenta	deklarowa-na przez producenta	deklarowa-na przez producenta
10	Mrozoodporność wg PN-EN 1367-6 [20], w 1 % NaCl (dotyczy warstwy ścieralnej); kategoria nie wyższa niż:	7	7	7
11	Mrozoodporność wg PN-EN 1367-6 [20] w 1% NaCl, wartość F _{NaCl} nie wyższa niż:	10	7	7
12	„Zgorzel słoneczna” bazaltu wg PN-EN 1367-3 [19]; wymagana kategoria:	SB _{LA}	SB _{LA}	SB _{LA}
13	Skład chemiczny – uproszczony opis petrograficzny według PN-EN 932-3 [5]	deklarowa-ny przez producenta	deklarowa-ny przez producenta	deklarowa-ny przez producenta
14	Grube zanieczyszczenia lekkie według PN-EN 1744-1 [23], p. 14.2; kategoria nie wyższa niż:	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1	m _{LPC} 0,1
15	Rozpad krzemianowy żużla wielkopie-cowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.1:	wymagana odporność	wymagana odporność	wymagana odporność
16	Rozpad żelazowy żużla wielkopie-cowego chłodzonego powietrzem według PN-EN 1744-1 [23], p. 19.2:	wymagana odporność	wymagana odporność	wymagana odporność
17	Stalność objętości kruszywa z żużla stalowniczego według PN-EN 1744-1 [22] p. 19.3; kategoria nie wyższa niż:	V _{3,5}	V _{3,5}	V _{3,5}

* Kruszywa grube, które nie spełniają wymaganej kategorii wobec odporności na polerowanie (PSV), mogą być stosowane, jeśli są używane w mieszance kruszyw (grubych), która obliczeniowo osiąga podaną wartość wymaganej kategorii. Obliczona wartość C (PSV) mieszanki kruszywa grubego jest średnią ważoną wynikającą z wagowego udziału każdego z rodzajów kruszyw grubych przewidzianych do zastosowania w mieszance mineralno-asfaltowej oraz kategorii odporności na polerowania każdego z tych kruszyw. Można mieszać tylko kruszywa grube kategorii PSV₄₄ i wyższej.

Kruszywo drobne do warstwy ścieralnej z SMA w zależności od kategorii obciążenia ruchem, powinno spełniać wymagania podane w tablicy 8.

Tablica 8. Wymagane właściwości kruszywa łamanego drobnego do warstwy ścieralnej z SMA

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-1 [6], wymagana kategoria:	G _F 85		
2	Tolerancja uziarnienia; odchylenie nie większe niż według kategorii:	G _{Tc} NR	G _{Tc} 20	G _{Tc} 20
3	Zawartość pyłów według PN-EN 933-1 [6], kategoria nie wyższa niż:	f ₁₆		
4	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
5	Kanciastość kruszywa drobnego według PN-EN 933-6 [10], rozdz.	E _{cs} Deklarowana		

	8, kategoria nie niższa niż:	E_{cs30}	E_{cs30}
6	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9:	deklarowana przez producenta	
7	Nasiakliwość według PN-EN 1097-6 [16], rozdz. 7, 8 lub 9	deklarowana przez producenta	
8	Grube zanieczyszczenia lekkie, według PN-EN 1744-1 [23] p. 14.2, kategoria nie wyższa niż:	$m_{LPC0,1}$	

Do warstwy ścieralnej z SMA, w zależności od kategorii ruchu, należy stosować wypełniacz spełniający wymagania podane w tablicy 9.

Tablica 9. Wymagane właściwości wypełniacza do warstwy ścieralnej z SMA

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania w zależności od kategorii ruchu		
		KR1 ÷ KR2	KR3 ÷ KR4	KR5 ÷ KR7
1	Uziarnienie według PN-EN 933-10 [12]	zgodnie z tablicą 24 w PN-EN 13043		
2	Jakość pyłów według PN-EN 933-9 [11]; kategoria nie wyższa niż:	MB _F 10		
3	Zawartość wody według PN-EN 1097-5 [15], nie wyższa niż:	1 % (m/m)		
4	Gęstość ziaren według PN-EN 1097-7 [17]	deklarowana przez producenta		
5	Wolne przestrzenie w suchym zagęszczonym wypełniaczu według PN-EN 1097-4 [14], wymagana kategoria:	V _{28/45}		
6	Przyrost temperatury mięknięcia według PN-EN 13179-1 [51], wymagana kategoria:	Δ _{R&B} 8/25		
7	Rozpuszczalność w wodzie według PN-EN 1744-1 [23], kategoria nie wyższa niż:	WS ₁₀		
8	Zawartość CaCO ₃ w wypełniaczu wapiennym według PN-EN 196-2 [3], kategoria nie niższa niż:	CC ₇₀		
9	Zawartość wodorotlenku wapnia w wypełniaczu mieszanym wg PN-EN 459-2 [4], wymagana kategoria:	K _a 20		
10	„Liczba asfaltowa” według PN-EN 13179-2 [52], wymagana kategoria:	BN _{deklarowana}		

Składowanie kruszywa powinno się odbywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z kruszywem o innym wymiarze lub pochodzeniu.

Podłoże składowiska musi być równe, utwardzone i odwodnione. Składowanie wypełniacza powinno się odbywać w silosach wyposażonych w urządzenia do aeracji.

2.4. Kruszywo do uszorstnienia

W celu zwiększenia współczynnika tarcia wykonanej warstwy ścieralnej, w początkowym okresie jej użytkowania, należy gorącą warstwę posypać kruszywem mineralnym naturalnym lub sztucznym uzyskanym z przekruszenia. W przypadkach szczególnych, za zgodą Inspektora dopuszcza się odstępianie od uszorstnienia pod warunkiem spełnienia wymagań współczynnika tarcia. Kruszywo do uszorstnienia może być otoczone lepiszczem, w ilości zapewniającej jego sypkość (kruszywo lakierowane).

Kruszywa do uszorstnienia powinny spełniać wymagania podane w tablicy 10.

Składowanie kruszywa powinno odpowiadać wymaganiom podanym w pkt 2.3.

Tablica 10. Wymagania dotyczące kruszywa do uszorstnienia warstwy ścieralnej z SMA

Lp.	Właściwości kruszywa	Wymagania
		Wymiar kruszywa 2/4* , 2/5* oraz nienormowane 1/3
1	Uziarnienie wg PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie niższa niż:	G _{90/10}
2	Zawartość pyłów wg PN-EN 933-1 [6]; kategoria nie niższa niż:	f ₁
3	Procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej	C _{100/0}

* Kruszywo grube 2/4 i 2/5 nie powinno być stosowane do SMA o uziarnieniu D<11.

Nie dopuszcza się do stosowania kruszywa wyprodukowanego z naturalnie rozdrobnionego surowca skalnego (kruszywa polodowcowe), wapiennego i dolomitowego.

2.5. Stabilizator mastyksu

W celu zapobieżenia spływaniu lepiszcza asfaltowego z ziaren kruszywa w wyprodukowanej mieszance SMA, podczas transportu należy stosować stabilizatory, którymi mogą być włókna mineralne, celulozowe lub polimerowe, spełniające wymagania określone przez producenta. Włókna te mogą być stosowane także w postaci granulatu, w tym ze środkiem wiążącym.

Można zaniechać stosowania stabilizatora, jeśli stosowane lepiszcze gwarantuje spełnienie wymagania spływności lepiszcza lub technologia produkcji i transportu mieszanki SMA nie powoduje spływności lepiszcza z ziaren kruszywa.

2.6. Środek adhezyjny

W celu poprawy powinowactwa fizykochemicznego lepiszcza asfaltowego i kruszywa, gwarantującego odpowiednią przyczepność (adhezję) lepiszcza do kruszywa i odporność mieszanki SMA na działanie wody, należy dobrać i zastosować środek adhezyjny, tak aby dla konkretnej pary kruszywo-lepiszcze wartość przyczepności określona według PN-EN 12697-11 [36], metoda C wynosiła co najmniej 80%.

Środek adhezyjny powinien odpowiadać wymaganiom określonym przez producenta.

Składowanie środka adhezyjnego jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach, w warunkach określonych przez producenta.

2.7. Materiały do uszczelnienia połączeń i krawędzi

Do uszczelnienia połączeń technologicznych (tj. złączy podłużnych i poprzecznych) z tego samego materiału wykonywanego w różnym czasie oraz spoin stanowiących połączenia różnych materiałów lub połączenie warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi, należy stosować elastyczne taśmy bitumiczne, pasty asfaltowe lub zalewy drogowe na gorąco dobrane wg zasad przedstawionych w tablicy 11 i 12 oraz spełniające wymagania, w zależności od rodzaju materiału, wg tablic od 13 do 16. Materiał na elastyczne taśmy bitumiczne w celu zapewnienia elastyczności powinien być modyfikowany polimerami.

Tablica 11. Materiały do złączy między fragmentami zagęszczonej SMA rozkładanej metodą „gorące przy zimnym”

Rodzaj warstwy	Złącze podłużne		Złącze poprzeczne	
	Ruch	Rodzaj materiału	Ruch	Rodzaj materiału

Warstwa ścierna	KR 1-2	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne	KR 1-2	Pasty asfaltowe lub elastyczne taśmy bitumiczne
	KR 3-7	Elastyczne taśmy bitumiczne	KR 3-7	Elastyczne taśmy bitumiczne

Tablica 12. Materiały do spoin między fragmentami zagęszczonej SMA i elementami wyposażenia drogi

Rodzaj warstwy	Ruch	Rodzaj materiału
Warstwa ścierna	KR 1-2	Pasta asfaltowa
	KR 3-7	Elastyczna taśma bitumiczna lub zalewa drogowa na gorąco

Tablica 13. Wymagania wobec taśm bitumicznych

Właściwość	Metoda badawcza	Dodatkowy opis warunków badania	Wymaganie
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]		≥90°C
Penetracja stożkiem	PN-EN 13880-2[69]		20 do 50 1/10 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13880-3[70]		10 do 30%
Zginanie na zimno	DIN 52123[74]	test odcinka taśmy o długości 20 cm w temperaturze 0°C badanie po 24 godzinnym kondycjonowaniu	Bez pęknięcia
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [73])	W temperaturze -10°C	≥10% ≤1 N/mm ²
Możliwość wydłużenia oraz przyczepności taśmy po starzeniu termicznym	SNV 671 920 (PN-EN 13880-13 [73])	W temperaturze -10°C	Należy podać wynik

Tablica 14. Wymagania wobec past asfaltowych na zimno na bazie emulsji

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Ocena organoleptyczna	PN-EN 1425[75]	pasta
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5[71]	Nie spływa
Zawartość wody	PN-EN 1428[76]	≤50% m/m
Właściwości odzyskanego i ustabilizowanego lepiszcza: PN-EN 13074-1[77] lub PN-EN 13074-2[78]		
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]	≥70°C

Tablica 15. Wymagania wobec past asfaltowych na gorąco na bazie asfaltu modyfikowanego polimerami

Właściwość	Metoda badawcza	Wymaganie
Zachowanie przy temperaturze lejuści	PN-EN 13880-6[72]	Homogeniczny
Temperatura mięknięcia PiK	PN-EN 1427[22]	≥80°C
Penetracja stożkiem w 25°C, 5 s, 150 g	PN-EN 13880-2[69]	30 do 60 0,1 mm
Odporność na spływanie	PN-EN 13880-5[71]	≤5,0 mm
Odpężenie sprężyste (odbojność)	PN-EN 13380-3[70]	10-50%
Wydłużenie nieciągle (próba przyczepności), po 5 h, -10°C	PN-EN 13880-13[73]	≥5 mm ≤0,75 N/mm ²

Tablica 16. Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco

Właściwości	Metody badawcze	Wymagania dla typu
PN-EN 14188-1 [63] tablica 2 punkty od 1 do 11.2.8.	PN-EN 14188-1[63]	N 1

2.8. Materiały do złączenia warstw konstrukcji

Do złączania warstw konstrukcji nawierzchni (warstwa wiążąca z warstwą ścierną) należy stosować kationowe emulsje asfaltowe niemodyfikowane lub kationowe emulsje modyfikowane polimerami według aktualnego Załącznika krajowego NA do PN-EN 13808 [59].

Spośród rodzajów emulsji wymienionych w Załączniku krajowym NA [60] do normy PN-EN 13808 [59], należy stosować emulsje oznaczone kodem ZM. Właściwości i przeznaczenie emulsji asfaltowych oraz sposób ich składowania opisano w OST D-04.03.01a [2].

2.9. Dodatki do mieszanki mineralno-asfaltowej

Mogą być stosowane dodatki stabilizujące lub modyfikujące. Pochodzenie, rodzaj i właściwości dodatków powinny być deklarowane.

Należy używać tylko materiałów składowych o ustalonej przydatności. Ustalenie przydatności powinno wynikać co najmniej jednego z następujących dokumentów:

- normy europejskiej,
- europejskiej aprobaty technicznej,
- specyfikacji materiałów opartych na potwierdzonych pozytywnych zastosowaniach w nawierzchniach asfaltowych.

Wykaz należy dostarczyć w celu udowodnienia przydatności. Wykaz może być oparty na badaniach w połączeniu z dowodami w praktyce.

Zaleca się stosowanie do mieszanki mineralno-asfaltowej środka obniżającego temperaturę produkcji i układania.

Do mieszanki mineralno-asfaltowej może być stosowany dodatek asfaltu naturalnego wg PN-EN 13108-4 [47], załącznik B.

2.10. Skład mieszanki mineralno-asfaltowej

Skład mieszanki mineralno-asfaltowej powinien być ustalony na podstawie badań próbek wykonanych zgodnie z normą PN-EN 13108-20 [49] załącznik C oraz normami powiązanymi. Próbkę powinny spełniać wymagania podane w tablicach 18, 19 i 20, w zależności od kategorii ruchu jak i zawartości asfaltu B_{min} i temperatur zagęszczania próbek. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz minimalna zawartość lepiszcza podane są w tablicy 17.

Tablica 17. Uziarnienie mieszanki mineralnej, zawartość lepiszcza oraz środka stabilizującego mieszanki SMA do warstwy ścieralnej.

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]							
	SMA 5 KR1 ÷ KR4		SMA 8 KR1 ÷ KR7		SMA 11 KR3 ÷ KR4		SMA 11 KR5 ÷ KR7	
Wymiar sita #, [mm]	od	do	Od	do	od	do	Od	Do
16	-	-	-	-	100	-	100	-
11,2	-	-	100	-	90	100	90	100
8	100	-	90	100	50	65	50	65
5,6	90	100	35	60	35	45	35	45
2	30	40	20	30	20	30	20	30
0,125	10	19	9	17	9	17	9	17
0,063	7	12	7	12	8	12	8	12
Orientacyjna zawartość środka sta-bilizującego, [% (m/m)]	0,3	1,5	0,3	1,5	0,3	1,5	0,3	1,5
Zawartość lepiszcza, minimum*	B _{min 7,4}		B _{min 7,2}		B _{min 6,6}		B _{min 6,6}	

* Minimalna zawartość lepiszcza jest określona przy założonej gęstości mieszanki mineralnej 2,650 Mg/m³. Jeżeli stosowana mieszanka mineralna ma inną gęstość (ρ_d), to do wyznaczenia minimalnej zawartości lepiszcza podaną wartość należy pomnożyć przez współczynnik α według równania:

$$\alpha = \frac{2,650}{\rho_d}$$

2.11. Właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do wykonania SMA

Wymagane właściwości mieszanki SMA do warstwy ścieralnej nawierzchni, w zależności od kategorii ruchu podane są w tablicach 18, 19 i 20.

Tablica 18. Wymagane właściwości mieszanki SMA do warstwy ścieralnej, dla ruchu KR1 ÷ KR2

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [49]	Metoda i warunki badania	SMA 5	SMA 8
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 4	$V_{min 1,5}$ $V_{max 3,0}$	$V_{min 1,5}$ $V_{max 3,0}$
Wrażliwość na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [37], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C*	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$
Spływność lepiszcza	-	PN-EN 12697-18 [39], p. 5	$D_{0,3}$	$D_{0,3}$
* Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 – część I [80], w załączniku 1.				

Tablica 19. Wymagane właściwości mieszanki SMA do warstwy ścieralnej, dla ruchu KR3 ÷ KR4

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [49]	Metoda i warunki badania	SMA 5	SMA 8	SMA 11
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 4	$V_{min 1,5}$ $V_{max 3,0}$	$V_{min 1,5}$ $V_{max 3,0}$	$V_{min 1,5}$ $V_{max 3,0}$
Odporność na deformacje trwałe ¹⁾	C.1.20, wałowanie, $P_{98-P100}$	PN-EN 12697-22 [40], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20 [49], D.1.6, 60°C, 10000 cykli	$WTS_{AIR 0,15}$ PRD_{AIR} Dekla-rowana, nie więcej niż 9,0	$WTS_{AIR 0,15}$ PRD_{AIR} Dekla-rowana, nie więcej niż 9,0	$WTS_{AIR 0,15}$ PRD_{AIR} Dekla-rowana, nie więcej niż 9,0
Wrażliwość na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [37], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ²⁾	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$
Spływność lepiszcza	-	PN-EN 12697-18 [39], p. 5	$D_{0,3}$	$D_{0,3}$	$D_{0,3}$
1) Grubość płyty: SMA5 25mm, SMA8 40mm, SMA11 40mm					
2) Ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 – część I [80] w załączniku 1.					

Tablica 20. Wymagane właściwości mieszanki SMA do warstwy ścieralnej, dla ruchu KR5 ÷ KR7

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [49]	Metoda i warunki badania	SMA 8	SMA 11
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [35], p. 4	$V_{\min} 2,0$ $V_{\max} 3,5$	$V_{\min} 2,0$ $V_{\max} 3,5$
Odporność na deformacje trwałe ¹⁾⁶⁾	C.1.20, wałowanie, P ₉₈ -P ₁₀₀	PN-EN 12697-22 [40], metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20 [49], D.1.6, 60°C, 10 000 cykli	$WTS_{AIR} 0,15/ WTS_{AIR} 0,10^{3)}$ PRD_{AIR} Dekla-rowana, nie więcej niż 7,0	$WTS_{AIR} 0,15/ WTS_{AIR} 0,10^{3)}$ PRD_{AIR} Dekla-rowana, nie więcej niż 7,0
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [37], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ²⁾	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$
Spływność lepiszcza	-	PN-EN 12697-18 [39], p. 5	$D_{0,3}$	$D_{0,3}$
Współczynnik luminacji	-	Zgodnie z załącznikiem 4 do WT-2 2014 część I [80]	$Q_d \geq 70^{4)}$ $Q_d \geq 90^{5)}$	$Q_d \geq 70^{4)}$ $Q_d \geq 90^{5)}$

1) grubość płyty: SMA8 40mm, SMA11 40mm,
2) ujednoliconą procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 – część I [80] w załączniku 1,
3) dotyczy kategorii ruchu KR7,
4) wymaganie dotyczy nawierzchni wykonywanych w terenie otwartym,
5) wymaganie dotyczy nawierzchni wykonywanych w tunelach,
6) procedurę kondycjonowania krótkoterminowego mma przed zagęszczeniem próbek do badań podano w załączniku 2 do WT-2 2014 - część I [80].

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania robót

- Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:
- wytwornia (otaczarka) o mieszaniu cyklicznym lub ciągłym, z automatycznym komputerowym sterowaniem produkcji, do wytwarzania mieszanek mineralno-asfaltowych, z możliwością dozowania stabilizatora mastyksu,
 - układarka gąsienicowa, z elektronicznym sterowaniem równości układanej warstwy,
 - skraplarka,
 - walce stalowe gładkie,
 - lekka rozsypywarka kruszywa,
 - szczotki mechaniczne i/lub inne urządzenia czyszczące,
 - samochody samowładowcze z przykryciem brezentowym lub termosami,
 - sprzęt drobny.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Asfalt i polimeroasfalt należy przewozić zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych [84] wprowadzającej przepisy konwencji ADR, w cysternach kolejowych lub samochodach izolowanych i zaopatrzonych w urządzenia umożliwiające pośrednie ogrzewanie oraz w zawory spustowe.

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Wypełniacz należy przewozić w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbraniem i zanieczyszczeniem. Wypełniacz luzem powinien być przewożony w odpowiednich systemach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich, umożliwiających rozładunek pneumatyczny.

Środek adhezyjny, opakowany przez producenta, może być przewożony dowolnymi środkami transportu z uwzględnieniem zaleceń producenta. Opakowanie powinno być zabezpieczone, tak aby nie uległo uszkodzeniu.

Emulsja asfaltowa może być transportowana w zamkniętych cysternach, autocysternach, beczkach i innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu. Cysterny powinny być wyposażone w przegrody. Nie należy używać do transportu opakowań z metalu lekkich (może zachodzić wydzielanie wodoru i groźba wybuchu przy emulsjach o pH ≤ 4).

Mieszanke SMA należy dowozić na budowę pojazdami samowładowczymi w zależności od postępu robót. Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być dowożona na budowę odpowiednio do postępu robót, tak aby zapewnić ciągłość w budowania. Podczas transportu i postoju przed wbudowaniem mieszanka powinna być zabezpieczona przed

ostygnięciem i dopływem powietrza (przez przykrycie, pojemniki termoizolacyjne lub ogrzewane itp.). Warunki i czas transportu mieszanki, od produkcji do wbudowania, powinna zapewniać utrzymanie temperatury w wymaganym przedziale. Nie dotyczy to przypadków użycia dodatków obniżających temperaturę produkcji i wbudowania, lepszy zawierających takie środki lub specjalnych technologii produkcji i wbudowywania w obniżonej temperaturze, tj. z użyciem asfaltu spienionego. W tym zakresie należy kierować się informacjami (zaleceniami) podanymi przez producentów tych środków.

Powierzchnie pojemników używanych do transportu mieszanki powinny być czyste, a do zwilżania tych powierzchni można używać tylko środki antyadhezyjne niewpływające szkodliwie na mieszankę. Zabrania się skrapiania skrzyń olejem na pędowym lub innymi środkami ropopochodnymi.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 5.

5.2. Projektowanie mieszanki SMA

5.2.1. Projekt mieszanki mineralno-asfaltowej (recepta)

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy Inspektorowi i Zamawiającemu do akceptacji projekt składu mieszanki SMA (SMA 5, SMA 8, SMA 11).

Projekt mieszanki mineralno-asfaltowej powinien określać:

- źródło wszystkich zastosowanych materiałów,
- proporcje wszystkich składników mieszanki mineralnej,
- punkty graniczne uziarnienia,
- wyniki badań przeprowadzonych w celu określenia właściwości mieszanki i porównanie ich z wymaganiami specyfikacji,
- wyniki badań dotyczących fizycznych właściwości kruszywa,
- temperaturę wytwarzania i układania mieszanki.

W zagęszczaniu próbek laboratoryjnych mieszanek mineralno-asfaltowych należy stosować następujące temperatury mieszanki, w zależności stosowanego asfaltu:

- 50/70: 135°C ±5°C,
- MG 50/70-54/64: 140°C ±5°C,
- PMB 45/80 – 55, PMB 45/80-65, PMB 45/80-80: 145°C ±5°C,
- PMB 65/105-60, PMB 65/105-80: 145°C ±5°C.

Recepta powinna być zaprojektowana dla konkretnych materiałów zaakceptowanych przez Zamawiającego i Inspektora do wbudowania i przy wykorzystaniu reprezentatywnych próbek tych materiałów.

Jeżeli mieszanka mineralno-asfaltowa jest dostarczana z kilku wytwórni lub od kilku producentów, to należy zapewnić zgodność typu i wymiaru mieszanki oraz spełnienie wymaganej dokumentacji projektowej.

Każda zmiana składników mieszanki w czasie trwania robót wymaga akceptacji Inspektora oraz opracowania nowej recepty i jej zatwierdzenia.

Podczas ustalania składu mieszanki, Wykonawca powinien zadbać, aby projektowana recepta laboratoryjna opierała się na prawidłowych i w pełni reprezentatywnych próbkach materiałów, które będą stosowane do wykonania robót. Powinien także zapewnić, aby mieszanka i jej poszczególne składniki spełniały wymagania dotyczące cech fizycznych i wytrzymałościowych określone w niniejszej specyfikacji.

Akceptacja recepty przez Zamawiającego może nastąpić na podstawie przedstawionych przez Wykonawcę badań typu i sprawozdania z próby technologicznej. W przypadku, kiedy Inspektor, w celu akceptacji recepty mieszanki mineralno-asfaltowej, zdecyduje się wykonać dodatkowo niezależne badania, Wykonawca dostarczy zgodnie z wymaganiami Zamawiającego próbki wszystkich składników mieszanki. Zaakceptowana recepta stanowi ważną podstawę produkcji.

5.3. Wytwarzanie mieszanki SMA

Mieszankę SMA należy wytwarzać na gorąco w otaczarce (zespolu maszyn i urządzeń dozowania, podgrzewania i mieszania składników oraz przechowywania gotowej mieszanki). Inspektor dopuści do produkcji tylko otaczarki posiadające certyfikowany system zakładowej kontroli produkcji, zgodny z PN-EN 13108-21 [50].

Wszystkie składniki mieszanki: kruszywa, asfalt oraz dodatki powinny być dozowane, w procesie produkcji, w ilościach określonych w badaniu typu.

Dozowanie składników mieszanki SMA w otaczarkach, w tym także wstępne, powinno być zautomatyzowane i zgodne z receptą roboczą, a urządzenia do dozowania składników oraz pomiaru temperatury powinny być okresowo sprawdzane. Kruszywo o różnym uziarnieniu lub pochodzeniu należy dodawać oddzielnie.

Lepiszcz asfaltowe należy przechowywać w zbiorniku z pośrednim systemem ogrzewania, z układem termostata zapewniającym utrzymanie żądanej temperatury z dokładnością ± 5°C. Temperatura lepiszcz asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie powinna przekraczać wartości podanych w pkt 2.2.

Kruszywo (ewentualnie z wypełniaczem) powinno być wysuszone i podgrzane tak, aby mieszanka mineralna uzyskała temperaturę właściwą do otoczenia lepiszczem asfaltowym. Temperatura mieszanki mineralnej nie powinna być wyższa o więcej niż 30°C od najwyższej temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podanej w tablicy 21. W tej tablicy najniższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej (SMA) dostarczonej na miejsce wbudowania, a najwyższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej bezpośrednio po wytworzeniu w wytwórni.

Tablica 21. Najwyższa i najniższa temperatura mieszanki SMA

Lepiszcz asfaltowe	Temperatura mieszanki [°C]
Asfalt 50/70	od 150 do 190
MG 50/70-54/64	wg wskazań producenta
PMB 45/80-55	wg wskazań producenta
PMB 45/80-65	wg wskazań producenta
PMB 45/80-80	wg wskazań producenta
PMB 65/105-60	wg wskazań producenta
PMB 65/105-80	wg wskazań producenta

Podana temperatura nie znajduje zastosowania do mieszanek mineralno-asfaltowych, do których jest dodawany dodatek w celu obniżenia temperatury jej wytwarzania i wbudowania lub gdy stosowane lepiszcz asfaltowe zawiera taki środek.

System dozowania powinien zapewnić jednorodność dozowania dodatków i ich wymieszania w wytwarzanej mieszance. Warunki wytwarzania i przechowywania mieszanki mineralno-asfaltowej na gorąco nie powinny istotnie wpływać na skuteczność działania tych dodatków.

Dopuszcza się dostawy mieszanek mineralno-asfaltowych z kilku wytwórni, pod warunkiem skoordynowania między sobą deklarowanych przydatności mieszanek (m.in. typ, rodzaj składników, właściwości objętościowe) z zachowaniem braku różnic w ich właściwościach.

5.4. Przygotowanie podłoża

Podłoże (warstwa wyrównawcza, warstwa wiążąca lub stara warstwa ścieralna) pod warstwę ścieralną SMA powinno być na całej powierzchni:

- ustabilizowane i nośne,
- czyste, bez zanieczyszczenia lub pozostałości luźnego kruszywa,
- wyprofilowane, równe i bez kolein,
- suche.

Rzędne wysokościowe podłoża oraz urządzeń usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Z podłoża powinien być zapewniony odpływ wody.

Oznakowanie poziome na warstwie podłoża należy usunąć.

Podłoże pod warstwę ścieralną powinno spełniać wymagania określone w tablicy 22. Jeżeli nierówności poprzeczne są większe aniżeli dopuszczalne, należy odpowiednio wyrównać podłoże poprzez frezowanie lub ułożenie warstwy wyrównawczej.

Tablica 22 Maksymalne nierówności podłoża pod warstwę ścieralną

Klasa drogi	Element nawierzchni	Dopuszczalne wartości odchylen równości podłużnej i poprzecznej pod warstwę ścieralną [mm]
A, S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6
	Jezdnie MOP	9
G, Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, utwardzone pobocza	9
L, D, place, parkingi	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	12

Nierówności podłoża (w tym powierzchnię istniejącej warstwy ścieralnej) należy wyrównać poprzez frezowanie lub wykonanie warstwy wyrównawczej.

Wykonane w podłożu łaty z materiału o mniejszej sztywności (np. łaty z asfaltu lanego w betonie asfaltowym) należy usunąć, a powstałe w ten sposób ubytki wypełnić materiałem o właściwościach zbliżonych do materiału podstawowego.

W celu polepszenia połączenia między warstwami technologicznymi nawierzchni powierzchnia podłoża powinna być w ocenie wizualnej chropowata.

Szerokie szczeliny w podłożu należy wypełnić odpowiednim materiałem, np. zalewami drogowymi według PN-EN 14188-1 [63] lub PN-EN 14188-2 [64] albo innymi materiałami według norm lub aprobat technicznych.

Na podłożu wykazującym zniszczenia w postaci siatki spękań zmęczeniowych lub spękań poprzecznych zaleca się stosowanie membrany przeciwspekaniowej, np. mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy SAMI lub z geosyntetyków według norm lub aprobat technicznych lub podłoże należy wymienić.

Przygotowanie podłoża do skropienia emulsją należy wykonać zgodnie z OST D-04.03.01a [2].

5.5. Próba technologiczna

Wykonawca przed przystąpieniem do produkcji mieszanki jest zobowiązany do przeprowadzenia w obecności Inspektora próby technologicznej, która ma na celu sprawdzenie zgodności właściwości wyprodukowanej mieszanki z receptą. W tym celu należy zaprogramować otaczarkę zgodnie z receptą roboczą i w cyklu automatycznym produkować mieszankę. Do badań należy pobrać mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki. W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej w kilku otaczarkach próba powinna być przeprowadzona na każdej wytwórni.

Nie dopuszcza się oceniania dokładności pracy otaczarki oraz prawidłowości składu mieszanki mineralnej na podstawie tzw. suchego zarobu, z uwagi na możliwą segregację kruszywa.

Do próby technologicznej Wykonawca użyje takich materiałów, jakie będą stosowane do wykonania właściwej mieszanki mineralno-asfaltowej.

W czasie wykonywania zarobu próbnego dozowania ilościowe poszczególnych materiałów składowych mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być zgodne z ilościami podanymi w przedłożonej przez Wykonawcę i zatwierdzonej przez Zamawiającego receptce. Sprawdzenie zawartości asfaltu w mieszanke określa się wykonując ekstrakcję. Sprawdzenie uziarnienia mieszanki mineralnej wykonuje się poprzez analizę sitową kruszywa.

Do sprawdzenia składu granulometrycznego mieszanki mineralnej i zawartości asfaltu zaleca się pobrać próbki z co najmniej trzeciego zarobu po uruchomieniu produkcji. Tolerancje zawartości składników mieszanki mineralno-asfaltowej względem składu zaprojektowanego, powinny być zawarte w granicach podanych w punkcie 6.

Mieszankę wyprodukowaną po ustabilizowaniu się pracy otaczarki należy zgromadzić w silosie lub załadować na samochód. Próbkę do badań należy pobierać ze skrzyni samochodu zgodnie z metodą określoną w PN-EN 12697-27 [41].

Na podstawie uzyskanych wyników Inspektor podejmuje decyzję o wykonaniu odcinka próbnego.

5.6. Odcinek próbny

Zaakceptowanie przez Inspektora wyników badań próbek z próbnego zarobu stanowi podstawę do wykonania przez Wykonawcę odcinka próbnego. Za zgodą Inspektora można połączyć wykonanie próby technologicznej z wykonaniem odcinka próbnego. W takim przypadku zaleca się pobrać próbki mieszanki mineralno-asfaltowej do badań z za rozścielacza, wg pktu 4.3, 4.5, 4.6 PN-EN 12697-27 [41].

W przypadku braku innych uzgodnień z Inspektorem, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny co najmniej na trzy dni przed rozpoczęciem robót, w celu:

- sprawdzenia czy użyty sprzęt jest właściwy,
- określenia grubości warstwy mieszanki mineralno-asfaltowej przed zagęszczeniem, koniecznej do uzyskania wymaganej w kontrakcie grubości warstwy,
- określenia potrzebnej liczby przejeżdżających walców dla uzyskania prawidłowego zagęszczenia warstwy.

Do takiej próby Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu, jaki stosowany będzie do wykonania warstwy nawierzchni.

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu uzgodnionym z Inspektorem. Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić co najmniej 500 m², a długość co najmniej 50 m i powinny być tak dobrane, aby na jego podstawie możliwa była ocena prawidłowości wbudowania i zagęszczenia mieszanki mineralno-asfaltowej.

Grubość układanej warstwy powinna być zgodna z grubością podaną w dokumentacji projektowej. Ilość próbek (rdzeni) pobrana z odcinka próbnego powinna być uzgodniona z Inspektorem i oceniona pod względem zgodności z wymaganiami niniejszej specyfikacji. Należy pobrać minimum w dwóch przekrojach poprzecznych po dwie próbki (rdzenie).

Dopuszcza się, aby za zgodą Inspektora, odcinek próbny zlokalizowany był w ciągu zasadniczych prac nawierzchniowych objętych danym kontraktem.

Wykonawca może przystąpić do realizacji robót po zaakceptowaniu przez Inspektora technologii wbudowania oraz wyników z odcinka próbnego.

5.7. Połączenie międzywarstwowe

Uzyskanie wymaganej trwałości nawierzchni jest uzależnione od zapewnienia połączenia między warstwami i ich współpracy w przenoszeniu obciążenia nawierzchni ruchem.

Podłoże powinno być skropione lepiszczem. Ma to na celu zwiększenie połączenia między warstwami konstrukcyjnymi oraz zabezpieczenie przed wnikaniem i zaleganiem wody między warstwami.

Można odstąpić od wykonania skropienia przy rozkładaniu dwóch warstw asfaltowych w jednym cyklu technologicznym (tzw. połączenia gorące na gorące)

Warunki wykonania połączenia międzywarstwowego oraz kontrola wykonania skropienia zostały przedstawione w OST D-04.03.01a [2].

5.8. Wbudowanie mieszanki mineralno-asfaltowej

Przy doborze rodzaju mieszanki mineralno-asfaltowej do układu warstw konstrukcyjnych należy zachować zasadę mówiącą, że grubość warstwy musi być co najmniej dwupółkrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$).

Jeżeli warstwa nawierzchni według dokumentacji projektowej jest zbyt gruba, aby można było ją rozłożyć i zagęścić w pojedynczej operacji, to warstwa ta może się składać z dwóch warstw technologicznych, z których każda zostaje rozłożona i zagęszczona w odrębnej operacji. Należy zapewnić pełne połączenie między tymi warstwami zgodnie z pkt.5.7.

Mieszankę mineralno-asfaltową można wbudowywać na podłożu przygotowanym zgodnie z zapisami w punktach 5.4 i 5.7.

Temperatura podłoża pod rozkładaną warstwę nie może być niższa niż +5°C.

Transport mieszanki SMA powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w punkcie 4.2.

Prace związane z wbudowaniem mieszanki mineralno-asfaltowej należy tak zaplanować, aby:

- jeżeli to możliwe układanie warstwy odbywało się całą szerokością jezdni (jedną rozkładarką lub dwoma rozkładarkami pracującymi obok siebie z odpowiednim przesunięciem), a w przypadku braku takiej możliwości o dopuszczonym ruchu jednokierunkowym (wahadlowym) szerokością pasa ruchu,
- dzienne działy robocze (tj. odcinki nawierzchni na których mieszanka mineralno-asfaltowa jest wbudowywana jednego dnia) powinny być możliwie jak najdłuższe min. 200 m,
- organizacja dostaw mieszanki powinna zapewnić pracę rozkładarki bez zatrzymań.

Mieszankę SMA należy wbudowywać w odpowiednich warunkach atmosferycznych; nie wolno wbudowywać mieszanki podczas opadów deszczu lub silnego wiatru ($V > 16$ m/s) oraz podczas opadów atmosferycznych. Nie wolno wbudowywać mieszanki SMA, gdy na podłożu tworzy się zamknięty film wodny.

Temperatura otoczenia w ciągu doby nie powinna być niższa od temperatury podanej w tablicy 23. Temperatura otoczenia może być niższa w wypadku stosowania ogrzewania podłoża i obramowania (np. promienniki podczerwieni, urządzenia mikrofalowe). Temperatura powietrza powinna być mierzona co najmniej 3 razy dziennie: przed przystąpieniem do robót oraz podczas ich wykonywania w okresach równomiernie rozłożonych w planowanym czasie realizacji dziennej działy roboczej.

W wypadku stosowania mieszanek mineralno-asfaltowych z dodatkiem obniżającym temperaturę mieszania i wbudowania należy indywidualnie określić wymagane warunki otoczenia.

Tablica 23. Minimalna temperatura otoczenia na wysokości 2 m podczas wykonywania warstwy z SMA.

Rodzaj robót	Minimalna temperatura powietrza [°C]
Warstwa ścieralna o grubości ≥ 3 cm	+5
Warstwa ścieralna o grubości < 3 cm	+10
Nawierzchnia typu kompaktowego	0

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową, elementy wibrujące do wstępnego zagęszczenia, urządzenia do podgrzewania elementów roboczych rozkładarki. W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne.

W celu poprawy właściwości przeciwpślizgowych warstwę ścieralną należy układać w kierunku przeciwnym do przewidywanego kierunku ruchu – dotyczy nawierzchni dwujezdniowych oraz jednojezdniowych w przypadku przebudów i remontów układanych szerokością pasa ruchu.

Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

Warstwy wałowane powinny być równomiernie zagęszczone ciężkimi walcami drogowymi o charakterystyce (statycznym nacisku liniowym) zapewniającej skuteczność zagęszczania, potwierdzoną na odcinku próbnym. Do warstw z mieszanki SMA można stosować wyłącznie walce drogowe stalowe gładkie. Nie zaleca się stosowania wibracji podczas zagęszczania SMA.

Przy wykonywaniu nawierzchni dróg o kategorii KR6 i KR7, do warstwy ścieralnej wymagane jest:

- stosowanie podajników mieszanki mineralno-asfaltowej do zasilania kosza rozkładarki z środków transportu
- stosowanie rozkładarek wyposażonych w tałę o długości min. 10 m z co najmniej 3 czujnikami.

5.9. Połączenia technologiczne

Połączenia technologiczne należy wykonywać jako:

- złącza podłużne i poprzeczne (wg definicji punkt 1.4.15.),
- spoiny (wg definicji punkt 1.4.16.).

Połączenia technologiczne powinny być jednorodne i szczelne.

5.9.1. Wykonanie złączy

5.9.1.1. Sposób wykonania złączy-wymagania ogólne

Złącza w warstwach nawierzchni powinny być wykonywane w linii prostej.

Złącza podłużne nie można umieszczać w śladach kół ani w obszarze poziomego oznakowania jezdni. Złącza podłużne między pasami kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie co najmniej 30 cm w kierunku poprzecznym do osi jezdni. Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 2 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

Połączenie nawierzchni mostowej z nawierzchnią drogową powinno być wykonane w strefie płyty przejściowej. Połączenie warstw ścieralnej i wiążącej powinno być przesunięte o co najmniej 0,5 m. Krawędzie poprzeczne łączonych warstw wiążącej i ścieralnej nawierzchni drogowej powinny być odcięte piłą.

Złącza powinny być całkowicie związane, a powierzchnie przylegających warstw powinny być w jednym poziomie.

5.9.1.2. Technologia rozkładania „gorące przy gorącym”

Metoda ta ma zastosowanie w przypadku wykonywania złącza podłużnego, gdy układanie mieszanki odbywa się przez minimum dwie rozkładarki pracujące obok siebie z przesunięciem. Wydajności wstępnego zagęszczania deską rozkładarek muszą być do siebie dopasowane. Przyjęta technologia robót powinna zapewnić prawidłowe i szczelne połączenia układanych pasów warstwy technologicznej. Warunek ten można zapewnić przez zminimalizowanie odległości między rozkładarkami tak, aby odległość między układanymi pasami nie była większa niż długość rozkładarki oraz druga w kolejności rozkładarka nakładająca mieszankę na pierwszy pas.

Walce zagęszczające mieszankę za każdą rozkładarką powinny być o zbliżonych parametrach. Zagęszczanie każdego z pasów należy rozpoczynać od zewnętrznej krawędzi pasa i stopniowo zagęszczać pas w kierunku złącza.

Przy tej metodzie nie stosuje się dodatkowych materiałów do złączy.

5.9.1.3. Technologia rozkładania „gorące przy zimnym”

Wykonanie złączy metodą „gorące przy zimnym” stosuje się w przypadkach, gdy ze względu na ruch, względnie z innych uzasadnionych powodów konieczne jest wykonywanie nawierzchni w odstępach czasowych. Krawędź złącza w takim przypadku powinna być wykonana w trakcie układania pierwszego pasa ruchu.

Wcześniej wykonany pas warstwy technologicznej powinien mieć wyprofilowaną krawędź równomiernie zagęszczoną, bez pęknięć. Krawędź ta nie może być pionowa, lecz powinna być skośna (pochylenie około 3:1 tj. pod kątem 70-80° w stosunku do warstwy niżej leżącej). Skos wykonany „na gorąco”, powinien być uformowany podczas układania pierwszego pasa ruchu, przy zastosowaniu rolki dociskowej lub noża talerzowego.

Jeżeli skos nie został uformowany „na gorąco”, należy uzyskać go przez frezowanie zimnego pasa, z zachowaniem wymaganego kąta. Powierzchnia styku powinna być czysta i sucha. Przed ułożeniem sąsiedniego pasa całą powierzchnię styku należy pokryć taśmą klejącą lub pastą w ilości podanej w punktach 5.9.1.5. i 5.9.1.6.

Drugi pas powinien być wykonywany z zakładem 2-3 cm licząc od górnej krawędzi złącza, zachodzącym na pas wykonany wcześniej.

5.9.1.4. Zakończenie działy roboczej

Zakończenie działy roboczej należy wykonać w sposób i przy pomocy urządzeń zapewniających uzyskanie nieregularnej powierzchni spoiny (przy pomocy wstawianej kantówki lub frezarki). Zakończenie działy roboczej należy wykonać prostopadle do osi drogi. Krawędź działy roboczej jest równocześnie krawędzią poprzeczną złącza.

Złącza poprzeczne między działkami roboczymi układanych pasów kolejnych warstw technologicznych należy przesunąć względem siebie o co najmniej 3 m w kierunku podłużnym do osi jezdni.

5.9.1.5. Wymagania wobec wbudowania taśm bitumicznych

Minimalna wysokość taśmy wynosi 4 cm.

Grubość taśmy powinna wynosić 10 mm.

Krawędź boczna złącza podłużnego powinna być uformowana za pomocą rolki dociskowej lub poprzez obcięcie nożem talerzowym. Krawędź boczna złącza poprzecznego powinna być uformowana w taki sposób i za pomocą urządzeń umożliwiających uzyskanie nieregularnej powierzchni. Powierzchnie krawędzi do których klejona będzie taśma, powinny być czyste i suche.

Przed przyklejeniem taśmy w metodzie „gorąco przy zimnym”, krawędzie „zimnej” warstwy na całkowitej grubości, należy zagruntować zgodnie z zaleceniami producenta taśmy.

Taśma bitumiczna powinna być wstępnie przyklejona do zimnej krawędzi złącza na całej jego wysokości oraz wystawać ponad powierzchnię warstwy do 5 mm lub wg zaleceń producenta.

5.9.1.6. Wymagania wobec wbudowywania past bitumicznych

Przygotowanie krawędzi bocznych należy wykonać jak w przypadku stosowania taśm bitumicznych.

Pasta powinna być наносzona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³). Dopuszcza się ręczne nanoszenie past w miejscach niedostępnych.

5.9.2. Wykonanie spoin

Spoiny należy wykonywać w przypadku połączeń warstwy z urządzeniami w nawierzchni lub ją ograniczającymi.

Spoiny należy wykonywać z materiałów termoplastycznych (taśmy, pasty) zgodnych z pkt 2.7.

Grubość elastycznej taśmy uszczelniającej w spoinach w warstwie ścieralnej powinna wynosić nie mniej niż 10 mm.

Pasta powinna być наносzona mechanicznie z zapewnieniem równomiernego jej rozprowadzenia na bocznej krawędzi w ilości 3 - 4 kg/m² (warstwa o grubości 3 - 4 mm przy gęstości około 1,0 g/cm³).

Zalewy drogowe na gorąco należy stosować zgodnie z zaleceniami producenta, przy czym szerokość spoiny powinna wynosić ok. 10 mm. Szczelinę należy poszerzyć do wymaganej szerokości. Zabrudzone szczeliny należy oczyścić za pomocą sprężonego powietrza lub szczotki mechanicznej. Ścianki szczelin powinny być uprzednio pokryte środkiem gruntującym wg zaleceń producenta zalewy. Szczelinę należy zalać do pełna: z meniskiem wklęsłym w przypadku prac wykonywanych w niskich temperaturach otoczenia, bez menisku w przypadku prac wykonywanych w wysokich temperaturach.

5.10. Krawędzie

W wypadku warstwy ścieralnej rozkładanej przy urządzeniach ograniczających nawierzchnię, których góra powierzchnia ma być w jednym poziomie z powierzchnią tej nawierzchni (np. ściek uliczny, korytka odwadniające) oraz gdy spadek jezdni jest w stronę tych urządzeń, to powierzchnia warstwy ścieralnej powinna być wyższa o 0,5÷1,0 cm.

W przypadku warstw nawierzchni bez urządzeń ograniczających (np. krawężników) krawędziom należy nadać spadki o nachyleniu nie większym niż 2:1, przy pomocy rolki dociskowej mocowanej do walca lub elementu mocowanego do rozkładarki tzw. „buta” („na gorąco”). Jeżeli krawędzie nie zostały uformowane na gorąco krawędzi należy wyfrezować na zimno.

Po wykonaniu nawierzchni asfaltowej o jednostronnym nachyleniu jezdni należy uszczelnić krawędź położoną wyżej (niżej położona krawędź powinna zostać nieuszczelniona).

W przypadku nawierzchni o dwustronnym nachyleniu (przekrój daszkowy) decyzję o potrzebie i sposobie uszczelnienia krawędzi zewnętrznych podejmie Projektant w uzgodnieniu z Inspektorem.

Krawędzie zewnętrzne oraz powierzchnie odsadzek poziomych należy uszczelnić przez pokrycie gorącym asfaltem w ilości:

- powierzchnie odsadzek - 1,5 kg/m²,
- krawędzie zewnętrzne - 4 kg/m².

Gorący asfalt może być наносzony w kilku przejściach roboczych.

Do uszczelniania krawędzi zewnętrznych należy stosować asfalt drogowy według PN-EN 12591[24], asfalt modyfikowany polimerami według PN-EN 14023[67], asfalt wielorodajowy wg PN-EN 13924-2[61], albo inne lepiszcza według norm lub aprobat technicznych. Uszczelnienie krawędzi zewnętrznej należy wykonać gorącym lepiszczem.

Lepiszczko powinno być naniesione odpowiednio szybko tak, aby krawędzie nie uległy zabrudzeniu. Niżej położona krawędź (z wyjątkiem strefy zmiany przechyłki) powinna pozostać nieuszczelniona.

Dopuszcza się jednoczesne uszczelnianie krawędzi kolejnych warstw, jeżeli warstwy były ułożone jedna po drugiej, a krawędzie były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem. Jeżeli krawędź położona wyżej jest uszczelniana warstwowo, to przylegającą powierzchnię odsadzek danej warstwy należy uszczelnić na szerokości co najmniej 10 cm.

5.11. Wykończenie warstwy SMA

Warstwa ścieralna z SMA powinna mieć jednorodną teksturę i strukturę, dostosowaną do przeznaczenia, np. ze względu na właściwości przeciwpślizgowe, hałas toczenia kół lub względy estetyczne.

Do zwiększenia szorstkości warstwy ścieralnej konieczne może być jej uszorstnienie. Kruszywo do uszorstnienia powinny spełniać wymagania podane w pkt.2.4.

Na powierzchnię gorącej warstwy należy równomiernie nanieść posypkę odpowiednio wcześniej tak, aby została wgnieciona w warstwę przez walce.

Na powierzchnię gorącej warstwy należy równomiernie nanieść posypkę i dokładnie zawałować walcem stalowym tzw. „gładzikiem”. Nanoszenie posypki powinno odbywać się maszynowo, a jedynie w miejscach trudno dostępnych dopuszcza się wykonanie ręczne. Niezwiązaną posypkę należy usunąć po ostygnięciu warstwy.

Przy wyborze uziarnienia posypki należy wziąć pod uwagę wymagania ochrony przed hałasem. Jeżeli wymaga się zmniejszenia hałasu od kół pojazdów, należy stosować posypkę o drobniejszym uziarnieniu.

Zalecana ilość posypki do warstwy z mieszanki SMA

- kruszywo o wymiarze 2/4 lub 2/5 mm: od 1,0 do 2,0 kg/m²; dopuszcza się zastosowanie kruszywa o uziarnieniu 1/3 mm (w tym przypadku ilość kruszywa powinna być dobrana metodą doświadczalną).

W uzasadnionych przypadkach można nie stosować uszorstnienia, na przykład w celu zmniejszenia hałaśliwości jezdni z mieszanek drobnociastych na odcinkach obszarów zurbanizowanych pod warunkiem uzyskania wymaganych w właściwości przeciwpślizgowych.

5.12. Jasność nawierzchni

Powierzchnią wymagającą rozjaśnienia warstwy ścieralnej jest nawierzchnia w tunelach.

Rozjaśnienie dożądanego poziomu luminancji można uzyskać przez dodanie jasnego kruszywa grubego lub jasnego kruszywa drobnego lub kombinacji drobnych i grubych kruszyw jasnych do warstwy ścieralnej. Kruzywa stosowane do rozjaśnienia muszą posiadać właściwości fizyko-mechaniczne określone dla danej kategorii ruchu warstw ścieralnych w WT-1 2014[79].

Możliwe jest również zastosowanie innych składników mieszanki mineralno-asfaltowej w celu rozjaśnienia nawierzchni (np. lepiszcza syntetyczne).

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Dokumenty i wyniki badań materiałów

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
 - ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inspektora,
 - sprawdzić cechy zewnętrzne gotowych materiałów z tworzyw.
- Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inspektorowi do akceptacji.
W przypadku zmiany rodzaju i właściwości materiałów budowlanych należy ponownie wykazać ich przydatność do przewidywanego celu.

6.2.2. Badanie typu

Przed przystąpieniem do robót, w terminie uzgodnionym z Inspektorem, Wykonawca przedstawi do akceptacji badania typu mieszanek mineralno-asfaltowych wraz z wymaganymi w normie PN-EN 13108-20 [49] załącznikami, w celu zatwierdzenia do stosowania. W przypadku zaistnienia podanych poniżej sytuacji wymagających powtórzenia badania typu należy je ponownie wykonać i przedstawić do akceptacji.

Badanie typu powinno zawierać:

- informacje ogólne:
 - nazwę i adres producenta mieszanki mineralno-asfaltowej,
 - datę wydania,
 - nazwę wytwórni produkującej mieszankę mineralno-asfaltową,
 - określenie typu mieszanki i kategorii, z którymi jest deklarowana zgodność,
 - zestawienie metod przygotowania próbek oraz metod i warunków badania poszczególnych właściwości,
- informacje o składnikach:
 - każdy wymiar kruszywa: źródło i rodzaj,
 - lepiszcze: typ i rodzaj,
 - wypełniacz: źródło i rodzaj,
 - dodatki: źródło i rodzaj,
 - wszystkie składniki: wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 24.

Tablica 24. Rodzaj i liczba badań składników mieszanki mineralno-asfaltowej

Składnik	Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Kruszywo (PN-EN 13043 [46])	Uziarnienie	PN-EN 933-1 [6]	1 na frakcję
	Gęstość	PN-EN 1097-6 [16]	1 na frakcję
Lepiszczce (PN-EN 12591 [24], PN-EN 13924-2 [61], PN-EN 14023 [67])	Penetracja lub temperatura mięknięcia	PN-EN 1426 [21] lub PN-EN 1427 [22]	1
	Nawrót sprężysty*	PN-EN 13398 [53]	1
Wypełniacz (PN-EN 13043 [46])	Uziarnienie	PN-EN 933-10 [12]	1
	Gęstość	PN-EN 1097-7 [17]	1
Dodatki	Typ		

* dotyczy jedynie lepiszczy wg PN-EN 14023 [67]

- informacje o mieszance mineralno-asfaltowej:
 - skład mieszanki podany jako wejściowy (w przypadku walidacji w laboratorium) lub wyjściowy skład (w wypadku walidacji produkcji),
 - wyniki badań zgodnie z zestawieniem podanym w tablicy 25.

Tablica 25. Rodzaj i liczba badań mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwość	Metoda badania	Liczba badań
Zawartość lepiszcza (obowiązkowa)	PN-EN 12697-1 [31] PN-EN 12697-39 [43]	1
Uziarnienie (obowiązkowa)	PN-EN 12697-2 [32]	1
Zawartość wolnych przestrzeni łącznie z VFB i VMA przy wymaganej zawartości wolnych przestrzeni $V_{max} \leq 7\%$ (obowiązkowa)	PN-EN 12697-8 [35] Gęstość objętościowa wg PN-EN 12697-6 [34], metoda B, w stanie nasyconym powierzchniowo suchym. Gęstość wg PN-EN 12697-5 [33], metoda A w wodzie	1
Wrażliwość na działanie wody (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-12 [37]	1
Splywność lepiszcza (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-18 [39]	1
Odporność na deformacje trwale (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-22 [40], mały aparat, metoda B w powietrzu, przy wymaganej temperaturze	1
Odporność na paliwo (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-43 [45]	1
Odporność na środki odladzające (powiązana funkcjonalnie)	PN-EN 12697-41 [44]	1

Badanie typu należy przeprowadzić zgodnie z PN-EN 13108-20 [49] przy pierwszym wprowadzeniu mieszanek mineralno-asfaltowych do obrotu i powinno być powtórzone w wypadku:

- upływu trzech lat,
- zmiany złoża kruszywa,
- zmiany rodzaju kruszywa (typu petrograficznego),
- zmiany kategorii kruszywa grubego, jak zdefiniowano w PN-EN 13043 [46], jednej z następujących właściwości: kształtu, udziału ziaren częściowo przekruszonych, odporności na rozdrabnianie, odporności na ścieranie lub kancistości kruszywa drobnego,
- zmiany gęstości ziaren (średnia ważona) o więcej niż $0,05 \text{ Mg/m}^3$,
- zmiany rodzaju lepiszcza,
- zmiany typu mineralogicznego wypełniacza.

Dopuszcza się zastosowanie podejścia grupowego w zakresie badania typu. Oznacza to, że w wypadku gdy nastąpiła zmiana składu mieszanki mineralno-asfaltowej i istnieją uzasadnione przesłanki, że dana właściwość nie ulegnie pogorszeniu oraz przy zachowaniu tej samej wymaganej kategorii właściwości, to nie jest konieczne badanie tej właściwości w ramach badania typu.

6.3. Badania w czasie robót

Badania dzielą się na:

- badania Wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru zleciennodawcy – Inspektora)
 - dodatkowe,
 - arbitrażowe.

6.4. Badania Wykonawcy

6.4.1. Badania w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej

Badania Wykonawcy w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinny być wykonywane w ramach zakładowej kontroli produkcji, zgodnie z normą PN-EN 13108-21 [50].

Zakres badań Wykonawcy w systemie zakładowej kontroli produkcji obejmuje:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw wypełniacza i dodatków),
- badanie składu i właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej.

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie wytwarzania mieszanki mineralno-asfaltowej powinno być zgodne z certyfikowanym systemem ZKP.

6.4.2. Badania w czasie wykonywania warstwy asfaltowej i badania gotowej warstwy

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zleciennoborców celem sprawdzenia czy jakość materiałów budowlanych (mieszank mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnienia itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Wykonawca powinien wykonywać te badania podczas realizacji kontraktu, z niezbędną starannością i w wymaganym zakresie. Wyniki należy zapisywać w protokołach. W razie stwierdzenia uchybień w stosunku do wymagań kontraktu, ich przyczyny należy niezwłocznie usunąć.

Wyniki badań Wykonawcy należy przekazywać Inspektorowi na jego żądanie. Inspektor może zdecydować o dokonaniu odbioru na podstawie badań Wykonawcy. W razie zastrzeżeń Inspektor może przeprowadzić badania kontrolne według pktu 6.5.

Zakres i ilość badań Wykonawcy związany z wykonywaniem nawierzchni:

- pomiar temperatury powietrza,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni (wg PN-EN 12697-13 [38]),
- ocena wizualna mieszanki mineralno-asfaltowej,
- ocena wizualna posypki,
- wykaz ilości materiałów lub grubości wykonanej warstwy 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²,
- określenie wskaźnika zagęszczenia i zawartości wolnej przestrzeni w warstwie z każdej odwierconej próbki (1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m²),
- pomiar spadku poprzecznego warstwy asfaltowej (wg. pktu 6.5.4.3),
- pomiar równości warstwy asfaltowej (wg pktu 6.4.2.5),
- pomiar właściwości przeciwpoślizgowych warstwy ścieralnej (wg. pktu. 6.5.4.11),
- szczepność międzywarstwowa – ilość próbek do ustalenia z Inspektorem oraz Inwestorem, ale nie mniej niż 3 badania i nie więcej niż 10 badań dla całej Inwestycji,
- pomiar parametrów geometrycznych poboczy,
- ocena wizualna jednorodności powierzchni warstwy,
- ocena wizualna jakości wykonania połączeń technologicznych.

6.5. Badania kontrolne Zamawiającego (uznaniowe)

Zamawiający może wykonać badania kontrolne które są badaniami Inspektora, których celem jest sprawdzenie czy jakość materiałów budowlanych (mieszank mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnienia itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie. Pobieraniem próbek i wykonaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Inspektor w obecności Wykonawcy. Badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny. Wykonawca może pobierać i pakować próbki do badań kontrolnych. Do wysłania próbek i przeprowadzenia badań kontrolnych jest upoważniony tylko Zamawiający lub uznana przez niego placówka badawcza. Zamawiający decyduje o wyborze takiej placówki.

Rodzaj i zakres badań kontrolnych Zamawiającego mieszanki mineralno-asfaltowej i wykonanej warstwy jest następujący:

- badania materiałów wsadowych do mieszanki mineralno-asfaltowej (asfaltów, kruszyw, wypełniacza i dodatków).

Mieszanka mineralno-asfaltowa:

- uziarnienie,
- zawartość lepiszcza,
- temperatura mięknięcia odzyskanego lepiszcza,
- gęstość i zawartość wolnych przestrzeni próbki.

Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej:

- pomiar temperatury powietrza podczas pobrania próby do badań,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej,
- ocena wizualna dostarczonej mieszanki mineralno-asfaltowej.

Wykonana warstwa:

- wskaźnik zagęszczenia
- grubość warstwy lub ilość zużytego materiału,
- równość podłużna i poprzeczna,
- spadki poprzeczne,
- zawartość wolnych przestrzeni
- złącza technologiczne,
- szerokość warstwy,
- rzędne wysokościowe,
- ukształtowanie osi w planie,
- ocena wizualna warstwy,
- właściwości przeciwpoślizgowe warstwy ścieralnej.

6.6. Badanie materiałów wsadowych

Właściwości materiałów wsadowych należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek w miejscu produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Do oceny jakości materiałów wsadowych mieszanki mineralno-asfaltowej, za zgodą nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

6.6.1. Kruszywa i wypełniacz

Z kruszywa należy pobrać i zbadać średnie próbki. Wielkość pobranej średniej próbki nie może być mniejsza niż:

- wypełniacz 2 kg,
 - kruszywa o uziarnieniu do 8 mm 5 kg,
 - kruszywa o uziarnieniu powyżej 8 mm 15 kg.
- Wypełniacz i kruszywa powinny spełniać wymagania podane w pkt. 2.3. i 2.4.

6.6.2. Lepiszczce

Z lepiszcza należy pobrać próbkę średnią składającą się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy zbadać kolejną próbkę, jeżeli wygląd zewnętrzny (jednolitość, kolor, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Asfalty powinny spełniać wymagania podane w pkt. 2.2.

6.7. Materiały do uszczelniania połączeń

W przypadku wątpliwości co do jakości materiałów użytych do uszczelnienia połączeń należy z lepiszcza lub materiałów termoplastycznych należy pobrać próbki średnie składające się z 3 próbek częściowych po 2 kg. Z tego jedną próbkę częściową należy poddać badaniom. Ponadto należy pobrać i zbadać kolejną próbkę, jeżeli zewnętrzny wygląd (jednolitość, kolor, połysk, zapach, zanieczyszczenia) może budzić obawy.

Materiały do uszczelniania połączeń powinny spełniać wymagania podane w pkt. 2.7.

6.8. Badania mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwości materiałów należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek mieszanki mineralno-asfaltowej przed wbudowaniem (wbudowanie oznacza wykonanie warstwy asfaltowej). Wyjątkowo dopuszcza się badania próbek pobranych z wykonanej warstwy asfaltowej.

Do oceny jakości mieszanki mineralno-asfaltowej za zgodą nadzoru i Zamawiającego mogą posłużyć wyniki badań wykonanych w ramach zakładowej kontroli produkcji.

Na etapie oceny jakości wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej podaje się wartości dopuszczalne i tolerancje, w których uwzględnia się: rozrzut występujący przy pobieraniu próbek, dokładność metod badań oraz odstępstwa uwarunkowane metodą pracy.

Właściwości materiałów budowlanych należy określać dla każdej warstwy technologicznej, a metody badań powinny być zgodne z wymaganiami podanymi poniżej, chyba że ST lub dokumentacja projektowa podają inaczej.

6.8.1. Uziarnienie

Uziarnienie każdej próbki pobranej z luźnej mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem dopuszczalnych odchylek podanych w tablicy 26, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy. Wyniki badań nie uwzględniają badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 26. Dopuszczalne odchyłki dotyczące pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości kruszywa dla MA

Kruszywo o wymiarze	Liczba wyników badań					
	1	2	od 3 do 4	od 5 do 8	od 9 do 19	≥20
<0,063 mm [% (m/m) –mieszanki gruboziarniste	±4,0	±3,6	±3,2	±2,9	±2,4	±2,0
<0,063 mm [% (m/m) –mieszanki drobnoziarniste	±3,0	±2,7	±2,4	±2,1	±1,8	±1,5
Od 0,063 mm do 2 mm	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
> 2 mm – mieszanki SMA 5 i SMA 8	±8	±6,1	±5,0	±4,1	±3,3	±3,0
>5,6 mm – mieszanka SMA 11	±7	±6,1	±5,4	±4,9	±4,4	±4,0
Ziarna grube (mieszanki drobnoziarniste)	-8 +5	-6,7 +4,7	-5,8 +4,5	-5,1 +4,3	-4,4 +4,1	±4,0
Ziarna grube (mieszanki gruboziarniste)	-9 +5,0	-7,6 +5,0	-6,8 +5,0	-6,1 +5,0	-5,5 +5,0	±5,0

Jeżeli w składzie mieszanki mineralno-asfaltowej określono dodatki kruszywa o szczególnych właściwościach, np. kruszywo rozjaśniające lub odporne na polerowanie, to dopuszczalna odchyłka zawartości tego kruszywa wynosi:

- ± 20% w wypadku kruszywa grubego,
- ±30% w wypadku kruszywa drobnego.

6.8.2. Zawartość lepiszcza

Zawartość rozpuszczalnego lepiszcza z każdej próbki pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej nie może odbiegać od wartości projektowanej, z uwzględnieniem podanych dopuszczalnych odchylek, w zależności od liczby wyników badań z danego odcinka budowy (tablica 27). Do wyników badań nie zalicza się badań kontrolnych dodatkowych.

Tablica 27. Dopuszczalne odchyłki pojedynczego wyniku badania i średniej arytmetycznej wyników badań zawartości lepiszcza rozpuszczalnego [% (m/m)]

Rodzaj mieszanki	Liczba wyników badań					
	1	2	Od 3 do 4	Od 5 do 8 ^{a)}	Od 9 do 19 ^{a)}	≥20
Mieszanki gruboziarniste	±0,6	±0,55	±0,50	±0,40	±0,35	±0,30
Mieszanki drobnoziarniste	±0,5	±0,45	±0,40	±0,40	±0,35	±0,30
a) dodatkowo dopuszcza się maksymalnie jeden wynik, spośród wyników badań wziętych do obliczenia średniej arytmetycznej, którego odchyłka jest większa od dopuszczalnej odchyłki dotyczącej średniej arytmetycznej, lecz nie przekracza dopuszczalnej odchyłki jak do pojedynczego wyniku badania.						

6.8.3. Temperatura mięknięcia i nawrót sprężysty lepiszcza odzyskanego

Dla asfaltów drogowych zgodnych z PN-EN 12591[24] oraz wielorodzajowych zgodnych z PN-EN 13924-2[61], temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego, nie może być większa niż maksymalna wartość temperatury mięknięcia, o więcej niż dopuszczalny wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu metodą RTFOT podany w normie (przykładowo dla MG 50/70-54/64 jest to: 64°C +10°C = 74°C).

Temperatura mięknięcia polimeroasfaltu wyekstrahowanego z mieszanki mineralno-asfaltowej nie powinna przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 28.

Tablica 28. Najwyższa temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu drogowego

Rodzaj lepiszcza	Najwyższa temperatura mięknięcia [°C]
PMB-45/80-55	73
PMB 45/80-65	83
PMB 65/105-60	80
PMB 45/80-80	Nie dotyczy
PMB 65/105-80	Nie dotyczy

W przypadku, gdy dostarczony na wytwórnię polimeroasfalt charakteryzuje się wysoką temperaturą mięknięcia (tzn. większą niż dolna granica normowa + 10°C), która została udokumentowana w ramach kontroli jakości i zasad ZKP na wytwórni, stosuje się wymaganie górnej granicy temperatury mięknięcia wyekstrahowanego lepiszcza obliczone w następujący sposób:

Najwyższa dopuszczalna temperatura mięknięcia wyekstrahowanego polimeroasfaltu = temperatura mięknięcia zbadanej dostawy na wytwórnię + dopuszczalny wg Załącznika krajowego NA do PN-EN 14023[67] wzrost temperatury mięknięcia po starzeniu RTFOT.

W wypadku mieszanki mineralno-asfaltowej z polimeroasfaltem nawrot sprężysty lepiszcza wyekstrahowanego powinien wynieść co najmniej 40%. Dotyczy to również przedwczesnego zerwania tego lepiszcza w badaniu, przy czym należy wtedy podać wartość wydłużenia (zgodnie z zapisami normy PN-EN 13398[53]).

6.8.4. Gęstość i zawartość wolnych przestrzeni

Zawartość wolnych przestrzeni w próbce Marshalla pobranej z mieszanki mineralno-asfaltowej lub wyjątkowo powtórnie rozgrzanej próbki pobranej z nawierzchni nie może wykroczyć poza wartości podane w pkt 2.11 o więcej niż 1,5% (v/v).

6.9. Warunki technologiczne wbudowywania mieszanki mineralno-asfaltowej

Temperatura powietrza powinna być mierzona przed i w czasie robót; nie powinna być mniejsza niż podano w tablicy 23.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni polega na kilkakrotnym zanurzeniu termometru w mieszance znajdującej się w zasobniku rozścielacza i odczytaniu temperatury. Dodatkowo należy sprawdzać temperaturę mieszanki za stołem rozścielacza w przypadku dłuższego postoju spowodowanego przerwą w dostawie mieszanki mineralno-asfaltowej z wytwórni. Jeżeli temperatura za stołem po zakończeniu postoju będzie zbyt niska do uzyskania odpowiedniego zagęszczenia, to należy wykonać zakończenie działki roboczej i rozpocząć proces układania jak dla nowej.

Pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej należy wykonać zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 12697-13 [38].

Sprawdzeniu podlega wygląd mieszanki mineralno-asfaltowej w czasie rozładunku do zasobnika rozścielacza oraz porównaniu z normalnym wyglądem z uwzględnieniem uziarnienia, jednorodności mieszanki, prawidłowości pokrycia ziaren lepiszczem, koloru, ewentualnego nadmiaru lub niedoboru lepiszcza.

6.10. Wykonana warstwa

6.10.1. Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni

Zagęszczenie wykonanej warstwy wyrażone wskaźnikiem zagęszczenia oraz zawartością wolnych przestrzeni nie może przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 29.

Tablica 29. Właściwości wykonanej warstwy

Warstwa	Typ i wymiar mieszanki, przeznaczenie	Wskaźnik zagęszczenia [%]	Zawartość wolnych przestrzeni w warstwie [% (v/v)]
Ścieralna	SMA 5, KR1-KR2	≥ 98	1,5 ÷ 5,0
	SMA 8, KR1-KR2	≥ 98	1,5 ÷ 5,0
	SMA 5, KR3-KR4	≥ 98	1,5 ÷ 5,0
	SMA 8, KR3-KR4	≥ 98	1,5 ÷ 5,0
	SMA 11, KR3-KR4	≥ 98	1,5 ÷ 5,0
	SMA 8, KR5-KR7	≥ 98	2,0 ÷ 5,0
	SMA11, KR5-KR7	≥ 98	2,0 ÷ 5,0

Wskaźnik zagęszczenia i zawartość wolnych przestrzeni należy badać 1 pkt na działkę roboczą, lecz nie rzadziej niż raz na 1500 m² dla każdej warstwy; w razie potrzeby liczba próbek może zostać zwiększona (np. nawierzchnie dróg w terenie zabudowy, nawierzchnie mostowe).

6.10.2. Grubość warstwy

Średnia grubość dla poszczególnych warstw asfaltowych oraz średnia grubość dla całego pakietu tych warstw powinna być zgodna z grubością przyjętą w projekcie konstrukcji nawierzchni. Jedynie w przypadku pojedynczych wyników pomiarów, grubości wykonanej warstwy oznaczane według PN-EN 12697-36 [42] mogą odbiegać od projektu o wartości podane w tablicy 30.

Tablica 30. Dopuszczalne odchyłki grubości warstwy [%]

Warunki oceny	Pakiet: warstwa ścieralna + wiążąca + podbudowa asfaltowa razem	Warstwa ścieralna
Dla wartości średniej grubości wbudowanej warstwy z całego odcinka budowy	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości	Nie dopuszcza się zaniżenia grubości
Dla wartości pojedynczych wyników pomiarów grubości wbudowanej warstwy	0÷10%, ale nie więcej niż 1,0 cm	0÷5%

Należy sprawdzić zachowanie zasady mówiącej, że grubość warstwy musi być co najmniej dwupółkrotnie większa od wymiaru D kruszywa danej mieszanki ($h \geq 2,5 \times D$). Zwiększone grubości poszczególnych warstw będą zaliczane jako wyrównanie ewentualnych niedoborów niżej leżącej warstwy.

6.10.3. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne nawierzchni należy badać nie rzadziej niż co 20 m oraz w punktach głównych łuków poziomych.

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją $\pm 0,2\%$ dla warstwy ścieralnej.

6.10.4. Równość podłużna i poprzeczna**a) Równość podłużna**

W pomiarach równości podłużnej warstw konstrukcji nawierzchni należy stosować metody:

- 1) profilometryczną bazującą na wskaźnikach równości IRI;
- 2) pomiaru ciągłego równoważną użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu (w miejscach niedostępnych dla planografu pomiar z użyciem łąty i klina). Długość łąty w pomiarze równości podłużnej powinna wynosić 4 m.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg klasy A, S, GP oraz G należy stosować metodę profilometryczną bazującą na wskaźnikach równości IRI [mm/m]. Wartość IRI należy wyznaczać z krokiem co 50 m. Długość ocenianego odcinka nawierzchni nie powinna być większa niż 1000 m. Odcinek końcowy o długości mniejszej niż 500 m należy oceniać łącznie z odcinkiem poprzedzającym.

Do oceny równości odcinka nawierzchni ustala się minimalną liczbę wskaźników IRI równą 5. W przypadku odbioru robot na krótkich odcinkach nawierzchni, których całkowita długość jest mniejsza niż 250 m, dopuszcza się wyznaczanie wskaźników IRI z krokiem mniejszym niż 50 m, przy czym należy ustalać maksymalną możliwą długość kroku pomiarowego, z uwzględnieniem minimalnej wymaganej liczby wskaźników IRI równej 5.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg klasy Z, L, D oraz placów i parkingów, należy stosować metodę pomiaru ciągłego równoważną użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, umożliwiającego wyznaczanie odchyleń równości podłużnej jako największej odległości (prześwitu) pomiędzy teoretyczną linią łączącą spody kolek jezdnych urządzenia a mierzoną powierzchnią warstwy [mm].

W miejscach niedostępnych dla planografu pomiar równości podłużnej warstw nawierzchni należy wykonać w sposób ciągły z użyciem łąty i klina.

Wymagana równość podłużna jest określona przez dopuszczalną wartość średnią

wyników pomiaru IRI_{sr} oraz dopuszczalną wartość maksymalną pojedynczego pomiaru

IRI_{max} , których nie można przekroczyć na długości ocenianego odcinka nawierzchni.

Maksymalne wartości dla warstwy ścieralnej oznaczone metodą profilometryczną określa tablica 31.

Tablica 31. Maksymalne wartości wskaźnika IRI dla warstwy ścieralnej określone metodą profilometryczną

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości wskaźników dla zadanego zakresu długości odcinka drogi [mm/m]	
		IRI_{sr}^*	IRI_{max}
A, S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	1,3	2,4
	Jezdnie MOP	1,5	2,7
G	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	1,7	3,4
* w przypadku: – odbioru odcinków warstwy nawierzchni o całkowitej długości mniejszej niż 500 m, – odbioru robót polegających na ułożeniu na istniejącej nawierzchni jedynie warstwy ścieralnej (niezależnie od długości odcinka robot), dopuszczalną wartość IRI_{sr} wg tablicy należy zwiększyć o 0,2 mm/m.			

Maksymalne wartości odchyleń równości podłużnej dla warstwy oznaczone pomiarem ciągłym równoważnym użyciu łąty i klina np. z wykorzystaniem planografu, łąty i klina określa tablica 32.

Tablica 32. Maksymalne wartości odchyleń równości podłużnej dla warstwy ścieralnej określone za pomocą pomiaru ciągłego, łąty i klina

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchyleń równości podłużnej warstwy [mm] dla warstwy ścieralnej
A, S, GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	-
	Jezdnie MOP	-
G, Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6 (dotyczy jedynie klasy Z)
L, D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	9

b) Równość poprzeczna

Do oceny równości poprzecznej warstw nawierzchni dróg wszystkich klas oraz placów i parkingów należy stosować po ustaleniu z Inspektorem metodę łąty i klina lub pomiaru profilometrycznego równoważną użyciu łąty i klina, umożliwiającą wyznaczenie odchylenia równości w przekroju poprzecznym pasa ruchu/elementu drogi. Odchylenie to jest obliczane jako największa odległość (prześwit) pomiędzy teoretyczną łątą (o długości 2 m) a zarejestrowanym profilem poprzecznym warstwy. Efektywna szerokość pomiarowa jest równa szerokości mierzonego pasa ruchu (elementu nawierzchni) z tolerancją $\pm 15\%$. Wartość odchylenia równości poprzecznej należy wyznaczać z krokiem przy metodzie profilometrycznej min co 1 m a przy metodzie łąty i klina co 50 m.

Przy metodzie pomiaru profilometrycznego w miejscach niedostępnych dla profilografu pomiar równości poprzecznej warstw nawierzchni należy wykonać z użyciem łaty i klina. Długość łaty w pomiarze równości poprzecznej powinna wynosić 2 m. Pomiar powinien być wykonywany nie rzadziej niż co 5 m. Maksymalne wartości odchyłań równości poprzecznej określa tablica 33.

Tablica 33. Maksymalne wartości odchyłań równości poprzecznej dla warstwy ścieralnej

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalne wartości odchyłań równości poprzecznej warstwy [mm] dla warstwy ścieralnej
A,S,GP	Pasy ruchu zasadnicze, awaryjne, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	4
	Jezdnie MOP	6
G,Z	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, włączenia i wyłączenia, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	6
L,D, place parkingi,	Wszystkie pasy ruchu i powierzchnie przeznaczone do ruchu i postoju pojazdów	9

6.10.5. Złącza technologiczne

Złącza podłużne i poprzeczne, sprawdzone wizualnie, powinny być równe i związane, wykonane w linii prostej, równoległe lub prostopadłe do osi drogi. Przylegające warstwy powinny być w jednym poziomie.

6.10.6. Szczepność międzywarstwowa.

Do oceny szczepności międzywarstwowej (powiązania warstw) warstw asfaltowych służy badanie bezpośredniego ścinania, przeprowadzane w aparacie ścinającym na próbkach cylindrycznych o średnicy 150 mm w temperaturze +20°C. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera w warstwach asfaltowych przedstawiono w tablicy nr 34.

Tablica 34. Kryteria szczepności międzywarstwowej wg metody Leutnera

Połączenie warstw	Kryterium szczepności międzywarstwowej
Ścieralna-wiążąca	1,0 MPa
Wiążąca-podbudowa	0,7 MPa
Podbudowa-podbudowa	0,6 MPa

6.10.7. Szerokość warstwy

Szerokość warstwy, mierzona 10 razy na 1 km każdej jezdni powinna być zgodna z dokumentacją projektową, z tolerancją w zakresie od 0 do +5 cm, przy czym szerokość warstwy wiążącej powinna być odpowiednio szersza, tak aby stanowiła odsadzkę dla warstwy ścieralnej. W przypadku wyprofilowanej ukośnej krawędzi szerokość należy mierzyć w środku linii skosu.

6.10.8. Rzędne wysokościowe

Rzędne wysokościowe, mierzone co 10 m na prostych i co 10 m na osi podłużnej i krawędziach, powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z dopuszczalną tolerancją ± 1 cm, przy czym co najmniej 95% wykonanych pomiarów nie może przekraczać przedziału dopuszczalnych odchyłań.

6.10.9. Ukształtowanie osi w planie

Ukształtowanie osi w planie, mierzone co 100 m, nie powinno różnić się od dokumentacji projektowej o więcej niż ± 5 cm.

6.10.10. Ocena wizualna warstwy

Wygląd zewnętrzny warstwy, sprawdzony wizualnie, powinien być jednorodny, bez spękań, deformacji, plam i wykruszeń.

6.10.11. Właściwości przeciwoślizgowe warstwy ścieralnej

Przy ocenie właściwości przeciwoślizgowych nawierzchni drogi klasy G i dróg wyższych klas powinien być określony współczynnik tarcia na mokrej nawierzchni przy całkowitym poślizgu opony testowej.

Pomiar wykonuje się przy temperaturze otoczenia od 5 do 30°C, nie rzadziej niż co 50 m na nawierzchni zwilżanej wodą w ilości 0,5 l/m², a wynik pomiaru powinien być przeliczany na wartość przy 100% poślizgu opony testowej rowkowanej (ribbed type) o rozmiarze 165 R15 lub innej wiarygodnej metody równoważnej, jeśli dysponuje się sprawdzoną zależnością korelacyjną umożliwiającą przeliczenie wyników pomiarów na wartości uzyskiwane zestawem o pełnej blokadzie koła. Badanie należy wykonać przed dopuszczeniem nawierzchni do ruchu. Uzyskane wartości współczynnika tarcia należy rejestrować z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

Miarą właściwości przeciwoślizgowych jest miarodajny współczynnik tarcia. Za miarodajny współczynnik tarcia przyjmuje się różnicę wartości średniej $E(\mu)$ i odchylenia standardowego $D: E(\mu) - D$. Wyniki podaje się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Długość ocenianego odcinka nawierzchni nie powinna być większa niż 1000 m, a liczba pomiarów nie mniejsza niż 10. Odcinek końcowy o długości mniejszej niż 500 m należy oceniać łącznie z odcinkiem poprzedzającym. W wypadku odbioru krótkich odcinków nawierzchni, na których nie można wykonać pomiarów z prędkością 90 lub 60 km/h (np. rondo, dojazd do skrzyżowania, niektóre łącznice), do oceny przyjmuje się wyniki pomiarów współczynnika tarcia przy prędkościach pomiarowych odpowiednio 60 i 30 km/h.

Dopuszczalne wartości miarodajnego współczynnika tarcia nawierzchni są określone w tablicy 35.

Tablica 35. Wymagane minimalne wartości miarodajnego współczynnika tarcia

Klasa drogi	Element nawierzchni	Minimalna wartość miarodajnego współczynnika tarcia przy prędkości zablokowanej opony względem nawierzchni		
		30 km/h	60 km/h	90 km/h
A,S	Pasy ruchu zasadnicze, dodatkowe, awaryjne	-	0,49*	0,44
	Pasy włączenia i wyłączenia, jezdnie łącznic	0,55**	0,51	-
GP,G	Pasy ruchu, pasy dodatkowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	0,51**	0,41	-
* wartość wymagania dla odcinków nawierzchni, na których nie można wykonać pomiarów z prędkością 90 km/h, ** wartości wymagań dla odcinków nawierzchni, na których nie można wykonać pomiarów z prędkością 60 km/h.				

6.10.12 Jasność nawierzchni

Za jasną uważa się taką nawierzchnię, dla której oznaczona wartość współczynnika luminancji na etapie: przeprowadzania procedury badania typu (wartość towarzysząca badaniu typu) i zatwierdzania badania typu przez Zamawiającego, wynosi co najmniej 70 mcd/(m²·lux) – dotyczy zastosowań na powierzchniach określonych w niniejszym punkcie. Pomiar współczynnika luminancji należy wykonać wg załącznika 4 z WT-2 2014 -część I[80].

6.11. Badania kontrolne dodatkowe

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych.

Inspektor i Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

6.12. Badania arbitrażowe

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inspektora lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek strony kontraktu niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.

Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy ścieralnej z mieszanki SMA.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inspektora, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne. Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w Instrukcji DP-T 14 [85]

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² warstwy ścieralnej z mieszanki SMA obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skroplenie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki SMA i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki SMA,
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą OST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Ogólne specyfikacje techniczne (OST)**

1. D-M-00.00.00	Wymagania ogólne
2. D-04.03.01a	Połączenie międzywarstwowe nawierzchni drogowej emulsją asfaltową

10.2. Normy

(Zestawienie zawiera dodatkowo normy PN-EN związane z badaniami materiałów występujących w niniejszej OST)

3. PN-EN 196-2	Metody badania cementu – Część 2: Analiza chemiczna cementu
4. PN-EN 459-2	Wapno budowlane – Część 2: Metody badań
5. PN-EN 932-3	Badania podstawowych właściwości kruszyw – Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
6. PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 1: Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
7. PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 3: Oznaczanie kształtu ziarn za pomocą wskaźnika płaskości

8.	PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie kształtu ziarn – Wskaźnik kształtu
9.	PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziarn o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
10.	PN-EN 933-6	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 6: Ocena właściwości powierzchni – Wskaźnik przepływu kruszyw
11.	PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 9: Ocena zawartości drobnych cząstek – Badania błękitem metylenowym
12.	PN-EN 933-10	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 10: Ocena zawartości drobnych cząstek – Uziarnienie wypełniaczy (przesiewanie w strumieniu powietrza)
13.	PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 2: Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
14.	PN-EN 1097-4	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie pustych przestrzeni suchego, zagęszczonego wypełniacza
15.	PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
16.	PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziaren i nasiąkliwości
17.	PN-EN 1097-7	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 7: Oznaczanie gęstości wypełniacza – Metoda piknometryczna
18.	PN-EN 1097-8	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 8: Oznaczanie polerowalności kamienia
19.	PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
20.	PN-EN 1367-6	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 6: Mrozoodporność w obecności soli
21.	PN-EN 1426	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie penetracji igłą
22.	PN-EN 1427	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury mięknięcia – Metoda Pierścieni i Kula
23.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
24.	PN-EN 12591	Asfalty i produkty asfaltowe – Wymagania dla asfaltów drogowych
25.	PN-EN 12592	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie rozpuszczalności
26.	PN-EN 12593	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury łamliwości Fraassa
27.	PN-EN 12595	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie lepkości kinematycznej
28.	PN-EN 12596	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie lepkości dynamicznej metodą próżniowej kapilary
29.	PN-EN 12606-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie zawartości parafiny – Część 1: Metoda destylacji
30.	PN-EN 12607-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie odporności na starzenie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 1: Metoda RTFOT
31.	PN-EN 12697-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 1: Zawartość lepiszcza rozpuszczalnego
32.	PN-EN 12697-2	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 2: Oznaczanie składu ziarnowego
33.	PN-EN 12697-5	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 5: Oznaczanie gęstości
34.	PN-EN 12697-6	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 6: Oznaczanie gęstości objętościowej próbek mieszanki mineralno-asfaltowej
35.	PN-EN 12697-8	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 8: Oznaczanie zawartości wolnej przestrzeni
36.	PN-EN 12697-11	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 11: Oznaczanie powinowactwa pomiędzy kruszywem i asfaltem
37.	PN-EN 12697-12	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badania mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 12: Określanie wrażliwości próbek asfaltowych na wodę
38.	PN-EN 12697-13	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 13: Pomiar temperatury
39.	PN-EN 12697-18	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 18: Splywność lepiszcza
40.	PN-EN 12697-22	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 22: Koleinowanie
41.	PN-EN 12697-27	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 27: Pobieranie próbek
42.	PN-EN 12697-36	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 36: Oznaczanie grubości nawierzchni asfaltowych
43.	PN-EN 12697-39	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 39: Oznaczanie zawartości lepiszcza metodą spalania
44.	PN-EN 12697-41	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 41: Odporność na płyny zapobiegające oblodzeniu
45.	PN-EN 12697-43	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 43: Odporność na paliwo
46.	PN-EN 13043	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwardzeń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu
47.	PN-EN 13108-4	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 4: Mieszanka HRA
48.	PN-EN 13108-5	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 5: Mieszanka SMA
49.	PN-EN 13108-20	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 20: Badanie typu
50.	PN-EN 13108-21	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 21: Zakładowa kontrola produkcji
51.	PN-EN 13179-1	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 1: Badanie metodą pierścienia detta i kuli
52.	PN-EN 13179-2	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 2: Liczba bitumiczna
53.	PN-EN 13398	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie nawrotu sprężystego asfaltów modyfikowanych
54.	PN-EN 13399	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie stabilności podczas magazynowania asfaltów

		modyfikowanych
55.	PN-EN 13587	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie właściwości mechanicznych lepiszczy asfaltowych metodą rozciągania
56.	PN-EN 13588	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie kohezji lepiszczy asfaltowych metodą testu wahadłowego
57.	PN-EN 13589	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie siły rozciągania asfaltów modyfikowanych – Metoda z duktylometrem
58.	PN-EN 13703	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie energii odkształcenia
59.	PN-EN 13808	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
60.	PN-EN 13808:2013-10/Ap1:2014-07	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych. Załącznik krajowy NA
61.	PN-EN 13924-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych - Część 2: Asfalty drogowe wielorodzajowe
62.	PN-EN 13924-2: 2014-04/Ap1: 2014-07 i PN-EN 13924-2:2014-04/Ap2:2015-09E	Asfalty i lepiszcza asfaltowe - Zasady klasyfikacji asfaltów drogowych specjalnych - Część 2: Asfalty drogowe wielorodzajowe. Załącznik krajowy NA
63.	PN-EN 14188-1	Wypełniacze szczelin i zalewy – Część 1: Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco
64.	PN-EN 14188-2	Wypełniacze złączy i zalewy – Część 2: Wymagania wobec zalew drogowych na zimno
65.	PN-EN 22592	Przetwory naftowe – Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Pomiar metodą otwartego tygla Clevelanda
66.	PN-EN ISO 2592	Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Metoda otwartego tygla Clevelanda
67.	PN-EN 14023	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami
68.	PN-EN 14023:2011/Ap1:2014-04	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady klasyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami – Załącznik krajowy NA
69.	PN-EN 13880-2	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 2: Metoda badania dla określenia penetracji stożka w temperaturze 25 C
70.	PN-EN 13880-3	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 3: Metoda badania określająca penetrację i odprężenie sprężyste (odbojność)
71.	PN-EN 13880-5	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 5: Metody badań do oznaczania odporności na spływanie
72.	PN-EN 13880-6	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 6: Metoda przygotowania próbek do badania
73.	PN-EN 13880-13	Zalewy szczelin na gorąco -- Część 13: Metoda badania służąca do określenia wydłużenia nieciągłego (próba przyczepności)
74.	DIN 52123	Prüfung von Bitumen- und Polymerbitumenbahnen (Badanie taśm bitumicznych i polimerowo-bitumicznych)
75.	PN-EN 1425	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Ocena organoleptyczna
76.	PN-EN 1428	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Oznaczanie zawartości wody w emulsjach asfaltowych -- Metoda destylacji azeotropowej
77.	PN-EN 13074-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 1: Odzyskiwanie metodą odparowania
78.	PN-EN 13074-2	Asfalty i lepiszcza asfaltowe -- Odzyskiwanie lepiszcza z emulsji asfaltowych lub asfaltów upłynnionych lub fluksowanych -- Część 2: Stabilizacja po odzyskaniu metodą odparowania

10.3. Wymagania techniczne i katalogi

79. Kruszywa do mieszanek mineralno-asfaltowych i powierzchniowych utwaleń na drogach krajowych - WT-1 2014 - Kruszywa – Wymagania techniczne. Załącznik do Zarządzenia Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 46 z dnia 25 września 2014 r. i nr 8 z dnia 9 maja 2016 r.
80. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2014 – część I - Mieszanki mineralno-asfaltowe. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 54 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 18 listopada 2014 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
81. Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2016 – część II - Wykonanie warstw nawierzchni asfaltowych. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 7 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 9 maja 2016 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.
82. Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych. Załącznik do Zarządzenia nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16 czerwca 2014 r.

10.4. Inne dokumenty

83. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1518).
84. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.)
85. Załącznik do zarządzenia Nr 17 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dnia 21 maja 2020 r. - Instrukcja DP-T 14 Ocena jakości na drogach krajowych część I - Roboty drogowe.

D.05.03.23. NAWIERZCHNIA Z BETONOWEJ KOSTKI BRUKOWEJ**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem nawierzchni z betonowej kostki brukowej związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Specyfikacja techniczna (SST) jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt 1

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z:

- wykonaniem i odbiorem nawierzchni z betonowej kostki brukowej bezfazowej gr. 8 cm na podsypce cementowo-piaskowej,
- wykonaniem i odbiorem nawierzchni z betonowej kostki brukowej gr. 8 cm na podsypce cementowo-piaskowej.
- wykonaniem i odbiorem elementów prefabrykowanych m.in. nawierzchni z ażurowych płyt betonowych

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Betonowa kostka brukowa - prefabrykowany element budowlany, przeznaczony do budowy warstwy ścieralnej nawierzchni, wykonany metodą wibroprasowania z betonu niebrojonego niebarwionego lub barwionego, jedno- lub dwuwarstwowego, charakteryzujący się kształtem, który umożliwia wzajemne przystawianie elementów.

1.4.2. Obrzeże - element budowlany, oddzielający nawierzchnie chodników i ciągów pieszych od terenów nie przeznaczonych do komunikacji.

1.4.3. Spoina - odstęp pomiędzy przylegającymi elementami (kostkami) wypełniony określonymi materiałami wypełniającymi.

1.4.4. Szczelina dylatacyjna - odstęp dzielący duży fragment nawierzchni na sekcje w celu umożliwienia odkształceń temperaturowych, wypełniony określonymi materiałami wypełniającymi.

1.4.5. Brukowiec (kamień polny) - kamień narzutowy nieobrobiony (otoczek) lub kamień obrobiony, względnie płytowany kamień łamany, o kształcie zbliżonym do graniastosłupa lub ostrosłupa ściętego o nieregularnych lub zaokrąglonych krawędziach, stosowany do wykonywania nawierzchni brukowniczych.

1.4.5. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2. MATERIAŁY**2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2

2.2. Betonowa kostka brukowa**2.2.1. Betonowa kostka brukowa**

Betonowa kostka brukowa wibroprasowana powinna odpowiadać wymaganiom normy PN-EN 1338, powinna posiadać aprobatę techniczną, wydaną przez uprawnioną jednostkę (Instytut Badawczy Dróg i Mostów). Betonowa kostka brukowa powinna być gatunku I i powinna odpowiadać wymaganiom określonym w aprobacie technicznej, a w przypadku braku wystarczających ustaleń, powinna mieć charakterystyki określone przez odpowiednie procedury badawcze IBDiM, zgodne z poniższymi wskazaniami:

- 1) kształt i wymiary powinny być zgodne z deklarowanymi przez producenta, z dopuszczalnymi odchyłkami od wymiarów: długość i szerokość $\pm 3,0$ mm, grubość $\pm 5,0$ mm,
- 2) wytrzymałość na ściskanie powinna być nie mniejsza niż: 50 MPa, dla klasy „50”,
- 3) mrozoodporność: po 30 cyklach zamrażania i rozmrażania próbek w 3% roztworze NaCl lub 150 cyklach zamrażania i rozmrażania metodą zwykłą, powinny być spełnione jednocześnie następujące warunki:
 - próbki nie powinny wykazywać pęknięć i zarysowań powierzchni licowych,
 - łączna masa ubytków betonu w postaci zniszczonych narożników i krawędzi, odprysków kruszywa itp. nie powinna przekraczać 5% masy próbek nie zamrażanych,
 - obniżenie wytrzymałości na ściskanie w stosunku do próbek nie zamrażanych nie powinno być większe niż 20%,
- 4) nasiąkliwość, nie powinna przekraczać 5%,
- 5) ścieralność, sprawdzana na tarczy Boehmego, określona stratą wysokości, nie powinna przekraczać wartości: 3,5 mm, dla klasy „50”,
- 6) szorstkość, określona wskaźnikiem szorstkości SRT (Skid Resistance Tester) powierzchni licowej górnej, sprawdzona wahadłem angielskim, powinna wynosić nie mniej niż 50 jednostek SRT,
- 7) wygląd zewnętrzny: powierzchnie elementów nie powinny mieć rys, pęknięć i ubytków betonu, krawędzie elementów powinny być równe, a tekstura i kolor powierzchni licowej powinny być jednolite. Dopuszczalne wady wyglądu zewnętrznego i uszkodzenia powierzchni nie powinny przekraczać wartości podanych w tablicy 1.
(Uwaga: Naloty wapienne - wykwyty w postaci białych plam - powstają w wyniku naturalnych procesów fizykochemicznych występujących w betonie podczas jego wiązania i twardnienia; naloty te powoli znikają w okresie do 2 lat).

Tablica 1. Dopuszczalne wady wyglądu zewnętrznego betonowej kostki brukowej

Lp.	Właściwości	Wymagania gatunków 1
1	Stan powierzchni licowej:	-
	- tekstura	jednolita w danej partii
	- rysy i spękania	niedopuszczalne
	- kolor według katalogu producenta	jednolity dla danej partii
	- przebarwienia	dopuszczalne niekontrastowe przebarwienia na pojedynczej kostce
	- plamy, zabrudzenia niezmywalne wodą	niedopuszczalne
2	- naloty wapienne	dopuszczalne
	Uszkodzenia powierzchni bocznych:	-
	- dopuszczalna liczba w 1 kostce	2
3	- dopuszczalna wielkość (długość i szerokość)	30 mm x 10 mm
	Szczerby i uszkodzenia krawędzi i naroży przylicowych	niedopuszczalne
4	Uszkodzenia krawędzi pionowych	-
	- dopuszczalna liczba w 1 kostce	2
	- dopuszczalna wielkość (długość i głębokość)	20 mm x 6 mm

2.2.2. Składowanie kostek

Kostkę zaleca się pakować na paletach. Palety z kostką mogą być składowane na otwartej przestrzeni, przy czym podłoże powinno być wyrównane i odwodnione

2.3. Materiały na podsypkę i do wypełnienia spoin oraz szczelin w nawierzchni

Jeśli dokumentacja projektowa lub SST nie ustala inaczej, to należy stosować następujące materiały:

na podsypkę piaskową pod nawierzchnię
-piasek naturalny wg PN-EN 12422:2004,

-piasek łamany (0,075÷2) mm wg PN-EN 1242:2004,
na podsypkę cementowo-piaskową pod nawierzchnię
-mieszankę cementu i piasku w stosunku 1:4 z piasku naturalnego spełniającego wymagania PN-EN 1242:2004, cementu powszechnego użytku spełniającego wymagania PN-EN 197-1:2002 i wody odpowiadającej wymaganiom PN-EN 1008:2004,
do wypełniania spoin w nawierzchni na podsypce piaskowej
-piasek naturalny spełniający wymagania PN-EN 1242:2004,
-piasek łamany (0,075÷2) mm wg PN-EN 1242:2004,
do wypełniania spoin w nawierzchni na podsypce cementowo-piaskowej
-zaprawę cementowo-piaskową 1:4 spełniającą wymagania wg 2.3 b);
do wypełniania szczelin dylatacyjnych w nawierzchni na podsypce cementowo-piaskowej:
-do wypełnienia górnej części szczeliny dylatacyjnej należy stosować drogowe zalewy kauczukowo-asfaltowe lub syntetyczne masy uszczelniające (np. poliuretanowe, poliwinylowe itp.), spełniające wymagania norm lub aprobat technicznych, względnie odpowiadających wymaganiom SST,
do wypełnienia dolnej części szczeliny dylatacyjnej należy stosować wilgotną mieszankę cementowo-piaskową 1:8 z materiałów spełniających wymagania wg 2.3 b) lub inny materiał zaakceptowany przez Inżyniera Kontraktu lub Zamawiającego.
Składowanie kruszywa, nie przeznaczonego do bezpośredniego wbudowania po dostarczeniu na budowę, powinno odbywać się na podłożu równym, utwardzonym i dobrze odwodnionym, przy zabezpieczeniu kruszywa przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami kamiennymi.
Cement w workach, co najmniej trzywarstwowych, o masie np. 50 kg, można przechowywać do:
a) 10 dni w miejscach zadaszonych na otwartym terenie o podłożu twardym i suchym,
b) terminu trwałości, podanego przez producenta, w pomieszczeniach o szczelnym dachu i ścianach oraz podłogach suchych i czystych. Cement dostarczony na paletach magazynuje się razem z paletami, z dopuszczalną wysokością 3 szt. palet. Cement niespaletowany układa się w stosy płaskie o liczbie warstw 12 (dla worków trzywarstwowych). Cement dostarczany luzem przechowuje się w magazynach specjalnych (zbiornikach stalowych, betonowych), przystosowanych do pneumatycznego załadunku i wyładunku.

2.4. Materiały do podbudowy ułożonej pod nawierzchnią z betonowej kostki brukowej

Materiały do podbudowy, ustalonej w dokumentacji projektowej, powinny odpowiadać wymaganiom właściwej SST lub innym dokumentom zaakceptowanym przez Inspektora Nadzoru.

2.3.1. Brukowiec

Brukowiec do wykonania nawierzchni brukowej powinien być kamieniem trwałym, niezwiastym, mieć strukturę możliwie drobnoziarnistą i zwięzłą, bez pęknięć i żył.

Wymagania techniczne stawiane betonowym kostkom brukowym stosowanym na nawierzchniach dróg, ulic, chodników itp. określa PN-EN 1338 w sposób przedstawiony w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania wobec betonowej kostki brukowej, ustalone w PN-EN 1338 do stosowania na zewnętrznych nawierzchniach, mających kontakt z solą odładową w warunkach mrozu

Lp.	Cecha	Załącznik normy	Wymaganie	
1	Kształt i wymiary			
1.1	Dopuszczalne odchyłki w mm od zadeklarowanych wymiarów kostki, grubości 			

W przypadku zastosowań kostki na powierzchniach innych niż przewidziano w tablicy 1 (np. na nawierzchniach wewnętrznych nie narażonych na kontakt z solą odładową), wymagania wobec kostki należy odpowiednio dostosować do ustaleń PN-EN-1338.

Kostki kolorowe powinny być barwione substancjami odpornymi na działanie czynników atmosferycznych, światła (w tym promieniowania UV) i silnych alkaliów (m.in. cementu, który przy wypełnieniu spoin zaprawą cementowo-piaskową nie może odbarwiać kostek). Zaleca się stosowanie środków stabilnie barwiących zaczyn cementowy w kostce, np. tlenki żelaza, tlenek chromu, tlenek tytanu, tlenek kobaltowo-glinowy (nie należy stosować do barwienia: sadz i barwników organicznych).

Uwaga: Naloty wapienne (wykwity w postaci białych plam) mogą pojawić się na powierzchni kostek w początkowym okresie eksploatacji. Powstają one w wyniku naturalnych procesów fizykochemicznych występujących w betonie i zanikają w trakcie użytkowania w okresie do 2-3 lat.

2.5 Elementy prefabrykowane m.in. nawierzchnie z ażurowych płyt betonowych -

Do umocnienia dna i skarp zbiornika na wody opadowe i roztopowe oraz dna i skarp rowów odwadniającego stosuje się standardowe płyty ażurowe o wymiarze 0,40x0,60x0,08m koloru szarego na podsypce piaskowej z kruszywa o ziarnistości <32mm.

Do wykonania warstwy ścieralnej pod projektowane zjazdy do zbiorników należy zastosować prefabrykowane płyty betonowe 0,40x0,60x0,10m.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania nawierzchni

Układanie betonowej kostki brukowej może odbywać się:

- ręcznie, zwłaszcza na małych powierzchniach,
- mechanicznie przy zastosowaniu urządzeń układających (układarek), składających się z wózka i chwytaka sterowanego hydraulicznie, służącego do przenoszenia z palety warstwy kostek na miejsce ich ułożenia; urządzenie to, po skończonym układaniu kostek, można wykorzystać do wmiatania piasku w szczeliny, zamocowanymi do chwytaka szczotkami.

Do przycinania kostek można stosować specjalne narzędzia tnące (np. przycinarki, szlifierki z tarczą).

Do zagęszczania nawierzchni z kostki należy stosować zagęszczarki wibracyjne (płytkowe) z wykładziną elastomerową, chroniące kostki przed ścieraniem i wykruszaniem naroży.

Sprzęt do wykonania koryta, podbudowy i podsypki powinien odpowiadać wymaganiom właściwych SST, wymienionych w pkt 5.4 lub innym dokumentom (normom PB i BN, wytycznym IBDiM) zaakceptowanym przez Inspektora Nadzoru.

Do wytwarzania podsypki cementowo-piaskowej i zapraw należy stosować betoniarki.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów do wykonania nawierzchni

Betonowe kostki brukowe mogą być przewożone na paletach - dowolnymi środkami transportowymi po osiągnięciu przez beton wytrzymałości na ściskanie co najmniej 15 MPa. Kostki w trakcie transportu powinny być zabezpieczone przed przemieszczaniem się i uszkodzeniem.

Jako środki transportu wewnątrzzakładowego kostek na środki transportu zewnętrznego mogą służyć wózki widłowe, którymi można dokonać załadunku palet. Do załadunku palet na środki transportu można wykorzystywać również dźwigi samochodowe.

Palety transportowe powinny być spinane taśmami stalowymi lub plastikowymi, zabezpieczającymi kostki przed uszkodzeniem w czasie transportu. Na jednej palecie zaleca się układać do 10 warstw kostek (zależnie od grubości i kształtu), tak aby masa palety z kostkami wynosiła od 1200 kg do 1700 kg. Pożądane jest, aby palety z kostkami były wysyłane do odbiorcy środkiem transportu samochodowego wyposażonym w dźwig do za- i rozładunku.

Kruszywa można przewozić dowolnym środkiem transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami. Podczas transportu kruszywa powinny być

zabezpieczone przed wysypaniem, a kruszywo drobne - przed rozpyleniem.

Cement powinien być przewożony w warunkach zgodnych z BN-88/6731-08

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Podłoże i koryto

Grunty podłoża powinny być niewysadzinowe, jednorodne i nośne oraz zabezpieczone przed nadmiernym zawilgoceniem i ujemnymi skutkami przemarzania, zgodnie z dokumentacją projektową.

Koryto pod podbudowę lub nawierzchnię powinno być wyprofilowane zgodnie z projektowanymi spadkami oraz przygotowane zgodnie z wymaganiami SST D-04.01.01 „Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczaniem podłoża”

Koryto musi mieć skuteczne odwodnienie, zgodnie z dokumentacją projektową

5.3. Konstrukcja nawierzchni

Konstrukcja nawierzchni powinna być zgodna z dokumentacją projektową

Konstrukcja nawierzchni może obejmować ułożenie warstwy ścieralnej z betonowej kostki brukowej na podsypce cementowo-piaskowej oraz podbudowie.

Podstawowe czynności przy wykonywaniu nawierzchni, z występowaniem podbudowy, podsypki cementowo-piaskowej i wypełnieniem spoin piaskiem, obejmują:

- wykonanie podbudowy,
- wykonanie obramowania nawierzchni (z krawężników, obrzeży i ew. ścieków),
- przygotowanie i rozścielenie podsypki cementowo-piaskowej,
- ułożenie kostek z ubiciem,
- wypełnienie szczelin dylatacyjnych,
- pielęgnację nawierzchni i oddanie jej do ruchu.

Podstawowe czynności przy przełożeniu nawierzchni, z występowaniem podbudowy, podsypki cementowo-piaskowej i wypełnieniem spoin piaskiem, obejmują:

- zdjęcie kostki brukowej betonowej istniejącej na zjazdach i odkładanie na paletach;
- wykonanie podbudowy,
- wykonanie obramowania nawierzchni (z krawężników, obrzeży i ścieków),
- przygotowanie i rozścielenie podsypki cementowo-piaskowej do 8 – 10 cm,
- sprawdzenie spadków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie,
- ułożenie kostek z ubiciem,
- wypełnienie szczelin dylatacyjnych,
- pielęgnację nawierzchni i oddanie jej do ruchu.

5.4. Podsypka

Rodzaj podsypki i jej grubość powinny być zgodne z dokumentacją projektową.

Grubość podsypki powinna wynosić po zagęszczeniu 3cm, a wymagania dla materiałów na podsypkę powinny być zgodne z pkt 2.3. Dopuszczalne odchyłki od zaprojektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać ± 1 cm.

Podsypkę cementowo-piaskową przygotowuje się w betoniarkach, a następnie rozściela się na uprzednio zwilżonej podbudowie, przy zachowaniu:

- współczynnika wodnocementowego od 0,25 do 0,35,
- wytrzymałości na ściskanie nie mniejszej niż $R_7 = 10$ MPa, $R_{28} = 14$ MPa.

W praktyce, wilgotność układanej podsypki powinna być taka, aby po ściśnięciu podsypki w dłoni podsypka nie rozsypywała się i nie było na dłoni śladów wody, a po naciśnięciu palcami podsypka rozsypywała się. Rozścielenie podsypki cementowo-piaskowej powinno wyprzedzać układanie nawierzchni z kostek od 3 do 4m. Rozścielona podsypka powinna być wyprofilowana i zagęszczona w stanie wilgotnym, lekkimi walcami (np. ręcznymi) lub zagęszczarkami wibracyjnymi.

Jeśli podsypka jest wykonana z suchej zaprawy cementowo-piaskowej to po zawałowaniu nawierzchni należy ją poleać wodą w takiej ilości, aby woda zwilżyła całą grubość podsypki. Rozścielenie podsypki z suchej zaprawy może wyprzedzać układanie nawierzchni z kostek o około 20 m.

5.5. Układanie nawierzchni z betonowych kostek brukowych

5.5.1. Ustalenie kształtu, wymiaru i koloru kostek oraz desenia ich układania

Kształt, wymiary, barwę i inne cechy charakterystyczne kostek wg pktu 2.2.1 oraz deseni ich układania powinny być zgodne z dokumentacją projektową, a w przypadku braku wystarczających ustaleń Wykonawca przedkłada odpowiednie propozycje do zaakceptowania Inspektorowi Nadzoru. Przed ostatecznym zaakceptowaniem kształtu, koloru, sposobu układania i wytwórni kostek, Inspektor Nadzoru może polecić Wykonawcy ułożenie po 1 m² wstępnie wybranych kostek, wyłącznie na podsypce piaskowej.

5.5.2. Warunki atmosferyczne

Ułożenie nawierzchni z kostki na podsypce cementowo-piaskowej zaleca się wykonywać przy temperaturze otoczenia nie niższej niż +5°C. Dopuszcza się wykonanie nawierzchni jeśli w ciągu dnia temperatura utrzymuje się w granicach od 0°C do +5°C, przy czym jeśli w nocy spodziewane są przymrozki kostkę należy zabezpieczyć materiałami o złym przewodnictwie ciepła (np. matami ze słomy, papą itp.).

5.5.3. Ułożenie nawierzchni z kostek

Warstwa nawierzchni z kostki powinna być wykonana z elementów o jednakowej grubości. Na większym fragmencie robót zaleca się stosować kostki dostarczone w tej samej partii materiału, w której niedopuszczalne są różne odcienie wybranego koloru kostki.

Układanie kostki można wykonywać ręcznie lub mechanicznie.

Układanie ręczne zaleca się wykonywać na mniejszych powierzchniach, zwłaszcza skomplikowanych pod względem kształtu lub wymagających kompozycji kolorystycznej układanych deseni oraz różnych wymiarów i kształtów kostek. Układanie kostek powinni wykonywać przyuczeni brukarze.

Układanie mechaniczne zaleca się wykonywać na dużych powierzchniach o prostym kształcie, tak aby układarka mogła przenosić z palety warstwę kształtek na miejsce ich ułożenia z wymaganą dokładnością. Kostka do układania mechanicznego nie może mieć dużych odchyłek wymiarowych i musi być odpowiednio przygotowana przez producenta, tj. ułożona na palecie w odpowiedni wzór, bez dołożenia połówek i dziewiątek, przy czym każda warstwa na palecie musi być dobrze przesypiana bardzo drobnym piaskiem, by kostki nie przywierały do siebie. Układanie mechaniczne zawsze musi być wsparte pracą brukarzy, którzy uzupełniają przerwy, wyrabiają luki, dokładają kostki w okolicach studzienek i krawężników.

Kostkę układa się około 1,5 cm wyżej od projektowanej niwele, ponieważ po procesie ubijania podsypka zagęszcza się.

Powierzchnia kostek położonych obok urządzeń infrastruktury technicznej (np. studzienek, wjazdów itp.) powinna trwale wystawać od 3 mm do 5 mm powyżej powierzchni tych urządzeń oraz od 3 mm do 10 mm powyżej korytek ściekowych (ścieków).

Do uzupełnienia przestrzeni przy krawężnikach, obrzeżach i studzienkach można używać elementy kostkowe wykończeniowe w postaci tzw. połówek i dziewiątek, mających wszystkie krawędzie równe i odpowiednio fazowane. W przypadku potrzeby kształtek o nietypowych wymiarach, wolną przestrzeń uzupełnia się kostką ciętą, przycinaną na budowie specjalnymi narzędziami tnącymi (przycinarkami, szlifierkami z tarczą itp.).

Dzienną działkę roboczą nawierzchni na podsypce cementowo-piaskowej zaleca się zakończyć prowizorycznie około półmetrowym pasem nawierzchni na podsypce piaskowej w celu wytworzenia oporu dla ubicia kostki ułożonej na stałe. Przed dalszym wznowieniem robót, prowizorycznie ułożoną nawierzchnię na podsypce piaskowej należy rozebrać i usunąć wraz z podsypką.

Po zakończeniu robót związanych z układaniem nawierzchni należy sprawdzić skrajnie poziomą i pionową w świetle rozporządzenia. W tym celu elementy znajdujące się w skrajni należy przestawić, a roślinność przyciąć do wymaganych w rozporządzeniu szerokości i wysokości.

5.5.4. Ubicie nawierzchni z kostek

Ubicie nawierzchni należy przeprowadzić za pomocą zagęszczarki wibracyjnej (płytovej) z osłoną z tworzywa sztucznego. Do ubicia nawierzchni nie wolno używać walca.

Ubijanie nawierzchni należy prowadzić od krawędzi powierzchni w kierunku jej środka i jednocześnie w kierunku poprzecznym kształtek. Ewentualne nierówności powierzchniowe mogą być zlikwidowane przez ubijanie w kierunku wzdłużnym kostki.

Po ubiciu nawierzchni wszystkie kostki uszkodzone (np. pęknięte) należy wymienić na kostki całe.

5.5.5. Spoiny i szczeliny dyatacyjne

5.5.5.1. Spoiny

Szerokość spoin pomiędzy betonowymi kostkami brukowymi powinna wynosić od 3 mm do 5 mm.

W przypadku stosowania prostopadłościennych kostek brukowych zaleca się aby osie spoin pomiędzy dłuższymi bokami tych kostek tworzyły z osią drogi kąt 45°, a wierzchołek utworzonego kąta prostego pomiędzy spoinami miał kierunek odwrotny do kierunku spadku podłużnego nawierzchni.

Po ułożeniu kostek, spoiny należy wypełnić piaskiem naturalnym spełniającym wymagania dla gatunku 1 wg PN-B-11113:1996.

5.6. Pielęgnacja nawierzchni i oddanie jej dla ruchu

Nawierzchnię na podsypce cementowo-piaskowej po jej wykonaniu należy przykryć warstwą wilgotnego piasku o grubości 8cm i utrzymywać ją w stanie wilgotnym przez 7 do 10 dni. Po upływie od 2 tygodni (przy temperaturze średniej otoczenia nie niższej niż 15°C) do 3 tygodni (w porze chłodniejszej) nawierzchnię należy oczyścić z piasku i można oddać do użytku.

5.7. Przełożenie kostki betonowej/ kamienia polnego

Prace należy rozpocząć od wykonania dokumentacji fotograficznej i wytyczenia elementów do przełożenia. Rozbiórki

nawierzchni należy wykonać zgodnie z SST D-01.02.04 Rozbiórki elementów dróg, ogrodzeń i przepustów.

Przed ułożeniem kostki/ kamienia polnego należy wykonać warstwę kruszywa gdy grubość podsypki miałaby przekroczyć 15cm. Natomiast jeżeli grubość podsypki wynosi mniej niż 10 cm należy różnicę wysokości wyrównać w/w podsypką.

Tak przygotowane podłoże należy zagęścić i układać kostkę z odzyskanych elementów. Elementy uszkodzone należy zastąpić nowymi. Materiały z odzysku należy składować na paletach i zabezpieczyć do czasu wbudowania.

5.8 Wymiana i regulacja wjazdów, studzienek, zasuw i innych elementów znajdujących się w nawierzchni.

Należy wykonać regulację wjazdów, studzienek, zasuw i innych elementów znajdujących się w nawierzchni wraz z wymianą elementów za krótkich, uszkodzonych, znajdujących się w złym stanie technicznym. Również w cenie należy ująć wymianę wjazdów, których nawierzchnia jest nierówna, uszkodzona, posiada spękania, a ich elementy są niestabilne. Po dokonanej regulacji i wymianie nawierzchnia musi odpowiadać zapisom specyfikacji w zakresie równości powierzchni. Należy zachować spójność elementów z wytycznymi zarządcy. W przypadku braku wytycznych w uzgodnieniach należy pozyskać je od zarządcy obiektu, którego to dotyczy. Głębokość wymiany elementów ustalana indywidualnie na budowie po dokonaniu oceny stanu przez Wykonawcę w porozumieniu z Inspektorem Nadzoru. W przypadku rozbieżnego stanowiska Inspektora Nadzoru i Wykonawcy ostateczną decyzję podejmuje Inwestor w porozumieniu z Projektantem.

5.9. Regulacja/przebudowa ogrodzeń/bram/furtek itp w ramach prowadzonych robót związanych z budową drogi w tym zjazdów i chodników

Podczas wykonywania robót związanych z budową elementów drogi lub uzbrojenia może zająć konieczność regulacji ogrodzeń w tym furtek, bram i infrastruktury umieszczonej w ogrodzeniu i jej elementach. Niniejsze prace mogą wystąpić przy poszczególnych etapach prac np. związanych z budową chodnika, zjazdu itd. Koszty tych prac należy włączyć w zakres prac związanych z elementem budowanej drogi lub uzbrojenia. Oznacza to, że jeżeli budujemy zjazd i zachodzi konieczność korekty bramy to wykonuje się tą czynność w ramach ceny jednostkowej nawierzchni która jest wykonywana o czym jest mowa w poszczególnych specyfikacjach. Niniejszy zakres uwzględnia między innymi: rozebranie i ustawienie ogrodzenia ręcznie lub przy użyciu drobnego sprzętu pomocniczego, lub ciężkiego jeżeli wynika to z gabarytów obiektu przebudowywanego lub regulowanego. Konstrukcja i sposób wykonania robót powinny być zgodne z dokumentacją odtworzenia opracowaną przez Wykonawcę w której powinny być zawarte: roboty przygotowawcze, demontaż istniejącego ogrodzenia, z bramą, furtką, elementami towarzyszącymi, elementami wypełnienia i systemami uzbrojenia np. kamery, wideo domofon, przyłącza itp., ew. naprawę uszkodzonych elementów istniejącego ogrodzenia, ustawienie nowego ogrodzenia wraz z bramą, furtką elementami towarzyszącymi i elementami wypełnienia i systemami uzbrojenia np. kamery, wideo domofon, przyłącza itp, roboty wykończeniowe w tym ewentualne usunięcie i/lub przesadzenie istniejącej roślinności w obszarze prowadzonych prac.

5.10 Skrajnia

W ramach ceny za wykonawcę zobowiązany jest do przycięcia drzew do skrajni poziomej i pionowej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien uzyskać:

- w zakresie betonowej kostki brukowej
 - aprobatę techniczną,
 - certyfikat zgodności lub deklarację zgodności dostawcy oraz ewentualne wyniki badań cech charakterystycznych kostek, w przypadku żądania ich przez Inspektora Nadzoru,
 - wyniki sprawdzenia przez Wykonawcę cech zewnętrznych kostek wg pktu 2.2.2.7),
- w zakresie innych materiałów
 - ew. badania właściwości kruszyw, piasku, cementu, wody itp. określone w normach, które budzą wątpliwości Inspektora Nadzoru.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie robót nawierzchniowych z kostki podaje tablica 3.

Tablica 3. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie robót

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Częstotliwość badań	Wartości dopuszczalne
1	Sprawdzenie podłoża i koryta	Wg SST D-04.01.01	
2	Sprawdzenie ew. podbudowy	Wg SST, norm, wytycznych, wymienionych w pkt 5.4	
3	Sprawdzenie obramowania nawierzchni	wg SST D-08.01.01-02; D-08.03.01; D-08.05.00	
4	Sprawdzenie podsypki (przmiarem liniowym lub metodą niwelacji)	Bieżąca kontrola w 10 punktach dziennej działki roboczej: grubości, spadków i cech konstrukcyjnych w porównaniu z dokumentacją projektową i specyfikacją	Wg pktu 5.; odchyłki od projektowanej grubości ± 1 cm
5	Wytrzymałość na ściskanie podsypki - 7 i 28 – dniowa przy stabilizacji cementem	6 próbek	400m ²
6	Badania wykonywania nawierzchni z kostki		
	a) zgodność z dokumentacją projektową	Sukcesywnie na każdej działce roboczej	-
	b) położenie osi w planie (sprawdzone geodezyjnie)	Co 100 m i we wszystkich punktach charakterystycznych	Przesunięcie od osi projektowanej do 2 cm
	c) rzędne wysokościowe (pomierzone instrumentem pomiarowym)	Co 25 m w osi i przy krawędziach oraz we wszystkich punktach charakterystycznych	Odchylenia: +1 cm; -2 cm
	d) równość w profilu podłużnym (wg BN-68/8931-04 łąką czterometrową)	Jw.	Nierówności do 8 mm
	e) równość w przekroju poprzecznym (sprawdzona łąką profilową z poziomnicą i pomiarze prześwitu klinem cechowanym oraz przmiarem liniowym względnie metodą niwelacji)	Jw.	Prześwity między łąką a powierzchnią do 8 mm
	f) spadki poprzeczne (sprawdzone metodą niwelacji)	Jw.	Odchyłki od dokumentacji projektowej do 0,3%
	g) szerokość nawierzchni (sprawdzona przmiarem liniowym)	Jw.	Odchyłki od szerokości projektowanej do +5 cm
	h) szerokość i głębokość wypełnienia spoin i szczelin (ogłędziny i pomiar przmiarem liniowym po wykruszeniu dług. 10 cm)	W 20 punktach charakterystycznych dziennej działki roboczej	Wg pktu 5.
	i) sprawdzenie koloru kostek i desenia ich ułożenia	Kontrola bieżąca	Wg dokumentacji projektowej lub decyzji Inspektora Nadzoru

Wytrzymałość na ściskanie podsypki

Wytrzymałość na ściskanie określa się na próbkach walcowych o średnicy i wysokości 8cm. Próbkę do badań należy pobierać z miejsc wybranych losowo, w warstwie rozłożonej przed jej zagęszczeniem. Próbkę w ilości 6 sztuk należy formować i przechowywać zgodnie z normami dla podbudowy stabilizowanej cementem. Trzy próbki należy badać po 7 dniach oraz po 28 dniach przechowywania. Wyniki wytrzymałości na ściskanie powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w SST.

6.4. Badania wykonanych robót

Tablica 4: Zakres badań i pomiarów wykonanej nawierzchni z betonowej kostki brukowej

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Sposób sprawdzenia
1	Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego nawierzchni, krawężników, obrzeży, ścieków	Wizualne sprawdzenie jednorodności wyglądu, prawidłowości desenia, kolorów kostek, spekań, plam, deformacji, wykruszeń, spoin i szczelin
2	Badanie położenia osi nawierzchni w planie	Geodezyjne sprawdzenie położenia osi co 25 m i w punktach charakterystycznych (dopuszczalne przesunięcia wg tab. 2, lp. 5b)
3	Rzędne wysokościowe, równość podłużna i poprzeczna, spadki poprzeczne i szerokość	Co 25 m i we wszystkich punktach charakterystycznych (wg metod i dopuszczalnych wartości podanych w tab. 2, lp. od 5c do 5g)
4	Rozmieszczenie i szerokość spoin i szczelin w nawierzchni, pomiędzy krawężnikami, obrzeżami, ściekami oraz wypełnienie spoin i szczelin	Wg pktu 5.5

7. OBIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

- Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej nawierzchni z betonowej kostki brukowej.
- Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej nawierzchni z płyty ażurowej.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według punktu 6 dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- przygotowanie podłoża i wykonanie koryta,
- ewentualnie wykonanie podbudowy,
- ewentualnie wykonanie łąw (podsypki) pod krawężniki, obrzeża, ścieki,
- wykonanie podsypki pod nawierzchnię,
- ewentualnie wypełnienie dolnej części szczelin dylatacyjnych.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- przygotowanie podłoża i wykonanie koryta,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- wykonanie podsypki,
- ustalenie kształtu, koloru i desenia kostek,
- ułożenie i ubicie kostek,
- wypełnienie spoin i ew. szczelin dylatacyjnych w nawierzchni,
- pielęgnację nawierzchni,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w niniejszej specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót,
- wymiana i regulacja włączów, studzienek, zasów itp. uzbrojenia terenu w przedziale do 2m wraz z wymianą elementów za krótkich, uszkodzonych, znajdujących się w złym stanie technicznym wraz z wymianą włączów na nowe, regulacja lub przebudowa ogrodzeń w obszarze prowadzonych prac
- przycięcie i sprawdzenie skrajni zgodnie z rozporządzeniem,
- inne niezbędne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem nawierzchni z betonowej kostki.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Polskie i Branżowe Normy

1.	PN-B-11112:1996	Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych
2.	PN-B-11113:1996	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych; piasek
3.	PN-B-11213:1997	Materiały kamienne. Elementy kamienne; krawężniki uliczne, mostowe i drogowe
4.	BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie
5.	BN-80/6775-03/04	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża
6.	BN-64/8931-01	Drogi samochodowe. Oznaczenie wskaźnika piaskowego
7.	BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łatą.

D.06.01.01 UMOCNIE NIE POWIERZCHNIOWE SKARP, ROWÓW I ŚCIEKÓW**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST)**

Przedmiotem n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z umocnieniem skarp, rowów i ścieków w ramach zadania: "Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski"

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w n/n SST dotyczą umocnienia skarp, rowów i ścieków i obejmują:

- humusowanie skarp warstwą grubości 10 cm wraz z obsianiem trawą;
 - zastosowaniem elementów prefabrykowanych m.in. płyt ażurowych;
 - wykonanie ścieku przykrawężnikowego z kostki kamiennej na lawie betonowej.
- Lokalizację poszczególnych umocnień należy przyjmować zgodnie z Dokumentacją Projektową.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Humusowanie - przykrycie skarpy lub rowu ziemią roślinną w celu zapewnienia dobrego wzrostu trawy i jej przyjęcia się.

1.4.2. Prefabrykat (element prefabrykowany) - część konstrukcyjna wykonana w zakładzie przemysłowym, która po zmontowaniu na budowie stanie się umocnieniem ścieku.

1.4.3. Ściana oporowa - budowla utrzymująca w stanie stateczności uskok naziomu gruntów rodzimych lub nasypowych albo innych materiałów rozdrobnionych.

1.4.4. Geosiatka – jest to płaski wyrób syntetyczny wykonany z tworzyw sztucznych typu polipropylen lub polietylen wysokiej gęstości o różnych wytrzymałościach i wymiarach nominalnych oczek

1.4.5. Impregnacja - nasycanie betonu preparatami polimerowymi o niskiej lepkości, które po wnikięciu w głąb betonu i spolimeryzowaniu wpływają korzystnie na jego cechy fizyczne i chemiczne, wyróżnia się tu:

- hydrofobowe impregnaty porów (zwane dalej impregnatami hydrofobowymi) - wyroby ciekłe, penetrujące beton, tworzące powłoki na ściankach porów,
- impregnaty wypełniające pory - wyroby ciekłe penetrujące pory w betonie, tworzące materiał stały.
- elastyczne powłoki wodoszczelne

1.4.6. Lepik asfaltowy - produkowany jest z asfaltów łożyskowych, plastyfikowanych olejami i rozcieńczanych rozpuszczalnikami organicznymi.

1.4.7. Ściek przykrawężnikowy - element konstrukcji jezdni służący do odprowadzenia wód opadowych z nawierzchni jezdni do projektowanych odbiorników.

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi polskimi normami i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Za sprawdzenie przydatności materiałów oraz jakości wbudowania odpowiada Wykonawca. Przed przystąpieniem do wbudowania materiałów Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia dla każdej dostawy deklaracji zgodności lub certyfikatu zgodności materiału z Polską Normą lub w przypadku jej braku z aprobatą techniczną IBDiM lub europejską aprobatą techniczną.

2. MATERIAŁY**2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Rodzaje materiałów

Materiałami stosowanymi przy umacnianiu skarp, rowów i ścieków objętymi niniejszą SST są:

- darnina,
- ziemia urodzajna,
- nasiona traw oraz roślin motylkowatych,
- elementy prefabrykowane,
- kruszywo,
- cement,
- zaprawa cementowa,
- kostka kamienna,
- stal zbrojeniowa,
- elementy prefabrykowane,
- suchy beton C12/15,
- obrzeża/krawężniki.

2.3. Ziemia urodzajna (humus)

Ziemia urodzajna powinna zawierać co najmniej 2% części organicznych. Ziemia urodzajna powinna być wilgotna i pozbawiona kamieni większych od 5 cm oraz wolna od zanieczyszczeń obcych.

W przypadkach wątpliwych Inspektor Nadzoru może zlecić wykonanie badań w celu stwierdzenia, że ziemia urodzajna odpowiada następującym kryteriom:

a) optymalny skład granulometryczny:

— frakcja ilasta ($d < 0,002$ mm)	12 - 18%,
— frakcja pylasta (0,002 do 0,05mm)	20 - 30%,
— frakcja piaszczysta (0,05 do 2,0 mm)	45 - 70%,

b) zawartość fosforu (P_2O_5) > 20 mg/m²,

c) zawartość potasu (K_2O) > 30 mg/m²,

d) kwasowość pH $\geq 5,5$.

2.4. Nasiona traw

Wybór gatunków traw należy dostosować do rodzaju gleby i stopnia jej zawilgocenia. Zaleca się stosować mieszanki traw o drobnym, gęstym ukorzenieniu, spełniające wymagania PN-R-65023:1999 [15] i PN-B-12074:1998 [16].

2.5. Kruszywo

Należy stosować następujące materiały:

na podsypkę cementowo-piaskową pod nawierzchnię mieszankę cementu i piasku w stosunku 1:4 z piasku naturalnego spełniającego wymagania dla gatunku 1 wg PN-EN 1113, cementu powszechnego użytku spełniającego wymagania PN-EN-197 i wody odmiany 1 odpowiadającej wymaganiom PN-EN 1008.

do wypełniania spoin w nawierzchni na podsypce cementowo-piaskowej zaprawę cementowo-piaskową 1:4 spełniającą wymagania wg 2.3,

do wypełniania szczelin dylatacyjnych w nawierzchni na podsypanie cementowo-piaskowej do wypełnienia dolnej części szczeliny dylatacyjnej należy stosować wilgotną mieszaninę cementowo-piaskową 1:8 z materiałów spełniających wymagania wg 2.3 lub inny materiał zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

Składowanie kruszywa, nie przeznaczonego do bezpośredniego wbudowania po dostarczeniu na budowę, powinno odbywać się na podłożu równym, utwardzonym i dobrze odwodnionym, przy zabezpieczeniu kruszywa przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami kamiennymi.

Przechowywanie cementu powinno być zgodne z BN-88/6731-08

2.6. Materiały do gruntowania części odziemnej

2.6.1 Materiał do gruntowania

Roztwór asfaltowy do gruntowania powierzchni ścian przed ułożeniem właściwej powłoki izolacyjnej Wg PN-B-24620:1998-roztwór plastifikowanych asfaltów

- lepkość umowna materiału gruntującego – w temperaturze 23+/-0,5 stopnia C mierzona kubkiem wypływowym nr 4 (wg PN – EN 535, 1993) – 80 s (dodatkowo powinna umożliwiać jego penetrację w podłożu betonowe bez tworzenia powłoki (błonki)).
- czas schnięcia - nie dłuższy niż 12 h
- temperatura zapłonu (wg. Martens-Pensky) – nie mniej niż 31 stopni C
- gęstość względna (20°C) – 0,80 – 1,0 g/cm³
- zawartość substancji lotnych do 30%

Wszystkie materiały stosowane do wykonywania robót powinny być zgodne z PN lub z ważnymi "Aprobatami technicznymi IBDiM" bądź posiadać ważny znak CE.

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonania robót (izolacji) winien przedstawić Inspektorowi Nadzoru do zaakceptowania proponowane do zastosowania materiały. Działanie roztworu polega na przenikaniu w pory betonu, uszczelnianiu powierzchni, wiązaniu pozostałych pyłów oraz na stwarzaniu warunków przyczepności warstw izolacyjnych do podłoża. Nie jest odporny na działanie rozpuszczalników organicznych (benzol, benzyna, nafta itp.) oraz temperatury powyżej 60°C. Nie należy stosować na mokrych i przemrożonych powierzchniach. Rozprowadza się na zimno, bez podgrzewania w temperaturze powyżej +5°C. Zależnie od stopnia porowatości podłoża jednokrotne smarowanie 0,3- 0,45 kg na 1 m² powierzchni zabezpieczanej.

2.6.2 Materiał do izolacji właściwej

Lepik asfaltowy stosowany na zimno wg PN-B-24620:1998 - produkowany jest z asfaltów łożystych, plastifikowanych olejami i rozcieńczanych rozpuszczalnikami organicznymi.

- czas schnięcia - nie dłuższy niż 12 h
- temperatura zapłonu (wg. Martens-Pensky) – nie mniej niż 31 stopni C
- gęstość względna (20°C) – 0,93 – 1,0 g/cm³
- zawartość substancji lotnych do 30%
- lepkość dynamiczna 40-50 mPa

Wszystkie materiały stosowane do wykonywania robót powinny być zgodne z PN lub z ważnymi "Aprobatami technicznymi IBDiM" bądź posiadać ważny znak CE.

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonania robót (izolacji) winien przedstawić Inspektorowi Nadzoru do zaakceptowania proponowane do zastosowania materiały.

Rozprowadzany na podłożu zagruntowanym tworzy po wyschnięciu silnie przylegającą powłokę asfaltową o dużej plastyczności. Powłoka ta wykazuje odporność na działanie wód agresywnych o słabych stężeniach.

2.7. Kostka kamienna

Kostka kamienna stosowana do wykonania ścieku przykrawężnikowego powinna spełniać wymagania dokumentacji projektowej, n/n SST oraz normy PN-B-111000. Kształtu, wymiary i dopuszczalne odchyłki wymiarowe dla kostki kamiennej podano w SST D-05.03.01. Powinna być to kostka klasy I, gatunku 1. Wymagane cechy fizyczne i wytrzymałościowe dla kostki kamiennej klasy I, są następujące:

- wytrzymałość na ściskanie w stanie powietrzno-suchym, nie mniej niż 160 MPa,
- ścieralność na tarczy Boehmego, nie więcej niż 0,2 cm,
- wytrzymałość na uderzenia (zwięzłość), liczba uderzeń, nie mniej niż 12,
- nasiąkliwość wodą, nie więcej niż 0,5%.

Kostkę nieregularną można składać w pryzmach. Kostkę rzędową należy ustawiać w stosach. Wysokość stosu lub pryzm nie powinna przekraczać 1 m.

2.9. Beton zwykły C12/15, spełniający wymagania PN-EN 206-1 [4]

2.10. Cement

Cement portlandzki powinien spełniać wymagania PN-EN 197-1 [8].

Składowanie cementu powinno być zgodne z BN-88/6731-08 [11].

2.11. Zaprawa cementowa

Przy wykonywaniu umocnień rowów i ścieków należy stosować zaprawy cementowe zgodne z wymaganiami PN-B-14501:1990 [6].

2.12. Woda

Woda stosowana do podsypani i zaprawy cementowo-piaskowej, powinna odpowiadać wymaganiom normy PN-EN 1008 [9].

2.13. Zastosowanie elementów prefabrykowanych - płyt ażurowych

2.13.1. Umocnienia płytami ażurowymi

Do umocnienia dna i skarp zbiornika na wody opadowe i roztopowe oraz dna i skarp rowów odwadniającego stosuje się standardowe płyty ażurowe o wymiarze 0,40x0,60x0,10m koloru szarego na podsypanie piaskowej z kruszywa o ziarnistości <32mm.

3. SPRZĘT

3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Wykonawca zobowiązany jest posiadać niezbędny sprzęt do wykonywania robót, zgodnie z przyjętą technologią i kartami technicznymi materiałów oraz konieczny, podstawowy sprzęt laboratoryjny do kontroli procesu technologicznego i wykonanych prac.

Do wykonania robót należy stosować następujący sprzęt zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru:

- równiarki
- ew. walców gładkich, żebrowanych lub ryflowanych
- ubijaki o ręcznym prowadzeniu, wibratory samobieżne lub płyty ubijające do zagęszczania,
- betoniarki do wytwarzania betonu i zaprawy oraz przygotowania podsypani cementowo-piaskowej
- betoniarki do wytwarzania betonu i zaprawy oraz przygotowania podsypani cementowo-piaskowej,
- hydrosiewnika z ciągnikiem oraz osprzętu do agrouprawy (np. włóki obręczowo-pierścieniowej, brony chwastownika - zgrzebla, wałwółki),
- cysterny z wodą pod ciśnieniem (do zraszania) oraz węży do podlewania (miejsc niedostępnych).
- żuraw samochodowy do przemieszczania ciężkich elementów.

Pozostałe roboty mogą być wykonane ręcznie.

4. TRANSPORT

4.1. Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Daminy można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających przed obsypaniem się ziemi roślinnej i odkryciem korzonków traw oraz przed innymi uszkodzeniami. Nasiona traw można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zawiłgoceniem. Elementy prefabrykowane można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed uszkodzeniami. Do transportu można przekazać elementy, w których beton osiągnął wytrzymałość co najmniej 0,75 R_c.

Materiały do wykonywania uzupełnienia powierzchniowego powinny być pakowane w oryginalne opakowania producenta. Na każdym opakowaniu powinna być umieszczona etykieta zawierająca dane:

- nazwę i adres producenta,
- nazwę wyrobu,
- oznaczenie,
- datę produkcji,
- masę netto,
- termin przydatności do użycia,
- informację o uzyskaniu przez wyrób aprobaty technicznej IBDiM,
- informację o proporcji mieszania,
- sposób przechowywania i stosowania materiałów i zachowania przy tym niezbędnych środków ostrożności, bhp i ochrony środowiska.

Materiały powinny być przechowywane w suchych, chłodnych pomieszczeniach, w oryginalnych, szczelnie zamkniętych opakowaniach, z dala od źródeł ognia i elementów grzejnych, w warunkach zabezpieczających je przed nasłonecznieniem i wpływami atmosferycznymi.

Materiały należy transportować krytymi środkami transportu chroniąc opakowania przed uszkodzeniami mechanicznymi.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Ogólne zasady wykonywania robót podano w SST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca przedstawi Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające wszystkie warunki w jakich będzie wykonywane umocnienie skarp, rowów i ścieków.

5.2. Humusowanie

Przed przystąpieniem do humusowania, powierzchnie powinny odpowiadać wymaganiom określonym w Dokumentacji Projektowej i SST D.02.01.01 oraz SST D.02.03.01.

Grubość przykrycia ziemią roślinną zgodnie z Dokumentacją Projektową powinna wynosić 10 cm.

Dla lepszego powiązania warstwy humusu z gruntem naturalnym zaleca się w powierzchni skarpy naciąć niewielkie rowki poziomo lub pod kątem 30°÷45° w odstępach co 0,5÷1,0 m i głębokości 15÷20 cm.

Warstwę ziemi roślinnej należy lekko zagęścić przez ubicie ręczne lub mechaniczne.

5.3. Obsianie trawą

Obsianie trawą powinno być przeprowadzone w odpowiednich warunkach atmosferycznych - w okresie wiosny lub jesieni. Ziarna trawy powinny być równomiernie rozsypane po zasiewanej powierzchni w ilości około 2 kg/100 m², a po rozsypaniu przykryte gruntem poprzez lekkie grabienie.

Wykonawca powinien podjąć wszelkie środki by zapewnić prawidłowy rozwój ziaren trawy po ich wysianiu. W okresie suszy należy systematycznie zraszać wodą obsiane powierzchnie.

5.4. Zastosowanie elementów prefabrykowanych - płyt ażurowych

Umocnienie skarp, dna zbiornika oraz rowu płytami ażurowymi o wymiarach podanych w niniejszej SST wykonywać na podsypce piaskowej. Układanie płyt ażurowych na skarpach należy rozpocząć u podstawy skarpy. Pierwsze płyty powinny być oparte na krawężnikach kamiennych w celu zabezpieczenia ich przed obsuwaniem się. Zakres umocnienia przedstawiony został w części rysunkowej dokumentacji projektowej. W celach montażowych o zabezpieczenia etapowego robót związanych z układaniem płyt ażurowych należy zabezpieczyć je poprzez zastosowanie kotew montażowych traconych. Kotwy wykonać z stalowych profili zamkniętych o wymiarze 40x40mm, grubości ścianki min. 3mm oraz długości 1,0m. Tak przygotowane kotwy umieszczać w każdym górnym otworze płyt ażurowych co 1,60m wysokości skarpy.

Podłoże, na którym układane będą elementy prefabrykowane, powinno być zagęszczone do wskaźnika $I_s \geq 1,0$. Na przygotowanym podłożu fundamencie z betonu należy ułożyć podsypkę cementowo-piaskową o stosunku 1:4 i zagęścić do wskaźnika $I_s \geq 1,0$. Elementy prefabrykowane należy układać z zachowaniem spadku podłużnego i rzędnych ścieku zgodnie z dokumentacją projektową lub SST.

Spoiny pomiędzy płytami należy wypełnić zaprawą cementowo-piaskową o stosunku 1:2 i utrzymywać w stanie wilgotnym przez co najmniej 7 dni.

5.5. Wykonanie izolacji

Przy wykonywaniu robót należy zawsze i bezwzględnie przestrzegać zaleceń technologicznych określonych przez producenta materiału. Zalecenia te zawarte są w kartach technicznych materiałów i opracowane przez jego producenta. Każdy z materiałów przeznaczony do zabezpieczenia antykorozyjnego ma swoją specyfikę stosowania i dla każdego materiału można określić nieco inne wymagania dotyczące warunków pogodowych, warunków przygotowania i wilgotności podłoża oraz warunków wykonywania. Ścisłe przestrzeganie zaleceń technologicznych producenta materiału ma decydujący wpływ na trwałość wykonywanych robót.

Materiał powłoki ochronnej należy przygotować do użycia zgodnie z instrukcjami producenta. Ilości dopuszczalnych przez producenta rozpuszczalników i dodatków powinny być zgodne z jego wymaganiami. Izolacje asfaltowe na zimno należy układać na podkładach zagruntowanych roztworem asfaltowym wg PN-B-24620:1998, emulsją asfaltową wg PN-B-24003:1997 lub środkiem do gruntowania na bazie syntetyków, po wyschnięciu powłoki gruntowej. Występowania złuszczeń, spękanych pęcherzy i itp. wad jest niedopuszczalne.

Po wykonaniu robót należy usunąć z powierzchni wszelkie tłuszcze i oleje, a na polecenie Inspektora Nadzoru ułożyć dodatkową powłokę ochronną, jeżeli usunięcie tych zanieczyszczeń w jakimkolwiek stopniu może zmniejszyć skuteczność wykonanej powłoki.

Powierzchnię należy powleć roztworem asfaltowym dwukrotnie na zagruntowanym podłożu. Zużycie materiału około 1,0 l/m² dla jednej warstwy. Łączna grubość warstw izolacyjnych nie może być mniejsza niż 2 mm. Należy dbać, aby lepik asfaltowy miał odpowiednią lepkość przez cały czas smarowania zgodnie z instrukcją Producenta lub PN-B-24620:1998.

Przy pracy należy nosić odzież, okulary i rękawice ochronne. Wyrób należy stosować w miejscach przewiewnych, z dala od ognia.

5.6. Ściek przykrawężnikowy z kostki kamiennej

Rodzaj i wymiary ścieku z kostki kamiennej powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Jeżeli dokumentacja projektowa nie stanowi inaczej, to najczęściej wykonywanymi ściekami z kostki kamiennej, zgodnie z KPED są:

- ścieki uliczne przykrawężnikowe z 1 rzędu kostki kamiennej,

Do wykonania ścieku należy stosować kostkę kamienną zgodnie z wymaganiami n/n SST.

5.10. Ława betonowa

Klasa betonu stosowanego do wykonania ław powinna być zgodna z dokumentacją projektową.

Jeżeli dokumentacja projektowa nie stanowi inaczej, można stosować ławy z betonu klasy B-15 i klasy B-10.

Wykonanie ławy betonowej podano w SST D-08.01.02 „Krawężniki kamienne”.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Kontrola przed rozpoczęciem robót

Przed wykonaniem umocnienia skarp, rowów i ścieków Wykonawca powinien sprawdzić jakość używanych materiałów w zakresie zgodności z wymaganiami podanymi w pkt. 2.2.

6.3. Kontrola jakości wykonania umocnienia

W trakcie wykonywania robót i odbioru należy zbadać:

- jakość humusowania i obsiania trawą,
- jakość wykonania murów oporowych,
- gęstość zasiewu nasion.

Podczas przygotowywania materiałów do użycia należy sprawdzać zachowanie proporcji mieszania składników, zachowania czasu mieszania składników. Należy też kontrolować zachowanie czasu nakładania materiałów i odstępy czasowe pomiędzy układaniem kolejnych warstw.

6.3.1. Badanie jakości humusowania i obsiania trawą

Kontrola robót w zakresie humusowania i obsiania polega na sprawdzeniu:

- oczyszczenia terenu z zanieczyszczeń,
- rozścielenia humusu z kontrolą grubości warstwy rozścielonej ziemi,
- zgodności składu mieszanki traw z wymaganiami,
- gęstości zasiewu nasion.

Dopuszcza się następujące odchyłki w wykonaniu robót:

- dla grubości humusu - ± 2 cm,
- dla ilości wysianych nasion traw w $\text{kg}/1000 \text{ m}^2$ - $\pm 0,5$ kg.

6.3.2. Badanie jakości wykonania izolacji

Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego obejmuje wzrokową ocenę stanu wg wymagań podanych w tablicy 1.

Tablica 1. Ocena wizualna

Lp.	Cecha	Wymagania
1	Ubytki	niedopuszczalne
2	Chropowatość	niedopuszczalna
3	Odsparanie się powłoki lub wyprawy	niedopuszczalne

Wygląd zaizolowanej powierzchni - warstwa izolacji powinna stanowić jednolitą, czystą powłokę, o jednolitej barwie, bez pęcherzy, złuszczeń i innych wad, powłoka powinna ściśle przylegać do zagruntowanego podłoża.

Z pomiarów kontrolnych Wykonawca sporządzi protokół. Na żądanie Inspektora Nadzoru kontrola może objąć również badania innych właściwości.

6.3.3. Badanie jakości wykonania ścieku z kostki kamiennej

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania materiałów przeznaczonych do wykonania ścieku i przedstawić wyniki tych badań Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

Badania materiałów stosowanych do wykonania ścieku powinny obejmować wszystkie właściwości, które zostały określone w normach podanych dla odpowiednich materiałów w pkt 2.

W czasie robót związanych z wykonaniem ścieku z prefabrykatów należy sprawdzać:

- wykonanie ścieku.

Przy wykonaniu ścieku, badaniu podlegają:

- a) niweleta ścieku, która może różnić się od niwelety projektowanej o ± 1 cm na każde 100 m wykonanego ścieku,
- b) równość podłużna ścieku, sprawdzana w dwóch dowolnie wybranych punktach na każde 100 m długości, która może wykazywać prześwit nie większy niż 0,8 cm pomiędzy powierzchnią ścieku a łatą czterometrową,
- c) wypełnienie spoin, wykonane zgodnie z pkt 5, sprawdzane na każdych 10 metrach wykonanego ścieku, przy czym wymagane jest całkowite wypełnienie badanej spoiny,
- d) grubość podsypki, sprawdzana co 100 m, która może się różnić od grubości projektowanej o ± 1 cm.

6.4. Kontrola jakości umocnień elementami prefabrykowanymi – płyt ażurowych

Kontrola polega na sprawdzeniu:

- wskaźnika zagęszczenia gruntu w korycie,
- szerokości dna koryta - dopuszczalna odchyłka ± 2 cm,
- odchylenia linii ścieku w planie od linii projektowanej - na 100 m dopuszczalne ± 1 cm,
- równości górnej powierzchni ścieku - na 100 m dopuszczalny prześwit mierzony łatą 2 m - 1 cm,
- dokładności wypełnienia szczelin między prefabrykatami - pełna głębokość.

7. OBIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest jednostka opisana w kosztorysach.

8. ODBIÓR ROBÓT**8.1. Ogólne zasady odbioru robót**

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8.2. Sposób odbioru robót

Odbiór umocnienia skarp, rowów i ścieków obejmuje:

- a) odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu,
- b) odbiór ostateczny,
- c) odbiór pogwarancyjny,

zgodnie z zasadami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Płatność za 1 m^2 wykonanego umocnienia skarpy przez humusowanie i obsianie należy przyjmować zgodnie z obmiarem i oceną jakości robót w oparciu o wyniki pomiarów i badań laboratoryjnych.

Umocnienie skarpy przez humusowanie i obsianie trawą – Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m^2 należy między innymi ująć:

- roboty pomiarowe i przygotowawcze,
- oznakowanie robót zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy wykonanym przez Wykonawcę,
- dostarczenie materiałów,
- wykonanie humusowania z obsianiem,
- ułożenie płyt ażurowych na ławie fundamentowej,
- uporządkowanie terenu,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w SST.

Mur oporowy zbrojony gruntem z bloczków betonowych (zaizolowanych w części odziemnej) – Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy między innymi ująć:

- roboty pomiarowe i przygotowawcze,
- dostarczenie i wbudowanie materiałów,
- wykonanie wykopów I odtworzenie nasypów,
- pielęgnacja spoin,
- wykonanie rury drenarskiej w otulinie wg wyceny producenta,
- wykonanie fundamentu,
- wykonanie izolacji w części odziemnej,
- połączenie minimum trzech ostatnich warstwy bloczku na klej – wykonanie izolacji odziemnych.

Ściek przykrawężnikowy z kostki kamiennej – Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m należy między innymi ująć:

- prace pomiarowe i przygotowawcze,
- dostarczenie materiałów,
- korytowanie
- wykonanie ławy,
- wykonanie podsypki cementowo-piaskowej,
- ustawienie krawężników,
- ułożenie ścieku wraz z wypełnieniem spoin i pielęgnację ścieku,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-EN 13755	Metody badań kamienia naturalnego. Oznaczanie nasiąkliwości przy ciśnieniu atmosferycznym.
2.	PN-EN 1926	Metody badań kamienia naturalnego. Oznaczanie wytrzymałości na ściskanie.
3.	PN-EN 14157	Kamień naturalny. Oznaczanie odporności na ścieranie.
4.	PN-EN 206-1	Beton. Część 1. Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność.
6.	PN-EN 12620	Kruszywa do betonu.
7.	PN-B-11104	Materiały kamienne. Brukowiec.
8.	PN-EN 197-1	Cement. Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
9.	PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu.
10.	PN-S-02205	Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.
11.	BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie.
12.	PN-EN 12390-3	Badania betonu. Część 3: Wytrzymałość na ściskanie próbek do badania. Grudzień 2001
13.	PN-EN 1340	Krawężniki betonowe. Wymagania i metody badań.
14.	PN-EN 13043:2004	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwardzeń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu.

15. PN-R-65023:1999

16. PN-B010274:1998

10.2. Inne dokumenty

12. Katalog Powtarzalnych Elementów Drogowych /KPED/ - "Transprojekt" Warszawa

D.06.02.01 PRZEPUSTY POD ZJAZDAMI**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są szczegółowe wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem przepustów pod zjazdami dla zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

1.2. Zakres stosowania ST

SST jest stosowany jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach wojewódzkich.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonywaniem przepustów pod zjazdami z tworzyw sztucznych o średnicy 60 cm na fundamencie gr. 20cm wlotów i wylotów wraz z ich obramowaniem i obsybką 30cm.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Przepust - obiekt wybudowany w formie zamkniętej obudowy konstrukcyjnej, służący do przeprowadzenia wody małych cieków wodnych pod nasypami zjazdów.

1.4.2. Przepust z rur polietylenowych spiralnie karbowanych – przepust rurowy z polietylenu PEHD, którego zewnętrzna powierzchnia rur jest ukształtowana w formie spiralnego karbu o wielkości i skoku zwoju dostosowanego do średnicy rury.

1.4.3. Prefabrykat (element prefabrykowany) - część konstrukcyjna wykonana w zakładzie przemysłowym, z której po zmontowaniu na budowie, można wykonać przepust.

1.4.4. Przepust monolityczny - przepust, którego konstrukcja nośna tworzy jednolitą całość, z wyjątkiem przerw dylatacyjnych i wykonana jest w całości na mokro.

1.4.5. Przepust prefabrykowany - przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z elementów prefabrykowanych.

1.4.6. Przepust betonowy - przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z betonu.

1.4.7. Przepust żelbetowy - przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z żelbetu.

1.4.8. Przepust z blachy falistej- konstrukcja przepustu drogowego wykonana z zakrzywionych arkuszy specjalnie profilowanej blachy falistej, łączonych ze sobą za pomocą śrub, wokół którego znajduje się odpowiednio zagęszczony grunt.

1.4.9. Przepust ramowy - przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest w kształcie ramownicy pracującej na obciążenie pionowe i poziome.

1.4.10. Przepust sklepiony - przepust, w którym można wydzielić górną konstrukcję łukową przenoszącą obciążenie pionowe i poziome oraz fundament łuku.

1.4.11. Przepust rurowy - przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z rur betonowych lub żelbetowych.

1.4.12. Ścianka czołowa przepustu - konstrukcja stabilizująca przepust na wlocie i wylocie i podtrzymująca nasyp zjazdu. Element początkowy lub końcowy przepustu w postaci ścian równoległych do osi drogi (lub głowic kołnierzowych), służący do możliwie łagodnego (bez dławienia) wprowadzenia wody do przepustu oraz do podtrzymania stoków nasypu drogowego, ustabilizowania stateczności całego przepustu i częściowego zabezpieczenia elementów środkowych przepustu przed przemarzaniem.

1.4.13. Złącza do rur – element służący do połączenia dwóch odcinków rur, przy montażu przepustu.

1.4.14. Element zaciskowy – opaska zaciskowa lub śruba zaciskająca złączkę, przy łączeniu dwóch odcinków rur.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.6

1.5. Szczegółowe wymagania dotyczące robót

Szczegółowe wymagania dotyczące robót podano w ST D.00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.6.

2. MATERIAŁY**2.1. Szczegółowe wymagania dotyczące materiałów**

Szczegółowe wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Rodzaje materiałów

Materiałami stosowanymi przy wykonywaniu przepustów według zasad niniejszej SST są :

2.2.1. Rury

Należy stosować rury z wysokoudarowej odmiany polietylenu PEHD o wysokiej gęstości, karbowanych (SN> 8 kN/m²) o średnicy nominalnej 60 cm.

Charakterystyka rur wg ISO/TR 10358:

- dobra odporność na działanie roztworu soli NaCl,
- dobra odporność na oleje mineralne,
- ograniczona odporność na benzynę.

Właściwości fizyko-chemiczne rur przedstawiono w tablicy nr 1.

Tablica nr 1 Właściwości fizyko – chemiczne rur

Lp	Właściwości	Sposób określenia wg	Jednostka	Wymagana wartość
1	Szywność przy deformacji rury w wielkości 3% nominalnej średnicy wewnętrznej (szywność obwodowa)	ISO:9969:1994(E)	kPA	8
2	Odporność na przebicie	SS 3619 metoda B-50	Mm	1,100
3	Wytrzymałość na 30% deformację nominalnej średnicy wewnętrznej rury	Ss3632	-	Bez uszkodzeń

Zewnętrzna powierzchnia rur musi być ukształtowana w formie usztywniającego spiralnego karbu, wymuszającego także właściwą współpracę rur z otaczającym gruntem.

Składowanie rur odbywać się powinno ściśle wg zasad poddanych przez producenta oraz w aprobacie technicznej. Czas składowania nie może przekroczyć okresu podanego przez producenta.

Rury muszą posiadać aktualną aprobatę techniczną.

2.2.2. Złączki (łączniki-opaski zaciskowe)

Do łączenia rur stosuje się opaski jednodzielne.

Złączki (łączniki-opaski zaciskowe) muszą posiadać aktualną aprobatę techniczną.

2.2.3. Pospółka

Na podsypkę pod rury należy stosować pospółkę o średnicy ziaren 0 ÷ 20 mm.

Wymagania wg PN-B-11111:1996.

Pospółka do wykonania ławy pod rury powinna odpowiadać normie BN-66/6774-01 „Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i pospółka.”

2.2.4. Beton

Na ławę betonową pod obrukowanie wlotu i wylotu należy stosować beton C8/10.

2.2.5. Materiał do umocnienia wlotu i wylotu

Czoło przepustu należy dostosować do pochylenia skarpy nasypu. Nie powinno być ono mniejsze niż 1:1,5. Wlot, wylot oraz dno rowu na odcinku co najmniej 1m w obszarze przepustu, należy umocnić przez wybrukowanie.

Do wybrukowania wlotu i wylotu należy stosować kostkę brukową betonową grub. 8 cm.

Kostka brukowa betonowa musi odpowiadać wymaganiom podanym w SST 05.03.23.

3. SPRZĘT

3.1. Szczegółowe wymagania dotyczące sprzętu

Szczegółowe wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-00.00.00 "Wymagania ogólne".

Roboty związane z wykonaniem przepustów będą wykonywane ręcznie oraz przy użyciu sprzętu mechanicznego zaakceptowanego przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru i Zamawiającego. Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom ogólnym określonym w PZJ.

Wykonawca przystępujący do wykonania przepustu i umocnienia wlotu i wylotu powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- koparki do wykonywania wykopów głębokich,
- sprzętu do ręcznego wykonywania płytkich wykopów szerokoprzestrzennych,
- żurawi samochodowych,
- przyczepa skrzyniowa
- samochód dostawczy
- samochód samowyladowczy
- samochód skrzyniowy
- spycharka gąsienicowa
- betoniarek,
- sprzętu do zagęszczania: ubijaki ręczne i mechaniczne, zagęszczarki płytowe
- sprzętu do montażu przepustów z blach falistych, w zależności od wielkości otworu: klucze nasadowe, klucze dynamometryczne, ramy z krążkami linowymi, wciągarki wielokrążków na samochodach do podnoszenia blach, drabiny, rusztowania przenośne, rusztowania na samochodach itp.,
- sprzęt do transportu blach.

3.2. Sprzęt do zagęszczania

Do zagęszczania należy używać sprzętu wg zasad podanych w tablicy nr 3.

4. TRANSPORT

4.1. Szczegółowe wymagania dotyczące transportu

Szczegółowe wymagania dotyczące transportu podano w SST D-00.00.00 "Wymagania ogólne".

4.2. Transport materiałów

Materiały mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających przed uszkodzeniami mechanicznymi. Transport oraz załadunek i rozładunek rur musi się odbywać ściśle wg wytycznych producenta.

Środki transportu muszą być zaakceptowane przez Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru i Zamawiającego.

4.2.1. Transport kruszywa

Kamień i kruszywo należy przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi kruszywami i nadmiernym zawilgoceniem.

Sposoby zabezpieczania wyrobów kamiennych podczas transportu powinny odpowiadać BN-67/6747-14.

4.2.2. Transport mieszanki betonowej

Transport mieszanki betonowej powinien odbywać się zgodnie z normą PN-EN 206-1:2003. Czas transportu powinien spełniać wymóg zachowania dopuszczalnej zmiany konsystencji mieszanki uzyskanej po jej wytworzeniu.

5. WYKONANIE ROBÓT

Szczegółowe zasady wykonania robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.1. Wykonawca przedstawi Inżynierowi Kontraktu, Inspektora Nadzoru i Zamawiającego do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniający wszystkie warunki w jakich będą wykonywane przepusty.

5.2. Zakres wykonywanych robót

5.2.1 Wyznaczenie sytuacyjno-wysokościowe

W oparciu o dokumentację projektową należy wykonać wszystkie konieczne roboty pomiarowe.

Wykonawca zobowiązany jest do przygotowania terenu pod przepust w zakresie:

- prac pomiarowych (wytyczenie osi przepustu i krawędzi wykopu)
- robót zabezpieczających ciek,
- odwodnienia terenu robót.

5.2.2. Wykonanie wykopu

Wykopy należy wykonywać wg zasad podanych w SST 02.01.01 „Wykopy”.

Dno wykopu powinno być równe (wyrównane z dokładnością $\pm 2,0$ cm) i wykonane ze spadkiem ustalonym w dokumentacji projektowej, przy czym dno wykopu Wykonawca wykona na poziomie wyższym od rzędnej projektowanej o 0,20 m.

Zdjęcie pozostawionej warstwy 0,20 m gruntu powinno być wykonane bezpośrednio przed ułożeniem przepustu. Zdjęcie tej warstwy Wykonawca wykona ręcznie lub w sposób uzgodniony z Inżynierem Kontraktu, Inspektorem Nadzoru i Zamawiającym.

Przy wykonaniu wykopu należy przy udziale Inżyniera Kontraktu, Inspektora Nadzoru i Zamawiającego sprawdzić czy charakter gruntu odpowiada wykonaniu przepustu wg Dokumentacji projektowej.

W przypadku posadowienia przepustu na plastycznym podłożu gliniastym lub na mulach wymagane jest wykonanie warstwy odcinającej z kruszywa lub geotekstylii.

Napotkane w obrębie wykopu przewody i kable należy zabezpieczyć według wymagań użytkowników tych urządzeń.

5.2.3. Podłoże pod przepust

Podłoże znajdujące się bezpośrednio pod przepustem musi być wykonane z gruntu mrozoodpornego. Na podsypkę należy użyć pospółki o maksymalnej średnicy ziaren 20 mm. Minimalna grubość podsypki musi wynosić 15,0 cm, a w miejscu złączy (bepośrednio pod złączką) minimum 10,0 cm.

Podsypki nie wolno wykonywać na przemarzniętym dnie wykopu.

W przypadku występowania pod przepustem gruntów wysadzinowych, należy pod przepustem wykonać dodatkowo warstwę izolacyjną z gruntów niewysadzinowych o takich samych parametrach jak wyżej opisana podsypka. Grubość warstwy musi być równa co najmniej głębokości przemarzania.

Podłoże należy ukształtować w kierunku poprzecznym i podłużnym ściśle wg wymagań producenta. Podsypkę należy zagęścić. Wymagany wskaźnik zagęszczenia $I_s = 0,98$. Podsypka piaszkowa powinna być tak ułożona, aby górna jej warstwa o grubości równej wysokości karbu była luźna (tak aby karby mogły swobodnie się w niej zagłębić).

5.2.4. Układanie rur

Ułożenie rur należy wykonywać ściśle wg zaleceń producenta.

Rury należy układać na przygotowanym podłożu, po zniwelowaniu poziomu i wytyczeniu osi przepustu.

Jeżeli końce rury mają wykonane ściegi dostosowujące jego wlot i wylot do kształtu nasypu i kąta przecięcia osi przepustu z nasypem, to należy zwrócić uwagę na prawidłowe jej ustawienie.

W przypadku gdy rura ma łączenie to należy sprawdzić czy w czasie układania nie doszło do rozluźnienia połączeń.

Rura po ułożeniu musi zostać ustabilizowana w taki sposób, aby nie zmieniała swego położenia w czasie zasypywania.

Dopuszczalne tolerancje dotyczące odchylenia ułożenia rury w planie oraz rzędnych wlotu i wylotu muszą być zgodne z obowiązującymi normami i przepisami.

5.2.5. Wykonanie zasyпки i nadsypki

Wykop na całej szerokości, co najmniej do wysokości 30 cm ponad górną krawędź przepustu należy zasypać kruszywem mrozoodpornym, o frakcji zawierającej się w przedziale 0-31,5 mm i o wskaźniku różnorodności $D_{50} > 5$. Mogą to być mieszanki żwirowe lub żwirowo-klincowe. Wymagane jest aby maksymalna średnica ziaren kruszywa ułożonego bezpośrednio na rurze nie przekraczała wielkości skoku karbu zewnętrznego. Jeżeli całkowita grubość naziomu na przepustem nie przekracza 1,0 m to nadsypka na całej wysokości musi spełniać podane wyżej wymagania.

Szczególnie starannie należy wykonać zasypkę bezpośrednio wspierającą przepust, w obszarze ograniczonym ćwiartką koła. Materiał na zasypkę w tym obszarze musi mieć takie same parametry jak podsypka pod przepustem. Zasypkę należy wykonywać zgodnie z zaleceniami producenta.

Pozostała część- nadsypkę – nasyp należy wykonać z gruntu kat. I-II, żwirów, mieszanek żwirowych, klinkowych.

Zasypkę i nadsypkę należy wykonywać warstwami i zagęszczać. Wskaźnik zagęszczenia zasyпки i nadsypki powinien wynosić 0,97.

5.2.6. Zabezpieczenie wlotu i wylotu

Wlot i wylot przepustu oraz dno rowu należy umocnić kostką brukową betonową o grubości 8 cm / kamieniem naturalnym (brukiem) na podbudowie z betonu C8/10 gr. 10 cm.

Zakres umocnienia w/w materiałem:

- na skarpach w promieniu 0,80 m od krawędzi rury,
- na dnie rowu na długości 2,0 m.

Skarpy powyżej umocnienia kostką / brukiem należy zabezpieczyć daminą na płask.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Szczegółowe zasady kontroli jakości robót

Szczegółowe zasady kontroli jakości robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Kontrola i badania w trakcie

Kontrola i badania w trakcie robót w szczególności obejmują:

- badania dostaw materiałów,
- prawidłowość wykonania wykopów (wg SST D-02.01.01),
- prawidłowość wykonania i zagęszczenia podsypki (podłoża przepustu) i fundamentu z betonu,
- ułożenie oraz połączenie rur,
- prawidłowość wykonania zasyпки i nadsypki,
- prawidłowość umocnienia wlotów i wylotów.

6.3 Kontrola nowo wybudowanych obiektów

Kontrola nowo wybudowanych obiektów – przy odbiorze sprawdza się:

- pochylenie podłużne – na całej długości; dopuszczalne odchyłki wynoszą $\pm 0,05\%$ spadku projektowanego; na dnie przepustu nie powinny występować zastoiska wody;
- prawidłowość wykonania wszystkich elementów przepustu pod kątem zgodności z dokumentacją projektową.

7. OBIAR ROBÓT

7.1. Szczegółowe zasady obmiaru robót

Szczegółowe zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8. ODBIÓR ROBÓT

Szczegółowe zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Szczegółowe ustalenia dotyczące podstawy płatności

Szczegółowe ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi:

- roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- zakup, dowóz i składowanie materiałów na miejscu budowy,
- zabezpieczenie i utrzymanie elementów infrastruktury technicznej nie związanej z drogą,
- wykonanie wykopu,
- odwodnienie wykopu,
- wykonanie fundamentu z pospółki gr. 20,0 cm,
- ułożenie rur z polietylenu PEHD karbowanych,
- wykonanie zasyпки i nadsypki,
- ułożenie obrzeży,
- inne prace niezbędne do osiągnięcia parametrów wymaganych niniejszą specyfikacją.

Cena wykonania 1m² wykonanego umocnienia wlotu i wylotu przepustu obejmuje:

- roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- zakup, dowóz i składowanie materiałów na miejscu budowy,
- odwodnienie wykopu,
- ułożenie kostki brukowej betonowej o grubości 8 cm,
- ułożenie daminy na płask,
- formowanie i plantowanie skarp,
- inne prace niezbędne do osiągnięcia parametrów wymaganych niniejszą specyfikacją.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

1. Wytyczne wykonania przepustów z rur polietylenowych PEHD opracowane przez producenta
2. PN-S-02204 „Odwodnienie dróg”
3. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty

D.06.03.01 UMCNIENIE POBOCZY**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST)**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z uzupełnieniem poboczy w ramach zadania „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej dotyczą wykonania uzupełnienia poboczy mieszanką niezwiązaną C50/30 0/31,5 o gr. 15 cm. Dokładna lokalizacja wg Dokumentacji Projektowej.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Pobocze gruntowe – część korony drogi przeznaczona do chwilowego zatrzymania się pojazdów, umieszczenia urządzeń bezpieczeństwa ruchu i wykorzystywana do ruchu pieszych, służąca jednocześnie do bocznego oparcia konstrukcji nawierzchni.

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inżyniera Nadzoru.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY**2.1. Warunki ogólne stosowania materiałów**

Warunki ogólne stosowania materiałów podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Rodzaje materiałów

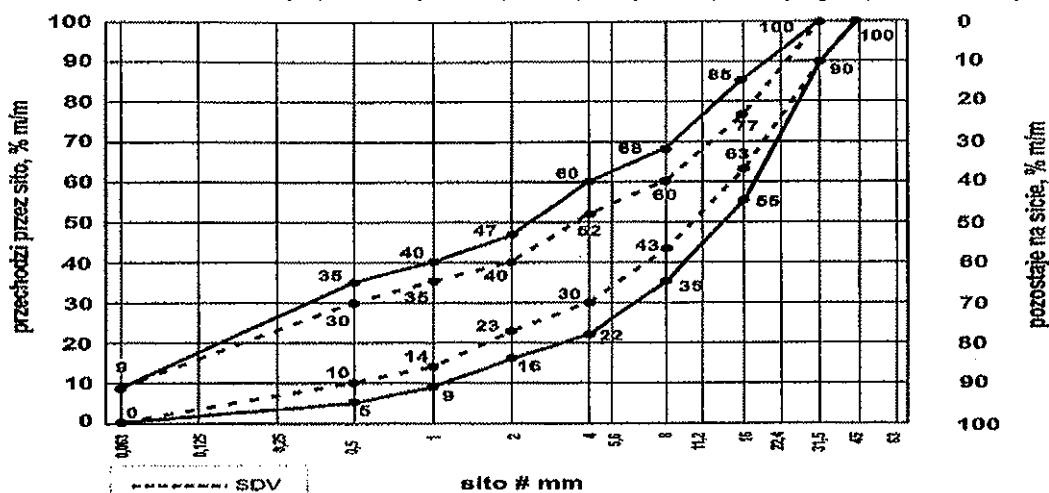
Do wykonania podbudowy (do uzupełniania poboczy) z mieszanki niezwiązanej z kruszywa łamanego należy stosować kruszywo z przekruszenia surowca skalnego lub kamieni narzutowych i otoczków, w którym procentowa zawartość ziaren o powierzchni przekruszonej lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych wg PN-EN 933-5 powinna być kategorii nie niższej niż C_{50/10}.

Dopuszcza się zastosowanie kruszywa łamanego sztucznego posiadającego aprobatę IBDiM.

Kruszywo powinno być jednorodne bez zanieczyszczeń obcych i bez domieszek gliny.

Do wykonania robót należy zastosować kruszywo o uziarnieniu 0/31,5 mm.

Określone według PN EN 933-1 uziarnienia mieszanek kruszyw, przeznaczonych do uzupełniania poboczy muszą spełniać wymagania przedstawione na rys. nr 1.



Rysunek 1. mieszanka niezwiązana 0/31,5 do podbudowy zasadniczej nawierzchni drogi obciążonej ruchem (kruszywo do uzupełniania poboczy)

Krzywa uziarnienia kruszywa powinna być ciągła i nie może przebiegać od dolnej krzywej granicznej uziarnienia do górnej krzywej granicznej uziarnienia na sąsiednich sitach. Wymiar największego ziarna kruszywa nie może przekraczać 2/3 grubości warstwy układanej jednorazowo.

2.2.1. Właściwości zastosowanej mieszanki kruszywa

Mieszanki niezwiązane do uzupełniania poboczy powinny spełniać wymagania określone w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania wobec mieszanek niezwiązanych do podbudowy zasadniczej nawierzchni drogi obciążonej ruchem (kruszywo do uzupełniania poboczy)

Podział w PN-EN 13285	Właściwość	Wymagania wobec mieszanek niezwiązanych przeznaczonych do zastosowania w warstwie		Odniesienie do tablicy w PN-EN 13285
		Podbudowy zasadniczej nawierzchni drogi obciążonej ruchem (kruszywo do uzupełniania poboczy)		
		KR1-KR2	KR3-KR6	
4.3.1	Uziarnienie mieszanek	0/31,5		Tabl. 4
4.3.2	Maksymalna zawartość pyłów: kategoria UF	UF ₉		Tabl. 2
4.3.2	Minimalna zawartość pyłów: kategoria LF	LF _{NR}		Tabl. 3
4.3.2	Zawartość nadziarna: kategoria OC	OC ₉₀		Tabl. 4 i 6
4.4.1	Wymagania wobec uziarnienia	Krzywe uziarnienia wg rys. 1 niniejszej SST		Tabl. 5 i 6
4.4.2	Wymagania wobec jednorodności uziarnienia poszczególnych partii - porównanie z deklarowaną przez producenta wartością (S)	Wg tab. 4 ("WT-4 2010")		Tabl. 7
4.4.2	Wymagania wobec jednorodności uziarnienia na sitach kontrolnych - różnice w przesiewach	Wg tab. 5 ("WT-4 2010")		Tabl. 8
4.5	Wrażliwość na mróz: wskaźnik piaskowy SE", co najmniej	45		-
	Odporność na rozdrabnianie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1, kategoria nie wyższa niż	LA ₃₅		-
	Odporność na ścieranie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1, kategoria M _{DE}	deklarowana		-
	Mrozoodporność (dotyczy frakcji kruszywa 8/16 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1367-1	F4		-

	Wartość CBR po zagęszczeniu do wskaźnika zagęszczenia $I_s=1,03$ i moczeniu w wodzie 96h	≥ 120	-
4.5	Wodoprzepuszczalność mieszanki w warstwie odsączającej po zagęszczeniu wg metody Proctora do wskaźnika zagęszczenia $I_s=1,0$; współczynnik filtracji k co najmniej cm/s	Brak wymagań	-
	Zawartość wody w mieszance zagęszczonej, $\%(m/m)$ wilgotności optymalnej wg metody Proctora	80-100	-
4.5	Inne cechy środowiskowe	Większość substancji niebezpiecznych określonych w dyrektywie Rady 76/769/EWG zazwyczaj nie występuje w źródłach kruszywa pochodzenia mineralnego. Jednak w odniesieniu do kruszyw sztucznych i odpadowych należy badać czy zawartość substancji niebezpiecznych nie przekracza wartości dopuszczalnych w odrębnych przepisach	

*) Mieszanki 0/45 i 0/63

3. SPRZĘT

3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Wykonawca przystępujący do wykonania robót określonych w n/n SST powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- spycharki,
- równiarki do profilowania,
- przewożne zbiorniki na wodę,
- drobny sprzęt ręczny do profilowania ręcznego, w miejscach gdzie inny sprzęt nie może mieć zastosowania,
- walce statyczne i wibracyjne dostosowane do wielkości zagęszczanej powierzchni,
- ubijaki mechaniczne, płyty wibracyjne do zastosowania w miejscach trudnodostępnych dla większego sprzętu lub inny sprzęt zaakceptowany przez Inżyniera Nadzoru.

4. TRANSPORT

4.1. Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami, nadmiernym wysuszeniem i zawilgoceniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Ogólne zasady wykonywania robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca przedstawi Inżynierowi Nadzoru do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające wszystkie warunki w jakich będzie wykonane uzupełnienie poboczy.

5.2. Przygotowanie podłoża /koryta/

Koryto pod warstwy uzupełnienia poboczy powinno spełniać wymagania określone w SST D.04.01.01.

Przed ułożeniem warstw uzupełnienia poboczy wszelkie koleiny i miękkie miejsca podłoża oraz wszelkie powierzchnie nieodpowiednio zagęszczone lub wykazujące odchylenia wysokościowe od założonych rzędnych powinny być naprawione przez spulchnienie, dodanie wody albo osuszenie poprzez mieszanie do osiągnięcia wilgotności optymalnej, powtórnie wyrównane i zagęszczone.

5.3. Uzupełnianie poboczy

Mieszanka kruszywa powinna być rozkładana w warstwie o jednakowej grubości, takiej, aby jej ostateczna grubość po zagęszczeniu była równa grubości projektowanej /20 cm/.

Grubość pojedynczo układanej warstwy nie może przekraczać 20 cm po zagęszczeniu. Uzupełnienie o grubości powyżej 20 cm należy wykonywać w dwóch warstwach. Każda warstwa uzupełnienia powinna być rozłożona w sposób zapewniający osiągnięcie wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych. Jeżeli uzupełnienie składa się z więcej niż jednej warstwy kruszywa, to każda warstwa powinna być wyprofilowana i zagęszczona z zachowaniem wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych. Rozpoczęcie budowy każdej następnej warstwy może nastąpić po odbiorze poprzedniej warstwy przez Inżyniera Nadzoru.

Wilgotność mieszanki kruszywa podczas zagęszczania powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według próby Proctora, zgodnie z PN-B-04481 [1] (metoda II). Materiał nadmiernie nawilgocony, powinien zostać osuszony przez mieszanie i napowietrzanie.

Jeżeli wilgotność mieszanki kruszywa jest niższa od optymalnej o 20 % jej wartości, mieszanka powinna być zwilżona określoną ilością wody i równomiernie wymieszana. W przypadku, gdy wilgotność mieszanki kruszywa jest wyższa od optymalnej o 10 % jej wartości, mieszankę należy osuszyć.

Natychmiast po końcowym wyprofilowaniu warstwy kruszywa należy przystąpić do jej zagęszczania przez wałowanie. W miejscach niedostępnych dla walców podbudowa powinna być zagęszczona zagęszczarkami płytowymi lub ubijakami mechanicznymi, zaakceptowanymi przez Inżyniera Nadzoru.

Zagęszczenie należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia [I_s] warstw uzupełnienia nie mniejszego od 1,03, określonego zgodnie z normą BN-77/8931-12 [7].

Jeżeli nie można określić wskaźnika zagęszczenia, to należy sprawdzać stosunek modułu okształcenia wtórnego E_2 , do pierwotnego E_1 , który nie powinien być większy niż 2,2 dla każdej warstwy.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania kruszyw przeznaczonych do wykonania robót i przedstawić wyniki tych badań Inżynierowi Nadzoru w celu akceptacji materiałów.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów w czasie prowadzenia robót podano w tablicy 2.

Tablica 2. Częstotliwość oraz zakres badań przy wykonaniu uzupełnienia poboczy

Lp.	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań
		Minimalna liczba badań na dziennej działce roboczej
1	Uziarnienie mieszanki	2 próbki
2	Wilgotność mieszanki	2 próbki
3	Zagęszczenie warstwy	2 razy na 1 km
4	Badanie właściwości kruszywa wg tab.1, pkt 2.2.1.	dla każdej partii kruszywa do 1500 t i przy każdej zmianie kruszywa

6.4. Pomiar cech geometrycznych wykonanych uzupełnień

Częstotliwość i zakres pomiarów po zakończeniu robót podano w tablicy 3.

Tablica 3. Częstotliwość i zakres pomiarów uzupełnianych poboczy

Lp.	Wyszczególnienie	Minimalna częstotliwość pomiarów
1.	Spadki poprzeczne	2 razy na 100 m
2.	Równość podłużna	co 50 m
3.	Równość poprzeczna	

6.4.1. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z Dokumentacją Projektową, z tolerancją $\pm 1\%$.

6.4.2. Równość poboczy

Nierówności podłużne i poprzeczne należy mierzyć 4-metrową łatą wg BN-68/8931-04 [5].

Maksymalny prześwit pod łatą nie może przekraczać 15 mm.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest 1 m² (metr kwadratowy) wykonanych robót zgodnie z Dokumentacją Projektową i pomiarem w terenie.

8. ODBIÓR ROBÓT**8.1. Ogólne zasady odbioru robót**

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8.2. Rodzaje odbiorów

Odbiór robót związanych z uzupełnieniem poboczy jest dokonywany na zasadach odbioru częściowego lub ostatecznego zgodnie z zasadami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne zasady dotyczące podstawy płatności**

Ogólne zasady dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Płatność za 1 m² wykonanych uzupełnień należy przyjmować na podstawie obmiaru i oceny jakości robót w oparciu o pomiary i wyniki badań laboratoryjnych.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i przygotowawcze,
- oznakowanie robót zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy wykonanym przez Wykonawcę,
- wykonanie koryta wraz z profilowaniem i zagęszczeniem podłoża,
- wykonanie mieszanki kruszywa zgodnej z zatwierdzoną receptą laboratoryjną,
- dostarczenie i rozłożenie mieszanki warstwami zgodnie z założonymi grubościami, szerokością i profilem,
- zagęszczenie rozłożonych warstw uzupełniających,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych właściwości materiałów, mieszanki i warstw uzupełnienia.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Normy**

Polskie normy powołane w "WT-4 2010 Mieszanki niezwiązane do dróg krajowych"

D.07.01.01 OZNAKOWANIE POZIOME**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST)**

Przedmiotem n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem oznakowania poziomego w ramach zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej SST dotyczą prowadzenia robót związanych z wykonaniem oznakowania poziomego grubowarstwowego na terenie objętym zakresem zgodnie z totem "Stała organizacja ruchu" jak w pkt. 1.1.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Oznakowanie poziome - znaki drogowe poziome, umieszczone na nawierzchni w postaci linii ciągłych lub przerywanych, pojedynczych lub podwójnych, strzałek, napisów, symboli oraz innych linii związanych z oznaczeniem określonych miejsc na tej nawierzchni.

1.4.2. Materiały do znakowania grubowarstwowego - materiały nakładane warstwą grubości od 0,9 do 3,5 mm. Należą do nich masy termoplastyczne i masy chemoutwardzalne stosowane na zimno. Dla linii strukturalnych i profilowanych grubość linii może wynosić 5 mm..

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami, „Szczegółowymi warunkami technicznymi dla znaków i sygnałów drogowych...” i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.4.3. Materiały prefabrykowane - materiały, które łączy się z powierzchnią drogi przez klejenie, wtapianie, wbudowanie lub w inny sposób. Zalicza się do nich masy termoplastyczne w arkuszach do wtapiania oraz folie do oznakowań tymczasowych (żółte) i trwałych (białe).

1.4.4. Znaki podłużne - linie równoległe do osi jezdni lub odchylone od niej pod niewielkim kątem, występujące jako linie segregacyjne lub krawędziowe, przerywane lub ciągłe.

1.4.5. Strzałki - znaki poziome na nawierzchni, występujące jako strzałki kierunkowe służące do wskazania dozwolonego kierunku jazdy oraz strzałki naprowadzające, które uprzedzają o konieczności opuszczenia pasa, na którym się znajdują.

1.4.6. Znaki poprzeczne - znaki wyznaczające miejsca przeznaczone do ruchu pieszych i rowerzystów w poprzek jezdni oraz miejsca zatrzymania pojazdów.

1.4.7. Znaki uzupełniające - znaki w postaci symboli, napisów, linii przystankowych oraz inne określające szczególne miejsca na nawierzchni.

1.4.8. Materiały do poziomego znakowania dróg - materiały zawierające rozpuszczalniki, wolne od rozpuszczalników lub punktowe elementy odbłaskowe, które mogą zostać naniesione albo wbudowane przez malowanie, natryskiwanie, odlewanie, wytłaczanie, rolowanie, klejenie itp. na nawierzchnie drogowe, stosowane w temperaturze otoczenia lub w temperaturze podwyższonej. Materiały te powinny być retrorefleksyjne.

1.4.9. Materiał uszorstniający - kruszywo zapewniające oznakowaniu poziomemu właściwości antypoślizgowe.

1.4.10. Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót odpowiedzialny jest za jakość ich wykonania, zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

Wymagania ogólne dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY**2.1. Wymagania ogólne dotyczące materiałów**

Wymagania ogólne dotyczące materiałów podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Dokument dopuszczający do stosowania materiałów

Materiały stosowane przez Wykonawcę do poziomego oznakowania dróg powinny spełniać warunki postawione w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury [6].

Producenci powinni oznakować wyroby znakiem budowlanym B, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury [7], co oznacza wystawienie deklaracji zgodności z aprobatą techniczną lub znakiem CE, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury [11], co oznacza wystawienie deklaracji zgodności z normą zharmonizowaną.

Aprobata techniczna wystawiona przed czasem wejścia w życie rozporządzenia [14] nie mogą być zmieniane lecz zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane. W tym przypadku do oznakowania wyrobu znakiem budowlanym B wystarcza deklaracja zgodności z aprobatą techniczną.

2.3. Badanie materiałów, których jakość budzi wątpliwość

Wykonawca powinien przeprowadzić dodatkowe badania tych materiałów, które budzą wątpliwości jego lub Inspektora Nadzoru, co do jakości, w celu stwierdzenia czy odpowiadają one wymaganiom określonym w aprobacie technicznej.

Badania te Wykonawca zleci IBDiM lub akredytowanemu laboratorium drogowemu. Badania powinny być wykonane zgodnie z normą PN-EN 1871 [5] lub Warunkami Technicznymi POD-97 [8].

Materiały stosowane przez Wykonawcę do poziomego oznakowania dróg powinny spełniać warunki

2.4. Oznakowanie opakowań

Wykonawca powinien żądać od producenta, aby oznakowanie opakowań materiałów do poziomego znakowania dróg było wykonane zgodnie z PN-O-79252 [1], a ponadto aby na każdym opakowaniu był umieszczony trwały napis zawierający:

- nazwę i adres producenta,
- datę produkcji i termin przydatności do użycia,
- masę netto,
- numer partii i datę produkcji,
- informację, że wyrób posiada aprobatę techniczną IBDiM i jej numer,
- nazwę jednostki certyfikującej i numer certyfikatu, jeśli dotyczy [7],
- znak budowlany „B” wg rozporządzenia Ministra Infrastruktury [7] i/lub znak „CE” wg rozporządzenia Ministra Infrastruktury [11],
- informację o szkodliwości i klasie zagrożenia pożarowego,
- ewentualne wskazówki dla użytkowników.

W przypadku farb rozpuszczalnikowych i wyrobów chemoutwardzalnych oznakowanie opakowania powinno być zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia [12].

2.5. Wymagania wobec materiałów do poziomego oznakowania dróg**2.5.1. Materiały do oznakowań grubowarstwowych**

Materiałami do wykonywania oznakowania grubowarstwowego powinny być materiały umożliwiające nakładanie ich warstwą grubości od 0,9 mm do 5 mm takie, jak masy chemoutwardzalne stosowane na zimno oraz masy termoplastyczne.

Masy chemoutwardzalne powinny być substancjami jedno-, dwu- lub trójskładnikowymi, mieszanymi ze sobą w proporcjach ustalonych przez producenta i nakładanymi na nawierzchnię z użyciem odpowiedniego sprzętu. Masy te powinny tworzyć powłokę, której spójność zapewnia jedynie reakcja chemiczna.

Masy termoplastyczne powinny być substancjami nie zawierającymi rozpuszczalników, dostarczanych w postaci bloków, granulek lub proszku. Przy stosowaniu powinny dać się podgrzewać do stopienia i aplikować ręcznie lub maszynowo. Masy te powinny tworzyć spójną warstwę przez ochłodzenie.

Właściwości fizyczne materiałów do oznakowania grubowarstwowego i wykonanych z nich elementów określają aprobaty techniczne.

2.5.2. Zawartość składników lotnych w materiałach do znakowania cienkowarstwowego

Zawartość składników lotnych (rozpuszczalników organicznych) nie powinna przekraczać 25% (m/m) w postaci gotowej do aplikacji, w materiałach do znakowania cienkowarstwowego. Nie dopuszcza się stosowania materiałów zawierających rozpuszczalnik aromatyczny (jak np. toluen, ksylen, etylobenzen) w ilości większej niż 8% (m/m). Nie dopuszcza się stosowania materiałów zawierających benzen i rozpuszczalnik chlorowane.

2.5.3. Kulki szklane

Materiały w postaci kulek szklanych refleksyjnych do posypywania lub narzucania pod ciśnieniem na materiały do oznakowania powinny zapewniać widzialność w nocy poprzez odbicie powrotne w kierunku pojazdu wiązki światła wysyłanej przez reflektory pojazdu.

Kulki szklane powinny charakteryzować się współczynnikiem załamania powyżej 1,50, wykazywać odporność na wodę, kwas solny, chlorek wapniowy i siarczek sodowy oraz zawierać nie więcej niż 20% kulek z defektami w przypadku kulek o maksymalnej średnicy poniżej 1 mm oraz 30% w przypadku kulek o maksymalnej średnicy równej i większej niż 1 mm. Krzywa uziarnienia powinna mieścić się w krzywych granicznych podanych w wymaganiach aprobaty technicznej wyrobu lub w certyfikacie CE.

Kulki szklane hydrofobizowane powinny ponadto wykazywać stopień hydrofobizacji co najmniej 80%.

Wymagania i metody badań kulek szklanych podano w PN-EN 1423 [2,2a].

Właściwości kulek szklanych określają odpowiednie aprobaty techniczne, lub certyfikaty „CE”.

2.5.4. Materiał uszorstniający oznakowanie

Materiał uszorstniający oznakowanie powinien składać się z naturalnego lub sztucznego twardego kruszywa, stosowanego w celu zapewnienia oznakowaniu odpowiedniej szorstkości (właściwości antypoślizgowych). Materiał uszorstniający nie może zawierać więcej niż 1% cząstek mniejszych niż 90µm. Konieczność jego użycia zachodzi w przypadku potrzeby uzyskania wskaźnika szorstkości oznakowania $SRT \geq 50$.

O potrzebie zastosowania materiału uszorstniającego zdecyduje Inspektor Nadzoru.

Materiał uszorstniający oraz mieszanina kulek szklanych z materiałem uszorstniającym powinny odpowiadać wymaganiom określonym w aprobacie technicznej.

2.5.5. Wymagania wobec materiałów ze względu na ochronę warunków pracy i środowiska

Materiały stosowane do znakowania nawierzchni nie powinny zawierać substancji zagrażających zdrowiu ludzi i powodujących skażenie środowiska.

2.6. Przechowywanie i składowanie materiałów

Materiały do poziomego znakowania nawierzchni muszą zachowywać stałość swoich właściwości chemicznych i fizykochemicznych co najmniej w okresie 6 miesięcy składowania w warunkach określonych przez producenta.

Materiały do poziomego znakowania dróg należy przechowywać w magazynach odpowiadających zaleceniom producenta, zabezpieczających je od napromieniowania słonecznego, opadów i w temperaturze:

- dla farb wodorociekalnych od 5°C do 40°C,
- dla farb rozpuszczalnikowych od 0°C do 25°C,
- dla pozostałych materiałów poniżej 40°C.

3. SPRZĘT

3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do wykonania oznakowania poziomego

Do wykonania oznakowania poziomego należy stosować następujący sprzęt, zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru:

- szczotki mechaniczne (zaleca się z urządzeniem odpylającym) oraz szczotki ręczne,
- układarki mas termoutwardzalnych i chemoutwardzalnych,
- sprzęt do badań.

Wykonawca powinien zapewnić odpowiednią jakość, ilość i wydajność zastosowanego sprzętu proporcjonalną do wielkości i czasu wykonania całego zakresu robót.

4. TRANSPORT

4.1. Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów do poziomego oznakowania dróg

Materiały do poziomego znakowania dróg należy przewozić w pojemnikach zapewniających szczelność, bezpieczny transport i zachowanie wymaganych właściwości materiałów. Pojemniki powinny być oznakowane zgodnie z normą PN-O-79252 [1].

W przypadku materiałów niebezpiecznych opakowania powinny być oznakowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia [12].

Farby rozpuszczalnikowe, rozpuszczalniki palne oraz farby i masy chemoutwardzalne należy transportować zgodnie z postanowieniami umowy międzynarodowej [13] dla transportu drogowego materiałów palnych, klasy 3, oraz szczegółowymi zaleceniami zawartymi w karcie charakterystyki wyrobu sporządzonej przez producenta. Wyroby, wyżej wymienione, nie posiadające karty charakterystyki nie powinny być dopuszczone do transportu.

Pozostałe materiały do znakowania poziomego należy przewozić krytymi środkami transportowymi, chroniąc opakowania przed uszkodzeniem mechanicznym, zgodnie z prawem przewozowym.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Ogólne zasady wykonywania robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca przedstawi do akceptacji Inspektorowi Nadzoru projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające wszystkie warunki w jakich będą prowadzone roboty związane z wykonaniem poziomego oznakowania drogi

5.2. Warunki atmosferyczne

W czasie wykonywania znakowania temperatura powietrza i nawierzchni powinna wynosić co najmniej 5°C, a wilgotność względna powietrza powinna być zgodna z zaleceniami producenta lub wynosić co najwyżej 85%.

5.3. Jednorodność nawierzchni znakowanej

Poprawność wykonania znakowania wymaga jednorodności nawierzchni znakowanej.

Nierówności i/lub miejsca napraw cząstkowych nawierzchni, które nie wyróżniają się od starej nawierzchni i nie mają większego rozmiaru niż 15% powierzchni znakowanej, uznaje się za powierzchnie jednorodne.

5.4. Przygotowanie podłoża do wykonania znakowania

Przed wykonaniem znakowania poziomego należy oczyścić powierzchnię nawierzchni malowanej z pyłu, kurzu, piasku, smarów, olejów i innych zanieczyszczeń przy użyciu sprzętu zaakceptowanego przez Inspektora Nadzoru.

Powierzchnia nawierzchni przygotowana do wykonania oznakowania poziomego musi być czysta i sucha.

5.5. Przedznakowanie

W celu dokładnego wykonania poziomego oznakowania drogi, można wykonać przedznakowanie, stosując się do ustaleń zawartych w Dokumentacji Projektowej, w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury [6], SST i wskazań Inspektora Nadzoru.

Znaki te w postaci cienkich linii lub kropek należy wykonywać nietrwałą farbą, np. farbą silnie rozrzedzoną rozpuszczalnikiem. Początek i koniec znakowania należy zaznaczyć małą kreską poprzeczną.

5.6. Wykonanie oznakowania dróg

5.6.1. Wykonanie oznakowania materiałami grubowarstwowymi

Wykonanie znakowania powinno być zgodne z zaleceniami producenta materiałów, a w przypadku ich braku lub niepełnych danych - zgodnie z poniższymi wskazaniem.

Materiał znakujący należy nakładać równomierną warstwą, zachowując wymiary i ostrość krawędzi. Grubość nanoszonej warstwy zaleca się kontrolować przy pomocy grzeblenia pomiarowego na płycie metalowej, podkładanej na drodze malowarki. Ilość materiału zużyta w czasie prac, określona przez średnie zużycie na metr kwadratowy, nie może się różnić od ilości ustalonej, więcej niż o 20%.

W przypadku mas chemoutwardzalnych i i termoplastycznych wszystkie większe prace powinny być wykonywane przy użyciu urządzeń samojedźnych z automatycznym podziałem linii i posypywaniem kulkami szklanymi z ew. materiałem uszorstniającym. W przypadku mniejszych prac, wielkość, wydajność i jakość sprzętu należy dostosować do ich zakresu i rozmiaru. Decyzję dotyczącą rodzaju sprzętu i sposobu wykonania znakowania podejmuje Inspektor Nadzoru. W przypadku znakowania nawierzchni betonowej należy przed aplikacją usunąć warstwę powierzchniową betonu metodą frezowania, śrutowania lub waterblasting, aby zlikwidować pozostałości mleczka cementowego i uszorstnić powierzchnię. Po usunięciu warstwy powierzchniowej betonu, należy powierzchnię znakowaną umyć wodą pod ciśnieniem oraz zagruntować środkiem wskazanym przez producenta masy (podkład, grunt, promer) w ilości przez niego podanej.

5.7. Usuwanie oznakowania poziomego

W przypadku konieczności usunięcia istniejącego oznakowania poziomego, czynność tę należy wykonać jak najmniej uszkadzając nawierzchnię, w sposób zaproponowany przez Wykonawcę i zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

Zaleca się wykonywać usuwanie oznakowania cienkowarstwowego metodą: frezowania, piaskowania, śrutowania, trawienia, wypalania lub zamalowania.

Środki zastosowane do usunięcia oznakowania nie mogą wpływać ujemnie na przyczepność nowego oznakowania do podłoża, na jego szorstkość, trwałość oraz na właściwości podłoża.

Materiały pozostałe po usunięciu oznakowania należy usunąć z drogi tak, aby nie zanieczyszczały środowiska, w miejsce zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Badanie przygotowania podłoża i przedznakowania

Powierzchnia jezdni przed wykonaniem oznakowania poziomego musi być całkowicie czysta i sucha.

Przedznakowanie powinno być wykonane zgodnie z wymaganiami punktu 5.5.

6.3. Badania wykonania oznakowania poziomego

6.3.1. Wymagania wobec znakowania dróg

6.3.1.1. Zasady

Wymagania sprecyzowane przede wszystkim w celu określenia właściwości oznakowania dróg w czasie ich użytkowania.

Wymagania określa się kilkoma parametrami reprezentującymi różne aspekty właściwości oznakowania dróg według PN-EN 1436 [3] i PN-EN 1436/A1 [3a].

Badania wstępne, dla których określono pierwsze wymagania, są wykonywane w celu kontroli przed odbiorem.

Powinny być wykonane w terminie od 14 do 30 dnia po wykonaniu. Kolejne badania kontrolne należy wykonywać po okresie, od 3 do 6 miesięcy po wykonaniu i przed upływem 1 roku, oraz po 2, 3 i 4 latach dla materiałów o trwałości dłuższej niż 1 rok.

6.3.1.2. Widzialność w dzień

Widzialność w dzień jest określana współczynnikiem luminancji β i barwą oznakowania wyznaczoną przez współrzędne chromatyczności.

Wartość współczynnika β powinna wynosić dla oznakowania nowego w terminie od 14 do 30 dnia po wykonaniu, barwy:

- białej, na nawierzchni asfaltowej, co najmniej 0,40, klasa B3.

Wartość współczynnika β powinna wynosić po 30 dniu od wykonania dla całego okresu użytkowania oznakowania, barwy:

- białej, na nawierzchni asfaltowej, co najmniej 0,30, klasa B2.

Barwa oznakowania powinna być określona wg PN-EN 1436 [3] przez współrzędne chromatyczności x i y , które dla suchego oznakowania powinny leżeć w obszarze zdefiniowanym przez cztery punkty narożne podane w tablicy 1.

Tablica 1. Punkty narożne obszarów chromatyczności oznakowania dróg

Punkt narożny nr		1	2	3	4
Oznakowanie białe	X	0,355	0,305	0,285	0,335
	Y	0,355	0,305	0,325	0,375
Oznakowanie czerwone	X	0,690	0,530	0,495	0,655
	Y	0,310	0,300	0,335	0,345

Pomiar współczynnika luminancji β może być zastąpiony pomiarem współczynnika luminacji w świetle rozproszonym Q_d , wg PN-EN 1436 [3] lub wg POD-97 [8] i POD-2006 [9].

Do określenia odbicia światła dziennego lub odbicia oświetlenia drogi od oznakowania stosuje się współczynnik luminacji w świetle rozproszonym Q_d .

Wartość współczynnika Q_d dla oznakowania nowego w ciągu od 14 do 30 dni po wykonaniu powinna wynosić dla oznakowania świeżego, barwy:

- białej, co najmniej 130 mcd m⁻² lx⁻¹ (nawierzchnie asfaltowe), klasa Q3.

Wartość współczynnika Q_d powinna wynosić dla oznakowania eksploatowanego po 30 dniu od wykonania, w ciągu całego okresu użytkowania, barwy:

- białej, co najmniej 100 mcd m⁻² lx⁻¹ (nawierzchnie asfaltowe), klasa Q2.

6.3.1.3. Widzialność w nocy

Za miarę widzialności w nocy przyjęto współczynnik odbłasku R_L , określany według

PN-EN 1436 [3] z uwzględnieniem podziału na klasy PN-EN 1436/A1 [3a].

Wartość współczynnika R_L powinna wynosić dla oznakowania nowego (w stanie suchym) w ciągu od 14 do 30 dni po wykonaniu, barwy:

- białej, co najmniej 200 mcd m⁻² lx⁻¹, klasa R4.

Wartość współczynnika R_L powinna wynosić dla oznakowania eksploatowanego w ciągu od 2 do 6 miesięcy po wykonaniu, barwy:

- białej, co najmniej 150 mcd m⁻² lx⁻¹, klasa R3.

Wartość współczynnika R_L powinna wynosić dla oznakowania eksploatowanego od 7 miesięcy po wykonaniu, barwy:

- białej, co najmniej 100 mcd m⁻² lx⁻¹, klasa R2.

6.3.1.4. Szorstkość

Miarą szorstkości oznakowania jest wartość wskaźnika szorstkości STR, mierzona wahadłem angielskim, wg PN-EN 1436 [3] lub POD-97 [8] i POD-2006 [9].

Wartość SRT symuluje warunki, w których pojazd wyposażony w typowe opony hamuje z blokadą kół przy prędkości 50 km/h na mokrej nawierzchni.

Wymaga się, aby wartość wskaźnika szorstkości SRT wynosiła na oznakowaniu:

- w ciągu całego okresu użytkowania, co najmniej 45 jednostek SRT (klasa S1).

6.3.1.5. Grubość oznakowania

Grubość oznakowania, tj. podwyższenie ponad górną powierzchnię nawierzchni powinna wynosić dla:

- oznakowania grubowarstwowego, co najmniej 0,90 mm i co najwyżej 5 mm.

6.3.2. Badania wykonania znakowania poziomego z materiału grubowarstwowego

Wykonawca, wykonując znakowanie poziome przeprowadza przed rozpoczęciem każdej pracy oraz w czasie jej wykonywania, co najmniej raz dziennie, następujące badania:

a) przed rozpoczęciem prac:

- sprawdzenie oznakowania opakowań,
- wizualną ocenę stanu materiału, w zakresie jego jednorodności i widocznych wad,
- pomiar wilgotności względnej powietrza,
- pomiar temperatury powietrza i nawierzchni,

b) w czasie wykonywania pracy:

- pomiar grubości warstwy oznakowania,
- wizualną ocenę równomierności rozłożenia kulek szklanych podczas objazdu w nocy,
- pomiar poziomych wymiarów oznakowania, na zgodność z Dokumentacją Projektową i załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury [6],
- wizualną ocenę równomierności skropienia (rozłożenia materiału) na całej szerokości linii,
- oznaczenie czasu przejeźdźności, wg POD-97 [8] lub POD-2006 [9].

Protokół z przeprowadzonych badań wraz z jedną próbką, jednoznacznie oznakowana, na blasze (300x250x1,5 mm) wykonawca powinien przechować do czasu upływu okresu gwarancji.

Do odbioru i w przypadku wątpliwości dotyczących wykonania oznakowania poziomego, Inspektor Nadzoru może zlecić wykonanie badań:

- widzialności w nocy,
- widzialności w dzień,
- szorstkości.

Jeżeli wyniki tych badań wykażą wadliwość wykonanego oznakowania to koszt badań ponosi Wykonawca, w przypadku przeciwnym – Zamawiający. Badania powinien zlecać Zamawiający do niezależnego laboratorium badawczego, co gwarantuje większą wiarygodność wyników.

W przypadku wykonywania pomiarów współczynnika odbłaskowości i współczynnika luminacji aparatami ręcznymi częstotliwość pomiarów należy dostosować do długości badanego odcinka, zgodnie z tablicą 2. W każdym z mierzonych punktów należy wykonać po 5 odczytów współczynnika odbłasku i po 3 odczyty współczynników luminacji w odległości jeden od drugiego min. 1m.

Tablica 2. Częstotliwość pomiarów współczynników odbłaskowości i luminacji aparatami ręcznymi

Lp.	Długość odcinka, km	Częstotliwość pomiarów, co najmniej	Minimalna ilość pomiarów
1	od 0 do 3	od 0,1 do 0,5 km	3+6
2	od 3 do 10	co 1 km	11
3	od 10 do 20	co 2 km	11
4	od 20 do 30	co 3 km	11
5	powyżej 30	co 4 km	> 11

Wartość wskaźnika szorstkości zaleca się oznaczyć w 2÷4 punktach oznakowania odcinka.

6.4. Tolerancje wymiarów oznakowania

Tolerancje nowo wykonanego oznakowania poziomego, zgodnego z Dokumentacją Projektową i załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury [6], powinny odpowiadać następującym warunkom:

Oznakowanie poziome powinno posiadać wymiary i kształt zgodne z „Szczegółowymi warunkami technicznymi dla znaków i sygnałów drogowych...” [12] i z Dokumentacją Projektową.

Dopuszcza się następujące tolerancje wymiarów oznakowania:

- szerokość linii może różnić się od wymaganej o ± 5 mm,
- długość linii może być mniejsza od wymaganej co najwyżej o 50 mm lub większa co najwyżej o 150 mm,
- dla linii przerywanych, długość cyklu składającego się z linii i przerwy nie może odbiegać od średniej liczonej z 10 kolejnych cykli o więcej niż ± 50 mm długości wymaganej,
- dla strzałek, liter i cyfr rozstaw punktów narożnikowych nie może mieć większej odchyłki od wymaganego wzoru niż ± 50 mm dla wymiaru długości i ± 20 mm dla wymiaru szerokości.

7. OBIAR ROBÓT

7.1. Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót

Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiaru oznakowania poziomego jest 1 m² (metr kwadratowy) powierzchni naniesionych znaków.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8.2. Rodzaje odbiorów

Odbiór oznakowania poziomego obejmuje:

- odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu (oczyszczenie nawierzchni przed znakowaniem, przedznakowanie, usunięcie istniejącego oznakowania poziomego),
 - odbiór ostateczny (wszystkie elementy robót objęte n/n SST),
 - odbiór pogwarancyjny oznakowania,
- zgodnie z zasadami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Płatność za 1 m² wykonanego oznakowania poziomego należy przyjmować na podstawie obmiaru i oceny jakości robót w oparciu o pomiary i wyniki badań laboratoryjnych.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m² należy ująć między innymi:

- roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy wykonanym przez Wykonawcę,
- przygotowanie i dostarczenie materiałów,
- oczyszczenie podłoża (nawierzchni),
- przedznakowanie,
- naniesienie powłoki znaków na nawierzchnię drogi o kształtach i wymiarach zgodnych z Dokumentacją Projektową i załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury [7],
- ochrona znaków przed zniszczeniem przez pojazdy w czasie prowadzenia robót,
- przeprowadzenie wymaganych badań i pomiarów.
- inne niezbędne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem oznakowania poziomego.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-O-79252	Opakowania transportowe z zawartością. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe.
2.	PN-EN 1423	Materiały do poziomego oznakowania dróg. Materiały do posypywania. Kulki szklane, kruszywo przeciwpoślizgowe i ich mieszaniny.
2a.	PN-EN 1423/A1	Materiały do poziomego oznakowania dróg. Materiały do posypywania. Kulki szklane, kruszywo przeciwpoślizgowe i ich mieszaniny. (Zmiana A1)
3.	PN-EN 1436	Materiały do poziomego oznakowania dróg. Wymagania dotyczące poziomego oznakowania dróg.
3a.	PN-EN 1436/A1	Materiały do poziomego oznakowania dróg. Wymagania dotyczące poziomego oznakowania dróg. (Zmiana A1)
4.	PN-EN 1871	Materiały do poziomego oznakowania dróg. Właściwości fizyczne.
4a.	PN-EN 13036-4	Drogi samochodowe i lotniskowe - Metody badań - Część 4: Metoda pomiaru oporów poślizgu/poślizgnięcia na powierzchni: próba wahadła.

10.2. Przepisy związane i inne dokumenty

- Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. Szczegółowe warunki techniczne dla znaków drogowych poziomych i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. nr 220, poz. 2181)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. nr 198, poz. 2041)
- Warunki Techniczne. Poziome znakowanie dróg. POD-97. Seria „I” – Informacje, Instrukcje. Zeszyt nr 55. IBDiM, Warszawa, 1997
- Warunki Techniczne. Poziome znakowanie dróg. POD-2006. Seria „I” – Informacje, Instrukcje. IBDiM, Warszawa, w opracowaniu
- Prawo przewozowe (Dz. U. nr 53 z 1984 r., poz. 272 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. nr 195, poz. 2011)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. nr 73, poz. 1679)

13. Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych (RID/ADR)
14. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych do ich wydania (Dz. U. nr 249, poz. 2497)

D.07.02.01 OZNAKOWANIE PIONOWE**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST)**

Przedmiotem n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem oznakowania pionowego w ramach zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej SST dotyczą wykonania oznakowania pionowego na terenie objętym zakresem jak w pkt. 1.1 i obejmują:

- ustawienie pionowych znaków drogowych odblaskowych,
- ustawienie tablic kierujących,
- ustawienie słupków przeszkodowych,
- ustawienie konstrukcji wsporczych do znaków drogowych.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Znak pionowy - znak wykonany w postaci tarczy lub tablicy z napisami albo symbolami, zwykle umieszczony na konstrukcji wsporczej.

1.4.2. Tarcza znaku - płaska powierzchnia z usztywnioną krawędzią, na której w sposób trwały umieszczone jest lico znaku. Tarcza może być wykonana z różnych materiałów (stal, aluminium, tworzywa syntetyczne itp.) - jako jednolita lub składana.

1.4.3. Lico znaku - przednia część znaku, służąca do podania treści znaku. Lico znaku może być wykonane jako malowane lub oklejane (folią odblaskową lub nieodblaskową). W przypadkach szczególnych (znak z przejrzystych tworzyw syntetycznych) lico znaku może być zatopione w tarczy znaku.

1.4.4. Znak drogowy odblaskowy - znak, którego lico wykazuje właściwości odblaskowe (wykonane jest z materiału o odbiciu powrotnym – współdrożnym).

1.4.5. Znak drogowy podświetlany - znak, w którym wewnętrzne źródło światła jest umieszczone pod przejrzystym licem znaku.

1.4.6. Konstrukcja wsporcza znaku - każdy rodzaj konstrukcji (słupki, słup, słupy, kratownice, wysięgniki, bramy, wsporniki itp.) gwarantujący przenoszenie obciążeń zmiennych i stałych działających na konstrukcję i zamontowane na niej znaki lub tablice.

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne warunki dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY**2.1. Wymagania ogólne dotyczące materiałów**

Wymagania ogólne dotyczące materiałów podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Każdy materiał do wykonania pionowego znaku drogowego, na który nie ma polskiej normy, musi posiadać aprobatę techniczną wydaną przez uprawnioną jednostkę.

Znaki drogowe powinny mieć znak budowlany (znak “B”) nadany przez uprawnioną jednostkę.

2.2. Pionowe znaki drogowe

Materiałami stosowanymi do wykonania oznakowania pionowego w/g zasad n/n SST są:

- fundamenty do zamocowania konstrukcji wsporczych znaków,
- konstrukcje wsporcze,
- tarcze znaków,
- folia odblaskowa,
- materiały do montażu znaków i inne.

2.2.1. Materiały stosowane do fundamentów znaków

Fundamenty dla zamocowania konstrukcji wsporczych znaków mogą być wykonywane jako:

- prefabrykaty betonowe,
- z betonu wykonywanego „na mokro”,
- z betonu zbrojonego,
- inne, dla których opracowano dokumentację techniczną zgodną z obowiązującymi przepisami.

Fundamenty pod konstrukcję wsporcze oznakowania pionowego należy wykonać z betonu lub betonu zbrojonego klasy co najmniej C16/20 (B20). Posadowienie fundamentów należy wykonać na głębokość poniżej przemarzania gruntu zgodnie z normą PN-B-03020 [1].

Wymiarowanie fundamentów powinno być uzgodnione z Inspektorem Nadzoru.

Beton powinien odpowiadać wymaganiom PN-EN 206-1 [2].

2.2.2. Konstrukcje wsporcze znaków

Konstrukcje wsporcze znaków oraz sposób połączenia konstrukcji wsporczej z fundamentem, powinny być zgodne z propozycją Wykonawcy akceptowaną przez Inspektora Nadzoru.

Konstrukcje wsporcze można wykonać z ocynkowanych rur zaakceptowanych przez Inspektora Nadzoru.

Rury powinny odpowiadać wymaganiom PN-EN 10210-1 [3], PN-EN 10210-2 [4], PN-EN 10224 [5],

PN-H-74220 [6] lub innej normy zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru. Powierzchnia zewnętrzna i wewnętrzna rur nie powinna wykazywać wad w postaci łusek, pęknięć, zawałowiań i naderwań. Końce rur powinny być równo obcięte i prostopadłe do osi rury. Rury powinny być proste. Dopuszczalne miejscowe odchylenia od prostej nie powinny przekraczać 1,5 mm na 1 m długości rury.

Rury powinny być wykonane ze stali w gatunkach dopuszczonych przez normy (np. R55, R65, 18G2A): PN-H-84023/07 [13], PN-EN 10025-1 [8], PN-EN 10025-3 [10], PN-EN 10025-4 [11], PN-EN 10083-1 [12], PN-EN 10084 [14].

Do ocynkowania rur stosuje się gatunek cynku Raf według PN-EN 1179 [7]. Powłoka metalizacyjna cynkowa na konstrukcjach wsporczych do znaków powinna być z cynku o czystości nie mniejszej niż 99,5% i odpowiadać wymaganiom BN-89/1076/02 [22].

Minimalna grubość powłoki metalizacyjnej cynkowej narażonej na działanie atmosferyczne wg BN-89/1076/02 [22], w warunkach umiarkowanych wynosi 120 µm.

Producent lub dostawca obowiązany jest do wydania gwarancji na konstrukcję wsporczą, której przedmiotem są właściwości techniczne konstrukcji wsporczej lub elementów mocujących oraz trwałość zabezpieczenia przeciwkorozyjnego.

2.2.3. Tarcze znaków**2.2.3.1. Trwałość materiałów na wpływy zewnętrzne**

Materiały użyte na lico i tarczę znaku oraz połączenie znaku z tarczą znaku, a także sposób wykończenia znaku, muszą wykazywać pełną odporność na działanie światła, zmian temperatury, wpływy atmosferyczne i występujące w normalnych warunkach oddziaływania chemiczne (w tym korozję elektrochemiczną) – przez cały czas trwałości znaku, określony przez producenta lub dostawcę.

2.2.3.2. Warunki gwarancyjne producenta lub dostawcy znaku

Producent lub dostawca znaku obowiązany jest przy dostawie określić, uzgodnioną z odbiorcą, trwałość znaku oraz warunki gwarancyjne dla znaku, a także udostępnić na życzenie odbiorcy:

- a) instrukcję montażu znaku,
- b) dane szczegółowe o ewentualnych ograniczeniach w stosowaniu znaku,
- c) instrukcję utrzymania znaku.

2.2.3.3. Materiały do wykonania tarczy znaku

Tarcze znaków mogą być wykonane z blachy ocynkowanej ogniowo o grubości min. 1,25 mm zgodnie z normą PN-EN/10142+A1 [24] lub z blachy aluminiowej o grubości min. 1,5 mm zgodnie z normą PN-EN 485 1-4 [25, 26, 27, 28].

Tarcze znaków mogą zostać wykonane z innych materiałów, np. tworzyw syntetycznych, pod warunkiem uzyskania przez producenta aprobaty technicznej.

Tarcze tablic o powierzchni większej od 1 m² należy wykonać z blachy ocynkowanej ogniowo o grubości min. 1,5 mm zgodnie z normą PN-EN/10142+A1 [24] lub z blachy aluminiowej o grubości min. 2,0 mm zgodnie z normą PN-EN 485 1-4 [25, 26, 27, 28].

2.2.3.4. Wymagania dla znaku odblaskowego

Znaki drogowe odblaskowe należy wykonać przez oklejanie powierzchni znaku folią odblaskową typu 2 /zgodnie z wymaganiami Dokumentacji Projektowej/.

W zależności od właściwości folii odblaskowej (odbijającej powrotnie) powinna ona spełniać wymagania optyczne określone współczynnikiem luminancji barw znaków oraz wymagania dotyczące barw znaku odblaskowego określone współrzędnymi chromatyczności pól barw, podane w „Szczegółowych warunkach technicznych dla znaków i sygnałów drogowych...” [31].

Wymagania odnośnie właściwości eksploatacyjnych folii podano w tablicy 1.

Tablica 1. Właściwości eksploatacyjne folii

Lp.	Właściwości	Jednostki	Wymagania
1	Wytrzymałość na oderwanie folii	mm	≤ 50
2	Odporność folii na działanie wysokich temperatur	-	powierzchnia bez widocznych spękań, stopień, złuszczeń i oddzielania od podkładu
3	Odporność folii na działanie niskich temperatur	-	powierzchnia bez widocznych spękań, złuszczeń i oddzielania od podkładu
4	Odporność folii na wodę po 18 h moczenia	-	powierzchnia bez widocznych pęcherzy, oddzielania od podłoża
5	Odporność na uderzenie kulą o masie 450 g upuszczoną z wysokości 220 mm	-	nie powinno być pęknięć lub delaminacji folii od podłoża w odległości 6 mm od punktu uderzenia kuli

Należy zastosować znaki średnie w/g wymiarów podanych w „Szczegółowych warunkach technicznych dla znaków i sygnałów drogowych...” [31].

Znaki i tablice muszą spełniać wymagania podane w tablicy 2.

Tablica 2. Wymagania dla znaków pionowych

Parametr	Wymaganie	Jednostka	Klasa wg PN-EN 12899-1
Wytrzymałość na obciążenie siłą naporu wiatru	≥ 0,60	kN m ⁻²	WL2
Wytrzymałość na obciążenie skupione	≥ 0,50	kN	PL2
Chwilowe odkształcenie zginające	≤ 25	mm/m	TBD4
Chwilowe odkształcenie skrętne	≤ 0,02	stopień × m	TDT1
	≤ 0,11		TDT3
	≤ 0,57		TDT5
	≤ 1,15		TDT6*)
Odształcenie trwałe	20 % odkształcenia chwilowego	mm/m lub stopień × m	-
Rodzaj krawędzi znaku	Zabezpieczona krawędź tłoczna, zaginana, prasowana lub zabezpieczona profilem krawędziowym	-	E2
Przewiercanie lica znaku	Lico znaku nie może być przewiercone z żadnego powdu	-	P3
*) klasę TDT3 stosujemy dla tablic na dwóch lub więcej podporach, klasę TDT5 dla tablic na jednej podporze, klasę TDT1 dla tablic na konstrukcjach bramowych, klasę TDT6 dla tablic na konstrukcjach wysięgnikowych			

Tarcze znaków powinny spełniać także następujące wymagania:

- krawędzie tarczy znaku muszą być usztywnione na całym obwodzie poprzez ich podwójne gięcie o promieniu gięcia nie większym niż 10 mm włącznie z narożnikami lub przez zamocowanie odpowiedniego profilu na całym obwodzie znaku,
- powierzchnia czołowa tarczy znaku musi być płaska - bez wgłę, wybrzuszeń, pofałdowań i otworów montażowych; dopuszczalna nierówność wynosi 2mm/m,
- podwójna gięta krawędź lub przymocowane do tylnej powierzchni profile montażowe muszą usztywnić tarczę znaku w taki sposób, aby wymagania podane w tablicy 2 były spełnione a zarazem stanowiły element konstrukcyjny do montażu do konstrukcji wsporczej; dopuszcza się maksymalne odkształcenie trwałe do 20 % odkształcenia odpowiadającej klasy na zginanie i skręcanie,
- tylna powierzchnia tarczy musi być zabezpieczona przed procesami korozji ochronnymi powłokami chemicznymi oraz powłoką lakierniczą o gr. min. 60 μm z proszkowych farb poliestrowych.

Tarcze znaków i tablic o powierzchni > 1 m² powinny spełniać dodatkowo następujące wymagania:

- narożniki znaku i tablicy muszą być zaokrąglone, o promieniu zgodnym z wymaganiami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r., nie mniejszym jednak niż 30 mm, gdy wielkości tego promienia nie wskazano,
- łączenie poszczególnych segmentów tarczy (dla znaków wielkogabarytowych) wzdłuż poziomej lub pionowej krawędzi musi być wykonane w taki sposób, aby nie występowały przesunięcia i prześwity w miejscach ich łączenia.

Tolerancje wymiarowe:

- Tolerancje wymiarowe dla grubości blach:
 - dla blachy stalowej ocynkowanej ogniowo o gr. 1,25 ÷ 1,5 mm wynosi: ± 0,14 mm,
 - dla blachy aluminiowej o gr. 1,5 ÷ 2,0 mm wynosi: ± 0,10 mm.
- Tolerancje wymiarowe dla grubości powłok malarskich:
 - dla powłoki lakierniczej na tylnej powierzchni tarczy znaku o grubości 60 μm wynosi: ± 15 μm.
- Tolerancje wymiarowe dla płaskości powierzchni:
 - odchylenia od poziomu nie mogą wynieść więcej niż 0,2 %, wyjątkowo do 0,5 %.
- Tolerancje wymiarowe dla tarcz znaków:
 - dla tarcz znaków o powierzchni < 1 m² wynosi: ± 5 mm,
 - dla tarcz znaków o powierzchni > 1 m² wynosi: ± 10 mm.
- Tolerancje wymiarowe dla lica znaku:
 - tolerancje wymiarowe rysunku lica wykonanego drukiem sitowym wynoszą: ± 1,5 mm,
 - tolerancje wymiarowe rysunku lica wykonanego metodą wyklejania wynoszą: ± 2 mm,
 - kontury rysunku znaku (obwódka i symbol) muszą być równe z dokładnością w każdym kierunku do 1,0 mm.

Wymagania jakościowe:

- Powierzchnia lícowa znaku musi być równa, płaska, gładka, bez rozwarstwień, pęcherzy i odklejeń na krawędziach. Pomiędzy tarczą znaku a licem nie powinno być pęcherzy powietrza ani cząstek stałych; lico całą swą powierzchnią powinno przylegać do tarczy znaku. Dopuszcza się występowanie płytkich rys i wżerów do głębokości maksymalnie 0,1 mm.
- Lica znaków wykonane drukiem sitowym muszą być wolne od smug i cieni.
- Krawędzie lica znaku z folii typu 1 i 2 muszą być odpowiednio zabezpieczone np. przez lakierowanie lub ramą z profilu ceowego.
- Powłoka lakiernicza na tylnej stronie znaku musi być równa, gładka bez smug i zacieków.

2.2.5. Materiały do montażu znaków i inne

Wszystkie ocynkowane łączniki metalowe przewidziane do mocowania między sobą elementów konstrukcji wsporczych znaków jak śruby, listwy, wkręty, nakrętki itp. powinny być czyste, gładkie, bez pęknięć, naderwań, rozwarstwień i wypukłych karbów.

2.3. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca powinien zapewnić wszystkim materiałom warunki przechowywania i składowania zapewniające zachowanie ich jakości i przydatności do robót.

Tarcze znaków z naklejonym licem należy opakować w sposób zapewniający ochronę folii lica przed uszkodzeniem, z możliwością identyfikacji.

Znaki powinny być przechowywane w pomieszczeniach suchych, z dala od materiałów działających korodująco i w warunkach zabezpieczających przed uszkodzeniami.

3. SPRZĘT

3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do wykonywania robót

Przy wykonywaniu oznakowania pionowego można stosować następujący sprzęt:

- koparki,
- wiertnice do wykonywania dołów pod słupki w gruncie spoistym,
- betoniarki przewożne,
- środki transportu materiałów,
- przewożne zbiorniki do wody,
- drobny sprzęt pomocniczy do montażu,
- sprzęt spawalniczy, itp.

pod warunkiem zaakceptowania przez Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT

4.1. Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Znaki, konstrukcje wsporcze i osprzęt (uchwyty, śruby, nakrętki itp.) należy przewozić w zasadzie powszechnie stosowanymi środkami transportowymi, zabezpieczając je przed uszkodzeniami mechanicznymi i wpływami atmosferycznymi.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Ogólne zasady wykonywania robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca przedstawi do akceptacji Inspektorowi Nadzoru projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające wszystkie warunki w jakich będą wykonywane roboty związane z wykonywaniem pionowego oznakowania drogi.

5.2. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do robót należy wyznaczyć:

- lokalizację znaku, tj. jego pikietaż oraz odległość od krawędzi jezdni lub krawędzi pobocza umocnionego,
- wysokość zamocowania znaku na konstrukcji wsporczej.

Punkty stabilizujące miejsca ustawienia znaków należy zabezpieczyć w taki sposób, aby w czasie trwania i odbioru robót istniała możliwość odtworzenia lokalizacji znaków.

Lokalizację i wysokość zamocowania znaków należy przyjmować zgodnie z Dokumentacją Projektową oraz wymaganiami podanymi w „Szczegółowych warunkach technicznych dla znaków i sygnałów drogowych...” [31].

5.3. Wykonanie wykopów i fundamentów dla konstrukcji wsporczych znaków

Sposób wykonania wykopu pod fundament znaku pionowego powinien być dostosowany do głębokości wykopu, rodzaju gruntu i posiadanego sprzętu. Wymiary wykopu powinny być zgodne ze wskazaniami Inspektora Nadzoru.

Wykopy pod fundamenty konstrukcji wsporczych dla zamocowania znaków, wykonywane z betonu „na mokro” należy wykonać zgodnie z normą PN-S-02205 [21].

Przy naruszonej strukturze gruntu rodzimego, grunt należy usunąć i ubytki wypełnić do spodu fundamentu betonem klasy C16/20 (B20).

Słupki konstrukcji wsporczych należy wstawić w gotowy wykop i napęścić otwór mieszanką betonową, odpowiadającą wymaganiom podanym w pkt. 2.2.1, zagęszczając ją ubijakami ręcznymi.

Do czasu stwardnienia betonu słupki należy podeprzeć. Górna część fundamentu powinna pokrywać się z powierzchnią pobocza lub może być wyniesiona nie więcej niż 3 cm.

Do montowania znaków w wyspach rozdzielających należy stosować gniazda. Montaż należy przeprowadzić zgodnie z wytycznymi producenta.

5.4. Konstrukcje wsporcze znaków

Konstrukcje wsporcze znaków powinny być wykonane zgodnie z SST i wskazaniami Inspektora Nadzoru.

Dopuszczalne tolerancje ustawienia znaku:

- odchyłka od pionu, nie więcej niż ± 1 %,
- odchyłka w wysokości umieszczenia znaku, nie więcej niż ± 2 cm,
- odchyłka w odległości ustawienia znaku od krawędzi jezdni lub utwardzonego pobocza, nie więcej niż 5 cm, przy zachowaniu minimalnej odległości umieszczenia znaku zgodnie z „Szczegółowymi warunkami technicznymi dla znaków i sygnałów drogowych...” [31].

Konstrukcje wsporcze znaków drogowych pionowych muszą mieć barwę szarą neutralną. W pierwszym okresie użytkowania konstrukcji wsporczych dopuszcza się barwę naturalną pokryć cynkowych.

5.5. Połączenie tarczy znaku z konstrukcją wsporczą

Tarcza znaku musi być zamocowana do konstrukcji wsporczej w sposób uniemożliwiający jej przesunięcie lub obrót.

Sposób wykonania połączenia tarczy znaku z konstrukcją wsporczą musi umożliwiać przy użyciu odpowiednich narzędzi odłączenie tarczy znaku od tej konstrukcji przez cały okres użytkowania znaku.

Tarcza znaku składanego musi wykazywać pełną integralność podczas najechania przez pojazd w każdych warunkach kolizji.

W szczególności - żaden z segmentów lub elementów tarczy nie może się od niej odłączyć w sposób powodujący narażenie kogokolwiek na niebezpieczeństwo lub szkodę.

Zaleca się odchylenie tarczy znaku o 5° od linii prostopadłej do osi jezdni.

Znaki aktywne należy podłączyć do źródła zasilania.

5.6. Oznakowanie znaku

Każdy znak należy oznakować na tylnej stronie naklejką zawierającą następujące informacje:

- a) numer i datę normy tj. PN-EN 12899-1 [23],
- b) klasy istotnych właściwości wyrobu,
- c) miesiąc i dwie ostatnie cyfry roku produkcji,
- d) nazwę, znak handlowy i inne oznaczenia identyfikujące producenta lub dostawcę, jeśli nie jest producentem,
- e) znak budowlany B, jeśli producent wystawił krajową deklarację zgodności,
- f) numer aprobaty technicznej.

Oznakowania powinny być wykonane w sposób trwały i wyraźny, czytelny z normalnej odległości widzenia, a całkowita powierzchnia naklejki nie powinna być większa niż 30 cm^2 . Czytelność i trwałość naklejki na tylnej stronie tarczy znaku nie powinna być niższa od wymaganej trwałości znaku. Naklejkę należy wykonać z folii nieodblaskowej.

5.7. Trwałość wykonania znaku pionowego

Znak drogowy pionowy musi być wykonany w sposób trwały, zapewniający pełną czytelność przedstawionego na nim symbolu lub napisu w całym okresie jego użytkowania, przy czym wpływy zewnętrzne działające na znak, nie mogą powodować zniekształcenia treści znaku.

5.8 Wykonanie znakowania punktowymi elementami odblaskowymi

Wykonanie znakowania powinno być zgodne z zaleceniami producenta materiałów, a w przypadku ich braku – zgodnie z poniższymi wskazaniami. Przy wykonywaniu znakowania punktowymi elementami odblaskowymi należy zwracać szczególną uwagę na staranne mocowanie elementów do podłoża, od czego zależy trwałość oznakowania. Nie wolno zmieniać ustalonego przez producenta rodzaju kleju z uwagi na możliwość uzyskania różnej jego przyczepności do nawierzchni i do materiałów, z których wykonano punktowe elementy odblaskowe.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Wymagania ogólne dotyczące kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Badania w czasie wykonywania robót

6.2.1. Badania materiałów w czasie wykonywania robót

Wszystkie materiały dostarczone na budowę z aprobatami technicznymi (deklaracjami zgodności producenta) powinny być sprawdzone w zakresie powierzchni wyrobu i jego wymiarów.

Częstotliwość badań i ocena ich wyników powinna być zgodna z zaleceniami tablicy 3.

W przypadkach budzących wątpliwości można zlecić uprawnionej jednostce zbadanie właściwości dostarczonych wyrobów i materiałów w zakresie wymagań podanych w pkt.2.

Tablica 3. Częstotliwość badań przy sprawdzeniu powierzchni i wymiarów wyrobów dostarczonych przez producenta

Lp.	Rodzaj badania	Liczba badań	Opis badań	Ocena wyników badań
1.	Sprawdzenie powierzchni	5 do 10 badań z wybranych losowo elementów w każdej dostarczonej partii wyrobów liczącej do 1000 elementów	Powierzchnię zbadać nieuzbrojonym okiem. Do ew. sprawdzenia głębokości wad użyć dostępnych narzędzi (np. liniałów z czujnikiem, suwmiarek, mikrometrów itp.)	Wyniki powinny być zgodne z wymaganiami pkt.2 i katalogiem (informacja) producenta
2.	Sprawdzenie wymiarów		Przeprowadzić uniwersalnymi przyrządami pomiarowymi lub sprawdzianami	

6.3. Kontrola w czasie wykonywania robót

W czasie wykonywania robót należy zbadać:

- zgodność wykonania znaków pionowych z Dokumentacją Projektową i SST (lokalizacja, wymiary, wysokość zamocowania znaków),
- zachowanie dopuszczalnych odchylek wymiarów, zgodnie z pkt. 2 i pkt. 5,
- prawidłowość wykonania wykopów,
- poprawność ustawienia konstrukcji wsporczych znaków,
- prawidłowość połączenia tarcz znaków z konstrukcją wsporczą.

7. OBIAR ROBÓT

7.1. Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót

Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest 1 szt.(sztuka) wykonanego elementu oznakowania pionowego lub punktowego elementu odblaskowego, na podstawie Dokumentacji Projektowej i obmiaru w terenie.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Do odbioru Wykonawca przedstawi deklaracje zgodności uzyskane od dostawców materiałów, wyniki pomiarów i badań z bieżącej kontroli materiałów i robót.

8.2. Rodzaje odbiorów

Odbiór oznakowania pionowego obejmuje:

- odbiór ostateczny,
- odbiór pogwarancyjny,

według zasad określonych w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Płatność za 1 szt. wykonanego elementu oznakowania pionowego, tablic kierujących należy przyjmować na podstawie obmiaru i oceny jakości robót i zastosowanych materiałów.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,
- ustawienie konstrukcji wsporczych znaków z ewentualnym wykonaniem fundamentów,
- ustawienie słupów przeszkodowych,
- zamocowanie tarcz znaków drogowych/tablic pamiątkowych zgodnie z Dokumentacją Projektową i n/n SST,
- przeprowadzenie badań kontrolnych, wymaganych w n/n SST,
- po wybudowaniu drogi sprawdzenie trójkątów widoczności wraz z raportem sprawdzenia,
- uporządkowanie miejsca prowadzenia robót,

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

- PN-B-03020 Grunty budowlane. Posadowienie bezpośrednie budowli. Obliczenia statyczne i projektowanie.
- PN-EN 206-1 Beton. Część 1: Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność.
- PN-EN 10210-1 Kształtowniki zamknięte wykonane na gorąco ze stali konstrukcyjnych niestopowych i drobnostopowych. Część 1: Warunki techniczne dostawy.
- PN-EN 10210-2 Kształtowniki zamknięte wykonane na gorąco ze stali konstrukcyjnych niestopowych i drobnostopowych. Część 2: Tolerancje, wymiary i wielkości statyczne.
- PN-EN 10224 Rury i złączki ze stali niestopowej do transportu wody i innych płynów wodnych. Warunki techniczne dostawy.
- PN-H-74220 Rury stalowe bez szwu ciągnięte i walcowane na zimno ogólnego przeznaczenia.
- PN-EN 1179 Cynk i stopy cynku. Cynk pierwotny.
- PN-EN 10025-1 Wyroby walcowane na gorąco ze stali konstrukcyjnych. Część 1: Ogólne warunki techniczne dostawy.
- PN-EN 10025-2 Wyroby walcowane na gorąco ze stali konstrukcyjnych. Część 2: Warunki techniczne dostawy stali konstrukcyjnych niestopowych.
- PN-EN 10025-3 Wyroby walcowane na gorąco ze stali konstrukcyjnych. Część 3: Warunki techniczne dostawy spawalnych stali konstrukcyjnych drobnostopowych po normalizowaniu lub walcowaniu normalizującym.
- PN-EN 10025-4 Wyroby walcowane na gorąco ze stali konstrukcyjnych. Część 4: Warunki techniczne dostawy spawalnych stali konstrukcyjnych drobnostopowych po walcowaniu termomechanicznym.
- PN-EN 10083-1 Stale do ulepszania cieplnego. Część 1: Ogólne warunki techniczne dostawy.

13.	PN-H-84023-07	Stal określonego zastosowania. Stal na rury. Gatunki.
14.	PN-EN 10084	Stale do nawęglania. Warunki techniczne dostawy.
15.	PN-EN 10327	Taśmy i blachy ze stali niskowęglowych powlekane ogniowo w sposób ciągły do obróbki plastycznej na zimno. Warunki techniczne dostawy.
16.	PN-H-93010	Stal. Kształtowniki walcowane na gorąco.
17.	PN-EN ISO 7089	Podkładki okrągłe. Szereg normalny. Klasa dokładności A.
18.	PN-EN ISO 898-1	Własności mechaniczne części złącznych wykonanych ze stali węglowej oraz stopowej. Część 1: Śruby i śruby dwustronne o określonych klasach własności. Gwint zwykły i drobnozwojny.
19.	PN-EN ISO 898-6	Własności mechaniczne części złącznych. Część 6: Nakrętki z określoną wartością obciążenia próbnego. Gwint drobnozwojny
20.	PN-EN 20898-2	Własności mechaniczne części złącznych. Nakrętki z określonym obciążeniem próbnym. Gwint zwykły.
21.	PN-S-02205	Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.
22.	BN-89/1076/02	Ochrona przed korozją. Powłoki metalizacyjne cynkowe i aluminiowe na konstrukcjach stalowych, stalowych i żeliwnych. Wymagania ogólne.
23.	PN-EN 12899-1	Stale pionowe znaki drogowe. Część 1: znaki stałe.
24.	PN-EN/10142+A1	Stal niskowęglowa. Taśmy i blachy ze stali niskowęglowej ocynkowane ogniowo w sposób ciągły do obróbki plastycznej na zimno. Warunki techniczne dostawy.
25.	PN-EN 485-1	Aluminium i stopy aluminium. Blachy, taśmy i płyty. Warunki techniczne kontroli i dostawy.
26.	PN-EN 485-2	Aluminium i stopy aluminium. Blachy, taśmy i płyty. Część 2: Właściwości mechaniczne.
27.	PN-EN 485-3	Aluminium i stopy aluminium. Blachy, taśmy i płyty. Część 3: Dopuszczalne odchyłki wymiarów i kształtu wyrobów walcowanych na gorąco.
28.	PN-EN 485-4	Aluminium i stopy aluminium. Blachy, taśmy i płyty. Tolerancje kształtu i wymiarów wyrobów walcowanych na zimno.
29.	PN-EN 60598-2	Oprawy oświetleniowe. Wymagania szczegółowe. Oprawy oświetleniowe drogowe.
30.	PN-EN 60529	Stopnie ochrony zapewnianej przez obudowy (Kod IP)
- 10.2. Inne dokumenty**
31. Dz.U. RP Załącznik do nru 220, poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. -Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drodze
 32. System dopuszczania do stosowania pionowych znaków drogowych (Opracowanie: Transprojekt - Warszawa, 1994 r. Projekt).
 33. Stale odblaskowe znaki drogowe, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego U3, U4, U6, U7, U8, U9, U20, U21, U26, U27 oraz znaki dodatkowe AT, BT, R i W - zalecenia IBDiM do udzielania aprobat technicznych NR/2005-03-009, Warszawa, 2005 r.

D-07.02.02 SŁUPKI PROWADZĄCE ORAZ ZNAKI KILOMETROWE I HEKTOMETROWE

1. WSTĘP

1.1.Nazwa zadania

Zadanie „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

1.2.Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru słupków prowadzących oraz znaków kilometrowych i hektometrowych oraz znaków z numerem drogi.

1.3.Zakres robót objętych ST

W zakres robót wchodzi ustawienie:

- ustawienie słupków prowadzących U-1a,

1.4.Informacje ogólne o terenie budowy

Informacje ogólne zawarto w D-00.00.00 .

1.5.Nazwy i kody

Grupa robót:	45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.
Klasa robót:	45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei, wyrównania terenu.
Kategoria robót:	45233000-9	Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg.

1.6.Określenia podstawowe

Słupek prowadzący (U-1a) – urządzenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, służące do optycznego prowadzenia ruchu, mające na celu ułatwienie kierującym, szczególnie w porze nocnej trudnych warunkach atmosferycznych, orientacji co do szerokości drogi, jej przebiegu w planie oraz na łukach poziomych (załącznik do ST, rys. 1).

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w Specyfikacji Technicznej (ST) D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 2.

2.2. Słupki prowadzące

2.2.1. Rodzaje materiałów na słupki prowadzące

Materiałami stosowanymi przy ustawianiu słupków prowadzących są:

- słupki prowadzące z tworzyw sztucznych,
- elementy mocujące słupki prowadzący do bariery ochronnej.

Kształt i wymiary w zgodności z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach [1].

2.2.2. Wymagania ogólne dla słupków prowadzących

Słupki prowadzące powinny mieć w przekroju kształt trapezu o wymiarach podanych

w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach [1].

Dopuszcza się stosowanie słupków o innym kształcie przekroju (np. wypukłe, dwuwypukłe, płaskie) po uzyskaniu stosownej zgody Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Wysokość słupka prowadzącego powinna wynosić około:

- 150 cm dla słupka U-1a umocowanego w gruncie (100 cm zamontować górę słupka nad powierzchnia pobocza),
- 40 cm dla słupka U-1b umieszczanego nad barierą ochronną.

Słupek U-1a powinien posiadać w dolnej części odpowiedni zaczep lub przetyczkę utrudniającą usunięcie słupka z gruntu.

Słupek U-1b powinien być wyposażony w element mocujący do bariery ochronnej wykonany z blachy ocynkowanej lub innego materiału zapewniającego trwałe i bezpieczne połączenie z barierą ochronną zgodnie z [4], [5].

Na korpusie słupka prowadzącego U-1a i U-1b , w zależności od hektometra, w którym jest ustawiony słupek, mogą być umieszczone dodatkowe elementy takie jak: nr drogi, kilometr drogi, kolejny hektometr itd. (patrz załącznik do tej ST).

Słupek U-1a umieszczony samodzielnie na prawym poboczu, oprócz elementów odblaskowych, powinien być wyposażony w:

- znak z numerem drogi U-1f (wymiały zgodne z rys. 2.1.7 wg [1], sposób umieszczania znaku zgodny z rys 2.1.8 wg [1] – tylko, jeśli jest to hektometr zerowy,
- znak kilometrowy U-7 (wg rys. 3.2.1 [1]),
- znak hektometrowy U-8 (wg rys. 3.2.1 [1]).

Słupek powinien być opisany tylko z jednej strony, od strony najazdu.

2.2.3. Słupki prowadzące z tworzyw sztucznych

Słupki prowadzące powinny być wykonane z tworzyw sztucznych, takich jak polichlorek winylu (PVC), polietylen (PE) – ozn. wg PN EN-ISO 1043-1:2004 [3], lub z kopolimerów itp.

Barwa słupków prowadzących z tworzyw sztucznych powinna być biała, bez smug

i przebarwień według wzoru podanego w [1]. Powierzchnia słupków prowadzących powinna być czysta, gładka, pozbawiona rys, pęcherzy i wgłębień. Słupek prowadzący z tworzywa sztucznego, przewidziany do umocowania w gruncie, powinien mieć w swojej dolnej części otwór do umieszczenia przetyczki stalowej lub z tworzywa sztucznego o średnicy od 15 do 20 mm i długości od 20 do 30 cm utrudniającej wyciąganie słupka z gruntu. Słupki prowadzące powinny mieć wymiary zgodnie z [1].

Dopuszcza się następujące tolerancje wymiarów słupka prowadzącego:

- wymiary przekroju poprzecznego w tolerancji $\pm 1,0$ mm,
- grubość ścianki $3 \div 5$ mm,
- tolerancja grubości ścianki słupka $\pm 0,5$ mm.

Słupki prowadzące z tworzywa sztucznego powinny mieć aprobatę techniczną wydaną przez uprawnioną jednostkę zgodnie z [2].

Słupki prowadzące z tworzywa sztucznego należy składować w położeniu poziomym, na płaskim i równym podłożu w przygotowanych boksach.

Wysokość składowania nie może przekraczać 2 m. Zaleca się przechowywać słupki pod zadaszeniem w celu utrzymania ich w czystości.

2.2.4. Elementy odblaskowe

Na słupkach powinny być umieszczone elementy odblaskowe prostokątne lub równoległoboczne o szerokości 4 cm i wysokości 20 cm barwy czerwonej po stronie czołowej słupka i barwy białej po stronie tylnej w stosunku do nadjeżdżającego pojazdu.

Miejsce umieszczenia elementów odblaskowych powinno być zgodne z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach [1].

Elementy odblaskowe mogą być stosowane w postaci:

- elementów przyzmatycznych z polimetakrylanu metylu (PMMA) lub innych tworzyw sztucznych,
- folii odblaskowych do naklejania na korpus słupka.

Elementy odblaskowe sprawdzane osobno (przytwierdzone do słupków) powinny być składowane w pojemnikach producenta, w pomieszczeniach suchych, w warunkach zabezpieczających je przed zabrudzeniem, uszkodzeniem i przemieszaniem.

2.3. Znaki kilometrowe

2.3.1. Rodzaje materiałów na znaki kilometrowe

Do wykonania znaków kilometrowych stosuje się cyfry jako naklejki znaku z folii samoprzylepnej, posiadającej aprobatę techniczną do naniesienia na słupki prowadzące.

Kształt i wymiary znaku powinny być zgodne z [1] i rys. 1 i 2 w załączniku do ST.

2.4. Znaki hektometrowe

Znak hektometrowy stanowi cyfrę barwy czarnej, umieszczaną na słupku prowadzącym, odpowiadającym wymaganiom punktu 2.2 bezpośrednio na powierzchni słupka z tworzywa sztucznego. Cyfry znaków hektometrowych powinny być wykonane z folii samoprzylepnej, posiadającej aprobatę techniczną.

Kształt i wymiary znaku powinny być zgodne z [1] i rys. 1 i 2 w załączniku do ST.

3. SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w specyfikacji D-00.00.00 „Wymagania Ogólne” punkt 3.

Wykonawca przystępujący do ustawiania słupków prowadzących i krawędziowych oraz znaków kilometrowych i hektometrowych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu, w zależności od sposobu mocowania słupków:

- sprzęt do wykonywania otworów w gruncie pod słupki (szpadle, wiertnice),
- sprzęt do zagęszczania gruntu wokół słupków,
- drobny sprzęt pomocniczy do montażu (poziomice, taśmy miernicze itp.),
- sprzęt do załadunku i wyładunku słupków,
- małe betoniarki przewożne.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w specyfikacji D-00.00.00 „Wymagania Ogólne” punkt 4.

Transport materiałów z tworzyw sztucznych (słupków prowadzących) może być dokonany dowolnym środkiem transportu, w sposób zabezpieczający je przed uszkodzeniem.

Elementy mocujące słupki prowadzące do barier należy przewozić w warunkach zabezpieczających wyroby przed korozją i uszkodzeniami mechanicznymi.

Drobne materiały takie jak: folie samoprzylepne, elementy odbłaskowe itd. należy przewozić w opakowaniach producenta i przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed uszkodzeniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące wykonania robót podano w specyfikacji D-00.00.00 „Wymagania Ogólne” punkt 4.

5.1. Lokalizacja słupków prowadzących

Lokalizację słupków prowadzących wraz ze znakami U-7 i U-8 na słupkach bezpośrednio przed ich wykonaniem uzgodnić z GDDKiA Oddział w Olsztynie oraz wykonać zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach. [1]

5.1.1. Rozmieszczenie słupków prowadzących w przekroju poprzecznym drogi

Na drogach dwujezdniowych słupki prowadzące po zewnętrznej stronie każdej z jezdni należy ustawić na barierach ochronnych jeżeli bariera ochronna występuje (słupki U-1b). Na odcinkach bez barier ochronnych należy ustawić słupki prowadzące U-1a w odległości 1 m od krawędzi nawierzchni drogi. Słupki prowadzące zlokalizowane w pasie rozdzielu należy umieszczać na barierze ochronnej jeżeli jest zlokalizowana w odległości mniejszej lub równej 1 m od krawędzi nawierzchni drogi (słupki U-1b). Jeżeli bariera w pasie rozdzielu znajduje się w odległości większej od 1 m od krawędzi nawierzchni należy ustawić słupki U-1a w odległości 1 m od krawędzi nawierzchni drogi. Słupki prowadzące należy ustawić dla każdej jezdni drogi dwujezdniowej.

Na drogach jednojezdniowych po obu stronach drogi słupki prowadzące na odcinkach występowania barier ochronnych należy ustawiać na barierach ochronnych (U-1b). Na odcinkach bez barier ochronnych należy ustawić słupki prowadzące U-1a w odległości 1 m od krawędzi nawierzchni drogi.

5.2. Ustawienie słupków

5.2.1. Wykonanie wykopów pod słupki

Przed przystąpieniem do robót należy wyznaczyć lokalizację słupka na podstawie dokumentacji projektowej i ST przy uwzględnieniu postanowień załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach [1].

Szczególą uwagę należy zwrócić na lokalizację słupków prowadzących na których będą zamocowane znaki kilometrowe. Doły pod słupki powinny mieć wymiary w planie co najmniej o 20 do 30 cm większe od wymiarów słupka, a głębokość uzależnioną od wysokości słupka.

Doły można wykonywać ręcznie, wiertnicą lub innym sposobem zaakceptowanym przez Inżyniera.

5.2.2. Osadzenie słupków

Osadzenie dostarczonych gotowych słupków w wykonanych uprzednio otworach (dołach) powinno uwzględniać:

- właściwe ustawienie słupka, zgodnie z postanowieniami załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach [1],
- zachowanie dokładnie pionowej pozycji słupka,
- umieszczenie przetyczki w otworze słupka poniżej poziomu terenu,
- wypełnienie otworu gruntem, przy czym wskaźnik zagęszczenia nie powinien być mniejszy niż 0,97 według normalnej metody Proctora.

5.3. Ustawienie znaków kilometrowych

Należy nanieść (nakleić) przygotowany element znaku kilometrowego na wcześniej oczyszczone i odluszczone powierzchnie słupków prowadzących, od strony najazdu pojazdów, zgodnie z rys. 1 i 2 w załączniku do ST.

5.4. Ustawienie znaków hektometrowych

Wykonanie znaków hektometrowych obejmuje umieszczenie cyfry znaku hektometrowego na słupku prowadzącym zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach [1].

Należy nanieść (nakleić) przygotowany element znaku hektometrowego na wcześniej oczyszczone i odluszczone powierzchnie słupków prowadzących, od strony najazdu pojazdów, zgodnie z rys. 1 i 2 w załączniku do ST.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w specyfikacji D-00.00.00 „Wymagania Ogólne” punkt 5.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi:

- aprobaty techniczne na wszystkie zastosowane materiały,
- świadectwa jakości lub deklaracje zgodności z aprobatami technicznymi, wydane przez producenta wszystkich zastosowanych materiałów,
- uzgodnienie z GDDKiA Oddział w Olsztynie lokalizacji słupków prowadzących wraz ze znakami U-7 i U-8 na słupkach dokonane bezpośrednio przed ich wykonaniem.

6.3. Badania w czasie wykonywania robót

6.3.1. Ocena materiałów w czasie wykonywania robót

Wszystkie materiały dostarczone do wykonania robót powinny być sprawdzone w zakresie powierzchni wyrobu i jego wymiarów, odpowiadających ustaleniom niniejszej Specyfikacji, w liczbie od 5 do 10 badań z wybranych losowo elementów w każdej dostarczanej partii wyrobów liczącej do 1000 elementów.

6.3.2. Kontrola w czasie wykonywania robót

W czasie wykonywania robót należy sprawdzać:

- zgodność ustawienia słupków i znaków z Projektem Docelowej Organizacji Ruchu Rysunkami, Specyfikacjami i „załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach” [1] w zakresie lokalizacji wzdłuż drogi,
- zachowanie dopuszczalnych odchyłek wymiarów zgodnie z punktem 2,
- prawidłowość osadzenia słupków w dołach zgodnie z punktem 5,
- prawidłowość przyklejenia znaków kilometrowych i hektometrowych do powierzchni słupków prowadzących (tj. bez wystąpienia rys, zadrapań, bez pozostawienia pęcherzy powietrznych i innych zanieczyszczeń pod naklejkami).

7. OBIAR ROBÓT

Ogólne warunki dotyczące obmiaru robót podane są w specyfikacji D-00.00.00 „Wymagania Ogólne” punkt 7.

Jednostką obmiaru dla słupków prowadzących, znaków kilometrowych i znaków hektometrowych jest sztuka.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne warunki dotyczące odbioru robót podane są w specyfikacji D-00.00.00 „Wymagania Ogólne” punkt 8.

Roboty uznaje się za zgodne z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary podane w punkcie 6 dały pozytywne wyniki.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne wymagania dotyczące płatności podano w ST D.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi:

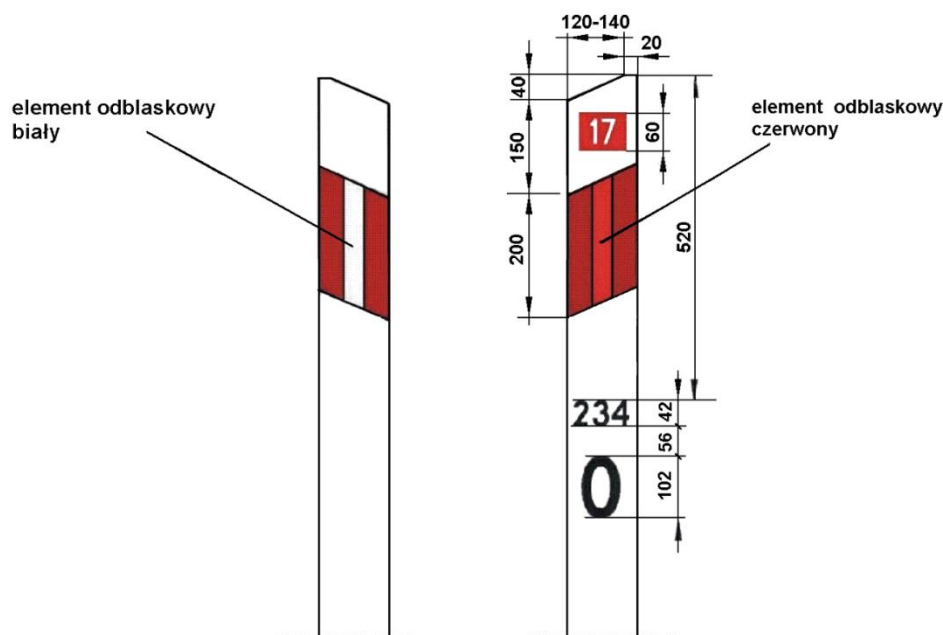
- roboty przygotowawcze,
- uzgodnienie z Zamawiającym lokalizacji słupków prowadzących wraz ze znakami U-7 i U-8 na słupkach,
- uzyskanie zatwierdzenia i aktualizację Projektu Docelowej Organizacji Ruchu w przypadku zmiany lokalizacji słupków lub znaków w stosunku do przedstawionych w Dokumentacji Projektowej,
- prace pomiarowe przy lokalizacji słupka,
- zakup i transport materiałów niezbędnych do wykonania robót,
- naklejenie znaków kilometrowych, hektometrowych oraz znaków z numerem drogi,
- zamocowanie słupka w gruncie i na barierze ochronnej,
- przeprowadzenie pomiarów i badań,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót,
- inne czynności związane bezpośrednio z wykonaniem słupków prowadzących oraz znaków kilometrowych i hektometrowych oraz znaków z numerem drogi.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

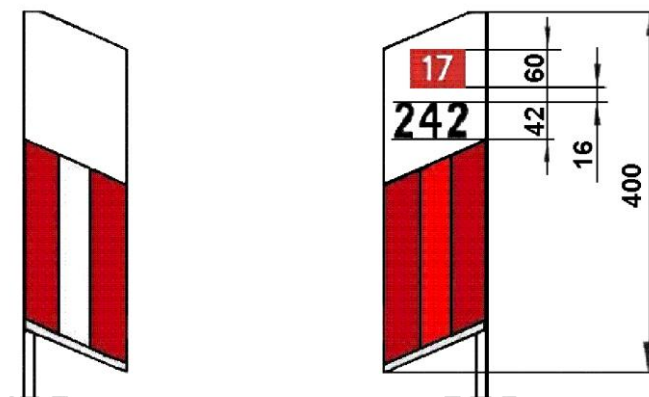
1. Załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. Ust. nr 220, poz. 2181).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 08 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania (Dz. Ust. nr 249, poz. 2497).
3. PN-EN ISO 1043-1:2004 Tworzywa sztuczne -- Symbole i skróty -- Część 4: Środki zmniejszające palność.
4. PN-91/H-93010 Stal. Kształtowniki walcowane na gorąco.
5. PN-EN ISO 1461:2009 Powłoki cynkowe nanoszone na stal metodą zanurzeniową (cynkowanie jednostkowe) - Wymagania i badania.

11. ZAŁĄCZNIK

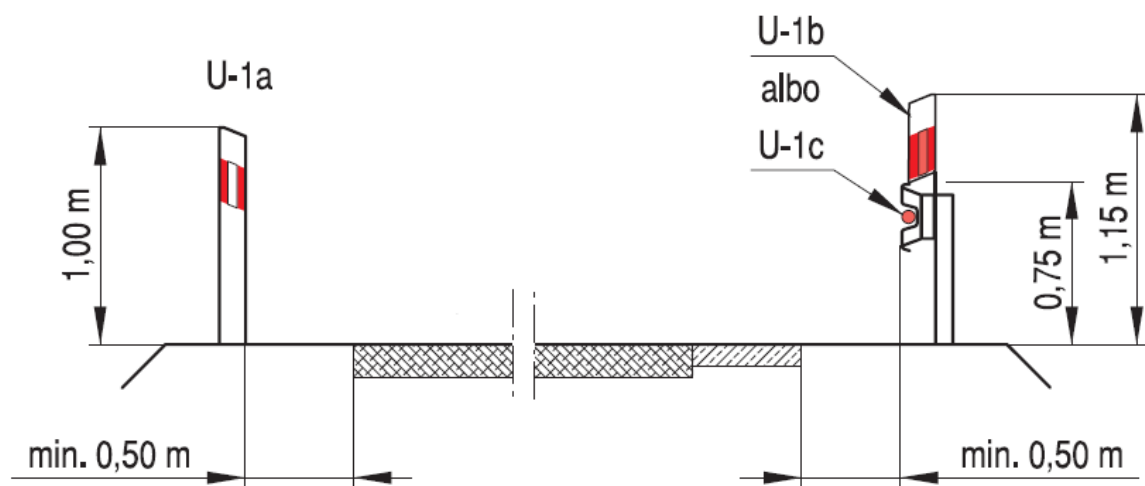
Wyciąg z: GDDKiA - Ogólne Specyfikacje Techniczne D-07.02.02 "Słupki prowadzące i krawędziowe oraz znaki kilometrowe i hektometrowe" Warszawa 2007.



Rys.1. Słupek prowadzący U-1a z naniesionym numerem drogi, znakiem kilometrowym i hektometrowym, przeznaczony do umieszczania na poboczu drogi, w hektometrze zerowym



Rys.2. Słupek prowadzący U-1b z naniesionym znakiem kilometrowym i hektometrowym, przeznaczony do umieszczania na barierze ochronnej, w hektometrze zerowym



Rys.3. Rozmieszczenie słupków prowadzących U-1 w przekroju poprzecznym drogi

D-07.05.01 BARIERY OCHRONNE STALOWE

1. WSTĘP.

1.1 Przedmiot ST.

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z ustawieniem barier ochronnych.

1.2. Zakres stosowania ST.

Specyfikacja techniczna (ST) stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót związanych z zadaniem „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”

1.3. Zakres robót objętych ST.

Ustalenia zawarte w niniejszej Specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z przestawieniem barier ochronnych jako urządzeń bezpieczeństwa dla ruchu kołowego. Przewiduje się wykonanie barier stalowych.

1.4. Określenia podstawowe.

Określenia są zgodne z podanymi w ST D-M-00.00.00. oraz obowiązującymi Polskimi Normami i „Wytycznymi stosowania drogowych barier ochronnych” wydanymi przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych w Warszawie.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość stosowanych materiałów i wykonywanych robót oraz za ich zgodność z SST oraz zaleceniami Inżyniera .

2. MATERIAŁY.

Zaprojektowano bariery ochronne w systemie N2 W2 zgodnie z aktualnymi wytycznymi stosowania drogowych barier ochronnych na drogach krajowych.

Barierę powinny być wyposażone w odcinki początkowe o długości 12 m i odcinki końcowe o długości 8 m. Odcinki te należy zagłębić i zakotwić w poboczu.

3. SPRZĘT.

Sprzęt budowlany powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inżyniera . Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia nie gwarantujące zachowania wymagań jakościowych zostaną przez Inżyniera zdyskwalifikowane i niedopuszczone do robót. Do wykonania robót należy używać następującego sprzętu:

- wiertnice do wykonania otworów pod słupki,
- wibratory do zagęszczania gruntu,
- narzędzia do montażu prowadnic.

4. TRANSPORT.

Ładunek, transport, rozładunek i składowanie materiałów do wykonania barier ochronnych powinny odbywać się tak, aby zachować ich dobry stan techniczny. Elementy uszkodzone należy wyeliminować.

5. WYKONANIE ROBÓT.

Słupki barier ochronnych należy ustawić na poboczu drogi. Taśmę profilową należy przykręcić do słupków bariery ochronnej. Odcinki poziome zakończone są ukośnymi odcinkami początkowymi i końcowymi. Odcinki początkowe i końcowe powinny być odchylone na zewnątrz do krawędzi korony drogi o 0,50 m. Wysokość stalowych barier ochronnych, mierzona od powierzchni, na której podczas kolizji znajduje się koło pojazdu samochodowego do krawędzi prowadnicy bariery powinna wynosić 0,75 m.

Na prowadnicy należy umieścić światła odblaskowe. Po prawej stronie jezdni należy umieszczać światła odblaskowe pomarańczowe lub czerwone, natomiast po lewej stronie białe.

5.1. Zabezpieczenie przed korozją.

Elementy barier energochłonnych są zabezpieczone antykorozyjnie poprzez ogniowe cynkowanie w wytwórni, przez co nie jest wymagane zabezpieczenie barier na placu budowy. Należy jedynie zwrócić uwagę na to, aby nie uszkodzić powłoki cynkowej podczas montażu bariery. Ubytki powłoki cynkowej należy naprawić przez cynkowanie elektrolityczne lub natryskowe względnie sposobem zapewniającym nie mniejszą trwałość antykorozyjną.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.

Odbiorowi podlegają: zamocowanie i ustawienie słupków bariery wraz z montażem wszystkich elementów bariery oraz odbiór wszystkich elementów bariery wraz z odbiorem powłoki cynkowej zabezpieczenia antykorozyjnego. Różnice pomiędzy rzędnymi góry wykonanych barier ochronnych stalowych, a projektowanymi nie powinny przekraczać +5cm i -1cm.

7. OBMIAR.

Jednostką obmiaru jest 1 m bieżący wykonanej i zainstalowanej bariery o określonych w SST parametrach.

8. ODBIÓR ROBÓT

Na podstawie wyników odbiorów wg punktu 6, należy sporządzić protokoły ostatecznego odbioru robót. Jeżeli wszystkie odbiory dały wyniki dodatnie, wykonane ustawienie bariery należy uznać za zgodne ze ST. Jeżeli choć jedno badanie dało wynik ujemny, wykonane roboty należy uznać za niezgodne z wymaganiami kontraktu. W takiej sytuacji Wykonawca obowiązany jest doprowadzić roboty do zgodności ze ST i przedstawić je do ponownego odbioru.

9. PŁATNOŚĆ.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe,
- oznakowanie robót,
- zakup i dostarczenie materiałów w miejsce wbudowania,
- wymiana barier na nowe,
- wykonanie i montaż bariery,
- oczyszczenie terenu budowy po zakończeniu roboty.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE.

„Wytyczne stosowania drogowych barier ochronnych na drogach krajowych” wydane przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych -Warszawa 2010.

„Katalog drogowych barier ochronnych” wydany przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Transportowe w Kielcach oraz Biuro Projektowo - Badawcze Dróg i Mostów sp. z o.o. Transprojekt -Warszawa (1993 r)

D-08.01.01 KRAWĘŻNIKI BETONOWE**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem krawężników betonowych.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowe specyfikacje techniczne stanowią dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z ustawieniem:

- krawężników betonowych 20x30x100 cm na ławie betonowej z oporem na podsypce cementowo-piaskowej,
- krawężników betonowych wtopionych 20x30x100 cm na ławie betonowej z oporem na podsypce cementowo-piaskowej,

Lokalizację poszczególnych krawężników należy przyjmować zgodnie z Dokumentacją Projektową.

1.4. Podstawowe określenia

1.4.1. Krawężniki betonowe - prefabrykowane belki betonowe ograniczające chodniki dla pieszych, pasy dzielące oraz nawierzchnie drogowe.

1.4.2. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.5.

2. MATERIAŁY**2.1. Szczegółowe wymagania dotyczące materiałów**

Szczegółowe wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Krawężniki betonowe

Do produkcji krawężników betonowych powinny być stosowane tylko takie materiały, których przydatność do stosowania została ustalona pod względem ich właściwości użytkowych. Wymagania dotyczące przydatności stosowanych materiałów producent powinien podawać w dokumentacji kontroli produkcji.

2.2.1. Wymagania techniczne stawiane krawężnikom betonowym określa PN-EN 1340 w sposób przedstawiony w Tabeli 1.

Tabela 1. Wymagania wobec krawężników betonowych do stosowania na zewnętrznych nawierzchniach, mających kontakt z solą odładzającą w warunkach mrozu

Lp.	Cecha	Załącznik	Wymaganie		
1.	Kształt i wymiary				
1.1	Dopuszczalne odchyłki w mm od zadeklarowanych wymiarów krawężnika (różnica pomiędzy wynikami pomiarów tego samego krawężnika nie powinna przekraczać 5 mm)*	C	Dopuszczalna tolerancja [w %]	Maksymalna dodatnia odchyłka [w mm]	Maksymalna ujemna odchyłka [w mm]
	Długość		1	+10	-4
	Powierzchnia		3	+5	-3
	Pozostałe części		5	+10	-3
1.2	Odchyłki płaskości i pofalowania przy długości pomiarowej*	C	Maksymalna odchyłka [w mm]		
	300 mm		1,5		
	400 mm		2,0		
	500 mm		2,5		
	800 mm		4,0		
1.3	Grubość warstwy ścieralnej (dotyczy krawężników dwuwarstwowych)	C	Minimum 10 mm, mierzona w górnej części		
2.	Właściwości fizyczne i mechaniczne				
2.1	Wytrzymałość na zginanie*	F	Każdy pojedynczy wynik nie mniejszy niż 5,0 MPa		
2.2	Odporność na ścieranie (wg klasy 4 oznaczenia I normy)	G i H	Pomiar wykonany na tarczy		
			szerokiej ściernej, wg zał. G normy – badanie podstawowe	Böhme, wg zał. H normy – badanie alternatywne	
			≤ 20 mm	≤ 18 000 mm3/5 000 mm2	
2.3	Odporność na poślizg/poślizgnięcie – wartość	I	Krawężniki betonowe wykazują zadowalającą odporność na poślizg/poślizgnięcie pod warunkiem, że cała ich górna powierzchnia nie		

	USRV		była szlifowana i/lub polerowana w celu uzyskania bardzo gładkiej powierzchni.	
3	Odporność na warunki atmosferyczne (kryteria stosowane łącznie)			
3.1	Odporność na zamrażanie/ rozmarzanie z udziałem soli odladzającej - badanie warstwy ścieralnej - badanie warstwy konstrukcyjnej (dotyczy krawężników dwuwarstwowych)	D	Ubytek masy po badaniu [w kg/m2]	
			Średni	Maksymalny
			≤ 0,5 kg/m2 ≤ 1,0 kg/m2	≤ 1,0 kg/m2 ≤ 1,5 kg/m2
3.2	Nasiąkliwość	E	Wartość średnia dla każdego krawężnika nie większa niż 5,0%	
4	Aspekty wizualne			
4.1	Wygląd	J	Wymaganie dotyczące warstwy wierzchniej	
			Rysy (poza drobnymi przyciarciami transportowymi) widoczne „gołym okiem”	Niedopuszczalne
			Rozwarstwienia w krawężnikach dwuwarstwowych	Niedopuszczalne
			Uszkodzenia marglowe lub podobnie wyglądające pochodzące z zanieczyszczeń	Niedopuszczalne
			Naloty wapienne zwane potocznie wykwitami	Dopuszczalne
4.2	Tekstura i zabarwienie	J	Wymaganie dotyczące warstwy wierzchniej	
			Krawężniki o specjalnej teksturze	Zgodne z zatwierdzonym wzorem producenta i jednolodne w partii
			Zabarwienie	Zgodne z zatwierdzonym wzorem producenta i jednolodne w partii
			Tekstura	Zgodne z zatwierdzonym wzorem producenta i jednolodne w partii
			Ewentualne różnice w jednolitości tekstury lub zabarwienia, spowodowane nieuniknionymi zmianami we właściwościach surowców i zmianach warunków twardnienia	Dopuszczalne

W przypadku kontroli zgodności przeprowadzanej przez stronę trzecią (przypadek II zgodnie z pkt 6.7), dopuszczone są wymagania jak dla kontroli produkcji.

Producent jest zobowiązany do wydania oświadczenia o spełnieniu przez wyrób właściwości wymienionych w Tabeli 1 w oparciu o badania typu oraz wdrożony System Zakładowej Kontroli Produkcji.

Producent może grupować wyroby w rodziny na potrzeby prowadzonych badań zgodnie z pkt 6.1 normy PN-EN 1340. Każda partia dostarczonych na budowę krawężników powinna być oznaczona zgodnie z pkt 7 normy PN-EN 1340.

Wyprodukowane krawężniki zaleca się układać na paletach w pozycji wbudowania, z zastosowaniem podkładek drewnianych i taśm bandujących. Krawężniki można składować na otwartej przestrzeni, na wyrównanym i odwodnionym podłożu.

2.3. Beton na ławę fundamentową

Beton na ławę fundamentową pod krawężnik powinien być zgodny z normą PN-EN 206-1+A2, klasy minimum C 12/15.

2.4. Podsypka cementowo-piaskowa

Jeżeli dokumentacja projektowa nie ustala inaczej, to należy na podsypkę cementowo-piaskową należyć stosować następujące materiały:

cement powszechnego użytku wg normy PN-EN-197-1;

- kruszywo drobne 0/2, 0/4 lub 0/5 wg normy PN-EN 13242 kategorii uziarnienia GF80 i zawartości pyłów f10;

- kruszywo 1/4, 2/5 lub 2/8, wg normy PN-EN 13242 kategorii uziarnienia GC80-20 i zawartości pyłów fdeklarowana (maksymalnie do 10% pyłów);

zaleca się stosować wodę pitną z wodociągu, która nie wymaga badań; w przypadku czerpania wody z innych źródeł, woda musi spełniać wymagania normy PN-EN 1008.

Zalecane proporcje mieszania cementu i kruszywa to 1:4 (w stosunku wagowym). Kruszywo nie może być zanieczyszczone ciałami obcymi takimi jak: trawa, szczątki korzeni, konarów, szkło, plastik, grudki gliny. Składowanie kruszywa powinno odbywać się na podłożu równym, utwardzonym i dobrze odwodnionym, przy zabezpieczeniu kruszywa przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami kamiennymi.

Cement w workach, o masie np. 25 kg, można przechowywać do 10 dni w miejscach zadaszonych na otwartym terenie o podłożu twardym i suchym, oraz do terminu trwałości podanego przez producenta, w pomieszczeniach o szczelnym dachu i ścianach oraz podlogach suchych i czystych. Cement dostarczony luzem przechowuje się w specjalnych magazynach (zbiornikach stalowych, betonowych), przystosowanych do pneumatycznego załadunku i wyładunku.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt

Roboty wykonuje się ręcznie przy zastosowaniu:

- betoniarek do wytwarzania betonu i zapraw oraz przygotowania podsypki cementowo - piaskowej,
- wibratorów płytowych, ubijaków ręcznych lub mechanicznych.

4. TRANSPORT

4.2. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 4.

4.3. Transport krawężników

Krawężniki betonowe mogą być przewożone dowolnymi środkami transportowymi.

Krawężniki betonowe układać należy na środkach transportowych w pozycji pionowej z nachyleniem w kierunku jazdy.

Krawężniki powinny być zabezpieczone przed przemieszczeniem się i uszkodzeniami w czasie transportu, a górną warstwę nie powinna wystawać poza ściany środka transportowego więcej niż 1/3 wysokości tej warstwy.

4.4. Transport pozostałych materiałów

Transport cementu powinien odbywać się zgodnie z BN-88/6731-08 [12].

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami. Podczas transportu kruszywa powinny być zabezpieczone przed wysypywaniem, a kruszywo drobne - przed rozpyleniem.

Masę zalewową należy pakować w bębny blaszane lub beczki drewniane. Transport powinien odbywać się w warunkach zabezpieczających przed uszkodzeniem bębnow i beczek.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1 Szczegółowe zasady wykonania robót

Szczegółowe zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Wykonanie koryta pod ławę

Wymiary koryta pod ławę powinny być dostosowane do wymiarów fundamentu pod krawężnik oraz do głębokości i usytuowania krawężnika w planie.

Koryto może być wykonane ręcznie lub mechanicznie w sposób nienaruszający struktury naturalnej dna koryta.

Dno koryta powinno być równe i w razie potrzeby dogęszczone zagęszczarką stopową. Wskaźnik zagęszczenia dna wykonanego koryta pod ławę powinien wynosić co najmniej 0,97 według normalnej metody Proctora.

5.3. Ława betonowa

Ławy betonowe w gruntach spoistych wykonuje się zwykle bez szalowania z zastosowaniem warstwy odsączającej z piasku grubości 5 cm. Przy gruntach sypkich ławę należy wykonywać w szalowaniu. Ławę betonową z oporem wykonuje się w szalunku.

Wykonanie ławy betonowej polega na rozścieleniu dowiezionego betonu na przygotowanym podłożu i konstrukcji szalunku oraz odpowiednim jego zagęszczeniu.

Wykonana ława po zagęszczeniu betonu powinna odpowiadać wymiarem oraz kształtem zgodnie z Dokumentacją projektową.

Dla zabezpieczenia przed wpływami temperatury (skurcze lub rozszerzanie) co 50 m należy w ławie betonowej stosować szczeliny dylatacyjne wypełnione elastyczną masą zalewową spełniającą wymagania PN-EN 14188-1 lub PN-EN 14188-2.

5.4. Ustawienie krawężników betonowych

5.4.1. Zasady ustawiania krawężników

Światło (odległość górnej powierzchni krawężnika od jezdni) powinno być zgodne z ustaleniami dokumentacji projektowej, w przypadku braku takich ustaleń powinno wynosić od 10 do 12 cm, a w przypadkach wyjątkowych może być zmniejszone do 2 cm (np. zjazdy) lub zwiększone do 16 cm (zatoki autobusowe).

Zewnętrzna ściana krawężnika ustawionego na:

ławie betonowej zwykłej powinna być po ustawieniu krawężnika obsypana żwirem lub tłuczniem, starannie ubitym,

ławie betonowej z oporem powinna być wykonana zgodnie z pkt 5.4.2., Rysunek 1.

5.4.2. Ustawienie krawężników na ławie betonowej

Ustawianie krawężników na ławie betonowej wykonuje się na podsypce cementowo-piaskowej o grubości od 3 do 5 cm po zagęszczeniu. Przy układaniu krawężników na łukach do $R \leq 12$ m należy stosować krawężniki betonowe łukowe. 5.4.3. Wypełnianie spoin

Szerokość spoin pionowych między elementami powinna wynosić 5-10 mm. Spoiny nie wymagają wypełnienia. W przypadku konieczności uszczelnienia połączeń między krawężnikami spoina powinna być wypełniona masami elastycznymi. Nie należy wypełniać spoin materiałami sztywnymi.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Badania krawężników

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania materiałów przeznaczonych do ustawienia krawężników betonowych i przedstawić wyniki tych badań Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego należy przeprowadzić na podstawie oględzin elementu przez pomiar i policzenie uszkodzeń występujących na powierzchniach i krawędziach elementu zgodnie z wymaganiami tablicy 3. Pomiary długości i głębokości uszkodzeń należy wykonać za pomocą przymiaru stalowego lub taśmy zgodnie z wymaganiami tablicy 1 i 2. Sprawdzenie kątów prostych w narożach elementów wykonuje się przez przyłożenie kątownika do badanego naroża i zmierzenia odchyłek z dokładnością do 1 mm.

6.2.2. Badania pozostałych materiałów

Badania pozostałych materiałów stosowanych przy ustawianiu krawężników betonowych powinny obejmować wszystkie właściwości, określone w normach podanych dla odpowiednich materiałów w pkt. 2.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Sprawdzenie koryta pod ławę

Należy sprawdzać wymiary koryta oraz zagęszczenie podłoża na dnie wykopu.

Tolerancja dla szerokości wykopu wynosi ± 2 cm. Zagęszczenie podłoża powinno być zgodne z pkt. 5.2.

6.3.2. Sprawdzenie ław

Przy wykonywaniu ław badaniu podlegają:

- a) Zgodność profilu podłużnego górnej powierzchni ław z dokumentacją.
Profil podłużny górnej powierzchni ławy powinien być zgodny z projektowaną niweletą.
Dopuszczalne odchylenia mogą wynosić ± 1 cm na każde 100 m ławy.
- b) Wymiary ław.
Wymiary ław należy sprawdzić w dwóch dowolnie wybranych punktach na każde 100 m ławy. Tolerancje wymiarów wynoszą:
 - dla wysokości ± 10 % wysokości projektowanej,
 - dla szerokości ± 10 % szerokości projektowanej.
- c) Równość górnej powierzchni ław.
Równość górnej powierzchni ławy sprawdza się przez przyłożenie w dwóch punktach, na każde 100 m ławy, trzymetrowej łaty.
Prześwit pomiędzy górną powierzchnią ławy i przyłożoną latą nie może przekraczać 1 cm.
- d) Zagęszczenie ław.
Zagęszczenie ław bada się w dwóch przekrojach na każde 100 m.
- e) Odchylenie linii ław od projektowanego kierunku.
Dopuszczalne odchylenie linii ław od projektowanego kierunku nie może przekraczać ± 2 cm na każde 100 m wykonanej ławy.

6.3.3. Sprawdzenie ustawienia krawężników

Przy ustawianiu krawężników należy sprawdzać:

- a) dopuszczalne odchylenia linii krawężników w poziomie od linii projektowanej, które wynosi ± 1 cm na każde 100 m ustawionego krawężnika,
- b) dopuszczalne odchylenie niwelety górnej płaszczyzny krawężnika od niwelety projektowanej, które wynosi ± 1 cm na każde 100 m ustawionego krawężnika,
- c) równości górnej powierzchni krawężników, sprawdzane przez przyłożenie w dwóch punktach na każde 100 m krawężnika, trzymetrowej łaty, przy czym prześwit pomiędzy górną powierzchnią krawężnika i przyłożoną latą nie może przekraczać 1 cm,
- d) dokładność wypełnienia spoin bada się co 10 metrów. Spoiny muszą być wypełnione całkowicie na pełną głębokość.

7. OBMIAR ROBÓT**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m (metr) ustawionego krawężnika betonowego.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt. 6 dały wynik pozytywne.

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- wykonania koryta pod ławę,
- wykonanie ławy (z oporem),
- wykonanie podsypki.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt. 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,
- wykonanie koryta pod ławę,
- wykonanie szalunku,
- wykonanie ławy z oporem,
- wykonanie podsypki,
- ustawienie krawężników na podsypce cementowo-piaskowej,
- wypełnienie spoin krawężników zaprawą,
- zalanie spoin masą zalewową,
- zasypywanie zewnętrznej ściany krawężnika gruntem i ubicie,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w specyfikacji technicznej,
- oznakowanie robót,
- inne prace bezpośrednio związane z wykonaniem elementów betonowych.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE**10.1. Normy**

1.	PN-B-06050	Roboty ziemne budowlane
2.	PN-B-06250	Beton zwykły.
3.	PN-B-06251	Roboty betonowe i żelbetowe
4.	PN-B-06711	Kruszywo mineralne. Piasek do betonów i zapraw
5.	PN-B-06712	Kruszywo mineralne do betonu zwykłego
6.	PN-B-10021	Prefabrykaty budowlane z betonu. Metody pomiaru cech geometrycznych
7.	PN-B-11111	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanina.
8.	PN-B-11112	Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych.
9.	PN-B-11113	Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych. Piasek.
10.	PN-B-19701	Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności.
11.	PN-B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
12.	BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie
13.	BN-74/6771-04	Drogi samochodowe. Masa zalewowa
14.	BN-80/6775-03/01	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania
15.	BN-80/6775-03/04	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża chodnikowe
16.	BN-64/8845-02	Krawężniki uliczne. Warunki techniczne ustawienia i odbioru.

D-08.01.02 KRAWĘŻNIKI KAMIENNE

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem krawężników kamiennych.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowe specyfikacje techniczne stanowią dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót związanych z zadaniem: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokółów Podlaski”

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z ustawieniem:

- krawężników kamiennych 20x30x100 cm na ławie betonowej z oporem na podsypce cementowo-piaskowej,
- krawężników kamiennych wtopionych 20x30x100 cm na ławie betonowej z oporem na podsypce cementowo-piaskowej.

Lokalizację poszczególnych krawężników należy przyjmować zgodnie z Dokumentacją Projektową.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Krawężniki kamienne - belki kamienne ograniczające chodniki dla pieszych, pasy dzielące, wyspy kierujące oraz nawierzchnie drogowe.

1.4.2. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

2.2. Stosowane materiały

Materiałami stosowanymi do wykonania krawężników kamiennych są:

- krawężniki odpowiadające wymaganiom PN-EN 1343:2003
- piasek na podsypkę,
- cement do podsypki cementowo-piaskowej i zaprawy,
- woda,

oraz materiały do wykonania odpowiedniego rodzaju ław pod ustawienie krawężników, zgodnie z SST D-08.01.01 „Krawężniki betonowe”.

2.2.1. Krawężniki kamienne

Wymagania ogólne wobec krawężniki wg PN-EN 1343:2003 o:

- stosuje się krawężniki o Klasie 2 dopuszczalnych odchylek
- wytrzymałości na zginanie - deklarowana przez producenta, ale nie mniejsza niż 25Kn
- odporność na zamrażanie, rozmrażanie - wg tablicy nr 1
- nasiąkliwość wodą 0,5 %
- jeśli nie ustalono inaczej, krawężniki powinny być dostarczane o długości 1 m,
- w przypadku krawężników łukowych długość jest dłuższym wymiarem; minimalna długość krawężników łukowych powinna wynosić 50 cm, długość maksymalną określa producent; krawężniki łukowe powinny być identyfikowane za pośrednictwem promienia powierzchni pionowej; długość całkowitą kilku krawężników łukowych należy mierzyć bez uwzględnienia spoin na krawędziach wspólnych powierzchni widocznych; końce krawężników łukowych powinny być zaokrąglone,
- ostre krawędzie krawężników mogą mieć fazy o nominalnych wymiarach pionowych i poziomych nie przekraczających 2 mm; wymiary większych faz, zaokrąglonych naroży lub skosów, jeśli są stosowane, powinny być określone przez dostawcę lub zamawiającego,
- na powierzchni czołowej krawężników nie powinno być otworów montażowych

Wymagania techniczne stawiane krawężnikom kamiennym określa PN-EN 1343 w sposób przedstawiony w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania wobec krawężnika kamiennego, ustalone w PN-EN 1343

Tabela 1. Wymagania wobec krawężnika kamionowego, ustalane w PN-EN 1343					
Lp.	Cecha	Norma	Wymagania		
1	Dopuszczalne odchyłki, w mm a) całkowitej szerokości i wysokości – pomiędzy dwoma powierzchniami ciosanymi – pomiędzy powierzchnią obrabianą i ciosaną – pomiędzy dwoma powierzchniami obrabianymi b) na skosach krawężników z fazą, w mm – powierzchnie piłowane – powierzchnie ciosane – powierzchnie obrabiane c) powierzchni czołowych krawężników prostych, w mm – prostoliniowość krawędzi równoległych do powierzchni górnej – prostoliniowość krawędzi prostopadłych do powierzchni górnej, 3 mm od góry – prostopadłość pomiędzy powierzchniami górną i czołową, gdy tworzą one kąt prosty – nierówności górnej powierzchni – prostopadłość pomiędzy powierzchnią górną i powierzchnią tylną d) promień krawężników łukowych z powierzchnią ciosaną lub obrabianą, w porównaniu z powierzchnią po obróbce mechanicznej e) nierówności (wypukłości i wklęsłości) powierzchni czołowej, w mm – ciosanej – z grubą fakturą – z drobną fakturą	PN-EN 1343, zał. A [5]	Szerokość	Wysokość	
				Klasa 1	Klasa 2
			± 10	± 30	± 20
			± 5	± 30	± 20
			± 3	± 10	± 10
			Klasa 1		Klasa 2
			± 5	± 2	
			± 15	± 15	
			± 5	± 5	
			ciosane		obrabiane
			± 6	± 3	
			± 6	± 3	
± 10	± 7				
± 10	± 5				
			wszystkie krawężniki ± 5		
			2% wartości zadeklarowanej		
			+ 10, – 15		
			+ 5, – 10		
			+ 3, – 3		
2	Odporność na zamrażanie/rozmarzanie, przy liczbie cykli 48, dla klasy 1 (W przypadkach szczególnych zastosowań – norma dopuszcza inne rodzaje badań)	PN-EN 12371 [6]	Odporne (≤ 20% zmiany wytrzymałości na zginanie)		
3	Wytrzymałość na zginanie, w MPa, powinna być zadeklarowana przez producenta, przy czym dla zastosowań na: – obszarach ruchu pieszego i rowerowego – obszarach dostępnych dla lekkich pojazdów i motocykli i sporadycznie dla samochodów; wjazd do garaży	PN-EN 12372 [7], PN-EN 1343, zał. B [5]	Zalecone minimalne obciążenie niszczące, w kN		
			3,5		
			6,0		

	– terenach spacerowych, placach targowych, sporadycznie użytkowanych przez pojazdy dostawcze i pogotowia – obszarach ruchu pieszego często używanych przez samochody ciężarowe – drogach i ulicach, stacjach benzynowych		9,0 14,0 25,0
4	Wygląd	PN-EN 1343 [5]	1. Próbkę odniesienia powinna pokazywać wygląd gotowego wyrobu oraz dawać przybliżone pojęcie w odniesieniu do barwy, wzoru użytkowania, struktury i wykończenia powierzchni 2. Nasiąkliwość (w % masy), badana wg PN-EN 13755 [9], powinna być zadeklarowana przez producenta (np. 0,5÷3,0%) 3. Opis petrograficzny, wg PN-EN 12407 [8], powinien być dostarczony przez producenta 4. Chemiczna obróbka powierzchni – stwierdzenie producenta/dostawcy czy wyrób był jej poddany i jaki był rodzaj obróbki

2.6. Przechowywanie krawężników

Krawężniki mogą być przechowywane na składowiskach otwartych, posegregowane wg typów, rodzajów, odmian i wielkości.

Krawężniki uliczne, mostowe i drogowe typu „A” należy układać na powierzchniach spodu, w szeregu na podkładkach drewnianych.

Dopuszcza się składowanie krawężników prostych w kilku warstwach, przy zastosowaniu drewnianych podkładek pomiędzy poszczególnymi warstwami, przy czym suma wysokości warstw nie powinna przekraczać 1,2 m.

Krawężnik drogowy rodzaju „B” pozwala się układać w stosy, bez przekładek drewnianych, przy czym wysokość stosów nie powinna przekraczać 1,4 m.

2.7. Materiały na podsypkę i do zapraw

2.7.1. Piasek

Piasek na podsypkę cementowo-piaskową powinien odpowiadać wymaganiom PN-B-06712 (piasek naturalny, gatunek 1), a do zaprawy cementowo-piaskowej PN-B-06711 (piasek naturalny, gatunek 1).

2.7.2. Cement

Cement stosowany do zaprawy cementowej i do podsypki cementowo-piaskowej powinien być cementem portlandzkim klasy nie niższej niż „32,5” odpowiadający wymaganiom PN-B-19701 [6].

2.7.3. Woda

Woda powinna spełniać wymagania PN-EN 1008

2.8. Materiały na ławy i masa zalewowa

Materiały na ławy i masa zalewowa powinny odpowiadać wymaganiom podanym w SST D-08.01.01 „Krawężniki betonowe” pkt 2.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

3.2. Sprzęt do ustawiania krawężników

Roboty wykonuje się ręcznie przy zastosowaniu:

- betoniarek do wytwarzania zapraw oraz przygotowania podsypki cementowo-piaskowej,
- wibratorów płytowych do zagęszczania podsypki.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

4.2. Transport krawężników

Krawężniki kamienne mogą być przewożone dowolnymi środkami transportowymi.

Krawężniki należy układać na podkładkach drewnianych, rzędami, długością w kierunku jazdy środka transportowego.

Krawężnik uliczny i mostowy oraz krawężnik drogowy rodzaju „A” może być przewożony tylko w jednej warstwie.

W celu zabezpieczenia powierzchni obrobionych przed bezpośrednim stykiem, należy je do transportu zabezpieczyć przekładkami splecionymi ze słomy lub wełny drzewnej, przy czym grubość tych przekładek nie powinna być mniejsza niż 5 cm.

Krawężniki drogowe rodzaju „B” można przewozić bez dodatkowego zabezpieczenia, układać w dwu lub więcej warstwach, nie wyżej jednak jak do wysokości ścian bocznych środka transportowego.

4.3. Transport pozostałych materiałów

Transport cementu i kruszyw do wykonania ław i na podsypkę powinien odpowiadać wymaganiom wg SST D-08.01.01 „Krawężniki betonowe”.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

5.2. Wykonanie koryta pod ławy

Koryto pod ławy należy wykonywać zgodnie z PN-B-06050 [2].

Wymiary wykopu powinny odpowiadać wymiarom ławy w planie z uwzględnieniem w szerokości dna wykopu konstrukcji szalunku.

Wskaźnik zagęszczenia dna wykonanego koryta pod ławę powinien wynosić co najmniej 0,97 według normalnej metody Proctora.

5.3. Wykonanie ław

Wykonanie ław powinno być zgodne z warunkami podanymi w OST D-08.01.01 „Krawężniki betonowe” pkt 5.

5.4. Ustawienie krawężników kamiennych

Ustawianie krawężników kamiennych i wypełnianie spoin powinno być zgodne z warunkami podanymi w SST D-08.01.01 „Krawężniki betonowe” pkt 5.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Badania krawężników

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania materiałów przeznaczonych do ustawienia krawężników kamiennych i przedstawić wyniki tych badań Inspektorowi Nadzoru do akceptacji.

6.2.1. Badania krawężników

Badania krawężników kamiennych obejmują:

- sprawdzenie cech zewnętrznych,
- badania laboratoryjne.

Sprawdzenie cech zewnętrznych obejmuje:

- sprawdzenie kształtu, wymiarów i wyglądu zewnętrznego,
- sprawdzenie wad i uszkodzeń.

Badanie laboratoryjne obejmuje:

- badanie nasiąkliwości wodą,
- badanie odporności na zamrażanie,
- badanie wytrzymałości na ściskanie,
- badanie ścieralności na tarczy Boehmego,
- badanie wytrzymałości na uderzenie.

Sprawdzenie cech zewnętrznych należy przeprowadzać przy każdorazowym odbiorze partii krawężników. Badanie laboratoryjne należy przeprowadzać na polecenie Inspektora Nadzoru na próbkach materiału kamiennego, z którego wykonano krawężniki, a w przypadkach spornych - na próbkach wyciętych z zakwestionowanych krawężników, zgodnie z wymaganiami tablicy 1.

W skład partii przeznaczonej do badań powinny wchodzić krawężniki jednakowego typu, klasy, rodzaju, odmiany i wielkości. Wielkość partii nie powinna przekraczać 400 sztuk.

W przypadku przedstawienia większej ilości krawężników, należy dostawę podzielić na partie składające się co najwyżej z 400 sztuk.

Pobieranie próbek materiału kamiennego należy przeprowadzać wg PN-B-06720 [5].

Sprawdzenie kształtu i wymiarów należy przeprowadzać poprzez oględziny zewnętrzne zgodnie z wymaganiami tablicy 2, 3 lub 4 oraz pomiar przy pomocy linii z podziałką milimetrową z dokładnością do 0,1 cm.

Sprawdzenie równości powierzchni obrobionych przeprowadzać należy przy pomocy linii metalowej, ustawionej wzdłuż krawędzi i po przekątnych sprawdzanej powierzchni oraz pomiar odchyleń z dokładnością do 0,1 cm, zgodnie z wymaganiami tablicy 2, 3 lub 4.

Sprawdzenie krawędzi prostych przeprowadzać należy przy pomocy linii metalowej.

Sprawdzenie szczyrb i uszkodzeń przeprowadzać należy poprzez oględziny zewnętrzne, policzenie ilości szczyrb i uszkodzeń oraz pomiar ich wielkości z dokładnością do 0,1 cm, zgodnie z wymaganiami tablicy 5.

Sprawdzenie faktury powierzchni przeprowadza się wizualnie przez porównanie z wzorem.

Ocenę wyników sprawdzenia cech zewnętrznych oraz ocenę wyników badań laboratoryjnych należy przeprowadzić wg BN-66/6775-01 [9].

6.2.2. Badania pozostałych materiałów

Badania pozostałych materiałów stosowanych przy ustawieniu krawężników kamiennych powinny obejmować wszystkie właściwości, które zostały określone w normach podanych dla odpowiednich materiałów wg pkt 2.

6.3. Badania w czasie robót

W czasie robót należy sprawdzać:

- wykonanie koryta pod ławę,
- wykonanie ławy,
- ustawienie krawężników i wypełnienie spoin.

zgodnie z warunkami określonymi w SST D-08.01.01 „Krawężniki betonowe”.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m (metr) wykonanego krawężnika kamiennego.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- wykonanie koryta pod ławę,
- wykonanie ławy,
- wykonanie podsypki.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,
- wykonanie wykopu pod ławę,
- wykonanie szalunku,
- wykonanie ławy z oporem
- ustawienie krawężników na podsypce,
- wypełnienie spoin,
- zasypywanie zewnętrznej ściany krawężnika gruntem i ubicie,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

Normy

1.	PN-B-01080	Kamień dla budownictwa i drogownictwa. Klasyfikacja i zastosowanie
2.	PN-B-06050	Roboty ziemne budowlane
3.	PN-EN 13043:2004.	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwaleń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu.
4.	PN-B-06712	Kruszywa mineralne do betonu zwykłego
5.	PN-B-06720	Pobieranie próbek materiałów kamiennych
6.	PN-B-19701	Cement. Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności
7.	PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu.
8.	BN-62/6716-04	Kamień dla budownictwa i drogownictwa. Bloki surowe
9.	PN-EN 1343:2003	Krawężniki z kamienia naturalnego do zewnętrznych nawierzchni drogowych Wymagania i metody badań.

D.08.03.01 OBRZEŻA I OPORNIKI BETONOWE**1. WSTĘP****1.1.Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST)**

Przedmiotem n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z ustawieniem obrzeży betonowych w ramach zadania: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3.Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w n/n Szczegółowej Specyfikacji Technicznej dotyczą ustawienia:

- obrzeży betonowych 8x30x100 cm na podsypce cementowo-piaskowej 1:2/ gr. 5 cm,
 - obrzeży betonowych 8x30x100 cm na podsypce cementowo-piaskowej gr. 3 cm wraz z ławą betonową z betonu C12/15 z oporem, w przypadku nasypów skarp w których istnieje ryzyko przewrócenia obrzeża,
 - oporników 12x25x100 cm na ławie betonowej z oporem.
- na terenie objętym zakresem jak w pkt. 1.1 n/n SST.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Obrzeża betonowe - prefabrykowane belki betonowe rozgraniczające jednostronnie lub dwustronnie ciągi komunikacyjne od terenów nie przeznaczonych dla komunikacji.

1.4.2. Podsypka - warstwa wyrównawcza ułożona bezpośrednio na podłożu ziemnym lub ławie.

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2. MATERIAŁY**2.1. Wymagania ogólne dotyczące materiałów**

Wymagania ogólne dotyczące materiałów podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Materiały do wykonania obrzeży betonowych

Materiałami stosowanymi przy ustawieniu obrzeży betonowych zgodnie z zasadami n/n SST są:

2.2.1.Obrzeża betonowe

Obrzeża betonowe o wymiarach 8x30x100 cm powinny odpowiadać wymaganiom normy PN-EN 1340 [8].

Oporniki betonowe 12x25x100 cm powinny odpowiadać wymaganiom normy PN-EN 1340 [8].

Nasiąkliwość wg PN-EN 1340 [8] nie powinna być większa niż 5 %.

Odporność na zamrażanie/rozmarzanie z udziałem soli odładowanych zgodnie z PN-EN 1340 [8] $\leq 1,0 \text{ kg/m}^2$ przy czym żaden pojedynczy wynik nie powinien być większy od 1,5 kg/m².

Wartość charakterystycznej wytrzymałości na zginanie zgodnie z PN-EN 1340 [8] nie powinna być mniejsza od 5,0 MPa.

Ścieralność na szerokiej tarczy ścierniej według PN-EN 1340 [8] nie powinna przekraczać 20 mm /przy badaniu wykonywanym zgodnie z metodą z załącznika G/ lub 18000mm³/5000mm² /przy badaniu wykonywanym zgodnie z metodą alternatywną na tarczy Böhme opisaną w załączniku H/.

2.2.1.1. Dopuszczalne odchyłki wymiarów obrzeży

Dopuszczalne odchyłki wymiarów obrzeży betonowych, zgodnie z PN-EN 1340 [8] powinny wynosić:

długość: $\pm 1\%$ z dokładnością do milimetra, nie mniej niż 4 mm i nie więcej niż 10 mm.

Inne wymiary z wyjątkiem promienia:

dla powierzchni: $\pm 3\%$ z dokładnością do milimetra, nie mniej niż 3 mm i nie więcej niż 5 mm.

dla innych części: $\pm 5\%$ z dokładnością do milimetra, nie mniej niż 3 mm i nie więcej niż 10 mm.

Różnica pomiędzy wynikami pomiarów tego samego wymiaru obrzeża nie powinna przekraczać 5 mm.

Dla powierzchni określonych jako płaskie i dla krawędzi określonych jako proste dopuszczalne odchyłki od płaskości i prostoliniowości podano w tablicy 1.

Tablica 1. Dopuszczalne odchyłki płaskości i prostoliniowości

Długość pomiarowa	Dopuszczalna odchyłka płaskości i prostoliniowości
mm	mm
300	$\pm 1,5$
400	$\pm 2,0$
500	$\pm 2,5$
800	$\pm 4,0$

2.2.1.2. Wymagania normy PN-EN 1340 [8] w zakresie aspektów wizualnych**2.2.1.2.1. Wygląd**

Powierzchnia obrzeży oceniana zgodnie z załącznikiem J nie powinna wykazywać defektów, takich jak rysy lub odpryski.

W obrzeżach dwuwarstwowych, ocenianych zgodnie z załącznikiem J, nie dopuszcza się występowania rozwarstwienia.

UWAGA: Ewentualne wykwyty nie mają szkodliwego wpływu na właściwości użytkowe obrzeży i nie są uważane za istotne.

2.2.1.2.2. Tekstura

Jeżeli obrzeża produkowane są z powierzchnią o specjalnej teksturze, to taka tekstura powinna być określona przez producenta.

Zgodność elementów ocenianych na podstawie załącznika J powinna być ustalona, o ile nie ma znaczących różnic tekstury, przez porównanie z próbkami dostarczonymi przez producenta i zatwierdzonymi przez odbiorcę.

UWAGA: Różnice w jednolitości tekstury obrzeży, które mogą być spowodowane nieuniknionymi zmianami we właściwościach surowców i warunków twardnienia, nie są uważane za istotne.

2.2.1.2.3. Zabarwienie

W zależności od decyzji producenta barwić można warstwę ścierną lub cały element.

Jeśli nie ma znaczących różnic w zabarwieniu, zgodność elementów ocenianych wg załącznika J powinna być ustalona przez porównanie z próbkami dostarczonymi przez producenta i zatwierdzonymi przez odbiorcę.

UWAGA: Różnice w jednolitości zabarwienia obrzeży, które mogą być spowodowane nieuniknionymi zmianami właściwości surowców lub warunków dojrzewania betonu, nie są uważane za istotne.

2.2.1.3. Składowanie

Obrzeża betonowe powinny być składowane w pozycji wbudowania na otwartej przestrzeni, na podłożu wyrównanym i odwodnionym z zastosowaniem podkładek i przekładek ułożonych w pionie jedna nad drugą.

Wymiary przekroju poprzecznego podkładek i przekładek nie powinny być mniejsze niż: grubość 2,5 cm, szerokość 5 cm, a długość przekładek powinna być minimum 5 cm większa niż szerokość obrzeża.

2.2.2.Kruszywo

Kruszywo na podsypkę i do wypełnienia spoin powinno odpowiadać wymaganiom norm PN-EN 13043:2004. Na podsypkę powinno się stosować piasek gatunku 1, natomiast do wypełnienia spoin przez zamulenie - piasek gatunku 1, lecz z zawartością pyłów mineralnych w granicach od 3 do 8%.

2.2.3.Cement

Cement stosowany na podsypkę cementowo-piaskową powinien być cementem portlandzkim klasy 32,5, odpowiadający wymaganiom normy PN-EN 197-1 [5].

2.2.4.Woda

Woda stosowana do podsypki powinna odpowiadać wymaganiom PN-EN 1008 [6].

2.3. Materiały na ławy

Beton na ławę fundamentową pod krawężnik powinien być zgodny z normą PN-EN 206-1+A2, klasy minimum C 12/15.

3. SPRZĘT

3.1 Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2.Sprzęt do ustawiania obrzeży

Wykonawca przystępujący do ustawiania obrzeży betonowych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- betoniarki, do przygotowywania podsypki cementowo-piaskowej,
- innego drobnego sprzętu zaakceptowanego przez Inspektora Nadzoru.

4.TRANSPORT

4.1.Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2.Transport materiałów

Obrzeża można przewozić środkami transportu po osiągnięciu wytrzymałości minimum 0,7 średniej wytrzymałości badanej serii próbek.

Obrzeża na środkach transportowych należy układać w pozycji pionowej z nachyleniem w kierunku jazdy. Powinny one być zabezpieczone przed przemieszczaniem się i uszkodzeniem w czasie transportu, górna warstwa nie powinna wystawać poza ściany środka transportu więcej niż 1/3 wysokości tej warstwy.

Transport kruszywa powinien odbywać się w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi asortymentami kruszywa lub jego frakcjami.

Transport cementu powinien odbywać się w warunkach zgodnych z BN-88/6731-08 [10].

Woda może być pobierana z wodociągu lub dostarczana przewoźnymi zbiornikami wody (cysternami).

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Zasady ogólne wykonywania robót

Zasady ogólne wykonywania robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca przedstawi Inspektorowi Nadzoru do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót, uwzględniające warunki w jakich wykonywane będą roboty związane z ustawianiem obrzeży betonowych.

5.2. Zakres wykonywanych robót

5.2.1.Wykonanie koryta pod ławy

Koryto pod ławy należy wykonywać zgodnie z PN-B-06050 [1].

Wymiary wykopu powinny odpowiadać wymiarom ławy w planie z uwzględnieniem szerokości dna wykopu i konstrukcji szalunku.

Wskaźnik zagęszczenia dna wykonywanego koryta pod ławę powinien wynosić, co najmniej 0.97 wg normalnej metody Proctora.

5.2.2.Wykonanie ław

Ławy betonowe zwykle w gruntach spoiowych wykonuje się bez szalowania, przy gruntach sypkich należy stosować szalowanie.

Ławy betonowe z oporem wykonuje się w szalowaniu. Beton rozścielony w szalowaniu lub bezpośrednio w korycie powinien być wyrównywany warstwami. Betonowanie ław należy wykonywać zgodnie z wymaganiami PN-B-06251 [3], przy czym należy stosować co 50 m szczeliny dylatacyjne wypełnione bitumiczną masą zalewową.

5.2.3.Ustawienie obrzeży

Ustawienie obrzeża na ławie betonowej z oporem wykonuje się na podsypce cementowo-piaskowej (1:4) o grubości 5 cm po zagęszczeniu. Tylne ścianki obrzeży od strony terenu powinna być obsypana piaskiem, żwirem lub miejscowym gruntem przepuszczalnym. Materiał, którym zostanie obsypana tylna ścianka obrzeża należy ubić.

Tylna ścianka obrzeży (w przypadku umieszczenia ich na ławie) od strony terenu powinna być wypełniona suchym betonem.

Na łukach można ustawiać obrzeża łukowe lub krótkie obrzeża odpowiednio docięte. Łuki o promieniu powyżej 15 m można wykonać z obrzeży prostych.

5.2.3.1. Wysokość obrzeża

Wysokość obrzeża nad nawierzchnią chodnika powinna być dostosowana do wymagań Dokumentacji Projektowej lub zaleceń Inspektora Nadzoru.

5.2.3.2. Niweleta obrzeża

Niweleta obrzeża powinna być zgodna z projektowaną niweletą ciągu komunikacyjnego.

5.2.3.3. Spoiny

Spoiny nie powinny przekraczać szerokości 1 cm i powinny zostać wypełnione piaskiem na pełną ich głębokość.

5.2.3. Ustawienie oporników

Ustawienie opornika na ławie betonowej z oporem wykonuje się na podsypce cementowo-piaskowej (1:4) o grubości 5 cm po zagęszczeniu.

5.4.3.1. Wypełnienie spoin

Spoiny obrzeży nie powinny przekraczać szerokości 1 cm. Spoiny należy wypełnić zaprawą cementowo-piaskową, przygotowaną w stosunku 1:2.

Spoiny krawężników przed zalaniem zaprawą należy oczyścić i zmyć wodą. Dla zabezpieczenia przed wpływami temperatury oporniki ustawione na podsypce cementowo-piaskowej i o spoinach zalanych zaprawą należy zalewać, co 50 m bitumiczną masą zalewową nad szczeliną dylatacyjną ławy

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2. Kontrola przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien uzyskać od dostawców materiałów aprobaty techniczne oraz wykonać badania materiałów przeznaczonych do wykonania robót i przedstawić ich wyniki Inspektorowi Nadzoru w celu akceptacji materiałów, zgodnie z wymaganiami podanymi w pkt. 2. niniejszej SST.

6.3. Kontrola w czasie wykonywania robót

W czasie wykonywania robót Wykonawca powinien prowadzić bieżące kontrole wszystkich asortymentów robót, składających się na ogólny element.

Kontrola obejmować powinna zgodność wykonywanych robót z Dokumentacją Projektową, ustaleniami zawartymi w pkt. 5 n/n SST oraz w zakresie badań i tolerancji wykonania robót podanych w pkt. 6.4.

Częstotliwość kontroli powinna być uzależniona od potrzeb gwarantujących wykonanie robót zgodnie z wymaganiami, nie rzadziej jednak niż przed upływem każdego dnia roboczego.

6.4. Badania i pomiary w trakcie wykonywania i odbioru robót

6.4.1.Sprawdzenie jakości materiałów

Sprawdzenie jakości użytych materiałów należy wykonać zgodnie z wymaganiami podanymi w pkt. 2 n/n SST.

6.4.2.Sprawdzenie ustawienia obrzeży

6.4.2.1. Sprawdzenie dopuszczalnego odchylenia linii obrzeży w planie

Dopuszczalne odchylenie linii obrzeży w planie od linii projektowanej nie powinno wynosić więcej niż ± 2 cm na każde 100 m ustawienia obrzeża.

6.4.2.2. Dopuszczalne odchylenie niwelety

Dopuszczalne odchylenie niwelety górnej płaszczyzny obrzeży od niwelety projektowanej może wynosić ± 1 cm na każde 100 m badanego niwelację ciągu obrzeża.

6.4.2.3. Sprawdzenie górnej powierzchni obrzeży

Równość górnej powierzchni obrzeży należy sprawdzać przez przyłożenie w dwóch punktach na każde 100 m obrzeża, 4-metrowej łaty.

Prześwit pomiędzy górną powierzchnią obrzeża i przyłożoną łatą nie może przekraczać 12 mm.

6.4.2.4. Sprawdzenie wypełnienia spoin

Sprawdzenie wypełnienia spoin należy badać na każde 10 m ustawionego obrzeża. Spoiny muszą być wypełnione całkowicie.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót

Wymagania ogólne dotyczące obmiaru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest 1 m (metr) ustawionych obrzeży betonowych, na podstawie Dokumentacji Projektowej i pomiaru w terenie.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Do odbioru Wykonawca przedstawi wszystkie deklaracje zgodności, wyniki pomiarów i badań z bieżącej kontroli materiałów i robót.

8.2. Rodzaje odbiorów

Odbiór obrzeży obejmuje:

- a) odbiór ostateczny,
- b) odbiór pogwarancyjny,

zgodnie z zasadami podanymi w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D.M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Płatność za 1 m ustawionych obrzeży należy przyjmować zgodnie z obmiarem i oceną jakości wykonanych robót na podstawie wyników pomiarów i badań laboratoryjnych.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m należy ująć między innymi:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy wykonanym przez Wykonawcę,
- dostarczenie materiałów,
- wykonanie koryta pod ławę,
- wykonanie szalunku,
- wykonanie ławy z oporem,
- wykonanie podsypki,
- ustawienie obrzeży, oporników
- wypełnienie spoin piaskiem,
- wypełnienie spoin oporników zaprawą,
- zalanie spoin masą zalewową,
- obsypanie zewnętrznej ściany obrzeży, oporników gruntem wraz z jego ubiciem,
- przeprowadzenie niezbędnych pomiarów i badań laboratoryjnych.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-B-06050	Geotechnika. Roboty ziemne. Wymagania ogólne.
2.	PN-EN 206-1	Beton. Część 1: Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność.
3.	PN-EN 12620	Kruszywa do betonu.
4.	PN-EN 13043	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utwardzeń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu.
5.	PN-EN 197-1	Cement. Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
6.	PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu.
7.	PN-N-03010	Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbki.
8.	PN-EN 1340	Krawężniki betonowe. Wymagania i metody badań.
9.	PN/EN 45014	Ogólne kryteria dotyczące deklaracji zgodności wydawanej przez dostawców.
10.	BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie.

GG.00.12.01 POMIAR POWYKONAWCZY ZREALIZOWANYCH OBIEKTÓW DROGOWYCH**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST)**

Przedmiotem niniejszej SST są wymagania dotyczące wykonania i odbioru prac związanych z pomiarami powykonawczymi zrealizowanych drogowych obiektów budowlanych w ramach zadania „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w n/n SST obejmują wymagania związane z wykonaniem pomiaru powykonawczego obszaru objętym zakresem jak w pkt. 1.1 n/n SST i obejmuje:

- prace przygotowawcze
- prace polowe
- prace kameralne

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Działka (zwana też działką gruntu) - ciągły obszar gruntu, jednorodny ze względu na stan prawny, pod pojęciem "działka" rozumie się też część nieruchomości wydzieloną w wyniku jej podziału, albo scalenia i podziału, a także odrębnie położoną część tej nieruchomości.

1.4.2. Dokumentacja formalno - prawna - zbiór dokumentów (materiałów) niezbędnych w celu nabywania nieruchomości.

1.4.3. Dokumentacja geodezyjna i kartograficzna - zbiór dokumentów (materiałów) powstałych w wyniku geodezyjnych prac polowych i obliczeniowych oraz opracowań kartograficznych.

1.4.4. Linia graniczna - linia oddzielająca tereny będące przedmiotem odrębnej własności (składa się najczęściej z odcinków prostych łączących punkty graniczne. Przebieg linii granicznej nieruchomości gruntowej w terenie, jest opisany w protokole granicznym i przedstawiony na szkicu granicznym, który wchodzi w skład dokumentacji rozgraniczenia nieruchomości).

1.4.5. Mapa dla celów projektowania - opracowanie kartograficzne wykonane w skalach 1:500, 1:1000, 1:2000, 1:5000, 1:10000 lub 1:25000 zawierające informacje o przestrzennym rozmieszczeniu obiektów ogólnogeograficznych, granice ustalone wg stanu prawnego, uzbrojenie terenu oraz rzeźbę terenu.

Mapa ta, w zależności od skali i treści służy do:

- opracowania koncepcji programowej budowy obiektu,
- uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- opracowania projektu budowlanego,
- opracowania geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej,

1.4.6. Mapa katastralna (mapa ewidencji gruntów i budynków) - zbiór informacji (wraz z opisem) o przestrzennym usytuowaniu działek i budynków. Jest mapą numeryczną, a jej edycję stanowią mapy obrębowe o kroju arkuszowym; mapa katastralna stanowi część składową katastru nieruchomości.

1.4.7. Mapa numeryczna - zbiór danych stanowiących numeryczną reprezentację mapy graficznej, dogodna do przetwarzania komputerowego.

1.4.8. Mapa zasadnicza - wielkoskalowe opracowanie kartograficzne, zawierające aktualne informacje o przestrzennym rozmieszczeniu obiektów ogólnogeograficznych oraz elementów ewidencji gruntów i budynków, a także sieci uzbrojenia terenu: nadziemnych, naziemnych i podziemnych.

1.4.9. Osnowa geodezyjna pozioma - usystematyzowany zbiór punktów, których wzajemne położenie na powierzchni odniesienia zostało określone przy zastosowaniu techniki geodezyjnej.

1.4.10. Osnowa geodezyjna wysokościowa - usystematyzowany zbiór punktów, których wysokość w stosunku do przyjętej powierzchni odniesienia została określona przy zastosowaniu techniki geodezyjnej.

1.4.11. Osnowa realizacyjna - osnowa geodezyjna (pozioma i wysokościowa), przeznaczona do geodezyjnego wytyczenia elementów projektu w terenie oraz geodezyjnej obsługi budowy i montażu urządzeń i konstrukcji.

Osnowa ta powinna służyć do pomiarów kontrolnych przemieszczeń i odkształceń, a także w miarę możliwości do pomiarów powykonawczych.

1.4.12. Sieć uzbrojenia terenu - wszelkiego rodzaju naziemne, nadziemne i podziemne przewody i urządzenia: wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, ciepłone, telekomunikacyjne, elektroenergetyczne i inne, a także podziemne budowle, takie jak: tunele, przejścia, parkingi, zbiorniki, itp..

1.4.13. Znak graniczny - znak z trwałego materiału umieszczony w punkcie granicznym, a także trwały element zagospodarowania terenu znajdujący się w tym punkcie.

1.4.14. Punkt graniczny - punkt określający przebieg granicy nieruchomości; pg. znajdują się na załamaniach linii granicznej.

Pozostałe określenia podstawowe zawarte są w przepisach prawa oraz odpowiednich Polskich Normach, a także instrukcjach i wytycznych technicznych obowiązujących w geodezji i kartografii.

2. MATERIAŁY**2.1. Wymagania ogólne dotyczące materiałów**

Wymagania ogólne dotyczące materiałów podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Materiały stosowane do wykonywania prac geodezyjnych i kartograficznych powinny spełniać wymagania Polskich Norm oraz instrukcji i wytycznych technicznych, a ewentualne odstępstwa należy bezwzględnie uzgodnić z Zamawiającym.

2.2. Prace polowe

Przy wykonywaniu prac polowych stosuje się:

- jako znaki naziemne - słupki betonowe, kamienne i inne,
- jako znaki podziemne - płytki betonowe z krzyżem, rurki drenarskie, butelki,
- jako znaki wysokościowe - głowice metalowe,
- jako znaki pomocnicze - rurki, bolce metalowe oraz pale drewniane.

Pale drewniane oraz rurki i bolce metalowe, używane jako materiały pomocnicze, powinny posiadać wymiary dostosowane do potrzeb.

2.3. Prace kartograficzne

Materiały używane do prac kartograficznych to: płyty CD, papier kreślarski, kalki, folie, tusze itp. Papier kreślarski, kalki, folie, tusze powinny posiadać wysokie parametry użytkowe dotyczące trwałości i odporności na warunki zewnętrzne. Materiały stosowane do sporządzania opracowań kartograficznych (map) muszą gwarantować stałą, ciągłą w czasie, wysoką dokładność kartometryczną przedstawionego na nim opracowania (materiał praktycznie niepodlegający deformacjom i skurczom). Dyskietki i inne komputerowe nośniki informacji powinny odpowiadać standardom informatycznym.

3. SPRZĘT**3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu**

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca zobowiązany jest do stosowania takiego sprzętu, który pozwoli na osiągnięcie wymaganych dokładności, zarówno przy pracach pomiarowych, jak i przy opracowaniach kartograficznych.

3.2. Prace pomiarowe

Do wykonywania prac pomiarowych należy stosować sprzęt i narzędzia określone w instrukcjach i wytycznych technicznych obowiązujących w geodezji i kartografii. Wszelkie urządzenia pomiarowe powinny posiadać atesty i aktualne świadectwa legalizacyjne wymagane odpowiednimi przepisami. Dotyczy to zarówno teodolitów, niwelatorów, dalmierzy, wykrywaczy urządzeń podziemnych, ploterów itp., jak i prostych przyrządów takich jak taśmy i ruletki. Sprzęt powinien być stale utrzymywany w dobrym stanie technicznym i okresowo sprawdzany.

3.3. Sprzęt do prac polowych

Przy wykonywaniu prac polowych dotyczących pomiaru powykonawczego należy zastosować sprzęt o dokładnościach nie mniejszych od niżej podanych:

- instrumenty typu Total Station o dokładności pomiaru kątów 20" oraz odległości 10 mm ± 10 mm/km,
- nasadki dalmiercze o dokładności pomiaru odległości 10 mm ± 10 mm/km,
- teodolity o dokładności pomiaru kątów 20",
- niwelatory o dokładności pomiaru 5 mm/km.

• sprzęt w technologii GPS pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej dokładności
Wszelkie odstępstwa muszą być zaakceptowane przez Zamawiającego.

4. TRANSPORT

4.1. Wymagania ogólne dotyczące transportu

Wymagania ogólne dotyczące transportu podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Materiały i sprzęt mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne wymagania dotyczące wykonania robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wykonawca odpowiedzialny jest za prowadzenie i wykonanie prac zgodnie z warunkami umowy i przepisami prawnymi oraz poleceniami Zamawiającego (wszelkie polecenia i uzgodnienia między Zamawiającym, a Wykonawcą wymagają formy pisemnej). Wykonawca ponosi odpowiedzialność za następstwa wynikające z nieprawidłowego wykonania prac. Przed przystąpieniem do wykonania prac geodezyjnych i kartograficznych Wykonawca zobowiązany jest zgłosić prace do ośrodka dokumentacji (jeżeli zgodnie z przepisami podlegają one zgłoszeniu), a następnie po ich zakończeniu przekazać materiały i informacje powstałe w wyniku tych prac do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Pracami geodezyjnymi i kartograficznymi powinna kierować i sprawować nad nimi bezpośredni nadzór i kontrolę wyłącznie osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia zawodowe zgodnie z wymaganiami przepisów Prawo geodezyjne i kartograficzne.

5.2. Prace przygotowawcze

5.2.1. Zapoznanie się z wytycznymi i ustaleniami

Wykonawca zobowiązany jest zapoznać się z zakresem opracowania i przeprowadzić z Zamawiającym uzgodnienia dotyczące ewentualnych etapów wykonywania pomiarów powykonawczych.

5.2.2. Zebranie niezbędnych materiałów i informacji

Pomiary powykonawcze, zrealizowanych drogowych obiektów budowlanych, powinny być poprzedzone uzyskaniem z ośrodka dokumentacji informacji o rodzaju, położeniu i stanie punktów osnowy geodezyjnej (poziomej i wysokościowej) oraz mapie zasadniczej i katastralnej. W przypadku stwierdzenia, że w trakcie realizacji obiektu nie została wykonana bieżąca inwentaryzacja sieci uzbrojenia terenu, należy powiadomić o tym Zamawiającego.

5.2.3. Analiza i ocena zebranych materiałów

Przy analizie zebranych materiałów należy ze szczególną uwagą ustalić:

- klasy i dokładności istniejących osnów geodezyjnych oraz możliwości wykorzystania ich do pomiarów powykonawczych,
- rodzaje układów współrzędnych i poziomów odniesienia,
- zakres i sposób aktualizacji dokumentów bazowych znajdujących się w ośrodku dokumentacji o wyniki pomiaru powykonawczego.

5.3. Prace polowe

5.3.1. Wywiad szczegółowy w terenie

Pomiary powykonawcze, w ich pierwszej fazie, powinny być poprzedzone wywiadem terenowym mającym na celu:

- ogólne rozeznanie w terenie,
- odszukanie punktów istniejącej osnowy geodezyjnej, ustalenie stanu technicznego tych punktów oraz aktualizację opisów topograficznych,
- zbadanie wizur pomiędzy punktami i ewentualne ich oczyszczenie,
- wstępne rozeznanie odnośnie konieczności uzupełnienia lub zaprojektowania osnowy poziomej III klasy oraz osnowy geodezyjnej.

5.3.2. Prace pomiarowe

W pierwszej kolejności należy pomierzyć wznowioną lub założoną osnowę, a następnie wykonać pomiary inwentaryzacyjne, zgodnie z instrukcją G-4 "Pomiary sytuacyjne i wysokościowe", mierząc wszystkie elementy treści mapy zasadniczej oraz treść dodatkową tj.:

- granice ustalone według stanu prawnego,
- kilometraż dróg,
- znaki drogowe,
- punkty referencyjne,
- wszystkie drzewa w pasie drogowym,
- wszystkie ogrodzenia (furtki, bramy), z podziałem na trwałe i nietrwałe,
- rowy (w pełnym zakresie),
- przekroje poprzeczne co 20 - 50 m,
- inne elementy wg wymagań Zamawiającego.

W zasadzie, przy wyżej wymienionych pomiarach stosuje się technologie klasyczne (pomiar bezpośredni). Przy większych obiektach mogą być stosowane także metody mieszane tzn. fotogrametryczne dla treści ogólnogeograficznej, a klasyczne do pomiaru uzbrojenia terenu, linii rozgraniczających, granic ustalonych wg stanu prawnego i innych elementów.

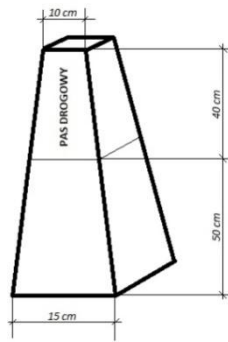
5.4 Stabilizacja granic prawnych pasa drogowego

5.4.1. Szkic przebiegu granic

W ramach sporządzania geodezyjnej dokumentacji powykonawczej należy wykonać następujące elementy: Wznowienie lub rozgraniczenie granic nieruchomości określających zewnętrzne granice pasa drogowego, całego odcinka drogi.

Wznawiane lub rozgraniczane punkty graniczne należy zastabilizować w terenie trwałym znakiem granicznym betonowym z krzyżem wraz z podcentrem, zgodnie z normą BN-67 6744-09. W miejscach silnie zainwestowanych dopuszcza się stabilizację bolcem stalowym. Wznawieniu lub rozgraniczeniu podlegają wszystkie punkty graniczne znajdujące się na granicy nieruchomości (także punkty na prostej).

Należy wykonać stabilizację świadków znaków granicznych pasa drogowego, które powinny być umieszczone w odległości do 1 m przed znakiem granicznym (patrząc w kierunku rosnącego kilometraża, za wyjątkiem miejsc, gdzie umieszczenie świadka przed znakiem granicznym w znaczący sposób ograniczy możliwość korzystania z nieruchomości sąsiedniej, np. drogi, place, infrastruktura przydomowa), na linii granicznej, w odstępach max. co 150 m, z zachowaniem wizury pomiędzy sąsiednimi świadkami, w punktach załamania granicy pasa drogowego. W przypadku dużego zagęszczenia znaków granicznych na prostym odcinku granicy (czołówki poniżej 10 m), świadki punktu granicznego należy umieszczać w odstępach min. 20 m. Świadek punktu granicznego powinien być umieszczony w gruncie na głębokości około 50 cm, tak aby niemalowana część nadziemna znaku, z napisem „PAS DROGOWY” znajdowała się 40 cm nad gruntem. Świadek znaku granicznego wykonany powinien być z betonu C 20/25 o długości 90 cm, w kształcie ostrosłupa ściętego o przekroju poprzecznym w części wierzchołkowej 10 x 10 cm, w podstawie 15 x 15 cm, zbrojony czterema prętami średnicy 10 mm. W części nadziemnej niemalowanej o długości 40 cm, powinien być umieszczony wklęsły napis „PAS DROGOWY” w kolorze czarnym, na głębokości 0,5 cm i wysokości 6,5 cm.



*Część nadziemna jest niemalowana
z wytłoczonym czarnym napisem „PAS
DROGOWY”*

*Część podziemna świadka, osadzana
w gruncie, zabezpieczona jest lepikiem*

Materiały dla Zamawiającego:

- Dla wszystkich działek należy rozliczyć powierzchnię z dokładnością do 1 m² na podstawie danych z pomiaru bezpośredniego oraz sporządzić dokumentację do EGiB i KW. Materiały przeznaczone do ksiąg wieczystych muszą posiadać cechy dokumentu umożliwiającego dokonywanie zmian w księgach wieczystych.
- Dla wszystkich działek pasa drogowego należy dokonać weryfikacji oznaczenia użytku gruntowego (zmiana z dotychczasowego na „dr” droga).
- W przypadku kolizji infrastruktury drogowej z nieruchomościami sąsiednimi, jak i w przypadku zajęcia pasa drogowego, należy dokonać pomiaru elementów zagospodarowania terenu, określić wielkość kolizji z dokładnością do 1 m², wykonać dokumentację fotograficzną zajęcia i szkic w skali obrazujący zaistniałą sytuację oraz ustalić właściciela przedmiotowego terenu i jego dane adresowe.
- Należy wykonać mapę przeglądową pasa drogowego na podkładzie mapy ewidencyjnej z naniesionym kilometrażem drogi, zawierającej dodatkowo rodzaj stabilizacji naziemnej i podziemnej, nr punktu, miary czołowe pomiędzy punktami, treść mapy zasadniczej w zakresie elementów naziemnych zagospodarowania terenu (wg wzoru otrzymanego z ZDW w Olsztynie).
- Postać wektorowa działek w formacie DXF oraz EWMAPA (pliki działki.edz, Punkty.ept, Punkty.acs) wraz z działkami sąsiednimi oraz wykaz współrzędnych działek drogowych w pliku txt wraz z atrybutami STB, ZRD, BPP, RZG – PUWG 2000.
- Kopie szkiców połowych wraz z kopiami protokołów granicznych.
- Wykaz zmian danych ewidencyjnych dotyczących działki lub wykaz synchronizacyjny potwierdzony przez PODGiK i EGiB.
- Dostarczyć kopię poświadczoną przez właściwy PODGiK zawiadomienia o wykonaniu zgłoszonych prac geodezyjnych lub kartograficznych.

5.5. Prace kameralne

5.5.1. Obliczenia i aktualizacja map

Prace obliczeniowe należy wykonać przy pomocy sprzętu komputerowego. Wniesienie pomierzonej treści na mapę zasadniczą oraz katastralną należy wykonać przy pomocy ploterów. Wtórnik mapy zasadniczej dla Zamawiającego należy uzupełnić o elementy wymienione w punkcie 5.3.2.

5.5.2. Skompletowanie dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej

Dokumentację geodezyjną i kartograficzną należy skompletować zgodnie z przepisami prawa, z podziałem na:

- 1) akta postępowania przeznaczone dla Wykonawcy,
- 2) dokumentację techniczną przeznaczoną dla Zamawiającego,
- 3) dokumentację techniczną przeznaczoną dla ośrodka dokumentacji.

Sposób skompletowania dokumentacji, o którym mowa w punkcie 3 oraz formę dokumentów należy uzgodnić z ośrodkiem dokumentacji. Dokumentację tę należy okazać Zamawiającemu do wglądu.

5.5.3. Skład dokumentacji dla Zamawiającego

Materiały dla Zamawiającego:

- Dla wszystkich działek należy rozliczyć powierzchnię z dokładnością do 1 m² na podstawie danych z pomiaru bezpośredniego oraz sporządzić dokumentację do EGiB i KW. Materiały przeznaczone do ksiąg wieczystych muszą posiadać cechy dokumentu umożliwiającego dokonywanie zmian w księgach wieczystych.
- Dla wszystkich działek pasa drogowego należy dokonać weryfikacji oznaczenia użytku gruntowego (zmiana z dotychczasowego na „dr” droga).
- W przypadku kolizji infrastruktury drogowej z nieruchomościami sąsiednimi, jak i w przypadku zajęcia pasa drogowego, należy dokonać pomiaru elementów zagospodarowania terenu, określić wielkość kolizji z dokładnością do 1 m², wykonać dokumentację fotograficzną zajęcia i szkic w skali obrazujący zaistniałą sytuację oraz ustalić właściciela przedmiotowego terenu i jego dane adresowe.
- Należy wykonać mapę przeglądową pasa drogowego na podkładzie mapy ewidencyjnej z naniesionym kilometrażem drogi, zawierającej dodatkowo rodzaj stabilizacji naziemnej i podziemnej, nr punktu, miary czołowe pomiędzy punktami, treść mapy zasadniczej w zakresie elementów naziemnych zagospodarowania terenu (wg wzoru otrzymanego z ZDW w Olsztynie).
- Postać wektorowa działek w formacie DXF oraz EWMAPA (pliki działki.edz, Punkty.ept, Punkty.acs) wraz z działkami sąsiednimi oraz wykaz współrzędnych działek drogowych w pliku txt wraz z atrybutami STB, ZRD, BPP, RZG – PUWG 2000.
- Kopie szkiców połowych wraz z kopiami protokołów granicznych.
- Wykaz zmian danych ewidencyjnych dotyczących działki lub wykaz synchronizacyjny potwierdzony przez PODGiK i EGiB.
- Dostarczyć kopię poświadczoną przez właściwy PODGiK zawiadomienia o wykonaniu zgłoszonych prac geodezyjnych lub kartograficznych.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Do obowiązków Wykonawcy należy zapewnienie na wszystkich etapach realizowania prac pełnej, wewnętrznej kontroli. Kontrola ta powinna być tak zorganizowana, aby na bieżąco zapewniała możliwość śledzenia przebiegu prac, oceniania ich jakości oraz usuwania nieprawidłowości mogących mieć wpływ na kolejne etapy. Z przeprowadzonej wewnętrznej końcowej kontroli prac geodezyjnych i kartograficznych, Wykonawca (osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia zawodowe) ma obowiązek sporządzić protokół, który będzie stanowił jeden z dokumentów do odbioru prac. Jeżeli w wyniku tej kontroli Wykonawca stwierdzi, że prace zostały wykonane wadliwie i wymagają dodatkowych opracowań, prace te winien wykonać we własnym zakresie i na swój koszt. Niezależnie od kontroli prowadzonej przez Wykonawcę, Zamawiający może powołać we własnym zakresie Inspektora Nadzoru.

7. OBMAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Obmiar powinien określać faktyczny zakres wykonanych prac. Obmiaru dokonuje Wykonawca w obecności Zamawiającego.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Prace mogą być odbierane (po przyjęciu dokumentów do ośrodka dokumentacji) w całości. Odbioru dokonuje Zamawiający. O gotowości do odbioru Wykonawca zawiadamia Zamawiającego na piśmie. Odbiór powinien być przeprowadzony zgodnie z terminem ustalonym w umowie, licząc od daty otrzymania przez Zamawiającego zawiadomienia o gotowości do odbioru.

8.2. Dokumenty do odbioru prac

Dokumentami stanowiącymi podstawę do odbioru prac są:

- zawiadomienie przekazane przez Wykonawcę o zakończeniu prac,
- zawiadomienie Wykonawcy przez Zamawiającego o terminie odbioru,
- sprawozdanie z wykonania prac,
- skompletowana dokumentacja dla Zamawiającego,
- protokół wewnętrznej kontroli,
- zestawienie zrealizowanych prac.

8.3. Odbiór końcowy

Odbiór końcowy polega na formalnej ocenie przez Zamawiającego rzeczywistego wykonania prac wynikających z umowy w odniesieniu do ich jakości, ilości i wartości.

Jeśli Zamawiający stwierdzi, że konieczne jest dokonanie uzupełnień lub poprawek, przerywa swe czynności, określając kolejny termin odbioru. Z odbioru spisywany jest protokół końcowego odbioru prac. Zasady rękojmi, wynikające z przepisów Kodeksu cywilnego przenoszą się odpowiednio na opracowania geodezyjne objęte zamówieniem.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”. Cena obejmuje wykonanie wszystkich czynności wymienionych w specyfikacji.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Podstawą płatności jest cena jednostkowa, skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę obmiarową w kosztorysie ofertowym. Ceny jednostkowe podane w kosztorysie ofertowym są cenami obejmującymi wszystkie koszty wykonania danych prac oraz zysk i ryzyko.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie jednostkowej, należy ująć między innymi:

- wszystkie prace objęte wymaganiami SST,
- pomiary ilości wykonanych prac – 4 egzemplarze,
- koszt materiałów wraz z kosztami zakupów,
- koszty transportu i sprzętu,
- koszty pośrednie (w tym m.in. koszty usług ośrodka dokumentacji, koszty odszkodowania za zniszczenia, koszty związane z zabezpieczeniem bhp),
- zysk,
- podatki - zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- inne niezbędne czynności bezpośrednio związane z pomiarem powykonawczym,
- inne czynności wynikające z utrudnień w trakcie prac geodezyjnych.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

- 1 Ustawa z dnia 17 maja 1989r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U Nr 100, poz. 1086 z 2000r.).
- 2 Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (Dz.U Nr 89, poz. 414, z późniejszymi zmianami).
- 3 Ustawa z dnia 21 marca 1985r. O drogach publicznych (Dz.U Nr 71, poz. 838, z 2001 r.).
- 4 Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. O zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 89, poz. 415, z późniejszymi zmianami).
- 5 Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie (Dz.u. Nr 25, poz. 133)
- 6 Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 15 maja 1990 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych oraz przekazywania materiałów i informacji powstałych w wyniku tych prac do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Dz.U Nr 33, poz. 195)
- 7 PN-N-02207 Geodezja. Terminologia
- 8 PN-N-02251 Geodezja. Osnowy geodezyjne. Terminologia
- 9 PN-N-02260 Kartografia. Opracowanie map. Terminologia.
- 10 PN-N-99310 Geodezja. Pomiary realizacyjne. Terminologia
- 11 PN-N-99252 Dalmierze elektroniczne. Terminologia.
- 12 Instrukcje technicznego byłego Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii lub Głównego Geodety Kraju:
 - a) 0-1 Ogólne zasady wykonywania prac geodezyjnych
 - b) 0-3 Zasady kompletowania dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej
 - c) G-1 Pozioma osnowa geodezyjna
 - d) G-2 Wysokościowa osnowa geodezyjna
 - e) G-3 Geodezyjna obsługa inwestycji
 - f) G-4 Pomiary sytuacyjne i wysokościowe
 - g) G-7 Geodezyjna ewidencja sieci uzbrojenia terenu
 - h) K-I Mapa zasadnicza - 1979r. (tylko do aktualizacji istniejącej mapy zasadniczej wykonanej wg tych przepisów)
 - i) K-I System informacji o terenie. Podstawowa mapa kraju - 1995r. (tylko do aktualizacji istniejącej mapy zasadniczej wykonanej wg tych przepisów)
 - j) K-I Mapa zasadnicza.
 - k) G-1.9 Katalog znaków geodezyjnych oraz zasady stabilizacji punktów
 - l) G-1.5 Szczegółowa osnowa pozioma. Projektowanie, pomiar i opracowanie wyników.
 - m) G-3.1 Pomiary i opracowania realizacyjne
 - n) G-3.2 Pomiary realizacyjne
 - o) K-1.2 Mapa zasadnicza. Aktualizacja i modernizacja.
- 13 Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1629 z późn. zm.)
- 14 Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dn. 29.03.2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2015 r., poz. 542 z późn. zm.)
- 15 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 9.11.2011 r. w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 263, poz. 1572).
- 16 Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 14.04.1999 r. w sprawie rozgraniczania nieruchomości (Dz. U. z 1999 r. Nr 45, poz. 453).
- 17 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15.04.1999 r. w sprawie ochrony znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych (Dz. U. z 1999 r. Nr 45, poz. 454 z późn. zm.).
- 18 Ustawa z dnia 18.07.2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.)
- 19 Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie (Dz. U. 1995 nr 25 poz. 133).
- 20 Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 14 lutego 2012 r. w sprawie osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych (Dz. U. 2012 poz. 352).
- 21 Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie bazy danych obiektów topograficznych oraz mapy zasadniczej (Dz.U. 2015 r., poz. 2028).

- 22 Prawo Budowlane.
- 23 Ustawa o drogach publicznych.
- 24 Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

ELEMENTY WZMOCNIENIA PODŁOŻA

D-02.03.01.g: Ułożenie geotkaniny separacyjnej

1. WSTĘP

1.1 Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót w zakresie wykonania warstwy geotkaniny separacyjnej w ramach budowy drogi wojewódzkiej nr 627.

1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w podpunkcie 1.1.

1.3 Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem warstwy geotkaniny separacyjnej.

1.4 Określenia podstawowe

1.4.1. Geosyntetyk – płaski materiał o postaci ciągłej, wytwarzany z tworzyw sztucznych stosowany w kontakcie z gruntem lub kruszywem.

1.4.2. Geotkanina separacyjna (rozdzielająca) – materiał geotekstylny, w którym można wyodrębnić wątek oraz osnowę, powstały z przeplecenia ciągłych tasiemek z polimeru.

1.4.3. Geowłóknina separacyjna (rozdzielająca) – materiał geotekstylny, wykonany z włókien polimerowych połączonych mechanicznie - w wyniku igłowania (lub przesywania) lub termicznie w wyniku zgrzewania.

1.4.4 Funkcja separacyjna (rozdzielająca) – wykorzystanie geotkaniny do odseparowania od siebie dwóch warstw różniących się od siebie uziarnieniem. Funkcja separacyjna obejmuje zarówno zapobieganie migracji drobnych cząstek przenoszonych w wyniku przepływu wody (np. zmiana poziomu wód gruntowych) jak i w wyniku oddziaływań dynamicznych (np. pompowanie drobnych frakcji w wyniku cyklicznych oddziaływań dynamicznych od ruchu).

1.4.5. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z dokumentacją projektową, ST i poleceniami Inżyniera.

2. MATERIAŁY

2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D-M 00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2.2. Geotkanina separacyjna (rozdzielająca)

- a) Do wykonania robót należy użyć materiału geotekstynnego tkanego wykonanego z tasiemek polipropylenowych, w którym można wyodrębnić wątek oraz osnowę.
- b) Geotkanina stosowana zgodnie z przeznaczeniem i zaleceniami projektowymi powinna być odporna na czynniki środowiskowe spowodowane zastosowaniem materiałów, technologii i warunków eksploatacyjnych.
- c) Parametry mechaniczne i hydrauliczne podano w Tablicy 4.

Tablica 4. Parametry mechaniczne i hydrauliczne geotkaniny

Parametr	Wartość	Tolerancja	Metoda badania
Wytrzymałość na rozciąganie, co najmniej [kN/m] • wzdłuż • wszerz	20 20	-3 -3	EN ISO 10319
Odkształcenie przy zerwaniu, nie więcej niż [%] • wzdłuż • wszerz	25 25	+4 +4	EN ISO 10319
Umowny wymiar porów O_{90} [μm]	300	± 100	EN ISO 12956

- d) Geotkanina użyta jako warstwa separacyjna powinna być produkowana zgodnie z wymaganiami określonymi w normie jakościowej ISO 9001.
- e) Geotkanina powinna posiadać oznakowanie CE.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Wykonawca przystępujący do wykonania warstwy geotkaniny separacyjnej powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- a) prostych narzędzi ręcznych – np. noży, sekatorów – do docinania geosyntetyków w razie potrzeby

Stosowany przez Wykonawcę sprzęt powinien być sprawny technicznie i zaakceptowany przez Inżyniera.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Geosyntetyki można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed mechanicznym uszkodzeniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

5.2. Przygotowanie podłoża

Podłoże należy wyprofilować do wymaganych rzędnych, spadków i pochyłości, np. z zastosowaniem równiarki lub spycharki, wg odrębnych wymagań. Z podłoża należy usunąć wszelkie elementy mogące uszkodzić geosyntetyki podczas układania: korzenie, wystające kamienie itp.

5.3. Ułożenie geosyntetyków

Na przygotowanym podłożu należy ułożyć warstwę geotkaniny separacyjnej. Pomiedzy sąsiednimi i kolejnymi pasmami geotkaniny należy zachować zakład o szerokości min. 0,5 m. Geotkaninę separacyjną można układać zarówno w kierunku podłużnym jak i poprzecznym do osi drogi, pod warunkiem zachowania wymaganych zakładów.

Należy zwrócić uwagę aby zakłady geosyntetyków były zachowane podczas układania kruszywa. Można to zapewnić stosując odpowiednie sposoby na utrzymanie geosyntetyków w niezmienionej pozycji, takie jak tymczasowe szpilki stalowe lub ułożenie niewielkich pryzm kruszywa.

5.4. Wbudowywanie i zagęszczanie mieszanki kruszywa

Na ułożonej warstwie geotkaniny sepracyjnej należy ułożyć warstwę mieszanki niezwiązanej o rodzaju i grubości zgodnej z dokumentacją projektową zgodnie z odrębną ST.

6. KONTROLA JAKOSCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi do akceptacji Deklarację Właściwości Użytkowych geosyntetyków wraz z próbkami materiałów. Podstawą do zatwierdzenia materiału może być wyłącznie poprawna Deklaracja Właściwości Użytkowych, zgodna z wymaganiami „Rozporządzenia PE 305/2011 ws. zharmonizowanych warunków wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych”. Inne dokumenty (np. karty materiałowe, wyniki badań wykonanych przez producenta, itp.) nie mogą być podstawą zatwierdzenia materiału.

6.3. Badania w czasie robót

Tablica 2. Częstotliwość oraz zakres pomiarów wykonanej warstwy geotkaniny separacyjnej

L.P.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Ocena wizualna	na bieżąco

6.3.1. Ocena wizualna

W trakcie prowadzenia robót należy na bieżąco sprawdzać sposób układania geotkaniny, tj.: zachowanie zakładów sąsiednich pasm, brak dziur i rozdarć, brak fałd.

7. OBMIAŁ ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Jednostką obmiarową jest m²(metr kwadratowy) wykonanej warstwy geotkaniny separacyjnej.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Roboty uznaje się za zgodne z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m2 robót obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie prowadzonych robót,
- zakup i dostarczenie materiałów do wykonania warstwy geotkaniny separacyjnej,
- dostarczenie sprzętu niezbędnego do wykonania warstwy geotkaniny separacyjnej,
- przygotowanie podłoża, w tym ewentualne doprowadzenie go do wymaganej nośności,
- rozłożenie geosyntetyków,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w ST,
- utrzymanie warstwy ulepszonego podłoża w czasie robót,
- odwodnienie terenu na czas prowadzenia robót,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

PN-EN ISO 14688-1

Badania geotechniczne. Oznaczanie i klasyfikowanie gruntów. Część 1: Oznaczanie i opis

PN—ENISO 14688-2

Badania geotechniczne. Oznaczanie i klasyfikowanie gruntów Część 2: zasady klasyfikowania

PN-EN 13249

Geotekstylia i wyroby pokrewne. Właściwości wymagane w odniesieniu do wyrobów stosowanych do budowy dróg i innych powierzchni obciążonych ruchem (z wyłączeniem dróg kolejowych i nawierzchni asfaltowych)

10.2. Pozostałe dokumenty

1. Zalecenia producenta georusztu i geotkaniny dotyczące technologii wbudowania.

Warstwa mrozoochronna mieszanki niezwiązanej o CBR>35% stabilizowanej georusztem wielokształtnym

1. WSTĘP

1.1 Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót w zakresie wykonania warstwy z mieszanki niezwiązanej (MN) stabilizowanej kompozytowym georusztem wielokształtnym w ramach budowy drogi wojewódzkiej nr 627. Grubość warstwy MN stabilizowanej georusztem po zagęszczeniu powinna wynosić 20 cm

W niniejszej ST przedstawiono wymagania dla konstrukcji warstwy z mieszanki niezwiązanej (MN) stabilizowanej kompozytowym georusztem wielokształtnym.

Parametry georusztu podano w p. 2.6. Parametry kruszywa podano w p. 2.2.

1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w podpunkcie 1.1.

1.3 Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem warstwy z mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem.

1.4 Określenia podstawowe

1.4.1. Stabilizacja mechaniczna – proces technologiczny, polegający na odpowiednim zagęszczeniu przy wilgotności optymalnej kruszywa o właściwie dobranym uziarnieniu.

1.4.2. Warstwa ulepszanego podłoża – jedna lub więcej warstw zagęszczonej mieszanki niezwiązanej, która zapewnia uzyskanie wymaganych parametrów nośności i zagęszczenia pod podbudową nawierzchni drogowej oraz pozwala na uzyskanie wymaganej trwałości konstrukcji.

1.4.3. Mieszanka niezwiązana – ziarnisty materiał, zazwyczaj o określonym składzie ziarnowym (od $d=0$ do D), który jest stosowany do wykonania ulepszanego podłoża gruntowego oraz warstw konstrukcji nawierzchni dróg.

1.4.4. Stabilizacja kruszywa georusztem – poprawa właściwości mechanicznych kruszywa niezwiązanego poprzez zastosowanie jednej lub więcej warstw georusztu, w taki sposób, że deformacje pod obciążeniem zostają zredukowane dzięki zminimalizowaniu przemieszczeń ziarn kruszywa.

1.4.5. Zazębienie – mechanizm współpracy kruszywa i georusztu pod wpływem obciążenia, opierający się na unieruchomieniu ziaren kruszywa w sztywnych oczkach georusztu.

1.4.6. Geosyntetyk – płaski materiał o postaci ciągłej, wytwarzany z tworzyw sztucznych stosowany w kontakcie z gruntem lub kruszywem.

1.4.7. Geosiatka ekstrudowana – dwuosiowa płaska struktura w postaci siatki, z otworami o kształcie kwadratu lub prostokąta znacznie większymi niż elementy składowe, i żebrami połączonymi w węzłach w procesie ekstruzji. Wiodące parametry opisujące geosiatkę to wytrzymałość na rozciąganie i odkształcenie przy zerwaniu.

1.4.8. Geosiatka zgrzewana – dwuosiowa płaska struktura w postaci siatki, z otworami o kształcie kwadratu lub prostokąta znacznie większymi niż elementy składowe, i żebrami połączonymi w węzłach w procesie zgrzewania lub spawania. Wiodące parametry opisujące geosiatkę to wytrzymałość na rozciąganie i odkształcenie przy zerwaniu.

1.4.9. Geosiatka przeplatana – dwuosiowa płaska struktura w postaci siatki, z otworami o kształcie kwadratu lub prostokąta znacznie większymi niż elementy składowe, i żebrami połączonymi w węzłach w procesie przeplatania. Wiodące parametry opisujące geosiatkę to wytrzymałość na rozciąganie i odkształcenie przy zerwaniu.

1.4.10. Georuszt dwuosiowy – płaska struktura w postaci rusztu, z otworami o kształcie kwadratu lub prostokąta znacznie większymi niż elementy składowe, o strukturze powstałej w wyniku rozciągania w dwóch kierunkach w podwyższonej temperaturze perforowanej taśmy polimeru, bez połączeń w węzłach w formie plecionej,

zgrzewanej czy ekstrudowanej. Wiodące parametry opisujące Georuszt dwuosowy to wytrzymałość na rozciąganie i odkształcenie przy zerwaniu.

1.4.11. Georuszt wielokształtny – struktura w postaci rusztu, posiadająca co najmniej trzy różne rodzaje oczek, różniące się kształtem

1.4.12. Geotkanina separacyjna (rozdzielająca) – materiał geotekstylny, w którym można wyodrębnić wątek oraz osnowę, powstały z przeplecenia ciągłych tasiemek z polimeru.

1.4.13. Geowłóknina separacyjna (rozdzielająca) – materiał geotekstylny, wykonany z włókien polimerowych połączonych mechanicznie - w wyniku igłowania (lub przeszywania) lub termicznie w wyniku zgrzewania.

1.4.14. Funkcja stabilizacyjna – poprawa właściwości mechanicznych kruszywa niezwiązanego poprzez zastosowanie jednej lub więcej warstw georusztu, w taki sposób, że deformacje pod obciążeniem zostają zredukowane dzięki zminimalizowaniu przemieszczeń ziarn kruszywa. Istotne parametry georusztu pełniącego funkcję stabilizacyjną odpowiednia geometria oczek, pozwalająca na uzyskanie maksymalnego zazębienia kruszywa.

1.4.15. Funkcja zbrojeniowa – wykorzystanie geosyntetyku do nadania warstwie gruntu będącej z nim w interakcji wytrzymałości na rozciąganie. Interakcja z gruntem może się odbywać poprzez przenikanie ziaren lub poprzez mobilizację sił tarcia i zależy od indywidualnych właściwości geosyntetyku. Istotne parametry geosyntetyku pełniącego funkcję zbrojeniową to wytrzymałość na rozciąganie i odkształcenie przy zerwaniu.

1.4.16 Funkcja separacyjna (rozdzielająca) – wykorzystanie geotkaniny do odseparowania od siebie dwóch warstw różniących się od siebie uziarnieniem. Funkcja separacyjna obejmuje zarówno zapobieganie migracji drobnych cząstek przenoszonych w wyniku przepływu wody (np. zmiana poziomu wód gruntowych) jak i w wyniku oddziaływań dynamicznych (np. pompowanie drobnych frakcji w wyniku cyklicznych oddziaływań dynamicznych od ruchu).

1.4.17. Koekstruzja (inaczej: współwytłaczanie) - proces technologiczny polegający na wytłoczeniu dwóch lub więcej trwale połączonych ze sobą warstw na jednej linii ekstruzyjnej.

1.4.18. Materiał kompozytowy (kompozyt) – materiał o strukturze niejednorodnej, złożony z dwóch lub więcej komponentów o różnych właściwościach.

1.4.19 Oczko wydłużone georusztu: oczko, którego długość jest co najmniej 1,5 x większa od wysokości.

1.4.20. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z dokumentacją projektową, ST i poleceniami Inżyniera.

2. MATERIAŁY

2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D-M 00.00.00 „Wymagania ogólne”.

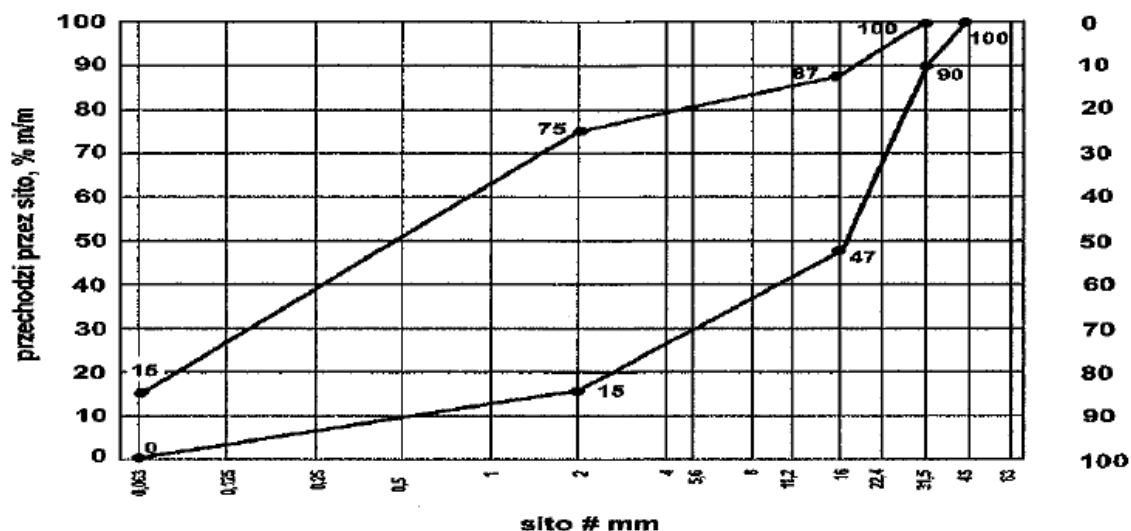
2.2 Kruszywo

Materiałem do wykonania warstwy ulepszonego podłoża z mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem powinno być kruszywo żwirowe lub mieszanka kruszyw żwirowych.

2.3 Uziarnienie mieszanki niezwiązanej

Krzywa uziarnienia mieszanki niezwiązanej powinna być ciągła i nie może przebiegać od dolnej krzywej granicznej uziarnienia do górnej krzywej granicznej uziarnienia na sąsiednich sitach. Wymiar największego ziarna mieszanki nie może przekraczać 2/3 grubości warstwy układanej jednorazowo.

Krzywa uziarnienia mieszanki niezwiązanej, określona według WT-4 powinna, leżeć między krzywymi granicznymi pól dobrego uziarnienia podanymi na rysunku 1.



Rysunek 1. Mieszanka niezwiązana 0/31,5 do warstwy ulepszonego podłoża stabilizowanego georusztem

2.4. Parametry mieszanki niezwiązanej

Mieszanki niezwiązane do wykonania warstwy ulepszonego podłoża z kruszywa stabilizowanego georusztem winny spełniać wymagania podane w Tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania wobec mieszanki niezwiązanej do warstw ulepszonego podłoża stabilizowanego georusztem

Rozdział w normie PN-EN 13285	Właściwość	Wymagania wobec mieszanki niezwiązanej	Odniesienie do PN-EN 13285
4.5	Kategorie procentowych zawartości ziaren o powierz. przekrusz. lub łamanych oraz ziaren całkowicie zaokrąglonych w kruszywie grubym wg PN-EN 933-5	C _{NR}	Tabl. 7
4.3.1	Uziarnienie mieszanek	0/31,5	Tabl. 4
4.3.2	Maksymalna zawartość pyłów: kategoria UF	UF ₁₅	Tabl. 2
4.3.2	Minimalna zawartość pyłów: kategoria UF	LF _{NR}	Tabl. 3
4.3.3	Zawartość nadziarna: kategoria OC	OC ₉₀	Tabl. 4 i 6
4.4.1	Wymagania wobec uziarnienia	Krzywa uziarnienia wg rys. 1	Tabl. 5 i 6
4.5	Wrażliwość na mróz: wskaźnik piaskowy SE*), co najmniej	35	-

	Odporność na rozdrabnianie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1, kategoria nie wyższa niż:	LA_{NR}	-
	Odporność na ścieranie (dotyczy frakcji 10/14 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1097-1, kategoria MDE	Deklarowana	-
	Mrozoodporność (dotyczy frakcji 8/16 odsianej z mieszanki) wg PN-EN 1367-1	F_{10}	-
	Wartość CBR po zagęszczeniu do wskaźnika zagęszczenia $Is=1,0$ i moczeniu w wodzie 96h, co najmniej	≥ 35	-
4.5	Zawartość wody w mieszance zagęszczanej, % wilgotności optymalnej wg metody Proctora	70-100	-
4.4 (PN-EN 13242)	Kształt kruszywa grubego – wskaźnik płaskości FI	FI_{50}	Tabl. 5 i 6

Dodatkowo, jeżeli poziom zwierciadła wody gruntowej znajduje się poniżej 1 m od spodu warstwy ulepszanego podłoża, mieszanka niezwiązana powinna mieć wodoprzepuszczalność $k > 8$ m/dobę oraz zawartość ziarn przechodzących przez sito 0,063 mm poniżej 7% w celu zapewnienia odprowadzenia wody.

2.5. Woda

Należy stosować wodę wg PN-EN 1008-1.

2.6. Kompozytowy georuszt wielokształtny

Do wykonania robót należy zastosować pełniący funkcje stabilizacyjną georuszt wielokształtny o zróżnicowanej geometrii oczek, wyprodukowany z wielowarstwowego kompozytowego pasma koekstrudowanego polimeru, który w procesie produkcji jest perforowany i rozciągany w podwyższonej temperaturze. Węzły i żebra georusztu powinny stanowić integralną całość – nie dopuszcza się stosowania materiałów przeplatanych, zgrzewanych, spawanych itp. w węzłach zgodnie z określeniami zawartymi w p. 1.4.

W celu uzyskania optymalnego efektu zazębienia ziaren kruszywa o różnym kształcie i różnej wielkości (zgodnie z p. 2.4.) należy zastosować georuszt o zróżnicowanych kształtach i wielkościach oczek. Georuszt powinien posiadać co najmniej trzy różne rodzaje oczek, różniące się kształtem (oczka w kształcie trójkąta, trapezu i sześciokąta). Dodatkowo w celu umożliwienia uzyskania zazębienia ziaren nieforemnych określony procent oczek georusztu (równy co najmniej dopuszczalnej wartości wskaźnika płaskości FI kruszywa) powinien mieć kształt wydłużony.

Należy zastosować georuszt kompozytowy składający się z min. trzech warstw. Wewnętrzna warstwa georusztu powinna charakteryzować się dużą sztywnością, natomiast zewnętrzne warstwy powinny cechować się elastycznością, dzięki której możliwe jest uzyskanie wyższej przyczepności ziaren kruszywa.

Tablica 2. Wymagania wobec georusztu

L.P.	Parametr	Metoda badania	Jednostka	Wymagana wartość	Tolerancja
1	Odległość pomiędzy sąsiednimi równoległymi liniami ciągłych żeber	Pomiar bezpośredni	mm	80	+/-4
2	Grubość węzła ¹	Pomiar bezpośredni	mm	3,5	
3	Przekrój żebra	Ocena wizualna		Prostokątny	
4	Stosunek wysokości do szerokości żebra	Pomiar bezpośredni		>1	
5	Ilość kształtów oczek	Ocena wizualna	min	3	
6	Rodzaje kształtów oczek foremnych	Ocena wizualna	nominalnie	trójkąt, sześciokąt	N.D.
7	Rodzaje kształtów oczek wydłużonych ²	Ocena wizualna	nominalnie	trapez	N.D.
8	Procentowa zawartość oczek wydłużonych (trapezowych) ³	Ocena wizualna	min	50% (FI kruszywa)	
			maks	75%	
9	Ilość warstw polimeru	Ocena wizualna	min	3	

¹ Pomiar grubości węzła łączącego sześć żeber

² Oczko wydłużone oznacza oczko o stosunku długości dłuższej z podstaw do wysokości trapezu większym od 1,5

³ Wyznaczane na próbce o wymiarach min. 0,5 x 0,5 m

W związku z tym, że wymagania dla funkcji stabilizacyjnej geosyntetyku nie są objęte normami zharmonizowanymi, wymagane jest, aby georuszt posiadał Europejski Dokument Oceny Technicznej (European Assessment Document), potwierdzający możliwość jego zastosowania w funkcji stabilizacyjnej. Wyrób dostarczony na budowę powinien posiadać oznakowanie CE.

Rozwiązania równoważne

Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy „Prawo zamówień publicznych” Zamawiający dopuszcza stosowanie rozwiązań równoważnych opisanych poniżej. Rozwiązaniem równoważnym dla niniejszego zadania jest zastosowanie georusztów dwuosiowych w funkcji zbrojeniowej, spełniających następujące wymagania:

1. Georuszty o sztywnych węzłach powinny być wyprodukowane z pasma polipropylenu. Węzły georusztów powinny być sztywne i stanowić integralny element struktury georusztów. Oczka georusztów powinny być sztywne, tj. zachowywać kształt po przyłożeniu siły ukośnej w stosunku do kierunku produkcji georusztów. Nie dopuszcza się stosowania geosiatek/georusztów o węzłach przeplatanych, zgrzewanych, klejonych itp.
2. Georuszty powinny być odporne na związki chemiczne naturalnie występujące w gruncie oraz rozpuszczalniki w temperaturze otoczenia. Nie powinny być wrażliwe na hydrolizę, powinny być odporne na działanie wodnych roztworów soli, kwasów i zasad oraz nie podlegać biodegradacji. Polimer tworzący georuszty powinien być odporny na działanie promieniowania ultrafioletowego.
3. Właściwości georusztów zostały podane w Tablicy 3.

Tablica 3. Właściwości georusztów dwuosiowych.

L.P.	Parametr	Wartość/Rodzaj	Metoda badania
1	Polimer	Polipropylen	–
2	Wytrzymałość na rozciąganie, nie mniej niż [kN/m]:		
	- wzdłuż pasma	40	EN ISO 10319
	- w poprzek pasma	40	
3	Odkształcenie przy zerwaniu, nie więcej niż [%]:		
	- w obu kierunkach:	12	EN ISO 10319

W przypadku zastosowania georusztów dwuosiowych grubość warstwy mieszanki niezwiązanej o CBR60% 0/31,5 należy zwiększyć o 15 cm.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Wykonawca przystępujący do wykonania warstw z mieszanek niezwiązanych stabilizowanych mechanicznie powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- a) równiarek albo układarek do rozkładania mieszanki,
- b) walców ogumionych i stalowych wibracyjnych lub statycznych do zagęszczania. W miejscach trudno dostępnych powinny być stosowane zagęszczarki płytowe, ubijaki mechaniczne lub małe walce wibracyjne.
- c) prostych narzędzi ręcznych – np. noży, sekatorów – do docinania geosyntetyków w razie potrzeby

Stosowany przez Wykonawcę sprzęt powinien być sprawny technicznie i zaakceptowany przez Inżyniera.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

4.2. Transport materiałów

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami, nadmiernym wysuszeniem i zawilgoceniem.

Wskazany jest transport samowyładowczy (samochody, ciągniki z przyczepami). Przy ruchu po drogach publicznych pojazd musi spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych.

Geosyntetyki można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed mechanicznym uszkodzeniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

5.2. Przygotowanie podłoża

Podłożem, na którym będzie układana warstwa mieszanki stabilizowanej georusztem, może być zarówno grunt rodzimy jak i leżąca niżej warstwa konstrukcyjna, wykonana według odrębnych wymagań.

Podłoże należy wyprofilować do wymaganych rzędnych, spadków i pochyłeń, np. z zastosowaniem równiarki lub spycharki, wg odrębnych wymagań. Z podłoża należy usunąć wszelkie elementy mogące uszkodzić geosyntetyki podczas układania: korzenie, wystające kamienie itp.

Na wyprofilowanym podłożu należy sprawdzić, czy spełnia ono parametry w zakresie nośności założone przez projektanta. Kontrolę taką należy przeprowadzić w taki sposób, aby nie doprowadzić do uszkodzenia czy skośnięcia niewzmocnionego podłoża. W przypadku podłoża o niskiej nośności (poniżej $E_2 = 30$ MPa) zalecane jest wykorzystanie lekkiej płyty dynamicznej, należy unikać wprowadzania ciężkich pojazdów dla wykonania badania płytą statyczną.

W przypadku, jeżeli podłoże będzie miało nośność mniejszą, od założonej przez projektanta, należy zastosować jedną z następujących metod postępowania:

(a): Wykonać stabilizację gruntu rodzimego metodą „na miejscu” przy pomocy dowolnego spoiwa (wapno, spoiwo drogowe, cement lub popioły lotne). Rodzaj i ilość spoiwa oraz grubość stabilizowanej warstwy dobierze Wykonawca w taki sposób, aby możliwe było uzyskanie wymaganych parametrów w podłożu. W przypadku wykonania stabilizacji podłoża spoiwem, nie ma potrzeby stosowania geotkaniny separacyjnej pod warstwą georusztu.

lub

(b): Zwiększyć grubość warstwy mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem. Zwiększenie grubości warstwy dobierze Wykonawca w taki sposób, aby zapewnić wymaganą nośność na powierzchni tej warstwy.

Paliki lub szpilki do kontroli ukształtowania warstwy kruszywa stabilizowanego georusztem muszą być wcześniej przygotowane, odpowiednio zamocowane i utrzymywane w czasie robót przez Wykonawcę.

Rozmieszczenie palików lub szpilek powinno umożliwiać naciągnięcie sznurków lub linek do wytyczenia robót w odstępach nie większych niż co 10 m.

5.3. Przygotowanie mieszanki

Wykonawca na podstawie badań laboratoryjnych przygotowuje recepturę na wytworzenie mieszanki. Receptura obejmować będzie ustalenie mieszanych frakcji kruszywa oraz wilgotność optymalną dla mieszanych składników. Sporządzona receptura musi uzyskać akceptację Inżyniera.

5.4. Wytworzenie mieszanki

Wytworzenie mieszanki polegać będzie na wymieszaniu odpowiednich frakcji kruszywa (przewidzianych recepturą) z dodaniem wody, celem uzyskania wilgotności optymalnej dla wytworzonej mieszanki.

Potrzebną ilość wody dla mieszanki ustala się laboratoryjnie z uwzględnieniem wilgotności naturalnej kruszywa. Nawilżanie mieszanki powinno następować stopniowo w ilości nie większej niż 10 l/m³ do czasu uzyskania w mieszanke wilgotności optymalnej określonej laboratoryjnie.

Mieszanka po wyprodukowaniu powinna być od razu transportowana na miejsce wbudowania w taki sposób, aby nie uległa rozsegregowaniu i wysychaniu.

5.5. Ułożenie geosyntetyków

Bezpośrednio na przygotowanym podłożu należy ułożyć warstwę georusztu wielokształtnego. Pomiędzy sąsiednimi i kolejnymi pasmami georusztu należy zachować zakład o szerokości min. 0,4 m. Georuszt można układać zarówno w kierunku podłużnym jak i poprzecznym do osi drogi, pod warunkiem zachowania wymaganych zakładów.

Należy zwrócić uwagę, aby zakłady georusztów były zachowane podczas układania kruszywa. Można to zapewnić stosując odpowiednie sposoby na utrzymanie georusztów w niezmienionej pozycji, takie jak tymczasowe szpilki stalowe lub ułożenie niewielkich pryzm kruszywa.

5.6. Wbudowywanie i zagęszczanie mieszanki

Mieszanka kruszywa powinna być rozkładana w warstwie o jednakowej grubości, takiej, aby jej ostateczna grubość po zagęszczeniu była zgodna z dokumentacją projektową.

Grubość pojedynczo układanej warstwy nie może przekraczać 30 cm po zagęszczeniu.

Warstwy o grubości większej niż 30 cm należy wykonać w dwóch warstwach technologicznych.

Warstwa kruszywa powinna być rozłożona w sposób zapewniający osiągnięcie wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych.

Bezpośrednio po wyprofilowaniu warstwy kruszywa należy przystąpić do jej zagęszczenia przez wałowanie. Kruszywo należy zagęszczać walcami ogumionymi, walcami wibracyjnymi i gładkimi. Zagęszczanie powinno postępować stopniowo od krawędzi do środka warstwy ulepszanego podłoża przy przekroju daszkowym jezdni oraz od dolnej do górnej krawędzi warstwy ulepszanego podłoża przy przekroju o spadku jednostronnym. Jakiegokolwiek nierówności lub zagłębienia powstałe w czasie zagęszczania powinny być wyrównane przez spulchnianie warstwy kruszywa i dodanie lub usunięcie materiału aż do otrzymania równej powierzchni. W

miejscach niedostępnych dla walców warstwy ulepszanego podłoża powinna być zagęszczona zagęszczarkami płytowymi, małymi walcami wibracyjnymi lub ubijakami mechanicznymi przy użyciu zróżnicowanego sprzętu. W pierwszej fazie zagęszczania należy stosować sprzęt lżejszy, a w końcowej sprzęt cięższy.

Zagęszczenie należy prowadzić do osiągnięcia zagęszczenia warstwy zgodnego z wymaganiami z p. 6.3.4.

Wilgotność mieszanki kruszywa podczas zagęszczania powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według próby Proctora. Materiał nadmiernie nawilgocony, powinien zostać osuszony przez mieszanie i napowietrzanie. Jeżeli wilgotność mieszanki kruszywa jest niższa od optymalnej o 20% jej wartości, mieszanka powinna być zwilżona określoną ilością wody i równomiernie wymieszana. W przypadku, gdy wilgotność mieszanki kruszywa jest wyższa od optymalnej o 10% jej wartości, mieszankę należy osuszyć.

5.7. Utrzymanie warstwy mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem

Warstwy ulepszanego podłoża po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy, powinna być utrzymywana w dobrym stanie. Warstwa ulepszanego podłoża może być wykorzystywana tylko do sporadycznego, niezbędnego ruchu budowlanego, który nie może wywoływać w niej kolein. Jeżeli Wykonawca będzie wykorzystywał, za zgodą Inżyniera, gotową warstwę ulepszanego podłoża do ruchu budowlanego, to jest obowiązany naprawić wszelkie uszkodzenia spowodowane przez ten ruch. Koszt napraw wynikłych z niewłaściwego utrzymania warstwy ulepszanego podłoża obciąża Wykonawcę robót.

5.8. Odcinek próbny

O ile dokumentacja wymaga wykonania odcinka próbnego, Wykonawca wykona go co najmniej na 3 dni przed rozpoczęciem robót, w celu:

- stwierdzenia czy sprzęt budowlany do mieszania, rozkładania i zagęszczania mieszanki kruszywa jest właściwy,
- określenia grubości warstwy mieszanki kruszywa w stanie luźnym, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu,
- określenia liczby przejazdów sprzętu zagęszczającego, potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich wyrobów oraz sprzętu do mieszania, rozkładania i zagęszczania, jakie będą stosowane do wykonywania warstwy.

Powierzchnia odcinka próbnego powinna wynosić od 400 do 800 m².

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu zaakceptowanym przez Inżyniera.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania mieszanek przeznaczonych do wykonania robót i przedstawić wyniki tych badań Inżynierowi w celu akceptacji materiałów. Badania te powinny obejmować wszystkie właściwości określone w pkt 2 niniejszej ST.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi do akceptacji karty materiałowe geosyntetyków wraz z próbkami materiałów.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów

Tablica 4. Częstotliwość oraz zakres badań przy budowie warstw z mieszanek niezwiązanych stabilizowanych georusztem

L.P.	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań	
		Minimalna liczba badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna powierzchnia warstwy przypadająca na jedno badanie (m2)
1	Uziarnienie mieszanki	1	2000
2	Zawartość wody		
3	Zagęszczenie warstwy	5 próbek na 10 000 m2	
4	Badanie właściwości kruszywa wg tab. 1	dla każdej partii kruszywa i przy każdej zmianie kruszywa	

6.3.2. Uziarnienie mieszanki

Uziarnienie mieszanki powinno być zgodne z wymaganiami podanymi w pkt 2.3. Próbkę należy pobierać w sposób losowy, z rozłożonej warstwy, przed jej zagęszczeniem. Wyniki badań powinny być na bieżąco przekazywane Inżynierowi.

6.3.3. Zawartość wody

Zawartość wody w mieszance powinna być zgodna z wymaganiami podanymi w Tablicy 1.

6.3.4. Nośność i zagęszczenie warstwy

Zagęszczenie każdej warstwy kruszywa na georuszcie powinno odbywać się aż do osiągnięcia wymaganego wskaźnika zagęszczenia zgodnie z wymogami PN-S-02205.

Kontrolę zagęszczenia warstw stabilizowanych można też oprzeć na metodzie obciążeń płytowych wg PN-S-02205 stosując płytę Ø30cm. W takim przypadku wynik modułu należy obliczać w zakresie obciążeń jednostkowych 0,15 – 0,25MPa i przyrostu odkształcenia odpowiadającemu temu zakresowi obciążeń jednostkowych doprowadzając obciążenie końcowe do 0,35MPa. Moduły odkształcenia oblicza się z następujących wzorów:

$$E_1 = \frac{3\Delta p}{4\Delta s_1} D \quad E_2 = \frac{3\Delta p}{4\Delta s_2} D$$

gdzie:

E₁ - moduł pierwotny odkształcenia [MPa],

E₂ - moduł wtórny odkształcenia [MPa],

Δp - różnica nacisków w cyklu obciążania w przedziale 0,15 – 0,25 MPa[MPa],

Δs₁ - przyrost osiadań w pierwszym cyklu obciążania [mm],

Δs₂ - przyrost osiadań w drugim cyklu obciążania[mm],

D - średnica płyty [mm] (D = 300 mm).

Wskaźnik odkształcenia I_o = E₂/E₁, charakteryzujący zagęszczenie, powinien być nie większy od przyjętego przez projektanta.

Wtórny moduł odkształcenia E₂, charakteryzujący nośność, powinien być nie mniejszy od przyjętego przez projektanta.

Alternatywnie nośność warstwy można sprawdzić przy użyciu lekkiej płyty dynamicznej.

6.3.5. Właściwości kruszywa

Badania kruszywa powinny obejmować ocenę wszystkich właściwości określonych w pkt 2.2 ÷ 2.4

Próbki do badań pełnych powinny być pobierane przez Wykonawcę w sposób losowy w obecności Inżyniera.

6.4. Wymagania dotyczące cech geometrycznych warstwy

6.4.1. Częstotliwość oraz zakres pomiarów

Częstotliwość oraz zakres pomiarów dotyczących cech geometrycznych warstwy mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem podano w *Tablicy 5*.

Tablica 5. Częstotliwość oraz zakres pomiarów wykonanej warstwy z mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem

L.P.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Szerokość warstwy	10 razy na 1 km
2	Równość podłużna	co 25 m łątą
3	Równość poprzeczna	10 razy na 1 km
4	Spadki poprzeczne	10 razy na 1 km
5	Rzędne wysokościowe	co 20 m
6	Ukształtowanie osi w planie	co 100 m
7	Grubość warstwy	Podczas budowy: w 3 punktach na każdej działce roboczej, lecz nie rzadziej niż raz na 1000 m ² Przed odbiorem: w 3 punktach, lecz nie rzadziej niż raz na 2000 m ²
8	Nośność i zagęszczenie warstwy	co najmniej w dwóch przekrojach na każde 1000 m

6.4.2. Szerokość

Szerokość warstwy nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż +15 cm, -10 cm.

Na jezdniach bez krawężników szerokość warstwy powinna być większa od szerokości warstwy wyżej leżącej o co najmniej 25cm lub o wartość wskazaną w Dokumentacji Projektowej.

6.4.3. Równość

Nierówności podłużne warstwy należy mierzyć 4-metrową łątą, zgodnie z BN-68/8931-04.

Nierówności poprzeczne warstwy należy mierzyć 4-metrową łątą.

Nierówności warstwy nie mogą przekraczać 15 mm.

6.4.4. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne warstwy na prostych i łukach powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją +/- 0,7 %.

6.4.5. Rzędne wysokościowe

Różnice pomiędzy rzędnymi wysokościowymi warstwy i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać -2 cm, +1 cm.

6.4.6. Ukształtowanie osi warstwy

Oś w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej o więcej niż +/- 10 cm.

6.4.7. Grubość warstwy

Grubość nie może się różnić od grubości projektowanej o więcej niż +/- 10 %.

6.5. Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi odcinkami

6.5.1. Niewłaściwe cechy geometryczne warstwy

Wszystkie powierzchnie warstwy, które wykazują większe odchylenia od określonych w punkcie 6.4 powinny być naprawione przez spulchnienie lub zerwanie do głębokości co najmniej 10 cm, wyrównane i powtórnie zagęszczone. Dodanie nowego materiału bez spulchnienia wykonanej warstwy jest niedopuszczalne.

Jeżeli szerokość warstwy jest mniejsza od szerokości projektowanej o więcej niż 10 cm i nie zapewnia podparcia warstwom wyżej leżącym, to Wykonawca powinien na własny koszt poszerzyć warstwę przez spulchnienie jej na pełną grubość do połowy szerokości pasa ruchu, dołożenie materiału i powtórne zagęszczenie.

6.5.2. Niewłaściwa grubość warstwy

Na wszystkich powierzchniach wadliwych pod względem grubości, Wykonawca wykona naprawę. Powierzchnie powinny być naprawione przez spulchnienie lub wybranie warstwy na odpowiednią głębokość, zgodnie z decyzją Inżyniera, uzupełnione nowym materiałem o odpowiednich właściwościach, wyrównane i ponownie zagęszczone.

Roboty te Wykonawca wykona na własny koszt. Po wykonaniu tych robót nastąpi ponowny pomiar i ocena grubości warstwy, według wyżej podanych zasad, na koszt Wykonawcy.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Jednostką obmiarową jest m²(metr kwadratowy) wykonanej warstwy z mieszanki niezwiązanej stabilizowanej georusztem.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Roboty uznaje się za zgodne z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² robót obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie prowadzonych robót,
- zakup i dostarczenie materiałów do wykonania warstwy ulepszanego podłoża,
- dostarczenie sprzętu niezbędnego do wykonania warstwy ulepszanego podłoża,
- przygotowanie podłoża, w tym ewentualne doprowadzenie go do wymaganej nośności,
- opracowanie recepty na wykonanie mieszanki z kruszywa,
- przygotowanie mieszanki z kruszywa, zgodnie z receptą,
- dostarczenie mieszanki na miejsce wbudowania,
- wykonanie odcinka próbnego,
- rozłożenie geosyntetyków,
- rozłożenie mieszanki,
- zagęszczenie rozłożonej mieszanki,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w ST,
- utrzymanie warstwy ulepszanego podłoża w czasie robót,
- odwodnienie terenu na czas prowadzenia robót,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

PN-EN ISO 14688-1	Badania geotechniczne. Oznaczanie i klasyfikowanie gruntów. Część 1: Oznaczanie i opis
PN—ENISO 14688-2	Badania geotechniczne. Oznaczanie i klasyfikowanie gruntów Część 2: zasady klasyfikowania
PN-EN 13249	Geotekstylia i wyroby pokrewne. Właściwości wymagane w odniesieniu do wyrobów stosowanych do budowy dróg i innych powierzchni obciążonych ruchem (z wyłączeniem dróg kolejowych i nawierzchni asfaltowych)
PN-EN 933-1	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie składu ziarnowego
PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie kształtu ziaren
PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Ocena zawartości drobnych cząstek. Badania błękitem metylenowym
PN-EN 1097-5	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie wilgotności
PN-EN 1097-6	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie nasiąkliwości
PN-EN 1367-1	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie mrozoodporności metodą bezpośrednią
PN-EN 1744-1	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń organicznych
PN-EN 1744-1	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości siarki metodą bromową
PN-EN 1097-2	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie ścieralności w bębnie Los Angeles
PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
PN-EN 13285	Mieszanki niezwiązane. Wymagania
PN-EN 13286-2	Metody określania gęstości i zawartości wody. Zagęszczanie metodą Proctora.
PN-EN 1008-1	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek
BN-68/8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łatą

10.2. Pozostałe dokumenty

1. Zalecenia producenta georusztu i geotkaniny dotyczące technologii wbudowania.

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU
ROBÓT BUDOWLANYCH

D.05.03.26a
Wzmocnienie siatką nawierzchni bitumicznej

1. Wstęp

1.1. Przedmiot Szczegółowej Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (SSTWiORB) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru Robót budowlanych w ramach realizacji budowy drogi wojewódzkiej nr 627.

1.2. Zakres stosowania SSTWiORB

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych jest to zbiór wymagań w zakresie sposobu wykonania robót budowlanych, właściwości stosowanych materiałów, kontroli jakości i odbioru robót oraz wymagań odnośnie instalacji, montażu maszyn, urządzeń i wyposażenia obowiązujących przy realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres Robót objętych SSTWiORB

Ustalenia zawarte w niniejszej SSTWiORB dotyczą zasad prowadzenia robót związanych ze wzmocnieniem kompozytem nawierzchni bitumicznej. W zakres robót wchodzi:

- oczyszczenie i skropienie warstwy profilowej przed ułożeniem siatki,
- ułożenie i zamocowanie siatki zbrojeniowej, wzmacniającego nawierzchnię asfaltową.

Szczegółowa lokalizacja ułożenia siatki zbrojeniowej zgodnie z Dokumentacją Projektową.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Siatka zbrojeniowa – płaski kompozytowy wyrób syntetyczny, powstały z połączenia siatki z włókien szklanych pokrytych modyfikowanym polimerem z lekką włókniną poliestrową.

1.4.2. Pozostałe określenia podstawowe podane w niniejszej SSTWiORB są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w STWiORB DM 00.00.00 "Wymagania ogólne".

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w STWiORB DM 00.00.00 „Wymagania Ogólne”. Wykonawca Robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SSTWiORB i poleceniami Inżyniera.

Niezbędne dane istotne z punktu widzenia:

- organizacji robót budowlanych;
- zabezpieczenia interesu osób trzecich;
- ochrony środowiska;
- warunków bezpieczeństwa pracy;
- zaplecza dla potrzeb Wykonawcy;
- warunków organizacji ruchu;
- zabezpieczenia chodników i jezdni,

podano w STWiORB DM 00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

2. Materiały

2.1. Warunki ogólne stosowania materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w STWiORB DM 00.00.00. "Wymagania Ogólne".

Podczas realizowania przedmiotowego zadania budowlanego, do stosowania dopuszcza się wyłącznie:

- wyroby, dla których producent sporządził Deklarację Właściwości Użytkowych (DWU) zgodnie z rozporządzeniem 305/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady UE (wyroby oznaczone znakiem CE),
- wyroby, dla których producent sporządził Deklarację Zgodności (DZ) z istniejącą Polską Normą lub Aprobata Techniczną,
- wyroby, umieszczone przez Komisję Europejską w wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia i bezpieczeństwa, dla których producent wydał deklarację zgodności z uznanymi regułami sztuki budowlanej,
- jednostkowy w danym obiekcie budowlanym wyrób wytworzony według indywidualnej dokumentacji technicznej, dla którego producent wydał specjalne oświadczenie o zgodności wyrobu z tą dokumentacją oraz z przepisami.

Wyrób budowlany, który posiada DWU (oznakowanie CE) lub Deklarację Zgodności (DZ) z istniejącą Polską Normą lub Aprobata Techniczną, nie może być modyfikowany bez utraty ważności dokumentów dopuszczających do wbudowania.

2.2. Podstawowe wymagania dotyczące materiałów

Do wykonania powyższych robót należy stosować następujące materiały:

- emulsję asfaltową,
- siatkę zbrojeniową,

2.2.1. Warstwa szczepna

2.2.1.1. Emulsja asfaltowa

Do wykonania warstwy szczepnej na powierzchni, na której ma być ułożona siatka, należy stosować emulsję asfaltową szybkorozpadową o zawartości asfaltu 65% lub więcej. Zaleca się stosowanie emulsji asfaltowej na bazie asfaltu modyfikowanego o właściwościach zgodnych z PN-EN 13808.

Emulsja może być stosowana przy temperaturze +10°C. W przypadku odmiennych warunków panujących na budowie, zastosowanie emulsji należy uzgodnić z Inżynierem i wykonawcą/podwykonawcą robót instalacyjnych.

2.2.2. Siatka zbrojeniowa

Do wykonania robót należy użyć siatki zbrojeniowej, powstałej z połączenia siatki z włókien szklanych pokrytych modyfikowanym polimerem z lekką włókniną. Siatka z włókien szklanych pokrytych modyfikowanym polimerem powinna składać się z wiązek włókien szklanych, połączonych wzdłużnie przy wykorzystaniu nici poliestrowych. Rozstaw wiązek z włókien szklanych powinien wynosić 25mm w obu kierunkach tworząc siatkę o oczkach kwadratowych. Lekka włóknina powinna być wyprodukowana z poliestru, a jej masa powierzchniowa powinna wynosić 0,017 kg/m².

Włókna szklane o wysokim współczynniku sztywności zapewniają aktywację naprężeń już przy niskich odkształceniach. Funkcją lekkiej włókniny podkładowej jest umożliwienie wyłącznie przylegania siatki podczas procesu instalacji, a w konsekwencji umożliwienie ścisłego połączenia pomiędzy nowymi warstwami układanymi na siatce a istniejącą konstrukcją nawierzchni.

Do wykonania robót należy użyć wyłącznie produktu spełniającego wszystkie poniższe wymagania w funkcji Zbrojenia nakładek asfaltowych (*R-Reinforcement*).

Charakterystyka produktu i opisane przeznaczenie (wzmocnienie/zbrojenie) są zgodne z PN-EN 15381.

Szczegółowe wymagania dotyczące siatki zbrojeniowej podano w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania dla siatki zbrojeniowej

Wymagania dla siatki z włókien szklanych.

L.P.	Parametr	Metoda badania	Jednostka	Wymagana wartość	Tolerancja
1	Wytrzymałość na rozciąganie MD/CMD	EN ISO 10319	kN/m	100	- 7
2	Wydłużenie przy zerwaniu MD/CMD	EN ISO 10319	%	3	+/- 0,6
5	Rozmiar oczka		mm	25 x 25	

Wyrób powinien posiadać aktualne dokumenty dopuszczające go do stosowania w budownictwie drogowym, tj. Deklarację Właściwości Użytkowych potwierdzającą spełnienie wymaganej funkcji oraz wystawioną w odniesieniu do normy zharmonizowanej PN-EN 15381.

Nie powinien ulegać biodegradacji ani być podatny na hydrolizę. Powinien być odporny na działanie kwasów, zasad i wodnych roztworów soli oraz obojętny wobec związków chemicznych naturalnie występujących w podłożu.

Przed zatwierdzeniem materiału przez Inżyniera oraz przed wykonaniem robót na właściwym odcinku należy wykonać poletko próbne, w celu dobrania odpowiedniej ilości emulsji oraz technologii instalacji pozwalającej na uzyskanie prawidłowego przyklejenia siatki do podłoża.

3. Sprzęt

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w STWiORB DM 00.00.00 "Wymagania ogólne".

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Do wykonania robót związanych ze wzmocnieniem nawierzchni siatką powinien być stosowany sprzęt:

- skraplarka do wykonania skropienia emulsją asfaltową oraz szczotki do dodatkowego smarowania emulsją asfaltową na zakładach siatki,
- sztywne szczotki umożliwiające i przyspieszające proces przylegania włókniny do podłoża,
- ostry nóż lub podobne narzędzie do docinania siatki w razie potrzeby (np. do wycięcia otworów na studzienki).

4. Transport i składowanie

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w STWiORB DM 00.00.00 "Wymagania Ogólne".

4.2. Transport materiałów

Siatkę należy transportować w sposób zabezpieczający przed mechanicznymi uszkodzeniami oraz przed namoknięciem.

Transport emulsji powinien odbywać się w cysternach samochodowych.

Cysterny, pojemniki i zbiorniki przeznaczone do transportu lub składowania emulsji powinny być czyste i nie powinny zawierać resztek innych lepiszczy.

4.3. Składowanie materiałów

Siatkę należy przechowywać w suchych warunkach na wyrównanym podłożu, tak aby uniknąć deformacji rolek. Miejsce składowania powinno być zaciemnione i zadaszone, celem ochrony materiałów przed promieniowaniem słonecznym oraz oddziaływaniem wody.

Folię zabezpieczającą rolki siatki można zdjąć dopiero tuż przed przystąpieniem do układania materiału.

5. Wykonanie robót

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w STWiORB DM 00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

Wykonawca przedstawi Inżynierowi do akceptacji Projekt Technologii i Organizacji Robót oraz Program Zapewnienia Jakości uwzględniający wszystkie warunki, w jakich będą wykonywane roboty.

5.2. Ułożenie siatki na warstwach asfaltowych

Siatka może być układana na istniejących warstwach asfaltowych po uprzednim sfrezowaniu (bezpośrednio na frezie) bądź na warstwie wyrównawczej lub innej nowej warstwie asfaltowej (podbudowa asfaltowa lub warstwa wiążąca).

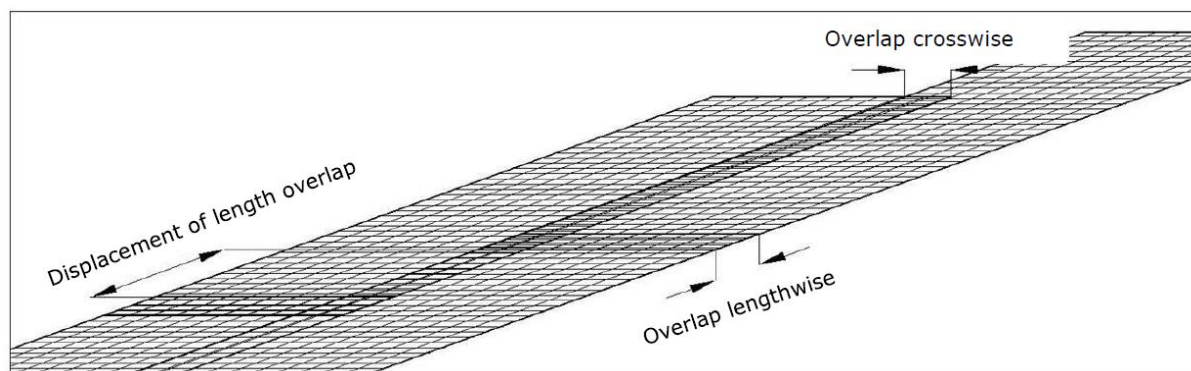
Podczas układania siatki należy przestrzegać poniższych zasad:

1. Podłoże, na którym ma być ułożona siatka, musi być suche, czyste i równe. W przypadku występowania znacznych nierówności lub powierzchni po sfrezowaniu zaleca się wykonanie dodatkowej warstwy wyrównawczej. Szczeliny, pęknięcia i puste przestrzenie należy wypełnić odpowiednim materiałem. Nie wolno prowadzić instalacji siatki podczas opadów deszczu.
2. Na przygotowanym podłożu należy wykonać skropienie emulsją asfaltową. Natryskiwanie należy wykonywać mechanicznie w równomiernym tempie. W przypadku mniejszych bądź trudnodostępnych powierzchni, dopuszcza się rozpylanie ręczne. Należy stosować szybko rozpadową emulsję o dużej zawartości asfaltu. Ilość emulsji powinna być tak dobrana, aby po odparowaniu wody uzyskać około 0,5-0,9 kg/m² asfaltu na m² skropionej powierzchni (równowartość ok. 0,8-1,4 kg/m² emulsji asfaltowej o zawartości lepiszcza 65%). Ilość emulsji powinna być mierzona i rejestrowana w trakcie nanoszenia.
3. Dokładną ilość emulsji należy dobrać na budowie, biorąc pod uwagę równość i porowatość warstwy oraz warunki atmosferyczne panujące w trakcie instalacji. Przed zatwierdzeniem materiału przez Inżyniera oraz przed wykonaniem robót na właściwym odcinku należy wykonać poletko próbne, w celu dobrania odpowiedniej ilości emulsji oraz technologii instalacji pozwalającej na uzyskanie prawidłowego przyklejenia kompozytu do podłoża.
4. Niezwłocznie po skropieniu emulsją, przed jej rozpadem, należy rozłożyć siatkę. Instalacja może być mechaniczna bądź ręczna. Po rozłożeniu siatki należy docisnąć do podłoża poprzez szczotkowanie sztywnymi szczotkami. Wszelkie ewentualnie powstałe nierówności i fałdy powinny być usunięte poprzez szczotkowanie w czasie rozwijania siatki.
5. Siatka powinna maksymalnie przylegać do podłoża.
6. Pasma siatki nie muszą dochodzić dokładnie do krawędzi jezdni. Zaleca się pozostawienie niewielkiej przerwy (ok. 5 cm) pomiędzy brzegiem pasma siatki a krawędzią jezdni (krawężnikiem, ściekiem itp.).
7. W miejscu łączenia sąsiednich pasm siatki należy wykonać zakład o długości 20-30 cm w kierunku podłużnym i 10-15 cm w kierunku poprzecznym. Zakład nie powinien być większy – w przypadku, gdyby z szerokości rolek siatki i szerokości jezdni wynikała większa szerokość

zakładu, należy dociąć rolkę materiału do odpowiedniej szerokości. Miejsce zakładu (dolna warstwa siatki) powinno zostać dodatkowo skropione taką ilością emulsji bądź asfaltu, aby uzyskać ilość około 0,5 litra bitumu na metr kwadratowy. Miejsce zakładu wymaga dodatkowego, starannego szczotkowania.

8. Należy dążyć do tego, aby miejsca zakładów poprzecznych pasm siatki nie występowały w śladzie koła na nawierzchni oraz nad pęknięciami i szczelinami.

9. Rolki układane są zgodnie z kierunkiem pracy rozściełacza. Połączenia, między kolejnymi rolkami, powinny być wykonywane na przemian, z przynajmniej 1m przesunięciem względem rolek sąsiednich (Rys. 1).



Rys. 1 Schemat wykonywania zakładów

10. W przypadku naprawy pojedynczych pęknięć bądź szczelin, należy stosować siatkę o szerokości minimum 1m.

5.3. Ułożenie nowych warstw asfaltowych bezpośrednio na siatce zbrojeniowej

1. Bezpośrednio na rozłożonej, suchej warstwie siatki, po odczekaniu czasu niezbędnego do uzyskania pełnej szczepności siatki z podłożem i pełnego rozpadu emulsji asfaltowej, można układać warstwy asfaltowe przy użyciu konwencjonalnego sprzętu.

2. Minimalna grubość warstwy asfaltowej ułożonej w jednym przejściu rozściełacza bezpośrednio na siatce to 40 mm.

3. W przypadku układania warstw asfaltowych na siatce w kilku częściach (np. połówkami jezdni) szew roboczy w warstwach asfaltowych nie powinien się pokrywać z zakładem poprzecznym pasm siatki.

4. W przypadku odstawania siatki od podłoża lub niedostatecznej szczepności z podłożem, co może objawiać się np. falowaniem materiału pod wpływem ruchu samochodów dowożących mieszankę mineralno-asfaltową, zaleca się rozciąć siatkę w miejscu falowania, ułożyć na zakład, przymocować do podłoża (np. za pomocą gwoździ), a w miejscu połączenia wykonać sprysk w postaci asfaltu lub emulsji asfaltowej.

5. Nie dopuszcza się ruchu samochodów bezpośrednio po ułożonej warstwie siatki za wyjątkiem samochodów dowożących mieszankę mineralno-asfaltową. Powinny one jeździć powoli, unikając gwałtownych skrętów, hamowań i przyspieszeń.

Instalację materiału należy prowadzić ściśle wg wytycznych producenta.

6. Kontrola jakości robót

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w STWiORB DM 00.00.00 "Wymagania Ogólne".

6.2. Kontrola robót

Kontrola jakości Robót polega na:

- sprawdzeniu zużycia emulsji asfaltowej i jednorodności skropienia,
- sprawdzeniu poprawności wykonania zakładów i dodatkowego skropienia asfaltem,
- wizualnej ocenie przylegania siatki do podłoża przed ułożeniem na nim warstwy z betonu asfaltowego.

7. Obmiar robót

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w STWiORB DM 00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) ułożonej siatki zbrojeniowej.

8. Odbiór robót

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w STWiORB DM 00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, niniejszą SSTWiORB i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. Podstawa płatności

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w STWiORB DM 00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9. Wynagrodzenie ryczałtowe: zasady płatności podano w umowie między Zamawiającym, a Wykonawcą.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² wzmocnienia siatką obejmuje:

- koszt materiałów wraz z transportem,
- wykonanie skropienia emulsją asfaltową,
- rozłożenie i szczotkowanie siatki.

10. Przepisy związane

10.1. Normy

- PN-EN 13808:2013-10 Asfalty i lepiszcza asfaltowe. Zasady klasyfikacji kationowych emulsji asfaltowych.
- PN-EN 15381: 2010 Geotekstylia i wyroby pokrewne -- Wymagania w odniesieniu do wyrobów stosowanych w nawierzchniach i nakładkach asfaltowych.

10.2. Inne dokumenty

- Wytyczne producenta odnośnie układania siatki.

BRANŻA SANITARNA

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	1
1. WSTĘP	4
1.1. PRZEDMIOT SST	4
1.2. ZAKRES STOSOWANIA SST	4
1.3. ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH SST	4
1.4. OKREŚLENIA PODSTAWOWE – NA POTRZEBY NINIEJSZEGO KONTRAKTU	4
1.4.1. SYSTEM ODWODNIENIA	4
1.4.2. SIEĆ KANALIZACJI DESZCZOWEJ	4
1.4.3. SIEĆ DRENARSKA	4
1.4.4. PRZYKANALIK KANALIZACJI DESZCZOWEJ	4
1.4.5. ZBIORNIK RETENCYJNO – INFILTRACYJNY	4
1.4.6. PROFILOWANIE I OCZYSZCZENIE ROWÓW MELIORACYJNYCH	4
1.4.7. UZBROJENIE	4
1.4.8. RURA OCHRONNA	6
1.4.9. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI	6
1.4.10. OBSYPKA	6
1.4.11. NASYP BUDOWLANY	6
1.4.12. WARSTWA FILTRACYJNA / DRENAŻOWA	6
1.4.13. FUNDAMENT	6
1.4.14. ROZBIÓRKA	6
1.4.15. PRZEŁOŻENIE SIECI	6
1.4.16. OCIEPLENIE SIECI	7
1.4.17. WYMIANA SIECI	7
1.4.18. REGULACJA WYSOKOŚCIOWA ISTN. ARMATURY	7
1.4.19. SYSTEM PRZEGRÓD NA ROWACH	7
1.4.20. IMPREGNACJA ELEMENTÓW BETONOWYCH	7
1.4.21. NASIĄKLIWOŚĆ BETONU	7
1.4.22. STOPIEŃ WODOSZCZELNOŚCI	7
1.4.23. STOPIEŃ MROZOODPORNOŚCI	7
1.4.24. KLASA BETONU	7
1.4.25. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI	7
1.4.26. UMOCNIE NIE PŁYTAMI AŻUROWYMI	7
1.4.27. UMOCNIE NIE KOSTKĄ KAMIENNĄ/ NARZUTEM KAMIENNYM	7
1.4.28. MATĄ BENTONITOWĄ	8
1.4.29. UMOCNIE NIE MATERACEM GABIONOWYM	8
1.4.30. PODUSZKA SORPCYJNA	8
1.4.31. GRODZICE	8
1.4.32. ŚREDNICA NOMINALNA DN	8
1.4.33. URZĄDZENIE REGULUJĄCE POZIOM WODY W ZBIORNIKU	8
1.4.34. PŁUKANIE I CZYSZCZENIE	8
1.4.35. INSPEKCJA TELEWIZYJNA	8
1.5. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT	8
1.6. NAZWY I KODY WSZ DLA PRZEWIDZIANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH	8
2. MATERIAŁY	8
2.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁÓW	8
2.2. MATERIAŁY NIEODPOWIADAJĄCE WYMAGANIOM	9
2.3. ODBIÓR MATERIAŁÓW NA BUDOWIE	9
2.4. SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW	9
2.5. RODZAJ MATERIAŁÓW	9
2.6. RURY PRZEWODOWE	9
2.6.1. RURY SIEĆ I PRZYKANALIKÓW KANALIZACJI DESZCZOWEJ	9
2.6.2. RURY SIECI DRENARSKIEJ	10
2.7. RURY OCHRONNE	10
2.8. ARMATURA	10
2.8.1. STUDNIA KANALIZACJI DESZCZOWEJ	10
2.8.2. STUDNIA SIECI DRENARSKIEJ	11
2.8.3. WPUSZ DESZCZOWY	11
2.8.4. WYŁOT KANALIZACJI DESZCZOWEJ	11
2.8.5. OSADNIKI PRZY WŁOCIE DO STUDNI	12
2.8.6. SEPARATOR SUBSTANCJI ROPOPOCHODNYCH	12
2.8.7. SEPARATOR ZAWIESIN – OSADNIK	12
2.8.8. ODWODNIENIE LINIOWE	12
2.9. AKCESORIA	12
2.10. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI	12
2.11. OBSYPKA	12
2.12. NASYP BUDOWLANY	12
2.13. FUNDAMENT	12
2.14. WARSTWA FILTRACYJNA / DRENAŻOWA	13
2.15. OGRODZENIE ZBIORNIKA	13
2.16. GRODZICE	13

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych
D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

2.17.	UMOCNIENIA KOSTKĄ KAMIENNĄ	14
2.18.	UMOCNIENIA NARZUTEM KAMIENNYM	14
2.19.	UMOCNIENIA PŁYTAMI AŻUROWYMI	15
2.20.	UMOCNIENIE GABIONOWE	15
2.21.	MATA BENTONITOWA	15
2.22.	MATERIAŁY IMPREGNUJĄCE	15
2.23.	MATERIAŁY OCIEPLENIOWE	15
2.23.1.	ŁUPKI STYROPIANOWE	15
2.23.2.	KERAMZYT	15
2.24.	INNE MATERIAŁY	15
3.	SPRZĘT	15
3.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU	15
3.2.	SPRZĘT DO WYKONANIA ROBÓT OBJĘTYCH SPECYFIKACJĄ	15
4.	TRANSPORT	16
4.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE TRANSPORTU	16
4.2.	TRANSPORT RUR	16
4.3.	TRANSPORT KRĘGÓW	16
4.4.	TRANSPORT WŁAZÓW KANAŁOWYCH	16
4.5.	TRANSPORT GEOSYNTETYKÓW	16
4.6.	TRANSPORT MIESZANKI BETONOWEJ	16
4.7.	TRANSPORT CEMENTU	17
4.8.	TRANSPORT KRUSZYW	17
4.9.	TRANSPORT GRODZIC	17
4.10.	TRANSPORT INNYCH MATERIAŁÓW	17
4.11.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRZEWOZU PO DROGACH PUBLICZNYCH	17
5.	WYKONANIE ROBÓT	17
5.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT	17
5.2.	ROBOTY POMIAROWE	17
5.3.	ROBOTY PRZYGOTOWAWCZE	17
5.4.	ROBOTY ZIEMNE	18
5.4.1.	WYKOPY	18
5.4.2.	ODWODNIENIE WYKOPÓW	19
5.4.3.	WYKONANIE PODŁOŻA	19
5.4.4.	ZASYPANIE WYKOPÓW I ICH ZAGĘSZCZENIE	20
5.5.	FUNDAMENT	20
5.6.	BUDOWA SYSTEMU ODWODNIENIA	20
5.6.1.	CZYSZCZENIE I PŁUKANIE KANAŁÓW ORAZ INSPEKCJA TELEWIZYJNA	20
5.6.2.	UKŁADANIA RUR KANALIZACJI DESZCZOWEJ	20
5.6.3.	UKŁADANIE RUR DRENARSKICH	21
5.6.4.	MONTAŻ STUDNI KANALIZACJI DESZCZOWEJ (M.IN. REWIZYJNYCH, WPADOWYCH, WPUSTÓW DESZCZOWYCH)	21
5.6.5.	MONTAŻ STUDNI DRENARSKICH	22
5.6.6.	MONTAŻ SEPARATORÓW SUBSTANCJI ROPOPOCHODNYCH ORAZ SEPARATORÓW ZAWIESIN – OSADNIKÓW	22
5.6.7.	MONTAŻ WYLOTÓW KANALIZACJI DESZCZOWEJ	22
5.6.8.	MONTAŻ OSADNIKÓW PRZY STUDNIACH WPADOWYCH	22
5.6.9.	ODWODNIENIE LINIOWE	22
5.6.10.	CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI SIECI KANALIZACJI DESZCZOWEJ GRAWITACYJNEJ	22
5.7.	ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI	23
5.8.	KOLIZJE Z ISTNIEJĄCYMI SIECIAMI	23
5.9.	WYKONANIE ZBIORNIKA RETENCYJNO – INFILTRACYJNEGO	23
5.9.1.	ZBIORNIKI OTWARTE W WYKOPIE	23
5.9.2.	ZBIORNIKI OTWARTE O KONSTRUKCJI NAZIEMNEJ	23
5.10.	MONTAŻ GRODZIC	23
5.11.	OGRODZENIE ZBIORNIKA	24
5.12.	REPROFILACJA ROWU	24
5.13.	WYKONANIE WARSTWY DRENAŻOWEJ	24
5.14.	UMOCNIENIE KOSTKĄ KAMIENNĄ	24
5.15.	UMOCNIENIE KAMIENIEM NARZUTOWYM	24
5.16.	UMOCNIENIE PŁYTAMI AŻUROWYMI	25
5.17.	UMOCNIENIE GABIONOWE	25
5.18.	UŁOŻENIE OBRZEŻY BETONOWYCH/ KAMIENNYCH	25
5.19.	UŁOŻENIE KRAWĘŻNIKÓW KAMIENNYCH	25
5.20.	OCIEPLENIE SIECI PROJEKTOWYCH	25
5.21.	UKŁADANIE MATY BENTONITOWEJ	25
5.22.	PRZYWRÓCENIE TERENU DO STANU PIERWOTNEGO	25
6.	KONTROLA JAKOŚCI	25
6.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE KONTROLI ROBÓT	25
6.2.	KONTROLA, POMIARY I BADANIA	25
6.2.1.	BADANIA PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO ROBÓT	25
6.2.2.	KONTROLA, POMIARY I BADANIA W CZASIE ROBÓT	26
6.3.	DOPUSZCZALNE TOLERANCJE I WYMAGANIA	27
7.	OBMIAR ROBÓT	27
7.1.	OGÓLNE ZASADY OBMIARU ROBÓT	27
7.2.	JEDNOSTKA OBMIAROWA	27
8.	ODBIÓR ROBÓT	27
8.1.	ODBIÓR ROBÓT ZANIKAJĄCYCH I ULEGAJĄCYCH ZAKRYCIU	27

8.2.	ODBIÓR CZĘŚCIOWY	27
8.3.	ODBIÓR KOŃCOWY	27
9.	PODSTAWA PŁATNOŚCI	28
9.1.	OGÓLNE ZASADY PODSTAWY PŁATNOŚCI	28
9.2.	CENA JEDNOSTKI OBMIAROWEJ	28
10.	PRZEPISY ZWIĄZANE	34
10.1.	NORMY	34
10.2.	INNE DOKUMENTY	35

1. WSTĘP

1.1. PRZEDMIOT SST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące systemu odwodnienia w ramach inwestycji pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokółów Podlaski”.

1.2. ZAKRES STOSOWANIA SST

SST stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji budowy systemu odwodnienia w ramach inwestycji pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokółów Podlaski”.

SST uwzględnia normy państwowe, instrukcje i przepisy stosujące się do robót.

Odstępstwa od wymagań ogólnych podanych w niniejszej SST mogą mieć miejsce tylko w przypadkach małych prostych robót i konstrukcji drugorzędnych o niewielkim znaczeniu, dla których istnieje pewność, że podstawowe wymagania będą spełnione przy zastosowaniu metod wykonania na podstawie doświadczenia i przy przestrzeganiu zasad sztuki budowlanej.

SST stanowi uzupełnienie do części rysunkowej, opisowej zawartej w projekcie i należy je rozpatrywać, jako całość.

UWAGA:

Niniejszą specyfikację i jej opis poszczególne punkty są ze sobą powiązane i odwołują się nawzajem. Mimo zachowania staranności może dojść do omyłki edycyjnej poprzez niewłaściwe odwołanie się punktu wskazanego w specyfikacji. W takim przypadku należy odszukać właściwe odniesienie do punktu i traktować, jako odniesienie do dokumentacji Projektowej a w przypadku wątpliwości skonsultować się z Projektantem.

1.3. ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych m.in. z kompleksowym wykonaniem systemu odwodnienia.

Lokalizację projektowanego zakresu przedstawiono na mapie sytuacyjno – wysokościowej załączonej w części graficznej projektu. Wymienione wyżej prace wykonywać zgodnie z ustaleniami projektu. Szczegółowy opis prowadzenia prac w tym i rodzaju użytego materiału zawarto w części opisowej i graficznej dokumentacji projektowej oraz niniejszej SST.

1.4. OKREŚLENIA PODSTAWOWE – NA POTRZEBY NINIEJSZEGO KONTRAKTU

1.4.1. SYSTEM ODWODNIENIA

Na system odwodnienia składają się wszystkie elementy opisane w dokumentacji projektowej, które służą do transportu, odbioru, retencjonowania oraz ogólnego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, wgłębnych itp.

1.4.2. SIEĆ KANALIZACJI DESZCZOWEJ

System kanałów zbiorczych wraz z niezbędnym uzbrojeniem, przeznaczony do odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Kanał

Budowa liniowa przeznaczona do grawitacyjnego odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Kanał deszczowy

Kanał przeznaczony do odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Kanał zbiorczy

Kanał przeznaczony do zbierania wód opadowych i roztopowych, z co najmniej dwóch kanałów deszczowych.

Kanał przełazowy

Kanał zamknięty o wysokości wewnętrznej równej lub większej niż 1m.

Kanał nieprzełazowy

Kanał zamknięty o wysokości wewnętrznej mniejszej niż 1m.

Kanał główny

Kanał przeznaczony do zbierania wód opadowych i roztopowych z poszczególnych elementów sieci kanalizacji deszczowej i odprowadzania ich do odbiornika wód opadowych i roztopowych.

1.4.3. SIEĆ DRENARSKA

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

System specjalnych rur drenarskich przeznaczony do zbierania i transportowania do odbiorników wód opadowych i roztopowych. Głównym celem systemu drenarskiego jest zabezpieczenie konstrukcji skarp nasypów oraz wykopów przed wodami opadowymi i roztopowymi.

1.4.4. PRZYKANALIK KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Kanał wraz z niezbędnymi akcesoriami przeznaczony do połączenia wpustu deszczowego z siecią kanalizacji deszczowej.

1.4.5. ZBIORNIK RETENCYJNO – INFILTRACYJNY

Zbiornik służący do jednoczesnego gromadzenia oraz odprowadzania wód opadowych i roztopowych do gruntu. Zbiornik posiada dno i ściany umożliwiające infiltrację wody do gruntu. Woda do zbiornika jest doprowadzana za pomocą wylotu kanalizacji deszczowej a nadmiar wody jest odprowadzany ze zbiornika za pośrednictwem przelewu awaryjnego (o ile takie występuje) do odbiornika. Pod pojęciem zbiornika retencyjno – infiltracyjnego rozumie się m.in. wymianę gruntów (w celu polepszenia warunków infiltracyjnych gruntu), umocnienie dna oraz ścian zbiornika, wykonanie ogrodzenia z bramą wjazdową (dla zapewnienia możliwości wjazdu w celu przeprowadzenia czynności eksploatacyjnych).

1.4.6. PROFILOWANIE I OCZYSZCZENIE ROWÓW MELIORACYJNYCH

Jest to ogół wykonywanych prac związanych z oczyszczeniem, pogłębieniem rowów wraz utylizacją urobku, profilowaniem i kształtowaniem skarp rowów, nadaniem niezbędnych spadków dna na odcinku wynikającym z dokumentacji projektowej lub z dodatkowych analiz przeprowadzonych podczas prowadzonych robót.

1.4.7. UZBROJENIE

Wszelka możliwa armatura i akcesoria występujące na sieci i przykanalikach kanalizacji deszczowej i/ lub sieci drenarskiej, wykorzystywane do prawidłowego wybudowania sieci jak i późniejszej eksploatacji.

1.4.7.1. ARMATURA

Wszelkie elementy uzbrojenia występujące na sieci kanalizacji deszczowej i/ lub sieci drenarskiej umożliwiające wybudowanie sieci oraz jej późniejszą prawidłową eksploatację (m.in. studnie rewizyjne, studnie kaskadowe, wpusty deszczowe, studnie osadnikowe, wyloty kanalizacyjne itp.).

Zasadniczy zakres zastosowanej armatury został wymieniony w pkt. 2.8 niniejszej SST.

1.4.7.1.1. STUDNIA REWIZYJNA

Element sieci kanalizacji deszczowej lokalizowany na kanale nieprzełazowym przeznaczona do kontroli i prawidłowej eksploatacji kanałów. Pod pojęciem studni rewizyjnej rozumie się m.in. płytę denną (zintegrowaną z elementem dennym stanowiącą monolityczne połączenie), płytę pokrywową, płytę odciążającą, komin włazowy, właz pokrywowy, stopnie złazowe oraz inne niezbędne akcesoria uszczelniające itp.

Komora robocza

Zasadnicza część studzienki lub komora przeznaczona do czynności eksploatacyjnych. Wysokość komory roboczej określana jest, jako odległość pomiędzy rzędną dolnej powierzchni płyty lub innego elementu przykrycia studzienki lub komory, a rzędną spocznika.

Komin włazowy

Szyb połączeniowy komory roboczej z powierzchnią ziemi, przeznaczony do zejścia obsługi do komory roboczej.

Płyta przykrycia studzienki lub komory

Płyta przykrywająca komorę roboczą studni.

Właz kanałowy

Element żeliwny przeznaczony do przykrycia podziemnych studzienek rewizyjnych lub komór kanalizacyjnych, umożliwiający dostęp do urządzeń kanalizacyjnych.

Studnia złazowa

Studzienka ze zdejmowaną pokrywą, zlokalizowana na kanale, umożliwiająca dostęp dla człowieka do wnętrza sieci kanalizacji deszczowej poprzez zejście człowieka do studni.

Studnia niezłazowa

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Studzienka ze zdejmowaną pokrywą, zlokalizowana na kanale, umożliwiająca dostęp do wnętrza przewodu jedynie z powierzchni terenu; nieprzystosowana do zejścia człowieka do studni.

1.4.7.1.2. STUDNIA WPADOWA

Studzienka kanalizacyjna z osadnikiem w dnie lub bez osadnika. Wyposażona w kraty zabezpieczające na wlocie. Służy do odbierania wód opadowych bezpośrednio z rowów przydrożnych, najniższych punktów w terenie itp.

1.4.7.1.3. WPUST DESZCZOWY

Element sieci kanalizacji deszczowej służący do odbioru wód opadowych i roztopowych, spływających do kanału z utwardzonych powierzchni terenu.

1.4.7.1.4. STUDNIA DRENARSKA

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Studzienka służąca do łączenia rur drenarskich. Najczęściej wykonana z tworzywa sztucznego o małych średnicach. Może być również wykonana z elementów betonowych i żelbetowych.

1.4.7.1.5. STUDNIA Z KASKADĄ (SPADOWA)

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Studnia kanalizacyjna posiadająca dodatkowy zewnętrzny przewód pionowy, umożliwiający odprowadzenie ścieków bezpośrednio w dno studni, co pozwala na wytrącenie nadmiaru energii ścieków, spływających z wyżej położonego kanału dopływowego. Pod pojęciem studni z kaskadą rozumie się m.in. wszelkie elementy wchodzące w skład ww. studni rewizyjnej oraz dodatkową rurę (zewnętrzną lub wewnętrzną) doprowadzającą ścieki do studni m.in. rury, kolana, trójniki, uchwyty itp.

1.4.7.1.6. SEPARATOR SUBSTANCJI ROPOPOCHODNYCH

Element sieci kanalizacji deszczowej służący do podczyszczania wód opadowych i roztopowych poprzez oddzielanie i magazynowania zgromadzonych i odseparowanych cieczy lekkich (m.in. benzyn i olejów) o gęstości nie większej niż 0,95 g/cm³.

1.4.7.1.7. SEPARATOR ZAWIESIN – OSADNIK

Urządzenie przeznaczone do zatrzymywania zanieczyszczeń cięższych od wody znajdujących się w wodach opadowych i roztopowych niesionych z jej nurtem.

1.4.7.1.8. OSADNIK PRZY WLOCIE DO STUDNI

Prefabrykowany element studni wpadowej pozwalający wstępnie oczyścić wody zbierane z rowów. Element posiadający osadnik wraz z kratami służącymi do oddzielenia zarówno frakcji stałych unoszących się na powierzchni wody oraz frakcji cięższych od wody, płynących wraz z nurtem wody w rowie.

1.4.7.1.9. WYLOT KANAŁU DESZCZOWEGO

Prefabrykowany element służący do zakończenia kanałów kanalizacji deszczowej, elementów odwodnieniowych pasa drogowego, rurociągów melioracyjnych, wlotów i wylotów przepustów drogowych. Wylot kanału można wyposażyć w kratę zabezpieczającą oraz klapę zwrotną.

1.4.7.1.10. WYLOT SKARPOWY/ DRENU

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Prefabrykowany element sieci kanalizacji deszczowej i/ lub sieci drenarskiej służący do bezpośredniego odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do odbiornika z pojedynczego wpustu deszczowego lub z sieci drenarskiej.

1.4.7.2. AKCESORIA

Dla sieci i przykanalików kanalizacji deszczowej i/ lub sieci drenarskiej, pod pojęciem akcesoriów, występują wszelkie elementy pozwalające na prawidłowe wybudowanie sieci i przykanalików, wykonane z materiału tożsamego z zastosowanymi rurami. Elementy takie to m.in. wszelkie kolana, mufy, łączniki, zaślepki itp.

Natomiast dla wszelkich elementów betonowych i żelbetowych pod pojęciem akcesoriów występują m.in. wszelkiego rodzaju spoczniki, pierścienie odciążające, płyty pokrywowe, pierścienie dystansowe, włazy studienne, stopnie, łańcuchy uszczelniające, klapy zwrotne, kraty zabezpieczające, kłódki, wszelkie elementy mocowania (np. śruby, podkładki, nakrętki), uszczelki i uszczelnienia oraz inne elementy wynikające z przyjętej technologii wykonania robót.

1.4.8. RURA OCHRONNA

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Rura z płozami i/ lub wypełnieniem o średnicy większej od rury przewodowej służąca do przenoszenia obciążeń zewnętrznych i zabezpieczenia kanału przy przejściu przez przeszkodę terenową.

1.4.9. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI

Zabezpieczenie konstrukcji nawierzchni drogi za pomocą geosiatki przeciwspekaniowej, stosuje się w przypadkach, gdy projektowana sieć konstrukcją rury przebiega przez konstrukcję drogi.

1.4.10. OBSYPKA

Warstwa kruszywa, składająca się z warstwy podsypki i nadsypki stosowana przy budowie sieci i przykanalików kanalizacji deszczowej.

Podsypka

Warstwa wyrównawcza kruszywa leżąca bezpośrednio pod rurą i pełniąca rolę podłoża o odpowiednim spadku o miąższości min. 0,20m.

Nadsypka

Warstwa kruszywa otulająca rurę oraz wychodząca ponad jej powierzchnię warstwę na wysokości min. 0,30m.

1.4.11. NASYP BUDOWLANY

Jest to warstwa między obsypką a korpusem drogi wykonana z materiału gruntowego spełniająca warunki stateczności i odwodnienia, która powstała w wyniku działalności człowieka.

1.4.12. WARSTWA FILTRACYJNA / DRENAŻOWA

Jest to warstwa znajdująca się w warstwach niestanowiących nasypu (pozostających w wykopie) lub w bezpośrednim otoczeniu rur sieci drenażowej wykonana z materiału gruntowego o parametrach spełniających warunki filtracyjne (współczynnik filtracji $k > 8 \text{ m/d}$), która powstała w wyniku działalności człowieka.

Geowłóknina filtracyjna

Włóknina powalająca na filtrację wód opadowych i roztopowych do warstwy drenażowej z jednoczesnym odseparowaniem warstwy filtracyjnej od gruntu rodzimego.

1.4.13. FUNDAMENT

Są to warstwy materiału przygotowane do posadowienia studni lub innych elementów armatury sieci kanalizacji deszczowej oraz drenarskiej.

Fundament

Są to warstwy materiału przygotowane do bezpośredniego posadowienia studni na gruncie. Można wyszczególnić m.in. warstwę podsypki piaskowo – cementowej oraz stabilizację gruntu. Zgodnie z wartościami z częścią rysunkową.

Podsypka piaskowo – cementowa

Jest to warstwa wyrównująca – wzmacniająca znajdująca się bezpośrednio pod elementem betonowym/ żelbetowym itp. (np. pod studnią, wylotem, itp.) o miąższości 0,20m.

Stabilizacja gruntu

Stabilizacja gruntu polega na zmieszaniu rozdrobnionego gruntu z optymalną ilością spoiwa i wody, a w razie potrzeby dodatków ulepszących, oraz na zagęszczeniu wytworzonej mieszanki.

Wzmocnienie podłoża

Są to warstwy konstrukcyjne składające się z elementów wyszczególnionych poniżej.

Georuszt

Plaska struktura w postaci rusztu, z otworami, o kształcie trójkąta równobocznego, tworzącymi układ sześciokątów foremnych, o strukturze powstałej w wyniku rozciągania w trzech kierunkach w podwyższonej temperaturze perforowanej taśmy polimeru, bez połączeń w węzłach w formie plecionej, zgrzewanej czy ekstrudowanej. Wiodące parametry opisujące georuszt to sztywność radialna i współczynnik izotropii sztywności.

Materac kruszywowy

Warstwa kruszywa zabezpieczona (owinięta) geotkaniną separacyjną.

Geotkanina separacyjna

Materiał geotekstylny, w którym można wyodrębnić wątek oraz osnowę, powstały z przeplecenia ciągłych tasiemek z polimeru.

1.4.14. ROZBIÓRKA

Demontaż istn. sieci, przykanalików kanalizacji deszczowej wraz z wszelkim uzbrojeniem. Wydobycie z gruntu zdemontowanych elementów, zutylizowanie ich lub zagospodarowanie w inny sposób (np. przekazanie dla Zarządcy sieci o ile jest to wymagane przez Zarządcę sieci), zabezpieczenie pozostawionych w gruncie elementów demontowanych sieci.

1.4.15. PRZEŁOŻENIE SIECI

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Przełożenie sieci wykonywane jest wówczas, gdy zostanie odkryta sieć, której to rzędne, lokalizacja itd. są niezgodne z mapą do celów projektowych i/lub nie były zinwentaryzowane i kolidują z nowoprojektowanymi rozwiązaniami lub ich stan jest wątpliwy. Przełożenia dokonać z wykorzystaniem istn. materiału (po konsultacji z Inspektorem Nadzoru). W przypadku, gdy nie będzie możliwe zastosowanie starego materiału należy go zastąpić nowym.

1.4.16. OCIEPLENIE SIECI

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Ocieplenie sieci wykonywane jest wówczas, gdy w terenie występują odmienne warunki (jak w przypadku przełożenia sieci) i nie ma możliwości wykonania przełożenia sieci a jednocześnie sieć będzie znajdować się w strefie ryzyka przemarzania.

1.4.17. WYMIANA SIECI

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Wymiana sieci wykonywana jest wówczas, gdy istniejąca sieć podlega rozróbce i budowie bez zmiany trasy oraz rzędnych istniejącej sieci.

1.4.18. REGULACJA WYSOKOŚCIOWA ISTN. ARMATURY

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Regulacja wysokościowa istniejącej armatury polega na demontażu istniejących elementów pozwalających na regulację wysokościowe i ponowne ich i zamontowanie wraz z włazem studni na zadanej rzędnej.

1.4.19. SYSTEM PRZEGRÓD NA ROWACH

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Jest to system przegród wykonanych na rowach drogowych w celu zwiększenia pojemności wodnej danych rowów, a co za tym idzie zatrzymania większej ilości wód opadowych i roztopowych w rowach drogowych w celu zwiększenia ogólnego poziomu retencji wód.

Narzut kamienny

Jest to warstwa kamienia usypana lub ułożona na powierzchni skarpy, rowu, przegrady itp. zabezpieczająca te powierzchnie przed rozmyciem wodą płynącą lub jej falowaniem.

Mata bentonitowa

Jest to geosyntetyczna mata, której głównym zastosowaniem jest izolacja wodna. Czynnikiem aktywnym systemu izolacji bentonitowych jest bentonit sodowy. Podstawowe zastosowania maty bentonitowej: ciężka izolacja wodna, izolacja fundamentów, izolacja płyty dennej, izolacja konstrukcji budowlanych.

1.4.20. IMPREGNACJA ELEMENTÓW BETONOWYCH

Nasycanie betonu preparatami polimerowymi o niskiej lepkości, które po wnikięciu w głąb betonu i spolimeryzowaniu wpływają korzystnie na jego cechy fizyczne i chemiczne, wyróżnia się tu:

- hydrofobowe impregnaty porów (zwane dalej impregnatami hydrofobowymi) - wyroby ciekłe, penetrujące beton, tworzące powłoki na ściankach porów,
- impregnaty wypełniające pory - wyroby ciekłe penetrujące pory w betonie, tworzące materiał stały,
- elastyczne powłoki wodoszczelne

1.4.21. NASIĄKLIWOŚĆ BETONU

Stosunek masy wody, którą zdolny jest wchłonąć beton do jego masy w stanie suchym. Dla elementów mających bezpośredni kontakt z wodą parametr ten nie może być większy niż 5%.

1.4.22. STOPIEŃ WODOSZCZELNOŚCI

Symbol literowo – liczbowy klasyfikujący beton pod względem przepuszczalności wody. Liczba po literze W oznacza dziesięciokrotną wartość ciśnienia wody w MPa działającego na próbki betonowe np. W8.

1.4.23. STOPIEŃ MROZOODPORNOŚCI

Symbol literowo-liczbowy klasyfikujący beton pod względem jego odporności na działanie mrozu. Liczba po literze F oznacza wymaganą liczbę cykli zamrażania i odmrażania próbek betonowych, przy której ubytek masy jest mniejszy niż 2%, np. F150.

1.4.24. KLASA BETONU

Określenie jakości i typu betonu wykorzystujące wytrzymałość na ściskanie. Badanie wykonuje się według normy PN-EN 13791 (lub nowszej). Wartość klasy betonu oznacza się literą C oraz dwiema wartościami np. C20/25, co oznacza, że beton ma wytrzymałość na ściskanie kostki sześcienniej - 25 MPa oraz walca - 20 MPa.

1.4.25. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI

Każda sieć wraz z niezbędnym uzbrojeniem, przed oddaniem do użytkowania, powinna zostać poddana ciśnieniowej próbie szczelności, która to ma za zadanie sprawdzenia poprawnego wykonania sieci oraz sprawdzenia poprawności połączeń wszystkich jej elementów.

1.4.26. UMOCNIE NIE PŁYTAMI AŻUROWYMI

Sposób zabezpieczenia skarp oraz dna zbiornika/ rowu przed erozyjnym działaniem wody oraz warunków atmosferycznych.

Płyta ażurowa

Stosowana do umocnienia skarp oraz dna rowu bądź zbiornika płyta wykonana z betonu z charakterystycznymi geometrycznymi otworami, w których możliwe jest wysianie traw lub ułożenie kruszywa. Dzięki takiej konstrukcji do wnętrza może w łatwy sposób dostać się woda opadowa lub roztopowa, a następnie wsiąknąć grunt.

Krawężniki kamienne

Krawężniki kamienne stanowiące zabezpieczenia przed przemieszczaniem się płyt ażurowych stosowanych, jako ubezpieczenie skarp i dna zbiornika oraz rowu.

1.4.27. UMOCNIE NIE KOSTKĄ KAMIENNA/ NARZUTEM KAMIENNYM

Sposób zabezpieczenia skarp oraz dna zbiornika/ rowu przed erozyjnym działaniem wody oraz warunków atmosferycznych.

Kostka kamienna

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Kostka stosowana do umocnienia skarp oraz dna rowów, której kształt powinien być zbliżony do prostopadłościanu.

Narzut kamienny

Jest to warstwa kamienia nieobrobionego (otoczek) o nieregularnych kształtach, ułożona na dnie oraz skarpach rowu/ zbiornika, z wypełnieniem spoin zaprawą cementowo-piaskową lub betonem.

Obrzeża betonowe/ kamienne

Obrzeża betonowe lub kamienne stanowiące zwieńczenie umocnień wylotów oraz studni wpadowych wykonanych z kostki kamiennej lub umocnienie płytami ażurowymi.

1.4.28. MATĄ BENTONITOWĄ

Jest to geosyntetyczna mata, której głównym zastosowaniem jest izolacja wodna. Czynnikiem aktywnym systemu izolacji bentonitowych jest bentonit sodowy. Podstawowe zastosowania maty bentonitowej: ciężka izolacja wodna, izolacja fundamentów, izolacja płyty dennej, izolacja konstrukcji budowlanych.

1.4.29. UMOCNIENIE MATERACEM GABIONOWYM

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Jest to płaski kosz z siatki stalowej o kształcie prostopadłościennym z przegrodami o wysokości do 0,30m, wypełniony materiałem balastowym (najczęściej kamieniami). Umocnienie takie stosowane jest głównie do budowy umocnień przeciwerozrywnych.

1.4.30. PODUSZKA SORPCYJNA

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Poduszka sorpcyjna służy do usuwania oleju i innych wycieków ropopochodnych z wód opadowych i roztopowych spływających z terenów utwardzanych. Powłoka poduszki jest wykonana z mocnych tkanin przepuszczalnych węglowodory napełniane są sorbentem polipropylenowym mającym bardzo dużą chłonność względną.

1.4.31. GRODZICE

Jest to kształtownik z tworzywa sztucznego (np. PVC, PVC zbrojone) lub stali z brzegami ukształtowanymi w zamki w celu połączenia sąsiadujących kształtowników w ścianę do grodzenia wodoszczelnego i/lub w ścianę przenoszącą parcie gruntu. Grodzica, w zależności od technologii, składa się m.in. z zamka, łącznika, zakotwienia, ściągę, podłużnicy, kołpaka ochronnego itp. Grodzice stosuje się do wykonania m.in. ścianek szczelnych, ścian wolnostojących, ścian oporowych, ścian grodziowych itp.

1.4.32. ŚREDNICA NOMINALNA DN

W niniejszej dokumentacji projektowej pod pojęciem średnicy nominalnej DN dla kanalizacji deszczowej rozumie się:

Tworzywa sztuczne

- rury lite: dla rur litych, wykonanych z tworzywa sztucznego średnica DN określa zewnętrzny wymiar rury podawany w milimetrach zgodnie z wytycznymi producenta
- rury karbowane: nie mają zastosowania w niniejszej inwestycji

Elementy betonowe i żelbetowe

Dla elementów betonowych i żelbetowych (np. studnie, rury betonowe itp.) średnica DN określa wewnętrzny wymiar rury podawany w milimetrach.

Stal

Dla rur stalowych średnica DN określa wewnętrzny wymiar rury podawany w milimetrach.

1.4.33. URZĄDZENIE REGULUJĄCE POZIOM WODY W ZBIORNIKU

Jest to urządzenie zabezpieczające zewnętrzne konstrukcje zbiorników przed przełaniem się gromadzących się w nich wód na tereny przyległe.

1.4.34. PŁUKANIE I CZYSZCZENIE

Czynności te polegają na mechanicznym oczyszczeniu (np. za pomocą specjalistycznego sprzętu wykorzystującego wodę pod ciśnieniem oraz dedykowane go takich praz głowice czyszczące) kanały z zalegających osadów oraz innych zanieczyszczeń mogących pojawić się w kanale.

1.4.35. INSPEKCJA TELEWIZYJNA

Czynności mające na celu przeprowadzenie oględzin wewnętrznych powierzchni kanałów za pomocą specjalistycznych kamer wprowadzanych bezpośrednio do kanału sieci.

1.5. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT

Wykonawca robót jest odpowiedzialny, za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, SST oraz z zaleceniami Kierownika Projektu. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST „Wymagania ogólne”.

1.6. NAZWY I KODY WSZ DLA PRZEWIDZIANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH

Przedmiot zamówienia objęty niniejszą Specyfikacją odpowiada następującym robotom budowlanym opisanym kodem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) wg Rozporządzenia Komisji Wspólnoty Europejskiej Nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r.:

45.11.12.00-0	Roboty w zakresie przygotowania terenu pod budowę i roboty ziemne
45.23.11.00-6	Ogólne roboty budowlane związane z budową rurociągów
45.23.21.30-2	Roboty budowlane w zakresie rurociągów do odprowadzania wody burzowej
45.23.24.00-6	Roboty budowlane w zakresie kanałów ściekowych

2. MATERIAŁY

2.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁÓW

Ogólne wymagania dotyczące Materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w SST „Wymagania ogólne”.

Wszystkie zakupione przez Wykonawcę materiały, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r „O wyrobach budowlanych” (tj. Dz. U. 2021, poz. 1213 z późn. zm.) powinny być oznakowane znakiem CE lub znakiem budowlanym.

Materiały powinny być takie jak podano w specyfikacji lub inne, jeżeli zostały zatwierdzone przez Inspektora Nadzoru. Materiały z rozbiórki powinny być wywożone na wysypisko. Materiały z rozbiórki powinny być wbudowywane ponownie, jeżeli zostaną zatwierdzone przez Inspektora Nadzoru oraz Gestora Sieci.

2.2. MATERIAŁY NIEODPOWIADAJĄCE WYMAGANIOM

Materiały nieodpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy. Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się niezbadane i niezaakceptowane materiały Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i niezapłaceniem.

2.3. ODBIÓR MATERIAŁÓW NA BUDOWIE

Materiały należy dostarczyć na budowę wraz ze świadectwem, jakością, kartami gwarancyjnymi i protokołami odbioru technicznego. Dostarczone materiały na miejsce budowy należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi producenta.

Należy przeprowadzić oględziny dostarczonych materiałów. W razie stwierdzenia wad lub powstania wątpliwości ich, jakości, przed wbudowaniem należy poddać badaniom określonym przez Inspektora Nadzoru.

2.4. SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW

Wszystkie stosowane materiały należy składować zgodnie z wymaganiami podanymi przez producentów. Wykonawca zobowiązany jest do stosowania się do wszystkich zaleceń producenta. Po stronie Wykonawcy leży obowiązek zabezpieczenia materiałów przed zanieczyszczeniami tak, aby nie utraciły one swojej jakości. Równocześnie należy zapewnić możliwość skontrolowania składowanych materiałów przez Inspektora Nadzoru. Miejsce tymczasowego składowania materiałów organizuje Wykonawca na koszt własny.

Materiały wrażliwe na wilgoć należy przechowywać w miejscu przewiewnym i suchym.

Podczas magazynowania rur należy zabezpieczyć ich końce (np. deklami) przed dostawianiem się zanieczyszczeń zewnętrznych.

Wykonawca jest odpowiedzialny za składowanie i przechowywanie materiałów w sposób zapobiegający uszkodzeniom, powstawaniu defektów uniemożliwiających wykorzystanie materiału oraz kradzież.

Materiały, które według Inspektora Nadzoru zostały trwale uszkodzone w sposób dyskwalifikujący ich zastosowanie należy niezwłocznie usunąć z placu budowy, a Wykonawca nie otrzyma żadnej rekompensaty za uszkodzony materiał ani za jego usunięcie.

2.5. RODZAJ MATERIAŁÓW

Poniżej wymienia się zasadnicze materiały niezbędne do budowy projektowanych sieci:

- rury kanalizacji deszczowej (np. tworzywa sztuczne),
- elementy betonowe i żelbetowe studni kanalizacji deszczowej,
- elementy betonowe i żelbetowe wylotów kanalizacji deszczowej,
- elementy betonowe i żelbetowe osadników przy wlocie do studni kanalizacji deszczowej,
- georuszt,
- geosiatka przeciwspekaniowa,
- geotkanina separacyjna,
- geotkanina filtracyjna,
- mata bentonitowa,
- kruszywo (w tym filtracyjne),
- cement,
- woda,
- krawężniki kamienne,
- obrzeża betonowe/ kamienne,
- płyty ażurowe
- narzut kamienny,
- materace gabionowe
- grodzice (np. tworzywa sztuczne),
- chemia budowlana,
- inne materiały wynikające z przyjętej technologii wykonania robót.

2.6. RURY PRZEWODOWE

2.6.1. RURY SIĘĆ I PRZYKANALIKÓW KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Do budowy sieci kanalizacji deszczowej o średnicy do DN500mm włącznie, należy stosować rury PVC-U – jednorodnych, o ściance litej, klasy min. SN8, wg wymagań normy PN-EN 1401-1+A1:2023-09 (lub nowszej), o średnicach zgodnych z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

Do budowy sieci kanalizacji deszczowej o średnicach powyżej DN500mm stosować należy rury PP – jednorodnych, o ściance litej, klasy min. SN10, wg wymagań normy PN-EN 13476-2+A1:2020-12 (lub nowszej), o średnicach zgodnych z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

W przypadku przejść poprzecznych pod drogą, pod dużymi nasypami (powyżej 5m przykrycia nad rurą) dla średnic do DN500mm włącznie należy stosować rury PVC-U – jednorodnych, kielichowych o ściance litej, klasy min. SN12, wg wymagań normy PN-EN 1401-1+A1:2023-09 (lub nowszej) natomiast dla średnic większych niż DN500mm należy stosować rury PP – jednorodnych, o ściance litej, klasy min. SN12, wg wymagań normy PN-EN 13476-2+A1:2020-12 (lub nowszej). Średnice zgodne z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

Do budowy odcinków kanałów łączących studnie wpadowe z wylotami do zbiorników retencyjno – infiltracyjnych należy zastosować rury GRP min. SN40.000, Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

W miejscach gdzie występuje konieczność zastosowania mniejszego przykrycia – (tj. poniżej 0,9m), w całym zakresie przedziału średnic należy stosować rury GRP min. SN40.000. Średnice zgodne z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

W przypadku występowania wysokiego poziomu wód gruntowych (powyżej 2,5m słupa wody), który może powodować przedostawanie się wód gruntowych do wnętrza sieci lub grozić jej uszkodzeniem poprzez rozszczelnienie, należy zastosować odpowiednie systemy łączenia rur (np. dedykowane systemy uszczelniające lub połączeniowe, występujące na rynku) lub zastosować zgrzewanie doczołowe rur. W przypadku wyboru systemu zgrzewania doczołowego rur należy stosować rury PE100-RC dwuwarstwowe SDR17 min. PN10 o podwyższonej odporności na propagację pęknięć (>8760h), o podwyższonej odporności na korozję naprężeniową oraz o średnicach wynikających z dokumentacji projektowej.

Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021. Przed zakupem rur i akcesoriów Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia dla Inspektora Nadzoru wybranego rozwiązania.

Przedstawione w dokumentacji projektowej warunki gruntowo wodne są aktualne na dzień wykonywania robót geotechnicznych/ geologicznych. Nie wyklucza się, że w dniu wykonywania robót związanych z budową sieci warunki gruntowo wodne mogą ulec znacznemu pogorszeniu.

Zastosowane rury muszą posiadać cechowanie zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne informujące o nazwie producenta, materiale z jakiego została wyprodukowana rura, klasie surowca, szeregu rury oraz ciśnieniu nominalnym, średnicy zewnętrznej oraz grubości ścianek, dacie produkcji oraz normie zgodnie, którą została wyprodukowana rura. Cechowanie wewnętrzne wymagane jest do późniejszej inspekcji TV.

2.6.2. RURY SIECI DRENARSKIEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Do budowy sieci drenarskiej należy stosować rury o średnicy DN200mm wykonane z tworzywa sztucznego (PP lub PE), o sztywności obwodowej min. SN8, odporność na ścieranie zgodnie z PN-EN 13476 (lub nowszą), o perforacji górnej w zakresie od 100° do 220° o szerokości szczelin min. 1,5mm o łącznej powierzchni >50cm²/mb rury.

W przypadku przejść poprzecznych pod drogami, dużymi nasypami stosować rury pełne opisane w 2.6.1 przedmiotowej SST. Dodatkowo należy zastosować rury ochronnej opisanej w pkt. 2.7 niniejszej SST.

2.7. RURY OCHRONNE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Dla projektowanych odcinków sieci kanalizacji deszczowej oraz sieci drenarskich w przypadkach przejść poprzecznych pod drogami pod wysokimi nasypami (powyżej 5m przykrycia) lub pod zjazdami należy stosować rury ochronne wykonane z rur GRP min. SN40.000 min. dwie dymensje większe od rury przewodowej. Rury przewodowe należy umieszczać w rurach ochronnych z zastosowaniem odpowiednich płóz dystansowych. Końce rur ochronnych zabezpieczać odpowiednimi manszetami typu N.

Dopuszcza się również inne rozwiązania zamienne zaproponowane przez Wykonawcę po zatwierdzeniu ich przez Inspektora Nadzoru.

2.8. ARMATURA

2.8.1. STUDNIA KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Studnie żelbetowe wykonywać z elementów prefabrykowanych. Studnie wykonywać z betonu o wytrzymałości na ściskanie min. C40/50, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości ≤5%.

Studnia powinna składać się z kręgów żelbetowych, płyty pokrywowej z otworem na włącz kanałowy, pierścienia odciążającego oraz drobnowymiarowych elementów stalowych. Zwieńczeniem studni będą włazy żeliwne typu ciężkiego D400 o średnicy DN 600mm wyposażone w otwory wentylacyjne z atestami dla dróg publicznych.

Dno (osadnik) studzienki wykonywać z elementów prefabrykowanych stanowiących jednolite połączenie kręgu żelbetowego oraz płyty dennej (zlokalizowanej 0,50m poniżej dna kanału odpływowego ze studni). Elementy składowe studni powinny zapewnić jej całkowitą szczelność. Poszczególne kręgi łączyć ze sobą za pomocą fabrycznych uszczelnień dostosowanych do projektowanych przekrojów studni, montowanych w fabrycznie wykonanych otworach pod uszczelkę.

W ścianach powinny być fabrycznie osadzone podczas prefabrykacji:

- stopnie żłazowe zgodne z PN-EN 13101:2005 (lub nowszą), z żeliwa powlekanego tworzywem sztucznym, osadzone mijankowo, w dwóch rzędach w odległościach pionowych co 25 - 30 cm i osiach poziomych co 30 cm;
- przejście szczelne z wmontowanymi wkładkami typu in situ z materiałem tożsamym z zastosowanymi rurami.

W razie konieczności korekty kąta włączenia sieci do studni, a wykonawca dokonał już zakupu studni z, dopuszcza się wykonanie otworów na miejscu jednak zgodnie z zasadami poniżej.

- otwory wykonać za pomocą specjalistycznych wiertnic – zabrania się wycinania/ wybijania otworów,
- stosować wkładki typu in situ i/ lub łańcuchy uszczelniające dostosowane do grubości rury i otworu.

Wykonawca, w cenie jednostkowej, 1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni o określonej średnicy, założy do 20% korekt wszystkich otworów montażowych. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko ilość korekt otworów montażowych.

W przypadku studni wpadowych sieci kanalizacji deszczowej, otwór wpadowy, wykonany zgodnie z pkt. 5.6.4 przedmiotowej SST, należy zabezpieczyć kratą stalową zespawaną z prętów min. Ø14mm zamontowaną trwale do ściany studni. Krata powinna zostać zabezpieczona antykorozyjnie poprzez nałożenie (min. dwukrotne) powłoki epoksydowej.

W przypadku studni wpadowej zakończonej osadnikiem przy wlocie do studni, wg KPED 01.14, opisanym w pkt. 0 przedmiotowej SST wyposażonym w osobną kratę zabezpieczającą nie ma konieczności stosowania dodatkowej kraty zabezpieczającej wlot do studni.

W sytuacji, gdy wymagane jest zastosowanie kaskady w studni należy ją wykonać zgodnie z pkt. 5.6.4 przedmiotowej SST.

Kaskadę wykonać z rury oraz kształtek tożsamych materiałowo z zastosowanymi na projektowanej sieci rurami. Rura trzonowa powinna być równa lub mniejsza o jedną dymensję w odniesieniu do kanału głównego, doprowadzającego wody opadowe i roztopowe do studni z kaskadą. Przejście połączenie rury trzonowej z kanałem głównym wykonać z zastosowaniem trójnika redukcyjnego oraz kolana. Schemat kaskady został przedstawiony na rys. „Przekrój poprzeczny studni kanalizacji deszczowej z kaskadą wraz z akcesoriami”.

W celu przymocowania kaskady do studni należy stosować uchwyty ocynkowane o średnicy odpowiadającej rurze trzonowej z gwintem M8/ M10. Nie zezwala się na przewiercenie kołków na wylot studni. Miejsca mocowania rury trzonowej do studni zabezpieczyć przed przedostawaniem się wilgoci do środka studni.

2.8.2. STUDNIA SIECI DRENARSKIEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

2.8.2.1. STUDNIE DRENARSKIE Z ELEMENTÓW BETONOWYCH I ŻELBETOWYCH

Studnie drenażowe z elementów betonowych i żelbetowych wykonywać z materiałów opisanych w pkt. 2.8.1 niniejszej SST.

Studnie te z racji na małą średnicę – DN600mm nie są studniami żłazowymi, dlatego też w ścianach tych studnie nie znajdują się stopnie żłazowe. W ścianach stosowanych studni powinny być fabrycznie osadzone, podczas prefabrykacji, jedynie przejście szczelne z wmontowanymi wkładkami typu in situ z materiałem tożsamym z zastosowanymi rurami.

W razie konieczności korekty kąta włączenia sieci do studni, a wykonawca dokonał już zakupu studni, dopuszcza się wykonanie otworów na miejscu jednak zgodnie z zasadami poniżej z zachowaniem poniższych zasad:

- otwory wykonać za pomocą specjalistycznych wiertnic – zabrania się wycinania/ wybijania otworów,
- stosować wkładki typu in situ i/ lub łańcuchy uszczelniające dostosowane do grubości rury i otworu.

Wykonawca, w cenie jednostkowej, 1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni o określonej średnicy, założy do 10% korekt wszystkich otworów montażowych. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko ilość korekt otworów montażowych.

W przypadku studni wpadowych sieci drenażowej wykonany zgodnie z pkt. 5.6.4 przedmiotowej SST otwór wpadowy należy zabezpieczyć kratą stalową zespawaną z prętów min. Ø14mm zamontowaną trwale do ściany studni. Krata powinna zostać zabezpieczona antykorozyjnie poprzez nałożenie (min. dwukrotne) powłoki epoksydowej.

2.8.2.2. STUDNIE DRENARSKIE Z TWORZYWA SZTUCZNYCH

Studnie drenażowe z tworzywa sztucznego (np. PP lub PE).

Studnie te z racji na małą średnicę – DN425mm nie są studniami żłazowymi, dlatego też w ścianach tych studnie nie znajdują się stopnie żłazowe – pełnia one wyłącznie funkcję rewizyjną. W ścianach stosowanych studni powinny być fabrycznie osadzone, podczas prefabrykacji, jedynie przejście szczelne z wmontowanymi wkładkami typu in situ z materiałem tożsamym z zastosowanymi rurami.

W razie konieczności korekty kąta włączenia sieci do studni, a wykonawca dokonał już zakupu studni, dopuszcza się wykonanie otworów na miejscu jednak zgodnie z zasadami poniżej z zachowaniem poniższych zasad:

- otwory wykonać za pomocą specjalistycznych wiertnic – zabrania się wycinania/ wybijania otworów,
- stosować wkładki typu in situ i/ lub łańcuchy uszczelniające dostosowane do grubości rury i otworu.

Wykonawca, w cenie jednostkowej, 1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni o określonej średnicy, założy do 10% korekt wszystkich otworów montażowych. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko ilość korekt otworów montażowych.

2.8.3. WPUST DESZCZOWY

Wpusty deszczowe klasy D400 montowane na studzienkach z elementów betonowych i żelbetowych o średnicy DN500. Studnie pod wpusty deszczowe wykonywać z betonu o wytrzymałości na ściskanie min. C35/45, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości ≤5%.

Stosować żelbetowe pierścienie odciążające wykonane z materiały tożsamego jak studnia oraz zabezpieczenie krat przed kradzieżą.

Wpusty wykonać na studniach betonowych z osadnikami o głębokości 1,00m pod dnem rury odpływowej.

Stosować wpusty żeliwne:

- klasa D400;
- spełnia wymagania normy PN-EN 124-2 (lub nowsze);
- pokrywa i korpus: żeliwo szare EN-GJL-200 (lub nowsze);
- wersja przystosowana do bezpośredniego montażu kosza;
- powierzchnia odpływu wody: min. 900 cm²;
- specjalnie uformowane dno korpusu umożliwiające wydajny odpływ wody i zanieczyszczeń;
- z kratą uchylną – połączenie zawiasowe za pomocą sworzni: kąt otwarcia >105°.

W razie konieczności korekty kąta włączenia sieci do studni, a wykonawca dokonał już zakupu studni, dopuszcza się wykonanie otworów na miejscu jednak zgodnie z zasadami poniżej z zachowaniem poniższych zasad:

- otwory wykonać za pomocą specjalistycznych wiertnic – zabrania się wycinania/ wybijania otworów,
- stosować wkładki typu in situ i/ lub łańcuchy uszczelniające dostosowane do grubości rury i otworu.

Wykonawca, w cenie jednostkowej, 1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni o określonej średnicy, założy do 10% korekt wszystkich otworów montażowych. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko ilość korekt otworów montażowych.

2.8.4. WYLOT KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Wylot kanalizacji deszczowej montować, jako monolityczny element żelbetowy wykonany wg KPED 02.16, z fabrycznie zamontowaną, wykonaną z prętów stalowych min. Ø14mm, zamontowaną na kotwach zawieszinowych, ruchomą kratą zabezpieczającą, zamykaną na kłódkę techniczną z możliwością otwarcia kraty w celach eksploatacyjnych. Wylot powinien być wykonany z betonu o wytrzymałości na ściskanie min. C30/37, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości ≤5%.

Kłapa zwrotna (w przypadku konieczności montażu)

W przypadku montowania kłap zwrotnych na wylotach wskazanych w części graficznej projektu należy stosować kłapy o wymiarach tożsamych z wymiarami wylotów oraz połączonych z nimi rurami. Stosować kłapy zwrotne o poniższych parametrach:

- korpus oraz wszelkie elementy stalowe wykonane ze stali nierdzewnej,
- uszczelnienie obwodowe wykonane z tworzywa sztucznego (np. NBR, EPDM itp.),
- zabezpieczenie instalacji przesyłu przed przepływem zwrotnym,
- wymienne uszczelnienie elementu odcinającego przepływ zwrotny,
- wszelkie stosowane śruby i podkładki łączące elementy wykonane ze stali nierdzewnej.

2.8.5. OSADNIKI PRZY WLOCIE DO STUDNI

Osadnik przy wlocie do studni kanalizacji deszczowej montować, jako prefabrykowany element żelbetowy wykonany wg KPED 01.14 z fabrycznie zamontowanymi kratami stalowymi zespalanymi z prętów min. $\varnothing 14\text{mm}$. Krata powinna zostać zabezpieczona antykorozyjnie poprzez nałożenie (min. dwukrotne) powłoki epoksydowej. Wylot powinien być wykonany z betonu o wytrzymałości na ściskanie min. C30/37, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości $\leq 5\%$.

Miejsce połączenia osadnika ze studnią wykonać w sposób zapewniający całkowitą szczelność.

2.8.6. SEPARATOR SUBSTANCJI ROPOPOCHODNYCH

Urządzenie należy wykonywać z elementów prefabrykowanych w klasie D400. Zbiornik wykonywać z betonu o wytrzymałości na ściskanie min. C35/45, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości $\leq 5\%$. Urządzenie powinno składać się m.in. z monolitycznego zbiornika żelbetowego (dla zapewnienia całkowitej szczelności jego wewnętrzna strona może być pokryta powłoką ochronną odporną na działanie substancji oleistych), płyty pokrywowej z otworem na włącz kanałowy, pierścienia odciążającego, płyty redukcyjnej, przegród: wlotowej, wylotowej, pakietu lamelowego (wykonanego z tworzywa sztucznego np. polipropylenu) zabezpieczonego w specjalnej komorze (szafie) lamelowej, komory separacji oraz drobnowymiarowych elementów stalowych. Zwieńczeniem studni będą włazy żeliwne typu ciężkiego D400 o średnicy DN 600mm wyposażone w otwory wentylacyjne z atestami dla dróg publicznych. Całość konstrukcji zbiornika wykonywać z elementów prefabrykowanych stanowiących jednolite połączenie zapewniające całkowitą szczelność.

2.8.7. SEPARATOR ZAWIESIN – OSADNIK

Urządzenie należy wykonać z elementów prefabrykowanych w klasie D400. Zbiornik wykonywać z betonu o wytrzymałości na ściskanie min. C35/45, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości $\leq 5\%$. Urządzenie powinno składać się m.in. z monolitycznego zbiornika żelbetowego (dla zapewnienia całkowitej szczelności jego wewnętrzna strona może być pokryta powłoką ochronną), płyty pokrywowej z otworem na włącz kanałowy, pierścienia odciążającego, płyty redukcyjnej, komory separacji oraz gromadzenia się sedymentujących osadów oraz drobnowymiarowych elementów stalowych, opcjonalnie deflektora na wlocie do zbiornika. Zwieńczeniem studni będą włazy żeliwne typu ciężkiego D400 o średnicy DN 600mm wyposażone w otwory wentylacyjne z atestami dla dróg publicznych. Całość konstrukcji zbiornika wykonywać z elementów prefabrykowanych stanowiących jednolite połączenie zapewniające całkowitą szczelność.

2.8.8. ODWODNIENIE LINIOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Odwodnienie składa się z prefabrykowanych elementów, o konstrukcji w kształcie litery U. poszczególne elementy konstrukcyjne odwodnienia wykonać z polimerobetonu. Od góry elementy zabezpieczyć rusztem z żeliwa sferoidalnego o powierzchni wlotowej min. $650\text{cm}^2/\text{mb}$. Całość odwodnienia, powinna zapewniać całkowitą szczelność i być dostosowana do obciążenia D400.

2.9. AKCESORIA

Pod pojęciem akcesoriów można m.in. wymienić wszelkiego rodzaju kolana, mufy, łączniki, zaślepki (wykonane z materiału tożsamego z zastosowanymi rurami), spoczniki, pierścienie odciążające, płyty pokrywowe, pierścienie dystansowe, włazy studienne, stopnie, łączuchy uszczelniające, klapy zwrotne, kraty zabezpieczające, kłódki, wszelkie elementy mocowania (np. śruby, podkładki, nakrętki), uszczelki i uszczelnienia oraz inne elementy wynikające z przyjętej technologii wykonania robót oraz zaleceń producenta.

2.10. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI

Do wykonania zabezpieczenia konstrukcji nawierzchni drogi stosować georuszt opisany w pkt. 2.13 przedmiotowej SST oraz geosiatkę przeciwspekaniową 100/100kN/m o parametrach podanych poniżej:

- Masa powierzchniowa min. 300g/m^2 ;
- Liczba nici na długości 100cm (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min 40 / 40 szt.;
- Wytrzymałość geosiatki na rozciąganie (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min. 100 / 100 kN/m;
- Wydłużenie geosiatki przy obciążeniu maksymalnym (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min. $\leq 2,5$ / $\leq 2,5$;
- Wielkość oczka geosiatki 25 x 25 mm lub wg zaleceń producenta;
- Temperatura stosowania max $+240^\circ\text{C}$;
- Odporność na temperaturę max $+830^\circ\text{C}$;
- Wymiar rolki min. 4x100 m lub wg zaleceń producenta.

2.11. OBSYPKA

Obsypkę wykonać z materiałów sypkich, mieszanki żwirowo-piaskowej spełniająca wymagania normy PN-S-02205:1998 i PN-EN 13043:2004 (lub nowszych). Maksymalny wymiar ziaren wnosi 32mm w zależności od średnicy układanej sieci, przykanalika. Materiał stosowany na obsypki musi być niezmrożony, pozbawiony ostrych kamieni lub innego łamanego materiału. Dopuszcza się większe frakcje w odległości powyżej 0,50m od ścian konstrukcji rury, jednak wielkość frakcji nie powinna przekraczać 2/3 miąższości warstwy zagęszczanej. Wskaźnik zagęszczenia kruszywa, zgodnie z normą PN-S-02205:1998 (lub nowszą). Podczas wykonywania obsypki stosować się do zaleceń producenta stosowanych rur.

2.12. NASYP BUDOWLANY

Materiał nasypu budowlanego zgodny z SST „Wykonanie nasypów”.

2.13. FUNDAMENT

Fundament

Na fundament składa się warstwa podsypki piaskowo – cementowej w stosunku 1:4 ułożonej na stabilizowanym gruncie. Stabilizację gruntu przeprowadzić za pomocą mieszaniny rozdrobnionego gruntu, wody oraz spoiwa (w razie potrzeby można zastosować odpowiednie dodatki ulepszejące). Wymagany parametr nośności stabilizowanego gruntu to $P_m = 2,50\text{MPa}$.

Wzmocnienie podłoża

Stosować w przypadku, gdy naturalne podłoże gruntowe nie spełnia warunków określonych w SST „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”. Aby zapewnić wzmocnienie naturalnego podłoża należy wykonać dodatkowy materac kruszywowy w otulinie z geotkaniny separacyjnej ułożony na warstwie wyrównującej kruszywa. Ponadto warstwę wyrównującą układać na georuszcie. Pod warstwą wyrównującą należy wykonać warstwę ulepszonego podłoża.

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

Georuszt

Stosować georuszt o sztywności radialnej min. 315kN/m przy odkształceniu 0,5%, trójosiowy, z otworami o kształcie trójkąta równobocznego, tworzącymi układ sześciokątów foremnych, wykonany z polipropylenu (PP). Georuszt powinien być wyprodukowany w procesie perforacji i rozciągania w trzech kierunkach podgrzanej do odpowiedniej temperatury tamy polipropylenowej. Węzły i zebra georusztu powinny stanowić integralną całość – nie dopuszcza się stosowania materiałów przeplatanych, zgrzewanych, spawanych, ekstrudowanych itp.

Georuszt powinien spełniać istotne dla funkcji stabilizacyjnej parametry podane w poniższej tabelcy. Sztywność radialna i podobne właściwości fizyczne powinny być deklarowane w taki sposób, że wartość nominalna +/- tolerancja reprezentuje 99,7% populacji, tj. 99,7% „przedziału tolerancji”.

Tablica. Wymagania wobec georusztu do warstwy ulepszonego podłoża

L.p.	Parametr	Metoda badania	Jednostka	Wymagana wartość	Tolerancja
1.	Sztywność radialna przy odkształceniu 0,5%	TR 041 B.1	kN/m	390	-75
2.	Współczynnik izotropii sztywności	TR 041 B.1	-	0,80	-0,15
3.	Efektywność węzła	TR 041 B.2	%	100	-10
4.	Rozmiar sześcioboku	TR 041 B.4	mm	80	+/-4

Warstwa kruszywa

Kruszywo użyte do wykonania zarówno warstwy wyrównującej jak i materaca kruszywowego powinno stanowić zagęszczoną mieszankę żwirowo-piaskowa o uziarnieniu 0-32mm pozbawione ostrych kamieni lub innego łamanego materiału.

Geotkanina separacyjna

Do zabezpieczenia materaca kruszywowego stosować geotkaninę separacyjną wzmocnioną, min. 25kN/m dla dwukierunkowych wytrzymałości na rozciąganie oraz o odporności na przebicie (CBR) min. 8kN. Do zapobiegania rozsuwaniu się geotkaniny stosować stalowe klamry z prętów stalowych min. $\varnothing$ 8mm w kształcie litery U.

Warstwa ulepszonego podłoża

Kruszywo użyte do wykonania warstwy ulepszonego podłoża powinno stanowić zagęszczoną warstwę mieszanki niezwiązanej C50/30, o frakcji 0-32mm.

2.14. WARSTWA FILTRACYJNA / DRENAŻOWA

Do wykonania warstwy filtracyjnej / drenażowej stosować materiał o bardzo dobrych parametrach filtracyjnych (współczynnik filtracji $k > 8\text{m/d}$). Mogą zostać w tym celu zastosowane np. żwiry lub piaski gruboziarniste o uziarnieniu 8-16mm. Warstwę drenażową dodatkowo należy układać w otulinie z geowłókniny filtracyjnej.

Geowłóknina filtracyjna

Stosować geowłókninę filtracyjną o parametrach podanych poniżej:

- wodoprzepuszczalność (przy obciążeniu 2 kPa) min. $2,0 \times 10^{-4}\text{m/s}$
- gramatura (w przypadku geowłókniny igłowanej) min. 200g/m²
- wytrzymałość na rozciąganie min. 12,0 kN/m
- wytrzymałość na przebicie (CBR) min. 2,0 kN
- materiał powinien być odporny na działanie wszystkich naturalnie występujących w gruncie i wodzie związków alkalicznych, kwasów, oraz oleju i benzyny.

2.15. OGRODZENIE ZBIORNIKA

Do wykonania ogrodzenia stosować niżej wymienione materiały:

- słupki stalowe ocynkowane $\varnothing$ 42mm o grubości ścianki min. 2mm oraz o długości 2,5m, zabezpieczone korkami PVC,
- siatkę ogrodzeniową o wysokości 1,5m, wykonaną z drutu stalowego, ocynkowanego $\varnothing$ 2,5mm w otulinie PVC o łącznej średnicy nie mniejszej niż $\varnothing$ 3,6mm o rozmiarze oczek ok. 60x60mm (+/-5mm),
- drut naciagowy stalowy ocynkowany min. $\varnothing$ 4,0mm,

Do wykonania bramy wjazdowej należy stosować:

- słupki nośne stalowe wykonane z profili zamkniętych o wymiarze 0,10x0,10m, grubości ścianki min. 4mm,
- pozostałe elementy wykonać z materiałów tożsamyh dla reszty ogrodzenia,

W skład podstawowych akcesoriów należących do bramy należy zaliczyć m.in. blokadę dolną bramy, zamknięcie dolne (rygiel), zamknięcie górne, ogranicznik otwarcia, kłódka wraz 3 kpl. kluczy.

Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia schematu bramy wjazdowej do zatwierdzenia dla Inspektora Nadzoru lub zakupu gotowej bramy.

2.16. GRODZICE

Grodzice należy wykonywać z kształtowników o wymiarach min. 250mm szerokości, min. 100mm wysokości oraz o grubości min. 5,0mm. Należy stosować kształtowniki z PVC zbrojonego (np. włóknem szklanym) o parametrach podanych z tabeli poniżej:

Lp.	Parametr	Wartość	Jednostka
1.	Wysokość przekroju	min. 100	mm
2.	Grubość ścianki grodzicy	min. 5,0	mm
6.	Moduł sprężystości przy zginaniu	≥ 2800	MPa
9.	Twardość Shore'a dla materiału osnowy	≥ 60	Shore'a D
10.	Sztywność maksymalna	870	kNm ² /m
11.	Względna, dopuszczalna strzałka ugięcia ściany oporowej*	1,5	%
13.	Odporność na zmianę udarności	≤ 30	%

*strzałka odniesiona do rozstawu podpór lub utwierdzenia

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

Dopuszcza się, po wcześniejszym uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru, do wykonania grodzic, zastosowanie innych materiałów (np. stal) o parametrach nie gorszych niż wymienione powyżej. W przypadku zastosowania grodzic np. stalowych, Wykonawca zobowiązany jest do zastosowania odpowiedniego zabezpieczenia gwarantującego trwałość całej konstrukcji ścianki.

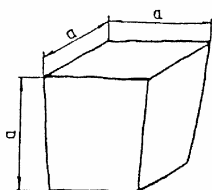
Jeżeli z zaleceń producenta oraz technologii wykonywanych prac będzie wynikała konieczność zastosowania takich elementów jak m.in. podłużnice, pale i słupki, ściągi, kotwy, kołpaki itp. należy to uzgodnić z Inspektorem Nadzoru.

2.17. UMOCNIENTA KOSTKĄ KAMIENNĄ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Kostka kamienna

Do umocnień skarp wylotów stosuje się kostkę kamienną o wymiarach 0,10x0,10x0,10m na beton C12/15 gr. 0,10m. Kostka nieregularna powinna mieć kształt zbliżony do prostopadłościanu. Kształt kostki nieregularnej przedstawia rysunek przedstawiono niżej.



Rysunek 1. Kształt kostki nieregularnej

Wymagania dotyczące wymiarów kostki nieregularnej przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Wymiary kostki nieregularnej oraz dopuszczalne odchyłki

Wyszczególnienie	Wielkość [cm]				Dopuszczalne odchyłki dla gatunku		
	5	6	8	10	1	2	3
Wymiar:	5,0	6,0	8,0	10,0	1,0	1,0	1,0
Stosunek pola powierzchni dolnej (stopki) do górnej (czoła), w cm, nie mniejszy niż:	-	-	-	-	0,7	0,6	0,5
Nierówności, powierzchni górnej (czoła), w cm, nie większe niż:	-	-	-	-	0,4	0,6	0,8
Wypukłość powierzchni bocznej, w cm, nie większa niż:	-	-	-	-	0,6	0,6	0,8
Odchyłki od kąta prostego krawędzi powierzchni górnej (czoła), w stopniach, nie większe niż:	-	-	-	-	6	8	10
Odchylenie od równoległości płaszczyzny powierzchni dolnej w stosunku do górnej, w stopniach, nie większe niż:	-	-	-	-	6	8	10

Fuga epoksydowa do kostki kamiennej

Dopuszcza się uszkodzenie jednego naroża powierzchni górnej kostki o głębokości nie większej niż 0,6cm.

Materiał na zaprawę do fugowania powinien być wodonioprzepuszczalny oraz odporny na czyszczenie mechaniczne, czyszczenie strumieniem wody pod ciśnieniem, mróz i sól używaną przy odładzaniu. Minimalna wytrzymałość zaprawy fugowej na ścisnienie – 50N/mm². Zastosowany produkt musi być o niskiej zawartości chromianów zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006, załącznik XVII (lub nowszym).

Zaprawa cementowa

Przy wykonywaniu umocnień skarp i rowów kostką kamienną stosować zaprawy cementowe zgodne z wymaganiami PN-B-14501:1990 (lub nowszej).

Obrzeża kamienne/ betonowe

Stosować obrzeża kamienne/ betonowe o wymiarach 0,08x0,30x1,0m. Powierzchnie obrzeży powinny być bez rys, pęknięć i ubytków kamienia, o fakturze z formy lub zatartej. Krawędzie elementów powinny być równe i proste. Wymagania techniczne stawiane obrzeżom kamiennych/ betonowym wg PN-EN 1343 (lub nowszej).

2.18. UMOCNIENTA NARZUTEM KAMIENNYM

Narzut kamienny

Narzut kamienny należy wykonać z materiału kamiennego hydrotechnicznego kl. I, atestowanego o następujących granulacjach: średnica kamienia łamanego w przedziale ok. D= 8 ÷ 45cm. Niedopuszczalne jest stosowanie kamieni porowatych, wapiennych, marglistych lub innych podatnych na erozję w środowisku wodnym.

Zaprawa cementowa

Przy wykonywaniu umocnień skarp i rowów kamieniem narzutowym stosować zaprawy cementowe zgodne z wymaganiami PN-B-14501:1990 (lub nowszej).

Obrzeża kamienne/ betonowe

Stosować obrzeża kamienne/ betonowe o wymiarach 0,08x0,30x1,0m. Powierzchnie obrzeży powinny być bez rys, pęknięć i ubytków kamienia, o fakturze z formy lub zatartej. Krawędzie elementów powinny być równe i proste. Wymagania techniczne stawiane obrzeżom kamiennych/ betonowym wg PN-EN 1343 (lub nowszej).

2.19. UMOCNENIA PŁYTAMI AŻUROWYMI

Płyty ażurowe

Do umocnienia dna i skarp zbiornika na wody opadowe i roztopowe oraz dna i skarp rowów stosuje się standardowe płyty ażurowe o wymiarze 0,40x0,60x0,10m koloru szarego na podsypce piaskowej z kruszywa o ziarnistości <32mm (w przypadku umocnienia pozwalającego na zachowanie infiltracji do gruntu) lub na podbudowie z betonu C12/15 (w przypadku umocnienia szczelnego). Umocnienie należy zastosować takie jak wskazano w dokumentacji projektowej.

Krawężniki kamienne

W celu zabezpieczenia przez obsuwaniem się płyt ażurowych na skarpach stosować krawężniki kamienne o wymiarach 0,20x0,30x1,0m. Powierzchnie krawężników powinny być bez rys, pęknięć i ubytków kamienia, o fakturze z formy lub zatartej. Krawędzie elementów powinny być równe i proste. Wymagania techniczne stawiane krawężnikom kamiennym wg PN-EN 1343 (lub nowszej).

Kotwy montażowe

Należy stosować kotwy montażowe z stalowych profili zamkniętych o wymiarze 40x40mm, grubości ścianki min. 3mm oraz długości 1,0m.

2.20. UMOCNIE GABIONOWE

Materac gabionowy

Materac gabionowy o wymiarach szer. 1,00m, dł. min. 1,00m (dostosować na etapie wykonawstwa w zależności od wysięku), wys. 0,30m wykonać z siatki o średnicy drutu min. Ø3mm (w przypadku drutu ocynkowanego) lub min. Ø3,5mm (w przypadku drutu stalowego powlekane PVC) o oczkach min 75x75mm. Do wypełnienia materaca należy zastosować kamienie niezwiędznięte i odporne na działanie wody i warunków atmosferycznych. Rozmiar stosowanych kamieni powinien mieścić się w przedziale 100mm÷150mm.

Geowłókna filtracyjna

Na styku materaca gabionowego z gruntem należy zastosować geowłókninę filtracyjną opisaną w pkt. 2.14 przedmiotowej SST.

2.21. MATA BENTONITOWA

Należy stosować matę bentonitową o parametrach podanych poniżej:

- masa bentonitu min. 4800g/m²,
- gramatura (w przypadku geowłókniny igłowanej) min. 200g/m²
- wytrzymałość na rozciąganie wzdłuż i w szerz min. 10,0kN/m
- wytrzymałość na przebicie (CBR) min. 1,0kN
- wytrzymałość na oddziaływanie min. 400N/m
- grubość maty przy nacisku 2kPa min. 7mm
- materiał powinien być odporny na działanie wszystkich naturalnie występujących w gruncie i wodzie związków alkalicznych, kwasów, oraz oleju i benzyny.

2.22. MATERIAŁY IMPREGNUJĄCE

Do zabezpieczania elementów betonowych i żelbetowych (np. zewnętrznych elementów studni) stosować masy polimerowo – bitumiczne z wcześniejszym nałożeniem warstwy gruntującej (np. emulsji i/ lub roztworu asfaltowego). Odpowiednie masy dobrać w oparciu o niniejszą SST oraz instrukcje producentów elementów betonowych i żelbetowych.

2.23. MATERIAŁY OCIEPLENIOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

2.23.1. ŁUPKI STYROPIANOWE

Dla średnic zewnętrznych rur do 400mm włącznie, stosować styropian fundamentowy o grubości min 0,06m, z możliwością stosowania na terenach podmokłych oraz wilgotnych o nasiąkliwości wody do 3,0%, zwiększonej twardości i gęstości 200 Kpa. Otuliny powinny składać się z dwóch części posiadających zamek męski i żeński. Zamek poprawia właściwości izolacyjne i ułatwia montaż. Ocieplenie wykonać zgodnie z częścią rysunkową projektu.

2.23.2. KERAMZYT

Dla średnic zewnętrznych rur większych niż 400mm, ocieplenie wykonane z keramzytu budowlanego gruboziarnistego o frakcji w przedziale 8-20mm ułożonego luźnego lub w workach. Nie zezwala się na stosowanie ocieplenie keramzytem w obszarze warstw konstrukcyjnych jezdni. Ocieplenie wykonać zgodnie z częścią rysunkową projektu.

2.24. INNE MATERIAŁY

Inne materiały określone w dokumentacji projektowej posiadające atesty dopuszczające je do stosowania do tego typu robót i zaakceptowane przez Inżyniera oraz inne materiały niebędące wyszczególnione w niniejszej SST, ale wymagane przez przyjętą przez Wykonawcę technologię wykonania robót. Inne materiały niewyszczególnione w przedmiotowej SST muszą najpierw zostać zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

3. SPRZĘT

3.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST „Wymagania ogólne”.

3.2. SPRZĘT DO WYKONANIA ROBÓT OBJĘTYCH SPECYFIKACJĄ

Wykonawca przystępujący do budowy sieci kanalizacji deszczowej oraz robót towarzyszących przedstawi do akceptacji dla Inspektora Nadzoru sprzęt, którym zamierza wykonać prace związane z budową ww. sieci. Niezależnie od powyższego powinien wykazać się możliwością korzystania z m. in.:

- narzędzia mechaniczne, młoty pneumatyczne, zrywarki, koparki, ładowarki, wiertarki mechaniczne itp. – do odspajania i wydobywania gruntów,
- spycharki, zgarniarki, równiarki, urządzenia do hydromechanizacji itp. – do jednoczesnego wydobywania i przemieszczania gruntów,
- samochody wywrotki, samochody skrzyniowe, taśmociągi itp. – do transportu mas ziemnych,

- sprzęt zagęszczający (m.in. walce, ubijaki, płyty wibracyjne, zagęszczarki itp.),
- sprzęt transportowy,
- urządzenia do montażu i demontażu ścianek szczelnych,
- urządzenia do montażu grodzic,
- sprzęt do montażu elementów betonowych oraz żelbetowych: m.in. zawiesia parciane lub łańcuchowe, drabiny, rusztowania przenośne, piły tarczowe (do różnych materiałów), otwornice, klucze nasadowe, klucze dynamometryczne, spawarki,
- sprzęt do rozładunku rur, jak: lekki żuraw kołowy, wózek widłowy (rozładunek może też być wykonywany ręcznie), drobny sprzęt do wykonywania ręcznie wykopów,
- sprzęt do ustawienia obrzeży i krawężników kamiennych, betonowych, (Roboty wykonuje się ręcznie przy zastosowaniu drobnego sprzętu pomocniczego.)
- równiarka, ładowarka czołowa, walec gładki, żebrowany lub ryflowany, ubijaki o ręcznym prowadzeniu, wibratory samobieżne, płyt ubijające, betoniarki ew. sprzęt do podwieszania i podciągania, cysterny z wodą pod ciśnieniem (do zraszania) oraz węże do podlewania (miejsc niedostępnych) – do wykonania umocnienia powierzchni skarp i rowów.
- żuraw samochodowy wyposażony w zawiesie z belką trawersową, sprzęt do wykonywania przecisków, rur oraz materiałów niezbędnych do wykonania przepustu tymczasowego,
- igłofiltr lub inne urządzenia/ technologia zaproponowana przez Wykonawcę,
- sprzęt do przeprowadzenia kompleksowego oczyszczenia kanałów,
- sprzęt do przeprowadzenia inspekcji telewizyjnej.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inżyniera.

4. TRANSPORT

4.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Wymagania ogólne dotyczące środków transportu podano w SST „Wymagania ogólne”.

Materiały powinny być przewożone na budowę, zgodnie z przepisami ruchu drogowego oraz przepisami BHP.

4.2. TRANSPORT RUR

Rury z tworzyw sztucznych do budowy sieci mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu. Dostarczane są w postaci prostych odcinków paletowanych w wiązki. Podczas transportu rur oraz kształtek należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby ich nie uszkodzić. Tworzywa sztuczne są materiałami o stosunkowo małej wytrzymałości mechanicznej na zarysowanie.

Rury powinny być przewożone w pozycji poziomej, wzdłuż środka transportu, z wyjątkiem rur betonowych o stosunku średnicy nominalnej do długości, większej niż 1,0m, które należy przewozić w pozycji pionowej i tylko w jednej warstwie. Podczas transportu powinny być zabezpieczone przed przesuwaniem i przetaczaniem pod wpływem siły bezwładności występujących w czasie ruchu pojazdów.

Materiały i elementy ponadgabarytowe powinny być na czas transportowania odpowiednio oznakowane i zabezpieczone.

Rozładowanie materiałów będzie dokonywane z zachowaniem środków ostrożności, zapobiegających uszkodzeniu materiałów.

Pierwszą warstwę rur kielichowych należy układać na podkładach drewnianych, zaś poszczególne warstwy w miejscach stykania się wyrobów należy przekładać materiałem wyściółkowym (o grubości warstwy od 2 do 4 cm po ugnieceniu).

4.3. TRANSPORT KRĘGÓW

Transport kręgów powinien odbywać się samochodami w pozycji wbudowania lub prostopadle do pozycji wbudowania.

Dla zabezpieczenia przed uszkodzeniem przewożonych elementów, Wykonawca dokona ich usztywnienia przez zastosowanie przekładek, rozporów i klinów z drewna, gumy lub innych odpowiednich materiałów.

Podnoszenie i opuszczanie kręgów należy wykonywać za pomocą minimum trzech lin zawiesia rozmieszczonych równomiernie na obwodzie prefabrykatu.

4.4. TRANSPORT WŁAZÓW KANAŁOWYCH

Włazy kanałowe mogą być transportowane dowolnymi środkami transportu w sposób zabezpieczony przed przemieszczaniem i uszkodzeniem. Składowa

4.5. TRANSPORT GEOSYNTETYKÓW

Sprzęt stosowany do transportu i podnoszenia rulonów powinien uniemożliwiać uszkodzenie uszczelnień syntetycznych w trakcie tych operacji. Transport powinien odbywać się poprzez podwieszenie za rdzeń montażowy wsunięty do rolki (fabryczne gilzy nie są w stanie przenosić obciążeń podnoszonej rolki). Materiał powinien być składowany na obszarze strzeżonym i zabezpieczony przed niekorzystnymi wpływami atmosferycznymi. Składowana folia powinna być zabezpieczona przed wpływem promieni słonecznych. Temperatura podczas składowania i transportu powinna mieścić się w granicach od +5 do +30°C. W przypadku składowania w temperaturach zbliżonych do +5°C folię przed rozwinięciem należy sezonować w wyższej temperaturze celem zwiększenia jej elastyczności, co ułatwi rozłożenie. Dopuszcza się przewożenie i składowanie geomembrany maksymalnie w trzech warstwach. Poszczególne rulony powinny być rozłożone środkami transportu na placu budowy, aby ograniczyć do minimum ich ręczne przemieszczanie.

4.6. TRANSPORT MIESZANKI BETONOWEJ

Transport mieszanki betonowej do winien odbywać się bezpośrednio z wytwórni, do miejsca wbudowania, środkami transportu do tego przeznaczonymi (tj. betonowozami). Transport nie powinien powodować:

- segregacji składników mieszanki,
- zmian składu mieszanki,
- zanieczyszczenia mieszanki,
- zmiany konsystencji mieszanki,
- przekroczenia czasu początku wiązania cementu;
- obniżenia temperatury przekraczającej granice określonej w wymaganiach technologicznych.

Przy planowaniu transportu należy wziąć pod uwagę czas i odległość transportu, utrudnienia w ruchu, temperaturę otoczenia oraz inne istotne czynniki wpływające na cechy przewożonej mieszanki. Ilość betonowozów powinna być tak dobrana, aby zapewnić ciągłość i odpowiednie tempo robót.

4.7. TRANSPORT CEMENTU

Cement powinien być transportowany na plac budowy bezpośrednio przed jego zastosowaniem do wykonywania mieszanek cementowo – piaskowych, w warunkach zabezpieczających go przed zawilgoceniem i uszkodzeniem opakowania.

Cement workowy powinien być przechowywany w składach otwartych zabezpieczonych przed opadami atmosferycznymi bądź w magazynach zamkniętych przez czas nie dłuższy, niż określony przez producenta na opakowaniu.

4.8. TRANSPORT KRUSZYW

Kruszywa mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu, w sposób zabezpieczający je przed zanieczyszczeniem i nadmiernym zawilgoceniem. Kruszywo drobne (piaski), stosowane do wykonywania podsypiek, obsypiek i zasypek przewodów winno być przewożone w samochodach samowyladowczych (duże ilości), natomiast alternatywnie można wykorzystać każdy inny środek transportu.

4.9. TRANSPORT GRODZIC

Grodzice należy transportować w sposób zabezpieczający je przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, zgodnie z wytycznymi producenta uwzględniającymi wymagania przepisów obowiązujących w transporcie drogowym i kolejowym przy przewożeniu tego typu wyrobów.

Grodzice należy składować w sposób zabezpieczający je przed zniszczeniem lub uszkodzeniem w postaci dostarczonej z wytwórni, tj. ułożonych w ramach zbitych z desek przy pomocy gwoździ z ewentualnym spięciem taśmą polietylenową lub poliestrową.

W przypadku grodzic z tworzywa sztucznego należy składować je na płaskiej powierzchni, a w przypadku przechowywania dłuższego niż 6 miesięcy zabezpieczyć przed bezpośrednim działaniem promieni UV.

Elementy metalowe należy składować w sposób izolowany od podłoża gruntowego, zabezpieczone od wilgoci, chronione przed korozją, zanieczyszczeniem i uszkodzeniem.

4.10. TRANSPORT INNYCH MATERIAŁÓW

Transport materiałów kamiennych, betonowych, kruszyw, elementów deskowania itp. powinien odpowiadać wymaganiom SST „Wymagania ogólne”.

4.11. WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRZEWOZU PO DROGACH PUBLICZNYCH

Pojazdy biorące udział w ruchu na drogach publicznych muszą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych.

Nie można dopuszczać do przeciążenia środków transportu.

Szczególną uwagę należy zwrócić na wyposażenie samochodów do przewożenia materiałów sypkich i gruzu; bezwzględnie wymaga się, aby miały one zabezpieczenie (plandeki) przed rozwiewaniem przewożonego materiału.

Środki transportu nieodpowiadające warunkom Umowy, na polecenie Inspektora Nadzoru, będą usunięte z Terenu Budowy.

Pojazdy wyjeżdżające z Zaplecza Budowy muszą być czyste. Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do Terenu Budowy.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT

Wymagania ogólne dotyczące wykonania robót podano w SST „Wymagania ogólne”.

5.2. ROBOTY POMIAROWE

UWAGA:

Podczas prac związanych z zakładaniem osnowy realizacyjnej, wynoszeniu elementów projektowanych w teren oraz pomiarze powykonawczym, należy uwzględnić, iż rzędne zawarte w dokumentacji projektowej odnoszą się do układu wysokości Kronsztad 86 PL-KRON86-NH. Koszt obliczeń i opracowań geodezyjnych z tym związany, należy uwzględnić w wycenie robót.

Roboty pomiarowe należy wykonywać zgodnie z wymaganiami odpowiedniej SST „Wymagania ogólne”.

5.3. ROBOTY PRZYGOTOWAWCZE

Przed przystąpieniem do robót należy wykonać prace przygotowawcze związane z pomiarami, badaniem gruntu, organizacją robót, ustaleniem miejsc do odkładania ziemi rodzimej, odwożeniem urobku, odprowadzeniem wody z wykopu itp., w tym uzyskanie zgłoszenia lub pozwolenia wodnoprawnego czasowe obniżenie poziomu wód gruntowych oraz na czas prowadzenia niniejszych prac, uzyskać zezwolenie na rozpoczęcie robót i komisyjnie przyjąć teren pod budowę wraz z niezbędnymi reperami geodezyjnymi.

W trakcie robót przygotowawczych Wykonawca przeanalizuje projekt i jego złączniki i w przypadku zapytania Wykonawcy związanego z budową sieci i pracami z nimi związanymi powinno zawierać, m.in.: pomiary geodezyjne i ich opis, przedstawienie szkiców propozycji rozwiązań zamiennych wynikających z nowych warunków, udokumentowanie fotograficzne, opinie Inspektora Nadzoru. W ramach ceny kontraktowej Inspektor Nadzoru, Inwestor lub Projektant może polecić Wykonawcy wykonanie dodatkowych pomiarów, wytyczenie obiektów lub inne prace geodezyjne w ilości do 20% wszystkich prac geodezyjnych objętych kontraktem, uszczegółowienie rysunków, przedstawienie niezbędnych wyjaśnień i innych czynności niezbędnych dla Projektanta do prawidłowej oceny wniosku. Wykonawca na podstawie wykonanych pomiarów sporządzi odpowiednie szkice w oparciu, o które to będzie można rozwiązać wskazany problem. Również w niniejszym opracowaniu przedstawi propozycję rozwiązania w sposób graficzny i opisowy w takiej szczegółowości, aby nadzór inwestorski lub autorski mógł podjąć decyzję o wprowadzeniu niniejszego rozwiązania na budowę.

Projektowaną oś kanału (przewodu) należy oznaczyć w terenie w sposób trwały i widoczny z założeniem ciągu reperów roboczych.

Punkty na osi trasy należy oznaczyć za pomocą drewnianych palików, tzw. kołków osiowych z gwoździami.

Kołki osiowe należy wbić na każdym załamaniu trasy i osiach wszystkich studzienek, a na odcinkach prostych, co około 30 do 50 m. Na każdym odcinku należy utrwalić, co najmniej 3 punkty.

Kołki świadki wbija się po obu stronach wykopu, tak, aby istniała możliwość odtwarzania jego osi podczas prowadzenia robót. W terenie zabudowanym, repery robocze należy osadzać w ścianach budynków w postaci haków lub bolców. Ciąg reperów roboczych należy nawiązać do reperów sieci państwowej.

Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy wykonać urządzenia odwadniające, zabezpieczające wykopy przed wodami opadowymi, powierzchniowymi i gruntowymi. Urządzenia odwadniające należy kontrolować i konserwować przez cały czas trwania robót.

Obniżenia wód gruntowych należy wykonać, gdy woda uniemożliwia wykonywanie wykopu.

Obniżenia wód gruntowych należy przeprowadzać tak, aby nie została naruszona struktura w podłożu wykonywanego obiektu, ani też w podłożu sąsiednich budowli.

Przed każdorazowym przystąpieniem do posadawiania studni kanalizacyjnych należy wcześniej wykonać niezbędne badania podłoża gruntowego.

5.4. ROBOTY ZIEMNE

Roboty ziemne należy wykonywać zgodnie z wymaganiami wg SST „Wymagania ogólne”, „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”, z uwzględnieniem zapisów niniejszej SST. Tolerancja dla rzędnych dna wykopu nie powinna przekraczać +3 cm dla gruntów zwięzłych, +5 cm dla gruntów wymagających wzmocnienia. Natomiast tolerancja szerokości wykopu wynosi +5 cm.

5.4.1. WYKOPY

Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami. Wykonawca podczas prowadzenia prac, zobowiązany jest do umocnienia ścian wykopów w sposób zapewniający bezpieczne wykonanie prac zgodnie z zasadami BHP.

Wykonawca wybiera najbardziej optymalne i bezpieczne rozwiązanie dostosowane do istniejących warunków. Poniżej opisano ogólne zasady prowadzenia prac.

5.4.1.1. WYKOPY UMOCNIONE

Do sposobów umocnienia ścian wykopów należą:

Obudowa rozparta

Wymiary obudowy wykopów typu „BOX” powinny być dostosowane do głębokości wykopu, zgodnie z DTR producenta. Jeżeli materiały obudowy nie są fabrycznie zabezpieczone przed szkodliwym wpływem warunków atmosferycznych, powinny być zabezpieczone na placu budowy przez zaimpregnowanie, zaizolowanie lub zastosowanie odpowiednich środków antykorozyjnych właściwych dla danego materiału.

Zabezpieczenie wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych

W celu zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych powinny być zachowane, co najmniej następujące warunki:

- górną krawędź obudowy powinny wystawać, co najmniej 15 cm ponad ściśle przylegający teren,
- powierzchnia terenu powinna być wyprofilowana ze spadkiem umożliwiającym łatwy odpływ wody poza teren przylegający do wykopu,
- w przypadku konieczności odprowadzenia wód opadowych rowami odległość w planie, pomiędzy krawędzią dna rowu odwadniającego a krawędzią dna wykopu, nie powinna być mniejsza od obliczonej zgodnie ze Szczegółowymi warunkami bezpieczeństwa pracy.
- wprowadzenie wód z rowów odwadniających do studzienek zbiorczych w wykopie powinno być wykonane zgodnie z dokumentacją w miejscach odpowiednio zabezpieczonych przed rozmyciem.

Ścianka szczelna

Ścianki szczelne stanowiące przegrody z pionowo wbijanych, ściśle do siebie dopasowanych materiałów należy stosować do:

- całkowitego, stałego odcięcia dopływu wód gruntowych do projektowanego wykopu z pozostawieniem ścianki w wykopie w celu zastąpienia drenażu poziomego i pionowego,
- zmniejszenia dopływu wód gruntowych do wykopu dla umożliwienia wykonania stabilizacji podłoża, ułożenia drenażu poziomego, ułożenia przewodu zastępując drenaż pionowy,
- rozparcia ścian wykopu w gruntach nawodnionych o głębokości. Powyżej 6 m i szerokości wykopu w dnie powyżej 2 m,
- zabezpieczenia budowli w zasięgu klina odłamu ścian wykopu z pozostawieniem ścianki w wykopie.

5.4.1.2. WYKOPY OTWARTE I NIEBUDOWLANE O SKARPACH NACHYLONYCH

Nachylenie skarp można stosować w przypadkach, gdy warunki miejscowe tj. szerokość pasa drogowego, brak kolizji między wykonywanym wykopem a infrastrukturą podziemną i nadziemną, pozwalają na wykonanie prac. Należy również uwzględnić maksymalną głębokość wykopu do 4,00m. Nie mogą również występować woda gruntowa, usuwiska, oraz obciążenie nazimem w zasięgu klina odłamu. Po spełnieniu takich wymogów dopuszcza się następujące bezpieczne nachylenie skarp:

- w gruntach bardzo spoistych (np. ility, gliny) - 2:1,
- w gruntach kamienistych, skałach spękanych (rumosz, zwietrzelina), - 1:1,
- w gruntach mało spoistych oraz wietrzelinach i rumoszach gliniastych - 1:1,25
- w gruntach niespoistych oraz gruntach spoistych, lecz w stanie plastycznym - 1:1,5,

przy równoczesnym zapewnieniu łatwego i szybkiego odpływu wód opadowych od krawędzi wykopu z pasa terenu szerokości równej trzykrotnej głębokości wykopu oraz zabezpieczeniu podnóża pochylonej skarpy na dnie wykopu. Odchylenia spadków skarp wykopu nie powinny przekraczać +5%.

5.4.1.3. SZCZEGÓLNE ZASADY DLA WYKOPÓW

W obrębie klina odłamu ścian wykopu niedopuszczalna jest komunikacja po drodze publicznej.

Odległość b krawędzi wykopu mierzona w planie od przyległej krawędzi jezdni powinna być nie mniejsza od obliczonej wg wzoru:

$$b \geq \frac{H}{tg\varphi_u} + 0,5 [m]$$

w którym:

H – głębokość wykopu liczona od rzędnej terenu do rzędnej dna wykopu,

φ_u – kąt stoku naturalnego (tarcia wewnętrznego gruntu) w stopniach, zależny od rodzaju gruntu wg dokumentacji.

Odległość a krawędzi dna wykopu od pionowej ściany fundamentu budowli posadowionej powyżej dna wykopu i sąsiadującej z nim, jeżeli nie są zastosowane zgodnie z dokumentacją specjalne zabezpieczenia nie powinna być mniejsza od obliczonej w metrach wg wzoru:

$$a \geq \frac{H - h + 0,3}{tg\varphi_u} + 0,5 [m]$$

w którym:

H, φ_u – jak we wzorze powyżej,

h – głębokość fundamentu budowli sąsiadującej liczonej od rzędnej terenu do rzędnej posadowienia fundamentu budowli,

Zabezpieczenie sąsiadującej z wykopem budowli w przypadku niemożliwości zachowania warunków określonych w pozycji powyżej powinno dla ochrony przed możliwością zsuwu gruntu spod fundamentów przebiegać następująco:

- przed przystąpieniem do robót ziemnych należy przeprowadzić oględziny, czy nie występują spękania ścian i w przypadku ukazania się spękania należy założyć na nich plomby szklane, a w szczególnych przypadkach należy osadzić w fundamentach stalowe trzpienie,
- wykonując roboty ziemne należy pozostawić obudowę wykopu ewentualnie zbudować mur oporowy; optymalnie zagęścić zasyp i wykonać jego stabilizację lub wykonać zabezpieczenie w inny równorzędny sposób.

Wydobyty grunt powinien być składowany z jednej strony wykopu z pozostawieniem pomiędzy krawędzią wykopu a stopą odkładu wolnego pasa terenu o szerokości, co najmniej 1,0 m dla komunikacji; kąt nachylenia skarpy odkładu wydobytego gruntu nie powinien być większy od kąta stoku naturalnego; obudowa wykopu powinna przenieść nacisk spowodowany obciążeniem terenu gruntem składowanym w zasięgu klina odlamu ściany.

W przypadku niemożności zachowania warunków określonych w pozycji powyżej wydobyty grunt powinien być wywieziony na odkład stały zgodnie z dokumentacją lub przesunięty tak, aby odległość c podnóża nachylonej skarpy odkładu tymczasowego od górnej krawędzi była równa głębokości wykopu H , lecz nie mniejsza niż 5,0 m.

Odległość d w planie pomiędzy przyległymi równoległymi krawędziami dna jednocześnie wykonywanych sąsiadujących ze sobą wykopów głębszych od 1,0 m nie powinna być mniejsza od obliczonej wg wzoru:

$$d = \frac{H - 1,0}{tg \varphi_u} + 0,5[m]$$

w którym:

H – głębokość wykopu głębszego liczona od rzędnej terenu do rzędnej dna wykopu, m,

φ_u – jak we wzorze powyżej,

przy czym wykop głębszy powinien być wykonywany wcześniej.

Zabezpieczenia skrzyżowań wykopu z urządzeniami podziemnymi powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją uprzednio uzgodnioną, w sposób wskazany przez użytkowników tych urządzeń.

Lokalizacja drogi dla potrzeb wykonawcy wzdłuż wykopu w zasięgu klina odlamu gruntu powinna być udokumentowana obliczeniami statycznymi uwzględniającymi najniekorzystniejsze oddziaływanie na obudowę wykopu przenoszonego na nią naporu gruntu przy obciążonym naziemiu

Wyjścia (zejścia) po drabinie z wykopu powinny być wykonane, z chwilą osiągnięcia głębokości większej niż 1,0m od poziomu terenu, w odległościach nieprzekraczających 20,0m.

Wyjazd dla środków transportowych przy wykonywaniu wykopu metodą mechaniczną powinien być przewidziany z każdego stopnia (piętra) wykopu. Z poszczególnych stopni wykopu powinno być przewidziane odprowadzenie wody dla uniemożliwienia jej spływania na stopnie niżej położone.

5.4.2. ODWODNIENIE WYKOPÓW

W sytuacji napływu wód do wykopu należy go odvodnić.

Wykonawca proponuje sposób odwodnienia wykopu i przekazuje ów sposób do zatwierdzenia dla Inspektora Nadzoru. Przed podjęciem wyboru sposobu odwodnienia wykopu należy zweryfikować czy na zaproponowany przez Wykonawcę sposób odwodnienia wymagane jest uzyskanie stosownych decyzji.

W przypadku braku możliwości odwodnienia wykopu w sposób powierzchniowy należy zastosować odwodnienie wgłębne (np. igłofiltr lub inna technologia zaproponowana przez Wykonawcę). Igłofiltr powinien być użytkowany tak by nie dopuścić do przerwania ciągłości pracy, należy dobrać ich ilość i czas pracy tak, aby utrzymać warunki pozwalające na budowę sieci. Dopuszcza się też inne mechaniczne sposoby odwodnienia wykopów.

W odcinkach poprzedzających odwadniany odcinek, igłofiltr należy wyciągać stopniowo wraz z zasypywanym wykopem i następnie wplukiwać w odcinku właściwym.

Przy stosowaniu igłofiltrów szczególną uwagę należy zwrócić na istniejące uzbrojenia podziemne oraz należy pamiętać o stosowaniu obsypki żwirowej wokół filtra. Ilość pomp odwadniających oraz rozstaw, ilość, głębokość stosowanych filtrów dostosować w zależności o zapotrzebowania i warunków panujących na placu budowy oraz terenach sąsiednich.

5.4.3. WYKONANIE PODŁOŻA

Przed przystąpieniem do wykonania podłoża należy ocenić, czy wykop został wykonany zgodnie z wymaganiami opisanymi w SST „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”.

Dno wykopu powinno być wyrównane o 0,02 m poniżej rzędnej projektowanej przy ręcznym wykonywaniu wykopu lub o 0,05m przy mechanicznym wykonywaniu wykopu. W momencie układania przewodu wyrównuje się te różnice. W sytuacji, kiedy nastąpiło tzw. przekopanie wykopu, tj. wybranie warstwy gruntu poniżej projektowanego poziomu ułożenia przewodu, należy uzupełnić tę warstwę piaskiem odpowiednio zagęszczonym. Przewód należy układać na warstwie podsypki o miąższości min 0,20m. Dla przewodów o połączeniach kielichowych powyższa miąższość dotyczy warstwy pod kielichem.

W przypadku, gdy naturalne podłoże gruntu nie spełnia warunków określonych w SST „Wykonanie wykopów”, „Wykonanie nasypów”, należy dokonać, usunięcia gruntu (rozliczane na zasadach wykonania wykopu i nasypu) na pełnej głębokości ich występowania lub przyjąć technologię opisaną w pkt. 5.5 przedmiotowej SST

Podłoże powinno być tak wyprofilowane, aby rura spoczywała na nim jedną czwartą swojej powierzchni. Należy zwrócić uwagę na to, aby ani podsypka, ani grunt pod przewodem nie zostały naruszone (np. rozmyty, spulchniony, zmarnięty itp.) przed zasypaniem wykopu. W przeciwnym razie należałoby usunąć naruszony grunt na całej powierzchni dna i zastąpić go nową podsypką. Niedopuszczalne jest wyrównywanie dna wykopu urobkiem pochodzącym z robót ziemnych oraz podkładanie pod rury wszelkiego rodzaju części stałych w postaci kamieni, gruzu lub kawałków drewna. Przygotowane podłoże powinno być wyprofilowane tak, aby zapewnić podparcie rury na całej jej długości.

Największą uwagę należy zwrócić na pierwszą warstwę zagęszczania, gdyż nieprawidłowe jej zagęszczenie może wpłynąć na unoszenie się przewodu, który może zmienić swoje położenie oraz spadek pod ciężarem kolejnych warstw obsypki. Nie dopuścić do powstawania pustych przestrzeni pod przewodem spowodowanych brakiem obsypki.

Materiał na podsypkę powinien być zgodny z wymaganiami podanymi w pkt. 2.11 niniejszej SST.

Szerokość warstwy podsypki powinna być równa szerokości wykopu minimalny zakres podano na rysunku. Podsypka powinna być zagęszczona do wskaźnika zagęszczenia $Is=1,0$ wg próby Proctora, lecz jej górna warstwa powinna zostać luźna w celu swobodnego obsadzenia rury. Podsypkę układać zgodnie ze spadkiem rurociągu lub kanału. Zagęszczanie należy wykonywać warstwami o miąższości dostosowanej do wybranej metody zagęszczenia. W gruntach nawodnionych (odwadnianych w trakcie robót) podłoże należy wykonać z warstwy tłuczni lub żwiru z piaskiem o grubości od 15 do 20 cm łącznie z ułożonymi sączkami odwadniającymi.

5.4.4. ZASYPIANIE WYKOPÓW I ICH ZAGĘSZCZENIE

Do wysokości 0,30m ponad wierzchem rury należy wykonać nasypkę z wykorzystaniem materiałów opisanych w pkt. 2.11 przedmiotowej SST. Nadsypka powinna być zagęszczona do wskaźnika zagęszczenia $Is=1,0$ wg próby Proctora. Zasypanie pozostałej części wykopu, do warstwy konstrukcyjnej drogi, należy prowadzić zgodnie z SST „Wykonanie nasypów”.

5.5. FUNDAMENT

Fundament

Fundament wykonać, jako warstwę podsypki piaskowo – cementowej o miąższości 0,20m ułożonej na warstwie stabilizowanego gruntu o miąższości 0,15m. Do wykonania fundamentu stosować materiały opisane w pkt. 2.13 niniejszej SST. W przypadku zastosowania wzmocnienia podłoża stabilizację gruntu wykonać pod całym obszarem wzmocnienia podłoża.

Fundament wykonać zgodnie z częścią dokumentacji projektowej.

W przypadku, gdy w trakcie posadawiania elementów sieci (np. studni, wylotów, osadników) lub sieci zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Roboty ziemne” oraz „Wymagania ogólne”, należy je wymienić poprzez wykonanie wykopu do warstwy nośnej. Różnice między fundamentem studni lub dolną warstwą obsypki rury a wykonanym wykopem uzupełnić nasypem o właściwościach zgodnych z SST „Roboty ziemne” oraz „Wymagania ogólne”.

Jeżeli usunięcie gruntów nienośnych będzie nieuzasadnione ekonomicznie z uwagi na ich głębokość zalegania dopuszcza się zastosowanie wzmocnienia podłoża opisanego poniżej.

UWAGA: Zastosowanie wzmocnienia podłoża nie zwalnia z obowiązku wykonania obsypki.

UWAGA: W przypadku zastosowania wzmocnienia podłoża stabilizację gruntu wykonać pod całym obszarem wzmocnienia podłoża.

Wzmocnienie podłoża

Wzmocnienie podłoża należy stosować obligatoryjnie dla każdej studni o wysokości przekraczającej 4,0m dla płytzych studni jedynie w przypadkach, kiedy będzie to uzasadnione. Wzmocnienie podłoża należy również stosować pod rurami jednak jedynie tam gdzie będzie to zasadne. Do wykonania wzmocnienia podłoża stosować materiały opisane w pkt. 2.13 niniejszej SST. Wzmocnienie podłoża wykonać z warstwy zagęszczonego kruszywa o miąższości min. 0,20m w otulinie z geotkaniny separacyjnej ułożonej na warstwie wyrównującej kruszywa o miąższości min. 0,10m. Warstwę wyrównującą układać na georuszcie, który należy rozłożyć na całym obszarze warstwy ulepszanego podłoża o miąższości min. 0,25m. Warstwę ulepszanego podłoża układać na georuszcie, który należy rozłożyć na całym obszarze stabilizowanego gruntu. Między stabilizowanym gruntem a gruntem rodzimym należy ułożyć warstwę geotkaniny separacyjnej – zgodnie z częścią rysunkową projektu. Pasma geotkaniny separacyjnej należy łączyć na zakład. Dla gruntów o umiarkowanej nośności stosuje się zakład min. 300mm. W przypadku gruntów niskiej nośności zakład należy powiększyć do 500-1000mm. Aby nie dopuścić do rozsuwania się założonych pasów można zastosować mocowanie do gruntu za pomocą stalowych klamer, w odstępach od 4,00 do 5,00 m.

Rezygnacja z wykonania wzmocnienia podłoża pod studniami i rurami musi być poparta odpowiednimi badaniami podłoża gruntowego.

5.6. BUDOWA SYSTEMU ODWODNIENIA

5.6.1. CZYSZCZENIE I PŁUKANIE KANAŁÓW ORAZ INSPEKCYJA TELEWIZYJNA

Po wykonaniu prac związanych z budową nowoprojektowanej sieci Wykonawca zobowiązany jest do oczyszczenia kolektora oraz przeprowadzenia inspekcji telewizyjnej. Prace takie na życzenie Inspektora Nadzoru oraz Gestora sieci mogą być wykonane również na poszczególnych odcinkach budowanej sieci w trakcie prac budowlanych.

W przypadku konieczności wykonania oczyszczenia i inspekcji telewizyjnej na istniejących kanałach należy wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami w szczególności zasadami BHP. Przed przystąpieniem do prac bezwzględnie należy przewietrzyć kanały.

Wykonawca przeprowadzi oczyszczenie kanałów kanalizacyjnych za pomocą specjalistycznego sprzętu (np. za pomocą pojazdów próżniowo – ssących, przystosowanych do czyszczenia kanalizacji lub innej technologii zaproponowanej przez Wykonawcę i zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru). Wykonawca zobowiązany jest dobrać odpowiedni sprzęt oraz jego parametry do rodzaju materiału istniejącego kanału oraz jego aktualnego stanu technicznego tak, aby nie uległ on pogorszeniu. Wszelkie zanieczyszczenia powstałe podczas czyszczenia kanałów należy wydostać na powierzchnię i zutylizować.

Po dokonaniu oczyszczenia kanałów Wykonawca przeprowadzi inspekcję telewizyjną (pod kątem stopnia oczyszczenia kanału oraz jego stanu technicznego) przy użyciu kamer rejestrujących obraz wideo wprowadzanych bezpośrednio do wnętrza kanałów lub za pomocą innej technologii zaproponowanej przez Wykonawcę i zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru. Należy zapewnić oświetlenie wystarczające do obejrzenia całego przekroju kanału, jakoś obrazu nie może budzić wątpliwości, co do stanu kanału. W tekście widocznym na ekranie muszą się znaleźć następujące informacje: data/godzina; nazwa ulicy; numer studzienki początkowej i końcowej; średnica kanału; dystans bezpośredni od studni początkowej. Efektem wykonanej inspekcji jest kasetę, płytę DVD/CD lub inny nośnik danych wraz z raportem z wykonanej inspekcji oraz zdjęciami włączników przykanalików.

Wyniki inspekcji Wykonawca przekaże dla Inspektora Nadzoru.

5.6.2. UKŁADANIA RUR KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Kanały sieci oraz przykanalików kanalizacji deszczowej grawitacyjnej układać w wykonanych wykopach. Jeżeli wykonywane wykopy wymagają umocnienia, zabezpieczyć je zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt. 5.4.1 niniejszej SST. Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 5.4.2 przedmiotowej SST.

Podłoże pod ułożenie kanałów należy wykonać zgodnie z pkt. 5.4.3 przedmiotowej SST.

Do budowy odcinków sieci i przykanalików kanalizacji deszczowej grawitacyjnej oraz odcinków kanałów łączących studnie wpadowe i wyloty do zbiorników stosować rury oraz kształtki zgodne z pkt. 2.6 przedmiotowej SST.

Projektowaną sieć kanalizacji deszczowej układać zgodnie z wytycznymi producenta w celu zachowania gwarancji oraz jakości obiektu, lecz z zachowaniem wszelkich parametrów, wymagań przedstawionych w dokumentacji projektowej oraz SST.

Rury przykanalików łączące wpust deszczowy z siecią kanalizacji deszczowej układać ze spadkiem min. 2,0% (chyba, że dokumentacja projektowa mówi inaczej) w kierunku sieci głównej, lecz zgodnie z dokumentacją projektową oraz zaleceniami Producenta.

Rury łączyć zgodnie z zaleceniami oraz za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur.

Rury łączące wyloty kanalizacji deszczowej z siecią kanalizacji deszczowej montować z zapasami umożliwiającymi docięcie jej do wymaganych długości oraz rzędnych posadowienia wylotów.

Wykonać obsypkę rurociągu zgodnie z pkt. 1.4.10, oraz 2.11 niniejszej SST i częścią rysunkową dokumentacji projektowej.

Wykonać nasyp budowlany zgodnie z SST „Wykonanie nasypów” z uwzględnieniem zapisów niniejszej SST.

Nowo wybudowaną sieć kanalizacji deszczowej należy poddać próbie szczelności zgodnie z pkt. 5.6.10 niniejszej SST oraz pomiarom zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami, wytycznymi Gestora sieci oraz innym czynnościom wynikającym z przepisów w celu oddania sieci do eksploatacji.

Dokonywać odbiorów częściowych oraz prowadzić inspekcję TV kanałów grawitacyjnych poszczególnych odcinków.

W przypadku kolizji z istniejącymi sieciami postępować zgodnie z pkt. 5.8 przedmiotowej SST.

Natomiast w miejscach, gdzie kanał wchodzi w konstrukcję drogi, czyli posiada przykrycie mniejsze niż 0,90m włącznie należy zastosować zabezpieczenie konstrukcji drogi w postaci georusztu i geosiatki przeciwspekaniowej zgodnie z pkt. 5.7 niniejszej SST. Wykonawca może odstąpić (po wcześniejszym uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru) od zastosowania geosiatki przeciwspekaniowej w warstwie przykrycia rzędu 0,90-0,70m włącznie. Odstąpienie od stosowania geosiatki przeciwspekaniowej nie zwalnia wykonawcy z obowiązku stosowania georusztu. Obligatoryjnie, zarówno georuszt jak i geosiatkę przeciwspekaniową należy stosować dla przykrycia mniejszego niż 0,70m.

W sytuacji, gdy podczas prac związanych z rozbiórką i budową sieci i przykanalików, zostaną zidentyfikowane sieci drenarskie należy je przebudować/ odtworzyć (w przypadku uszkodzenia) i zgłosić do odbioru zarządcy. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania, w ramach ceny kontraktowej, opracowań przebudowy drenaży niezidentyfikowanych napotkanych podczas prac budowlanych, a nieujętych w projekcie, które będą kolidować z budowanymi sieciami.

5.6.3. UKŁADANIE RUR DRENARSKICH

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Rury drenarskie układać w wykonanych wykopach wąskoprzestrzennych. Jeżeli wykonywane wykopy wymagają umocnienia, zabezpieczyć je zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt. 5.4.1 niniejszej SST. Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 5.4.2 przedmiotowej SST.

Rury drenarskie układać w warstwie drenażowej owiniętej geowłókniną zgodnie z pkt. 2.14 niniejszej SST oraz z rys. „Schemat ułożenia drenażu w wykopie”. Warstwę drenażową wykonać w oparciu o pkt. 5.13 przedmiotowej SST.

Do budowy odcinków sieci drenarskiej stosować rury oraz kształtki zgodne z pkt. 2.6.2 przedmiotowej SST.

Projektowaną sieć drenarską należy układać zgodnie z wytycznymi producenta w celu zachowania gwarancji oraz jakości obiektu, lecz z zachowaniem wszelkich parametrów, wymagań przedstawionych w dokumentacji projektowej oraz niniejszej SST.

Rury sieci drenarskiej układać ze spadkiem min. 0,3% (chyba, że dokumentacja projektowa mówi inaczej) z zachowaniem min. przykrycia 0,8m oraz maks. 2,0m (chyba, że dokumentacja projektowa mówi inaczej).

Rury łączyć ze sobą za pomocą odpowiednich dedykowanych kształtek zgodnie z zaleceniami i wytycznymi producenta.

Nowo wybudowaną sieć drenarską należy poddać pomiarom sprawdzającym m.in. spadki oraz innym czynnościom zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa oraz normami.

W przypadku kolizji z istniejącymi sieciami postępować zgodnie z pkt. 5.8 przedmiotowej SST.

5.6.4. MONTAŻ STUDNI KANALIZACJI DESZCZOWEJ (M.IN. REWIZYJNYCH, WPADOWYCH, WPUSTÓW DESZCZOWYCH)

Opisane w pkt. 5.6.2 przedmiotowej SST rury kanalizacji deszczowej należy łączyć na wszelkich załamaniach i rozgałęzieniach w studniach, które należy montować we wcześniej przygotowanych wykopach zgodnie z pkt. 5.4.1 przedmiotowej SST.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 5.4.2 niniejszej SST.

Studnie sytuować na fundamencie zgodnie z pkt. 5.5 przedmiotowej SST.

Do budowy studni kanalizacji deszczowej grawitacyjnej stosować materiał opisany w pkt. 2.8.1, 2.8.3 przedmiotowej SST.

W przypadku studni wpadowych lokalizowanych m.in. w najniższych punktach terenu, na istniejących rowach w celu zachowania naturalnych, istniejących stosunków wodnych należy dodatkowo wykonać otwór prostokątny o wymiarach wys. 0,50m oraz szer. 0,80m (dla studni powyżej DN800) szer. 0,50m (dla studni poniżej DN800 włącznie), którego dolna krawędź będzie zlokalizowana równo z wybrukowaniem terenu. Wysokość ta może być większa wówczas, gdy nie będzie to powodowało podtapiania okolicznych terenów.

Przed montażem krat Wykonawca zobowiązany jest do dodatkowej weryfikacji rzędnej krat w stosunku do terenu istniejącego oraz projektowanego. Weryfikacja taka wymagana jest z uwagi na możliwe wystąpienia zmian w terenie od momentu przeprowadzenia analiz projektowych do momentu prowadzenia robót. Otwór zabezpieczyć kratą, zgodnie z pkt. 2.8.1 przedmiotowej SST. Wokół studni wpadowych należy wykonać umocnienie narzutem kamiennym na betonie zgodnie z pkt. 5.15 przedmiotowej SST. Umocnienie układać ze spadkiem 5,0% w stronę studni na obszarze do 1,5m (lub do końca skarpy) od zewnętrznej ściany studni – zgodnie z częścią graficzną dokumentacji. Zwieńczenie studni wpadowych połączonych z osadnikami przy wlocie do studni wg KPED 01.14, lokalizowane na rowach powinno się znajdować min. 0,5m nad poziomem terenu w celu wykonania otworu wpadowego oraz zabezpieczenia go kratą wlotową.

Kraty wlotowe w studniach wpadowych lokalizowanych przy projektowanych zbiornikach retencyjno – infiltracyjnych należy lokalizować wysokościowo zgodnie z częścią graficzną dokumentacji. Wykonawca zobowiązany jest do dodatkowej weryfikacji rzędnej kraty w stosunku do terenu istniejącego oraz projektowanego. Weryfikacja taka wymagana jest z uwagi na możliwe wystąpienia zmian w terenie od momentu przeprowadzenia analiz projektowych do momentu prowadzenia robót. Otwór zabezpieczyć kratą, zgodnie z pkt. 2.8.1 przedmiotowej SST. Skarpę, dno rowu oraz przeciwskarpę należy umocnić narzutem kamiennym na betonie, na obszarze min. 1,5m (lub do końca skarpy) od zewnętrznej krawędzi studni, zgodnie z pkt. 5.15 niniejszej SST. Umocnienie należy wykonać zgodnie z częścią graficzną dokumentacji.

W przypadku gdy dno kolektora wpadowego zlokalizowane jest wyżej niż 0,50m ponad dnem kolektora odpływowego należy zastosować kaskadę pozwalającą na wytlumienie energii spadających do studni wód. Kaskadę należy wykonać, jako zewnętrzną z zastosowaniem odpowiednich kształtek zgodnie z częścią rysunkową projektu oraz niniejszym SST. Materiały do zastosowania przy budowie kaskady zostały opisane w pkt. 2.8.1 niniejszej SST. Kaskadę należy również obetonować betonem C12/15 na szerokości i wysokości równej zewnętrznej średnicy studni, do której kaskada jest montowana, zgodnie z częścią rysunkową projektu.

Rzędne studni podawane są w osiach studni. W przypadku studni lokalizowanych w skarpach wysokość jej górnej krawędzi należy dostosować do górnej krawędzi styku skarpy ze studnią w celu uniemożliwienia zasypania studni.

Przejścia przez ściany studni wykonać przy użyciu uszczelnianych kształtek przejściowych lub z zastosowaniem łańcuchów uszczelniających.

Celem zabezpieczenia antykorozyjnego wszystkie powierzchnie betonowe i żelbetowe zewnętrzne dwukrotnie zaizolować. Proponuje się w tym celu zastosować dwuskładnikową, polimerowo-bitumiczną masę uszczelniającą opisaną w pkt. 2.22 przedmiotowej SST. Masę nanosić zgodnie ze wskazówkami wykonawczymi producenta po uprzednich oczyszczeniu i gruntowaniu podłoża.

W momencie, gdy w trakcie posadawiania studni zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Wymagania ogólne”, należy je wymienić do warstwy nośnej lub zastosować wzmocnienie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Dopiero na tak przygotowanym podłożu można posadowić studnię.

5.6.5. MONTAŻ STUDNI DRENARSKICH

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Opisane w pkt. 5.6.3 przedmiotowej SST rury sieci drenarskiej należy łączyć na wszelkich załamaniach i rozgałęzieniach w studniach, które należy montować we wcześniej przygotowanych wykopach zgodnie z pkt. 5.4.1 przedmiotowej SST. Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. przedmiotowej SST.

Studnie sytuować na fundamencie zgodnie z pkt. 5.5 przedmiotowej SST.

Do budowy studni sieci drenarskiej stosować materiał opisany w pkt. 0 przedmiotowej SST.

W przypadku studni wpadowych lokalizowanych w najniższych punktach terenu należy dodatkowo wykonać otwór prostokątny o wymiarach wys. 0,50m szer. 0,50m, którego dolna krawędź będzie zlokalizowana równo z wybrukowaniem terenu. Wysokość ta może być większa wówczas, gdy nie będzie to powodowało podtapiania okolicznych terenów. Otwór zabezpieczyć kratą, zgodnie z pkt. 0 przedmiotowej SST. Wokół studni wpadowych należy wykonać umocnienie kostką kamienną z obrzeżami kamiennymi zgodnie z pkt. 5.14 oraz 5.18 przedmiotowej SST. Umocnienie układać ze spadkiem 5,0% w stronę studni na obszarze do 1,0m od zewnętrznej ściany studni – zgodnie z częścią rysunkową projektu.

Przejścia przez ściany studni wykonać przy użyciu uszczelnianych kształtek przejściowych lub z zastosowaniem łańcuchów uszczelniających.

Celem zabezpieczenia antykorozyjnego wszystkie powierzchnie betonowe i żelbetowe zewnętrzne dwukrotnie zaizolować. Proponuje się w tym celu zastosować dwuskładnikową, polimerowo-bitumiczną masę uszczelniającą opisaną w pkt. 2.22 przedmiotowej SST. Masę nanosić zgodnie ze wskazówkami wykonawczymi producenta po uprzednich oczyszczeniu i gruntowaniu podłoża.

W momencie, gdy w trakcie posadawiania studni zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Wymagania ogólne”, należy je wymienić do warstwy nośnej lub zastosować wzmocnienie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Dopiero na tak przygotowanym podłożu można posadzić studnię.

5.6.6. MONTAŻ SEPARATORÓW SUBSTANCJI ROPOPOCHODNYCH ORAZ SEPARATORÓW ZAWIESIN – OSADNIKÓW

Prefabrykowane, zbiorniki należy montować we wcześniej przygotowanych wykopach zgodnie z pkt. 5.4.1 przedmiotowej SST.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 5.4.2 niniejszej SST. Zbiorniki sytuować na fundamencie zgodnie z pkt. 5.5 przedmiotowej SST.

Do budowy separatorów stosować materiały opisane w pkt. 2.8.6 przedmiotowej SST.

Przejścia przez ściany studni wykonać przy użyciu uszczelnianych kształtek przejściowych lub z zastosowaniem łańcuchów uszczelniających.

Rzędne separatorów podawane są w osiach studni. W przypadku separatorów lokalizowanych w skarpach wysokość jej krawędzi należy dostosować do górnej krawędzi styku skarpy ze studnią w celu uniemożliwienia zasypania studni.

Celem zabezpieczenia antykorozyjnego wszystkie powierzchnie betonowe i żelbetowe zewnętrzne dwukrotnie zaizolować. Proponuje się w tym celu zastosować dwuskładnikową, polimerowo-bitumiczną masę uszczelniającą opisaną w pkt. 2.22 przedmiotowej SST. Masę nanosić zgodnie ze wskazówkami wykonawczymi producenta po uprzednich oczyszczeniu i gruntowaniu podłoża.

W momencie, gdy w trakcie posadawiania studni zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Roboty ziemne”, należy je wymienić do warstwy nośnej lub zastosować wzmocnienie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Dopiero na tak przygotowanym podłożu można posadzić studnię.

5.6.7. MONTAŻ WYLOTÓW KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Wyloty kanalizacji deszczowej opisane w pkt. 2.8.4 niniejszej SST montować na fundamencie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Wyloty lokalizować zgodnie z dokumentacją projektową. Wyloty umacniać narzutem kamiennym zgodnie z pkt. 5.15 przedmiotowej SST na obszarze min. 1,50m od zewnętrznej krawędzi wylotu zgodnie z częścią graficzną dokumentacji. W przypadku gdy wylot znajduje się w zbiorniku, dno zbiornika należy umocnić na długości min. 3,0m licząc od przecięcia się skarpy i dna zbiornika.

Miejsce włączenia rury kanalizacji deszczowej w otwór wylotu powinno zapewniać całkowitą szczelność.

Przed montażem wylotów Wykonawca zobowiązany jest do dodatkowej weryfikacji rzędnej wylotu w stosunku do terenu istniejącego oraz projektowanego. Weryfikacja taka wymagana jest z uwagi na możliwe wystąpienia zmian w terenie od momentu przeprowadzenia analiz projektowych do momentu prowadzenia robót.

W sytuacji, gdy w trakcie posadawiania wylotu zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Roboty ziemne”, należy je wymienić do warstwy nośnej lub zastosować wzmocnienie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Dopiero na tak przygotowanym podłożu można posadzić wylot.

5.6.8. MONTAŻ OSADNIKÓW PRZY STUDNIACH WPADOWYCH

Osadniki przy studni kanalizacji deszczowej opisane w pkt. 0 przedmiotowej SST montować na fundamencie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Osadniki lokalizować zgodnie z dokumentacją projektową. Osadniki umacniać narzutem kamiennym zgodnie z pkt. 5.15 przedmiotowej SST na obszarze min. 1,50m od zewnętrznej krawędzi studni zgodnie z częścią graficzną projektu.

Wszelkie wykonane połączenia powinny zapewniać całkowitą szczelność.

Przed montażem osadników Wykonawca zobowiązany jest do dodatkowej weryfikacji rzędnej kraty wlotowej w stosunku do terenu istniejącego oraz projektowanego. Weryfikacja taka wymagana jest z uwagi na możliwe wystąpienia zmian w terenie od momentu przeprowadzenia analiz projektowych do momentu prowadzenia robót.

W momencie, gdy w trakcie posadawiania osadników zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Roboty ziemne”, należy je wymienić do warstwy nośnej lub zastosować wzmocnienie podłoża zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Dopiero na tak przygotowanym podłożu można posadzić osadnik.

5.6.9. ODWODNIENIE LINIOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Elementy konstrukcyjne odwodnienia posadawiać na fundamencie z oporem z betonu min. C30/37 o grubości min. 0,20m oraz o szerokości min. 0,20m z każdej strony elementu. Na szerokości min. 0,20m od poziomu fundamentu do poziomu odwadnianej nawierzchni stosować wypełnienie przestrzeni betonem drogowym.

Stosować dylatacje techniczną ok. 10mm/ 10mb. nawierzchni lokalizowana między odwadnianą nawierzchnią a betonem drogowym. Dylatację techniczną wykonać z zastosowaniem elastycznych mas mrozoodpornych. Elementy odwodnienia układać ze spadkiem minimalnym 0,5% w kierunku projektowanej sieci kanalizacji deszczowej a włączenia dokonać za pośrednictwem studni z elementów betonowych i żelbetowych DN 500mm.

5.6.10. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI SIECI KANALIZACJI DESZCZOWEJ GRAWITACYJNEJ

Nowo wybudowana sieć należy poddać próbie szczelności na eksfiltrację transportowanych wód do gruntu oraz na infiltrację wód gruntowych do kanału, zgodnie z normą PN-92/B-10735 (bądź nowszą) lub instrukcją producenta rur kanalizacyjnych. Szczegóły przeprowadzenia prób ciśnieniowych uzgodnić z Gestorem przedmiotowej sieci. Miejsce oraz ilość pobieranych wód wykorzystywanych do prób ciśnieniowych jak i miejsce i warunki zrzutu tych wód ustalić z Gestorami odpowiednich sieci (m.in. sieci wodociągowymi oraz kanalizacją deszczową).

Próbę szczelności na exfiltrację przeprowadzać odcinkami po uprzednim zasypaniu odcinka kanału dla zabezpieczenia go przed przesunięciem podczas badania w celu uniknięcia rozszczelnienia kanału. Wszystkie złącza powinny być odkryte dla możliwości sprawdzenia ewentualnych przecieków. Badany odcinek kanalizacji deszczowej należy napęlić wodą

do wysokości 0,50m nad górną krawędzią rury w jej górnym odcinku. Czas napełniania danego odcinka powinien zapewnić odpowietrzenie kanału. Ciśnienie w kanale powinno wynosić min. 0,50m H₂O a czas trwania próby 60 minut. Kanał jest szczelny, gdy nie stwierdzi się ubytku wody. W przypadku nieszczelności złącza, należy je wymienić a próbę ponowić. Należy wystąpić do Gestora odpowiednich sieci z wnioskiem o wskazanie miejsca poboru wody oraz o zakup wody niezbędnej do przeprowadzenia prób nowo wybudowanych sieci oraz dalej z wnioskiem o wskazanie miejsca zrzutu wód po wykonanej próbie.

Próbę na infiltrację przeprowadzać należy w przypadku występowania wody gruntowej. Próbę przeprowadza się dla całego odcinka sieci zgodnie z jego spadkiem przy odłączeniu instalacji odwadniającej.

Próby szczelności należy przeprowadzić w obecności Gestora sieci.

5.7. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI

Zabezpieczenie konstrukcji drogi wykonywać w sytuacjach opisanych w pkt. 5.6.2 przedmiotowej SST. Do wykonania zabezpieczenia należy używać materiałów opisanych w pkt. 2.10 przedmiotowej SST.

Zabezpieczenie wykonać poprzez ułożenie georusztu bezpośrednio na dolnych warstwach konstrukcji nawierzchni drogi. Następnie należy wypełnić go podbudową zasadniczą nowoprojektowanej jezdni zgodnie z wymaganiami branży drogowej. Na tak przygotowanej warstwie należy ułożyć warstwę geosiatki przeciwspekaniowej oraz pozostałe warstwy konstrukcji drogi.

Warstwy georusztu oraz geosiatki przeciwspekaniowej należy układać w taki sposób, aby od osi była ona wysunięta po 5m w każdą stronę. W przypadku, gdy sieć przechodzi pod drogą pod innym kątem niż 90° należy przyjąć 5m z każdej strony od najbardziej wysuniętej części sieci.

5.8. KOLIZJE Z ISTNIEJĄCYMI SIECIAMI

Przed przystąpieniem do robót, w miejscach zbliżeń do istniejących sieci, należy z terminem poprzedzającym powiadomić Właściciela/ Zarządcę istniejącej sieci o planowanych pracach. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest do:

- zastosowania w miejscach zbliżeń do istniejących sieci zabezpieczenia chroniącego istniejącą infrastrukturę poprzez podwieszenie do konstrukcji wsporczych wykonanych indywidualnie,
- każdorazowego powiadomienia Inspektora Nadzoru o wykonywanych pracach zabezpieczających,
- zapewnienia, dla każdego przypadku kolizji, nadzoru odpowiednich służb użytkownika i uzgodnienia sposobu wykonania zabezpieczenia,
- zastosowania w miejscach występowania kabli energetycznych i teletechnicznych, przed przystąpieniem do robót ziemnych, przekopów kontrolnych celem zlokalizowania kabli i/ lub zastosowania urządzeń służących do lokalizacji kabli metodami bezwypokopowymi,
- zabezpieczenia pozostałego uzbrojenia, w miejscach dużych zbliżeń w pionie, poprzez zakładanie rur ochronnych na rurze istniejącej lub na nowoprojektowanej.

Ponadto w sytuacji, gdy podczas prac związanych z budową sieci i przykanalików, zostaną zidentyfikowane sieci drenarskie należy je zabezpieczyć/ przebudować/ odtworzyć (w przypadku uszkodzenia) i zgłosić do odbioru zarządcy. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania, w ramach ceny kontraktowej, szkiców przebudowy drenaży niezidentyfikowanych napotkanych podczas prac budowlanych, a nieujętych w projekcie, które będą kolidować z budowanymi sieciami.

5.9. WYKONANIE ZBIORNIKA RETENCYJNO – INFILTRACYJNEGO

5.9.1. ZBIORNIKI OTWARTE W WYKOPIE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Wykonać wykop pod zbiornik retencyjno – infiltracyjny na głębokość 2,0m poniżej docelowej rzędnej dna zbiornika w celu wykonania wymiany gruntu pod zbiornikiem. Ma to na celu polepszenie parametrów infiltracyjnych projektowanego zbiornika. Wykopy wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zgodnie z pkt. 5.4.1 przedmiotowej SST. Zapewnić odwodnienie wykopu zgodnie z pkt. 5.4.2 niniejszej SST. Wydobyty grunt zastąpić warstwą filtracyjną zgodnie z pkt. 2.14 niniejszej SST oraz SST „Wykonanie nasypów”. Warstwę filtracyjną ułożyć w otulinie z geowłókniny filtracyjnej zgodnie z pkt. 2.14 niniejszej SST. Sąsiadujące pasma geowłókniny układać na zakład min. 0,50m. Dołączenia geowłókniny stosować szpilki systemowe dostarczone przez producenta stosowanej geowłókniny.

Wykonać umocnienie dna oraz skarp zbiornika zgodnie z częścią rysunkową projektu oraz pkt. 0 przedmiotowej SST. Ogrodzenie zbiornika wykonać zgodnie z pkt. 5.11 niniejszej SST.

W przypadku, gdy nastąpi wylew wody ze skarpy zbiornika należy takie miejsce zabezpieczyć poprzez zastosowanie materaca gabionowego na warstwie geowłókniny filtracyjnej zgodnie z pkt. 5.17 przedmiotowej SST.

5.9.2. ZBIORNIKI OTWARTE O KONSTRUKCJI NAZIEMNEJ

W przypadku zbiorników o konstrukcji naziemnej należy również jak w pkt. 5.9.1 przedmiotowej SST wykonać wykop i wykonać wymianę gruntów na głębokość 2,0m poniżej docelowej rzędnej dna zbiornika jednak. Ma to na celu polepszenie parametrów infiltracyjnych projektowanego zbiornika. Wydobyty grunt zastąpić warstwą filtracyjną zgodnie z pkt. 2.14 niniejszej SST oraz SST „Wykonanie nasypów”. Warstwę filtracyjną ułożyć w otulinie z geowłókniny filtracyjnej zgodnie z pkt. 2.14 niniejszej SST. Sąsiadujące pasma geowłókniny układać na zakład min. 0,50m. Dołączenia geowłókniny stosować szpilki systemowe dostarczone przez producenta stosowanej geowłókniny.

Z uwagi na naziemną konstrukcję zbiorników, wał tworzący zewnętrzne ściany zbiorników należy wykonać z nasypu budowlanego. Konstrukcję wału należy zagłębić 0,50m poniżej terenu istniejącego. W przypadku, gdy całkowita wysokość konstrukcji skarpy zewnętrznych zbiornika, niemających bezpośredniego kontaktu z projektowanymi skarpami drogowymi oraz rowem drogowym, przekracza 1,0m, należy w połowie wysokości skarpy wykonać półkę o szerokości 0,7m. Konstrukcję należy umocnić płytami ażurowymi na podbudowie betonowej min. 0,30m zgodnie z pkt. 0 przedmiotowej SST.

Pod warstwą umocnienia skarpy należy rozłożyć matę bentonitową zgodnie z pkt. 5.21 niniejszej SST w celu uszczelnienia konstrukcji skarpy.

Przed wykonaniem umocnienia skarpy i ułożeniem maty bentonitowej, należy pograć grodzice z tworzywa sztucznego opisane w pkt. 5.10 przedmiotowej SST. Montaż grodzic wykonać w odległości min. 0,5m od krawędzi skarpy od wewnętrznej strony zbiornika.

Dno oraz część skarpy (do warstw szczelnych) zbiornika należy umocnić za pomocą płyt ażurowych na podsypce piaskowej zgodnie z pkt. 0 przedmiotowej SST w celu zapewnienia prawidłowej infiltracji do gruntu, gromadzących się w zbiorniku wód opadowych i roztopowych.

5.10. MONTAŻ GRODZIC

Pograżanie grodzic w gruncie należy przeprowadzić zgodnie z zaleceniami producenta zawartymi w instrukcji montażowej. Pograżanie należy rozpocząć dopiero wówczas, wszystkie warstwy nasypu oraz innych warstw (np. warstwa filtracyjna zbiornika) będą już wykonane. Zabrania się wykonywania wykopów w bezpośrednim sąsiedztwie wykonanej ścianki, aby nie naruszyć konstrukcji ścianki.

Przejścia rur przez ściany grodzic wykonać, jako szczelne z zastosowaniem np. łańcuchów uszczelniających, uszczelnianych kształtek przejściowych (m.in. pierścieni uszczelniających).

Po dokonaniu montażu grodzic Wykonawca w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru ma obowiązek wykonać dodatkowe badania stopnia zagęszczenia gruntu (min. jedno na każde 50m.b. nasypu). W przypadku uzyskania stopnia zagęszczenia mniejszego niż $Is = 1,0$ Wykonawca zobowiązany jest do dogęszczenia nasypu.

5.11. OGRODZENIE ZBIORNIKA

Otwór pod fundament wykonać specjalną wiertnicą o średnicy większej od średnicy fundamentu (zgodnie z częścią graficzną projektu), aby zapobiec obsypywaniu się gruntu. W przypadku gruntów sypkich zastosować rurę PVC (traconą) o średnicy min. DN315, jako zabezpieczenie ścian otworu pod fundament ogrodzenia. Otwór pod fundament wykonywać na głębokość min. 1,00m, natomiast fundament wylać z betonu C12/15 na wysokość max 0,05m nad ternem. Słupki ogrodzeniowy montować pod ziemią na głębokości 0,70 – 0,95m zgodnie z częścią rysunkową i wypoziomować. Słupki montować w rozstawie co max 2,5m. Po czasie wiązania betonu (min. 7 dni) należy przystąpić do montowania siatki na drutach naciągowych oraz do montażu pozostałych elementów ogrodzenia, zgodnie z pkt. 2.15 SST. Siatkę naciągać w 3 miejscach (w górnej i dolnej części słupka oraz na środku). Słupki ogrodzeniowe zabezpieczać korkami PVC w celu zabezpieczenia ich przed zaleganiem wody. W naroża, w miejscach załamania oraz na długościach przekraczających 50,0mb ogrodzenie zabezpieczyć zastrzałami wraz z dołączonymi do nich akcesoriami (zastrzały montować na ok. 2/3 wysokości ogrodzenia).

5.12. REPROFILACJA ROWU

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Wykonać reprofilację rowu będącego odbiornikiem wód opadowych i roztopowych zgodnie z częścią rysunkową projektu. Reprofilowany rów umocnić płytami ażurowymi z zastosowaniem krawężników kamiennych zgodnie z pkt. 0 niniejszej SST.

Przed rozpoczęciem robót Wykonawca dodatkowo zweryfikuje czy na dalszym odcinku rowu zachowany jest odpływ wód. W przypadku, gdy odpływ wód nie będzie zachowany Wykonawca w porozumieniu z Inspektorem Nadzoru wykona reprofilację na dalszym odcinku.

5.13. WYKONANIE WARSTWY DRENAŻOWEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Warstwę drenażową wykonać należy we wcześniej przygotowanym wykopie wąskoprzestrzenny zgodnie z pkt. 5.4.1 przedmiotowej SST. Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Wydobyty grunt zastąpić warstwą drenażową o współczynniku filtracji wg pkt. 2.14 niniejszej SST. Warstwę drenażową ułożyć w otulinie z geotkaniny filtracyjnej zgodnie z pkt. 2.14 niniejszej SST. Sąsiadujące pasma geotkaniny układać na zakład, zgodnie z rys. „Schemat ułożenia drenażu w wykopie”. Do łączenia geowłókniny stosować szpilki systemowe dostarczone przez producenta stosowanej geowłókniny.

5.14. UMOCNIE KOSTKĄ KAMIENNĄ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Umocnienie wylotów oraz studni wpadowych kostką kamienną opisana w pkt. 2.17 niniejszej SST wykonywać na warstwie suchego betonu o grubości min. 0,20m ze spoinowaniem zaprawą do fugowania zgodnie z punktem wymienionym powyżej. Umocnienia wokół studni wpadowych, wykonać ze spadkiem min. 5,0% w kierunku studni.

Kostkę nieregularną można układać w różne desenie:

- desień rzędowy prosty, który uzyskuje się przez układanie kostki rzędami prostopadłymi do osi drogi,
- desień rzędowy ukośny, który otrzymuje się przez układanie kostki rzędami pod kątem 45 stopni do osi drogi,
- desień w jodełkę, który otrzymuje się przez układanie kostki pod kątem 45 stopni w przeciwnie strony na każdej połowie przepustu,
- desień łukowy, który otrzymuje się przez układanie kostki w kształcie łuku lub innych krzywych.

Desień nawierzchni z kostki kamiennej nieregularnej powinien być dostosowany do wielkości kostki. Kostka użyta do układania wzmocnienia powinna być jednego gatunku i z jednego rodzaju skał. Dla rozgraniczenia kierunków ruchu na skarpie, powinien być ułożony pas podłużny z jednego lub dwóch rzędów kostek o odmiennym kolorze.

Po ułożeniu kostki kamiennej stosować spoinowanie zaprawą do fugowania, o głębokości fugi minimum 3cm. Poniżej 3cm fugi epoksydowej należy przestrzeń pomiędzy kostką kamienną wypełnić zaprawą cementowo-piaskową o stosunku 1:2. W okresie wiązania zaprawy cementowo-piaskowej powierzchnię bruku należy osłonić matami lub warstwą piasku i utrzymywać w stanie wilgotnym, przez co najmniej 7 dni. Szerokość spoin między kostkami nie powinna przekraczać 12mm. Spoiny w sąsiednich rzędach powinny się mijać co najmniej o 1/4 szerokości kostki. Tak wykonane umocnienia zwieńczyć obrzeżami kamiennymi zgodnie z pkt. 5.18 przedmiotowej SST. Zakres umocnienia przedstawiony został w części rysunkowej dokumentacji projektowej.

5.15. UMOCNIE KAMIENIEM NARZUTOWYM

Narzut kamienny, którego materiał został opisany w pkt. 2.18 niniejszego SST, należy sypać cienkimi warstwami na całej szerokości umacnianej powierzchni (zgodnie z częścią graficzną projektu) tak, aby kamienie układały się według stoku naturalnego. Układanie kamienia należy rozpocząć u podstawy skarpy. Pierwsze warstwy kamienia powinny być oparte na krawężnikach kamiennych zgodnie z pkt. 5.19 przedmiotowej SST w celu zabezpieczenia ich przed obsuwaniem się. Kamień układa się lub zrzuca z małej wysokości tak, aby nie następowała naturalna niekorzystna segregacja materiału. Po wykonaniu narzutu górą powierzchnię należy ręcznie wyrównać do projektowanego poziomu lub przewidzianego w projekcie wykonawczym pochylenia skarp. Należy przestrzegać następujących zasad:

- sprawdzić poprawność wykonania podłoża pod narzut kamienny,
- kamienie wbudować warstwami o grubościach umożliwiającą jego klinowanie, wg zaleceń Dokumentacji Projektowej,
- kamień należy układać jak najściślej względem siebie, pozwoli to uzyskać największy ciężar objętościowy gotowego narzutu. Ciężar objętościowy wykonanego narzutu powinien zawierać się w przedziale $16 \div 20 \text{ kN/m}^3$,
- wyrównanie powierzchni narzutu zgodnie z Dokumentacją Projektową.

5.16. UMOCNIENIE PŁYTAMI AŻUROWYMI

Umocnienie skarp, dna zbiornika oraz rowu płytami ażurowymi o wymiarach podanych w pkt. 0 niniejszej SST wykonywać na podsypce piaskowej min. 0,10m lub na podbudowie betonowej z betonu C12/15 o grubości min. 0,30m. Układanie płyt ażurowych na skarpach należy rozpocząć u podstawy skarpy. Pierwsze płyty powinny być oparte na krawężnikach kamiennych zgodnie z pkt. 5.19 w celu zabezpieczenia ich przed obsuwaniem się. Zakres umocnienia przedstawiony został w części rysunkowej dokumentacji projektowej. W celach montażowych o zabezpieczenia etapowego robót związanych z układaniem płyt ażurowych należy zabezpieczyć je poprzez zastosowanie kotew montażowych traconych, opisanych w pkt. 0 przedmiotowej SST. Tak przygotowane kotwy umieszczać w każdym górnym otworze płyt ażurowych co 1,60m wysokości skarpy. Płyty ażurowe zabezpieczyć przed obsuwaniem się poprzez zastosowanie krawężników kamiennych oraz zgodnie z pkt. 5.19 niniejszej SST. Całość umocnienia zwieńczyć obrzeżami betonowymi zgodnie z częścią graficzną projektu oraz pkt. 5.18 przedmiotowej SST.

5.17. UMOCNIENIE GABIONOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Umocnienie materacem gabionowym wykonywać podczas zabezpieczania wysięków wody na skarpach zbiornika retencyjno – infiltracyjnego. Materac układać na warstwie geowłókniny filtracyjnej. Dolną część umocnienia opierać na wcześniej wybudowanym krawężniku kamiennym zgodnie z pkt. 5.19 przedmiotowej SST. Po zlokalizowaniu źródła wysięku ułożyć materac gabionowy na wysokość min. 1,00m nad zlokalizowanym wysiękiem. Szerokość materaca powinna być tak dobrana, aby sięgała min. 1,00m poza obszar wysięku. Geowłókninę filtracyjną układać na zakład min. 0,40m z wysunięciem poza obszar umocnienia o min. 0,50m. W przypadku wypłukania warstwy filtracyjnej należy takie miejsce wypełnić otoczkami w geowłókninie.

5.18. UŁOŻENIE OBRZEŻY BETONOWYCH/ KAMIENNYCH

Obrzeża opisane w pkt. 2.17 przedmiotowej SST, należy ustawiać jednocześnie z wykonaniem fundamentu i oporu betonowego C12/15 i regulować ich położenie. Zewnętrzna ściana obrzeża powinna być obsypana piaskiem, żwirem lub miejscowym gruntem przepuszczalnym, starannie ubitym. Spoiny nie powinny przekraczać szerokości 1cm. Należy wypełnić je zaprawą cementową. Spoiny przed zalaniem należy oczyścić i zmyć wodą. Spoiny muszą być wypełnione całkowicie na pełną głębokość. Całość posadowić na podbudowie z suchego betonu C12/15 o grubości zgodnej z częścią graficzną dokumentacji projektowej.

W uzasadnionych przypadkach, po wcześniejszej konsultacji z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca może odstąpić od wykonywania oporu.

5.19. UŁOŻENIE KRAWĘŻNIKÓW KAMIENNYCH

Krawężnik, opisane w pkt. 0 niniejszej SST należy ustawiać jednocześnie z wykonaniem fundamentu i oporu betonowego C12/15 i regulować ich położenie. Spoiny nie powinny przekraczać szerokości 1cm. Należy wypełnić je zaprawą cementową. Spoiny przed zalaniem należy oczyścić i zmyć wodą. Spoiny muszą być wypełnione całkowicie na pełną głębokość. Całość posadowić na podbudowie z suchego betonu C12/15 o grubości zgodnej z częścią graficzną dokumentacji projektowej.

W uzasadnionych przypadkach, po wcześniejszej konsultacji z Inspektorem Nadzoru, Wykonawca może odstąpić od wykonywania oporu.

5.20. OCIEPLENIE SIECI PROJEKTOWYCH

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

W przypadku wystąpienia sieci z przykryciem mniejszym niż 0,70m należy daną sieć ocieplić poprzez zastosowanie materiałów wymienionych w pkt. 2.23 przedmiotowej SST.

5.21. UKŁADANIE MATY BENTONITOWEJ

Podłoże pod ułożenie maty bentonitowej opisanej w pkt. 2.21 niniejszej SST, należy wyrównać oraz usunąć ewentualne ostre elementy. Na tak przygotowanym podłożu należy ułożyć matę bentonitową w celu zabezpieczenia przed przedostawaniem się wody. Matę należy układać folią od strony napierającej wody. Stosować zakłady przy sąsiadujących pasmach maty o szerokości min. 0,10m natomiast końce mat przesunąć wzajemnie min. 0,30m. W przypadku wystąpienia załamań, naroży itp. matę należy układać w taki sposób, aby krawędzie maty przechodziły min. 0,30m za każde takie miejsce. W celu zabezpieczenia membrany przed przemieszczaniem i zanieczyszczeniem zakładów w czasie robót, można przybić ją wzdłuż zakładów gwoździami lub zszyć krawędzie za pomocą specjalnego zszywacza w odległości 40-50 cm. Należy skonsultować się z producentem maty w celu doboru systemu zabezpieczenia przed przeciekaniem. Należy stosować system montażu dostarczony przez producenta. Układając matę przy obrysie przegrody należy wyprowadzić ją na szalunek, wywijając co najmniej 30 cm membrany, aby zapewnić ciągłość izolacji poziomej z pionową. Mata wymaga docisku płyty betonowej o grubości min. 0,20m (bądź równoważnego) lub wg zaleceń producenta stosowanej maty. W przypadku rozbieżności wybrać wartość bardziej rygorystyczną.

5.22. PRZYWRÓCENIE TERENU DO STANU PIERWOTNEGO

Wykonawca w ramach ceny kontraktowej zobowiązany jest do wykonania inwentaryzacji konstrukcji istniejących obiektów w celu ich późniejszego odtworzenia. Dotyczy to sytuacji, gdy budowany obiekt jest poza proj. jezdnią, chodnikami. Przywrócenie terenu do stanu pierwotnego dotyczy również planowanych objazdów.

Po zakończeniu prac zasadniczych teren budowy należy uprzątnąć i przywrócić do stanu sprzed wykonywania robót (lub lepszego), uzyskać aprobatę Inspektora Nadzoru oraz oświadczenie właściciela terenu. Wymagane jest również odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów.

Ponadto wszelkie zdemontowane podczas prowadzenia robót zasadniczych ogrodzenia działek należy odtworzyć zgodnie z technologią wznoszenia danego ogrodzenia. W przypadku uszkodzenia istniejącego ogrodzenia Wykonawca zobowiązany jest odtworzyć je na własny koszt.

6. KONTROLA JAKOŚCI

6.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE KONTROLI ROBÓT

Wymagania ogólne dotyczące kontroli, jakości robót podano w SST „Wymagania ogólne”.

6.2. KONTROLA, POMIARY I BADANIA

6.2.1. BADANIA PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO ROBÓT

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi do akceptacji:

- aprobatę techniczną (lub dokument równoważny) na rury oraz elementy łączące rury, jak złączki, paski zaciskowe lub śruby itp., wydaną przez uprawnioną jednostkę,

- receptę zapraw i betonu,
- zaświadczenie o jakości (atesty) na materiały, do których wydania producenci są zobowiązani przez właściwe normy PN i BN,
- wyniki badań materiałów przeznaczonych do wykonania robót, zgodnie z wymaganiami określonymi w punkcie 2 niniejszej SST.

6.2.2. KONTROLA, POMIARY I BADANIA W CZASIE ROBÓT

Wykonawca jest zobowiązany do stałej i systematycznej kontroli prowadzonych robót w zakresie i z częstotliwością określoną w niniejszej SST i zaakceptowaną przez Inspektora Nadzoru.

Kontrola robót przygotowawczych

Przed przystąpieniem do robót ziemnych Wykonawca powinien sprawdzić prawidłowość wykonania robót pomiarowych.

Kontrola wykopu i nasypu

Kontrolę wykopu i nasypu wykonać zgodnie z SST „Wykonanie wykopów”, „Wykonanie nasypów”.

Kontrola wykonania fundamentów

W czasie przygotowania podłoża pod posadowienie studni oraz innych elementów betonowych należy zbadać:

- zgodność wykonywanych robót z dokumentacją projektową,
- prawidłowość wyprofilowania kształtu podłoża w dostosowaniu do kształtu spodu przepustu,
- grubość warstwy fundamentu i jej wymiary w planie,
- zagęszczenie fundamentu.

Kontrola deskowania

Każde deskowanie powinno podlegać odbiorowi. Przedmiotem kontroli w czasie odbioru powinny być:

- klasa drewna i jego wady,
- szczelność deskowań w płaszczyznach i narożach wklęsłych,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni deskowania przed i po betonowaniu oraz porównanie z wymaganym poziomem w Dokumentacji Projektowej.

Dopuszcza się następujące odchyłki:

- rozstaw żeber: $\pm 0,5 \%$ lecz nie więcej niż 0,2 cm,
- odchylenie deskowań od prostoliniowości lub od płaszczyzny o 0,1 %,
- różnice w grubości desek: $\pm 0,2$ cm,
- odchylenie ścian od pionu o: $\pm 0,2 \%$ lecz nie więcej niż 0,5 cm,
- miejscowe wyburzenie powierzchni o: $\pm 0,2$ cm na odcinku 3 m,
- odchyłki wymiarów wewnętrznych deskowania (przekrojów betonowych):
 - 0,2 % wysokości, lecz nie więcej niż - 0,5 cm,
 - +0,5 % wysokości, lecz nie więcej niż +2 cm,
 - 0,2 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż -0,2 cm,
 - +0,5 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż - 0,5 cm.

Kontrola robót betonowych

Sprawdzeniu podlegają:

- wymiary i lokalizacja fundamentu,
- klasa betonu,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni fundamentu.

Kontrola robót izolacyjnych fundamentu

- jednolitości i ciągłości powłoki,
- liczby położonych warstw izolacji,
- grubości powłoki izolacyjnej.

Kontrola wzmocnienia podłoża

W przypadku uzasadnionych wątpliwości Inżyniera/Inspektora Nadzoru, co do jakości dostarczonych wyrobów geosyntetycznych Wykonawca jest zobowiązany do przedłożenia wyników badań Zakładowej Kontroli Produkcji wyrobów dostarczonych na budowę. Wyniki takich badań muszą być udostępnione od Producenta.

W czasie wykonywania robót należy prowadzić kontrolę bieżącą prawidłowości układania geosyntetyków, oraz mat izolacyjnych, ich zasypywania oraz zagęszczania obsypki. Badania kontrolne należy wykonywać dla każdej warstwy. Przy instalacji geosyntetyków oraz mat izolacyjnych należy kontrolować poprawność rozwijania, układania, łączenia, mocowania i kotwienia pasm, zgodnie z projektem technologicznym.

Kontrola zasypywania obejmuje sprawdzenie prawidłowości użycia odpowiedniego materiału, jego wbudowywanie oraz zagęszczanie.

W szczególności kontrola powinna obejmować:

- sprawdzenie rzędnych założonych ław celowniczych w nawiązaniu do podanych stałych punktów wysokościowych z dokładnością do 1,0cm,
- badanie zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą,
- badanie i pomiary szerokości, grubości i zagęszczenia wykonanej warstwy podłoża z kruszywa mineralnego lub betonu,
- badanie odchylenia osi kanałów, studni, wylotów,
- sprawdzenie zgodności z dokumentacją projektową założenia kanałów, studni, wylotów oraz zbiornika,
- badanie odchylenia spadku kanałów, wylotów, zbiornika,
- sprawdzenie prawidłowości ułożenia kanałów, studni, wylotów,
- sprawdzenie prawidłowości uszczelniania kanałów studni, wylotów,
- badanie wskaźników zagęszczenia poszczególnych warstw zasypu,
- sprawdzenie rzędnych posadowienia studni, wylotów, zbiornika,
- sprawdzenie zabezpieczenia przed korozją.

6.3. DOPUSZCZALNE TOLERANCJE I WYMAGANIA

- odchylenie odległości krawędzi wykopu w dnie od ustalonej w planie osi wykopu nie powinno wynosić więcej niż: $\pm 5,0\text{cm}$,
- odchylenie wymiarów w planie nie powinno być większe niż $0,1\text{m}$,
- odchylenie grubości warstwy podłoża nie powinno przekraczać $\pm 3,0\text{cm}$,
- odchylenie szerokości warstwy podłoża nie powinno przekraczać $\pm 5,0\text{cm}$,
- odchylenie kolektora rurowego w planie, odchylenie odległości osi ułożonego kolektora od osi przewodu ustalonej na ławach celowniczych nie powinna przekraczać $\pm 5,0\text{mm}$,
- odchylenie spadku ułożonego kolektora od przewidzianego w projekcie nie powinno przekraczać - 5% projektowanego spadku (przy zmniejszonym spadku) i + 10% projektowanego spadku,
- wskaźnik zagęszczenia pełnej zasypki wykopów określony w trzech miejscach na każde $100,0\text{m}$ długości powinien wynosić $I_s = 1,0$;
- rzędne krątek ściekowych i pokryw studzienek powinny być wykonane z dokładnością do $\pm 5,0\text{mm}$.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. OGÓLNE ZASADY OBMIARU ROBÓT

Ogólne zasady podano w SST „Wymagania ogólne”.

7.2. JEDNOSTKA OBMIAROWA

Jednostką obmiarową jest:

- m.b. (metr bieżący) – wykonanej i odebranej sieci, próby szczelności, demontaż rur, montaż ogrodzenia, montaż krawężników, obrzeży itp.;
- kpl (komplet) – wykonanie kompletnych studni, wpustów deszczowych, wylotów kanalizacji deszczowej, separatorów ropopochodnych, separatorów zawieszin – osadników, rozbiórka istniejących wpustów, rozbiórka istniejących studni, itp.;
- szt. (sztuka) – montaż konkretnej armatury składającej się z jednego elementu itp.;
- m^2 (metr kwadratowy) – wykonanie umocnień płytami ażurowymi, kamieniem narzutowym, warstwa filtracyjna zbiornika, wykonanie zabezpieczenia konstrukcji drogi itp.;

Ilość robót oblicza się według sporządzonych przez służby geodezyjne pomiarów z natury, udokumentowanych operatem powykonawczym, z uwzględnieniem wymagań technicznych zawartych w SST i ujmuje w książce obmiaru.

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy stosowane do obmiaru robót muszą posiadać ważne certyfikaty legalizacji i kalibracji.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne wymagania w zakresie Odbioru Robót podano w SST „Wymagania ogólne”. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt. 6 przedmiotowej SST dały wyniki pozytywne.

8.1. ODBIÓR ROBÓT ZANIKAJĄCYCH I ULEGAJĄCYCH ZAKRYCIU

Odbiory techniczne robót zanikających i ulegających zakryciu powinny być zgodne z PN-EN 1610 oraz wymaganiami aktualnych norm oraz wytycznymi producenta systemu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.

Odbioru robót dokonuje Inspektor Nadzoru.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inspektora Nadzoru. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie z wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym Inspektora Nadzoru.

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inspektor Nadzoru na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary, w konfrontacji z dokumentacją projektową i uprzednimi ustaleniami.

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- roboty montażowe wykonania rur przewodowych wraz z uzbrojeniem,
- zasypywany zagęszczony wykop.

Odbiór robót zanikających powinien być dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie korekt i poprawek, bez hamowania ogólnego postępu robót.

Zalecane jest, aby długość odcinka robót ziemnych poddana odbiorowi nie była mniejsza od $50,0\text{m}$. Dokładne długości ustali Wykonawca z Inspektorem Nadzoru.

8.2. ODBIÓR CZĘŚCIOWY

Ogólne zasady odbiorów częściowych opisane są w SST „Wymagania ogólne”. Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót.

8.3. ODBIÓR KOŃCOWY

Ogólne zasady ostatecznego odbioru robót opisane są w punkcie w SST „Wymagania ogólne”.

Odbiór ostateczny polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru ostatecznego będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do dziennika budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora Nadzoru.

Odbiór ostateczny robót nastąpi w terminie ustalonym w dokumentach umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora Nadzoru zakończenia robót i przyjęcia dokumentów.

Odbioru ostatecznego robót dokona komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inspektora Nadzoru i Wykonawcy. Komisja odbierająca roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania robót z dokumentacją projektową.

W toku odbioru ostatecznego robót komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych.

W przypadkach niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót uzupełniających, komisja przerwie swoje czynności i ustali nowy termin odbioru ostatecznego.

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru ostatecznego robót jest protokół odbioru ostatecznego robót.

Do odbioru ostatecznego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

- dokumentację projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji umowy;

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski”

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

- dzienniki budowy;
- protokoły prób szczelności;
- raporty, sprawozdania z badania zagęszczenia gruntu;
- deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów;
- geodezyjną inwentaryzację powykonawczą robót i sieci uzbrojenia terenu wraz z kopią mapy zasadniczej.

W przypadku, gdy wg komisji, roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru ostatecznego, komisja wyznaczy ponowny termin odbioru ostatecznego robót.

Wszystkie zarządzone przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Inspektora Nadzoru.

Podczas odbioru końcowego należy przede wszystkim:

- zbadać zgodność stanu faktycznego z Dokumentacją Projektową i powykonawczą inwentaryzację geodezyjną;
- sprawdzić protokoły z przeprowadzonych badań szczelności kanałów;
- sprawdzić protokoły z badań stopnia zagęszczenia gruntu;
- sprawdzić protokoły z kontroli wykonania elementów betonowych i żelbetowych;
- sprawdzić kompletność wszystkich wymaganych dokumentów;
- sprawdzić stan i porządek na Terenie Budowy po zakończeniu Robót.

Jeżeli któreś z wymagań odnośnie jakości Robót nie zostało spełnione, należy ocenić wpływ tego faktu na możliwość użytkowania kanałów zgodnie z ich przeznaczeniem oraz warunkami eksploatacji, i w zależności od tego określić konieczne dalsze postępowanie.

Z odbioru końcowego należy sporządzić protokół zawierający wyniki przeprowadzonych prób, pomiarów, badań, testów itp. wraz z ich omówieniem i podpisami osób je wykonujących. Wyniki z przedmiotowych prób, pomiarów, badań, testów itp. powinny zostać wpisane do Dziennika Budowy.

Protokół z odbioru końcowego powinien być podpisany przez wszystkich członków komisji przeprowadzającej ten odbiór. Dokonanie odbioru końcowego należy potwierdzić wpisem do Dziennika Budowy.

Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. OGÓLNE ZASADY PODSTAWY PŁATNOŚCI

Ogólne wymagania dotyczące płatności podano w SST „Wymagania ogólne”.

Zgodnie z Dokumentacją Projektową należy wykonać zakres robót, wymieniony w niniejszej SST zgodnie z wymaganiami SST i Dokumentacji Projektowej.

9.2. CENA JEDNOSTKI OBMIAROWEJ

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonanej i odebranej sieci kanalizacji deszczowej o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz obsypaniem kanału** ujmij się między innymi:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltry lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża pod ułożenie rur kanalizacji deszczowej (w tym m.in. wykonanie obsypki) z ewentualnym przegłębieniem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- ułożenie kanału sieci kanalizacji deszczowej,
- montaż odpowiednich akcesoriów,
- wykonanie szczelnych połączeń,
- połączenie budowanej sieci kanalizacji deszczowej z istniejącą lub projektowaną siecią kanalizacji deszczowej,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie płukania sieci,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie inspekcji TV oraz sporządzenie raportu z inspekcji,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obręb branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonanego i odebranego przykanalika kanalizacji deszczowej o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz obsypaniem przykanalika** ujmij się między innymi:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltry lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

- przygotowanie podłoża pod ułożenie rur kanalizacji deszczowej (w tym m.in. wykonanie obsypki) wraz z ewentualnych przegłębieniem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- ułożenie przykanalika kanalizacji deszczowej,
- montaż odpowiednich akcesoriów,
- wykonanie szczelnych połączeń,
- połączenie budowanej sieci kanalizacji deszczowej z istniejącą lub projektowaną siecią kanalizacji deszczowej,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie płukania przykanalika,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie inspekcji TV oraz sporządzenie raportu z inspekcji,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni z elementów betonowych i żelbetonowych określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz fundamentem** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltry lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża pod posadowienie studni wraz z fundamentem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- montaż kompletnej studni wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- wykonanie szczelnych połączeń systemu kanałów i studni,
- wykonanie izolacji elementów betonowych i żelbetonowych studni,
- wykonanie otworu wlotowego oraz montaż kraty wlotowej (w przypadku studni wpadowej),
- montaż włączów wraz z regulacją wysokościową,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- sprawdzenie poprawności działania,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- regulacja wysokościowa studni z dodatkowymi kręgami i/ lub pierścieniami w przypadku studni lokalizowanych w skarpach,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni z elementów betonowych i żelbetonowych o określonej średnicy z osadnikiem wg KPED 01.14 wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz fundamentem** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltry lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża pod posadowienie studni wraz z fundamentem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- montaż kompletnej studni wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- wykonanie szczelnych połączeń systemu kanałów i studni,
- wykonanie izolacji elementów betonowych i żelbetonowych studni,
- wykonanie otworu wlotowego oraz montaż kraty wlotowej,
- montaż osadnika wg KPED 01.14 wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- montaż włączów wraz z regulacją wysokościową,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- sprawdzenie poprawności działania,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- regulacja wysokościowa studni z dodatkowymi kręgami w przypadku studni lokalizowanych w skarpach,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl wykonania i odebrania kompletnego wpustu deszczowego o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz fundamentem** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltr lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża pod posadowienie studni wraz z fundamentem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- montaż kompletnej studni wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- wykonanie szczelnych połączeń systemu kanałów i studni,
- wykonanie izolacji elementów betonowych i żelbetowych studni,
- montaż krat wpustowych wraz z regulacją wysokościową,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- sprawdzenie poprawności działania,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl wykonania i odebrania kompletnego wylotu kanalizacji deszczowej o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz fundamentem** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltr lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża pod posadowienie studni wraz z fundamentem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- montaż kompletnych wylotów wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- wykonanie szczelnych połączeń systemu kanałów i studni,
- wykonanie izolacji elementów betonowych i żelbetowych wylotu,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- sprawdzenie poprawności działania,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl wykonania i odebrania kompletnego separatora substancji ropopochodnych/ separatora zawieszin – osadnika wraz z niezbędnymi akcesoriami oraz fundamentem** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltr lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża pod posadowienie studni wraz z fundamentem,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- montaż kompletnego separatora substancji ropopochodnych/ separatora zawieszin – osadnika wraz z niezbędnymi akcesoriami,

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

- wykonanie szczelnych połączeń systemu kanałów i zbiornika,
- wykonanie izolacji elementów betonowych i żelbetowych studni,
- montaż włazów wraz z regulacją wysokościową,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- sprawdzenie poprawności działania,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- regulacja wysokościowa studni z dodatkowymi kręgami i/ lub pierścieniami w przypadku studni lokalizowanych w skarpach,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonanego i odebranego wzmocnienia podłoża** między innymi obejmuje:

- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltr lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- wykonanie wzmocnienia podłoża,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonanego i odebranego zabezpieczenia konstrukcji nawierzchni drogi** między innymi obejmuje:

- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- ułożenie georusztu,
- ułożenie siatki przeciwspekaniowej,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów kanalizacji deszczowej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonania i odebrania warstwy filtracyjnej zbiornika retencyjno – infiltracyjnego** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltr lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- przygotowanie podłoża poprzez wymianę gruntu w celu polepszenia warunków infiltracyjnych – wykonanie warstwy filtracyjnej,
- ułożenie geowłókniny filtracyjnej z niezbędnymi zakładami i systemem montażu dostarczony przez producenta (m.in. kołki montażowe itp.),
- ułożenie warstwy filtracyjnej w gotowym wykopie,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, niezbędnymi do odbioru czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonania i odebrania montażu grodzic** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wbicie ścianki szczelnej z właściwym zainstalowaniem jej w gruncie, w sposób odpowiadający wymaganiom dokumentacji projektowej, SST i instrukcji montażowej producenta,

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.01.01 Budowa kanalizacji deszczowej

- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- przeprowadzenie pomiarów i badań, wymaganych w niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej,
- ewentualne wykonanie dogęszczenia nasypu do uzyskania wymaganych parametrów,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- uporządkowanie miejsc prowadzenia robót.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonania i odebrania ogrodzenia zbiornika na wody opadowe i roztopowe wraz z akcesoriami w tym bramą wjazdową** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie otworów w gruncie pod fundamenty,
- zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu,
- wykonanie schematu bramy wjazdowej oraz przedstawienie go do zatwierdzenia dla Inspektora Nadzoru (w przypadku wykonywania bramy wjazdowej przez Wykonawcę, a nie zakupu kompletnej bramy),
- montaż ogrodzenia wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami niezbędnymi do odbioru czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonania i odebrania umocnienia narzutem kamiennym** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- zakup i dostarczenie materiałów (m.in.: materiał kamienny, zaprawa cementowa),
- wykonanie umocnienia z narzutu kamiennego,
- wypełnienie szczelin między kamieniami,
- uporządkowanie terenu,
- pielęgnacja spoin,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, oraz dokumentacji projektowej,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonania i odebrania umocnienia skarp oraz dna zbiornika i/lub rowu płytami ażurowymi na podbudowie betonowej** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- zakup i dostarczenie materiałów,
- wykonanie umocnienia z płyt ażurowych na warstwie podbudowy betonowej zgodnie z projektem oraz SST,
- uporządkowanie terenu,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, oraz dokumentacji projektowej,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami niezbędnymi do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m² wykonania i odebrania umocnienia skarp oraz dna zbiornika i/lub rowu płytami ażurowymi na podsypce piaskowej** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- zakup i dostarczenie materiałów,
- wykonanie umocnienia z płyt ażurowych na warstwie podsypki paskowej zgodnie z projektem oraz SST,
- uporządkowanie terenu,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, oraz dokumentacji projektowej,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami niezbędnymi do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. montażu i odebrania krawężników kamiennych** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- dostarczenie materiałów,
- wykonanie ławy fundamentowej,
- ustawienie krawężników kamiennych,
- wypełnienie spoin zaprawą cementową,
- obsypanie zewnętrznej ściany krawężnika,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, oraz dokumentacji projektowej,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami niezbędnymi do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonania i odebrania montażu obrzeży betonowych/ kamiennych** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- dostarczenie materiałów,
- wykonanie fundamentu,
- ustawienie obrzeża kamiennego,
- wypełnienie spoin zaprawą cementową,
- obsypanie zewnętrznej ściany obrzeża,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST oraz dokumentacji projektowej,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonania i odebrania rozbiórki sieci/ przykanalika kanalizacji deszczowej o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- rozbiórka istniejącego kanału sieci/ przykanalika kanalizacji deszczowej wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wywóz elementów zdemontowanych (lub przekazanie ich dla Gestora sieci na jego polecenie),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnymi do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obręb branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST oraz dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl. wykonania i odebrania rozbiórki wpustu kanalizacji deszczowej o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- rozbiórka wpustu kanalizacji deszczowej wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wywóz elementów zdemontowanych (lub przekazanie ich dla Gestora sieci na jego polecenie),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnymi do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obręb branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,

- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST oraz dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl. wykonania i odebrania rozbiórki wylotu kanalizacji deszczowej o określonej średnicy wraz z niezbędnymi akcesoriami** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- rozbiórka wylotu kanalizacji deszczowej wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej poz. kosztorysowej),
- wywóz elementów zdemontowanych (lub przekazanie ich dla Gestora sieci na jego polecenie),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST oraz dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

Podsumowując, ceny jednostkowe zawierają koszty m.in. wykonania wykopów, zabezpieczeń wykopów, obniżenie zwierciadła wody gruntowej (o ile będzie taka potrzeba), osuszenie wykopów, wykonania obsypki (z ich zagęszczeniem), odtworzenie nawierzchni, w przypadku trudności w wykonaniu prac w wykopach otwartych, w cenie jednostkowej poszczególnych sieci należy uwzględnić min. 10% realizacji projektowanych sieci metodami bezwykopowymi oraz inne czynności związane bezpośrednio z budową sieci kanalizacji deszczowej wraz z budową zbiornika retencyjno – infiltracyjnego i/ lub istniejących sieci (do oceny na budowie) w cenie poszczególnych sieci. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko niezbędną ilość realizacji projektowanych sieci metodami bezwykopowymi oraz innych czynności związanych bezpośrednio z budową sieci kanalizacji deszczowej i/ lub istniejących sieci.

W ramach niniejszej inwestycji przewidziane jest również przebudowanie wszelkich niezainwentaryzowanych sieci i przyłączy pozostających w kolizji z nowoprojektowanymi sieciami.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. NORMY

– PN-EN 1610:2015	– Budowa i badania przewodów kanalizacyjnych;
– PN-EN 476:2012	– Wymagania ogólne dotyczące elementów stosowanych w systemach kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
– PN-B-10736:1999	– Roboty ziemne Wykopy otwarte dla przewodów wodociagowych i kanalizacyjnych Warunki techniczne wykonania;
– PN-EN 1401:2009	– Systemy przewodowe z tworzyw sztucznych. Podziemne bezciśnieniowe systemy przewodowe z niezmiekkzonego polichlorku winylu (PVC-U) do odwadniania i kanalizacji. Wymagania dotyczące rur, kształtek i systemu;
– PN-EN 1916:2005	– Rury i kształtki z betonu niezbrojonego, betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe;
– PN-EN 1917:2004	– Studzienki włączowe i niewłączowe z betonu niezbrojonego, betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe;
– PN-EN 13101:2005	– Stopnie do studzienek włączowych – Wymagania, znakowanie, badania i ocena zgodność;
– PN-EN 124:2000	– Zwiercenia wpustów i studzienek kanalizacyjnych do nawierzchni do ruchu pieszego i kołowego. Zasady konstrukcji, badania typu, znakowanie, sterowanie jakością;
– PN-B-10702:1999	– Wodociągi i kanalizacje. Zbiorniki. Wymagania i badania;
– PN-EN 206-1:2003	– Beton Część 1 Wymagania właściwości produkcyjna i zgodność;
– PN-B-06265:2004	– Krajowe uzupełnienia PN-EN 206-1:2003;
– PN-86/B-02480	– Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów;
– PN-88/B-04481	– Grunty budowlane. Badania próbek gruntu;
– PN-B-04452:2002	– Geotechnika Badania polowe;
– PN-EN 10088-1:2007	– Stale odporne na korozję. Gatunki stali odpornych na korozję;
– PN-EN970:1999	– Badanie nieniszczące złączy spawanych. Badanie wizualne Ap1:2003.
– PN-EN 13476-2018-05	– Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do bezciśnieniowej podziemnej kanalizacji -- Systemy przewodów rurowych o ściankach strukturalnych z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U), polipropylenu (PP) i polietylenu (PE)

10.2. INNE DOKUMENTY

1. Warunki techniczne wykonania i odbioru rurociągów z tworzyw sztucznych - Polska Korporacja Techniki Sanitarnej, Grzewczej.
2. Wymagania COBRTI INSTAL Zeszyt 9 „Warunki techniczne wykonania i odbioru sieci kanalizacyjnych”, sierpień 2003r. Warunki techniczne wykonania i odbioru robót ziemnych.
3. Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych.
4. Instrukcja zabezpieczania przed korozją konstrukcji betonowych opracowana przez Instytut Techniki Budowlanej - Warszawa 1986 r.
5. Katalog powtarzalnych elementów drogowych – „Transprojekt” - Warszawa, 1979-1982 r.

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	3
1.1.	PRZEDMIOT SST	3
1.2.	ZAKRES STOSOWANIA SST	3
1.3.	ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH SST	3
1.4.	OKREŚLENIA PODSTAWOWE – NA POTRZEBY NINIEJSZEGO KONTRAKTU	3
1.4.1.	SIEĆ WODOCIĄGOWA	3
1.4.2.	PRZYŁĄCZE WODOCIĄGOWE	3
1.4.3.	SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ	3
1.4.4.	PRZYKANALIK KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ	3
1.4.5.	SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ CIŚNIENIOWA	3
1.4.6.	UZBROJENIE	3
1.4.7.	RURA OSŁONOWA	4
1.4.8.	ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI	5
1.4.9.	OBSPYKA	5
1.4.10.	NASYP BUDOWLANY	5
1.4.11.	FUNDAMENT	5
1.4.12.	ROZBIÓRKA	5
1.4.13.	PRZEŁOŻENIE SIECI	5
1.4.14.	OCIEPLENIE SIECI	5
1.4.15.	WYMIANA SIECI	5
1.4.16.	REGULACJA WYSOKOŚCIOWA ISTN. ARMATURY	6
1.4.17.	IMPREGNACJA ELEMENTÓW BETONOWYCH	6
1.4.18.	NASIĄKLIWOŚĆ BETONU	6
1.4.19.	STOPIEŃ WODOSZCZELNOŚCI	6
1.4.20.	STOPIEŃ MROZODPORNOŚCI	6
1.4.21.	KLASA BETONU	6
1.4.22.	CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI	6
1.4.23.	ŚREDNICA NOMINALNA DN	6
1.4.24.	PLUKANIE I DEZYNFEKCJA RUROCIĄGU	6
1.4.25.	PLUKANIE I CZYSZCZENIE KANAŁÓW	6
1.4.26.	INSPEKCJA TELEWIZYJNA KANAŁÓW	6
1.5.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT	7
1.6.	NAMWY I KODY WSK DLA PRZEWIDZIANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH	7
2.	MATERIALY	7
2.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁÓW	7
2.2.	MATERIALY NIEODPOWIADAJĄCE WYMAGANIOM	7
2.3.	ODBIÓR MATERIAŁÓW NA BUDOWIE	7
2.4.	SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW	7
2.5.	RODZAJ MATERIAŁÓW	7
2.6.	RURY PRZEWODOWE	8
2.6.1.	RURY SIECI I PRZYŁĄCZY WODOCIĄGOWYCH	8
2.6.2.	RURY SIECI I PRZYKANALIKÓW KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ	8
2.6.3.	RURY SIECI I PRZYKANALIKÓW KANALIZACJI SANITARNEJ CIŚNIENIOWEJ	8
2.7.	RURY OCHRONNE	8
2.7.1.	SIECI PROJEKTOWANE	8
2.7.2.	SIECI ISTNIEJĄCE	8
2.8.	ARMATURA	9
2.8.1.	ZASUWY SIECIOWE	9
2.8.2.	TRÓJNIKI SIECIOWE	9
2.8.3.	REDUKCJE SIECIOWE	9
2.8.4.	ZESTAWY PRZYŁĄCZENIOWE (OPASKA DO NAWIERCENIA Z ZASUWA)	9
2.8.5.	ZESTAWY HYDRANTOWE	10
2.8.6.	STUDNIA REWIZYJNA/ Z KASKADĄ	10
2.9.	AKCESORIA	10
2.10.	ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI	11
2.11.	OBSPYKA	11
2.12.	NASYP BUDOWLANY	11
2.13.	FUNDAMENT	11
2.14.	MATERIALY OCIEPLENIOWE	12
2.14.1.	ŁUPKI STYROPIANOWE	12
2.14.2.	KERAMZYT	12
2.15.	MATERIALY IMPREGNUJĄCE	12
2.16.	BLOKI OPOROWE	12
2.17.	INNE MATERIALY	12
3.	SPRZĘT	12
3.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU	12
3.2.	SPRZĘT DO WYKONANIA ROBÓT OBJĘTYCH SPECYFIKACJĄ	12
4.	TRANSPORT	12
4.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE TRANSPORTU	12

4.2.	TRANSPORT RUR	12
4.3.	TRANSPORT KRĘGÓW	13
4.4.	TRANSPORT GEOSYNTETYKÓW.....	13
4.5.	TRANSPORT INNYCH MATERIAŁÓW.....	13
4.6.	TRANSPORT MIESZANKI BETONOWEJ	13
4.7.	TRANSPORT CEMENTU	13
4.8.	TRANSPORT KRUSZYW	13
4.9.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRZEWOZU PO DROGACH PUBLICZNYCH.....	13
5.	WYKONANIE ROBÓT	13
5.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT.....	13
5.2.	ROBOTY POMIAROWE	14
5.3.	ROBOTY PRZYGOTOWAWCZE	14
5.4.	ROBOTY ZIEMNE	14
5.4.1.	WYKOPY	14
5.4.2.	ODWODNIENIE WYKOPÓW	16
5.4.3.	WYKONANIE PODŁOŻA.....	16
5.4.4.	ZASYPANIE WYKOPÓW I ICH ZAGĘSZCZENIE	16
5.5.	FUNDAMENT	16
5.6.	BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ	17
5.6.1.	UKŁADANIE SIECI WODOCIĄGOWEJ	17
5.6.2.	CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI I DEZYNFEKCJA SIECI WODOCIĄGOWEJ.....	17
5.7.	BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – GRAWITACYJNEJ	17
5.7.1.	UKŁADANIE SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – GRAWITACYJNEJ	17
5.7.2.	MONTAŻ STUDNI KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ	18
5.7.3.	CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ	18
5.7.4.	CZYSZCZENIE I PŁUKANIE KANAŁÓW ORAZ INSPEKCJA TELEWIZYJNA	18
5.8.	BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – CIŚNIENIOWEJ	19
5.8.1.	UKŁADANIE SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – CIŚNIENIOWEJ	19
5.8.2.	CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ - CIŚNIENIOWEJ.....	19
5.9.	ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI	19
5.10.	KOLIZJE/ ZBLIŻENIA Z ISTNIEJĄCYMI SIECIAMI	19
5.11.	PRZEŁOŻENIE SIECI ISTNIEJĄCYCH.....	20
5.12.	OCIEPLENIE SIECI ISTNIEJĄCYCH	20
5.13.	PRZYWRÓCENIE TERENU DO STANU PIERWOTNEGO	20
6.	KONTROLA JAKOŚCI	20
6.1.	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE KONTROLI ROBÓT	20
6.2.	KONTROLA, POMIARY I BADANIA.....	20
6.2.1.	BADANIA PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO ROBÓT	20
6.2.2.	KONTROLA, POMIARY I BADANIA W CZASIE ROBÓT	20
6.3.	DOPUSZCZALNE TOLERANCJE I WYMAGANIA.....	21
7.	OBMIAR ROBÓT.....	22
7.1.	OGÓLNE ZASADY OBMIARU ROBÓT	22
7.2.	JEDNOSTKA OBMIAROWA.....	22
8.	ODBIÓR ROBÓT.....	22
8.1.	ODBIÓR ROBÓT ZANIKAJĄCYCH I ULEGAJĄCYCH ZAKRYCIU	22
8.2.	ODBIÓR CZĘŚCIOWY	22
8.3.	ODBIÓR KOŃCOWY	22
9.	PODSTAWA PŁATNOŚCI	23
9.1.	OGÓLNE ZASADY PODSTAWY PŁATNOŚCI	23
9.2.	CENA JEDNOSTKI OBMIAROWEJ	23
10.	PRZEPISY ZWIĄZANE	26
10.1.	NORMY.....	26
10.2.	INNE DOKUMENTY	26

1. WSTĘP

1.1. PRZEDMIOT SST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z rozbiórką istniejących sieci wodociągowych kolidujących z projektowanym układem drogowym i budową sieci wodociągowych w ramach Inwestycji pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski”.

1.2. ZAKRES STOSOWANIA SST

SST stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót w ramach Inwestycji pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski”. SST uwzględni normy państwowe, instrukcje i przepisy stosujące się do robót.

Odstępstwa od wymagań ogólnych podanych w niniejszej SST mogą mieć miejsce tylko w przypadkach małych prostych robót i konstrukcji drugorzędnych o niewielkim znaczeniu, dla których istnieje pewność, że podstawowe wymagania będą spełnione przy zastosowaniu metod wykonania na podstawie doświadczenia i przy przestrzeganiu zasad sztuki budowlanej.

SST stanowi uzupełnienie do części rysunkowej, opisowej zawartej w projekcie i należy je rozpatrywać, jako całość.

UWAGA:

Niniejszą specyfikację i jej opis poszczególne punkty są ze sobą powiązane i odwołują się nawzajem. Mimo zachowania staranności może dojść do omyłki edycyjnej poprzez niewłaściwe odwołanie się punktu wskazanego w specyfikacji. W takim przypadku należy odszukać właściwe odniesienie do punktu i traktować, jako odniesienie do dokumentacji Projektowej a w przypadku wątpliwości skonsultować się z Projektantem.

1.3. ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych m.in. z rozbiórką istniejących sieci wodociągowych kolidujących z projektowanym układem drogowym i budową sieci wodociągowych.

Lokalizację projektowanego zakresu przedstawiono na mapie sytuacyjno – wysokościowej załączonej w części graficznej projektu. Wymienione wyżej prace wykonywać zgodnie z ustaleniami projektu. Szczegółowy opis prowadzenia prac w tym i rodzaju użytego materiału zawarto w części opisowej i graficznej dokumentacji projektowej oraz niniejszej SST.

1.4. OKREŚLENIA PODSTAWOWE – NA POTRZEBY NINIEJSZEGO KONTRAKTU

1.4.1. SIEĆ WODOCİĄGOWA

Rurociągi do zaopatrzenia w wodę dla celów gospodarczo - bytowych i pożarowych zewnętrznych wraz z niezbędnym uzbrojeniem.

1.4.2. PRZYŁĄCZE WODOCİĄGOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Rurociągi wraz z niezbędnym uzbrojeniem, służące do zaopatrzenia w wodę dla celów gospodarczo-bytowych, mierzone od zestawu przyłączeniowego do granicy działki, indywidualne dla każdego użytkownika.

1.4.3. SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Kanały zbiorcze wraz z niezbędnym uzbrojeniem, służące do odprowadzania ścieków sanitarnych (gospodarczo – bytowych) z gospodarstw domowych w sposób grawitacyjny.

1.4.4. PRZYKANALIK KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Kanał, wraz z niezbędnym uzbrojeniem, wykorzystywany do odprowadzania ścieków z gospodarstw domowych do głównego kolektora zbiorczego.

1.4.5. SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ CIŚNIENIOWA

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Rurociągi zbiorcze do odprowadzania ścieków sanitarnych (gospodarczo – bytowych) z gospodarstw domowych w sposób grawitacyjny, wraz z niezbędnym uzbrojeniem.

1.4.6. UZBROJENIE

Wszelka możliwa armatura i akcesoria występujące na sieci i przyłączach/ przykanalikach wodociągowych i kanalizacji sanitarnej, wykorzystywane do prawidłowego wybudowania sieci jak i późniejszej eksploatacji.

1.4.6.1. ARMATURA

Wszelkie elementy uzbrojenia występujące na sieci umożliwiające wybudowanie sieci oraz jej późniejszą prawidłową eksploatację (m.in. zasuwy sieciowe, trójniki sieciowe, redukcje sieciowe, zestawy przyłączeniowe, zestawy hydrantowe, studnie rewizyjne itp.). Zasadniczy zakres został wymieniony w pkt. 2.8 niniejszej SST.

1.4.6.1.1. Zasuwa sieciowa

Element armatury sieci wodociągowej przeznaczony do odcinania i otwierania przepływu substancji znajdującej się w rurach. Rolą tego mechanizmu jest również możliwość dławienia oraz wpływania na ciśnienie panujące w układzie. Pod pojęciem zasuwy rozumie się także niezbędne akcesoria m.in. specjalny łącznik rurowo – kołnierzowy przeznaczony do połączenia zasuwy z innymi elementami uzbrojenia sieci wodociągowej, trzpień, skrzynka uliczna wodociągowa, tabliczka lokalizacyjna, wszelkie elementy uszczelniające i mocujące itp.

1.4.6.1.2. Trójnik sieciowy

Element armatury sieci wodociągowej służący do rozgałęziania sieci na poszczególne odnogi. W skład trójnika sieciowego wchodzi również niezbędne akcesoria m.in. elementy mocowania i uszczelnienia itp.

1.4.6.1.3. Redukcja sieciowa

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Element armatury sieci wodociągowej przeznaczony do zmiany średnicy rurociągu. W skład redukcji sieciowej wchodzi również niezbędne akcesoria m.in. elementy mocowania i uszczelnienia itp.

1.4.6.1.4. Zestaw przyłączeniowy

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Element armatury sieci wodociągowej zapewniający możliwość połączenia przyłącza wodociągowego z siecią wodociagową. Pod pojęciem zestawu przyłączeniowego rozumie się również wszelkie niezbędne akcesoria m.in. obejmę z nawierką oraz zintegrowana z obejmą zasuwę do przyłączy domowych, łącznik między zasuwą a rurą przyłącza, przedłużenie trzpienia zasuw, skrzynkę uliczną wodociągowej itp.

1.4.6.1.5. Zestaw hydrantowy

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Element armatury sieci wodociągowej służący do bezpośredniego pobierania wody z sieci wodociągowej w celach gospodarczych i przeciwpożarowych. Pod pojęciem zestawu hydrantowego rozumie się m.in. kompletny hydrant (naziemny, niełamany) wraz z niezbędnymi akcesoriami (np. stopa hydrantowa żeliwna, otwór spustowy do odwadniania hydrantu, warstwa odsączająca itp.), zasuwę hydrantową, wraz z niezbędnymi elementami łączenia, mocowania i uszczelnienia, rurę żeliwną łączącą zasuwę hydrantową z hydrantem o długości zapewniającą prawidłową lokalizację hydrantu – zgodną z dokumentacją projektową itp.

1.4.6.1.6. Zawór odpowietrzający – napowietrzający

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Element armatury sieci wodociągowej pozwalający na odprowadzenie powietrza z rurociągu, zarówno podczas jego napełniania, jak i do napowietrzania rurociągu w momencie jego opróżniania, co między innymi zabezpiecza rurociągi przed spadkiem ciśnienia. Usunięcie powietrza jest ważne przede wszystkim, dlatego że sprzyja ono korozji, a do tego obniża żywotność całej sieci. Dodatkowo wpływa pozytywnie na prawidłową eksploatację sieci i komfort jej użytkowania. Pod pojęciem zaworów odpowietrzających – napowietrzających rozumie się również wszelkie niezbędne akcesoria mocowania i uszczelnienia itp.

1.4.6.1.7. Studnia rewizyjna

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Element sieci kanalizacji sanitarnej lokalizowany na kanale nieprzelazowym przeznaczona do kontroli i prawidłowej eksploatacji kanałów. Pod pojęciem studni rewizyjnej rozumie się m.in. specjalnie wyprofilowane dno - kinetę (zintegrowaną z elementem dennym stanowiącą monolityczne połączenie), płytę odciążającą, właz pokrywowy, stopnie złazowe oraz inne niezbędne akcesoria uszczelniające itp.

1.4.6.1.8. Studnia rozprężna

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Studnia stosowana na sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej, jako przejście z sieci ciśnieniowej na sieć grawitacyjną. Pozwala na swobodne rozprężenie i napowietrzenie ścieków wydostających się z sieci ciśnieniowej. Pod pojęciem studni rozprężnej rozumie się m.in. specjalnie wyprofilowane dno - kinetę (zintegrowaną z elementem dennym stanowiącą monolityczne połączenie), płytę odciążającą, właz pokrywowy, stopnie złazowe oraz inne niezbędne akcesoria uszczelniające itp.

1.4.6.1.9. Studnia z kaskadą (spadową)

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Studnia kanalizacyjna posiadająca dodatkowy zewnętrzny przewód pionowy, umożliwiający odprowadzenie ścieków bezpośrednio w dno studni, co pozwala na wytrącenie nadmiaru energii ścieków, spływających z wyżej położonego kanału dopływowego. Pod pojęciem studni z kaskadą rozumie się m.in. wszelkie elementy wchodzące w skład ww. studni rewizyjnej oraz dodatkową rurę (zewnętrzną lub wewnętrzną) doprowadzającą ścieki do studni m.in. rury, kolana, trójniki, uchwyty itp.

1.4.6.2. AKCESORIA

Dla sieci i przyłączy/ przykanalików wodociagowych oraz sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej pod pojęciem akcesoriów, występują wszelkie elementy pozwalające na prawidłowe wybudowanie sieci i przyłączy, wykonane z materiału tożsamego z zastosowanymi rurami. Elementy takie to m.in. wszelkie kolana, mufy, łączniki, zaślepki itp.

Dla wszelkich elementów żeliwnych oraz z tworzyw sztucznych (np. zasuw, trójniki, zestawy przyłączeniowe, zestawy hydrantowe, studnie tworzywowe itp.) pod pojęciem akcesoriów występują m.in. wszelkie elementy mocowania (np. śruby, podkładki, nakrętki), uszczelki i uszczelnienia oraz inne elementy wynikające z przyjętej technologii wykonania robót.

Natomiast dla wszelkich elementów betonowych i żelbetowych pod pojęciem akcesoriów występują m.in. wszelkiego rodzaju spoczniki, pierścienie odciążające, płyty pokrywowe, pierścienie dystansowe, włazy studienne, stopnie, łączuchy uszczelniające, kraty zabezpieczające, kłódki, wszelkie elementy mocowania (np. śruby, podkładki, nakrętki), uszczelki i uszczelnienia oraz inne elementy wynikające z przyjętej technologii wykonania robót.

1.4.7. RURA OSŁONOWA

Rura z płozami i/ lub wypełnieniem o średnicy większej od rury przewodowej służąca do przenoszenia obciążeń zewnętrznych i zabezpieczenia rurociągu/ kanału przy przejściu przez przeszkodę terenową.

1.4.8. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI

Zabezpieczenie konstrukcji nawierzchni drogi za pomocą geosiatki przeciwspekaniowej, stosuje się w przypadkach, gdy projektowana sieć konstrukcją rury przebiega przez konstrukcję drogi.

1.4.9. OBSYPKA

Warstwa kruszywa, składająca się z warstwy podsypki i nadsypki stosowana przy budowie sieci i przyłączy/ przykanalików wodociągowych oraz kanalizacji sanitarnej.

Podsypka

Warstwa wyrównawcza kruszywa leżąca bezpośrednio pod rurą i pełniącą rolę podłoża o odpowiednim spadku o miąższości min. 0,20m.

Nadsypka

Warstwa kruszywa otulająca rurę oraz wychodząca ponad jej wierzchnią warstwę na wysokości min. 0,30m.

1.4.10. NASYP BUDOWLANY

Jest to warstwa między obsypką a korpusem drogi wykonana z materiału gruntowego spełniająca warunki stateczności i odwodnienia, która powstała w wyniku działalności człowieka.

1.4.11. FUNDAMENT

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Są to warstwy materiału przygotowane do posadowienia studni lub innych elementów armatury sieci.

Fundament

Są to warstwy materiału przygotowane do bezpośredniego posadowienia studni na gruncie. Można wyszczególnić m.in. warstwę podsypki piaskowo – cementowej oraz stabilizację gruntu. Zgodnie z wartościami z części rysunkowej.

Podsypka piaskowo – cementowa

Jest to warstwa wyrównująca – wzmacniająca znajdująca się bezpośrednio pod elementem betonowym/ żelbetowym itp. (np. pod studnią, wylotem, itp.) o miąższości 0,20m.

Stabilizacja gruntu

Stabilizacja gruntu polega na zmieszaniu rozdrobnionego gruntu z optymalną ilością spoiwa i wody, a w razie potrzeby dodatków ulepszących, oraz na zagęszczeniu wytworzonej mieszanki.

Wzmocnienie podłoża

Są to warstwy konstrukcyjne składające się z:

Georuszt

Plaska struktura w postaci rusztu, z otworami, o kształcie trójkąta równobocznego, tworzącymi układ sześciokątów foremnych, o strukturze powstałej w wyniku rozciągania w trzech kierunkach w podwyższonej temperaturze perforowanej taśmy polimeru, bez połączeń w węzłach w formie plecionej, zgrzewanej czy ekstrudowanej. Wiodące parametry opisujące georuszt to sztywność radialna i współczynnik izotropii sztywności.

Materac kruszywowy

Warstwa kruszywa zabezpieczona (owinięta) geotkaniną separacyjną.

Geotkanina separacyjna

Materiał geotekstylny, w którym można wyodrębnić wątek oraz osnowę, powstały z przeplecenia ciągłych tasiemek z polimeru.

1.4.12. ROZBIÓRKA

Demontaż istn. sieci, przyłączy/ przykanalików wodociągowych oraz kanalizacji sanitarnej wraz z wszelkim uzbrojeniem. Wydobycie z gruntu zdemontowanych elementów, zutylizowanie ich lub zagospodarowanie w inny sposób (np. przekazanie dla Zarządcy sieci o ile jest to wymagane przez Zarządcę sieci), zabezpieczenie pozostawionych w gruncie elementów demontowanych sieci.

1.4.13. PRZEŁOŻENIE SIECI

Przełożenie sieci wykonywane jest wówczas, gdy zostanie odkryta sieć, której to rzędne, lokalizacja itd. są niezgodne z mapą do celów projektowych i/lub nie były zinwentaryzowane i kolidują z nowoprojektowanymi rozwiązaniami lub ich stan jest wątpliwy. Przełożenia dokonać z wykorzystaniem istn. materiału (po konsultacji z Inspektorem Nadzoru). W przypadku, gdy nie będzie możliwe zastosowanie starego materiału należy go zastąpić nowym.

1.4.14. OCIEPLENIE SIECI

Ocieplenie sieci wykonywane jest wówczas, gdy w terenie występują odmienne warunki (jak w przypadku przełożenia sieci) i nie ma możliwości wykonania przełożenia sieci a jednocześnie sieć będzie znajdować się w strefie ryzyka przemarzania. Ocieplenie sieci można realizować poprzez zastosowanie materiałów opisanych w pkt. 0 przedmiotowej SST.

1.4.15. WYMIANA SIECI

Wymiana sieci wykonywana jest wówczas, gdy istniejąca sieć podlega rozróbce i budowie bez zmiany trasy oraz rzędnych istniejącej sieci.

1.4.16. REGULACJA WYSOKOŚCIOWA ISTN. ARMATURY

Regulacja wysokościowa istniejącej armatury polega na demontażu istniejących elementów pozwalających na regulację wysokościowe i ponowne ich zamontowanie na zadanej rzędnej.

1.4.17. IMPREGNACJA ELEMENTÓW BETONOWYCH

Nasycanie betonu preparatami polimerowymi o niskiej lepkości, które po wnikięciu w głąb betonu i spolimeryzowaniu wpływają korzystnie na jego cechy fizyczne i chemiczne, wyróżnia się tu:

- hydrofobowe impregnaty porów (zwane dalej impregnatami hydrofobowymi) - wyroby ciekłe, penetrujące beton, tworzące powłoki na ściankach porów,
- impregnaty wypełniające pory - wyroby ciekłe penetrujące pory w betonie, tworzące materiał stały,
- elastyczne powłoki wodoszczelne

1.4.18. NASIĄKLIWOŚĆ BETONU

Stosunek masy wody, którą zdolny jest wchłoniąć beton do jego masy w stanie suchym. Dla elementów mających bezpośredni kontakt z wodą parametr ten nie może być większy niż 5%.

1.4.19. STOPIEŃ WODOSZCZELNOŚCI

Symbol literowo – liczbowy klasyfikujący beton pod względem przepuszczalności wody. Liczba po literze W oznacza dziesięciokrotną wartość ciśnienia wody w MPa działającego na próbki betonowe np. W8.

1.4.20. STOPIEŃ MROZODPORNOŚCI

Symbol literowo-liczbowy klasyfikujący beton pod względem jego odporności na działanie mrozu. Liczba po literze F oznacza wymaganą liczbę cykli zamrażania i odmrażania próbek betonowych, przy której ubytek masy jest mniejszy niż 2%, np. F150.

1.4.21. KLASA BETONU

Określenie jakości i typu betonu wykorzystujące wytrzymałość na ściskanie. Badanie wykonuje się według normy PN-EN 13791-2019-12 (lub nowszej). Wartość klasy betonu oznacza się literą C oraz dwiema wartościami np. C20/25, co oznacza, że beton ma wytrzymałość na ściskanie kostki sześcienniej - 25 MPa oraz walca - 20 MPa.

1.4.22. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI

Każda sieć wraz z niezbędnym uzbrojeniem, przed oddaniem do użytkowania, powinna zostać poddana ciśnieniowej próbie szczelności, która to ma za zadanie sprawdzenia poprawnego wykonania sieci oraz sprawdzenia poprawności połączeń wszystkich jej elementów.

1.4.23. ŚREDNICA NOMINALNA DN

W niniejszej dokumentacji pod pojęciem średnicy nominalnej DN dla sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej rozumie się:

Tworzywa sztuczne

- rury lite: dla rur litych, wykonanych z tworzywa sztucznego średnica DN określa zewnętrzny wymiar rury podawany w milimetrach zgodnie z wytycznymi producenta
- rury karbowane: nie mają zastosowania w niniejszej Inwestycji.

Elementy betonowe i żelbetowe

Dla elementów betonowych i żelbetowych (np. studnie, rury betonowe itp.) średnica DN określa wewnętrzny wymiar rury podawany w milimetrach.

Stal

Dla rur stalowych średnica DN określa wewnętrzny wymiar rury podawany w milimetrach.

1.4.24. PŁUKANIE I DEZYNFEKCJA RUROCIĄGU

Każdy rurociąg przed oddaniem do użytkowania musi zostać poddany płukaniu, aby pozbyć się zalegających w nim frakcji stałych pozostawionych wewnątrz rurociągu na etapie jego budowy. Czynność ta ma na celu wyeliminowania potencjalnego zagrożenia zatkania rurociągów/ instalacji, co w końcowym etapie mogłoby doprowadzić do poważnych awarii zarówno sieci jak i instalacji. Rurociągi sieci wodociągowej powinny zostać wypłukane min. dwukrotnie, przed i po dezynfekcji sieci w celu usunięcia także resztek środka dezynfekcyjnego.

Natomiast dezynfekcja rurociągu przeprowadzana jest w celu usunięcia wszelkich zanieczyszczeń bakteriologicznych.

Zasady przeprowadzania płukania i dezynfekcji zostały przedstawione w punktach 5.6.2 niniejszej SST.

1.4.25. PŁUKANIE I CZYSZCZENIE KANAŁÓW

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Czynności te polegają na mechanicznym oczyszczeniu (np. za pomocą specjalistycznego sprzętu wykorzystującego wodę pod ciśnieniem oraz dedykowane go takich praz głowice czyszczące) kanały z zalegających osadów oraz innych zanieczyszczeń mogących pojawić się w kanale.

1.4.26. INSPEKCJA TELEWIZYJNA KANAŁÓW

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Czynności mające na celu przeprowadzenie oględzin wewnętrznych powierzchni kanałów za pomocą specjalistycznych kamer wprowadzanych bezpośrednio do kanału sieci.

1.5. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT

Wykonawca robót jest odpowiedzialny, za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, SST oraz z zaleceniami Kierownika Projektu. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST „Wymagania ogólne”.

1.6. NAZWY I KODY WSZ DLA PRZEWIDZIANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH

Przedmiot zamówienia objęty niniejszą Specyfikacją odpowiada następującym robotom budowlanym opisanym kodem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) wg Rozporządzenia Komisji Wspólnoty Europejskiej Nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r.:

45.11.12.00-0	Roboty w zakresie przygotowania terenu pod budowę i roboty ziemne
45.23.11.00-6	Ogólne roboty budowlane związane z budową rurociągów
45.23.13.00-8	Roboty budowlane w zakresie budowy wodociągów i rurociągów do odprowadzania ścieków
45.23.21.50-8	Roboty w zakresie rurociągów do przesyłu wody
45.33.20.00-3	Roboty instalacyjne wodne i kanalizacyjne
45.23.24.10-9	Roboty w zakresie kanalizacji ściekowej
45.23.24.00-6	Roboty budowlane w zakresie kanałów ściekowych

2. MATERIAŁY

2.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁÓW

Ogólne wymagania dotyczące Materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w SST „Wymagania ogólne”.

Wszystkie zakupione przez Wykonawcę materiały, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r „O wyrobach budowlanych” (tj. Dz. U. 2021, poz. 1213z późn. zm.) powinny być oznakowane znakiem CE lub znakiem budowlanym.

Materiały powinny być takie jak podano w specyfikacji. Materiały z rozbiórki powinny być wywożone na wysypisko. W przypadku sieci regulowanych materiały z rozbiórki powinny być wbudowywane ponownie, jeżeli zostaną zatwierdzone przez Inspektora Nadzoru oraz Gestora Sieci.

Wszelkie materiały używane do budowy sieci wodociągowej muszą posiadać aprobaty techniczne i dopuszczenia ITB oraz zgodę na zastosowanie, wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz atesty PZH dopuszczające je do kontaktu z wodą pitną.

2.2. MATERIAŁY NIEODPOWIADAJĄCE WYMAGANIOM

Materiały nieodpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy. Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się niezbadane i niezaakceptowane materiały Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i niezapłaceniem.

2.3. ODBIÓR MATERIAŁÓW NA BUDOWIE

Materiały należy dostarczyć na budowę wraz ze świadectwem, jakości, kartami gwarancyjnymi i protokołami odbioru technicznego. Dostarczone materiały na miejsce budowy należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi producenta.

Należy przeprowadzić oględziny dostarczonych materiałów. W razie stwierdzenia wad lub powstania wątpliwości ich, jakości, przed wbudowaniem należy poddać badaniom określonym przez Inspektora Nadzoru robót.

2.4. SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW

Wszystkie stosowane materiały należy składować zgodnie z wymaganiami podanymi przez producentów. Wykonawca zobowiązany jest do stosowania się do wszystkich zaleceń producenta. Po stronie Wykonawcy leży obowiązek zabezpieczenia materiałów przed zanieczyszczeniami tak, aby nie utraciły one swojej jakości. Równocześnie należy zapewnić możliwość skontrolowania składowanych materiałów przez Inspektora Nadzoru. Miejsce tymczasowego składowania materiałów organizuje Wykonawca na koszt własny.

Materiały wrażliwe na wilgoć należy przechowywać w miejscu przewiewnym i suchym.

Podczas magazynowania rur należy zabezpieczyć ich końce (np. deklami) przed dostawianiem się zanieczyszczeń zewnętrznych.

Wykonawca jest odpowiedzialny za składowanie i przechowywanie materiałów w sposób zapobiegający uszkodzeniom, powstawaniu defektów uniemożliwiających wykorzystanie materiału oraz kradzieży.

Materiały, które według Inspektora zostały trwale uszkodzone w sposób dyskwalifikujący ich zastosowanie należy niezwłocznie usunąć z placu budowy, a Wykonawca nie otrzyma żadnej rekompensaty za uszkodzony materiał ani za jego usunięcie.

2.5. RODZAJ MATERIAŁÓW

Poniżej wymienia się zasadnicze materiały niezbędne do budowy projektowanych sieci:

- rury wodociągowe (np. tworzywa sztuczne),
- rury osłonowe dla sieci projektowanych, (np. tworzywa sztuczne, stal – w przypadku sieci wykonywanych metodami bezwykopowymi)
- rury osłonowe dla sieci istniejących (np. tworzywa sztuczne, stal),
- szalunki do zabezpieczenia wykopów w tym ścianki szczelne,
- żeliwo sferoidalne (np. zasuwy, trójniki, redukcje, łączniki rurowo – kołnierzone, itp.),
- PE (np. kolana, mufy itp.)
- materiały ociepleniowe (łupki styropianowe i/ lub keramzyt),
- materiały izolacyjne (np. masa polimerowo – bitumiczna),
- bloki oporowe,
- kruszywo,
- cement,
- woda,

- chemia budowlana,
- inne materiały wynikające z przyjętej technologii wykonania robót.

2.6. RURY PRZEWODOWE

2.6.1. RURY SIECI I PRZYŁĄCZY WODOCIĄGOWYCH

Do budowy sieci i przyłączy wodociągowych stosować rury z polietylenu PE100-RC dwuwarstwowe min. SDR17 min. PN10 o podwyższonej odporności na propagację pęknięć (>8760h) oraz podwyższonej odporności na korozję naprężeniową o średnicach wynikających z dokumentacji projektowej.

Stosować rury z cechowaniem zewnętrznym opisującym nazwę producenta materiał, klasę surowca, szereg rury oraz ciśnienie nominalne, średnicę zewnętrzną oraz grubość ścianki, datę produkcji oraz normę zgodnie, którą została wyprodukowana rura. Stosowane rury PE mogą być transportowane zarówno w zwojach jak i w sztangach.

2.6.2. RURY SIECI I PRZYKANALIKÓW KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Do budowy sieci grawitacyjnej kanalizacji sanitarnej o średnicy do DN500mm włącznie, należy stosować rury PVC-U – jednorodnych, o ściance litej, klasy min. SN8, wg wymagań normy PN-EN 1401-1+A1:2023-09 (lub nowszej), o średnicach zgodnych z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

Do budowy sieci grawitacyjnej kanalizacji sanitarnej o średnicach powyżej DN500mm stosować należy rury PP – jednorodnych, o ściance litej, klasy min. SN10, wg wymagań normy PN-EN 13476-2+A1:2020-12 (lub nowszej), o średnicach zgodnych z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

W przypadku przejść poprzecznych pod drogą, pod dużymi nasypami (powyżej 5m przykrycia nad rurą) dla średnic do DN500mm włącznie należy stosować rury PVC-U – jednorodnych, kielichowych o ściance litej, klasy min. SN12, wg wymagań normy PN-EN 1401-1+A1:2023-09 (lub nowszej) natomiast dla średnic większych niż DN500mm należy stosować rury PP – jednorodnych, o ściance litej, klasy min. SN12, wg wymagań normy PN-EN 13476-2+A1:2020-12 (lub nowszej). Średnice zgodne z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

W miejscach, gdzie występuje konieczność zastosowania mniejszego przykrycia (tj. poniżej 0,9m) dla konstrukcji o nawierzchni bitumicznej, w całym zakresie przedziału średnic, należy stosować rury GRP min. SN40.000. Średnice zgodne z dokumentacją projektową. Rury łączyć ze sobą za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021.

W przypadku występowania wysokiego poziomu wód gruntowych (powyżej 2,5m słupa wody), który może powodować przedostawanie się wód gruntowych do wnętrza sieci lub grozić jej uszkodzeniem poprzez rozszczelnienie, należy zastosować odpowiednie systemy łączenia rur (np. dedykowane systemy uszczelniające lub połączeniowe, występujące na rynku) lub zastosować zgrzewanie doczołowe rur. W przypadku wyboru systemu zgrzewania doczołowego rur należy stosować rury PE100-RC dwuwarstwowe SDR17 min. PN10 o podwyższonej odporności na propagację pęknięć (>8760h), o podwyższonej odporności na korozję naprężeniową oraz o średnicach wynikających z dokumentacji projektowej. Stosować rury o grubości ścianek dostosowanej do klasy obciążenia A oraz STANAG 2021. Przed zakupem rur i akcesoriów Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia dla Inspektora Nadzoru wybranego rozwiązania.

Przedstawione w dokumentacji projektowej warunki gruntowo wodne są aktualne na dzień wykonywania robót geotechnicznych/ geologicznych. Nie wyklucza się, że w dniu wykonywania robót związanych z budową sieci warunki gruntowo wodne mogą ulec znacznemu pogorszeniu.

Zastosowane rury muszą posiadać cechowanie zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne informujące o nazwie producenta, materiale z jakiego została wyprodukowana rura, klasie surowca, szeregu rury oraz ciśnieniu nominalnym, średnicy zewnętrznej oraz grubości ścianek, dacie produkcji oraz normie zgodnie, którą została wyprodukowana rura. Cechowanie wewnętrzne wymagane jest do późniejszej inspekcji TV.

2.6.3. RURY SIECI I PRZYKANALIKÓW KANALIZACJI SANITARNEJ CIŚNIENIOWEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Do budowy sieci i przyłączy wodociągowych stosować rury z polietylenu PE100-RC dwuwarstwowe min. SDR17 min. PN10 o podwyższonej odporności na propagację pęknięć (>8760h) oraz podwyższonej odporności na korozję naprężeniową o średnicach wynikających z dokumentacji projektowej.

Stosować rury z cechowaniem zewnętrznym opisującym nazwę producenta materiał, klasę surowca, szereg rury oraz ciśnienie nominalne, średnicę zewnętrzną oraz grubość ścianki, datę produkcji oraz normę zgodnie, którą została wyprodukowana rura. Stosowane rury PE mogą być w transportowane zarówno w zwojach jak i w sztangach.

2.7. RURY OCHRONNE

2.7.1. SIECI PROJEKTOWANE

Dla projektowanych odcinków sieci, rury ochronne należy wykonać z rur PE100 – RC SDR17 min. PN10, min. dwie dymensje większe od rury przewodowej. Rury przewodowe należy umieszczać w rurach ochronnych z zastosowaniem odpowiednich płóz dystansowych. Końce rur ochronnych zabezpieczać odpowiednimi manszetami typu N oraz pianką poliuretanową zgodnie z częścią graficzną dokumentacji projektowej. Dopuszcza się również inne rozwiązania zamiennie zaproponowane przez Wykonawcę po zatwierdzeniu ich przez Inspektora Nadzoru.

Dopuszcza się stosowanie rur ochronnych stalowych w przypadku wykonywania sieci metodami bezwykopowymi.

2.7.2. SIECI ISTNIEJĄCE

Dla istniejących sieci, niepodlegających rozbiórce i budowie, w przedziale średnic poniżej DN160 włącznie stosować dwudzielne rury osłonowe wykonane z polietylenu HDPE z zastosowaniem odpowiednich płóz dystansowych. Końce rur ochronnych zabezpieczać odpowiednimi manszetami typu N oraz pianką poliuretanową zgodnie z częścią graficzną dokumentacji projektowej.

Natomiast dla średnic większych niż DN160 stosować rury osłonowej dwudzielne stalowe wykonane ze stali St3S (zabezpieczonej powłokami antykorozyjnymi w zależności od kategorii korozyjności atmosfery wg PN-EN ISO 12944-2:2018-02 (lub nowszej) lub ze stali kwasoodpornej 0H18N9. Rury w odcinkach prostych o maksymalnej długości 2 m. Poszczególne odcinki łączy się za pomocą specjalnych połączeń kołnierzykowych z odpowiednimi zabezpieczeniami na końcach w celu zapewnienia szczelności rury. Przy wykonaniu osłony za pomocą rur dwudzielnych, konieczne jest stosowanie specjalnych płóz dystansowych.

Dopuszcza się również inne rozwiązania zamienne zaproponowane przez Wykonawcę po zatwierdzeniu ich przez Inspektora Nadzoru.

2.8. ARMATURA

2.8.1. ZASUWY SIECIOWE

Należy stosować zasuwę pełnoprzelotową z owierceniem kołnierza min. PN10 z zabezpieczeniem przed zerwaniem, o ciśnieniu roboczym min. PN10. Korpus i pokrywa wykonany z żeliwa sferoidalnego min. GGG-40, zabezpieczone zewnętrznie i wewnętrznie antykorozyjnie (epoksydowane) wg wytycznych GSK o kolorze niebieskim oraz owierceniem kołnierza min. PN10.

Trzpień wykonany ze stali nierdzewnej z wielokrotnym uszczelnieniem.

Klin z żeliwa sferoidalnego klasy korpusu z zawulkanizowaną powłoką elastomerową z zewnątrz i wewnątrz. Prowadzenie klina z tworzywa odpornego na zużycie. Wrzeczono z walcowanym gwintem i polerowanymi powierzchniami pod uszczelki wykonane ze stali nierdzewnej.

Wszelkie elementy stalowe znajdujące się wewnątrz korpusu (np. nakrętka klina, tuleje do uszczelki itp.) wykonane z mosiądzu.

Uszczelki (np. typu O-ring, płaskie) wykonane z elastomeru.

Elementy mocowania (np. śruby, nakrętki, podkładki, itp.) wykonane ze stali nierdzewnej.

Łączniki rurowo – kołnierzowe

W skład zasuw wchodzi również odpowiednie łączniki rurowo – kołnierzowe wykonane z materiałów jak dla ww. zasuw. Korpus i kołnierz łącznika wykonany z żeliwa sferoidalnego min. GGG-40, zabezpieczone zewnętrznie i wewnętrznie antykorozyjnie (epoksydowane) wg wytycznych GSK o kolorze niebieskim oraz owierceniem kołnierza min. PN10.

Pierścień zaciskowy mosiężny (w przypadku rur PE) lub ze stali utwardzanej (w przypadku rur żeliwnych). Uszczelnienia elastomerowe.

Elementy mocowania (np. śruby, nakrętki, podkładki, itp.) wykonane ze stali nierdzewnej.

Skrzynki uliczne do zasuw sieci wodociągowej wraz z oznakowaniem

Do zabezpieczenia trzpienia zasuw wodociągowej stosować skrzynki wodociągowe, których korpus wykonany jest z tworzywa sztucznego PEHD, natomiast pokrywa z żeliwa szarego. Pokrywa powinna być wyposażona w ucho do zaczepienia haka do otwierania skrzynki. W celu zapewnienia bezproblemowej eksploatacji sieci zabezpieczania trzpienia zasuw należy zastosować skrzynkę wodociągową o całkowitej wysokości korpusu min. 27cm, średnicy podstawy min 27cm oraz zewnętrznej średnicy pierścienia korpusu mocowania pokrywy min. 19cm. Skrzynka musi być wyposażona w pokrywę z oznakowaniem „W”, malowana lub bitumizowana na czarno. Pokrywkę skrzynki wodociągowej należy zlicować z powierzchnią teren. Do stabilizacji skrzynek ulicznych w gruncie używać płyt podstaw podkładowych z prefabrykatów betonowych lub z tworzywa sztucznego (po wcześniejszym ustaleniu typu z Inspektorem Nadzoru oraz Gestorem sieci).

Tabliczka z odpowiednim oznakowaniem powinna być trwała i wykonana z materiału odpornego na działanie warunków atmosferycznych oraz działanie promieniowania UV, zamocowana na słupku stalowym ocynkowanym lub innym trwałym punkcie.

2.8.2. TRÓJNIKI SIECIOWE

Korpus wykonany z żeliwa sferoidalnego min. GGG-40, zabezpieczony zewnętrznie i wewnętrznie antykorozyjnie (epoksydowane) wg wytycznych GSK o kolorze niebieskim oraz owierceniem kołnierza min. PN10. Elementy mocowania (np. śruby, nakrętki, podkładki, itp.) wykonane ze stali nierdzewnej.

2.8.3. REDUKCJE SIECIOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Korpus wykonany z żeliwa sferoidalnego min. GGG-40, zabezpieczony zewnętrznie i wewnętrznie antykorozyjnie (epoksydowane) wg wytycznych GSK o kolorze niebieskim oraz owierceniem kołnierza min. PN10.

Elementy mocowania (np. śruby, nakrętki, podkładki, itp.) wykonane ze stali nierdzewnej.

2.8.4. ZESTAWY PRZYŁĄCZENIOWE (OPASKA DO NAWIERCENIA Z ZASUWĄ)

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Korpus opaski, wykonany z żeliwa sferoidalnego min. GGG-40, zabezpieczone zewnętrznie i wewnętrznie antykorozyjnie (epoksydowane) wg wytycznych GSK o kolorze niebieskim. Wszelkie elementy stalowe, zewnętrzne (poza korpusem np. taśma podkładowa) oraz elementy mocowania (np. śruby, nakrętki, podkładki itp.) wykonane ze stali nierdzewnej. Uszczelki (np. typu O-ring, płaskie itp.), guma pod taśmę podkładową, wykonane z elastomeru.

Skrzynki uliczne do przyłączy wodociągowych wraz z oznakowaniem

Do zabezpieczenia trzpienia zasuw wodociągowej stosować skrzynki wodociągowe, których korpus wykonany jest z tworzywa sztucznego PEHD, natomiast pokrywa z żeliwa szarego. Pokrywa powinna być wyposażona w ucho do zaczepienia haka do otwierania skrzynki. W celu zapewnienia bezproblemowej eksploatacji sieci zabezpieczania trzpienia zasuw należy zastosować skrzynkę wodociągową o całkowitej wysokości korpusu min. 27cm, średnicy podstawy min 27cm oraz zewnętrznej średnicy pierścienia korpusu mocowania pokrywy min. 19cm. Skrzynka musi być wyposażona w pokrywę z oznakowaniem „W”, malowana lub bitumizowana na czarno. Pokrywkę skrzynki wodociągowej należy zlicować z powierzchnią teren. Do stabilizacji skrzynek ulicznych w gruncie używać płyt podstaw podkładowych z prefabrykatów betonowych lub z tworzywa sztucznego (po wcześniejszym ustaleniu typu z Inspektorem Nadzoru oraz Gestorem sieci).

Tabliczka z odpowiednim oznakowaniem powinna być trwała i wykonana z materiału odpornego na działanie warunków atmosferycznych oraz działanie promieniowania UV, zamocowana na słupku stalowym ocynkowanym lub innym trwałym punkcie.

2.8.5. ZESTAWY HYDRANTOWE

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Stosować hydranty posiadające wszelkie materiały zewnętrzne i wewnętrzne odporne na korozję, oraz na środki dezynfekcyjne (np. roztwór NaOCl). Ochronę antykorozyjną zapienia powłoka na bazie żywicy epoksydowej odpornej na UV, minimum 250 mikronów wg normy PN-EN 14901 (lub nowszej).

Ponadto hydrant posiada korpusy dolny i górny wraz z kolumną i kolnierzem obrotowym wykonane, zgodnie z EN-GJS 400-15; EN-GJS 500-7; PN-EN 1560, PN-EN 1503-3 (lub nowszymi), gniazdo brązowe napawane, stanowiące monolityczną bryłę z korpusem dolnym, odporne na zarysowania i uszkodzenia powierzchni, trzpień ze stali nierdzewnej z walcowanym gwintem i scalonym kolnierzem trzpienia, korek uszczelniający wykonany z mosiądzu prasowanego, zabezpieczony specjalnym pierścieniem przed wykręceniem, element odcinająco-zamykający (grzyb) całkowicie zawulkanizowany gumą EPDM.

Zastosowany hydrant powinien zapewniać samoczynne całkowite odwodnienie z chwilą pełnego odcięcia przepływu (czas odwodnienia < 15 min, pozostałość wody < 100 ml dla DN80) oraz możliwość wymiany korpusu górnego bez, konieczności zamknięcia zasuwy odcinającej.

Hydrant powinien być wyposażony w podwójne zamknięcie przepływu, realizowane za pomocą kuli w komorze zaworowej, zawór napowietrzający usytuowany w pokrywie, umożliwiający odwodnienie hydrantu, połączenia kolnierze i przyłącz wg PN-EN 1092-2 (DIN 2501) (lub nowszej), ciśnienie min. PN16, nasady 2x B 75 wg DIN 14318 (lub nowszej), klucz sterujący wg PN-89/M-74088 (lub nowszej).

Znakowanie hydrantu odpowiada wymaganiom normy: PN-EN 19, PN-EN 1074 (lub nowszych).

Skrzynki uliczne do hydratów wraz z oznakowaniem

Do zabezpieczenia trzpienia zasuwy wodociągowej stosować skrzynki wodociągowe, których korpus wykonany jest z tworzywa sztucznego PEHD, natomiast pokrywka z żeliwa szarego. Pokrywka powinna być wyposażona w ucho do zaczepienia haka do otwierania skrzynki. W celu zapewnienia bezproblemowej eksploatacji sieci zabezpieczenia trzpienia zasuwy należy zastosować skrzynkę wodociągową o całkowitej wysokości korpusu min. 27cm, średnicy podstawy min 27cm oraz zewnętrznej średnicy pierścienia korpusu mocowania pokrywy min. 19cm. Skrzynka musi być wyposażona w pokrywkę z oznakowaniem „H”, malowana lub bitumizowana na czarno. Pokrywkę skrzynki wodociągowej należy zlicować z powierzchnią teren. Do stabilizacji skrzynek ulicznych w gruncie używać płyt podstaw podkładowych z prefabrykatów betonowych lub z tworzywa sztucznego (po wcześniejszym ustaleniu typu z Inspektorem Nadzoru oraz Gestorem sieci).

Tabliczka z odpowiednim oznakowaniem powinna być trwała i wykonana z materiału odpornego na działanie warunków atmosferycznych oraz działanie promieniowania UV, zamocowana na słupku stalowym ocynkowanym lub innym trwałym punkcie.

2.8.6. STUDNIA REWIZYJNA/ Z KASKADĄ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Studnie żelbetowe wykonywać z elementów prefabrykowanych. Studnie wykonywać z betonu o wytrzymałości min. C40/50, stopniu mrozoodporności betonu min. F150, stopniu wodoszczelności min. W12 oraz nasiąkliwości ≤5%.

Studnia powinna składać się z kręgów żelbetowych, płyty pokrywowej z otworem na włącz kanałowy, pierścienia odciążającego oraz drobnowymiarowych elementów stalowych. Zwieńczeniem studni będą włazy żeliwne typu ciężkiego D400 o średnicy DN 600mm wyposażone w otwory wentylacyjne z atestami dla dróg publicznych. Dno studzienki wykonywać z elementów prefabrykowanych stanowiących jednolite połączenie kręgu żelbetowego oraz dennicy ze specjalnie wyprofilowaną kinetą. Elementy składowe studni powinny zapewnić jej całkowitą szczelność. Poszczególne kręgi łączyć ze sobą za pomocą fabrycznych uszczelnień dostosowanych do projektowanych przekrojów studni, montowanych w fabrycznie wykonanych otworach pod uszczelkę.

W ścianach powinny być fabrycznie osadzone podczas prefabrykacji:

- stopnie żłazowe zgodne z PN-EN 13101:2005 (lub nowszą), z żeliwa powlekanego tworzywem sztucznym, osadzone mijankowo, w dwóch rzędach w odległościach pionowych co 25 – 30 cm i osiach poziomych co 30 cm;
- przejście szczelne z wmontowanymi wkładkami typu in situ z materiałem tożsamym z zastosowanymi rurami.

W razie konieczności korekty kąta włączenia sieci do studni, a wykonawca dokonał już zakupu studni z, dopuszcza się wykonanie otworów na miejscu jednak zgodnie z zasadami poniżej:

- otwory wykonać za pomocą specjalistycznych wiertnic – zabrania się wycinania/ wybijania otworów,
- stosować wkładki typu in situ i/ lub łańcuchy uszczelniające dostosowane do grubości rury i otworu.

Wykonawca, w cenie jednostkowej, 1kpl wykonania i odebrania kompletnej studni o określonej średnicy, założy do 20% korekt otworów montażowych. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko ilość korekt otworów montażowych.

W sytuacji, gdy wymagane jest zastosowanie kaskady w studni należy ją wykonać zgodnie z pkt. 5.7.2 przedmiotowej SST.

Kaskadę wykonać z rury oraz kształtek tożsamych materiałowo z zastosowanymi na projektowanej sieci rurami. Rura trzonowa powinna być równa lub mniejsza o jedną dymensję w odniesieniu do kanału głównego, doprowadzającego wody opadowe i roztopowe do studni z kaskadą. Przejście połączenie rury trzonowej z kanałem głównym wykonać z zastosowaniem trójnika redukcyjnego oraz kolana. Schemat kaskady został przedstawiony na rys. „Przekrój poprzeczny studni z kaskadą wraz z akcesoriami”.

W celu przymocowania kaskady do studni należy stosować uchwyty ocynkowane o średnicy odpowiadającej rurze trzonowej z gwintem M8/ M10. Nie zezwala się na przewiercenie kołków na wylot studni. Miejsca mocowania rury trzonowej do studni zabezpieczyć przed przedostawaniem się wilgoci do środka studni.

2.9. AKCESORIA

Pod pojęciem akcesoriów można m.in. wymienić wszelkiego rodzaju kolana, mufy, łączniki, zaślepki (wykonane z materiału tożsamego z zastosowanymi rurami), wszelkie elementy mocowania (np. śruby, podkładki, nakrętki), uszczelki i uszczelnienia oraz inne elementy wynikające z przyjętej technologii wykonania robót oraz zaleceń producenta. Pod pojęciem akcesoria rozumie się również poszczególne elementy armatury, których materiały zostały już opisane powyżej w punkcie 2.8 niniejszej SST.

W przypadku wykonywania sieci metodami bezwykopowymi do akcesoriów należy zaliczyć dodatkowo zestaw przecieskowy/ przewiertowy, komory (start/ koniec), rura osłonowa (np. stalowa, tworzywo sztuczne) oraz inne niezbędne do prawidłowego wykonania prac związanych z bezwykopowym ułożeniem sieci w zależności od przyjętej przez Wykonawcę technologii.

2.10. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI

Do wykonania zabezpieczenia konstrukcji nawierzchni drogi stosować georuszt opisany w pkt. 2.13 przedmiotowej SST oraz geosiatkę przeciwspekaniową 100/100kN/m o parametrach podanych poniżej:

- Masa powierzchniowa min. 300 g/m²;
- Liczba nici na długości 100cm (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min 40 / 40 szt.;
- Wytrzymałość geosiatki na rozciąganie (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min. 100 / 100 kN/m;
- Wydłużenie geosiatki przy obciążeniu maksymalnym (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min. ≤2,5 / ≤2,5;
- Wielkość oczka geosiatki 25 x 25 mm lub wg zaleceń producenta;
- Temperatura stosowania max +240°C;
- Odporność na temperaturę max +830°C;
- Wymiar rolki min. 4x100m lub wg zaleceń producenta.

2.11. OBSYPKA

Obsypkę wykonać z materiałów sypkich, mieszanki żwirowo-piaskowej spełniającej wymagania normy PN-S-02205 i PN-B-11112 (lub nowszych). Maksymalny wymiar ziaren wnosi 32mm w zależności od średnicy układanej sieci, przyłącza/ przykanalika. Materiał stosowany na obsypki musi być niezamrożony, pozbawiony ostrych kamieni lub innego łamanego materiału. Dopuszcza się większe frakcje w odległości powyżej 50cm od ścian konstrukcji rury, jednak wielkość frakcji nie powinna przekraczać 2/3 miąższości warstwy zagęszczanej. Wskaźnik zagęszczenia kruszywa, zgodnie z normą PN-B-0605 (lub nowszą). Podczas wykonywania obsypki stosować się do zaleceń producenta stosowanych rur.

2.12. NASYP BUDOWLANY

Materiał nasypu budowlanego zgodny z SST „Wykonanie nasypów”.

2.13. FUNDAMENT

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Fundament

Na fundament składa się warstwa podsypki piaskowo – cementowej w stosunku 1:4 ułożonej na stabilizowanym gruncie. Stabilizację gruntu przeprowadzić za pomocą mieszaniny rozdrobnionego gruntu, wody oraz spoiwa (w razie potrzeby można zastosować odpowiednie dodatki ulepszące). Wymagany parametr nośności stabilizowanego gruntu to $P_m = 2,5\text{MPa}$.

Wzmocnienie podłoża

Stosować w przypadku, gdy naturalne podłoże gruntowe nie spełnia warunków określonych w SST „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”. Aby zapewnić wzmocnienie naturalnego podłoża należy wykonać dodatkowy materac w otulinie z geotkaniny separacyjnej ułożony na warstwie wyrównującej kruszywa. Ponadto warstwę wyrównującą układać na georuszcie. Pod warstwą wyrównującą należy wykonać warstwę ulepszoną podłoża.

Georuszt

Stosować georuszt o sztywności radialnej min. 315kN/m przy odkształceniu 0,5%, trójosiowy, z otworami o kształcie trójkąta równobocznego, tworzącymi układ sześciokątów foremnych, wykonany z polipropylenu (PP). Georuszt powinien być wyprodukowany w procesie perforacji i rozciągania w trzech kierunkach podgrzanej do odpowiedniej temperatury tamy polipropylenu. Węzły i żebra georusztu powinny stanowić integralną całość – nie dopuszcza się stosowania materiałów przeplatanych, zgrzewanych, spawanych, ekstrudowanych itp.

Georuszt powinien spełniać istotne dla funkcji stabilizacyjnej parametry podane w poniższej tabeli. Sztywność radialna i podobne właściwości fizyczne powinny być deklarowane w taki sposób, że wartość nominalna +/- tolerancja reprezentuje 99,7% populacji, tj. 99,7% „przedziału tolerancji”.

Tabela 1. Wymagania wobec georusztu do warstwy ulepszonego podłoża

L.p.	Parametr	Metoda badania	Jednostka	Wymagana wartość	Tolerancja
1.	Sztywność radialna przy odkształceniu 0,5%	TR 041 B.1	kN/m	390	-75
2.	Współczynnik izotropii sztywności	TR 041 B.1	-	0,80	-0,15
3.	Efektywność węzła	TR 041 B.2	%	100	-10
4.	Rozmiar sześcioboku	TR 041 B.4	mm	80	+/-4

Warstwa kruszywa

Kruszywo użyte do wykonania zarówno warstwy wyrównującej jak i materaca kruszywowego powinno stanowić zagęszczoną mieszankę żwirowo-piaskową o uziarnieniu 0-32mm pozbawione ostrych kamieni lub innego łamanego materiału.

Geotkanina separacyjna

Do zabezpieczenia materaca kruszywowego stosować geotkaninę separacyjną wzmocnioną, min. 25kN/m dla dwukierunkowych wytrzymałości na rozciąganie oraz o odporności na przebiecie (CBR) min. 8kN. Do zapobiegania rozsuwaniu się geotkaniny stosować stalowe klamry z prętów stalowych min. $\varnothing 8\text{mm}$ w kształcie litery U.

Warstwa ulepszonego podłoża

Kruszywo użyte do wykonania warstwy ulepszonego podłoża powinno stanowić zagęszczoną warstwę mieszanki niezwiązanej C50/30, o frakcji 0-32mm.

2.14. MATERIAŁY OCIEPLENIOWE

2.14.1. ŁUPKI STYROPIANOWE

Dla średnic zewnętrznych rur do 400mm włącznie, stosować styropian fundamentowy o grubości min 0,06m, z możliwością stosowania na terenach podmokłych oraz wilgotnych o nasiąkliwości wody do 3,0%, zwiększonej twardości i gęstości 200 Kpa. Otuliny powinny składać się z dwóch części posiadających zamek męski i żeński. Zamek poprawia właściwości izolacyjne i ułatwia montaż. Ocieplenie wykonać zgodnie z częścią graficzną dokumentacji projektowej.

2.14.2. KERAMZYT

Dla średnic zewnętrznych rur większych niż 400mm, ocieplenie wykonane z keramzytu budowlanego gruboziarnistego o frakcji w przedziale 8-20mm ułożonego luźnego lub w workach. Nie zezwala się na stosowanie ocieplenie keramzytem w obszarze warstw konstrukcyjnych jezdni. Ocieplenie wykonać zgodnie z częścią graficzną dokumentacji projektowej.

2.15. MATERIAŁY IMPREGNUJĄCE

Do zabezpieczania elementów betonowych i żelbetonowych (np. zewnętrznych elementów studni) stosować masy polimerowo – bitumiczne z wcześniejszym nałożeniem warstwy gruntującej (np. emulsji i/ lub roztworu asfaltowego). Odpowiednie masy dobrać w oparciu o niniejszą SST oraz instrukcje producentów elementów betonowych i żelbetonowych.

2.16. BLOKI OPOROWE

Należy stosować bloki oporowe prefabrykowane z betonu zwykłego klasy C20/25 odpowiadające wymaganiom normy BN-81/9192-04 i BN-81/9192-05 (lub nowszymi) do przewodów o średnicach od 100 do 400 mm i ciśnieniu próbnym nie przekraczającym 0,98 MPa.

2.17. INNE MATERIAŁY

Inne materiały określone w dokumentacji projektowej posiadające atesty dopuszczające je do stosowania do tego typu robót i zaakceptowane przez Inżyniera oraz inne materiały niebędące wyszczególnione w niniejszej SST, ale wymagane przez przyjętą przez Wykonawcę technologię wykonania robót. Inne materiały niewyszczególnione w przedmiotowej SST muszą najpierw zostać zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

3. SPRZĘT

3.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST „Wymagania ogólne”.

3.2. SPRZĘT DO WYKONANIA ROBÓT OBJĘTYCH SPECYFIKACJĄ

Wykonawca przystępujący do budowy sieci oraz robót towarzyszących przedstawi do akceptacji dla Inspektora Nadzoru sprzęt, którym zamierza wykonać prace związane z budową ww. sieci. Niezależnie od powyższego powinien wykazać się możliwością korzystania z m. in.:

- narzędzia mechaniczne, młoty pneumatyczne, zrywarki, koparki, ładowarki, wiertarki mechaniczne itp. – do odpajania i wydobywania gruntów,
- spycharki, zgarniarki, równiarki, urządzenia do hydromechanizacji itp. – do jednoczesnego wydobywania i przemieszczania gruntów,
- samochody wywrotki, samochody skrzyniowe, taśmociągi itp. – do transportu mas ziemnych,
- sprzęt zagęszczający (walce, ubijaki, płyty wibracyjne, zagęszczarki itp.),
- sprzęt transportowy,
- urządzenia do montażu i demontażu ścianek szczelnych,
- sprzęt do rozładunku rur, jak: lekki żuraw kołowy, wózek widłowy (rozładunek może też być wykonywany ręcznie), drobny sprzęt do wykonywania ręcznie wykopów,
- równiarka, ładowarka czołowa, walec gładki, żebrowany lub ryflowany, ubijaki o ręcznym prowadzeniu, wibratory samobieżne, płyt ubijające, betoniarki ew. sprzęt do podwieszania i podciągania, cysterny z wodą pod ciśnieniem (do zraszania) oraz węże do podlewania (miejsc niedostępnych) – do wykonania umocnienia powierzchni skarp i rowów.
- żuraw samochodowy wyposażony w zawieszę z belką trawersową, sprzęt do wykonywania przecisków, rur oraz materiałów niezbędnych do wykonania przepustu tymczasowego,
- sprzęt ręczny niezbędny do wykonania prac montażowych (narzędzia do cięcia rur, klucze nasadowe, klucze dynamometryczne, zawieszę parciane, drabiny, rusztowania przenośne oraz pozostałe niezbędne narzędzia do wykonania prac montażowych),
- narzędzia niezbędne do wykonania sieci metodami bezwykopowymi (m.in. zestawy przeciskowe/ przewiertowe),
- zgrzewarki elektrooporowe, zgrzewarki doczołowe.
- igłofiltry lub inne urządzenia/ technologia zaproponowana przez Wykonawcę,
- sprzęt do przeprowadzenia kompleksowego oczyszczenia kanałów,
- sprzęt do przeprowadzenia inspekcji telewizyjnej.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inżyniera.

4. TRANSPORT

4.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Wymagania ogólne dotyczące środków transportu podano w SST „Wymagania ogólne”.

Materiały powinny być przewożone na budowę, zgodnie z przepisami ruchu drogowego oraz przepisami BHP.

4.2. TRANSPORT RUR

Rury z tworzyw sztucznych do budowy sieci dostarczane są w postaci zwojów (kręgi) lub prostych odcinków paletowanych w wiązki. Podczas transportu rur oraz kształtek należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby ich nie uszkodzić. Tworzywa sztuczne są materiałem o stosunkowo małej wytrzymałości mechanicznej na zarysowanie.

Przewożone materiały i elementy gotowe powinny być rozmieszczone równomiernie oraz zabezpieczone przed przemieszczaniem się podczas transportowania.

Materiały i elementy ponadgabarytowe powinny być na czas transportowania odpowiednio oznakowane i zabezpieczone.

Rozładowanie materiałów będzie dokonywane z zachowaniem środków ostrożności zapobiegających uszkodzeniu materiałów.

4.3. TRANSPORT KRĘGÓW

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Transport kręgów powinien odbywać się samochodami w pozycji wbudowania lub prostopadle do pozycji wbudowania.

Dla zabezpieczenia przed uszkodzeniem przewożonych elementów, Wykonawca dokona ich usztywnienia przez zastosowanie przekładek, rozporów i klinów z drewna, gumy lub innych odpowiednich materiałów.

Podnoszenie i opuszczanie kręgów należy wykonywać za pomocą minimum trzech lin zawiesia rozmieszczonych równomiernie na obwodzie prefabrykatu.

4.4. TRANSPORT GEOSYNTETYKÓW

Sprzęt stosowany do transportu i podnoszenia rulonów powinien uniemożliwiać uszkodzenie uszczelnień syntetycznych w trakcie tych operacji. Transport powinien odbywać się poprzez podwieszenie za rdzeń montażowy wsunięty do rolki (fabryczne gilzy nie są w stanie przenosić obciążeń podnoszonej rolki). Materiał powinien być składowany na obszarze strzeżonym i zabezpieczony przed niekorzystnymi wpływami atmosferycznymi. Składowana folia powinna być zabezpieczona przed wpływem promieni słonecznych. Temperatura podczas składowania i transportu powinna mieścić się w granicach od +5 do +30°C. W przypadku składowania w temperaturach zbliżonych do +5°C folię przed rozwinięciem należy sezonować w wyższej temperaturze celem zwiększenia jej elastyczności, co ułatwi rozłożenie. Dopuszcza się przewożenie i składowanie geomembrany maksymalnie w trzech warstwach. Poszczególne rulony powinny być rozwożone środkami transportu na placu budowy, aby ograniczyć do minimum ich ręczne przemieszczanie.

4.5. TRANSPORT INNYCH MATERIAŁÓW

Transport materiałów kamiennych, betonowych, kruszyw, elementów deskowania itp. powinien odpowiadać wymaganiom SST „Wymagania ogólne”.

4.6. TRANSPORT MIESZANKI BETONOWEJ

Transport mieszanki betonowej powinien odbywać się bezpośrednio z wytwórni, do miejsca wbudowania, środkami transportu do tego przeznaczonymi (tj. betonowozami). Transport nie powinien powodować:

- segregacji składników mieszanki,
- zmian składu mieszanki,
- zanieczyszczenia mieszanki,
- zmiany konsystencji mieszanki,
- przekroczenia czasu początku wiązania cementu;
- obniżenia temperatury przekraczającej granice określonej w wymaganiach technologicznych.

Przy planowaniu transportu należy wziąć pod uwagę czas i odległość transportu, utrudnienia w ruchu, temperaturę otoczenia oraz inne istotne czynniki wpływające na cechy przewożonej mieszanki. Ilość betonowozów powinna być tak dobrana, aby zapewnić ciągłość i odpowiednie tempo robót.

4.7. TRANSPORT CEMENTU

Cement powinien być transportowany na plac budowy bezpośrednio przed jego zastosowaniem do wykonywania mieszanek cementowo – piaskowych, w warunkach zabezpieczających go przed zawilgoceniem i uszkodzeniem opakowania.

Cement workowy powinien być przechowywany w składach otwartych zabezpieczonych przed opadami atmosferycznymi bądź w magazynach zamkniętych przez czas nie dłuższy, niż określony przez producenta na opakowaniu.

4.8. TRANSPORT KRUSZYW

Kruszywa mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu, w sposób zabezpieczający je przed zanieczyszczeniem i nadmiernym zawilgoceniem. Kruszywo drobne (piaski), stosowane do wykonywania podsypki, obsypki i zasypki przewodów winno być przewożone w samochodach samowyladowczych (duże ilości), natomiast alternatywnie można wykorzystać każdy inny środek transportu.

4.9. WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRZEWOZU PO DROGACH PUBLICZNYCH

Pojazdy biorące udział w ruchu na drogach publicznych muszą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych.

Nie można dopuszczać do przeciążenia środków transportu.

Szczególną uwagę należy zwrócić na wyposażenie samochodów do przewożenia materiałów sypkich i gruzu; bezwzględnie wymaga się, aby miały one zabezpieczenie (plandeki) przed rozwiewaniem przewożonego materiału.

Środki transportu nieodpowiadające warunkom Umowy, na polecenie Inspektora Nadzoru, będą usunięte z Terenu Budowy.

Pojazdy wyjeżdżające z Zaplecza Budowy muszą być czyste. Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do Terenu Budowy.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT

Wymagania ogólne dotyczące wykonania Robót podano w SST „Wymagania ogólne”.

5.2. ROBOTY POMIAROWE

UWAGA:

Podczas prac związanych z zakładaniem osnowy realizacyjnej, wynoszeniu elementów projektowanych w teren oraz pomiarze powykonawczym, należy uwzględnić, iż rzędne zawarte w dokumentacji projektowej odnoszą się do układu wysokości Kronsztad 86 PL-KRON86-NH. Koszt obliczeń i opracowań geodezyjnych z tym związany, należy uwzględnić w wycenie robót.

Roboty pomiarowe należy wykonywać zgodnie z wymaganiami odpowiedniej SST „Wymagania ogólne”.

5.3. ROBOTY PRZYGOTOWAWCZE

Przed przystąpieniem do robót należy wykonać prace przygotowawcze związane z pomiarami, badaniem gruntu, organizacją robót, ustaleniem miejsc do odkładania ziemi rodzimej, odwożeniem urobku, odprowadzeniem wody z wykopu itp., w tym uzyskanie zgłoszenia lub pozwolenia wodnoprawnego czasowe obniżenie poziomu wód gruntowych oraz na czas prowadzenia niniejszych prac, uzyskać zezwolenie na rozpoczęcie robót i komisyjnie przyjąć teren pod budowę wraz z niezbędnymi reperami geodezyjnymi.

W trakcie robót przygotowawczych Wykonawca przeanalizuje projekt i jego załączniki i w przypadku zapytania Wykonawcy związanego z budową sieci i pracami z nimi związanymi powinno zawierać, m.in.: pomiary geodezyjne i ich opis, przedstawienie szkiców propozycji rozwiązań zamiennych wynikających z nowych warunków, udokumentowanie fotograficzne, propozycje rozwiązań, opinie Inspektora Nadzoru. W ramach ceny kontraktowej Inspektor Nadzoru, Inwestor lub Projektant może polecić Wykonawcy wykonanie dodatkowych pomiarów, wytyczenie obiektów lub inne prace geodezyjne w ilości do 20% wszystkich prac geodezyjnych objętych kontraktem, uszczegółowień, rysunków, wyjaśnień i innych czynności niezbędnych dla Projektanta do prawidłowej oceny wniosku. Wykonawca na podstawie wykonanych pomiarów sporządzi odpowiednie szkice na podstawie, których będzie można rozwiązać wskazany problem. Również w niniejszym opracowaniu przedstawi propozycję rozwiązania w sposób graficzny i opisowy w takiej szczegółowości, aby nadzór inwestorski lub autorski mógł podjąć decyzję o wprowadzeniu niniejszego rozwiązania na budowę.

Projektowaną oś kanału (przewodu) należy oznaczyć w terenie w sposób trwały i widoczny z założeniem ciągu reperów roboczych.

Punkty na osi trasy należy oznaczyć za pomocą drewnianych palików, tzw. kółków osiowych z gwoździem.

Kółki osiowe należy wbić na każdym załamaniu trasy i osiach wszystkich studzienek, a na odcinkach prostych, co około 30 do 50 m. Na każdym odcinku należy utwalić, co najmniej 3 punkty.

Kółki świadki wbija się po obu stronach wykopu, tak, aby istniała możliwość odtwarzania jego osi podczas prowadzenia robót. W terenie zabudowanym, repery robocze należy osadzać w ścianach budynków w postaci haków lub bolców. Ciąg reperów roboczych należy nawiązać do reperów sieci państwowej.

Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy wykonać urządzenia odwadniające, zabezpieczające wykopy przed wodami opadowymi, powierzchniowymi i gruntowymi. Urządzenia odwadniające należy kontrolować i konserwować przez cały czas trwania robót.

Obniżenia wód gruntowych należy wykonać, gdy woda uniemożliwia wykonywanie wykopu.

Obniżenia wód gruntowych należy przeprowadzać tak, aby nie została naruszona struktura w podłożu wykonywanego obiektu, ani też w podłożu sąsiednich budowli.

Przed każdorazowym przystąpieniem do prac montażowych należy wcześniej wykonać niezbędne badania podłoża gruntowego.

5.4. ROBOTY ZIEMNE

Roboty ziemne należy wykonywać zgodnie z wymaganiami wg SST „Wymagania ogólne”, „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów” z uwzględnieniem zapisów niniejszej SST. Tolerancja dla rzędnych dna wykopu nie powinna przekraczać +3 cm dla gruntów zwięzłych, +5 cm dla gruntów wymagających wzmocnienia. Natomiast tolerancja szerokości wykopu wynosi +5 cm.

5.4.1. WYKOPY

Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami. Wykonawca podczas prowadzenia prac, zobowiązany jest do umocnienia ścian wykopów w sposób zapewniający bezpieczne wykonanie prac zgodnie z zasadami BHP.

Wykonawca wybiera najbardziej optymalne i bezpieczne rozwiązanie dostosowane do istniejących warunków. Poniżej opisano ogólne zasady prowadzenia prac.

5.4.1.1. WYKOPY UMOCNIONE

Do sposobów umocnienia ścian wykopów należą:

Obudowa rozparta

Wymiary obudowy wykopów typu „BOX” powinny być dostosowane do głębokości wykopu, zgodnie z DTR producenta. Jeżeli materiały obudowy nie są fabrycznie zabezpieczone przed szkodliwym wpływem warunków atmosferycznych, powinny być zabezpieczone na placu budowy przez zaimpregnowanie, zaizolowanie lub zastosowanie odpowiednich środków antykorozyjnych właściwych dla danego materiału.

Zabezpieczenie wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych.

W celu zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych powinny być zachowane, co najmniej następujące warunki:

- górne krawędzie obudowy powinny wystawać, co najmniej 15 cm ponad szczytnie przylegający teren,
- powierzchnia terenu powinna być wyprofilowana ze spadkiem umożliwiającym łatwy odpływ wody poza teren przylegający do wykopu,
- w przypadku konieczności odprowadzenia wód opadowych rowami odległość w planie, pomiędzy krawędzią dna rowu odwadniającego a krawędzią dna wykopu, nie powinna być mniejsza od obliczonej zgodnie ze Szczegółowymi warunkami bezpieczeństwa pracy.
- wprowadzenie wód z rowów odwadniających do studzienek zbiorczych w wykopie powinno być wykonane zgodnie z dokumentacją w miejscach odpowiednio zabezpieczonych przed rozmyciem.

Ścianka szczelna

Ścianki szczelne stanowiące przegrody z pionowo wbijanych, szczelnie do siebie dopasowanych materiałów należy stosować do:

- całkowitego, stałego odciążenia dopływu wód gruntowych do projektowanego wykopu z pozostawieniem ścianki w wykopie w celu zastąpienia drenażu poziomego i pionowego,
- zmniejszenia dopływu wód gruntowych do wykopu dla umożliwienia wykonania stabilizacji podłoża, ułożenia drenażu poziomego, ułożenia przewodu zastępującego drenaż pionowy,

- rozparcia ścian wykopu w gruntach nawodnionych o głębokości. Powyżej 6 m i szerokości wykopu w dnie powyżej 2 m,
- zabezpieczenia budowli w zasięgu klina odlamu ściany wykopu z pozostawieniem ścianki w wykopie.

5.4.1.2. WYKOPY OTWARTE I NIEBUDOWLANE O SKARPACH NACHYLONYCH

Nachylenie skarp można stosować w przypadkach, gdy warunki miejscowe tj. szerokość pasa drogowego, brak kolizji między wykonywanym wykopem a infrastrukturą podziemną i nadziemną, pozwalają na wykonanie prac. Należy również uwzględnić maksymalną głębokość wykopu do 4,00m. Nie mogą również występować woda gruntowa, usuwiska, oraz obciążenie naziomu w zasięgu klina odlamu. Po spełnieniu takich wymogów dopuszcza się następujące bezpieczne nachylenie skarp:

- w gruntach bardzo spoistych (np. ility, gliny) - 2:1,
- w gruntach kamienistych, skałach spękanych (rumosz, zwietrzelina), - 1:1,
- w gruntach mało spoistych oraz wietrzelinach i rumoszach gliniastych - 1:1,25
- w gruntach niespoistych oraz gruntach spoistych, lecz w stanie plastycznym - 1:1,5,

przy równoczesnym zapewnieniu łatwego i szybkiego odpływu wód opadowych od krawędzi wykopu z pasa terenu szerokości równej trzykrotnej głębokości wykopu oraz zabezpieczeniu podnóża pochylonej skarpy na dnie wykopu. Odchylenia spadków skarp wykopu nie powinny przekraczać +5%.

5.4.1.3. SZCZEGÓLNE ZASADY DLA WYKOPÓW

W obrębie klina odlamu ściany wykopu niedopuszczalna jest komunikacja po drodze publicznej.

Odległość b krawędzi wykopu mierzona w planie od przyległej krawędzi jezdni powinna być nie mniejsza od obliczonej wg wzoru:

$$b \geq \frac{H}{tg\varphi_u} + 0,5 [m]$$

w którym:

H – głębokość wykopu liczona od rzędnej terenu do rzędnej dna wykopu,

φ_u – kąt stoku naturalnego (tarcia wewnętrzny gruntu) w stopniach, zależny od rodzaju gruntu wg dokumentacji.

Odległość a krawędzi dna wykopu od pionowej ściany fundamentu budowli posadowionej powyżej dna wykopu i sąsiadującej z nim, jeżeli nie są zastosowane zgodnie z dokumentacją specjalne zabezpieczenia nie powinna być mniejsza od obliczonej w metrach wg wzoru:

$$a \geq \frac{H - h + 0,3}{tg\varphi_u} + 0,5 [m]$$

w którym:

H, φ_u – jak we wzorze powyżej,

h – głębokość fundamentu budowli sąsiadującej liczona od rzędnej terenu do rzędnej posadowienia fundamentu budowli,

Zabezpieczenie sąsiadującej z wykopem budowli w przypadku niemożliwości zachowania warunków określonych w pozycji powyżej powinno dla ochrony przed możliwością zsuwu gruntu spod fundamentów przebiegać następująco:

- przed przystąpieniem do robót ziemnych należy przeprowadzić oględziny, czy nie występują spęknięcia ścian i w przypadku ukazania się spęknięcia należy założyć na nich plomby szklane, a w szczególnych przypadkach należy osadzić w fundamentach stalowe trzpienie,
- wykonując roboty ziemne należy pozostawić obudowę wykopu ewentualnie zbudować mur oporowy; optymalnie zagęścić zasyp i wykonać jego stabilizację lub wykonać zabezpieczenie w inny równorzędny sposób.

Wydobyty grunt powinien być składowany z jednej strony wykopu z pozostawieniem pomiędzy krawędzią wykopu a stopą odkładu wolnego pasa terenu o szerokości, co najmniej 1,0m dla komunikacji; kąt nachylenia skarpy odkładu wydobytego gruntu nie powinien być większy od kąta stoku naturalnego; obudowa wykopu powinna przenieść nacisk spowodowany obciążeniem terenu gruntem składowanym w zasięgu klina odlamu ściany.

W przypadku niemożności zachowania warunków określonych w pozycji powyżej wydobyty grunt powinien być wywieziony na odkład stały zgodnie z dokumentacją lub przesunięty tak, aby odległość c podnóża nachylonej skarpy odkładu tymczasowego od górnej krawędzi była równa głębokości wykopu H, lecz nie mniejsza niż 5,0m.

Odległość d w planie pomiędzy przyległymi równoległymi krawędziami dna jednocześnie wykonywanych sąsiadujących ze sobą wykopów głębszych od 1,0m nie powinna być mniejsza od obliczonej wg wzoru:

$$d = \frac{H - 1,0}{tg\varphi_u} + 0,5 [m]$$

w którym:

H – głębokość wykopu głębszego liczona od rzędnej terenu do rzędnej dna wykopu, m,

φ_u – jak we wzorze powyżej,

przy czym wykop głębszy powinien być wykonywany wcześniej.

Zabezpieczenia skrzyżowań wykopu z urządzeniami podziemnymi powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją uprzednio uzgodnioną, w sposób wskazany przez użytkowników tych urządzeń.

Lokalizacja drogi dla potrzeb wykonawcy wzdłuż wykopu w zasięgu klina odlamu gruntu powinna być udokumentowana obliczeniami statycznymi uwzględniającymi najniekorzystniejsze oddziaływanie na obudowę wykopu przenoszonego na nią naporu gruntu przy obciążonym naziemie

Wyjścia (zejścia) po drabinie z wykopu powinny być wykonane, z chwilą osiągnięcia głębokości większej niż 1,0m od poziomu terenu, w odległościach nieprzekraczających 20,0m.

Wyjazd dla środków transportowych przy wykonywaniu wykopu metodą mechaniczną powinien być przewidziany z każdego stopnia (piętra) wykopu. Z poszczególnych stopni wykopu powinno być przewidziane odprowadzenie wody dla uniemożliwienia jej spływania na stopnie niżej położone.

5.4.2. ODWODNIENIE WYKOPÓW

W sytuacji napływu wód do wykopu należy go odwodnić.

Wykonawca proponuje sposób odwodnienia wykopu i przekaże ów sposób do zatwierdzenia dla Inspektora Nadzoru. Przed podjęciem wyboru sposobu odwodnienia wykopu należy zweryfikować czy na zaproponowany przez Wykonawcę sposób odwodnienia wymagane jest uzyskanie stosownych decyzji.

W przypadku braku możliwości odwodnienia wykopu w sposób powierzchniowy należy zastosować odwodnienie wgłębne (np. igłofiltr lub inna technologia zaproponowana przez Wykonawcę). Igłofiltr powinien być użytkowany tak by nie dopuścić do przerwania ciągłości pracy, należy dobrać ich ilość i czas pracy tak, aby utrzymać warunki pozwalające na budowę sieci.

W odcinkach poprzedzających odwadniany odcinek, igłofiltr należy wyciągać stopniowo wraz z zasypywanym wykopem i następnie wplukiwać w odcinku właściwym.

Przy stosowaniu igłofiltrów szczególną uwagę należy zwrócić na istniejące uzbrojenia podziemne oraz należy pamiętać o stosowaniu obsypki żwirowej wokół filtra. Ilość pomp odwadniających oraz rozstaw, ilość, głębokość stosowanych filtrów dostosować w zależności o zapotrzebowania i warunków panujących na placu budowy oraz terenach sąsiednich.

5.4.3. WYKONANIE PODŁOŻA

Przed przystąpieniem do wykonania podłoża należy ocenić, czy wykop został wykonany zgodnie z wymaganiami opisanymi w SST „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”.

Dno wykopu powinno być wyrównane o 0,02m poniżej rzędnej projektowanej przy ręcznym wykonywaniu wykopu lub o 0,05m przy mechanicznym wykonywaniu wykopu. W momencie układania przewodu wyrównuje się te różnice. W sytuacji, kiedy nastąpiło tzw. przekopanie wykopu, tj. wybranie warstwy gruntu poniżej projektowanego poziomu ułożenia przewodu, należy uzupełnić tę warstwę piaskiem odpowiednio zagęszczonym. Przewód należy układać na warstwie podsypki o miąższości min 0,20m. Dla przewodów o połączeniach kielichowych powyższa miąższość dotyczy warstwy pod kielichem.

W przypadku, gdy naturalne podłoże gruntowe nie spełnia warunków określonych w SST „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”, należy dokonać, usunięcia gruntu (rozliczane na zasadach wykonania wykopu i nasypu) na pełnej głębokości ich występowania lub przyjąć technologię opisaną w pkt. 5.5 przedmiotowej SST.

Podłoże powinno być tak wyprofilowane, aby rura spoczywała na nim jedną czwartą swojej powierzchni. Należy zwrócić uwagę na to, aby ani podsypka, ani grunt pod przewodem nie zostały naruszone (np. rozmyty, spulchniony, zmarnięty itp.) przed zasypaniem wykopu. W przeciwnym razie należałoby usunąć naruszony grunt na całej powierzchni dna i zastąpić go nową podsypką. Niedopuszczalne jest wyrównywanie dna wykopu urobkiem pochodzącym z robót ziemnych oraz podkładanie pod rury wszelkiego rodzaju części stałych w postaci kamieni, gruzu lub kawałków drewna. Przygotowane podłoże powinno być wyprofilowane tak, aby zapewnić podparcie rury na całej jej długości.

Największą uwagę należy zwrócić na pierwszą warstwę zagęszczania, gdyż nieprawidłowe jej zagęszczenie może wpłynąć na unoszenie się przewodu, który może zmienić swoje położenie oraz spadek pod ciężarem kolejnych warstw obsypki. Nie dopuścić do powstawania pustych przestrzeni pod przewodem spowodowanych brakiem obsypki.

Materiał na podsypkę stosować zgodnie z wymaganiami podanymi w pkt. 2.11 niniejszej SST.

Szerokość warstwy podsypki powinna być równa szerokości wykopu minimalny zakres podano na rysunku. Podsypka powinna być zagęszczona do wskaźnika zagęszczenia $I_s=1,0$ wg próby Proctora, lecz jej górna warstwa powinna zostać luźna w celu swobodnego obsadzenia rury. Podsypkę układać zgodnie ze spadkiem rurociągu lub kanału. Zagęszczanie należy wykonywać warstwami o miąższości dostosowanej do wybranej metody zagęszczenia. W gruntach nawodnionych (odwadnianych w trakcie robót) podłoże należy wykonać z warstwy tłucznia lub żwiru z piaskiem o grubości od 15 do 20 cm łącznie z ułożonymi sączkami odwadniającymi.

5.4.4. ZASYPIANIE WYKOPÓW I ICH ZAGĘSZCZENIE

Do wysokości 0,30m ponad wierzchem rury należy wykonać nasypkę z wykorzystaniem materiałów opisanych w pkt. 2.11 przedmiotowej SST. Nadsypka powinna być zagęszczona do wskaźnika zagęszczenia $I_s=1,0$ wg próby Proctora. Zasypanie pozostałej części wykopu, do warstwy konstrukcyjnej drogi, należy prowadzić zgodnie z SST „Wykonanie nasypów”.

5.5. FUNDAMENT

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

Fundament

Fundament wykonać, jako warstwę podsypki piaskowo – cementowej o miąższości 0,20m ułożonej na warstwie stabilizowanego gruntu o miąższości 0,15m. Do wykonania fundamentu stosować materiały opisane w pkt. 2.13 niniejszej SST. W przypadku zastosowania wzmocnienia podłoża stabilizację gruntu wykonać pod całym obszarem wzmocnienia podłoża.

Fundament wykonać zgodnie z częścią graficzną dokumentacji projektowej.

W przypadku, gdy w trakcie posadawiania elementów sieci (np. studni) lub sieci zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Roboty ziemne” oraz „Wymagania ogólne”, należy je wymienić poprzez wykonanie wykopu do warstwy nośnej. Różnice między fundamentem studni lub dolną warstwą obsypki rury a wykonanym wykopem uzupełnić nasypem o właściwościach zgodnych z SST „Roboty ziemne” oraz „Wymagania ogólne”.

Jeżeli usunięcie gruntów nienośnych będzie nieuzasadnione ekonomicznie z uwagi na ich głębokość zalegania dopuszcza się zastosowanie wzmocnienia podłoża opisanego poniżej.

UWAGA: Zastosowanie wzmocnienia podłoża nie zwalnia z obowiązku wykonania obsypki.

UWAGA: W przypadku zastosowania wzmocnienia podłoża stabilizację gruntu wykonać pod całym obszarem wzmocnienia podłoża.

Wzmocnienie podłoża

Wzmocnienie podłoża należy stosować obligatoryjnie dla każdej studni o wysokości przekraczającej 4,0m dla płytszych studni jedynie w przypadkach kiedy będzie to uzasadnione. Wzmocnienie podłoża należy również stosować pod rurami jednak jedynie tam gdzie będzie to zasadne. Do wykonania wzmocnienia podłoża stosować materiały opisane w pkt. 2.13 niniejszej SST. Wzmocnienie podłoża wykonać z warstwy zagęszczonego kruszywa o miąższości 0,20m w otulinie z geotkaniny separacyjnej ułożony na warstwie wyrównującej kruszywa o miąższości 0,10m. Warstwę wyrównującą układać na georuszcie, który należy rozłożyć na całym obszarze warstwy ulepszonego podłoża o miąższości min. 0,25m. Warstwę ulepszonego podłoża układać na georuszcie, który należy rozłożyć na całym obszarze stabilizowanego gruntu. Między stabilizowanym gruntem a gruntem rodzimym należy ułożyć warstwę geotkaniny separacyjnej – zgodnie z częścią rysunkową projektu. Pasma geotkaniny separacyjnej należy łączyć na zakład. Dla gruntów o umiarkowanej nośności stosuje się zakład min. 300mm. W przypadku gruntów niskiej nośności zakład należy powiększyć do 500-1000mm. Aby nie dopuścić do rozsuwania się założonych pasów można zastosować mocowanie do gruntu za pomocą stalowych klamer, w odstępach od 4,00 do 5,00 m.

Rezygnacja z wykonania wzmocnienia podłoża pod studniami i rurami musi być poparta odpowiednimi badaniami podłoża gruntowego.

5.6. BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ

5.6.1. UKŁADANIE SIECI WODOCIĄGOWEJ

Rurociągi sieci wodociągowej układać w wykonanych wykopach. Jeżeli wykonywane wykopy wymagają umocnienia, zabezpieczyć je zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt. 5.4.1 niniejszej SST. Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Zapewnić odwodnienie wykopu zgodnie z pkt. 0 przedmiotowej SST.

Podłoże pod ułożenie rurociągów należy wykonać zgodnie z pkt. 5.4.3 przedmiotowej SST.

Do budowy odcinków sieci i przyłączy wodociągowych stosować rury oraz kształtki zgodne z pkt. 2.6.1 przedmiotowej SST.

Projektowaną sieć wodociągową układać zgodnie z wytycznymi producenta w celu zachowania gwarancji oraz jakości obiektu, lecz z zachowaniem wymagań przedstawionych w dokumentacji projektowej oraz SST.

W miejscach gdzie wykopy otwarte nie są ekonomicznie uzasadnione prace związane z wykonaniem sieci wodociągowej należy wykonać metodami bezwykopowymi (np. przeciski, przewiert). Rura przeciskowa/ przewiertowa powinna być większa min. dwie dymensje większa od rury przewodowej. Stanowi ona jednocześnie rurę osłonową w miejscu wykonywania sieci metodą bezwykopową – wykonać zgodnie z pkt. 2.7.1 przedmiotowej SST.

Wykonać obsypkę rurociągu zgodnie z pkt. 1.4.9, 2.11 oraz 5.4.3 niniejszej SST i częścią rysunkową projektu. Następnie na wysokości 0,30m nad górną krawędzią rurociągu ułożyć taśmę lokalizacyjno – ostrzegawczą koloru niebieskiego w wtopionym wkładką metalową umożliwiającą lokalizację metodami bezwykopowymi.

Wykonać nasyp budowlany zgodnie z SST „Wykonanie nasypów” z uwzględnieniem zapisów niniejszej SST.

Odcinki projektowane łączyć z istniejącymi za pomocą dedykowanych do takich celów specjalnych łączników rurowych z zabezpieczeniem przed przesuwaniem. Podczas prac projektowych stwierdzono występowanie sieci wykonanych z PVC o średnicach w przedziale 110-160mm. Wykonawca zobowiązany jest do dobrania najbardziej optymalnego sposobu połączenia sieci istniejącej z projektowaną. Wykonawca zobowiązany jest również do przedstawienia do akceptacji dla Inspektora Nadzoru oraz Gestora Sieci przyjętego rozwiązania połączenia sieci.

Projektowane odcinki sieci wodociągowej, o średnicy mniejszej niż DN63mm włącznie, łączyć za pomocą kształtek elektrooporowych. Powyżej średnicy DN63mm stosować zgrzew doczołowy. Dopuszcza się stosowanie zgrzewów doczołowych na połączeniach o średnicy mniejszej niż DN63mm jednak wyłącznie za wcześniejszą zgodą projektanta.

Rozgałęzienia sieci wodociągowej wykonać z zastosowaniem odpowiedniej armatury np. trójników kolnierowych i zasuw kolnierowych zgodnie z projektem.

Przyłącza wodociągowe poniżej średnicy DN50mm włącznie, wykonać z zastosowaniem zestawów przyłączeniowych. Odcinki powyżej średnicy DN50mm traktować, jako odgałęzienia sieci i stosować trójniki oraz zasuw, łączone kolnierowo.

Skrzynki uliczne montować zgodnie z zaleceniami producenta oraz pkt. 2.8 niniejszej SST.

Na rurociągach projektowanych i istniejących w miejscu przejścia pod drogą zamontować rury osłonowe zgodnie z pkt. 2.7 niniejszej SST.

UWAGA: W przypadku wystąpienia konieczności przeniesienia istniejącego hydrantu należy postępować zgodnie z niżej opisanymi wytycznymi.

Hydrant posadzić na łuku kolnierowym 90° ze stopką z żeliwną. W obrębie samoczynnego odwodnienia hydrantów wykonać warstwę odsączającą. Hydrant montować z możliwością wymiany elementów wewnętrznych bez konieczności demontażu części podziemnej. Hydrant powinien posiadać min. dwie nasady boczne Ø75mm do podłączenia węży PPOŻ. Hydranty lokalizować po uprzednim uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru, Projektantem oraz Zarządcą sieci.

Nowo wybudowaną sieć wodociągową należy poddać próbie szczelności i dezynfekcji zgodnie z pkt. 5.6.2 niniejszej SST oraz pomiarom, badaniom zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami, wytycznymi Gestora sieci oraz innym czynnościom wynikającym z przepisów w celu oddania sieci do eksploatacji.

W sytuacji, gdy podczas prac związanych z rozbiórką i budową sieci i przyłączy, zostaną zinwentaryzowane sieci drenarskie należy je przebudować/ odtworzyć (w przypadku uszkodzenia) i zgłosić do odbioru zarządcy. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania, w ramach ceny kontraktowej, opracowań przebudowy drenaży niezainwentaryzowanych napotkanych podczas prac budowlanych, a nieujętych w projekcie, które będą kolidować z budowanymi sieciami.

5.6.2. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI I DEZYNFEKCJA SIECI WODOCIĄGOWEJ

Rurociągi sieci wodociągowej należy poddać próbie szczelności, płukaniu i dezynfekcji. Próby szczelności przewodów należy wykonać z zaleceniami producenta oraz zgodnie z normą PN-B-10725 z 1997 roku oraz PN-EN 805 z grudnia 2002r. (lub nowszymi) na ciśnienie próbne $P_p = 1,0$ MPa. Szczegóły przeprowadzenia prób ciśnienia jak i dezynfekcji (w szczególności) uzgodnić z Gestorem przedmiotowej sieci. Zabrania się zrzutu wód popłucznych bezpośrednio do istniejącej kanalizacji sanitarnej. Miejsce oraz ilość pobieranych wód wykorzystywanych do prób ciśnieniowych, dezynfekcji jak i miejsce i warunki zrzutu tych wód ustalić z Gestorami odpowiednich sieci (m.in. sieci wodociągowymi oraz kanalizacją deszczową).

Próby szczelności należy przeprowadzić w obecności Gestora sieci.

Próbę szczelności należy wykonać po całkowitym zakończeniu montażu i wzrokowym sprawdzeniu połączeń. W czasie prowadzenia próby, musi być dostęp do wszystkich złączy, aby bezpośrednio zlokalizować ewentualne przecieki, a wodociąg powinien być zabezpieczony przed przesunięciem. Płukanie należy wykonać min. dwukrotnie tzn. raz po próbie szczelności i min. raz po dezynfekcji sieci. Prędkość przepływu w czasie płukania powinna być na tyle duża aby usunąć zanieczyszczenia stale zalegające w rurociągu jednak nie mniejsza niż $u = 1,0$ m/s. Dezynfekcję należy przeprowadzić roztworem wodnym podchlorynu sodu o zawartości środka dezynfekcyjnego 20 - 30 mg/dm³ czystego chloru. Roztwór dezynfekujący powinien pozostać w przewodzie przez 24 godziny.

Po dezynfekcji i płukaniu należy wykonać badania pobranych próbek wody w zakresie skróconej analizy fizyko-chemicznej oraz pełnej bakteriologicznej. Jeżeli wyniki badań są zgodne z obowiązującymi przepisami, to należy zlecić Gestorowi sieci procedurę przełączenia.

5.7. BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – GRAWITACYJNEJ

NIE DOTYCZY NINIEJSZEJ INWESTYCJI

5.7.1. UKŁADANIE SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – GRAWITACYJNEJ

Kanały sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej układać w wykonanych wykopach. Jeżeli wykonywane wykopy wymagają umocnienia, zabezpieczyć je zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt. 5.4.1 niniejszej SST. Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 0 przedmiotowej SST.

Podłoże pod ułożenie kanałów należy wykonać zgodnie z pkt. 5.4.3 przedmiotowej SST.

Do budowy odcinków sieci i przykanalików kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej stosować rury oraz kształtki zgodne z pkt. 2.6.2 przedmiotowej SST.

" Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski"

Projektowaną sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej układać zgodnie z wytycznymi producenta w celu zachowania gwarancji oraz jakości obiektu, lecz z zachowaniem wszelkich parametrów, wymagań przedstawionych w dokumentacji projektowej oraz SST.

Rury przykanalików układać ze spadkiem min. 2,0‰ (chyba, że dokumentacja projektowa mówi inaczej) w kierunku sieci głównej lecz zgodnie z dokumentacją projektową oraz zaleceniami Producenta.

Rury łączyć zgodnie z zaleceniami oraz za pomocą systemu rekomendowanego przez producenta stosowanych rur. Przejścia przez ściany studni wykonać przy użyciu uszczelnianych kształtek przejściowych zapewniających całkowitą szczelność wykonanych połączeń.

Na kanałach projektowanych i istniejących w miejscu przejścia pod drogą zamontować rury osłonowe zgodnie z pkt. 2.7 niniejszej SST.

Wykonać obsypkę rurociągu zgodnie z pkt. 1.4.9, 2.11 oraz 5.4.3 niniejszej SST i częścią graficzną dokumentacji projektowej.

Wykonać nasyp budowlany zgodnie z SST „Wykonanie nasypów”, z uwzględnieniem zapisów niniejszej SST.

Nowo wybudowaną sieć kanalizacji sanitarnej należy poddać próbie szczelności zgodnie z pkt. 5.7.3 niniejszej SST oraz pomiarom zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami, wytycznymi Gestora sieci oraz innym czynnościom wynikającym z przepisów w celu oddania sieci do eksploatacji.

Dokonywać odbiorów częściowych oraz prowadzić inspekcję TV kanałów grawitacyjnych poszczególnych odcinków.

W przypadku kolizji z istniejącymi sieciami postępować zgodnie z pkt. 5.10 przedmiotowej SST.

W przypadku gdy kanał wchodzi w konstrukcję drogi, czyli posiada przykrycie mniejsze niż 0,90m włącznie należy zastosować zabezpieczenie konstrukcji drogi w postaci georusztu i geosiatki przeciwspekaniowej zgodnie z pkt. 5.9 niniejszej SST. Wykonawca może odstąpić (po wcześniejszym uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru) od zastosowania geosiatki przeciwspekaniowej w warstwie przykrycia rzędu 0,90-0,70m włącznie. Odstąpienie od stosowania geosiatki przeciwspekaniowej nie zwalnia wykonawcy z obowiązku stosowania georusztu. Obligatoryjnie, zarówno georuszt jak i geosiatkę przeciwspekaniową należy stosować dla przykrycia mniejszego niż 0,70m.

W sytuacji, gdy podczas prac związanych z rozbiórką i budową sieci i przykanalików, zostaną zinwentaryzowane sieci drenarskie należy je przebudować/ odtworzyć (w przypadku uszkodzenia) i zgłosić do odbioru zarządcy. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania, w ramach ceny kontraktowej, opracowań przebudowy drenaży niezainwentaryzowanych napotkanych podczas prac budowlanych, a nieujętych w projekcie, które będą kolidować z budowanymi sieciami.

5.7.2. MONTAŻ STUDNI KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ

Opisane w pkt. 5.7.1 przedmiotowej SST rury kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej należy łączyć na wszelkich załamaniach i rozgałęzieniach w studniach, które należy montować we wcześniej przygotowanych wykopach zgodnie z pkt. 5.4.1 przedmiotowej SST.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 0 niniejszej SST.

Studnie sytuować na fundamencie zgodnie z pkt. 5.4.3 przedmiotowej SST.

Do budowy studni kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej stosować materiał opisany w pkt. 2.8.6 przedmiotowej SST.

W przypadku gdy dno kolektora wpadowego zlokalizowane jest wyżej niż 0,50m ponad dnem kolektora odpływowego (dno studni) należy zastosować kaskadę pozwalającą na wytłumienie energii spadających do studni ścieków. Kaskadę należy wykonać, jako zewnętrzną z zastosowaniem odpowiednich kształtek zgodnie z częścią rysunkową projektu oraz niniejszym SST. Materiały do zastosowania przy budowie kaskady zostały opisane w pkt. 2.8.6 niniejszej SST. Kaskadę należy również obetonować betonem C12/15 na szerokości i wysokości równej zewnętrznej średnicy studni, do której kaskada jest montowana, zgodnie z częścią rysunkową projektu.

Przejścia przez ściany studni wykonać przy użyciu uszczelnianych kształtek przejściowych lub z zastosowaniem łańcuchów uszczelniających.

Celem zabezpieczenia antykorozyjnego wszystkie powierzchnie betonowe i żelbetowe zewnętrzne dwukrotnie zaizolować. Proponuje się w tym celu zastosować dwuskładnikową, polimerowo-bitumiczną masę uszczelniającą opisaną w pkt. 2.15 przedmiotowej SST. Masę nanosić zgodnie ze wskazówkami wykonawczymi producenta po uprzednim oczyszczeniu i gruntowaniu podłoża.

W momencie, gdy w trakcie posadawiania studni zostaną natrafione grunty, których parametry są niezgodne z SST „Wymagania ogólne”, należy je wymienić do warstwy nośnej lub zastosować wzmocnienie zgodnie z pkt. 5.5 niniejszej SST. Dopiero na tak przygotowanym podłożu można posadzić studnię.

Zwieńczenie studni poziomować do projektowanego lub istniejącego terenu.

5.7.3. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ GRAWITACYJNEJ

Kanał kanalizacji sanitarnej należy poddać próbie szczelności na eksfiltrację ścieków do gruntu oraz na infiltrację wód gruntowych do kanału, zgodnie z normą PN-92/B-10735 (lub nowszą) lub instrukcją producenta rur kanalizacyjnych. Szczegóły przeprowadzenia prób ciśnienia uzgodnić z Gestorem przedmiotowej sieci. Miejsce oraz ilość pobieranych wód wykorzystywanych do prób ciśnieniowych jak i miejsce i warunki zrzutu tych wód ustalić z Gestorami odpowiednich sieci (m.in. sieci wodociagowymi oraz kanalizacji deszczowej).

Próbie szczelności na exfiltrację przeprowadzać odcinkami po uprzednim zasypaniu odcinka kanału dla zabezpieczenia go przed przesunięciem podczas badania w celu uniknięcia rozszczenia kanału. Wszystkie złącza powinny być odkryte dla możliwości sprawdzenia ewentualnych przecieków. Badany odcinek kanalizacji grawitacyjnej należy napęlić wodą do wysokości 0,5 m nad górną krawędzią rury w jej górnym odcinku. Czas napęalniania danego odcinka powinien zapewnić odpowietrzenie przewodu. Ciśnienie w przewodzie winno wynosić min. 0,5 m H₂O a czas trwania próby 60 minut. Rurociąg jest szczelny, gdy nie stwierdzi się ubytku wody. W przypadku nieszczelności złącza, należy je wymienić a próbę ponowić. Należy wystąpić do Gestora odpowiednich sieci z wnioskiem o wskazanie miejsca poboru wody oraz o zakup wody niezbędnej do przeprowadzenia prób ciśnieniowych nowo wybudowanych sieci oraz dalej z wnioskiem o wskazanie miejsca zrzutu wód po wykonanej próbie.

Próbie na infiltrację przeprowadzać należy w przypadku występowania wody gruntowej. Próbę przeprowadza się dla całego odcinka sieci zgodnie z jego spadkiem przy odłączeniu instalacji odwadniającej.

Próby szczelności należy przeprowadzić w obecności Gestora sieci.

Przeprowadzić inspekcję TV wybudowanego kanału sanitarnego po ostatecznym wypłukaniu kanałów zgodnie z pkt. 5.7.4. przedmiotowej SST.

5.7.4. CZYSZCZENIE I PŁUKANIE KANAŁÓW ORAZ INSPEKCJA TELEWIZYJNA

Po wykonaniu prac związanych z budową nowoprojektowanej sieci Wykonawca zobowiązany jest do oczyszczenia kolektora oraz przeprowadzenia inspekcji telewizyjnej. Prace takie na życzenie Inspektora Nadzoru oraz Gestora sieci mogą być wykonane również na poszczególnych odcinkach budowanej sieci w trakcie prac budowlanych.

W przypadku konieczności wykonania oczyszczenia i inspekcji telewizyjnej na istniejących kanałach należy wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami w szczególności zasadami BHP. Przed przystąpieniem do prac bezwzględnie należy przewietrzyć kanały.

Wykonawca przeprowadzi oczyszczenie kanałów kanalizacyjnych za pomocą specjalistycznego sprzętu (np. za pomocą pojazdów próżniowo – ssących, przystosowanych do czyszczenia kanalizacji lub innej technologii zaproponowanej przez Wykonawcę i zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru). Wykonawca zobowiązany jest dobrać odpowiedni

sprzęt oraz jego parametry do rodzaju materiału istniejącego kanału oraz jego aktualnego stanu technicznego tak, aby nie uległ on pogorszeniu. Wszelkie zanieczyszczenia powstałe podczas czyszczenia kanałów należy wydościć na powierzchnię i zutylizować.

Po dokonaniu oczyszczenia kanałów Wykonawca przeprowadzi inspekcję telewizyjną (pod kątem stopnia oczyszczenia kanału oraz jego stanu technicznego) przy użyciu kamer rejestrujących obraz wideo wprowadzanych bezpośrednio do wnętrza kanałów lub za pomocą innej technologii zaproponowanej przez Wykonawcę i zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru. Należy zapewnić oświetlenie wystarczające do obejrzenia całego przekroju kanału, jakoś obrazu nie może budzić wątpliwości, co do stanu kanału. W tekście widocznym na ekranie muszą się znaleźć następujące informacje: data/godzina; nazwa ulicy; numer studzienki początkowej i końcowej; średnica kanału; dystans bezpośredni od studni początkowej. Efektem wykonanej inspekcji jest kasetę, płytę DVD/CD lub inny nośnik danych wraz z raportem z wykonanej inspekcji oraz zdjęciami włączników przykanałków. Wyniki inspekcji Wykonawca przekaże dla Inspektora Nadzoru.

5.8. BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – CIŚNIENIOWEJ

NIE DOTYCZY PRZEDMIOTOWEJ INWESTYCJI

5.8.1. UKŁADANIE SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ – CIŚNIENIOWEJ

Rurociągi sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej układać w wykonanych wykopach. Jeżeli wykonywane wykopy wymagają umocnienia, zabezpieczyć je zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt. 5.4.1 niniejszej SST. Prace w wykopach oraz umocnienia wykopów wykonać z zachowaniem szczególnej ostrożności, zachowując zasady BHP oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Zapewnić odwodnienie wykopu z pkt. 0 przedmiotowej SST.

Podłoże pod ułożenie rurociągów należy wykonać zgodnie z pkt. 5.4.3 przedmiotowej SST.

Do budowy odcinków sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej stosować rury zgodnie z pkt. 2.6.3 przedmiotowej SST. Stosowane na sieci kanalizacji sanitarnej kształtki powinny być tożsame z materiałem stosowanych rur.

Projektowaną sieć kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej układać zgodnie z wytycznymi producenta w celu zachowania gwarancji oraz jakości obiektu, lecz z zachowaniem wymagań przedstawionych w dokumentacji projektowej.

Wykonać obsypkę rurociągu zgodnie z pkt. 1.4.9, 2.11 oraz 5.4.3 niniejszej SST i częścią rysunkową projektu.

Wykonać nasyp budowlany zgodnie z SST „Wykonanie nasypów” z uwzględnieniem zapisów niniejszej SST.

Odcinki projektowane łączyć z istniejącymi za pomocą dedykowanych do takich celów specjalnych łączników rurowych z zabezpieczeniem przed przesuwaniem. Podczas prac projektowych stwierdzono występowanie sieci wykonanych z PE o średnicach 315mm. Wykonawca zobowiązany jest do doboru najbardziej optymalnego sposobu połączenia sieci istniejącej z projektowaną. Wykonawca zobowiązany jest również do przedstawienia do akceptacji dla Inspektora Nadzoru oraz Gestora Sieci przyjętego rozwiązania połączenia sieci.

Projektowane odcinki sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej, o średnicy mniejszej niż DN63mm włącznie, łączyć za pomocą kształtek elektrooporowych. Powyżej średnicy DN63mm stosować zgrzew doczołowy. Dopuszcza się stosowanie zgrzewów doczołowych na połączeniach o średnicy mniejszej niż DN63mm jednak wyłącznie za wcześniejszą zgodą projektanta.

Na rurociągach projektowanych i istniejących w miejscu przejścia pod drogą zamontować rury osłonowe zgodnie z pkt. 2.7 niniejszej SST.

Nowo wybudowaną sieć kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej należy poddać próbie szczelności zgodnie z pkt. 5.8.2 niniejszej SST oraz pomiarom, badaniom zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami, wytycznymi Gestora sieci oraz innym czynnościom wynikającym z przepisów w celu oddania sieci do eksploatacji.

W sytuacji, gdy podczas prac związanych z rozbiórką i budową sieci i przykanałków, zostaną zidentyfikowane sieci drenarskie należy je przebudować/ odtworzyć (w przypadku uszkodzenia) i zgłosić do odbioru zarządcy. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania, w ramach ceny kontraktowej, opracowań przebudowy drenaży niezidentyfikowanych napotkanych podczas prac budowlanych, a nieujętych w projekcie, które będą kolidować z budowanymi sieciami.

5.8.2. CIŚNIENIOWA PRÓBA SZCZELNOŚCI SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ - CIŚNIENIOWEJ

Rurociągi sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej należy poddać próbie szczelności, płukaniu i dezynfekcji. Próby szczelności przewodów należy wykonać z zaleceniami producenta oraz zgodnie z normą PN-B-10725 z 1997 roku oraz PN-EN 805 z grudnia 2002r. (lub nowszymi) na ciśnienie próbne $P_p = 1,0$ MPa. Szczegóły przeprowadzenia prób ciśnienia uzgodnić z Gestorem przedmiotowej sieci. Zabrania się zrzuty wód popłucznych bezpośrednio do istniejącej kanalizacji sanitarnej. Miejsce oraz ilość pobieranych wód wykorzystywanych do prób ciśnieniowych jak i miejsce i warunki zrzutu tych wód ustalić z Gestorami odpowiednich sieci (m.in. sieci wodociągowymi oraz kanalizacją deszczową).

Próbę szczelności należy wykonać po całkowitym zakończeniu montażu i wzrokowym sprawdzeniu połączeń. W czasie prowadzenia próby, musi być dostęp do wszystkich złączy, aby bezpośrednio zlokalizować ewentualne przecieki, a wodociąg powinien być zabezpieczony przed przesunięciem. Płukanie rurociągów sieci należy wykonać po wykonanej próbie szczelności sieci. Prędkość przepływu w czasie płukania powinna być na tyle duża aby usunąć zanieczyszczenia stale zalegające w rurociągu jednak nie mniejsza niż $u = 1,0$ m/s.

Próby szczelności należy przeprowadzić w obecności Gestora sieci.

5.9. ZABEZPIECZENIE KONSTRUKCJI NAWIERZCHNI DROGI

NIE DOTYCZY PRZEDMIOTOWEJ INWESTYCJI

Zabezpieczenie konstrukcji drogi wykonywać w sytuacjach opisanych w pkt. 5.7.1 przedmiotowej SST. Do wykonania zabezpieczenia należy używać materiałów opisanych w pkt. 0 przedmiotowej SST.

Zabezpieczenie wykonać poprzez ułożenie georusztu bezpośrednio na dolnych warstwach konstrukcji nawierzchni drogi. Następnie należy wypełnić go podbudową zasadniczą nowoprojektowanej jezdni zgodnie z wymaganiami branży drogowej. Na tak przygotowanej warstwie należy ułożyć warstwę geosiatki przeciwspekaniowej oraz pozostałe warstwy konstrukcji drogi.

Warstwy georusztu oraz geosiatki przeciwspekaniowej należy układać w taki sposób, aby od osi była ona wysunięta po 5m w każdą stronę. W przypadku, gdy sieć przechodzi pod drogą pod innym kątem niż 90° należy przyjąć 5m z każdej strony od najbardziej wysuniętej części sieci.

5.10. KOLIZJE/ ZBLIŻENIA Z ISTNIEJĄCYMI SIECIAMI

Przed przystąpieniem do robót, w miejscach zbliżeń do istniejących sieci, należy z terminem poprzedzającym powiadomić Właściciela/ Zarządcę istniejącej sieci o planowanych pracach. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest do:

- zastosowania w miejscach zbliżeń do istniejących sieci zabezpieczenia chroniącego istniejącą infrastrukturę poprzez podwieszenie do konstrukcji wsporczych wykonanych indywidualnie,
- każdorazowego powiadomienia Inspektora o wykonywanych pracach zabezpieczających,
- zapewnienia, dla każdego przypadku kolizji, nadzoru odpowiednich służb użytkownika i uzgodnienia sposobu wykonania zabezpieczenia,
- zastosowania w miejscach występowania kabli energetycznych i teletechnicznych, przed przystąpieniem do robót ziemnych, przekopów kontrolnych celem zlokalizowania kabli i/ lub zastosowania urządzeń służących do lokalizacji kabli metodami bezwykopowymi,
- zabezpieczenia pozostałego uzbrojenia, w miejscach dużych zbliżeń w pionie, poprzez zakładanie rur ochronnych na rurze istniejącej lub na nowoprojektowanej lub innej technologii zaproponowanej przez Wykonawcę.

Ponadto w sytuacji, gdy podczas prac związanych z budową sieci, zostaną zinventaryzowane sieci drenarskie należy je zabezpieczyć/ przebudować/ odtworzyć (w przypadku uszkodzenia) i zgłosić do odbioru zarządcy. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania, w ramach ceny kontraktowej, szkiców przebudowy drenaży niezinventaryzowanych napotkanych podczas prac budowlanych, a nieujętych w projekcie, które będą kolidować z budowanymi sieciami.

5.11. PRZEŁOŻENIE SIECI ISTNIEJĄCYCH

Po dokonaniu, w obrębie pasa drogowego oraz strefy oddziaływania robót drogowych, odkrytki istniejących sieci i przyłączy wodociągowych, Wykonawca zobowiązany jest do:

- dokonania ekspertyzy technicznej stanu sieci wraz z niezbędnymi elementami uzbrojenia w przypadku wystąpienia wątpliwości, co do ich stanu technicznego, zawiadomi Zarządcę danej sieci, uzyska warunki techniczne oraz podejmie działania z nich wynikające i wymieni ją z zastosowaniem nowych materiałów,
- obniżenia sieci wraz z niezbędnym uzbrojeniem, w przypadku jej wypłylenia, z zastosowaniem nowych materiałów – natomiast, gdy obniżenie sieci nie będzie możliwe należy zastosować ocieplenie w postaci materiałów opisanych w pkt. 0 przedmiotowej SST (łupki styropianowe lub keramzyt)
- materiał istniejący należy maksymalnie wykorzystać a w przypadku braku takiej możliwości ponownego wbudowania z uwagi na stan techniczny istniejącego materiału należy zastosować nowy materiał zgodny z założeniami niniejszej dokumentacji i rozliczać tak jak dla nowych sieci.

5.12. OCIEPLENIE SIECI ISTNIEJĄCYCH

Jeżeli w czasie prac zostanie odkryta sieć, dla której nie ma możliwości wykonania przełożenia a jednocześnie sieć będzie znajdować się w strefie ryzyka przemarzania gruntu należy sieć zabezpieczyć materiałami zgodnymi z pkt. 0 niniejszej SST. Sieci nowoprojektowane budować zgodnie z dokumentacją projektową na głębokości zapewniającej głębokość zabezpieczającą sieć przed przemarzaniem.

5.13. PRZYWRÓCENIE TERENU DO STANU PIERWOTNEGO

Wykonawca w ramach ceny kontraktowej zobowiązany jest do wykonania inwentaryzacji konstrukcji istniejących obiektów w celu ich późniejszego odtworzenia. Dotyczy to sytuacji, gdy budowany obiekt jest poza proj. jezdnią, chodnikami. Przywrócenie terenu do stanu pierwotnego dotyczy również planowanych objazdów.

Po zakończeniu prac zasadniczych teren budowy należy uprzątnąć i przywrócić do stanu sprzed wykonywania robót (lub lepszego), uzyskać aprobatę Inspektora Nadzoru oraz oświadczenie właściciela terenu. Wymagane jest również odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów.

Ponadto wszelkie zdemontowane podczas prowadzenia robót zasadniczych ogrodzenia działek należy odtworzyć zgodnie z technologią wznoszenia danego ogrodzenia. W przypadku uszkodzenia istniejącego ogrodzenia Wykonawca zobowiązany jest odtworzyć je na własny koszt.

6. KONTROLA JAKOŚCI

6.1. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE KONTROLI ROBÓT

Wymagania ogólne dotyczące kontroli jakości robót podano w SST „Wymagania ogólne”.

6.2. KONTROLA, POMIARY I BADANIA

6.2.1. BADANIA PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO ROBÓT

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi do akceptacji:

- aprobatę techniczną (lub dokument równoważny) na rury oraz elementy łączące rury, jak złączki, paski zaciskowe lub śruby itp., wydaną przez uprawnioną jednostkę
- receptę zapraw i betonu,
- zaświadczenie o jakości (atesty) na materiały, do których wydania producenci są zobowiązani przez właściwe normy PN i BN,
- wyniki badań materiałów przeznaczonych do wykonania robót, zgodnie z wymaganiami określonymi w punkcie 2 niniejszej SST.

6.2.2. KONTROLA, POMIARY I BADANIA W CZASIE ROBÓT

Wykonawca jest zobowiązany do stałej i systematycznej kontroli prowadzonych robót w zakresie i z częstotliwością określoną w niniejszej SST i zaakceptowaną przez Inspektora.

Kontrola robót przygotowawczych

Przed przystąpieniem do robót ziemnych Wykonawca powinien sprawdzić prawidłowość wykonania robót pomiarowych.

Kontrola wykopu i nasypu

Kontrolę wykopu i nasypu wykonać zgodnie z SST „Wykonanie wykopów” i „Wykonanie nasypów”.

Kontrola wykonania fundamentów

W czasie przygotowania podłoża pod posadowienie studni oraz innych elementów betonowych należy zbadać:

- zgodność wykonywanych robót z dokumentacją projektową,
- prawidłowość wyprofilowania kształtu podłoża w dostosowaniu do kształtu spodu przepustu,
- grubość warstwy fundamentu i jej wymiary w planie,
- zagęszczenie fundamentu.

Kontrola deskowania

Każde deskowanie powinno podlegać odbiorowi. Przedmiotem kontroli w czasie odbioru powinny być:

- klasa drewna i jego wady,
- szczelność deskowań w płaszczyznach i narożach wklęsłych,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni deskowania przed i po betonowaniu oraz porównanie z wymaganym poziomem w Dokumentacji Projektowej.

Dopuszcza się następujące odchyłki:

- rozstaw żeber: $\pm 0,5\%$ lecz nie więcej niż 2 cm,
- odchylenie deskowań od prostoliniowości lub od płaszczyzny o 0,1 %,.
- różnice w grubości desek : $\pm 0,2$ cm,
- odchylenie ścian od pionu o : $\pm 0,2\%$ lecz nie więcej niż 0,5 cm,
- miejscowe wyburzenie powierzchni o : $\pm 0,2$ cm na odcinku 3 m,
- odchyłki wymiarów wewnętrznych deskowania (przekrojów betonowych):
- - 0,2 % wysokości lecz nie więcej niż - 0,5 cm,
- +0,5 % wysokości lecz nie więcej niż +2 cm,
- -0,2 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż -0,2 cm,
- +0,5 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż - 0,5 cm.

Kontrola robót betonowych

Sprawdzeniu podlegają:

- wymiary i lokalizacja fundamentu,
- klasa betonu,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni fundamentu.

Kontrola robót izolacyjnych fundamentu

- jednolitości i ciągłości powłoki,
- liczby położonych warstw izolacji,
- grubości powłoki izolacyjnej.

Kontrola wzmocnienia podłoża

W przypadku uzasadnionych wątpliwości Inżyniera/Inspektora Nadzoru co do jakości dostarczonych wyrobów geosyntetycznych Wykonawca jest zobowiązany do przedłożenia wyników badań Zakładowej Kontroli Produkcji wyrobów dostarczonych na budowę. Wyniki takich badań muszą być udostępnione od Producenta.

W czasie wykonywania robót należy prowadzić kontrolę bieżącą prawidłowości układania geosyntetyków, oraz mat izolacyjnych, ich zasypywania oraz zagęszczania zasypek. Badania kontrolne należy wykonywać dla każdej warstwy. Przy instalacji geosyntetyków oraz mat izolacyjnych należy kontrolować poprawność rozwijania, układania, łączenia, mocowania i kotwienia pasm, zgodnie z projektem technologicznym.

Kontrola zasypywania obejmuje sprawdzenie prawidłowości użycia odpowiedniego materiału, jego wbudowywanie oraz zagęszczanie.

W szczególności kontrola powinna obejmować:

- sprawdzenie rzędnych założonych ław celowniczych w nawiązaniu do podanych stałych punktów wysokościowych z dokładnością do 1,0cm,
- badanie zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą,
- badanie i pomiary szerokości, grubości i zagęszczenia wykonanej warstwy podłoża z kruszywa mineralnego lub betonu,
- badanie odchylenia osi rurociągu,
- sprawdzenie zgodności z dokumentacją projektową założenia przewodów i węzłów,
- badanie odchylenia spadku rurociągu,
- sprawdzenie prawidłowości ułożenia przewodów,
- sprawdzenie prawidłowości uszczelniania przewodów,
- badanie wskaźników zagęszczenia poszczególnych warstw zasypu,
- sprawdzenie rzędnych posadowienia zasuw i hydrantów,
- sprawdzenie zabezpieczenia przed korozją.

Kontrola wykonania ścianek szczelnych tymczasowych

Kontrola wykonania montażu ścianek szczelnych tymczasowych powinna być zgodna z zaleceniami instrukcji montażu, dostarczonej przez producenta oraz zgodna ze schematem montażu opracowanego przez Wykonawcę i zatwierdzonego przez Inspektora Nadzoru. Kontroli podlega m.in.: zgodność warunków na placu budowy w zakresie danych dotyczących gruntu, wody gruntowej z założeniami przyjętymi w projekcie; głębokość wbicia ścianki.

6.3. DOPUSZCZALNE TOLERANCJE I WYMAGANIA

- odchylenie odległości krawędzi wykopu w dnie od ustalonej w planie osi wykopu nie powinno wynosić więcej niż: $\pm 5,0$ cm,
- odchylenie wymiarów w planie nie powinno być większe niż 0,1m,
- odchylenie grubości warstwy podłoża nie powinno przekraczać $\pm 3,0$ cm,
- odchylenie szerokości warstwy podłoża nie powinno przekraczać $\pm 5,0$ cm,
- odchylenie kolektora rurowego w planie, odchylenie odległości osi ułożonego kolektora od osi przewodu ustalonej na ławach celowniczych nie powinna przekraczać $\pm 5,0$ mm,
- odchylenie spadku ułożonego kolektora od przewidzianego w projekcie nie powinno przekraczać - 5% projektowanego spadku (przy zmniejszonym spadku) i + 10% projektowanego spadku,
- wskaźnik zagęszczenia pełnej zasyпки wykopów określony w trzech miejscach na każde 100,0m długości powinien wynosić $I_s = 1,0$;
- rzędne krętek ściekowych i pokryw studzienek powinny być wykonane z dokładnością do $\pm 5,0$ mm.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. OGÓLNE ZASADY OBMIARU ROBÓT

Ogólne zasady podano w SST „Wymagania ogólne”.

7.2. JEDNOSTKA OBMIAROWA

Jednostką obmiarową jest:

- m.b. (metr bieżący) – wykonanej i odebranej sieci, próby szczelności, oznakowanie taśmą, rury ochronne, demontaż istniejących rur, przełożenie sieci, ocieplenie sieci, rozbiórka kanału;
- kpl. (komplet) – włączenia do istniejących sieci, montaż zasuwy z akcesoriami, montaż zestawu hydrantowego z akcesoriami,
- szt. (sztuka) – montaż konkretnej armatury składającej się z jednego elementu itp.
- m² (metr kwadratowy) – wykonanie wzmocnień podłożu itp.

Ilość robót oblicza się według sporządzonych przez służby geodezyjne pomiarów z natury, udokumentowanych operatem powykonawczym, z uwzględnieniem wymagań technicznych zawartych w SST i ujmując w książce obmiaru.

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy stosowane do obmiaru robót muszą posiadać ważne certyfikaty legalizacji i kalibracji.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne wymagania w zakresie Odbioru Robót podano w SST „Wymagania ogólne”. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inspektora, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt. 6 przedmiotowej SST dały wyniki pozytywne.

8.1. ODBIÓR ROBÓT ZANIKAJĄCYCH I ULEGAJĄCYCH ZAKRYCIU

Odbiory techniczne robót zanikających i ulegających zakryciu powinny być zgodne z PN-EN 1610 oraz wymaganiami aktualnych norm oraz wytycznymi producenta systemu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.

Odbioru robót dokonuje Inspektor Nadzoru.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inspektora Nadzoru. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie z wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym Inspektora.

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inspektor Nadzoru na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary, w konfrontacji z dokumentacją projektową i uprzednimi ustaleniami.

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- roboty montażowe wykonania rur przewodowych wraz z uzbrojeniem,
- zasypyany zagęszczony wykop.

Odbiór robót zanikających powinien być dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie korekt i poprawek, bez hamowania ogólnego postępu robót.

Zalecane jest, aby długość odcinka robót ziemnych poddana odbiorowi nie była mniejsza od 50,0m. Dokładne długości ustali Wykonawca z Inspektorem Nadzoru.

8.2. ODBIÓR CZĘŚCIOWY

Ogólne zasady odbiorów częściowych opisane są w SST „Wymagania ogólne”. Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót.

8.3. ODBIÓR KOŃCOWY

Ogólne zasady ostatecznego odbioru robót opisane są w punkcie w SST „Wymagania ogólne”.

Odbiór ostateczny polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru ostatecznego będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do dziennika budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora Nadzoru.

Odbiór ostateczny robót nastąpi w terminie ustalonym w dokumentach umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora zakończenia robót i przyjęcia dokumentów.

Odbioru ostatecznego robót dokona komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inspektora i Wykonawcy. Komisja odbierająca roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania robót z dokumentacją projektową.

W toku odbioru ostatecznego robót komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych.

W przypadkach niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót uzupełniających, komisja przerwie swoje czynności i ustali nowy termin odbioru ostatecznego.

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru ostatecznego robót jest protokół odbioru ostatecznego robót.

Do odbioru ostatecznego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

- dokumentację projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji umowy;
- dzienniki budowy;
- protokoły prób szczelności;
- raporty, sprawozdania z badania zagęszczenia gruntu;
- deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów;
- geodezyjną inwentaryzację powykonawczą robót i sieci uzbrojenia terenu wraz z kopią mapy zasadniczej.

W przypadku, gdy wg komisji, roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru ostatecznego, komisja wyznaczy ponowny termin odbioru ostatecznego robót.

Wszystkie zarządzone przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Inspektora Nadzoru.

Podczas odbioru końcowego należy przede wszystkim:

- zbadać zgodność stanu faktycznego z Dokumentacją Projektową i powykonawczą inwentaryzację geodezyjną;
- sprawdzić protokoły z przeprowadzonych badań szczelności kanałów;
- sprawdzić protokoły z badań stopnia zagęszczenia gruntu;
- sprawdzić protokoły z kontroli wykonania elementów betonowych i żelbetowych;
- sprawdzić kompletność wszystkich wymaganych dokumentów;
- sprawdzić stan i porządek na Terenie Budowy po zakończeniu Robót.

Jeżeli któreś z wymagań odnośnie jakości Robót nie zostało spełnione, należy ocenić wpływ tego faktu na możliwość użytkowania kanałów zgodnie z ich przeznaczeniem oraz warunkami eksploatacji, i w zależności od tego określić konieczne dalsze postępowanie.

Z odbioru końcowego należy sporządzić protokół zawierający wyniki przeprowadzonych prób, pomiarów, badań, testów itp. wraz z ich omówieniem i podpisami osób je wykonujących. Wyniki z przedmiotowych prób, pomiarów, badań, testów itp. powinny zostać wpisane do Dziennika Budowy.

Protokół z odbioru końcowego powinien być podpisany przez wszystkich członków komisji przeprowadzającej ten odbiór. Dokonanie odbioru końcowego należy potwierdzić wpisem do Dziennika Budowy.

Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. OGÓLNE ZASADY PODSTAWY PŁATNOŚCI

Ogólne wymagania dotyczące płatności podano w SST „Wymagania ogólne”.

Zgodnie z Dokumentacją Projektową należy wykonać zakres robót wymieniony w niniejszej SST zgodnie z wymaganiami SST i Dokumentacji Projektowej.

9.2. CENA JEDNOSTKI OBMIAROWEJ

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonanej i odebranej sieci wodociągowej o określonej średnicy wraz z niezbędnym akcesoriami** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna technologia zaproponowana przez Wykonawcę),
- wykonanie komór startowej i końcowej w przypadku odcinków sieci wykonywanych metodami bezwykopowymi,
- przygotowanie podłoża pod ułożenie rur wodociągowych (w tym m.in. wykonanie obsypki),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- dokonanie ekspertyzy technicznej istniejącej sieci wodociągowej,
- ułożenie rurociągów sieci wodociągowej,
- wykonanie rurociągu metodami bezwykopowymi,
- montaż niezbędnych akcesoriów,
- ułożenie taśmy lokalizacyjno ostrzegawczej,
- zabezpieczenia antykorozyjne,
- wykonanie szczelnych połączeń,
- połączenie budowanej sieci wodociągowej z istniejącą lub projektowaną siecią wodociagową,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- przebudowa kolidujących/ odtworzenie ewentualnie uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie dezynfekcji, płukania sieci (min. dwukrotnego),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl montażu żeliwnej zasuwę sieciowej wraz z niezbędnymi akcesoriami** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- przygotowanie podłoża pod ułożenie rur wodociągowych (w tym m.in. wykonanie obsypki, ułożenie bloków oporowych itp.),
- montaż zasuw wraz z niezbędnym uzbrojeniem,
- wykonanie połączenia z projektowaną siecią wodociągową lub innym elementem uzbrojenia sieci wodociągowej za pomocą odpowiednich kształtek/ łączników,
- montaż niezbędnych akcesoriów,
- ułożenie taśmy lokalizacyjno ostrzegawczej (z wyprowadzeniem taśmy do skrzynki wodociągowej),
- zabezpieczenia antykorozyjne,
- wykonanie szczelnych połączeń,

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.02.03 Rozbiórka i budowa sieci wodociągowej

- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie dezynfekcji, płukania sieci (min. dwukrotnego),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1szt. montażu żeliwnego trójnika sieciowego wraz z niezbędnymi akcesoriami** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- przygotowanie podłoża pod ułożenie rur wodociagowych (w tym m.in. wykonanie obsypki, ułożenie bloków oporowych itp.),
- montaż trójnika,
- wykonanie połączenia z projektowaną siecią wodociagową lub innym elementem uzbrojenia sieci wodociagowej za pomocą odpowiednich akcesoriów,
- zabezpieczenia antykorozyjne,
- wykonanie szczelnych połączeń,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie dezynfekcji, płukania sieci (min. dwukrotnego),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. zamontowanej rury osłonowej o określonej średnicy, wraz z niezbędnymi akcesoriami, na istn./ proj. sieci oraz przyłączy/ przykanaliku wodociagowym/ kanalizacji sanitarnej** między innymi obejmuje:

- pozyskanie i dostawę materiałów,
- dostawę i montaż elementów w wykopach,
- montaż rur osłonowych wraz z akcesoriami,
- odpowiednie zabezpieczenie końców rur,
- przeprowadzenie prób szczelności,
- sprawdzenie poprawności działania,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. rozbiórki sieci o określonej średnicy wraz z uzbrojeniem** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- rozbiórka istniejącej sieci/ przyłącza wraz niezbędnymi akcesoriami,
- rozbiórka lub zabezpieczenie pozostawianych w ziemi rurociągów, wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- przebudowa kolidujących/ odtworzenie ewentualnie uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego zgodnie z wymogami branży drogowej (wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- wywóz elementów zdemontowanych (lub przekazanie ich dla Gestora sieci na jego polecenie),
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1kpl. regulacji wysokościowej armatury istniejącej sieci o określonej średnicy** między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie odpowiednich prac ziemnych związanych z odkryciem elementów armatury przeznaczonych do regulacji wysokościowej,
- zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu,

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych

D-03.02.03 Rozbiórka i budowa sieci wodociągowej

- montaż odpowiednich akcesoriów,
- wymiana istn. uszkodzonych i/ lub nienadających się do eksploatacji elementów, dot. to również aspektu estetycznego,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonanego i odebranego przełożenia istn. sieci wraz z niezbędnym uzbrojeniem znajdującym się w strefie oddziaływania robót drogowych** między innymi obejmuje:

- uzyskanie warunków technicznych na przełożenie sieci wraz uzbrojeniem,
- uzgodnienie przełożenia z Gestorem sieci,
- uzyskanie kwalifikacji projektanta w związku z odstępstwami (zmiany istotne lub nieistotne),
- wykonanie zestawienia materiałowego kwalifikujących się do przełożenia sieci wraz z uzbrojeniem
- uzgodnienie z Inspektorem Nadzoru stanu technicznego istn. materiałów sieci oraz ich przydatności do ponownego wykorzystania,
- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- nałożenie rur osłonowych w miejscach tego wymagających,
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna tech. zaproponowana przez Wykonawcę),
- rozbiórka istniejącej sieci/ przyłącza/ przykanalika wraz niezbędnymi akcesoriami,
- rozbiórka lub zabezpieczenie pozostawianych w ziemi rurociągów, wraz z niezbędnymi akcesoriami,
- wywóz elementów zdemontowanych (lub przekazanie ich dla Gestora sieci na jego polecenie),
- przygotowanie podłoża pod ułożenie rur sieci (w tym m.in. wykonanie obsypki),
- ułożenie rurociągu/ kanału sieci wraz z niezbędnym uzbrojeniem,
- ułożenie taśmy lokalizacyjno ostrzegawczej (w przypadku sieci i przyłączy wodociągowych),
- zabezpieczenia antykorozyjne i izolacyjne,
- wykonanie szczelnych połączeń,
- połączenie przekładanej sieci z istniejącą lub projektowaną siecią,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- przebudowa kolidujących/ odtworzenie ewentualnie uszkodzonych podczas prac drenaży,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie dezynfekcji (w przypadku sieci wodociągowej),
- wykonanie płukania sieci (min. dwukrotnego w przypadku sieci wodociągowej),
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wyregulowanie wysokościowe armatury sieci wraz z dostosowaniem jej do kolejnych etapów robót,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców inwentaryzacyjnych i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie **1m.b. wykonanego i odebranego ocieplenia istn. sieci wraz z niezbędnym uzbrojeniem znajdującym się w strefie oddziaływania robót drogowych** między innymi obejmuje:

- uzgodnienie z Inspektorem Nadzoru stanu technicznego istn. materiałów sieci (w przypadku złego stanu technicznego istn. sieci dokonać jej przełożenia zgodnie z ww. ceną jednostkową 1m.b. wykonanego i odebranego przełożenia istn. sieci wraz z niezbędnym uzbrojeniem znajdującym się w strefie oddziaływania robót drogowych),
- uzyskanie warunków technicznych na ocieplenie sieci,
- uzgodnienie ocieplenia sieci z Gestorem przedmiotowej sieci,
- wykonanie zestawienia materiałowego kwalifikujących się do ocieplenia sieci wraz z uzbrojeniem
- oznakowanie robót,
- pozyskanie i dostawę materiałów,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności, zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z gruntu (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- wykonanie odwodnienia wykopów (powierzchniowo i/ lub igłofiltru lub inna technologia zaproponowana przez Wykonawcę),
- montaż ocieplenia sieci,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych podczas prac drenaży,
- sprawdzenie poprawności działania i montażu,
- wykonanie i zagęszczenie nasypu budowlanego do warstw konstrukcyjnych drogi, zgodnie z wymogami branży drogowej (ilości wg odrębnej pozycji kosztorysowej),
- przeprowadzenie niezbędnych prób, pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami, wytycznymi Gestora sieci niezbędnych do odbioru sieci czynności,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- ewentualne odtworzenie konstrukcji, jeżeli prace wykraczają poza obrys branży drogowej lub jeżeli na niniejszym fragmencie planowany jest ruch pojazdów,
- przedstawienie szkiców inwentaryzacyjnych i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,

" Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokółów Podlaski"

- wykonanie operatu powykonawczego wykonanych elementów projektowanej sieci,
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń producentów.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty. Podsumowując podane ceny jednostkowe zawierają koszty m.in. wykonania wykopów, zabezpieczeń wykopów, obniżenie zwierciadła wody gruntowej (o ile będzie taka potrzeba), osuszenie wykopów, wykonania obsypki (z ich zagęszczeniem), odtworzenie nawierzchni, w przypadku trudności w wykonaniu prac w wykopach otwartych, w cenie jednostkowej poszczególnych sieci należy uwzględnić min. 10% realizacji projektowanych sieci metodami bezwykopowymi (poza ilościami przyjętymi w dokumentacji projektowej) oraz inne czynności związane bezpośrednio z rozbiórką i budową sieci wodociągowej i/ lub istniejących sieci (do oceny na budowie) w cenie poszczególnych sieci. W przypadku realizacji Inwestycji w formie ryczałtu Wykonawca oszacuje na własne ryzyko niezbędną ilość realizacji projektowanych sieci metodami bezwykopowymi oraz innych czynności związanych bezpośrednio z rozbiórką i budową sieci wodociągowej i/ lub istniejących sieci.

W ramach niniejszej inwestycji przewidziane jest również przebudowanie wszelkich niezainwentaryzowanych sieci i przyłączy pozostających w kolizji z nowoprojektowanymi sieciami.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. NORMY

- PN-EN 1610:2015	- Budowa i badania przewodów kanalizacyjnych;
- PN-EN 476:2012	- Wymagania ogólne dotyczące elementów stosowanych w systemach kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
- PN-B-10736:1999	- Roboty ziemne Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych Warunki techniczne wykonania;
- PN-EN 1401-1:2009	- Systemy przewodowe z tworzyw sztucznych. Podziemne bezciśnieniowe systemy przewodowe z niezmiekkzonego polichlorku winylu (PVC-U) do odwadniania i kanalizacji. Wymagania dotyczące rur, kształtek i systemu;
- PN-EN 1916:2005	- Rury i kształtki z betonu niezbrojonego, betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe;
- PN-EN 1917:2004	- Studzienki wjazdowe i niewjazdowa z betonu niezbrojonego, betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe;
- PN-EN 13101:2005	- Stopnie do studzienek wjazdowych – Wymagania, znakowanie, badania i ocena zgodność;
- PN-EN 124:2000	- Zwiercenia wpustów i studzienek kanalizacyjnych do nawierzchni do ruchu pieszego i kołowego. Zasady konstrukcji, badania typu, znakowanie, sterowanie jakością;
- PN-B-10702:1999	- Wodociągi i kanalizacje. Zbiorniki. Wymagania i badania;
- PN-EN 206-1:2003	- Beton Część 1 Wymagania właściwości produkcyjna i zgodność;
- PN-B-06265:2004	- Krajowe uzupełnienia PN-EN 206-1:2003;
- PN-86/B-02480	- Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów;
- PN-88/B-04481	- Grunty budowlane. Badania próbek gruntu;
- PN-B-04452:2002	- Geotechnika Badania polowe;
- PN-EN 10088-1:2007	- Stale odporne na korozję. Gatunki stali odpornych na korozję;
- PN-EN970:1999	- Badanie nieniszczące złączy spawanych. Badanie wizualne Ap1:2003.

10.2. INNE DOKUMENTY

1. Warunki techniczne wykonania i odbioru rurociągów z tworzyw sztucznych - Polska Korporacja Techniki Sanitarnej, Grzewczej.
2. Wymagania COBRTI INSTAL Zeszyt 9 „Warunki techniczne wykonania i odbioru sieci kanalizacyjnych”, sierpień 2003r. Warunki techniczne wykonania i odbioru robót ziemnych.
3. Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych.
4. Instrukcja zabezpieczania przed korozją konstrukcji betonowych opracowana przez Instytut Techniki Budowlanej - Warszawa 1986 r.
5. Katalog powtarzalnych elementów drogowych – „Transprojekt” - Warszawa, 1979-1982 r.

Spis treści

D-03.01.02. Przepusty	2
1. WSTĘP	2
2. MATERIAŁY	3
3. SPRZĘT	7
4. TRANSPORT I SKŁADOWANIE	8
5. WYKONANIE ROBÓT	8
6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT	13
7. OBMIAR ROBÓT	16
8. ODBIÓR ROBÓT	16
9. PODSTAWA PŁATNOŚCI	16
10. PRZEPISY ZWIĄZANE	21

D-03.01.01. PRZEPUSTY**1. WSTĘP****1.1. Przedmiot SST**

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z budową przepustów z elementów prefabrykowanych i przepustu z blachy falistej.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi obowiązujący dokument przetargowy przy zleceniu i realizacji robót na zadaniu „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokół Podlaski”.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z:

- rozbiórka istniejących obiektów inżynierskich,
- montaż kompletny przepustów z elementów prefabrykowanych pod koroną drogi wraz z robotami towarzyszącymi
- wykonanie prefabrykatów wlotów/wydotów przepustów
- montaż kompletny przepustu z blachy falistej o średnicy 1,6m pod koroną drogi wraz z robotami towarzyszącymi
- wykonanie fundamentu betonowego pod wlotem i wydotem przepustu
- montaż kompletny przejść dla płazów z elementów polimerobetonowych
- wykonanie fundamentu kruszcowego z mieszanki żwirowo-piaskowej
- wykonanie ławy z betonu
- ułożenie zasypki inżynierskiej
- wzmocnienia podłoża
- umocnienie ścian wykopu
- stabilizacja z kruszywa
- wykonanie pólek dla płazów i małych ssaków
- wykonanie systemu ochronno – naprowadzającego
- wykonanie płyty drogowej na gabionach
- wykonanie stoprąbki
- przełożenie/ oczyszczanie i profilowanie istniejących rowów
- umocnienie skarp i rowów kostką kamienną

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Obiekt inżynierski - obiekt mostowy, tunel, przepust i konstrukcja oporowa

1.4.2. Przepust – obiekt wybudowany w formie zamkniętej obudowy konstrukcyjnej, służący do przepływu małych cieków wodnych pod nasypami korpusu drogowego lub dla ruchu kołowego, pieszego, a także jako ciągi technologiczne dla innych instalacji, np. kabli, wody, gazu, ciepłociągu.

1.4.3. Przepust rurowy – przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z rur.

1.4.4. Rury stalowe spiralnie karbowane - o przekroju kołowym oraz łukowo-kołowym wykonane są z blachy falistej o profilu fali i konstrukcji dostosowanej do obciążeń klasy A, STANAG 2021.

1.4.5. Przepust prefabrykowany - przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z elementów prefabrykowanych wokół którego znajduje się odpowiednio zagęszczony grunt zasypki.

1.4.6. Przejście dla płazów i małych ssaków – obiekt, którego głównym celem jest zachowanie ciągłości siedlisk i szlaków migracyjnych płazów oraz niektórych małych ssaków, gadów i bezkręgowców

1.4.7. Prefabrykat (element prefabrykowany) – część konstrukcyjna wykonana w zakładzie przemysłowym, z której po zmontowaniu na budowie, można wykonać przepust.

1.4.8. Tunel z polimerobetonu – obiekt wykonany z polimerobetonu pod powierzchnią drogi, którego celem jest umożliwienie bezpiecznego przejścia dla płazów w poprzek drogi z uwzględnieniem ruchów migracyjnych (w granicach siedlisk) oraz dyspersyjnych (pomiędzy siedliskami).

1.4.9. Ścianka czołowa przepustu - element początkowy lub końcowy przepustu w postaci ścian równoległych do osi drogi (lub głowic kolnierzowych), służący do możliwie łagodnego (bez dławienia) wprowadzenia wody do przepustu oraz do podtrzymania stoków nasypu drogowego, ustabilizowania stateczności całego przepustu i częściowego zabezpieczenia elementów środkowych przepustu przed przemarzaniem.

1.4.10. Impregnacja - nasycanie betonu preparatami polimerowymi o niskiej lepkości, które po wnikięciu w głąb betonu i spolimeryzowaniu wpływają korzystnie na jego cechy fizyczne i chemiczne, wyróżnia się tu:

- hydrofobowe impregnaty porów (zwane dalej impregnatami hydrofobowymi) - wyroby ciekłe, penetrujące beton, tworzące powłoki na ściankach porów,
- impregnaty wypełniające pory - wyroby ciekłe penetrujące pory w betonie, tworzące materiał stały.
- elastyczne powłoki wodoszczelne

1.4.11. Lepik asfaltowy - produkowany jest z asfaltów łożyskowych, plastyfikowanych olejami i rozcieńczalnikami organicznymi.

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w OST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4. oraz w SST D-02.01.01

1.4.12. Stabilizacja z kruszywa - proces technologiczny, który polega na rozdrobnieniu istniejącego podłoża i dokładnym wymieszaniu go ze spoiwem hydraulicznym przy optymalnej wilgotności. Jego celem jest osiągnięcie wymaganych parametrów wytrzymałościowych gruntu.

1.4.13. Georuszt – płaska struktura w postaci rusztu, z otworami o kształcie trójkąta równobocznego, tworzącymi układ sześciokątów foremnych, o strukturze powstałej w wyniku rozciągania w trzech kierunkach w podwyższonej temperaturze perforowanej taśmy polimeru, bez połączeń w węzłach w formie plecionej, zgrzewanej czy ekstrudowanej. Wiodące parametry opisujące georuszt to sztywność radialna i współczynnik izotropii sztywności.

1.4.14. Geotkanina separacyjna – materiał geotekstylny, w którym można wyodrębnić wątek oraz osnowę, powstały z przeplecenia ciągłych tasiemek z polimeru.

1.4.15. Geosiatka przeciwspekaniowa - zabezpieczenie konstrukcji nawierzchni drogi stosowane w przypadkach, gdy projektowane obiekt inżynierski przebiega przez konstrukcje drogi lub jego naziem jest mniejszy niż 0,9m.

1.4.16. Płyta przejściowa- betonowa płyta wykonana z betonu zbrojonego klasy nie mniejszej niż C30/37 nachylona pod kątem około 10% do poziomu umieszczona pod jezdnią drogi i pobocznymi. Płyty powinny być posadowione na zagęszczonym gruncie nasypu poniżej podbudowy nawierzchni i oparte jednym końcem na konstrukcji obiektu.

- 1.4.17. Płyta żelbetowa zespalająca** – monolityczna płyta zespalająca segmenty prefabrykatów żelbetowych. Z reguły posiada ona grubość 25,0 cm z wyprofilowanymi obustronnymi spadkami poprzecznymi wynoszącymi min. 4,0%
- 1.4.18. Drenaż** – system odprowadzający nadmiar wód opadowych i roztopowych.
- 1.4.19. Stoprny** - tunele z kratami wpadowymi, które pozwalają na bezpieczne przemieszczenie się małych zwierząt pod drogą. Kiedy płaz lub inne małe zwierzę porusza się wzdłuż płotki i dotrze do prostopadła biegnącej drogi (np. serwisowej), może kontynuować swoją wędrówkę bez konieczności wychodzenia na powierzchnię jezdni i zmiany kierunku poruszania się.
- 1.4.20. Półki dla płazów i małych ssaków** – element przepustu pod drogą służący jako przejście dla małych zwierząt takich jak płazy, gady, bezkręgowce oraz małe ssaki, którego przeznaczeniem jest zachowanie ciągłości siedlisk i korytarzy migracyjnych.
- 1.4.21. System ochronno – naprowadzający** – konstrukcja uniemożliwiająca wejście małego zwierzęcia (typu płazy, gady czy inne małe zwierzęta) na drogę, która kieruje go do bezpiecznego przejścia pod drogą (zwierzę napotykając barierę w postaci płotki idzie wzdłuż niej aż do wyznaczonego przejścia).
- 1.4.22. Płyta drogowa zbrojona** - prefabrykowane elementy żelbetowe, które mają za zadanie przeprowadzić płazy i małe ssaki między przepustami/
- 1.4.23. Gabiony** - elementy budowlane wykonane z siatki zgrzewanej wypełnione kamieniami, mające na celu wzmacnianie np. skarp, nasypów.
- 1.4.24. Rów** - otwarty wykop, który zbiera i odprowadza wodę.
- 1.4.25. Profilowanie i oczyszczanie rowu** - ogół wykonywanych prac związanych z nadaniem niezbędnych spadków dna oraz odpowiedniego nachylenia skarp rowów, oczyszczeniem dna oraz skarp rowów wraz utylizacją urobku usuniętego z dna oraz skarp rowów, usunięciem krzewów w obrębie rowów na odcinku wynikającym z dokumentacji projektowej lub z dodatkowych analiz przeprowadzonych przez Wykonawcę podczas prowadzonych robót.
- 1.4.26. Przełożenie rowu** - jest to ogół wykonywanych prac związanych z przekładaniem/ kształtowaniem rowów, nadaniem odpowiedniego spadku dna oraz odpowiedniego nachylenia skarp rowów wraz utylizacją urobku usuniętego z dna oraz skarp rowów, usunięciem krzewów w obrębie rowów na odcinku wynikającym z dokumentacji projektowej.
- 1.4.27. Kostka kamienna nieregularna** – jest stosowana do umocnienia skarpu oraz rowu jej wymiar $a = 10\text{ cm}$, jej kształt powinien być zbliżony do prostopadłościanu
- 1.4.28.** Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, SST oraz z zaleceniami Kierownika Projektu.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w OST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Rodzaje materiałów

Materiałami stosowanymi przy wykonywaniu przepustów z elementów prefabrykowanych, przepustu z blachy falistej oraz przejść z polimerobetonu i robót towarzyszących i nie stanowiącymi katalogu zamkniętego asortymentu są m.in.:

- elementy prefabrykowane oraz elementy łączące w postaci zamków betonowych
- rury stalowe spiralnie karbowane oraz elementy łączące rury, jak złączki, paski zaciskowe lub śruby, odpowiadające wymaganiom Aprobataj Technicznej,
- elementy z polimerobetonu,
- grunt do zasypki przepustu zgodnie z niniejszą SST i wytycznymi producenta,
- materiały izolacyjne,
- szalunki do zabezpieczenia wykopów w tym ścianki szczelne,
- drewno na deskowanie,
- kruszywo,
- cement,
- beton,
- woda,
- georuszt,
- geotkanina sepracyjna,
- półki dla płazów i małych ssaków,
- stoprny,
- systemy ochronno - naprowadzający,
- płyta drogowa zbrojona,
- gabiony,
- fuga epoksydowa do kostki kamiennej,
- zaprawa cementowa,
- obrzeża kamienne,
- kostka kamienna,
- inne materiały wymienione w dokumentacji i zaleceniach producenta a niezbędne do wykonania prac.

Uwaga:

- Wymagania dla materiałów do budowy konstrukcji przepustów (rury stalowe spiralnie karbowane, elementy prefabrykowane, elementy z polimerobetonu, złączki, paski zaciskowe lub śruby) są określone w dokumentacji projektowej, SST lub wymaganiach producenta dających gwarancję trwałości obiektu budowlanego minimum 40 lat pod względem jakości i klasy obciążenia A wg. PN-85/S-10030 oraz pojazdy specjalne klasy 150 (Stanag 2021). Materiały do budowy konstrukcji przepustu oraz związane z nimi zasady konstruowania przepustu z tych materiałów, muszą posiadać dokument dopuszczający do stosowania, wydany przez upoważnioną jednostkę (aprobataj techniczną).

- Wykonawca w pełni ponosi odpowiedzialność za dobór systemu przepustów odpowiedniego dla obciążenia poszczególnych przepustów oraz warunków hydrologicznych i geologicznych panujących w miejscu ich lokalizacji.

2.2.1. Przepust drogowy skrzyniowy

2.2.1.1. Elementy prefabrykowane

Elementy prefabrykowane przepustów zaprojektowano z betonu co najmniej klasy C40/50. Beton konstrukcyjny (płyta zespalająca, płyta przejściowa, wloty, wyloty) wykonywane na miejscu zaprojektowano co najmniej klasy C30/37. Powierzchnie elementów przepustu powinny być gładkie, bez raków, pęknięć i rys. Dopuszcza się drobne pory jako pozostałości po pęcherzykach powietrza i po wodzie, których głębokość nie przekracza 5 mm.

Zacieranie elementów po wyjęciu ich z formy jest niedopuszczalne. Krawędzie styków montażowych powinny być bez szczyrb. Kształt i wymiary prefabrykatów powinny być zgodne z dokumentacją projektową i SST. Odchyłki wymiarów prefabrykatów powinny odpowiadać PN-B-02356.

Prefabrykaty wlotów/wylotów powinny być projektowane indywidualnie, z uwzględnieniem wielkości przepustu, skosu i nachylenia skarpy.

Szczegółowe parametry montażu łączników powinny być określone przez producenta przepustu i powinny stanowić komplet, tak aby gwarancja producenta na wyrób i wszystkie parametry określone w SST i dokumentacji projektowej były spełnione. Ponadto materiał stosować zgodnie ze specyfikacją dotyczącą wykonania wylotów stanowiącą załącznik do niniejszego opracowania autorstwa inż. Bartłomieja Figura.

Zbrojenie zaprojektowano ze stali zbrojonej klasy B500SP dopuszczanej do zbrojenia betonowych konstrukcji mostowych. Klasa, gatunek i średnica musi być zgodna z Dokumentacją Projektową i SST.

Składowanie prefabrykatów powinno odbywać się na wyrównanym, utwardzonym i odwodnionym podłożu.

2.2.1.2. Drenaż

Drenaż przepustu przy płycie przejściowej należy wykonać z rury drenarskiej Ø0,1 owiniętej w geotkaninę separacyjną wzmocnioną 25kN/m dla dwukierunkowych i zasypką konstrukcyjną z kruszywa, która zostanie zabezpieczona za pomocą geomembrany drenażowej PEHD gr. 1,5mm posadowionej na fundamencie z betonu C8/10. Długość drenaży dostosować do długości płyty przejściowej z uwzględnieniem odcinków wylotowych.

2.2.1.3. Izolacja

Wszystkie powierzchnie stykające się z gruntem należy pokryć izolacją cienką. Lepik asfaltowy stosowany na zimno wg PN-B-24620 - produkowany jest z asfaltów łożyskowych, plastyfikowanych olejami i rozcieńczalnikami rozpuszczalnikami organicznymi.

- czas schnięcia - nie dłuższy niż 12 h
- temperatura zapłonu (wg. Martens-Pensky) – nie mniej niż 31 stopni C
- gęstość względna (20°C) – 0,93 – 1,0 g/cm³
- zawartość substancji lotnych do 30%
- lepkość dynamiczna 40-50 mPa

Wszystkie materiały stosowane do wykonywania robót powinny być zgodne z PN lub z ważnymi "Aprobatami technicznymi IBDiM" bądź posiadać ważny znak CE. Wykonawca przed przystąpieniem do wykonania robót (izolacji) winien przedstawić Inżynierowi do zaakceptowania proponowane do zastosowania materiały.

Rozprowadzany na podłożu zagruntowanym tworzy po wyschnięciu silnie przylegającą powłokę asfaltową o dużej plastyczności. Powłoka ta wykazuje odporność na działanie wód agresywnych o słabych stężeniach.

2.2.2. Rury stalowe spiralnie karbowane

Gatunek stali, z którego są wykonywane arkusze blachy jest określony przez producenta i powinien być dostosowany do średnicy przepustu i jego obciążenia. Blacha w czasie produkcji musi być zabezpieczona przed korozją przez galwanizację, ocynkowanie ogniowe lub metalizację cynkiem. Sposób zabezpieczenia antykorozyjnego blach ustala producent, a w przypadku braku wystarczających danych, warstwa ochronna cynku wykonywana zanurzeniowo powinna mieć grubość minimum 42 µm, natomiast powłoka z tworzywa sztucznego modyfikowana polimerami – trenchcoating gr. 300 µm. Grubość blachy min 2,50mm o karbowaniu 125x26mm lub równoważne w zależności od producenta.

Rodzaj blachy falistej do budowy przepustu musi być zgodny z dokumentacją projektową dopuszcza się inny rodzaj jednak spełniający wszystkie kryteria określone w dokumentacji projektowej, SST oraz norm. Blacha falista musi posiadać dokument dopuszczający blachę do stosowania.

Rodzaje elementów do łączenia arkuszy blachy falistej powinny być określone w instrukcji montażu producenta przepustów lub aprobatie technicznej. Rodzaje elementów do łączenia powinny być dobrane w zależności od średnicy przepustu, grubości łączonych blach, typu sfalowania blachy na długości łączonych arkuszy, a w przypadku braku wystarczających ustaleń w zakresie elementów do łączenia można stosować je zgodnie z poniższymi wskazaniami:

- śruby klasy 8.8 lub 10.9 wg PN-M-82054-03
- nakrętki klasy 8 lub 10 wg PN-M-82054-09
- podkładki wg PN-M-82006

Wszystkie elementy stalowe do łączenia arkuszy blachy falistej powinny być zabezpieczone przed korozją w sposób określony w katalogu fabrycznym producenta przepustów lub w aprobatie technicznej.

Szczegółowe parametry montażu łączników powinny być określone przez producenta przepustu i powinny stanowić komplet, tak aby gwarancja producenta na wyrób i wszystkie parametry określone w SST i dokumentacji projektowej były spełnione.

2.2.3. Elementy z polimerobetonu

Tunel pod korpusem drogi dla płazów zostanie wykonany z elementów polimerobetonowych składający się z elementu wejściowego, wydłużającego oraz tunelu. Materiał polimerobeton nie zawiera cementu ani zbrojenia. Polimerobeton jest odporny na topniejącą sól i liczne środki chemiczne występujące w środowisku. Głębokość penetracji struktury materiału przez wodę wynosi 0. Są to bardzo dobre przesłanki długiej żywotności systemu przy pełnej akceptacji przez płazy. Elementy zostały sprawdzone zgodnie z normą zharmonizowaną PN EN 1433 dla najwyższych obciążeń. Tunele dla płazów z polimerobetonu mogą utrzymać wagę samochodu, nawet na zewnętrznym krańcu.

Geosiatka przeciwspekaniowa

Geosiatka powinna mieć właściwości zgodne z ustaleniami dokumentacji projektowej oraz wymaganiami Producenta.

Do wykonania zabezpieczenia konstrukcji nawierzchni drogi stosować geosiatkę przeciwspekaniową 100/100kN/m o parametrach podanych poniżej:

- Masa powierzchniowa min. 300 g/m²;
- Liczba nici na długości 100cm (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min 40 / 40 szt.;
- Wytrzymałość geosiatki na rozciąganie (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min. 100 / 100 kN/m;
- Wydłużenie geosiatki przy obciążeniu maksymalnym (kierunek wzdłużny/ kierunek poprzeczny): min. ≤2,5 / ≤2,5;
- Wielkość oczka geosiatki 25 x 25 mm lub wg zaleceń producenta;
- Temperatura stosowania max +240°C;
- Odporność na temperaturę max +830°C;
- Wymiar rolki min. 4x100 m lub wg zaleceń producenta.

2.2.4. Fundament kruszywowy

Materiał fundamentu kruszywowego, tj. mieszanka żwirowo-piaskowa, powinien spełniać wymagania norm z serii PN-B-11110, PN-B-11111, PN-B-11112, PN-B-11113 oraz PN-B-11114 lub nowszych oraz powinien uwzględniać wymagania producenta.

2.2.5. Fundament betonowy

Nie dopuszcza się wykonania betonu na miejscu. Należy zakupić beton z wytwórni. Fundament należy wykonywać z betonu klasy co najmniej C25/30. Beton powinien odpowiadać wymaganiom PN-B-06250. Cement stosowany do betonu powinien być cementem portlandzkim klasy co najmniej „32,5” i powinien spełniać wymagania PN-B-19701. Transport i przechowywanie cementu powinny być zgodne z ustaleniami BN-88/6731-08.

Kruszywo do betonu (piasek, żwir, grys, mieszanka z kruszywa naturalnego sortowanego, kruszywo łamane) powinno spełniać wymagania PN-B-06712.

Woda powinna być odmiana „1” i spełniać wymagania PN-EN-1008. Bez badań laboratoryjnych można stosować wodę pitną. Domieszki chemiczne do betonu powinny być stosowane, ich dobór powinien być dokonany zgodnie z zaleceniami PN-B-06250. Domieszki powinny spełniać wymagania PN-B-23010.

Cement

Cement portlandzki powinien odpowiadać wymaganiom PN-B-19701:1997

Cement hutniczy powinien odpowiadać wymaganiom PN-B-19701:1997

Składowanie cementu powinno być zgodne z BN-88/6731-08

Materiały izolacyjne stosowane przy realizacji przepustu

- lepek asfaltowy na zimno wg PN-B 24620

- lepek asfaltowy na gorąco wg PN-C-96177

- inne materiały izolacyjne sprawdzone doświadczalnie i posiadające aprobatę techniczną za zgodą inżyniera

Drewno na deskowanie

Drewno na deskowanie, stosowane przy wykonywaniu betonowych konstrukcji na miejscu budowy powinno odpowiadać wymaganiom norm PN-75/D-96000 i PN-92/D-950 17. Do tego celu stosować drewno o klasie nie niższej od K33 pozbawionego wad w postaci sęków, o grubości nie mniejszej od 25 mm (3/4"), łączone równolegle na wpust lub pióro z uszczelnieniem (np. za pomocą taśmy metalowej).

2.2.6. Ława z betonu

Projektuje się wykonanie ławy fundamentowej z chudego betonu (C8/10) o grubości 40cm. Ławy fundamentowe powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją projektową i SST. Dopuszczalne odchyłki dla ław fundamentowych przepustów wynoszą:

a) różnice wymiarów ławy fundamentowej w planie: ± 5 cm dla przepustów pozostałych,

b) różnice rzędnych wierzchu ławy: ± 2 cm dla przepustów pozostałych.

Różnice w niwielecie wynikające z odchyłek wymiarowych rzędnych ławy, nie mogą spowodować spiętrzenia wody w przepuscie

2.2.7. Stabilizacja z kruszywa

Do stabilizacji cementem należy stosować kruszywa naturalne - piaski, pospółki, żwiry, albo mieszanek tych kruszyw o ciągłym uziarnieniu. Kruszywo można uznać za przydatne do stabilizacji cementem wtedy, gdy wyniki badań laboratoryjnych wykażą, że wytrzymałość na ściskanie i mrozoodporność próbek kruszywa stabilizowanego będzie wynosiła co najmniej 0,6. Badania kruszywa do stabilizacji należy wykonać zgodnie z normą PN-S96012:1997.

2.2.8. Zasyпка przepustu

Grunt zasyпки - mieszanka żwirowo-piaskowa spełniająca wymagania normy PN-S-02205 i PN-B-11112 lub nowszych. Maksymalny wymiar ziaren wnosi 32mm. Dopuszcza się większe frakcje w odległości powyżej 50cm od ścian konstrukcji rury, jednak wielkość frakcji nie powinna przekraczać 2/3 miąższości warstwy zagęszczanej. Wskaźnik zagęszczenia kruszywa zasyпки, zgodnie z normą PN-B-0605. Zasyпка inżynierska powinna być dostosowana każdorazowo do wymagań producenta zastosowanej rury, jednak nie może ona mieć gorszych parametrów niż podanych w dokumentacji. Dla żwiru dobrze uziarnionego o optymalnej wilgotności, grubość warstwy wynosi maksymalnie 300mm. Po zasypaniu rur do wysokości 600mm ponad wierzchołek, należy wykonać pomiar stopnia zagęszczenia gruntu zasyпки. W czasie zagęszczania gruntu w strefie rury i nad rurą należy kontrolować jej ugięcie. W przypadku, kiedy ugięcie pionowe rur przekroczy 2% wysokości przekroju przed zakopaniem, jest to sygnał, iż nie została osiągnięta zamierzona jakość instalacji i powinna być ona poprawiona (zwiększyć zagęszczenie zasyпки, zastosować inny materiał lub poszerzyć wykop)

2.2.9. Wzmocnienie podłoża (georuszt, geotkanina)

Do umacniania podłoża należy stosować georuszt o sztywności radialnej przy odkształceniu min. 315kN/m oraz geotkanina separacyjną wzmocnioną 25kN/m dla dwukierunkowych wytrzymałości na rozciąganie.

Do wykonania robót należy zastosować georuszt trójosiowy, z otworami o kształcie trójkąta równobocznego, tworzącymi układ sześciokątów foremnych, wykonany z polipropylenu (PP). Georuszt powinien być wyprodukowany w procesie perforacji i rozciągania w trzech kierunkach podgrzanej do odpowiedniej temperatury tamy polipropylenowej. Węzły i żebra georusztu powinny stanowić integralną całość – nie dopuszcza się stosowania materiałów przeplatanych, zgrzewanych, spawanych, ekstrudowanych itp. w węzłach zgodnie z określeniami zawartymi w p. 1.4.

Georuszt powinien spełniać istotne dla funkcji stabilizacyjnej parametry podane w Tablicy Sztywność radialna i podobne właściwości fizyczne powinny być deklarowane w taki sposób, że wartość nominalna +/- tolerancja reprezentuje 99,7% populacji, tj. 99,7% „przedziału tolerancji”.

Tablica. Wymagania wobec georusztu do warstwy ulepszanego podłoża

L.p.	Parametr	Metoda badania	Jednostka	Wymagana wartość	Tolerancja
1.	Sztywność radialna przy odkształceniu 0,5%	TR 041 B.1	kN/m	390	-75
2.	Współczynnik izotropii sztywności	TR 041 B.1	-	0,80	-0,15
3.	Efektywność węzła	TR 041 B.2	%	100	-10
4.	Rozmiar sześcioboku	TR 041 B.4	mm	80	+/-4

Geotkanina separacyjna ma zastosowanie jako separacja warstw gruntu, gdzie nie są oczekiwane znaczne osiadania, jak też utrudnione warunki wbudowania materiału. Wskazane jest stosowanie w gruntach nienawodnionych tam, gdzie parametry hydrauliczne separatora nie są czynnikiem pierwszorzędny. Pasma geotkaniny można łączyć na zakład. W tej sytuacji dla gruntów o umiarkowanej nośności stosuje się zakład 300mm. W przypadku gruntów niskiej nośności zakład należy powiększyć do 500-1000mm. Aby nie dopuścić do rozsuwania się założonych pasów można zastosować mocowanie do gruntu za pomocą stalowych klamer (z prętów stalowych fi8) w kształcie litery U, w odstępach od 4 do 5 m.

2.2.10. Półki dla płazów i małych ssaków

Półka z tworzyw sztucznych zgodnie z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach powinna mieć powyżej 50 cm szerokości lub powyżej 100 cm (w zależności od długości przepustu), minimum 2 mm grubości i być w kolorze zielonym. Półka powinna składać się z elementów łączonych na zakład, co daje gwarancję szczelności.

Odpowiednia wytrzymałość i sztywność półki powinna być zagwarantowana przez zastosowanie wzmocnień w postaci przetłoczeń wzdłużnych i poprzecznych, wygiętych kołnierzy zewnętrznych. Półki powinny posiadać taką sztywność by nie podlegały ugięciom i drganiom w czasie przechodzenia po nich zwierząt. Wyżej wspomniane kołnierze służą także do zabezpieczenia zwierząt przed spadnięciem z półki. Dodatkowo zapobiegają mają ubytkom (wypłukiwaniu się) żwiru i gleby znajdujących się na powierzchni półek. Półkę z laminatu instaluje się na wspornikach, a mocuje się je za pomocą nitów w miejscu zakładów.

Ze względu na charakter i przeznaczenie, półki muszą swoim wyglądem imitować naturalne przejścia dla zwierząt i powinny być w kolorze zielonym. Wskazane jest zatem by pokryte były posypką gruntową, na którą powinna składać się warstwa wtopionego w półkę żwiru/piasku kwarcowego oraz cienka warstwa gruntu lub humusu (ok 3 cm). Półki nie wykazują odkształceń przy obciążeniach do 100 kg, nie wpadają w wibracje a boczne kołnierze o wys. 7 lub 9 cm w przypadku półek o szerokości 100 cm zapewniają bezstresowe przejście małych zwierząt przez przepust.

Dostawca powinien zapewnić kompleksowy system półek tj. taki, który obejmuje wyprowadzenie półek poza obręb przepustu (np. instalowanie półek nad rowami, mocowanie ich do skrzydełek przepustu czy na skarpach ziemnych lub brukowanych).

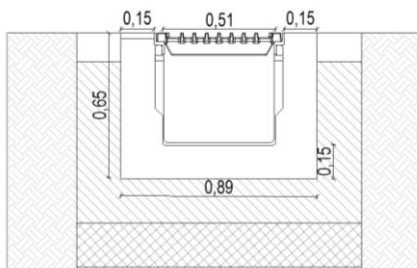
Na żądanie Inżyniera, Wykonawca obowiązany jest udokumentować źródło zakupu materiału, składników półki i przedłożyć te dokumenty na piśmie.

2.2.11. Stoprynnna

Rynna powinna mieć dno o szerokości ok. 50 cm (zgodnie z wytycznymi z „Poradnika ochrony płazów. Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu inwestycji drogowych. Problemy i dobre praktyki.” Rafał T. Kurek, Mariusz Rybacki, Marek Sołtysiak). Grubość ścianek rynny powinna wahać się od 1,0 cm do 4 cm. Pierwszy i ostatni element rynny musi być wyposażony w siatkę szklaną o boku oczka 5x5 mm, dzięki której można będzie szczelnie połączyć końcowe elementy stoprynnny z plotkami naprowadzającymi. Do rynny przytwierdzone są 4 żeliwne listwy. Do listew mocuje się kraty stosując w tym celu śruby dostarczone przez producenta. Na jeden metr stoprynnny przypadają 3 kraty, każda o szerokości 33 cm. W kracie znajdują się dwa rodzaje prześwitów: 62/90 mm i 38/90 mm.

Parametry techniczne rynny:

- Szerokość dna - 50 cm (zgodnie z wytycznymi "Poradnika ochrony płazów").
- Długość pojedynczego segmentu – 100 cm.
- Grubość rynny min. 1,2 cm.
- Należy zapewnić szczelne połączenie stoprynnny i plotka naprowadzającego.
- Rynny należy wykonać na ławie betonowej z obustronnym oporem o grubości min. 15cm z betonu klasy co najmniej C25/30.



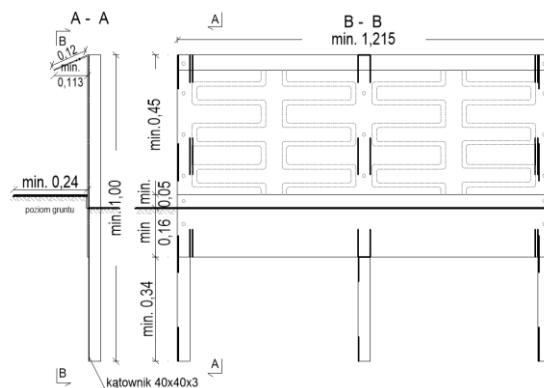
Rysunek 1. Przykładowe rozwiązanie stoprynnny

2.2.12. System ochronno - naprowadzający

Plotek naprowadzający z prefabrykowanych tworzyw sztucznych do naprowadzania małych zwierząt powinien być zbudowany z paneli o wysokości co najmniej 500 mm. W górnej części panelu powinien znajdować się daszek o długości większej niż 100 mm nachylony do pionowej części panelu pod kątem od 45° do 90° (odległość między końcem daszka a płaszczyzną pionową panelu powinna być większa niż 100 mm), może również posiadać poziomą półkę montowaną na wysokości ok. 160 mm mierząc od dolnej krawędzi panelu. Plotki naprowadzające w swoim systemie powinny zawierać prefabrykowane skrety w prawo i w lewo oraz prefabrykowane elementy wejścia na wzniesienie lub zejścia z wzniesienia. Odpowiednia wytrzymałość i sztywność plotka powinna być zagwarantowana przez zastosowanie wzmocnień w postaci przetłoczeń wzdluznych i poprzecznych, łączeń paneli na zakład oraz instalacji paneli do palików lub siatki naprowadzającej.

Górna część blachy powinna być wygięta w kierunku przeciwnym do zagięć bocznych, tworząc trwałą przewieszkę grawitacyjnie zrzucającą wspinające się zwierzęta (analogicznie jak przewieszka plotka).

Ze względu na charakter i przeznaczenie, plotki muszą mieć kolor naturalny zielonkawy – nie wyróżniający się z otoczenia i nie powodujący nagrzewania się elementu.



Rysunek 2. Przykładowe rozwiązanie plotków naprowadzających

Po ukształtowaniu nasypu i zagospodarowaniu terenu w miejscach, gdzie występuje ryzyko podmycia i przewrócenia konstrukcji plotka przez wody przepływowe i napływowe należy wykonać plotki z drenażem. Drenaż wykonany jest poprzez otwór, który zakrywa siatka o boku oczka nie większym niż 5x5mm. Drenaż powinien być tak wykonany, by nie osłabiać konstrukcji plotku. Plotek z drenażem umożliwia przepływ wody nagromadzonej w skutek masywnych ulew. Dzięki drenażowi plotek nie jest podmywany przez wodę i nie przechyla się.

W przypadku przejścia półki nad rowem przewidziano montaż tzw. żabich mostków lub zastosowanie płyt drogowych na gabionach, które umożliwią przejście dla małych ssaków i płazów przez rów. W przypadku żabich mostków istnieje możliwość regulowania kąta nachylenia pochylni poprzez odpowiednie docięcie łącznika. W przypadku zastosowania płyty drogowej plotki należy zakotwić w płycie drogowej, którą należy ułożyć i połączyć z gabionami.

2.2.13. Płyta drogowa na gabionach

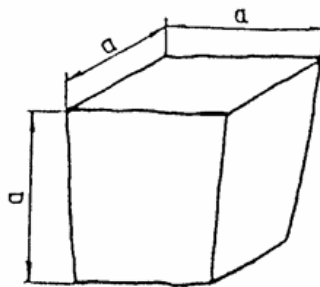
Płyta drogowa zbrojona C25/30 o gr. 15cm. Na płycie należy wykonać warstwę gruntu min. 10cm.

Gabiony wykonywać z siatki stalowej zgrzewanej o oczkach kwadratowych min. 50x50 mm. Siatka stalowa, z której wykonano kosze powinna być zabezpieczona przed korozją powłoką PCV. Nominalna grubość warstwy PCV wynosi 0.25mm. Kosze gabionowe powinny być łączone spiralami lub stalowym drutem wiązałkowym, zabezpieczonych powłoką antykorozyjną. Do wypełnienia koszy gabionowych należy użyć wytrzymałych, nie zwierzęcych i odpornych na działanie wody i mrozu kamieni. Minimalny wymiar pojedynczych kamieni nie może być mniejszy od wymiaru oczka siatki.

2.2.14. Umocnienie skarp

2.2.14.1. Kostka kamienna

Do umocnień skarp i rowów kostką kamienną o wymiarach 10x10x10cm na betonie C12/15 gr.10cm. Kostka nieregularna powinna mieć kształt zbliżony do prostopadłościanu. Kształt kostki nieregularnej przedstawia rysunek 3.



Rysunek 3. Kształt kostki nieregularnej

Wymagania dotyczące wymiarów kostki nieregularnej przedstawia tablica 1.

Dopuszcza się uszkodzenie jednego naroża powierzchni górnej kostki o głębokości nie większej niż 0,6 cm.

Tablica 1. Wymiary kostki nieregularnej oraz dopuszczalne odchyłki

Wyszczególnienie	Wielkość (cm)				Dopuszczalne odchyłki dla gatunku		
	5	6	8	10	1	2	3
Wymiar:	5	6	8	10	1,0	1,0	1,0
Stosunek pola powierzchni dolnej (stopki) do górnej (czoła), w cm, nie mniejszy niż	-	-	-	-	0,7	0,6	0,5
Nierówności, powierzchni górnej (czoła), w cm, nie większe niż	-	-	-	-	0,4	0,6	0,8
Wypukłość powierzchni bocznej, w cm, nie większa niż	-	-	-	-	0,6	0,6	0,8
Odchyłki od kąta prostego krawędzi powierzchni górnej (czoła), w stopniach, nie większe niż	-	-	-	-	6	8	10
Odchylenie od równoległości płaszczyzny powierzchni dolnej w stosunku do górnej, w stopniach, nie większe niż	-	-	-	-	6	8	10

2.2.14.2. Fuga epoksydowa do kostki kamiennej

Przy wykonywaniu umocnień skarp i rowów kostką kamienną stosować spoinowanie zaprawą do fugowania, o głębokości fugi minimum 3cm. Stosować produkt wodo nieprzepuszczalny oraz odporny na czyszczenie mechaniczne, czyszczenie strumieniem wody pod ciśnieniem, mróz i sól używaną przy odładzaniu. Minimalna wytrzymałość zaprawy fugowej na ścisnienie - 50 N/mm². Zastosowany produkt musi być o niskiej zawartości chromianów zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006, załącznik XVII (lub nowszym).

2.2.14.3. Zaprawa cementowa

Przy wykonywaniu umocnień skarp i rowów kostką kamienną stosować zaprawy cementowe w części znajdującej się poniżej 3cm fugi epoksydowej. Zaprawy cementowe powinny być zgodne z wymaganiami PN-B-14501:1990 (lub nowszej).

2.2.14.4. Obrzeża kamienne

Stosować obrzeża kamienne/ betonowe o wymiarach 0,08x0,30x1,0m. Powierzchnie obrzeży powinny być bez rys, pęknięć i ubytków kamienia, o fakturze z formy lub zatartej. Krawędzie elementów powinny być równe i proste. Wymagania techniczne stawiane obrzeżom kamiennych/ betonowym wg PN-EN 1343 (lub nowszej).

2.2.15. Przełożenie/ oczyszczanie i profilowanie istniejących rowów

Podczas wykonywania prac związanych z oczyszczaniem i profilowaniem rowów materiały nie występują.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Rodzaje sprzętu

Wykonawca przystępujący do wykonania przepustów, przejść dla płazów i robót towarzyszących przedstawi do akceptacji dla Inspektora Nadzoru sprzęt, którym zamierza wykonać prace związane z budową przepustów. Niezależnie od powyższego powinien wykazać się możliwością korzystania z m. in.:

- narzędzi mechanicznych, młoty pneumatyczne, zrywarki, koparki, ładowarki, wiertarki mechaniczne itp. – do odpajania i wydobywania gruntów,
- spycharki, zgarniarki, równiarki, urządzenia do hydromechanizacji itp. – do jednoczesnego wydobywania i przemieszczania gruntów,
- samochody wywrotki, samochody skrzyniowe, taśmociągi itp. – do transportu mas ziemnych,
- sprzęt zagęszczający (walce, ubijaki, płyty wibracyjne, zagęszczarki itp.),
- sprzęt transportowy,
- urządzenia do montażu i demontażu ścianek szczelnych,
- sprzęt do montażu przepustów w zależności od wielkości otworu i wybranego sposobu łączenia rur między innymi: klucze nasadowe, klucze dynamometryczne, zawiesia parciane, drabiny, rusztowania przenośne,
- sprzęt do rozładunku rur, jak: lekki żuraw kołowy, wózki widłowe (rozładunek może też być wykonywany ręcznie),
- drobny sprzęt do wykonywania ręcznie wykopów,
- sprzęt do ustawienia obrzeży kamiennych, (Roboty wykonuje się ręcznie przy zastosowaniu drobnego sprzętu pomocniczego.)

- równiarka, ładowarka czołowa, walec gładki, żebrowany lub ryflowany, ubijaki o ręcznym prowadzeniu, wibratory samobieżne, płyt ubijające, betoniarki ew. sprzęt do podwieszania i podciągania, cysterny z wodą pod ciśnieniem (do zraszania) oraz węże do podlewania (miejsc niedostępnych) – do wykonania umocnienia powierzchni skarp i rowów.
- żuraw samochodowy wyposażony w zawieszę z belką trawersową, sprzęt do wykonywania przecisków, rur oraz materiałów niezbędnych do wykonania przepustu tymczasowego,
- igłofiltry.

Sprzęt powinien odpowiadać wymaganiom określonym w dokumentacji projektowej, instrukcjach producentów lub propozycji Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inżyniera.

4. TRANSPORT I SKŁADOWANIE

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport i składowanie elementów prefabrykowanych i rur

Transport elementów prefabrykowanych i polimerobetonowych powinien odbywać się na samochodach ciężarowych w liczbie sztuk nie przekraczającej dopuszczalnego obciążenia zastosowanego środka transportu. Rozmieszczenie elementów na środkach transportowych powinno być symetryczne. Elementy należy układać na podkładach drewnianych o wymiarach przekroju co najmniej 10x5 cm z odstępami pomiędzy elementami umożliwiającymi rozładowanie. Podkłady powinny wystawać poza obręb elementu co najmniej 30 cm. Do transportu można przekazywać elementy, w których beton osiągnął wytrzymałość co najmniej 0,75 średniej wytrzymałości serii badanych próbek.

Arkusze blach falistych można pogrupować w zależności od rodzaju sfalowania i krzywizny arkuszy i układać jeden na drugim.

Transport blach falistych oraz ich załadunek i wyładunek musi być wykonany starannie, tak aby nie uszkodzić fabrycznej powłoki ochronnej blach. Nie wolno uderzać blachami o twarde i ostre przedmioty oraz nie wolno ich ciągnąć po gruncie.

Śruby, nakrętki, podkładki należy przewozić w warunkach zabezpieczających wyroby przed korozją i uszkodzeniami mechanicznymi. W przypadku stosowania do transportu palet, opakowania powinny być zabezpieczane przed przemieszczaniem się, np. za pomocą taśmy stalowej lub folii termokurczliwej.

4.3. Transport elementów polimerobetonowych

Mikrotunele, ścianki kierujące, elementy wejściowe mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu z uwzględnieniem zaleceń producenta wyrobu.

4.4. Transport systemu ochronno – naprowadzającego

Sposób transportu systemu z tworzywa sztucznego przewidzianych do naprowadzania małych zwierząt nie może powodować obniżenia ich jakości lub uszkodzeń. Wyboru środków transportu dokonuje Wykonawca.

4.5. Transport innych materiałów

Transport materiałów kamiennych, betonowych, kruszyw, elementów deskowania itp. powinien odpowiadać wymaganiom SST D-00.00.00, SST D-02.01.01, SST D-02.03.01.

Cement, należy przewozić środkami transportowymi przeznaczonymi do przewożenia tego typu wyrobów.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w OST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Podstawowy zakres robót

Zakres robót wykonywanych przy wznoszeniu przepustów obejmuje między innymi:

- roboty przygotowawcze,
- rozbórkę istniejących obiektów inżynierskich,
- umocnienie ścian wykopu,
- odwodnienie wykopu,
- wykonanie deskowania dla fundamentu,
- wykonanie fundamentu kruszywowego z mieszanki żwirowo-piaskowej,
- wykonanie fundamentu betonowego pod przepustami i wlotem i wylotem przepustu,
- izolację fundamentu,
- montaż przepustów z elementów prefabrykowanych i jego elementów zgodnie z projektem montażu,
- ewentualne wykonaniem tymczasowego przepustu oraz/lub przełożenie,
- montaż kompletny przepustu z blachy falistej o średnicy 1,6m pod koroną drogi wraz z robotami towarzyszącymi,
- montaż kompletny przejść dla płazów z elementów polimerobetonowych,
- ułożenie zasypki inżynierskiej,
- wzmocnienie podłoża,
- stabilizacja z kruszywa,
- wykonanie pólek dla płazów i małych ssaków,
- wykonanie stoprynnien,
- wykonanie systemu ochronno - naprowadzającego,
- wykonanie płyty drogowej na gabionach,
- umocnienie skarp i rowów kostką kamienną,
- oczyszczanie i profilowanie istniejących rowów,
- inne prace opisane w projekcie i wytycznych Producenta,
- wykop i nasyp drogowy w pozycjach kosztorysowych wg. SST D-02.01.01 i D-02.03.01 oraz warunków opisanych w niniejszej specyfikacji.

5.3. Roboty przygotowawcze

Roboty przygotowawcze przy budowie przepustu i prac towarzyszących obejmują czynności przewidziane w dokumentacji projektowej, wytycznych Producenta oraz obowiązujących przepisach w tym m.in.:

- odwodnienie terenu budowy (w przypadku braku możliwości odwodnienia liniowego należy zastosować mechaniczne osuszanie terenu budowy np.: pompy, igłofiltry itp., których koszty należy wliczyć w niniejszą jednostkę obmiarową z ewentualnym przełożeniem rowu/cieku oraz wykonaniem tymczasowego przepustu do czasu wybudowania nowego przepustu, w tym uzyskanie zgłoszenia lub pozwolenia wodnoprawnego na czas wykonywania niniejszych prac,
- wykonanie szalunku do fundamentu,
- przed rozpoczęciem robót i zakupu rur/ prefabrykatów do kontrolnego pomiaru rzędnych istniejących przepustów oraz drenaży i porównanie ich z założeniami projektowymi. Takie kontrolne pomiary ma przekazać dla projektanta z podpisem inspektora nadzoru w ciągu 7 dni od daty ich

- wykonania. Jeżeli Wykonawca nie dopełni w/w obowiązku, uznaje się, że nie wykonał prac zgodnie z projektem. Wszelkie propozycje zmian Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia w formie dokumentacji zamiennej złożonej do zatwierdzenia dla Inspektora Nadzoru i Projektanta.
- w przypadku wątpliwości Wykonawcy co do przebiegu sieci, przed rozpoczęciem robót Wykonawca zobowiązany jest do sporządzenia szkiców porównawczych poszczególnych branż na profilu przepustu w celu uniknięcia kolizji wynikających z harmonogramu prowadzonych robót.
 - przed rozpoczęciem robót ziemnych należy przebieg sieci wytyczyć geodezyjnie/ detektorem i w pobliżu uzbrojenia prace wykonywać ręcznie.
 - Wykonawca zobowiązany jest do wykonania tymczasowej organizacji ruchu dla robót związanych z budową przepustu, która będzie uwzględniać harmonogram robót Wykonawcy i zaistniałe trudności w budowie przepustu. Należy wykonać drogi objazdowe. Prace należy prowadzić zgodnie z zatwierdzoną organizacją ruchu.
 - należy zweryfikować zapisy dokumentacji projektowej i jej załączników i w przypadku wystąpienia różnic między poszczególnymi częściami dokumentacji (opis techniczny, rysunki, SST) należy zastosować rozwiązanie najbardziej korzystne pod względem jakości, trwałości obiektu budowlanego w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Projektantem.
 - kolejność i zgodność prac należy realizować zgodnie z Katalogiem "Zalecenia projektowe i technologiczne dla podatnych konstrukcji inżynierskich z blach falistych" oraz „Przepusty drogowe z elementów prefabrykowanych” chyba, że zapisy w niniejszej dokumentacji są bardziej rygorystyczne to należy postępować zgodnie z dokumentacją.
 - w trakcie robót przygotowawczych Wykonawca przeanalizuje projekt i jego załączniki i w przypadku zapytania Wykonawcy związanego z budową przepustów i pracami z nimi związanymi powinno zawierać, m.in.: pomiary geodezyjne i ich opis, przedstawienie szkiców rozwiązań zamiennych, udokumentowanie fotograficzne, propozycje rozwiązań, opinie Inspektora Nadzoru. Do propozycji Wykonawcy Projektant ma prawo polecić wykonanie dodatkowych pomiarów, uszczegółowień, rysunków, wyjaśnień i innych czynności niezbędnych dla Projektanta do prawidłowej oceny wniosku.
 - w ramach robót przygotowawczych Wykonawca zapozna się z szczegółami które będzie można modyfikować dostosowując je do warunków panujących na budowie. Modyfikacje ulepszające rozwiązania i przyspieszające prace podlegają zatwierdzeniu Inspektora Nadzoru i zgody Projektanta.
 - Podczas prac związanych z zakładaniem osnowy realizacyjnej, wynoszeniu elementów projektowanych w teren oraz pomiarze powykonawczym, należy uwzględnić, iż rzędne zawarte w dokumentacji projektowej odnoszą się do układu wysokości Kronsztad 86 PL-KRON86-NH. Koszt obliczeń i opracowań geodezyjnych z tym związanych, należy uwzględnić w wycenie robót.

5.4. Rozbiórka istniejących obiektów inżynierskich

Przed rozpoczęciem robót związanych z rozbiórką obiektów inżynierskich należy zabezpieczyć teren, wykonać oznakowanie, wytyczyć obiekty do rozbiórki. Następnie należy przyjąć odpowiednią technologię rozbiórki. W przypadku gdy w obszarze rozbiórki obiektu będą występowały sieci należy je zabezpieczyć lub przełożyć poza obszar realizowanych prac. W razie konieczności opracować niezbędną dokumentację/ opracowania wymagane przez zarządcę sieci. W zakresie należy ująć wszystkie prace niezbędne do dokonania rozbiórek, utylizacji i uporządkowania terenu w celu umożliwienia dalszych prac. Wykonawca jest zobowiązany do segregacji materiałów. Prace rozbiórkowe należy wykonywać ręcznie a tam gdzie to jest możliwe mechanicznie z bezwzględnym przestrzeganiem przepisów BHP. Realizując roboty rozbiórkowe należy przewidzieć stosowne zabezpieczenie terenu. Prace należy prowadzić zgodnie z dokumentacją technologiczną rozbiórki opracowaną przez wykonawcę a wszystkie zmiany powinny być uzgadniane z Inspektorem Nadzoru.

5.5. Wykop pod przepust i fundament

W sprawach robót nieuregulowanych w niniejszym punkcie należy korzystać z SST D-02.01.01 Wykonanie wykopów. Metoda wykonania robót powinna być dobrana w zależności od wielkości robót, głębokości wykopu, ukształtowania terenu, rodzaju gruntu oraz posiadanego sprzętu. Z uwagi na warunki terenowe i środowiskowe przyjęto, iż roboty ziemne dla przepustów są wykonywane w ściankach szczelnych (umocnienie wykopu). Jednak jeżeli warunki miejscowe na to pozwolą wykonawca za zgodą Inżyniera Kontraktu może odstąpić od ich zastosowania stosując inną bezpieczną metodę wzmocnienia ścian wykopu w ramach ceny za wykonanie przepustu, bez zwiększenia zakresu robót i narażania Inwestora na dodatkowe koszty.

- Wymiary wykopu powinny być dostosowane do wymiarów budowli w planie i umożliwiające swobodne wykonanie robót lecz nie mniej niż 0,8m od krawędzi elementów i zabezpieczeń ścian wykopu.

- Podłoże pod fundamenty i przepust musi zostać odebrane przez uprawnionego geologa/ geotechnika wraz z wpisem do dziennika budowy jeżeli wynika to z procesu budowlanego.

- Roboty ziemne na skrzyżowaniach i zbliżeniach z istniejącym uzbrojeniem należy wykonywać ręcznie po uprzednim wytyczeniu geodezyjnym/ detektora ich przebiegu oraz po sprawdzeniu ich zgodności przebiegu z mapą.

- W przypadku zinventaryzowania podczas prac związanych z budową przepustu drenaży należy je przebudować na istniejących rzędnych i zgłosić do odbioru zarządcy. Powyższa czynność dotyczy również uszkodzenia urządzenia przez Wykonawcę. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do wykonania w ramach ceny kontraktowej opracowań przebudowy drenaży niezinventaryzowanych podczas prac budowlanych a nie ujętych w projekcie, które będą kolidować z przepustem.

- Dodatkowo do założeń ilości przedmiarowych wykopów oraz nasypów założono ilości dla wykopu otwartego. Natomiast cena jednostkowa wykonania wykopu uwzględnia wykonanie ścianek szczelnych.

- Wykop/ nasyp należy wykonać do warstw nośnych.

5.6. Umocnienie ścian wykopów

Ściany wykopów winny być zabezpieczone na czas robót wg niniejszej SST i zaleceń Inżyniera zgodnie z warunkami BHP. W szczególności zabezpieczenie może polegać na:

- stosowaniu bezpiecznego nachylenia skarp wykopów,
- podparciu lub rozparciu ścian wykopów,
- stosowaniu ścianek szczelnych wraz z opracowaniem dokumentacji

Do podparcia lub rozparcia ścian wykopów można stosować drewno, elementy stalowe lub inne materiały zaakceptowane przez Inżyniera.

Wykonanie robót ziemnych dla przepustu założono w ściankach szczelnych i traktuje się to jako umocnienie ścian wykopu, co Wykonawca uwzględni w cenie jednostkowej budowy obiektu. Dopuszcza się inny sposób wykonania umocnienia zgodnie z BHP, jednak nie mogą one powodować zwiększenia kosztów robót. Podczas wykonywania ścianek szczelnych wykonawca jest zobowiązany dodatkowo wykonać projekt technologiczny obliczeń w/w ścianek na czas prowadzenia robót w wykopie.

5.7. Fundament kruszywowy pod przepust

Fundament kruszywowy powinien być dostosowany każdorazowo do wymagań producenta zastosowanego przepustu, jednak nie może mieć gorszych parametrów niż zastosowane w dokumentacji.

Przepusty z elementów prefabrykowanych i przejścia z elementów polimerobetonowych posadowione na fundamencie kruszywowym o minimalnej grubości 30 cm. Natomiast przepust z blachy falistej posadowiony na fundamencie kruszywowym o minimalnej grubości 50 cm. Maksymalny wymiar ziaren wnosi 32mm. Dopuszcza się większe frakcje w odległości powyżej 50cm od ścian konstrukcji rury, jednak wielkość frakcji nie powinna przekraczać 2/3 miąższości warstwy zagęszczanej. Wskaźnik zagęszczenia min. 1,0 wg standardowej próby Proctora. Kruszywo znajdujące się bezpośrednio przy konstrukcji nie powinno zawierać ziaren większych niż 32 mm. Szerokość fundamentu obejmuje strefę szerokości rury z uwzględnieniem skosu zasypki przy założeniu 1:1. Stosować się do wytycznych producenta oraz warunków norm. Do wykonania warstwy podsypki zaleca się stosowanie

wyłącznie materiału ziarnistego. Grunty organiczne lub drobnoziarniste o plastyczności od średniej do wysokiej nie są do tego celu odpowiednie i nie należy ich używać. Powierzchnia podsypki powinna zapewniać swobodny odpływ wody, być ciągłą, gładką i pozbawioną cząstek większych niż podano powyżej, gdyż mogłyby one spowodować wystąpienie obciążeń punktowych. Zaleca się, by górna warstwa podsypki o grubości 5cm nie została zagęszczona, co ułatwi osadzenie rur, czyli ich połączenie i posadowienie. Warstwa ta pełni jedynie funkcję wyrównującą dno wykopu. By zagwarantować równomierne ułożenie rury, należy pod każdym łącznikiem przewidzieć odpowiednie niecki montażowe o szerokości odpowiadającej 2-3-krotnej szerokości łącznika. Niecki dla łączników należy wykonać w sposób umożliwiający łączenie rur i kontrolę strefy połączenia bez naruszenia podsypki.

Powierzchnia podłoża lub podsypki powinna być dokładnie wyrównana i dostosowana do kształtu przepustu.

W sprawach robót nieregulowanych w niniejszym punkcie należy korzystać z SSTD-02.03.01

5.8. Ława z betonu

Fundament należy tak ukształtować, aby po zakończeniu osiadań niweleta dna przepustu była linią prostą pokrywającą się z niweletą ciekłu lub przejścia wewnątrz przepustu. Ławy fundamentowe należy wykonać zgodnie z Dokumentacją Projektową oraz dostosowując do warunków podłoża gruntowego. Różnice w niwelecie wynikające z odchylek wymiarowych rzędnych ławy nie mogą spowodować spiętrzenia wody w przepuscie.

5.9. Fundament betonowy

Przed wykonaniem fundamentu należy dokonać pomiaru przepustu. Promień należy dostosować do średnicy rury z zachowaniem min. 5 cm podsypki. Powierzchnie odziemne, które będą stykały się z gruntem zabezpieczyć materiałami bitumicznymi nakładanymi na zimno o grubości nie mniejszej niż 1mm. Odkryte powierzchnie fundamentu zabezpieczyć bezbarwnym i głęboko penetrującym (min. 4mm od powierzchni) środkiem hydrofobizującym odpornym na czynniki atmosferyczne oraz na agresywne oddziaływanie soli i jej roztworów.

Deskowanie dla fundamentu

Pracę należy wykonywać stosując materiał opisany w pkt. 2.2.4., deski należy łączyć ze sobą w sposób nieumożliwiający wyparcie ich przez beton. Szalunek należy zbijać w przygotowanym wykopie lub warsztacie. Szczególną uwagę należy zwrócić na styki narożne sposobu deskowania ze ścianą, stosując listwy fazujące przekrój elementu betonowego.

Izolacja fundamentu

Powierzchnie odziemne które będą stykały się z gruntem zabezpieczyć materiałami bitumicznymi nakładanymi na zimno o grubości nie mniejszej niż 1mm.

- odkryte powierzchnie fundamentu zabezpieczyć bezbarwnym i głęboko penetrującym (min. 4mm od powierzchni) środkiem hydrofobizującym odpornym na czynniki atmosferyczne oraz na agresywne oddziaływanie soli i jej roztworów.

Występowanie złuszczeń, spękań, pęcherzy itp. wad jest niedopuszczalne. Warstwa izolacji, przed jej zasypaniem lub ułożeniem warstwy ochronnej, powinna być chroniona od uszkodzeń mechanicznych.

5.10. Stabilizacja z kruszywa

W przypadku zalewania przestrzeni wykopu w strefie rury, wypełnienie strefy pod i obok rury należy wykonać warstwowo o grubości warstwy nie większej niż 200-300mm z uwagi na siłę wyporu. Mieszanka do stabilizacji kruszywa powinna być zagęszczana do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego od 1,00 wg Proctora.

5.11. Montaż przepustu

5.11.1. Elementy prefabrykowane

Montaż przepustu może być wykonany wyłącznie przez wyszkolony personel techniczny. Przepusty układa się na odpowiednio wyprofilowanym podłożu gruntowym na fundamencie wykonanym zgodnie z dokumentacją techniczną. Montaż przepustu musi przebiegać ściśle według instrukcji montażu producenta przepustów. Przed połączeniem należy sprawdzić prawidłowość położenia elementów. Elementy muszą na całej swej długości wspierać się na podłożu. Niedopuszczalne są obciążenia liniowe i punktowe. Należy zwrócić szczególną uwagę na osiowość ustawienia prefabrykatów. W celu zagwarantowania kontrolowanego centrycznego połączenia należy stosować przewidziane do tego celu urządzenia (siłowniki, wciągarki itp.) wyposażone w łagodnie działający podnośnik i stopniowo opuszczać prefabrykat na dno rowu. Należy uważać, by w czasie montażu elementy prefabrykowane były właściwie zabezpieczone przed uszkodzeniem. Element wlotu/wylotu należy umieścić na zagęszczonej podsypce z pospółki oraz, jeśli wlot/wylot nie posiada fundamentu pod ścianką, na prefabrykowanym fundamencie. Grubość podsypki powinna być określona w dokumentacji projektowej. Jeżeli konstrukcja prefabrykatów na to pozwala styk pomiędzy przepustem a wlotem należy uszczelnić tak jak styk między prefabrykatami rurowymi. Jeśli nie jest to możliwe, połączenie między przepustem i wlotem/wyłowem należy uszczelnić zaprawą piaskowo-cementową. Dodatkowo dla przepustów, dla których naziem jest mniejszy niż 1,0m w konstrukcji drogi przewidziano georuszt na szerokości 15m od osi przepustu.

Na czas budowy dopuszcza się przełożenie wód za pomocą rowu otwartego. Jeżeli będzie taka konieczność należy przełożyć wody za pomocą przecisku. Średnicę przepustu tymczasowego należy dostosować do ilości wód płynących - minimalna średnica 40cm.

5.11.2. Przepust z blachy falistej

Montaż przepustu może być wykonany wyłącznie przez wyszkolony personel techniczny. Przepusty układa się na odpowiednio wyprofilowanym podłożu gruntowym na fundamencie wykonanym zgodnie z dokumentacją techniczną. Montaż przepustu musi przebiegać ściśle według instrukcji montażu producenta przepustów. Przed połączeniem należy sprawdzić prawidłowość położenia rur. Rury muszą na całej swej długości wspierać się na podłożu. Niedopuszczalne są obciążenia liniowe i punktowe. Łączenie rur powinno być wykonywane centrycznie, wzdłuż osi rury. Należy uważać, by w czasie montażu rury były właściwie zabezpieczone przed uszkodzeniem.

Na czas budowy dopuszcza się przełożenie wód za pomocą rowu otwartego. Jeżeli będzie taka konieczność należy przełożyć wody za pomocą przecisku.

Średnicę przepustu tymczasowego należy dostosować do ilości wód płynących - minimalna średnica to 40cm.

5.11.3. Drenaż

Drenaż należy wykonywać w następujący sposób:

1. Montaż geomembrany drenażowej PEHD gr. 1,5 mm na wszystkich ścianach korytka.
2. Wykonanie zasypki konstrukcyjnej pod rurę drenażową.
3. Rurę drenażową należy umieścić w geokompozycie, po uprzednim położeniu pod rurę materiału filtracyjnego
4. Zabezpieczenie drenażu geotkaniną dwukierunkową separacyjną wzmocnioną 25 kN/m

Długość drenaży dostosować do długości płyty przejściowej z uwzględnieniem odcinków wylotowych.

Przy wykonaniu systemu drenażowego należy przestrzegać następujących warunków:

- izolacja przeciwwilgociowa powinna być wykonana i odebrana przez Inżyniera,
- wykopy powinny być wykonane, zasypane i zagęszczone zgodnie z Dokumentacją Projektową

5.11.4. Izolacja przepustu i głowicy części odziemnej oraz impregnacja części nieodziemnej (zewnątrznej)

Przed przystąpieniem do robót izolacyjnych należy obniżyć poziom wody gruntowej co najmniej o 30 cm poniżej układanej warstwy izolacji i zapewnić utrzymanie tego poziomu w czasie trwania robót. Należy wykonać gruntowanie podłoża i minimum 2-krotne zabezpieczenie przez nałożenie powłoki właściwej. Przed ułożeniem kolejnych warstw izolacji zagruntowana powierzchnia powinna być całkowicie sucha. Po wykonaniu izolacji zabezpieczone powierzchnie powinny być chronione przed światłem słonecznym, deszczem i innymi czynnikami atmosferycznymi przez przynajmniej 6 godzin.

Podczas wykonywania robót powinny być spełnione następujące warunki: jeżeli producent materiałów nie podaje inaczej, to prace powinny być prowadzone w temperaturze nie niższej niż +5°C i nie wyższej niż 30°C. Nie wolno naprawiać powierzchni konstrukcji betonowych pokrytych miejscowo szronem (dotyczy materiałów stosowanych w ujemnych temperaturach), niedopuszczalne jest wykonywanie prac podczas złej pogody - silnego wiatru, deszczu, w mgie oraz przy pojawiającej się na powierzchni betonu rosie.

Właściwe oczyszczenie betonu ma decydujące znaczenie dla trwałości i jakości stosowanych zabezpieczeń. Przygotowanie podłoża ma na celu zapewnienie warunków do właściwego zastosowania materiału lub ochrony powierzchniowej.

Podłoże betonowe, powinno być jednorodne, czyste, wolne od mleczka cementowego, piasku, pyłów, olejów i tłuszczów, a także innych elementów pogarszających przyczepność.

Po wykonaniu robót należy usunąć z powierzchni wszelkie tłuszcze i oleje, a na polecenie Inżyniera ułożyć dodatkową powłokę ochronną, jeżeli usunięcie tych zanieczyszczeń w jakimkolwiek stopniu może zmniejszyć skuteczność wykonanej powłoki.

Powierzchnię należy powleć roztworem asfaltowym dwukrotnie na zagruntowanym podłożu. Zużycie materiału około 1,0 l/m² dla jednej warstwy. Łączna grubość warstw izolacyjnych nie może być mniejsza niż 2 mm. Należy dbać, aby lepek asfaltowy miał odpowiednią lepkość przez cały czas smarowania zgodnie z instrukcją Producenta lub PN-B-24620:1998 (lub nowszą).

5.11.5. Montaż elementów polimerobetonowych

Tunele dla płazów z elementów polimerobetonowych należy montować na odpowiednio przygotowanym podłożu. Wbudowywanie mikrotuneli powinno się rozpoczynać od punktu o najwyższej rzędnej (miejsca przełamania spadku jezdnii). Należy układać mikrotunele z uwzględnieniem kierunku strzałki wyłoczonej na ściankach. Elementy układa się odpowiednio na fundamencie betonowym C25/30 o grubości min. 20cm, warstwie gruntu stabilizowanego spoiwem C0,4/0,5 -20cm, georuszcie o sztywności radialnej przy odkształceniu min. 315kN/m, wykopie/ nasypie budowlanym w umocnionych ścianach oraz na geotkaninie separacyjnej wzmocnionej 25 kN/m. W celu regulacji bilansu wodnego w tunelach polimerobetonowych należy zamontować płyty denne. Spełniają one zadanie wymiany wilgoci pomiędzy stykającą się z podłożem częścią dolną, a mającą dostęp do powietrza częścią górną. Płyty denne tunelu nie są powierzchnią parowania, ponieważ woda nie może przez nie przenikać. Jest to korzystne dla licznych płazów i małych zwierząt. Materiał, z którego są wykonane, to polimerobeton idealna alternatywa dla oddychających skórą płazów ponieważ jest nienasiąkliwy - nie odbiera wilgoci ze skóry, jest gładki, płazy nie są narażone na zranienia w trakcie przemieszczania po jego nawierzchni, nie ma stalowego zbrojenia, które mogłoby zaburzyć orientację płazów w terenie. Sposób wbudowywania elementów proponuje Wykonawca, z uwzględnieniem instrukcji producenta wyrobu i uzyska akceptację Inżyniera.

Geosiatka przeciwspekaniowa

Geosiatkę należy układać na warstwie podbudowy zasadniczej w taki sposób, aby od osi była ona wysunięta po 10m w każdą stronę. Przed ułożeniem należy oczyścić powierzchnię przewidzianą do ułożenia geosiatki a następnie ją ułożyć wraz z jej przymocowaniem do podłoża.

5.11.6. Wylot monolityczny

Pracę wykonać zgodnie ze specyfikacją dotyczącą wykonania wylotów stanowiącą załącznik do niniejszego opracowania autorstwa inż. Bartłomieja Figura.

5.12. Zasyпка przepustu

Zasyпка inżynierska powinna być dostosowana każdorazowo do wymagań producenta zastosowanej rury, jednak nie może ona mieć gorszych parametrów niż zastosowanych w dokumentacji. Materiał zasyпки powinien być układany warstwami o maksymalnej grubości 30 cm, a następnie zagęszczany.

W strefach pachwinowych, ze względu na występowanie dużego parcia konstrukcji na grunt, należy układać zasypkę warstwami o maksymalnej grubości 20 cm. Układanie musi być wykonywane symetrycznie, aby wysokość zasyпки była taka sama po obydwu stronach konstrukcji stalowej, przy czym dopuszcza się różnicę wysokości równą jednej warstwie. Przed przystąpieniem do układania kolejnej warstwy należy upewnić się czy poprzednia została właściwie zagęszczona. Do zagęszczenia kruszywa w strefie pachwinowej konstrukcji stosować należy ogólnie dostępny sprzęt do zagęszczania zwracając szczególną uwagę na dokładność wykonania prac. Sprzęt ciężki taki jak walce wibracyjne może pracować w odległości ponad 1,0 m od konstrukcji poruszając się zawsze równolegle do jej osi podłużnej. Przed wykonaniem takiej czynności należy zasięgnąć opinii producenta rury zastosowanej na budowie. W przypadku wystąpienia problemów z zagęszczeniem gruntu w strefie pachwinowej konstrukcji z uwagi na ograniczoną dostępność, stosować można wplukiwanie zasyпки, co pozwala na osiągnięcie lepszych wskaźników zagęszczenia oraz na właściwe wypełnienie obszaru. Z uwagi na niebezpieczeństwo wymywania drobnych cząstek, które może doprowadzić do rozmycia gruntu, wplukiwanie zasyпки powinno być prowadzone przy niezbyt wysokim ciśnieniu i pod pełną kontrolą.

Wskaźnik zagęszczenia kruszywa zasyпки, określany wg standardowej próby Proctora, zgodnie z normą PN-88/B-4481 powinien wynosić:

- min. 0,95 w odległości do 20 cm od ścianki konstrukcji; zagęszczanie należy prowadzić w sposób bardzo ostrożny - zaleca się stosować ubijaki ręczne lub płyty wibracyjne,

- min. 1,00 w pozostałym obszarze w części zasyпки.

Nie dopuszcza się przymowania kruszywa na zasypkę w bezpośredniej bliskości konstrukcji oraz nie wolno rozładowywać pojazdów z kruszywem bezpośrednio na konstrukcję. Powierzchnia zasyпки obejmuje strefę o szerokości fundamentu z uwzględnieniem skosu 1:1 fundamentu kruszywowego.

Minimalny naziom nad przepustem bezwzględnie musi wynosić 60 cm.

Obciążenia od ruchu technologicznego na budowie mogą przekraczać projektowane obciążenia eksploatacyjne. W związku z tym zabrania się prowadzenia ruchu technologicznego nad konstrukcją przepustu. W przypadku jego zastosowania Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność związaną z uszkodzeniem obiektu. Szczególną uwagę należy zwrócić na ruch technologiczny w obrębie końców konstrukcji. Koszt wykonania dróg dojazdowych i objazdowych należy ująć w cenie kontraktu. Ich konieczność będzie wynikała z technologii robót.

5.13. Wzmocnienie podłoża (georuszt, geotkanina)

Bezpośrednio na przygotowanym podłożu należy ułożyć warstwę georusztu trójosiowego. Pomiędzy sąsiednimi i kolejnymi pasmami georusztu należy zachować zakład o szerokości min. 0,4 m. Georuszt trójosiowy można układać zarówno w kierunku podłużnym jak i poprzecznym do osi drogi, pod warunkiem zachowania wymaganych zakładów. Wytrzymałość w miejscach połączeń pasm powinna być co najmniej równa wytrzymałości pojedynczej warstwy geosyntetyku.

Należy zwrócić uwagę aby zakłady geosyntetyków były zachowane podczas układania kruszywa. Można to zapewnić stosując odpowiednie sposoby na utrzymanie geosyntetyków w niezmiennionej pozycji, takie jak tymczasowe szpilki stalowe lub ułożenie niewielkich pryzm kruszywa. Niedopuszczalny jest ruch pojazdów gąsienicowych, walców ośladowych i innych ciężkich maszyn bezpośrednio po ułożonym materiale geotekstylnym

5.14. Półki dla płazów i małych ssaków

W pierwszej kolejności należy wyznaczyć wysokość, na której ma być zainstalowana półka. W przypadku półki ze wspornikami należy zainstalować wsporniki wywiercając w ścianach przepustu trzy otwory na każdy wspornik w odległościach wyznaczonych przez Producenta, pamiętając, że półki są łączone na zakład o szerokości co najmniej 5 cm. Wsporniki przytwierdzić do ściany przepustu stosując śruby rozporowe. Następnie przynitować półki do wsporników jednocześnie dociskając półkę do ściany przepustu.

Półki sąsiadujące, w miejscu zakładu połączyć nitami Al/Fe (3-4 nity na dnio półki i po jednym na kołnierzu).

W miejscu wejścia/wyjścia z przepustu, w razie konieczności zmiany kierunku półki, powinno się zastosować kątowny element narożny (łącznik) przymocowując go do zainstalowanej w przepuście półki oraz półki przytwierdzonej do ściany naprowadzającej. W przypadku kątów $< 90^\circ$ kątowny element półkowy należy przyciąć w odpowiednim miejscu. Element narożny należy łączyć zawsze z szerszą stroną półek poprzez nitowanie zakładu dna i kołnierza. Mocowanie półek należy rozpoczynać od naroża wejścia/wyjścia przepustu.

Należy również pamiętać, że półka narożna powinna być podparta specjalnym narożnym wspornikiem lub słupkiem. W przypadku konieczności skrócenia półki (cięcie należy wykonać od strony nieprzewężonej) można to przeprowadzić na placu budowy przy użyciu szlifierki kątownej z zachowaniem przepisów BHP.

Należy przyjąć system, który został opracowany przez wybranego producenta półek, dotyczy to mocowania do ściany skrzydełek przepustu oraz instalowania półek na wprost, lub pod kątem, w przypadku przeszkód takich jak: rowy odwadniające, oraz sytuacji kiedy istnieje różnica poziomów między półką a płotkiem. W przypadku konieczności przejścia półki z tworzyw sztucznych przez rów odwadniający lub, gdy przepust nie jest wyposażony w skrzydełka, należy zastosować kładki z tworzyw sztucznych. Montaż należy rozpocząć od wkopania lub mocowania słupków zgodnie z zaleceniami producenta. Następnie przynitować do słupków belki (pamiętając, że belki łączone są na zakład), a później zainstalować półkę. Szczegółowe wytyczne powinny być przedstawione przez producenta kładek. Na wejściu/zejściu półek na skarpę należy zastosować element rozszerzanego wejścia. Po zamontowaniu przejścia dla zwierząt dno elementów przykryć ok 3 cm warstwą ziemi lub innym naturalnym podłożem.

W razie niestandardowych rozwiązań (brak ścian naprowadzających, naprowadzające skarpy zadarnione itp.) zwrócić się do producenta półek.

Wykonawca przed wykonaniem łączów półek i płotków naprowadzających przedstawi szkice o charakterze technicznym połączeń z uwzględnieniem zagospodarowania terenu do akceptacji Inspektora.

5.15. Stoprynnny

Przed rozpoczęciem prac należy wziąć pod uwagę płynne połączenie płotków naprowadzających ze stoprynną. Rynny powinny być ułożone prostopadle do zjazdu. Lokalizacja wyżej wymienionych elementów w planie powinna być zgodna z Dokumentacją Projektową dopuszczalne są drobne korekty z uwagi na trudności terenowe, których nie można było przewidzieć na etapie projektu. Jednak taka zmiana nie może ograniczać funkcji obiektu. Wbudowanie ma się odbyć zgodnie z zaleceniami producenta.

Przed rozpoczęciem prac należy przykryć kraty z żeliwa do rynny używając dostarczonych w tym celu śrub ocynkowanych M12x60.

Należy zrobić wykop na nawierzchni drogi na szerokość 90-100 cm i głębokość 70 cm. Na zagęszczonym gruncie wykonać podbudowę z chudego betonu o grubości 5 cm. Następnie wykonać podstawę betonową C 20/25 o grubości 15 cm.

Na tak przygotowanej podstawie, ustawić elementy stoprynnny poziomo, pamiętając, że elementy skrajne wyposażone są w siatkę umożliwiającą szczelne połączenie stoprynnny i płotków naprowadzających (jeżeli płotki nie są przewidziane, wówczas należy odciąć zbyt dużą siatkę nożykiem tapicerskim). Środkowe elementy rynny wyposażone są, na swych skrajach, w paski maty, które mają zapobiegać wciekaniu betonu przy wylewaniu ścianek bocznych. Wykonać opaskę fundamentową boków o grubości 15 cm z betonu klasy C20/25. Zagęścić równomiernie beton po obu stronach stoprynnny. Ułożyć wierzchnią warstwę drogi. Na końcu należy oczyścić dno stoprynnny z resztek betonu i/lub asfaltu.

Wykonawca przed wykonaniem łączów stoprynnny i płotków naprowadzających przedstawi szkice o charakterze technicznym połączeń z uwzględnieniem zagospodarowania terenu do akceptacji Inspektora.

5.16. System ochronno - naprowadzający

Wykonawca odpowiedzialny jest za zgodność robót z dokumentacją projektową, wymaganiami Specyfikacji oraz poleceniami Inżyniera projektu. Jest odpowiedzialny również za wyznaczenie wysokości wszystkich elementów zgodnie z wymiarami określonymi w dokumentacji projektowej lub zaleceniami Inżyniera projektu.

Montaż poszczególnych elementów płotków dla płazów należy wykonywać zgodnie z instrukcją producenta. Słupki montażowe należy wbić w grunt za pomocą narzędzi ręcznych z zastosowaniem przekładek drewnianych. Głębokość montażu wynosi 50,0 cm. Rozstaw słupków należy stale monitorować za pomocą urządzeń pomiarowych lub gotowych wzorców wymiarowych. Powierzchnia pionowa segmentów płotków (część podziemna) powinna być zagłębiona w grunt na głębokość 10,0 cm. Wykop należy wykonać metodami ręcznymi. Po akceptacji Inżyniera możliwe jest wykorzystanie do tego celu lekkiego sprzętu mechanicznego – w zależności od rodzaju gruntu rodzimego.

Montaż poszczególnych segmentów należy wykonywać ręcznie przy użyciu elektronarzędzi sieciowych bądź akumulatorowych. W miejscach montażu segmentów na skarpach o znacznym nachyleniu element zagłębiony w gruncie powinien być ażurowy w celu umożliwienia spływu wód przypowierzchniowych. W tym celu w dolnej strefie płotków należy nawiercić otwory o średnicy 5,0 mm i rozstawie 15,0 cm. Jeżeli dokumentacja projektowa nie mówi inaczej, to zakończenia poszczególnych linii wygrodzienia powinny być wykonane w formie „U”. Kolejne segmenty, oraz połączenia powinny być połączone trwałe i szczelnie nie pozostawiając szczelin umożliwiających przejście lub uwięzienie płazów. Połączenia segmentów powinny być wykonane z użyciem systemów łączenia zgodnie z SST, które zapewnią wieloletnią gwarancję szczelności i trwałości połączeń.

Wykonawca przed wykonaniem łączów stoprynnny i płotków naprowadzających oraz półek i płotków naprowadzających przedstawi szkice o charakterze technicznym połączeń z uwzględnieniem zagospodarowania terenu do akceptacji Inspektora.

Żabie mostki

Mostki należy wykonywać poprzez zainstalowanie półki na belce z podporami w postaci słupków. Słupki należy instalować co 600 mm, wkopując je na mniej więcej tej samej wysokości (z zachowaniem małego spadku ku skarpi w celu spływu wody) na głębokość przynajmniej 500 mm. Wejście na półkę będzie nagwarantowane przez zastosowanie płotków naprowadzających zainstalowanych na skarpi.

5.17. Przejście nad rowem z płyty drogowej na gabionach

Płyty drogowe zbrojone należy ułożyć i połączyć z gabionami, które to zostaną posadowione na betonie C12/15. Podczas wykonywania prac należy:

- zastosować fundament zgodny z projektem wylewany na miejscu o grubości zgodnej z dokumentacją, który zostanie wykonany w szalunkach,
- zaleca się najpierw wykonanie fundamentu pod gabiony, ustawienie i wypoziomowanie gabionów a następnie wykonanie fundamentu oporowego dla gabionów,
- z podstawy fundamentu wypuścić kotwy metalowe min. 40cm, które połączą etap I – wylanie fundamentu z etapem II – fundament oporowy,
- nie wcześniej niż po 7 dniach dopuszcza się ułożenie płyty na zaprawie klejącej mrozoodpornej/ betonie o grubości netto 10cm. Grubość netto traktowana jest po uwzględnieniu strat zaprawy/betonu wynikające z penetracji w kosze gabionowe. W celu uniknięcia wyciśnięcia zaprawy spod płyty, dookoła gabionów należy wykonać szalunek.
- odkrytą stal zbrojeniową należy zabezpieczyć antykorozyjnie i nałożyć warstwę kleju.
- połączenia między płytowe uszczelnić w celu zapobieganiu penetracji wody i w konsekwencji wypłukiwaniu warstwy gruntu. Uszczelnienie wykonać poprzez wypełnienia szczelin zaprawą, np. CX20 a następnie całość płyt i połączeń zaizolować lepikiem i dodatkowo na połączeniu płyt zastosować papę termozgrzewalną, którą dodatkowo należy uszczelnić na łączeniach.
- płotki lokalizować minimum 10 cm od krawędzi płyt drogowych, z uwagi na warstwę gruntu płotki od góry płyty należy zamontować 10 cm od płyty,
- przestrzeń między płytami a płotkami wypełnić kostką na zaprawie lub betonem w szalunku o wymiarach 10x20cm. Niniejsza opaska ma powstrzymać osuwanie się warstwy gruntu z płyty.
- powierzchnie płyt należy pokryć warstwą gruntu.

Uwaga: Poprzeczne nachylenie płyt min. 0,5% (w celu zapewnienia odpływu wód).

5.18. Umocnienie skarp i rowów kostką kamienną

Umocnienie skarp i rowów kostką kamienną - o wymiarach 10x10x10 cm na betonie C12/15 gr. 10 cm ze spoinowaniem zaprawą do fugowania, o głębokości fugi min 3 cm wykonać zgodnie z dokumentacją projektową oraz niniejszą SST.

Kostkę nieregularną można układać w różne desenie:

- desień rzędowy prosty, który uzyskuje się przez układanie kostki rzędami prostopadłymi do osi drogi,
- desień rzędowy ukośny, który otrzymuje się przez układanie kostki rzędami pod kątem 45 stopni do osi drogi,
- desień w jodełkę, który otrzymuje się przez układanie kostki pod kątem 45 stopni w przeciwnie strony na każdej połowie przepustu,
- desień łukowy, który otrzymuje się przez układanie kostki w kształcie łuku lub innych krzywych.

Desień nawierzchni z kostki kamiennej nieregularnej powinien być dostosowany do wielkości kostki. Kostka użyta do układania wzmocnienia powinna być jednego gatunku i z jednego rodzaju skał. Dla rozgraniczenia kierunków ruchu na skarpie, powinien być ułożony pas podłużny z jednego lub dwóch rzędów kostek o odmiennym kolorze.

Po ułożeniu kostki kamiennej stosować spoinowanie zaprawą do fugowania, o głębokości fugi minimum 3 cm. Poniżej 3 cm fugi epoksydowej należy przestrzeń pomiędzy kostką kamienną wypełnić zaprawą cementowo-piaskową o stosunku 1:2. W okresie wiązania zaprawy cementowo-piaskowej powierzchnię bruku należy osłonić matami lub warstwą piasku i utrzymywać w stanie wilgotnym przez co najmniej 7 dni. Szerokość spoin między kostkami nie powinna przekraczać 12 mm. Spoiny w sąsiednich rzędach powinny się mijać co najmniej o 1/4 szerokości kostki.

Ułożenie obrzeży kamiennych

Obrzeża należy ustawiać jednocześnie z wylewaniem fundamentu betonowego C12/15 i regulować ich położenie. Zewnętrzna ściana obrzeża powinna być obsypana piaskiem, żwirem lub miejscowym gruntem przepuszczalnym, starannie ubitym. Spoiny nie powinny przekraczać szerokości 1 cm. Należy wypełnić je zaprawą cementową. Spoiny przed zalaniem należy oczyścić i zmyć wodą. Spoiny muszą być wypełnione całkowicie na pełną głębokość.

5.19. Przełożenie /profilowanie i oczyszczanie rowów

Wykopy pod projektowane rowy wykonać, jako wykopy otwarte zgodnie z poniższym punktem.

W okresie normalnej eksploatacji konieczna jest okresowa wymiana zamulonej warstwy torfowo-piaskowej. Należy zwrócić szczególną uwagę na uzyskane rzędne dna rowu; odchylenie tych rzędnych od rzędnych projektowanych nie może być większe niż 1 cm. Wymiary dna i skarp rowu w planie nie mogą się różnić od zakładanych w projekcie o więcej niż 5 cm. W wyniku prac związanych z przekładaniem rowów należy uzyskać parametry zgodne z dokumentacją.

Oczyszczenie rowu polega na wybraniu namułu naniesionego przez wodę, ścięciu trawy, samosiewów, dziko rosnących zakrzewień, rozrosłych zarośli w obrębie rowu, zebraniu, załadunku i zutylizowaniu wszelkich nieczystości znajdujących się w rowach i na skarpach rowów.

Profilowanie dna oraz skarp rowów ma za zadanie uzyskanie właściwych parametrów technicznych. Niweleta dna profilowanego rowu musi zostać wyznaczona przez Wykonawcę w taki sposób, aby dostosować się do naturalnych warunków terenowych, ukształtowania przyległego terenu, naturalnych pochyłości oraz istniejących śladów cieków wodnych, przepustów itp. wraz z odprowadzeniami. Część rowów wymagać będzie oczyszczenia na pełnej głębokości, dlatego należy zwrócić szczególną uwagę, by nie doprowadzić do nadmiernego przegłębienia rowów w rejonie istniejących urządzeń (dno rowu max 5 cm poniżej linii łączącej dna przepustów sąsiadujących ze sobą - wewnętrznych krawędzi rur przepustu), co skutkować będzie brakiem możliwości grawitacyjnego spływu wód deszczowych i powstawaniem zastoisk. Z uwagi na powyższe zaleca się stosowanie urządzeń pomiarowych na odcinkach o małych spadkach podłużnych niwelety rowu, celem ich odpowiedniego wyprofilowania.

W wyniku prac związanych z oczyszczeniem i profilowaniem rowów należy uzyskać podane poniżej wymiary geometryczne rowu i skarp:

- szerokość dna co najmniej 0,40 m i/lub nie mniej niż szerokość istniejącego rowu namierzona w terenie,
- nachylenie skarp od 1:1 do 1:3 i/lub dostosowane do stanu istniejącego z uwzględnieniem granic działek rowów,
- najmniejszy dopuszczalny spadek podłużny rowu powinien wynosić 0,2%, w wyjątkowych sytuacjach na odcinkach nie przekraczających 200 m - 0,1%,
- największy spadek podłużny rowu nie powinien przekraczać przy nieumocnionych skarpach i dnie:
 - w gruntach piaszczystych - 1,5%,
 - w gruntach piaszczysto-gliniastych, pylastych - 2,0%,
 - w gruntach gliniastych i ilastych - 3,0%,
 - w gruntach skalistych - 10,0%.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi do akceptacji:

- aprobatę techniczną (lub dokument równoważny) na rury, elementy prefabrykowane oraz polimerobetonowe i elementy łączące rury, jak złączki, paski zaciskowe lub śruby itp., wydaną przez uprawnioną jednostkę,
- zaświadczenie o jakości (atesty) na materiały, do których wydania producenci są zobowiązani przez właściwe normy PN i BN,
- wyniki badań materiałów przeznaczonych do wykonania robót, zgodnie z wymaganiami określonymi w punkcie 2.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Kontrola robót przygotowawczych

Przed przystąpieniem do robót ziemnych Wykonawca powinien sprawdzić prawidłowość wykonania robót pomiarowych.

6.3.2. Kontrola wykopu i nasypu

Kontrolę wykopu i nasypu wykonać zgodnie z SST D-02.01.01 i D-02.03.01

6.3.3. Kontrola wykonania fundamentu kruszywowego

W czasie przygotowania podłoża pod przepust należy zbadać:

- zgodność wykonywanych robót z dokumentacją projektową,
- prawidłowość wyprofilowania kształtu podłoża w dostosowaniu do kształtu spodu przepustu,
- grubość warstwy fundamentu i jej wymiary w planie,
- zagęszczenie fundamentu kruszywowego

Kontrola deskowania

Każde deskowanie powinno podlegać odbiorowi. Przedmiotem kontroli w czasie odbioru powinny być:

- klasa drewna i jego wady,
- szczelność deskowań w płaszczyznach i narożach wklęsłych,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni deskowania przed i po betonowaniu oraz porównanie z wymaganym poziomem w Dokumentacji Projektowej.

Dopuszcza się następujące odchyłki:

- a) rozstaw żeber: $\pm 0,5\%$ lecz nie więcej niż 0,2 cm,
- b) odchylenie deskowań od prostoliniowości lub od płaszczyzny o 0,1 %,.
- c) różnice w grubości desek : $\pm 0,2$ cm,
- d) odchylenie ścian od pionu o : $\pm 0,2\%$ lecz nie więcej niż 0,5 cm,
- e) miejscowe zaburzenie powierzchni o: $\pm 0,2$ cm na odcinku 3 m,
- f) odchyłki wymiarów wewnętrznych deskowania (przekrojów betonowych):
 - 0,2 % wysokości lecz nie więcej niż - 0,5 cm,
 - +0,5 % wysokości lecz nie więcej niż +2 cm,
 - 0,2 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż -0,2 cm,
 - +0,5 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż - 0,5 cm.

6.3.4. Kontrola robót betonowych

Badania konstrukcji betonowych w czasie wykonywania robót polegają na bieżącym, w miarę postępu robót sprawdzaniu jakości używanych materiałów i zgodności wykonywanych Robót z Dokumentacją Projektową, Specyfikacjami Technicznymi.

Sprawdzeniu podlegają:

- wymiary i lokalizacja fundamentu,
- klasa betonu,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni fundamentu,

6.3.5. Kontrola robót izolacyjnych fundamentu

Kontrola izolacji powinno polegać na sprawdzeniu ciągłości powstałej warstwy izolującej i jej zgodności z ST i według instrukcji producenta jak również stosownych aprobat technicznych.

Sprawdzeniu podlegają:

- jednolitości i ciągłości powłoki,
- liczby położonych warstw izolacji,
- grubości powłoki izolacyjnej,

6.3.6. Kontrola wykonania stabilizacji z kruszywa

Kontrola wykonania stabilizacji kruszywa pod przepustą powinna być zgodna z zaleceniami producenta przepustu oraz zgodna ze schematem opracowanym przez wykonawcę i zatwierdzonym przez Inżyniera. Kontrola stabilizacji kruszywa powinna uwzględniać:

- zgodność wykonywanych robót z dokumentacją projektową,
- prawidłowość wyprofilowania kształtu podłoża w dostosowaniu do kształtu spodu przepustu,
- grubość warstwy stabilizacji kruszywa,

6.3.7. Kontrola montażu przepustu

Kontrola wykonania montażu przepustu powinna być zgodna z zaleceniami instrukcji montażu dostarczonej przez producenta oraz zgodna ze schematem montażu opracowanego przez wykonawcę i zatwierdzonego przez Inżyniera. W przypadku zastrzeżenia wyrażonego w dokumencie dopuszczającym do stosowania materiału na przepust (np. w aprobacie technicznej), nadzór techniczny wykonania (montażu) przepustu może prowadzić wyłącznie osoba prawna lub fizyczna wskazana w tym dokumencie.

Kontrola montażu przepustu powinna uwzględniać sprawdzenie:

- rzędnych posadowienia,
- wymiaru przepustu,
- prawidłowości wstępnego montażu elementów,
- sposobu łączenia,
- prawidłowości ew. wykonania rusztowań do montażu przepustu,
- poprawności ew. wykonania bloków dociążających i połączenia ich z przepustem,
- prawidłowości posadowienia przepustu na podłożu lub podsypce, w przypadku przeniesienia przepustu z miejsca montażu znajdującego się poza miejscem ostatecznej lokalizacji przepustu.

Kontrola wykonania izolacji przepustu i głowicy oraz impregnacja części nieodziemnej (zewnątrznej)

Izolację powierzchni zewnętrznej lub wewnętrznej przepustu należy sprawdzić przez oględziny i badania, zgodnie z wymaganiami w zakresie:

- jednolitości i ciągłości powłoki na powierzchni przepustu,
- liczby położonych warstw izolacji,
- grubości powłoki izolacyjnej,
- prawidłowości pokrycia izolacją powierzchni dna przepustu, w przypadku przewidzianego wykonywania na niej betonowej wykładziny.

Kontrola wykonania drenaży

Kontrola jakości wykonania systemu drenażowego polega na sprawdzeniu jakości materiałów, zgodności z Dokumentacją Projektową oraz podanymi w niniejszej STWiORB wymaganiami i obowiązującymi normami.

6.3.8. Kontrola wykonania tunelu z elementów polimerobetonowych

Kontrola wykonania montażu tunelu powinna być zgodna z zaleceniami instrukcji montażu dostarczonej przez producenta oraz zgodna ze schematem montażu opracowanego przez wykonawcę i zatwierdzonego przez Inżyniera. Kontrola montażu przejścia dla płazów powinna uwzględniać sprawdzenie:

- lokalizacji i rzędnych posadowienia,
- wymiary tunelu,
- prawidłowość łączenia elementów,
- prawidłowości posadowienia przejścia na podłożu.

6.3.9. Kontrola wykonania tymczasowego przepustu

Kontroli podlega światło przepustu, rzędne posadowienia oraz okresowa kontrola z usunięciem

6.3.10. Kontrola wykonania zasypki przepustu

Kontrola wykonania zasypki przepustu powinna być zgodna z zaleceniami instrukcji wykonania przepustu dostarczonej przez producenta oraz uwzględniać sprawdzenie:

- dokładności ułożenia pierwszej warstwy zasypki, wpływającej na należyłą stabilizację dolnych naroży przepustu,
- prawidłowości wykonania następnych warstw zasypki, z uwzględnieniem dopuszczalnych grubości warstw oraz wskaźnika zagęszczenia gruntu,
- poprawności wykonania zasypki i prowadzenia zagęszczania zasypki w bezpośrednim otoczeniu przepustu, ze zwróceniem uwagi na nieuszkodzenie konstrukcji przepustu,

- właściwości użytych materiałów (gruntów) do zasyпки,
- powierzchni wykonywanej zasyпки,
- nieodkształcalności wymiarów wewnętrznych przepustu pod wpływem działania zasyпки.
- podczas osiadania nasypu w okresie gwarancji trzeba przepust na bieżąco sprawdzać na wystąpienie pustek. Jeżeli takie pustki wystąpią, należy je usunąć poprzez wdmuchanie piasku lub drobnego żwiru.

Zaleca się sprawdzenie wskaźnika zagęszczenia metodami „in-situ” (np. czujnikami elektronicznymi) każdej warstwy gruntu oraz sprawdzać metodą Proctora np. co 3 warstwę lub według decyzji Inspektora Nadzoru. Miejsca badań oraz otwory, z których pobierane są próbki gruntu do kontroli powinny być umiejscowione w połowie długości konstrukcji, w odległości 0,1 m i 1,0 m od jej ścianki, a z każdego otworu należy pobrać po 2 próbki.

W trakcie zagęszczania zasyпки prowadzić należy pomiary wielkości deformacji pionowych i poziomych. Zalecane jest sprawdzenie tych wielkości każdorazowo po ułożeniu i zagęszczeniu każdej warstwy zasyпки (szczególnie w przypadku konstrukcji o dużej rozpiętości). Dopuszcza się rzadszy pomiar, jednak ich liczba nie powinna być mniejsza niż 3. Pierwszy pomiar musi być dokonany w momencie, gdy zasyпка osiągnie poziom linii maksymalnej rozpiętości (światła poziomego), drugi bezpośrednio po przykryciu konstrukcji zasypką, a trzeci po wykonaniu całości naziomu. Liczbę pomiarów należy uzgodnić z Inżynierem, a wszystkie wyniki powinny znaleźć się w protokołach z pomiarów. Dopuszczalne odchyłki wymiarowe nie powinny przekraczać 2% rozpiętości konstrukcji. Przekroczenie tej wartości wymaga konsultacji z Inżynierem i Projektantem.

6.3.11. Kontrola wzmocnienia podłoża

W przypadku uzasadnionych wątpliwości Inżyniera/Inspektora Nadzoru co do jakości dostarczonych wyrobów geosyntetycznych Wykonawca jest zobowiązany do przedłożenia wyników badań Zakładowej Kontroli Produkcji wyrobów dostarczonych na budowę. Wyniki takich badań muszą być udostępnione od Producenta.

W czasie wykonywania robót należy prowadzić kontrolę bieżącą prawidłowości układania geosyntetyków, ich zasypywania oraz zagęszczania zasyпки. Badania kontrolne należy wykonywać dla każdej warstwy. Kontrola dotyczy stwierdzania zgodności prowadzenia robót z wymaganiami pkt 5.10 niniejszych STWiORB. Przy instalacji geosyntetyków należy kontrolować poprawność rozwijania, układania, łączenia, mocowania i kotwienia pasm, zgodnie z projektem technologicznym.

Kontrola zasypywania obejmuje sprawdzenie prawidłowości użycia odpowiedniego materiału, jego wbudowywanie oraz zagęszczanie.

6.3.12. Kontrola wykonania półek dla płazów i małych ssaków

Inżynier obowiązany jest do sprawdzenia jakości oraz właściwego przechowywania półek.

Kontrola przygotowania podłoża:

- Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Inżynierowi do akceptacji wyniki badań przygotowania podłoża.

Kontrola wykonanych robót:

- Podczas wykonywania robót Wykonawca zobowiązany jest sprawdzić mocowanie półek do ściany przepustu.

6.3.13. Kontrola wykonania stoprzynien

Inżynier obowiązany jest do sprawdzenia jakości oraz właściwego przechowywania stoprzynny dla płazów.

Kontrola przygotowania podłoża:

- Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Inżynierowi do akceptacji wyniki badań przygotowania podłoża.

Kontrola wykonanych robót:

- Podczas wykonywania robót Wykonawca zobowiązany jest sprawdzić montaż stoprzynny dla płazów.

6.3.14. Kontrola wykonania systemów ochronno - naprowadzających

Inżynier obowiązany jest do sprawdzenia jakości oraz właściwego przechowywania płotków.

Kontrola przygotowania podłoża

- Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Inżynierowi do akceptacji wyniki badań przygotowania podłoża.

W czasie wykonywania systemu należy zbadać:

- zgodność wykonania systemu z dokumentacją projektową (lokalizacja, wymiary, konstrukcja wsporcza, sposób łączenie elementów),
- prawidłowość wykonania prefabrykatów ogrodzeniowych,
- zachowanie dopuszczalnych odchyłek wymiarów, w szczególności należy uwzględnić efektywną wysokość ogrodzenia, obecność i wielkość wszelkich szczelin na łączeniach elementów,
- prawidłowość wykonania konstrukcji wsporczej.

6.3.15. Kontrola wykonania płyty drogowej na gabionach

Kontrola izolacji powinno polegać na sprawdzeniu ciągłości powstałej warstwy izolującej i jej zgodności z SST i według instrukcji producenta jak również stosownych aprobat technicznych.

Sprawdzeniu podlegają:

- prawidłowość wykonania fundamentów,
- prawidłowość połączenia gabionów z płytami,
- jednolitości i ciągłości powłoki,
- liczby położonych warstw izolacji,
- grubości powłoki izolacyjnej,

6.3.16. Kontrola wykonania umocnień skarp i rowów

W czasie wykonywania umocnienia skarp przepustu należy przeprowadzić następujące kontrole:

- sprawdzeniu zgodności z dokumentacją projektową,
- oględziny zewnętrzne zabrukowanej powierzchni,
- sprawdzenie konstrukcji kostki kamiennej,
- ścisłości ułożenia kostki,
- wypełnienie spoin,
- szerokości dna koryta - dopuszczalna odchyłka ± 2 cm,
- dokładności wypełnienia szczelin między kostką kamienną - pełna głębokość

Kontrola układania obrzeży

Kontrola jakości robót polega na sprawdzeniu:

- wyglądu zewnętrznego elementów,
- kształtu i wymiarów elementów,
- wykonania fundamentu,
- niwelety górnej płaszczyzny obrzeża, które może wynosić ± 1 cm na każde 100 m długości obrzeża,
- równość górnej powierzchni obrzeży, sprawdzane przez przyłożenie w dwóch punktach na każde 100 m obrzeża, trzymetrowej łąty, przy czym prześwit pomiędzy górną powierzchnią obrzeża i przyłożoną łątą nie może przekraczać 1 cm,

– wypełnienia spoin, sprawdzane co 10 metrów, które powinno wykazywać całkowite wypełnienie badanej spoiny na pełną głębokość

6.3.17. Kontrola przełożenia/ oczyszczania i profilowania rowów

Wykonawca jest zobowiązany do stałej i systematycznej kontroli prowadzonych robót w zakresie i z częstotliwością określoną w niniejszej SST i zaakceptowaną przez Inspektora.

Kontrola robót przygotowawczych

Przed przystąpieniem do robót ziemnych Wykonawca powinien sprawdzić prawidłowość wykonania robót pomiarowych.

Kontrola wykonania robót na rowach

Sprawdzenie jakości robót polega na:

- ocenie wizualnej kompletności robót,
- spadki podłużne rowu, dopuszczalna odchyłka wynosi $\pm 0,5\%$ spadku, sprawdzane raz na 100m,
- szerokość i głębokość rowu, dopuszczalne odchyłki wynoszą ± 5 cm, sprawdzane co 100m,
- powierzchnię skarp, prześwit pomiędzy skarpą a szablonem nie powinien przekraczać 3cm, sprawdzane co 100m.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową są jednostki wskazane w kosztorysach i przedmiarach.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania, z zachowaniem tolerancji wg punktu 6, dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- rozbiórka istniejących obiektów inżynierskich,
- wykonany wykop,
- wykonane podłoże pod przepust,
- wykonanie fundamentu betonowego,
- wykonanie fundamentu kruszywowego,
- stabilizacja z kruszywa,
- ułożenie przepustu,
- ułożenie tunelu z elementów polimerobetonowych,
- wykonana izolacja fundamentu,
- zasypka przepustu,
- wykonanie stabilizacji z kruszywa,
- wzmocnienie podłoża,
- wykonanie pólek dla płazów i małych ssaków,
- wykonanie systemu ochronno – naprowadzającego,
- wykonanie stopprzynny,
- wykonanie płyty drogowej na gabionach,
- umocnienie skarp i rowów kostką kamienną
- przełożenie/ oczyszczanie i profilowanie rowów.

Do odbioru ostatecznego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

- dokumentację projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji umowy;
- dzienniki budowy;
- geodezyjną inwentaryzację powykonawczą robót i sieci uzbrojenia terenu wraz z kopią mapy zasadniczej.

W przypadku, gdy wg komisji, roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru ostatecznego, komisja wyznaczy ponowny termin odbioru ostatecznego robót.

Wszystkie zarządzone przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Inspektora Nadzoru.

Podczas odbioru końcowego należy przede wszystkim:

- zbadać zgodność stanu faktycznego z Dokumentacją Projektową i powykonawczą inwentaryzację geodezyjną;
- sprawdzić kompletność wszystkich wymaganych dokumentów;
- sprawdzić stan i porządek na Terenie Budowy po zakończeniu Robót.

Jeżeli któreś z wymagań odnośnie jakości Robót nie zostało spełnione, należy ocenić wpływ tego faktu na możliwość użytkowania kanałów zgodnie z ich przeznaczeniem oraz warunkami eksploatacji, i w zależności od tego określić konieczne dalsze postępowanie.

Z odbioru końcowego należy sporządzić protokół zawierający wyniki przeprowadzonych prób, pomiarów, badań, testów itp. wraz z ich omówieniem i podpisami osób je wykonujących. Wyniki z przedmiotowych prób, pomiarów, badań, testów itp. powinny zostać wpisane do Dziennika Budowy.

Protokół z odbioru końcowego powinien być podpisany przez wszystkich członków komisji przeprowadzającej ten odbiór. Dokonanie odbioru końcowego należy potwierdzić wpisem do Dziennika Budowy.

Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w OST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Podstawa płatności za wykonanie nasypów drogowych i wykopów

Zgodnie z SST D-02.01.01 i SST D-02.03.01

9.3. Podstawa płatności za rozbiórkę 1 kompletu istniejącego obiektu inżynierskiego

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie rozbiórki 1 kpl. obiektu inżynierskiego wraz z robotami towarzyszącymi należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- opracowanie dokumentacji opisującej technologię rozbiórki obiektu,
- oznakowanie robót
- dostarczenie sprzętu,
- wyznaczenie elementów przeznaczonych do rozbiórki,
- odcięcie krawędzi jezdni i zabezpieczenie,
- obniżenie poziomu wód,
- wycięcie roślinności w tym drzew/ krzewów w obszarze robót i w obszarze obiektu,
- usunięcie kolidujących kamieni i gruzu,
- rozbiórkę nawierzchni wraz z obramowaniami,
- rozbiórka konstrukcji z elementów żelbetowych,
- rozbiórka konstrukcji z elementów metalowych,
- rozbiórka konstrukcji z elementów betonowych,
- rozbiórka konstrukcji z elementów z tworzyw sztucznych,
- rozbiórka fundamentów wgłębnych i wzmocnień,
- rozbiórka barier drogowych, balustrad, poręczy i ogrodzeń,
- demontaż znaków drogowych wraz z konstrukcją i wywiezieniem,
- rozbiórka umocnień,
- rozbiórka płyt i nawierzchni wraz z podbudową i obrabowaniem,
- zasypianie zagęszczenie dołów rozebranych elementów obiektów,
- wywóz nadmiaru urobku,
- segregacja materiałów,
- załadunek, wywiezienie i utylizacja materiału z rozbiórki,
- zasypianie dołów po usuniętych elementach z zagęszczeniem do uzyskania $I_s = 1,00$ wg BN-77/8931-12,
- wyrównanie podłoża i uporządkowanie terenu rozbiórki wraz z przygotowaniem go do dalszej realizacji inwestycji.
- inne prace niezbędne do osiągnięcia celów wymaganych niniejszą specyfikacją.
- ewentualna rozbiórka kostki, bruku i innych nawierzchni wraz z przekazaniem jej właścicielowi,
- przestawienia lub rozbiórka innych elementów kolidujących z inwestycją,
- plantowanie,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w niniejszej specyfikacji technicznej,
- uzyskanie protokołu odbioru,
- dodatkowo cena jednostkowa obejmuje koszty związane z sieciami biegnącymi w zakresie inwestycji, które obejmują ich zabezpieczenie, ewentualne przełożenie na czas robót.
- inne prace towarzyszące,

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST oraz dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

9.4. Podstawa płatności za 1 m kompletnego przepustu wraz z robotami towarzyszącymi

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m kompletnego przepustu wraz z robotami towarzyszącymi należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- wykonanie zabezpieczenia wykopu wraz z odwodnieniem,
- wykonaniem tymczasowego przepustu w celu przełożenia wód płynących na czas robót lub/i za pomocą rowów otwartych
- zakup i dostarczenie materiałów,
- transport przepustu,
- montaż elementów prefabrykowanych z ewentualnym przeniesieniem go jeśli montaż był wykonywany poza miejscem ostatecznej lokalizacji przepustu z ew. wykonaniem i zamontowaniem bloków odciążających przepustu,
- montaż płyty zespalającej,
- montaż płyty przejściowej,
- koszty związane z połączeniem elementów przepustu z wylotami/włotami,
- wykonanie ławy z betonu C8/10 o grubości 0,3m pod płytą przejściową,
- zespolenie prefabrykatów z płytą przejściową,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w projekcie budowy przepustów i opisie techniczny,
- wykonanie izolacji cienkiej przepustu,
- wykonanie drenaży płyty przejściowej wraz z wylotami,
- wykonanie warstwy gruntu w przepustach służących jako przejścia dla płazów i małych ssaków,
- wykonanie dróg dojazdowych na czas budowy, a następnie ich rozebranie,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej,
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót,
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania przepustu,
- cena wykonania tymczasowego przepustu, która obejmuje (oznakowanie robót, prace pomiarowe i przygotowawcze, wykonanie ewentualnego przełożenia cieków, ewentualne przełożenie i umocnienie rowów, zabezpieczenie wykonanych robót, utrzymanie wymaganego przepływu wód, rozbiórka, załadunek i odwiezienie tymczasowego przepustu, uprzątnięcie terenu, koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie techniczny, uzyskanie zgłoszenia lub pozwolenia wodnoprawnego, inne prace niezbędne do prawidłowego wykonania tymczasowego przepustu).

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.5. Podstawa płatności za 1 komplet wlotu/wylotu przepustu

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

„Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1kpl. prefabrykatów wlotu/ wylotu przepustu należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- oznakowanie robót,
- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- wykonanie wykopu pod wlot/wylot zgodnie z wymaganiami dokumentacji projektowej,
- wykonanie zabezpieczenia wykopu wraz z odwodnieniem,
- zakup, dostarczenie i składowanie materiałów i wszystkich pozostałych środków produkcji,
- przygotowanie powierzchni prefabrykatu do połączenia z betonem wlotu/wylotu,
- wykonanie warstw podkładowych z betonu,
- wykonanie i rozebranie deskowania,
- wyprodukowanie mieszanki betonowej,
- wykonanie zbrojenia,
- wbudowanie i zagęszczenie mieszanki betonowej,
- pielęgnację betonu,
- wykonanie zabezpieczenia powierzchni elementów żelbetowych,
- wykonanie fundamentu pod wlot/wylot,
- wykonanie wlotu/wylotu z betonu monolitycznego, zgodnie z dokumentacją projektową,
- wykonanie izolacji cienkiej na powierzchniach stykających się z gruntem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie techniczny,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych,
- koszty wynikające z zapisów specyfikacji stanowiącej załącznik opracowania autorstwa inż. Bartłomieja Figura,
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania wlotu/wylotu

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.6. Podstawa płatności za 1m.b. przejścia dla płazów z polimerobetonu wraz z pracami towarzyszącymi

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m.b. przejścia dla płazów z polimerobetonu wraz z pracami towarzyszącymi należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- wykonanie zabezpieczenia wykopu wraz z odwodnieniem,
- zakup i dostarczenie materiałów,
- transport elementów z polimerobetonu,
- montaż elementów wraz z ich przycięciem,
- wykonanie wlotu/wylotu przejścia,
- zespolenie przejścia z wlotem/wygotem,
- ułożenie siatki przeciwspekaniowej,
- wykonanie drenaży wraz z wylotami,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej
- koszty za zajęcie terenu podczas wykonywania robót
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania przejścia,

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.7. Podstawa płatności za 1m³ zasypki inżynierskiej

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m³ zasypki inżynierskiej należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze
- oznakowanie robót,
- pozyskanie kruszywa z ukopu lub/i dokopu, jego odspojenie i załadunek na środki transportowe,
- transport urobku z ukopu lub/i dokopu na miejsce wbudowania,
- wbudowanie dostarczonego kruszywa w nasyp,
- zagęszczenie kruszywa,
- profilowanie powierzchni zasypki,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie technicznym,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania zasypki inżynierskiej

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST i dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

9.8. Podstawa płatności za 1m² stabilizacji z kruszywa

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m² stabilizacji z kruszywa należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów, wyprodukowanie mieszanki i jej transport na miejsce wbudowania,
- dostarczenie, ustawienie, rozebranie i odwiezienie materiałów i urządzeń pomocniczych,
- rozłożenie, wyprofilowanie i zagęszczenie mieszanki,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w specyfikacji technicznej.
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST i dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

9.9. Podstawa płatności za 1 sztukę fundamentu betonowego pod wlotem i wylotem przepustów

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 sztuki fundamentu betonowego pod wlotem i wylotem przepustu należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- zakup i dostarczenie materiałów,
- wykonanie wykopów,
- wykonanie deskowania dla fundamentu,
- wykonanie fundamentu,
- izolację fundamentu,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie technicznym,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania fundamentu betonowego.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST i dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

9.10. Podstawa płatności za 1m² fundamentu kruszywowego

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m² fundamentu kruszywowego należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze
- oznakowanie robót,
- wykonanie wykopów,
- pozyskanie kruszywa z ukopu lub/i dokopu, jego odspojenie i załadunek na środki transportowe,
- transport urobku z ukopu lub/i dokopu na miejsce wbudowania,
- wbudowanie dostarczonego kruszywa w nasyp,
- zagęszczenie kruszywa,
- profilowanie powierzchni nasypu, rowów i skarp,
- odwodnienie terenu robót - powierzchniowe lub mechaniczne
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie techniczny,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania zasypki inżynierskiej.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST i dokumentacji projektowej dotyczące niniejszej roboty.

9.11. Podstawa płatności za 1m² wykonania wzmocnienia podłoża (georuszt, geotkanina)

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m² wzmocnienia podłoża należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- zakup i dostarczenie materiałów do wykonania warstwy ulepszonego podłoża,
- dostarczenie sprzętu niezbędnego do wykonania warstwy ulepszonego podłoża,
- przygotowanie podłoża, w tym ewentualne doprowadzenie go do wymaganej nośności,
- przycinanie elementów wzmocnienia do odpowiedniego wymiaru,
- rozkładanie, łączenie, napinanie, zawijanie i kotwienie geosyntetyków oraz kształtowanie form geometrycznych,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w SST,
- utrzymanie warstwy ulepszonego podłoża w czasie robót,
- zakłady wynikające z zaleceń Producenta,
- odwodnienie terenu na czas prowadzenia robót,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania wzmocnienia podłoża.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.12. Podstawa płatności za 1m.b. wykonania systemu ochronno - naprowadzającego

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m.b. systemu ochronno - naprowadzającego należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace przygotowawcze i pomiarowe,
- dostarczenie na miejsce wbudowania elementów konstrukcji ogrodzenia oraz materiałów pomocniczych,
- wyznaczenie przebiegu linii ogrodzenia,
- wykonanie szkiców technicznych połączeń systemu z półkami i stopniami,
- wykonanie konstrukcji wsporczej żabich mostków i połączenia z terenem,
- montaż systemu, który składa się z płotków, żabich mostków, płotków drenażowych, elementów posadowienia, pochylni, zakończeń płotków i innych elementów stanowiących integralną część wybranego systemu dla danego Producenta,
- ustawienie ogrodzenia w sposób zapewniający stabilność,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- przeprowadzenie badań i pomiarów kontrolnych,
- sporządzenie geodezyjnej dokumentacji powykonawczej,
- naprawy w okresie gwarancyjnym.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.13. Podstawa płatności za 1 m.b. wykonania pólek dla płazów i małych ssaków

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m.b. półek należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace przygotowawcze i pomiarowe,
- wykonanie szkiców technicznych połączeń półek z systemem ochronno – naprowadzającym,
- wykonanie konstrukcji wsporczej półki i połączenia z terenem,
- ułożenie gruntu spoistego wraz z ubiciem,
- uporządkowanie i oczyszczenie terenu robót,
- sprawdzenie poprawności wykonania.

9.14. Podstawa płatności za 1m.b. wykonania stoprny

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m.b. stoprny należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace przygotowawcze i pomiarowe,
- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,
- wykonanie szkiców technicznych połączeń stoprny z systemem ochronno – naprowadzającym,
- wykonanie wykopów pod fundamenty,
- wykonanie fundamentów z betonu zgodnie z Dokumentacją Projektową,
- wbudowanie stoprny
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- sprawdzenie poprawności wykonania.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.15. Podstawa płatności za 1m² płyty drogowej zbrojonej

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m² płyty drogowej należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace przygotowawcze i pomiarowe,
- dostarczenie na miejsce płyt,
- wykonanie zaprawy klejącej/betonu pod płytę,
- montaż płyty drogowej na gabionach,
- wykonanie otworów i montaż płotków ochronno – naprowadzających w płycie,
- wykonanie warstwy gruntu na płycie,
- wykonanie robót wykończeniowych,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- przeprowadzenie badań i pomiarów kontrolnych,
- sporządzenie geodezyjnej dokumentacji powykonawczej,
- naprawy w okresie gwarancyjnym.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.16. Podstawa płatności za 1 sztukę gabionów

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót. Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 sztuki gabionu należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace przygotowawcze i pomiarowe,
- dostarczenie na miejsce koszy gabionowych i kamieni do wypełnienia,
- wykonanie suchego betonu dookoła gabionu,
- montaż gabionów,
- wykonanie robót wykończeniowych,
- uporządkowanie miejsca prowadzonych robót i terenu otaczającego,
- przeprowadzenie badań i pomiarów kontrolnych,
- sporządzenie geodezyjnej dokumentacji powykonawczej,
- naprawy w okresie gwarancyjnym.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych Producenta dotyczące niniejszej roboty.

9.17. Podstawa płatności za 1m² umocnienia dna i skarp rowu

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m² wykonania oczyszczenia i profilowania istniejących rowów należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- zakup i dostarczenie materiałów (m.in.: kostka kamienna, zaprawa cementowa, fuga epoksydowa),
- wykonanie umocnienia z kostki kamiennej,
- wypełnienie szczelin między kostkami,
- uporządkowanie terenu,
- pielęgnacja spoin,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie techniczny,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej,
- inne prace niezbędne do prawidłowego i kompletnego wykonania przepustu,

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST dotyczące niniejszej roboty.

Podstawa płatności za 1m.b. układania obrzeży

Płatność należy przyjmować na podstawie cen jednostkowych zgodnie z obmiarem po odbiorze robót.

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1 m.b. układania obrzeży należy ująć wszystkie elementy zawarte w SST i projekcie m. in.:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów,
- wykonanie fundamentu,
- ustawienie obrzeża kamiennego,
- wypełnienie spoin zaprawą cementową,
- obsypanie zewnętrznej ściany obrzeża,
- koszty związane z uwagami ogólnymi i szczegółowymi zapisami zawartymi w niniejszej SST, projekcie budowy przepustów i opisie techniczny,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej,

9.18. Podstawa płatności za 1m.b. wykonania przełożenia /oczyszczania i profilowania rowu

Nie wykluczając innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania robót w cenie 1m.b. wykonanego przełożenia/ profilowania i oczyszczania rowu między innymi obejmuje:

- oznakowanie robót,
- wykonanie robót przygotowawczych w tym prac pomiarowych oraz ścięcie traw i krzewów,
- oszacowanie niezbędnej długości profilowania i oczyszczania rowów,
- wykonanie wykopu w gruncie oraz umocnienie ścian wykopu w przypadku, takiej konieczności,
- oczyszczenie dna rowów z zalegających namulów z zachowaniem odpowiednich spadków (z zachowaniem odpływ wody) zgodnie z projektem oraz SST,
- regulacja skarp rowów zgodnie z projektem oraz SST,
- zagospodarowanie i/ lub utylizacja urobku wydobytego z rowów,
- pozyskanie wymaganych uzgodnień z Właścicielami/ Zarządcami rowów w przypadku konieczności prowadzenia prac na dalszych odcinkach rowu,
- pozyskanie zgód właścicieli terenów, na których będą prowadzone prace na rowach,
- zabezpieczenie sieci istniejących na czas wykonywania robót,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych (z winy Wykonawcy) podczas prac drenaży,
- wykonanie pomiarów powykonawczych,
- wykonanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, normami niezbędnymi do odbioru czynności,
- przedstawienie szkiców i pomiarów na żądanie Projektanta lub Inspektora Nadzoru,
- wykonanie operatu powykonawczego,- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń/ poleceń Zarządcy ciek.
- inne czynności i materiały niezbędne do wykonania niniejszej pracy wynikające z zapisów SST oraz zaleceń/ poleceń Zarządcy ciek.

UWAGA: W powyższych jednostkach należy uwzględnić wszystkie czynności opisane w SST, dokumentacji projektowej oraz wytycznych, uzgodnieniach, decyzjach dotyczących niniejszej roboty.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2003r. Nr 207 póź. 2016 z późniejszymi zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26.06.2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2002 r. Nr 108 póź. 953).
3. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2000r. Nr 71 póź. 838 z późniejszymi zmianami).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. (Dz.U. nr 120 póź. 1126)
5. Rozporządzenie MPiPS z dnia 26.09.1997r. w sprawie ogólnych przepisów bhp (tekst jednolity Dz.U. z 2003r. Nr 169, póź. 1650)
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 6 lutego 2003r w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. z 2003r. nr 47 póź. 401)
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz.U. z 2000r. nr 26 t póź.313)
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 sierpnia 1998r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych oraz jednostkowego stosowania wyrobów " budowlanych. (Dz. U. z 1998r. Nr 107, póź. 679 i z 2002r. Nr 8 póź. 71, Nr 25 póź. 256)
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 1998r. w sprawie systemów oceny zgodności, wzoru deklaracji zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych dopuszczanych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie. (Dz.U. z 1998r. Nr 113, póź. 728)
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 1998r. w sprawie określenia wykazu wyrobów budowlanych niemających istotnego wpływu na spełnianie wymagań podstawowych oraz wyrobów wytwarzanych i stosowanych według uznanych zasad sztuki budowlanej. (Dz.U. z 1998r. Nr 99, póź. 673)
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1999r. w sprawie wykazu wyrobów wyprodukowanych w Polsce, a także wyrobów importowanych do Polski po raz pierwszy, mogących stwarzać zagrożenie albo służących ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia lub środowiska, podlegających obowiązkowi certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, oraz wyrobów podlegających obowiązkowi wystawiania przez producenta deklaracji zgodności. (Dz. U. z 2000 r. Nr 5, póź. 53)
13. Ustawa z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. (Dz.U. z 2000r. Nr 100 póź.1086 z późniejszymi zmianami)
14. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie. (Dz.U. z 1995r. Nr 25 póź. 133)
15. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 2 kwietnia 2001 r. w sprawie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej (Dz.U. z 2001 r. nr 38 póź. 455)
16. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 14 maja 1999 r.)
17. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 3 sierpnia 2000 r.).
18. Instrukcja techniczna 0-1. Ogólne zasady wykonywania prac geodezyjnych. GUGiK 1979.
19. Instrukcja techniczna G-1. Pozioma osnowa geodezyjna. GUGiK 1979.
20. Instrukcja techniczna G-2. Wysokościowa osnowa geodezyjna GUGiK. 1980.
21. Instrukcja techniczna G-3. Geodezyjna obsługa inwestycji. GUGiK. Warszawa 1980.

22. Instrukcja techniczna G-4. Pomiary sytuacyjne i wysokościowe. GUGiK. 1979.

10.1. Normy

Specyfikacje Techniczne w różnych miejscach powołują się na Polskie Normy i stanowią integralną część i należy je zawartością poniżej przytoczonych Polskich Norm:

1. PN-B-11104 Materiały kamienne. Brukowiec
2. BN-66/6774-01 Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Świr i pospółka
3. PN-EN 13043 Kruszywo mineralne.
4. PN-S-02205 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
5. PN-B-01080 Kamień dla budownictwa i drogownictwa. Podział i zastosowanie wg własności fizyczno-mechanicznych
6. PN-EN 12371 Materiały kamienne. Oznaczenie mrozoodporności metodą bezpośrednią
7. PN-EN 13501-1 :2008 Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków - Część 1: Klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień
8. PN-EN 1926 Materiały kamienne. Oznaczenie wytrzymałości na ściskanie
9. PN-EN 14157 Materiały kamienne. Oznaczenie ścieralności na tarczy Boehmego
10. PN-D-95017 Surowiec drzewny. Drewno tartaczne iglaste
11. PN-D-96000 Tarcica iglasta ogólnego przeznaczenia
12. PN-D-96002 Tarcica liściasta ogólnego przeznaczenia
13. PN-EN ISO/IEC 17050 Ogólne kryteria deklaracji zgodności składanej przez dostawcę.
14. BN-72/8932-01 Budowle drogowe i kolejowe. Roboty ziemne.
15. PN-B-12074:1998 Urządzenia wodno-melioracyjne. Umacnianie i zadarnianie powierzchni biowłókniną. Wymagania i badania przy odbiorze
16. PN-R-65023:1999 Materiał siewny. Nasiona roślin rolniczych
17. BN-80/6775-03/04 Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża chodnikowe
18. PN-B-02480 Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podział i opis gruntów
19. PN-B-04481 Grunty budowlane. Badania próbek gruntów
20. PN-B-04493 Grunty budowlane. Oznaczanie kapilarności biernej
21. PN-S-02205 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
22. PN-S-02205 Drogi samochodowe. Oznaczenie modułu odkształcenia nawierzchni podatnych i podłoża przez obciążenie płytą
23. BN-77/8931-12 Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu lub nowsze.

Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania innych norm krajowych, które obowiązują w związku z wykonaniem prac objętych Kontraktem i stosowania ich postanowień na równi z wszystkimi innymi wymaganiami, zawartymi w Specyfikacji Technicznej.

Inne materiały

Katalog powtarzalnych elementów drogowych (KPED), Transprojekt-Warszawa, 1979.

Katalog „Zalecenia projektowe i technologiczne dla podatnych konstrukcji inżynierskich z blach falistych”

Warunki techniczne. Drogowe kationowe emulsje asfaltowe EmA-99. Informacje, instrukcje - zeszyt 60, IBDiM, Warszawa

ZAŁĄCZNIK 1

Adnotacje urzędowe:

Nazwa i adres Inwestora:



ZARZĄD WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa

w imieniu, którego działa



**Mazowiecki Zarząd
Dróg Wojewódzkich
w Warszawie**

MAZOWIECKI ZARZĄD DRÓG WOJEWÓDZKICH
ul. Mazowiecka 14, 00-048 Warszawa

Nazwa i adres Jednostki projektowej:

ARKAS-PROJEKT

ARKAS-PROJEKT
ul. Piłsudskiego 70A, 10-450 Olsztyn
tel. (089) 532 45 00, fax. (089) 532 45 10

Zamierzenie budowlane / Obiekt budowlany:

**„BUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 627 NA ODCINKU
KOSÓW LACKI – SOKOŁÓW PODLASKI”**

Lokalizacja inwestycji:

Na terenie woj. mazowieckiego, powiat sokołowski,
gminy: Kosów Lacki, Sokółów Podlaski

Nazwa opracowania:

PROJEKT WYLOTÓW PRZEPUSTÓW
SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

Branża: KONSTRUKCYJNA		Kod CPV:	
Stanowisko:	Imię i nazwisko:	Specjalność i nr uprawnień:	Podpis:
Opracowujący	inż. Bartłomiej Figur	spec. konstrukcyjno- budowlana nr POM/0087/POOK/07	
	inż. Martyna Meyer		
Nr archiwalny:	Data opracowania:		Nr egz.:
347-ARKAS/OLS/2019	08.2023		Nr tomu:

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

1.0 ROBOTY BETONOWE I ŻELBETOWE

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWIORB)

Przedmiotem niniejszej STWIORB są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót żelbetowych, betonowych i izolacyjnych związanych z budową wylotów przepustów w ramach realizacji zadania pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki – Sokołów Podlaski”.

1.2. Zakres stosowania STWIORB

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWIORB) jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych STWIORB

Ustalenia zawarte w niniejszej STWIORB dotyczą wszystkich czynności umożliwiających i mających na celu wykonanie następujących elementów betonowych i żelbetowych:

- podkładów betonowych,
- żelbetowej konstrukcji wylotów dla przepustów drogowych: płyty fundamentowej, ściany czołowej i ścian bocznych,

wraz z wykonaniem prac towarzyszących.

1.4. Określenia podstawowe

Stosowane określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi normami i przepisami.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

W ramach omawianych robót podstawowym materiałem konstrukcyjnym jest beton, stal zbrojeniowa wytwarzane metodami przemysłowymi. Trwałość betonów, elementów stalowych i ich odporność na bezpośrednie działanie warunków atmosferycznych decyduje o walorach technicznych i eksploatacyjnych całego obiektu. Z tego powodu, Wykonawca powinien dołożyć wszelkiej staranności przy produkcji mieszanki betonowej, przy wykonaniu elementów konstrukcyjnych z żelbetu i betonu oraz przy produkcji i montażu elementów stalowych i przy wykonywaniu ich zabezpieczeń.

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, specyfikacją, normami i poleceniami Inspektora Nadzoru.

2. MATERIAŁY

2.1. Wymagania ogólne dotyczące materiałów

Wymagania ogólne dotyczące materiałów podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

2.2. Materiały do wykonania robót

Materiałami stosowanymi przy wykonywaniu robót wymienionych w pkt. 1.3, objętych niniejszą specyfikacją, są:

- elementy deskowania konstrukcji żelbetowych,
- beton i jego składniki,
- stal zbrojeniowa,
- materiały zabezpieczające.

2.2.1. Beton i jego składniki

Do wykonania konstrukcji żelbetowych należy stosować beton zwykły wg PN-EN 206+A1:2016-12 lub normy równoważnej.

Do betonu powinien być stosowany cement powszechnego użytku, wg PN-EN-197-1 lub normy równoważnej.

Kruszywo do betonu (piasek, żwir, grys, mieszanka z kruszywa naturalnego sortowanego, kruszywo łamane) powinno odpowiadać wymaganiom PN-EN 12620 lub normy równoważnej.

Woda powinna być „odmiany 1” i odpowiadać wymaganiom PN-EN-1008 lub normy równoważnej.

Dodatki mineralne i domieszki chemiczne powinny być stosowane jeśli przewiduje to Dokumentacja Projektowa i STWIORB. Dodatki i domieszki powinny odpowiadać PN-EN-934-2 lub normie równoważnej.

Projektowanie składu betonu i jego wykonanie powinny odpowiadać wymaganiom PN-EN-12350 lub normy równoważnej.

Klasa betonu, zgodnie z wymaganiami Dokumentacji Projektowej, powinna wynosić:

- dla betonu elementów monolitycznych (klasa ekspozycji XC4, XD3, XF2, XF4) – C35/45, a jego parametry:
 - wskaźnik w/c – maks. 0,45,
 - min. zawartość cementu – 320 kg/m³,
 - kruszywo zgodne z PN-EN 12620, o odpowiedniej odporności na zamrażanie i rozmrażanie,
 - min. zawartość powietrza 4%,
 - mrozoodporność wg PN-88/B-06250: F200,
 - odporność na penetrację wody pod ciśnieniem wg PN-EN 12390-8: ≤40 mm,
- dla podkładu betonowego – C8/10.

2.2.2. Stal zbrojeniowa

Stal zbrojeniowa stosowana do zbrojenia konstrukcji i jej właściwości powinna odpowiadać wymaganiom podanym w normach lub normach równoważnych.

Zbrojenie powinno zostać wykonane ze stali A-IIIN (RB500W) zgodnie z Dokumentacją Projektową.

2.2.3. Elementy deskowania konstrukcji żelbetowych

Deskowanie konstrukcji żelbetowej należy wykonać z niżej podanych materiałów:

- drewno iglaste tartaczne do robót ciesielskich,
- tarcica iglasta do robót ciesielskich,
- tarcica iglasta do drobnych elementów jak kliny, klocki itp.,
- gwoździe,
- śruby, wkręty do drewna i podkładki do śrub,
- płyty pilśniowe z drewna.

Dopuszcza się wykonanie deskowań z innych materiałów np. deskowań stalowych zinwentaryzowanych, wielokrotnego użytku, pod warunkiem akceptacji Inspektora Nadzoru.

2.2.4. Pozostałe materiały i elementy

Do zabezpieczenia elementów żelbetowych należy stosować:

- dyspersyjne powłokowe materiały bitumiczne,
- modyfikowaną polimerami, elastyfikowaną zaprawę cementową.

Zastosowane materiały muszą być zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

3. SPRZĘT

3.1. Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Wymagania ogólne dotyczące sprzętu podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

3.1. Wymagania szczegółowe dotyczące sprzętu

Wykonawca przystępujący do wykonania monolitycznych elementów żelbetowych i betonowych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- dźwigu samochodowego,
- samochodu dostawczego,
- samochodu skrzyniowego,
- wciągarek mechanicznych,
- betoniarki wolnospadowej,
- wibratora,
- agregatu pompowego służącego do podawania mieszanki betonowej,
- beczkowsów,
- systemów szalowania wykopów,
- zinwentaryzowanych deskowań z drewna lub stalowych,
- ciesielni polowej służącej do przygotowania i uzupełnienia deskowań (piła tarczowa),
- zbrojarni wyposażonej w urządzenia do obróbki stali zbrojeniowej takie jak np. prościarka, nożyce mechaniczne, giętarka mechaniczna itd.
- spawarką elektryczną lub tlenowo – acetylenową,
- zespołem prądotwórczym,

- sprężarką powietrza.

Do aplikacji materiałów zabezpieczających wyszczególnionych w pkt. 2.2.4 zastosowany sprzęt powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w kartach technicznych Producentów.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

4.2. Szczegółowe wymagania dotyczące transportu

4.2.1. Transport mieszanki betonowej

Transport mieszanki betonowej powinien zapewnić niezmienność składu mieszanki oraz nie powinien powodować segregacji składników lub zanieczyszczenia mieszanki. Czas trwania transportu i jego organizacja powinny zapewniać dostarczenie do miejsca układania, mieszanki betonowej, o takiej samej konsystencji, jaką zakładała receptura, dla danego sposobu zagęszczenia i rodzaju konstrukcji. Czas transportu od wytwórni do miejsca jej wbudowania powinien być uzależniony od właściwości mieszanki betonowej i temperatury otoczenia.

Podczas transportu i oczekiwania na rozładunek, mieszanka betonowa powinna być skutecznie zabezpieczona przed nadmierną utratą wilgotności, a w przypadku opadów atmosferycznych, przed wypłukiwaniem zaczynu i rozsegregowaniem mieszanki.

Poza tym w czasie transportu mieszanki betonowej, powinny być zachowane następujące wymagania:

- mieszanka powinna być dostarczana do miejsca układania możliwie bez przeładunków,
- ew. pojemniki użyte do przewożenia mieszanki powinny zapewniać stopniowe i łatwe ich opróżnienie.

W celu transportowania mieszanki w miejsce betonowania należy stosować pompy lub urządzenia pneumatyczne.

4.2.2. Transport kruszywa

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi kruszywami i nadmiernym zawilgoceniem.

4.2.3. Transport cementu

Cement należy przewozić zgodnie z wymaganiami BN-6731-08 [24] lub normy równoważnej.

4.2.4. Transport stali zbrojeniowej

Stal zbrojeniową można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających ją przed korozją i uszkodzeniami.

4.2.5. Transport drewna i elementów deskowania

Drewno i elementy deskowania można przewozić dowolnymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed uszkodzeniami, a elementy metalowe w warunkach zabezpieczających je przed korozją.

4.2.6. Pozostałe materiały

Materiały zabezpieczające należy przewozić w oryginalnych opakowaniach, w warunkach zabezpieczających przed zanieczyszczeniem i uszkodzeniem oraz zgodnie z zaleceniami określonymi w kartach technicznych Producentów.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Ogólne zasady wykonywania robót podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

5.2. Zasady wykonywania elementów betonowych i żelbetowych

Elementy należy wykonać zgodnie z Dokumentacją Projektową i STWIORB.

Wykonawca zobowiązany jest przedstawić do akceptacji Inspektorowi Nadzoru szczegółowe rozwiązania projektowe z wymaganiami odbioru robót dla brakujących w Dokumentacji Projektowej elementów konstrukcji (jeżeli takie występują).

5.2.1. Wykonanie deskowania

Deskowanie powinno zapewnić sztywność i niezmienność układu oraz bezpieczeństwo konstrukcji.

Deskowanie powinno być skonstruowane w sposób umożliwiający łatwy jego montaż i demontaż.

Przed wypełnieniem masą betonową, deskowanie powinno być sprawdzone, aby wykluczyć wyciek zaprawy i możliwość zniekształceń lub odchyłeń w wymiarach betonowej konstrukcji.

Deskowania nieimpregnowane przed wypełnieniem ich masą betonową powinny być obficie zlewane wodą.

5.2.2. Prace betonowe i zbrojarskie

Elementy betonowe i żelbetowe powinny być wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową i STWIORB.

5.2.2.1. Układanie i zagęszczanie mieszanki betonowej

Przygotowanie do układania mieszanki betonowej

Przed rozpoczęciem układania mieszanki, powinna być stwierdzona formalnie prawidłowość wykonania wszystkich robót, poprzedzających betonowanie, a w szczególności:

- wymiary geometryczne elementu oraz poprawność wykonania deskowań,
- zgodność z projektem ułożonego zbrojenia i jego stateczność,
- gotowość i sprawność urządzeń do betonowania,
- usunięcie wszelkich zanieczyszczeń,
- zwilżenie podłoża.

Deskowanie i zbrojenie powinno być, bezpośrednio przed betonowaniem oczyszczone ze śmieci, brudu i rdzy.

Powierzchnie deskowania powtarzalnego powinny być powleczone środkiem, zmniejszającym przyczepność betonu do deskowania.

W przypadku deskowania drewnianego przed betonowaniem deskowanie należy zmoczyć wodą.

Proces układania

Podłoże przygotowane do betonowania powinno być wilgotne lecz bez zastoiska wody. Mieszanka betonowa powinna być podawana w miejsce ułożenia bezpośrednio z betonowozu lub za pomocą pojemników przenoszonych dźwigiem na miejsce wbudowania. Nie zaleca się do podawania mieszanki rynien stalowych lub drewnianych.

Wysokość swobodnego spadania mieszanki betonowej nie powinna przekraczać 1,5 m. Jeżeli zrzucona masa przechodzi przez zbrojenie, to wysokość swobodnego spadania należy obniżyć do 1,0 m.

Mieszanka betonowa powinna być układana warstwami poziomymi, o jednakowej grubości, dostosowanej do charakterystyki wibratorów.

Nie dopuszcza się używania wibratorów do rozprowadzania mieszanki podczas jej układania.

Układanie nowej warstwy mieszanki betonowej w betonowym elemencie powinno być zakończone przed rozpoczęciem wiązania warstwy wbudowanej poprzednio.

Czas rozpoczęcia wiązania mieszanki betonowej, powinien być ustalony doświadczalnie przez laboratorium.

Szybkość i wysokość wypełnienia deskowania mieszanką betonową, zależy od wytrzymałości i sztywności szalunku.

Proces zagęszczenia mieszanki betonowej

Zagęszczenie mieszanki betonowej w szalunkach należy przeprowadzić przy pomocy wibratorów pograżanych, ew. dopuszcza się stosowanie wibratorów prętowych. Mieszanka betonowa musi być starannie i równomiernie zawibrowana.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zagęszczenie wokół zbrojenia oraz w narożnikach deskowań.

Należy mieć na uwadze możliwość rozsegregowania się mieszanki przy zbyt długim wibrowaniu.

Grubość warstwy zagęszczonej mieszanki nie powinna być większa od 0,8 długości części roboczej buławy wibratora. W celu prawidłowego połączenia kolejnych warstw mieszanki wibrator w czasie pracy powinien być zagłębiony na 5 ÷ 10 cm w warstwie poprzednio ułożonej mieszanki.

Czas wibrowania na jednym stanowisku dla wibratorów pograżalnych, prędkość posuwu wibratorów powierzchniowych oraz skuteczny promień działania powinien być ustalony doświadczalnie przez laboratorium dla każdego rodzaju mieszanki.

Wibratory pograżalne należy wprowadzać w mieszankę w pozycji pionowej. Maksymalne odchylenie wynosi 30°.

Podczas zagęszczania mieszanki zabronione jest dotykanie buławą wibratora deskowań oraz zbrojenia.

5.2.2.2. Dokumentacja procesu betonowania

Układanie i zagęszczanie

Układanie i zagęszczanie mieszanki powinno być kontrolowane w sposób ciągły, w czasie całego procesu betonowania przez personel techniczny Wykonawcy oraz przez Nadzór Inwestorski.

Przebieg procesu betonowania

Przebieg procesu betonowania powinien być rejestrowany w Dzienniku Budowy z podaniem:

- daty oraz godziny rozpoczęcia i zakończenia betonowania,
- wymaganych parametrów betonu, konsystencji, składu mieszanki, domieszek itd.,
- sposobu, miejsca i liczby pobranych próbek kontrolnych betonu oraz ich oznakowania,
- temperatury powietrza w czasie betonowania i warunków atmosferycznych,
- objętość i grubość warstwy układanej mieszanki,
- ilości i typów stosowanych wibratorów,
- środków transportu i sposobu podawania mieszanki betonowej w miejsce wbudowania.

5.2.2.3. Pielęgnacja i wykonanie powierzchni betonu

Pielęgnacja betonu

Sposób pielęgnacji świeżego betonu powinien być dostosowany do określonych warunków na budowie i pory roku.

Świeżo wykonane elementy należy chronić przed uszkodzeniami mechanicznymi oraz przed wpływem warunków atmosferycznych. Ochrona świeżego betonu przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi polega na stosowaniu daszków brezentowych, okryć z folii lub brezentu, przykryć z mat słomianych lub desek.

Pielęgnacja świeżego betonu powinna zabezpieczyć beton przed utratą wody niezbędnej do wiązania cementu i przeciwdziałania powstawaniu rys skurczowych. Polega ona głównie na utrzymaniu zewnętrznych powierzchni betonu w stanie wilgotnym przez:

- polewanie lub spryskiwanie wodą,
- osłonięcie powierzchni betonowych zwilżonymi matami jutowymi, bawełnianymi, słomianymi lub geowłókniną,
- wykonanie powłok z preparatów do ochrony powierzchniowej świeżego betonu, наносzonych metodą natryskową.

Zasady pielęgnacji i ochrony świeżego betonu

Odkryte powierzchnie betonu należy utrzymywać w stanie wilgotnym, przez okres co najmniej 14 dni. Polewanie wodą betonu normalnie twardniejącego, można rozpoczynać po upływie 24 godzin od chwili ułożenia. Wcześniejszy czas rozpoczęcia polewania dla danego rodzaju betonu i określonych temperatur powietrza określa laboratorium.

W okresie pierwszych trzech dni, beton należy polewać w sposób ciągły, a po tym okresie 4-5 razy na dobę. Do czasu rozdeskowania elementu należy polewać również deskowanie. Niedopuszczalne jest stosowanie do pielęgnacji betonu wód powierzchniowych lub wody morskiej.

Obciążenie powierzchni zabetonowanego elementu przez lekkie środki transportowe, rusztowania i deskowania, możliwe jest po osiągnięciu przez beton wytrzymałości na ściskanie co najmniej 2,0 MPa. Rozdeskowanie może nastąpić, gdy beton osiągnie wytrzymałość minimum 2,5 MPa. Czas po którym dopuszczalne jest obciążenie zabetonowanego elementu, zależy od klasy betonu, temperatury powietrza i powinien być określony przez laboratorium.

Wykończenie powierzchni betonu

Termin rozdeskowania wykonanych elementów betonowych powinien być zgłoszony Nadzorowi.

Obecność przedstawiciela Nadzoru, w czasie rozdeskowania jest obowiązkowa. Wszelkie wady i usterki betonu (np. raki, nawisy, wyciski itd.), stwierdzone po rozdeskowaniu, powinny być zinwentaryzowane

i odnotowane w Dzienniku Budowy. Nadzór razem z Nadzorem Technicznym Wykonawcy ustalają terminy oraz sposoby usunięcia poszczególnych usterek i wad. Powyższe ustalenia należy odnotować w Dzienniku Budowy. Powierzchnie elementów przeznaczonych do wykonania na nich powłok epoksydowych należy przygotować wg zaleceń systemu zabezpieczającego określonego przez Producenta.

Usuwanie usterek

Wszystkie stalowe elementy stężeń, deskowań, wystające z powierzchni betonu, muszą być odkute na głębokość 3-5 cm, a następnie obcięte na tej głębokości. Pozostały po odkuciu ubytek betonu powinien być wypełniony zaprawą cementową, marki min. M12 z dodatkiem zwiększającym przyczepność zaprawy do betonu stwardniałego. Zaprawę należy zatrzeć packą drewnianą lub filcową. Przed nałożeniem zaprawy, stary beton należy zwilżyć. Wycieki i nawisy zaprawy na powierzchniach powinny być usunięte przez skucie. Żle zagęszczone betony (raki) muszą być zinwentaryzowane. W zależności od stopnia szkodliwości dla konstrukcji należy:

- rozebrać i odtworzyć konstrukcję,
- zainiektować rozkute fragmenty,
- wymienić rakowate fragmenty betonu,
- wykonać naprawę powierzchniową.

Łączna powierzchnia raków i rys nie może być większa niż 1% całkowitej powierzchni ocenianego elementu. Stwierdzone raki powinny być zaprawione zaprawą cementową, a rysy większe niż 2 mm, należy zatrzeć zaprawą.

Wykonawca jest zobowiązany przedstawić Inspektorowi Nadzoru do zatwierdzenia technologii napraw przed przystąpieniem do prac naprawczych.

5.2.2.4. Stosowanie domieszek i dodatków

Stosowane domieszki, posiadające atest producenta, nie mogą wpłynąć na zmianę zakładanych w projekcie właściwości technicznych betonu i muszą odpowiadać wymaganiom norm państwowych lub też zostać dopuszczone do stosowania przez upoważnioną placówkę badawczą. Możliwość jednoczesnego stosowania różnych domieszek lub dodatków za każdym razem musi być potwierdzone przez badania laboratoryjne. Przy ustalaniu rodzaju domieszek należy brać pod uwagę rodzaj cementu oraz wpływ tej domieszki na korozję zbrojenia. Konsystencja mieszanki betonowej, w której zastosowano domieszki, powinna być plastyczna.

5.2.2.5. Wykonywanie betonów w okresie niskich temperatur

Wymagania ogólne

Pod pojęciem niskich temperatur należy rozumieć okres, w którym średnia temperatura dobową jest niższa od +5°C, a temperatura minimalna spada poniżej 0°C.

Przygotowanie masy betonowej

Przygotowując masę betonową należy przestrzegać podstawowej zasady ograniczania w niej do minimum ilości dozowanej wody oraz konieczności stosowania środków umożliwiających wiązanie cementu na mrozie.

Temperatura betonu nie może być niższa od temperatury krytycznej, równej -1°C. Nie nastąpi wówczas uszkodzenie betonu, przez zamarzającą wodę znajdującą się w mieszance betonowej, ale przyrost wytrzymałości będzie bliski zeru. Dlatego dla zintensyfikowania procesu wiązania i przyspieszenia wzrostu wytrzymałości betonu, trzeba spowodować by mieszanka betonowa, w momencie wbudowania miała temperaturę +10°C. Temperaturę taką można uzyskać podgrzewając wodę zarobową do temperatury +40 do 60°C. Podgrzewaną wodę zarobową należy wymieszać najpierw z kruszywem, które posiada znaczną bezwładność cieplną i wymaga dłuższego czasu do podgrzania, a następnie można dozować cement do betoniarki. Należy bezwzględnie wymagać, aby kruszywo nie było zamrożone, a kruszywo drobne nie występowało w postaci zamrożonych brył.

Kruszywa nie należy podgrzewać oddzielnie do temperatury wyższej niż +35°C, gdyż oddaje ciepło i wokół grubych ziaren będzie utrzymywać się wyższa, w rezultacie czego wiązanie cementu będzie nierównomierne. Podgrzewanie cementu jest niedopuszczalne.

Wykonując betony w warunkach zimowych, należy dążyć do osiągnięcia współczynnika $w/c \leq 0,50$ oraz stosowania sortowanych wielofrakcyjnych kruszyw i gęsto plastycznej konsystencji mieszanki betonowej lub będącej na pograniczu konsystencji plastycznej i gęsto plastycznej.

Transport mieszanki betonowej

Czas transportu mieszanki betonowej powinien być skrócony do minimum i wynosić nie więcej niż 20 minut, przy temperaturze otoczenia -15°C i przy założeniu, że temperatura masy w czasie transportu nie spadnie więcej niż o 5°C , a pojemność środka transportowego, nie jest mniejsza od 2 m^3 .

Układanie mieszanki betonowej

Miejsce układania betonu powinno być przygotowane w następujący sposób:

- Podłoże z gruntów spoistych nie może być przemarznięte (grunt przemarznięty należy usunąć).
- Podłoże z gruntów piaszczystych powinno być przed betonowaniem całkowicie rozmrożone i pokryte warstwą betonu (C8/10 o grubości 10 cm).
- Przemarznięty beton powinien być podgrzany np. parą pod przykryciem brezentowym przez okres co najmniej 2 do 8 godzin, zależnie od warunków atmosferycznych.
- Powierzchnia betonu bloków ułożonych poprzednio, powinna być skuta wg normalnych zasad stosowanych przy przygotowaniu podłoża.
- Skuwanie w warunkach zimowych nie powinno być wykonywane wcześniej, niż po upływie 4 dni, od dnia zabetonowania.

W okresie niskich temperatur, beton można układać np. w szalunkach z desek o grubości $32 \div 36\text{ mm}$.

Zaleca się stosowanie deskowań stalowych, odpowiednio ocieplanych lub podgrzewanych elektrycznie.

Pielęgnacja betonu

Pielęgnacja betonu w okresie obniżonych temperatur polega na osłonie powierzchni poziomych, plandekami lub folią, pokrytych warstwą mat słomianych o gr. około 5 cm lub płyt styropianowych gr. min. 4 cm.

Podczas układania ociepleń należy zwracać szczególną uwagę na naroża i krawędzie, jak również na miejsca przy zbrojeniu.

Orientacyjne czasy ochrony betonu dla uzyskania odporności na działanie mrozu, można przyjmować, w zależności od średniej temperatury dobowej otoczenia:

- 15 dni przy temperaturze otoczenia 0°C ,
- 20 dni przy temperaturze otoczenia -5°C ,
- 25 dni przy temperaturze otoczenia -10°C ,
- 30 dni przy temperaturze otoczenia -15°C .

W temperaturze poniżej $+5^{\circ}\text{C}$, nie stosuje się polewania wodą.

5.2.2.6. Wykonanie elementów żelbetowych

Dokumentacja Projektowa określa rodzaje stali zbrojeniowej, szczegółowe ukształtowanie prętów oraz ich rozmieszczenie w elementach żelbetowych.

Składowanie stali zbrojeniowej

Wykonawca ma obowiązek składować stal zbrojeniową oraz gotowe już elementy, na specjalnie do tego celu przystosowanych składowiskach, zabezpieczających przed zanieczyszczeniem, wpływem czynników atmosferycznych lub uszkodzeniami mechanicznymi.

Gotowe do wbudowania pręty i elementy tego samego typu powinny być zgrupowane w wiązki oraz trwale oznakowane.

Formowanie zbrojenia

Elementy zbrojenia powinny być wykonywane w warsztatach zbrojarskich, odpowiednio wyposażonych, zabezpieczonych przed wpływem czynników atmosferycznych, wyposażonych w sprzęt i urządzenia, pozwalające na wykonanie zbrojenia zgodnie z projektem, wymaganą technologią i zachowaniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wyposażenie warsztatu zbrojarskiego powinno posiadać urządzenia do:

- prostowania stali dostarczonej w kręgach oraz wiązkach,
- cięcia oraz gięcia prętów,
- ew. zgrzewania i spawania.

Gięcie i cięcie prętów powinno być wykonywane za pomocą urządzeń mechanicznych. Dla prętów o średnicy nie większej niż 20 mm dopuszcza się dokonywanie ręcznego gięcia oraz cięcia prętów.

Pręty zbrojenia konstrukcji mogą być formowane w warsztatach prefabrykacji, poprzez łączenie pojedynczo zaprojektowanych prętów w zespoły. Na prefabrykację elementów zbrojenia powinien wyrazić zgodę Nadzór.

Stal używana do produkcji zbrojenia musi być prosta. Odkształcenia wynoszące więcej niż 5 mm, na 1,0 metr długości pręta muszą być usunięte.

Czyszczenie stali

Stalowe pręty zbrojenia należy oczyścić z zendry, luźnych płatków rdzy, kurzu i błota. Pręty zbrojenia zanieczyszczone tłuszczem lub farbą olejną, należy opalać, aż do całkowitego usunięcia zanieczyszczenia. W przypadku skorodowania prętów w stopniu umożliwiającym ich wbudowanie w konstrukcję, rdza powinna być usunięta przez piaskowanie.

Sposoby czyszczenia prętów nie mogą powodować zmian właściwości technicznych stali ani jej odporności na korozję.

Rozstaw i otulenie prętów zbrojenia

Odstęp pomiędzy prętami zbrojenia nośnego musi być zgodny z rozwiązaniami Dokumentacji Projektowej oraz zaleceniami obowiązującej normy.

Montaż zbrojenia

Montaż zbrojenia powinien być tak przeprowadzony, aby zbrojenie było zgodne z Projektem i odpowiadało wymogom obowiązującej normy.

Przy wykonywaniu zbrojenia konstrukcyjnego nie dopuszcza się żadnych odstępstw od Projektu, bez zgody nadzoru autorskiego. Układanie zbrojenia należy wykonywać w uprzednio sprawdzonych i odebranych przez Inspektora Nadzoru deskowaniach zwracając szczególną uwagę na właściwą grubość otulenia prętów, przewidzianą w Dokumentacji Projektowej. W czasie układania zbrojenia należy zamontować odpowiednią ilość dystansowników wykonanych z betonu lub tworzyw sztucznych. Niedopuszczalne jest używanie dystansowników z materiałów ulegających korozji. Ułożone zbrojenie w deskowaniu musi mieć odpowiednią sztywność, aby nie ulegało deformacjom w czasie układania i zagęszczania mieszanki betonowej.

Sprawdzeniu podlegają:

- średnice użytych prętów,
- rozstaw prętów – różnice rozstawu prętów głównych nie powinny przekraczać 0,5 cm,
- rozstaw strzemion nie powinien różnić się od projektowanego więcej niż ± 2 cm,
- różnice długości prętów, położenie miejsc kończenia ich hakami, odcięcia - nie mogą odbiegać od wymagań Dokumentacji Projektowej o więcej niż ± 2 cm,
- otuliny zewnętrzne utrzymane w granicach wymagań projektowych bez tolerancji ujemnych,
- powiązanie zbrojenia w sposób stabilizujący jego położenie w czasie betonowania i zagęszczania.

Kształt i wymiary elementów żelbetowych powinny być zgodne z rysunkami konstrukcyjnymi.

Średnice prętów i usytuowanie zbrojenia powinny być zgodne z Dokumentacją Projektową.

Grubość otulenia zbrojenia powinna być zgodna z Dokumentacją Projektową.

5.2.3. Konstrukcja elementów betonowych i żelbetowych

Wymiary i geometria monolitycznych elementów betonowych i żelbetowych, ich zbrojenie powinno być wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową.

5.2.3.1. Wykonanie podkładów betonowych

Pod płytę fundamentową wylotów przepustów na podłożu gruntowym należy wykonać warstwę podkładu betonowego z betonu C8/10 o gr. 40 cm.

5.2.3.2. Wykonanie konstrukcji komory wraz z pracami zabezpieczającymi

Projektuje się monolityczne, żelbetowe wyloty dla przepustów drogowych o różnych wymiarach wewnętrznych.

Wylot składa się z płyty fundamentowej o kształcie trapezu oraz zakotwionych w niej ścian: ściany czołowej z otworem przepustu i oporowych ścian bocznych o zmiennej wysokości, dostosowanej do nachylenia skarp korpusu drogowego wynoszącego 1:1,5.

Ściana czołowa zlokalizowana jest prostopadle do osi przepustu. Ściany boczne odchylone są od osi przepustu o 30°.

Płyty fundamentowe o zmiennej grubości kształtującej spadek, gr. min. 25 cm. Ściany o grubości 25 cm.

Tab.1 Wymiary elementów wylotów [cm]

Symbol wylotu / światło przepustu	Trapezowa płyta fundamentowa				Ściany, gr. 25 cm (wymiary krawędzi od strony gruntu)					
	szer.		dług.	grub.	czołowa z otworem			boczne o zmiennej wysokości		
					szer.	wys.	otwór	szer.	wysokość	
	a	b	h	g	b	h		b	h ₁	h ₂
WP1 / 300x300	892	372	450	25 - 34	360	370	300x300	499	370	100
WP2 / 250x250	749	322	370	25 - 32	310	320	250x250	407	320	100
WP3 / 200x200	618	272	300	25 - 31	260	270	200x200	326	270	100
WP4 / 150x150	470	222	215	25 - 29	210	220	150x150	228	220	100
WP5 / 120x120	388	192	170	25 - 28	180	190	120x120	176	190	100

5.2.3.3. Wykonanie prac zabezpieczających

Elementy monolityczne (z wyłączeniem powierzchni spodu płyty fundamentowej) należy zabezpieczyć antykorozyjnie:

- ściany czołowe i boczne od strony gruntu – materiał powłokowy na bazie bitumów,
- ściany czołowe i boczne od strony zewnętrznej oraz płytę fundamentową od wierzchu – krystalizująca powłoka na bazie cementów.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

6.2. Kontrola robót betonowych i żelbetonowych

W czasie wykonywania robót należy przeprowadzać systematyczną kontrolę składników mieszanki betonowej i wykonanego betonu.

6.2.1. Kontrola szalunków i deskowań

Deskowania powinny w czasie betonowania zapewniać sztywność i niezmienność swego układu. Konstrukcja deskowań powinna umożliwiać łatwy ich montaż i demontaż. Elementy nośne szalunków i deskowań powinny być wykonywane w warsztacie i poddane próbnemu montażowi. Po każdym użyciu, formy muszą być oczyszczone, remontowane i konserwowane. W zależności od materiału i konstrukcji, różna jest ilość cykli stosowania formy do naprawy głównej i wynosi ona od 40-60 dla form drewnianych do 200-500 dla form stalowych. Odchyłki dla deskowań powinny stanowić 0,5 odchyłek przyjętych dla konstrukcji betonowej. Przed rozpoczęciem wylewania mieszanki betonowej należy sprawdzić:

- geometryczny układ szalunków i deskowań,
- wykonanie podłoża betonowego,
- stabilność i szczelność szalunków,
- czystość szalunków i powierzchni szwów roboczych.

6.2.2. Kontrola zbrojenia

Kontrola zbrojenia polega na sprawdzeniu średnic, ilości i rozmieszczenia zbrojenia w porównaniu z Dokumentacją Projektową.

Elementy zbrojenia, zgodne z Dokumentacją Projektową, powinny być wykonywane w warsztatach zbrojarskich, odpowiednio wyposażonych. Pręty zbrojenia muszą być wykonane i łączone wg zasad podanych w normie. Układanie zbrojenia należy wykonywać w uprzednio sprawdzonych i odebranych deskowaniach. Szczególną uwagę przy montażu zbrojenia należy zwracać na właściwą grubość otulenia prętów zbrojenia (wg projektu). Ułożone w deskowaniu zbrojenie powinno mieć zapewnioną sztywność.

Przed przystąpieniem do betonowania konstrukcji, należy przeprowadzić i dokonać odbioru zbrojenia.

Podczas kontroli należy sprawdzić:

- zgodność wykonania zbrojenia z obowiązującymi normami,
- zgodność wymiarów i usytuowania prętów z Dokumentacją Projektową,
- różnice długości prętów nie mogą odbiegać od długości określonej wg Dokumentacji Projektowej o więcej niż ± 2 cm,
- różnice rozstawu prętów głównych nie mogą odbiegać od przyjętych w Dokumentacji Projektowej o więcej niż $\pm 0,5d$,
- długość zakotwień prętów łączonych na zakład,
- grubość otuliny prętów oraz liczbę i rodzaj zastosowanych dystansowników; otuliny zewnętrzne utrzymane w granicach określonych w Dokumentacji Projektowej bez tolerancji ujemnych,
- sztywność oraz stabilność zamontowanego zbrojenia,
- czystość powierzchni prętów po montażu,
- ilość zbrojenia rozproszonego.

Odbiór zbrojenia powinien być wpisany do Dziennika budowy. Wpis ten powinien zawierać wniosek o dopuszczenie zbrojenia do betonowania.

6.2.3. Kontrola transportu, układania oraz zagęszczania mieszanki betonowej

W trakcie procesu betonowania, kontrola Nadzoru powinna dotyczyć:

- zapewnienia jednorodności mieszanki betonowej podczas transportu i betonowania,
- zwilżenia podłoża i deskowań bezpośrednio przed betonowaniem,
- równomierności rozkładania mieszanki w szalunku,
- przestrzegania ograniczeń wysokości podawania mieszanki w czasie betonowania,
- zachowania odpowiedniej grubości kolejnych warstw betonu,
- jednolitego zagęszczenia mieszanki,
- dopuszczalnego czasu pomiędzy mieszaniem składników mieszanki, a jej wbudowaniem.

6.2.4. Kontrola warunków pielęgnacji świeżego betonu

Sposób pielęgnacji świeżego betonu musi być dostosowany do warunków na budowie oraz do pory roku i warunków atmosferycznych. Świeżo wykonane elementy żelbetowe i betonowe należy chronić przed uszkodzeniami mechanicznymi oraz przed wpływem warunków atmosferycznych. To jest przed wypłukaniem cementu przez deszcz, nadmiernym wysuszeniem, ochłodzeniem lub nasłonecznieniem. Konieczne jest stałe nawilżanie powierzchni świeżego betonu przez okres min. 14 dni od wylania mieszanki. Sposób pielęgnacji betonu powinien być potwierdzony wpisem do Dziennika Budowy.

Kontrola Nadzoru obejmuje sprawdzenie:

- stałego nawilżania powierzchni świeżego betonu,
- dostosowania metod pielęgnacji świeżego betonu do aktualnych warunków atmosferycznych,
- zabezpieczenia świeżego betonu w przypadku gwałtownych i nieprzewidzianych zmian pogody,
- warunków betonowania i pielęgnacji betonu przy obniżeniu temperatury otoczenia poniżej $+5^{\circ}\text{C}$.

6.2.5. Kontrola parametrów mieszanki betonowej i betonu

Kontrola parametrów mieszanki betonowej, tj. konsystencji, gęstości i zawartości powietrza powinny być przeprowadzone dla każdej partii mieszanki betonowej dostarczonej na budowę zgodnie z normami PN-EN 12350 lub normą równoważną.

Kontrola parametrów betonu, tj. wytrzymałości na ściskanie, mrozoodporności powinny być przeprowadzone dla próbek pobranych z każdej partii betonu zgodnie z normami PN-EN 12390 lub normą równoważną.

6.3. Kontrola konstrukcji elementów betonowych i żelbetowych

Kontrola polega na pomiarzeniu i sprawdzeniu konstrukcji wykonanych elementów betonowych i żelbetowych pod kątem zgodności z wymaganiami Dokumentacji Projektowej oraz pkt. 5.2.3.

Tolerancje wykonania elementów żelbetowych wg poniższej tabeli:

Odchylenie		Dopuszczalna odchyłka [mm]
Płaszczyzn i krawędzi ich przecięcia w pionie	na wysokości 1 m	5
	na całą wysokość konstrukcji w ścianach wzniesionych w deskowaniu nieruchomym oraz słupów podtrzymujących stropy monolityczne	15
Płaszczyzn poziomych od poziomu	na 1 m płaszczyzny w dowolnym kierunku	5
	na całą płaszczyznę	15
Płaskości powierzchni betonu przy sprawdzaniu łata o dł. 2 m, z wyjątkiem powierzchni podporowych	powierzchni bocznych i spodnich	±4
	powierzchni górnych	±8
Długości i rozpiętości elementów		±20
Wymiarów przekroju poprzecznego		±8
Rzędnych powierzchni dla innych elementów		±3

6.4. Kontrola robót zabezpieczających

Kontrola robót zabezpieczających polega na:

- kontroli struktury i przygotowania podłoża betonowego w zakresie: czystości podłoża, struktury podłoża, wytrzymałości podłoża,
- kontroli doboru sprzętu do metody aplikacji,
- kontroli warunków środowiska w miejscu aplikacji w zakresie: temperatury i wilgotności podłoża i otoczenia oraz opadów atmosferycznych
- kontroli aplikacji systemów zabezpieczających w zakresie: przyczepności do podłoża, dokładności wykonania, szczelności.

Szczegółowy opis zakresu kontroli robót zabezpieczających wg zaleceń Dostawcy/Producenta.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Obmiaru robót dokonuje się z natury przyjmując jednostki miary odpowiadające zawartym w dokumentacji (przedmiar robót).

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

8.2. Sposób odbioru robót

Odbiór robót obejmuje:

- odbiór częściowy robót zanikających i ulegających zakryciu (deskowanie, zbrojenie, zabezpieczenie (izolacja)),
- odbiór końcowy (po wykonaniu wszystkich robót objętych Dokumentacją Projektową i STWIORB),
- odbiór pogwarancyjny.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w specyfikacji „Wymagania ogólne”.

9.2. Cena wykonania robót

Cena wykonania robót obejmują:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- zakup i dostarczenie materiałów podstawowych i pomocniczych na miejsce wbudowania,
- wykonanie warstw podkładowych z betonu,
- wykonanie i rozebranie deskowania,
- wyprodukowanie mieszanki betonowej,
- wykonanie zbrojenia,
- wbudowanie i zagęszczenie mieszanki betonowej,
- pielęgnację betonu,
- wykonanie zabezpieczenia powierzchni elementów żelbetowych,

- roboty wykończeniowe i uporządkowanie terenu,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych.

Uwaga

W cenie wykonania robót należy uwzględnić wszelkie koszty niezbędne do prawidłowego wykonania robót.

Rozliczenie za wykonane prace – zgodnie z umową na wykonanie robót budowlanych.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1.	PN-EN 196-1	Metody badania cementu – Część 1: Oznaczanie wytrzymałości
2.	PN-EN 196-3	Metody badania cementu – Część 3: Oznaczanie czasów wiązania i stałości objętości
3.	PN-EN 196-6	Metody badania cementu – Część 6: Oznaczanie stopnia zmielenia
4.	PN-EN 197-1	Cement – Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku
5.	PN-EN 206+A1	Beton – Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność
6.	PN-EN 480-11	Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu – Metody badań – Część 11: Oznaczanie charakterystyki porów powietrznych w stwardniałym betonie
7.	PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 1: Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
8.	PN-EN 934-2+A1	Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu – Część 2: Domieszki do betonu – Definicje, wymagania, zgodność, oznakowanie i etykietowanie
9.	PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu – Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu
10.	PN-EN 12350-1	Badania mieszanki betonowej – Część 1: Pobieranie próbek
11.	PN-EN 12350-2	Badania mieszanki betonowej – Część 2: Badanie konsystencji metodą opadu stożka
12.	PN-EN 12350-3	Badania mieszanki betonowej – Część 3: Badanie konsystencji metodą Vebe
13.	PN-EN 12350-4	Badania mieszanki betonowej – Część 4: Badanie konsystencji metodą oznaczania stopnia zagęszczalności
14.	PN-EN 12350-5	Badania mieszanki betonowej – Część 5: Badanie konsystencji metodą stolika rozpliwowego
15.	PN-EN 12350-6	Badania mieszanki betonowej – Część 6: Gęstość
16.	PN-EN 12350-7	Badania mieszanki betonowej – Część 7: Badanie zawartości powietrza – Metody ciśnieniowe
17.	PN-EN 12390-2	Badania betonu - Część 2: Wykonywanie i pielęgnacja próbek do badań wytrzymałościowych
18.	PN-EN 12390-3	Badania betonu - Część 3: Wytrzymałość na ściskanie próbek do badań
19.	PN-EN 12390-5	Badania betonu – Część 5: Wytrzymałość na zginanie próbek do badań
20.	PN-EN 12390-6	Badania betonu – Część 6: Wytrzymałość na rozciąganie przy rozłupywaniu próbek do badań
21.	PN-EN 12390-7	Badania betonu – Część 7: Gęstość betonu
22.	PKN-CEN/TS 12390-9	Badania betonu – Część 9: Oznaczanie odporności na zamrażanie i rozmrażanie w obecności soli odładzających - Złuszczenie
23.	PN-EN 12620+A1	Kruszywa do betonu.
24.	BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie
25.	PN-ISO 6935-2	Stal do zbrojenia betonu – Pręty żebrowane
	PN-ISO 6935-2/Ak	Stal do zbrojenia betonu – Pręty żebrowane – Dodatkowe wymagania stosowane w kraju
	PN-ISO 6935-1	Stal do zbrojenia betonu – Pręty gładkie
26.	PN-EN 1992-1-1	Eurokod 2 – Projektowanie konstrukcji z betonu - Część 1-1: Reguły ogólne i reguły dla budynków

lub normy i przepisy związane.

BRANŻA ELEKTRYCZNA

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT

D-01.03.02 PRZEBUDOWA KABLOWYCH LINII ELEKTROENERGETYCZNYCH

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP
 2. MATERIAŁY
 3. SPRZĘT
 4. TRANSPORT
 5. WYKONANIE ROBÓT
 6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT
 7. OBMIAR ROBÓT
 8. ODBIÓR ROBÓT
 9. PODSTAWA PŁATNOŚCI
 10. PRZEPISY ZWIĄZANE
-

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot ST

Projekt **BUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 627 NA ODCINKU KOSÓW LACKI – SOKOŁÓW PODLASKI** – usunięcie kolizji elektroenergetycznych kablowych.

KOD CPV:

Nazwy i kody grup, klas i kategorii robót dotyczą stosowania Wspólnego Słownika Zamówień przez zamawiających w Unii Europejskiej. Wspólny Słownik Zamówień jest systemem klasyfikacji produktów, usług i robót budowlanych stworzonym na potrzeby zamówień publicznych.

Grupa robót:	45200000-9	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz robót w zakresie inżynierii lądowej i wodnej,
Klasa robót:	45230000-8	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei, wyrównania terenu,
Kategoria robót:	45231000-5	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, ciągów komunikacyjnych i linii energetycznych.

1.2. Zakres stosowania ST

Zakres robót objętych Specyfikacją Techniczną obejmuje prowadzenia robót elektrycznych przebudowy linii kablowych nn-0,4kV oraz SN-15kV będących własnością ENERGA OPERATOR S.A, ENEA OPERATOR S.A. oraz innych gestorów.

1.3. Określenia podstawowe

Określenia i nazewnictwo użyte w niniejszej specyfikacji technicznej są zgodne z obowiązującymi podanymi w normach PN i przepisach Prawa budowlanego oraz z specyfikacją DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne”. Użyte w ST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

sieć elektroenergetyczna – zespół połączonych wzajemnie linii i stacji elektroenergetycznych przeznaczonych do przesyłania i rozdzielania energii elektrycznej,
linia elektroenergetyczna napowietrzna – linia elektroenergetyczna, której przewody są zawieszone nad ziemią za pomocą izolatorów i odpowiednich konstrukcji wsporczych,
linia elektroenergetyczna kablowa – linia elektroenergetyczna o przewodach izolowanych, ułożonych bezpośrednio w ziemi lub też w odpowiednim tunelu, kanale, galerii, rurociągu itp, której przewody są
przewód – element służący do przekazywania energii lub informacji względnie do ochrony innych elementów linii
napięcie – napięcie międzyprzewodowe na które zbudowana jest linia,
trasa kabla – linia łamana pokrywająca z dokładnością do 0,5m (w miejscu ułożenia zapasu szerokość pasa zajętego przez kabel jest większa i może wynosić do kilku metrów) rzeczywiste położenie kabla.
długość trasowa - odległość mierzona między dwoma punktami po trasie kabla.
długość elektryczna - rzeczywista długość odcinka kabla zawarta między dwoma punktami na kablu mierzona wzdłuż osi kabla. Długość elektryczna jest równa długości trasowej powiększonej o dodatek długości na układanie kabla wzdłuż linii falistej (sfalowanie), uskoki pionowe, zapasy i wyprowadzenia na słupy, lub ściany, pomniejszona o skróty na silnych załomach trasy.
długość fabrykacyjna - długość odcinka kabla w momencie zakupu.
zapas kabla - dodatek długości kabla uzyskany przez ułożenie kabla w kształcie pętli lub zwojów.
wstawka - nowy odcinek linii wbudowany w linię istniejącą bez obejścia równoległego (rokadowego).
osprzęt elektryczny linii kablowej - zbiór elementów przeznaczonych do łączenia rozgałęziania lub zakańczania kabli np. mufy, głowice, rozgałęźniki
skrzyżowanie - takie miejsce na trasie linii kablowej, w którym jakkolwiek część rzutu poziomego linii kablowej przecina lub pokrywa jakąkolwiek część rzutu poziomego innej linii kablowej lub innego urządzenia podziemnego albo naziemnego
osłona kabla - konstrukcja przeznaczona do ochrony kabli przed uszkodzeniem mechanicznym, chemicznym i działaniem łuku elektrycznego
uziemienie ochronne – uziemienie spełniające przypisaną mu funkcję w ochronie przeciwporażeniowej, uziemienie punktu neutralnego **N**, przewodu **PEN (P)** lub zacisku ochronnego,
ochrona przeciwporażeniowa przed dotykiem bezpośrednim – zespół środków technicznych chroniących przed zetknięciem się człowieka z częściami czynnymi stwarzającymi zagrożenie porażeniowe prądem elektrycznym,
przewód PEN – uziemiony przewód spełniający równocześnie funkcję przewodu ochronnego **PE** i przewodu neutralnego **N**,

przewód N – przewód czynny wyprowadzony z punktu neutralnego układu prądu przemiennego, uczestniczący w przesyłaniu energii elektrycznej,
przewód ochronny PE – uziemiony przewód nie podlegający obciążeniu prądami roboczymi, z którymi łączy się części przewodzące dostępne i który stanowi element ochrony przez samoczynne wyłączenie zasilania,
uziemienie – połączenie elektryczne z ziemią; również instalacja uziemiająca;
w skład której może wchodzić: uziom, przewód uziemiający, zacisk probierczy lub szyna uziemiająca, a także przewód ochronny łączący zacisk lub szynę z częścią uziemioną.
uziemienie ochronne – uziemienie spełniające przypisaną mu funkcję w ochronie przeciw porażeniowej; uziemienie punktu neutralnego **N**, przewodu **PEN** lub zacisku ochronnego;
uziemienie ochronno-robocze – uziemienie spełniające funkcję uziemienia ochronnego i roboczego,
rezystancja uziemienia – rezystancja między zaciskiem uziemiającym lub zaciskiem probierczym a ziemią odniesienia,

Pozostałe określenia są zgodne z normą PN-76/E-05125 i definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne".

1.4. Zakres robót objętych ST

Spis działów ST wraz z klasyfikacją wg Wspólnego Słownika Zamówień (CPV). Wymagania ogólne zawarte w ST dotyczą wszystkich robót budowlanych i należy je stosować w powiązaniu ze szczegółowymi specyfikacjami technicznymi.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w Specyfikacji DM.00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 2. Wykonawca jest odpowiedzialny za wykonanie robót zgodnie z dokumentacją projektową, normami, Specyfikacją Techniczną (ST), poleceniami nadzoru inwestorskiego i autorskiego, zgodnie z art. 22, 23 i 28 Ustawy Prawo Budowlane. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w D.00.00.00 „Wymagania ogólne”. Ogólne warunki stosowania materiałów podano w Specyfikacji Technicznej ST-1.0 „Wymagania Ogólne” pkt 2.0.

Zastosowane w specyfikacji określenie przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie nazwy producenta ma na celu doprecyzowanie przedmiotu zamówienia.

Zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert równoważnych pod warunkiem, że zaproponowane materiały (i urządzenia) będą posiadały parametry nie gorsze niż te, które są przedstawione w dokumentacji technicznej. W przypadku złożenia ofert równoważnych należy załączyć foldery, dane techniczne i aprobaty techniczne dla materiałów (i urządzeń) równoważnych, zawierających ich parametry techniczne.

W przypadku kolizji infrastruktury z projektowanymi lub istniejącymi urządzeniami elektroenergetycznymi nieujętych u opracowaniu Wykonawca opracuje na swój koszt projekt przebudowy kolizji i uzgodni go z gestorami sieci.

Wykonawca wykona Projekty robót dla tymczasowej ochrony lub przełożenia wszystkich urządzeń, instalacji i wyposażenia należącego do odpowiednich użytkowników znajdujących się w strefie oddziaływania robót.

Na czas przebudowy kolizji elektroenergetycznych zapewnić agregat prądotwórczy o mocy koniecznej oraz paliwo do zasilenia odbiorców na czas prowadzenia robót.

W przypadku wygaśnięcia lub braku jakichkolwiek warunków lub uzgodnień Wykonawca na swój koszt uzyska je lub ich aktualizację oraz wykona projekty zamienne jeżeli zajdzie tak potrzeba.

2. MATERIAŁY

2.1. Wymagania ogólne

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w Specyfikacji DM.00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Stosowane Materiały

Materiałami stosowanymi przy wykonaniu przebudowy kabli wg. zasad niniejszej ST są:

• kabel nn-0,4kV	wg PN-E-90400;
	wg PN-E-90401
• rury osłonowe o ściankach gładkich, HDPE	wg PN-EN 50086
• kabel SN-15kV	wg PN-E-90400;

2.3. Składowanie materiałów

Gospodarkę materiałami należy prowadzić zgodnie z wytycznymi gospodarki materiałowej dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych i wytycznymi dla przedsiębiorstw wykonujących elektryczne roboty instalacyjno-montażowe. Sposób składowania materiałów elektrycznych w magazynie jak i konserwacja tych materiałów powinny być dostosowane do rodzaju materiałów. Materiały np. rury stalowe, kable, osprzęt należy przechowywać w pomieszczeniach zamkniętych, suchych, przewietrzanych i oświetlonych. Rury należy składować w wiązkach w pozycji stojącej pionowej, kable w czasie składowania powinny znajdować się na bębnach. Dopuszcza się składowanie krótkich odcinków w kręgach. Bębny powinny być ustawione na krawędziach tarczy a kręgi ułożone poziomo. Zaleca się składowanie zestawów montażowych z taśm i rur w pomieszczeniach o temperaturze nie przekraczającej +20oC.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne”

3.2. Stosowany sprzęt

Sprzęt stosowany przy wykonaniu przebudowy i budowy to:

- samochód dostawczy 0,9t,
- samochód skrzyniowy 5t,
- samochód samowyładowczy do 5t,
- ciągnik kołowy,
- wibromłot elektryczny lub spalinowy do 3kW,
- spawarka transformatorowa do 500A.

Sprzęt powinien odpowiadać ogólnie przyjętym wymaganiom co do ich jakości i wytrzymałości. Sprzęt powinien mieć ustalone parametry techniczne i powinien być ustawiony zgodnie z wymaganiami producenta oraz stosowany zgodnie z jego przeznaczeniem. Maszyny można uruchomić dopiero po uprzednim zbadaniu ich stanu technicznego i działania. Należy je zabezpieczyć przed możliwością uruchomienia przez osoby niepowołane.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów na plac budowy

Środki i urządzenia transportowe powinny być odpowiednio przystosowane do transportu materiałów, elementów itp. niezbędnych do wykonania danego rodzaju robót elektrycznych. W czasie transportu należy zabezpieczyć przedmioty przed przemieszczaniem i ich uszkodzeniem. Kable należy przewozić na bębnach. Dopuszcza się przewożenie bębnow z kablami w skrzyniach samochodów ciężarowych lub w przyczepach. Bębny z kablami przewożone w skrzyniach samochodowych powinny być ustawione na krawędziach tarcz a tarcze bębnow powinny być przymocowane do dna skrzyni samochodu. Umieszczenie i zdejmowanie bębnow z kablami ze skrzyni samochodu zaleca się wykonać za pomocą żurawia. Dopuszcza się przewożenie kabli w kręgach, jeżeli masa kręgu nie przekracza 80kg a temperatura otoczenia nie jest niższa niż +4°C przy czym wewnętrzna średnica kręgu nie powinna być mniejsza niż 40 - krotna średnica zewnętrzna kabla.

5. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w Specyfikacji technicznej DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 5.

5.2. Kolejność wykonania robót

Wykonawca przedstawi Inżynierowi harmonogram wyłączeń linii, w porozumieniu z właścicielem linii, który uwzględni wszystkie warunki w jakich będzie wykonywana przebudowa linii kablowych.

5.3. Roboty przygotowawcze

Trasowanie linii kablowych oraz położenie studzienek kablowych powinno być dokonane metodami geodezyjnymi przez odpowiednią jednostkę geodezyjną z uprawnieniami oraz potwierdzone szkicem z pomiaru.

5.4. Roboty ziemne

Wykopy pod linie kablowe należy wykonać ręcznie. Szerokość rowu kablowego na dnie nie powinna być mniejsza niż 0,4m. Zmianę kierunku rowu należy wykonać po łuku. Jednocześnie wymaga się aby minimalny promień łuków nie był mniejszy niż: 0,5m dla kabli na napięciu 0,4kV. Głębokość rowu kablowego powinna być taka, aby po uwzględnieniu ewentualnej warstwy piasku oraz średnicy kabla odległość górnej powierzchni kabla od powierzchni gruntu była nie mniejsza niż:

- 0,8m dla kabli o napięciu 15kV.
- 0,7m dla kabli o napięciu 0,4kV

5.5. Roboty instalacyjno - montażowe

5.5.1. Montaż kabli w ziemi

Przy układaniu kabli promień gięcia kabla nie powinien być mniejszy od: 20-krotnej średnicy zewnętrznej kabla dla kabli jednożyłowych o izolacji polietylenowej i powłoce z PCV, 15-krotnej średnicy zewnętrznej kabla dla kabli wielożyłowych. Kabla nie należy układać jeżeli temperatura otoczenia i temperatura kabla jest niższa niż 0°C w przypadku kabli o izolacji i powłoce z tworzyw sztucznych. W gruntach nie piaszczystych kable należy układać na warstwie piasku o grubości 0,1m i zasypać warstwą piasku 0,1m a pozostałą część wykopu należy wypełnić gruntem rodzimym. Zaleca się ubijanie gruntu w wykopie. Kable powinny być ułożone w rowie w jednej warstwie. Kable powinny być ułożone w wykopie linią falistą z zapasem nie mniejszym niż 1% długości wykopu. Po obydwu stronach muf, zaleca się pozostawienie zapasu kabla, nie mniejszego niż 5m. Każdy z krzyżujących się kabli z innymi kablami, należy chronić przed uszkodzeniem w miejscu skrzyżowania na długości 0,5m, w obie strony osłoną otaczającą. Przy skrzyżowaniu linii z drogami, kable należy chronić rurami osłonowymi z gładkimi ścianami z tworzywa typu:

- RHDPEp110/6,3 dla kabli nn-0,4kV (dł. przepustu do 30m)
- RHDPEp125/7,1 dla kabli nn-0,4kV (dł. przepustu do 60m)
- RHDPEp160/9,1 dla kabli nn-0,4kV (dł. przepustu powyżej 60m)

oraz

- RHDPEp160/9,1 dla kabli SN-15kV (dł. przepustu do 30m)
- RHDPEp200/11,4 dla kabli SN-15kV (dł. przepustu do 60m)
- RHDPEp225/12,8 dla kabli SN-15kV (dł. przepustu powyżej 60m)

5.5.2. Montaż kabli w rurach umieszczonych w ziemi

Głębokość umieszczenia rur w gruncie, mierzona od powierzchni terenu do górnej powierzchni rury powinna wynosić co najmniej:

> 0,7m przy układaniu linii kablowej o napięciu nn-0,4kV w terenie bez nawierzchni,

> 1m przy układaniu linii kablowej nn-0,4kV i SN-15kV w częściach dróg i ulic przeznaczonych do ruchu kołowego.

> 1m przy układaniu linii kablowej o napięciu nn-0,4kV i SN-15kV pod rowami (odległość od dna rowu)

Rury należy układać ze spadkiem co najmniej 0,1%. W jednej rurze powinna być ułożona tylko jedna linia kablowa. Średnica wewnętrzna rury nie powinna być mniejsza niż 110mm i jednocześnie nie mniejsza niż 1,5-krotna zewnętrzna średnica kabla. Kable w miejscach wprowadzenia i wyprowadzenia z rur powinny być uszczelnione – końce przepustów (rur osłonowych) po wprowadzeniu linii kablowych należy każdorazowo obustronnie dokładnie uszczelnić w celu uniemożliwienia ich zalania oraz przedostanie się nieczystości (uszczelnienie wykonać np. w formie termokurczliwych kapturek, gniazdowych wkładów uszczelniających); nie należy stosować pianek poliuretanowych oraz żywic, żeli i kitów.

5.5.3. Montaż osprzętu kablowego

Przy montażu muf należy zachować warunki: wykop powinien mieć szerokość nie mniejszą niż 1,5m a długość nie mniejszą niż 2,5m, poszczególne mufy powinny być przesunięte w stosunku do siebie o odległość równą co najmniej długości mufy z dodatkiem 1m.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Warunki ogólne

Ogólne wymagania dotyczące kontroli robót podano w Specyfikacji DM.00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 5.

6.2. Czynności kontrolne etapowe

W czasie wykonywania robót należy wykonać czynności:

- sprawdzenie trasy linii kablowych
- sprawdzenie montażu oznaczników kablowych - w odległościach maks. 5m (dodatkowo przy mufach oraz po obu stronach przepustów kablowych) z podaniem: napięcia, typu i przekrój kabla, roku ułożenia oraz właściciela
- sprawdzenie zabezpieczenia rur wkładami uszczelniającymi (na obu końcach)
- sprawdzenie wykonanie zapasów kabli
- sprawdzenie ciągłości żył i powłok kabli i zgodności faz
- pomiar rezystancji izolacji kabli
- próba napięciowa izolacji kabli
- pomiar rezystancji instalacji uziemiającej

6.3. Czynności kontrolne końcowe

Po zakończeniu robót należy wykonać czynności:

- sprawdzenie trasy linii kablowych
- sprawdzenie ciągłości żył i powłok kabli i zgodności faz
- pomiar rezystancji izolacji kabli
- próba napięciowa izolacji kabli
- sprawdzenie zgodności faz w linii przewidzianej do równoległego łączenia z inną linią,
- pomiar rezystancji instalacji uziemiającej

7. PRZEDMIAR I OBMJAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady oddymiania robót podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową robót budowlanych jest :

•	kpl.	(komplet)	dla osprzętu typu mufa, głowica, złącze,
•	m.	(metr)	dla układania linii kablowej SN lub nn, montażu rury osłonowej, bednarki ocynkowanej

Jednostką obmiarową demontażu jest :

•	kpl.	(komplet)	dla osprzętu typu mufa, głowica, złącze,
•	m.	(metr)	dla linii kablowej SN lub nn

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Wymagania ogólne

Ogólne zasady odbioru robót podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

8.2. Wymagane dokumenty odbioru robót

Przy przekazywaniu obiektu do eksploatacji Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć zamawiającemu następujące dokumenty:

1. Dokumentację Projektową z naniesionymi poprawkami powykonawczymi,
2. Geodezyjną dokumentację powykonawczą,
 - Protokoły pomiarów elektrycznych i innych,
 - Protokół odbioru Robót zamykających podpisany przez Kierownika Projektu,
 - Protokół odbioru Robót przez właścicieli przebudowywanych linii.

9. PODSTAWY PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Ceny za (budowę):

1 [mb] dla budowy linii kablowych obejmuje:

Zakup materiałów, wytyczenie trasy wykopu, lokalizację istniejącej linii kablowej, wykonanie ewentualnych przekładek kabla oraz jego zabezpieczenie rurami osłonowymi, ułożenie nowego odcinka linii kablowej wraz z wykonaniem podsypki piaskowej i ewentualnego odtworzenia bednarki, przecięcie kabla i założenie mufy z projektowanym kablem, zasypanie wykopu, odtworzenie nawierzchni, geodezja powykonawcza oraz pomiary kontrolne linii kablowej a także dokumentację powykonawczą

1 [kpl] dla budowy złącz kablowych obejmuje:

Zakup materiałów, wytyczenie lokalizacji pod złącze, wykopanie wykopu, montaż złączy ewentualnego wyposażenie dodatkowego w złączach

Dodatkowo w w/w pracach należy uwzględnić:

- doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego,
- prace przygotowawcze, geodezyjne i pomiarowe prace rozruchowo-regulacyjne,
- odwiezienie materiałów z rozbiórki na miejsce wskazane przez Inżyniera,
- wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej,
- wykonanie dokumentacji powykonawczej,
- opłaty eksploatacyjne wymagane przez właściciela urządzeń,
- naprawy gwarancyjne.

Ceny jednostkowe lub kwoty ryczałtowe robót będą obejmować:

robociznę bezpośrednią wraz z towarzyszącymi kosztami, wartość zużytych materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnych ubytków i transportu na teren budowy, wartość pracy sprzętu wraz z towarzyszącymi kosztami, koszty pośrednie, zysk kalkulacyjny i ryzyko, podatki obliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do cen jednostkowych nie należy wliczać podatku VAT.

Płatność za metr linii danego przekroju, metr rury osłonowej, sztukę mufy, głowicy, należy przyjmować zgodnie z obmiarem i oceną jakości użytych materiałów i wykonanych robót na podstawie wyników pomiarów i badań kontrolnych. Przy wykonywaniu wykopów należy przewidzieć wymianę gruntu w celu uzyskania prawidłowego współczynnika zagęszczenia podłoża w miejscu wykopu. Zasypkę wykopów wykonać zgodnie z normą PN-S-02205 i zagęszczeniem jej według wymogów podanych w punkcie 2.11.4 normy.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

Nie wymienienie tytułu jakiegokolwiek dziedziny, grupy, podgrupy czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych prawem polskim. Wykonawca będzie przestrzegał praw autorskich i patentowych. Jest zobowiązany do odpowiedzialności za spełnienie wszystkich wymagań prawnych w odniesieniu do używanych opatentowanych urządzeń lub metod.

10.1. Normy

PN-76/E-05125 PN-93/E-90400	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Kable elektroenergetyczne o izolacji z tworzyw termoplastycznych i powłoce polwinitowej na napięcia znamionowe 0,6/1kV.
PN-93/E-90401	Kable elektroenergetyczne o izolacji z tworzyw termoplastycznych i powłoce polwinitowej na napięcia znamionowe 0,6/1kV.
PN-E-904011	Kable elektroenergetyczne o izolacji z tworzyw termoplastycznych i powłoce polwinitowej na napięcie znamionowe 15kV,
PN-90/E-06401/01	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nie przekraczającym 30 kV. Postanowienia ogólne.
PN-90/E-06401/02	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nie przekraczającym 30 kV. Połączenia i zakończenia żył.
PN-90/E-06401/03	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 30 kV. Mufy przelotowe na napięcie nieprzekraczające 0,6/1kV
PN-90/E-06401/04	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 30 kV. Głowice wewnętrzne na napięcie powyżej 0,6/1kV
PN-90/E-06401/05	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 30 kV. Mufy przelotowe na napięcie powyżej 0,6/1kV
PN-90/E-06401/06	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 30 kV. Głowice napowietrzne na napięcie powyżej 0,6/1kV
PN-EN 50086-1:2001	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 1: Wymagania ogólne.
PN-EN 50086-2-1:2001	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-1: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych sztywnych.
PN-EN 50086-2-2:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-2: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych elastycznych.
PN-EN 50086-2-3:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-3: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych elastycznych
PN-EN 50086-2-4:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-4: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych układanych w ziemi.
PN-EN 50086-2-4/Ap1:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-4: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych układanych w ziemi
PN-80/H-74219 PN-76/H-92325 BN-68/6353-03 PN-IEC 60050-195	Rury stalowe bez szwu walcowane na gorąco ogólnego zastosowania Bednarka stalowa bez pokrycia lub ocynkowana. Folia kalandrowana techniczna z uplastycznionego polichlorku winylu. Międzynarodowy słownik terminologiczny elektryki. Uziemienia i ochrona przeciwporażeniowa.
PN-IEC 60050-826	Międzynarodowy słownik elektryki. Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych.
PN-IEC 60364-1	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Zakres, przedmiot i wymagania ogólne.
PN-IEC 60364-3 PN-IEC 60364-4-41	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ustalenia ogólne charakterystyk. Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przeciwporażeniowa.
PN-IEC 60364-5-52	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Oprzewodowanie.
PN-IEC 60364-5-523	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Obciążalność długotrwała przewodów.
Pr PN-IEC 61140	Ochrona przed porażeniem elektrycznym. Wspólne aspekty instalacji i urządzeń elektrycznych.
PN-92/E-08106 PN-83/E-01240	Stopnie ochrony zapewnione przez obudowy (kod IP). Sprzęt elektrotechniczny i elektroniczny. Symbole graficzne zastępujące napisy ogólnego przeznaczenia.

PN-90/E-01242	Oznaczenia identyfikacyjne urządzeń i zakończeń przewodów oraz ogólne zasady systemu alfanumerycznego ..
PN-91/E-05023	Oznaczenia identyfikacyjne przewodów elektrycznych barwami i cyframi.
PN-92/E-05031	Klasyfikacja urządzeń elektrycznych i elektronicznych z punktu widzenia ochrony przed porażeniem elektrycznym
PN-IEC-60364-6-61	Klasyfikacja urządzeń elektrycznych i elektronicznych z punktu Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Sprawdzanie. Sprawdzanie odbiorcze.
PN-EN-50110-1: 2001	Eksploatacja urządzeń elektrycznych.

10.2. Inne dokumenty

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych. Dz. U. nr 47 poz. 401 z dnia 2003.02.06
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Dz. U. nr 120 poz. 1126 z dnia 2003.06.23
- Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlano-Montażowych. Część V Instalacje elektryczne 1973 r.
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu z dnia 26.12.1990r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w zakresie ochrony przeciwporażeniowej. Dz. U. nr 81 z dnia 26.11.1990 r.
- Instrukcja zabezpieczeń przed korozją konstrukcji betonowych. Nr 240 wyd. przez ITB w 1982 r.
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Poz. 430 Dz. U. Rz. P. z dn. 1999-05-14
- Ustawa o autostradach płatnych z dnia 27.10.1994r, Dz. Ustaw nr 127 z dnia 02.12.1994r
- Ustawa Prawo budowlane z dnia 07.07.1994. Dz. U. z 1994 r., Nr 89, poz. 4141 z późniejszymi zmianami.

D-07.07.01 OŚWIETLENIE DRÓG

Spis treści

Spis treści	1
1.0. WSTĘP	3
1.1. Przedmiot STWiORB (Specyfikacji Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych)	3
1.2. Zakres stosowania ST	3
1.3. Określenia podstawowe	3
1.4. Zakres robót objętych ST	3
1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót	3
2.0. MATERIAŁY	3
2.1. Wymagania ogólne	3
2.2. Materiały budowlane	4
2.2.1. Cement	4
2.2.2. Piasek	4
2.2.3. Żwir	4
2.2.4. Woda	4
2.2.5. Folia ostrzegawcza	4
2.2.6. Kit uszczelniający	4
2.2.7. Fundament	4
2.2.8. Rury na przepusty kablowe	4
2.3. Materiały elektryczne	4
2.3.1. Kable elektroenergetyczne	4
2.3.2. Oprawy oświetleniowe	4
2.3.3. Słupy	4
2.3.4. Wysięgniki	5
2.3.5. Szafa oświetleniowa	5
2.3.6. Przewody	5
2.3.7. Wkładki bezpiecznikowe	5
2.3.8. Bednarka	5
2.4. Odbiór materiałów na budowie	5
2.5. Przechowywanie i składowanie materiałów	5
3.0. SPRZĘT	5
3.1. Ogólne wymagania	5
3.2. Stosowany sprzęt	5
4.0. TRANSPORT	5
4.1. Ogólne wymagania	5
4.2. Stosowany sprzęt	5
5.0. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT	6
5.1. Ogólne wymagania	6
5.2. Kolejność wykonania robót	6
5.2.1. Trasowanie	6
5.2.2. Wykopywanie rowów kablowych	6
5.2.3. Układanie kabla	6
5.2.3.1. Układanie kabla w rowie kablowym	6
5.2.3.2. Temperatura otoczenia i kabla	6
5.2.3.3. Zaginanie kabli	6
5.2.3.4. Zabezpieczenie kabla rowie kablowym	6
5.2.3.5. Układanie kabla w rurach ochronnych	6
5.2.3.6. Zapas kabla	6
5.2.3.7. Oznaczenie linii kablowych	6
5.2.4. Budowa przepustów pod drogą	6
5.2.5. Wykopy pod fundamenty prefabrykowane	7
5.2.6. Montaż fundamentów prefabrykowanych	8
5.2.7. Montaż słupów oświetleniowych	8
5.2.8. Montaż wysięgników	8
5.2.9. Montaż opraw oświetleniowych	8
5.2.10. Montaż szafy oświetleniowej	8
5.2.11. Wykonanie dodatkowej ochrony przeciwporażeniowej	8
6.0. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT	8
6.1. Warunki ogólne	8
6.2. Wykopy pod fundamenty	8
6.3. Fundamenty	8
6.4. Słupy oświetleniowe	8
6.5. Linia kablowa	9
6.6. Sprawdzenie ciągłości żył	9
6.7. Pomiar rezystancji izolacji	9
6.8. Próba napięcia izolacji	9
6.9. Szafa oświetleniowa	9
6.10. Instalacja przeciwporażeniowa	9
6.11. Pomiar natężenia oświetlenia	9
7.0. OBMIAR ROBÓT	9

7.1. Ogólne zasady obmiaru Robót.....	9
7.2. Jednostka obmiarowa	10
8.0. ODBIÓR ROBÓT	10
8.1. Wymagania ogólne	10
8.2. Wymagane dokumenty odbioru robót	10
9.0. PODSTAWY PŁATNOŚCI	10
9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności.....	10
9.2. Cena jednostki obmiarowej	10
10.0. PRZEPISY ZWIĄZANE.....	11
10.1. Normy	11
10.2. Inne dokumenty	12

D-07.07.01 OŚWIETLENIE DRÓG

1.0. WSTĘP

1.1. Przedmiot STWiORB (Specyfikacji Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych)

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wspólne wymagania techniczne dotyczące wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane na podstawie dokumentacji projektowej dla zadania pn.

Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski

KOD CPV:

Nazwy i kody grup, klas i kategorii robót dotyczą stosowania Wspólnego Słownika Zamówień przez zamawiających w Unii Europejskiej. Wspólny Słownik Zamówień jest systemem klasyfikacji produktów, usług i robót budowlanych stworzonym na potrzeby zamówień publicznych.

Grupa robót: 45300000-0 Roboty w zakresie instalacji budowlanych,
Klasa robót: 45231000-3 Roboty w zakresie instalacji elektrycznych,
Kategoria robót: 45316000-5 Instalowanie systemów oświetleniowych i sygnalizacyjnych

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacja techniczna jest dokumentem będącym podstawą do udzielenia zamówienia i zawarcia umowy na wykonanie robót zawartych w dokumentacji projektowej.

1.3. Określenia podstawowe

Określenia i nazewnictwo użyte w niniejszej specyfikacji technicznej są zgodne z obowiązującymi podanymi w normach PN i przepisach Prawa budowlanego oraz z specyfikacją DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne”.

Użyte w ST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

Słup oświetleniowy - konstrukcja wsporcza osadzona bezpośrednio w gruncie lub na fundamencie, służąca do zamocowania oprawy oświetleniowej na wysokości nie większej niż 14m.

Maszt oświetleniowy - konstrukcja wsporcza osadzona w gruncie za pomocą fundamentu, służąca do zamocowania opraw oświetleniowych na wysokości powyżej 14m.

Wysięgnik - element rurowy łączący słup lub maszt oświetleniowy z oprawą.

Oprawa oświetleniowa - urządzenie służące do rozdzielu, filtracji i przekształcania strumienia świetlnego wysyłanego przez źródło światła zawierające wszystkie niezbędne detale do przymocowania i połączenia z instalacją elektryczną.

Fundament - konstrukcja żelbetowa zagłębiona w ziemi, służąca do utrzymania słupa, masztu lub szafy oświetleniowej w pozycji pracy.

Szafa oświetleniowa - urządzenie rozdzielczo-sterownicze bezpośrednio zasilające instalacje oświetleniowe.

Szafa licznikowa - urządzenie rozdzielczo-sterownicze bezpośrednio zasilające instalacje oświetleniowe, wyposażone w układ pomiarowy energii elektrycznej.

Dodatkowa ochrona przeciwporażeniowa - ochrona części przewodzących, dostępnych w wypadku pojawienia się na nich napięcia w warunkach zakłóceń.

Linia kablowa - kabel wielożyłowy lub wiązka kabli jednożyłowych w układzie wielofazowym albo kilka kabli jedno lub wielożyłowych połączonych równolegle. Łącznie z osprzętem, ułożone na wspólnej trasie i łączące zaciski tych samych dwóch urządzeń elektrycznych jedno lub wielofazowych.

Trasa kablowa - pas terenu w którym ułożone są jedna lub więcej linii kablów.

Napięcie znamionowe linii - napięcie międzyprzewodowe na które linia kablowa została zbudowana.

Osprzęt linii kablów - zbiór elementów przeznaczonych do łączenia, rozgałęzienia lub zakończenia kabli.

Ośłona kabla - konstrukcja przeznaczona do ochrony kabla przed uszkodzeniami mechanicznymi, chemicznymi i działaniem łuku elektrycznego.

Przykrycie - osłona ułożona nad kablem w celu ochrony przed mechanicznym uszkodzeniem od góry.

Skrzyżowanie - takie miejsce na trasie linii kablów, w którym jakkolwiek część rzutu poziomego linii kablów, przecina lub pokrywa jakąkolwiek część rzutu poziomego innej linii kablów lub innego urządzenia podziemnego.

Zbliżenie - takie miejsce na trasie linii kablów, w którym odległość między linią kablów, urządzeniem podziemnym lub drogą komunikacyjną itp. jest mniejsza niż odległość dopuszczalna dla danych warunków układania bez stosowania przegród lub osłon zabezpieczających i w którym nie występuje skrzyżowanie.

1.4. Zakres robót objętych ST

Spis działów ST wraz z klasyfikacją wg Wspólnego Słownika Zamówień (CPV). Wymagania ogólne zawarte w ST dotyczą wszystkich robót budowlanych i należy je stosować w powiązaniu ze szczegółowymi specyfikacjami technicznymi.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w Specyfikacji DM.00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 2.

2.0. MATERIAŁY

2.1. Wymagania ogólne

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w Specyfikacji DM.00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

Wykonawca jest odpowiedzialny za wykonanie robót zgodnie z dokumentacją projektową, normami, Specyfikacją Techniczną (ST), poleceniami nadzoru inwestorskiego i autorskiego, zgodnie z art. 22, 23 i 28 Ustawy Prawo Budowlane. Ogólne wymagania dotyczące robót podano w D.00.00.00 „Wymagania ogólne”. Ogólne warunki stosowania materiałów podano w Specyfikacji Technicznej ST-1.0 „Wymagania Ogólne” pkt 2.0.

Zastosowane w specyfikacji określenie przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie nazwy producenta ma na celu doprecyzowanie przedmiotu zamówienia.

Zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert równoważnych pod warunkiem, że zaproponowane materiały (i urządzenia) będą posiadały parametry nie gorsze niż te, które są przedstawione w dokumentacji technicznej. W przypadku złożenia ofert równoważnych należy załączyć foldery, dane techniczne i aprobaty techniczne dla materiałów (i urządzeń) równoważnych, zawierających ich parametry techniczne.

W przypadku kolizji infrastruktury z projektowanymi lub istniejącymi urządzeniami elektroenergetycznymi Wykonawca opracuje na swój koszt projekt przebudowy kolizji i uzgodni go z gestorem sieci.

Wykonawca wykona Projekty robót dla tymczasowej ochrony lub przełożenia wszystkich urządzeń, instalacji i wyposażenia należącego do odpowiednich użytkowników znajdujących się w strefie oddziaływania robót.

Na czas przebudowy kolizji elektroenergetycznych zapewnić agregat prądowłoczy o mocy koniecznej oraz paliwo do zasilenia odbiorców na czas prowadzenia robót.

W przypadku wygaśnięcia lub braku jakichkolwiek warunków lub uzgodnień Wykonawca na swój koszt uzyska je lub ich aktualizację oraz wykona projekty zamienne jeżeli zajdzie tak potrzeba.

2.2. Materiały budowlane

2.2.1. Cement

Do wykonania fundamentów betonowych pod słupy oświetleniowe zaleca się stosowanie cementu portlandzkiego marki 35 bez dodatków, spełniającego wymagania PN-90/B-30000. Cement powinien być dostarczany w opakowaniach spełniających wymagania BN-88/6731-08.

2.2.2. Piasek

Piasek do wykonywania robót powinien spełniać wymagania BN-87/6774-04.

2.2.3. Żwir

Należy stosować żwir odpowiadający wymaganiom BN-66/6774-01.

2.2.4. Woda

Woda powinna być "odmiany 1", zgodnie z wymaganiami PN-88/B-32250.

2.2.5. Folia ostrzegawcza

Należy używać folii kalandrowanej z uplastycznionego PCW koloru niebieskiego o grubości 0,5÷0,6mm, gat. 1. Folia powinna spełniać wymagania BN-68/6353-03.

2.2.6. Kit uszczelniający

Do uszczelnienia połączenia słupa z wysięgnikiem można stosować wszelkie rodzaje kitów spełniające wymagania BN-80/6112-28.

2.2.7. Fundament

Pod słupy i szafy oświetleniowe zaleca się stosowanie fundamentów prefabrykowanych natomiast pod słupy sygnalizacyjne oświetleniowe wyłącznie fundamentów monolitycznych wylewanych na mokro w miejscu posadowienia. Fundamenty prefabrykowane lub monolityczne wylewane na mokro powinny być wykonane z betonu klasy B30 wg Rysunków uwzględniających parametry wytrzymałościowe i warunki w jakich będą pracowały. Ogólne wymagania dotyczące fundamentów określone są w PN-80/B-03322.

2.2.8. Rury na przepusty kablowe

Przepusty kablowe powinny być wykonane z materiałów trudnopalnych, wytrzymałych mechanicznie, chemicznie i odpornych na działanie łuku elektrycznego. Rury używane na przepusty powinny być dostatecznie wytrzymałe na działanie sił ściskających, z jakimi należy liczyć się w miejscu ich ułożenia. Wnętrza ścianek powinny być gładkie lub powleczone warstwą wygładzającą ich powierzchnię, dla ułatwienia przesuwania się kabli. Na przepusty kablowe dla kabli o napięciu do 1kV można stosować rury z tworzyw sztucznych typu HDPE z gładkimi ściankami zewnętrznymi i wewnętrznymi o wymiarach:

- średnicy wewnętrznej nie mniejszej niż 100mm
- grubości ścianki nie mniejszej niż 6,0mm.

Rury z tworzyw sztucznych powinny odpowiadać wymaganiom normy PN-EN 50086.

2.3. Materiały elektryczne

2.3.1. Kable elektroenergetyczne

Należy stosować kable o napięciu znamionowym 0,6/1kV o żyłach aluminiowych w izolacji poliwinilowej. Przekrój żył powinien być dobrany w zależności od dopuszczalnego spadku napięcia oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej. Zaleca się stosowanie kabli typu YAKXS spełniających wymagania PN-93/E-90401.

2.3.2. Oprawy oświetleniowe

Oprawy oświetleniowe powinny spełniać wymagania PN-83/E-06305; PN-79/E-06314; PN-IEC 598-2-3 grudzień 1994. Ze względu na wysoką skuteczność świetlną, trwałość i stałość strumienia świetlnego w czasie oraz oddawanie barw, zaleca się stosowanie opraw LED. Oprawy oświetleniowe powinny spełniać wymagania PN-83/E-06305; PN-79/E-06314; PN-IEC 598-2-3 grudzień 1994. Stosować oprawy dla opraw LED – zgodnie z PB. Klosz wykonany szkła bezpiecznego o IK min 08. Możliwość montażu bezpośrednio na słupie i na wysięgniku, średnica montażu 60mm. Regulacja kąta nachylenia oprawy 5,10,15st. Temperatura barwowa światła białego co najwyżej 4000K. Zasilacz z opcją utrzymania strumienia w czasie. Obudowa z wysokociśnieniowego odlewu aluminiowego zaprojektowana specjalnie pod lampy LED (system odprowadzania ciepła gwarantujący trwałość i kontrolę nad spadkiem strumienia świetlnego w czasie). IP65 dla całej oprawy. II klasa ochronności elektrycznej. Skuteczność świetlna całej oprawy co najmniej 140 lm/W. Spadek strumienia świetlnego oprawy co najwyżej do 0.9 wartości początkowej po 100 000h świecenia. Cos(φ) >0,95. Oprawa posiadająca system redukcji mocy o funkcjonalności minimum równej oprawie projektowanej. Oprawa pod względem fotometrycznym minimum osiąga parametry równe oprawie projektowej we wszystkich punktach czyli: luminancja, równomierność, ośnienie. Ze względu na późniejszą eksploatację opraw - rozwiązania konstrukcyjne oprawy muszą być rozwiązaniami standardowymi, katalogowymi. Oprawa produkowana w krajach UE z 10-letnią gwarancją. Moc oprawy nie większa niż w dokumentacji. Parametry całej oprawy potwierdzone certyfikatami CE oraz ENEC.

2.3.3. Słupy

Słupy oświetleniowe powinny spełniać wymagania norm PN-EN40. Stosować słupy stalowe ocynkowane okrągłe, o grubości blachy min. 3mm, spawane spawem wzdłużnym, spełniające wytrzymałość na II strefę wiatrową na obciążenie liczone wg PN-7702011. Słupy winne posiadać certyfikat na zgodność z normą PN-EN 12767:2019 w zakresie bezpieczeństwa biernego, zastosować słupy tzw. „podatne” na uderzenia zapewnienie klasy 100 HE3. Zabezpieczenie antykorozyjne powinna stanowić cynkowa powłoka na zewnątrz i wewnątrz słupa o średniej grubości nie mniejszej niż 80µm. Słupy i maszty powinny przenosić obciążenia wynikające z zawieszenia opraw i wysięgników oraz parcia wiatru dla strefy wiatrowej II zgodnie z PN-77/B-02011. W dolnej części słupy i maszty powinny posiadać jedną lub dwie wnęki zamykane drzwiczkami. Wnęki powinny być przystosowane do zainstalowania typowej rozdzielni (tabliczki lub złącza IZK) bezpiecznikowo-zaciskowej posiadającej podstawy bezpiecznikowe 25A (w ilości zależnej od ilości zainstalowanych opraw – 1, 2 lub 3) oraz zaciski do

podłączenia przewodów fazowych i N o przekroju do 50mm². Wnęki powinny być także wyposażone w zacisk do uziemienia przewodu „PEN”. Słup w dolnej części na zewnątrz lub wewnątrz powinien posiadać zacisk uziemiający przystosowany do podłączenia płaskownika uziemienia typu Fe/Zn25x4.

2.3.4. Wysięgniki

Wysięgniki powinny być wykonane zgodnie z Rysunkami. Ramiona lub ramię wysięgnika powinno być nachylone pod kątem 0° do 15° od poziomu a ich wysięg powinien być zawarty od 1,0-4m (zgodnie z zestawieniami montażowymi i rysunkami). Wysięgniki przeznaczone do montażu oświetlenia powinny być dostosowane do opraw i słupów oświetleniowych używanych do oświetlenia dróg. Wysięgniki powinny być zabezpieczone antykorozyjnie powłokami cynkowymi z zewnątrz i wewnątrz tak jak słupy oświetleniowe.

2.3.5. Szafa oświetleniowa

Szafa oświetleniowa powinna odpowiadać wymaganiom PN-EN 50274:2003, PN-EN 60439 i PN-IEC 60364 oraz Rysunków jako konstrukcja wolnostojąca z tworzyw termoutwardzalnych lub ze stopu aluminium o stopniu ochrony IP44 na typowym fundamencie betonowym prefabrykowanym (minimalna głębokość posadowienia stopy fundamentu - 1m). Szafa powinna być przystosowana do sieci kablowej tak od strony zasilania jak i odbioru oraz wykonana na napięcie znamionowe 400/230 V, 50Hz. Szafa oświetleniowa powinna posiadać następujące czynniki:

Zasilający dostosowany do podłączenia kabla o przekroju żył do 120mm²,

- Odbiorczy składający się z minimum 6 pól odpływowych, wyposażonych w rozłączniko- bezpieczniki typu 160A do podłączenia kabli odbiorczych, wyposażony w uniwersalne zaciski śrubowe umożliwiające podłączenie żył kabla o przekroju do 50mm².
- Sterowniczy realizujący wymagania Inwestora zawarte w Rysunkach.

2.3.6. Przewody

Przewody używane dla połączenia tabliczek bezpiecznikowych z oprawami oświetleniowymi powinny spełniać wymagania PN-74/E-90184. Należy stosować przewody o napięciu znamionowym 750V, wielożyłowe o żyłach miedzianych w izolacji polinitowej i przekroju żył nie mniejszym niż 1,5mm². Przekrój żył przewodów oraz ich ilość powinna być zgodna z Rysunkami.

2.3.7. Wkładki bezpiecznikowe

Wkładki bezpiecznikowe montowane w szafie sterowniczej oraz we wnękach bezpiecznikowych słupów oświetleniowych powinny spełniać wymagania PN-91/E-06160/10.

2.3.8. Bednarka

Bednarka ocynkowana o przekroju min 25x4mm powinna spełniać wymagania PN-67/H-92325.

2.4. Odbiór materiałów na budowie

Materiały na budowę należy dostarczać łącznie ze świadectwami jakości, kartami gwarancyjnymi i protokołami odbioru technicznego. Dostarczone na miejsce budowy materiały należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi Producenta. W razie stwierdzenia wad lub wystąpienia wątpliwości co do jakości materiałów, należy przed ich wbudowaniem poddać je badaniom określonym przez Inżyniera.

2.5. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, do czasu, gdy będą one potrzebne do wbudowania, były zabezpieczone przed zniszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwości oraz były dostępne do kontroli przez Inspektora Nadzoru inwestorskiego. Przechowywanie materiałów musi się odbywać na zasadach i w warunkach odpowiednich dla danego materiału oraz w sposób skutecznie zabezpieczający przed dostępem osób trzecich. Wszystkie miejsca czasowego składowania materiałów powinny być po zakończeniu robót, doprowadzone przez Wykonawcę do ich pierwotnego stanu. Miejsca czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy lub poza terenem budowy w miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę i uzgodnionych z Inwestorem.

Materiały takie jak: przewody, tabliczki bezpiecznikowe, źródła światła, oprawy oświetleniowe, szafy oświetleniowe, itp. mogą być składowane na budowie i przechowywane jedynie w pomieszczeniach przeznaczonych do tego celu, to jest zamkniętych i suchych.

Rury na przepusty kablowe, wysięgniki oraz słupy oświetleniowe mogą być składowane na placu budowy w miejscach nie narażonych na działanie korozji i uszkodzenia mechaniczne w pozycji poziomej z zastosowaniem przekładek z drewna.

Kable powinny być składowane na bębnoch. Bębny z kablami umieszczać na utwardzonym podłożu placu budowy. Piasek składować w pryzmach na placu budowy.

3.0. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 3.

3.2. Stosowany sprzęt

Wykonawca powinien korzystać z następujących maszyn i sprzętu:

- żurawia samochodowego,
- samochodu specjalnego z platformą i balkonem,
- spawarki transformatorowej,
- zagęszczarki wibracyjnej spalinowej,
- ręcznego zestawu świdrów do wiercenia poziomego otworów do Ø 15cm,
- wciągarki mechanicznej z napędem elektrycznym 5-10t,
- zespołu prądotwórczego trójfazowego 20kVA.

4.0. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 4.

4.2. Stosowany sprzęt

Wykonawca powinien korzystać z następujących środków transportu:

- samochodu skrzyniowego,
- przyczepy dłuźycowej,

- samochodu dostawczego,
- samochodu samowyladowczego,
- przyczepy do przewożenia kabli.

Przewożone materiały i elementy powinny być układane zgodnie z warunkami transportu wydanymi przez wytwórcę dla poszczególnych materiałów i elementów, oraz zabezpieczone przed ich przemieszczaniem się podczas transportu.

5.0.WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROÓT

5.1.Ogólne wymagania

Ogólne zasady wykonania robót podano w Specyfikacji technicznej DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 5.

5.2.Kolejność wykonania robót

5.2.1.Trasowanie

Wytyczenie należy wykonać zgodnie z warunkami projektowymi na podstawie uzgodnionej lokalizacyjnie dokumentacji geodezyjnej.

5.2.2.Wykopanie rowów kablowych

Rowy kablowe powinny mieć głębokość minimum 0,8m i szerokości nie mniejszej niż 0,4m.

5.2.3.Układanie kabla

Układanie kabla wykonać zgodnie z normą PN-76/E-05125.

5.2.3.1. Układanie kabla w rowie kablowym

Kable należy układać na dnie rowów kablowych w sposób niżej podany:

- zasilacze kablowe - jeżeli grunt jest piaszczysty lub na warstwie z piasku grubości min. 10cm i przykryć je warstwą piasku o tej samej grubości
- kable oświetleniowe - na warstwie z piasku grubości min. 10cm i przykryć je warstwą piasku o tej samej grubości.

Następnie należy nasypać warstwę gruntu rodzimego grubości 15cm, przykryć folią ostrzegawczą z tworzywa sztucznego w kolorze niebieskim i warstwą gruntu. Zaleca się: układanie kabli lub niezwłocznie po wykopaniu rowu kablowego, doprowadzenie do szybkiego odbioru robót ulegających zakryciu i możliwie szybkie zasypianie rowu kablowego.

5.2.3.2. Temperatura otoczenia i kabla

Temperatura otoczenia i kabla przy układaniu nie powinna być niższa niż 0°C - w przypadku kabli o izolacji i powłoce z tworzyw sztucznych. Zabrania się podgrzewania kabli ogniem. Wzrost temperatury otoczenia ułożonego kabla na dowolnie małym odcinku trasy linii kablowej powodowany przez sąsiednie źródła ciepła, np. rurociąg ciepły, nie powinien przekraczać 5 °C.

5.2.3.3. Zaginanie kabli

Przy układaniu kable można zginać tylko w przypadkach koniecznych, przy czym promień gięcia powinien być możliwie duży, nie mniejszy niż 15-krotna jego zewnętrzna średnica.

5.2.3.4. Zabezpieczenie kabla rowie kablowym

W miejscu skrzyżowania układanego kabla z istniejącym lub projektowanym uzbrojeniem podziemnym terenu, kabel należy zabezpieczyć rurami z tworzywa typu HDPE o średnicy wewnętrznej nie mniejszej niż 100mm i długości minimum 2,0m. Przy zabezpieczaniu kabla na skrzyżowaniu z ww. uzbrojeniem podziemnym terenu należy zwrócić uwagę, aby rura ochronna założona na kable wystawała minimum 0.50m po obu stronach krzyżowanego uzbrojenia podziemnego.

5.2.3.5. Układanie kabla w rurach ochronnych

W jednej rurze powinien być ułożony tylko jeden kabel. Przy wciąganiu kabla do rur ochronnych należy zwrócić uwagę, aby średnica wewnętrzna rury ochronnej nie była mniejsza niż 1.5 krotna zewnętrzna średnica kabla.

Kable w miejscach wprowadzania i wyprowadzania z rur ochronnych nie powinny opierać się o krawędzie otworów. Wprowadzenia i wyprowadzenia powinny być uszczelnione. Zaleca się wykonanie uszczelnień za pomocą materiałów kurczących, np. koszulki termokurczliwej lub uszczelki z pianką poliuretanową. Nie dopuszcza się, aby elektryczne połączenia kabli (mufy kablowe), znajdowały się we wnętrzu rur ochronnych.

5.2.3.6. Zapas kabla

Kable w rowie powinny być ułożone w jednej warstwie, faliście z zapasem 1-3 % długości rowu, wystarczającym do skompensowania możliwych przesunięć gruntu. Przy latarniach, masztach i przepustach należy pozostawić 3-metrowe zapasy eksploatacyjne.

5.2.3.7. Oznaczenie linii kablowych

Kable ułożone w ziemi powinny być zaopatrzone na całej długości w trwałe oznaczniki rozmieszczone w odstępach nie większych niż 10m oraz w miejscach skrzyżowania z istniejącym uzbrojeniem podziemnym terenu i przy wejściu do rur pod jezdniami.

Na oznaczniku należy umieścić trwałe napisy zawierające co najmniej:

symbol i numer ewidencyjny kabla,

- oznaczenie kabla,
- znak użytkownika,
- rok ułożenia kabla.

Trasa kabli ułożonych w ziemi powinna być na całej długości i szerokości oznaczona folią z tworzywa sztucznego koloru niebieskiego. Folia powinna mieć grubość co najmniej 0.5mm. Szerokość folii powinna być taka, aby przykrywała ułożone kable, lecz nie mniejsza niż 20cm. Krawędzie pasa folii powinny sięgać co najmniej do zewnętrznych krawędzi skrajnych kabli.

5.2.4. Budowa przepustów pod drogą

Przepusty pod jezdniami należy wykonać zgodnie z przekrojami poprzecznymi załączonymi w Rysunkach. Dla wykonania przepustów pod drogami należy zastosować rury z tworzyw sztucznych grubościennych typu HDPE110 o ściankach gładkich. Rury ochronne w jednym wykopie powinny być ułożone w jednej warstwie obok siebie. Po ułożeniu rur, ich końce należy uszczelnić pakietami lub pianką poliuretanową w celu zabezpieczenia przed dostaniem się wilgoci oraz zamulaniem. Przy wykonywaniu rowu dla rur ochronnych należy zwrócić uwagę na to aby:

- Głębokość rowu kablowego pod drogami była taka, aby dolna powierzchnia trwałego podłoża drogi od górnej powierzchni rury ochronnej była nie mniejsza niż 0.20m, natomiast odległość od górnej powierzchni drogi do górnej powierzchni rury ochronnej była nie- mniejsza niż 0.70m.
- Głębokość rowu kablowego pod dnem rowu odwadniającego drogę powinna być taka, aby góra powierzchnia rury ochronnej oddalona była od dna rowu odwadniającego drogę minimum 0.50m
- Szerokość rowu zależna jest od ilości rur ułożonych w jednym wykopie.

Dla wykonania przepustu metodą przewiertu poziomego należy:

- Wykonać komorę roboczą dla maszyny przewiertowej. Głębokość komory uzależniona jest od głębokości ułożenia rur, natomiast szerokość i długość komory zależna jest od typu zastosowanego urządzenia przewiertowego.
- Ustawić na dnie komory roboczej urządzenie przewiertowe w sposób określony przez wytyczne montażu konkretnego urządzenia.
- Wykonać komorę roboczą w miejscu zakończenia przewiertu.

Po zakończeniu przewiertu i zdemontowaniu urządzenia przewiertowego, obie ww. komory robocze należy zasypać.

5.2.5. Wykopy pod fundamenty prefabrykowane

Przed przystąpieniem do wykonywania wykopów, Wykonawca ma obowiązek oceny warunków gruntowych. Metoda wykonywania robót ziemnych powinna być dobrana w zależności od głębokości wykopu, ukształtowania terenu oraz rodzaju gruntu. Pod fundamenty prefabrykowane, zaleca się ręczne wykonywanie wykopów wąsko przestrzennych. Ich obudowa i zabezpieczenie przed osypywaniem powinno odpowiadać wymaganiom BN-83/8836-02. Wykopy powinny być wykonane bez naruszenia naturalnej struktury dna wykopu i zgodnie z PN-68/B-06050.

5.2.6. Montaż fundamentów prefabrykowanych

Montaż fundamentów należy wykonać zgodnie z wytycznymi montażu dla określonego typu fundamentu przewidzianego w Rysunkach. Fundament powinien być ustawiany przy pomocy dźwigu na 10cm warstwie betonu B10 spełniającego wymagania PN-88/B-06250. Przed jego zasypaniem należy sprawdzić rzędne posadowienia, stan zabezpieczenia antykorozyjnego ścianek i poziom górnej powierzchni do której przytwierdzona jest płyta mocująca. Maksymalne odchylenie górnej powierzchni fundamentu od poziomu nie powinno przekroczyć 1:1500 z dopuszczalną tolerancją rzędnej posadowienia $\pm 5\text{cm}$. W terenie utwardzonym dopuszczalna tolerancja rzędnej posadowienia $\pm 2\text{cm}$. Ustawienie fundamentu w planie powinno być wykonane z dokładnością $\pm 10\text{cm}$. Wykop należy zasypywać ziemią bez kamieni ubijając ją warstwami co 20cm. Stopień zagęszczenia gruntu minimum 0,85 według BN-88/8932-01.

5.2.7. Montaż słupów oświetleniowych

Przed przystąpieniem do montażu słupa lub masztu, należy sprawdzić stan powierzchni stykowych elementów łączeniowych, oczyszczając je z brudu, lodu itp. oraz stan powłoki antykorozyjnej. Podczas ustawiania słupa należy zwrócić uwagę aby nie spowodować odkształcenia elementów lub ich zniszczenia. Nakrętki śrub mocujących powinny być dokręcane dwu stopniowo i trwale zabezpieczone przed odkręceniem. Odchylenie osi słupa od pionu nie może być większe niż:

$$r = \frac{h}{300}$$

gdzie:

r - odchylenie wierzchołka słupa od osi pionowej w każdym kierunku w [m]

h - wysokość nadziemna słupa w [m]

Słup należy ustawiać tak, aby jego wnęka znajdowała się od strony chodnika, a przy jego braku od strony przeciwnej niż nadjeżdżające pojazdy oraz nie powinna być położona niżej niż 20cm od powierzchni jezdni lub gruntu.

5.2.8. Montaż wysięgników

Wysięgniki należy montować na słupach stojących przy pomocy dźwigu i samochodu z balkonem. Część pionową wysięgnika należy wsunąć do oporu w rurę znajdującą się w górnej części słupa oświetleniowego i po ustawieniu go w pionie należy unieruchomić go śrubami znajdującymi się w nagwintowanych otworach. Zaleca się ustawianie pionu wysięgnika przy obciążeniu go oprawą lub ciężarem równym ciężarowi oprawy. Połączenia wysięgnika ze słupem chronić kapturkiem osłonowym. Szczeliny pomiędzy kapturem osłonowym, wysięgnikiem i rurą wierzchołkową słupa wypełnić kitem miniowym. Wysięgniki powinny być ustawione pod kątem 900 z dokładnością ± 20 do osi jezdni lub stycznej do osi w przypadku gdy jezdnie jest w łuku. Należy dążyć, aby części ukośne wysięgników znajdowały się w jednej płaszczyźnie równoległej do powierzchni oświetlanej jezdni.

5.2.9. Montaż opraw oświetleniowych

Montaż opraw oświetleniowych na wysięgnikach należy wykonywać przy pomocy samochodu specjalnego z platformą i z balkonem. Każdą oprawę przed zamontowaniem należy podłączyć do sieci i sprawdzić jej działanie (sprawdzenie zaświecenia się lampy). Oprawy montować po uprzednim wciągnięciu przewodów zasilających do słupów i wysięgników. Ilość przewodów zależy od ilości opraw. Od tabliczki bezpiecznikowej do każdej oprawy należy prowadzić po jednym przewodzie trójżyłowym. Oprawy należy mocować na wysięgnikach w sposób wskazany przez producenta opraw po wprowadzeniu do nich przewodów zasilających i ustawieniu ich w położenie pracy. Oprawy powinny być mocowane w sposób trwały, aby nie zmieniały swego położenia pod wpływem warunków atmosferycznych i parcia wiatru dla strefy wiatrowej II zgodnie z PN-77/B-02011.

5.2.10. Montaż szafy oświetleniowej

Montaż szafy oświetleniowej należy wykonać według instrukcji montażu dostarczonej przez Producenta szafy i fundamentu. Instrukcja powinna zawierać wskazówki dotyczące montażu i kolejności wykonywanych robót, a mianowicie:

- wykopu pod fundament,
- montaż fundamentu,
- ustawienie i zamontowanie szafy na fundamencie,
- wykonanie instalacji ochrony przeciwporażeniowej,
- podłączenie do szafy kabli oświetleniowych i sterowniczych,
- zasypianie wykopu i roboty wykończeniowe.

5.2.11. Wykonanie dodatkowej ochrony przeciwporażeniowej

Jako ochronę przeciwporażeniową dodatkową zastosowano - Szybkie Wylączenie Zasilania zgodnie z PN-IEC 60364-4-41. Układ zasilania przyjęto jako:

- TN-S, dla zasilania opraw oświetleniowych z tabliczek bezpiecznikowych zamontowanych w słupie oświetleniowym,
- TN-C, dla zasilania słupów oświetleniowych z szafy sterowniczej oraz zasilania szafy sterowniczej ze stacji transformatorowej.

W tym celu w rowie kablowym obok kabla zasilającego i oświetleniowego, należy układać bednarkę stalową ocynkowaną typu Fe/Zn25x4 i połączyć ją elektrycznie z zaciskiem uziemiającym szafy oświetleniowej, słupów i masztów. Przy łączeniu bednarki stalowej ocynkowanej z zaciskami uziemiającymi należy zwrócić uwagę, aby połączenie wykonane zostało śrubą o średnicy co najmniej 10mm. Wartość rezystancji uziemienia powinna być nie większa niż 10Ω

6.0. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Warunki ogólne

Ogólne wymagania dotyczące kontroli robót podano w Specyfikacji DM.00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 6.

6.2. Wykopy pod fundamenty

Sprawdzenie lokalizacji, wymiarów i zabezpieczenia ścian wykopu. Po ustawieniu fundamentów lub wykonaniu ustrojów, sprawdzenie stopnia zagęszczenia gruntu który powinien osiągnąć co najmniej 0,85 wg BN-88/8932-01 i usunięcia nadmiaru ziemi.

6.3. Fundamenty

Program badań powinien obejmować: sprawdzenie kształtu i wymiarów, wyglądu zewnętrznego oraz wytrzymałości. Parametry te powinny być zgodne z wymaganiami zawartymi w Rysunkach oraz wymaganiami PN-80/B-03322 i PN-90/B-30000. Ponadto należy sprawdzić dokładność ustawienia w planie.

6.4. Słupy oświetleniowe

Słupy oświetleniowe powinny być zgodne z Rysunkami i normami PN-E 40. Słupy oświetleniowe, po ich montażu, podlegają sprawdzeniu pod kątem:

- dokładności ustawienia pionowego,
- prawidłowości ustawienia wysięgnika i opraw względem osi oświetlanej jezdni,

- jakości połączeń kabli i przewodów na tabliczce bezpiecznikowo-zaciskowej, rozdzielni zasilającej sterowniczej sygnalizatorów oraz na zaciskach oprawy,
- jakości połączeń śrubowych,
- stanu antykorozyjnej powłoki ochronnej wszystkich elementów.

6.5. Linia kablowa

W czasie wykonywania i po zakończeniu robót kablowych należy przeprowadzić następujące pomiary:

- głębokości zakopania kabla,
- grubości podsypki piaskowej pod i nad kablem,
- odległości folii ochronnej od kabla.

Pomiary należy wykonywać co 10m budowanej linii kablowej, a uzyskane wyniki mogą być uznane za dobre, jeżeli odbiegają od założonych w dokumentacji nie więcej niż o 10%.

Należy sprawdzić stopień zagęszczenia gruntu nad kablem i rozplantowanie nadmiaru ziemi.

6.6. Sprawdzenie ciągłości żył

Sprawdzenie ciągłości żył oraz zgodności faz należy wykonywać przy użyciu przyrządów o napięciu nie przekraczającym 24V. Wynik sprawdzenia należy uznać za dodatni, jeżeli poszczególne żyły nie mają przerw oraz jeśli poszczególne fazy na obu końcach linii są oznaczone identycznie.

6.7. Pomiar rezystancji izolacji

Pomiar należy wykonać za pomocą megaomomierza o napięciu nie mniejszym niż 2,5kV, dokonując odczytu po czasie niezbędnym do ustalenia się mierzonej wartości. Wynik należy uznać za dodatni, jeżeli rezystancja izolacji wynosi co najmniej 0,75 dopuszczalnej wartości rezystancji izolacji kabli wykonanych wg PN-IEC-60364-6-61.

6.8. Próba napięcia izolacji

Próbie napięciowej izolacji podlegają wszystkie linie kablowe. Dopuszcza się niewykonywanie próby napięciowej izolacji linii wykonanych kablami o napięciu znamionowym do 1kV. Próbę napięciową należy wykonać prądem stałym lub wyprostowanym. Wynik próby napięciowej izolacji należy uznać za dodatni, jeżeli:

- Izolacja każdej żyły wytrzyma przez 20 min, bez przeskoków, przebicia i bez objawów przebicia częściowego, napięcie probiercze o wartości równej 0,75 napięcia probierczego kabla wg PN-IEC-60364-6-61
- Wartość prądu upływu dla poszczególnych żył nie przekroczy 300 μ A i nie wzrasta w czasie ostatnich 4min. badania; w liniach o długości nie przekraczającej 300m dopuszcza się wartość prądu upływu 100 μ A.

6.9. Szafa oświetleniowa

Przed zamontowaniem należy sprawdzić czy szafa oświetleniowa lub jej części odpowiadają tym wymaganiom Rysunków, których spełnienie może być stwierdzone bez użycia narzędzi i bez demontażu podzespołów. Sprawdzeniem należy ująć jakość wykonania i wykończenia, a zwłaszcza:

- Stan pokryć antykorozyjnych.
- Ciągłość przewodów ochronnych i ich podłączenie do wszystkich metalowych elementów mogących znaleźć się pod napięciem.
- Jakość wykonania połączeń w obwodach głównych i pomocniczych.
- Jakość konstrukcji.

Po zamontowaniu szafy na fundamencie należy sprawdzić:

- Jakość połączeń śrubowych pomiędzy fundamentem a konstrukcją szafy.
- Stan powłok antykorozyjnych.
- Jakość połączeń kabli zasilających odpływowych i sterowniczych.
- Zgodności schematu szafy ze stanem faktycznym. Schemat taki powinien być zamieszczony na widocznym miejscu wewnątrz szafy.

6.10. Instalacja przeciwporażeniowa

Podczas wykonywania uziomów taśmowych należy wykonać pomiary głębokości ułożenia bednarki oraz sprawdzić stan połączeń spawanych a po jej zasypaniu, sprawdzić stopień zagęszczenia i rozplantowanie gruntu.

Pomiary głębokości ułożenia bednarki wykonywać co 10m, przy czym bednarka nie powinna być zakopana płycej niż 60cm.

Po wykonaniu uziomów ochronnych należy wykonać pomiary ich rezystancji. Otrzymane wyniki nie mogą być gorsze od wartości podanych w Rysunkach.

Po wykonaniu instalacji oświetleniowej należy pomierzyć wg PN-IEC-60364-6-61 impedancje pętli zwarciovych dla stwierdzenia skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.

Wszystkie wyniki pomiarów należy zamieścić w protokole pomiarowym ochrony przeciwporażeniowej.

6.11. Pomiar natężenia oświetlenia

Pomiary należy wykonywać po upływie co najmniej 0,5 godziny od włączenia lamp. LAMPY przed pomiarem powinny być świecące minimum przez 100 godzin. Pomiary należy wykonywać przy suchej i czystej nawierzchni, wolnej od pojazdów, pieszych i jakichkolwiek obiektów mogących zniekształcić przebieg pomiaru. Pomiary nie należy przeprowadzać podczas nocy księżycowych oraz w złych warunkach atmosferycznych (mgła, śnieżyca, unoszący się kurz itp.). Do pomiarów należy używać przyrządów pomiarowych o zakresach zapewniających przy każdym pomiarze odchylenia nie mniejsze od 30% całej skali na danym zakresie.

Pomiary natężenia oświetlenia należy wykonywać za pomocą luksomierza wyposażonego w urządzenie do korekcji kątowej, a element światłoczuły powinien posiadać urządzenie umożliwiające dokładne poziomowanie podczas pomiaru.

Pomiary przeprowadzać dla punktów jezdni wyznaczonych zgodnie z PN-76/E-02032.

Przed oddaniem do użytkowania każdej nowobudowanej lub zmodernizowanej instalacji oświetleniowej należy przeprowadzać odbiorcze pomiary fotometryczne – podstawowe pomiary weryfikacyjne w oświetleniu drogowym, tj. pomiar natężenia oświetlenia na nawierzchni jezdni, pomiar luminancji nawierzchni jezdni oraz pomiar współczynnika oświetlenia pobocza (REI) i pomiar przyrostu progowego (FTI) przez Państwową Jednostkę Naukową lub Państwową Jednostkę Naukowo-Rozwojową działającą w obszarze oświetlenia na terenie Polski, wskazaną przez Zamawiającego.

7.0. OBIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru Robót

Ogólne zasady oddymiania robót podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową robót budowlanych jest :

- szt. (sztuka) dla punktu oświetleniowego,
- szt. (sztuka) dla oprawy oświetleniowej,
- kpl. (komplet) dla rozdzielni oświetleniowej,
- mb. (metr bieżący) dla budowy linii kablowej nn-0,4kV,
- kpl. (komplet) badania i pomiary,
- kpl. (komplet) geodezja.

Jednostką obmiarową demontażu jest :

- szt. (sztuka) dla punktu oświetleniowego,
- szt. (sztuka) dla linii kablowej nn-0,4kV,
- mb. (metr bieżący) dla linii napowietrznych nn-0,4kV.

8.0. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Wymagania ogólne

Ogólne zasady odbioru robót podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

8.2. Wymagane dokumenty odbioru robót

Przy przekazywaniu obiektu do eksploatacji Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć Zamawiającemu następujące dokumenty:

- Dokumentację Projektową z naniesionymi poprawkami powykonawczymi,
- geodezyjną inwentaryzację nowo wybudowanych urządzeń:
 - 1) pomiary,
 - 2) zaktualizowany plan sytuacyjny.
- protokół odbioru robót przez Właściciela linii oświetleniowych.
- protokół pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej
- protokół pomiarów rezystancji izolacji kabli oświetleniowych
- pomiar równomierności obciążenia faz
- protokół pomiarów fotometrycznych: luminancję, natężenie oświetlenia przed redukcją i po redukcji mocy oraz wyliczenia równomierności oświetlenia
- protokół pomiarów zagęszczenia gruntu wokół słupów, przy szafce oświetleniowej i na trasach układanych kabli

9.0. PODSTAWY PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w Specyfikacji DM-00.00.00 „Wymagania Ogólne” pkt9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Ceny za budowę :

- szt. (sztuka) dla punktu oświetleniowego,
- szt. (sztuka) dla oprawy oświetleniowej,
- kpl. (komplet) dla rozdzielni oświetleniowej,
- mb. (metr bieżący) dla budowy linii kablowej nn-0,4kV,
- kpl. (komplet) badania i pomiary,
- kpl. (komplet) geodezja.

Będą pełnym wynagrodzeniem za dostarczenie i ułożenie wszystkich materiałów użytych do jej budowy oraz robocizną, sprzęt i wszystkie inne czynności niezbędne do należytego wykonania robót.

Cena jednostkowa:

- **1[szt.] (sztuki) pkt oświetleniowego zawiera:**
 - montaż słupów oświetleniowych
 - montaż wysięgników
 - budowa fundamentów,
 - montaż rozdzielni słupowych,
 - montaż bednarki Fe/Zn 25x4 mm
- **1[szt.] (sztuki) oprawa oświetleniowa:**
 - montaż oprawy oświetleniowej na słupie oświetleniowym
- **1[kpl] (komplet) rozdzielni oświetleniowej zawiera:**
 - montaż rozdzielni oświetleniowych
 - budowa fundamentów rozdzielni
- **1[mb] (metr) budowa linii kablowych nn zawiera:**
 - Wykopanie rowu głębokości min. 0,7m
 - układanie rur HDPE 110
 - montaż linii kablowej
 - wykonanie muf kablowych (w razie konieczności)
 - zasypanie wykopu
- **1[kpl] (komplet) badań i pomiarów:**
 - pomiar skuteczności zerowania
 - pomiar instalacji uziemiającej
- **1[kpl] (komplet) geodezja:**
 - wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej
 - geodezyjne wytyczenie tras

Cena jednostkowa demontażu:

- **1[szt.] (sztuki) pkt oświetleniowego zawiera:**
 - demontaż słupów oświetleniowych
 - demontaż opraw
 - demontaż wysięgników
 - demontaż fundamentów,
- **1[mb] (metr) demontażu linii kablowych nn zawiera:**
 - odkopanie linii
 - usunięcie linii
 - zasypianie wykopu
- **1[mb] (metr) demontażu linii napowietrznych nn zawiera:**
 - zdjęcie linii ze słupa

oraz cena wykonanych Robót obejmuje:

- roboty przygotowawcze,
- koszt materiałów,
- dostarczenie materiałów,
- wykopanie i zasypianie rowów kablowych,
- odwodnienie wykopów
- układanie kabli,
- zabezpieczenie kabli na skrzyżowaniu z istniejącym i projektowanym uzbrojeniem podziemnym terenu,
- budowa przepustów pod drogami,
- ustawienie, montaż słupów oświetleniowych,
- montaż opraw oświetleniowych na słupach,
- montaż szaf oświetleniowych,
- wykonanie inwentaryzacji: przebiegu kabli pod ziemią, lokalizacji słupów i szaf oświetleniowych
- przeprowadzenie pomiarów: rezystancji izolacji, prób napięciowych linii kablowych, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, parametrów fotometrycznych i innych,
- uporządkowanie terenów z odpadów powstałych przy budowie oświetlenia,
- wykonanie Dokumentacji Powykonawczej,
- wykonanie powykonawczej dokumentacji geodezyjnej,
- naprawy gwarancyjne,
- koszt nadzoru Użytkownika,
- inne prace niezbędne do wykonania oświetlenia.

Płatność za sztukę (punkt) urządzenia, metr linii kablowej danego typu, należy przyjmować zgodnie z obmiarem i ocena jakości użytych materiałów i wykonanych robót na podstawie wyników pomiarów i badań kontrolnych.

Zgodnie z Dokumentacją Projektową należy wykonać roboty w zakresie:

a) budowy:

- pkt oświetlenia drogowego z oprawą
- kpl rozdzielni oświetleniowej
- mb linii kablowych nn

b) demontażu:

- pkt istniejącego oświetlenia drogowego,
- kpl rozdzielni oświetleniowej

10.0. PRZEPISY ZWIĄZANE

Nie wymienienie tytułu jakiegokolwiek dziedziny, grupy, podgrupy czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych prawem polskim. Wykonawca będzie przestrzegał praw autorskich i patentowych. Jest zobowiązany do odpowiedzialności za spełnienie wszystkich wymagań prawnych w odniesieniu do używanych opatentowanych urządzeń lub metod.

10.1. Normy

PN-76/E-02032	Oświetlenie dróg publicznych
PN-75/E-05100-1	Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.
PN-76/E-05125	Elektroenergetyczne linie kablowe. Projektowanie i budowa.
PN-93/E-90401	Kable elektroenergetyczne o izolacji z tworzyw termoplastycznych i powłoce polwinitowej na napięcia znamionowe 0,6/1kV.
PN-74/E-90184	Przewody wielożyłowe o izolacji polwinitowej.
PN-79/E-06314	Elektryczne oprawy oświetleniowe zewnętrzne.
PN-83/E-06305/00	Elektryczne oprawy oświetleniowe. Ogólne wymagania i badania. Postanowienia ogólne.
PN-83/E-06305/07	Elektryczne oprawy oświetleniowe. Ogólne wymagania i badania. Zabezpieczenie przed porażeniem.
PN-83/E-06305/08	Elektryczne oprawy oświetleniowe. Ogólne wymagania i badania. Odporność na wodę, pył i wilgoć.
PN-79/E-06305/14	Elektryczne oprawy oświetleniowe. Ogólne wymagania i badania. Wymagania świetlne.
PN-IEC 598-2-3; 12.1994	Oprawy oświetleniowe. Wymagania szczegółowe. Oprawy oświetleniowe drogowe i uliczne.
PN-91/E-06160/10	Bezpieczniki topikowe niskiego napięcia. Ogólne wymagania i badania.
PN-91/E-05160/01	Rozdzielnice prefabrykowane niskonapięciowe.
PN-92/E-05009/41	Ochrona zapewniająca bezpieczeństwo. Ochrona przeciwporażeniowa.
PN-90/E-06401/01	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nie przekraczającym 30 kV. Postanowienia ogólne.
PN-90/E-06401/02	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nie przekraczającym 30 kV. Połączenia i zakończenia żył.
PN-90/E-06401/03	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 30 kV. Mufy przelotowe na napięcie nieprzekraczające 0,6/1kV

PN-90/E-06401/04	Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Osprzęt do kabli o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 30 kV. Mufy przelotowe na napięcie powyżej 0,6/1kV
PN-88/B-06250	Beton zwykły.
PN-80/B-03322	Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Fundamenty konstrukcji wsporczych. Obliczenia statyczne i projektowanie.
PN-90/B-30000	Cement portlandzki.
PN-68/B-06050	Roboty ziemne budowlane.
PN-88/B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
PN-90/B-03200	Konstrukcje stalowe. Obliczenia statyczne i projektowanie
PN-EN 50086-1:2001	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 1: Wymagania ogólne.
PN-EN 50086-2-1:2001	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-1: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych sztywnych.
PN-EN 50086-2-2:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-2: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych elastycznych
PN-EN 50086-2-3:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-3: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych elastycznych
PN-EN 50086-2-4:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-4: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych układanych w ziemi.
PN-EN 50086-2-4/Ap1:2002	System rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 2-4: Wymagania szczegółowe dla systemów rur instalacyjnych układanych w ziemi.
PN-80/H-74219	Rury stalowe bez szwu walcowane na gorąco ogólnego zastosowania.
PN-76/H-92325	Bednarka stalowa bez pokrycia lub ocynkowana.
PN-92/O-79100	Opakowania transportowe z zawartością.
BN-87/6774-04	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Piasek.
BN-66/6774-01	Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir.
BN-80/6112-28	Kit miniowy.
BN-79/9068-01	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy konstrukcji wsporczych oświetleniowych i energetycznych linii napowietrznych.
BN-68/6353-03	Folia kalandrowana Techniczna z uplastycznionego polichlorku winylu.
BN-88/8932-01	Budowle drogowe i kolejowe. Roboty ziemne.
BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie.
BN-85/3061-29	Lampy sodowe wysokoprężne do ogólnych celów oświetleniowych
PN-EN 50274:2003(U)	Rozdzielnice i sterownice niskonapięciowe. Ochrona przeciwporaż. Ochrona przed przypadkowym dotykiem bezpośrednim.
PN-EN 60439-1:2003	Rozdzielnice i sterownice niskonapięciowe. Cz. 1: Zestawy badane w pełnym i niepełnym zakresie badań typu.
PN-EN 60439-2:2004	Rozdzielnice i sterownice niskonapięciowe. Cz.2: Wymagania dotyczące przewodów szynowych.
PN-90/E-01005	Technika świetlna. Terminologia.
PN-IEC 60050-195	Międzynarodowy słownik terminologiczny elektryki. Uziemienia i ochrona przeciwporażeniowa.
PN-IEC 60050-826	Międzynarodowy słownik elektryki. Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych.
PN-IEC 60364-1	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Zakres, przedmiot i wymagania ogólne.
PN-IEC 60364-3	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ustalenia ogólne charakterystyk.
PN-IEC 60364-4-41	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przeciwporażeniowa.
PN-IEC 60364-5-52	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Oprzewodowanie.
PN-IEC 60364-5-523	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Oprzewodowanie.
Pr PN-IEC 61140	Ochrona przed porażeniem elektrycznym. Wspólne aspekty instalacji i urządzeń elektrycznych.
PN-92/E-08106	Stopnie ochrony zapewnione przez obudowy (kod IP).
PN-83/E-01240	Sprzęt elektrotechniczny i elektroniczny. Symbole graficzne zastępujące napisy ogólnego przeznaczenia.
PN-90/E-01242	Oznaczenia identyfikacyjne urządzeń i zakończeń przewodów oraz ogólne zasady systemu alfanumerycznego .
PN-91/E-05023	Oznaczenia identyfikacyjne przewodów elektrycznych barwami cyframi.
PN-92/E-05031	Klasyfikacja urządzeń elektrycznych i elektronicznych z punktu widzenia ochrony przed porażeniem elektrycznym.
PN-IEC-60364-6-61	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Sprawdzanie. Sprawdzanie odbiorcze.
PN-EN-50110-1: 2001	Eksplotacja urządzeń elektrycznych.
PN-EN 40-1; 2002	Słupy oświetleniowe. Terminy i definicje.
PN-EN 40-2; 2002	Słupy oświetleniowe. Cz. 2. Wymiary i tolerancje.
PN-EN 40-3-1; 2002	Słupy oświetleniowe. Cz..3-1. Projektowanie i sprawdzanie. Specyfikacja obciążeń.
PN-EN 40-3-2; 2002	Słupy oświetleniowe. Cz..3-2. Projektowanie i sprawdzanie. Sprawdzenie przez badania.
PN-EN 40-5; 2002	Słupy oświetleniowe. Cz..5. Specyfikacje dla słupów stalowych.
PN-EN 40-6; 2002	Słupy oświetleniowe. Cz..6. Specyfikacje dla słupów aluminiowych.
PN-83/E-06040	Transformatory energetyczne. Ogólne wymagania i badania,

10.2. Inne dokumenty

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych. Dz. U. nr 47 poz. 401 z dnia 2003.02.06
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Dz. U. nr 120 poz. 1126 z dnia 2003.06.23
- Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlano-Montażowych Część KV Instalacje elektryczne 1973r.
- Instrukcja zabezpieczeń przed korozją konstrukcji betonowych. Nr 240 wyd. przez ITB w 1982r
- Ustawa Prawo budowlane z dnia 07.07.1994. Dz. U. z 1994r Nr 89, poz. 4141 z późniejszymi zmianami.
- Polski Komitet Oświetleniowy SEP. Warszawa listopad 1997.
- Zalecenia Polskiego Komitetu Oświetleniowego. Zeszyt nr 1/97
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 1999-03-02 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Poz. 430 Dz. U. Rz. P. z dn. 1999-05-14
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 2003.07.03 w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania

BRANŻA TELETECHNICZNA

Specyfikacja techniczna

D-01.03.04

Rozbiórka i budowa infrastruktury telekomunikacyjnej z budową kanału technologicznego w związku z budową drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski

Spis treści

1.	Wstęp	3
1.1.	Przedmiot szczegółowej specyfikacji technicznej (SST).....	3
1.2.	Zakres stosowania SST	3
1.3.	Zakres robót objętych SST.....	3
1.4.	Określenia podstawowe dla linii telekomunikacyjnych.....	3
1.5.	Określenia podstawowe dla kanałów technologicznych	3
1.6.	Ogólne wymagania dotyczące robót	4
2.	Materiały.....	4
2.1.	Ogólne wymagania	4
2.2.	Elementy prefabrykowane	5
2.2.1.	Prefabrykowane studnie kablowe	5
2.2.2.	Kable miedziane	5
2.2.3.	Oslony złączeniowe	5
2.2.4.	Taśma ostrzegawcza i ostrzegawczo – lokalizacyjna.....	5
2.2.5.	Rury i wiązki mikrorur.....	5
2.2.6.	Złączki rur	6
2.2.7.	Złączki mikrorur	6
2.2.8.	Obudowy liniowe.....	7
2.3.	Materiały budowlane	7
2.3.1.	Cement.....	7
2.3.2.	Piasek.....	7
2.3.3.	Woda.....	7
3.	Sprzęt.....	7
3.1.	Ogólne wymagania	7
3.2.	Sprzęt do wykonywanych prac.....	7
4.	Transport	8
4.1.	Wymagania ogólne	8
4.2.	Transport materiałów i elementów	8
5.	Wykonanie robót	8
5.1.	Ogólne zasady wykonania robót	8
5.2.	Montaż złączy na kablach miedzianych	8
5.3.	Znakowanie kabli	8
5.3.1.	Wymagania ogólne	8
5.3.2.	Znakowanie kabli	8
5.4.	System kanałów technologicznych.....	9
5.4.1.	Specyfikacja profilu kanału technologicznego ulicznego (KTu)	9
5.4.2.	Specyfikacja przekroju kanału technologicznego przepustowego (KTp)	9
5.4.3.	Zasady budowy kanału technologicznego.....	10
6.	Kontrola jakości robót	11
6.1.	Ogólne zasady kontroli jakości robót.....	11
6.2.	Kable miedziane	11
6.3.	Kanał technologiczny/kanalizacja kablowa.....	11
6.4.	Ocena wyników badań.....	11
7.	Obmiar robót	11

8.	Odbiór robót	12
9.	Podstawa płatności	12
10.	Przepisy związane, normy, ustawy i rozporządzenia	14

1. Wstęp

Wspólny słownik zamówień (CPV)

Grupa robót:	45000000-7	Roboty budowlane
	45232300-5	Roboty budowlane i pomocnicze w zakresie linii telefonicznych i ciągów komunikacyjnych
	45231110-9	Roboty budowlane w zakresie kładzenia rurociągów

1.1. Przedmiot szczegółowej specyfikacji technicznej (SST)

Przedmiotem niniejszej SST są wymagania dotyczące rozbiórki i budowy (przebudowy) infrastruktury telekomunikacyjnej z budową kanału technologicznego w związku z budową drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski.

1.2. Zakres stosowania SST

Specyfikacja techniczna stanowi dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na przebudowę infrastruktury telekomunikacyjnej oraz budowę kanału technologicznego.

1.3. Zakres robót objętych SST

Roboty omówione w SST mają zastosowanie do przebudowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Zakres robót obejmuje:

- budowę telekomunikacyjnej linii kablowej,
- budowę podbudowy słupowej telekomunikacyjnej,
- budowę studni kablowych,
- budowę kanału technologicznego,
- budowę ciągów elementów osłonowych - rury,
- rozbiórkę kolidującej infrastruktury telekomunikacyjnej,
- pomiary.

1.4. Określenia podstawowe dla linii telekomunikacyjnych

Złącze kablowe - element linii kablowej łączący dwa odcinki kabla.

Kanalizacja teletechniczna pierwotna - zespół ciągów podziemnych z wbudowanymi studniami przeznaczony do prowadzenia kabli telekomunikacyjnych i rur kanalizacji wtórnej.

Kanalizacja teletechniczna wtórna - zespół rur zaciąganych do otworów kanalizacji teletechnicznej pierwotnej, stanowiących dodatkowe zabezpieczenie kabli światłowodowych i innych.

Kanalizacja magistralna - kanalizacja kablowa wielootworowa przeznaczona do kabli linii magistralnych, międzycentralowych, międzymiejscowych okręgowych i pośrednich.

Ciąg kanalizacji - bloki kanalizacji kablowej lub rury ułożone w wykopie jeden za drugim i połączone pojedynczo lub w zestawach pozwalających uzyskać potrzebną liczbę otworów kanalizacji.

Studnia kablowa - pomieszczenia podziemne wbudowane między ciągi kanalizacji kablowej w celu umożliwienia wciągania, montażu i konserwacji kabli.

Studnia kablowa magistralna - studnia kablowa wbudowana między ciągi kanalizacji magistralnej.

Długość trasowa linii kablowej lub jej odcinka - długość przebiegu trasy linii bez uwzględnienia falowania i zapasów kabla.

Długość optyczna - rzeczywista długość zmontowanego kabla światłowodowego z uwzględnieniem falowania i zapasów kabla.

Falowanie kabla - sposób układania kabla, przy którym długość kabla układanego jest większa od długości trasy, na której układa się kabel.

1.5. Określenia podstawowe dla kanałów technologicznych

Ciąg kanału technologicznego – odcinek między sąsiednimi studniami kablowymi lub zasobnikami, ułożonych jeden za drugim i połączonych ze sobą elementami kanału technologicznego, zakopanych w ziemi lub umieszczonych w konstrukcjach drogowych obiektów inżynierskich.

Elementy kanałów technologicznych – ciągi i wiązki rur, mikrokanalizacje kablowe, studnie kablowe lub zasobniki oraz inne obiekty i urządzenia wchodzące w skład kanałów technologicznych i ich ciągów.

Kanał technologiczny – kanał technologiczny, o którym mowa w ustawie z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 460) oraz Rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 kwietnia 2015r.

Kanał technologiczny przepustowy (KTp) – ciąg kanału technologicznego usytuowany w pasie drogowym, przebiegający pod przeszkodami terenowymi, w szczególności pod konstrukcją nawierzchni drogowych, utwardzonych poboczy oraz pod miejscami postojowymi przeznaczonymi dla wszystkich rodzajów pojazdów drogowych, a także w miejscach zbliżeń i skrzyżowań z innymi obiektami budowlanymi.

Kanał technologiczny uliczny (KTu) – ciąg kanału technologicznego usytuowany w pasie drogowym, w szczególności w miejscach przeznaczonych dla pieszych i rowerzystów.

Mikrokanalizacja kablowa – wiązka mikrorur przeznaczona do układania w ziemi, służąca do prowadzenia mikrokabli światłowodowych.

Skrzyżowanie kanału technologicznego z innymi obiektami budowlanymi lub śródlądowymi wodami powierzchniowymi – odcinek ciągu kanału technologicznego przebiegający w poprzek obszaru innych obiektów budowlanych lub śródlądowych wód powierzchniowych.

Studnia kablowa – pomieszczenie podziemne z otworem włazowym zamkniętym pokrywą, umożliwiające dostęp do rur (kanałów) i mikrokanalizacji kablowej w ciągach kanałów technologicznych w celu umieszczenia i eksploatacji urządzeń infrastruktury oraz montaż i konserwację urządzeń i kabli.

System kanałów technologicznych – sieć złożona z ciągów kanałów technologicznych.

Współwykorzystywanie kanału technologicznego z innymi obiektami budowlanymi – usytuowanie kanału technologicznego na obszarze będącym w strukturze innych obiektów budowlanych.

Zasobnik – zbiornik stanowiący osłonę dla złącz kabla lub mikrokabla światłowodowego i ich zapasów.

Zbliżenie kanału technologicznego z innymi obiektami budowlanymi – odcinek ciągu kanału technologicznego przebiegający wzdłuż innych obiektów budowlanych.

1.6. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową (DP), SST i poleceniami kierującego inwestycją. Wykonawca przed przystąpieniem do robót, powinien przedstawić do aprobaty kierującego inwestycją program zapewnienia jakości (PZJ).

2. Materiały

2.1. Ogólne wymagania

Materiały do przebudowy oraz budowy urządzeń telekomunikacyjnych nabywane są przez Wykonawcę u wytwórców. Każdy materiał musi mieć atest (deklarację zgodności) wytwórcy stwierdzający zgodność jego wykonania z odpowiednimi normami.

System kanałów technologicznych powinien zapewniać możliwość umieszczenia i eksploatacji:

- kabli telekomunikacyjnych, w szczególności światłowodowych, o odpowiednich średnicach oraz linii elektroenergetycznych, niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
- kabli zasilających i sygnalizacyjnych w przeznaczonych dla tych kabli ciągach rur;
- urządzeń infrastruktury technicznej związanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
- urządzeń systemów sygnalizacji włamania.

Elementy kanałów technologicznych oraz instalacje z nimi związane projektuje się, buduje oraz przebudowuje z wykorzystaniem wyrobów zapewniających trwałość i funkcjonalność systemu kanałów technologicznych, dzięki zastosowaniu rozwiązań o standardzie nie niższym niż określony w Polskich Normach w zakresie:

- rur i mikrorur: PN-EN 61386-21 Systemy rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 21: Wymagania szczegółowe;
- systemy rur instalacyjnych sztywnych oraz PN-EN 61386-1 Systemy rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 1: Wymagania ogólne;
- studni kablowych i zasobników: PN-EN 124 Zwierńczenia wpustów i studzienek kanalizacyjnych do nawierzchni dla ruchu pieszego i kołowego – Zasady konstrukcji, badania typu, znakowanie, kontrola jakości;
- PN-EN 206+A2. Beton. Wymagania, właściwości użytkowe, produkcja i zgodność.

Kanały technologiczne powinny być projektowane, budowane i przebudowywane z uwzględnieniem wymagań w zakresie usytuowania, określonych w przepisach techniczno-budowlanych dla dróg publicznych, drogowych obiektów inżynierskich oraz autostrad płatnych.

Punkt styku kanału technologicznego z inną kanalizacją kablową umieszcza się w studni kablowej.

Ciągi kanałów technologicznych powinny być projektowane, budowane i przebudowywane w sposób zapewniający zachowanie ich szczelności.

2.2. Elementy prefabrykowane

2.2.1. Prefabrykowane studnie kablowe

Prefabrykowane studnie kablowe powinny być wykonane zgodnie z normami:

- PN-EN 124,
- PN-EN 206+A2,
- ZN-OPL-023/16.

Studnie kablowe i jej prefabrykowane elementy mogą być składowane na polu składowym nie zabezpieczonym przed wpływami atmosferycznymi. Elementy studni powinny być ustawione warstwami na wyrównanym podłożu, przy czym poszczególne odmiany należy układać w oddzielnych stosach. Studnie kablowe powinny być wykonane zgodnie z normą ZN-OPL-023/16. Przy doborze typu studnia należy przyjąć, że zespół 2 rur HDPE 40 jest równoważny jednemu otworowi kanalizacji pierwotnej. Wszystkie pokrywy studni powinny posiadać zabezpieczenie w formie zabetonowanego elementu układu zasuwowo-ryglowego, przystosowanego do blokowania zamkiem.

Nie dopuszcza się stosowanie studni kablowych wykonanych z polietylenu.

Na pokrywach studni muszą być umieszczone trwałe oznaczenia właściciela infrastruktury telekomunikacyjnej. Przed zakupem należy uzyskać od Inwestora akceptację sposobu oznakowania studni.

2.2.2. Kable miedziane

Kable stosowane do przebudowy części miedzianej (zgodnie z opracowaną DP i warunkami technicznymi) typu:

- XzTKMXpw 50x4x0.8
- XzTKMXpw 25x4x0.8
- XzTKMXpw 5x4x0.5
- XzTKMXpwn 5x4x0.5

Kable powinny być zgodne z odpowiednimi normami.

2.2.3. Osłony złączeniowe

Należy stosować osłony złączowe na kablach miedzianych typu XAGA (wymóg właściciela infrastruktury) W przypadku zastosowania innego rodzaju osłon – zmianę należy każdorazowo uzgodnić z właścicielem infrastruktury.

2.2.4. Taśma ostrzegawcza i ostrzegawczo – lokalizacyjna

Na kablach telekomunikacyjnych ziemnych oraz kanalizacji kablowej przed zasypaniem należy ułożyć pomarańczową taśmę ostrzegawczo – lokalizacyjną (z elementem metalowym) z napisem UWAGA KABLE TELEKOMUNIKACYJNE (lub podobnym) oraz w połowie głębokości wykopu należy ułożyć pomarańczową taśmę ostrzegawczą z identycznym opisem.

Przed zasypaniem kanału na całej jego długości należy umieścić taśmę ostrzegawczo-lokalizacyjną o szerokości 200±10 mm i grubości co najmniej 0,5 mm w kolorze pomarańczowym z czynnikiem lokalizacyjnym w postaci taśmy kwasoodpornej o szerokości minimum 25 mm i grubości co najmniej 0,1 mm, z perforowanymi otworami o średnicy co najmniej 10 mm i z trwałym napisem: „UWAGA! Kanał Technologiczny”.

Dodatkowo nad rurociągiem w połowie jego głębokości należy ułożyć taśmę ostrzegawczą o szerokości 200±10 mm i grubości co najmniej 0,3 mm w kolorze pomarańczowym z perforowanymi otworami o średnicy minimum 10 mm z identycznym napisem jw.

2.2.5. Rury i wiązki mikrorur

Stosowane do budowy ciągów kanalizacyjnych oraz zabezpieczenia rury z polietylenu powinny odpowiadać normom:

- PN-EN IEC 61386-21,
- PN-EN 61386-1,
- ZN-OPL-014/15.

Rury należy przechowywać na utwardzonym placu, w nie nasłonecznionych miejscach zabezpieczonych przed działaniem sił mechanicznych.

Parametry rury HDPE 125/7,1:

- minimalna średnica zewnętrzna: 125 mm,
- minimalna sztywność obwodowa: 8 kN/m²,
- minimalna odporność na ściskanie: 450 N,
- materiał polietylen o minimalnej gęstości 940kg/m³,
- kolor czarny, a jako osłonowa dla rur światłowodowych pomarańczowa lub z kolorowym paskiem.

Parametry rury HDPE 110/6,3:

- minimalna średnica zewnętrzna: 110 mm,
- minimalna sztywność obwodowa: 8 kN/m²,
- minimalna odporność na ściskanie: 450 N,
- materiał polietylen o minimalnej gęstości 940kg/m³,
- kolor czarny, a jako osłonowa dla rur światłowodowych pomarańczowa lub z kolorowym paskiem.

Parametry rury HDPE 40/3,7:

- łączenie szczelne pneumatycznie złączkami skręcanymi,
- minimalna średnica zewnętrzna: 40 mm,
- minimalna grubość ścianki: 3,7 mm,
- minimalna sztywność obwodowa SN: 64 kN/m²,
- minimalna odporność na ściskanie: 750 N,
- wyróżnione kolorowym paskami identyfikacyjnymi: czerwony, niebieski, biały,
- materiał polietylen o minimalnej gęstości 940kg/m³,
- wypełnienie warstwą poślizgową,
- współczynnik tarcia nie większy niż 0,1,
- rowkowane ścianki wewnętrzne.

Parametry wiązki mikrorur ϕ 40 - 7x10/8:

- łączenie szczelne pneumatycznie specjalistycznymi złączkami,
- minimalna średnica zewnętrzna osłony: 40 mm,
- minimalna grubość ścianki osłony: 3,0 mm,
- ścisła wiązka 7 mikrorur z polietylenu o wysokiej gęstości,
- średnica zewnętrzna tuby: 10 mm,
- minimalna grubość ścianki tuby: 1 mm,
- rowkowane ścianki wewnętrzne tuby,
- materiał polietylen o minimalnej gęstości 940kg/m³,
- kolor pomarańczowy.

Parametry rury A110PS:

- minimalna średnica zewnętrzna: 110 mm,
- minimalna sztywność obwodowa: 5 kN/m²,
- minimalna odporność na ściskanie: 250 N,
- materiał polietylen o minimalnej gęstości 940kg/m³,
- kolor niebieski lub czerwony.

2.2.6. Złączki rur

Stosowane do budowy rurociągów światłowodowych złączki rur powinny odpowiadać normie ZN-OPL-014/15. Wykonane z polipropylenu. Złączki powinny być wodoszczelne i posiadać wytrzymałość pneumatyczną minimum 16 bar.

2.2.7. Złączki mikrorur

Złączka tubowa prosta przeznaczona do łączenia mikrorur.

Parametry techniczne złączki tubowej:

- wytrzymałość na uderzenie >1 J w temperaturze -20°C,
- wodo- i gazoszczelność,
- wytrzymałość pneumatyczna do 16 bar,
- wytrzymałość na rozciąganie 600N,
- beznarzędziowy montaż.

Złączka tubowa końcowa przeznaczona do zakańczania niepołączonych, pustych mikrorur.

Parametry techniczne złączki tubowej:

- wytrzymałość na uderzenie >1 J w temperaturze -20°C,

- wodo - i gazoszczelność,
- wytrzymałość pneumatyczna do 16 bar,
- wytrzymałość na rozciąganie 600N,
- beznarzędziowy montaż.

2.2.8. Obudowy liniowe

Dzielone puszkki do osłony połączeń wiązek prefabrykowanych. W celu połączenia wiązek mikrokanalizacji wykorzystujemy specjalistyczne puszkki połączeniowa zapewniające wodoszczelne zabezpieczenie wejścia i wyjścia wiązki mikrorur.

Parametry techniczne obudowy:

- wodoszczelność IP 68,
- minimalna wytrzymałość na rozciąganie połączonych wiązek 1500N.

2.3. Materiały budowlane

2.3.1. Cement

Do wykonania studni kablowych zaleca się stosowanie cementu portlandzkiego, spełniającego wymagania normy PN-EN 197-1:2012.

Cement powinien być dostarczony w opakowaniach spełniających wymagania BN-88/6731-08 i składowany w suchych i zadaszonych pomieszczeniach.

2.3.2. Piasek

Piasek do budowy studni kablowych powinien odpowiadać wymaganiom BN-87/6774-04.

2.3.3. Woda

Woda do betonu powinna być „odmiany 1”, zgodnie z wymaganiami PN-EN 1008:2004. Barwa wody powinna odpowiadać barwie wody wodociągowej. Woda nie powinna wydzielać zapachu gnilnego oraz nie powinna zawierać zawiesiny, np. grudek.

3. Sprzęt

3.1. Ogólne wymagania

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość i terminowość wykonywanych robót, zarówno w miejscu tych robót, jak też przy wykonywaniu czynności pomocniczych oraz w czasie transportu, załadunku i wyładunku materiałów, sprzętu itp. Sprzęt używany przez Wykonawcę powinien uzyskać akceptację kierującego inwestycją. Liczba i wydajność sprzętu powinna gwarantować wykonanie robót zgodnie z zasadami określonymi w DP, SST i wskazaniach kierującego inwestycją w terminie przewidzianym kontraktem.

3.2. Sprzęt do wykonywanych prac

Wykonawca przystępujący do wykonania zlecenia oświadcza, że dysponuje maszynami i sprzętem niezbędnymi do jego właściwego wykonania i gwarantującymi właściwą jakość i terminowość robót:

- ubijak spalinowy,
- sprężarka powietrzna spalinowa, przewoźna,
- koparka jednonaczyniowa kołowa,
- urządzenie do przebić poziomych,
- zgrzewarka do rur termoplastycznych,
- urządzenie do przecisków hydraulicznych,
- żuraw samochodowy,
- urządzenie płuczaco wierzące,
- zespół prądnicowy jednofazowy do 2,5 kVA,
- reflektometr,
- megomierz,
- samochód montażowy.

4. Transport

4.1. Wymagania ogólne

Wykonawca jest obowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość i terminowość wykonywanych robót. Liczba środków transportu powinna gwarantować prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w DP, SST i wskazaniach kierującego inwestycją w terminie przewidzianym kontraktem.

4.2. Transport materiałów i elementów

Wykonawca przystępujący do przebudowy infrastruktury telekomunikacyjnej i budowy kanału technologicznego oświadcza, że dysponuje środkami transportu niezbędnymi do właściwego wykonania zlecenia:

- samochód skrzyniowy,
- samochód samowyladowczy,
- samochód dostawczy,
- przyczepa do przewozu kabli i rur.

Transportowane materiały i elementy powinny być odpowiednio zabezpieczone i układane zgodnie z warunkami transportu wydanymi przez producentów dla poszczególnych elementów.

5. Wykonanie robót

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

- Przebudowywana i zabezpieczana będzie sieć telekomunikacyjna, która musi spełniać wymagania odpowiednich norm.
- Technologia przebudowy uzależniona jest od warunków technicznych wydawanych przez właścicieli infrastruktury, które w sposób ogólny określają sposób przebudowy i zabezpieczenia.
- Wykonawca powinien opracować i przedstawić do akceptacji kierującego inwestycją harmonogram robót, zawierający uzgodnione z właścicielami infrastruktury terminy przebudowy i zabezpieczenia.
- Całość infrastruktury należy wykonać zachowując kolejność robót zgodną z projektem.
- Roboty należy wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa normami i przepisami budowy, bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Wykonawca ma obowiązek wykonania prac w taki sposób, aby demontowane elementy nie zostały zniszczone i znajdowały się w stanie poprzedzającym demontaż.
- W przypadku niemożności zdemontowania elementów bez ich uszkodzenia, Wykonawca powinien powiadomić o tym kierującego inwestycją i uzyskać od niego zgodę na ich uszkodzenie lub zniszczenie. W szczególnych przypadkach Wykonawca może pozostawić elementy linii bez demontażu, o ile uzyska na to zgodę kierującego inwestycją.
- Wykopy powstałe po demontażu elementów linii powinny być zasypane zagęszczonym gruntem i wyrównane do nowego poziomu terenu. Wskaźnik zagęszczenia powinien być równy 0,95.
- Wykonawca przekaze nieodpłatnie właścicielom infrastruktury zdemontowane materiały, o ile ci nie postanowią inaczej.

5.2. Montaż złączy na kablach miedzianych

Złącza na kablach powinny odpowiadać wymaganiom odpowiednich norm, a także być wykonywane zgodnie z instrukcjami montażu dostarczonymi przez producentów odpowiednich elementów łączących.

5.3. Znakowanie kabli

5.3.1. Wymagania ogólne

Trwałą i wyraźną numerację należy umieszczać w każdej studni kablowej, na każdym kablu, a także na szafkach kablowych, głowicach oraz puszkach i skrzynkach kablowych. Numerację należy wykonać za pomocą szablonów zgodnie z ustaleniami z właścicielami infrastruktury.

5.3.2. Znakowanie kabli

Znakowanie kabli w kanalizacji powinno być wykonane w studniach kablowych za pomocą opasek oznaczeniowych wg odpowiednich norm z wyraźnie odcisniętymi numerami. Oznaczenie położenia kabla ziemnego w miejscach, w których brak jest stałych i trwałych obiektów, powinno być wykonane słupkami oznaczeniowymi wg odpowiednich norm.

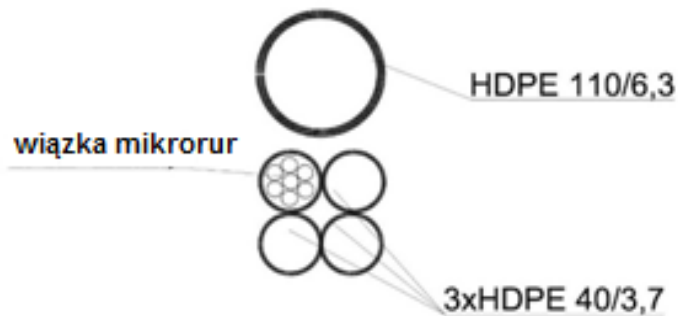
5.4. System kanałów technologicznych

5.4.1. Specyfikacja profilu kanału technologicznego ulicznego (KTu)

Kanał KTu należy wybudować z rur:

- obiektowa: 1xHDPE 110/6,3,
- światłowodowe: 3xHDPE 40/3,7 (każda oznaczona innym kolorem paska),
- 1xwiązka mikrorur o śr. zewn. 40mm (pomarańczowa z czerwonym paskiem).

Rury należy układać zgodnie z rys.1.



Rys.1 Profil kanału technologicznego KTu.

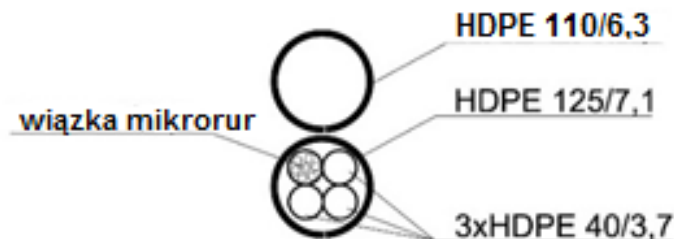
Głębokość ułożenia kanału technologicznego w terenie zabudowanym powinna wynosić 0,8 m licząc od górnych krawędzi rur. Poza terenem zabudowanym głębokość ułożenia powinna wynosić 0,8 m licząc od górnych krawędzi rur. Budowa rur światłowodowych powinna być zgodna z normą ZN-OPL-013/15. Odstęp pomiędzy rurą obiektową a światłowodową powinien wynosić minimum 50 mm.

5.4.2. Specyfikacja przekroju kanału technologicznego przepustowego (KTP)

Kanał KTP należy wybudować z rur:

- obiektowa: 1xHDPE 110/6,3,
- obiektowa: 1xHDPE 125/7,1 z umieszczonymi w środku rurami:
- światłowodowe: 3xHDPE 40/3,7 (każda oznaczona innym kolorem paska),
- 1xwiązka mikrorur o śr. zewn. 40mm (pomarańczowa z czerwonym paskiem).

Rury należy układać zgodnie z rys.2.



Rys.2 Profil kanału technologicznego KTP.

Głębokość ułożenia kanału technologicznego w terenie zabudowanym powinna wynosić 1,0 m licząc od górnych krawędzi rur. Poza terenem zabudowanym głębokość ułożenia powinna wynosić 1,0 m licząc od górnych krawędzi rur. Budowa rur światłowodowych powinna być zgodna z normą ZN-OPL-013/15. Odstęp pomiędzy rurą obiektową a światłowodową powinien wynosić minimum 50 mm.

5.4.3. Zasady budowy kanału technologicznego

Kanał technologiczny powinien być układany w pasie budowanej drogi. Nie należy lokalizować kanałów w pasie drogi, której przekazanie planowane jest innym zarządcą.

Odcinki kanałów technologicznych powinny być połączone ze sobą w jeden, spójny ciąg na styku budowanych odcinków oraz odcinków z istniejącą kanalizacją teletechniczną.

Na styku budowanych odcinków oraz odcinków bez istniejącej kanalizacji teletechnicznej studnie powinny być usytuowane w sposób umożliwiający dalsze uciąganie sieci kanałów technologicznych. Kanał technologiczny powinien zaczynać się i kończyć w studniach kablowych.

Studnie kablowe należy przewidywać na końcach przepustów pod jezdniami i innymi przeszkodami terenowymi, na rozgałęzieniach. W miejscach zmiany trasy kanału oraz miejscach, gdzie występuje potrzeba instalacji studni zaciągowej oraz na skrzyżowaniach dróg publicznych. Wielkość studni powinna być dostosowana do profilu ciągów rur, wielkości i liczby stelaży zapasów kabli światłowodowych, lokalizacji złączy kablowych oraz zapewniać ergonomię i bezpieczeństwo pracy monterów, a także uporządkowane i bezpieczne ułożenie kabli i złączy. Przy realizacji zadania należy przyjąć minimalną studnię kablówką typu SK-2 zgodnie z dokumentacją projektową (DP), wyposażoną w elementy zabezpieczające przed ingerencją osób niepowołanych oraz pokrywy z logo właściciela kanału technologicznego. Maksymalna odległość pomiędzy studniami w ciągu powinna wynosić 125,0m.

Kanał technologiczny należy budować po jednej stronie drogi. W przypadku braku takiej możliwości należy kontynuować ciąg po drugiej stronie drogi. Zaleca się lokalizowanie kanałów technologicznych po stronie, po której zlokalizowana jest droga obsługująca przyległy teren lub inna równoległa droga. Lokalizacja studni powinna obejmować miejsca o ograniczonym ryzyku zalania wodami opadowymi i gruntowymi. Instalacja ma być szczelna, wolna od jakichkolwiek zanieczyszczeń stałych i wód opadowych oraz roztopów śniegu i lodu.

Głębokość układania rurociągów kablowych kanału technologicznego przy przejściu pod drogami musi być taka, aby górna powierzchnia rury ochronnej znajdowała się minimum 0,50 m pod warstwą konstrukcyjną drogi, lecz jednocześnie nie mniej niż:

- 1,2 m poniżej istniejącej niwelety drogi klasy A i S
- 1,0 m poniżej istniejącej niwelety innych dróg niższych klas.

Na pozostałym terenie wymagana głębokość ułożenia kanału technologicznego to:

- 0,8 m na terenach zielonych i polach uprawnych
- 0,8 m w poboczu dróg
- 0,8 m na pozostałym terenie pasa drogowego
- 1,0 m pod dnem rowu.

Pomiar odległości należy przyjąć od górnej powierzchni rury kanału technologicznego lub rury ochronnej, a istniejącą rzędną terenu, pod którym dany element przechodzi.

Rury światłowodowe i wiązki mikrorur należy układać w ścisłe wiązki związane opaskami samozaciskowymi w odstępach nie większych niż 2 m.

Przy kontroli prawidłowości wykonania odcinka rurociągu kablowego należy uszczelnić jego końce kapturkami termokurczliwymi. Na jednym z jego końców zainstalować zawór wpustowo kontrolny (wentyl). Poprzez wentyl należy odcinek ten napędlć stopniowo sprężonym powietrzem do nadciśnienia ok. 100 kPa i zanotować wartość. Po upływie 24 godzin należy ponownie zmierzyć i zanotować wartość nadciśnienia. Odcinek rurociągu kablowego należy uznać za szczelny, gdy po porównaniu pomiarów wartość ubytku nadciśnienia nie będzie większa niż 10 kPa.

6. Kontrola jakości robót

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli jest stwierdzenie osiągnięcia założonej jakości wykonywanych robót przy przebudowie infrastruktury telekomunikacyjnej oraz budowie kanału technologicznego.

Wykonawca ma obowiązek wykonania pełnego zakresu badań na budowie w celu wskazania kierującemu inwestycją zgodności dostarczonych materiałów i realizowanych robót z DP oraz wymaganiami SST i PZJ.

Przed przystąpieniem do badania, Wykonawca powinien powiadomić kierującego inwestycją o rodzaju i terminie badania. Po wykonaniu badania, Wykonawca przedstawia na piśmie wyniki badań do akceptacji kierującego inwestycją.

Wykonawca powiadamia pisemnie kierującego inwestycją o zakończeniu każdej roboty zanikającej, którą może kontynuować dopiero po pisemnej akceptacji odbioru przez kierującego inwestycją.

6.2. Kable miedziane

Kontrola jakości wykonania przebudowy kabli polega na sprawdzeniu:

- szczelności powłok,
- zabezpieczenia kabli przed korozją,
- montażu kabla i jego elementów poprzez ogłędziny,
- wymiarów,
- materiałów,
- poprawności doboru średnic,
- doboru osłon,
- montażu złączy kablowych.

Ponadto należy przeprowadzić próby, badania i pomiary na zgodność z odpowiednimi normami.

6.3. Kanał technologiczny/kanalizacja kablowa

Kontrola jakości wykonania kanału technologicznego polega na sprawdzeniu:

- trasy kanalizacji przez ogłędziny uporządkowania terenu wzdłuż ciągów kanalizacji w miejscach lokalizacji studni kablowych,
- przebiegu kanalizacji na zgodność z dokumentacją projektową,
- prawidłowości wykonania ciągów polegającej na sprawdzeniu drożności i szczelności rur,
- prawidłowość wykonania skrzyżowań z obiektami,
- prawidłowości budowy studni kablowych polegającej na sprawdzeniu wymagań przepisów i norm, oraz współosiowość wprowadzonych rur i mikrokanalizacji,
- wprowadzenia do studni taśm ostrzegawczo-lokalizacyjnych,
- przeprowadzonych prób ciśnieniowych na rurach światłowodowych i mikrokanalizacji,
- uszczelnienia końców rur obiektowych, światłowodowych i mikrokanalizacji,
- działania znaczników magnetycznych,
- zastosowane materiały budowlane,
- oznakowanie.

6.4. Ocena wyników badań

Przedstawioną do odbioru przebudowaną sieć oraz wybudowany kanał technologiczny należy uznać za wykonane zgodnie z wymaganiami norm, jeżeli sprawdzenia i pomiary dały wynik pozytywny. Elementy linii, które w wyniku przeprowadzonych badań otrzymały ocenę negatywną, powinny być wymienione lub poprawione i ponownie zgłoszone do odbioru.

7. Obmiar robót

Obmiaru robót dokonać należy w oparciu o dokumentację projektową branży telekomunikacyjnej „Budowa drogi wojewódzkiej nr 627 na odcinku Kosów Lacki - Sokołów Podlaski” i ewentualnie dodatkowe ustalenia, wynikię w czasie budowy, akceptowane przez Inżyniera.

Jednostką obmiarową jest:

- metr długości kanału, linii telekomunikacyjnej, rur obiektowych oraz przewiertu (przecisku);
- komplet wykończonej i wyposażonej studni kablowej;
- sztuka montażu dodatkowej pokrywy, ustawienia/demontażu słupa telekomunikacyjnego.

UWAGA dot. MDCP

Podczas prac związanych z zakładaniem osnowy realizacyjnej, wynoszeniu elementów projektowanych w teren oraz pomiary powykonawcze, należy uwzględnić, iż rzędne zawarte w dokumentacji projektowej odnoszą się do układu wysokości Kronsztad 86 PL-KRON86-NH. Koszt obliczeń i opracowań geodezyjnych z tym związanych, należy uwzględnić w wycenie robót.

8. Odbiór robót

Po wykonaniu zadania Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć Zamawiającemu następujące dokumenty:

- aktualną powykonawczą DP,
- geodezyjną dokumentację powykonawczą,
- protokoły z dokonanych pomiarów kabli,
- protokoły odbioru robót zanikających,
- protokoły odbioru robót przez właścicieli infrastruktury,
- deklaracje zgodności na zastosowane materiały,
- przekroje podłużne KTp,
- protokoły z dokonanych prób ciśnieniowych,
- protokoły pomiaru zagęszczenia gruntu.

9. Podstawa płatności

Wysokość wynagrodzenia za wykonanie zadania zostanie ustalona na drodze przetargu. Przy kalkulowaniu ceny wykonania robót należy wziąć pod uwagę m.in.:

- roboty przygotowawcze,
- koszt materiałów,
- dostarczenie i zmontowanie elementów infrastruktury telekomunikacyjnej,
- wykonanie przewiertów,
- wykonanie odcinków tras kablowych,
- wykonanie prac montażowych,
- zdemontowanie kolizyjnych odcinków kabli,
- transport zdemontowanych materiałów,
- przeprowadzenie prób i pomiarów,
- wykonanie inwentaryzacji urządzeń,
- obsługę geodezyjną.

Szczegółowo

Cena jednostkowa 1m budowy kanalizacji kablowej/kanalu technologicznego obejmuje:

- wytyczenie trasy przebiegu
- wykonanie wykopu
- zakup materiałów
- wykonanie podsypki
- ułożenie rur
- wykonanie przekładek rurowych
- wprowadzenie rur do rur ochronnych, przepustowych

Cena jednostkowa 1m układania rury w gotowym wykopie obejmuje:

- wytyczenie miejsca ułożenia rury
- zakup i transport materiałów
- ułożenie rur w wykopie oraz ich zmontowanie

Cena jednostkowa 1m wykonania przewiertu/przecisku obejmuje:

- dostarczenie urządzenia wierzącego lub przeciskowego na miejsce budowy
- wytyczenie miejsca wykonania przewiertu (przecisku)
- zakup i transport materiałów
- wykonanie przyczółków do wprowadzenia urządzenia wierzącego (przeciskowego)
- wykonanie przewiertu (przecisku)
- przeciągnięcie rur przepustowych

Cena jednostkowa 1kpl. budowy studni kablowej obejmuje:

- wytyczenie i wykonanie wykopu
- zakup i transport materiałów do postawienia studni
- zakup studni (pokrywa studni z wietrznikiem i zamkiem, rama studni, rura wspornikowa ze śrubą rzymską, osadnik betonowy)
- wykonanie podsypki
- ustawienie studni kablowej
- wprowadzenie rur do studni
- zasypanie wykopu i ubicie ziemi
- wywiezienie nadmiaru ziemi
- wyrównanie i uporządkowanie terenu

Cena jednostkowa montażu 1szt. dodatkowej pokrywy obejmuje:

- otwarcie, zamknięcie i wietrzenie studni
- wywiercenie otworów pod kołki rozporowe lub wstrzelenie osadzaków w beton
- umocowanie tulei w otworach ściany studni
- mocowanie listew lub drążków do kołków lub osadzaków
- nałożenie pokryw
- sprawdzenie działania pokryw wraz z zamkami
- oznakowanie pokrywy studni

Cena jednostkowa montażu 1szt. uziomu szpilkowego obejmuje:

- wbicie uziomów pionowych
- ułożenie i montaż uziomów pionowych
- zasypanie wykopu

Cena jednostkowa 1m demontażu kabla i kanalizacji kablowej:

- otwarcie, zamknięcie studni kablowej
- wyciąganie wszystkich kabli i rur z kanalizacji kablowej na danym odcinku
- uszczelnienie otworów rurociągu
- wywiezienie zdemontowanych rur i kabli do lub we wskazane miejsce lub na wysypisko wraz z kosztami utylizacji

Cena jednostkowa montażu i ustawienia 1szt. słupa telekomunikacyjnego obejmuje:

- wykonanie wykopu
- montaż belki ustojowej
- ustawienie słupa w wykopie
- zasypanie wykopu
- oznakowanie słupa

Cena jednostkowa demontażu 1szt. słupa telekomunikacyjnego:

- wykonanie wykopu
- wyjęcie słupa
- zasypanie wykopu

Cena jednostkowa przełożenia 1m kabla linii napowietrznej obejmuje:

- odwiązanie przewodów i przełożenie
- wykonanie złączy
- regulacja i przywiązanie przewodów

Cena jednostkowa montażu 1szt. osprzętu (haków) do podwieszania kabli obejmuje:

- wywiercenie otworów w słupach
- wkręcenie haków

- umocowanie wsporników
- umocowanie zacisków
- umocowanie klamer

Cena jednostkowa 1m zabezpieczenie istniejącego kabla lub rurociągu kablowego rurą dwudzielną obejmuje:

- wytyczenie trasy rowu kablowego
- wykonanie i zasypanie rowu z ubiciem ziemi
- zakup i dostarczenie materiałów do miejsca wybudowania
- wykonanie podsypki
- ułożenie rur w wykopie oraz ich zamontowanie
- przysypanie rury ziemią lub piaskiem
- odtworzenie taśmy ostrzegawczej

Cena jednostkowa budowy 1m kabla miedzianego miejscowego w ziemi obejmuje:

- zakup i dostarczenie materiałów do miejsca wybudowania
- wytyczenie trasy rowu kablowego - wykopanie i zasypanie rowu z ubiciem ziemi
- wykonanie podsypki z przesianej ziemi lub piasku
- przysypanie kabla przesianą ziemią lub piaskiem
- przykrycie kabla taśmą ostrzegawczą
- rozwinięcie i ułożenie kabla w rowie (dotyczy tylko kabla ziemnego)

Cena jednostkowa za montaż i demontaż 1 złącza na kablu miedzianym obejmuje:

- wykopanie i zasypanie dołu monterskiego
- przygotowanie końców kabli
- sprawdzenie ciągłości żył i pomiar rezystancji izolacji
- połączenie ośrodka kabla
- połączenie ekranów
- montaż osłony złączowej
- wyłączenie kabli równoległych (demontowanych)
- zamknięcie złącza

Cena jednostkowa za pomiary 1 odcinka na kablach miedzianych obejmuje:

- zorganizowanie i dostarczenie sprzętu niezbędnego do pomiarów
- wydanie dyspozycji pracownikowi zatrudnionemu na odległym końcu
- odpowiednie połączenie żył na odległym końcu
- odłączenie sznurów pomiarowych
- przedzwonienie żył kabla
- pomiar oporności izolacji
- pomiar oporności pętli i asymetrii
- zapisanie wyników
- dokonanie obliczeń i zapisanie wyniku
- odłączenie sznurów pomiarowych
- wydanie odpowiedniej dyspozycji pracownikowi zatrudnionemu na odległym końcu

10. Przepisy związane, normy, ustawy i rozporządzenia

- ZN-OPL-004/15. Telekomunikacyjne linie kablowe. Zbliżenia i skrzyżowania z innymi urządzeniami budowlanymi. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-010/16. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Osprzęt dla telekomunikacyjnych linii kablowych napowietrznych. Ogólne wymagania techniczne.
- ZN-OPL-011/96. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa. Ogólne wymagania techniczne.
- ZN-OPL-012/15. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa. Kanalizacja pierwotna i rurociągi kablowe. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-013/15. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa. Kanalizacja wtórna. Wymagania i badania.

- ZN-OPL-014/15. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa. Elementy kanalizacji. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-022/18. Telekomunikacyjne sieci kablowe. Przywieszki identyfikacyjne. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-023/16. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa. Studnie kablowe. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-025/17. Telekomunikacyjne linie kablowe. Elementy do oznaczenia podziemnej infrastruktury telekomunikacyjnej. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-027/96. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Linie kablowe o żyłach metalowych. Ogólne wymagania techniczne.
- ZN-OPL-028/15. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Tory kablowe abonenckie. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-029/15. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Kable telekomunikacyjne symetryczne o żyłach miedzianych. Kable i przewody krosowe. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-030/05. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Łączniki żył. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-031/11. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Osłony złączowe- termokurczliwe i owijane. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-032/05. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Łączówki i zespoły łączówkowe, kablowe i przełącznicowe. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-033/17. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Obudowy zakończeń kablowych. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-035/12. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Przyłącze abonenckie i sieć przyłączeniowa. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-036/15. Telekomunikacyjne sieci miejscowe. Urządzenia ochrony ludzi i sieci telekomunikacyjnej przed przepięciami i przetężeniami. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-037/20. Telekomunikacyjne sieci kablowe. Systemy uziemiające obiektów telekomunikacyjnych. Wymagania i badania.
- ZN-OPL-048/14. Linie optotelekomunikacyjne. Mikrorurki i złączki mikrorurek do zastosowań w światłowodowych systemach telekomunikacyjnych. Wymagania i badania.
- PN-EN 61386-21. Systemy rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 21: Wymagania szczegółowe – Systemy rur instalacyjnych sztywnych.
- PN-EN 61386-1. Systemy rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 1: Wymagania ogólne.
- PN-EN 124. Zwieńczenia wpustów i studzienek kanalizacyjnych do nawierzchni dla ruchu pieszego i kołowego – Zasady konstrukcji, badania typu, znakowanie, kontrola jakości.
- PN-EN 206+A2. Beton. Wymagania, właściwości użytkowe, produkcja i zgodność.
- PN-EN 61386-24. Systemy rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów. Część 24: Wymagania szczegółowe: Systemy rur instalacyjnych układanych w ziemi.
- PN-EN ISO 9969. Rury z tworzyw termoplastycznych – Oznaczenie sztywności obwodowej.
- BN-87/6774-04. Kruszywa mineralne do nawierzchni drogowych. Piasek.
- PN-EN 1008. Woda zarobowa do betonu.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2006 r. nr 156, poz. 1118 z późn zm.)
- Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo Telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r. nr 171, poz. 1800 z późn zm.).
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. z 2005 r. nr 219, poz. 1864 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać kanały technologiczne.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 05 lutego 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Maszyn Budowlanych w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych. Dziennik Ustaw Nr 13 z dnia 10 kwietnia 1972 r.